This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

THE UNIVERSITY OF MICHIGAN LIBRARIES

82

82 Nar Bey, A de
Bargirk hay-gaghghiar

DICTIONNAIRE

ARMÉNIEN-FRANÇAIS

ET

FRANÇAIS-ARMÉNIEN

PAR

G. A. NAR BEY
DE LUSIGNAN

Troisième Édition

3226

PARIS
CHEZ L'AUTEUR: 128, AVENUE D'EYLAU

L. HACHETTE & Cie
LIBRAIRES
79, Boulevard Saint-Germain.

MAISONNEUVE & Cie
LIBRAIRES
25, Quai Voltaire, 25

1881

THE UNIVERSITY OF MICHIGAN LIBRARIES

ԲԱՌԳԻՐՔ

ՀԱՅ-ԳԱՂՂԻԱՐԷՆ

ԵՒ

ԳԱՂՂԻԱՐԷՆ-ՀԱՅԵՐԷՆ

ՅՕՐԻՆԵԱՑ

Գ. Ա. ՆԱՐ ՊԷՅ

ԼՈՒՍԻՆԵԱՆ

Երրորդ Տիպ

1036 p

ՓԱՐԻԶ

Լ. ՀԱՇԷԹ ԵՒ ԸՆԿ
ԳՐԱՎԱՃԱՌՔ
Ի Ծառատունկն Սէն-Ժէրմէն, 79

ՄԷՋՈՆՆԷՕՎ ԵՒ ԸՆԿ
ԳՐԱՎԱՃԱՌՔ
Ի Գետափն Վոլթէր, 25

1881

Grad
EREN
3286
Buhr

GRAD.
EREN
3236
0.05.99

ԱՌ ՎԵՀԱՓԱՌ

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ Բ

ԿԱՅՍՐ ԵՒ ԻՆՔՆԱԿԱԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՌՈՒՍԱՑ

եւ այլն, եւ այլն, եւ այլն.

ՆՈՒԷՐ

Թորին Մեծարանաց եւ մեծի Զարմացման.

ԱՄԲՐՈՍԻՈՍ ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ.

ՈՍՏԻԿԱՆԱՐԱՆ
ՏԱՆՆ
ԿԱՅՍԵՐ.

ԴԻՒԱՆԱՏՈՒՆ.

Թ. 2383.

Փեթրպուրկ, 9/21 Մայիսի 1859.

Տէր Վերատեսուչ,

Փութացայ ծանօթ առնել առ Վեհափառ Կայսրն բովանդակ Ռուսիոյ՝ զընծայականն գիր զոր առ իս հասուցիք ընդ ձեռն Կայսերական Դեսպանատան։

Բազում մարդասիրութեամբ հաճեցաւ լսել հայցուածոց Ձերոց Օգոստափառն իմ Վեհապետ, Վերատեսուչ Տէր, եւ ընկալաւ զընծայական Հայ-Գաղղիական Բառգրոցն զոր ի լոյս ընծայէք։

Վեհափառ Ինքնակալն հաճեցաւ յանձն առնել ինձ զիւրն յայտնել Ձեզ զշնորհակալիս։

Պատիւ անձին համարիմ կատարել զԿայսերականս զայս Պատուէր հրամանի, եւ աղերսեմ զՁեզ ընդունել զնոր հաւաստիս խորին ակնածութեանս։

Ոստիկան Տանն Կայսեր
Կոմսն ԱՏԼԵՐՊԷՐԿ։

Առ Տէր ԱՄԲՐՈՍԻՈՍ ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ
Վերատեսուչ Հայկազեան Վարժարանին
որ ի Փարիզ։

A SA MAJESTÉ

ALEXANDRE II

EMPEREUR ET AUTOCRATE DE TOUTES LES RUSSIES

etc., etc., etc.

HOMMAGE

DU PLUS PROFOND RESPECT ET DE LA PLUS HAUTE ADMIRATION.

AMBROISE CALFA.

չեղեւ արժանաւոր, Թէպէտ եւ ոչ սակաւ ժամանակք են յորմէ հետէ սպառեցաւ տպագիրն, եւ հրատարակումն նմանօրինակ մեծաԹախանձ խնդրի յազգայնոց եւ յօտարաց:

Այսպէս Թափուր իվաստակակցացն օգնականուԹենէ, հարկ եղեւ մեզ անձնատուր լինել յառանձին եւ իմշտաջան վարժս, յանդուլ եւ իմանրաքննին խուզարկուԹիւնս եւ իճիգն երկայնամիտ առ իհարԹել տապալել զյոգնաԹիւ խոչս խափանարարս որք ընդ առաջ մեզ ելանէին յամենայն ոտնփոխս: ՀամեմատուԹիւն միոյ եւեԹ յիջից Բառգրոցս ընդ նախայիշատակելոցն բովանդակուԹիւն՝ շատ լիցի առ ակներեւ ցուցանել զխտիրն մեծ որ իմիջի կայցէ, եւ բանիցս մերոց լիուլի առնել իրաւունս:

Ջամս յոլովս ծախեալ յընԹերցումն եւ իքննուԹիւն մատենագրացն մերոց նախնեաց, կամ եղեւ մեզ զառաջինն յօրինել Բառարան ճոխագոյն քան զամենայն հայերէն Բառարանս իլոյս ընծայեալս ցարդ՝ բովանդակելով ինմին եւ զամենայն բառս որ արտաքոյ մեծի Հայկազեան Բառգրոցն գտանիցին: Սկիզբն իսկ արարաք տպագրուԹեանն. բայց առ ահի չհասանելոյ յառաջադիրս նպատակ՝ հարկ իվերայ մեր եդաք իծաղկաքաղ հրատարակումն նորին Թեւակոխել. քան զի ստուարակարկատ մեծուԹեամբն ծանրանային ծախք եւ ծանրադանդաղ յառաջէր գործն դժուարատիպ, որ եւ գնոյն բարձրուԹեամբ գժուարահաս իսկ արդեօք հանդերձեալ էր լինել յոգունց եւ դժուարակիր:

Լաւագոյն համարեցաք ապա նուիրել հասարակաց մատեան դիւրատար դիւրագին, եւ միանգամայն օգտաւէտ, դիւրահաս եւ կարեւորօքն ճոխացեալ. եւ առ այս զամենայն զփոյԹ եւ զջան իմէջ առաք: Գուն գործեցաք բառիցն առատուԹեան կցորդել զնշանակուԹեանցն զճշդուԹիւն եւ զյստակուԹիւն: Յաչս եդեալ զանձնասիրուԹիւն մատենագրի՝ փոյԹ յանձին կալաք զնիւԹ մեծադիր ուԹածալ մատենի իբրու 1600 իջից՝ կարճել ամփոփել իփոքրադիր եւ ինուազագոյն էջս, առանց ամենեւին իբաց հատանելոյ այնու ոչ զպիտանի բառս, ոչ զբազմադիմի եւ զփոխաբերական առմունս նոցին, եւ ոչ զազգի ազգի ոճս եւ զդարձուածս հայկաբանուԹեան եւ զգաղղիաբանուԹեան:

Սմին իրի չեդաք զսեռականն բառից յանգելոց

Ա. Ի Թ ի ւ ն, որպէս ՈղորմուԹիւն, որոյ սեռականն է միշտ Թ ե ա ն, այս ինքն ողորմուԹեան.

Բ. ո ւ մ ն, որպէս Այլայլումն, որոյ սեռականն է միշտ մ ա ն, այսինքն այլայլման. որպէս եւ յոգնակի ուղղականն այլայլմունք, եւ սեռականն այլայլմանց.

Գ. կից, որպէս Գործակից. սեռականն է միշտ կցի, կցաց, այսինքն գործակցի, գործակցաց.

Դ. ուհի, որոյ սեռականն ուհւոյ, ուհեաց, որպէս Թագուհի, Թագուհւոյ, Թագուհեաց.

Ե. իչ, սեռ. չի, չաց, որպէս Ոսկերիչ, ոսկերչի, ոսկերչաց. Փրկիչ, կչի, կչաց.

Զ. ող, սեռ. ղի, ղաց, որպէս Գործող, գործողի, գործողաց.

Է. եղէն. սեռ. ղինի, ղինաց, որպէս Հողեղէն, հողեղինի, հողեղինաց.

Ը. աւոր, սեռ. րի, րաց, որպէս Գործաւոր, գործաւորի, գործաւորաց.

Թ.ական, սեռ. ի, աց, որպէս Բնական, բնականի, բնականաց.

Ժ. ային, սեռ. այնոյ, այնոց, որպէս Ազգային, ազգայնոյ, ազգայնոց.

ԺԱ. ելի, սեռ. լւոյ, լեաց, որպէս Կարելի, կարելւոյ, կարելեաց.

ԺԲ. ալի, սեռ. լւոյ, լեաց, որպէս Զգալի, զգալւոյ, զգալեաց:

Եւ զի նշանակեցաք զսեռականն արմատ բառից, դիւրին եղեւ մեզ յապաւել զսեռականն ածականաց կազմելոց միով յարմատոց անտի, որոց հանգոյն է միշտ սեռական իւրեանց: Այսպէս ապա ածականքն, բարդեալք միով յարմատոցս գէտ, դէտ, դիր, սէր, միտ, կիր, եւ այլն, որպէս արուեստագէտ, պարսաւադէտ, ունկնդիր, ազգասէր, բարեմիտ, լուսակիր, եւայլն, ունին զսեռական վերջնոյ արմատոյն, զոր օրինակ Գէտ, գիտի, տաց. Դէտ, դիտի, տաց. Դիր, դրի, դրաց. Սէր, սիրոյ. Միտ, մտի, տաց. Կիր, կրի, րաց:

Սովին կանոնիւ վարին եւ բարդ գոյականք, օրինակ իմն Աջակողմն, Վարդաթուփ, եւ այլն, որոց սեռականն հանգոյն է սեռականի արմատոցն Կողմն, կողման, մանց կամ Աջակողմն, աջակողման, մանց. Թուփ, Թփոյ, ոց կամ Վարդաթուփ, վարդաթփոյ, ոց, եւ այլն:

Սեռականք անցեալ ժամանակաց բայից որք ածականօրէն վարեալք իցեն՝ չգտցին իմատենիս, քանզի անփոփոխ յանգին ելոյ, ելոց, որպէս Օծեալ, օծելոյ, օծելոց:

Զայնոսիկ եւեթ յածականաց յանգելոց ի գոյն՝ եդաք ի Բառարանիս, որք զմակբայի ունէին զիմաստ. տես Համարձակագոյն, Հաստատագոյն: Սեռականն ածականաց յանգելոց ի գոյն, է միշտ գունի, գունից, զոր օրինակ Ազնուագոյն,

ազնուագունի, ազնուագունից, եւ մարթ է թարգմանել զնոյին գաղղիարէն՝ նախադաս արմատոցն կարգելով զմի իմակբայիցս très, fort, plus, bien plus: Ածականքս այսոքիկ երբ մակբայօրէն վարիցին՝ մարթին առնուլ զտառդ ս իծայրն. տես Հզօրագոյնս, եւ այլն:

Երբեմն յապաւեցաք նաեւ զսեռականն գոյականաց յանգելոց անի կամ ենի, քանզի է միշտ նւոյ, նեաց, օրինակի աղագաւ Պատանի, պատանւոյ, պատանեաց. Խնկենի, խնկենւոյ, խնկենեաց:

Բառք որոց յոգնակի սեռականն է ից կամ աց, սովորաբար եզակի սեռական նոցա է ի, զոր յապաւեցաք բաց իզարտուղի դէպս, որպէս Այսքան, այսքանոյ ՕՍ այսքանի, այսքանից:

Զյոգնակի սեռականն միայն եդաք բառից որոց սեռականքն յանգին ոյ, ոց, եւ ու, ուց, որպէս Աթոռ, աթոռոյ, աթոռոց. Նկար, նկարու, նկարուց, քանզի եզակի սեռականն է անփոփոխ ոյ եւ ու:

Ի չգտանել յայքուբենական կարգի զկրաւորական կամ զչեզոք բայս յանգեալս իմ, պարտ է որոնել զնոյին իվերջ կոյս ներգործականի նոցին յանգելոյ եմ:

Յորժամ գաղղիական բառն այլ եւ այլ ունէր նշանակութիւնս, իփակագծի եդաք բացատրութիւն կարճառօտ առ իծանուցանել զմերն, զոր օրինակ Herse (instrument d'agriculture).

Իբարւոք ուսումն լեզուի եւ իքաջ խելամտութիւն իմաստից նորա հարկ անհրաժեշտ է ծանօթութիւն յատկաբանութեանց նորին. ոչ անփոյթ արարաք եւ զայնու, եւ զմիջոցն զոր իծեռն վերոյգրեալ հնարիցն շահեցաք՝ իճոխութիւն երկասիրութեանս ածաք իկիր: Որք միանգամ անկողմնասէր մտօք յակն արկանիցեն զբառսդ Ձեռն, Մահ, Միտ, Ձայն, Շունչ, Ոգի, Փառք, Օդ, Օր, Յոյս, Օրինակ, Օրէն, Սիրտ, Սէր, Վճարեմ, Հաց, Հարկանեմ, եւ այլն, իմիտ առնուցուն թէ որպիսի՛ փութոյ պնդութեամբ իգլուխ տարեալ՝ իցեմք եւ զայս կարեւոր մասն մատենիս:

Ոչ սակաւ դժուարութիւն ուսանելեաց եւ ածականացն կամ վերադրաց է կիրառութիւն: Իվերջ իւրաքանչիւր գոյականաց յաւելեալ զպարտուպատշաճ վերադիրսն՝ փոյթ կալաք դիւրել եւ զայն դժուարութիւն: Տես Ծաղիկ, Ծով, Կեանք, Կին, Ձի, Ոճ, Սէր, Վարդ, եւ այլն:

Բազում այն է զի եւ իդիւրութիւն գաղղիասէր ուսանողաց՝ զկնի յոլովագունիցն ի բայից յարեցաք զպատշաճեալն ինախադրութեանցս à, de, contre, après:

Ձիեա գլխաւոր կենդանեաց կցեցաք զյայտարար բայս եւ զգոյականս ձայնից նոցա ։ Տես Առիւծ, Ոչխար, Կատու, Շուն, Խոզ, Ձի, Էշ, Ագռաւ, Սոխակ, Դեղձանիկ, եւ այլն։

Վասզի մեր շահաբեր պարտէր լինել որպէս իմաստնոյն նոյնպէս եւ ռամկին. վասն այնորիկ դրոշմեցաք ի Բառարանիս մերում զգործածական ոճս ռամկականս, եւ յաճախ առ երի եդաք նոցուն զհամանշանակս գրոցն բարբառոյ՝ այնպէս ընտելացուցանել կամելով զընթերցողս մեր ոճից եւ դարձուածոց արդի եւ վաղեմի լեզուաց մերոց՝ գրաբառի եւ աշխարհաբառի։ Տես Խելք, Երես, Խօսք, Կրակ, Ստակ, Ձեռք, Մատ, Սիրտ, Փոր, եւ այլն։

Սովին մտօք բազում անգամ համդէպ ռամիկ կամ աշխարհաբառ բառից նշանակեցաք զնոյնանշանս գրաբառին ։ Տես Խռկամ, Փուճ, Ակռայ, Լաչակ, Խպնիմ, եւ այլն։

Զբառս եւ զոճս աշխարհաբառին աստղանիշ դրոշմեցաք։

Ուշիմ վերծանողն խելամուտ լիցի հեշտեաւ զի համօրէն ամենայն բառք ընտիր մատենագրացն մերոց մեծաւ խնամօք բովանդակեալ են իմատենիս. ումպէտքն եւ անսովորք միայն իբրաց պարուրեցան. եւ փոխանակ նոցին յաւելաք բազմաթիւ նորակերտ բառս ուսումնականս եւ արուեստականս։ Յընտրութիւն բառիցդ կազմելոց իմէնջ եւ յայլոց մատենագրաց՝ զայն կալաք մեզ կէտ նպատակի զի յայտ առնիցեն իմաստս ճիշդս, պիտանիս եւ նորս։

Բառք կենդանաբանականք եւ բուսաբանականք մանրախոյզ քննութեամբ ճշգրտեցան թիոմանիշսն գաղղիականս։ Իմանրակրկիտ եւ իդժուարին խուզարկութեանս յայսմիկ համանշանակութեան եւ համեմատութեան՝ վաստակ միոյ ուրուք յազգայնոցս մերոց օժանդակ մեծ եղեւ մեզ։

Ոչ սակաւ խնայութեան տեղւոյ եւ ժամանակի ընծեռեաց մեզ իգործ ածումն հորիզոնական գծի՝ փոխանակ երկրորդելոյ զառաջին զհայեցի կամ զգաղղիացի բառս իւրաքանչիւր տողագլխոց. զոր օրինակ, Փունջ, bouquet; գեղեցիկ —, un beau —, փոխանակ կրկնելոյ զՓունջ եւ bouquet բառսդ զկնի գեղեցիկ եւ beau ածականաց։ Իկրկնութեան բայից՝ զանհրաժեշտ եղանակ նոցին զեկուցանէ գծիկդ —։

Այլ եւ այլ գաղղիական նշանակութիւնք բառիցս զանազանեալ են ի ;

Ակն ունիմք զի ազգայնոց եւ օտարաց գտեալ յաշխատասիրութեանս մերում զոր ինչ մարթէր ամփոփել ի փոքրադիր Բառարանի՝ մեկնութիւնս ասեմ ճշգրիտս եւ անթերիս, պարզաբանութիւնս դիւրիմացս եւ հակիրճս, օրինակս բազմատե-

սակս եւ քաջընտիրս, հասու լինիցին եթէ քանի՛ մտադիր ջանից եւ ճգանց պէտք եղեն իյօրինումն նորին։

Այժմէն իսկ ակնարկութեամբ եւեթ թերթից ոմանց գրոյս բազմաթիւ հաւաստիք հաճութեան հասին առ մեզ, որք մոռացումն իմն առնեն դժնդակ եւ երկարժամանակեայ երկանց մերոց եւ տքնութեանց։ Զմին միայն իհաւաստեացդ ըդէմս ածցուք աստանօր, զոր քաջահմուտ վարժապետն կայսերական Դպրոցի արեւելեան կենդանի Լեզուաց Փարիզու հաճեցաւ ուղղել առ մեզ։

Փարիզ, 2 Օգոստոս 1861. Ա. Գալֆայեան.

Սիրեցեալդ Տէր,

Հայ-Գաղղիական Բառգիրքն ձեր Թուի ինձ առաջի ընծայել նշանաւոր իմն կնիք գործնական օգտակարութեան Հայոց որք զգաղղիարէնն կամիցին ուսանել, որպէս եւ օտարաց որք զհայերէնն գիտել ըղձանայցեն։ Բառարանս այս կատարելագոյն է քան զորս իլոյս ընծայեցան ցարդ եթէ ըստ բառագրական կարգաբանութեանն, եւ եթէ ըստ օրինակացն եւ ըստ յատկաբանութեանց, որոց զգաղղիական զուգականսն քաջիկ ճշգրտեցայք։ Բացատրութեամբքդ հայկական ոճից եւ դարձուածոց՝ մանաւանդ յաչս իմ, ծառայութիւն ամենամեծ մատուցիք դուք, զոր եւ պատուական համարեսցին ամենեքին որք գիտակ իբրեւ զիսն իցեն եթէ բազմամեայ ճգանց եւ վերծանութեան պէտք են առ անձին սեպհականել զնոսին։ Կարգ եւ խնայութիւն Բառագրոցդ անթերի են. առաքմունքն պարզք եւ մեկինք յայլ եւ այլ յօդուածս համապատասխանիչս, որք այսպէս զիրերաց լնուն զթերի։ Համանշականքն հայկականք եւ գաղղիականք բարւոք են յոյժ առ հասարակ, եւ քաջայայտ առնէ մտանեանդ զի երկոցուն իսկ լեզուացն էք քաջահմուտ։ Ներեսջիք ինձ, ուրեմն, սիրելիդ իմ Տէր, խնդակից ձեզ լինել վասն օգտաւէտ երկասիրութեանդ, եւ ուղղել առ ձեզ յառաջագոյն զշնորհակալիս իմ վասն օգտին զոր անտի քաղիցեմ իվաստակս իմ հայեցիս։

Փարիզ (Փասի), ի10 Յուլիսի 1861. Բարեկամ ձեր,

Եդ. Տիւլորիէ.

PRÉFACE.

A mesure que l'étude de la langue française se répand dans notre nation arménienne, et que, de même, le nombre des philarmènes augmente en Europe, le manque d'un dictionnaire arménien-français, instrument essentiel à tous ceux qui se livrent à des travaux sur ces deux langues, se fait de plus en plus vivement sentir. Aussi de tous côtés recherche-t-on ce livre, devenu indispensable, et dont il n'existait encore que des essais sans valeur comme sans utilité. Animé par notre dévouement à la gloire et à la littérature de notre patrie, nous avons entrepris cette œuvre et nous nous y sommes adonné avec une ardeur qui nous y a fait consacrer plusieurs années. La tâche que nous nous imposions était, en effet, plus pénible et plus difficile encore que nous le supposions et qu'on pouvait le croire. Ce ne pouvait être, en effet, comme il arrive généralement dans la composition d'un dictionnaire, le travail du lexicographe dernier venu et consistant uniquement dans des additions, des suppressions et des rectifications aux ouvrages du même genre de ses prédécesseurs. Dans la voie où nous entrions, les devanciers nous manquaient.

L'ouvrage de Francesco Rivola, intitulé *Dictionarium armeno-latinum*, publié à Milan en 1621, et dédié au cardinal Frédéric Borromée, archevêque de Milan, n'est qu'un vocabulaire composé avec une connaissance très-superficielle de la langue arménienne; ainsi les mots de la langue littéraire y sont confondus tantôt avec les mots vulgaires, tantôt avec les expressions turques sans aucune distinction; l'orthographe y est même fautive et défigurée en bien des endroits.

Dans le département des manuscrits de la Bibliothèque impériale se trouve un autre ouvrage sous le titre *Dictionarius armenicus translatus in latinam linguam;* il est de M. Petit-Delacroix. Au fond, c'est le dictionnaire de Rivola, Milanais, augmenté d'un certain nombre de mots tirés de la grammaire de Schröder et de quelques autres livres arméniens. Cette imitation manque, peut-être encore plus que l'original, d'ordre et de méthode; la confusion qui y règne, les mots jetés sans discernement ni classification, et tels qu'ils ont été trouvés dans les livres, leurs significations incomplètes ou inexactes, dénotent chez l'auteur une connaissance peu approfondie de la langue arménienne.

Le Dictionnaire du P. Aucher, quoique plus complet et mieux ordonné que les précédents, présente encore des omissions et des fautes si graves qu'il a été reconnu insuffisant depuis nombre d'années par les savants ; aussi n'a-t-il pas eu les honneurs de la réimpression, bien qu'il fût épuisé depuis longtemps et qu'une publication de ce genre fût instamment demandée.

Ne devant ainsi trouver de ressources qu'en nous-même, il a fallu nous livrer à des études spéciales et assidues, à des recherches constantes et minutieuses, et à de laborieux efforts pour surmonter toutes les difficultés que nous rencontrions à chaque pas. Du reste, la comparaison d'une seule page de notre Dictionnaire avec une des pages des ouvrages que nous venons de citer suffira pour établir l'énorme différence du travail et justifier notre assertion.

Nous avions d'abord été entraîné, par la nature et le nombre de nos recherches, à rédiger un dictionnaire plus complet, mais aussi plus volumineux qu'aucun des dictionnaires arméniens parus jusqu'à ce jour. L'édition en était même commencée, lorsque nous avons été arrêté par la crainte de voir notre livre manquer le but auquel nous le destinions. Par son prix élevé et ses dimensions, il n'aurait pas été accessible à tous, et son usage fût devenu difficile. Nous avons préféré offrir au public, sous un format commode et portatif, et sous une apparence modeste et simple, un livre d'une utilité incontestable, à la fois clair et complet ; et nous n'avons rien négligé pour lui donner ce caractère. Nous nous sommes efforcé de joindre l'abondance à la précision des termes ; sacrifiant notre amour-propre d'auteur à la confection de cet ouvrage, nous avons cherché tous les moyens de concentrer la matière d'un volume grand in-8°, environ de 1600 pages, dans le plus petit espace possible, sans pour cela retrancher aucun mot essentiel, ni les acceptions variées et figurées, ni les arménismes et les gallicismes.

C'est guidé par cette intention que nous avons omis le génitif des mots terminés :

1° En Թիւն, tel que Ողորմութիւն, dont le génitif est toujours Թեան, c'est-à-dire ողորմութեան.

2° En ումն, tel que Այլայլումն, dont le génitif est toujours ման, c'est-à-dire այլայլման ; ainsi que le nominatif pluriel այլայլմունք, et le génitif pluriel այլայլմանց.

3° En կից, tel que Գործակից ; le génitif est toujours կցի, կցաց, c'est-à-dire գործակցի, գործակցաց.

4° En ուհի, gén. ուհւոյ, ուհեաց : Թագուհի, թագուհւոյ, թագուհեաց.

5° En իչ, gén. չի, չաց : Ոսկերիչ, ոսկերչի, ոսկերչաց. Փրկիչ, կչի, կչաց.

6° En ող, gén. ղի, ղաց : Գործող, գործողի, գործողաց.

7° En եղէն, gén. ղինի, ղինաց : Հողեղէն, հողեղինի, հողեղինաց.

8° En աւոր, gén. ի, աց : Գործաւոր, գործաւորի, գործաւորաց.

9° En ական, gén. ի, աց : Բնական, բնականի, բնականաց.

10° Enային, gén. այնոյ, այնոց : Ազգային, ազգայնոյ, ազգայնոց.

11° En ելի, gén. լւոյ, լեաց : Կարելի, կարելւոյ, կարելեաց.

12° En ալի, gén. լւոյ, լեաց : Զգալի, զգալւոյ, զգալեաց.

Comme nous avons indiqué le génitif de tous les radicaux, nous avons pu sans crainte supprimer le génitif des adjectifs composés avec ces radicaux, puisque ce génitif est le même. Ainsi les adjectifs composés avec les radicaux գէտ, դէտ, գիր, սէր, միտ, կիր, etc., tels que արուեստագէտ, պարսաւադէտ, ազգասէր, ունկնդիր, բարեմիտ, լուսակիր, etc., ont le même génitif que leur radical final, Գէտ, գիտի, տաց. Դէտ, դիտի, տաց. Սէր, սիրոյ. Միտ, մտի, տաց. Կիր, կրի, րաց.

Cela a lieu aussi pour tous les noms composés, tels que Աջակողմն, Վարդաթուփ, dont le génitif est semblable à celui de Կողմն, կողման, մանց ou Աջակողմն, աջակողման, մանց ; Թուփ, թփոյ, ոց ou Վարդաթուփ, վարդաթփոյ, ոց, etc.

Les génitifs des participes employés adjectivement ne seront pas donnés, puisqu'ils sont invariablement ելոյ, ելոց : Օծեալ, օծելոյ, օծելոց.

Les adjectifs terminés en գոյն, tels que Ազնուագոյն, ne seront fournis par le Dictionnaire que pour le sens adverbial : Voir Համարձակագոյն, Հաստատագոյն. Ces adjectifs terminés en գոյն ont toujours leurs génitifs en գունի, գունից : Ազնուագոյն, ազնուագունի, ազնուագունից, et on peut les traduire en français en les faisant précéder des adverbes *très*, *fort*, *plus*, *bien plus*. Ces adjectifs, employés adverbialement, peuvent prendre un ս à la fin : Voir Հզօրագոյնս, etc.

Parfois aussi nous avons supprimé le génitif des substantifs terminés en անի ou ենի, car il est toujours նւոյ, նեաց :

Պատմանի; պատմանւոյ, պատմանեաց. Խնկենի, խնկենւոյ, խնկենեաց.

Les mots dont le génitif pluriel est ից ou աց ont généralement le génitif singulier en ի; nous avons supprimé ce génitif, hormis les cas où il y a exception, comme Այգաւ, այգաւոյ ou այգաւնի, այգաւնից.

Pour les mots qui ont leur génitif en ոյ et ոց, tels que Աթոռ, աթոռոյ, աթոռոց, et en ու, ուց, tels que Նկար, Նկարու, Նկարուց, nous avons mis le génitif pluriel seulement, parce que le singulier est invariable.

Les mots terminés en ող et en իչ sont de deux genres; ainsi on peut traduire les mots Կորուսանող, կորուսիչ, tantôt par *celui qui perd*, tantôt par *celle qui perd*. Dans ce cas nous nous sommes contenté de donner la signification générale du masculin.

Si l'on ne trouve pas dans l'ordre alphabétique un verbe passif ou neutre terminé en իլ à l'indicatif présent, il faut le chercher à la fin de l'article, sur l'actif du même verbe terminé en ել.

Quand l'équivalent français a plusieurs significations, nous avons mis une courte explication entre parenthèses pour la spécifier : Herse (instrument d'agriculture).

L'intelligence des locutions particulières et des idiotismes d'une langue est indispensable pour en approfondir l'étude et en saisir toutes les nuances. Nous n'avons pas négligé non plus cette importante partie de toute bonne lexicologie, et grâce à l'espace que nous avons su gagner par les moyens indiqués ci-dessus, nous avons pu donner à ce travail un développement suffisant. Un coup d'œil jeté aux mots Ձեռն, Մահ, Միտ, Ձայն, Տանձ, Ոգի, Փառք, Ծով, Օր, Յոյս, Օրինակ, Օրէն, Սիրտ, Սէր, Վճարեմ, Հաց, Հարկանեմ, etc., fera comprendre avec quel soin nous nous sommes acquitté de cette partie de notre tâche.

Il est une autre difficulté qui arrête souvent les étudiants : c'est celle de l'emploi des épithètes. En ajoutant à la suite de chaque substantif les adjectifs qui s'allient le plus habituellement avec lui, nous avons encore essayé d'aplanir cet obstacle. Voir Ծաղիկ, Ծով, Կեանք, Կին, Ձի, Ոճ, Սէր, Վարդ, etc.

Chaque verbe est généralement suivi de la préposition qu'il veut après lui. Nous avons ainsi évité des recherches aux Arméniens, que cette question embarrasse presque toujours.

Les noms des principaux animaux sont ordinairement suivis du verbe et du substantif qui indiquent leur cri. Voir Առիւծ, Ոչխար, Կատու, Շուն, Խոզ, Ձի, Էշ, Ագռաւ, Սոխակ, Դեղձանիկ, etc.

Notre œuvre devait être utile à tous, au savant comme à l'homme du peuple. C'est pourquoi nous avons inscrit dans notre Dictionnaire les locutions vulgaires, et très-souvent nous les avons accompagnées de celles de la langue littéraire, mettant ainsi en regard l'arménien ancien et le moderne, et habituant nos lecteurs aux tournures et aux expressions des deux idiomes. Voir Խելք, Երես, Խօսք, Կրակ, Ստակ, Ձեռք, Մատ, Սիրտ, Փոր, etc.

La même idée nous a fait renvoyer souvent du terme vulgaire que le peuple emploie le plus fréquemment, aux termes littéraires équivalents, qui lui deviennent ainsi familiers. Voir Խռկամ, Փո̃ւճ, Ակռայ, Լաչակ, Խպնիմ, etc.

Ces mots et ces locutions vulgaires ont été désignés par des astérisques.

Le lecteur consciencieux pourra se convaincre que tous les mots de nos meilleurs auteurs sont scrupuleusement réunis dans notre ouvrage. Les vocables tombés en désuétude seulement ont été exclus et remplacés par un grand nombre de termes nouveaux de sciences, d'arts et de métiers. Dans le choix de ces néologismes, que nous avons composés en partie, et dont nous avons emprunté une partie à d'autres auteurs, nous n'avons adopté que ceux qui représentaient une idée exacte, nécessaire et nouvelle.

Les termes de zoologie et de botanique ont été soigneusement étudiés, examinés et appropriés à leurs correspondants français. Dans cette minutieuse et difficile recherche de synonymie et de comparaison, le travail d'un de nos compatriotes et amis nous a été d'un grand secours.

Nous avons aussi économisé l'espace et le temps en remplaçant par un trait horizontal, dans les phrases successives, le mot arménien ou français qui se trouve en tête de l'alinéa. Ainsi : Փունջ, bouquet; գեղեցիկ —, un beau —. Dans les verbes, ce trait indique la répétition de l'infinitif du même verbe.

Les différentes acceptions de mots sont séparées par un ;

Nous aimons à croire que l'on trouvera dans notre œuvre tout ce qu'un Dictionnaire d'un format aussi restreint peut

comporter d'explications justes, précises et bien résumées, d'éclaircissements nets et concis, d'exemples variés et heureusement choisis; et qu'alors on appréciera le soin consciencieux et attentif qui a présidé à sa confection.

Déjà, sur l'examen de quelques feuilles de ce livre, de nombreux témoignages de satisfaction, qui nous dédommagent en partie de nos longues veilles et de notre pénible labeur, nous ont été adressés.

Nous publierons, entre autres, la lettre que M. Dulaurier, le savant professeur à l'École impériale des Langues orientales vivantes, a bien voulu nous écrire.

Paris, 2 août 1861. A. Calfa.

Cher Monsieur,

Votre *Dictionnaire arménien-français* me paraît présenter un caractère remarquable d'utilité pratique pour les Arméniens qui veulent étudier la langue française, comme pour les étrangers qui veulent connaître l'arménien. Ce Dictionnaire est plus complet qu'aucun de ceux du même genre qui ont paru jusqu'ici, tant sous le rapport de la nomenclature lexicographique que sous celui des exemples et des idiotismes que vous y avez fait entrer, et dont vous avez si bien donné l'équivalent en français. L'explication de ces locutions particulières à la langue arménienne est surtout à mes yeux un immense service que vous avez rendu et qu'apprécieront tous ceux qui savent, comme moi, qu'il faut de longues années d'efforts et de lecture pour s'assimiler ces locutions. L'ordre et l'économie de votre Dictionnaire sont parfaitement disposés; les renvois sont clairement indiqués dans les différents articles correspondants, qui se complètent ainsi mutuellement. Les équivalents en français sont en général très-bien donnés, et votre livre prouve que vous êtes versé dans ces deux langues. Permettez-moi donc, mon cher monsieur, de vous adresser mes félicitations pour votre utile travail, et mes remercîments d'avance pour le profit que je pourrai en retirer dans mes études arméniennes.

Paris (Passy), ce 10 juillet 1861. Votre ami,

Ed. Dulaurier.

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՀԱՅ-ԳԱՂՂԻԱՐԷՆ

PREMIÈRE PARTIE

ARMÉNIEN-FRANÇAIS

ABRÉVIATIONS. — ՀԱՄԱՌՕՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ.

a. ou adj.	adjectif.	ածական.
adv.	adverbe.	մակբայ.
agric.	agriculture.	երկրագործութիւն.
alg.	algèbre.	հանրահաշիւ.
anat.	anatomie.	մարմնահատութիւն.
arch.	architecture.	ճարտարապետութիւն.
arith.	arithmétique.	թուաբանութիւն.
astr.	astronomie.	աստեղաբաշխութիւն.
auxil.	auxiliaire.	օժանդակ ըն էական.
bot.	botanique.	բուսաբանութիւն.
chim.	chimie.	տարրալուծութիւն.
chir.	chirurgie.	վիրաբուժութիւն.
com.	commerce.	վաճառականութիւն.
conj.	conjonction.	շաղկապ.
cuis.	cuisine.	խոհակերութիւն.
déf.	défectif.	պակասաւոր.
dém.	démonstratif.	ցուցական.
fig.	figuré.	փոխաբերական.
géog.	géographie.	աշխարհագրութիւն.
géol.	géologie.	երկրաբանութիւն.
gram.	grammaire.	քերականութիւն.
impers.	impersonnel.	դիմազուրկ.
impr.	imprimerie.	տպարան.
interj.	interjection.	միջարկութիւն.
math.	mathématiques.	չափագիտութիւն.
méd.	médecine.	բժշկութիւն.
mus.	musique.	երաժշտութիւն.
myth.	mythologie.	դիցաբանութիւն.
n.	nom.	անուն.
opt.	optique.	տեսաբանութիւն.
ornith.	ornithologie.	թռչնաբանութիւն.
peint.	peinture.	նկարչութիւն.
phys.	physique.	բնագիտութիւն.
pl.	pluriel.	յոգնակի.
poét.	poétique.	բանաստեղծական.
pop.	populaire.	ռամկական.
poss.	possessif.	ստացական.
prép.	préposition.	նախադրութիւն.
pro.	propre.	յատուկ.

pron.	pronom.	դերանուն.
qch.	quelque chose.	իմն, զիմն.
qn.	quelqu'un.	ոք, զոք.
rhét.	rhétorique.	ճարտասանութիւն.
sculpt.	sculpture.	արձանագործութիւն.
s. ou sm.	substantif masculin.	գոյական արական.
sf.	substantif féminin.	գոյական իգական.
théol.	théologie.	աստուածաբանութիւն.
v.	verbe.	բայ.
V.	voir.	տես.
va.	verbe actif.	ներգործական բայ.
vd.	verbe défectif.	պակասաւոր բայ.
vf.	verbe passif.	կրաւորական բայ.
v. impers.	verbe impersonnel.	դիմազուրկ բայ.
vn.	verbe neutre.	չեզոք բայ.
vp.	verbe pronominal.	դերանունական բայ.
zool.	zoologie.	կենդանաբանութիւն.

Ա (aÿp), այբի, բից s. première lettre de l'alphabet et première voyelle, la plus employée dans la langue arménienne ; un, premier.

Ա՛, **Ա՛ա**, interj. ah ! oh ! ա՛ թշուառական, oh ! malheureux ! malheureux !

Աբաս, ու. Աբբահայր, հօր.

Աբբայ, ից s. abbé, supérieur ; ընդհանրական աբբայ, abbé général.

Աբբայական a. abbatial.

Աբբայարան, աց s. abbaye.

Աբբայութիւն s. charge, dignité d'un abbé, d'un supérieur

Աբբասուհի, հւոյ, հեաց sf. abbesse, supérieure.

Աբեթ, ի s. amadou.

Աբեղայ, ից s. moine, religieux ; — լինել, devenir, se faire moine.

Աբեղայական a. de moine, monacal, religieux.

Աբեղայութիւն, **Աբեղութիւն** s. état, vie d'un moine, état monastique.

Աբեղուկ V. Աբտոյտ.

Ագահ, ի, աց a. avare ; դժոխային —, très-avare, âpre, insatiable avare.

Ագահամիտ a. avare, avaricieux.

Ագահանամ, ացայ vn. être, devenir avare.

Ագահեմ, եցի vn. être, devenir avare, faire l'avare ; être avare de qch., l'épargner, le

ménager ; — զագահութիւն, être fort avare ; — ժամանակին, être avare de son temps.

Ագահութիւն s. avarice ; հարկանել զագահութեամբ, être, devenir fort avare.

Ագաղաղ V. Աքաղաղ.

Ագանելիք, լեաց s. pl. habits, vêtements, habillements.

Ագանիմ, ագայ, ագիր, ագուցեալ vn. se vêtir, s'habiller ; se loger quelque part, chez qn., demeurer ; — կօշիկս, mettre ses bottes, se chausser ; — զրահս, s'armer de cuirasse.

Ագապ, ի s. agapes.

Ագարակ, աց s. ferme.

Ագարակային a. de ferme, rural.

Ագարակիկ s. petite ferme.

Ագեւոր a. qui a une queue ; — աստղ, comète.

Ագի, ագւոյ s. queue.

Ագոյցք, ուցից s. pl. levier, barre ; anneau ; enchâssure, emboîtement, emboîture, gâche.

Ագոն, ի s. combat, lutte.

Ագոնադիր, դրի, դրաց s. agonothète.

Ագոնադաշտ, աց s. lieu du combat, arène.

Ագոնաբար, աց s. combattant, athlète.

Ագոնիստայք s. pl. les comtitants, les athlètes.

Ագուգայ, իցս. tuyau, conduit, canal, aqueduc.

Ագուցանեմ, գուցի va. vêtir, habiller ; enchâsser, emboîter, monter ; recevoir chez soi, loger ; — կօշիկս, chausser qn., lui mettre ses bottes ; — մատանիս ումեք, mettre ou passer une bague au doigt de qn.

Ագուցիկ a. enchâssé, emboîté.

Ագռաւ, ու s corbeau ; կռչել՝ կռնչել՝ գռգռալ, croasser.

Ագռմէշ V. Գոմէշ.

Ադամաթուզ, Թզոյ, ոց s. banane.

Ադամաթզենի, նւոյ, նեաց s. bananier.

Ադամանդ, ի s. diamant ; aimant.

Ադամանդեայ a. de diamant ; dur comme le diamant, très-dur ; d'aimant.

Ադեն, ի, Ադին, այ s. Éden, le paradis terrestre.

Ազազանամ, ացայ vn. se sécher, se dessécher.

Ազազեմ, եցի va. sécher, dessécher.

Ազազիմ V. Ազազանամ.

Ազազուն, a. sec, desséché, aride ; maigre, grêle.

Ազատ, ի, աց a. libre, indépendant ; exempt, affranchi, quitte, délivré, dégagé ; large, vaste ; noble ; — Մասիս, le haut, le noble Massis ; — Թարգմանութիւն, traduction libre ; — առնել, affranchir, délivrer, donner la liberté ; — կացուցանել, dispenser, exempter.

Ազատ, Ազատաբար adv. librement, en toute liberté ; noblement.

Ազատաբանեմ, եցի vn. parler librement, franchement.

Ազատաբերան a. franc,

hardi; adv. franchement, hardiment.

Ազատագիր, գրոյ, գրի, գրաց s. affranchi.

Ազատագունդ s. le corps de la noblesse, la noblesse; a. formé, composé de nobles.

Ազատագրեմ, եցի va. affranchir, rendre à la liberté.

Ազատագրութիւն s. affranchissement.

Ազատադէմ adv. à visage découvert, franchement.

Ազատազարմ,ից. Ազատազգի, գւոյ, եաց a. de noble race,

Ազատազօրք s. pl. soldats nobles.

Ազատաժողով, Ազատախումբ, a. composé de nobles; s. le corps de la noblesse, la noblesse.

Ազատախօս a. qui parle franchement, franc; — լինել, avoir son franc-parler.

Ազատախօսութիւն s. franc-parler, franchise.

Ազատական a. libre; libéral; noble.

Ազատականութիւն s. liberté; libéralité; noblesse.

Ազատակին, կնոջ s. femme noble, grande dame.

Ազատակից a. compagnon de liberté; compagnon de noblesse.

Ազատակոյտ V. Ազատագունդ.

Ազատամիտ a. libre; libéral; qui professe des idées d'homme libre, qui a des idées avancées.

Ազատամտութիւն s. l'action d'avoir l'esprit exempt de toute passion; libéralisme, esprit libéral.

Ազատանամ, ացայ vn. être libre, s'affranchir, s'émanciper, se délivrer, se sauver; s'ennoblir.

Ազատանի, նւոյ s. pl. la noblesse, l'aristocratie, les nobles.

Ազատասէր a. qui aime la liberté, ami de la liberté, libéral.

Ազատասիրութիւն s. amour de la liberté, libéralisme.

Ազատատոհմ s. de noble famille, noble.

Ազատատոհմութիւն s. noblesse de famille.

Ազատարար, աց a. libérateur, sauveur.

Ազատեմ, եցի va. sauver, délivrer; affranchir, émanciper; exempter, dégager, débarrasser.

Ազատիչ V. Ազատարար.

Ազատորդի, դւոյ s. fils d'un noble, noble.

Ազատորեար, երոյ s. pl. la noblesse, les nobles.

Ազատութիւն s. liberté; exemption; privilége; délivrance, affranchissement, émancipation; noblesse; libéralité, générosité; franchise; — քերթողական, licence poétique; — խղճի, liberté de conscience.

Ազատքեղ s. persil.

Ազատօրէն adv. librement, franchement.

Ազրն, ըին s. trame, chaîne.

Ազգ, ի. աց s. nation, peuple; génération; race; genre; espèce, sorte; sexe, âge, époque, siècle, temps; manière, façon; branche; յազգէ յազգ, de génération en génération, d'âge en âge; ազգաց յազգս, à chaque génération; —Հայոց, la nation arménienne; Գաղղիացի յազգէ, de la nation française, Français; —կանանց, le sexe féminin, le beau sexe; —մարդկան, le genre humain; ազգով, avec toute la nation; մի —, de même, pareillement, également, de la même manière; ազգք ազգք բանասիրութեան, les différents genres de littérature; ազգք եւ ազինք, toutes les nations, tous les peuples; Հայ եւ ազգաւ, vous êtes Arménien de nation, d'origine.

Ազգ ազգ V. Ազգի ազգի.

Ազգաբաժան a. qui divise, désunit la nation.

Ազգաբան, ից s. généalogiste.

Ազգաբանական a. généalogique.

Ազգաբանեմ, եցի va. faire la généalogie.

Ազգաբանութիւն s. généalogie.

Ազգագով a. qui loue la nation, qui fait l'éloge de sa nation.

Ազգադաւ a. qui trahit la nation.

Ազգադղորդ a. qui ébranle, agite, bouleverse la nation.

Ազգադրում V. Ազգամղում.

Ազգազարդ a. qui orne la nation, qui en est l'ornement.

Ազգաթիւ s. parent; généalogie.

Ազգաթող a. qui abandonne sa nation.

Ազգաթուեմ, եցի va. faire la généalogie.

Ազգաժողով a. réuni par la nation; s. assemblée nationale.

Ազգալուր a. ouï, entendu par toute la nation.

Ազգախաբ a. qui trompe la nation.

Ազգախառն a. parent, consanguin.

Ազգախառնութիւն s. parenté, consanguinité.

Ազգախնամ a. qui a soin de la nation.

Ազգախումբ a. réuni par la nation.

Ազգախռով a. qui trouble la nation.

Ազգախրախոյս a. qui encourage la nation; encouragé par la nation.

Ազգածանօթ a. connu par la nation; connu à la nation.

Ազգական s. parent; մերձաւոր —, proche parent; a. semblable, analogue.

Ազգականութիւն s. parenté; race, famille; analogie, ressemblance; մերձաւոր —, proche parenté; կապք ազգականութեան, les liens de parenté.

Ազգականուհի sf. parente.

Ազգակեղծ a. qui dissimule sa nationalité.

Ազգակեցոյց a. qui fait vivre, qui sauve la nation.

Ազգակից a. de même nation, national; semblable, analogue; s. parent; compatriote.

Ազգակործան a. qui ruine la nation.

Ազգակորոյս a. qui fait perdre la nation.

Ազգակցիմ, ցեցայ, vn. s'allier, s'unir par parenté.

Ազգակցութիւն V. Ազգականութիւն.

Ազգահամար, աց s. dénombrement; — առնել, faire le dénombrement d'une nation.

Ազգահատութիւն s. extinction d'une nation, d'une race.

Ազգահար a. qui frappe sa nation.

Ազգահաւ, ի, ուց s. chef, père d'une nation, d'une race.

Ազգամարտ a. antinational.

Ազգամոռաց a. qui oublie sa nation.

Ազգային s. parent; a. national; աւանդութիւն —, tradition nationale; — ժողովն Հայոց, l'assemblée nationale des Arméniens; — բարք, caractère national.

Ազգայնութիւն V. Ազգութիւն.

Ազգայորդոր a. qui exhorte, engage la nation; fait d'après le vœu de toute la nation.

Ազգայօդ a. qui unit la nation; s. lien national.

Ազգայօժար a. agréable à la nation, fait par le concours empressé de toute la nation.

Ազգանախատ a. qui outrage la nation; outragé par la nation.

Ազգանուէր a. offert, dévoué à la nation; offert par la nation.

Ազգաշահ a. qui est utile à la nation.

Ազգաշէն a. qui édifie, qui embellit la nation; qui est construit, embelli par la nation.

Ազգապահ a. qui conserve la nation.

Ազգապանծ a. qui se vante de sa nation, qui en est l'orgueil.

Ազգապատիւ a. qui honore la nation; honoré par la nation.

Ազգապարտ a. qui doit à la nation, qui lui est redevable.

Ազգապետ, աց s. chef, gouverneur d'une nation.

Ազգապետութիւն s. charge, dignité du chef d'une nation.

Ազգապիղծ a. incestueux.

Ազգապղծութիւն s. inceste.

Ազգասէր a. qui aime sa nation, patriote; ճշմարիտ —, un vrai patriote.

Ազգասիրական a. patriotique.

Ազգասիրութիւն s. amour de la nation, patriotisme.

Ազգասպան a. qui tue la nation.

Ազգավայել a. qui convient à la nation, digne de la nation.

Ազգավառ a. qui anime la nation.

Ազգավրդով V. Ազգախառով.

Ազգավրէժ a. qui venge sa nation.

Ազգատ առնել va. exterminer une nation, une race.

Ազգատեցութիւն s. haine contre sa nation.

Ազգատեաց a. qui hait sa nation.

Ազգատոհմ, ից s. famille, race ; parent.

Ազգաւեր V. Ազգակործան.

Ազգի Ազգի a. différent, divers; adv. différemment, de différents genres.

Ազգովիմք, Ազգովին adv. avec toute la nation.

Ազգութիւն s. nationalité.

Ազգօգուտ V. Ազգաշահ.

Ազդ s. sensation, sentiment; avis ; — առնել՝ տալ, donner avis, avertir, faire savoir ; — լինել, être averti ; — լեալ էր նոցա, ils venaient d'apprendre ; — եղեւ նմա, il a été averti.

Ազդարար, ի s. qui avertit, moniteur.

Ազդարարութիւն s. avertissement.

Ազդելի a. qui tombe sous les sens, sensible ; sensible, qui sent.

Ազդելիք, լեաց s. pl. les sens.

Ազդեմ, եցի va. donner avis, avertir, faire savoir ; faire impression, produire de l'effet, influer, opérer, agir ; inspirer, suggérer ; pouvoir, valoir ; être bon, utile, servir à.

Ազդեցական, Ազդեցիկ a. efficace, énergique.

Ազդեցութիւն s. efficacité, énergie, force, action, vertu ; influence, ascendant, autorité, empire, instinct, sentiment, inspiration ; — ունել ի վերայ ուրուք, avoir de l'influence, de l'empire, de l'ascendant sur qn. ; — մեծ գործել յոք, exercer une grande influence sur qn.

Ազդեցուցանեմ V. Ազդեմ.

Ազդողութիւն V. Ազդեցութիւն.

Ազդոյ, Ազդու a. efficace, énergique ; grave, mortel ; — վէրք, blessure grave, mortelle.

Ազդումն V. Ազդեցութիւն.

Ազդր, դեր, դերաց s. cuisse, jambe; dos, épaule.

Ազն, ազին, զինք, զանց s. nation ; peuple ; race ; sexe, genre, espèce ; — կանանց, le sexe féminin, le beau sexe ; ազգք եւ ազինք, toutes les nations, tous les peuples.

Ազնիւ, նուի, ուաց a. noble, excellent, exquis, bon, précieux, fin ; — երեսօք, beau, joli de figure, charmant ; adv. interj. bien ! très-bien ! fort bien ! bravo !

Ազնուաբար adv. noblement, d'une manière noble.

Ազնուաբարոյ, ից a. qui a un noble caractère.

Ազնուագութ a. miséricordieux, tendre ; — մայր, tendre mère.

Ազնուազարմ V. Ազնուատոհմ.

Ազնուազգի a. de noble nation, de noble race.

Ազնուազգութիւն s. noblesse de nation, de race.

Ազնուախոհ a. qui a des sentiments nobles.

Ազնուական s. noble; a. noble, généreux, élevé.

Ազնուականութիւն s. noblesse; générosité.

Ազնուամիտ, մտի, մտաց a. qui a de nobles sentiments.

Ազնուամտութիւն s. noblesse des sentiments.

Ազնուանամ, ացայ vn. s'améliorer, se bonifier, devenir meilleur; s'ennoblir, devenir noble.

Ազնուապաշտօն a. pieux, religieux, dévot.

Ազնուապետ, աց s. aristocrate.

Ազնուապետական a. aristocratique.

Ազնուապետութիւն s. aristocratie.

Ազնուապէս a. noblement, d'un air noble.

Ազնուասիրտ a. qui a un cœur noble.

Ազնուասրտութիւն s. noblesse de cœur.

Ազնուատոհմ, ից a. de noble famille.

Ազնուատոհմութիւն s. noblesse de famille, haute naissance.

Ազնուացուցանեմ, ուցի va. améliorer, bonifier, rendre meilleur; ennoblir, rendre noble.

Ազնուութիւն s. noblesse; bonté; bonne qualité.

Ազոխ, ից s. raisin vert, verjus.

Ազոխաջուր, ջրոյ s. verjus.

Աթար, ի s. bouse.

Աթիռ V. Ակճիռ.

Աթոռ, ոց s. chaise, siége; trône; chaire de professeur; chaise percée, selle; — եպիսկոպոսական, siége épiscopal: նստուցանել յաթոռ, faire asseoir sur une chaise, sur un trône; նստել յաթոռ, s'asseoir sur une chaise, sur le trône, occuper un trône; աթոռս արկանել, donner des chaises, des siéges; ելանել յաթոռոյ, se lever de sa chaise, de son siége.

Աթոռագործ, աց s. fabricant de chaises.

Աթոռաժառանգ s. héritier du trône, successeur d'une dignité.

Աթոռակ, աց s. petite chaise, tabouret.

Աթոռակալ, աց s. successeur au trône, à une dignité; vicaire.

Աթոռակալութիւն s. succession; vicariat.

Աթոռակից a. qui siége avec collègue, assesseur.

Աթոռակցութիւն s. l'action de siéger ensemble.

Աթութայք, յից s.pl. lettres, caractères.

Աթուր V. Առ աթուր.

Աժան a. de bon marché; adv. à bon marché; — գնել, acheter bon marché.

Ալեզարդ a. orné de cheveux blancs.

Ալեսաստ V. Ալիսաստ.

Ալեւոյթ, ութի s. vieillesse, âge avancé; յալեւոյթ խոնարհիլ, être sur le retour, commencer à déchoir, à vieillir.

Ալեւոր, աց a. qui a les cheveux blancs, grison, gris; vieux, vieillard.

Ալեւորիմ, եցայ vn. grisonner, devenir gris, blanchir; fig. vieillir.

Ալեւորութիւն s. blancheur des cheveux, vieillesse.

Ալէլուիա s. alléluia.

Ալէխառն a. mêlé de blanc, gris, grison.

Ալէծուփ, Ալէկոծ a. agité par les flots, houleux; fig. agité, flottant, incertain, indécis; — առնեմ, V. Ալէկոծեմ; — լինիմ, V. Ալէկոծիմ.

Ալէկոծեմ, եցի va. agiter par les flots, agiter ou soulever les flots, flotter, tempêter.

Ալէկոծիմ, եցայ vn. être agité, ballotté par les flots, flotter; fig. s'agiter, flotter dans l'incertitude.

Ալէկոծութիւն s. agitation des vagues, mer houleuse, tempête; fig. agitation, trouble, incertitude.

Ալէտանջ a. tourmenté par les vagues; qui tourmente par ses vagues, houleux, orageux.

Ալիւր, ալեր, ալերք s. farine.

Ալիւրային a. farineux.

Ալիւրավաճառ, աց s. marchand de farine.

Ալիք, ալեաց s. pl. flot, vague, onde; fig. agitation, trouble; cheveux blancs, barbe blanche; vieillesse; ալիս յարուցանել, soulever, agiter les flots; ճեղքանել՝ պատառել զալիս, fendre les ondes; — ծերութեան, extrême vieillesse; խոնարհեալ յալիս, avancé en âge, blanchi.

Ալոչ, աց s. jeune chèvre, chevreau, biquet.

Ալուց V. Ալք.

Ալք, ալուց, ալից s.pl. partie inférieure, fond, enfoncement.

Ախաւեղագէս s. ceinture d'une colonne.

Ախճապակ, etc., V. Ցախճապակ, etc.

Ախոյան, ից, աց, Ախոյեան, եանի, ից s. champion, adversaire, défenseur; émule, rival; trophée; — կանգնել, élever un trophée.

Ախոյանաբար adv. comme un champion, vaillamment.

Ախոյանական տեղի s. champ de bataille, arène.

Ախոյանաձեւ a. qui a la forme d'un trophée; adv. en trophée, en triomphe; — ցուցանել, montrer en triomphe.

Ախոնդական a. hypocondriaque.

Ախոնդանք, նաց, Ախոնդիք, դեաց s.pl. hypocondre, thorax.

Ախոռ, ոյ s. écurie.

Ախոռապան, աց s. garçon d'écurie.

Ախոռապետ, աց s. écuyer.

Ախորժ a. agréable; — բանք, paroles agréables; — վայրք,

lieux délicieux; — յօժարութեամբ, adv. de plein gré, très-volontiers, avec grand plaisir.

Ախորժք, ից s.pl. agrément, plaisir, envie, désir, goût; appétit; կամօք եւ ախորժիւք, volontiers, de bon gré; ըստ մտացն ախորժից, ըստ ախորժից իմն, capricieusement, avec caprice.

Ախորժաբար adv. agréablement, d'une manière agréable; avec plaisir, de bon gré.

Ախորժաբեր, աց a. appétissant, qui excite le goût, attrayant; porté avec plaisir.

Ախորժալից a. agréable, plein d'agrément.

Ախորժալուր a. agréable, doux à entendre; qui écoute, exauce de bon gré, indulgent, favorable, propice.

Ախորժակ, աց s. appétit; goût; envie, désir, goût, gré; inclination, penchant; étude; ունել —, avoir appétit, de l'appétit; avoir du goût; չունել — իմիք, n'avoir goût à rien; պակասութիւն ախորժակի, manque d'appétit; manque, absence de goût; ախորժակաւ ուտել, manger avec appétit; շարժել՝ բանալ զախորժակ, exciter, réveiller, ouvrir l'appétit; բառնալ զախորժակ, ôter l'appétit; ընտիր՝ կիրթ —, bon goût, goût exquis; անկիրթ —, mauvais goût; ըստ իմոյս ախորժակի, à mon goût.

Ախորժական a. agréable.

Ախորժահամ, Ախորժաճաշակ a. qui a un goût agréable, appétissant, ragoûtant, savoureux, exquis.

Ախորժանք, նաց s. pl. appétit; envie, goût, plaisir; ախորժանօք, avec appétit; avec plaisir.

Ախորժարար a. ragoûtant, agréable.

Ախորժելի a. agréable; չէ ինչ —, il n'est pas agréable; — է, il est agréable.

Ախորժեմ, եցի vn. trouver bon, à son goût, goûter, aimer, se plaire à, se complaire dans, trouver plaisir à, prendre plaisir à; Թէ ախորժէք, s'il vous plaît; չախորժել, ne pas trouver bon, à son goût.

Ախորժեցուցանեմ, ուցի va. inspirer du goût, du plaisir.

Ախորժիմ V. Ախորժեմ.

Ախորժութիւն, Ախորժումն, s. agrément, plaisir, goût.

Ախտ, ից s. mal, maladie; passion, affection; vice; զախտս մահու գերանիլ, toucher au lit de mort, être mortellement malade, à l'article de la mort; — քնոյ, sommeil; — մարդահաճութեան, adulation, flatterie; ախտի հոգ տանել, ապաս ունել ախտի, մեծարել զախտ, s'adonner aux vices, se livrer aux plaisirs.

Ախտաբան, ից s. pathologiste.

Ախտաբանական a. pathologique.

Ախտաբանութիւն s. pathologie.

Ախտաբեկ a. brisé, accablé de maladies, maladif, infirme.

Ախտաբեր a. qui apporte, cause des maladies; morbifique.

Ախտաբիծ a. souillé de vices, de passions.

Ախտաբիծք s.pl. souillures, taches de vices.

Ախտաբոյժ, բուժի, ծից a. qui guérit les maladies.

Ախտաժետ, **Ախտաժէտ**, աց a. malade, infirme, maladif; malsain.

Ախտաժետութիւն, **Ախտաժէտութիւն** s. maladie, infirmité.

Ախտալից a. plein, accablé de maux, de passions.

Ախտակիր, կրի, րաց a. sujet aux maladies, maladif; sujet aux passions, vicieux.

Ախտակից a. qui est affecté de la même passion, qui a la même maladie; compatissant, qui prend part, qui est sensible aux maux d'autrui; complice; — լինել ումեք, avoir compassion, pitié de qn.

Ախտակրեմ, րեցի vn. avoir, sentir du mal, souffrir; être malade, se porter mal, avoir mal.

Ախտակրութիւն s. souffrance; mal, maladie; vice; compassion.

Ախտակցաբար adv. avec compassion, pitié.

Ախտակցեմ, եցի, **Ախտակցիմ**, եցայ vn. compatir, être touché de compassion, souffrir avec.

Ախտակցութիւն s. compassion, pitié; passion, vice.

Ախտահալած, ից a. qui chasse, qui guérit les maladies.

Ախտամոլ, ից a. vicieux, adonné au vice.

Ախտանամ, ացայ vn. être malade, contracter ou gagner une maladie; avoir une passion, se passionner, être vicieux, se gâter, se corrompre. — ոտից ուրուք, avoir mal au pied, souffrir des pieds; — յանձն եւ իմարմին, être malade de l'âme et du corps; — յերկար, être longtemps malade, garder longtemps le lit.

Ախտասէր a. qui aime le vice; vicieux.

Ախտասիրեմ, եցի vn. aimer les passions, les vices.

Ախտասիրութիւն s. amour du vice, des passions.

Ախտասպան, ից, աց a. qui tue ses vices, qui réprime ses passions; — լինել, mortifier ses passions.

Ախտասպանութիւն s. répression des passions, mortification.

Ախտաբակք, աց a. pl. naturel, physique; s. nature; nécessité naturelle; յախտաբակաց; adv. naturellement, physiquement.

Ախտաբար a. qui occasionne des maux, morbifique, morbide.

Ախտաբորբոք a. qui excite les maux; qui enflamme les passions; — կերպարան, image voluptueuse.

Ախտար, ի s. faiseur, tireur d'horoscope.

Ախտարք, րաց s.pl. horoscope; étoile, destinée; sort, destin; bon augure, heureuse destinée.

Ախտացեալ a. malade, atteint d'une maladie.

Ախտացուցանեմ, ուցի va. rendre malade.

Ախտաւոր, աց a. infirme, malade; morbide, cause de maladie; vicieux, passionné; — համբոյր, baiser passionné, amoureux; — սէր, amour passionné, déréglé; — բնութիւն, nature corrompue.

Ախտաւորութիւն s. maladie, souffrance; vice, passion.

Ած, ածք s. pousse, bouture, rejeton.

Ածական, աց a. adjectif.

Ածականօրէն adv. adjectivement.

Ածանց, աց, ից a. s. dérivé.

Ածանցական, աց a. dérivé, dérivatif.

Ածանցեմ, եցի va. faire dériver, faire venir.

Ածանցիմ, եցայ vn. être dérivé; venir, provenir de.

Ածանցութիւն, Ածանցումն s. dérivation.

Ածելեմ, լեցի va. raser; — զմօրուս, faire la barbe à qn.; se faire la barbe.

Ածելի, լոյ, լեաց, լեաւ s. rasoir; a. ce qui peut être amené, apporté; celui qui amène.

Ածեմ, ածի, ած va. porter, apporter, mener, amener; ceindre; investir, cerner, entourner; frapper: — ընդ իւր, emmener, conduire avec soi. — զնովիմբ՝ իվերայ ou — յաւելուլ, ajouter, induire, conclure; — զգլխովք՝ զձեռամբ՝ զձեռօք, prendre, saisir, s'emparer de; — զիւրեւ՝ զիւրեաւ՝ յինքն, s'attirer, séduire, gagner, captiver; — ընդ հուր, passer par la flamme, par-dessus le feu, brûler; առանց ընդ բանս ինչ ածելոյ, sans contredit, sans difficulté, sans hésiter, incontestablement; — ի ներքս, introduire; — ի մէջ, citer, alléguer; — վերստին՝ անդրէն, ramener.

Ածխագործ, աց s. charbonnier.

Ածխակէզ առնեմ va. brûler comme du charbon.

Ածխահանք, նաց s. houillère.

Ածխանամ, ացայ vn. se charbonner, devenir charbon.

Ածխավաճառ, աց s. charbonnier, marchand de charbon.

Ածու, ոյ s. couche, planche, carré, plante; petite nation, peuple.

Ածուխ, ածխոյ s. charbon.

Ակահ a. instruit, versé dans.

Ակաղձեալ, Ակաղձուն a. plein, rempli, comblé; — պտղաբերք, — պտղովք ծառք, arbres chargés de fruits.

Ակամայ, ից, այց a. involontaire, contraint, forcé.

Ակամայ adv. involontairement, forcément, malgré soi, à contre-cœur; **ԵԹԷ** կամաւ, **ԵԹԷ** ակամայ, bon gré mal gré, quand même.

Ակամայութիւն s. manque de volonté, contrainte.

Ական s. mine, fossé; — հատանել, miner; — հատանել զտուն, percer la maison.

Ականակապ a. monté, enrichi de pierres précieuses.

Ականակիտ a. limpide, cristallin; — ջուր՝ աղբիւր, eau, fontaine limpide.

Ականակուռ V. Ականակապ

Ականահատ, աց s. mineur; qui fouille les tombeaux pour les voler, pour les dépouiller.

Ականամոմ, ոյ s. propolis.

Ականայեռ V. Ականակապ.

Ականատ s. piége, trappe; — մկանց, ratière, souricière.

Ականատես, աց, ից a. qui a vu, qui voit de ses propres yeux; qui se montre aux yeux, visible, apparent; — վկայ, témoin oculaire; — ճշմարտութիւն, vérité palpable, évidente; adv. visiblement, à vue d'œil; voyant de ses propres yeux; — լինել, voir de ses propres yeux.

Ականատեսութիւն s. action de voir de ses propres yeux.

Ականաւոր, աց a. insigne, remarquable, distingué, illustre.

Ականեմ, եցի va. regarder, voir, lorgner.

Ականի, նւոյ, նեաց a. qui a des yeux, voyant.

Ականողիք, ղեաց s. pl. les regards, les yeux.

Ականջ, ի, Ականջք, ջաց, s. oreille, les oreilles; — ծովու, anse, petit golfe; — ձկան, moule; ձգել զականջ ուրուք, tirer l'oreille à qn., lui frotter les oreilles; խնուլ զականջս, boucher, fermer les oreilles; տնկել զականջս, dresser les oreilles; ասել՝ խօսել յականջս, dire, parler à l'oreille; ունել ցաւ յականջս, avoir mal aux oreilles; ցաւ ականջաց, mal d'oreilles; լսել իւրով ականջօք, entendre de ses propres oreilles.

Ականջալուր a. qui a entendu de ses propres oreilles; qui est entendu par des oreilles; — վկայ, témoin auriculaire; adv. en entendant de ses propres oreilles, en entendant par les oreilles; յականջալուրս լսել, entendre de ses propres oreilles; յականջալուր գալ, être entendu.

Ականջաման, աց s. la conque de l'oreille.

Ականջամուտ, մտի, ից s. perce-oreille.

Ականջատ a. qui a les oreilles coupées.

Ականջացաւ, ոյ, ի. s. mal d'oreille; qui a mal aux oreilles, qui souffre des oreilles.

Ականջեմ, եցի va. prêter l'oreille.

Ականջկրկիտ s. cure-oreille.

Ակառաւանք, անց s. les habitants de la citadelle; garnison.

Ակառն s. citadelle.

Ակաստան s. sûreté, abri; կալ յակաստանի, être en sûreté, à l'abri; յակաստանի կացուցանել, mettre en sûreté, à l'abri.

Ակատ, ի, s. agate; esquif, petite barque, nacelle.

Ակճիռ s. յակճիռս կալ, յաթիռս եւ յակճիռս կալ, regarder, écouter avec admiration, avec attention, être tout yeux, tout oreilles, être en suspens, être enchanté, ravi d'admiration.

Ակմբիմ, բեցայ vn. s'assembler, se réunir.

Ակն, կան, կամբ s. œil; vue, regard; espoir, espérance; œil, maille, trou; կորովաթիք —, œil très-pénétrant, perçant, yeux d'Argus; յականէ, de vue; ճանաչել զոք յականէ, connaître qn. de vue; յականէ անուանէ, de vue et de nom, nommément; — առնուլ, faire acceptation de personnes; — ածել յումեքէ, avoir des égards, des prévenances pour qn.; soigner qn., avoir soin de lui; յակն արկանել. montrer; jeter, donner un coup d'œil, revoir, parcourir; — կառուցեալ հայել, regarder fixement; ընդ ակամբ հայել յոք, regarder qn. de travers, de mauvais œil; յակն անկանել՝ գալ, frapper les yeux, tomber sous les yeux, paraître; գալ զակամբ, offusquer la vue, troubler les yeux; — դնել իմիք՝ ումեք, aspirer, désirer ardemment, envier, convoiter; ըստ — անկանել, disparaître, se perdre de vue; զակն արկանել յումեքէ, détourner les yeux, la vue de qn., l'abandonner, le délaisser, le négliger; ընդ — խոցել, blesser le cœur, blesser à vif, offenser, affliger; — ունել իմիք՝ ումեք, compter sur, espérer en, s'attendre à; attendre, être dans l'attente; — ի խոնարհ, les yeux baissés, tout confus; առ ական դիպել, rencontrer, voir par hasard; առ ականէ, adv. par égard, par considération.

Ակն, ական, կունք, կանք s. pierre précieuse; source; pinne marine; — արեւու՝ լուսոյ՝ տուընջեան, l'astre du jour, le soleil.

Ակնաբոյժ, բուժի, ժից s. oculiste.

Ակնագործ, աց s. joaillier, bijoutier.

Ակնագործութիւն s. joaillerie, bijouterie.

Ակնախտիղ, Ակնախտիտ a. qui éblouit les yeux, éblouissant; — լինել, être ébloui.

Ակնածեմ V. Ակն ածեմ.

Ակնածեցուցանեմ, ցուցի va. faire respecter, inspirer du respect.

Ակնածու, ի s. inspecteur, surveillant; a. respectueux.

Ակնածութիւն s. égard, respect, déférence, considération; inspection, surveillance.

Ակնակապինք, պնաց s. pl. orbite de l'œil.

Ակնակառոյց V. Ակնկառոյց

Ակնակոխ լինիմ vn. tomber sous les regards, frapper les regards, la vue.

Ակն ահաճոյ a. agréable à la vue, charmant, gentil.

Ակնահատ, աց s. lapidaire.

Ակնահարեմ V. Ակնհարեմ.

Ակնահարիմ V. Ակնհարիմ.

Ակնաղբիւր V. Աղբիւրակն.

Ակնապարար a. qui charme les yeux, qui réjouit les yeux; attrayant, charmant.

Ակնառեմ V. Աչառեմ.

Ակնառու, աց a. qui fait acception de personnes, partial.

Ակնառութիւն s. acception de personnes, partialité; respect; ակնառութեամբ գնալ առ ոք, montrer, avoir de la partialité pour qn.

Ակնավայել V. Ակնահաճոյ.

Ակնավճիռ V. Ականակիտ.

Ակնարկեմ, եցի va. faire signe de l'œil, faire signe des yeux; indiquer, montrer; regarder, envisager, avoir en vue; regarder, jeter les yeux sur, jeter des regards sur, jeter un coup d'œil; faire allusion; — յումեքէ, avoir du respect, des égards pour qn.

Ակնարկի առնեմ va. faire signe des yeux, faire signe de l'œil; se moquer de; — աչօք, insulter du regard.

Ակնարկութիւն s. signe des yeux; regard, vue; allusion; signification, sens; aperçu; նախախնամական վերին —, la Providence divine, l'ordre divin; միով եւեթ ակնարկութեամբ, d'une seule vue, d'un coup d'œil.

Ակնբաց, ի a. qui a les yeux ouverts; adv. les yeux ouverts.

Ակներեւ a. évident, manifeste; adv. à vue d'œil, visiblement, évidemment.

ԱկնԹարԹ, ի s. clin d'œil.

Ակնկալեմ, եցի va. espérer, compter sur, s'attendre à.

Ակնկալիմ, եցայ vn. être espéré, attendu.

Ակնկալիք, լեաց V. Ակնկալութիւն.

Ակնկալու a. qui espère, qui attend.

Ակնկալութիւն s. attente, espoir, espérance; soupçon, crainte; ի սնոտի — կապիլ, s'attacher à un vain espoir; ակնկալութեանն ոչ հանդիպել, être frustré, trompé dans son attente.

Ակնկառոյց a. qui fixe ses yeux, qui regarde attentivement; — լինել՝ կալ, fixer ses yeux, ses regards, sa vue sur qn., sur qch, avoir les yeux attachés sur; — առնել, faire fixer les regards de qn.

Ակնկոր a. les yeux baissés de honte, confus.

Ակնկորիմ, եցայ vn. avoir les yeux baissés de honte, être confus.

Ակնկորութիւն s. confusion, honte.

Ակնհատութիւն s. effrac-

tion, infraction; —ամուսնու-թեան, infraction, infidélité aux lois du mariage.

Ակնհար a. fasciné, enchanté par les yeux; s. épouvantail; առ—, comme un épouvantail, pour faire peur.

Ակնհարեմ, եցի va. fasciner, enchanter par le regard.

Ակնհարիմ, եցայ vn. être fasciné, enchanté par des regards.

Ակն յայտնի, Ակն յանդի-ման adv. devant les yeux, sous les yeux, aux yeux, en présence.

Ակնոց, աց s. lunettes.

Ակն ունիմ, ակնկալայ, vn. attendre, s'attendre à, espérer, compter sur; croire, supposer; մահու ակն ունիմ, j'attends la mort.

Ակն վանի V. Վանի.

Ակումբ, ակմբի, իցs. cercle, assemblée, réunion; table, banquet, festin; —առնուլ՝ բո-լորել, se réunir, s'assembler, se rassembler, faire tapisserie; —մաշկեայ, peau garnie de son poil, fourrure.

* Ակռայ V. Ատամն.

Ակքան s. chardon.

Ակօս, իցս, աց s. sillon; —կտրել՝ հատանել՝ պատա-ռել, sillonner.

Ակօսաբեկ a. sillonné; —լինել, être sillonné; —առնել, sillonner.

Ակօսաձեւ a. en forme de sillon.

Ակօսաձիգ a. qui sillonne; adv. en sillonnant.

Ակօսեմ, եցի va. sillonner.

Ահ, ի, իւ, ահք, ից, իւք s. crainte, peur, frayeur; վասն ահին Հրէից, par la crainte des Juifs; —արկանել, faire peur, inspirer de la crainte, effrayer, jeter l'épouvante; գահի հար-կանիլ, craindre, avoir peur, s'effrayer; յահի՝ յահի եւ ի դողման կալ, frémir, fris-sonner de peur, trembler de frayeur; — կալաւ զնա, la crainte, la frayeur le saisit; առ ահի, adv. de peur que, de crainte que; առ ահի նորա, par peur de lui; ահ ընդ ահի, adv. avec peur, d'un air timide.

Ահա adv. voici, voilà; — զա՞ս, ah! vous voilà! — ազա-տեցաք, nous voici sauvés; tout de suite, de suite.

Ահա աւադիկ, Ահա աւա-նիկ, Ահա աւասիկ adv. voici, voilà.

Ահաբեկ a. effrayé, épou-vanté; effroyable, épouvan-table; — առնել, frapper d'é-pouvante, effrayer, épouvan-ter, consterner; — լինել, s'ef-frayer, s'épouvanter, être frappé d'épouvante, saisi de crainte, de frayeur.

Ահաբեկեմ V. Ահաբեկ առ-նեմ.

Ահաբեկիմ V. Ահաբեկ լի-նիմ.

Ահաբեկութիւն s. conster-nation, terreur, épouvante, effroi.

Ահագին, գնի, ից a. ter-rible, épouvantable, effrayant;

énorme; adv. d'une manière effrayante, terriblement; d'une manière énorme, énormément.

Ահագնագոյնս adv. d'une manière on ne peut plus terrible.

Ահագնալուր a. affreux à entendre, effrayant, terrible.

Ահագնատեսիլ a. dont l'aspect est terrible, épouvantable.

Ահագնութիւն s. air, aspect formidable, terreur; énormité.

Ահապարանոց V. Ահիպարանոց.

Ահաբեկեմ, կեցի, կեալ va. faire peur, effrayer, intimider.

Ահաբեկու, ի, աց a. effrayant, terrible.

Ահաբեկութիւն s, intimidation. terreur.

Ահացուցանեմ, ուցի va. effrayer.

Ահաւադիկ, Ահաւանիկ, Ահաւասիկ adv. voici, voilà; — ես, — կամ՝ եմ, me voici, me voilà; — նա, le voilà; — գայ, le voilà qui vient; — Գրիգոր, voilà Grégoire.

Ահաւոր, աց a. terrible, redoutable.

Ահաւորագոչ a. qui crie d'une manière terrible.

Ահաւորալուր a. terrible à entendre.

Ահաւորապէս adv. d'une manière terrible, effroyable.

Ահաւորատես a. dont l'aspect est formidable.

Ահաւորափայլ a. qui brille d'une manière effroyable.

Ահաւորութիւն s. terreur, effroi; majesté, grandeur imposante.

Ահափետ առնեմ V. Ահաբեկ առնեմ.

Ահեակ, եկի, եկաց a. gauche; s. la gauche, la main gauche; ընդ ահեկէ, յահեկէ, à gauche, à la gauche; յաջմէ եւ յահեկէ, à droite et à gauche.

Ահեկակողմն s. le côté gauche, la gauche.

Ահեկան, ի s. le neuvième mois de l'année arménienne.

Ահեկեայ, եայք, եաց, Ահեկին, ինք a. ce, celui, celle qui est à gauche; gauche.

Ահեկիք, կեաց s. pl. ceux, celles qui sont à gauche.

Ահեղ V. Ահաւոր.

Ահեղագոչ V. Ահաւորագոչ.

Ահեղակերպ a. dont l'aspect est imposant, terrible.

Ահեմ, եցի va. faire peur, effrayer.

Ահընկէց a. qui jette, qui inspire l'épouvante, terrible.

Ահիպարանոց a. qui dresse le cou, qui lève la tête fièrement, qui porte la tête haute, superbe, fier.

Աղ, ի, իւ s. sel.

Աղաբողոն, ի, աւ s. manteau de philosophe.

Աղագ, ի, աւ s. moyen, expédient, ressource, voie, remède; raison, motif; ելի աղագս գտանել, trouver un expédient, un moyen, un remède.

Աղագաւ adv. à cause de; սորին՝ նորին՝ այսր՝ այնր —, pour cela, dans ce but, dans

le but de, à cause de quoi, pour cette raison, pour ce motif, ainsi; է՞ր —, pourquoi? pour quelle raison?

Աղախարշանք, նաց s. déchirement d'entrailles, de cœur, douleur vive.

Աղախին, խնոյ, խնով, աւ, նայք, նայց, նանց, նաց, նովք, նեայք, նեայց, նեօք sf. servante, domestique, bonne.

Աղախնեմ, եցի va. servir comme une bonne.

Աղախնորդի s. fils d'une servante.

Աղախնութիւն s. état d'une servante, domesticité.

Աղակատանք s. débauche, inconduite; յաղակատանս հպանել, faire la débauche, se livrer à la débauche.

Աղաղակ, ի, աւ s. cri; bruit; clameur, rumeur, vacarme; — ալեաց, le bruit, le murmure des vagues; — ծովու, le mugissement de la mer; — բառնալ՝ դնել՝ տալ՝ առնել, pousser, jeter des cris, faire du bruit; — ցնծութեան հարկանել, pousser des cris de joie.

Աղաղակեմ, եցի va. crier, s'écrier; ի ձայն բարձր՝ ի ձայն մեծ՝ ուժգին —, crier fort, à haute voix.

Աղամ, ացի va. moudre; broyer, réduire en poudre; mâcher.

Աղամա, ից s. salière.

Աղամասուկ անել va. détruire, abîmer.

Աղամայր a. ignorant, sot, insouciant.

Աղամարութիւն s. ignorance, sottise, insouciance.

Աղամող a. égaré, dévié, fourvoyé; dissipé, distrait.

Աղամողեմ, եցի va. égarer, détourner; dissiper.

Աղամողիմ, եցայ vp. s'égarer, se détourner; se dissiper.

Աղամողումն s. égarement; dissipation.

Աղանդ, ոց, աց s. secte; hérésie; մոլար —, une secte erronée.

Աղանդագործ V. Աղանդաճնար.

Աղանդակից a. compagnon de secte.

Աղանդաճնար a. créateur, fondateur d'une secte.

Աղանդամիտ V. Աղանդաւոր.

Աղանդապետ, աց s. chef, fondateur de secte, hérésiarque

Աղանդաւոր, աց s. sectaire, sectateur, sectatrice.

Աղանդեր s. hors-d'œuvre.

Աղանդութիւն s. secte, erreur, hérésie.

Աղանդուսոյց a. qui enseigne une secte, une hérésie.

Աղանձեմ, Աղանձնեմ, եցի va. rissoler, rôtir, brûler.

Աղանձնիմ, եցայ vn. se rissoler, se rôtir.

Աղանձումն s. action de rissoler, rôtissage.

Աղաչալիր, Աղաչալից a. plein de prières; suppliant; — պաղատանք, instances.

Աղաչախառն a. mêlé, entremêlé de prières.

Աղաչակից s. qui prie avec; — լինել, prier ensemble.

Աղաչանք, նաց s. pl. prière, supplication; աղաչանօք իմովք, յաղաչանս իմ, à ma prière; ունկն մատուցանել աղաչանաց ուրուք, exaucer la prière, les supplications de qn.

Աղաչաւոր, Աղաչելի a. suppliant; pétitionnaire.

Աղաչեմ, եցի va. prier, supplier; լուր, աղաչեմ, écoutez, je vous prie; Թախանձանօք—, prier instamment, avec instance, conjurer.

Աղաչող V. Աղաչաւոր.

Աղապատանք, նաց s. pl. sympathie, affection, tendresse.

Աղաջուր s. saumure, eau salée; a. scélérat, misérable, insensé.

Աղարծի a. tendre, délicat, jeune.

Աղարձան s. statue, masse de sel.

Աղարտ վարեմ va. dévaster, ruiner, détruire.

Աղարտանք, նաց s. destruction, ruine, dégât; dénigrement, diffamation.

Աղարտեմ, եցի va. dévaster, détruire, endommager, porter atteinte, dénigrer, décréditer, flétrir.

Աղարտիչ, Աղարտող s. destructeur; diffamateur; a. destructif; diffamatoire.

Աղարտութիւն V. Աղարտանք.

Աղացիկ a. moulu, réduit en poudre; — խունկ, encens fin.

Աղաւաղ, աց a. gâté, corrompu, détérioré.

Աղաւաղեմ, եցի va. gâter, détériorer, abîmer, détruire; mépriser; faire cesser, interrompre.

Աղաւաղիչ a. destructeur; destructif.

Աղաւաղութիւն s. détérioration, altération, destruction.

Աղաւնակերպ a. qui a la forme, l'air d'une colombe; comme une colombe.

Աղաւնաձագ V. Աղաւնեակ.

Աղաւնավաճառ V. Աղաւնեվաճառ.

Աղաւնարօտ s. verveine.

Աղաւնեակ, նեկի, կաց s. petite colombe, pigeonneau.

Աղաւնեվաճառ, աց s. vendeur de colombes, de pigeons.

Աղաւնապէս adv. comme une colombe.

Աղաւնէտուն s. colombier, pigeonnier.

Աղաւնի, նւոյ, նոյ, նեաց, s. colombe, pigeon; — մնչէ, կուկու արձակէ, la colombe gémit, le pigeon roucoule.

Աղաւնիճ V. Աղաւնարօտ.

Աղաւնոց V. Աղաւնէտուն.

Աղբ, ոց, ից s. excrément, fiente; fumier; ordure; ընդ — գալ, se traîner dans la fange, dans la boue.

Աղբակեր a. qui mange des ordures.

Աղբանոց, աց s. latrines, égout.

Աղբասէր a. qui aime les ordures.

Աղբասնունդ a. qui se nourrit d'ordures.

Աղբեղէն, ղենի, նաց a. excrémentiel, d'ordures; méprisable, vil.

Աղբեմ, եցի va. fumer, engraisser avec du fumier; se décharger le ventre.

Աղբերակն, ական, կունք, կանք, անց s. source; source, origine.

Աղբերաժոս a. qui coule comme une fontaine, ruisselant.

Աղբերանամ, ացայ vn. couler comme une fontaine, jaillir comme d'une source; ruisseler.

Աղբերացուցանեմ, ուցի va. faire couler comme une fontaine, comme une source, faire jaillir, faire ruisseler; combler, remplir.

Աղբեւք, եւաց s. ordures, immondices; fumier, engrais; vidanges.

Աղբեւր V. Աղբիւր.

Աղբիս, Աղբիւսք V. Աղբեւք.

Աղբիւր, բեր, բերաւ, բիւրք, բերք, բերաց, բերց, բերբք, բերօք s. fontaine; source; source, origine.

Աղբիւրաբար adv. comme une fontaine; abondamment.

Աղբիւրանամ, etc. V. Աղբերանամ, etc.

Աղբոտ a. sale, malpropre.

Աղբորակ, ի, աւ s. salpêtre.

Աղեխառն a. mêlé de sel.

Աղեկապ V. Աղէկապ.

Աղեկատ V. Աղէկատ.

Աղեկարծ a. inopiné, inattendu.

Աղեկէզ V. Աղէկէզ.

Աղեհամ a. qui a un goût de sel, salé.

Աղեղն, ղան, ղանք, ղանց s. arc; — Աստուծոյ՝ երկնից, l'arc-en-ciel; լարել զաղեղն, tendre, bander un arc; մտանել ընդ —, tirer de l'arc; այր աղեղան, archer; — բոլորակի, l'arc de cercle.

Աղեղնակապարճ s. carquois

Աղեղնաձեւ a. qui a la forme d'un arc, courbé en arc.

Աղեղնաւոր, աց s. archer, Sagittaire.

Աղեղնաւորութիւն s. art de tirer de l'arc, des flèches.

Աղեմ V. Յաղեմ.

Աղետաբեր, Աղետալի, Աղետաւոր V. Աղէտաբեր.

Աղերս, ի, ոյ, ից s. supplication, prière, instance, demande; rapport, relation, liaison; don, présent; յաղերս անկանել՝ մատչել, աղերս արկանել՝ մատուցանել, adresser une prière à qn., demander comme une grâce, supplier, prier, solliciter, être en instances auprès de qn.; յաղերս ածեմ՝ խոնարհեցուցանեմ, յաղերս եւ յողորմ խոնարհեցուցանեմ, attendrir, toucher; գալ յաղերս, s'attendrir, se laisser toucher; a. suppliant, tendre, insinuant.

Աղերսաբան a. suppliant; flatteur, adulateur.

Աղերսաբանեմ V. Աղերսեմ.

Աղերսաբանութիւն s. supplication, instance; apologie, excuse.

Աղերսագիր, գրոյ, գրով, s. supplique, requête, pétition, demande.

Աղերսալի, Աղերսալից a. suppliant, plein de supplication.

Աղերսախառն a. mêlé de prière, de supplication.

Աղերսական s. suppliant, pétitionnaire; a. suppliant, insinuant.

Աղերսահայց a. demandé avec instance, imploré.

Աղերսանք, նաց s. supplication, instance, prière.

Աղերսարկու, աց a. suppliant, pétitionnaire.

Աղերսեմ, եցի va. supplier, conjurer, prier avec instance, instamment; solliciter, implorer; excuser, justifier.

Աղէ interj. eh bien! hé! hé bien!

Աղէբեկ a. gris, grison.

Աղէթափ a. atteint d'une hernie.

Աղէթափութիւն s. hernie.

Աղէխարշ V. Աղէկէզ.

Աղէխորով V. Աղէկէզ.

Աղէկապ, ի s. bandage, brayer, suspensoir.

Աղէկատ, ի s. quenouille.

Աղէկէզ a. qui déchire les entrailles, le cœur; navrant, déchirant; — լինել, avoir les entrailles déchirées, le cœur déchiré, navré; — ցաւ, douleur cuisante.

Աղէկիզութիւն s. déchirement d'entrailles, de cœur; déchirement.

Աղէկտուր V. Աղէկէզ.

Աղէտ, եաի, իտի,ից s. malheur, misère, infortune, calamité, désastre, catastrophe, fatalité; compassion, pitié; ո՜վ աղետից, quel malheur! hélas! que je suis malheureux! որպիսի՜ աղէտք, quel malheur! quelle fatalité!

Աղէտաբեր, Աղէտալի, Աղէտաւոր a. fatal, funeste, malheureux.

Աղի, աղւոյ a. salin, salé; — լինել, être salé; amer; աղի արտասուք, larmes amères.

Աղի, աղւոյ, V. Աղիք.

Աղիկամի a. autonome, indépendant.

Աղիկամութիւն s. autonomie, indépendance.

Աղիճ, աղճի sf. prostituée, fille de joie.

Աղիողորմ a. misérable, déplorable, pitoyable; touchant, plaintif, navrant, déchirant, tragique.

Աղիւս, ոց s. brique; carreau.

Աղիւսադրուն s. porte en briques.

Աղիւսակ, աց s. petite brique, carreau; table, index.

Աղիւսաձեւ a. qui a la forme d'une brique.

Աղիւսանման a. semblable à une brique.

Աղիւսաշէն a. bâti de briques.

Աղիւսարկ, Աղիւսարկու-թիւն s. fabrication de la brique.

Աղիւսեայ a. de brique, briqueté.

Աղիւսեմ, եցի va. carreler, briqueter.

Աղիք, աղեաց s. boyau; entrailles, viscères, intestins; entrailles, tendre affection, compassion; corde à boyau, corde d'un instrument de musique; գալարէին — նորա ի վերայ եղբօրն, ses entrailles étaient émues à la vue de son frère; խռովին—իմ, j'ai pitié; խռովել զաղիս, remuer les entrailles; որդի աղեաց, tendre fils, fils bien aimé.

Աղխ, ից s. bagage, effets; suite, train, équipages.

Աղխք, խից s. anneau; serrure.

Աղխաղխեմ, եցի va. charger, remplir; rassembler, entasser.

Աղխաղխիմ, եցայ vps. être chargé, rempli.

Աղխամաղխ, ի s. marchandises; cargaison.

Աղխատրոյզ a. grossier, barbare, rude.

Աղխեմ, եցի va. fermer, fermer à clef.

Աղծեալ a. salé,

Աղկաղկ, աց a. pauvre, indigent.

Աղկեր s. poisson salé, sardine.

Աղկիոն, աց s. alcyon.

Աղճատաբան, ից a. radoteur.

Աղճատաբանեմ, եցի va. dire des niaiseries, des bêtises, radoter.

Աղճատանք, նաց s. pl. radotage, rêverie, niaiserie, bêtise.

Աղճատիմ, եցայ vn. déraisonner, radoter, dire des sottises, des bêtises; tomber en enfance; être décrépit; աղճատեալ ծեր, vieux décrépit.

Աղմկասէր a. qui aime les troubles, séditieux.

Աղմկարար a. perturbateur, séditieux, turbulent, brouillon.

Աղմկեմ, եցի va. troubler, agiter; alarmer, bouleverser, brouiller.

Աղմկիմ, եցայ vn. être troublé, agité, bouleversé.

Աղմկիչ V. **Աղմկարար.**

Աղմուկ, մկի, աւ, աց s. trouble, alarme, tumulte; sédition, révolte, soulèvement; tapage, bruit; զաղմկաւ լինել, être troublé, faire du tumulte, être dans le trouble; — առնել՝ յարուցանել, յարուցանել աղմուկս շփոթից, աղմուկս յուզել, exciter une sédition, des troubles, faire du tumulte, mettre en combustion, soulever, se soulever; յայն — շփոթի, dans ce désordre.

Աղու a. doux, affable, insinuant; rusé, fourbe, faux, trompeur, méchant.

Աղուամազ s. duvet, poil follet.

Աղուանամ, ացայ vn. devenir rusé, méchant.

Աղուաշ a. follet, fou, timbré.

Աղուեսաբարոյ a. renard, rusé.

Աղուեսացաւ s. alopécie, chute des cheveux.

Աղուեսաքուն, քնոյ s. sommeil de lièvre, sommeil léger, court.

Աղուեսենի, նւոյ, նեաց s. peau, fourrure de renard.

Աղուէս, եսու, ուց s. renard; fig. renard, homme rusé.

Աղութիւն s. salure, goût de sel.

Աղուհացք, ացից s. carême.

Աղուճակ, ի s. sel gemme.

Աղուութիւն s. douceur, insinuation; ruse, fourberie.

Աղուրայ, **Աղուրի**, րեաց s. bouture, marcotte.

Աղջամղջին a. ténébreux, obscur.

Աղջամուղջ, մղջաւ s. ténèbres, obscurité.

Աղջիկ, ջկան, ջկունք, կանց sf. fille; bonne, servante.

Աղջկամարդ, ոյ, աց sf. jeune femme.

Աղջկորդի, դւոյ s. fils, enfant naturel.

Աղջուր, ջրոյ s. saumure, eau salée.

Աղտ, ոյ s. ordure, saleté; crasse, souillure.

Աղտ, ի, ից s. saline; sel.

Աղտաղտ, **Աղտաղտին**, **Աղտաղտուկ** a. salin, salé, saligineux.

Աղտաղտուկք s. pl. terrain saligineux, salifère.

Աղտեղահանդերձ a. qui a des vêtements sales.

Աղտեղանամ, ացայ vn. se salir.

Աղտեղասէր a. qui aime la saleté, salaud, saligaud.

Աղտեղացուցանեմ V. Աղտեղեմ.

Աղտեղացուցիչ a. salissant.

Աղտեղեմ, ղեցի va. salir, souiller, barbouiller; fig. salir, souiller.

Աղտեղի a. sal, malpropre; fig. sale, impur, souillé, obscène.

Աղտեղութիւն s. saleté, malpropreté, saloperie; ordure, immondices.

Աղտոր s. sumac.

Աղցան, ի s. salade.

Աղցանաման, ի s. saladier.

Աղցաւոր a. nécessiteux, indigent; nécessaire; — կեանք, vie pleine de nécessités.

Աղցք, ցից s. pl. nécessité, besoin.

Աղքատ, աց a. pauvre, privé, dépourvu; s. pauvre.

Աղքատաբար adv. pauvrement, d'une manière pauvre.

Աղքատակերութիւն s. action de dépouiller les pauvres.

Աղքատանամ, ացայ vn. s'appauvrir, être ou devenir pauvre; manquer, diminuer.

Աղքատանոց, աց s. hospice pour les pauvres; tronc.

Աղքատասէր a. qui aime les pauvres, charitable.

Աղքատասիրութիւն V. Աղքատասիրութիւն.

Աղքատասնոյց a. qui nourrit les pauvres.

Աղքատատեաց a. qui déteste les pauvres.

Աղքատատեցութիւն s. l'action de détester les pauvres, aversion pour les pauvres.

Աղքատացուցանեմ, ցուցի va. appauvrir, rendre pauvre.

Աղքատիմաստ, Աղքատիմաց a. pauvre d'esprit, sans esprit.

Աղքատին a. pauvre, simple, commun.

Աղքատութիւն s. pauvreté; manque, privation.

Աղքատսիրութիւն s. amour des pauvres, charité.

Աղքատօրէն V. Աղքատաբար.

Աղօթագիրք, գրոց s. livre de prières, paroissien.

Աղօթական a. de prière; s. qui prie Dieu.

Աղօթակեր V. Աղօթկեար.

Աղօթակից a. compagnon de prière; — լինել, prier Dieu ensemble.

Աղօթամատոյց a. qui adresse à Dieu des prières; s. V. Աղօթագիրք.

Աղօթանոց, աց s. oratoire.

Աղօթանուէր a. qui offre à Dieu des prières; offert à Dieu avec prières, fervent.

Աղօթասէր a. qui aime les prières, dévot.

Աղօթասիրութիւն s. amour de prière, dévotion.

Աղօթատեաց a. qui déteste les prières.

Աղօթարան, աց s. oratoire; prie-dieu.

Աղօթեմ, եցի vn. prier, adresser à Dieu des prières.

Աղօթկեար, Աղօթկեր s. qui prie Dieu; suppliant.

Աղօթք, թից, թիւք s. prière, oraison; prière, vœu, souhait; աղօթս առնել, կանխել յաղօթս, յաղօթս կալ,, prier, adresser des prières à Dieu.

Աղօտ, եց a. terne, obscur, sombre; — լոյս, lueur; ընդ —, adv. obscurément.

Աղօտանամ, ացայ vn. s'obscurcir, se ternir, être offusqué.

Աղօտացուցանեմ, ուցի va. obscurcir, ternir, offusquer.

Աղօրի, րւոյ, րեաց s. moulin; pl. les dents molaires.

Աճական a. qui croît ou fait croître.

Աճապարեմ, եցի vn. se hâter, se dépêcher, se presser.

Աճառ, աց s. savon; cartilage, nerf.

Աճառապատ a. nerveux, cartilagineux.

Աճառեմ, եցի va. chiffonner, froisser; savonner.

Աճելութիւն V. Աճումն.

Աճեմ, եցի vn. croître, accroître, s'accroître.

Աճեցուն a. qui accroît, qui augmente; ascendant.

Աճեցուցանեմ, ուցի va. croître, faire croître, accroître, augmenter.

Աճեցուցիչ a. qui fait croître, qui augmente.

Աճիմ, ճեցայ V. Աճեմ.

Աճիւն, ի s. cendre; յաճիւն դառնալ, être réduit en cendres; յաճիւն դարձուցանել՝ դատել, réduire en cendres.

Աճիւնախառն a. mêlé de cendres.

Աճիւնանամ, ացայ vn. se réduire en cendres.

Աճիւնացուցանեմ, ցուցի va. réduire en cendres.

Աճողական V. Աճական.

Աճողութիւն V. Աճումն.

Աճումն, ճման, ճմունք s. crue, croissance, augmentation; — առնուլ, croître, se développer.

Աճուն V. Աճեցուն.

Աճպարար, աց s. escamoteur.

Աճպարարութիւն s. escamotage.

Ամ, աց s. an, année; ամի ամի, ամ յամէ, ամ ըստ ամէ adv. par an, annuellement, chaque année, tous les ans; յետ միոյ ամի, dans un an; յառաջիկայ ամի, l'année prochaine; յանցելում ամի, l'année dernière, l'année passée; զայս —, յայսմ ամի, cette année; իվերջ կոյս ամին, vers la fin de l'année; զամն ողջոյն, toute l'année.

Ամաղթեղջիւր s. corne d'abondance.

Ամամ, ացի va. verser, transvaser, vider.

Ամամէջք s. intervalle des années; ամամէջս առնել, donner quelques années d'intervalle.

Ամայանամ, ացայ vn. devenir désert, se dévaster; se dénuer, se priver.

Ամայացուցանեմ, ուցի va. rendre désert, dévaster; dénuer, priver.

Ամայի, այւոյ, յեաց a. désert, inhabité, dépeuplé, solitaire, désolé; abandenné, privé, dénué de.

Ամայութիւն s. solitude; isolement; abandon, privation, dénûment.

Աման, ոյ, ով, աւ, ոց s. vase, pot; ոտից —, souliers, chaussures; — լալոյ արտասուաց, œil.

Ամանակ V. Ժամանակ.

Ամանեմ, եցի va. mettre dans un vase, transvaser, verser.

Ամանոր, ոյ, այ s. nouvel an, nouvelle année; մաղթել ումեք զ—, souhaiter la bonne année à qn.; տօն ամանորայ, le jour de l'an.

Ամաչեմ, եցի vn. avoir honte, être confus.

Ամաչեցուցանեմ, ուցի va. faire honte, confondre.

Ամաչեցուցիչ a. qui fait honte.

Ամառն, առան, ռունք s. été.

Ամառնամուտ s. l'entrée, le commencement de la saison d'été.

Ամառնային, Ամարային, այնոյ a. d'été, de l'été.

Ամարայնի, այնոյ, այնեաց s.

l'été ; adv. dans, pendant l'été.

Ամառայնոյ adv. dans l'été.

Ամառանի, անւոյ s. l'été ; adv. dans, pendant l'été.

Ամառանոց, աց s. maison de campagne, de plaisance, château, villa.

Ամառասուն a. élevé dans l'été.

Ամառաստան, Ամառաստուն V. Ամառանոց.

Ամբ V. Ամպ.

Ամբառնալիք, ալեաց s. levier, barre ; crochet.

Ամբառնամ, բարձի vn. se lever, s'élever, monter ; — ի պատիւ, être promu, élevé à une dignité ; va. lever, élever, relever, soulever, faire monter ; — ի պատիւ, élever à une dignité ; — զգլուխ՝ զձեռս, se soulever, se révolter ; զոտս —, s'en aller, partir.

Ամբաստան, աց a. accusateur ; s. accusation ; — լինել զումեքէ, accuser qn., porter une accusation contre qn.

Ամբաստանական a. d'accusation.

Ամբաստանեմ, եցի va. accuser.

Ամբաստանութիւն s. accusation.

Ամբար V. Համբար.

Ամբարակապետ V. Համբարակապետ.

Ամբարանոց, աց s. V. Համբարանոց ; archives, trésor.

Ամբարապետ V. Համբարակապետ.

Ամբարեմ V. Համբարեմ.

Ամբարիշտ, բշտի, շտաց a. impie.

Ամբարհաւան, ի, ից a. orgueilleux, fier, hautain.

Ամբարհաւանեմ, եցի vn. s'enorgueillir, être orgueilleux, faire le fier.

Ամբարհաւանեցուցանեմ, ուցի va. enorgueillir, rendre orgueilleux, fier, hautain.

Ամբարհաւանիմ V. Ամբարհաւանեմ.

Ամբարհաւանութիւն s. orgueil, fierté.

Ամբարձումն V. Համբարձումն.

Ամբարշտաբար adv. avec impiété.

Ամբարշտանամ, ացայ, Ամբարշտիմ, եցայ vn. être impie, faire ou dire une impiété.

Ամբարշտութիւն s. impiété.

Ամբարումն s. approvisionnement.

Ամբարտակ, աց s. levée, digue ; rempart, tour.

Ամբարտաւան V. Ամբարհաւան.

Ամբարտաւանս adv. avec fierté, orgueilleusement.

Ամբարտաւանական a. hautain, fier, orgueilleux.

Ամբարտաւանանամ V. Ամբարհաւանեմ.

Ամբարտաւանատեաց a. qui hait les fiers.

Ամբարտաւանեմ, Ամբարտաւանիմ V. Ամբարհաւանեմ.

Ամբարտաւանութիւն V. Ամբարհաւանութիւն.

Ամբիծ, բծից, բծաց a. im-

maculé, sans tache, pur; innocent, candide.

Ամբծանամ, ացայ vn. être immaculé, pur.

Ամբծութիւն s. pureté, innocence, candeur.

Ամբոխ, ի, ոյ, ից s. foule, multitude; troupe, rassemblement, attroupement; tumulte, trouble, émeute; — առնել, exciter des troubles, une émeute; a. tumultueux.

Ամբոխալից a. plein de troubles, tumultueux.

Ամբոխարար a. turbulent, perturbateur, factieux.

Ամբոխեմ, եցի va. faire du tumulte, agiter, soulever, attrouper.

Ամբոխիմ, եցայ vn. se troubler, s'agiter, se soulever, s'attrouper.

Ամբոխութիւն s. foule; trouble, tumulte, agitation.

Ամբոկ s. achèvement; յ— գործոյն ժամանել՝ հասանել, achever, exécuter, finir.

Ամբողջ, ից a. entier, complet, intégral; adv. entier, entièrement, tout entier.

Ամբողջանամ, ացայ vn. être, devenir entier, complet.

Ամբողջացուցանեմ, ուցի va. rendre entier, compléter.

Ամբողջութիւն s. intégralité, intégrité, totalité.

Ամեթ a. solide, ferme.

Ամեհաբար adv. furieusement, d'une manière indomptable.

Ամեհի, հւոյ, հեաց a. indomptable, furieux, fougueux.

Ամեհութիւն s. fureur.

Ամենաբարեպաշտ a. très-pieux.

Ամենաբարի a. très-bon.

Ամենաբարձր a. très-haut, très-élevé.

Ամենաբեր a. qui produit tout.

Ամենաբժիշկ a. qui est le médecin de tout le monde.

Ամենաբոյծ a. qui nourrit tout le monde.

Ամենաբույժ a. qui guérit toutes les maladies.

Ամենագեղ, Ամենագեղեցիկ a. très-beau, charmant.

Ամենագէտ a. qui sait tout.

Ամենագթած a. très-miséricordieux.

Ամենագով, Ամենագովելի a. très-louable, digne de tout éloge.

Ամենագործ a. qui fait tout.

Ամենագութ V. Բազմագութ

Ամենադաժան a. très-dur, très-rude.

Ամենադժուար a. très-difficile.

Ամենադից մեհեան s. panthéon.

Ամենազան a. très-varié.

Ամենազարդ a. très-orné.

Ամենազուարճ a. très-amusant, plein de plaisirs.

Ամենազօր a. tout-puissant, absolu.

Ամենազօրութիւն s. la toute-puissance, omnipotence.

Ամենաժանտ a. très-mauvais, très-méchant.

Ամենածողով տօն s. fête solennelle; foire.

Ամենալաւ a. très-bon, excellent.

Ամենալի, Ամենալիր, Ամենալից a. très-plein.

Ամենալցոյց a. qui remplit tout, qui pourvoit aux besoins de tout le monde.

Ամենախնամ a. qui soigne tout le monde.

Ամենախումբ a. public.

Ամենածախ a. qui consomme tout.

Ամենածաղիկ a. plein de fleurs, tout à fait fleuri.

Ամենածին a. qui engendre, produit tout, très-fertile.

Ամենակազմ a. tout à fait prêt, bien arrangé.

Ամենակալ, ի, աւ a. qui tient tout sous sa puissance, tout-puissant; s. le Tout-Puissant.

Ամենակալութիւն V. Ամենազօրութիւն.

Ամենակատար a. entièrement parfait.

Ամենակատարութիւն s. la perfection même.

Ամենակար, Ամենակարող a. qui peut tout, tout-puissant.

Ամենակարութիւն V. Ամենազօրութիւն.

Ամենակերակրիչ a. qui donne à manger à tout le monde.

Ամենակեցոյց a. qui sauve tout, sauveur de tout le monde.

Ամենակործան a. qui ruine tout.

Ամենակուլ a. qui avale, dévore tout.

Ամենահայեաց a. qui voit tout, dont les regards s'étendent sur tout.

Ամենահայր, հօր s. père de toutes choses, le père de tout le monde.

Ամենահաս a. qui arrive partout; qui comprend tout.

Ամենահաստիչ a. qui crée tout, créateur de tout.

Ամենահասարակ a. très-commun, très-ordinaire.

Ամենահարուստ a. très-fort, très-puissant; très-riche, richard.

Ամենահեշտ a. très-facile, fort aisé, très-agréable.

Ամենահնար a. très-industrieux, très-habile; très-fertile en expédients, rusé.

Ամենահրաշ a. très-merveilleux, fort admirable.

Ամենաճշմարիտ a. très-vrai.

Ամենամաքուր a. très-propre, très-pur.

Ամենամեծ a. très-grand, énorme.

Ամենամեղ a. grand pécheur, très-coupable.

Ամենամերձ, Ամենամօտ a. très-près, tout près.

Ամենայաղթ a. vainqueur dans tous les combats, très victorieux; très-grand, énorme.

Ամենայայտ a. très-clair.

Ամենայարդար a. qui dispose, arrange tout; tout à fait disposé, bien arrangé.

Ամենայարմար a. très-

propre, très à propos, très-approprié.

Ամենայն, ի, իւ, իւք a. tout; chaque, chacun, quelconque; — **ոք**, chacun, chaque personne, tout homme, quiconque; — **ինչ**, tout, chaque chose; **ամենայնիւ**, **յամենայնի**, — **իրօք**, adv. en tout, en toutes choses, sous tous les rapports, de toute manière; **յ— ժամ**, à toute heure; **ընդ — ժամանակս**, en tout temps; **ընդ — տեղիս**, — **ուրեք** adv. partout, en tous lieux; **տիեզերք —**, tout l'univers; **զգիշերն —**, toute la nuit; **զ— աւուրս**, tous les jours; s. tout, le tout; **ընդ —**, en tout; **ի վեր քան զ—**, par-dessus tout, au-dessus de tout; **յառաջ քան զ—**, avant tout; **յետ —ի**, après tout, au bout de compte; **պատրաստ լինել —ի**, être prêt à tout.

Ամենայօժար a. très-disposé, plein d'envie.

Ամենանուազ a. très-peu.

Ամենանուաստ a. très-humble.

Ամենաշահ a. très-utile, très-avantageux, très-lucratif.

Ամենաշիջոյց a. qui éteint tout.

Ամենաշնորհ a. V. **Ամենաշնորհող**; plein de grâces.

Ամենաշնորհող a. qui accorde tout; qui accorde toutes les grâces.

Ամենաչար a. très-méchant; s. le diable.

Ամենապահ a. qui conserve tout.

Ամենապայծառ a. très-brillant, très-éclatant, splendide, magnifique.

Ամենապատիր a, fort trompeur, très-faux.

Ամենապատիւ a. très-honorable, très-honoré, révérendissime.

Ամենապատճառ a. qui est la cause de tout.

Ամենապատշաճ a. très, fort convenable.

Ամենապատրաստ a. tout prêt, tout disposé.

Ամենապարգեւ a. V. **Ամենապարգեւող**; donné, accordé à tout.

Ամենապարգեւող a. donateur de tout.

Ամենապարծ a. dont tout le monde se vante, glorieux.

Ամենապարկեշտ a. très-modeste.

Ամենապետ a. maître de tout, chef suprême.

Ամենապիղծ a. tout à fait impur, exécrable.

Ամենապտուղ a. qui produit des fruits de toute espèce; composé de toutes sortes de fruits

Ամենառատ a. très-abondant; très-généreux, fort libéral d'artichaut.

Ամենասէր a. qui aime tout le monde; — **սիրտ**, cœur d'hôpital.

Ամենասխալ a. très-fautif, très-faux.

Ամենասուրբ a. très-saint; — Կոյս, la très-sainte Vierge.

. Ամենասպառ a. qui épuise tout.

Ամենաստեղծ, Ամենաստեղծիչ V. Ամենաճարտարիչ.

Ամենասփիւռ a. répandu, diffus partout.

Ամենասքանչելի a. merveilleux, excellent.

Ամենավաճառ, աց a. s. qui vend de tout, brocanteur.

Ամենավայելուչ a. très-convenable.

Ամենավաստակ a. très-fatigué, très-las.

Ամենավար a. qui gouverne tout.

Ամենավստահ a. très-sûr.

Ամենատարած a. répandu partout, qui s'étend partout.

Ամենատենչ a. fort désirable; très-désireux.

Ամենատես a. qui voit tout; très-voyant, très-apparent.

Ամենատեսակ a. de toute sorte, de toute espèce.

Ամենատեսուչ a. qui surveille tout; qui pourvoit à tout.

Ամենատեսչութիւն s. providence universelle, divine.

Ամենայտէր, տեառն s. maître de tout, chef suprême.

Ամենատխուր a. très-triste.

Ամենատուր a. qui donne à tout; donné à tout.

Ամենատօն, ի s. grande fête, jour solennel.

Ամենարար a. qui a fait tout.

Ամենարուեստ a. habile dans tous les arts, très-habile, fort industrieux; très-artificieux, rusé.

Ամենափափաքելի a. très-désirable, fort souhaitable.

Ամենափրկիչ a. sauveur de tout.

Ամենաքաջ a. très-brave, intrépide.

Ամենաքաղցր a. très-doux.

Ամենեւիմբ, Ամենեւին adv. tout à fait, totalement, complétement; — մի՛, — ոչ, nullement, en aucune façon, d'aucune manière; պատուիրեցին — մի՛ խօսել, ils ont ordonné de ne point parler.

Ամենեքեան, Ամենեքին, Նեցուն, ցունց, եքումբք a. tous, toutes; վասն ձեր ամենեցուն, pour vous tous; հարքն՝ մարքն մեր —, tous nos pères, toutes nos mères.

Ամենուստ adv. de tous côtés, de tous les côtés, de toutes parts.

Ամէն adv. amen, ainsi soit-il; en vérité.

Ամէն, ի, իւ a. tout, tous, chaque.

Ամէներջանիկ a. bien heureux, très-heureux.

Ամէնիմաստ a. doué de la plus grande sagesse.

Ամէնիմաց a. qui comprend, qui sait tout.

Ամէնիշխան a. maître de tout, chef suprême.

Ամէնողորմ a. très-miséricordieux.

Ամէնուսոյց a. qui apprend, qui enseigne tout.

Ամենօրհնեալ a. tout à fait béni.

Ամիկ, մկի s. jeune chevreau, biquet.

Ամիճ, մճոյ s. friandises, mets délicats.

Ամիս, մսոյ, ամսեան, մսոց s. mois; ամիս յամսոյ, ամսոյ ամսոյ, tous les mois; առաջին օր ամսոյ, premier jour du mois; ի սկիզբն ամսեան, au commencement du mois; ի վերջ ամսոյ, à la fin du mois; ի մէջ կոյս ամսեան, vers le milieu du mois.

Ամիրայ, ից s. seigneur, grand seigneur.

Ամիրապետ, ի, աց s. calife.

Ամլանամ, ացայ vn. être, devenir stérile.

Ամլացուցանեմ, ցուցի va. rendre stérile.

Ամլորդի, դւոյ s. fils d'une femme stérile; saint Jean-Baptiste.

Ամլութիւն s. stérilité.

Ամղան s. cape.

Ամոլ, լոյ, Ամոլք, լոց a. s. couple, paire d'animaux attelés ensemble; — գառանց, couple d'agneaux; fig. couple, paire; compagnon, camarade, collègue.

Ամոլաջիղ, աջղի s. nerf de la cuisse.

Ամոխախ, ի, աց s. élevé ensemble, camarade, compagnon; a. familier, habitué à.

Ամորձիք, ձեաց s. pl. testicules, génitoires.

Ամուլ, մլոյ, ոց a. stérile; fig. stérile, infécond, infertile; s. femme stérile.

Ամուսին, սնի, սնոյ, աց s. époux, mari; épouse.

Ամուսնական a. conjugal.

Ամուսնանամ, ացայ vn. se marier; avoir commerce avec, s'unir.

Ամուսնասէր a. qui aime son époux, son épouse.

Ամուսնացուցանեմ, ուցի va. marier, donner en mariage.

Ամուսնաւոր, ի, աց a. marié, mariée.

Ամուսնաւորեմ V. Ամուսնացուցանեմ.

Ամուսնութիւն s. mariage; union de deux sexes; commerce charnel, intime; գալ յ—, se marier.

Ամուր a. solide, fort, ferme; — կալ, rester ferme; adv. d'une manière solide, fermement.

Ամուր, ամրի, րաց, րոյ, ոց s. fort, forteresse; յամուրի կալ, être en sûreté; յ— անկանել, se réfugier, se retirer dans un lieu sûr.

Ամուրի, րւոյ, րեաց s. célibataire.

Ամուրութիւն s. célibat.

Ամոք a. doux, agréable, insinuant.

Ամոքախառն a. doux, tempéré.

Ամոքանք, անաց s. pl. assaisonnement, sauce.

Ամոքեմ, եցի va. apprêter, assaisonner; adoucir, apaiser, calmer, tempérer; digérer.

Ամպ, ոյ, ոց s. nue, nuage, nuée; — փոշւոյ՝ ծխոյ, un nuage de poussière, de fumée.

Ամպագոյն a. qui a une couleur de nuage.

Ամպախաղաց a. qui vient avec les nuages.

Ամպածին a. qui produit les nuages; produit par les nuages.

Ամպահարեմ, եցի va. frapper par les foudres, foudroyer.

Ամպահարիմ, եցայ vn. être foudroyé.

Ամպաձեւ a. en forme de nuage.

Ամպամած a. enveloppé ou couvert de nuages, nuageux.

Ամպանամ, ացայ vn. devenir nuage, se transformer en nuage.

Ամպաչու a. qui voyage dans les nuages, qui s'élève aux nues.

Ամպաչուեմ, եցի vn. voyager dans les nuages, s'élever aux nues.

Ամպապատ V. Ամպամած.

Ամպատեսիլ a. semblable à un nuage.

Ամպար s. ambre.

Ամպարիշտ et tous ses dérivés, V. Ամբարիշտ, etc.

Ամպեղէն a. de nuage, formé de nuages, nuageux.

Ամպեմ, եցի vn. s'amasser en nuées, se couvrir de nuages, être nuageux.

Ամպիոն, ի s. chaire.

Ամպհովանի, նւոյ s. dais, baldaquin.

Ամպոտ a. nuageux, couvert de nuages.

Ամպրոպ, աց s. coup de tonnerre, tonnerre; orage, ouragan.

Ամպրոպային, այնոյ a. tonnant, qui lance des foudres, qui soulève des orages.

Ամպրոպայոյզ a. qui agite les orages.

Ամսագիր, գրոյ s. journal mensuel.

Ամսագլուխ s. commencement d'un nouveau mois, le premier, le premier jour du mois.

Ամսաթերթ, ից s. feuille ou journal mensuel.

Ամսաթիւ, թուոյ, ոց s. le jour, le quantième du mois.

Ամսական, աց a. d'un mois, mensuel; s. les menstrues, les règles; le mois, la paye d'un mois.

Ամսամուտ, մտի, ից V. Ամսագլուխ.

Ամսաւոր, Ամսեայ V. Ամսօրեայ.

Ամսօրեայ, րէի, ից a. d'un mois, qui dure tout un mois; — ժամանակ, un mois, espace d'un mois; յ— ժամանակի, dans un mois; — մանուկ, enfant âgé d'un mois.

Ամրաբնակ a. qui demeure dans un lieu sûr, fortifié.

Ամրագործ a. solidement fait.

Ամրախիտ առնեմ va. fourrer, mettre dans un lieu sûr, fortifié, mettre en sûreté.

Ամրածածուկ a, bien cou-

vert, caché; — առնել, bien couvrir, cacher; — լինել, bien se couvrir, se cacher.

Ամրական, աց a. fort, fortifié, sûr; s. lieu fortifié, forteresse, place forte.

Ամրականք, անաց s. pl. les habitants d'une place forte; garnison.

Ամրակառոյց a. bâti, construit solidement, de solide construction.

Ամրակողմն, ման s. le côté plus fort, l'endroit bien fortifié.

Ամրակուռ a. très-solide, très-dur; — զէնք, armes solides.

Ամրանամ, ացայ vn. se fortifier, se raffermir; se fortifier, se munir, se retrancher, se remparer; se réfugier, chercher un refuge, un asile.

Ամրաշէն V. Ամրակառոյց.

Ամրապահ, աց a. qui garde, qui conserve bien; bien gardé, bien conservé; s. châtelain, la garde d'une forteresse.

Ամրապահեստ V. Ամրապահ.

Ամրապարիսպ a. dont les murailles sont bien fortifiées.

Ամրացուցանեմ, ուցի va. fortifier, renforcer, munir; raffermir, affermir, consolider, soutenir.

Ամրափակ a. bien, hermétiquement fermé.

Ամրափակեմ, եցի va. fermer bien, hermétiquement.

Ամրոց, աց s. château fort, forteresse.

Ամրութիւն s. solidité, fermeté, consistance; fort, fortification.

Ամփոփ a. contracté, rétréci, resserré, serré, réduit, restreint; étroit.

Ամփոփեմ, եցի va. contracter, resserrer, restreindre, serrer, rétrécir, renfermer, concentrer; առ ինքն —, s'attirer; — զմիտս, se recueillir; — զսուրն, mettre l'épée dans le fourreau.

Ամփոփիմ, եցայ vn. se contenir, se renfermer, être renfermé, contenu; se resserrer, se contracter, se serrer, se rétrécir, se ramasser, se concentrer; se replier, se fermer, se réfléchir, retourner; — սրոյ, rentrer dans son fourreau.

Ամփոփութիւն s. restriction, contraction, assemblage.

Ամփոփումն s. V. Ամփոփութիւն. — մտաց, recueillement.

Ամօթ, ոյ, ով s. honte, confusion; — է, il a honte, il est honteux; յ— առնել, faire honte, couvrir de honte, confondre; յ— լինել, զամօթի հարկանել, —ով կալ, avoir honte, se couvrir de honte, être confus; pl. parties honteuses.

Ամօթալի a. honteux.

Ամօթալից a. honteux; adv. honteusement.

Ամօթանք, նաց s. pl. honte, confusion; déshonneur.

Ամօթապարտ, աց a. cou-

vert de honte, de confusion; honteux, confus; — առնել, couvrir de honte, de confusion, faire rougir; — լինել, être couvert de honte, de confusion.

Ամօթերես a. qui a l'air honteux, confus; adv. d'un air honteux, confus.

Ամօթխած, ի, աց a. qui a de la pudeur, pudique, honteux, timide.

Ամօթխածութիւն s. pudeur, pudicité, retenue.

Ամօթոյ, ոյք s. honte, action honteuse; parties honteuses; a. honteux, infâme.

Այ interj. ho! holà! ô! hé, toi! ah! ouf! — թշուառ, oh! malheureux! — դու, քեզ ասեմ, holà! je te dis; — դու, ô toi!

Այբբենարան, ի, աց s. alphabet, abécé.

Այբուբենական a. alphabétique; table —, — ցանկ.

Այբուբենք, ից s. alphabet.

Այգ, գոյ, գու, ուէ, գուց s. l'aube, le point du jour, aurore; — լինել, V. Այգանամ. ընդ այգն, ընդ այգս այգուն, adv. au point du jour, de bon matin, de très-bonne heure; յայգուէ, adv. dès le point du jour, de bonne heure; յայգուէ մինչեւ յերեկոյ, depuis le matin jusqu'au soir.

Այգանամ, ացայ vn. être jour, luire, commencer à être jour.

Այգաւէտ a. vignoble, plein de vignes, qui abonde en vignes.

Այգեգործ, աց s. vigneron.

Այգեգործութիւն s. culture de la vigne.

Այգեկութ, կթաց a. vendangeur.

Այգեկութք, կթոց s. pl. vendanges.

Այգեստան, աց, Այգեստանեայք, եայց s. pl. vignobles, vignes.

Այգեւէտ V. Այգաւէտ.

Այգի, գւոյ, գեաց s. vigne; vigne (plante).

Այգորդ V. Այգեգործ.

Այգորեմ, եցի vn. souhaiter le bon jour.

Այգուն adv. au point du jour, dès le matin; — այգուն, tous les matins.

Այգուց adv. dès le point du jour, de bonne heure.

Այդ, այդր, այդորիկ pron. démonstr. ce, cette, celui, celui-ci, celle-ci, cela; այդու, par cela.

Այդչափ a. adv. tant, autant; — զի, tellement que, au point que.

Այդպէս adv. ainsi, de cette façon, de cette manière; ոչ —, ce n'est pas comme cela, ce n'est pas ainsi.

Այդպիսի, սւոյ, սեաց a. tel; այդպիսեաւ ջերմութեամբ, avec une telle chaleur.

Այդր adv. là, en ce lieu, en cet endroit; եկն —, il est venu là, il y est venu; a. ce, cette.

Այդրէն adv. de nouveau; — դարձաւ, il est retourné;

— մեծացաւ, il est enrichi de nouveau ; V. Այդր adv.

Այդրենածին a. indigène.

Այդքան V. Այդչափ.

Այեր s. air, atmosphère.

Այթիռ. Յայթիռս կալ, se tenir tout prêt. V. Ակճիռ.

Այժմ adv. à présent, présentement, maintenant, tout à l'heure, actuellement ; առ —, pour le moment, pour l'heure ; ց—, մինչեւ ց—, jusqu'à présent.

Այժմածին a. nouveau-né, naissant.

Այժմեան a. présent, actuel, récent, moderne.

Այժմէն adv. dès à présent, dès ce moment, dès cette heure.

Այժմիկ V. Այժմ.

Այժմոյ, ուց V. Այժմեան.

Այժմուս, Յայժմուս, Զայժմուս V. Այժմ.

Այլ, այլոյ, այլում, յայլմէ a. autre ; — ոք, un — ; եւ ոչ — ոք, pas même un — ; այլք, les autres ; այլով յեղանակաւ, d'une — manière ; յայլմէ կողմանէ, d'un — côté, de l'— côté ; այլով ճանապարհաւ, par un — chemin ; — է ասել, եւ — գործել, — chose est de dire, — chose est de faire ; եւ այլն, et cætera ; — ընդ այլոյ, l'un pour l'—, confus, pêle-mêle ; — յայլմէ լինել, être hors de soi, s'étourdir, être transporté de ; ընդ —, d'un — côté, d'un — chemin ; — իմն, — ինչ, — chose ; ոչ — իւիք, en aucune — manière.

Այլ conj. mais, cependant.

Այլ adv. encore, de plus, davantage.

Այլաբան, ի, ից s. allégoriseur.

Այլաբանական a. allégorique.

Այլաբանեմ, եցի va. allégoriser.

Այլաբանութիւն s. allégorie.

Այլաբանօրէն adv. allégoriquement.

Այլաբուն a. d'une autre nature.

Այլագոյն a. d'autre couleur ; s. autre couleur.

Այլագունակ a. différent, divers ; adv. différemment, d'une autre manière.

Այլագունեմ, եցի va. décolorer, déteindre, faire pâlir, altérer.

Այլագունիմ, եցայ vn. se décolorer, changer de couleur, se déteindre, pâlir, s'altérer ; այլագունեալ դէմք, figure pâle, altérée.

Այլագունութիւն s. décoloration, pâleur.

Այլադեն V. Այլակդեն.

Այլազգ a. autre, différent ; adv. autrement, d'une autre manière.

Այլազգի, ազգւոյ, գեաց s. qui est d'une autre nation, étranger ; a. étranger, différent ; païen.

Այլազգութիւն s. paganisme.

Այլազրկութիւն s. usurpation, vexation.

Այլալեզու, աց a. qui parle une autre langue, étranger; s. langue différente.

Այլակարծիք, ծեաց a. de différente opinion, d'un avis différent.

Այլակդեն V. Այլաղանդ.

Այլակերպ, ից, աց a. d'une autre forme, de forme différente; déguisé, travesti; — յորջորջումն, allégorie, métaphore; յայլակերպս լինել, se déguiser, se masquer, se travestir; se transfigurer, se métamorphoser.

Այլակերպարան a. d'une autre figure.

Այլակերպեմ, եցի va. transformer, transfigurer, métamorphoser; déguiser, masquer, travestir; défigurer, altérer; — զերեսս, changer de visage.

Այլակերպիմ, եցայ vn. V. Յայլակերպս լինիմ; changer, s'altérer.

Այլակերպութիւն s. transfiguration, transformation, métamorphose; déguisement; différence; — Քրիստոսի, la transfiguration de J.-C.

Այլակրօն, ից a. qui est d'une autre religion, hétérodoxe.

Այլակրօնութիւն s. hétérodoxie.

Այլահաւատ a. qui est d'une autre foi, hétérodoxe.

Այլաձայն adv. sans accord.

Այլաձեւ a. d'une autre forme.

Այլաղանդ, ոյ, աց a. d'une autre secte, sectateur, dissident.

Այլամիտ a. qui a une autre intention, qui est d'un avis différent.

Այլայլախառն a. mêlé de différentes choses, confus.

Այլայլակ a. différent, divers, altéré, changé.

Այլայլեմ, եցի va. altérer, changer; altérer, troubler.

Այլայլիմ, եցայ vn. s'altérer, changer; s'altérer, se troubler, s'émouvoir.

Այլայլութիւն s. altération, changement; altération, trouble, émotion, différence.

Այլայլումն s. altération, changement.

Այլանդակ, աց a. bizarre, étrange, drôle, absurde, singulier, baroque, extraordinaire, monstrueux, original, dénaturé, dégénéré, extravagant.

Այլանդակաբար adv. d'une manière bizarre, étrange, absurde.

Այլանդակեմ, եցի va. rendre bizarre, absurde, dénaturer, altérer, dégénérer.

Այլանդակիմ, եցայ vn. devenir bizarre, absurde, se dénaturer, se dégénérer.

Այլանդակութիւն s. bizarrerie, étrangeté, absurdité, monstruosité, extravagance, originalité, dégénération.

Այլանշան a. d'un autre signe.

Այլանուն a. allonyme.

Այլաշուրթն, շրթունք a. double, dissimulé, faux.

Այլաշրջիկ յօրջորջումն V. Այլաբանութիւն.

Այլաչափ a. qui a une autre mesure, de mesure différente.

Այլապէս adv. autrement, d'une autre manière, différent.

Այլասացիկ a. allégorique; — յօրջորջումն, allégorie.

Այլասեռ, Այլասեր, ից a. qui est d'une autre espèce, d'un autre sexe, hétérogène.

Այլատարազ a. de forme différente.

Այլատեսակ a. d'une autre espèce.

Այլացեղ a. d'une autre race ou tribu, étranger.

Այլափառ, աց a. hétérodoxe.

Այլափոխ a. transformé, changé; allégorique; adv. différemment.

Այլափոխեմ, եցի va. transformer, changer, modifier, diversifier, dénaturer, altérer; déguiser, travestir; — զինքն իծեւ ծառայի, se travestir en un serviteur; այլափոխեալ դէմք, visage défiguré, altéré.

Այլափոխութիւն s. transformation, changement, altération.

Այլգունակ V. Այլագունակ.

Այլ եւ conj. mais encore.

Այլ եւ այլ a. différent, divers; յ— տեղիս, en différents lieux, endroits; adv. différemment.

Այլ եւս conj. encore, outre cela; — երեք աւուրք, եւ... encore trois jours, et...; une autre fois, plus, davantage; չկամիմ —, je ne veux plus.

Այլուստ, Այլուստեք adv. d'ailleurs, d'autre part, d'un autre côté.

Այլուր adv. ailleurs, autre part, dans un autre endroit.

Այլ ուրեք V. Այլուր.

Այլ սակայն conj. mais cependant.

Այլօրինակ a. différent; adv. différemment.

Այծ, ից s. chèvre.

Այծամարդ s. satyre.

Այծարած, ից s. chevrier.

Այծաքաղ V. Այծքաղ.

Այծեամն, եման, եմանց s. chevreuil.

Այծեայ, էի, ից a. de chèvre; s. poil de chèvre; camelot.

Այծեղջիւր, ջեր s. Capricorne.

Այծեմնիկ s. chevrette.

Այծենի, նւոյ, ենեաց a. de chèvre; de poil de chèvre.

Այծերամակ, աց s. troupeau de chèvres.

Այծի, ծւոյ, ծիք, ծեաց s. chèvre.

Այծքաղ s. bouquetin.

Այն, այնր, այնորիկ, այնու, այնուիկ pron. dém. ce, cet, cette, celui, celle, celui-là, celle-là, le, la; ընդ այս ընդ —, par-ci, par-là, à droite, à gauche.

Այնգունակ a. tel, semblable, pareil; adv. tellement,

.reillement, de telle manière.

Այն զի conj. parce que, car, d'autant plus.

Այն է, Այն ինքն է, Այն իսկ է conj. c'est-à-dire.

Այն ինչ adv. pendant, tandis que; récemment, à peine; — ծնեալ, nouveau-né.

Այնու զի conj. par cela, par cela même que.

Այնուհետեւ conj. depuis, depuis lors, depuis ce temps-là.

Այնչափ a. adv. tant, autant, si, aussi, tellement, à un tel point ou degré, à tel point; —զի, tellement que, au point que; —... որչափ, tant ... autant.

Այնպէս adv. ainsi, tellement, de cette façon, comme cela, tant, si; — պատուական էր, il était si, tellement précieux; — է, c'est ainsi; — զի, tellement que, de façon que, si bien que, de sorte que, en sorte que; սակայն եւ —, avec cela même, malgré tout cela.

Այնպիսի, ւոյ, պիսեաց a. tel, pareil.

Այնքան, ոյ V. Այնչափ.

Այո adv. oui; —, կամիմ, oui, je veux.

Այպանալից a. plein de dérision, dérisoire, risible.

Այպանեմ, եցի va. bafouer, railler, se moquer de, narguer.

Այպանութիւն s. dérision, moquerie, raillerie.

Այպանումն V. Այպանութիւն.

Այպն s. raillerie, nargue, dérision, risée, moquerie; —ւ կատականաց, raillerie, moquerie, ignominie; — առնել, — եւ կատակ առնել, — կատականաց առնել, tourner en risée, en ridicule, en dérision, couvrir de ridicule, d'opprobre, d'ignominie, de honte et de risée, exposer à la risée de chacun.

Այպնակատակ գուսան s. mime, bouffon.

Այպնկատակ լինել V. Այպանեմ.

Այս, այսր, այսորիկ, այսու, այսուիկ a. dém. ce, cet, cette, ceci, celui, celle, celui-ci, celle-ci; այրս —, cet homme; կինս —, cette femme; քարինքս այսոքիկ, ces pierres; — է, c'est, c'est-à-dire; ընդ —, par ici; զայսմանէ, là-dessus; առ —, à cela, pour cela; à cette occasion; յայսմանէ, par cela, à cause de cela; ըստ այսմ, ainsi, de cette manière; վասն այսորիկ, pour cela, c'est pour cela, à cet effet.

Այս, այսու, ոց s. l'esprit, le démon; — պիղծ, l'esprit immonde; — չար՝ չարութեան, l'esprit malin, le mauvais esprit; — մոլորութեան, l'esprit de séduction; souffle, vent.

Այսաբեկ V. Այսահար.

Այսակիր a. démoniaque, possédé; — լինել, être possédé du diable.

Այսահալած a. qui chasse les démons.

Այսահար, աց a. possédé

possédé du démon, démoniaque, énergumène.

Այսահարիմ, եցայ vn. être possédé du démon.

Այսամոլուտ V. Այսահար.

Այս անուն a. tel, un tel, un nommé.

Այսգունակ V. Այսպէս.

Այս ինքն, Այս ինքն է conj. savoir, c'est-à-dire.

Այսուհետեւ adv. désormais, dorénavant, à l'avenir ; conj. donc.

Այսչափ, ի, ից, աց a. adv. tant, autant ; — մարդիկ, tant d'hommes : յայսչափ ժամանակէ հետէ, depuis tant de temps, depuis si longtemps ; եւ ոչ — միայն, ce n'est pas tout.

Այսպէս adv. ainsi, comme cela, de même, de cette façon, manière, sorte ; որպէս ... —, comme ... ainsi, de même que.

Այսպիսի, պիսւոյ, պիսեաց a. tel ; adv. V. Այսպէս.

Այսր adv. ici, en ce lieu-ci, dans cet endroit, ça ; — անդր, çà et là, de côté et d'autre, par-ci, par-là ; — եւ անդր հարկանիլ՝ հարկանել զմիտս, vaciller, chanceler, hésiter, être irrésolu ; de çà, en deçà ; իքէն եւ —, en deçà de toi ; a. ce, cet, cette.

Այսրէն adv. de nouveau ; — դառնալ, retourner ; ici, en ce lieu ; կալ —, rester ici.

Այսքան, ոյ, ի, ից Այսքանի, նւոյ, նեաց a. tant ; այսքանոյ վաճառել, vendre à tant.

Այսօր, զայս օր, ցայսօր adv. aujourd'hui ; մինչեւ ցայսօր, jusqu'—, jusqu'à ce jour.

Այսօրածին a. qui est né aujourd'hui, nouveau-né.

Այսօրեայ a. d'aujourd'hui, du jour.

Այտ V. Այտք.

Այտի adv. de là, de là-bas, de ce côté-là, par là ; pron. ce, cet, cette, ces.

Այտնում, տեայ, տուցեալ vn. s'enfler, se gonfler.

Այտոյց, ուցի s. enflure, tumeur, pustule.

Այտումն s. enflure, tuméfaction, gonflement ; bouton, pustule.

Այտուցանեմ, ուցի va. enfler, gonfler, bouffir, tuméfier.

Այտք, տից s. joue ; համբուրել զայտս, baiser à la —, sur la —.

Այր, առն, յառնէ, արամբ, արք, արանց s. homme ; mari, époux ; — իւրաքանչիւր, chacun, chaque personne ; — զպարամբ ելանել, entrer en concurrence les uns avec les autres, rivaliser, faire à l'envi, à qui mieux mieux, se faire concurrence ; այր այր, այր ըստ առնէ, tout homme, chaque homme ; — յընկեր, l'un à l'autre ; — զընկեր, l'un l'autre, les uns les autres ; ընդ — եւ ընդ կին, tant l'homme que la femme ; առ —, յայր, par personne, par tête, à chacun ; — խաղաղութեան, homme de paix ; առն՝ արանց լինել, se marier, épouser qn. ; առն

տալ, marier; քաջ արանց, césar, empereur; վատ արանց, lâche, homme lâche.

Այր, ի, իւ, ից s. antre, grotte, caverne.

Այրաբար adv. en homme, comme un homme, virilement, valeureusement.

Այրաթող, ի, աց a. qui a laissé son mari, séparé de son mari, divorcé.

Այրական a. d'homme, viril, mâle.

Այրակերպ a. en forme d'homme.

Այրակերպիմ, եցայ vn. prendre la forme d'un homme.

Այրանամ, ացայ vn. devenir homme, entrer dans l'âge viril, prendre de la force.

Այրասէր a. qui aime son mari.

Այրասիրութիւն s. amour d'une femme pour son mari.

Այրասիրտ a. doué d'un cœur viril, brave.

Այրասպան a. qui a tué son mari. V. Մարդասպան.

Այրատ, etc. V. Յայրատ, etc.

Այրացաւեր առնել, brûler et dévaster.

Այրեաց տալ, brûler; յայրեաց եւ յաւեր դարձուցանել, brûler et dévaster.

Այրելի a. combustible; celui qui brûle.

Այրեմ, եցի va. brûler.

Այրենոց s. hospice pour les veuves, pour les veufs.

Այրեցած, ի, ոյ s. brûlure; la zone torride.

Այրեցող, աց a. brûlant, caustique.

Այրեցուած, ոյ s. brûlure.

Այրեւձի, առն եւ ձիոյ s. cavalerie.

Այրընտիր a. choisi parmi les hommes, brave, vaillant; — լինել, choisir les braves.

Այրի, ւոյ, րեաց s. a. veuve, veuf.

Այրիչ a. celui qui brûle.

Այրութիւն s. veuvage, viduité; l'âge viril, virilité.

Այրուձի, ձիոյ s. cavalerie.

Այրումն s. brûlement.

Այց s. visite; — առնել, յայց ելանել, visiter, faire une visite; inspecter: — եւ խնդիր առնել, յայց եւ ի խնդիր ելանել, faire des recherches, examiner, inspecter.

Այցելու, ուի, աց s. visiteur; inspecteur; — լինել, visiter; inspecter.

Այցելութիւն s. visite; inspection, surveillance, examen.

Այցեմ, եցի va. visiter; inspecter.

Անագ, ի, ոյ s. étain.

Անագան a. tardif; adv. tard; s. le soir.

Անագան ուրեմն adv. tard, trop tard.

Անագանավար a. semé tard; qu'on sème tard.

Անագանեմ V. Անագանիմ.

Անագանի adv. tard.

Անագանիմ, եցայ vn. tarder, retarder, venir tard.

Անագանութիւն s. tardiveté, retard.

Անագեայ a. d'étain.
Անագեմ, եցի va. étamer.
Անագիչ, Անագող, աց s. étameur.
Անագորոյն, Անագորուն a. cruel, impitoyable, inhumain, féroce.
Անագորոյնութիւն s. cruauté, inhumanité, férocité.
Անագումն s. étamage.
Անազատ, ագ a. qui n'est pas noble; ignoble, bas, vil.
Անազատութիւն s. manque de noblesse.
Անազգի, զգւոյ, ազգեաց a. qui est de basse naissance, de basse origine, vil.
Անազդ a. sans être averti, subit.
Անազդական a. inefficace.
Անազդակիմ, եցայ va. être indiscipliné, polissonner.
Անազդելի a. qui n'est pas sensible, insensible.
Անաթեմայ V. Նզովք, Անէծք.
Անալի a. qui n'est pas salé, insipide.
Անալութ, ի s. girafe.
Անախորժ, Անախորժելի a. désagréable, déplaisant.
Անախտ a. qui n'est pas sujet aux passions, aux maladies; innocent, pur.
Անախտութիւն s. apathie; pureté, innocence.
Անակնառու a. V. Անաչառ.
Անակնառութիւն V. Անաչառութիւն.
Անակնկալ a. inattendu, inespéré, inopiné.
Անակնունելի V. Անակնկալ.
Անահ a. sans peur.
Անաղ, Անաղի a. sans sel, insipide.
Անաղտ a. sans souillure, pur.
Անաղօտ a. sans obscurité, clair.
Անաճելութիւն s. défaut de croissance, décroissement.
Անամուսին a. non marié, célibataire.
Անամուսնութիւն s. célibat.
Անամպ a. sans nuages, dégagé de nuages, serein.
Անամօթ, ից a. qui n'a point de honte, déhonté, éhonté, dévergondé, impudent.
Անամօթաբար adv. sans honte, impudemment.
Անամօթանամ, ացայ, Անամօթիմ, եցայ vn. perdre toute pudeur, se conduire avec impudence.
Անամօթութիւն s. impudence, impudeur, dévergondage.
Անայլայլակ, Անայլայլելի a. inaltérable, invariable, immuable.
Անայր a. sans mari, non mariée.
Անայցելու a. qui n'est pas visité; abandonné.
Անանկողին a. qui n'a point de lit.
Անանձն, Անանձնաւոր a. sans corps, inanimé, sans vie.
Անանձնգով a. qui ne fait point son éloge, modeste.
Անանձուկ a. qui ne peut pas être désiré; désagréable;

qui n'est pas étroit; large, spacieux.

Անանձրեւ a. sans pluie.

Անանուխ, նխոյ s. menthe.

Անանուն a. qui n'a pas de nom, anonyme; sans nom, inconnu, obscur.

Անանջատ, Անանջատելի a. inséparable.

Անանց, Անանցական, Անանցանելի a. qui ne passe pas, sans fin, éternel; sans passage, impraticable, impénétrable.

Անանցաւոր a. qui ne passe pas, éternel.

Անաշխատ a. infatigable, sans fatigue, sans peine, aisé; adv. sans fatigue, sans peine.

Անաշխարհիկ a. étranger; expatrié, dépaysé.

Անաչառ a. qui ne fait pas acception de personne, impartial.

Անաչառութիւն s. impartialité.

Անապակ, աւ a. pur, sans mélange; vin pur.

Անապական a. incorruptible, impérissable.

Անապականութիւն s. incorruptibilité.

Անապաշաւ, Անապաշխար a. qui ne se repent pas, impénitent; adv. sans faire pénitence, sans repentir.

Անապաշխարութիւն s. impénitence.

Անապատ, աց, ից s. désert; a. désert, inhabité.

Անապատական, աց a. solitaire, ermite, anachorète.

Անապատակեաց a. qui vit dans le désert, ermite, anachorète.

Անապատասէր a. qui aime le désert, la solitude.

Անապատաւոր, աց a. ermite, anachorète.

Անապատութիւն s. solitude, isolement, abandon.

Անապաւէն a. sans protection, délaissé.

Անառակ, աց a. prodigue, libertin, débauché, déréglé.

Անառակաբար adv. d'une manière déréglée, en débauché

Անառակիմ, եցայ vn. mener une vie déréglée, vivre en débauché.

Անառակութիւն s. vie déréglée, débauche, libertinage, prodigalité.

Անառաջնորդ a. sans guide, sans chef.

Անառիկ a. imprenable, insaisissable, inexpugnable.

Անասելի a. indicible, qu'on ne peut pas dire.

Անասնաբար adv. brutalement, bêtement.

Անասնաբարոյ, ից a. brutal, bête, grossier.

Անասնաբոյծ a. qui nourrit, élève du bétail.

Անասնագէտ a. qui a le vice de la bestialité, bestial, brutal.

Անասնագիտութիւն s. crime que l'on commet avec une bête, bestialité, brutalité.

Անասնական a. brutal, bestial.

Անասնանամ, ացայ vn. s'abrutir, se changer en bête.

Անասնացուցանեմ, ցուցի va. abrutir.

Անասնասնոյց V. Անասնաբոյծ.

Անասնիկ s. animalcule, petite bête, petit animal.

Անասնութիւն s. nature de la brute, brutalité.

Անասուն, սնոյ, սնոց s. animal, bête; a. bête, bêta, irraisonnable, insensé.

Անաստառ a. sans doublure.

Անաստուած, ից a. athée.

Անաստուածութիւն s. athéisme.

Անաստուածպաշտութիւն s. idolâtrie.

Անարատ, ից a. immaculé, sans tache, pur.

Անարատաբար adv. sans tache, purement.

Անարատութիւն s. pureté.

Անարար, աց a. qui n'est pas fait, qui n'a pas été fait.

Անարարիչ a. qui n'a pas eu de créateur.

Անարգ, աց a. vil, abject, méprisé, ignoble, déshonoré, méprisable.

Անարգաբար adv. ignominieusement, sans honneur.

Անարգամեծար a. qui honore les indignes, les humbles.

Անարգանամ, ացայ vn. s'avilir, être déshonoré, s'humilier.

Անարգանք, անաց s. déshonneur, ignominie, affront, mépris.

Անարգաւանդ, աց a. infertile, infécond, infructueux, stérile.

Անարգասաւորութիւն s. infertilité, infécondité, stérilité.

Անարգել a. adv. sans obstacle.

Անարգելութիւն s. état d'une chose sans obstacle, liberté.

Անարգեմ, եցի, եալ va. déshonorer, mépriser, avilir.

Անարգիչ, Անարգու a. qui déshonore, déshonorant, avilissant, méprisant, dédaigneux.

Անարգութիւն s. déshonneur, avilissement, ignominie, abjection, humiliation; յ— իջանել, s'avilir.

Անարդ, ոյ a. sans ornement; difforme.

Անարդար, ոց a. injuste, inique.

Անարդարութիւն, s. injustice, iniquité.

Անարդիւն a. infructueux, inutile; sans mérite.

Անարդութիւն s. manque d'ornement; difformité.

Անարեւ a. sans soleil.

Անարժան, ի, ից, աց a. indigne; — համարել, dédaigner, ne pas juger digne, regarder comme indigne; — լինել, se rendre indigne, démériter; V. Անպատշաճ, Անարդար.

Անարժանաբար, Անարժանապէս adv. indignement, d'une manière indigne.

Անարժանաւոր a. indigne.

Անարժանութիւն s. indi-

gnité; —բ, indignement; V. Անպատշաճութիւն.

Անարի, րւոյ, րեաց a. qui manque de courage; pusillanime, lâche; gigantesque, énorme.

Անարիութիւն V. Անարութիւն.

Անարիւն, րեան, րեանց a. qui n'a pas de sang; non sanglant.

Անարծաթ, աց, ից a. qui n'a point ou ne reçoit point d'argent; qui n'est pas à prix d'argent, gratuit.

Անարծաթասէր a. qui n'aime pas l'argent.

Անարմատ a. qui n'a pas de racine, sans racine.

Անարուեստ, ից a. qui n'a pas d'art, qui est sans art, inhabile; sans art, simple, naturel; rustique, grossier.

Անարութիւն s. manque de courage, pusillanimité, lâcheté.

Անարօր, Անարօրադիր a. non labouré ou défriché, inculte.

Անաւագ, աց a. faible, débile; humble, bas.

Անաւագակեր a. qui vexe les faibles.

Անաւագութիւն s. faiblesse; abaissement, humilité.

Անաւեր a. qui n'est pas ruiné.

Անբաժ a. inséparable; privé.

Անբաժան V. Անբաժին.

Անբաժանական V. Անբաժանելի.

Անբաժանելի a. indivisible, inséparable.

Անբաժին a. inséparable; privé de sa part, qui n'a point de part à.

Անբախտ a. infortuné, malheureux.

Անբախտութիւն s. infortune, malheur.

Անբամբաս a. irréprochable, irrépréhensible.

Անբան, ից a. privé de raison, brute; privé de la parole; s. bête brute, bête, animal.

Անբանս, Անբանաբար adv. comme une brute, comme un animal, bêtement.

Անբանական a. brutal, irraisonnable.

Անբանանամ, ացայ va. s'abrutir, devenir comme une bête brute.

Անբանաւոր, աց a. irraisonnable, irrationnel, brute.

Անբանութիւն s. manque de raison, privation de la parole; abrutissement, brutalité.

Անբաշխելի a. impartible.

Անբառաչ a. sans mugissement, sans bêlement.

Անբասիր a. irréprochable, irrépréhensible; — առնել, excuser, justifier; — լինել, être excusé, se justifier.

Անբարբառ a. qui ne parle pas, muet; — կալ, ne pas parler, rester muet.

Անբարբառութիւն V. Անխօսութիւն.

Անբարեկամ a. qui n'a pas d'ami, sans ami.

Անբարեսէր a. qui n'aime pas le bien, ennemi du bien.

Անբարի, բւոյ, րեաց a. qui n'est pas bon ou bien, mauvais, méchant.

Անբաց a. qui n'est pas ouvert, qui ne s'ouvre pas.

Անբաւ, ից a. infini, immense, excessif; impossible; —, յանբաւս, adv. à l'infini.

Անբաւազօր a. dont la puissance est infinie.

Անբաւածաւալ a. très-étendu, immense.

Անբաւական a. insuffisant, incapable; immense, infini.

Անբաւականութիւն s. insuffisance, incapacité.

Անբաւելի V. Անբաւական.

Անբաւութիւն s. infinité, immensité.

Անբեղնաւոր, Անբեղուն, Անբեր a. improductif, infructueux, infertile, stérile.

Անբերելի, լեաց a. insupportable.

Անբերութիւն s. infécondité, infertilité, stérilité.

Անբժշկելի a. inguérissable, incurable.

Անբժշկութիւն s. incurabilité.

Անբիծ, etc. V. Ամբիծ, etc.

Անբնակ a. inhabité, désert; qui n'a pas d'habitation, de foyer.

Անբնական a. qui n'est pas naturel, artificiel.

Անբնակելի a. inhabitable.

Անբնիկ a. abusif.

Անբոյժ V. Անբժշկական.

Անբոյս a. sans végétation; qui ne pousse, qui ne végète pas.

Անբովանդակ, Անբովանդակելի a. infini, immense: incompréhensible, inconcevable.

Անբովանդակութիւն s. infinité, immensité.

Անբոց a. sans flamme.

Անբուժելի V. Անբժշկելի.

Անբուն a. qui n'est pas de même nature, bâtard.

Անբուսական a. qui n'est pas végétal.

Անբռնադատ a. sans contrainte, volontaire.

Անգամ adv. fois; այս —, cette —, pour cette —; այլ —, une autre —; առաջին —, la première —; բազում —, plusieurs —, nombre de —, plus d'une —, maintes —; քանի՞ցս —, combien de —? քանիցս —, toutes les —, autant de —; — մի, առ — մի, une —, une seule —.

Անգամ conj. même, aussi; ինքն —, lui même.

Անգայտ a. clair, peu serré, peu dense; raréfié, dilaté; fluet, grêle.

Անգայտանամ, ացայ vn. se raréfier, se dilater.

Անգայտացուցանեմ, ուցի va. raréfier, dilater.

Անգայտութիւն s. raréfaction, dilatation.

Անգար, ի. s. migraine.

Անգարշ a. qui n'exècre pas, qui ne se dégoûte pas; — լինել, ne pas se dégoûter.

Անգեղ s. anse.

Անգեղ, Անգեղեայ, Անգեղեցիկ a. qui n'est pas beau, laid.

Անգէտ a. ignorant; ignoré, inconnu; յանգէտս, adv. par ignorance, à l'insu, sans savoir.

Անգթաբար adv. sans pitié, cruellement, impitoyablement.

Անգթութիւն s. cruauté; անգթութեամբ, cruellement.

Անգիծ a. qu'on ne peut pas rayer; sans rayure, sans raie.

Անգին a. sans prix.

Անգիտաբար adv. ignoramment, sans savoir.

Անգիտանամ, ացայ, ացիր vn. ignorer, ne pas savoir.

Անգիտելի a. ignoré, inconnu.

Անգիտութիւն s. ignorance; անգիտութեամբ, par ignorance, sans savoir.

Անգիր a. non écrit, sans écrit.

Անգիւտ a. introuvable, rare, précieux; յանգիւտս, adv. par défaut, n'ayant pas.

Անգլուխ a. sans tête; sans chef.

Անգծելի a. qu'on ne peut pas rayer.

Անգղ, գեղ, գեղց, եղաց s. vautour.

Անգնալի, Անգնաց a. où on ne peut pas aller, marcher; impraticable, impénétrable.

Անգոհ a. mécontent.

Անգոյ, ից a. qui n'existe pas ou ne saurait exister; —ք, s. pl. rien, néant; յանգոյից ստեղծագործել, créer de rien.

Անգոյն a. incolore, sans couleur.

Անգոյութիւն s. néant.

Անգոսնասէր a. qui aime à mépriser.

Անոսնեմ, եցի va. mépriser, ne faire aucun cas de.

Անգովելի a. qui n'est pas louable, blamâble.

Անգործ a. inoccupé, désœuvré, inactif; oisif, inerte; non travaillé, brut, inculte.

Անգործադրելի a. impraticable, inapplicable, inexécutable.

Անգործադրութիւն s. inexécution.

Անգործածելի a. dont on ne peut pas se servir.

Անգործածութիւն s. non-usage.

Անգործութիւն s. inaction, désœuvrement, inactivité, oisiveté, inertie.

Անգութ a. impitoyable, cruel, inhumain.

Անգուշեմ V. Անկուշեմ.

Անգրագէտ a. illettré, ignorant.

Անգրիճեմ V. Հանգրիճեմ.

Անգօտի a. sans ceinture.

Անդ, ոյ, ոց s. champ, campagne.

Անդ adv. là, là-bas, y; ի վեր —, là-haut; alors; autrefois; a. ce, celui ou celle qui est là, qui est là-bas.

Անդադար a. qui n'a point de cesse, continuel, assidu; adv. sans cesse, sans relâche.

Անդամածեմ, եցի vn. penser, méditer, réfléchir; examiner.

Անդամ, ոյ, ոց s. membre; առնի —, membre viril, la verge; անդամ անդամ, membre par membre, en morceaux; — յօշել, démembrer, découper.

Անդամաթիւ, թուի s. les membres découpés, tous les membres.

Անդամալոյծ, լուծի, ծաց, ծից, a. s. paralytique, paralysé.

Անդամալուծիմ, ծեցայ vn. être paralysé, se paralyser, être atteint de paralysie.

Անդամալուծութիւն s. paralysie.

Անդամակոտոր առնեմ va. casser les membres.

Անդամահատ a. qui a un membre coupé.

Անդամայաղթ V. Յաղթանդամ.

Անդամանդ s. diamant.

Անդամնաւորիմ, րեցայ vn. avoir les membres formés, se former.

Անդանդաղ a. qui n'est pas lent, prompt, diligent, empressé; adv. sans lenteur, promptement, avec diligence.

Անդանդաղութիւն s. diligence, promptitude, empressement.

Անդանօր adv. là, là-bas.

Անդաշն a. sans contrat.

Անդառնալի V. Անդարձ.

Անդաստակ, աց s. portique.

Անդաստան, աց s. champ, campagne.

Անդաստիարակ a. qui n'a pas reçu d'éducation, sans éducation; qui n'a pas de précepteur.

Անդատ a. qui n'a pas été jugé; — լինել, ne pas être jugé; — կալ՝ մնալ, rester sans être jugé.

Անդատապարտ a. qui n'a pas été condamné; non condamnable.

Անդատաստան a. sans jugement.

Անդատաւոր a. sans juge.

Անդարձ, ից a. irrévocable; inconvertible; — կամօք, absolument; V. Անդարձաբար.

Անդարձաբար adv. irrévocablement, à jamais, pour toujours.

Անդարման, Անդարմանելի a. irrémédiable, irréparable, incurable.

Անդեայ, էոց, էից, Անդեայք, եայց s. troupeau de gros bétail.

Անդեղայ, ից, Անդեղեայ, եղաց s. antidote, contre-poison.

Անդեւ a. sans démon.

Անդէն adv. là, là-même, dans ce lieu même, sur la place; de suite; — եւ անդ, — վաղվաղակի, — իսկ, adv. sur-le-champ, tout de suite, à l'instant même, aussitôt après.

Անդէորդ, աց s. bouvier, pâtre.

Անդէորդական a. bucolique.

Անդէորդդութիւն s. métier de pâtre.

Անդէպ a. inopportun, inconvenant, déplacé; adv. mal à propos, d'une manière inconvenante.

Անդէպս V. Յանդէպս.

Անդնդալից a. plein d'abîmes.

Անդնդախոր a. profond comme un abîme, très-profond.

Անդնդական, Անդնդային a. d'abîme; infernal; très-profond.

Անդնդաճեղք a. qui fend les abîmes, les eaux.

Անդնդապտոյտ a. qui se tourne dans l'abîme, précipité dans l'abîme.

Անդնդասոյզ a. abîmé, submergé, précipité dans un abîme, engouffré; — լինել, s'engouffrer, se précipiter dans un abîme, aller au fond; — առնել, engouffrer, précipiter dans un gouffre, couler à fond.

Անդոհական a. inquiétant, fâcheux, effrayant, affreux, sinistre.

Անդոյր, a. large.

Անդորր a. large, vaste; s. lieu vaste; élargissement; allégement, tranquillité, soulagement, aise, repos, paix; յանդորրու, adv. paisiblement, à son aise, tranquillement; յ— հանել, — առնել, alléger, soulager, reposer, tranquilliser, calmer.

Անդորրագիր, գրոյ s. quittance.

Անդորրամիտ a. d'un esprit tranquille, paisible, serein.

Անդորրանամ, ացայ vn. être large, s'élargir; se tranquilliser, se calmer, se soulager, se reposer.

Անդորրացուցանեմ, ուցի, Անդորրեմ, եցի, Անդորրեցուցանեմ, ուցի va. élargir; tranquilliser, calmer. apaiser, soulager, alléger, faire reposer.

Անդորրիմ, եցայ V. Անդորրանամ.

Անդորրիչ a. qui tranquillise, repose, allége, tranquillisant.

Անդորրութիւն s. grande étendue; tranquillité, sérénité, calme, repos, aise, bien-être, soulagement, allégement.

Անդուլ a. qui ne cesse point, qui n'a point de relâche, continuel, assidu; adv. sans cesse, sans relâche.

Անդունդք, դնդոց s. abîme, gouffre; fig. Tartare, enfer.

Անդուռն a. sans porte; fig. — բերան՝ լեզու, indiscret, bavard, langue effrénée.

Անդուստ adv. de là, de là-bas, de ce côté-là; depuis, depuis lors, dès ce moment; — յայնց ժամանակաց, dès lors; — ՚ի վերուստ, d'en haut, de là-haut, du haut; dès le commencement, dès l'origine.

Անդ ուրեմն adv. là-bas; alors.

Անդպրութիւն V. Անուսումնութիւն.

Անդստին adv. dès, dès que, depuis, dès le principe, dès l'origine, dès l'abord; de nouveau; même; aussitôt; aussitôt après, à l'instant même; — իկաւոյ, de la même argile; — իմանկութենէ, dès l'enfance.

Անդր adv. là, là-bas; de côté, allons, fi, fi donc! Թող — իբաց զքրիստոնէութիւնն, allons, laisse de côté le christianisme.

Անդր, Անդր քան, Եւ անդր adv. au delà, au delà de, de l'autre côté, outre, loin; depuis, dès.

Անդրադարձ s. échange, récompense; réplique, repartie; a. réciproque, mutuel; retourné en sens inverse, inverse, renversé.

Անդրադարձութիւն s. retour; renversement, inversion; récompense; échange; réplique, réponse; — լուսոյ, réflexion de la lumière.

Անդրանիկ, անկի, անկան, կաց a. s. aîné, premier-né; primitif, principal, premier.

Անդրանկածախ a. qui extermine les premiers-nés.

Անդրանկածին, ծնի, նաց a. qui enfante, qui a enfanté une première fois, primipare.

Անդրանկածնունդ a. premier-né.

Անդրանկանամ, ացայ vn. être l'aîné.

Անդրանկացուցանեմ, ուցի va. rendre l'aîné, investir du droit d'aînesse.

Անդրանկութիւն s. primogéniture, aînesse.

Անդրավարտիք, տեաց s. culotte, chausses.

Անդրդուելի a. inébranlable, ferme, inflexible.

Անդրէն adv. de nouveau, une autre fois; là, là-bas, dans ce même lieu; — սկսանել, recommencer; — նորոգել, renouveler.

Անդրժելի a. inviolable.

Անդրի, րւոյ, րեաց s. statue.

Անդրիագործ, ի,-աց s. statuaire, sculpteur; a. fait comme une statue, sculpté.

Ադրիանդ, ի, աց V. Անդրի.

Անդրիանտագործ V. Անդրիագործ.

Անդրոյթք s. renvoi, régurgitation.

Անդրոշմ, աց a. sans marque, sans signe; qui n'est pas confirmé, baptisé.

Անդրուար, Անդրուվար s. monture, cheval de harnais; attelage, équipage.

Անեզր, Անեզրական a. sans bornes, sans limites, immense.

Անել a. sans issue; — փողոց, impasse.

Անեղ, ից a. increé; qui n'a point existé, non avenu.

Անեղաբար adv. sans être créé, étant le créateur de soi-même.

Անեղածին a. qui est né du Père increé.

Անեղբայր, բօր a. qui n'a pas de frère, sans frère.

Անեղծ, ից, Անեղծական a.

incorrompu, incorruptible, impérissable, indestructible.

Անեղծութիւն s. incorruption, incorruptibilité, indestructibilité.

Աներ, ոյ s. beau-père, père de l'épouse; beau-frère, frère de l'épouse; *աներք*, les parents, la famille de l'épouse.

Աներաժիշտ a. étranger à la musique.

Աներաժշտութիւն s. ignorance de la musique.

Աներանամ, ացայ vn. être, devenir beau-père, beau-frère.

Աներասան, Աներասանակ a. sans frein, débridé.

Աներբ V. **Անժամանակ.**

Աներեկ, Աներեկոյ a. qui n'a pas de soir, toujours lumineux.

Աներեւակ, Աներեւակի a. non apparent, invisible.

Աներեւոյթ, ութի, ից a. invisible, caché; s. gram. l'infinitif; — լինել, disparaître.

Աներեւոյթ, Յաներեւոյթս adv. invisiblement; en cachette.

Աներեւութանամ, ացայ vn. disparaître.

Աներեւութացուցանեմ, ցուցի va. faire disparaître, dérober à la vue.

Աներեւութիւն, Աներեւութութիւն s. disparition.

Աներկաթ a. sans fer, sans chaînes.

Աներկբայ a. qui n'est pas douteux, indubitable; incontestable; adv. indubitablement, sans doute, incontestablement; — լինել, ne pas douter, être certain, sûr.

Աներկբայելի V. **Աներկբայ.**

Աներկեւան a. sûr, certain, assuré; sans crainte, hardi; adv. sans doute, sûrement, avec sécurité; sans crainte, hardiment.

Աներկեւանութիւն s. sûreté, sécurité.

Աներկիւղ a. qui ne craint pas, sans peur, hardi, intrépide; qui n'inspire pas de crainte, où il n'y a pas à craindre; adv. sans crainte, intrépidement, hardiment, courageusement.

Աներկիւղած a. qui n'a point la crainte de Dieu, irréligieux.

Աներկիւղածութիւն s. irréligion.

Աներկիւղութիւն s. absence de crainte, intrépidité, hardiesse, courage.

Աներկմիտ a. qui ne doute pas, qui n'hésite pas, sûr, certain.

Աներորդի, դւոյ, դւոց s. fils du beau-père, beau-frère.

Անեփ a. qui n'est pas cuit, cru.

Անզանազան a. indifférent.

Անզանազանութիւն s. indifférence.

Անզարդ a. qui n'est pas orné, sans parure, simple.

Անզարդանամ, ացայ vn. se déparer, être privé, dépouillé de sa parure.

Անզարդացուցանեմ, ցուցի

va. déparer, priver ou dépouiller de sa parure.

Անզարդութիւն s. manque d'ornement, de parure.

Անզաւակ, աց a. qui n'a pas d'enfants; qui n'enfante pas, stérile.

Անզաւակեմ, եցի va. priver du bonheur d'avoir des enfants.

Անզաւակիմ, եցայ vn. n'avoir pas d'enfants, se priver, être privé de ses enfants, perdre son enfant, ses enfants.

Անզաւակութիւն s. privation, impossibilité d'avoir des enfants, stérilité.

Անզբաղ a. qui n'est point occupé ou distrait, inoccupé; recueilli; adv. V. Անզբաղապէս.

Անզբաղապէս adv. sans occupation, sans distraction, sans être distrait par rien.

Անզբաղութիւն s. manque d'occupation, de distraction; recueillement.

Անզբօս a. qui n'est pas distrait, recueilli.

Անզբօսութիւն s. manque de distraction, recueillement.

Անզգամ, ի, աց a. insensé, fou, sot; imprudent, étourdi, coquin, méchant, malveillant, insolent.

Անզգամաբար adv. comme un insensé, sottement, follement; imprudemment, méchamment.

Անզգամեցուցանեմ, ցուցի va. rendre insensé, méchant.

Անզգամիմ, մեցայ, մեալ vn. se conduire mal, agir méchamment, être méchant, malveillant, insensé.

Անզգամութիւն s. méchanceté, perversité; folie, sottise, imprudence.

Անզգայ, ից a. insensible, apathique; stupide, hébété; — լինել, être, devenir insensible.

Անզգայ, Յանզգայ, Յանզգայս adv. insensiblement, d'une manière insensible; avec apathie, stupidement.

Անզգայաբար V. Անզգայ adv.

Անզգայական V. Անզգայ a.

Անզգայանամ, ացայ vn. être, devenir insensible, apathique.

Անզգայացուցանեմ, ցուցի va. rendre insensible, apathique.

Անզգայիմ, եցայ V. Անզգայանամ.

Անզգայութիւն s. insensibilité, apathie.

Անզգայուն, յնոյ, ոց a. insensible.

Անզգաստ, ից a. imprudent, étourdi; non senti, non averti, non aperçu; յանզգաստս, յանզգաստից, adv. insensiblement, sans qu'on s'en aperçoive; sans avertir, par mégarde.

Անզգաստութիւն s. imprudence, étourderie, inadvertance.

Անզգոյշ, գուշի, ից a. qui n'est point sur ses gardes, qui

ne prend pas de précaution, malavisé, imprudent; — լինել, ne pas se tenir en garde, sur ses gardes.

Անզգոյշ, Անզգուշաբար adv. sans précaution, imprudemment, par mégarde.

Անզգուշութիւն s. manque de précaution, imprudence.

Անզգօն, ից a. indiscret, imprudent.

Անզեղջ, ից a. qui ne se repent pas, impénitent; irrévocable; adv. sans se repentir, sans regret.

Անզերծ a. dont on ne peut se sauver.

Անզէն a. qui n'a point d'armes; adv. sans armes.

Անզիրկ a. qui n'est point privé.

Անզղջութիւն s. impénitence, endurcissement.

Անզննին, Անզննելի a. qu'on ne peut observer, examiner; incompréhensible, imperceptible.

Անզոհ a. qui n'est pas propre aux sacrifices; impur, profane; adv. sans sacrifices.

Անզոյգ a. impair, impareil; — գործել, déparier, dépareiller.

Անզուգական a. inégal, incomparable, sans égal, sans pareil, unique.

Անզուգականութիւն s. inégalité, état d'une chose incomparable, excellence.

Անզուգութիւն s. disparité, inégalité; discorde, dissension.

Անզրաւ, Անզրաւական a. interminable, infini.

Անզօր, աց, Անզօրական a. sans force, faible; impuissant, inefficace.

Անզօրանամ, ացայ vn. être sans force; ne pouvoir pas, devenir impuissant.

Անզօրացուցանեմ, ուցի va. rendre sans force, impuissant.

Անզօրութիւն s. manque de force; impuissance; méd. adynamie.

Անզօշաքաղ a. désintéressé.

Անէծք, նիծից s. malédiction, imprécation.

Անէ՛ծք interj. malédiction! maudit soit!

Անէութիւն s. néant.

Անըմբեր, Անըմբերելի a. impatient; insupportable.

Անըմբռն V. Անպատշաճ.

Անըմբռնութ՛իւն V. Անպատշաճութիւն.

Անըմբռնելի a. insaisissable, imprenable; inconcevable, incroyable.

Անընդդիմաբանելի a. incontestable.

Անընդդիմակ, Անընդդիմակայ, Անընդդիմակաց a. irrésistible.

Անընդել a. qui n'est pas apprivoisé, familier, familiarisé; qu'on ne peut apprivoiser, familiariser; inaccoutumé, extraordinaire, étrange; sauvage, brutal.

Անընդելական a. inaccoutumé, extraordinaire.

Անընդելութիւն s. manque

de familiarité; humeur, naturel sauvage.

Անընդհատ a. continu, non interrompu; continuel, successif; adv. sans interruption, continuellement.

Անընդմիջաբար adv. immédiatement.

Անընդմիջական a. immédiat.

Անընդունակ a. qui n'admet pas; non susceptible de; qui n'a pas été admis ou reçu, inadmissible; incapable, inhabile, inapte.

Անընդունակութիւն s. l'action de ne pas recevoir, d'admettre; incapacité, inhabileté.

Անընդունելի a. inadmissible, désapprouvé.

Անընթաց a. qui ne marche, qui ne court pas.

Անընթեռնլի a. illisible, indéchiffrable.

Անընկալ a. non reçu, admis; inadmissible; adv. sans recevoir.

Անընկեր a. sans compagnon; seul.

Անընկերական a. insociable.

Անընկերականութիւն s. insociabilité.

Անընկերասէր a. qui n'aime pas ses compagnons.

Անընկճելի a. indomptable, indompté.

Անընչասէր a. qui n'aime pas les richesses, désintéressé.

Անընչութիւն s. manque de biens, pauvreté.

Անընտանի a. qui n'est pas familier; étranger; sauvage, brutal.

Անընտել V. Անընդել.

Անընտիր a. non choisi, non élu; rebut, commun, mauvais.

Անընտրաբար adv. sans faire choix; V. Անընտրողաբար.

Անընտրող a. qui ne fait pas de choix; indiscret.

Անընտրողաբար adv. indiscrètement.

Անընտրողութիւն s. manque de choix; indiscrétion.

Անըստգիւտ a. irréprochable, irrépréhensible.

Անըստերիւր a. infaillible.

Անթ V. Անութ.

Անթագաւոր, աց a. sans roi.

Անթաղ a. qui n'est pas enseveli, enterré.

Անթանոցիկ s. fascicule, brassée, botte.

Անթառամ a. immarcessible, qui ne se flétrit pas; adv. sans se flétrir; s. amarante, immortel.

Անթարգման, Անթարգմանելի a. intraduisible; sans interprète.

Անթարթափ a. qui ne cligne pas l'œil; adv. sans cligner l'œil, fixement; — աչօք պշնուլ, regarder fixement, d'un œil fixe, fixer ses regards, ses yeux sur qn., sur qch.

Անթարշամ V. Անթառամ a.

Անթաց a. qui n'est point mouillé, sec.

Անթափ a. qui a tout son poil, tout neuf; — հիմտաց յի-

չել, se rappeler, se souvenir très-bien.

Անթափանց, Անթափանցիկ a. impénétrable, opaque.

Անթաքուստ, Անթաքչելի a. qui ne se cache pas, qu'on ne peut pas cacher, évident.

Անթեղ, ի s. braise; — ծածկանել, couvrir le feu sous la cendre.

Անթեղայ V. Անդեղայ.

Անթեմ, ի s. camomille.

Անթերի a. entier, complet, achevé, parfait; adv. entièrement, complétement.

Անթեւ, իզ a. sans ailes.

Անթիճիւպատոս, աց s. proconsul.

Անթիպատոսութիւն s. proconsulat.

Անթիւ, Թուոյ, ոց a. sans nombre, innombrable; — իբազմութենէ, d'une multitude innombrable.

Անթլփատ, իզ a. incirconcis.

Անթլփատութիւն s. incirconcision.

Անթող, Անթողլի a. impardonnable, irrémissible.

Անթոշակ a. sans pension, sans gage; sans le viatique.

Անթոյն a. sans poison.

Անթուրծ a. qui n'est pas cuit; — սափոր, urne non cuite.

Անժամ a. intempestif, inopportun; adv. à contre-temps, dans un moment inopportun, avant, mal à propos.

Անժաման a. qui n'est pas arrivé, tardif.

Անժամանակ, Անժամանակաւոր a. qui n'a pas de temps, n'est pas soumis aux lois du temps, éternel.

Անժամութիւն s. contre-temps, inopportunité, mal à propos.

Անժառանգ a. qui est sans héritier.

Անժառանգեմ, եցի va. rendre sans héritier; déshériter.

Անժխտելի a. irréfutable, incontestable.

Անժոյժ, ժուժի, իզ a. impatient; qui ne peut pas endurer.

Անժուժանամ V. Անժուժիմ.

Անժուժելի a. insupportable, intolérable.

Անժուժիմ, եցայ vn. s'impatienter, perdre la patience.

Անժուժկալ a. impatient; incontinent, intempérant.

Անժուժկալութիւն, Անժուժութիւն s. impatience; incontinence, intempérance.

Անժպիտ a. qui ne sourit point, triste, morose, sévère; adv. sans sourire, tristement.

Անիծ, ոյ s. lente.

Անիծաբեր a. qui porte la malédiction.

Անիծակուր առնեմ va. maudire, accabler de malédictions.

Անիծանելի a. qui maudit; digne de malédiction.

Անիծանեմ, ծի, Անիծեմ, եցի va. maudire, faire des imprécations contre.

Անիծապարտ a. sujet aux malédictions, maudit, qui mérite d'être maudit.

Անիծեալ a. maudit.

Անիծիչ a. celui, celle qui maudit, qui fait des imprécations.

Անիմայ, ից a. qui ne comprend pas, imbécile.

Անիմանալի a. inintelligible, incompréhensible, incomprenable, inconcevable.

Անիմաստ, ից a. qui manque de sagesse, de science; insensé, privé de raison, déraisonnable; inconsidéré, imprudent; յանիմաստս adv. follement, sans raison; sans s'en apercevoir.

Անիմաստաբար adv. peu sagement, follement, imprudemment.

Անիմաստասէր a. qui n'aime pas la philosophie, la sagesse, les sciences.

Անիմաստութիւն s. manque de sagesse, folie, imprudence.

Անիմաստուն a. qui manque de sagesse, insensé, fou.

Անիմաց a. incompréhensible, incomprenable; qui ne comprend pas.

Անինչ, ընչի, ից a. sans biens, qui n'a pas de biens, gueux; s. rien, néant, nullité.

Անիշխան a. qui est sans prince, sans chef; qui est maître de lui-même, indépendant; qui n'est pas prince, chef; anarchique.

Անիշխանական a. anarchique.

Անիշխանութիւն s. anarchie.

Անիսոն, ի s. anis.

Անիրան a. sans corps, difforme.

Անիրաւ, աց a. injuste, inique; յանիրաւի adv. injustement, iniquement.

Անիրաւեմ, եցի va. Անիրաւիմ, եցայ vn. être injuste, commettre une injustice.

Անիրաւութիւն s. injustice, iniquité; —բ, injustement.

Անիւ, նուոյ, ոց s. roue.

Անլոյծ, լուծի, ից a. qu'on ne peut délier, détacher; insoluble, indissoluble.

Անլոյս, լուսի, ից a. qui n'a pas de lumière, qui n'est pas éclairé ou illuminé; obscur.

Անլու, ի, աց a. qui n'entend pas; indocile, désobéissant.

Անլուայ a. non lavé, sale.

Անլուծանելի V. Անլոյծ.

Անլուսին a. sans lune.

Անլուր a. qui n'entend pas; qui n'a pas entendu; qui ne veut pas entendre, indocile, désobéissant; inouï, étrange.

Անլռելի a. qui ne se tait pas, qui ne sait pas se taire.

Անլսող a. qui ne veut pas entendre, indocile, désobéissant.

Անխաբ a. qui ne se peut tromper, infaillible; imprenable, inexpugnable, sûr; qui ne trompe pas, sincère, juste.

Անխախուտ a. solide, inébranlable, ferme.

Անխախտ, Անխախտելի V. Անխախուտ.

Անխաղաղասէր a. qui n'aime pas la paix, turbulent.

Անխաղաց a. qui ne marche pas, immobile, ferme.

Անխայեմ, եցի va. vn. épargner, ménager; ne pas épargner.

Անխայութիւն s. épargne, ménagement.

Անխառն a. sans mélange, pur; qui ne se mêle pas, distinct; intempérant, incontinent, déréglé; — բաժակ, vin pur, sans eau; — երանութիւն, bonheur sans mélange.

Անխառնութիւն s. pureté; intempérance, incontinence.

Անխարդախ a. exempt de fraude, d'artifice; non falsifié, non frelaté; sincère, ingénu, loyal; adv. sans fraude, sincèrement, loyalement.

Անխարխար a. non ruiné ou croulé, solide, ferme.

Անխարիսխ a. sans base.

Անխարշ a. non bouilli, cru.

Անխաւար a. qui n'est pas ténébreux, clair, lumineux.

Անխափան a. qui n'est pas empêché; qu'on ne peut empêcher, entraver; adv. sans empêchement, sans obstacle, sans entraves.

Անխզելի a. qu'on ne peut briser, détacher, séparer, indissoluble.

Անխէթ a. qui n'a pas d'obstacle; qui est sans défiance, hardi, sûr; adv. sans obstacle; sans défiance, hardiment.

Անխիղճ a. qui n'a pas de conscience; adv. sans conscience.

Անխղճմտութիւն s. manque de conscience.

Անխմոր, ից a. qui est sans levain, azyme.

Անխնամ a. dont on n'a point soin, délaissé, abandonné; adv. sans soin, à l'abandon.

Անխնամեմ, եցի va. ne pas avoir soin de.

Անխնամութիւն s. faute de soin, abandon.

Անխնայ a. qui n'épargne, ne ménage pas, cruel; qui n'épargne pas, libéral, prodigue; non épargné, abondant, copieux; sans soin.

Անխնայ, Յ— adv. sans épargner, sans ménagement, cruellement; sans épargne, sans économie, avec profusion.

Անխնայութիւն s. l'action de ne pas épargner, cruauté; prodigalité, profusion.

Անխնդիր a. sans question, qui n'a pas été l'objet d'une enquête.

Անխոհական a. imprudent, indiscret.

Անխոհականութիւն s. imprudence, indiscrétion.

Անխոհեմ a. imprudent.

Անխոհեմաբար adv. imprudemment.

Անխոհեմութիւն s. imprudence.

Անխոնջ a. infatigable; qui n'est point fatigué, frais; adv. sans se fatiguer, sans se lasser, infatigablement.

Անխոչ a. sans obstacle.

Անխոտոր, Անխոտորնակ a. qui n'est pas détourné, qui n'est pas de travers, droit; adv. sans se détourner, sans détour, droitement.

Անխորամանկ a. sans fraude, ingénu, naïf.

Անխորհուրդ a. irréfléchi, inconsidéré, étourdi.

Անխորհրդաբար adv. sans réflexion, inconsidérément.

Անխորհրդածութիւն s. irréflexion.

Անխորհրդապահ, ի, աց a. qui ne garde pas le secret, indiscret.

Անխորհրդապահութիւն s. indiscrétion.

Անխորհրդութիւն s. inconsidération, étourderie.

Անխորշ a. qui est sans golfe; qui n'évite pas; adv. sans éviter, sans répugnance.

Անխորշելի a. inévitable.

Անխորտակելի a. qui ne se casse pas, qui ne peut rompre, qui n'est pas cassant.

Անխոց a. qui n'est pas blessé, qui ne peut être blessé, invulnérable; adv. sans se blesser, sans blessure.

Անխուլ a. secret; յանխուլս adv. secrètement.

Անխոցելի a. invulnérable.

Անխռով a. imperturbable, calme, paisible, tranquille; adv. sans trouble, imperturbablement, tranquillement.

Անխտիր a. indifférent; licencieux; — լինել, être indifférent, sans réserve, licencieux.

Անխտիր, Յանխտիրս, Անխտրաբար adv. indifféremment; sans réserve.

Անխտրութիւն s. indifférence; licence.

Անխրամ a. sans brèche.

Անխրամատելի a. où on ne peut faire une brèche, très-fort, très-solide.

Անխրատ, ից a. mal élevé, grossier; indiscipliné; indisciplinable; indocile; polisson; insensé, sot.

Անխրատութիւն s. manque d'éducation; indocilité.

Անխօս, ից a. privé de la parole, brute; qui ne parle pas, muet; adv. sans parler.

Անխօսութիւն s. privation de la parole, de la raison.

Անխօսուն V. Անխօս a.

Անծախ, Անծախական a. qu'on ne peut consumer, inconsomptible, incombustible.

Անծածկելի a. qu'on ne peut pas cacher, couvrir.

Անծածկոյթ a. découvert, dévoilé.

Անծաղիկ a. qui est sans fleurs, qui n'a point de fleurs, défleuri.

Անծամ a. qui n'a pas été ou ne peut être mâché.

Անծայր a. sans fin.

Անծանօթ, ից a. qui ne connaît pas; qui n'est point connu, inconnu, ignoré, étranger; — լինել, être inconnu, ne pas être connu; յանծանօթս adv. sans connaître; sans être connu, incognito; յանծանօթս

— լինել, se déguiser, se masquer.

Անծանօթանալ, ացայ vn. être inconnu, ne pas être connu.

Անծանօթութիւն s. défaut de connaissance, ignorance.

Անծառ a. sans arbres.

Անծառայ a. non asservi, libre; qui n'a pas de domestique.

Անծառայական a. qui n'est pas servile, non asservi, libre.

Անծեղ, ի, աց s. la pie.

Անծերական, Անծերանալի a. qui ne peut vieillir.

Անծին, ծնի a. qui n'est pas né; qui n'engendre pas, stérile.

Անծննդական, Անծնունդ a. stérile.

Անծննդութիւն s. stérilité.

Անծուփ a. qui ne flotte point, non agité par les flots, calme, paisible.

Անկ, ից a. convenable, convenant; — է, impers. il convient, il faut; — էր, il convenait, il fallait; քեզ — է, cela vous regarde, vous concerne; նմա — էր, c'est à lui qu'il fallait.

Անկազմ a. qui n'est pas préparé ou organisé; sans préparation ou apprêt; non relié.

Անկազմութիւն s. défaut de préparation, d'apprêt; désorganisation.

Անկախ a. indépendant.

Անկախութիւն s. indépendance.

Անկած, ի, ից a. tombé, échu, déchu, ruiné; appauvri, indigent s. butin.

Անկածութիւն s. chute, décadence; appauvrissement, indigence.

Անկամ a. involontaire, forcé; յանկամս, adv. sans vouloir, involontairement, malgré soi.

Անկայ, ի, ից, Անկայական, Անկայան a. qui n'a point de stabilité, inconstant; fragile, périssable.

Անկայուն V. Անկայ.

Անկան, ի, աւ, իւ s. mortier.

Անկանգնելի a. qui ne peut se lever; qu'on ne peut lever, rétablir; irréparable, irrémédiable, sans ressource.

Անկանեմ, անկի va. tisser, tresser, tramer, ourdir.

Անկանիմ, անկայ, անկիր vn. tomber; s'abattre, être renversé; recourir, avoir recours à, s'adresser à, se réfugier dans; convenir; fléchir, décliner, se décourager, s'affaiblir, languir, dépérir; manquer, diminuer, cesser; déchoir, se priver, se dépouiller, perdre; échouer, succomber, pécher; périr, être tué; tomber, fondre, se précipiter sur, attaquer; avoir commerce, relation intime avec une femme; se laisser aller, s'adonner, se livrer, s'abandonner, s'occuper; tomber, se jeter, se prosterner; appartenir, revenir; tomber, couler, s'écouler, descendre; — իմիտս՝ զմտօք՝ ի

միտ, se rappeler, se souvenir, venir à l'esprit; — ի ճանապարհ՝ ի չու՝ յուղի, se mettre en route, en voyage; — ի վերայ, fondre sur, attaquer, s'élancer, surprendre; — ի մտաց, perdre la raison, la tête, devenir fou; — ի կենաց, perdre la vie, le jour; — ի յուսոյ, perdre l'espoir, se désespérer; — ի վերայ երեսաց, tomber le visage contre terre; se prosterner la face contre terre; — յոտս ուրուք, se jeter, tomber aux pieds de qn.; — զրանիւք, entrer en conversation, tenir conversation, s'entretenir, causer avec; — ի ձեռս ուրուք, tomber entre les mains, au pouvoir de qn.; — ընդ ումէք՝ ընդ միմեանս՝ այր ընդ այր, se battre, en venir aux mains, se quereller, se disputer; — յիշխանութենէ, perdre l'autorité, être déchu du pouvoir; անկեալ դնիլ, être couché, étendu, gésir, languir dans.

Անկանոն a. irrégulier, anormal.

Անկանոնութիւն s. irrégularité, anomalie.

Անկանոնական a. apocryphe.

Անկաշառ, Անկաշառատու a. incorrompu; qu'on ne peut corrompre, qui ne reçoit point de présents, incorruptible, intègre.

Անկապ a. sans lien, délié, libre.

Անկապուտ, Անկապտելի a. qu'on ne peut dépouiller, inviolable; adv. sans être dépouillé, sans perte.

Անկասկած, ից a. qui n'est pas suspect ou soupçonné; sûr, certain; qui ne soupçonne rien, sûr.

Անկասկածաբար, յԱնկասկածի, յանկասկածս adv. sans exciter ou concevoir des soupçons, sans rien soupçonner, sûrement.

Անկատակ a. qui ne plaisante pas, sérieux; adv. sans plaisanter, sérieusement.

Անկատար, աց a. imparfait, incomplet; sans exécution, non exécuté; sans fin; s. gram. imparfait.

Անկատարած a. qui n'a point de fin, infini.

Անկար a. qui est sans couture, non cousu; impossible; impuissant, incapable; — է, il est impossible.

Անկարանամ, ացայ vn. ne pouvoir pas, être impuissant, ne pas être capable.

Անկարգ a. qui est sans ordre, dérangé, déréglé, désordonné; débauché, sans mœurs; étrange, extraordinaire; յանկարգ adv. sans ordre, en désordre, déréglement.

Անկարգութիւն s. désordre, dérangement, déréglement.

Անկարելի V. Անհնարին.

Անկարելիութիւն V. Անհնարութիւն.

Անկարեկիր, Անկարեկից a.

qui n'a point de compassion, insensible; — լինել, être insensible à.

Անկարեկցութիւն s. défaut de compassion, insensibilité.

Անկարծ a. inopiné, imprévu; յանկարծս, adv. sans inquiétude, sans rien soupçonner, sûrement.

Անկարծելի V. Անկարծ.

Անկարկատ, Անկարկատելի a. qu'on ne peut raccommoder; irréparable.

Անկարող a. incapable, impuissant.

Անկարութիւն s. impuissance, incapacité.

Անկարօտ a. à qui rien ne manque, qui ne manque de rien, qui n'a besoin de rien.

Անկարօտութիւն s. l'action de ne manquer de rien, de n'avoir besoin de rien.

Անկեանք, Անկեաց կեանք s. vie malheureuse, insupportable; մեզ կեանքս անկեանք են, il nous est impossible de vivre, la vie nous est insupportable, nous est à charge.

Անկելանոց, աց s. hôpital, hospice.

Անկեղակարծ a. indubitable, sûr, certain.

Անկեղեւ a. dénué d'écorce, sans écorce.

Անկեղծ, ից, Անկեղծաւոր, Անկեղծիկ a. qui n'est pas feint ou dissimulé, sincère, ingénu, naïf, candide.

Անկեղծութիւն s. sincérité, naïveté, ingénuité candeur, bonne foi; —բ, sans feinte, sans dissimulation, sincèrement, ingénument, naïvement, de bonne foi.

Անկենդան a. qui est sans vie, inanimé; qui n'a rien d'animal; s. chim. azote.

Անկերակուր a. sans manger.

Անկերպ, Անկերպարան a. informe, difforme, défiguré.

Անկերպարանութիւն s. apparence informe, difformité.

Անկէզ a. qui ne peut être brûlé, incombustible.

Անկէտ a. sans terme, sans fin, éternel.

Անկիզելի V. Անկէզ.

Անկին a. qui n'a point de femme, sans femme, célibataire.

Անկիր a. qui n'est point sujet aux passions; qui ne sent rien, impassible.

Անկիրթ a. non instruit, indiscipliné, inculte; impoli, grossier; — ախորժակ, mauvais goût.

Անկիւն, կեան, կեանց s. angle; բութ —, — obtus; սուր —, — aigu; coin; յանկեան ուրեք, dans un coin; — հաստատել V. Ական հաստատել.

Անկիւնակալ a. angulaire; — վէմ՝ քար, pierre —.

Անկիւնաչափ s. goniomètre,

Անկիւնաւոր, աց a. anguleux, angulaire.

Անկղխանամ, ացայ vn. se laisser entraîner, s'abandonner entièrement, s'attacher à, s'acharner après, se livrer à,

aimer éperdument, se passionner de.

Անկնիք a. qui n'est point scellé ou cacheté, sans cachet; qui n'est pas baptisé.

Անկնունք a. non baptisé.

Անկշիռ, Անկշռելի a. qui ne peut être pesé, impondérable; démesuré; sans égal, incomparable.

Անկոխ a. qui n'a pas été foulé aux pieds, où l'on n'a pas marché, infréquenté, non battu, qui n'est pas frayé; impraticable, inabordable, inaccessible, impénétrable.

Անկողին, ղնոց, նից, նաց s. lit; matelas; մտանել յ—, se mettre au lit; յանկողնի իւրում, dans son lit; յառնել յանկողնէ, sortir du lit, se lever; —ս արկանել, faire un lit; յարդարել զ—, faire le lit; դնել յանկողնի, mettre au lit; անկեալ դնել յանկողնի, être au lit; garder le lit; փետրալից —, lit de plume; յարդալից —, lit de paille, paillasse.

Անկողնակից a. qui couche dans le même lit, coucheur, compagnon de lit.

Անկողնարկ լինել vn. faire un lit.

Անկողոպուտ, Անկողոպտելի a. qui n'est point ou ne peut être dépouillé, inviolable.

Անկոչ a. qui n'est pas appelé ou invité; adv. sans être appelé ou invité.

Անկործան a. qui ne se ruine pas, indestructible.

Անկորուստ a. qui ne peut se perdre, imperdable, impérissable; adv. sans perte, sans perdre.

Անկուած, ոց s. tissu; tissure, texture.

Անկուածոյ, ից a. tissu, ourdi.

Անկումն s. chute; décadence, déclin.

Անկուշեմ, եցի va. regimber, ruer, récalcitrer; rejeter avec mépris, maltraiter, rebuter.

Անկոփ a. non dégrossi ou poli, brut.

Անկռինչ a. sans cri, sans crier.

Անկռիւ a. sans combat, sans querelle; qu'on ne peut combattre, inexpugnable, insurmontable.

Անկռուելի a. inexpugnable.

Անկրթութիւն s. manque d'instruction, de discipline; grossièreté, impolitesse.

Անկրօն, ից a. irréligieux.

Անկրօնութիւն s. irréligion.

Անկցորդ a. qui n'a point de part à, qui ne participe pas.

Անկցորդութիւն s. la non-participation.

Անկուսակից a. qui n'est d'aucun parti, impartial, neutre.

Անկուսակցութիւն s. impartialité, neutralité.

Անհալ a. infusible; indigeste.

Անհակառակ a. qui ne s'oppose pas.

Անհակառակութիւն s. l'ac-

tion de ne pas résister, conduite pacifique.

Անհաղորդ, ից a. qui ne communique, participe pas, qui n'est pas communicatif; qui n'a pas reçu la communion.

Անհաղորդական a. incommunicable; non conducteur.

Անհաճոյ, ից a. désagréable, déplaisant; — լինել, déplaire, être désagréable.

Անհամ, ից a. sans saveur, fade, insipide, affadi.

Անհամաձայն a. dissonant, discordant; V. Անմիաբան; — լինել, différer de voix, d'intonation, être discordant; V. Անմիաբան լինել.

Անհամաձայնութիւն s. dissonance, discordance; V. Անմիաբանութիւն.

Անհամանամ, ացայ vn. s'affadir, devenir fade, insipide.

Անհամար a. qu'on ne peut compter, incalculable, innombrable.

Անհամարձակ a. qui manque de franchise, qui n'est pas hardi, timide.

Անհամարձակութիւն s. manque de franchise, de hardiesse, timidité.

Անհամբաւ V. Վատահամբաւ.

Անհամբաւեալ a. non divulgué ou publié.

Անհամբեր a. impatient; — լինել, s'impatienter, perdre patience.

Անհամբերութիւն s. impatience.

Անհամբոյր, բուրից a. non apprivoisé, sauvage, insociable, intraitable, inaccostable, indocile, dur, rude, revêche.

Անհամեմատ, Անհամեմատական a. qui manque de proportion, de symétrie, disproportionné, incomparable, sans pareil.

Անհամեմատաբար adv. incomparablement, disproportionnément, sans comparaison.

Անհամեմատութիւն s. incomparabilité, disproportion.

Անհամեստ a. immodeste, déshonnête, indécent.

Անհամեստութիւն s. immodestie, déshonnêteté.

Անհամիմ V. Անհամանամ.

Անհամութիւն s. fadeur, fadaise, affadissement, insipidité; impudence.

Անհայր a. qui n'a pas de père, sans père; qui a perdu son père.

Անհանգէտ a, qui n'est pas conforme, dissemblable, disproportionné, inégal.

Անհանգիստ a. inquiet, agité; mal à son aise, mal à l'aise, gêné; incommode, gênant; turbulent, frétillant, remuant; indisposé; adv. sans se reposer, sans cesse; — լինել, être inquiet, mal à son aise; — առնել, inquiéter, incommoder, tracasser.

Անհանգիտութիւն s. dissemblance, disproportion, disparité, inégalité.

Անհանգստութիւն s. inquiétude; malaise, incommodité; indisposition.

Անհանդարտ a. qui ne reste pas tranquille, qui n'est pas sage, remuant.

Անհանդերձ a. qui est sans vêtements, qui n'est pas vêtu; sans apprêt, simple, naturel, ordinaire.

Անհանդուրժական, Անհանդուրժելի a. insupportable, intolérable.

Անհանճար, ից, աց a. qui manque de génie, sot, déraisonnable, absurde.

Անհանճարաբար adv. sans génie, sottement, absurdement, déraisonnablement.

Անհանճարական V. Անհանճար.

Անհանճարութիւն s. défaut de génie, d'intelligence, sottise, absurdité, inconsidération, déraison.

Անհաշտ a. irréconciliable, implacable.

Անհաշտութիւն s. l'action de ne pas se réconcilier, haine implacable, hostilité.

Անհաս, ից a. qu'on ne peut atteindre, inaccessible; caché, obscur; inconcevable, inintelligible, incompréhensible; qui ne comprend pas, ignorant; qui n'est pas mûr.

Անհասակ a. sans taille, difforme.

Անհասական a. inconcevable, incompréhensible.

Անհասանելի V. Անհաս.

Անհասութիւն s. incompréhensibilité, inintelligibilité; défaut de maturité.

Անհաստատ a. inconstant, sans solidité, instable, volage, versatile, chancelant, variable, mal assuré; fragile.

Անհաստատութիւն s. inconstance, instabilité, versatilité; fragilité.

Անհատ, ից a. qu'on ne peut couper ou entamer, indivisible, inséparable; qui n'est pas coupé; non interrompu, assidu, continuel; inépuisable, intarissable; individuel; s. individu; atome.

Անհատական a. individuel; atomique.

Անհատութիւն s. l'action d'être inépuisable; individualité.

Անհատուցումն a. qu'on ne peut payer.

Անհարազատ a. bâtard, naturel; — որդի, fils naturel.

Անհարթ a. non aplani, qui n'est pas uni ou égal, raboteux; anomal, irrégulier.

Անհարթութիւն s. surface raboteuse, inégalité, aspérité; anomalie, irrégularité, désordre; — օդոյ, intempérie, mauvais temps.

Անհարկ a. qui ne paye pas de tribut, exempt d'imposition.

Անհարսնացեալ a. qui n'est pas mariée, qui n'a pas goûté du mariage.

Անհարց a. non demandé, interrogé; adv. sans être de-

mandé ou interrogé; sans demander ou interroger.

Անհաց a. qui n'a point de pain; adv. sans pain.

Անհաւան, ից a. difficile à consentir, incrédule; désobéissant, indocile, rétif, insubordonné.

Անհաւանական, Անհաւանելի a. improbable, invraisemblable,

Անհաւանիմ, եցայ vn. ne pas consentir, ne pas approuver, désapprouver, rejeter.

Անհաւանութիւն s. incrédulité; désobéissance, indocilité, insubordination.

Անհաւասար, աց, ից a. inégal.

Անհաւասարութիւն s. inégalité, disparité.

Անհաւաստի a. incertain, douteux.

Անհաւատ, ից a. infidèle, irréligieux, païen.

Անհաւատալի a. incroyable.

Անհաւատամ, տացի, Անհաւատանամ, ացայ vn. ne pas ajouter foi, ne pas croire.

Անհաւատարիմ, րմի, մաց a. infidèle, déloyal.

Անհաւատարմութիւն s. infidélité, déloyauté.

Անհաւատեմ, Անհաւատիմ V. Անհաւատամ.

Անհաւատութիւն s. infidélité, incrédulité, irréligion.

Անհեդեդ a. disproportionné, monstrueux, gros, gigantesque, énorme, immense; extraordinaire, étrange, bizarre, fantasque, absurde, indécent, extravagant, malfait, baroque, original, grotesque, biscornu, difforme, grossier; adv. bizarrement, d'une manière absurde, étrange, monstrueux, gauchement, indécemment.

Անհեդեդս V. Անհեդեդ adv.

Անհեդեդութիւն s. difformité, disproportion, absurdité, étrangeté, originalité, monstruosité, énormité.

Անհեթեթ, etc. V. Անհեդեդ, etc.

Անհետ a. sans trace, sans vestige; adv. sans laisser de trace, d'intervalle, continuellement; — առնել, ne pas laisser de trace, faire disparaître, détruire; — լինել կորնչել, ne pas laisser de trace, disparaître, s'évanouir.

Անհետանամ, Անհետիմ V. Անհետ լինել.

Անհերքելի a. irréfutable, irrejetable.

Անհզօր V. Անզօր.

Անհիմն a. sans fondement, dénué de fondement, sans base.

Անհին a. qui n'est pas vieux.

Անհիւթ a. qui est sans suc, sec. V. Անհիւթական.

Անհիւթական a. immatériel, réel, spirituel.

Անհլու a. indocile.

Անհլութիւն s. indocilité.

Անհմուտ a. inexpérimenté, ignorant, inhabile, maladroit.

Անհմտաբար adv. sans expé-

rience, sans habileté, sans aucune connaissance de, maladroitement.

Անհմտութիւն s. inexpérience, impéritie, ignorance, inhabileté.

Անհնազանդ, ից a. désobéissant, insoumis, insubordonné; — լինել, désobéir.

Անհնազանդիմ, դեցայ vn. désobéir à.

Անհնազանդութիւն s. désobéissance, insubordination.

Անհնար, ից a. impossible; յանհնարս մտանել, être embarrassé, manquer de ressources, être réduit à l'extrémité, ne savoir quel parti prendre; յանհնարիցն է, il est impossible, il est de toute impossibilité.

Անհնարական, Անհնարաւոր a. impossible.

Անհնարաւորութիւն s. impossibilité.

Անհնարին a. impossible; excessif, extrême, énorme, exorbitant, fort, véhément, énergique, étonnant, étrange, prodigieux; grave, tuant, assommant, insupportable, horrible.

Անհնարին, Անհնարինս adv. excessivement, extrêmement, au dernier point, d'une manière exorbitante, beaucoup, fortement, étonnamment, grandement, horriblement.

Անհնարութիւն s. impossibilité.

Անհնութիւն s. défaut de vieillesse, de vétusté, nouveauté.

Անհոգ, աց a. insouciant, nonchalant, indolent, négligent; qui est sans souci, sans inquiétude.

Անհոգ, Յանհոգս adv. négligemment, nonchalamment; sans souci, sans inquiétude.

Անհոգանամ, գացայ vn. négliger, ne pas se soucier, ne pas s'inquiéter de.

Անհոգի a. sans âme, inanimé.

Անհոգութիւն s. insouciance, négligence, nonchalance, indolence; absence de tout souci, de toute inquiétude.

Անհոլով a. indéclinable.

Անհողմ a. qui n'est pas agité par les vents, calme, serein.

Անհողմութիւն s. silence des vents, calme, sérénité.

Անհովիւ a. sans pasteur, sans berger.

Անհոտ a. sans odeur.

Անհուն a. sans gué, non guéable, impraticable; infini, immense.

Անհուն, Յանհուն adv. à l'infini, infiniment, immensément.

Անհուպ V. Անհպելի.

Անհուր a. sans feu.

Անհպատակ a. insubordonné, insoumis; qui n'est pas sujet.

Անհպատակութիւն s. insubordination.

Անհպարտ a. qui n'est pas orgueilleux, modeste, humble.

Անհպարտութիւն s. manque d'orgueil, modestie, humilité.

Անհպելի a. dont on ne peut approcher, qu'on ne peut toucher, inaccessible, inabordable.

Անհրաժեշտ a. indispensable.

Անհրահանգ V. Անկիրթ.

Անհրաման a. sans permission, sans ordre.

Անհրապոյր a. insensible aux appas, aux attraits, qui ne se laisse pas séduire.

Անհրաւէր a. qui n'invite personne, inhumain; non invité, sans invitation.

Անձայն a. qui n'a pas de voix, qui ne rend aucun son; adv. sans voix, sans aucun son, sans bruit.

Անձայնութիւն s. privation de la voix, aphonie.

Անձանձիր, Անձանձրոյթ a. qui ne s'ennuie pas, diligent; adv. sans s'ennuyer, diligemment.

Անձաւ, աց s. antre, caverne, grotte.

Անձեռագործ, Անձեռակերտ a. qui n'est pas fait de main d'homme, naturel.

Անձեռն a. qui n'a point de mains; adv. sans mains.

Անձեռնհաս a. à qui on ne peut toucher ou arriver, inaccessible; incapable, impuissant.

Անձեռոց, աց s. serviette de table.

Անձեւ a. sans forme, difforme.

Անձխոտ s. fumeterre.

Անձկալի a. désirable, souhaitable, désiré.

Անձկակարօտ V. Անձկայրեաց.

Անձկամ V. Անձկանամ.

Անձկայրեաց a. qui brûle d'envie, de désir, très-désireux, qui soupire après.

Անձկանամ, կացայ, կացեալ vn. désirer, souhaiter, soupirer après, avoir envie; devenir étroit, se rétrécir.

Անձկանք, նաց s. vif désir, impatience; անձկանօք adv. impatiemment, avec impatience; սպասել—, attendre—.

Անձկացուցանեմ, ուցի va. étrécir, rétrécir, rendre étroit.

Անձկութիւն s. étrécissement, rétrécissement; anxiété, peine, tribulation, angoisse, détresse.

Անձն, ձին, ձամբ, ձանց s. personne; personne, âme, corps; անձամբ, անձամբ անձին, յանձնէ adv. en personne, personnellement; անձին առնել՝ հրամայել, se donner la mort, attenter à sa vie, à ses jours; զանձամբ առնուլ՝ արկանել, ընդ — արկանել, endosser, mettre ou jeter sur soi, sur ses épaules, se revêtir de; յանձին ունել, prendre sur soi, accepter, se charger; յ— առնուլ, prendre sur soi, se charger de, s'engager à, entreprendre; չառնուլ յ—, ne pas accepter, ne pas se charger, refuser; ձեռն յանձին

հարկանել, se vanter, se flatter, se piquer de ; յ— առնել, recommander, confier ; յ—լինել, se recommander, se confier, s'abandonner, se livrer ; être recommandé, confié.

Անձնագեղ, ոյ a. beau, gentil, joli, charmant, bien fait.

Անձնագով a. qui fait l'éloge de sa personne, vantard, présomptueux, fanfaron ; — լինել, se louer, s'applaudir, se préconiser, s'appliquer des éloges.

Անձնագովութիւն s. louange qu'on se donne à soi-même, vanterie, fatuité.

Անձնադիւր V. Անձնդիւր.

Անձնազոհ a. qui se sacrifie ; s. sacrifice de soi-même.

Անձնակամ, աց a. maître de sa volonté, indépendant ; volontaire, libre ; volontaire, capricieux, présomptueux, fier ; — կամօք, adv. volontairement, volontiers, de bon gré.

Անձնական a. personnel, propre.

Անձնահաճ a. content de soi-même, présomptueux.

Անձնահաճութիւն s. contentement de soi-même, présomption, fatuité.

Անձնամատն a. qui trahit, qui livre soi-même ; — լինել, se trahir, se livrer.

Անձնանախատ a. qui insulte soi-même ; — լինել, s'insulter.

Անձնանուէր a. dévoué.

Անձնանուիրութիւն, Անձնանուիրումն s. dévouement.

Անձնապահ, աց s. garde du corps ; a. réservé, circonspect ; — լինել, se garder, se ménager, se réserver, être réservé, être ou se tenir sur ses gardes.

Անձնապահապետ s. capitaine des gardes du corps, commandant de la garde d'un prince.

Անձնապանծ a. vantard, fanfaron, glorieux ; — լինել, se vanter, se glorifier.

Անձնապաշտ a. qui adore soi-même, trop attaché à soi-même, égoïste.

Անձնապուր երթալ՝ լինել vn. se sauver, s'échapper, l'échapper belle.

Անձնասէր a. qui aime sa personne, qui a de l'amour-propre ; — լինել, aimer sa personne, avoir de l'amour-propre.

Անձնասիրութիւն s. amour-propre, amour de soi-même.

Անձնասպան, աց a. suicide, qui se tue soi-même.

Անձնասպանութիւն s. suicide, action de se tuer.

Անձնատէր a. maître de lui-même, indépendant.

Անձնատուր a. qui se rend, qui se livre ; livré, adonné ; — լինել, se rendre ; se livrer, s'adonner, s'abandonner.

Անձնաւոր, աց a. personnel.

Անձնաւորեմ, եցի va. personnifier.

Անձնաւորիմ, եցայ vn. se personnifier.

Անձնաւորութիւն s. personnalité.

Անձնգովութիւն V. Անձնագովութիւն.

Անձնդիւր a. qui cherche ses aises, égoïste; aisé, confortable, commode; ըստ անձնդիւրի, adv. selon ses aises, à son aise.

Անձնդիւրութիւն s. l'action de chercher ses aises; aises, commodité, le confortable.

Անձնեայ, **Անձնեղ** a. fort, grand, membru, de haute taille, d'une belle grandeur.

Անձնընտիր առնել՝ լինել va. chercher ses aises, son intérêt; choisir parmi les hommes.

Անձնիշխան, աց a. qui est maître de soi, qui a son libre arbitre, libre, indépendant.

Անձնիշխանաբար adv. librement, de sa propre volonté.

Անձնիշխանական a. libre, absolu, indépendant.

Անձնիշխանութիւն s. libre arbitre, libre volonté, indépendance.

Անձնյարգութիւն s. estime de soi, présomption.

Անձնուրաց a. qui a de l'abnégation; — այր, homme d'abnégation.

Անձնուրացութիւն s. abnégation.

Անձուկ, ձկի, ձկոյ a. étroit, resserré; difficile, pénible; s. lieu étroit, détroit, défilé; gêne, embarras; յանձուկ արկանել, mettre à l'étroit, dans l'embarras, réduire à l'extrémité, gêner.

Անձուկ, ձկոյ, ձկով, ձկաւ s. désir, souhait, envie; — ունել, désirer, souhaiter, envier.

Անձրեւ, ի, ոյ, աց s. pluie; — արտասուաց, pluie de larmes; — իջանել, pleuvoir, tomber de la pluie; յորդ —, pluie à verse.

Անձրեւաբախ a. battu par la pluie.

Անձրեւաբեր a. qui amène la pluie, pluvieux.

Անձրեւաթաց a. mouillé, trempé par la pluie.

Անձրեւածին a. qui engendre la pluie, pluvieux.

Անձրեւածք s. pluie d'orage, ondée, averse.

Անձրեւակ s. petite pluie.

Անձրեւային a. pluvieux.

Անձրեւայոյզ a. pluvieux.

Անձրեւայոյզք V. Անձրեւածք.

Անձրեւաշիթք s. pl. gouttes de pluie.

Անձրեւաջուր s. eau pluviale, eau de pluie.

Անձրեւեմ, եցի va. faire pleuvoir; vn. pleuvoir; անձրեւէ, il pleut; յորդահոս անձրեւէ, il pleut à verse, il pleut fort; անձրեւեաց, il a plu.

Անձրուկ s. anchois.

Անճահ a. inconvenant, déplacé, indécent, étrange, absurde; անճահս, adv. d'une manière inconvenante, mal à propos, étrangement, absurdement, à tort, hors de propos, gauchement.

Անճաճանչ a. sans éclat, sombre.

Անճանաչելի a. méconnaissable.

Անճանապարհ a. sans route, sans chemin, impraticable.

Անճաշակ a. dont on n'a point goûté; qu'on ne peut goûter; qui est à jeun; qui n'a point goûté.

Անճառ, ից a. ineffable, inexprimable, indicible.

Անճառագայթ a. sans rayon, sans éclat.

Անճառահրաշ a. ineffable, merveilleux.

Անճառելի V. Անճառ.

Անճառութիւն s. ineffabilité.

Անճար, Անճարակ a. incapable, maladroit; irrémédiable, irréparable.

Անճետ a. sans postérité; — առնել V. Անճիտեմ.

Անճիտեմ, եցի va. exterminer, éteindre la postérité, la race.

Անճնշական, Անճնշելի a. incompressible.

Անճողոպրելի a. dont on ne peut se débarrasser, inévitable.

Անճոռնի a. monstrueux, vilain, mal fait, absurde, ridicule.

Անճոռնութիւն s. monstruosité, absurdité.

Անմահ, ից a. immortel; — լինել, être, devenir —.

Անմահական a. immortel; — ճաշակ, ambroisie.

Անմահանամ, ացայ vn. se rendre immortel, s'immortaliser.

Անմահարար a. qui fait ou rend immortel.

Անմահացուցանեմ, ուցի va. rendre immortel, immortaliser.

Անմահացուցիչ V. Անմահարար.

Անմահկանացու a. immortel.

Անմահութիւն s. immortalité.

Անմայր a. qui n'a point de mère, sans mère.

Անմաշ a. qui ne s'use pas.

Անմասն a. qui n'a point de part à, privé, exempt.

Անմատոյց, Անմատչելի a. inaccessible, inabordable.

Անմարդ, Անմարդաբնակ V. Անմարդի.

Անմարդանամ V. Անմարդիմ.

Անմարդացուցանեմ, ուցի va. dépeupler, rendre inhabitable, désert.

Անմարդի a. dépeuplé, inhabité, désert, désolé; inhumain, sauvage, brutal, insociable; grossier, impoli; — կացուցանել, յ— դնել, dépeupler, réduire en désert, désoler.

Անմարդիմ, դեցայ vn. être dépeuplé, devenir inhabité, désert.

Անմարդութիւն s. dépeuplement, dépopulation, désolation; inhumanité, brutalité; grossièreté, impolitesse.

Անմարթ a. impossible ; — է, il est impossible.

Անմարմին, մնոց, Անմարմնաւոր a. incorporel, sans corps.

Անմարս a. indigeste.

Անմարսութիւն s. indigestion.

Անմարտնչելի V. Անմարտ.

Անմարտ a. sans combat ; inexpugnable, invincible.

Անմաքուր a. impur, immonde, malpropre, sale.

Անմաքրապէս adv. impurement, d'une manière impure.

Անմաքրութիւն s. impureté, malpropreté, saleté.

Անմեծար a. sans respect, déshonoré, flétri, vil.

Անմեծարգի a. qui n'aime point les honneurs, qui manque d'ambition.

Անմեծարգութիւն s. manque d'ambition, indifférence pour les honneurs.

Անմեծարութիւն s. manque de respect ; — հիւրոց, inhospitalité.

Անմեղ, աց a. innocent.

Անմեղս, Անմեղաբար adv. sans pécher, innocemment.

Անմեղադիր առնեմ va. excuser, justifier ; — զանձն, s'excuser, se justifier.

Անմեղադրելի a. excusable, irrépréhensible.

Անմեղադրութիւն s. excuse.

Անմեղանամ, ացայ vn. être, devenir innocent.

Անմեղանչական a. incapable de pécher, impeccable ; innocent.

Անմեղացուցանեմ, ուցի va. innocenter, déclarer innocent, absoudre.

Անմեղկելի a. qui ne se relâche point, constant.

Անմեղկութիւն s. l'action de ne pas se relâcher, constance.

Անմեղութիւն s. innocence.

Անմեռ V. Անմահ.

Անմեռուկ s. pourpier.

Անմերձական a. inséparable, inamovible.

Անմերձենալի a. dont on ne peut approcher, inaccessible, inabordable.

Անմի առնեմ va. ne pas laisser un seul, exterminer.

Անմիաբան a. qui ne s'accorde pas, qui est en désaccord, en dissidence, dissident ; — լինել, ne pas s'accorder, être en désaccord, en dissidence, différer d'avis.

Անմիաբանիմ V. Անմիաբան լինիմ.

Անմիաբանութիւն s. discorde, dissension, désunion, désaccord, dissidence, mésintelligence ; — ձայնի, discordance, dissonance.

Անմիջական a. immédiat.

Անմիջապէս adv. immédiatement.

Անմիջնորդ a. qui n'a pas de médiateur ; adv. sans médiateur.

Անմիս a. sans chair ; sans viande.

Անմիտ, մտի, աց, ից a. insensé, sot, bêta, niais, nigaud.

Անմխիթար a. privé de

consolation, désolé; inconsolable; adv. sans consolation, inconsolablement.

Անմշակելի a. qu'on ne peut cultiver.

Անմոլար, Անմոլոր, աց, ոց a. infaillible; — աստեղք, étoiles fixes; adv. sans erreur, infailliblement.

Անմոլորութիւն s. impossibilité de s'égarer, infaillibilité.

Անմոռաց a. qui n'oublie point; qu'on ne peut oublier; qui n'est pas oublié.

Անմոռանալի a. qu'on ne peut oublier.

Անմոռացութիւն s. l'action de ne pas oublier, souvenir éternel.

Անմուղ, մղից a. non dressé, indompté; indomptable.

Անմուտ a. où on ne peut entrer. impénétrable, inaccessible; sans couchant, qui ne se couche pas.

Անմուրուս a. sans barbe, imberbe.

Անմռունչ, մռնչի, ից a. qui ne crie pas; sans crier.

Անմտաբար adv. sottement, bêtement, comme un insensé.

Անմտադիր a. inattentif, inappliqué, distrait.

Անմտադրութիւն s. inattention, inapplication.

Անմտանամ, ացայ vn. être, devenir insensé, fou, sot, être dépourvu de sens, perdre l'esprit, agir follement.

Անմտութիւն s. folie, bêtise, sottise, niaiserie, étourderie.

Անյագ, աց a. insatiable, avide; qui n'est pas rassasié.

Անյագ, Անյագաբար adv. insatiablement, avidement; — ուտել, manger avec avidité.

Անյագութիւն s. insatiabilité, avidité.

Անյաղթ, ից, Անյաղթելի a. invincible, insurmontable.

Անյայտ, ից a. qui n'est pas évident, indistinct, obscur, caché; apocryphe; — լինել, disparaître; — առնել, faire disparaître.

Անյայտացուցանեմ V. Անյայտ առնեմ.

Անյայտիմ V. Անյայտ լինիմ.

Անյայտնութիւն, Անյայտութիւն s. invisibilité, obscurité.

Անյանգ a. sans rime.

Անյապաղ a. qui ne met pas de retard, prompt, expéditif; adv. sans délai, promptement, sans retard.

Անյաջող a. qui ne réussit pas, défavorable, funeste.

Անյաջողակ a. inhabile, maladroit, malhabile.

Անյաջողակութիւն s. inhabileté, maladresse.

Անյաջողութիւն s. manque de réussite, mauvais succès, insuccès.

Անյատուկ a. impropre.

Անյարդար a. qui n'est pas arrangé, ajusté ou paré.

Անյարիր a. qui ne peut se lever, se relever, se tenir debout; dont on ne peut se lever, se relever; peureux, découragé.

Անյարկ a. sans toit; sans feu ni lieu, sans asile; adv. sans abri, à découvert.

Անյարմար a. mal assorti, qui n'est point d'accord, disproportionné, inconvenant, déplacé, incommode.

Անյաւ a. infini, interminable.

Անյեղ, **Անյեղլի**, **Անյեղյեղուկ** a. qui n'est point versatile, immuable, invariable, inflexible, ferme, constant.

Անյերկուանալի a. qui n'est pas douteux, indubitable.

Անյիշաչար a. qui oublie facilement le mal reçu, qui n'a point de rancune.

Անյիշաչարութիւն s. oubli du mal reçu, amnistie.

Անյիշատակ, **Անյիշատակելի** a. dont on ne fait pas mention, dont on ne se souvient pas, immémorable, immémorial, sans mémoire, sans aucun souvenir.

Անյիշատակութիւն s. oubli du passé, oubli; — մեղաց, pardon; — երախտեաց, ingratitude.

Անյիշողութիւն s. manque de mémoire; V. Անյիշատակութիւն.

Անյիշութիւն V. Անյիշատակութիւն.

Անյողդողդ a. inébranlable, ferme, constant; adv. inébranlablement, fermement.

Անյոյզ a. qu'on ne peut rechercher, inscrutable.

Անյոյս, յուսից, ոց a. qui est sans espoir, désespéré, qui n'espère plus, qui n'a rien à espérer; désespérant; inespéré; adv. sans espoir, contre tout espoir; — լինել, être sans espoir, être désespéré, désesperer, perdre l'espoir, tout espoir; — առնել, désespérer, mettre au désespoir, faire perdre l'espérance.

Անյուսալի, **Անյուսական** a. désespéré, inespéré.

Անյուսանամ V. Անյոյս լինել.

Անյուսութիւն s. manque d'espoir, désespoir.

Անյօդ, **Անյօդական**, **Անյօդաւոր** a. qui n'est pas composé, simple; inarticulé, incomplexe, incohérent.

Անյօժար a. qui n'a pas envie, mal disposé, qui n'est pas enclin; involontaire, forcé.

Աննախանձ a. exempt d'envie; libéral, généreux, abondant; adv. sans envie; généreusement, abondamment.

Աննախանձաւորութիւն, **Աննախանձութիւն** s. absence de tout sentiment d'envie.

Աննենգ a. exempt de fraude, candide, sincère, naïf, ingénu, loyal; adv. sans fraude, sincèrement, loyalement.

Աննենգութիւն s. candeur, sincérité, loyauté.

Աննեցուկ a. sans appui.

Աններելի a. impardonnable.

Աննուազ a. à qui rien ne manque, qui n'a besoin de rien.

Աննիւթ, ից, Աննիւթական a. immatériel.

Աննկար a. qui n'est pas peint; qui n'est pas formé.

Աննկարագրելի a. indescriptible.

Աննկուն a. invincible, indomptable, insurmontable.

Աննման, ից a. dissemblable, nonpareil, inimitable, incomparable; — է յոյժ նոցա, il n'a rien de commun avec eux.

Աննմանութիւն s. dissemblance.

Աննշան, ից a. qui ne porte point de signe, qui n'est marqué d'aucune marque; insignifiant, sans importance; — վարել կեանս, mener une vie obscure, vivre dans l'obscurité.

Աննշմարելի a. imperceptible, imperceptible.

Աննշոյլ a. sans éclat, impénétrable, sombre, obscur.

Աննորոգելի a. qu'on ne peut renouveler, irréformable.

Աննուազ a. qui ne diminue pas, qui n'est pas diminué.

Աննուաղ a. qui ne diminue, ne s'éclipse pas, inextinguible.

Աննուաճ a. indomptable, indompté.

Աննուէր, ուիրաց a. qui n'offre. rien; qui n'est pas offert; implacable, inexorable, inflexible, cruel.

Աննուիրական a. qui n'est pas sacré, profane.

Անշահ, ից a. sans profit, inutile, qui n'est bon à rien; qui ne gagne rien.

Անշահախնդիր a. désintéressé.

Անշահախնդրութիւն s. désintéressement.

Անշահասէր a. désintéressé.

Անշահասիրութիւն s. désintéressement.

Անշահաւէտ, Անշահեկան V. Անշահ.

Անշահութիւն s. manque de gain, inutilité.

Անշաղախ a. qui n'est pas souillé, pur.

Անշայեկան a. inutile.

Անշարժ, ից a. immobile; adv. d'une manière immobile.

Անշարժութիւն s. immobilité.

Անշեղ a. qui ne penche d'aucun côté, droit.

Անշէն a. inhabité, désert.

Անշէջ a. qu'on ne peut éteindre, inextinguible; adv. sans éteindre, d'une manière inextinguible.

Անշնորհ, աց a. qui manque de grâce, disgracieux, mal fait; ingrat; — առնել զոք, ne pas remercier qn., ne pas savoir gré à qn.; յանշնորհս adv. sans grâce, d'une manière inconvenante.

Անշնորհակալ, Անշնորհակալու, աց a. ingrat; — լինել՝ երեւել առ ոք, être ingrat envers qn.; — մտօք, avec ingratitude.

Անշնորհակալութիւն s. ingratitude.

Անշնչական a. sans respiration, expiré.

Անշնչանամ, ացայ vn. expirer; s'asphyxier.

Անշնչացեալ a. asphyxié.

Անշնչացուցանեմ, ուցի va. asphyxier.

Անշնչութիւն s. perte de la respiration; asphyxie.

Անշշուկ, **Անշշունչ** a. qui ne crie pas, qui ne fait aucun bruit; adv. sans cri, sans bruit, en silence; — լռութիւն, profond silence.

Անշունչ, շնչից, ոց a. sans respiration, sans vie, inanimé.

Անշուշտ a. certain, sûr, assuré, inévitable; adv. certes, certainement, sûrement, assurément, sans doute.

Անշուք a. sans honneur, sans gloire, obscur; vil, mesquin, sans ornement, simple; — վարել կենցաղ, mener une vie obscure.

Անշփոթ, ից a. qui n'est pas ou ne peut être confondu, qui n'a rien de confus, distinct; imperturbable, calme, paisible; adv. sans confusion, distinctement; imperturbablement, paisiblement.

Անշփոթութիւն s. l'action de ne pas être confondu, distinction; imperturbabilité, calme.

Անշքանամ, ացայ vn. être sans gloire, être déshonoré; perdre son éclat, sa beauté, se flétrir; s'avilir, s'obscurcir.

Անշքացուցանեմ, ուցի va. faire perdre la gloire, l'éclat, la beauté, défigurer; déshonorer, flétrir, obscurcir.

Անշքութիւն s. vie sans gloire, obscurité; déshonneur, avilissement, décadence; laideur.

Անշօշափելի a. impalpable.

Անոլորտ a. illimité, indéfini, infini.

Անոխակալ, աց a. qui n'a point de rancune.

Անոխակալութիւն s. absence de toute rancune.

Անողորկ a. raboteux, inégal, non uni, non poli.

Անողորմ, ից a. impitoyable, qui est sans pitié, cruel, inhumain.

Անողորմ, **Անողորմաբար** adv. impitoyablement, sans pitié, cruellement.

Անողորմածութիւն, **Անողորմութիւն** s. manque de pitié, cruauté, inhumanité.

Անողոք, **Անողոքելի** a. implacable, inflexible, inexorable.

Անոճ a. sans style, sans ordre, confus; —ս իմն, pêle-mêle, en termes vagues.

Անոյժ a. qui n'a pas de force, faible.

Անոյշ, նուշի, ուշունք, ուշից a. doux, suave; mus. dolce; հոտ անուշից, parfum, douces senteurs.

Անոյշք, շից s. douceur, agrément, suavité.

Անոպայ, ից a. rustre, grossier, impoli, brutal.

Անոտն a. sans pieds, apode; յանոտից adv. aux pieds, du côté des pieds.

Անոտնաձայն առնեմ va. ne pas faire de bruit avec les pieds.

Անորդի, դւոյ, դեաց V. Անզաւակ; — մեռանել, mourir sans enfants.

Անորդիմ, եցայ vn. rester sans enfants, perdre ses enfants.

Անորդութիւն V. Անզաւակութիւն.

Անորիշ a. indéfini, indéterminé, indistinct, indécis; indifférent; inséparable; adv. indéfiniment, indistinctement; inséparablement.

Անորոշ V. Անորիշ.

Անորոշութիւն s. indétermination, indistinction.

Անուաձեւ, ի a. semblable à une roue.

Անուանադիր a. celui qui impose un nom.

Անուանադրեմ, եցի va. imposer un nom, dénommer.

Անուանադրութիւն s. imposition de nom.

Անուանակիր a. qui porte le nom, dont on porte le nom; renommé, célèbre; s. patron, patronne (saint ou sainte).

Անուանակից a. qui porte le même nom, homonyme.

Անուանակոչութիւն s. dénomination; nomenclature.

Անուանակցիմ, ցեցայ vn. porter, avoir le même nom.

Անուանակցութիւն s. conformité de nom, homonymie.

Անուանաշատ a. qui a plusieurs noms.

Անուանարկ, աց a. diffamé, discrédité, infâme.

Անուանարկութիւն s. diffamation, discrédit.

Անուանափոխութիւն s. changement de nom, métonymie.

Անուանեալ a. nommé, surnommé, intitulé; de nom, soi-disant.

Անուանեմ, եցի va. nommer, appeler, donner le nom de; intituler, surnommer.

Անուանի, նեաց a. renommé, célèbre, illustre; — լինել, se rendre célèbre, s'illustrer.

Անուանիմ, նեցայ vn. se nommer, être nommé, s'intituler.

Անուանումն s. nomination

Անուաւոր, աց a. qui a des roues, à roues.

Անութ, նթի, թոյ, թոց s. aisselle.

Անուղիղ a. qui n'est pas droit; indirect.

Անուղղակի a. indirectement.

Անուղղայ,ից a. qu'on ne peut dresser, incorrigible, indisciplinable.

Անուն, նուան, ուանք, անց s. nom; renom, renommée; nom, titre; gram. nom, substantif; Խորէն —, nommé Corène, de nom Corène; յանուանէ, nominativement, nommément, par son nom; յ— նորա՝ իւր, en son nom; յ— իմ, en mon nom; այս —, tel un tel: — չար դնել իմերայ ուրուք, diffamer, dénigrer.

առնել իւր —, se faire un nom, se signaler; առնել — քաջութեան, se faire un renom de bravoure, se signaler; յատուկ —, nom propre; — մեծարանաց՝ շքոյ, titre.

Անունդ առնեմ va. détruire le nom, la race.

Անուանադրութիւն V. Անուանադրութիւն.

Անուշադիր a. inattentif, inappliqué.

Անուշադր s. sel ammoniac.

Անուշադրութիւն s. inattention, inapplication.

Անուշակ a. doux, doucereux, suave.

Անուշահամ V. Քաղցրահամ.

Անուշահոտ a. qui sent bon, odorant, odoriférant.

Անուշահոտեմ, եցի va. parfumer, embaumer.

Անուշահոտիմ, եցայ vn. sentir bon, répandre une bonne odeur, se parfumer.

Անուշահոտութիւն s. bonne odeur, parfum.

Անուշանամ, ացայ vn. s'adoucir, être ou devenir doux.

Անուշարար a. qui rend doux; s. confiseur.

Անուշարարութիւն s. confiserie.

Անուշացուցանեմ, ուցի, Անուշեմ, եցի va. adoucir, radoucir, rendre doux: — զերկս՝ զձանձրոյթ, adoucir le travail, l'ennui.

Անուշութիւն s. douceur; douce saveur ou odeur, suavité.

Անուշունք V. Անոյշք.

Անուս, ից, Անուսումն, սմանց a. qui n'est pas instruit, ignorant.

Անուսումնութիւն s. ignorance.

Անուտելի a. immangeable, qui n'est pas mangeable.

Անուր, անրոց s. collier, carcan, anneau.

Անուրեք a. qui n'a ni feu ni lieu, qui n'a point d'habitation.

Անուրջք, նրջոց, ից s. pl. songe, rêve, rêverie.

Անոք a. qui n'a personne pour aider, abandonné, délaissé.

Անչար a. qui n'est pas méchant, bon.

Անչարութիւն s. absence de toute méchanceté, bonté.

Անչարչար, Անչարչարելի a. qui est exempt de torture, impassible.

Անչարչարութիւն s. impassibilité.

Անչափ, ից a. sans mesure, démesuré, immense, infini, extrême, immodéré, outré, outre mesure, excessif, exorbitant; — յանչափն ձգտել, outrer.

Անչափ, յանչափս adv. sans mesure, infiniment, à l'infini, immodérément, à l'excès, immensément, excessivement, extrêmement, d'une manière exorbitante, à outrance, par trop.

Անչափակցութիւն s. manque de symétrie, disproportion.

Անչափահաս, ից a. qui n'a pas atteint l'âge de puberté, impubère.

Անչափահասութիւն s. impuberté.

Անչափութիւն s. immensité, infinité; excès.

Անպակաս a. auquel ne manque rien, complet; qui ne manque pas, inépuisable; adv. sans manquer, continuellement, sans cesse.

Անպակասութիւն s. continuité, perpétuité.

Անպահակ a. sans gardien.

Անպահակիմ, եցայ vn. éviter, s'esquiver, s'éloigner.

Անպահպանաբար adv. sans être gardé; sans précaution, imprudemment.

Անպահպանութիւն s. prévarication, inobservation, infraction.

Անպաճոյճ, ճուճից a. sans parure, sans recherche, sans coquetterie, simple.

Անպայման a. immense, excessif, extrême; adv. immensément, extrêmement; sans condition, à discrétion.

Անպաշտօն a. sans emploi, sans place; — լինել՝ մնալ, être sans place, rester sans emploi, être sur le pavé.

Անպատասխանի a. sans réponse; — առնել, confondre.

Անպատեհ, ից a. inconvenant, inconvenable, inopportun, déplacé, indécent, absurde, inconséquent; — է, il est inconvenant.

Անպատեհութիւն s. inconvenance, disconvenance, indécence, inconvénient, absurdité, inconséquence; յ— իջանել՝ կործանել՝ գահավիժանել, tomber dans l'absurde.

Անպատերազմասէր a. qui n'aime pas la guerre, pacifique.

Անպատժեմ, եցի vn. enlever sa punition, ne pas punir.

Անպատիժ a. impuni, sans punition; adv. impunément, sans être puni.

Անպատժութիւն s. impunité.

Անպատիր a. qui ne trompe pas, juste; qu'on ne peut tromper, infaillible.

Անպատիւ, տուաց, ից, ոց a. sans honneur, déshonoré, déshonorant; — դրամ, fausse monnaie.

Անպատկան, Անպատկանաւոր V. Անպատեհ.

Անպատկառ, ից a. qui n'a pas de pudeur, de respect, irrévérend; — բանք, propos irrespectueux; adv. sans pudeur, sans respect.

Անպատկառութիւն s. manque de pudeur, de respect, irrévérence, impudence.

Անպատկեր a. sans image.

Անպատճառ a. sans cause, sans motif; adv. absolument.

Անպատմելի V. Անպատում.

Անպատշաճ V. Անպատեհ.

Անպատշաճութիւն V. Անպատեհութիւն.

Անպատուեմ, եցի va. déshonorer.

Անպատուհաս V. Անպատիժ.

Անպատմելի a. inénarrable, ineffable.

Անպատուութիւն s. déshonneur.

Անպատսպարան a. sans refuge, sans appui, délaissé, abandonné.

Անպատրաստ, ից a. non préparé, յանպատրաստից adv. sans aucune préparation ou préparatif, au dépourvu, à l'improviste; — խօսել, parler d'abondance, sans préparation.

Անպատրաստութիւն s. défaut de préparation, d'apprêt.

Անպատրուակ a. non voilé, sans voile, nu, découvert, sans déguisement.

Անպարագիծ, Անպարագիր V. Անպարոյր.

Անպարագրութիւն s. immensité, infinité.

Անպարապ a. qui n'a point de loisir, occupé, affairé.

Անպարապութիւն s. manque de loisir, occupation.

Անպարիսպ a. sans muraille, sans fortification.

Անպարծ a. sans jactance, modeste.

Անպարծութիւն s. manque de jactance, modestie.

Անպարկեշտ, ից a. immodeste, indécent, immoral.

Անպարկեշտութիւն s. immodestie, indécence.

Անպարոյր a. non circonscrit, non défini, sans fin, sans limites ou bornes.

Անպարունակ, Անպարունակելի V. Անպարոյր.

Անպարսաւ a. irréprochable, irrépréhensible.

Անպարսպաւոր V. Անպարիսպ.

Անպարտ, ից a. qui n'est point coupable, innocent; inconvenant, déplacé, indécent; — առնել՝ կացուցանել, déclarer innocent, libérer.

Անպարտական a. qui n'est point coupable, innocent.

Անպարտելի a. invincible; մարտն յերկոցունց կողմանց մնայր —, le combat de deux côtés restait indécis.

Անպարտութիւն s. l'action de ne pas être coupable, innocence.

Անպերճասէր a. ennemi de tout faste.

Անպէտ, Անպիտան a. dont on ne fait ou ne peut faire aucun usage, inutile; rejeté, mauvais, méchant; — առնել, mettre hors d'usage, rendre inutile; յանպէտ, յանպէտս adv. inutilement; — ծախել, dépenser —.

Անպիտանանամ, ացայ vn. n'être bon à rien, être, devenir inutile, être rejeté, mis au rebut, se gâter.

Անպիտանացուցանեմ, ցուցի va. rendre inutile, mettre hors d'usage, gâter, détruire, abîmer.

Անպիտանութիւն s. le non-usage d'une chose, l'impossibilité de s'en servir; inutilité.

Անպիտոյք, ոյից s. pl. choses inutiles.

Անպղտոր a. qui n'est pas trouble, limpide, clair.

Անպսակ a. sans couronne.

Անպտղաբեր a. qui ne produit pas de fruits, infructueux, infertile.

Անպտղաբերութիւն, Անպտղութիւն s. infructuosité, infertilité, infécondité, stérilité.

Անպտուղ a. sans fruits.

Անջան a. qui ne se donne pas beaucoup de peine; aisé, facile; adv. sans peine, aisément.

Անջատ a. séparé, détaché; — Թիւ, nombre abstrait.

Անջատեմ, եցի va. séparer, détacher, disjoindre.

Անջատիմ, եցայ vn. se séparer, se détacher.

Անջատումն s. séparation, détachement.

Անջինջ a. ineffaçable; malpropre, sale.

Անջնջելի a. ineffaçable.

Անջուր a. sans eau, anhydre.

Անջրդի, ջրդւոյ, Անջրդին a. qui manque d'eau, sec, aride.

Անջրելի a. ineffaçable, indélébile.

Անջրպետ, աց, ից s. intervalle, espace, interstice.

Անջրպետեմ, եցի va. passer entre, séparer, retrancher, espacer, barrer, éloigner.

Անջրպետութիւն s. intervalle, espace, séparation, retranchement; différence.

Անսահման, Անսահմանելի, աց a. indéfini, illimité, sans bornes, infini, immense; indéfinissable.

Անսահմանութիւն s. immensité, infinité.

Անսամ, սացի, սա, սացեալ vn. écouter, prêter l'oreille à, exaucer; obéir, être docile à, consentir, se soumettre, se résigner, suivre, céder, permettre; attendre, attendre patiemment, supporter.

Անսայթաք, Անսայթաքելի a. qui ne glisse pas, non glissant, qui ne bronche pas, qui ne fait pas de faux pas; infaillible, sûr, suivi, exact.

Անսայթաքութիւն s. exactitude.

Անսանձ a. débridé, sans bride, sans frein; effréné, sans retenue; indomptable, indompté.

Անսասան, Անսասանելի a. inébranlable, ferme.

Անսաստ, Անսաստելի a. indomptable, indompté, fougueux, furieux; insubordonné, indocile, intraitable, téméraire, insolent, rétif, désobéissant.

Անսաստեմ, եցի vn. désobéir, contredire, résister.

Անսաստութիւն s. insubordination, désobéissance, insolence, témérité.

Անսեղան a. sans table.

Անսերմն a. sans semence; sans progéniture, stérile; adv. sans semer.

Անսէր a. sans amour, sans affection.

Անսիրելի a. qui n'a point d'amants, d'amis; antipathique.

Անսիրելութիւն, Անսիրութիւն s. manque d'amour, d'affection, antipathie.

Անսիրտ a. sans cœur.

Անսխալ a. sans faute; infaillible.

Անսխալութիւն s. infaillibilité.

Անսկզբնաբար adv. sans commencement.

Անսկզբնական a. qui n'a pas eu, qui n'a point de commencement.

Անսկզբնակից a. coéternel.

Անսկզբնութիւն s. manque de commencement, éternité.

Անսկիզբն, կզբան, անց a. qui n'a point de commencement, éternel; sans principes, sans fondement, vain, frivole.

Անսովոր a. non accoutumé, inaccoutumé, qui n'a pas l'habitude de; inusité; extraordinaire, hors ligne.

Անսուաղ a. qui n'a pas mangé, qui est à jeun; adv. sans manger, à jeun.

Անսուաղութիւն s. abstinence, jeûne.

Անսուգ a. exempt de deuil; dont on ne porte pas le deuil; adv. sans deuil.

Անսուտ, ստից a. qui ne ment pas, qui ne saurait mentir; qui n'est pas faux, vrai.

Անսուրբ, սրբոց a. qui n'est pas sain, impur, immonde, profane.

Անսպառ, Անսպառական, Անսպառելի a. inépuisable, intarissable.

Անստացուած, ից a. qui ne possède rien, qui est sans biens, sans propriétés.

Անստացուածութիւն, Անստացութիւն s. non-possession, manque de biens.

Անստգիւտ V. Անբստգիւտ.

Անստեղծ, ից, **Անստեղծական** a. incréé.

Անստերիւր V. Անբստերիւր.

Անստին a. sans mamelles.

Անստոյգ a. incertain.

Անստուգութիւն s. incertitude.

Անստուեր, աց a. sans ombre; plein d'éclat, lumineux.

Անստութիւն s. absence de tout mensonge, véracité.

Անսրբութիւն s. impureté, incontinence.

Անսրտմութիւն s. l'action de ne pas se fâcher, mansuétude.

Անվազ a. qui ne saute pas, immobile.

Անվախճան, ից, **Անվախճանական** a. sans fin, éternel.

Անվաճառ a. qui ne se vend pas, invendable; non vendu.

Անվայել a. indécent, inconvenant, vilain.

Անվայելուչ a. V. Անվայել; disgracié, difforme, laid.

Անվայելչութիւն s. indécence, inconvenance; difformité, laideur.

Անվայրափակ V. Անպարոյր.

Անվան, Անվանելի a. qui ne peut être repoussé, inexpugnable.

Անվաստակ a. infatigable; qui ne veut pas travailler ou se fatiguer, désœuvré, paresseux; adv. sans se fatiguer, travailler.

Անվար a. inculte, non labouré.

Անվարժ, ից a. qui n'est pas habitué ou exercé, inexercé, inexpérimenté, novice, nouveau.

Անվարժութիւն s. impéritie, inexpérience.

Անվարձ a. qui n'a point de salaire, de récompense; adv. sans salaire, sans récompense.

Անվաւեր, Անվաւերական a. invalide, nul, non avenu, non authentique, illégitime; — առնել, invalider, rendre invalide, nul.

Անվաւերականութիւն, Անվաւերութիւն s. invalidité, nullité, illégitimité.

Անվեհեր a. intrépide; adv. intrépidement.

Անվեհերութիւն s. intrépidité.

Անվերակացու a. qui n'a pas d'inspecteur, de chef.

Անվերծանելի V. **Անընթեռնլի**.

Անվերնագիր a. sans titre, sans inscription.

Անվէր a. qui n'est pas blessé, sans plaie; invulnérable.

Անվթար a. inviolable, intact, entier, inaltérable, incorruptible, sûr, infaillible, intègre, exact, parfait, sans danger, sain et sauf, solide, ferme, inébranlable; adv. inviolablement, sans danger, sûrement, fermement, infailliblement, exactement, tout entier.

Անվիշտ a. qui n'a pas de peine, qui n'a rien à souffrir; qui ne souffre pas, impassible; adv. sans peine, sans souffrance.

Անվկայ a. sans témoins.

Անվկանդ a. inexpugnable, invincible, inattaquable, à toute épreuve.

Անվճար a. non payé.

Անվնաս a. qui ne nuit pas, inoffensif, innocent; exempt de dommage, non endommagé, sain et sauf; adv. sans dommage, sain et sauf.

Անվնասակար a. qui n'est pas pernicieux ou préjudiciable, innocent.

Անվնասութիւն s. qualité de ce qui ne peut nuire, absence de tout dommage.

Անվշտութիւն s. absence de souffrance; impassibilité.

Անվստահ a. défiant, méfiant; — լինել, se défier, se méfier de.

Անվստահանալի a. qui ne mérite aucune confiance.

Անվստահութիւն s. défiance, méfiance.

Անվտանգ a. exempt de danger, sain et sauf; adv. sans danger, sain et sauf; — հասանել, arriver sans danger,

sans accident, arriver à bon port.

Անվտիտ a. qui n'est pas maigre ou chétif.

Անվրդով V. Անխռով.

Անվրէժխնդիր a. qui ne se venge pas, qui n'est pas vindicatif.

Անվրէպ a. infaillible, immanquable, exact, ponctuel, sûr, certain, assuré; adv. sans faute, infailliblement, immanquablement, ponctuellement, sûrement, exactement, assurément, certainement.

Անվրիպութիւն s. infaillibilité, sûreté.

Անտաղտկալի, Անտաղտուկ a. qui n'est pas ennuyeux, fastidieux ou importun, agréable, aisé; adv. sans ennui, sans ennuyer.

Անտանելի a. insupportable, intolérable; qu'on ne peut porter.

Անտամուկ a. sans humidité, sec.

Անտաշ, ից a. non dégrossi ou raboté, brut.

Անտառ, աց s. forêt, bois; նսեմաստուեր —, sombre forêt.

Անտառախիտ a. rempli, couvert de forêts, plein de bois, boisé; touffu, épais; — նիզակք, piques hérissées.

Անտառակ, ի s. bocage, bosquet.

Անտառային a. de bois, de forêt.

Անտառանալ vn. se couvrir de bois, devenir un bois, une forêt; pousser trop de bois, de feuillage, devenir touffu.

Անտառասնունդ a. élevé dans la forêt.

Անտատան a. qui ne vacille pas, immuable, ferme.

Անտարակոյս a. indubitable, sûr, certain; adv. sans doute, certainement, assurément.

Անտարբեր a. indifférent.

Անտարբերաբար adv. indifféremment.

Անտարբերութիւն s. indifférence.

Անտարր, ից, Անտարրական a. qui n'est pas composé d'éléments, simple.

Անտեղեակ, ղեկաց a. qui n'est pas informé ou renseigné, ignorant.

Անտեղեկութիւն s. manque d'information, de renseignement, impéritie, ignorance.

Անտեղի, ղեաց a. qui n'a pas de lieu, non circonscrit, immense; absurde, déplacé, inconvenant.

Անտեղիտալի a. qui ne cède pas, inflexible, dur.

Անտեղութիւն s. manque de lieu, immensité; absurdité, inconvenance, inconvénient, suite fâcheuse.

Անտենչիկ a. qui ne désire pas, qui n'aspire pas; — աւագութեան, dénué d'ambition.

Անտես, ից a. invisible, imperceptible; qui n'est pas vu, inaperçu; qui ne voit pas,

aveugle; étrange, nouveau; — առնել, ne pas avoir soin, négliger, délaisser, abandonner, dédaigner; — լինել, être négligé, abandonné, dédaigné; s'échapper, disparaître.

Անտեսաբար adv. invisiblement.

Անտեսեմ V. Անտես առնել.

Անտեսութիւն s. invisibilité, cécité; manque de soin, abandon, délaissement, négligence; — շահու, désintéressement.

Անտերեւ a. sans feuille.

Անտերնչութիւն s. manque de chef, de gouvernement, interrègne; manque de protection, abandon, délaissement.

Անտերունչ a. qui n'a point de maître, de possesseur; qui est sans gouvernement, sans chef; sans protecteur, abandonné à soi-même, délaissé.

Անտեւական a. qui ne dure pas, inconstant.

Անտէր a. sans maître, sans possesseur.

Անտէրունչ V. Անտերունչ.

Անտէրչութիւն V. Անտերնչութիւն.

Անտի adv. de là, de là-bas, de ce côté-là; de l'autre côté; a. ce, cet, cette; աստի եւ —, de côté et d'autre; իծառոյ —, de cet arbre; գնաց —, il partit de là; նստան — աղբերն, ils s'assirent de l'autre côté de la fontaine.

Անտի, իք a. ce ou celle qui est de là, de là-bas, de l'autre monde; s. l'autre monde, la vie future; les choses de l'autre monde; խնդրեսցուք զ— հանգիստն, cherchons le repos de là-bas, de l'autre monde, de l'autre vie; վայելել յանտիսն, se jouer des choses de l'autre monde; յ— կեանս, dans l'autre vie; — կեանք, l'éternité, la vie future.

Անտիական a. jeune, en bas âge; jeune, enfantin, puéril.

Անտիպ a. non imprimé, inédit.

Անտիք, ոց s. bas âge.

Անտիքրիստոս s. antechrist.

Անտխեղծ a. sans défaut, sans tache, beau, parfait; — օրինակ, parfait exemple; — առաքինութիւն, pure vertu, une vertu accomplie.

Անտոհմ a. de basse naissance.

Անտոհմութիւն s. défaut de naissance.

Անտուն a. qui n'a point de maison, qui n'a ni feu ni lieu; adv. sans maison, sans feu ni lieu; — լինել՝ մնալ, être sur le pavé, n'avoir point de domicile.

Անտրտում a. qui n'a point de chagrin, qui n'est pas chagrin, joyeux; adv. sans chagrin.

Անրակ, աց s. clavicule.

Անրջական a. de songe, de rêve; — երազք, rêves, fantômes.

Անց, ի, իւ, անցք, ից s. pas-

sage, trajet; canal; passage, transition; aventure, accident, événement, fait; traitement; passion, envie; յանցի adv. en passant; անց եւ անց առնել, passer de côté, laisser passer, abandonner, dédaigner; անց եւ դարձ առնել, aller et venir, traverser, parcourir; բազում անցք անցին, il est passé bien des événements; բազում անցք անցին ընդ իս յանուրջս, j'ai bien souffert en songe; հմտութիւն անցից անցելոց, expérience des choses passées; պատմէին իրերաց որ ինչ անցք ընդ իւրեանս անցեալ էին, ils se racontaient tout ce qui leur était arrivé; զնոյն անցս կրեցին, նոյն անցք անցին եւ ընդ նոսա, ils eurent le même sort; անցք մեծամեծք անցանեն, il arrive des choses très-considérables; այս ամենայն անցք խակաւ աւուրս անցին, tous ces faits arrivèrent dans l'espace de peu de jours.

Անցական a. passager; transitoire.

Անցագիր, գրոյ s. passeport; — տալ, délivrer un —; հաստատել զ—, viser le —.

Անցանեմ, անցի, անց vn. passer; passer, traverser; passer, aller au delà, dépasser, outre-passer, devancer, excéder, franchir; passer outre, négliger, omettre; parcourir, énumérer; passer, se passer, périr, disparaître; passer, se passer, s'écouler; passer, finir, cesser; s'éteindre; passer, être omis, oublié; passer, s'introduire, pénétrer; se passer, arriver, survenir, avoir lieu; se passer, éprouver, goûter, essayer; passer, traiter, parcourir rapidement, effleurer; passer, changer de parti, passer dans le parti contraire; — ի թշնամին, passer à l'ennemi, déserter; — զպատուիրանաւ զօրինօք՝ ըստ օրէնս, transgresser les commandements de Dieu, la loi, contrevenir aux commandements de Dieu, à la loi; — զուխտիւ՝ ըստ ուխտ՝ զբանիւ՝ ըստ երդումն, violer le contrat, un traité, sa promesse, son serment; — զաւուրբք, avancer en âge, prendre de l'âge, devenir vieux, vieillir; — յաշխարհէ, passer de cette vie en l'autre, passer, mourir, expirer; — զանցանել, surpasser, exceller, l'emporter sur; հատանել —, traverser, franchir; — ըստ չափ, ըստ սահման, excéder, outre-passer la mesure, aller au delà; — հապճեպ զբազում իւիք, passer rapidement sur beaucoup de faits; սակաւ ինչ — բանիւ, dire, exposer en peu de mots.

Անցասումն a. qui ne s'emporte, ne se fâche pas, doux, calme.

Անցաւ a. qui ne cause ou n'éprouve aucune douleur, exempt de toute douleur; adv. sans douleur.

Անցաւոր, աց a. passant, passager, voyageur; passager, transitoire, périssable, momentané, caduc.

Անցաւութիւն s. manque de douleur.

*Անցնիմ, ցայ vn. V. Անցանեմ; անդին —, passer de l'autre côté, outre; դժուարութեանց վրայէն —, passer par-dessus les difficultés; վրայէն —, repasser.

Անցնիւր a. chacun, chaque; personnel, individuel, propre, respectif.

Անցողական a. transitif.

Անցորդ, աց a. passant.

Անցուկ a. passant; — փողոց, rue passante, fréquentée.

Անցումն s. action de passer, passage; transition.

Անցուցանեմ, ուցի, ցո va. passer, faire passer, faire traverser; passer, transpercer, percer, enfoncer à travers; emboîter, enchâsser, enlacer; enlever, ôter, détourner, éloigner; remettre, pardonner; transporter, transférer; apaiser, faire cesser, satisfaire, guérir; violer, enfreindre; éteindre; faire éprouver, faire souffrir, traiter bien ou mal, faire; passer le temps, la vie, vivre; avorter, faire une fausse couche; — զանցուցանել, dépasser, surpasser, exceller; — ընդ թիւ, compter, dénombrer; — զմեղս, remettre les péchés; չարիս — ընդ, faire du mal à qn.; — զքննութիւն իւր, passer son examen; — զցասումն, apaiser la colère; — զժամանակն, passer le temps.

Անցք V. Անց.

Անփախուստ a. dont on ne peut échapper, qu'on ne peut fuir, inévitable.

Անփակ a. qui n'est pas fermé, ouvert.

Անփայտակերտ a. qui n'est pas construit de bois.

Անփառ, ից a. sans gloire, obscur.

Անփառասէր a. qui n'aime pas la gloire, qui n'est pas ambitieux, modéré.

Անփառաւորութիւն, Անփառութիւն s. manque de gloire, vie sans gloire, obscurité.

Անփառունակ a. sans honneur.

Անփափուկ a. indélicat.

Անփափկութիւն s. indélicatesse.

Անփոխ V. Անփոփոխ.

Անփոխանակելի a. qu'on ne peut remplacer, échanger.

Անփոխանորդ a. qu'on ne peut remplacer, sans remplaçant.

Անփոյթ a. négligent, insouciant, nonchalant, indolent; négligé, abandonné; — առնել, négliger, avoir peu de soin de, ne pas se soucier de, ne pas s'occuper ou s'inquiéter de; — լինել, être négligé, abandonné.

Անփութութիւն s. négligence, nonchalance, insouciance.

Անփորձ, ից a. qui n'a pas d'expérience, inexpérimenté, inexercé, novice; non essayé, non éprouvé; qui n'est pas tenté, qui est à l'abri des tentations; intact, pur.

Անփորձութիւն s. inexpérience; manque de tentation.

Անփութութիւն V. Անփոյթութիւն.

Անփուտ a. qui n'est pas pourri; qui ne pourrit pas, incorruptible.

Անփոփոխ, ից, **Անփոփոխական**, **Անփոփոխելի** a. invariable, immuable, inaltérable, ferme; adv. invariablement immuablement.

Անփոփոխութիւն s. invariabilité, immuabilité.

Անփտութիւն s. manque de pourriture, incorruptibilité.

Անքակ a. indestructible, indissoluble, insoluble; inséparable.

Անքակութիւն s. indestructibilité, indissolubilité; inséparabilité.

Անքաղաք a. sans ville, sans patrie.

Անքաղաքագէտ a. impolitique.

Անքաղաքավար a. incivil, impoli.

Անքաղաքավարութիւն s. incivilité, impolitesse.

Անքայլ a. sans pas, qui ne marche pas.

Անքանակ a. sans quantité, sans mesure.

Անքատ a. sans moyens, sans ressources, pauvre, indigent.

Անքաւելի a. inexpiable; — յանցանք, fautes irréparables.

Անքէն a. qui n'a pas de rancune.

Անքթթելի, **Անքթիթ** a. qui ne clignote pas les yeux, qui fixe, qui regarde fixement, adv. sans clignoter, fixement; — զակն կառուցանել՝ յառել յիմն, fixer ou attacher ses yeux, ses regards sur.

Անքնին, **Անքննելի** a. qui ne peut être examiné, inscrutable; non examiné.

Անքննութիւն s. inscrutabilité; manque d'examen.

Անքոյթ a. sûr, assuré.

Անքուն a. qui ne s'endort pas, qui veille; vigilant; adv. sans dormir, sans sommeil; — կալ, ne pas dormir, veiller.

Անօգնական a. sans aide, sans secours; — թողուլ, laisser sans aucun secours.

Անօգուտ a. inutile, désavantageux; adv. inutilement, désavantageusement.

Անօգտակար V. Անօգուտ.

Անօթ, ոց,ից s. vase, pot, vaisseau; meuble, bagage; instrument, appareil, ustensile; — ք խոհակերոցի, batterie, ustensiles de cuisine; յ— առնուլ, emprunter; յ— տալ, prêter.

Անօթի a. qui a faim; — լինել, avoir faim.

Անօթութիւն s. faim.

Անօսր, ից a. mince, menu; clair peu serré; rare; fin;

adv. peu, très-peu, rarement.

Անօսրամարմին a. qui a le corps mince.

Անօսրանամ, ացայ vn. devenir mince, fin, rare; s'amincir, se raréfier; s'amoindrir, s'atténuer; s'exténuer.

Անօսրացուցանեմ, ուցի, Անօսրեմ, եցի va. rendre mince, fin, rare; amincir, raréfier; amoindrir, atténuer; exténuer.

Անօսրիմ V. Անօսրանամ.

Անօսրութիւն s. ténuité; rareté; raréfaction; finesse.

Անօրէն, ըինի, նաց a. qui n'a pas de loi, qui viole les lois, scélérat, impie, criminel, injuste, inique; contraire aux lois, illégal, illicite.

Անօրէնութիւն s. absence de toutes lois, transgression de la loi; scélératesse, iniquité, injustice, crime, péché.

Անօրինաբար adv. sans lois; contre les lois, illégalement, injustement.

Անօրինեմ, եցի, Անօրինիմ, եցայ vn. agir contre les lois, la justice, enfreindre les lois; commettre une injustice, violer sa foi; traiter mal qn., lui faire du tort.

Աշալուրջք, Աշալուրջք s. aurore; ընդ աշալուրջսն adv. au lever de l'—, au point du jour.

Աշակերտ, աց s. élève, disciple; écolier; étudiant; — արուեստի, apprenti.

Աշակերտաբար adv. comme un élève.

Աշակերտակից s. condisciple, camarade.

Աշակերտանոց, աց s. école.

Աշակերտասէր a. qui aime son élève, ses élèves.

Աշակերտեմ, եցի va. avoir pour élève, enseigner, instruire.

Աշակերտիմ, եցայ vn. être élève de qn., le suivre.

Աշակերտութիւն s. qualité d'élève; apprentissage; élèves.

Աշակերտուհի s. écolière, élève.

Աշակերտօրէն adv. comme un élève.

Աշխատակից s. compagnon de travail, collaborateur.

Աշխատանք, անաց V. Աշխատութիւն.

Աշխատ առնեմ va. fatiguer, donner de la peine, beaucoup de peine, lasser, importuner; accabler de fatigue, harasser, harceler; — լինել, se fatiguer, se lasser, se donner beaucoup de peine, se donner la peine, être fatigué, las, accablé de fatigue; travailler.

Աշխատասէր a. qui aime le travail, laborieux, travailleur.

Աշխատասիրաբար adv. laborieusement.

Աշխատասիրեմ, եցի vn. aimer le travail, travailler avec ardeur, être laborieux; faire, composer un ouvrage.

Աշխատասիրութիւն s. goût, amour du travail; ouvrage travaillé avec soin; œuvre, ouvrage, travail.

Աշխատաւոր, աց a. celui qui travaille, travailleur.

Աշխատեմ, եցի, Աշխատեցուցանեմ, ուցի va. fatiguer, donner de la peine; faire travailler.

Աշխատեցուցանող, աց a. qui fait travailler; qui donne de la peine.

Աշխատեցուցիչ a. fatigant.

Աշխատիմ, եցայ, եաց vn. se fatiguer, se donner de la peine; travailler; անհնարին —, travailler excessivement, comme un forçat.

Աշխատութիւն s. fatigue, peine, casse-tête; travail, labeur; œuvre, ouvrage, traité; երկայնամիտ —, travail obstiné; — յանձն առնուլ, prendre la peine de, se donner la peine.

Աշխար s. cri de douleur, lamentation, plainte, gémissement; — դնել, plaindre, déplorer, pleurer.

Աշխարան, ի s. lieu de larmes.

Աշխարանուագ a. plaintif, lamentable.

Աշխարեմ, եցի va. pleurer sur, se lamenter, pousser des cris de douleur, déplorer.

Աշխարելի a. déplorable, lamentable.

Աշխարանք, նաց V. Աշխար.

Աշխարհ, աց s. monde, univers; pays, contrée, territoire, terre; le monde, les hommes; vie; ըստ — հանել, expatrier, dépayser, bannir, exiler, expulser; հանդերձեալ —, l'autre monde, la vie future; յայսմ —ի, dans ce monde; — ամենայն, tout le monde; ընդ ամենայն —, par toute la terre; յաչս —ի, aux yeux du monde; ելանել՝ փոխիլ յաշխարհէ, aller dans l'autre monde, mourir; գալ յ—, venir au monde, naître; Թողուլ զ—, quitter le monde; առաջի —ի, devant le monde.

Աշխարհաբնակ a. habitant d'un pays, indigène; citoyen du monde, cosmopolite.

Աշխարհագիր s. géographe; recensement; — առնել, recenser, faire un recensement.

Աշխարհագոյժ առնեմ va. proclamer par tout le monde, déclarer hautement, publier, divulger, ébruiter.

Աշխարհագոչ a. qui crie, qui proclame partout le monde.

Աշխարհագով a. loué de tout le monde.

Աշխարհագովութիւն sm. louange universelle.

Աշխարհագործ s. créateur du monde.

Աշխարհագործութիւն sm. création du monde.

Աշխարհագումար V. Աշխարհախումբ.

Աշխարհագունդ, գնդոյ, գնդի s. globe.

Աշխարհագրական a. géographique.

Աշխարհագրութիւն s. géographie; — բնական, — physique; — քաղաքական, — politique.

Աշխարհադիտեմ, եցի va. observer, épier un pays, en faire la reconnaissance.

Աշխարհազօր a. composé de toute la force du monde, très-nombreux.

Աշխարհաժողով a. composé de tout le monde, général, universel; s. assemblée générale, diète; — գումարել, faire une assemblée générale.

Աշխարհաժողովուրդ s. le peuple, la population d'un pays.

Աշխարհալոյս a. qui éclaire tout le monde.

Աշխարհախնամ a. qui a soin du monde.

Աշխարհախորհ a. qui est fait par un conseil universel; — հաւանութիւն, approbation générale, assentiment universel.

Աշխարհախումբ a. composé de tout le monde; très-nombreux, où le monde afflue, universel, général; — բազմութիւն, multitude immense; — տօն, fête solennelle.

Աշխարհածանօթ a. connu de tout le monde.

Աշխարհածին, Աշխարհածնունդ a. né dans le même pays, indigène.

Աշխարհածով s. océan.

Աշխարհածուփ a. qui agite, trouble tout le monde; agité, troublé par le monde.

Աշխարհակալ, աց s. maître du monde; conquérant; préfet, gouverneur; a. répandu dans tout le monde, universel; qui entoure l'univers.

Աշխարհակալութիւն s. conquête.

Աշխարհական a. du monde; mondain, terrestre; s. laïque, séculier; — մեծութիւնք, grandeurs mondaines; ընդ — համարիլ, être réduit à l'état de laïque.

Աշխարհակեաց a. séculier, laïque.

Աշխարհակեցոյց a. qui sauve le monde.

Աշխարհակիր a. qui porte le monde; qui se passe dans le monde, mondain.

Աշխարհակոյտ V. Աշխարհախումբ.

Աշխարհակործան a. qui ruine le monde, destructeur du monde.

Աշխարհակորոյս a. qui perd le monde.

Աշխարհակուլ a. qui avale, engloutit tout le monde.

Աշխարհահալած a. chassé, persécuté par tout le monde, par tout le pays.

Աշխարհահամար s. censeur; dénombrement.

Աշխարհահայր, հօր s. père du monde.

Աշխարհահոգ V. Աշխարհախնամ.

Աշխարհահռչակ a. célèbre dans tout le monde, célébrité.

Աշխարհամած a. répandu, étendu sur tout le monde.

Աշխարհամարդ, մարդք s. gens du monde, le monde.

Աշխարհամէջ, միջի s. le milieu du monde, d'un pays.

Աշխարհամուտ a. par où entre tout le monde, très-fréquenté.

Աշխարհանազ a. remarquable dans tout le monde.

Աշխարհաշէն a. qui embellit le pays, bâtisseur.

Աշխարհապահ a. qui conserve le monde.

Աշխարհապահապան a. gardien du monde, du pays.

Աշխարհապաղատ a. imploré par tout le monde.

Աշխարհապատում a. qui raconte la création du monde.

Աշխարհասէր a. qui aime le monde, mondain.

Աշխարհասիրութիւն sm. amour, goût du monde, mondanité.

Աշխարհաստեղծ, ից a. qui a créé le monde, créateur du monde.

Աշխարհատարած a. répandu par tout le monde.

Աշխարհատեաց a. qui hait, qui déteste le monde.

Աշխարհատես a. qui pourvoit au monde, qui a soin du monde; vu, connu de tout le monde, notoire, public; qui a vu beaucoup de monde; — առնել, mettre en vue de tout le monde, montrer à tout le monde, afficher.

Աշխարհատէր s. maître du monde, du pays, prince.

Աշխարհարար a. qui a fait le monde, créateur du monde.

Աշխարհարարութիւն sm. création du monde.

Աշխարհացոյց, ցուցի s. carte, carte géographique.

Աշխարհաւանդ, ից s. cabaret, taverne.

Աշխարհաւանդիկ s. cabaretier.

Աշխարհաւեր a. qui ruine, détruit le monde, le pays.

Աշխարհաքաղաքացի, ցւոյ, ցեաց s. cosmopolite.

Աշխարհաքարոզ a. prêché, annoncé dans tout le monde.

Աշխարհիկ a. séculier, laïque; vulgaire; ընդ —ս գրել, réduire à l'état d'un simple laïque; — լեզու, langue vulgaire.

Աշխարհօրէն adv. mondainement, séculièrement; publiquement, avec tout le pays, universellement.

Աշխարհում V. Աշխար.

Աշխէտ ձի s. cheval alezan.

Աշխոյժ, խուժից a. vif, ardent, actif, frétillant, remuant, alerte, petillant, fougueux, bouillant, fringant.

Աշխոյժութիւն, Աշխոյժք, ուժից, Աշխուժութիւն s. vivacité, ardeur, feu, activité, fougue; աշխոյժք մանկութեան, la fougue de la jeunesse.

Աշնանային, ային a. d'automne, automnal.

Աշնանի, անւոյ s. l'automne; adv. à l'automne.

Աշուն, շնան s. l'automne.

Աշտանակ, աց s. chandelier, flambeau, bougeoir.

Աշտանակաձաւ a. qui a les cheveux hérissés, dressés.

Աշտանակեմ, եցի vn. monter sur; ձիի —, monter à cheval; ջորւոյ —, monter sur un mulet.

Աշտարակ, աց s. tour; — Բաբելոնի, — de Babel.

Աշտարակագործ a. qui construit une tour.

Աշտարակագործութիւն s. construction d'une tour.

Աշտարակազարդ a. orné, flanqué de tours.

Աշտարակաձեւ a. qui a la forme d'une tour.

Աշտարակաշէն V. Աշտարակագործ.

Աշտարակեայ, Աշտարակեայ a. qui a des tours, entouré de tours.

Աշտեայ, Աշտէ, էից s. lance.

Աշտիճան V. Աստիճան.

Աշտուճ a. sec; — հաց, du pain sec.

Աչագար a. qui a les yeux malades.

Աչագեղ, ոյ a. qui a de beaux yeux.

Աչալուրջ a. circonspect, avisé, éveillé, bien entendu; franc, confiant, joyeux, gai.

Աչալրջութիւն s. circonspection; franchise, confiance, assurance, gaieté, joie.

Աչակաքաւ a. qui remue les yeux.

Աչառանք V. Աչառութիւն.

Աչառեմ, եցի, Աչառիմ, եցայ vn. faire acception de personnes.

Աչառու, աց a. qui fait acception de personnes, partial.

Աչառութիւն s. acception de personnes, partialité.

Աչարծակութիւն s. avidité, convoitise.

Աչացաւ s. mal d'yeux, ophthalmie; a. qui a mal aux yeux.

Աչեր V. Աչք.

Աչեայ a. qui a des yeux.

*Աչկապուկ s. colin-maillard.

Աչկունք s. pl. yeux.

Աչոց V. Ականց.

Աչք, աչաց s. pl. œil, yeux; vue, regard; հաճոյ թուեցաւ բանն յաչս նորա, la proposition lui plut; աչս արկանել՝ արծակել, jeter les yeux, manger des yeux, regarder avidement, être amoureux. avide de, convoiter; յաչաց հանել, faire perdre les bonnes grâces, l'affection, la faveur de qn.; յաչաց ելանել, perdre les bonnes grâces, l'affection, la faveur de qn., être disgracié, en défaveur, tomber en disgrâce; ըստ աչս դատել, juger sur l'apparence, sans examen; կալ աչաց, devenir aveugle; Թերաբաց —, yeux à peine ouverts; յաչս, aux yeux, sous les yeux; առ աչս, avec acception de personnes, partialement; առ աչօք ինչ՝ տեսիլ՝ երեւոյթ, fantôme, spectre; առ աչօք պատրանք, illusion, chimère; յաչս դնել, mépriser, ne faire aucun cas de, affronter, braver; աչս առնուլ V. Աչառեմ;

զաչս իվայր արկանել, baisser les yeux; *— գոցել, fermer les yeux, faire semblant de ne pas voir; *— խաբել, jeter de la poudre aux yeux, éblouir par des apparences trompeuses; *— առնուլ, éblouir les yeux; *— ընել, faire signe des yeux; լինել իմաստուն յաչս անձին իւրոյ, être sage à ses propres yeux; *—ր մէկուն վրայ լինել, avoir l'œil sur qn., le surveiller; նախանձալից աչօք հայել ընդ միմեանս, se regarder d'un œil jaloux; — յարտասուս, les larmes aux yeux; *աչքին հանդիպիլ՝ դպչիլ, tomber sous les yeux, voir; *—ր կտրել, voir de loin, apercevoir; croire capable, croire bon; *—ր չկտրել, ne pas croire, ne pas croire capable, ne pas trouver bon; ne pas se sentir capable, ne pas avoir le courage; *—ր բանալ, ouvrir les yeux; fig. dessiller les yeux à qn.; pervertir.

Ապա, եւ ապա adv. puis, après, ensuite; conj. donc; առ յապա, un jour; à l'avenir; յ— ժամանակս, dans la suite; յապայս, առ իյապայս adv. dorénavant; առ ի յապայսն յիշատակ, pour servir de monument à la postérité; առ յապայք s. l'avenir, les choses futures; յիշեա զառ յապայսն, souviens-toi de l'avenir.

Ապաբան a. qui est sans réponse, sans réplique.

Ապաբանութիւն s. éloge, apologie, excuse, justification.

Ապագայ, ից a. futur, qui est à venir; s. l'avenir; գեղեցիկ —, bel avenir.

Ապագովեմ, եցի va. blâmer.

Ապա եթէ՝ թէ conj. mais si, si, en cas que; ապա եթէ ոչ conj. sinon, autrement, sans cela.

Ապաթարց, ի s. apostrophe.

Ապաժամ a. qui est hors de temps, intempestif, tardif; adv. tard.

Ապաժաման a. qui arrive trop tard, qui est en retard, tardif; arriéré; inférieur, vil, lâche; incapable.

Ապաժամանութիւն s. infériorité, vileté, lâcheté.

Ապաժոյժ, ժուժաւ s. sang, effusion ou flux de sang; ընդ արիւն՝ ընդ քիրտն եւ ընդ — գալ, suer sang et eau, faire de grands efforts, se donner beaucoup de peine.

Ապախուրեմ, եցի vn. ôter la cidare, le turban; — զգլուխ իւր, découvrir la tête, se découvrir, ôter son chapeau.

Ապալեր, **Ապալերկ** a. dépourvu, dégarni; désert, inculte.

Ապախտ a. négligé, méconnu, rejeté, méprisé, vil; — առնել, négliger, omettre, ne pas se soucier de, tenir pour vil, mépriser, méconnaître, dédaigner, violer, réprouver, rejeter; — լինել, être négligé, méprisé, rejeté.

Ապախտարք, րաց s. pl.

mauvais augure, mauvaise destinée.

Ապախտաւոր, աց a. ingrat; — լինել առ ոք, être ingrat envers qn.

Ապախտաւորութիւն s. ingratitude.

Ապախտեմ V. Ապլխտեմ.

Ապախտիք, տեաց s. ingratitude.

Ապակագործ, աց s. verrier, vitrier.

Ապակագործութիւն s. verrerie, vitrerie.

Ապականագործ a. qui corrompt, corrupteur, destructif.

Ապականասէր a. qui aime la corruption.

Ապականարար V. Ապականագործ.

Ապականացու, աց a. corruptible, destructible.

Ապականելի a. corrupteur, destructif; corrompu, impur.

Ապականեմ, եցի va. corrompre, gâter, altérer, décomposer, dégénérer, détériorer, abîmer; ruiner, ravager, détruire; salir, souiller, empester, infecter; — զկոյս, déflorer, violer une jeune fille; — զխիրտ, empoisonner le cœur; — զառողջութիւն, ruiner la santé; — զբարս, corrompre, dépraver les mœurs; — զօդ, empester, corrompre l'air.

Ապականիչ a. corrupteur, destructeur, destructif.

Ապականութիւն s. corruption, destruction, ruine; souillure, infection; corruption, **dépravation, perversion, dégénération; corruption**, putréfaction, pourriture; — բարուց, dépravation des mœurs, corruption; — կուսի, défloration, viol; յ— դնել՝ դարձուցանել V. Ապականեմ; յ— դնիլ՝ դառնալ V. Ապականիմ; լուծանել յ—, se corrompre.

Ապականիմ, եցայ vn. être corrompu, ruiné, gâté, dégénérer; se salir, se souiller.

Ապակեղէն a. de verre.

Ապակի, կւոյ, կեաց s. verre; — պատուհանաց, vitre, carreau.

Ապահար, ից a. V. Ապարահ.

Ապահարզան, .ի s. répudiation, divorce; գիր՝ թուղթ ապահարզանի, acte de divorce.

Ապահարկ a. exempt d'impôts; — առնել, exempter d'impôts, d'impositions.

Ապահարկեմ V. Ապահարկ առնեմ.

Ապահարկութիւն s. exemption d'impôts, immunité, franchise.

Ապահով a. sûr, assuré; յապահովի լինել՝ կալ, être en sûreté, en pleine sûreté, être à l'abri de; յապահովի adv. en sûreté, à l'abri, à couvert; — լինել, être sûr; — առնել, assurer; յապահովի կացուցանել, mettre en sûreté, à l'abri.

Ապահովագիր s. assureur.

Ապահովագրեմ, եցի va. com. assurer.

Ապահովագրութիւն s. com. assurance.

Ապաճողվանամ, etc. V. Յապաճողվանամ, etc.

Ապաշաւ s. repentir, regret, remords; pénitence, contrition; a. repenti, repentant, contrit; զեղջ եւ — լինել, se repentir, avoir du regret, regretter; գալ յ—, faire pénitence, se repentir.

Ապաշաւանք V. Ապաշաւ.

Ապաշաւեմ, եցի va. se repentir, regretter, avoir du regret; plaindre, avoir pitié.

Ապաշխարական a. pénitentiel.

Ապաշխարանք s. pénitence.

Ապաշխարեմ, եցի va. faire pénitence, vivre dans la pénitence, faire un acte de contrition.

Ապաշխարող, աց s. pénitent.

Ապաշխարութիւն s. pénitence.

Ապաշնորհ, աց a. ingrat; sans grâce, vil, vilain.

Ապաշնորհութիւն s. ingratitude.

Ապա ուրեմն conj. donc, or; adv. enfin.

Ապառաժ, ից s. rocher, roche, roc; a. de rocher, plein de rochers, pierreux; — Արաբիա, l'Arabie Pétrée.

Ապառաժուտ a. plein de rochers, pierreux, abrupt.

***Ապառիկ** a. à crédit; — գնել՝ վաճառել, acheter, vendre —.

Ապառնի, նեաց a. futur, qui est à venir; s. gram. futur; —ք, les choses futures.

***Ապառում** a. inexorable, dur, insensible, cruel, obstiné, insolent.

Ապաստան, աց s. refuge, asile, recours, abri; — առնեմ, confier, fier, s'en rapporter à qn., remettre aux soins de; — լինիմ, se réfugier, recourir, avoir recours à, se fier, se confier, s'abandonner, se livrer; յոգիս — լինել, être épuisé, exténué; յոգիս — լինել յաշխատութենէ, être épuisé, exténué de fatigue; յոգւոյն պարզել — լինել, être à l'extrémité, à l'agonie, prêt à mourir, être agonisant.

Ապաստանապահ a. conservé dans un lieu sûr.

Ապաստանեմ V. Ապաստան առնել.

Ապաստանիմ V. Ապաստան լինել.

Ապաստանութիւն s. refuge, recours, confiance.

Ապատ s. lieu habité, habitation.

Ապատոհիմ V. Անտոհիմ.

Ապարահ, ից a. qui a ses règles; s. règles, menstrues; յապարահէ գանց առնել, satisfaire ses grands besoins.

Ապարահութիւն V. Ապարահ s.

Ապարանազարդ a. orné de palais, d'hôtels.

Ապարանջան, աց, ից s. bracelet.

Ապարանք, նից, նաց s. palais, château, hôtel.

Ապարասան, ից a. effréné, récalcitrant, insolent, licencieux, arrogant, rétif.

Ապարասանեմ, եցի vn. résister au frein, être insolent, récalcitrant, se révolter.

Ապարասանութիւն s. insolence, indocilité, fougue, arrogance, licence, révolte.

Ապարթանեմ V. Մեծարանեմ.

Ապարում s. frange, corde de tente.

Ապարօշ,ից s. turban, bandeau, cidare.

Ապացոյց, ցուցից s. preuve, démonstration; յայտնի —, preuve évidente.

Ապացուցանեմ, ցուցի va. prouver, démontrer.

Ապաւանդակ, աց s. corde, cordon, cordelette.

Ապաւառ, աց s. fiente, excrément, évacuation.

Ապաւէն, ւինաց s. refuge, recours, asile, abri, couvert, soutien.

Ապաւինեմ, եցի, Ապաւինեցուցանեմ, ցուցի va. inspirer de la confiance, s'attirer.

Ապաւինիմ, եցայ vn. se réfugier auprès de qn., avoir recours, recourir à, se reposer, mettre sa confiance, son espoir sur, se fier, se confier, s'abandonner.

Ապաւինութիւն s. refuge, recours, confiance.

Ապաքէն conj. certes, en vérité, en effet, sans doute, sans nul doute; en tout cas, de toute manière; ոչ —, n'est-ce pas? — ցապաք adv. inévitablement, de toute manière, en tout cas, enfin, absolument, nécessairement.

Ապաքինացուցանեմ, ուցի va. guérir, rendre la santé,

Ապաքինեմ, եցի va. guérir; vn. guérir, se guérir, être guéri, recouvrer la santé.

Ապենիազ V. Անիազ.

Ապերախտ, ից s. ingrat.

Ապերախտիմ, եցայ vn. être ingrat; — առ ոք, être ingrat envers qn.

Ապերախտութիւն s. ingratitude.

Ապերասան, Ապերասանութիւն V. Ապարասան, Ապարասանութիւն.

Ապիզակ s. broche, ornement de poitrine.

Ապիկար a. impuissant, incapable, faible.

Ապիկարութիւն s. impuissance, incapacité, faiblesse.

Ապիրատ, ից a. méchant, inique, coupable, injuste, corrompu, pervers, scélérat; mauvais, déplacé; — ինչ ոչ գործեաց, il n'a rien fait de mal.

Ապիրատիմ, եցայ vn. se conduire mal, agir méchamment, être injuste, se rendre coupable.

Ապիրատութիւն s. méchanceté, iniquité, perversité, scélératesse.

Ապխտեմ, եցի va. saler, sécher de la viande, faire des jambons.

Ապշանամ, ացայ vn. s'hébéter, devenir stupide, s'abrutir.

Ապշեցուցանեմ, ուցի va. étourdir, étonner, frapper de stupeur, de vertige, d'étonnement, surprendre, transporter d'admiration, stupéfier, ravir, hébéter.

Ապշիմ, շեցայ vn. être frappé de stupeur, d'étonnement, de surprise, tomber dans la stupeur, être stupéfait, étourdi, surpris, s'étourdir, s'étonner, se désappointer, demeurer la bouche béante, tomber des nues.

Ապշոպեմ, եցի va. se saisir de, s'emparer, se rendre maître de.

Ապշութիւն s. ébahissement, étourdissement, stupeur, saisissement, stupéfaction, profond étonnement, admiration; stupidité, abrutissement; յ— կործանել, hébéter, rendre stupide; V. Ապշեցուցանեմ; յ— կործանիլ՝ ընկղմիլ, s'hébéter, devenir stupide; V. Ապշիմ.

Ապուզնայ V. Կապիկ.

Ապուխտ s. viande salée et séchée, jambon; — ք, charcuterie.

Ապուշ a. stupide, hébété; étourdi, stupéfié, stupéfait, ébahi, interdit; idiot, nigaud; — գործել, hébéter, rendre stupide, abêtir, abrutir; — անկանել, hésiter, balancer, douter; յ— առնել՝ ապիկանել՝ դարձուցանել՝ կործանել՝ կրթել V. Ապշեցուցանեմ; յ— անկանիլ՝ դառնալ՝ լինել՝ կրթիլ՝ հար կանիլ V. Ապշիմ.

Ապուռ, պռից s. butin.

Ապուր s. nourriture; potage; V. Ապուռ.

Ապռեմ, եցի va. butiner, piller, dépouiller.

Ապսպարեմ, եցի va. recommander, confier.

Ապստամբ, աց s. rebelle, révolté, insurgé; rebelle, insoumis, indocile; — ի դեղոց, rebelle aux remèdes.

Ապստամբական a. insurrectionnel, séditieux; rebelle.

Ապստամբեմ, եցի vn. se révolter, se soulever, s'insurger.

Ապստամբեցուցանեմ, ուցի va. pousser à la révolte, révolter.

Ապստամբեցուցիչ V. Ապըստամբական.

Ապստամբիմ V. Ապստամբեմ.

Ապստամբող V. Ապստամբ.

Ապստամբողական V. Ապըստամբական.

Ապստամբութիւն s. rébellion, révolte, insurrection, soulèvement, émeute.

Ապտակ, աց s. soufflet, claque, tape; — ածել՝ հանել՝ մպտուցանել, donner un soufflet, une claque, une tape, détacher, flanquer ou appliquer un soufflet, souffleter, claquer; — առնուլ՝ ըմպել՝ ուտել, recevoir un soufflet, une claque, être souffleté.

Ապտակալից՝ Ապտակակոծ առնեմ va. souffleter,

Ապտակատու, ի a. souffleteur, qui donne des soufflets.

Ապրանք, նաց s. pl. vie; ոչ է ապրանաց, ne peut vivre.

Ապրդում, դմով s. soie, soie à coudre.

Ապրեմ V. Ապրիմ.

Ապրեցուցանեմ, ուցի vn. sauver, tirer du péril; faire vivre.

Ապրեցուցիչ s. sauveur.

Ապրիլ, ի s. avril.

Ապրիմ, եցայ vn. se sauver, être sauvé, échapper à un danger; vivre.

*Ապրիմ մեռանիմ V. Երիցուկ.

Ապրիշում V. Ապրդում.

Ապրուստ s. vie, salut; vivres, subsistances; *— ունենալ, avoir de quoi vivre.

Ապրսամ V. Բաղսամոն.

Ապօրինաւոր, աց a. illicite, illégitime.

Աջ, ոյ, ու s. la main droite, le bras droit, le côté droit, la droite; a. qui est à droite, droit; ընդ աջմէ, à droite; յաջում, à droite, à main droite; յաջմէ եւ յահեկէ, à droite et à gauche; յ— եւ յահեակ, à tort et à travers; — թեւ բանակի, l'aile droite d'une armée; — հաւանութեան տալ՝ կարկառել ումեք, donner, tendre à qn. la main, consentir, approuver.

Աջակից a. adjudant, coadjuteur, aide.

Աջակողմ, ման s. le côté droit, la droite; յաջակողման, à droite.

Աջակողման, Աջակողմեան a. qui est à droite, placé à droite, droit.

Աջակողմն V. Աջակողմ.

Աջակցիմ, ցեցայ vn. donner la main, aider, secourir.

Աջակցութիւն s. aide, concours, secours.

Աջահամբոյր, բուրի s. baisemain.

Աջին a. qui est adroit, droit.

Աջող, աց, ից, Աջողակ a. favorable; adroit, habile.

Աջողակութիւն s. adresse, dextérité, habileté.

Աջողաձեռն a. adroit de ses mains, habile.

Աջոյ, Աջու a. droit.

Առ prép. à, au, aux; près, auprès, chez, dans, parmi; selon, conformément à, en comparaison de, comparativement, relativement, d'après, à côté de, eu égard à, à l'égard; durant, pendant, lors de, sous, dans le temps; près de, environ, à peu près; pour; sur, par-dessus, outre; devant, en présence; contre, vers, du côté de; par, de; առ օր, par jour; առ նմա՝ իջանդոկի ագան, ils logèrent chez lui, dans une auberge; առ որս, chez qui; առ իս, chez moi; առ սէր քո, pour l'amour de toi; առ իգիտել, pour savoir; առ եզերբ ծովու, au bord de la mer; առ մեօք, sous nos jours, dans notre temps, dans notre époque; առ Թագաւորութեամբ Օգոստեայ, sous le règne d'Auguste; առ արտաքիւք, outre,

excepté cela; եթէ առցես կանայս առ դստերօք իմովք, si vous prenez pour femmes d'autres que mes filles, չոգաւ առ արքայ, il est allé chez le roi; առ Հայս, chez les Arméniens; փառք իմ ոչ ինչ են առ քոյովն, ma gloire n'est rien auprès de la tienne; մեծարոյ է առ ամենեսին, il est respecté de ou par tout le monde; առ նովին ժամանակաւ, en ce temps-là, vers ce temps-là; առ այր, par personne; առ ահի, de peur, par crainte; առ չարութեան, par malice; առ իս է, il est auprès de moi; խայտալ առ խնդի, sauter, tressaillir de joie; բազմել առ ումեմն, s'asseoir près, auprès de qn.

Առ, իւ s. action de prendre, prise; pillage, butin, dépouilles; — աւար s. pillage, butin; յառ յապուր adv. en pillant, en dépouillant.

Առագաստ, իգ, աց s. rideau; voile; voile d'un vaisseau; chambre, couche nuptiale; — պարզել՝ վերացուցանել, faire voile, déployer, hisser les voiles; իջուցանել զ—, carguer, amener, mettre bas les voiles; ուռնուն գոգանան —ք, les voiles s'enflent.

Առագաստալիր adv. à pleines voiles.

Առագաստակալ, աց s. vergue.

Առագաստաձեւ a. en forme de rideau, de voile.

Առագաստեմ; եցի va. couvrir d'un voile, d'un rideau, voiler, masquer, cacher, dissimuler, pallier; faire voile, mettre à la voile.

Առադրեմ, եցի va. poser ou mettre auprès, apposer, appliquer.

Առաթուր կոխել՝ առնել՝ հարկանել va. fouler aux pieds.

Առած, ից s. maxime, adage, axiome.

Առածիմ, եցայ, ածեալ vn. tourner; յետս —, reculer.

Առակ, աց s. proverbe, parabole; fable; énigme; exemple; opprobre, ignominie, risée; — արկանել, dire un proverbe, une parabole, raconter des fables, donner une énigme à deviner; առակօք խօսել, parler en parabole; յ— ածել, citer, apporter un exemple de qch.; յ— գալ, յառակս լինել, devenir proverbe, passer en proverbe, être passé en proverbe; ըստ առակին, suivant le proverbe, comme dit le proverbe; յ— լինել, — լինել ամենայն երկրի, — նշաւակի լինել ամենայն աշխարհի, լինել յառակս նախատանաց, être la fable de tout le monde, s'exposer à la risée de tous, se donner en spectacle; — առնել, յ— նշաւակի դնել, տալ զոք յառակս նախատանաց, rendre qn. la fable de tout le monde, l'exposer à la risée de tous; — օրինակի, exemple, type, modèle; առ առակէ,

pour servir de spectacle, ignominieusement; առակաւ, առակօք, par, en paraboles, par énigmes.

Առակաբան, etc. V. Առակախօս, etc.

Առակագիր a. qui écrit des proverbes.

Առակախօս a. qui dit des proverbes, fabuliste.

Առակախօսեմ, եցի vn. dire des proverbes, raconter des fables.

Առակախօսութիւն s. expression proverbiale, parabole.

Առակական a. proverbial, énigmatique.

Առականեմ, եցի va. fermer, condamner, boucher.

Առականք, անաց s. honte publique, ignominie, opprobre, risée; les parties honteuses ou génitales.

Առակարկու, աց a. qui dit des proverbes, fabuliste.

Առակաւոր V. Առակական.

Առակեմ, եցի va. raconter des fables, dire des proverbes; donner pour exemple, comparer, représenter, faire allusion; rendre la fable de tout le monde, donner en spectacle, exposer au blâme public, rendre infâme, diffamer.

Առակումն s. l'action de dire des proverbes, parabole; ignominie, diffamation.

Առակօրինակ հրաման s. dogme.

Առաձգական a. élastique.

Առաձգութիւն s. élasticité.

Առայժմ V. Այժմ.

Առանձին, Առանձնին a. particulier, spécial, propre, singulier; isolé, séparé, retiré, privé, solitaire; adv. particulièrement, spécialement, en particulier, singulièrement; isolément, seul, à part, séparément, indépendamment de.

Առանձնախօսութիւն s. soliloque.

Առանձնական a. particulier, spécial; seul, solitaire.

Առանձնակեաց, կեցից s. solitaire.

Առանձնակեցութիւն s. solitude, vie retirée.

Առանձնանամ, նացայ vn. se retirer, vivre retiré, être seul.

Առանձնաշնորհութիւն s. privilége, prérogative.

Առանձնասէր a. qui aime la solitude.

Առանձնեմ, եցի va. prendre sur soi, accepter.

Առանձնութիւն s. solitude, retraite, isolement.

Առանց prép. sans; — նորա, sans lui; — իմ, sans moi; — տեսանելոյ զնա, sans le voir; — որոյ, sans quoi; — սիրոյ, sans amour, sans affection.

Առանցանեմ, ցի vn. perdre la raison, déraisonner, extravaguer; passer, dépasser.

Առանցիկ a. faux, fabuleux, controuvé.

Առանցք, ցից s. axe, pivot; essieu; passage, espace, intervalle; proéminence, saillie,

avance, bosse, relief; — աշխարհի, axe du monde.

Առաշող a. distinct; adv. distinctement.

Առապար, աց a. escarpé, abrupt, coupé à pic, hérissé, rocailleux; s. roc, roche, falaise, pic, rocher à pic.

Առապարին a. qui se trouve, croît dans des lieux escarpés.

Առաջ, ոյ, Առաջք s. devant, la partie antérieure; bras, branche, ramification; — գետոց; affluent; — զօրաց, division, colonne, corps de troupes; — նաւու, proue; յառաջոյ, devant, par-devant; ընդ առաջ, au-devant; ընդ առաջ գնալ՝ երթալ, aller au-devant; զառաջս ունել, prendre le devant, les devants, prévenir; aller au-devant, par-devant.

Առաջագահ s. place d'honneur, première place, préséance; a. qui occupe la place d'honneur, qui préside.

Առաջադրեմ, եցի va. mettre devant, proposer, offrir; se proposer, prendre une résolution.

Առաջադրութիւն s. proposition, projet, résolution; offrande; հաց —ն, pain de proposition.

Առաջակայ, Առաջակաց, etc. V. Առաջիկայ, etc.

Առաջանիւթք s. éléments.

Առաջակողմն, ման s. le devant, partie antérieure.

Առաջապահ, աց s. avant-garde.

Առաջապահնետ, իզ s. avant-poste.

Առաջարկ, աց s. proposition, projet.

Առաջարկեմ, եցի vn. proposer, offrir.

Առաջարկութիւն s. proposition, offre; projet, dessein; problème.

Առաջաւոր, աց a. proposé, offert; premier, précédent; placé devant; —ք s. pl. prémices, primeurs.

Առաջաւորութիւն s. proposition, offre, offrande; prémices.

Առաջեայք, էից s. offrandes.

Առաջեւ, զԱռաջեաւ adv. devant; զարաջեօք անկանել, aller au-devant, à la rencontre de l'ennemi.

Առաջի prép. adv. devant, en présence, en face de; avant, en avant; contre; — նոքա, devant lui, en sa présence; — ամենեցուն, devant tout le monde, publiquement; — առնել՝ արկանել՝ դնել, proposer, présenter, représenter, produire, exposer, offrir; — կալ, rester devant, se présenter, comparaître; résister, tenir tête, s'opposer; — կայ, imp. il reste, il est présent, il doit, il est sur le point d'être; որ առաջիս կայ խորատ, le présent conseil; զայլ բազում գործս զոր ասել կայ մեզ —, plusieurs autres actions que nous allons dire; որում ծնանել — կայցէ, celle qui doit accoucher.

Առաջիկայ, ից a. présent, actuel; prochain, futur; placé devant, de devant, antérieur; s. assistant; — տարի, l'année prochaine; յ— եօթնեկի, la semaine prochaine; — ամիս, le courant; հինգ — ամսեան, le cinq du courant, cinq courant; — լինել, être présent; յառաջիկայն adv. à l'avenir, désormais, dorénavant.

Առաջիկայութիւն s. présence.

Առաջին, ջնում, ջնմէ, ջնոց a. premier; antérieur, primitif, préalable; —ք, s. pl. les ancêtres.

Առաջին, յառաջնումն adv. avant, auparavant, d'abord.

Առաջին adv. premièrement, en premier lieu, d'abord; յառաջնմէ adv. dès le premier; — օրէ, dès le premier jour.

Առաջնապատճ V. Առաջապատճ.

Առաջնապատում a. raconté le premier.

Առաջնապտուղք V. Երախայրիք.

Առաջնաստեղծ a. créé le premier.

Առաջներորդ, աց a. premier.

Առաջնորդ, աց s. guide, conducteur; chef, principal, commandant; ordinaire, prélat, supérieur; auteur, cause; — կենաց, auteur de la vie.

Առաջնորդական a. qui convient au guide, au chef, au prélat.

Առաջնորդասիրութիւն s. désir de primer, d'être chef.

Առաջնորդարան, աց s. résidence du prélat, de l'ordinaire.

Առաջնորդեմ, եցի va. guider, conduire, mener, diriger; gouverner, être le chef, le commandant, commander; enseigner.

Առաջնորդութիւն s. action de guider, de conduire; conduite, direction, commandement; prélature, supériorité.

Առաջնութիւն s. primauté, priorité, ancienneté.

Առաջոյ adv. par-devant, devant, en avant, sur le devant, au-devant de; là-bas, près; — կողմանէ, par-devant, de devant; — կողմանէ նաւին, de la proue du navire; յառաջոյ քան prép. avant.

Առաջու V. Առաջոյ.

Առասան, աց, ից s. ficelle.

Առասանեմ, եցի va. ficeler.

Առասպել, աց s. fable; conte; առասպելս արկանել, raconter des fables, faire des contes.

Առասպելաբան, ից s. fabuliste, conteur; a. fabuleux.

Առասպելաբանեմ, եցի vn. raconter, dire des contes.

Առասպելաբանութիւն s. fable, conte.

Առասպելագիր a. qui écrit des fables, des contes, fabuliste.

Առասպելագրութիւն s. écrit fabuleux.

Առասպելախօս. V. Առասպելաբան.

Առասպելական a. fabuleux.

Առասպելապատիր a. qui trompe par des contes.

Առասպելապատում a. qui raconte des fables, fabuliste; fabuleux.

Առասպելարկու, աց a. conteur de fables.

Առասպելարկութիւն s. récit fabuleux, fable, conte.

Առասպելեմ V. Առասպելաբանեմ.

Առասպելօրէն adv. fabuleusement.

Առաստաղ, աց s. plafond.

Առաստաղակալք, ալաց s. plancher, lambris.

Առատ, աց a. abondant, copieux; libéral, généreux; clair, net.

Առատաբաշխ a. qui distribue abondamment, généreux, libéral.

Առատաբար V. Առատապէս.

Առատաբեր a. qui produit abondamment, abondant, fertile.

Առատաբերութիւն s. abondance, fertilité.

Առատաբուղխ a. qui coule abondamment, abondant.

Առատագութ V. Բազմագութ.

Առատաձեռն a. généreux, libéral; adv. à pleines mains, abondamment, généreusement, libéralement.

Առատաձեռնեմ, նեցի va. donner abondamment, libéralement, faire des largesses, faire le généreux.

Առատաձեռնութիւն s. générosité, libéralité, largesse, munificence.

Առատաձիր a. qui donne libéralement, libéral; qui est donné abondamment, abondant, copieux.

Առատամիտ a. qui a des sentiments généreux, libéral, généreux, magnanime; intelligent, ingénieux.

Առատամտութիւն s. générosité, libéralité; grande, vaste intelligence.

Առատանամ, ացայ vn. être libéral, généreux, faire le généreux, étaler sa magnificence, faire du bien à; abonder, être ou se trouver en grande quantité; s'emporter, se fâcher.

Առատապէս adv. abondamment, copieusement; généreusement, libéralement, largement.

Առատատուր V. Առատաձիր.

Առատացուցանեմ, ուցի va. rendre abondant, fournir ou produire en abondance, combler, prodiguer.

Առատութիւն s. abondance; générosité, libéralité; simplicité, naïveté, sincérité; — սրտի, effusion.

Առատուկ, տկի, տկաւ s. ficelle, corde.

Առարկական s. objectif.

Առարկայ, ից s. objet, sujet.

Առարկեմ, եցի vn. proposer; objecter, faire une objection.

Առարկու a. adversaire, antagoniste, opposant; S. Առակարկու.

Առարկութիւն s. proposition, propos; objection.

Առաւել, աւ, օք, ովք a. excessif, considérable, abondant, grand; adv. plus, davantage, de plus, plutôt, surtout; trop, avec excès; — եւս, ou եւս —, adv. beaucoup plus, bien plus, bien davantage, à plus forte raison; — քան prép. plus que, par-dessus, supérieur; — քան՝ քան թէ conj. plutôt, surtout, d'autant plus; — քան զառաւել adv. de plus en plus, à un plus haut degré, de la manière la plus distinguée, plus, davantage, excessivement; — եմ՝ լինիմ՝ գտանիմ V. Առաւելում.

Առաւելագոյն adv. bien plus, beaucoup plus, bien davantage.

Առաւելաբանութիւն V. Աւելաբանութիւն.

Առաւելազանց a. excessif, exagéré.

Առաւելազանցութիւն s. excès, exagération.

Առաւելապէս V. Առաւել adv.

Առաւելաստաց a. cupide, avide.

Առաւելաստացութիւն s. cupidité, avidité.

Առաւելեմ V. Առաւելում.

Առաւելութիւն s. abondance, grand nombre, grande quantité; excès; avantage, prérogative, supériorité, distinction.

Առաւելում, ելի va. augmenter, accroître, multiplier, ajouter, redoubler; — զգինս, hausser, augmenter le prix.

Առաւելում, ելայ vn. être en grande quantité, être riche en, augmenter, croître, se multiplier; exceller, se faire distinguer, avoir le dessus, surpasser, l'emporter sur, être supérieur à, prévaloir.

Առաւիր adv. en vain.

Առաւուր a. diurne; éphémère.

Առաւօտ, ուց, իւ s. matin; matinée; ընդ —ն, ընդ —ս, adv. le matin, vers le matin, de bonne heure; ընդ —ս —ս, adv. tous les matins; վաղ քաջ ընդ —ն, de très-bonne heure, dès le point du jour; — առնել, se lever matin, de bonne heure; arriver dès le matin, de bonne heure, aller de bonne heure; յառաւօտէ մինչեւ ցերեկոյ, du matin jusqu'au soir; աստղ առաւօտու, l'étoile du matin, du jour.

Առաւօտանամ, ացայ vn. faire jour.

Առաւօտեան a. matinal, du matin.

Առաւօտեմ V. Առաւօտ առնեմ.

Առաւօտին a. matinal, du matin; աստղ —, étoile du matin, du jour; յառաւօտինսըն adv. tous les matins.

Առաւօտու, տուց adv. le matin, dès le matin.

Առաքեալ, ելոց s. apôtre.

Առաքելաբար adv. apostoliquement, à la manière des apôtres; a. apostolique.

Առաքելագործ a. fait par les apôtres.

Առաքելախօս a. qui est dit par les apôtres.

Առաքելաճանօթ լինել, connaître les Actes des apôtres.

Առաքելական a. apostolique.

Առաքելակարգ a. établi par les apôtres.

Առաքելակից s. compagnon des apôtres, de mission.

Առաքելանշան a. qui signale les miracles, les Actes des apôtres.

Առաքելաշնորհ a. qui a les grâces des apôtres.

Առաքելապետ s. chef des apôtres.

Առաքելարան s. tombeau des apôtres.

Առաքելութիւն s. mission; apostolat.

Առաքելօրէն V. Առաքելաբար adv.

Առաքեմ, եցի va. envoyer, expédier, adresser.

Առաքինաբար adv. vaillamment, courageusement; vertueusement.

Առաքինազարդ a. orné de vertus, vertueux.

Առաքինանամ, ացայ vn. faire preuve de bravoure, de courage, montrer du courage, se signaler, s'illustrer, déployer ses forces, son courage, se soutenir, se distinguer, se faire remarquer; être vertueux, pratiquer la vertu, acquérir de la vertu.

Առաքինասէր a. qui aime la vertu, vertueux.

Առաքինարան, աց s. lieu où s'exerce la vertu.

Առաքինացուցանեմ, Առաքինեցուցանեմ, ուցի va. rendr vaillant, inspirer du courage rendre vertueux.

Առաքինի, նւոյ, նեաց a. vaillant, valeureux, courageux; vertueux.

Առաքինիմ V. Առաքինանամ.

Առաքինութիւն sm. vertu guerrière, valeur, bravoure, trait de courage; vertu; bonne conduite.

Առաքիչ s. celui qui envoie, expéditionnaire.

Առաքումն s. envoi, expédition.

Առբերեմ, բերի va. apporter, porter; présenter, offrir.

Առգին s. échantillon.

Առգնող a. courtier.

Առեղ, աց s. le timon d'une voiture.

Առեղծանեմ, ծի va. deviner, expliquer une énigme; expliquer, dire explicitement.

Առեղծուած, ոց s. énigme; explication; —ս արկանել, proposer une énigme.

» **Առեղծում** V. Առեղծանեմ.

Առ հետեղ V. հետղ.

Առ ե՞րբ adv. quand?

Առ երեկս adv. vers le soir.

Առ երեսս V. **Երեսք.**

Առ երի V. **Երի.**

Առեւանգ, աց s. rapt, enlèvement; — **առնել** V. **Առեւանգեմ.**

Առեւանգեմ, եցի va. enlever, ravir.

Առեւանգութիւն V. **Առեւանգ.**

Առ եւ գնաց առնել, enlever, emporter, ravir, entraîner.

Առէջ, էջ, իջոյ, ջից s. chaîne de tisserand.

Առընթեր prép. près, auprès, à côté; — **նորա,** — de lui; **դնել — միմեանց,** comparer; a. présent, contigu, attenant, adjacent; — **կալ,** assister, être présent.

Առընթերադիր a. qui est mis auprès, apposé, joint.

Առընթերակայ, ից, Առընթերակաց, աց a. qui est, qui reste près, voisin, présent.

Առընթերակայութիւն sm. présence.

Առթեմ, եցի va. s'entremettre d'un mariage, chercher en mariage; négocier, procurer, faire obtenir, gagner, concilier.

Առժամագիւտ a. nouvellement trouvé, récent, tout nouveau.

Առժամայն a. récent, frais, nouveau; adv. à l'instant même, dans le moment même, tout de suite, sur-le-champ.

Առժամայք s. les choses présentes, passagères; actualité.

Առ ժամանակ մի V. **Ժամանակ.**

Առժամանակեայ a. temporaire, momentané, provisoire; provisoirement.

Առ ժամ մի V. **Ժամ.**

Առ ի prép. pour; à; de; en; par; dans le but de, afin que, afin de; — **սիրել,** pour aimer; — **ձէնջ,** de vous; — **չգոյէ,** à défaut de, faute de; — **չգիտելոյ,** par ignorance, à l'insu.

Առիգած, աց s. tablier.

Առիթ, առթաց s. entremetteur ou entremetteuse d'un mariage, négociatrice d'un mariage; entremetteur, médiateur, intermédiaire, négociateur; cause, motif; auteur; occasion; — **առնուլ,** prendre occasion, saisir l'occasion, en profiter; prendre prétexte.

Առ ի՞մ, Առ իմէ՞ adv. pourquoi? pour quelle cause? pour quelle raison?

Առ ի յետոյք s. pl. les choses restées derrière; le passé.

Առ ի՞նչ adv. pourquoi? — **իցէ ինձ,** que m'importe? qu'importe? à quoi me sert? — **իցեն այն ամենայն,** à quoi sert tout cela?

Առիւծ, ու, ով, ուց s. lion; **մատակ —,** lionne; **կորիւն առիւծու,** lionceau; **մռնչիւն՝ մռնչել,** rugissement, rugir.

Առիւծաբար adv. comme un lion.

Առիւծախոտ s. cacalie.

Առիւծակապիկ s. singe à crinière de lion.

Առիւծակորիւն s. lionceau.

Առիւծանամ, ացայ vn. devenir lion, comme un lion, ressembler à un lion.

Առիւծամարտ լինիմ, combattre, lutter contre un lion.

Առիւծանման a. semblable à un lion.

Առիւծասիրտ a. qui a un cœur de lion.

Առիւծացուցանեմ, ուցի va. rendre lion, rendre féroce comme un lion.

Առիւծենի, նւոյ, նեաց s. peau de lion.

Առիւծոսկր s. os de lion.

Առլեզ V. Յարալէզ.

Առլի a. plein, comble, rempli.

Առլնում, լցի va. remplir, combler.

Առխեթեմ, եցի va. heurter, pousser.

Առկախեալ a. suspendu, en suspens.

Առկայծեալ a. qui s'éteint, près de s'éteindre, expirant; — աչք, des yeux presque éteints, mornes, mourants.

Առկայծիմ, եցայ vn. être prêt à s'éteindre.

Առհասարակ adv. en général, généralement.

Առհաւատչեայ, չէից s. arrhes; fig. gage, marque, témoignage, signe, preuve; տալ — խանդակաթ սիրոյ, donner un gage de tendresse; մատուցանել զ— մեծարանացն, donner un témoignage de son estime.

Առձեռն a. qui est à la main; manuel, usuel, portatif; à compte; s. à-compte; — տալ, donner un à-compte; — բառարան, dictionnaire portatif, de poche.

Առձեռնպատրաստ a. qui est sous la main, à la main, tout prêt, disponible; — դրամ, argent comptant.

Առն, ռինք, ռանց s. agneau mâle.

Առնաբար adv. virilement, avec vigueur, courageusement.

Առնազէն s. armes, armure d'homme.

Առնակերպ a. comme un homme, d'un air viril, d'une figure virile.

Առնակին, կնոջ s. femme mariée.

Առնակնութիւն s. état d'une femme mariée.

Առնակոյս s. fiancée, la prétendue, la future.

Առնաձեւ V. Առնակերպ.

Առնամոլի a. passionnée pour les hommes.

Առնամոլութիւն s. folle passion pour les hommes.

Առնանոց, աց s. appartement des hommes.

Առնապատկեր s. portrait, statue d'homme.

Առնապէս V. Առնաբար.

Առնացի a. viril, d'homme, mâle; — անդամք, membre viril, verge.

Առնելի a. celui qui fait, faiseur; ce qui est à faire, faisable.

Առնելիք, լեաց s. pl. faits, actions; avoir, actif.

Առնեմ, արարի va. faire; fabriquer, construire; causer, occasionner; commettre; exécuter, accomplir, pratiquer, observer; changer, convertir, rendre; faire, devenir; acquérir, posséder, avoir; agir, se conduire; agir, opérer sur, contribuer à; faire faire; créer; traiter, faire de; զի՞նչ — իցէ զայս, que faire de cela? չգիտեմ զի՞նչ —, je ne sais que faire; չգիտեմ որպէս —, je ne sais comment faire, comment m'y prendre; բարի՝ չարիս՝ վնաս — ումեք, faire du bien, du mal, du tort à qn.; ինչ ոչ արարի քեզ, je ne vous ai rien fait; բարւոք՝ չարւոք առնէք, vous faites bien, vous faites mal; ատելի —, rendre odieux.

Առնէտ, նիտաց s. loir.

Առնի a. viril; — անդամք, membre viril, verge.

Առնիմ, արարայ vp. se faire, devenir, être.

Առնխօսութիւն s. fiançailles.

Առնող, աց a. faiseur; celui qui prend, preneur.

Առնութիւն s. âme virile, bravoure, force d'âme, courage; vertu.

Առնում, առի va. prendre; prendre, recevoir, accepter, obtenir, acquérir; percevoir, recueillir; prendre, saisir, s'emparer; enlever, ôter, emporter, dérober; prendre, fermer; se servir de, faire usage de; prendre pour, penser, juger, comprendre; se prendre à, entreprendre, commencer, se mettre à; prendre sur soi, se charger; յարքունիս —, confisquer; սուգ —, prendre deuil; ծառայ —, prendre un domestique; կին —, prendre femme, se marier; օդ —, prendre l'air; — ատամանց, s'agacer les dents; յ— եղեւ քաղաքն իՀայոց, les Arméniens avaient été sur le point de prendre la ville.

Առնչաբար adv. relativement.

Առնչական a. relatif.

Առնչութիւն s. relation, rapport.

Առոգանեմ, ոգի va. arroser; prononcer.

Առոգանութիւն s. prononciation.

Առոգեմ V. **Առոգանեմ**.

Առոգումն s. arrosement, irrigation.

Առողջ, աց, ից a. sain, bien portant; entier, complet.

Առողջագործեմ, եցի va. assainir.

Առողջամիտ a. sain d'esprit.

Առողջամտութիւն s. santé d'esprit, raison. bon sens.

Առողջանամ, ացայ vn. guérir, se guérir, revenir à la santé, recouvrer la santé, se rétablir.

Առողջարար, աց a. sain, salubre, salutaire.

Առողջացուցանեմ, ուցի va. guérir, rendre la santé.

Առողջութիւն s. santé ; յ—ձեր, à votre — ; խանգարել զ—, détruire, ruiner, altérer la — ; պահպանել զ—, conserver la — ; հաստատել՝ յարդարել զ—, rétablir, raffermir la — ; հաստատիլ յառողջութեան, revenir en —, recouvrer la — ; քնքուշ՝ տկար՝ յեղյեղուկ —, — délicate, faible, chancelante ; սկսանել զօրանալ յ—, entrer en convalescence.

Առոյգ a. jeune, frais, plein de vigueur, qui est dans toute sa force, qui est dans sa fraîcheur, vigoureux ; — մանկութիւն, vive jeunesse.

Առոյգաբարձ a. dont les jambes sont fortes, aux jambes alertes, bien jambé.

Առոյգանամ, ացայ vn. rajeunir, redevenir jeune, reprendre l'air et la vigueur de la jeunesse, reverdir.

Առոյգանձն a. qui est dans toute la verdeur de son âge, jeune, robuste.

Առոյգացուցանեմ, ուցի va. rajeunir, rendre jeune.

Առոյգութիւն s. jeunesse, rajeunissement, fraîcheur, verdeur, vigueur.

Առոշոգի adv. séparément, à part, en particulier.

Առու, իւ, ից, ոց, ովք s. ruisseau, rivière ; rigole, conduit, canal ; հոսել առուս արտասուաց, verser des ruisseaux de larmes ; — արեան, ruisseau de sang ; առուիւ խաղալ, ruisseler.

Առուակ, աց s. petit ruisseau.

Առուահանք, հանաց s. canal, aqueduc.

Առուամէջք s. tranchée, fossé, canal.

Առումն s. prise, possession ; acception, sens.

Առունկնաճառ a. qui dit du mal du prochain à l'oreille, délateur, dénonciateur.

Առուոյտ, ուտից s. luzerne.

Առտնին a. de la maison, domestique, de chez soi, intérieur ; adv. chez, à la maison, dans la maison, dans les maisons ; — ուսուցանել, enseigner à la maison ; — ճաշեսցուք, nous dînerons chez nous ; — հանդերձ, vêtements de maison ; — իրք, les affaires domestiques ; — պատերազմ, guerre intérieure, intestine, civile ; — անկարգութիւնք, désordres des familles.

Առօրեայ, **Առօրէական** a. éphémère, d'un jour, d'un seul jour ; éphémère, de courte durée ; journalier, quotidien.

Առ օրին adv. le même jour, le jour même.

Ասացած, ի, **Ասացուած**, ոց a. locution, diction, discours, langage, expression.

Ասեղն, ասղան, ղունք, ղանց s. aiguille ; ծակ ասղան, chas, trou d'une aiguille ; մագնիսեալ —, aiguille aimantée ; անցուցանել դերձան ընդ ծակ ասղան, enfiler une aiguille.

Ասեմ, ասացի va. dire ; par-

ler; **réciter, débiter; dénoter,** indiquer, signifier; juger, penser, croire; c'est-à-dire, je veux dire; ասի, ասեն, on dit, dit-on; բարիս՝ չարիս — զումեքէ, dire du bien, du mal de qn.; ասա ինձ, dis-moi; պարտ է —, il faut dire; որպէս ասացաք, ainsi que nous l'avons dit; համառօտ —, pour le dire en un seul mot, en peu de mots, bref; չգիտեմ զի՞նչ —, je ne sais que dire; զի՞նչ ասիցեն զքէն, que dira-t-on de toi? անհիմն է զոր ասես, ce que tu dis là n'est pas fondé; չգիտէ զոր ինչ ասէ, il ne sait ce qu'il dit; ցանգ զնոյն —, dire toujours la même chose, rabâcher; — զկարծիս իւր զիմեքէ, dire son opinion, son avis sur qch.; սուտ —, dire des mensonges, mentir; — զճշմարտութիւն, dire la vérité; այո՝ ոչ —, dire oui, non; զի՞նչ կամիցի — այս, que veut dire cela? que signifie cela? — յառաջագոյն, prédire; — վերստին, redire, répéter; այլ զի՞նչ ասեմս, mais que dis-je? ըստ ասելոյ իւրաքանչիւր, au dire de chacun; — ընդ միտս, se dire, dire en lui-même; — ի սրտի, dire soi-même; զի այսպէս ասացից, pour ainsi dire; զայս իբրեւ ասաց, quand il a dit cela, à ces paroles; զայս ասացեալ, cela dit.

Ասիական a. asiatique; — պերճութիւն, luxe —.

Ասիմ, ասացայ vp. se dire.

Ասղանի, անւոյ, անեաց s. fil à coudre.

Ասղանոց, աց s. aiguillier, étui à aiguilles.

Ասղնագործ, աց a. brodé; s. brodeur, brodeuse.

Ասղնագործեմ va. broder.

Ասղնագործութիւն s. broderie.

Ասղնանի, նեաց s. amulette.

Ասող, աց s. diseur, diseuse.

Ասղնեգործ, etc. V. Ասղնագործ, etc.

Ասորեակ, եկի, կաց s. roquette.

Ասորերէն a. s. syriaque.

Ասուեայ, էից a. de laine.

Ասուեղ a. laineux.

Ասուեղէն a. de laine; s. lainage.

Ասուի, ույ, ուեաց a. fait de laine; s. flanelle.

Ասուն, ասնոց a. qui est doué de la faculté de parler, doué de raison, raisonnable.

Ասուպ s. étoile filante, tombante.

Ասպազէն s. barde, armure de cheval; a. bardé.

Ասպազինեմ, եցի va. barder.

Ասպականի, անեաց s. chasseur à cheval.

Ասպահապետ, աց s. général de cavalerie.

Ասպանդակ, Ասպատանգ, աց s. étrier.

Ասպաստան, աց s. écurie.

Ասպաստանիկ a. (cheval) nourri dans l'écurie.

Ասպատակ, աց s. coureur, maraudeur; marauderie, excursion, incursion; — առնել՝ դնել՝ տալ՝ արձակել՝ սփռել, marauder, aller ou envoyer en maraude, faire des incursions, infester, ravager.

Ասպատակաւոր, աց s. maraudeur.

Ասպատակեմ V. Ասպատակ առնեմ.

Ասպատակութիւն s. maraude, excursion, incursion, irruption.

Ասպատակի, Յասպատակի adv. en courant.

Ասպար, աց s. bouclier.

Ասպարաբեկ, աց s. pelte, petit bouclier.

Ասպարակիր, կրաց s. armé d'un bouclier.

Ասպարապետ V. Սպարապետ.

Ասպարաւոր, աց V. Ասպարակիր.

Ասպարափակ V. Վահանափակ.

Ասպարէզ, Ասպարէս, իզաց s. stade, hippodrome; carrière, champ, arène; stade; յ— իջանել՝ ելանել, descendre dans l'arène; դիմէր անդրէն յ—, il revenait à la charge; յ— անդ ահաւորագոյն մրցանաց, au milieu des épreuves les plus effroyables.

Ասպետ, աց s. chevalier; cavalier.

Ասպետութիւն s. chevalerie

Ասպնջական, աց, ից a. qui reçoit les étrangers, hospitalier; réceptacle; — լինել, recevoir.

Ասպնջականեմ, եցի va. exercer l'hospitalité envers qn., le recevoir.

Ասպնջականութիւն s. hospitalité.

Ասպուզան s. souci (fleur).

Աստ adv. ici, en ce lieu-ci; — է, il est ici; չէ —, il n'est pas ici; նիստ դու —, assois-toi ici; — էր, il était ici; ici-bas, dans ce monde; — անդ, çà et là, par-ci par-là; a. ce, cet, cette; ի պարտիզի՝ ի սենեկի աստ, dans ce jardin, dans cette chambre.

Աստանդեմ, եցի va. trôler, mener ou promener çà et là; détourner, distraire.

Աստանդիմ, եցայ vn. trôler, courir çà et là, errer de çà et de là, rôder; se distraire, se détourner.

Աստանդութիւն s. distraction d'esprit, dissipation.

Աստանօր adv. ici, ici même.

Աստառ, աց s. doublure.

Աստեղաբան V. Աստեղագէտ.

Աստեղաբանական V. Աստեղագիտական.

Աստեղաբանութիւն V. Աստեղագիտութիւն.

Աստեղաբաշխ, ից s. astronome.

Աստեղաբաշխական a. astronomique.

Աստեղաբաշխութիւն s. astronomie.

Աստեղագէտ s. astrologue.

Աստեղագիտական a. astrologique.

Աստեղագիտութիւն s. astrologie.

Աստեղադէտ s. observateur des astres.

Աստեղազարդ a. orné ou parsemé d'astres, étoilé; — երկինք, ciel —.

Աստեղակերպ a. comme un astre.

Աստեղաճաճանչ a. brillant comme un astre, étincelant, radieux.

Աստեղանիշ V. Աստղանիշ.

Աստեղատուն, տանց s. constellation.

Աստեղափայլ V. Աստեղաճաճանչ.

Աստեղական a. sidéral; — օր, jour —.

Աստեղեայ a. astral, d'astre.

Աստէն adv. ici; d'ici, a. ce qui est ici, présent.

Աստի adv. d'ici, de ce côté, par ici, à partir d'ici; a. ce qui est ici, présent; — անտի, de tous les côtés; — եւ անտի, de côté et d'autre, de deux côtés.

Աստի, տւոյ, տւոջ s. jeunesse, fraîcheur, vigueur, force; a. ferme, sûr; fort, véhément; յաստւոջ, dans la force, dans la vigueur.

Աստիճան, աց s. degré, marche, gradin échelon; degré; grade, dignité, distinction; աստիճանէ յաստիճան, de degré en degré; աստիճանաւ, graduellement, par degrés; —ք աշխարհիացուցից, échelle; —ք աւագութեան, distinction.

Աստիճանաւոր, աց a. gradué; dignitaire.

Աստիճանեալ a. gradué.

Աստիճանեմ, եցի va. graduer.

Աստիճանիմ, եցայ vn. monter de degré en degré, aller par degrés.

Աստիք, տեաց s. les choses d'ici-bas, les choses mondaines; fleur de l'âge, jeunesse, fraîcheur; յաստիս մանկութեան, à la fleur de l'âge; յաստիս երիտասարդութեան, dans toute la vigueur de la jeunesse; չեւ յաստիս լեալ, en bas âge, sans avoir encore toute sa force.

Աստղ, տեղ, եղաց, եղօք s. astre, étoile; astérisque; — գիշերոյ, l'astre de la nuit, des nuits, la lune; — տուընջեան, l'astre du jour, le soleil; — առաւօտին, Vénus, Lucifer; — սլացեալ, թռիչ —, étoile filante; բեւեռային —, étoile polaire; հաստատուն —, étoile fixe; մինչեւ յաստեղս ամբառնալ՝ բարձրացուցանել, élever jusqu'aux astres, louer excessivement; տժգունեցաւ՝ նսեմացաւ — նորա, son étoile pâlit; աստեղք, les feux de la nuit, les étoiles.

Աստղաբաշխ, Աստղաբաշխութիւն, etc. V. Աստեղաբաշխ, etc.

Աստղագէտ V. Աստեղագէտ.

Աստղադիտակ, ի s. télescope.

Աստղալից a. rempli ou parsemé d'étoiles, étoilé.

Աստղակերպ a. comme une étoile, stelliforme.

Աստղահմայութիւն s. astromancie.

Աստղանիշ, Աստղանշան s. astérisque.

Աստղիկ, տղկան s. Vénus, Lucifer; Vénus, déesse de la beauté.

Աստղկեան a. de Vénus.

Աստուած, տուծոյ s. Dieu, l'Être suprême; — իմ, mon Dieu! bon Dieu! grand Dieu! — զօրութեանց՝ ողորմութեան, Dieu des armées, de la miséricorde; կեալ յ—, vivre en Dieu; fig. — նորա է արծաթն, l'argent est son Dieu.

Աստուածք, ածոց s. les dieux, les divinités, les idoles.

Աստուածաբան, ից s. théologien.

Աստուածաբանական adj. théologique.

Աստուածաբանեմ, եցի vn. faire de la théologie, faire le théologien.

Աստուածաբանութիւն s. théologie.

Աստուածաբանօրէն adv. théologiquement.

Աստուածաբար V. Աստուածապէս.

Աստուածաբարբառ a. prononcé par Dieu.

Աստուածաբեր a. apporté par Dieu.

Աստուածաբնակ a. où demeure Dieu, habité par Dieu.

Աստուածաբուղխ a. émané de Dieu.

Աստուածաբուն a. de la nature de Dieu, propre à Dieu, divin.

Աստուածագէտ a. qui a la connaissance de Dieu.

Աստուածագիծ V. Աստուածագիր.

Աստուածագիր a. écrit, gravé par Dieu.

Աստուածագնաց a. qui conduit à Dieu.

Աստուածագործ a. fait de Dieu; qui rend Dieu; divin, sacré.

Աստուածադիր a. établi par Dieu.

Աստուածադրոշ a. empreint de Dieu, qui porte une empreinte divine, marqué d'une empreinte divine.

Աստուածազգեաց, Աստուածազգեստ a. qui porte Dieu, divin; inspiré de Dieu.

Աստուածազդեցիկ a. inspiré de Dieu.

Աստուածազդեցութիւն s. inspiration de Dieu, inspiration divine.

Աստուածազօր a. qui a une force divine.

Աստուածախառն a. uni à Dieu.

Աստուածախնամ a. soigné, pourvu par Dieu; — տեսչութիւն, la Providence divine.

Աստուածախոյզ adj. qui cherche Dieu.

Աստուածախրախոյս a. animé d'un courage divin.

Աստուածախրատ a. instruit par Dieu.

Աստուածախօս a. qui parle de Dieu; prononcé par Dieu.

Աստուածախօսեմ V. Աստուածաբանեմ.

Աստուածախօսութիւն V. Աստուածխօսութիւն.

Աստուածածանօթ, ից a. qui a la connaissance de Dieu; connu de Dieu.

Աստուածածանօթութիւն s. connaissance de Dieu.

Աստուածածին, ծնի, իւ s. mère de Dieu.

Աստուածակամ a. voulu de Dieu, qui annonce la volonté de Dieu.

Աստուածակամար s. Iris, arc-en-ciel.

Աստուածական a. divin; աստուածականն s. Dieu.

Աստուածակարգ a. établi de Dieu.

Աստուածակերպ a. qui ressemble à Dieu, en forme de Dieu, d'une manière divine.

Աստուածակերտ a. construit de Dieu.

Աստուածակիր a. qui porte Dieu.

Աստուածակից a. qui est également Dieu.

Աստուածակողմն s. le côté de Dieu; Dieu, la divinité.

Աստուածակոյս կողմն Voy. Աստուածակողմն.

Աստուածակոչ a. appelé de Dieu.

Աստուածակրօն a. pieux, religieux.

Աստուածահաճոյ a. agréable à Dieu.

Աստուածահայր, հօր s. père de Dieu.

Աստուածահաշտ a. qui réconcilie Dieu.

Աստուածահար a. frappé de Dieu.

Աստուածահրաման a. commandé de Dieu.

Աստուածահրաշ a. divin, miraculeux, prodigieux.

Աստուածահրաւէր a. invité de Dieu.

Աստուածաձիր a. donné par Dieu.

Աստուածաճառ a. qui traite de Dieu.

Աստուածամայր, մօր s. mère de Dieu.

Աստուածամարդ, ոյ s. Dieu fait homme. l'Homme-Dieu.

Աստուածամարտ, աց, ից a. qui combat contre la Divinité.

Աստուածամարտութիւն s. combat contre la Divinité.

Աստուածամերձ a. qui est près de Dieu; qui approche de Dieu.

Աստուածամոռաց a. qui oublie ou fait oublier Dieu.

Աստուածամուխ a. qui est près de Dieu, initié.

Աստուածամուտ a. où entre Dieu.

Աստուածայայտնութիւն s. épiphanie.

Աստուածային adj. divin; աստուածայինն, la Divinité.

Աստուածանամ, ացայ vn. devenir Dieu, se déifier, se diviniser.

Աստուածանման adj. qui ressemble à Dieu.

Աստուածաշէն a. construit par Dieu.

Աստուածաշնորհ a. donné de Dieu; donné de la grâce de Dieu.

Աստուածանուէր a. offert à Dieu.

Աստուածաշունչ a. inspiré de Dieu; s. la sainte Écriture, la Bible.

Աստուածաշուք V. Աստուածապատիւ.

Աստուածապաշտ s. pieux, religieux.

Աստուածապատիւ a., honoré de Dieu.

Աստուածապարգեւ a. donné par Dieu.

Աստուածապէս adv. comme Dieu, divinement.

Աստուածապսակ a. couronné de Dieu.

Աստուածառաք a. envoyé de Dieu.

Աստուածասաստ a. menacé de Dieu, qui vient de la colère de Dieu; — բարկութիւն, la colère divine.

Աստուածասէր a. qui aime Dieu, pieux.

Աստուածասպան a. qui tue Dieu, déicide.

Աստուածաստեղծ a. créé de Dieu.

Աստուածասքանչ V. Աստուածահրաշ.

Աստուածավայել a. digne de Dieu.

Աստուածատեաց a. qui hait Dieu.

Աստուածատես, ից a. qui a vu, qui voit Dieu.

Աստուածատեսութիւն V. Աստուածտեսութիւն.

Աստուածատեսիլ a. semblable à la Divinité, divin.

Աստուածատեցութիւն sm. haine de Dieu.

Աստուածատուր a. donné par Dieu; s. Dieu-donné.

Աստուածարար a. fait de Dieu; qui divinise.

Աստուածարարութիւն sm. apothéose, déification.

Աստուածարեալ a. déifié, divinisé; divin, saint; — հայրապետ, saint pontife.

Աստուածարեմ V. Աստուածացուցանեմ.

Աստուածացուցանեմ, ուցի va. déifier, diviniser; — զոք, faire un dieu, une divinité de qn.

Աստուածաւանդ a. transmis par Dieu.

Աստուածաքարոզ adj. qui prêche Dieu.

Աստուածգիտութիւն s. m. connaissance de Dieu, théodicée.

Աստուածեան a. divin; s. déiste.

Աստուածեղէն a. divin.

Աստուածըմպելի s. boisson des dieux, nectar.

Աստուածընկալ a. qui reçoit, qui a reçu Dieu.

Աստուածիմաստ, Աստուածիմաց a. instruit dans les choses divines, qui a la sagesse de Dieu, théosophe.

Աստուածխոհութիւն s. contemplation.

Աստուածխօսութիւն s. théologie.

Աստուածորդի, դւոյ s. fils de Dieu.

Աստուածութիւն s. divinité; divinité, Dieu.

Աստուածուհի sf. déesse.

Աստուածուսոյց a. instruit de Dieu.

Աստուածուրաց, ից a. qui renie Dieu, apostat.

Աստուածպաշտութիւն sm. culte divin, piété, religion.

Աստուածպետական a. théocratique.

Աստուածպետութիւն s. m. théocratie.

Աստուածսիրութիւն s. m. amour de Dieu, charité.

Աստուածտեսութիւն s. vision de Dieu, intuition divine.

Աստուածօրէն adv. divinement, comme Dieu; a. divin, digne de Dieu.

Աստուածոյք s. pl. les choses divines, les saintetés.

Աստուճ V. **Աշտուճ**.

Աստուստ adv. d'ici.

Աստստին adv. d'ici; ici.

Ասր, րու, րոյ, ou **սու** s. toison, laine.

Ասրաբեր a. lanifère.

Ասրալից a. laineux.

Ասրեայ, Ասրեղէն a. de laine.

Ասք V. **Ասացուած**.

Ատակ a. capable; — **լինել,** être capable.

Ատակեմ, եցի, Ատակիմ, եցայ vn. être capable, pouvoir.

Ատաղձ, ից s. bois de charpente, charpente.

Ատաղձագործ, աց s. charpentier.

Ատամացեմ, եցի va. mordre.

Ատամացի V. **Ատամնացի**.

Ատամն, ման, մունք, մանց s. dent; — **աճել**, mordre; **առնուլ ատամանց**, agacer les dents; **հանել զ—**, extraire, arracher une dent; **ցաւ ատամանց**, mal de dents; **ցաւէ — իմ**, j'ai mal aux dents; **փտուտ —**, dent cariée; **մաքրել զատամունս**, nettoyer les dents.

Ատամնաբոյժ s. dentiste.

Ատամնաթափ a. édenté, brèche-dent.

Ատամնախիլ առնեմ v. a. arracher des dents.

Ատամնահան s. dentiste.

Ատամնաձեւ a. denté, dentelé.

Ատամնառու a. qui agace les dents.

Ատամնառութիւն s. agacement des dents.

Ատամնացաւ sm. mal de dents, odontalgie.

Ատամնացի adv. avec les dents.

Ատամնաւոր a. denté.

Ատեամ, եցի V. **Ատեմ**.

Ատեան, ատենից s. tribunal; auditoire; séance, assemblée, conseil; cour; յ— մատնել, traduire devant le tribunal, le conseil; գումարել գ—, convoquer, réunir l'assemblée; V. Արձակեմ.

Ատելի, ելեաց a. odieux, haïssable, détestable; haï, détesté; haineux; — լինել, être odieux, détesté, s'attirer la haine de; — առնել, rendre odieux, faire détester.

Ատելութիւն s. haine, aversion, animosité, horreur.

Ատեմ, եցի va. haïr, détester; prendre en aversion, avoir en horreur, prendre de la haine pour qn.

Ատենաբան a. harangueur, orateur.

Ատենաբանական a. oratoire.

Ատենաբանեմ, եցի vn. haranguer, prononcer un discours.

Ատենաբանութիւն s. harangue, discours, allocution.

Ատենագրեմ, եցի va. faire un ou le compte rendu.

Ատենագրութիւն s. compte rendu.

Ատենադպիր, պրաց s. secrétaire.

Ատենադպրութիւն s. secrétariat, fonction de secrétaire.

Ատենախօս V. Ատենաբան.

Ատենախօսութիւն V. Ատենաբանութիւն.

Ատենակալ, աց s. magistrat.

Ատենակալութիւն s. magistrature.

Ատենական a. de tribunal, juridique, judiciaire.

Ատենապետ, աց s. président du tribunal, du conseil.

Ատենաքարշ լինիմ vn. être cité, traduit au tribunal.

Ատլաս, ից s. atlas.

Ատոք a. grenu, plein, rempli, mûr; — հասկ, épi grenu.

Ատոքահատ a. bien grenu.

Ատոքանամ, ացայ vn. grener, s'emplir, être mûr.

Ատոքատեսիլ V. Ատոք; — հասկք, jaunes épis.

Ատոքացուցանեմ, ուցի va. faire grener, emplir, rendre mûr.

Ատոքութիւն s. maturité.

Ատտիկական, Ատտիկեցի a. attique.

Ատրագոյն a. de couleur de feu.

Ատրաշէկ a. incandescent, ardent, brûlant, tout rouge.

Ատրճանակ, աց s. pistolet.

Ատրուշան, աց s. temple du Feu.

Արագ, ունք, ագք a. vite, prompt, rapide, expéditif; adv. vite, rapidement, promptement; արագ արագ, très-vite, rapidement, rondement, vivement.

Արագագիր, գրի, աց a. qui écrit vite, tachygraphe.

Արագագրութիւն s. tachygraphie.

Արագագնաց a. qui marche, qui va vite.

Արագազերծ լինիմ vn. se délivrer promptement.

Արագաթեւ a. qui a des ailes rapides, aux ailes rapides.

Արագաթռիչ a. au vol rapide, qui vole rapidement.

Արագախաղաց a. qui marche, qui se remue vite.

Արագախամրուր a. qui se flétrit vite.

Արագախօս a. qui parle vite.

Արագահաս a. qui arrive vite.

Արագամիտ a. qui a l'esprit vif, pénétrant, spirituel.

Արագամտութիւն s. présence d'esprit, sagacité.

Արագաշարժ a. qui se meut rapidement, très-agile.

Արագաշարժութիւն s. agilité, souplesse.

Արագավախճան adj. qui meurt, qui finit vite, de peu de durée; — ելանել յաշխարհէ, ne pas vivre longtemps.

Արագափոխ adj. qui se change vite.

Արագաքայլ a. qui marche vite.

Արագեմ, եցի vn. se hâter, se presser, s'empresser.

Արագընթաց a. qui va, qui court vite; prompt à la course.

Արագիլ, գլաց s. cigogne.

Արագոտն a. qui a les pieds agiles, aux pieds rapides, ingambe.

Արագութիւն s. m. vitesse, promptitude, célérité, vélocité, rapidité.

Արագուսումն adj. qui apprend vite.

Արած, ոց, ից s. cicatrice, tache.

Արածանեմ, Արածեմ, եցի va. paître, faire ou mener paître; fig. — զհողմս, se repaître de vent, de chimères, d'espérances vaines.

Արածիմ, ծեցայ vn. paître, se paître, se repaître, pâturer.

Արական a. mâle; gram. masculin.

Արահետ, ից s. chemin fréquenté, rue passante; — փառաց, chemin de la gloire.

Արամազնեայ a. arménien.

Արամբի, բւոյ, բեաց a. mariée; — առնել, violer une fille.

Արամեան a. arménien.

Արաստոյ a. dur.

Արատ, ոց s. tache, macule; fig. tache, souillure, flétrissure; vice, défaut.

Արատաւոր, աց a. taché; vicieux, défectueux.

Արատեմ, եցի va. tacher, maculer, faire une tache; tacher, entacher, souiller; — զփառս, souiller sa gloire.

Արար, ոց s. œuvre, action, ouvrage; façon; production, produit; biens, fortune.

Արարած, ոց a. créé; s. créature; action, ouvrage, œuvre; création.

Արարատեան a. d'Ararat; արշալոյս —, l'aurore de l'—.

Արարիչ s. créateur.

Արարող, աց V. Արարիչ.

Արարողապետ, աց s. maître de cérémonie.

Արարողութիւն s. action de faire ; cérémonies.

Արարուած V. Արարած ; acte (de théâtre).

Արարչագործ s. créateur.

Արարչագործեմ, եցի va. créer.

Արարչագործութիւն s. création.

Արարչախնդիր a. qui cherche son créateur.

Արարչական a. qui a la vertu de créer.

Արարչակից a. qui crée ensemble.

Արարչապաշտ a. qui adore le Créateur.

Արարչապետ s. créateur.

Արարչութիւն s. création.

Արարք V. Արար.

Արաց s. ancien sixième mois des Arméniens.

Արբանեակ, նեկաց s. valet, serviteur ; satellite, complice ; astr. satellite.

Արբանեկեմ, եցի vn. servir ; — հրամանաց ուրուք, agir par les ordres de qn., exécuter les ordres de qn. ; — ցանկութեանց, servir ses passions.

Արբանեկեցուցանեմ, ցուցի va. faire servir ; — զինմն իվրէժխնդրութիւն իւր, faire servir qch. d'instrument à sa vengeance.

Արբանեկութիւն s. service ; — հարկանեմ, servir, rendre service.

Արբեալ s. ivre, soûl, gris, enivré ; fig. — էր սիրով նորա, il était enivré de son amour, il était passionné pour lui ; — խնդութեամբ, ivre de joie.

Արբելիք, եւեաց s. ivresse.

Արբենամ, եցայ vn. s'enivrer, se griser, se soûler ; fig. s'enivrer ; արբեցեալ իփառաց, enivré de sa gloire.

Արբեցող, աց s. buveur.

Արբեցութիւն sm. ivresse, enivrement ; — ախտից, enivrement des passions ; — հրճուանաց, ivresse de la joie ; զմայլել —է, avoir le transport de l'ivresse.

Արբեցուցանեմ, ուցի va. enivrer, griser, soûler ; abreuver, faire boire ; fig. enivrer ; ամբարհաւաճութիւն՝ բարեբաստութիւն արբեցուցանէ, l'orgueil, la prospérité enivre.

Արբշիռ, շռաց s. buveur, ivrogne.

Արբշռութիւն s. ivrognerie, ivresse ; յ— հատանել, s'adonner au vin, s'enivrer, se soûler.

Արբումն s. action de boire ; breuvage, boisson.

Արբունք, ունց s. âge de puberté, puberté, nubilité, verte jeunesse ; յարբունս հասանել, atteindre l'âge de puberté, être nubile ; չեւ եւս ժամանեալ յարբունս, encore en bas âge ; յարբունս հասեալ, pubère, adulte, nubile.

Արբուցանեմ, ուցի va. donner à boire, faire boire, abreuver ; arroser ; enivrer ; — զծա-

րաւ, étancher, apaiser la soif, désaltérer.

Արբուցիչ a. qui fait boire.

Արբուցումն s. action de faire boire, d'arroser.

Արգահատանք, անաց s. compassion, pitié, attendrissement.

Արգահատեմ, եցի vn. va. compatir, avoir pitié, être touché, ému de compassion pour, s'attendrir à ou sur, plaindre, prendre qn. en pitié, ressentir pour lui de la compassion; արգահատեմ ընդ պայման նորա, son état m'affecte, me touche, j'ai pitié de sa position.

Արգահատութիւն V. Արգահատանք.

Արգանակ, աց s. bouillon.

Արգանդ, ի s. sein ou ventre de la mère; matrice, utérus; — երկրի, le sein de la terre.

Արգասաւոր, աց a. fertile, fécond.

Արգասաւորութիւն s. fertilité, fécondité.

Արգասիք, գասեաց s. œuvre, ouvrage, action; produit, fruit, production, résultat; effet, impression, suites.

Արգաւանդ, աց a. fertile, fécond.

Արգաւանդահող a. dont le sol est fertile.

Արգաւանդութիւն s. fertilité, fécondité.

Արգել s. obstacle, entrave, empêchement, embarras, inconvénient; opposition; défense, prohibition, interdiction, interdit; — առնել՝ արկանել՝ լինել, faire obstacle, mettre un obstacle, un empêchement, susciter des obstacles, empêcher, entraver; յ— արկանել, renfermer, cloîtrer; assiéger; mettre aux arrêts.

Արգելական, աց a. cloîtré, renfermé; détenu, prisonnier.

Արգելան, աց s. maison d'arrêt, lieu de détention, prison; lazaret, quarantaine.

Արգելավանք, վանից s. cloître.

Արգելաւոր V. Արգելական.

Արգելեմ V. Արգելում.

Արգելոց, աց s. parc, enclos, cloître.

Արգելում, եցի va. empêcher, mettre obstacle, entraver, intercepter; défendre, interdire, prohiber; arrêter, retenir.

Արգելումն s. empêchement, défense, prohibition, interdiction; եկեղեցական —, interdit.

Արգոյ a. précieux, estimable, honorable; — օր, jour ouvrable.

Արդ, ուց s. m. ornement; forme.

Արդ, եւ արդ conj. or, donc.

Արդ adv. maintenant, à présent; — եւս, dans ce moment même, tout à l'heure, récemment, tout récemment; — եւս վախճանեցաւ, il vient de mourir.

Արդածին a. nouveau-né.

Արդատունկ a. planté depuis peu.

Արդար, ոց a. juste, équita-

ble, loyal, probe; adv. justement, loyalement.

Արդարաբան a. véridique, juste.

Արդարագնաց, Արդարագնացիկ a. juste, intègre, loyal, probe.

Արդարագնացք, ցից s. conduite pleine de justice.

Արդարագործ a. qui agit justement, probe, juste.

Արդարագործութիւն s. action ou acte plein de justice, justice, probité.

Արդարադատ a. juge équitable.

Արդարադատութիւն s. jugement équitable.

Արդարախոհ a. qui voit les choses en conscience, qui est juste, équitable.

Արդարախօս V. Արդարաբան.

Արդարակշիռ a. qui pèse, qui juge équitablement, juste, équitable.

Արդարակորով a. très-juste, plein d'équité, probe, intègre.

Արդարանամ, ացայ vn. se justifier, s'excuser, prouver son innocence, être justifié; se vérifier, être vérifié.

Արդարապէս adv. justement, de plein droit, à juste titre, loyalement.

Արդարասէր a. qui aime la justice, juste.

Արդարասիրութիւն s. amour de la justice, équité, probité.

Արդարացի a. juste, équitable.

Արդարացուցանելի a. justifiable, excusable.

Արդարացուցանեմ, ուցի va. justifier, excuser; vérifier, constater; — զանձն, se justifier, s'excuser, prouver son innocence.

Արդարացուցիչ a. justifiant, justificatif, constatant.

Արդարացուցումն s. justification, excuse.

Արդարեւ adv. en vérité, réellement, véritablement, assurément, en effet, effectivement, sans doute; a. vrai, réel; — վարձք, vraie récompense.

Արդարութիւն s. justice, équité; probité, loyauté; la bonne cause.

Արդեան V. Արդի.

Արդեօք adv. est-ce que? est-ce? est-ce donc que? si par hasard; sans doute, à la vérité, certes.

Արդէն, Արդէն իսկ adv. déjà; à l'instant même.

Արդի, դեաց a. moderne, récent; — երաժշտութիւն, la musique moderne; արդիք, les modernes; adv. tout à l'heure, à présent, maintenant.

Արդիւն V. Արդիւնք.

Արդիւնաբեր a. qui produit, qui rapporte, productif, fructueux, fertile.

Արդիւնական a. fructueux, fécond, productif; émérite.

Արդիւնատու, աց a. productif, fructueux, fertile.

Արդիւնարար, աց a. producteur, agriculteur, cultivateur.

Արդիւնալաբութիւն s. agriculture.

Արդիւնացուցանեմ V. Յարդիւնս ածեմ.

Արդիւնաւոր V. Արդիւնականն.

Արդիւնաւորեմ V. Յարդիւնս ածեմ.

Արդիւնաւորիմ, եցայ vn. mériter; V. Յարդիւնս գամ.

Արդիւնաւորութիւն s. fructification, fécondité; mérite.

Արդիւնք, դեանց s. production, produit, fruit; acte, œuvre, ouvrage, fait, effet, réalité; mérite; յարդիւնս ածել, réaliser, effectuer, faire exécuter, accomplir; գալ յարդիւնս, se réaliser, se faire; իրացն իսկ — աղաղակեն եւ վկայեն, l'effet parle, les faits parlent; —ս առնել, porter fruit, produire; — իրաց, l'expérience; յարդեանց իրացն, par expérience; բանքն — լինէին, les paroles s'accomplissaient; արդեամբք, en effet, en réalité, réellement.

Արդուկեմ, եցի va. repasser; — զկտաւիս, — du linge.

Արդն, դունք s. lance.

Արդնաւոր, աց a. lancier.

Արդնընկէց լինիմ vn. combattre avec des lances.

Արդու, աց s. artabe (mesure de capacité qui vaut 65 litres).

Արեւ, ու s. soleil; vie, jour; զ— հատանել, յարեւէ արկանել, ôter la vie, tuer; յարեւէ անկանել, perdre le jour, la vie; յա-

Արեգ, ի s. soleil; ancien huitième mois des Arméniens; յ— կուսէ, du côté d'orient.

Արեգակն, ական, կանք, կանց s. soleil; ընդ արեգականբ, sous le soleil, sur la terre; ամենայն ազգ որ ընդ արեգակամբ, tous les peuples du monde; միակ յոյս իմ ընդ արեգակամբ, la seule espérance qui me reste ici-bas; ծագէ՝ մտանէ —, le soleil se lève, se couche; չեւ խոնարհեալ արեգական, avant le coucher du soleil, avant la fin du jour.

Արեգականակ s. balcon.

Արեգականակերպ a. semblable au soleil, comme un soleil.

Արեգականակէզ a. brûlé par le soleil, hâlé du soleil; — լինել, être brûlé par le soleil, se hâler au soleil.

Արեգականային a. solaire.

Արեգականապէս adv. comme un soleil.

Արեգականատես a. éclairé par les rayons du soleil, exposé au soleil, lumineux.

Արեգականափայլ a. brillant comme le soleil, éclatant.

Արեգդէմ a. exposé au soleil.

Արեգջեր a. chauffé par le soleil.

Արենակից V. Արեանառու.

Արենակցութիւն s. consanguinité, parenté.

Արեւ, ու s. soleil; vie, jour; զ— հատանել, յարեւէ արկանել, ôter la vie, tuer; յարեւէ անկանել, perdre le jour, la vie;

յարեւու, avant le coucher du soleil, avant la brune; տեսանել զ—, voir le jour, vivre; ի մտանել —ու, au coucher du soleil; յելանել՝ ի ծագել արեւու, au lever du soleil; — մտանէ՝ ելանէ, le soleil se couche, s'élève; երդուեալ յարեւն Փարաւոնի, par la vie de Pharaon; ըմպել յ— ուրուք, boire à la santé de qn., lui porter un toast; յ— ձեր, à votre santé.

Արեւագալ a. aube, le point du jour; ընդ —ն, au point du jour, à l'aube du jour, de très-bonne heure.

Արեւադարձ, ձից s. tropique.

Արեւադէմ, դիմի s. vanille; héliotrope.

Արեւածաղիկ, ծաղկան s. soleil, tournesol.

Արեւածայրք s. le point du jour, l'aube, l'aurore; ընդ արեւածայրս adv. au point ou à l'aube du jour; անդէն ընդ արեւածայրս, dès l'aurore, dès le point, dès l'aube du jour.

Արեւակայք, յից s. solstices.

Արեւակէզ V. Արեգակնակէզ.

Արեւահար լինիմ vn. avoir un coup de soleil.

Արեւահարութիւն s. coup de soleil.

Արեւապաշտ, ից, աց s. adorateur du soleil.

Արեւացոյց, ցուցի s. gnomon.

Արեւացուցակ, աց s. cadran, cadran solaire.

Արեւելագէտ s. orientaliste.

Արեւելակողմն, Արեւելակոյս s. le côté d'orient, l'Orient.

Արեւելեայ, եայց, եաց a. s. oriental; արեւելեայք, les Orientaux.

Արեւելք, լից s. orient, le levant, l'est; l'Orient, le pays d'Orient; les orientaux; ընդ արեւելս adv. à l'orient, du côté d'orient.

Արեւիշուշտ a. ingrat.

Արեւկայ a. où il y a du soleil, exposé au soleil.

Արեւմուտք, մտից s. occident, le couchant, ouest; l'Occident; les Occidentaux; le coucher du soleil; ընդ արեւմուտս adv. au coucher du soleil; à l'occident; յարեւմուտս կոյս, à l'occident.

Արեւմտեայ, եայց a. s. occidental; արեւմտեայք, les Occidentaux.

Արեւմտեան a. occidental.

Արեւշատութիւն s. toast; ըմպել յ— ուրուք, porter un toast, boire à la santé de qn.

Արթնութիւն s. veille; vigilance, présence d'esprit.

Արթուն, թնոց a. éveillé, qui ne dort pas; éveillé, avisé; vigilant; — կալ, veiller.

Արթչիմ, թեայ V. Խրտչիմ.

Արժան, ից a. digne, convenable; à bon marché; s. dignité, convenance; droit, justice; — է, il convient, il est juste que, il est permis, il mérite, il faut; ոչ է —, il ne faut pas, il ne convient pas, il n'est pas juste que; — համարիլ,

juger digne; daigner; ոչ —, համարիլ, ne pas juger digne; dédaigner; — ի՞նչ էր, fallait-il? — եւ իրաւ է, il est juste de; յարժանս ou — տալ՝ վաճառել՝ գնել, donner, acheter, vendre à bon marché.

Արժանն s. ce qui convient, ce qui est convenable.

Արժանագով a. digne de louange, louable.

Արժանաժառանգ a. digne héritier.

Արժանահաւատ a. digne de foi, de confiance.

Արժանանամ, ացայ vn. être digne, se rendre digne, mériter.

Արժանապատիւ a. digne d'honneur, très-honorable.

Արժանապէս adv. dignement, d'une manière digne, comme il faut.

Արժանավայել a. qui convient, digne, convenable.

Արժանացուցանեմ, ուցի va. rendre digne.

Արժանաւոր, աց a. qui mérite, digne; convenable.

Արժանաւորեմ, եցի va. rendre digne; juger digne; daigner.

Արժանաւորիմ, եցայ vn. être digne; être jugé digne; mériter.

Արժանաւորութիւն s. dignité, mérite.

Արժանեմ, եցի va. monnayer, frapper de la monnaie.

Արժանի, նւոյ, նեաց a. digne, qui mérite; — վարձուց, digne de récompense; —, ըստ արժանւոյն, յարժանի, adv. dignement, comme il faut; — առնել, V. Արժանաւորեմ; — լինել, V. Արժանաւորիմ.

Արժանիք, նեաց s. dignité, mérite; ըստ արժանեաց, adv. dignement; selon son mérite.

Արժանք s. dignité, mérite; frappe, coin.

Արժեմ, եցի vn. coûter, valoir; զի՞նչ արժէ այս, combien cela coûte? combien cela vaut? այս արժէ երեք դահեկան, cela coûte, vaut cinq piastres; չարժէ, ne vaut pas la peine, ce n'est pas la peine.

Արժէգին s. prix coûtant.

Արժէք, Արժողութիւն s. valeur, prix.

Արի, րեաց a. brave, vaillant, valeureux, courageux; s. Արիք, les Perses.

Արիաբար adv. vaillamment, bravement, courageusement.

Արիական a. mâle, viril, vigoureux, vaillant, courageux; persane; — ազգ, la nation persane.

Արիանամ, ացայ vn. avoir de l'énergie, prendre du courage, de la force, déployer ses forces, son courage, avoir le courage, la force de, montrer du courage, du caractère, se signaler, être fort.

Արիանոս, աց s. Arien.

Արիացուցանեմ, ուցի va. encourager, inspirer du courage, donner de la vigueur.

Արիութիւն s. âme virile

vaillance, valeur, courage, bravoure, force d'âme, fermeté.

Արիւն, բեանց s. sang; parenté; — խաղողոյ՝ ողթոյ, vin; — հանել, saigner, tirer du sang; *— քրտինք լինել, suer sang et eau; — թափել՝ հեղուլ, verser du sang; յարեան առնել՝ համակել, ensanglanter, souiller de sang, plonger dans le sang; V. Ապաժոյժ.

Արիւնագոյն a. de couleur de sang, sanguin.

Արիւնազանգ a. couvert de sang, ensanglanté.

Արիւնաթաթաւ a. qui nage dans le sang, ensanglanté.

Արիւնալից a. plein de sang.

Արիւնախանձ a. altéré, affamé ou avide de sang, sanglant, sanguinaire.

Արիւնախառն a. mêlé de sang, sanglant, saignant.

Արիւնակալ, աց s. vase à sang, coupe du sacrifice.

Արիւնահան, Արիւնահեղ a. sanguinaire, sanglant.

Արիւնահեղութիւն s. V. Արիւնհեղութիւն.

Արիւնահոս a. dégouttant de sang, saignant.

Արիւնային a. de sang, sanguin, sanglant.

Արիւնանամ, ացայ vn. se convertir, changer en sang.

Արիւնանշան a. marqué de sang.

Արիւնաշատ a. qui a beaucoup de sang, sanguin.

Արիւնապակաս a: qui a peu de sang.

Արիւնասէր a. qui aime le sang, sanguinaire.

Արիւնարբու a. buveur de sang, sanguinaire.

Արիւնացայտ a. qui jaillit du sang, sanglant.

Արիւնեմ, եցի va. saigner.

Արիւներանգ a. de couleur de sang, sanguinolent.

Արիւնհեղութիւն s. effusion de sang, massacre, carnage.

Արիւնհոսութիւն s. hémorragie.

Արիւնոռոգ adj. arrosé de sang, sanglant.

Արիւնոտ a. sanguin, sanglant, saignant.

Արիւնռուշտ adj. sanglant, plein de sang; affamé, altéré ou avide de sang, sanguinaire.

Արծաթ, ոյ s. argent; argent, monnaie, numéraire, espèces; richesse.

Արծաթագին a. acheté à prix d'argent; s. esclave.

Արծաթագոյն a. de couleur d'argent, argenté.

Արծաթագործ, աց s. orfévre; a. fait d'argent.

Արծաթագործութիւն s. orfévrerie.

Արծաթազօծ a. argenté.

Արծաթազօծեմ, եցի va. argenter.

Արծաթահանք, հանաց s. pl. mine d'argent.

Արծաթաձոյլ, ձուլից s. fondeur d'argent; a. fondu en argent, d'argent massif.

Արծաթաճաճանչ V. Արծաթափայլ.

Արծաթապատ a. couvert d'argent, argenté.

Արծաթասէր, սիրաց a. qui aime l'argent, cupide, avare.

Արծաթարար, աց s. orfévre.

Արծաթափայլ a. brillant comme de l'argent, argenté.

Արծաթեղէն, ղինաց a. d'argent, fait en argent; s. argenterie.

Արծաթեմ, եցի va. argenter.

Արծաթի, թեաց a. d'argent, fait en argent; s. pièce d'argent.

Արծաթումն s. argenture.

Արծաթսիրութիւն s. amour de l'argent, cupidité, avarice.

Արծարծանեմ, **Արծարծեմ**, եցի va. attiser le feu, rallumer; fig. rallumer, ranimer, relever.

Արծարծումն s. action de rallumer, de ranimer.

Արծիւ V. Արծուի.

Արծնեմ, եցի va. émailler.

Արծուէնշան a. qui a l'enseigne d'aigle; s. l'aigle (enseigne).

Արծուի, ծուեաց s. aigle; — գոչէ, l'— trompette.

Արծուունգն a. qui a le nez aquilin.

Արկած, ից s. revers, malheur, coup, contre-temps, calamité, infortune, désastre; accident, aventure; —ք բախտի՝ ձմերայնոյ, les rigueurs de la fortune, de l'hiver.

Արկանելի a. celui qui jette, qui met; mettable, portable; s. vêtement, habillement, habit; manteau.

Արկանեմ, արկի va. jeter, lancer; poser, mettre, étendre, verser, répandre; vêtir, habiller; porter, s'habiller; proposer; ôter, enlever, dépouiller, priver, déposer; attribuer, jeter, accuser; faire, fabriquer; fonder, s'établir; languir; յինքն —, s'attirer, se concilier, gagner, captiver; — զանձամբ, V. Անձն; — ի միտս, V. Միտք; ձայն —, V. Ձայն; — յընչից, V. Ինչք, etc.; — զմեղն ի վերայ ուրուք, imputer, rejeter une faute sur qn., s'en prendre à lui de la faute.

Արկանիմ, արկայ vp. se jeter, tomber; s'habiller.

Արկղ, կեղաց s. caisse, coffre, malle.

Արկղագործ, **Արկղակերտ** s. coffretier, layetier.

Արկղակալ, աց s. caissier.

Արկղիկ s. cassette, coffret.

Արկուած V. Արկած.

Արհամարհ a. méprisable, vil, abject.

Արհամարհանք, անաց s. mépris, dédain; արհամարհանօք, avec mépris, avec dédain, dédaigneusement; յարհամարհանս, au mépris de.

Արհամարհելի a. méprisable.

Արհամարհեմ, եցի va. mépriser, faire peu de cas de, dédaigner; narguer, braver, ne pas tenir compte.

Արհամարհիչ a. méprisant.

Արհամարհող, աց, **Արհամարհոտ** a. méprisant, dédaigneux.

Արհամարհութիւն s. mépris, dédain.

Արհաւիրք, աւրաց s. terreur, épouvante, effroi, consternation; — մահու, les horreurs de la mort; արհաւիրս արկանել, répandre la terreur, jeter l'épouvante; — կալան զնա, յարհաւիրս ըմբռնեցաւ, il fut saisi de terreur, d'horreur, l'épouvante le saisit.

Արհեստ V. Արուեստ.

Արհիեպիսկոպոս s. archevêque.

Արձագանգ, աց s. écho; contre-coup; — տալ, faire résonner l'écho.

Արձակ, աց adj. délié, libre, dénoué, détaché; vaste, spacieux; en prose, prosaïque; adv. librement; — բան, prose; — համարձակ, hardiment, ouvertement; յարձակի լինել, être en liberté; être à l'aise.

Արձակ արձակ adv. librement, hardiment.

Արձակավայրք, վայրաց s. pl. banlieue.

Արձակաքաղաք s. ville non close, sans fortification.

Արձակեայն s. femme renvoyée par son mari.

Արձակեմ, եցի va. délier, dénouer, détacher; absoudre, délivrer, acquitter; dégager, décharger, expédier, envoyer; lâcher, laisser aller; décocher; renvoyer, congédier, licencier, remercier; jeter, lancer, flanquer, tirer; pousser, jeter; exhaler, répandre, jeter; ի բաց —, renvoyer, congédier; ձայն —, pousser, jeter un cri; — զկին, répudier; կինս —, V. Կինք; — զոք, donner à qn. son congé; հրացան —, décharger le fusil; հրետ —, tirer le canon; — ի մեղաց, absoudre; — զատեան, lever la séance; congédier l'assemblée.

Արձակիմ, կեցայ vn. être délié, libéré, détaché, délivré, absous.

Արձակերասան, Արձակերասանակ a. adv. sans frein.

Արձակիչ a. celui qui délie, qui absout, libérateur.

Արձակումն s. délivrance, libération, acquittement; licenciement; décharge; répudiation, divorce; — մեղաց, absolution; — տալ, donner l'absolution; տալ զարձակումն, donner un acte de répudiation.

Արձակուրդ s. V. Արձակումն; congé, vacances.

Արձան, աց s. colonne, cippe, stèle; borne; grand morceau de pierre; statue, simulacre, idole; կալ — անմոռաց, devenir un monument éternel.

Արձանագիր, գրաց s. inscription, épitaphe; registre; enregistrement; protocole; instrument, acte.

Արձանագործ a. en pierre; s. V. Անդրիագործ.

Արձանագործութիւն V. Անդրիագործութիւն.

Արձանագրեմ, եցի va. inscrire, enregistrer, registrer, prendre acte.

Արձանագրութիւն V. Արձանագիր.

Արձանանամ, ացայ vn. se tenir, se dresser droit et immobile comme une statue, rester immobile; se convertir en statue; վկայ —, être témoin; արձանացեալ կալ անյողդողդ, rester ou demeurer ferme; գուպարայաղթ —, demeurer victorieux.

Արձանացուցանեմ, ուցի va. élever en forme de colonne; dresser, fixer d'une manière inébranlable, rendre immobile; inscrire, enregistrer; convertir en statue; — զոք ընդդէմ ուրուք, opposer qn. à.

Արձոյլ, ձուլաց s. verveux, rets.

¹Արմ, մի s. tronc, souche, tige, collet.

Արմանամ V. Զարմանամ.

Արմատ, ոց s. racine; fig. racine, source; — առնուլ՝ արձակել, prendre racine, jeter, pousser des racines; արմատով V. Արմատաքի.

Արմատախիլ առնեմ, Արմատախլեմ, եցի vn. déraciner, extirper.

Արմատական a. radical.

Արմատակեր a. qui mange des racines.

Արմատանամ, ացայ vn. s'enraciner, prendre racine, prendre.

Արմատաքի adv. avec les racines, radicalement; — խլել, déraciner, extirper.

Արմաւ, ոց, ուց s. datte; dattier, palmier; phénix.

Արմաւաստան, աց s. lieu planté de palmiers.

Արմաւենի, ենեաց s. dattier, palmier; branche de palmier, palme.

Արմն, մին V. Արմ.

Արմնիմ V. Արմատանամ.

Արմուկն, մկանց s. coude; խթել արմկամբ, coudoyer.

Արմտիք, տեաց s. céréales.

Արշալոյս, լուսոյ, Արշալուրշք s. aurore, la messagère, l'avant-courrière du jour; — կենաց, l'aurore de la vie; նորանշոյլ —, aurore naissant.

Արշաւ s. course.

Արշաւակի adv. à toutes jambes.

Արշաւաճիանդէս, դիսի s. course.

Արշաւան, աց s. expédition, campagne; course, excursion; invasion, incursion, irruption; — ձիոյ, lieue; —ս դնել, faire une invasion, des excursions.

Արշաւասոյր a. qui court rapidement, rapide.

Արշաւեմ, եցի vn. courir, courir à toutes jambes; faire une expédition, une incursion; — հիմարտ, se mettre en campagne, entrer en guerre.

Արշաւեմ, եցի, Արշաւեցուցանեմ, ուցի va. faire courir, faire faire une excursion.

Արոյր, րուրի s. laiton.

Արու, ուաց a. mâle.

Առուագէտ, գիտաց a. sodomiste, pédéraste.

Առուագիտութիւն s. sodomie, pédérastie.

Առուական, աց a. mâle, masculin.

Առուարձական, Առուարձային a. limitrophe, voisin.

Առուարձան, աց s. faubourg.

Առուարձանեայք, եայց s. les habitants d'un faubourg; les faubourgs.

Առուգ a. maigre, frêle, grêle, sec, aride, stérile.

Առուեստ, ից s. art, métier, profession, état; art, adresse; prodige, miracle; ունել զ—, avoir, posséder l'art de; գեղեցիկ՝ ազատական՝ մեքենական —ք, beaux-arts, arts libéraux, mécaniques.

Առուեստաբար adv. artistement.

Առուեստագէտ, գիտաց s. artiste, artisan.

Առուեստագիտութիւն Voy. Առուեստգիտութիւն.

Առուեստագիւտ, աց s. inventeur d'un art.

Առուեստագործ, աց a. fait avec art, artistement travaillé.

Առուեստագործեմ, եցի va. travailler avec art.

Առուեստագործութիւն s. ouvrage fait avec art.

Առուեստախառն a. artificiel.

Առուեստախօսեմ V. Ճարտարախօսեմ.

Առուեստական a. artificiel; musical; artificieux; s. artiste; musicien.

Առուեստակեալ a. affecté, affété, étudié, trop recherché.

Առուեստակից s. compagnon d'art, de profession.

Առուեստակութիւն s. affectation, afféterie, recherche.

Առուեստահանդէս, դիսից s. exposition.

Առուեստանոց, աց s. atelier.

Առուեստային a. artistique.

Առուեստաշէն a. fait avec art, artistement fait.

Առուեստապետ, աց s. contre-maître, chef des artistes.

Առուեստապէս adv. artistement, avec art.

Առուեստաւոր, աց s. artiste, artisan.

Առուեստասէր a. qui aime les arts, ami des arts, amateur.

Առուեստգիտութիւն s. connaissance de l'art; artifice.

Առուեստեմ, եցի va. faire, exécuter avec art, inventer.

Առուէգ, իգաց s. hermaphrodite, androgyne.

Առութիւն s. virilité, âge viril; bravoure, valeur, courage; semence virile; —ք քաջութեանց, exploits, conquêtes, hauts faits; պայծառ —ք, belles actions.

Առուսեակ, սեկի s. Vénus, Lucifer, étoile du berger; diable.

Արջ, ոց, ուց s. ours; — մռնչայ, l'— gronde.

Արջային a. arctique.

Արջապան, աց s. meneur d'ours.

Արջառ, ոց s. troupeau de bœufs, bestiaux, gros bétail.

Արջառակաշի, շւոյ s. cuir de bœuf.

Արջառամահ s. mortalité des bestiaux, du bétail.

Արջառամորթ, ոյ s. peau de bœuf.

Արջառաջիլ, ջլաց s. nerf de bœuf; fouet, knout.

Արջասպ, ոյ s. vitriol.

Արջնագռաւ, ուց s. corneille.

Արջնազգեստ Voy. Սեւազգեստ.

Արջնաթոյր a. noir.

Արջնդեղ, ոյ s. nielle.

Արջուկ s. ourson.

Արջտակ, ի s. truffe.

Արտ, ոց s. champ, campagne.

Արտաբերեմ, եցի va. proférer, prononcer.

Արտաբերութիւն s. prononciation.

Արտադրեալ s. produit.

Արտադրեմ, եցի va. produire; exprimer.

Արտադրիչ s. arith. facteur.

Արտադրութիւն s. production; expression.

Արտախոյր, խուրի s. tiare, mitre, diadème.

Արտախուրակ, աց s. V. Արտախոյր; voile, couverture.

Արտակենդրոն, աց a. excentrique.

Արտակենդրոնութիւն s. excentricité.

Արտայայտեմ, եցի va. énoncer, exprimer.

Արտայայտութիւն s. énonciation, expression.

Արտաշէկ V. Ատրաշէկ.

Արտաշնչեմ, եցի va. exhaler; transpirer.

Արտաշնչութիւն s. exhalaison; transpiration.

Արտաչափ s. arpenteur.

Արտաչափեմ va. arpenter.

Արտաչափութիւն s. arpentage.

Արտասահմանեմ V. Աքսորեմ.

Արտասահմանութիւն Voy. Աքսոր.

Արտասանեմ, եցի va. dire, réciter; prononcer, déclamer.

Արտասանութիւն s. récit, récitation; prononciation, déclamation.

Արտասուաբեր a. qui produit, cause des larmes, qui fait pleurer.

Արտասուագոչ a. qui crie en larmes.

Արտասուաթոր a. qui verse des larmes, larmoyant.

Արտասուալիր, Արտասուալից a. plein de larmes, larmoyant; — աչօք, avec des yeux pleins, baignés de larmes, les larmes aux yeux.

Արտասուախառն a. mêlé de larmes.

Արտասուակաթ V. Արտասուաթոր.

Արտասուակից լինիմ vn. pleurer ensemble.

Արտասուայեղց a. noyé de

larmes, tout en larmes, baigné de larmes, larmoyant.

Արտասուեմ, եցի vn. pleurer, larmoyer; — զոք, pleurer qn.

Արտասուք, սուաց s. pleurs, larmes; ջերմ արտասուս հեղուցանել, լալ ջերմ արտասուօք, pleurer à chaudes larmes; արտասուօք, avec des larmes, աչք յարտասուս, les larmes aux yeux; արտասուօքն Թանալ՝ ոռոգել, arroser de ses larmes; ունել զարտասուս, retenir ses larmes; — հոսէին յաչաց նորա, les larmes coulaient de ses yeux; արտասուս արկանել, յարտասուս հարկանել, fondre en larmes, en pleurs, verser des larmes, donner cours à ses larmes; սրբել զարտասուս յաչաց, essuyer ses larmes.

Արտավար, աց s. champ labouré, champ, campagne; laboureur; arpent.

Արտափայլեմ, եցի va. reluire, briller.

Արտաքին, աքնոց a. extérieur, externe; étranger; profane; — արտաքնոցն վէպք, l'histoire profane.

Արտաքնայարդար a. simulé, feint, faux; — առաքինութիւն, vertu apparente.

Արտաքնոց V. Ձեմիշ.

Արտաքոյ prép. hors, dehors, en dehors, de dehors, à l'extérieur; — երեւել, paraître au dehors; — քան, hors de, en dehors de; par-dessus.

Արտաքուստ adv. de dehors, du dehors, au dehors, à l'extérieur, extérieurement; a. extérieur; արտաքուստ արտաքս, adv. dehors, au dehors, bien loin.

Արտաքս adv. dehors, au dehors; — քան, hors; առ —, extérieurement, pour le dehors, pour la forme; —ելանել, sortir dehors.

Արտաքսեմ, եցի va. chasser, mettre à la porte; exclure, écarter; — զոք հտանէ, montrer la porte à qn., le chasser de la maison, de chez soi.

Արտեւան, ի s. le sommet d'une montagne.

Արտեւանունք, նանց s. les cils; les paupières; ծանրաբեռն —, paupières appesanties; բանալ զարտեւանունս, ouvrir les paupières, կափուցանել զարտեւանունս, fermer les paupières.

Արտիկ s. mouflon.

Արտոյտ, տուտի s. m. alouette; — երգէ, l'— chante.

Արտորայ, ից s. champ, campagne.

Արտորէք, էից s. pl. campagnes, champs.

Արտուղի a. fourvoyé, égaré; — շաւիղ, sentier détourné; ըստ — անկանել՝ մոլորել, se fourvoyer, s'égarer.

Արտօնութիւն, Արտօնութիւն s. privilége, prérogative; — ընդունել՝ տալ, obtenir ou accorder un privilége.

Արտօսր V. Արտասուք.

Արտօսրաբեր V. Արտասուաբեր.

Արտօսրաբուղխ a. qui verse des larmes, fond en larmes.

Արտօսրալից V. Արտասուալից.

Արտօսրահառաչ a. qui soupire en larmes.

* Արցունք V. Արտասունք.

Արփայագնաց լինիմ vn. voyager, courir dans l'air.

Արփենի, Արփիական a. solaire, céleste; ակն —, soleil.

Արփի, փւոյ s. soleil.

Արքայ, ից s. roi, monarque, souverain; արքայից —, roi des rois; — քաջ, ô grand roi; կեցցէ՛ —, vive le roi!

Արքայաբար adv. royalement.

Արքայագունդ s. m. garde royale.

Արքայազն, զունք, զանց s. prince royal.

Արքայական a. royal.

Արքայակերպ a. royal.

Արքայանիստ a. où réside le roi; — քաղաք, capitale.

Արքայատուր a. donné par le roi, royal.

Արքայիկ oá s. basilic.

Արքայորդի, որդւոց s. fils du roi, prince.

Արքայութիւն s. royaume, royauté, règne; paradis, ciel; — երկնից, royaume des cieux.

Արքայուհի sf. reine.

Արքեպիսկոպոս, աց s. archevêque.

Արքեպիսկոպոսական a. archiépiscopal.

Արքեպիսկոպոսարան, աց s. archevêché, palais archiépiscopal.

Արքեպիսկոպոսութիւն s. archiépiscopat.

Արքիմանդրիտ s. archimandrite.

Արքունական a. royal; — ճանապարհ, rue royale, passante.

Արքունատուր a. donné par le roi.

Արքունի, նեաց a. royal.

Արքունիք, նեաց s. la cour, le palais; la cour, les courtisans; յարքունիս առնուլ, confisquer.

Արքունուստ, Յարքունուստ adv. de la cour, du trésor public, par l'État.

Արօս, ի s. outarde.

Արօսի s. sorbier, alizier; sorbe, alize.

Արօտ, ից s. pâturage, prairie; պարարտ —, gras pâturage; խաշնաւէտ —, prairie pleine de troupeaux.

Արօտական, աց a. qui paît, qui pâture; s. pâtre, berger.

Արօր, ոյ, իւ s. charrue.

Արօրադիր s. laboureur; — առնել, labourer; — լինել, être labouré.

Արօրադրելի a. arable.

Արօրադրեմ, եցի va. labourer, défricher.

Աւագ, աց a. grand (dans tous les sens); — շաբաթ, la semaine sainte; — ուրբաթ, vendredi saint; — սեղան՝ խորան, le maître-autel; —

եղբայր իւր, son frère aîné, son aîné.

Աւագախումբ a. composé des grands ; — ատեան, assemblée des rois.

Աւագամեծար a. illustre, célèbre ; — ժողով, assemblée respectable.

Աւագանամ, ացայ vn. grandir, devenir seigneur.

Աւագանի, անւոյ s. pl. les grands, les notables, le grand monde.

Աւագափող, ոյ s. trombone.

Աւագերէց, րիցու s. archiprêtre, curé.

Աւագոյթ s. âge mûr, avancé; յ— հասակի, d'un âge mûr, dans un âge avancé.

Աւագորեար, րերոյ s. pl. les hommes, les grands, les personnages.

Աւագութիւն s. grandeur, dignité, honneur; dignité, place ; յ— ամբառնալ, élever ou s'élever aux honneurs, à une dignité ; V. Աւագոյթ.

Աւադիկ adv. voici, voilà.

Աւազ, ոց s. sable ; poudre.

Աւազածիր a. entouré de sable.

Աւազակ, աց s. brigand, larron, voleur de grand chemin, assassin, bandit.

Աւազակաբար adv. à la manière des brigands.

Աւազականոց, աց s. repaire de brigands.

Աւազակապետ, աց s. chef de brigands.

Աւազակեմ, եցի va. faire le métier de brigand, brigander, assassiner.

Աւազակութիւն s. brigandage, assassinat.

Աւազակոտ a. plein de brigands.

Աւազաման s. poudrier.

Աւազան, աց s. bassin, pièce d'eau ; baignoire ; abreuvoir ; — մկրտութեան, baptistère, fonts de baptême.

Աւազանաձեւ a. en forme de bassin.

Աւազաշէն a. bâti sur le sable.

Աւազեղէն a. de sable.

Աւազեմ, եցի va. sabler, sablonner.

Աւազին, Աւազոտ a. plein de sable, sablonneux.

Աւա՜ղ interj. hélas ! — ինձ, malheureux que je suis !

Աւաղելի a. à plaindre.

Աւաղեմ, եցի va. plaindre, se plaindre, déplorer, regretter.

Աւաղուկ adj. déplorable, pitoyable.

Աւան, աց s. bourg.

Աւանագիւղ, գեղջ s. bourgade.

Աւանանամ ացայ vn. devenir un bourg.

Աւանապետ, աց s. le maire d'un bourg.

Աւանդ, ից s. dépôt ; consignation ; tradition ; monument ; դնել յաւանդի, տալ յ—, consigner, mettre en dépôt ; կալ յաւանդի, être en dépôt ; հին —ք, les monuments antiques.

Աւանդակիր a. dépositaire; consignataire.

Աւանդապահ, աց a. dépositaire; consignataire; sacristain.

Աւանդառու, աց a. qui a reçu un dépôt, dépositaire; consignataire.

Աւանդատու, աց a. qui consigne, met en dépôt.

Աւանդատուն s. sacristie.

Աւանդեմ, եցի va. mettre en dépôt, déposer; consigner; remettre, transmettre, livrer, léguer, confier; raconter, annoncer; — զոգի, expirer, rendre l'âme; ի ձեռս քո աւանդեմ զոգի իմ, je remets mon âme, mon esprit entre vos mains.

Աւանդութիւն s. tradition; dépôt, consignation; —բ, traditionnellement.

Աւանիկ adv. voici, voilà.

Աւաչ, ոյ, ի s. voix, son; mélodie, accords.

Աւասիկ adv. voici, voilà; — եմ, me voici.

Աւատ, ոյ s. foi; crédit; յ—, à crédit.

Աւար, աց s. butin, dépouille, pillage, proie, sac; — ածել՝ առնուլ՝ հարկանել, յ— մատնել, յաւարի առնուլ՝ տանել, butiner, piller, livrer ou donner au pillage, en proie; յ— մատնիլ, être livré au pillage, devenir la proie; լիածեռն աւարաւ, chargé de butin.

Աւարաբաշխ a. qui distribue le butin.

Աւարաբար adv. avec pillage.

Աւարամասն s. portion du butin.

Աւարառու, ռուաց s. saccageur, pilleur, pillard.

Աւարառութիւն s. sac, saccagement, pillage.

Աւարեմ, եցի va. butiner, piller, saccager, faire main basse.

Աւարիչ V. Աւարառու.

Աւարտ s. fin, terme; bout, extrémité; accomplissement, achèvement; résultat, issue, dénoûment.

Աւարտահասակ adj. de la plus belle taille.

Աւարտեմ, եցի va. finir, terminer, mettre la dernière main, achever, accomplir.

Աւարտումն s. fin, terme, achèvement.

Աւաքեմ, եցի va. guérir, délivrer; ramasser, rassembler; — ի բորոտութենէ, guérir de la lèpre.

Աւել, ի, աց s. balai; — ածել, balayer; *— մը զարնել, donner un coup de balai.

Աւելաբան, աց a. qui dit des paroles inutiles, verbeux, redondant, diffus.

Աւելաբանութիւն s. superfluité de paroles, babil, redondance, verbosité.

Աւելազանց a. excessif.

Աւելազանցութիւն s. excès.

Աւելախնդիր a. qui cherche le superflu.

Աւելախօս V. Աւելաբան.

Աւելած s. balayures.

Աւելածու, աց s. balayeur.

Աւելածութիւն s. balayage.

Աւելաստաց, ից a. cupide, avide.

Աւելաստացութիւն s. acquisition des choses superflues, avidité, cupidité.

Աւելի, ելեաց a. plus, le plus ; excédant, surplus, superflu; adv. plus, en sus, davantage, par-dessus tout; աւելեաց բանք, exagération.

Աւելորդ, աց a. superflu; s. le superflu, reste.

Աւելուկ, լկի s. bot. parelle, patience.

Աւելուկք s. pl. balayures.

Աւեղկեմ, եցի va. regretter.

Աւետ V. Աւետիք.

Աւետաբեր s. porteur de bonnes nouvelles, messager; — Հայաստանեայց, messager de l'Arménie; —ք գարնան, les messagères du printemps, les hirondelles; — տուընջեան, la messagère du jour, l'aurore.

Աւետապարգեւ a. qui donne de bonnes nouvelles.

Աւետատու V. Աւետապարգեւ.

Աւետարան, աց s. Évangile.

Աւետարանագիր, գրաց s. évangéliste.

Աւետարանագործ a. évangélique.

Աւետարանական a. évangélique.

Աւետարանեմ, եցի va. donner une bonne nouvelle, annoncer; évangéliser, prêcher l'Évangile.

Աւետարանիչ s. évangéliste.

Աւետարանութիւն, **Աւետարանումն** s. annonce d'une bonne nouvelle; prédication de l'Évangile.

Աւետաւոր, աց a. porteur de bonnes nouvelles; qui a rapport à d'heureuses nouvelles.

Աւետաւորեմ V. Աւետեմ.

Աւետեմ, եցի va. donner une bonne nouvelle, comme une bonne nouvelle, annoncer.

Աւետիք, տեաց s. bonne, heureuse nouvelle, annonce d'une bonne nouvelle; աւետիս տալ, annoncer, donner une bonne nouvelle; երկիր աւետեաց, la terre promise; տօն աւետեաց, l'Annonciation.

Աւետչեայ s. récompense donnée au porteur d'une bonne nouvelle.

Աւեր a. ruiné, détruit, ravagé, désolé; s. ruine, ravage, destruction, dégât, désolation, dévastation; յ— դառնալ՝ լինել՝ մատնիլ, se ruiner, se détruire, tomber en ruine; յ— դարձուցանել, յ— անմարդի դնել, dévaster, ruiner, ravager, détruire, infester, désoler.

Աւերած, ից, ոց s. ruine, démolition, destruction.

Աւերակ, աց s. ruine, démolitions, décombres, gravats; a. ruiné, détruit, démoli, désolé, désert; առնել յ—, réduire en un désert; — լինել, être désert.

Աւերանք, նաց s. pl. ruine,

désolation, dévastation; խուժան աւերանաց ածիլգաշխարհիւ, causer des ravages dans le pays, le ravager.

Աւերեմ, եցի va. ruiner, détruire, dévaster, démolir, délabrer, désoler; — պարիսպս, démanteler.

Աւերուած V. Աւերած.

Աւերումն V. Աւերանք.

ԱւԹիմոն s. bot. pyrèthre.

Աւիշ, Աւիշկ, Աւիշք s. lymphe, sérosité, humeur, liqueur.

Աւիւն s. fureur, transport, enthousiasme.

Աւշակ V. Օշակ.

Աւշինդր V. Օշինդր.

Աւոլոց ելանեմ vn. s'échapper, s'en aller.

Ափ, ոյ, ով s. la paume de la main, poignée; — մի գարւոյ, une poignée, un peu d'orge; — յափոյ; adv. à la hâte, à l'improviste, impromptu.

Ափափայք, այից s. lieux escarpés, rocher, roc.

Ափիբերան առնեմ, Ափիբերանեմ, եցի va. clore, fermer la bouche à qn., mettre à bout, faire taire, réduire au silence, rabattre le caquet de qn., confondre; — լինել, rester hors d'état de répondre, ne savoir que répondre.

* Ափեղցփեղ V. Անխորհուրդ.

Ափիոն, ի s. opium.

Ափն, փին, փանց s. rive, rivage, bord, côte; bord, extrémité.

Ափնածիր a. bordé.

Ափնի s. glane.

Ափշիմ, etc. V. Ապշիմ, etc.

Ափսեայ, Ափսէ, էից s. plateau.

Ափսինդ V. Օշինդր.

Ափրոդիտեան a. vénérien; — ախտ, maladie vénérienne.

Աք, ից s. jambe.

Աքաղաղ, աց s. coq; — խօսէ, le — chante.

Աքացեմ, եցի va. ruer, faire des ruades, lancer une ruade, donner des coups de pied.

Աքացի adv. en frappant du pied, avec le pied, à coups de pied; — ծեծել V. Աքացեմ.

Աքացիք, ցեաց s. pl. pieds, jambes.

Աքացող, աց a. qui rue, donne des coups de pied.

Աքեացք V. Աքացիք.

Աքիս, քսաց s. belette.

Աքսոտեմ, եցի va. sauter, bondir; V. Աքացեմ.

Աքսոր s. exil, bannissement, déportation; առաքել յ—, envoyer en exil, bannir.

Աքսորանք, նաց V. Աքսոր.

Աքսորեալ a. exilé.

Աքսորեմ, եցի va. exiler, bannir.

Աքցան, աց s. tenailles.

Աքցոտեմ V. Աքացեմ.

Բ (pén) s. seconde lettre de l'alphabet et première consonne; deux ou second.

Բա interj. bah!

Բաբախեմ, եցի va.vn. frapper, battre, palpiter; բաբախէ սիրտ նորա, le cœur lui bat.

Բաբախումն s. battement, palpitation.

Բաբան V. Բաղիստր.

Բա՛բէ interj. hélas! morbleu! parbleu!

Բագ s. part, portion.

Բագին, գնաց s. autel (d'une divinité païenne); temple.

Բագնասէր a. qui aime les autels, les idoles.

Բագորդ V. Հաղորդ.

Բադ, ուց s. canard; էգ —, cane; ձագ —, caneton, canette; — գանչէ, le canard barbote, nasille.

Բադէն, ի s. blouse.

Բազէ, ից s. faucon.

Բազէանկալ, Բազէակիր a. qui tient, qui porte un faucon, fauconnier.

Բազկակից a. aide, coadjuteur.

Բազկատարած a. qui étend ses bras; adv. les bras étendus, à bras ouverts, les mains élevées vers le ciel.

Բազկարձակ a. qui étend ses branches, branchu.

Բազկեմ, եցի va. abréger, resserrer, résumer en peu de mots.

Բազմաբան a. qui parle beaucoup, babillard, bavard; verbeux, diffus, prolixe.

Բազմաբանեմ, եցի vn. parler beaucoup, babiller, bavarder; s'étendre sur un sujet.

Բազմաբանութիւն s. loquacité, babil, bavardage; redondance de paroles, verbiage, prolixité.

Բազմաբաշխ a. qui distribue beaucoup, généreux; abondant.

Աազմաբար adv. collectivement; au pluriel.

Բազմաբարբառ a. de plusieurs langues, polyglotte; harmonieux.

Բազմաբեղուն a. très-fertile, fécond.

Բազմաբեր a. qui porte ou produit beaucoup, fécond, fertile.

Բազմաբերութիւն s. grande fertilité.

Բազմաբիւր a. très-nombreux.

Բազմագանձ a. qui possède beaucoup de biens, opulent, très-riche, millionnaire.

Բազմագեղ a. très-beau.

Բազմագէտ a. qui sait beaucoup, très-érudit, très-savant.

Բազմագին, գնի a. de grand prix, très-précieux.

Բազմագիր a. écrit en plusieurs manières, polygraphe; qui écrit beaucoup, polygraphe.

Բազմագլուխ a. qui a beaucoup de tête.

Բազմագոյն, գունից, ազ a. de plusieurs couleurs.

Բազմագով a. qui mérite beaucoup d'éloges, très-louable; beaucoup loué.

Բազմագութ a. très-miséricordieux, très-compatissant, rempli de tendresse.

Բազմագունդ a. de plusieurs troupes, très-nombreux.

Բազմագունի a. de diverses couleurs, divers, varié; — ակն, ambre jaune, succin.

Բազմադարեան a. de plusieurs siècles, très-reculé; — ժամանակ, une longue suite de siècles; — հնութիւն, antiquité reculée.

Բազմադէզ a. fort entassé.

Բազմադէմ, **Բազմադիմի** a. qui a plusieurs faces, qui a diverses figures; divers, varié; adv. sous plusieurs faces; de plusieurs manières, en plusieurs manières différentes.

Բազմադուռն a. qui a plusieurs portes.

Բազմազան a. très-varié, de plusieurs sortes, où il règne une grande variété.

Բազմազանութիւն s. grande variété.

Բազմազարդ a. très-orné.

Բազմազաւակ a. qui a beaucoup d'enfants.

Բազմազբաղ a. très-occupé, très-affairé; — լինել, avoir beaucoup d'occupation, d'affaires, être très-occupé, très-affairé, s'occuper de beaucoup de choses.

Բազմազգեան a. de plusieurs nations.

Բազմազգի V. Բազմազան.

Բազմազեղ, Բազմազեղուն a. très-abondant, copieux.

Բազմազուարճ a. fécond en plaisirs, très-amusant.

Բազմազօր a. très-fort, très-puissant; s. armée nombreuse.

Բազմաթերթ a. de plusieurs feuilles; bot. polypétale.

Բազմաթիւ a. très-nombreux, bon nombre.

Բազմաժամանակ, Բազմաժամանակեայ, Բազմաժամանակեան a. qui dure longtemps; vieux, ancien, antique.

Բազմաժողով a. rassemblé en grand nombre, très-fréquenté, très-nombreux; s. grande réunion, grande assemblée, multitude, foule.

Բազմալար a. qui a beaucoup de cordes.

Բազմալեզու a. polyglotte.

Բազմալոյս a. rempli de lumières, fort brillant.

Բազմախաղաղ a. très-calme.

Բազմախառն a. mêlé de plusieurs choses, varié; embrouillé, confus.

Բազմախիտ a. très-épais, très-dense, très-serré.

Բազմախնամ a. qui a beaucoup de soin; plein de soins et d'attentions.

Բազմախողխող a. qui tue, égorge beaucoup; — երկաթ, fer tranchant.

Բազմախոյզ լինիմ, rechercher avec beaucoup de soin, faire beaucoup de recherches; être curieux, s'ingérer de tout.

Բազմախոտ a. qui abonde en herbes, herbeux.

Բազմախորտիկ a. où il y a beaucoup de plats, beaucoup de mets, splendide, magnifique; — սեղան, repas somptueux, grand repas.

Բազմախումբ V. Բազմաժողով a.

Բազմախուռն a. de grande foule, une infinité, beaucoup.

Բազմախօս V. Բազմաբան.

Բազմախօսութիւն V. Բազմաբանութիւն.

Բազմածախ a. dispendieux, coûteux, splendide, somptueux, magnifique.

Բազմածաղիկ a. plein de fleurs, qui a beaucoup de fleurs.

Բազմածին, Բազմածնունդ qui enfante souvent, qui met au monde beaucoup d'enfants ou de petits; fécond, fertile; հայր — ազգատոհմի, père d'une famille nombreuse; — տակ արամբք, fécond en grands hommes.

Բազմածուփ a. très-agité.

Բազմակ, աց s. lumière, chandelle; chandelier, flambeau.

Բազմակալ, աց s. lumière, chandelle; mouchettes; bobèche; convive.

Բազմական s. convive, invité; table, banquet; siége, canapé; բազմականս արկանել, offrir des siéges.

Բազմակնանատու, ի a. celui qui donne un dîner, un banquet.

Բազմակապ a. attaché par plusieurs liens.

Բազմակարօտ a. qui manque de beaucoup de choses, qui a de grands besoins.

Բազմակեր a. qui mange beaucoup, vorace.

Բազմակերպ a. qui a plusieurs formes, varié.

Բազմակին, կնոջ s. qui a plusieurs femmes, polygame.

Բազմակնճիռ a. très-enchevêtré, très-embarrassant, très-compliqué, plein d'anicroches, d'embarras, épineux.

Բազմակնութիւն s. polygamie.

Բազմակոխ a. foulé beaucoup, souvent; — ճանապարհ, chemin fort fréquenté.

Բազմակոհակ a. flottant, ondoyant, houleux.

Բազմակոյտ a. trop entassé; très-nombreux; s. grand tas, amas; foule, multitude.

Բազմահամ a. très-savoureux, qui a beaucoup de goût.

Բազմահամբաւ a. fameux.

Բազմահանդէս a. pompeux, solennel.

Բազմահանճար a. qui a beaucoup de talent, très-ingénieux.

Բազմահառաչ a. qui soupire beaucoup; tout à fait lamentable, très-déplorable.

Բազմահատոր a. volumineux.

Բազմահարուստ a. très-riche, richard.

Բազմահմուտ a. très-érudit, très-versé, très-savant.

Բազմահմտութիւն s. grande érudition.

Բազմահնար a. très-ingénieux, fort industrieux; très-artificieux, fertile en expédients, rusé.

Բազմահոգ a. qui a ou qui donne beaucoup de soucis.

Բազմահոյլ a. adv. très-nombreux, beaucoup, en foule; — վտականի, mille petits ruisseaux, un nombre infini de ruisseaux.

Բազմահունձ a. abondant en moisson, qui fait naître d'abondantes récoltes.

Բազմահունչ a. très-retentissant, très-sonore.

Բազմահռչակ a. très-célèbre, illustre.

Բազմաձայն a. qui a beaucoup de son, de voix, qui rend plusieurs sons, retentissant, sonore.

Բազմաձեռն a. qui a beaucoup de mains; nombreux; — գունդ, troupe nombreuse; — օգնականութիւն, grands secours.

Բազմաձեւ a. multiforme.

Բազմաղէտ a. très-malheureux, accablé de malheurs, très-funeste.

Բազմաղի a. qui a plusieurs cordes, qui est monté sur plusieurs cordes.

Բազմաճաճանչ a. qui a

beaucoup d'éclat, éclatant, très-brillant.

Բազմաճամուկ a. de diverses couleurs ; — կերպաս, étoffe façonnée.

Բազմաճիւղ a. branchu, rameux.

Բազմամագիլ a. qui a beaucoup de griffes, d'ongles.

Բազմաման, Բազմամանուած a. entrelacé, replié, entortillé, tortueux, sinueux; fig. embrouillé, compliqué.

Բազմամասն a. composé de plusieurs parties, divisé en plusieurs parties.

Բազմամարդ a. très-populeux, très-peuplé.

Բազմամարդացուցանեմ, ուցի va. augmenter la population, rendre très-populeux.

Բազմամարդութիւն s. multitude d'hommes, population considérable, nombreuse.

Բազմամբոխ a. très-peuplé, très-fréquenté ; très-nombreux; tumultueux; s. foule, attroupement.

Բազմամեայ, Բազմամեան a. âgé d'un grand nombre d'années, âgé de beaucoup d'années, vieux; qui dure beaucoup d'années, ancien, antique.

Բազմամեղ, աց a. qui a beaucoup de péchés, grand pécheur.

Բազմամետաքս a. abondant en soie.

Բազմամթեր a. bien approvisionné, entassé, beaucoup.

Բազմամուսին a. qui a eu plusieurs femmes, plusieurs maris, polygame.

Բազմամուսնութիւն s. polygamie.

Բազմայաղթ a. vainqueur dans plusieurs combats.

Բազմայեղանակ a. de plusieurs façons, divers genres.

Բազմայոլով a. nombreux; ի— ամացն ընկճեալ, abattu par le nombre des années; — դարք, plusieurs siècles.

Բազմայորդ a. très-abondant.

Բազմայր a. qui a eu plusieurs maris, polygame.

Բազմայրութիւն s. polygamie.

Բազմայօդ a. qui a plusieurs articulations, articulé.

Բազմանամ, ացայ vn. se multiplier, augmenter en nombre, augmenter.

Բազմանիւթ, ից, աց a. qui abonde en matériaux; fig. qui sait faire beaucoup de détours, rusé, fin.

Բազմանկար V. Բազմապատկեր.

Բազմանկիւն, ից, կեանց a. qui a beaucoup d'angles, poly gone; s. polygone.

Բազմանշան, Բազմանշանակ a. qui a plusieurs significations.

Բազմանշոյլ V. Բազմաճաճանչ.

Բազմանուն a. qui a plusieurs noms.

Բազմաշահ a. très-lucratif,

Բազմաշխատ a. très-fatigant, ouvragé ; très-laborieux.
Բազմաչար a. très-méchant.
Բազմաչարչար a. qui a beaucoup souffert.
Բազմաչեայ a. qui a plusieurs yeux.
Բազմապաճոյճ a. très-orné, enjolivé.
Բազմապայծառ a. resplendissant, brillant, splendide, somptueux.
Բազմապատիկ a. multiple ; divers, beaucoup, plusieurs ; précieux, magnifique ; — առնել, multiplier ; — լինել, se multiplier ; adv. beaucoup plus, bien davantage.
Բազմապատիր a. qui trompe beaucoup, très-rusé.
Բազմապատիւ a. très-honoré, très-honorable, comblé d'honneurs.
Բազմապատկեմ, եցի va. arith. multiplier.
Բազմապատկելի s. arith. multiplicande.
Բազմապատկիչ s. arith. multiplicateur.
Բազմապատկեր a. qui a beaucoup de tableaux, de peintures.
Բազմապատկող s. arith. multiplicateur.
Բազմապատկութիւն s. m. arith. multiplication.
Բազմապարգեւ a. qui fait beaucoup de dons.
Բազմապարտ a. qui doit beaucoup ; très-coupable.
Բազմապտոյտ a. qui a beaucoup de sinuosités, tortueux, ténébreux.
Բազմապտուղ a. qui porte beaucoup de fruits, riche en fruits.
Բազմաջան a. très-laborieux, très-empressé, très-diligent.
Բազմաստեղն, **Բազմաստեղնեան** a. qui a plusieurs branches ; — եղջիւր եղջերուի, bois rameux du cerf.
Բազմաստեղք, դաց s. les Pléiades.
Բազմաստուած, ոց, **Բազմաստուածեան** s. et a. polythéiste.
Բազմաստուածութիւն s. polythéisme.
Բազմավաճառ a. très-commerçant.
Բազմավանկ a. polysyllabe.
Բազմավէպ, վիպի s. polyhistor.
Բազմավիշտ a. très-affligé ; très-affligeant.
Բազմավնաս a. très-préjudiciable, très-nuisible ; très-endommagé.
Բազմավտանգ a. très-dangereux, entouré de mille dangers.
Բազմատարած a. qui embrasse une grande étendue, très-étendu, très-vaste, immense.
Բազմատեղեակ V. **Բազմահմուտ**.
Բազմատեսակ a. qui est de différentes sortes, varié.
Բազմաստացուած a. qui possède beaucoup de biens.

Բազմատեսիլ a. de différents aspects.

Բազմատխուր a. très-triste.

Բազմատոհմ a. de plusieurs espèces.

Բազմարդիւն a. très-fertile; plein de mérite.

Բազմարմատ a. qui a beaucoup de racines.

Բազմարուեստ a. qui possède plusieurs arts, très-industrieux; polytechnique.

Բազմացուցանեմ, **ուցի** va. multiplier, rendre nombreux, augmenter.

Բազմաւոր, **Բազմաւորական** a. pluriel.

Բազմաւորութիւն s. pluralité.

Բազմափայլ a. très-luisant, très-brillant, splendide.

Բազմափորձ a. très-expérimenté.

Բազմաքանդակ a. qui a beaucoup de sculptures.

Բազմաքանքար a. qui coûte beaucoup de talent, de grand prix.

Բազմաքնին a. très-curieux.

Բազմեռամ adj. très-nombreux; **—ք հաւուց**, un nombre infini d'oiseaux.

Բազմերան a. très-heureux.

Բազմերանգ a. de plusieurs couleurs.

Բազմերջանիկ V. **Բազմերան**.

Բազմերփեան a. de mille couleurs différentes.

Բազմեցուցանեմ, **ուցի** va. asseoir, faire asseoir, placer.

Բազմիմ, **մեցայ** vp. s'asseoir, prendre place; se mettre à table; **— ի դալարւոջ**, s'asseoir sur l'herbe, sur le gazon.

Բազմիմաստ a. qui a beaucoup d'intelligence, très-sensé.

Բազմիշխանութիւն s. polyarchie.

Բազմոստ V. **Բազմաճիւղ**; noueux.

Բազմոտանի a. qui a plusieurs pieds; s. polype.

Բազմորդի a. qui a beaucoup d'enfants.

Բազմորդութիւն s. grand nombre, multitude d'enfants.

Բազմորոգայթ a. plein de piéges.

Բազմոց, **աց** s. sofa.

Բազմութիւն s. multitude, grand nombre, grande quantité; multitude, foule; **խուռն —**, grande foule, grande affluence de peuple.

Բազմուսումն, **ման** a. très-instruit, qui possède de grandes connaissances, très-savant.

Բազմուսումնութիւն s. m. grand savoir.

Բազմօրեայ, **րէից** a. de plusieurs jours; qui est plein de jours, très-âgé.

Բազմօրինակ, **աց** a. qui a plusieurs formes, très-varié; adv. de plusieurs façons ou manières, diversement.

Բազուկ, **զկաց** s. bras; bras, force, pouvoir; branche, rameau; bot. poirée, blette; **— ծովու**, bras de mer; **տարածել զ— իշխանութեան իւրոյ**, étendre sa domination.

Բազում, զմի, զմաց a. beaucoup de, plusieurs, un grand nombre de; adv. beaucoup; բազումս, բազմօք; adv. beaucoup, de plusieurs manières, sous plusieurs rapports; — անգամ, plusieurs fois, maintes fois, plus d'une fois; bien des fois, à diverses reprises; — այն է զի, souvent, le plus souvent, la plupart du temps, pour la plupart; յետ ոչ — աւուրց, sous peu de jours; բազումք, plusieurs, beaucoup de monde, beaucoup de gens; —ք ի մարդկանէ, la plupart des hommes; —ք ի Հայոց, plusieurs Arméniens, beaucoup d'Arméniens; ի բազմաց հետէ, depuis longtemps; ոչ — ինչ աւուրս, peu de jours; — ինչ Լտքեն, il s'en faut beaucoup.

Բազումժամանակեայ a. V. Բազմաժամանակեայ.

Բազումողորմ V. Բազմագութ

Բազպան, աց s. manipule.

Բազրիք, րաց s. pl. rampe.

Բազրոտն s. degrés, marches d'un escalier.

Բաժ, ից s. portion; impôt, droit, taxe.

Բաժակ, աց s. coupe, tasse, verre; calice; bot. calice; fig. ըմպել զբաժակն, boire, avaler le calice; ըմպել զ— դառնութեան, boire le calice jusqu'à la lie.

Բաժակեմ, եցի va. abreuver, arroser; — զծառս, déchausser un arbre, ôter la terre qui est autour du pied.

Բաժակակալ s. soucoupe.

Բաժակիկ s. petite coupe, petite tasse.

Բաժանակալ s. héritier.

Բաժանական a. divisible.

Բաժանականութիւն s. divisibilité.

Բաժանակից adj. copartageant, participant.

Բաժանարար, աց s. arith. diviseur.

Բաժանելի, լեաց a. divisible, partageable; s. arith. dividende.

Բաժանեմ, եցի va. diviser, partager, répartir; désunir, séparer; arith. diviser.

Բաժանորդ, աց s. participant, qui a part à, intéressé; abonné; actionnaire; — առնել, faire partager, faire participer; abonner; — լինել, participer, avoir part, partager; s'abonner, prendre un abonnement.

Բաժանորդագիր, գրոյ s. action.

Բաժանորդութիւն s. abonnement; action.

Բաժանումն s. division, séparation; compartiment; arith. division; fig. division, discorde.

Բաժին, ժնից s. part, portion, ration; parti, faction, division; action.

Բաժկաման V. Ժամանոց.

Բալ, ից s. cerise anglaise, brouillard.

Բալաձիգ a. nébuleux, brumeux.

Բալասան s. baume, baumier; baume.

Բալխիր s. traîneau.

Բալուտ s. gland (fruit).

Բախած, ից a. follet, fou, timbré, toqué.

Բախածութիւն s. folie.

Բախեմ, եցի va. battre, frapper; heurter, choquer; jouer, toucher; — զկուրծս, se frapper la poitrine; vn. V. Բախիմ.

Բախիմ, եցայ vn. être battu; engager le combat, attaquer, en venir aux mains, aux prises, se battre, combattre; — ընդ միմեանս, se choquer, se heurter, s'entre-choquer.

Բախիւն, **Բախումն** s. coup, choc, heurt; collision, conflit, engagement, combat, rencontre.

Բախտ, ից s. fortune; hasard, chance; sort, destin, destinée; bonheur, chance; ըստ չար բախտին, par malheur, malheureusement; ըստ —ի, ըստ յաջողուածոյ —ի, par bonheur, heureusement; չեղեւ ինձ —, je n'ai pas eu le bonheur; ըստ յաջողելոյ —ի եղեւ ինձ հրաժարել, je fus assez heureux pour pouvoir renoncer à.

Բախտախնդիր a. aventurier; — լինել, chercher fortune.

Բախտաւոր, աց a. fortuné, heureux, chanceux.

Բախտաւորութիւն s. bonheur.

Բակ, ից, աց s. cour; bergerie, bercail; halo; circuit, enceinte, pourtour; — առնուլ՝ արկանել, entourer, environner, ceindre.

Բակեղաթ s. sac, besace, bissac.

Բակլայ, ից s. fève.

Բահ, ից s. bêche.

Բաղադրեմ, եցի va. composer, combiner.

Բաղադրութիւն s. composition, combinaison.

Բաղազանեմ, եցի va. conformer, rendre conforme.

Բաղազանութիւն s. conformité, ressemblance.

Բաղաձայն, ից s. consonne.

Բաղայք V. Բաղբաղայք.

Բաղանեպան, **Բաղանէպան**, աց s. baigneur, baigneuse.

Բաղանիք, նեաց s. bains, établissement de bains; bain; ի բաղանիս մտանել, բաղանիս առնուլ, prendre un —; ի բաղանիս երթալ, aller aux —; գետոյ՝ ծովու —, bain de rivière, de mer.

Բաղասամոն V. Բալասան.

Բաղարջ, ից s. azyme, sans levain; s. azyme, pain azyme.

Բաղարջակերք, րաց s. pl. la fête des Azymes.

Բաղբաղայք, յից s. prétexte, excuse, subterfuge.

Բաղբաղեմ, եցի va. prétexter, alléguer ou prendre pour excuse, pour prétexte, donner pour excuse, user de prétextes, de subterfuges.

Բաղբաջանք, նաց s. pl. sornettes, balivernes.

Բաղդ V. Բախտ.

Բաղդատական a. comparatif.

Բաղդատեմ V. Համեմատեմ.

Բաղդատութիւն V. Համեմատութիւն.

Բաղեղն, եղանց s. lierre.

Բաղխտոր, ի, տրաւ s. baliste, arbalète.

Բաղխեմ V. Բախեմ.

Բաղկանամ, ացայ vn. consister, être composé, se former.

Բաղձալի V. Փափաքելի.

Բաղձամ V. Փափաքեմ.

Բաղձանք V. Փափաք.

Բաղշտակ s. bot. acore.

Բաղսամոն V. Բալասան.

Բաղրջուկ V. Մոլոշ.

Բաճկոն, աց s. habit, manteau; gilet.

Բաճկոնակ, ի s. jaquette, veste.

Բամբ s. mus. basse.

Բամբակ, ի s. coton.

Բամբակենի, ենեաց s. cotonnier.

Բամբաս s. crime; V. Բամբասանք.

Բամբասական a. médisant.

Բամբասանք, նաց s. médisance, détraction.

Բամբասասէր a. qui aime la médisance.

Բամբասաւոր V. Բամբասական.

Բամբասեմ, եցի va. médire, détracter, rapporter.

Բամբասող s. médisant, détracteur.

Բամբասութիւն V. Բամբասանք.

Բամբիշ, բշի, **Բամբիշն**, բշան s. reine, madame; princesse.

Բամբիռն, բռան s. castagnettes, cliquette.

Բամբոց s. bot. agasyllis.

Բայ, ից s. verbe; V. Բայոց.

Բայանամ, ացայ, **Բայիմ**, եցայ va. se terrer, se tapir dans une tanière; se cacher, vivre retiré.

Բայոց s. tanière, terrier, repaire.

Բայց conj. mais; — եթէ, à moins que, si ce n'est que, sinon; — միայն, seulement; — սակայն, cependant, toutefois, pourtant.

Բայց ի, **Բայց միայն** prép. excepté, à l'exception de, hormis.

Բան, ից s. parole; mot, terme; langue, langage; le Verbe; chose; raison, raisonnement, bon sens; cas; intelligence; proposition; rapport, proportion; gland (fruit); myrobolan; myrobolanier; — առ բան, mot à mot, à la lettre; — ի գործ առնել, se mettre à parler; — տալ, donner parole, donner sa parole; բանս ի կիր արկանել, causer; ընդ — իւ առնուլ, excommunier; զբանիւք անկանել, causer, s'entretenir, lier conversation; իբանի առնել, persuader, gagner; ... բանք են, il s'agit, il est question de; — ել կալաւ,

on dit, **le bruit court que**; իբրանից պատմել, raconter de vive voix; միով —իւ, en un mot, en résumé; յետ —իցս այսոցիկ, զոյգ ընդ —իցս, à ces mots; ըստ —ի նոցա, d'après leur dire; ըստ —ի քո,. d'après ton dire; ըստ —ի իմաստնոց, au dire des savants; ըստ —ի ամենեցուն, au dire de tout le monde; միչդեռ —քն իբերան նորա կային, à peine avait-il parlé, eut-il dit que; բանիւ, —իւ բերանոյ, de vive voix, verbalement; զի՞նչ է —ս այս, qu'est ceci? լինել իբրանս ուրուք, croire sur la parole de qn., suivre ses conseils; գիտես ընդ ում է —դ, vous savez bien à qui vous avez affaire; վախճանել զբանս իւր, achever son discours, ses paroles; — ինչ է ինձ ընդ քեզ, j'ai un mot à te dire; ոչ եւս ընդ —ս ինչ տծեալ, n'hésitant plus, sans aucune hésitation; —ք անմտութեան, absurdités, bêtises, sottises; աներկմտելի է բանն, la chose est certaine; վասն քո բանիդ, sur ta parole; բարի է —դ, la proposition est très-bonne; չէ բարի —դ զոր արարեր, ce que tu as fait n'est pas bien; ասել — չարութեան զումեքէ, parler mal de qn., en médire; —ս բարեաց խօսել վասն, dire du bien de qn., intercéder pour lui; —ս ընդ իբերաքս դնել, իբրանի լինել ուրուք, — ունել ընդ ումեք, — կապել առ ոք, s'entendre, être entendu; յայտ արարեալ բանիւ բերանոյ իւրոյ, de son propre aveu; իբրանս հրապուրանաց արկանել, séduire par ses paroles; —ս արկանել, rapporter, faire des rapports; որպէս իմ —ս է, ըստ իմումս —ի, à mon avis; ի— տանել, employer, se servir; զբանիւք առնել, faire causer, entretenir.

Բանագէտ a. lettré, savant, érudit.

Բանագիր V. Մատենագիր.

Բանագնաց a. négociateur, parlementaire; — լինել, négocier, entrer en négociation, en conférence, parlementer.

Բանագնացութիւն s. négociation, intelligence.

Բանագող, աց s. plagiaire.

Բանագողութիւն s. plagiat.

Բանագտակ լինիմ vn. alléguer des prétextes, prétexter.

Բանադրանք, նաց s. excommunication, anathème.

Բանադրեալ a. excommunié.

Բանադրեմ, եցի va. excommunier, anathématiser.

Բանադրութիւն V. Բանադրանք.

Բանալի, լոյ, եաց s. clef; — ժամացուցի, — de montre; գաղտուկ —, une fausse —.

Բանախօս s. orateur.

Բանախօսութիւն s. discours.

Բանակ, աց s. camp; armée; — հարկանել, camper, se camper; բառնալ զբանակն, lever le camp, décamper.

Բանակակից a. compagnon de camp.

Բանակամէջ, միջի s. le milieu, le centre d'un camp, d'une armée.

Բանական a. raisonnable, doué de raison; logique; բանականն s. la logique.

Բանականութիւն s. raison, intelligence.

Բանակատեղ, Բանակետեղ, ետեղ, ղաց s. lieu de campement, camp.

Բանակեցուցանեմ, ուցի va. camper, faire camper.

Բանակիմ, եցայ vn. camper, se camper, prendre position.

Բանակռիւ, կռուաց a. qui combat en paroles, contentieux, chicaneur; — լինել, combattre de la langue, se prendre de paroles avec qn., débattre.

Բանակռուութիւն s. combat de paroles, débat, dispute; logomachie.

Բանակրկիտ s. censeur.

Բանակցութիւն s. conférence, pourparler.

Բանահիւս, ից s. écrivain, nouvelliste.

Բանամ, բացի va. ouvrir; dénouer, développer, découvrir, déplier; démêler, desserrer; élargir, étendre; ծակ —, percer, pratiquer un trou; — ճանապարհ, ouvrir, frayer, pratiquer un chemin, — ումեք զսիրտ իւր, ouvrir son cœur à qn.; — զականջս, ouvrir les oreilles; — զախորժակ, ouvrir l'appétit; — զաչս ուրուք V. Աչք; — զմիտս, ouvrir l'esprit; — հաշիւ, ouvrir un compte; — զգլուխ, se découvrir; — զշիշ, déboucher la bouteille.

Բանամ, Բանիմ, բացայ vp. s'ouvrir.

Բանամարտ V. Բանակռիւ.

Բանասէր s. philologue; —ք, les gens de lettres.

Բանասիրաբար adv. en philologue.

Բանասիրական a. philologique.

Բանասիրութիւն s. philologie, les lettres.

Բանաստեղծ, ից s. poëte.

Բանաստեղծական a. poétique.

Բանաստեղծեմ, եցի va. poétiser, faire des poésies.

Բանաստեղծութիւն s. poésie; poëme.

Բանարար, աց s. poëte; obéissant.

Բանաւոր, աց a. raisonnable, rationnel; intelligent, spirituel.

Բանաւորութիւն s. raison, intelligence.

Բանաքաղ a. plagiaire.

Բանաքաղութիւն s. plagiat,

Բանաքնին s. critique.

Բանաքննութիւն s. critique

Բանբեր, աց s. messager.

Բանգ s. jusquiame.

Բանգիտութիւն s. argutie, connaissance, savoir.

Բանդ V. Բանտ.

Բանդագուշանք, անաց s. extravagance, rêverie, délire radoterie, rêvasserie, chimère.

Բանդագուշիմ, եցայ vn.

divaguer, délirer, extravaguer, dire des extravagances, radoter, rêver, rêvasser, battre la campagne, déraisonner.

Բանդակ, ի s. gelée; — հաղարջի, — de groseille.

Բանդագուշող s. rêveur, rêvasseur.

Բանդեմ V. Բանտեմ.

Բանեար s. dispute, querelle.

Բանեղ, աց a. verbeux, disert, éloquent.

Բաներ, աց V. Բանեար.

*Բանեցնեմ, ուցի va. faire fonctionner ou marcher; faire travailler ou broder; employer; բռնութիւն —, employer la violence, la force.

Բանընդդէմ լինիմ vn. contredire.

Բանիբուն s. orateur; savant, instruit, lettré.

*Բանիմ, եցայ vn. fonctionner, marcher, opérer, agir; travailler; broder.

Բանիմաստ, Բանիմաց a. qui comprend, raisonnable.

Բանկայ a. influent, qui a de l'influence.

Բանջար, ոց, աց s. légumes, herbes potagères.

Բանջարաճաշակ a. qui mange des légumes.

Բանջարանոց, աց s. potager, jardin potager.

Բանջարավաճառ, աց s. marchand de légumes.

Բանջարեղէն a. de légume; s. légumes.

Բանսարկեմ, եցի va. rapporter, faire des rapports, de faux rapports, tripoter, intriguer.

Բանսարկու, աց s. délateur, rapporteur, intrigant, tripotier; satan, diable.

Բանսարկութիւն s. rapport, intrigue, délation, tripotage, diablerie; —ս առնել, faire des rapports, tripoter, intriguer.

Բանտ, ից s. prison; դնել ի բանտի, mettre en —; ի— արկանել, jeter en —; հանել ի բանտէ, faire sortir de —; ելանել ի բանտէ, sortir de —; խոյս տալ ի բանտէ, s'évader.

Բանտակալ, Բանտական, աց a. emprisonné, prisonnier.

Բանտամուտ a. emprisonné.

Բանտապահ, Բանտապան, աց s. geôlier.

Բանտապետ, աց s. chef des geôliers.

Բանտարգել a. tenu en prison, prisonnier; — առնել, emprisonner.

Բանտարգելութիւն s. emprisonnement, prison.

Բանտեմ, եցի va. emprisonner, mettre en prison.

Բաշ, ից s. crinière.

Բաշխ, ից s. impôt; sort, destin, destinée; partage; charançon, mite.

Բաշխեմ, եցի va. distribuer, partager, répartir.

Բաշխիշ s. pourboire; — տալ, donner —.

Բաշխոյք, ոյից s. largesse, gratification, don.

Բաշխումն s. distribution répartition, partage.

Բաշխք, խից s. sort, destin.

Բաջաղանք, նաց s. baliverne, sornette, bagatelle, niaiserie, bavardage; distraction, inapplication.

Բաջաղեմ, եցի vn. baliverner, s'occuper de balivernes, dire des sornettes, des balivernes, divaguer.

Բառ, ից s. mot, terme; — առ —, mot à mot, littéralement, à la lettre.

Բառագիրք V. Բառգիրք.

Բառաչ s. beuglement, mugissement; bêlement.

Բառաչեմ, եցի vn. beugler, mugir; bêler.

Բառարան V. Բառգիրք.

Բառգիրք, գրոց s. dictionnaire.

Բառնալիք, լեաց s. levier; crochet.

Բառնամ, բարձի, բարձ va. lever, élever, soulever; enlever, ôter, supprimer, soustraire; porter, supporter, soutenir; — զգլուխ, décapiter, trancher la tête; — թողուլ, abandonner, délaisser; — զամենայն դժուարութիւն, trancher, lever toute la difficulté; — զկեանս ուրուք, arracher la vie à qn.; — ի միջոյ, enlever, détruire, anéantir; աղաղակ՝ կական՝ կառաչ՝ ձայն՝ ճիչ —, pousser, jeter des cris; -- ի լուծ կշռոց, peser.

Բասիլիսկոս V. Արքայիկ օձ.

Բաստ V. Բախտ.

Բասրանք, նաց s. blâme, répréhension, accusation.

Բասրեմ, եցի va. blâmer, accuser.

Բարակ, աց a. mince, fin, délié; — ցաւ, phthisie.

Բարակ, աց s. braque, chien de chasse; V. Բոլակ.

Բարակաման, աց a. filé, tissé finement, d'un tissu très-fin; qui file, tisse finement.

Բարապան, աց s. huissier, portier.

Բարաւոր, աց s. linteau, montant d'une porte.

Բարբանջ, ից, **Բարբանջումն**, **Բարբաջ**, ից, **Բարբաջանք**, նաց s. baliverne, sornette, bavardage, radotage.

Բարբանջեմ, **Բարբաջեմ**, եցի vn. dire des balivernes, des sornettes, radoter, bavarder.

Բարբառ, ոց s. voix, son, cri; parole; langue, langage; idiome, dialecte; յօդել —, proférer un mot, parler; ածել ի —, faire parler; — արձակել, s'écrier; հնչեցին օդք ի — ցնծութեան, les airs retentirent de cris de joie; il s'éleva dans l'air mille cris de joie; կերկերեալ՝ դողդոջ՝ ընդհատ՝ սպառնալից —, voix rauque, tremblante, entrecoupée, menaçante.

Բարբառիմ, եցայ vn. parler; crier, s'écrier; retentir, résonner; յանձն իւր —, résonner, réfléchir; ընդ ինքն —, parler tout seul.

Բարբարանք, նաց s. barguignage, hésitation.

Բարբարիկ V. Բարբարոս.

Բարբարիմ, եցայ vn. barguigner, hésiter.

Բարբարոս, աց s. a. barbare, sauvage.

Բարբարոսական a. barbare.

Բարբարոսութիւն s. barbarie.

Բարգաւաճ, ից a. illustre, glorieux, insigne; prospère, fleuri, fleurissant, policé; — ժողովուրդ, peuple policé; — առնեմ՝ լինիմ V. Բարգաւաճեմ՝ Բարգաւաճիմ.

Բարգաւաճանք, նաց s. gloire, grandeur, éclat, honneur; prospérité, progrès, état florissant.

Բարգաւաճեմ, եցի va. rendre glorieux; faire fleurir ou prospérer, policer; — զմիտս, cultiver l'esprit.

Բարգաւաճիմ, եցայ vn. devenir glorieux, illustre; fleurir, prospérer, faire des progrès.

Բարգաւաճութիւն V. Բարգաւաճանք.

Բարդ, ից s. tas, amas; botte, meule; a. composé, double.

Բարդեմ, եցի va. amasser, entasser, accumuler; composer.

Բարեախորժ a. bienveillant.

Բարեանուն a. qui a un bon nom, qui jouit de crédit.

Բարեասաց a. qui dit du bien.

Բարեատեաց a. qui hait le bien.

Բարեացակամ a. bénévole.

Բարեացապարտ adj. obligeant, bienfaiteur.

Բարեաւ adv. bien; — եկիք, soyez le bienvenu; — մնա՝ մնասջիր, adieu, au revoir; — մնալ ասել, dire adieu, faire ses adieux.

Բարեբախտ a. heureux, fortuné; — գտանիցիս եթէ, vous seriez trop heureux si, de; — լինել, être heureux, avoir du bonheur.

Բարեբախտաբար adv. heureusement.

Բարեբախտութիւն s. bonheur, chance.

Բարեբան, ից a. qui dit du bien, qui loue.

Բարեբանեմ, եցի va. dire du bien, louer, bénir, rendre hommage à.

Բարեբանութիւն s. louange, éloge, bénédiction.

Բարեբաստ, **Բարեբաստիկ** a. heureux, prospère.

Բարեբաստութիւն s. bonheur; prospérité.

Բարեբարոյ, ից a. d'un naturel excellent, qui a un bon caractère.

Բարեբարոյութիւն, **Բարեբարութիւն** s. bon naturel, excellent caractère.

Բարեբարք V. Բարեբարոյ.

Բարեբեր a. qui produit beaucoup, très-fertile.

Բարեբերութիւն s. grande fertilité.

Բարեգեղ a. très-beau, charmant, joli, gentil.

Բարեգթութիւն s. tendresse,

bonté, sensibilité, miséricorde.

Բարեգործ, աց a. qui fait du bien, bienfaisant.

Բարեգործեմ, եցի va. faire du bien, des bonnes œuvres.

Բարեգործութիւն s. bonne action, bonne œuvre, bienfaisance.

Բարեգութ adj. miséricordieux, tendre.

Բարեդէպ a. bienséant, convenable, propre, à propos.

Բարեդրուժ a. ingrat.

Բարեզարդ a. bien orné, embelli, enjolivé.

Բարելաւ a. très-bon, excellent, probe; — այր, homme de bien.

Բարելաւութիւն s. bonté, probité.

Բարեխառն a. tempéré.

Բարեխառնեմ, եցի va. tempérer.

Բարեխառնութիւն s. température; tempérament.

Բարեխնամ, ոց a. qui a bien soin, soigneux.

Բարեխնամեմ, եցի va. avoir bien soin de, bien soigner.

Բարեխնամող Voy. Բարեխնամ.

Բարեխնամութիւն s. grand soin, attention.

Բարեխնդիր a. qui demande, qui cherche de bonnes choses.

Բարեխորհ, Բարեխորհուրդ a. qui pense bien, bienveillant; sensé, sage, prudent.

Բարեխրատ, ից a. qui donne de bons conseils; bien élevé.

Բարեխօս, աց, ից s. intercesseur; — լինել, intercéder, solliciter pour qn.; — արկանել, employer un intercesseur, se servir d'un intercesseur.

Բարեխօսեմ, եցի vn. intercéder.

Բարեխօսութիւն s. intercession.

Բարեկամ, աց s. a. ami; մտերիմ՝ անկեղծ՝ ճշմարիտ՝ անձնանուէր՝ սիրելի՝ սուտ —, — intime, sincère, vrai, dévoué, cher ou chéri, faux.

Բարեկամաբար adv. amicalement, en ami.

Բարեկամական a. amical.

Բարեկամանամ, ացայ, Բարեկամեմ, եցի vn. être, devenir ami.

Բարեկամութիւն s. amitié; — խառնել, se lier ou s'unir d'—, se prendre d'— ou de l'—; — ունել ընդ ումեք, avoir de l'— pour qn.; կապել ընդ ումեք յօդիւ —ն, se lier, s'unir, prendre qn. en —; խանգարել զ—, altérer l'—; պնդել զօդ —ն, resserrer les liens de l'—; ի— գալ, devenir ami, se lier.

Բարեկամուհի sf. amie.

Բարեկարգ a. bien rangé, en bon ordre.

Բարեկարգեմ, եցի va. mettre en bon ordre, rétablir l'ordre, la discipline, réformer.

Բարեկարգութիւն s. bon ordre; discipline; police; réforme; վրդովել՝ հաստատել զ—, troubler, établir l'ordre.

Բարեկեաց V. Բարեկեցիկ.

Բարեկենդան, ի s. carnaval.

Բարեկենդանութիւն s. bonheur, félicité, bien-être, vie heureuse; աղմկել զ—, troubler le bonheur; յարդարել զ— ուրուք, faire le bonheur, la félicité de qn.

Բարեկեցիկ a. qui mène des jours heureux; aisé; — լինել, vivre dans l'aisance, être aisé.

Բարեկեցութիւն s. bien-être, aisance.

Բարեկիր a. bon, honnête.

Բարեկիրթ a. bien élevé, poli.

Բարեկրթութիւն s. bonne éducation, politesse.

Բարեկրօն a. pieux.

Բարեհաճիմ, ճեցայ vn. daigner, agréer, vouloir bien, consentir.

Բարեհաճոյ a. qui fait plaisir, très-agréable.

Բարեհաճութիւն s. agrément, consentement, approbation.

Բարեհամ, ալ a. de bon goût, savoureux, agréable.

Բարեհամբաւ a. qui a bonne réputation, qui jouit d'une belle renommée, très-célèbre.

Բարեհամբաւութիւն s. bonne renommée, réputation, célébrité.

Բարեհամբոյր a. agréable, aimable, doux, commode, complaisant, obligeant.

Բարեհաւան a. docile, obéissant.

Բարեձեւ a. de bonne forme, décent, distingué, gracieux.

Բարեձեւութիւն s. m. jolie forme, maintien décent, gracieux.

Բարեմասն a. heureux, fortuné.

Բարեմասնութիւն s. bonheur, fortune; bonne qualité, perfection.

Բարեմարդիկ a. flatteur, cajoleur, adulateur; — լինել, flatter, cajoler, aduler.

Բարեմարդութիւն s. flatterie, cajolerie, adulation.

Բարեմիտ, մտաց adj. de bonne foi, naïf, ingénu; bon, bienveillant, indulgent.

Բարեմոյն a. de bonne humeur, de bonne nature.

Բարեմտաբար adv. naïvement, ingénument.

Բարեմտութիւն sm. bonne foi, naïveté, ingénuité; bonté, bienveillance, indulgence.

Բարեյաջող a. très-favorable, prospère.

Բարեյարմար a. bien ajusté, très-bien assorti, propre à, très-convenable.

Բարեյիշատակ a. de bonne, d'heureuse mémoire.

Բարեյոյս a. de bonne espérance; qui donne de l'espoir.

Բարեյորդոր a. qui exhorte aux bonnes choses; déclin au bien.

Բարեյօժար a. bien disposé, porté au bien, bienveillant.

Բարենախանձ a. qui a du zèle, zélé; — գրգիռ, émulation.

Բարենշան, ից a. de bon

signe; remarquable, distingué; — օր, heureux jour.

Բարեշէն a. bien construit; heureux, prospère.

Բարեշնորհ adj. gracieux, agréable.

Բարենպատակ a. qui a un bon but, un but louable.

Բարեպաշտ, իզ, ազ s. a. pieux, dévot, religieux.

Բարեպաշտութիւն s. piété, religion.

Բարեպաշտուհի sf. pieuse, dévote, religieuse.

Բարեպաշտօն V. Բարեպաշտ.

Բարեպատեհ a. favorable, heureux; զի մի' անցցէ զնորօք ժամն —, pour qu'ils ne perdent pas l'occasion; — իսկ էր ժամանակն, le moment était favorable.

Բարեպարիշտ V. Բարեպաշտ.

Բարեսէր a. qui aime le bien ou les gens de bien, bon, bénévole, bienveillant, obligeant, complaisant; — կամք, bonne volonté.

Բարեսիրութիւն s. amour du bien, bonté; bienveillance, obligeance.

Բարեսիրտ a. qui a un bon cœur.

Բարեսնունդ a. bien nourri; bien élevé.

Բարեսրտութիւն s. m. bon cœur, bonté de cœur.

Բարետեսակ, Բարետեսիլ a. qui a un bon, joli aspect.

Բարետոհմ, իզ, Բարետոհմիկ a. de haute naissance, noble.

Բարետոհմութիւն s. haute naissance, noblesse.

Բարերար, ազ s. bienfaiteur; a. bienfaisant, qui fait du bien.

Բարերարեմ, եցի va. faire du bien, obliger.

Բարերարութիւն s. bienfaisance, bienfait.

Բարեփառ, ազ a. glorieux, illustre, majestueux.

Բարեփառութիւն s. gloire, éclat, grandeur, magnificence, majesté.

Բարեքեմ, եցի va. cacher, voiler, dissimuler, pallier; — զյանցանս, pallier une faute.

Բարեքիկ a. qui a bon air, avenant, bien fait, joli, gentil; — ձեւք, manières avenantes, gracieuses.

Բարժանեմ V. Բաժանեմ.

Բարի, բւոյ, բեաց a. bon (dans tous les sens); s. le bien, un bien, bienfait, faveur; les biens; — է, c'est bon, c'est bien; բարի բարի, très-bon; վասն բարւոյ հասարակաց, pour le bien public; — առնել, faire du bien; — եկիք, soyez le bienvenu; ճշմարիտ բարիք, les vrais biens; իսկապէս բարիք, les biens réels, համբաւ բարեաց, bonne réputation; V. Բարեաւ.

Բարիխօսց a. qui dit du bien.

Բարիոք, ազ a. bon; adv. bien; — է, c'est bon, c'est bien c'est très-bien.

Բարկ a. âcre, âpre, aigre; fig. aigre, rude, revêche.

Բարկանամ, ացայ vn. se fâcher, se mettre en colère, s'emporter, s'indigner, s'irriter, mettre son bonnet de travers.

Բարկասիրտ adj. irascible, emporté, colère, colérique.

Բարկացայտ a. qui s'élance avec colère, courroucé enragé; — աչօք, avec des yeux pleins de colère, d'indignation.

Բարկացող V. Բարկասիրտ.

Բարկացողութիւն s. irascibilité.

Բարկացուցանեմ, ուցի va. fâcher, mettre en colère.

Բարկութիւն s. colère, indignation, emportement; ցածնուլ ի բարկութենէ, se défâcher; Թափել զ—, décharger sa colère; Հրացան —, foudre; ցածուցանել զ—, apaiser la colère.

Բարձ, ից s. coussin, traversin; fig. dignité, charge, grade; siége, divan; jambe; առաջին —, première place, place d'honneur; — երեսաց, oreiller.

Բարձաբեկութիւն s. fracture à la jambe.

Բարձակից, կցաց s. qui est à table avec un autre; collègue.

Բարձակռիւ s. compétiteur.

Բարձապան, աց s. guêtre.

Բարձառու լինիմ vn. obtenir une dignité.

Բարձերես s. taie d'oreiller.

Բարձերէց s. président; — տեղի ou բարձերէցք, première place, place d'honneur.

Բարձրընտիր լինիմ vn. choisir les premières places, chercher la première place.

Բարձի Թողի առնեմ va. laisser à l'abandon, abandonner, délaisser.

Բարձիկ s. petit coussin, coussinet; méd. compresse.

Բարձիկնեար, ներոյ s. pl. petits coussins.

Բարձունենակ s. aurone.

Բարձումն s. levée, enlè ment; soustraction, suppr sion; déduction, défalcation

Բարձուցանեմ, ուցի va. charger, mettre une charge sur.

Բարձր, ձու, ձունք, ձանց a. haut, élevé; élevé, sublime, éminent, grand; — առնել, élever, élever en haut, hausser; exalter, glorifier; — լինիմ, s'élever, être élevé; être glorifié; ի ձայն —, à haute voix; ի բարձունէ, de haut, d'un lieu élevé; — ոճ, style élevé; — քանդակ, relief, bas-relief.

Բարձունք s. haut, hauteur, élévation, éminence; ciel.

Բարձրաբարբառ a. qui a la voix élevée, qui parle haut; retentissant, bruyant; adv. à haute voix.

Բարձրաբերձ, ից a. très-haut, très-élevé, sourcilleux.

Բարձրագագաթն, Թանց a. qui a le sommet très-haut.

Բարձրագահ a. qui tient la haute, la première place, éminent.

Բարձրագահք s. pl. les premiers siéges, la place d'honneur, préséance.

Բարձրագլուխ a. qui porte la tête haute, qui a la tête élevée; fier, hardi, glorieux; principal, premier; — գնալ, marcher la tête haute; adv. hautement, hardiment, glorieusement.

Բարձրաղաղաչ a. adv. à grands cris.

Բարձրադիտակ a. d'une haute taille, d'une taille élevée; très-élevée, sourcilleux.

Բարձրաթռիչ a. qui vole en haut, qui plane au haut des airs; — լինել, voler à tire-d'aile, planer au haut des airs.

Բարձրակայ a. haut, élevé, suprême.

Բարձրահասակ, աց a. de taille élevée, grand.

Բարձրաձայն a. qui a la voix élevée; adv. à haute voix; — բարբառով, à haute voix, hautement.

Բարձրամիտ, մտաց a. qui a de soi une haute idée, hautain, orgueilleux, superbe, fier.

Բարձրամուր a. très-haut et bien fortifié.

Բարձրամտեմ, եցի vn. avoir une haute idée de soi, être hautain, orgueilleux, présumer trop de soi.

Բարձրամտութիւն s. esprit élevé, hauteur, fierté, orgueil.

Բարձրայօն a. sourcilleux, altier, superbe, hautain, fier, orgueilleux.

Բարձրայօնութիւն s. air hautain, hauteur, fierté, orgueil.

Բարձրանամ, ացայ vn. s'élever, monter, remonter, se hausser; s'élever, monter, être promu; accroître, augmenter, se grandir; se gonfler d'orgueil, s'enorgueillir; ցորեանն բարձրանայ, le blé monte, hausse de prix.

Բարձրանշան a. très-remarquable, insigne, signalé, étonnant, prodigieux.

Բարձրաշէն a. bâti bien haut, très-élevé.

Բարձրապատիւ a. très-honorable, très-honoré.

Բարձրապատում a. qui raconte des choses sublimes; sublime, élevé.

Բարձրապարանոց V. Բարձրավիզ.

Բարձրապարիսպ a. qui a des murailles élevées.

Բարձրաստիճան a. de haut grade; — պաշտօնական, haut fonctionnaire.

Բարձրավզիմ, եցայ vn. dresser le cou, marcher la tête haute, se rengorger, être fier, hautain, superbe.

Բարձրավզութիւն s. hauteur, fierté, orgueil.

Բարձրավիզ a. rengorgé, hautain, fier, altier, superbe.

Բարձրացուցանեմ, ուցի va. élever, lever, relever, hausser, exhausser, rehausser; élever, promouvoir, pousser, avancer; exalter, illustrer, glorifier; —, զբարբառ՝ զձայն, élever la voix, le ton; — զգին, hausser le prix.

Բարձրաւանդ, իզ, Բարձ-

բարձրաւանդակ, աց s. hauteur, élévation, éminence, promontoire; échafaud; a. haut, élevé.

Բարձրաքանդակ s. bas-relief.

Բարձրեալ, ելոյ s. le Très-Haut.

Բարձրութիւն s. hauteur, élévation; hauteur, élévation, proéminence, éminence; hautesse, altesse.

Բարձր, ձից s. jambe.

Բարոյագէտ s. moraliste.

Բարոյագիտութիւն s. morale.

Բարոյախօս a. qui fait la morale, moraliste, V. Բնախօս.

Բարոյախօսեմ, եցի vn. faire la morale, moraliser.

Բարոյածին a. naturel.

Բարոյական a. moral; s. la morale; ընդդէմ գործել —ի, blesser la morale.

Բարոյականութիւն s. la moralité; le moral.

Բարոյապէս, Բարոյականապէս adv. moralement, au moral.

Բարոյք, ոյից V. Բարք.

Բարութիւն s. bonté; production, produits, fruits.

Բարունակ s. sarment, pampre; branche, rameau.

Բարուրանք, նաց, Բարուրք s. prétexte; motif, cause.

Բարսգիտութիւն s. volupté.

Բարտի, տւոյ s. tremble.

Բարքանք, նաց s. prétexte.

Բարքեմ, եցի, Բարքիմ, եցայ vn. prétexter.

Բարւոք, ոց a. bon; adv. bien; — է, c'est bon; c'est bien, c'est très-bien, il vaut mieux; չէ —, ce n'est pas bon, ce n'est pas bien; չէ — ստել, il est laid de mentir.

Բարք, բուց s. caractère; mœurs, conduite; habitude; բոյս բարուց, caractère, nature, naturel; խանգարել՝ եղծանել զբարս, corrompre les mœurs; ամոքել զբարս, adoucir les mœurs; եղծումն բարուց, corruption des mœurs; — քաղցունք, bonnes mœurs; անբիծ՝ անարատ —, mœurs pures; խրոխտ —, caractère fier, fierté.

Բարօրութիւն s. bien-être, bonheur, prospérité.

Բաց a. ouvert, découvert; բացօք երեսօք, à visage découvert; բացաւ աչօք, աչօք բացօք, les yeux ouverts, ouvertement; բացաւ գլխով, à tête ouverte, découvert; —է ի բաց adv. loin, au loin, bien loin; de loin; tout à fait; ի բաց գնա՝ երթ, va-t'en, allez vous-en, allez vous promener; ի բաց գնացէք յինէն, retirez-vous de moi; ի բաց առնուլ, excepter, exclure, ôter; ի բացի adv. à la campagne, dans la plaine, dans les champs, en plein champ, à découvert; բաց ի բաց adv. ouvertement, évidemment; բացուստ ի բաց adv. de loin; loin, au loin.

Բաց ի prép. excepté, à l'exception, sauf, outre, hormis; — քէն, excepté toi.

Բացագանչութիւն s. exclamation.

Բացագոյն a. plus lointain, plus éloigné; adv. plus loin, de très-loin.

Բացակայ V. Բացական.

Բացակայիմ, եցայ vn. s'absenter, être absent.

Բացակայութիւն s. absence; distance; ի —ն իւրում, en son absence.

Բացական, Բացածիգ a. absent, lointain, éloigné, distant.

Բացայայտ a. évident, manifeste, clair.

Բացայայտեմ, եցի va. manifester, expliquer, éclaircir.

Բացայայտութիւն s. explication, éclaircissement.

Բացառական, աց s. ablatif.

Բացառութիւն s. exception, abstraction.

Բացասաբար adv. négativement.

Բացասական a. négatif.

Բացասեմ, սացի vn. nier, dire non, désavouer.

Բացավայր, ի s. champ, campagne, plaine.

Բացատ, աց s. distance, intervalle; esplanade; impr. interligne; a. distant, éloigné.

Բացատրեմ, եցի va. expliquer; disperser, écarter.

Բացատրութիւն s. explication.

Բացարձակ a. lointain, éloigné; vaste, étendu; absolu.

Բացարձակապէս adv. absolument, d'une manière absolue.

Բացարձակութիւն s. distance.

Բացեայ, ի — adv. loin, au loin; — լինել, être loin, absent de.

Բացերեւ a. évident, clair.

Բացէ, ի բացէ adv. loin.

Բացէ ի բաց V. Բաց.

Բացընկեցիկ a. jeté dehors, repoussé, abject, vil; — լինել, être repoussé.

Բաց ի բաց V. Բաց.

Բացխբիկ խաղամ, ouvrir et fermer (son voile).

Բացումն s. action d'ouvrir, ouverture; — ժողովոյ, ouverture d'une séance.

Բացուստ, ի Բացուստ adv. de loin.

Բացուստ ի բաց V. Բաց.

Բացօթեագ, եգաց, Բացօթեայ, Թէից a. qui demeure, couche en plein air; adv. découvert, en plein air, à ciel ouvert; — լինել, loger, coucher en plein air, à la belle étoile; passer la nuit en plein champ.

Բաւ s. fin, terme; — է, il suffit, c'est assez; այդ — է, cela suffit.

Բաւական s. suffisant; capable, en état; content; digne; s. capacité; — լինել, être suffisant, suffire; être capable, à même, en état, être bon à faire qch.; — գտանել՝ համարել, trouver assez, se contenter de; — լինել անձին, se suffire; — գտանիլ, se trouver en état.

Բաւական, բաւ բաւականի adv. suffisamment, assez, autant qu'il faut, passablement; բաւական է, c'est assez, il suffit; չէ բաւական, ce n'est pas assez, il ne suffit pas; բաւ արժան բաւականին, assez, suffisamment.

Բաւականազօր a. capable à tout, très-fort.

Բաւականանամ V. Բաւական լինել.

Բաւականութիւն s. suffisance, le suffisant; capacité, aptitude.

Բաւանդակ V. Բովանդակ.

Բաւեմ, եցի vn. suffire; être capable, en état, pouvoir, permettre; attendre; supporter, endurer; durer.

Բաւեցուցանեմ, ուցի va. faire suffire, rendre suffisant.

Բաւիղ, աւղի, ղաց s. dédale, labyrinthe.

Բաւղակաձեւ a. en forme de labyrinthe.

Բդեաշխ, Բդեշխ, եշխի s. consul; փոխանակ բդեշխի, proconsul.

Բդեշխութիւն s. consulat.

Բեդեկ s. réparation, entretien.

Բելիար, այ s. Bélial.

Բեկ a. cassé, brisé, rompu.

Բեկանեմ, բեկի va. briser, rompre, casser; fracturer, mettre en pièces; couper; déchirer; rompre, défaire, mettre en déroute; frapper de terreur, saisir d'effroi, d'épouvante; — զսիրտ, briser le cœur, décourager, abattre.

Բեկանիմ, կայ vp. se briser, rompre, casser; être brisé, découragé, abattu; réfracter, réfléchir, répercuter; յանձն —, réfléchir, résonner.

Բեկբեկեմ, եցի va. briser, rompre, casser; réfracter, réfléchir; rompre, fatiguer; — զձայն՝ զբարբառ, entrecouper la voix.

Բեկբեկումն s. brisure; réfraction, diffraction.

Բեկոր, ի s. morceau, débris, fraction, tronçon.

Բեկումն s. brisement, rupture, cassure, fracture; échec, défaite, déroute; réfraction; — հացի, fraction du pain; — սրտի, brisement de cœur.

Բեկտեմ, եցի va. briser, rompre, casser.

Բեհեզ, ոց s. mousseline.

Բեհեզեայ, Բեհեզեղէն a. de mousseline.

Բեղմնաւոր, Բեղնաւոր a. fécond, fertile.

Բեղնաւորեմ, եցի va. féconder, produire.

Բեղնաւորութիւն s. fécondité.

Բեմ, աց s. tribunal; tribune; chaire; ելանել ի —, monter à la tribune.

Բեմբասացութիւն s. oraison, discours, harangue.

Բեմբ, etc., V. Բեմ, etc.

Բեռն, ռին, ռանց s. fardeau, charge, faix; balle, ballot; fig. fardeau, charge; — նաւու, cargaison, charge-

ment; — լինել ումեք, être à charge à qn.; — ամաց, le poids, le faix des années.

Բեռնաբարձ, ից, Բեռնակիր, կրաց s. porte-faix, commissionnaire, homme de peine; — նաւ, vaisseau de transport.

Բեռնակրութիւն s. action de porter un fardeau; métier de porte-faix.

Բեռնաւոր, աց a. chargé.

Բեռնաւորեմ, եցի va. charger, mettre un fardeau sur.

Բեռնաւորիմ, եցայ vn. être chargé.

Բեռնաւորութիւն s. action de charger, chargement.

Բեր, ոց s. produit, production; —ք երկրի, fruits de la terre.

Բեր, ից s. action de porter, port, transport; interj. allons, ça, or ça, voyons.

Բերան, ոց s. bouche; orifice, entrée, ouverture; — գետոյ, bouches, embouchure; — սրոյ, tranchant; — իբերան, bouche à bouche, face à face; ի —, ի բերանոյ, par cœur, de mémoire; ի — գիտել՝ ուսանել, savoir, apprendre par cœur; —ով, verbalement, de vive voix; ածել ընդ —, répéter sans cesse, rabâcher; ի մի՝ ընդ մի —, d'une seule voix, unanimement; ըստ —, par bouche, par personne; * բերնին ջրերը վազցնել, faire venir l'eau à la bouche; փակել զ—աւրուք, fermer la bouche à qn.; ի — դնել, mettre à la bouche, suggérer; — իբերանէ, de bouche en bouche; *—ին տալ, dire des sottises; accabler de reproches; * — ծռել, être l'obligé de qn.; *—ը բանալ, ouvrir la bouche; fig. oser dire qch.; առնուլ ի —, proférer.

Բերանաբաց adv. avec la bouche ouverte, bouche béante; — լեալ հայել, — պշուցեալ հայել, regarder, contempler ou admirer bouche béante.

Բերանալիր adv. à pleine bouche.

Բերանակապ, ի s. mors, bride, bâillon; a. dont la bouche est fermée; — առնել, fermer la bouche.

Բերանանամ, ացայ vn. déboucher, couler, s'écouler, ruisseler.

Բերանացի adv. avec la bouche; de vive voix.

Բերդ, ից, աց s. fort, forteresse, château fort.

Բերդակալ, աց s. châtelain, commandant d'une forteresse.

Բերդակալք, Բերդակալեան s. pl. la garde, la garnison d'une forteresse.

Բերդամէջ, միջի s. l'intérieur d'une forteresse.

Բերդապահ V. Բերդակալ.

Բերդարգել adj. renfermé dans un fort.

Բերդեան s. pl. les forteresses; la garnison.

Բերելի a. qui peut être apporté; porteur.

Բերեմ, րի va. porter, ap-

porter; mener, amener, conduire; produire; supporter, souffrir; permettre; faire voir, concerner; — զնմանութիւն, ressembler, avoir de la ressemblance, avoir l'air; ի գործ —, faire usage, se servir de; ի մէջ —, exposer, citer, alléguer; ի համար —, compter, calculer; — պտուղ, porter des fruits; շահ —, porter intérêt; — յանձին զկերպարանս իրիք, avoir l'air de, paraître; — յանձին զդէմս ուրուք, représenter qn.; յանձին —, imiter, faire paraître; նախանձ —, porter envie, envier; ոչ — զփառս ուրուք, ne pas pouvoir souffrir la gloire de qn.; — լռութիւն, garder le silence; ի համար —, compter, énumérer; բարձեալ —, porter, apporter, supporter, entraîner.

Բերիմ, բերայ vp. être porté; se porter, être enclin à, tendre à, avoir de l'inclination, du penchant à, se laisser aller à son penchant, se laisser entraîner, pencher à; se conduire, agir; ի կործանումն —, tomber en ruine.

Բերկրալի, Բերկրալիր, Բերկրալից, Բերկրական a. joyeux, gai, enjoué, réjouissant.

Բերկրանք, նաց s. joie, allégresse; plaisirs, jouissances, agréments, délices, charmes; անապական —, purs plaisirs.

Բերկրապատար a. très-joyeux, plein de joie, fécond en plaisirs.

Բերկրաբար a. réjouissant, joyeux.

Բերկրեմ, եցի, Բերկրեցուցանեմ, ուցի va. rendre joyeux, réjouir, donner de la joie, combler de joie, égayer, charmer.

Բերկրիմ, եցայ vn. avoir, ressentir ou éprouver de la joie, se réjouir, s'égayer, être joyeux, charmé; գնծացեալ —, s'abandonner à la joie, tressaillir de joie.

Բերկրութիւն s. joie, allégresse, agrément, délice, plaisir, enjouement; — մօրն է մանուկդ, cet enfant fait les délices de sa mère: քաղցր՝ անմեղ —, plaisir doux, innocent.

Բերումն s. action de porter, d'apporter, port; tendance, penchant, inclination, propension; բերմունք, passions.

Բերրի a. fécond, fertile.

Բեւեկն, ի s. térébenthine.

Բեւեկնի, նւոյ s. térébenthe; genévrier, genièvre.

Բեւեռ, աց s. clou; pôle.

Բեւեռակապ a. cloué.

Բեւեռաձեւ a. cunéiforme.

Բեւեռապինդ a. fixé avec des clous.

Բեւեռեմ, եցի va. clouer, attacher avec des clous.

Բզզանք V. Բզզումն.

Բզզեմ, եցի vn. bourdonner.

Բզզումն s. bourdonnement.

Բզէզ, եզոյ s. hanneton.

* Բզքտեմ, Բզիք բզիք ընեմ V. Քծքծեմ.

Բէեղզեբուղ s. Béelzébuth.
Բէշկ մշկոյ s. civette.
Բթանկիւն, կեան a. obtus-angle; s. angle obtus.
Բթացուցանեմ, ուցի, Բթեմ, եցի va. émousser; fig. émousser, affaiblir.
Բթիմ, եցայ vp. s'émousser.
Բթութիւն s. qualité d'une chose émoussée.
Բժաքեր a. chassieux.
Բժժանք, նաց s. amulette, talisman.
Բժիշկ, ժշկաց s. médecin, docteur; քաջ՝ ճարտար՝ խոհեմ՝ անպիտան —, bon, habile, prudent ou sage, mauvais —; հատուցանել զվարձս —ի, payer les honoraires du —; կոչել զ—, appeler le —.
Բժշկական a. médical.
Բժշկականութիւն s. médecine.
Բժշկանոց V. Բժշկարան.
Բժշկապետ, աց s. chef des médecins.
Բժշկարան, աց s. école de médecine; livre de médecine.
Բժշկելի a. guérissable.
Բժշկեմ, եցի va. guérir.
Բժշկիմ, եցայ vp. être guéri, se guérir.
Բժշկութիւն s. guérison; médecine; ի — ածել, guérir.
Բժոտ a. chassieux.
Բիբ, բբաց s. pupille, prunelle; սիրել՝ պահել իբրեւ զբիբական, conserver, aimer comme la prunelle de ses yeux.
Բիժ, բժոց s. chassie.
Բիծ, բծոց, բծից s. tache, macule, souillure; fig. tache, souillure, flétrissure, défaut, blâme; — դնել, —ս արկանել՝ կարկատել, ի — տանել, blâmer, critiquer, flétrir.
Բիտ s. ergot.
Բիր, բրով s. bâton, gourdin, rondin.
Բիրտ a. dur, roide; grossier, rude, rustaud, rustique, rustre, impoli, incivil, brutal.
Բիւր, ուց, ոց s. dix mille; a. beaucoup, très-nombreux, innombrable; adv. dix mille fois, très-souvent, de mille manières; բիւրք բիւրուց, des milliers, un très-grand nombre; բիւրք բիւրուց դարուց սահեալ, mille et mille siècles écoulés; — Թշնամանք, toutes sortes d'injures.
Բիւրազգի, Բիւրակերպ, Բիւրապատիկ a. adv. de mille manières ou formes, multiple.
Բիւրաւոր, աց a. au nombre de dix mille, millier, immense, innombrable.
Բիւրեղ, աց s. cristal.
Բիւրեղեայ a. de cristal, cristallin.
Բլթակ, աց s. lobe de l'oreille.
Բլիթ, բլթաց s. échaudé, galette, gâteau.
Բլիթէն s. ognon, durillon.
Բլշակնիմ, նեցայ vn. voir trouble, avoir la vue faible.
Բլշակնութիւն s. obscurcissement, affaiblissement de la vue.
Բլշանամ V. Բլշակնիմ.

Բլուր, լրոց s. colline; — մսեղէն, un homme grand, géant.

Բլրակ, աց s. butte, petite colline.

Բծախառն, **Բծաւոր** a. taché.

Բծաւորեմ, եցի va. tacher, souiller.

Բծեմ V. **Բիծ դնեմ**.

Բղխեմ, եցի, **Բղխեցուցանեմ**, ուցի va. faire pousser, produire, faire sortir ou naître; faire jaillir, faire couler.

Բղխիմ, եցայ vn. germer, pousser, naître; jaillir, sourdre, couler, s'écouler, ruisseler, sortir; prendre sa naissance dans, avoir sa source dans, émaner, procéder.

Բղխումն s. jaillissement, source, éruption, sortie; procession, émanation.

Բղջախոհ, աց a. luxurieux, lascif.

Բղջախոհութիւն s. luxure.

Բնաբան, ից s. thème, texte.

Բնաբանութիւն s. physique.

Բնաբարձ առնեմ V. **Բնաջինջ առնեմ**.

Բնագաւառ s. pays natal, patrie.

Բնագէտ s. physicien.

Բնագիտական s. physique.

Բնագիտութիւն s. physique.

Բնագիր, գրաց s. original, texte.

Բնադիրք, դրաց s. camp.

Բնազանցական a. métaphysique.

Բնազանցութիւն s. métaphysique.

Բնազանցօրէն adv. métaphysiquement.

Բնալոյծ, ուծի s. chimiste.

Բնալուծական a. chimique.

Բնալուծարան, աց s. laboratoire.

Բնալուծութիւն s. chimie.

Բնախօս, աց s. physiologue.

Բնախօսական a. physiologique.

Բնախօսութիւն s. physiologie.

Բնածին a. inné, naturel.

Բնակ, աց s. indigène; sépulcre, tombeau; a. originaire, natif, naturel.

Բնակակից s. qui habite ensemble, cohabitant; — լինել, demeurer ensemble, cohabiter.

Բնակակցութիւն s. cohabitation.

Բնական a. naturel; — է, il est naturel; — օրէնք, les lois de la nature, la loi naturelle; — լեզու, langage —.

Բնականաբար adv. naturellement.

Բնականամ V. **Բնակեմ**.

Բնականապէս adv. naturellement.

Բնականութիւն s. naturel, simplicité.

Բնակարան, աց s. habitation, domicile, demeure, logement, séjour, résidence.

Բնակաւէտ a. peuplé; — առնել, peupler; — լինել, être peuplé.

Բնակաւոր, աց a. domicilié,

établi; permanent, naturel.

Բնակելի a. habitable, logeable.

Բնակեմ, եցի vn. habiter, demeurer, loger, séjourner, résider, s'établir; être habité, peuplé.

Բնակեցուցանեմ, ուցի va. faire habiter, loger, établir.

Բնակիմ V. **Բնակեմ.**

Բնակիչ, կչաց s. habitant.

Բնակից, կցաց a. qui est de même nature, consubstantiel; cohabitant.

Բնակութիւն s. action d'habiter; V. **Բնակարան**; հաստատել զ— իւր, fixer son séjour.

Բնակցութիւն s. unité et identité de nature, consubstantialité; cohabitation.

Բնամատեան s. original.

Բնապատմութիւն s. histoire naturelle.

Բնաջինջ առնեմ va. détruire de fond en comble, exterminer entièrement; — լինել, être détruit, exterminé complétement.

Բնատէր, տեառն s. le vrai maître.

Բնաւ, ից a. tout, tout entier; —, — իսկ, adv. tout entier, tout à fait, entièrement, totalement; — ոչ, — մի, ou ոչ — adv. du tout, point du tout, point, nullement, jamais, de la vie, en aucune façon, pas du tout; ընդ — adv. partout; en tout; եթէ — ուրեք, si jamais; ընդ — տիեզերս, par tout l'univers.

Բնաւին a. tout; adv. tout à fait.

Բնաւոր, աց a. naturel.

Բնաւորիմ V. **Սովորիմ.**

Բնաւորութիւն s. naturel, caractère; եռանդուն՝ խրոխտ —, un — ardent, fier.

Բնդեռն s. cantharide.

Բնիկ, նկի a. naturel, propre; natif, natal; aborigène.

Բնիոն, ից s. obole, liard.

Բնութիւն s. nature; essence, substance, personne; naturel, caractère; sexe; nature, qualité; complexion; les éléments; բռնաբարել զ—, forcer la nature; հատուցանել զհարկ —ն, payer le tribut à la nature; ձայն՝ աղաղակ —ն, cri de la nature; դղորդին արարածոց —ք, toute la nature s'émeut; —ք, naturellement, de nature; իբնութենէ, par la nature; *—ք կոտրել՝ շտկել, rompre, former ou améliorer le caractère; ազնիւ —, bonne nature.

Բնութենակից adj. de la même nature.

Բոզ, ոյ s. gentiane.

Բոզ, ից, աց s. femme de mauvaise vie, prostituée, fille ou femme publique, courtisane, putain.

Բոզաբար adv. comme une prostituée.

Բոզաբոյծ, Բոզահոմանի s. débauché, qui entretient une femme de mauvaise vie, qui fréquente les prostituées.

Բոզանամ, ացայ vn. se prostituer.

Բոզանոց, աց, Բոզատուն, տան s. maison de débauche, de prostitution.

Բոզորդի s. enfant naturel, bâtard.

Բոզութիւն s. putanisme, prostitution.

Բոժոժ, ից s. grelot, sonnette.

Բոլոր, ի, ով, իւ, ից a. tout, entier, tout entier; rond, arrondi, sphérique; s. le tout; guirlande; bouton; —ք վարդից, boutons de rose.

Բոլորակ, աց a. rond, arrondi, circulaire, sphérique; s. cercle, circonférence.

Բոլորակեմ va. arrondir.

Բոլորակութիւն s. arrondissement, rondeur, rotondité.

Բոլորաձեւ V. Բոլորշի.

Բոլորանուէր a. entièrement offert, très-dévoué; — զանձն պարտի ընծայել նմա, il se doit tout entier à lui; — ընծայել զանձն յօգուտ հասարակաց, se sacrifier, se dévouer au bien public.

Բոլորապտուղ a. offert avec tous ses fruits; s. holocauste.

Բոլորգիր, գրոյ s. impr. romain.

Բոլորեմ, եցի va. arrondir; tresser, entrelacer, combiner, composer; couronner, achever; environner, cerner, entourer; rassembler.

Բոլորեքեան, Բոլորեքին, քեցուն, եցունց s. a. tous, tout le monde, toutes les personnes, toutes choses.

Բոլորշի a. rond, arrondi, circulaire, orbiculaire; adv. en rond, en cercle.

Բոլորովիմբ, Բոլորովին adv. entièrement, totalement, tout à fait, de toutes manières; a. tout, entier, tout entier.

Բոլորութիւն s. totalité; arrondissement, rondeur.

Բոլորումն s. circuit, tour, révolution, période.

Բոկ a. pieds nus, déchaussé; adv. nu-pieds.

Բոկագնաց a. qui va pieds nus, qui va nu-pieds; — լինել, marcher nu-pieds.

Բոկանամ, ացայ vn. se déchausser, ôter ses chaussures, ses bas.

Բոկացուցանեմ, ուցի va. déchausser, ôter les souliers, les bas.

Բոկեղ s. gimblette, craquelin.

Բոկոտն V. Բոկ; — գնալ, marcher nu-pieds.

Բոկութիւն s. état d'une personne déchaussée.

Բոհրոխեմ, եցի vn. grogner.

* Բոհրեմ V. Բովհրեմ.

Բողբոջ, ոց, ից, աց s. germe, bourgeon, pousse, rejeton, surgeon; fig. rejeton, descendant.

Բողբոջազարդ a. orné de rejetons.

Բողբոջեմ, եցի vn. germer, pousser, bourgeonner, naître.

Բողբոջումն s. germination.

Բողկ, ից s. radis; վայրի —, raifort.

Թողկուկ s. andouiller.

Թողոք, ած s. protestation; appel; réclamation; — արկանել՝ բառնալ՝ հարկանել՝ ունել V. Թողոքեմ; — բարձեալ խրնդրէին, ils demandaient à grands cris.

Թողոքական s. protestant.

Թողոքականութիւն s. protestantisme.

Թողոքեմ, եցի va. protester, appeler en justice, faire appel, réclamer; porter plainte, se plaindre de.

Թոմբիւն s. retentissement, détonation, fracas, grand bruit; écho; — արձակել, retentir, détoner.

Թոյթ, բութի s. pouce.

Թոյլ V. Հոյլ.

Թոյլք V. Թազմաստեղք.

Թոյծ, բուծի s. aliment, nourriture.

Թոյն, բունոց s. nid; gîte d'un animal; —ս դնել՝ կառուցանել, nicher, faire son nid.

Թոյս, բուսոց s. plante; fig. — բարուց, caractère, naturel, nature; — արձակել, pousser, germer; —ք, les végétaux.

Թոյրք, բուրից s. pl. odeur, arome.

* Թոշայ, իզ s. bohémien, bohémienne.

Թոշխնեմ, եցի va. jouir de, avoir la jouissance de.

Թոռ, ոյ s. bourdon, frelon.

Թոսոր s. couleur de sang, rouge.

Թոսորատիպ a. de couleur de sang, rouge, vermeille.

Թով, ոյ, ուց s. fourneau, fournaise; mine, minière.

Թովանդակ a. tout, entier, tout entier, complet; —, ի — adv. tout entier, entièrement, totalement, tout à fait, complétement; assez; զբովանդականն ասացից, bref, enfin.

Թովանդակեմ, եցի va. comprendre, contenir, enfermer, embrasser, renfermer, achever, terminer, compléter; rassembler, réunir, réduire.

Թովանդակութիւն s. action de contenir; total, somme, montant; sommaire; contenu, contenance; — հաշուի, le montant; — օրինաց սէր է, l'abrégé de la loi, c'est la charité; ի— գալ, être achevé.

Թովինայք s. aromate, encens.

Թովհրեմ, եցի va. torréfier, rissoler, griller, brûler.

Թովք V. Թով.

Թոտոտ, իզ s. artison, ver.

Թոտոտակեր a. artisonné, vermoulu; — լինել, se vermouler, être piqué des vers.

Թոր, ոյ s. lèpre.

Թորակ, ի, աւ s. borax.

Թորբոս, ի s. moisi, moisissure.

Թարբոսեցուցանեմ, ուցի va. moisir.

Թորբոսիմ, եցայ vn. moisir, se moisir.

Թորբորիտ a. voluptueux, lubrique, libertin.

Թորբոք V. Թորբոքումն; — արկանեմ V. Թորբոքեմ.

Բորբոք, Բորբոքախառն a. enflammé, ardent.

Բորբոքեմ, եցի, Բորբոքեցուցանեմ, ուցի va. enflammer, mettre en feu, embraser; fig. enflammer, échauffer, rallumer, exciter; — զհրդեհ խռովութեան, allumer le feu de la révolte, fomenter les troubles.

Բորբոքիմ, քեցայ vn. s'enflammer, prendre feu; fig. s'enflammer, pétiller d'ardeur; բորբոքէր ցասումն նորա, sa fureur se rallumait; յայս բան բորբոքեցաւ սրտմտութիւն բարկութեան նորա, sa colère s'enflamma à ces paroles.

Բորբոքիչ a. inflammatoire.

Բորբոքումն s. inflammation; ardeur; — կրից՝ ախտից, effervescence des passions.

Բորենան, ենի, Բորենի, նւոյ s. hyène.

Բորոտ, աց, ից a. lépreux.

Բորոտեցուցանեմ, ուցի va. rendre lépreux.

Բորոտանամ, ացայ, Բորոտիմ, եցայ vn. avoir la lèpre, être atteint de la lèpre.

Բորոտութիւն s. lèpre.

Բոց, ոյ s. flamme (au pro. et au fig.); — արձակել, jeter de la flamme, flamber, flamboyer.

Բոցագոյն a. de couleur de flamme, enflammé.

Բոցախառն a. mêlé de flamme, ardent, enflammé.

Բոցածաւալ a. qui répand de la flamme, flamboyant, flambant.

Բոցակէզ a. enflammé, flambant, embrasé, brûlé.

Բոցակիզեմ, եցի va. flamber, embraser, brûler.

Բոցակնագոյն a. dont les yeux brillent, pétillent.

Բոցաճաճանչ a. flamboyant, flambant, resplendissant.

Բոցանշան, Բոցանշոյլ a. flamboyant, flambant, brillant.

Բոցաշունչ a. qui respire des flammes, enflammé, brûlant, ardent.

Բոցեղէն a. de flamme, enflammé.

Բու, ոց s. hibou.

Բուէճ s. zool. duc, grand-duc.

Բութ, բթի a. émoussé, obtus; — անկիւն, angle obtus; s. accent grave.

Բութանկիւն, կեան s. obtusangle.

Բուժեմ, եցի va. guérir; délivrer; — զծարաւ, désaltérer, apaiser la soif; — զդառնութիւն, ôter l'amertume.

Բուժիչ a. qui guérit, propre à guérir, curatif.

Բուժումն s. guérison.

Բուիճակ, աց s. zool. petit-duc.

Բուխերիկ, րկան s. cheminée.

Բուծ, բծաց, բծոց s. agneau de lait.

Բուծանեմ, ուծի va. nourrir, élever.

Բուծին, ծնոյ s. mèche.

Բուղխ s. pousse, bourgeon.

Բուն, բնոյ, բնից s. tige, tronc, souche; bois d'un javelot, d'une lance, hampe; nature, origine, principe, racine; camp, le centre de l'armée; a. propre, réel, vrai; adv. proprement, réellement; ի բնէ adv. naturellement, de nature, de sa nature, de l'origine, dès l'origine; անկեղծ էր նա ի բնէ, il était naturellement sincère, son naturel était sincère; օգտակար ի բնէ, utile par lui-même; ի—, ց—, jusqu'à la fin, tout; զգիշերն ի—, ց—, toute la nuit; — նպատակ, but principal.

Բունեմ, եցի vn. faire son nid, se nicher.

Բունիկ s. petit nid.

Բունիմ, նեցայ vn. se nicher.

Բունկալ s. nichée.

Բուշտ, բշտի, տոյ s. kyste; V. Փամփուշտ.

Բուռ, բռոյ, ով s. badigeon; plâtre.

Բուռն, բռան, բռամբ s. poing; force, violence, pouvoir; dominateur, oppresseur, tyran; a. impétueux, dominant, violent, tyrannique, énergique, vif, ardent, véhément, fort, puissant, emporté, fougueux; fort, vigoureux, robuste; adv. violemment, par force; — առնել՝ լինել՝ հկերայ դնել, forcer, forcer la main, obliger, pousser l'épée dans les reins, réduire à l'extrémité; — է ինձ իքէն, vous m'opprimez, vous me forcez la main; — հարկանել, entreprendre, mettre la main à l'œuvre; prendre, empoigner, saisir; — հարկանել զօձեաց, prendre au collet; անկանել՝ գալ ի—, être pris, saisi, arrêté, attrapé, se laisser prendre; զբռամբ աճել՝ արկանել, ի— առնուլ՝ արկանել, empoigner, saisir, attraper, s'emparer de, dominer, asservir, soumettre à sa puissance, conquérir, envahir, occuper, subjuguer, dompter; ի բռին ունել, avoir dans sa main, en son pouvoir, posséder, être maître de, retenir captif, s'emparer de, tenir, saisir; զոգի ի բռին ունել, s'exposer au danger, braver la mort, se risquer, courir risque, un danger, exposer ou hasarder sa vie, mettre sa vie en péril, prodiguer sa vie; — զօրութեամբ, avec la plus grande force, de toutes ses forces; — առնել անձին, se faire violence, se contraindre; զբազմաց իրաց — հարկանել, se charger de trop d'affaires, entreprendre beaucoup de choses; ի— քնոյ անկանիլ, dormir d'un profond sommeil; բռունք, les violents, les rois, les princes.

Բուսաբեր, աց a. végétal, végétatif.

Բուսաբերութիւն s. végétation.

Բուսակ, աց s. herbe, plante; —ք, les végétaux.

Բուսական a. végétal, végétable, végétatif.

Բուսանիմ, ուսայ vn. pous-

ser, végéter; se produire, naître, croître.

Բուսաբձակ V. Բուսաբեր.

Բուսուցանեմ, ուցի va. faire pousser ou végéter; produire, faire naître ou croître.

Բուստ s. corail.

Բուտ, բտոյ s. nourriture, aliment.

Բուրազգուաբթ, Բուրազգուարձ a. odorant, embaumé.

Բուրաստան, աց s. jardin.

Բուրգն, բրգանց s. pyramide; tour.

Բուրդ, բրդոյ s. laine.

Բուրեմ, եցի vn. va. sentir, répandre ou dégager une odeur, exhaler, avoir l'odeur; հոտ անոյշ —, sentir bon, répandre une bonne odeur, parfumer, embaumer.

Բուրեցուցանեմ V. Բուրեմ.

Բուրուառ V. Բուրվառ.

Բուրումն s. senteur, odeur; exhalaison, exhalation; — անուշից, bonne odeur, douce senteur, parfum; բուրմունք, parfums; բուրմունս ծաւալել, répandre les parfums.

Բուրվառ, աց s. encensoir.

Բուք, բքոյ s. neige, flocons de neige; — ձմերայնոյ, les rigueurs de l'hiver.

Բչեմ, եցի vn. beugler, mugir.

Բչիւն s. beuglement, mugissement.

Բջիջ s. alvéole (d'une ruche).

Բշշանք s. bourdonnement.

Բռեմ, եցի va. badigeonner, blanchir; plâtrer, ravaler.

Բռնաբար adv. violemment, forcément, par force, de vive force.

Բռնաբարեմ V. Բռնադատեմ; — զփականն, forcer la serrure.

Բռնաբարութիւն V. Բռնադատութիւն.

Բռնադատ, աց a. violent, qui emploie la violence, tyran.

Բռնադատեմ, եցի va. forcer, obliger, contraindre; violenter, opprimer; violer.

Բռնադատութիւն s. contrainte; violence, oppression; viol.

Բռնազբօս V. Բռնազբօսիկ.

Բռնազբօսեմ V. Բռնադատեմ:

Բռնազբօսիկ a. forcé, contraint, affecté.

Բռնազբօսութիւն V. Բռնադատութիւն.

Բռնայիր adv. à pleine main.

Բռնակալ, աց s. despote.

Բռնակալաբար adv. despotiquement.

Բռնակալական adj. despotique.

Բռնակալեմ, եցի vn. gouverner, régner despotiquement.

Բռնակալութիւն s. despotisme, pouvoir despotique.

Բռնական a. violent, forcé, tyrannique; — մահ, mort violente.

Բռնահարեմ, եցի va. opprimer, forcer, vexer.

Բռնահարութիւն s. oppression, vexation.

Բռնամահ լինիմ vn. périr, mourir de mort violente.

Բռնամարտիկ a. pugile, boxeur.

Բռնամարտիկ կռիւ, Բռնամարտիկք, տկաց, Բռնամարտութիւն s. pugilat, boxe.

Բռնանամ, ացայ vn. dominer sur, l'emporter sur, s'emparer de, tyranniser, opprimer, retenir captif, empiéter; — յոք, dominer qn.

Բռնաշունչ a. qui souffle très-fort, violent.

Բռնատեղ s. manche, poignée.

Բռնաւոր; աց s. tyran.

Բռնաւորաբար adv. tyranniquement.

Բռնաւորական a. tyrannique.

Բռնաւորեմ, եցի va. tyranniser, forcer, contraindre.

Բռնաւորիմ, եցայ vn. être tyrannisé; tyranniser.

Բռնաւորութիւն s. tyrannie.

Բռնաքար, աց s. pierre jetée avec la main.

Բռնեմ, եցի va. empoigner, prendre ou tenir avec la main, saisir; *բարկութիւնը՝ արցունքը —, retenir sa colère, ses larmes; *խօսքը —՝ չբռնել, tenir, ne pas tenir sa parole.

Բռնի adv. forcément, par force, malgré, à contre-cœur.

Բռնխէթք s. coup de poing, gourmade.

*Բռնկիմ V. Բորբոքիմ.

*Բռնկցնեմ V. Բորբոքեմ.

Բռնութիւն s. violence, contrainte, oppression; force, véhémence; — իկիր արկանել, employer la force; la violence, user de violence.

*Բռնուիմ, եցայ vp. se faire prendre, être arrêté.

Բռնցի adv. à coups de poing.

Բրաբիոն, աց s. laurier, palme; bot. tubéreuse; առնուլ՝ տանել զ—, remporter la palme.

Բրածեծ a. frappé de coups de bâton; — առնել, frapper à coups de bâton, donner des coups de bâton, bâtonner; — լինել, recevoir des coups de bâton, être bâtonné, battu; — — գան, coups de bâton, bastonnade.

Բրաւոր, աց a. qui porte un bâton.

Բրգաձեւ a. en forme de pyramide, pyramidal.

Բրդզգեալ a. déguenillé, en lambeaux, couvert de haillons.

Բրդեմ, եցի va. émietter, mettre en morceaux, casser du pain; fig. — ումեք հաց, donner du pain à qn.; իբարկութիւն — զոք, mettre en colère, en fureur.

Բրդիմ, եցայ vn. être émietté, être mis en morceaux; fig. իբարկութիւն՝ իսրտմտութիւն բարկութեան —, s'enflammer de colère, se mettre en fureur, s'emporter de dépit; — իսպառնալիս, faire des menaces, éclater en menaces.

Բրեմ, եցի va. creuser, piocher, fouiller; — զաչս, crever les yeux.

Բրէտ s. bourdon, guêpe.

Բրինձ, րնձոյ s. riz.

Բրիչ, րչի, րչաւ s. pioche.

Բրուտ, բրտի s. potier.

Բրտանամ, ացայ vn. roidir, devenir roide, durcir; — ի ցրտոյ, être transi de froid.

Բրտացեալ a. roide, durci.

Բրտացուցանեմ, ուցի va. roidir, rendre roide, durcir.

Բրտութիւն s. roideur, dureté rusticité, grossièreté.

Բքաբեր, **Բքայոյզ**, **Բքաբար** a. qui porte de la neige, neigeux, qui ramène l'hiver.

Բօթ, ի s. triste nouvelle.

Բօթաբեր, աց, ից a. qui porte une triste nouvelle.

Բօթալից a. plein de tristes nouvelles, funeste.

Գ (kim) s. troisième lettre de l'alphabet et deuxième des consonnes; trois, troisième.

Գաբ s. rhubarbe (racine).

Գաբծիլ s. rhubarbe (plante).

Գագաթն, աթան, աթանց s. sommet de la tête, crâne; sommet, cime, faîte.

Գագաթնակէտ s. zénith.

Գագաշիմ, շեցայ vn. déraisonner, radoter, dire des niaiseries; se livrer à la débauche.

Գագաշոտ a. luxurieux, lascif, impudique; —ծեր, vieux débauché.

Գադէշ, դշի s. monceau de gerbes.

Գազ, ի s. astragale (plante).

Գազաղ, աց s. cendre.

Գազաղանամ, ացայ vn. être réduit en cendres.

Գազաղացուցանեմ, ուցի va. réduire en cendres, brûler.

Գազան, աց s. bête féroce.

Գազանաբար adv. comme une bête féroce.

Գազանաբարոյ, ից a. de la nature des bêtes féroces; féroce, brutal, farouche.

Գազանաբեկ, Գազանադէշ a. déchiré par les bêtes, tué par une bête.

Գազանաբնակ a. habité par les bêtes sauvages.

Գազանական, աց a. brutal, bestial, féroce, farouche.

Գազանակեաց կեանք s. vie brutale.

Գազանակեր V. Գազանակուր.

Գազանակերպ a. qui a la forme d'une bête féroce.

Գազանակուր a. dévoré par une bête féroce; — լինել, être dévoré par une bête féroce.

Գազանամարտ a. qui combat les bêtes féroces; s. combat contre les bêtes féroces; — լինել, combattre les bêtes féroces.

Գազանամարտիկ V. Գազանամարտ a.

Գազանամիտ, մտաց a. brutal, féroce, farouche, cruel.

Գազանամտութիւն s. férocité, cruauté.

Գազանանամ, ացայ vn. devenir farouche, sauvage.

Գազանապէս V. Գազանաբար.

Գազանասիրտ a. qui a un cœur de bête féroce, cruel.

Գազանացուցանեմ, ուցի va. rendre farouche, mettre en fureur.

Գազանեղէն a. brutal, de bête sauvage.

Գազանեմ, Գազանիմ V. Գազանանամ.

Գազանութիւն s. nature de la brute, brutalité; férocité.

Գազանոտ a. abondant en bêtes féroces.

Գազար V. Ստեպղին.

Գազի խէժ s. gomme adragante.

Գազպէն, ի s. miellat, miellée, manne.

Գալարափող, ոց s. cor.

Գալարեմ, եցի, Գալարեցուցանեմ, ուցի va. entortiller, plier en rond, replier, enrouler, tordre; fig. attendrir, émouvoir; — զաղիս, navrer.

Գալարիմ, եցայ vp. s'entortiller, se rouler, se plier, se replier; fig. s'attendrir, s'émouvoir; գալարեցան աղիք նորա, ses entrailles s'étaient émues.

Գալարումն s. entortillement, tortillement, enroulement, pli, repli.

Գալարուն a. entortillé, replié.

Գալուստ, լստեան s. venue, arrivée; avénement; ի— ամին միւսոյ, l'année suivante; իմիւսանգամ գալստեան իմում, à mon retour.

Գահ, ուց, ից s. trône; siége, chaire; place, dignité; précipice; ամբառնալ ի—, mettre sur le trône.

Գահազլխութիւն V. Գահերիցութիւն.

Գահազլուխ s. président; première place, place d'honneur; — բազմել ժողովոյ, présider une assemblée.

Գահակ, աց s. cercle, anneau.

Գահակալ, աց s. successeur.

Գահակալեմ, եցի vn. succéder au trône.

Գահակալութիւն s. succession au trône, avénement.

Ցահակից a. compagnon de trône, collègue.

Գահանկցիմ, ցեցայ vn. par-

tager le trône, s'asseoir sur le même trône.

Գահակցութիւն s. l'action de s'asseoir sur le même trône.

Գահասէր a. ambitieux.

Գահասիրութիւն s. ambition, désir de primer.

Գահավէժ a. précipité; adv. précipitamment; — առնել, précipiter; — լինել, être précipité, se précipiter, dégringoler.

Գահավիժեմ, եցի va. précipiter.

Գահավիժութիւն s. précipitation; précipice.

Գահաւանդ, աց, Գահաւանդակ, աց s. précipice; sommet d'une montagne.

Գահաւոր, աց s. page, enfant d'honneur.

Գահաւորակ, աց s. trône; palanquin, litière; gril.

Գահեմ, եցի va. battre, frapper.

Գահերէց, րիցու, րիցունք s. président.

Գահերիցութիւն s. présidence; primauté.

Գահընկեցութիւն s. détrônement.

Գահընկէց առնեմ va. détrôner.

Գահոյք, հոյից s. trône; palanquin, lit, couche.

Գաղատոս, աց s. tailleur de pierre.

Գաղափար, աց s. empreinte, forme, figure, type, modèle, copie; idée, dessein.

Գաղափարական a. idéal.

Գաղափարեմ, եցի va. empreindre, modeler; copier, transcrire.

Գաղթ V. Գաղթականութիւն.

Գաղթական, աց a. émigré, colon; s. colonie.

Գաղթականութիւն s. émigration, migration, transmigration, colonie.

Գաղթեմ, եցի va. faire émigrer, dépayser, envoyer une colonie, établir une colonie.

Գաղթեմ, Գաղթիմ, եցայ vn. émigrer, se dépayser, aller fonder une colonie, s'établir comme colon.

Գաղձն s. cuscute.

Գաղղիաբան, ից a. qui emploie des tournures françaises, qui sait parler français.

Գաղղիաբանեմ, եցի vn. employer ou se servir des tournures françaises.

Գաղղիաբանութիւն s. tournure française, gallicisme.

Գաղղիախօս, ից s. qui parle français.

Գաղղիական a. français; — եկեղեցի, l'église gallicane — լեզու, la langue française.

Գաղղիամոլ, աց a. gallomane.

Գաղղիամոլութիւն s. gallomanie.

Գաղղիանամ, ացայ va. devenir Français, se franciser.

Գաղղիարէն adv. en français; s. français, la langue française; — ուսանել՝ խօսել, apprendre, parler le français; խօսի՞ք —, parlez-vous fran-

çais? չգիտեմ՝ չխօսիմ —, je ne sais pas, je ne parle pas français.

Գաղղիացի, ցւոյ a. s. Français.

Գաղղիացուցանեմ, ուցի va. franciser, rendre français.

Գաղութ, ղթի s. colonie.

Գաղջ, իջ a. tiède.

Գաղջանամ, ացայ vn. tiédir, devenir tiède.

Գաղջացուցանեմ, ուցի va. attiédir, rendre tiède.

Գաղջութիւն s. tiédeur, attiédissement.

Գաղտ, Գաղտաբար adv. en secret, secrètement, furtivement, en cachette.

Գաղտագնաց լինիմ vn. s'en aller secrètement, se dérober, s'évader, s'enfuir.

Գաղտագողի a. clandestin, furtif; adv. clandestinement, furtivement, à la dérobée; — ճանապարհ, voie détournée, cachée, secrète.

Գաղտագողօնք s. pl. larcin.

Գաղտակեր a. qui mange en cachette.

Գաղտակուր, կրի, Գաղտակրայ, ից s. nacre de perles.

Գաղտաձիգ a. tiré, jeté en cachette.

Գաղտամեստ adv. secrètement; avec adresse, artificieusement.

Գաղտիկուր s. bourrache.

Գաղտնագործ a. qui agit en cachette; —ք, s. pl. actions cachées.

Գաղտնածածուկ a. le plus secret, bien caché; —ք, s. les secrets.

Գաղտնաշշուկ a. qui chuchote en secret, délateur.

Գաղտնի, նւոյ, նեաց a. secret, caché, occulte, furtif; —, իգաղտնիս, adv. en secret.

Գաղտնիք, նեաց s. pl. secret, mystère.

Գաղտնորոգայթ a. qui tend des piéges en secret, insidieux.

Գաղտնութիւն s. action de cacher; secret.

Գաղտուկ adv. secrètement.

Գաճ, ի s. gypse, plâtre.

Գաճաճ, ից s. pygmée, nain.

Գաճային a. gypseux, plâtreux.

Գամ, եկի, եկ vn. venir (dans tous les sens); — զիւիք, se porter, s'adonner, se livrer, s'appliquer à, s'occuper de, être épris de, s'éprendre de; — ի միտս՝ յինքն, revenir à soi, reprendre ses sens; ի գալ ամին միւսոյ, l'année prochaine; — ընդ, se plonger, se livrer à; որչափ իւր — էր, autant qu'il pouvait; — իգրել, écrire, se mettre à écrire; — իսէր միաբանութեան, faire la paix, s'accorder; — իհաւատս; etc., V. Հաւատք, etc.

Գամ s. moyen, ressource, remède, prise; reprise, fois; —ս գտանել, trouver prise; — մի, adv. une fois; գամու գամու, plusieurs fois, plus d'une fois, mainte fois; — քան զ—, peu à peu, de plus en plus.

Գամագիտ լինիմ va. trouver

moyen, avoir, trouver prise, trouver place, prendre ou avoir le dessus, l'emporter sur, atteindre son but, réussir.

Գամփռ s. dogue, mâtin.

Գայթ, ից s. glissade; — ի —, — ի գայթի, a. chancelant, hésitant, incertain, inconstant, mal affermi; adv. d'une manière chancelante, inconstante, avec hésitation; — գնալ, marcher d'un pas tremblant, chanceler; — կալ ի հաւատս, être chancelant dans la foi; — յառաքինութեան, faible dans la vertu.

Գայթագղալից a. plein de scandale.

Գայթագղանք, նաց s. pl. scandale.

Գայթագղեցուցանեմ, ուցի va. scandaliser.

Գայթագղեցուցիչ a. scandaleux.

Գայթագղիմ, եցայ vn. se scandaliser.

Գայթագղոտ a. qui se scandalise facilement.

Գայթագղութիւն s. scandale.

Գայթակղիմ, etc., V. Գայթագղիմ, etc.

Գայթեմ, եցի, Գայթիմ, եցայ vn. broncher, faire un faux pas; glisser, tomber en glissant.

Գայթոտ a. qui est sujet à broncher, à glisser, à tomber; glissant.

Գայիսոն, ի, աւ s. lance.

Գայլ, ի, իւ s. bâillon; — ի բերան արկանել՝ հարկանել, bâillonner.

Գայլ, ոց s. loup; — ոռնայ, le — hurle.

Բայլախազ, ից s. silice.

Գայլախազեայ a. de silice.

Գայլակորիւն, ճեան s. louveteau.

Գայլանամ, ացայ vn. devenir comme un loup.

Գայլենի, նւոյ s. peau de loup; a. de loup.

Գայլիկոն, ի, աւ s. trépan.

Գայլխոտ, ոյ s. houblon.

Գայռ, ից s. boue, bourbe, crotte, fange.

Գայռալիր a. bourbeux.

Գայռամ, ացի, Գայռեմ, եցի vn. se coucher.

Գան, ից s. coups de bâton, de fouet, bastonnade; — ըմպել, recevoir la bastonnade, des coups, attraper un coup, être frappé à coups de bâton, de fouet, être battu; — հարկանել, battre, fouetter, donner des coups, des coups de bâton, flageller, infliger ou donner la bastonnade.

Գանալից a. roué de coups; — չարաչար, tout meurtri; — առնել V. Գան հարկանել.

Գանահար, աց a. celui qui bat; — լինել V. Գան ըմպել.

Գանգ V. Գանկ.

Գանգաչեցուցանեմ, ուցի va. sonner, faire retentir.

Գանգատ s. plainte, murmure; — ունել՝ առնել, se plaindre, porter plainte.

Գանգատիմ, եցայ vn. se

plaindre, murmurer, porter plainte.

Գանգիւն s. son, écho.

Գանգուր a. frisé, crépu; գանգուրք s. frisure, cheveux crépus, boucles de cheveux.

Գանգրագեղ a. frisé, crépu.

Գանգրահեր a. qui a les cheveux frisés, bouclés.

Գանգրեմ, եցի va. friser, crêper, boucler les cheveux.

Գանգրիմ, եցայ vn. se friser, se crêper.

Գանեմ, եցի va. battre, bâtonner, fouetter.

Գանկ, ի s. crâne.

Գանկաբան, ից s. cranologiste.

Գանկաբանական a. cranologique.

Գանկաբանութիւն s. cranologie.

Գանձ, ուց, ից s. trésor; — արքայի, la cassette du roi; լիահարուստ —ք, immenses richesses.

Գանձակ, աց s. abdomen.

Գանձահատ, աց a. coupeur de bourses, voleur de trésor, filou.

Գանձանակ, աց s. caisse, coffre-fort; trésor, trésorerie; tronc; — մանկանց, tirelire.

Գանձապահ, Գանձապետ, աց a. trésorier.

Գանձապետութիւն sm. dignité du trésorier.

Գանձատուն, տան, Գանձարան, աց s. trésor, trésorerie.

Գանձաւոր, աց a. trésorier, receveur.

Գանձեմ, եցի va. thésauriser, amasser; — գանձս, amasser, accumuler des trésors.

Գանձող s. thésauriseur.

Գանձտուն V. Գանձատուն.

Գանչեմ V. Գոչեմ.

Գառավեղ, գղի, գղաց s. cage de fer; ménagerie.

Գառացուցանեմ, ուցի va. coucher, étendre par terre.

Գառեմ, եցի vn. se coucher.

Գառն, ռին, ռինք, ռանց s. agneau; — մայէ, l'— bêle; — Աստուծոյ, — de Dieu; — անարատ, — sans tache.

Գառնադմակիկ s. triquemadame.

Գառնազգեստ a. vêtu de peau d'agneau.

Գառնալեզու s. plantain.

Գառնենի, ենեաց a. de peau d'agneau; s. peau d'agneau.

Գավարս, ից s. cornouiller.

Գավին s. téorbe.

Գարգաշիմ V. Գագաշիմ.

Գարգափումն, Գարգափք s. craquement, bruit des planches; ի գարգափս յառնել, sauter, danser, trépigner.

Գարգմանակ, ացs. panache, crête.

Գարեհատ, ի s. grain.

Գարեհաց, ի s. pain d'orge.

Գարեղէն a. d'orge, fait d'orge.

Գարեջուր, ջրոյ s. bière.

Գարի, գարւոյ s. orge; méd. grêle; a. d'orge.

Գարնային a. printanier.

Գարնայնի, այնւոյ s. printemps; adv. au printemps.

Գարնանաբեր a. qui porte le printemps; produit au printemps.

Գարնանագեղ a. qui a la beauté, la fraîcheur du printemps, beau, frais.

Գարնանագուշակ a. qui annonce le printemps.

Գարնանազայր a. accru en printemps.

Գարնանամուտ, մտի s. entrée ou commencement du printemps.

Գարնանային V. Գարնային.

Գարնանի V. Գարնայնի.

Գարնցան s. épeautre.

Գարշ, ից a. exécrable, abominable, dégoûtant; impur, souillé, obscène, infâme.

Գարշաբանութիւն s. obscénité dans les propos.

Գարշահոտ a. qui sent mauvais, puant, fétide, infect.

Գարշահոտութիւն s. mauvaise odeur, odeur fétide, infection, puanteur, fétidité.

Գարշանամ, ացայ vn. être exécrable, un objet de dégoût, se salir, se souiller.

Գարշանք, նաց s. exécration, dégoût, abomination; honte; ի գարշանս էին ինձ պաշտամունք նոցա, je détestais leur culte.

Գարշապար, աց s. talon; plante du pied; հետք գարշապարաց նորա, les traces de ses pas.

Գարշատեսիլ a. qui a l'air exécrable, dégoûtant.

Գարշելի, ելեաց a. abominable, exécrable, dégoûtant, détestable, repoussant.

Գարշելիք, լեաց s.pl. idoles; latrines.

Գարշեմ V. Գարշիմ.

Գարշեցուցանեմ, ուցի va. faire abhorrer ou détester, rendre exécrable, remplir de dégoût, d'horreur.

Գարշիմ, եցայ vn. abhorrer, exécrer, détester, avoir du dégoût pour, avoir en horreur, avoir horreur, de l'horreur, de l'aversion pour, prendre en aversion.

Գարշութիւն s. abomination, exécration, détestation, horreur, aversion, dégoût; saleté, impureté, infamie, turpitude, souillure; superstition; ի — համարիլ ումեք, être en abomination à qn.

Գարուն, րնան s.printemps; fig. — կենաց, le printemps de la vie.

Գարունաբեր V. Գարնանաբեր.

Գաւազան, աց s. bâton, verge, baguette, canne; branche, ligne, tribu, race; — արքունի, sceptre; վարդապետական՝ եպիսկոպոսական —, la crosse, le bâton pastoral; — ծերութեան, bâton de vieillesse; — բարկութեան՝ սրտմտութեան, instrument de vengeance, fléau.

Գաւազանակիր sm. porte-crosse.

Գաւազանաձեւ a. qui a la forme d'un bâton.

Գաւաթ V. **Բաժակ**.

Գաւակ, աց s. croupe.

Գաւառ, աց s. province, région; patrie, pays natal; — հայրենի, patrie.

Գաւառակ, աց s. petite province.

Գաւառակալ V. **Գաւառապետ**.

Գաւառական a. provincial; de la patrie, national; — ժողով, conseil provincial.

Գաւառակից s. de même province, compatriote.

Գաւառաժողով s. assemblée provinciale.

Գաւառապետ, աց s. préfet, gouverneur d'une province; intendant, procureur; վանօրէից, provincial.

Գաւառապետութիւն s. préfecture; — վանօրէից, provincialat.

Գաւառատէր, տեառն s. m. préfet, gouverneur d'une province.

Գաւառացոյց, ցուցի s. carte chorographique.

Գաւարս, ից s. millet jaune.

Գաւիթ, ւթի s. cour, vestibule, préau; bergerie, bercail; — եկեղեցւոյ, parvis, porche.

Գգուանք, նաց s. caresse, cajolerie, câlinerie, tendresse.

Գգուեմ, եցի, **Գգուեցուցանեմ**, ուցի va. caresser, faire des caresses, choyer, câliner, cajoler, dorloter, bichonner, mignoter; — զկիրս, flatter les passions; գովութիւնք գգուեն զունկն, les louanges chatouillent agréablement les oreilles.

Գգուիչ a. caressant.

Գեզ, **Գեզութիւն** s. fente, crevasse; incision, raie.

Գել, գելք V. **Գելարան**.

Գելանամ, լայ vn. se tordre, se serrer; fig. se navrer, se déchirer, s'attendrir; գելաւ ձայն նորա, la voix lui manqua; սիրտ իմ գելաւ յիս, mon cœur est navré; սիրտ իմ գելանի, mon cœur s'attendrit.

Գելարան, աց, **Գելոց**, աց s. instrument de torture.

Գելիչ a. navrant, déchirant.

Գելում, ելի va. tordre, serrer, presser; fig. serrer, déchirer le cœur, navrer; հառաչանք ի խորոց սրտէ գելուին զխօսս իմ, de profonds soupirs m'empêchaient de parler.

Գելումն s. entorse.

Գեհ, ից s. vallée.

Գեհեն, ենի s. géhenne, enfer.

Գեղ, ից s. village, campagne.

Գեղ, ոց s. beauté; charme, attraits, appas; — ցածուն, beauté modeste; նորափթիթ — գարնայնոյ, les grâces naissantes du printemps.

Գեղագրութիւն s. calligraphie.

Գեղազատ s. coursier.

Գեղազարդ a. paré, embelli, orné, enjolivé, pimpant.

Գեղազարդեմ, եցի va. par embellir, enjoliver.

Գեղազարդութիւն s. par recherchée, enjolivement.

Գեղածաղիկ a. qui a de belles fleurs; ի— մանկութեան, à la fleur de l'âge; — հասակ, bel âge.

Գեղածիծաղ a. riant, souriant, agréable; — շնորհք, grâces riantes; — մանկութիւն, jeunesse enjouée; — մարգ, riante prairie.

Գեղածուփ, գեղածփեալ a. ondé, ondoyant; — հանդերձք, habits flottants.

Գեղածփիմ, եցայ vn. flotter d'une manière gracieuse, ondoyer, flotter.

Գեղահրաշ a. d'une beauté admirable, ravissant.

Գեղաղէշ a. très-beau, charmant.

Գեղայօրէն a. bien ajusté, embelli.

Գեղանի a. beau, charmant.

Գեղանսիճ a. heureux; — աւուրք, beaux jours.

Գեղապաճոյճ V. Գեղազարդ.

Գեղապայծառ a. brillant d'une belle clarté, éclatant de beauté, charmant.

Գեղապանծ a. très-beau, charmant, superbe, ravissant.

Գեղապատշաճ a. beau, bien fait, joli, gracieux.

Գեղապար a. qui danse avec grâce.

Գեղապարեմ, եցի vn. danser avec grâce; fig. avancer, faire du progrès.

Գեղապաճոյր a. très-beau, plein d'attraits, charmant, séduisant.

Գեղատխուր a. beau et triste.

Գեղարդն, դեան, դանց s. hallebarde, dard, lance.

Գեղարդնաւոր s. lancier.

Գեղարուեստք, տից s. m. beaux-arts.

Գեղաւոր, աց a. beau, joli, charmant; danseur.

Գեղաքաղաք, աց s. petite ville.

Գեղգեղաձայն, ից a. mélodieux, modulé.

Գեղգեղ, Գեղգեղանք, նաց s. chant mélodieux, mélodie, roulement de voix, roulade, modulation, trille.

Գեղգեղեմ, եցի va. chanter mélodieusement, moduler, rouler sa voix, faire des roulades, des roulements de voix, de beaux roulements.

Գեղերեսեմ, եցի vn. embellir, farder la figure.

Գեղերփնեմ, եցի va. embellir, farder, orner de belles couleurs, émailler.

Գեղեցիկ, ցկի, ցկաց a. beau, joli, gentil, charmant; —, — իմն adv. bien, fort bien, joliment; — դպրութիւնք, belles lettres; — է մեռանել ի վերայ հայրենեաց, il est beau de mourir pour la patrie; — էր ի տեսանել, il était beau à voir.

Գեղեցկաբան a. beau parleur, beau diseur, qui a un beau langage.

Գեղեցկաբանեմ, եցի vn. parler bien, avec élégance, avoir un beau langage, un style orné.

Գեղեցկաբանութիւն s. beau parler, élégance d'expression, de langage, de style.

Գեղեցկագիր s. qui écrit bien, calligraphe; a. calligraphique; — լինել, avoir une belle écriture, une belle main.

Գեղեցկագրութիւն V. Գեղագրութիւն.

Գեղեցկագործ a. qui travaille bien; artistement travaillé, d'un beau travail.

Գեղեցկադէմ, Գեղեցկադիտակ a. qui a une belle figure, joli, charmant.

Գեղեցկադիր a. qui a une belle position, agréablement situé; très-convenable, propre.

Գեղեցկակազմ a. bien arrangé; bien relié.

Գեղեցկազարդ V. Գեղազարդ.

Գեղեցկաթոյր a. de belle couleur.

Գեղեցկախօս V. Գեղեցկաբան.

Գեղեցկածաղիկ a. qui a de belles fleurs.

Գեղեցկակերպ a. de belle forme, beau.

Գեղեցկակերտ a. bien bâti, bien fait.

Գեղեցկահասակ a. d'une belle taille.

Գեղեցկահեր a. qui a de beaux cheveux, une belle chevelure.

Գեղեցկահիւս adj. joliment tressé, bien composé, élégant.

Գեղեցկահրաշ a. charmant, ravissant.

Գեղեցկաճեմ a. d'une démarche jolie.

Գեղեցկամօրուս a. qui a une belle barbe.

Գեղեցկաձայն a. qui a une belle, jolie voix, beau son.

Գեղեցկաձեւ a. d'une belle forme.

Գեղեցկաղեղն a. qui a un bel arc, qui tire bien de l'arc.

Գեղեցկամարմին a. qui a un joli corps.

Գեղեցկայարմար a. bien ajusté, qui est bien d'accord; apte, très-convenable, propre à

Գեղեցկանամ, ացայ vn. devenir beau.

Գեղեցկանիստ a. qui a une belle situation, beau, agréable.

Գեղեցկանձն a. joli, bien fait de sa personne.

Գեղեցկանուագ a. mélodieux, harmonieux.

Գեղեցկանուն a. qui a un beau nom.

Գեղեցկաշէն V. Գեղեցկակերտ.

Գեղեցկապէս adv. d'une belle manière, bien, joliment, divinement.

Գեղեցկապտուղ a. qui a de beaux fruits.

Գեղեցկասէր a. qui aime le beau, qui a le goût des belles choses.

Գեղեցկասիրութիւն s. amour du beau, des belles choses.

Գեղեցկատես, Գեղեցկատեսիլ a. d'un bel aspect, d'une belle apparence, beau, joli.

Գեղեցկատիպ a. d'une belle

forme ou impression, bien imprimé, beau.

Գեղեցկացուցանեմ, ուցի va. embellir, rendre beau.

Գեղեցկողկոյզ a. aux belles grappes.

Գեղեցկոտն a. qui a de beaux pieds.

Գեղեցկութիւն s. beauté ; — դիմաց, la — du visage.

Գեղձ, ից s. effusion, attendrissement, émotion ; méd. glande; bot. if.

Գեղձիմ, ձեցայ vn. parler avec effusion ; s'attendrir, être ému.

Գեղձումն s. effusion, émotion, attendrissement ; inflexion de voix.

Գեղմն, ղման s. toison, laine.

Գեղմնաբարձ, Գեղմնաբեր, Գեղմնաւոր a. laineux, lanifère.

Գեղուղէշ a. qui a de belles branches, beau.

Գեղջերէց, րիցու s. prêtre de campagne.

Գեղջկական, Գեղջկային a. champêtre, rustique.

Գեղջկօրէն adv. en paysan, rustiquement.

Գեղջուկ, ջկաց s. paysan, villageois ; a. campagnard, rustique ; rustaud, grossier ; — կենցաղ, vie champêtre.

Գեղցեմ, եցի vn. rouler, amollir tendrement sa voix, faire des roulades.

Գեղօն, ից s. ode ; étalage, pompe.

Գետ, ից s. fleuve ; սրընթաց՝ ou արշաւասոյր՝ խորայատակ՝ նաւագնաց —, — rapide, profond, navigable ; նուազին՝ բարձրանան ջուրք գետոյն, le — baisse, grossit ; անցանել ընդ —, traverser le —.

Գետաբերան s. embouchure.

Գետախառնունք s. m. confluent.

Գետակ, աց s. rivière.

Գետակուր, Գետահեղձ, Գետահեղձիկ a. noyé dans le fleuve ; — առնել, noyer dans le fleuve ; — լինել, se noyer dans le fleuve.

Գետահետեմ, եցի, ․տեալ va. faire couler comme un fleuve ; vn. couler comme un fleuve, ruisseler ; ուղխք արեան գետահետեալ ընդ ամենայն ուրեք գնային, des ruisseaux de sang coulaient de toutes parts.

Գետաձի, ոյ s. hippopotame.

Գետամեռք s. mort dans le fleuve.

Գետամոյն լինիմ vn. se noyer dans une rivière.

Գետայաքոյցք, ուցից s. pl. inondation.

Գետասոյզ առնեմ va. submerger, noyer dans la rivière ; լինիմ vn. se submerger, se noyer dans la rivière.

Գետավէժ առնեմ va. jeter dans un fleuve, dans la rivière, noyer ; — լինիմ vn. se jeter dans la rivière.

Գետարծուի, ծուոյ s. aigle de mer, huard, orfraie.

Գետափն, փին, փանց, **Գետեզր**, եզեր, եզերք s. bord d'un fleuve, d'une rivière, rive, quai.

Գետընկէց առնեմ va. jeter dans un fleuve.

Գետին, գետնի s. sol, terrain, terre; զարկանիմ ընդ գետնի, V. Զգետնիմ; զգետնի հարկանեմ, V. Զգետնեմ; ընդ — մտանել, rentrer sous terre, être couvert de confusion.

Գետնաբիր a. qui creuse la terre.

Գետնագնաց a. qui rampe, qui marche sur la terre, rampant.

Գետնախնձոր, ոյ s. pomme de terre:

Գետնախշտեայ a. étendu sur la terre, couché à terre.

Գետնախշտի լինիմ vn. coucher à terre, sur la terre, sur la dure, sur le plancher.

Գետնախշտութիւն s. l'action de coucher à terre.

Գետնակոչ, **Գետնահարց**, **Գետնածայն** a. géomancien.

Գետնանախանձ, ից a. qui affectionne la terre, attaché aux choses terrestres, rampant.

Գետնամած a. attaché à la terre; prosterné.

Գետնայարկ, ի s. rez-de-chaussée.

Գետնաշարժ, ից s. tremblement de terre.

Գետնաչափ, ից s. arpenteur.

Գետնաչափեմ, եցի va. arpenter.

Գետնաչափութիւն s. arpentage.

Գետնառիւծ, ուց s. caméléon.

Գետնասող a. reptile, rampant.

Գետնատարած a. étendu par terre, prosterné; — անկողին, lit que l'on fait à terre, grabat.

Գետնատուն, տանց s. rez-de-chaussée.

Գետնափոր a. souterrain; qui creuse la terre.

Գետնափորք s. pl. catacombes.

Գետնաքարշ a. qui se traîne par terre, rampant, traînant; mondain, terrestre, attaché aux choses terrestres; — լինել, se traîner par terre, ramper.

Գետօրէն adv. comme un fleuve.

Գեր prép. adv. au-dessus de, par dessus de, au delà de, sur; très, fort, plus.

Գերաբուն a. surnaturel, divin; — դիք, suprêmes divinités.

Գերագահ a. principal; ամբառնալ ի— աւագութիւնս, parvenir ou s'élever aux premiers honneurs.

Գերագոյ, ից, **Գերագոյակ** a. supersubstantiel, surnaturel.

Գերագոյն, գունի a. suprême, éminent, souverain; — ժողով, conseil suprême; — բան, la raison souveraine.

Գերադարձ V. Գերեդարձ.

Գերադրական s. gram. superlatif.

Գերազանց a. excellent; —

իմն օրինակաւ; excellemment, par excellence.

Գերազանցեմ, եցի vn. exceller, surpasser, l'emporter sur, se faire distinguer.

Գերազանցութիւն s. excellence.

Գերազարդ a. très-orné.

Գերածայր, Գերածայրեալ a. excellent, porté à sa dernière perfection, extrême, souverain; — յանարատութեան վարս, d'une sainteté extraordinaire.

Գերակայ a. éminent, suprême.

Գերակայութիւն s. éminence.

Գերակատար a. plus que parfait, porté à sa dernière perfection; s. gram. plus-que-parfait.

Գերահանճար a. plein de talent, sage.

Գերահռչակ a. très ou extrêmement célèbre, illustre.

Գերահրաշ a. étonnant, surprenant, merveilleux.

Գերամաքուր a. très-pur, très-propre.

Գերամբարձ a. très-haut, fort élevé.

Գերամեծար a. très-honorable, fort respectable.

Գերան, աց s. poutre, solive.

Գերանդազէն a. armé de faux; — կառք, chariot —.

Գերանդի, դեաց s. faux.

Գերապայծառ a. très-brillant, très-éclatant; * —, — տէր, monseigneur.

Գերապանծ a. glorieux, illustre, magnifique.

Գերաշխարհիկ a. céleste, surnaturel, extraordinaire.

Գերապատիւ a. très-honoré, très-révérend.

Գերապատուութիւն s. révérence.

Գերարգոյ V. Գերյարգոյ.

Գերարտօսր sm. ruisseau, torrent de larmes, larmes amères; V. Արտօսր.

Գերարտօսրալից a. éploré, larmoyant, fondant en larmes; adv. les larmes aux yeux; — աչք, yeux baignés, noyés de larmes.

Գերարփի a. fort lumineux, brillant.

Գերբնական a. surnaturel.

Գերբնապէս adv. d'une manière surnaturelle.

Գերդաստական s. domestique.

Գերդաստան, նաց s. famille; biens.

Գերդաստանիկ s. domestique.

Գերեդարձ, ի s. retour de la captivité; — առնել va. délivrer les esclaves, ramener de captivité.

Գերեզման, աց s. tombe, sépulcre, tombeau; fosse.

Գերեզմանագիր, գրոյ s. m. épitaphe.

Գերեզմանական, աց a. sépulcral, funèbre.

Գերեզմանակուր a. enseveli dans la tombe.

Գերեզմանակրկիտ, կտաց s.

qui fouille les tombeaux pour les dépouiller.

Գերեզմանատեղի, Գերեզմանատուն s. cimetière.

Գերեզմանաքար, ի s. pierre tumulaire ou sépulcrale.

Գերեկից s. compagnon d'esclavage.

Գերեմ, եցի va. captiver, faire prisonnier, emmener captif, en captivité; fig. captiver, gagner, séduire; — զանձն ուրուք, captiver l'âme de qn.

Գերեվար, աց a. qui captive, qui fait prisonnier, qui emmène en captivité.

Գերի, րեաց s. captif, esclave, prisonnier; — վարիլ, être mené captif, prisonnier; — վարել, emmener captif; — ունել, tenir captif.

Գերիմ, եցայ vn. être, devenir captif, aller en captivité.

Գերիմաստ V. Հանճարեղ.

Գերիչ V. Գերեվար.

Գեր ի վերոյ a. supérieur, suprême, éminent, excellent; adv. par-dessus tout, au-dessus de; — լինել, être au-dessus, avoir le dessus, être supérieur à, exceller, surpasser, l'emporter sur; — է քան զ..., il est infiniment supérieur au, infiniment plus grand que; որչափ Աթենաս — է քան զԱրէս, autant que Minerve est au-dessus de Mars; — անցանել զոմամբք, surpasser qn.; — կացուցանել զոք քոլորից, élever qn. au-dessus de tous; — գտանիլ քան, surpasser; — արշաւել, s'élever au-dessus de.

Գերծանեմ, ծի, Գերծեմ, եցի, Գերծում, ծի va. raser.

Գերծումն s. action de raser.

Գերմակ, աց s. gruau; — ալիւր, farine de —; — հաց, pain de —.

Գերմանաբանութիւն s. germanisme.

Գերմանական a. germanique, allemand,

Գերմանացի, ցւոյ a. s. Allemand.

Գերմաներէն adv. en allemand; s. l'allemand, la langue allemande; — ուսանել՝ գիտել, apprendre, savoir l'—.

Գերմաստ, ոյ s. lupin.

Գերմարդկային a. surhumain, au-dessus de l'homme.

Գերյարգոյ a. très-estimable, très-révérend.

Գերութիւն s. captivité, esclavage; ի— վարել, emmener captif; ի— վարիլ, être mené captif; ի— անկանել՝ մատնիլ, devenir captif, tomber dans l'esclavage.

Գերփանք V. Գերփումն.

Գերփեմ, եցի va. ravager, piller, saccager.

Գերփիչ a. ravageur, pilleur.

Գերփումն, փման s. ravage, saccagement, pillage.

Գեօղ, գեղջ, գիւղից s. village, campagne.

Գեօղեան V. Գիւղեան.

Գեօղական, աց s. paysan.

Գզաթ, ու s. toison, laine.

Գզեմ, եցի va. carder.

Գզեւեմ, եցի vn. s'attirer.

Գզիչ s. cardeur, cardeuse.

Գզիր s. maire du village, bourgmestre.

Գզրոց, աց s. pupitre.

Գէզ V. Գեզ.

Գէթ vn. au moins, du moins.

Գէշ, գիշոց s. cadavre; — անգեղց, proie des vautours; * a. mauvais.

Գէշ գէշ, Գէշագէշ adv. en morceaux, en pièces, en lambeaux; — պատառել, mettre, déchirer —.

Գէջ, գիջի, ոյ a. humide, moite; libertin, voluptueux, libidineux.

Գէս, գիսոց, աց s. cheveux, chevelure.

Գէտ, գիտաց, տից s. savant, connaisseur; mage, magicien, devin, devineur.

Գէր, գիրաց a. gras, plein d'embonpoint, dodu, potelé.

Գթած, ի a. miséricordieux, compatissant.

Գթածութիւն V. Գութ.

Գթամ, ացի vn. avoir pitié, compassion de, être ému de compassion, touché de compassion, être sensible à, s'attendrir, regarder avec pitié; գթացաւ ի տես մանկութեան իմոյ, il fut touché de ma jeunesse.

Գթասէր a. qui s'attendrit, plein de tendresse, compatissant, tendre.

Գթասիրաբար adv. avec tendresse.

Գթասիրեմ, եցի vn. avoir de la tendresse, aimer, chérir.

Գթասիրութիւն s. tendresse.

Գթեմ, եցի vn. trébucher, chopper, broncher, faire un faux pas; faire une faute, faillir.

Գթեմ, Գթեցուցանեմ, ուցի va. faire broncher, donner le croc-en-jambe, faire faire un faux pas.

Գթութիւն s. compassion, pitié, miséricorde.

Գժդմիմ, մեցայ, Գժդմնիմ, նեցայ vn. se fâcher, être fâché, en vouloir à qn., bouder, prendre de l'humeur, se formaliser, s'offenser, être choqué, offensé.

Գժդմնութիւն s. mauvaise humeur, bouderie.

Գժտիմ, տեցայ vn. se brouiller, se mettre en mauvaise intelligence, avoir différend, être brouillé, mal, en querelle avec qn., rompre; գժտեցան ընդ միմեանս, ils se brouillèrent.

Գժտութիւն s. brouillerie, rupture, mésintelligence, discorde, querelle; ի գժտութեան կալ ընդ ումեք, vivre comme chien et chat, s'accorder mal ensemble; — արկանել ընդ մէջ երկուց բարեկամաց, brouiller deux amis.

Գի, ոյ s. genévrier, genièvre.

Գիլ s. pierre ou caillou qu'on peut lancer avec la main.

Գիծ, գծից s. ligne; raie, trait; trace.

Գիճակն et tous ses dérivés V. Գիջակն, etc.

Գին, գնոց s. prix, valeur;

achat, emplette; սովորական —, prix courant; — հատանել, fixer, taxer le prix, évaluer, apprécier; գնոց առնուլ, acheter; գնոց տալ, vendre; ընդ —ելանել, aller faire des achats, des emplettes; անարգագոյն գնոյ վաճառել, vendre à vil prix; բարձրացուցանել՝ պակեցուցանել՝ իջուցանել՝ նուազեցուցանել զ—, hausser, augmenter, baisser, diminuer le prix; վիճել վասն գնոյ, se débattre sur le prix.

Գինարբու, աց s. buveur, biberon, ivrogne, crapuleux.

Գինարբուք, ուաց s. pl. crapule, ribote; ի գինարբուս հատանել, crapuler, vivre dans la crapule, se mettre en ribote, riboter.

Գինաւէտ V. Գինեւէտ.

Գինդ, գնդաց s. boucles d'oreilles, pendants d'oreilles.

Գինեակ s. petit vin.

Գինեբեր a. qui produit du vin, fertile en vin.

Գինեզէն a. gris, enivré.

Գինելից a. ivre, soûl.

* Գինեծախ V. Գինեվաճառ.

Գինեհամ a. qui a le goût du vin, vineux.

Գինեհան, ի s. tâte-vin.

Գինեհատ, աց s. qui s'abstient de vin, abstème; — լինել, s'abstenir de vin.

Գինեհար, աց a. ivre, gris.

Գինեհարիմ, եցայ vn. être troublé, pris de vin, s'enivrer, riboter, faire ribote.

Գինեհարութիւն s. ivresse.

Գինեճանութիւն V. Գինեհարութիւն.

Գինեհոտ a. qui sent le vin, vineux.

Գինեմ V. Արբենամ.

Գինեմոլ, աց s. adonné au vin, riboteur, biberon, buveur.

Գինեմոլութիւն s. ivrognerie, ribote.

Գինեսէր a. qui aime le vin, biberon, buveur; — լինել, aimer le vin, à boire, à faire sauter le bouchon, aimer la bouteille.

Գինեսիրութիւն s. amour du vin, ivrognerie.

Գինեվաճառ, աց s. marchand de vin; ի գինեվաճառս հատանել, faire le commerce de vin, être marchand de vin.

Գինեվաճառիկ առուեստ s. commerce de vin.

Գինետուն, տան s. cave; cabaret.

Գինեըրբուք V. Գինարբուք.

Գինեւէտ a. qui abonde en vins, où l'on récolte beaucoup de vin.

Գինըմպելիք, լեաց V. Գինարբուք.

Գինըմպու s. buveur de vin; — լինել, boire du vin.

Գինըմպուք, ուաց V. Գինարբուք.

Գինի, նւոյ, նեաց s. vin; զգինեօք անկանել, ընդ գինիս մտանել, ի գինւոյ լինել, s'enivrer, se prendre de vin, être ivre, soûl ou pris de vin, avoir une pointe de vin; ընդ գինիս խառնել, boire du vin; զուար-

Թացուցանել իգինւոյ, griser; զուարթանալ իգինւոյ, se griser, être entre deux vins, être en goguette, de belle humeur, avoir une pointe de vin; զուարթացեալ իգինւոյ, gris; Թափել զ—, սթափել իգինւոյ, cuver son vin, se dégriser; պարզել զ—, coller, clarifier le vin.

Գինձ, գնձոյ s. coriandre; raisin de Corinthe.

Գիշախանձ, Գիշակեր, աց s. a. affamé de carnage, carnivore, vorace, rapace; — հաւք, oiseaux de proie.

Գիշախանձութիւն, Գիշակերութիւն s. voracité, rapacité.

Գիշատեմ, եցի va. déchirer, arracher, dévorer; — զմիմեանս, s'entre-déchirer, se dévorer.

Գիշատիչ a. dévorant, vorace.

Գիշեր, աց s. nuit; զգիշերն ողջոյն, toute la nuit; զ— իւր օգնական առեալ, à la faveur de la nuit; անքուն —, nuit blanche, mauvaise nuit; անքուն անցուցանել զգիշերն, passer la nuit sans dormir, passer une mauvaise nuit; հեշտալի —, nuit délicieuse; աննշոյլ —, nuit impénétrable; զհասարակ գիշերաւ, vers le milieu de la nuit, à minuit; ժամ էր հասարակ գիշերոյ, il était minuit; — իմիջօրէի գործէր, il faisait une espèce de nuit au milieu du jour; — խաւարընչեան եղեւ, le jour se changea en nuit; — ուրեմն է, il est déjà nuit, la nuit tombe; — յաւիտենական, l'éternelle nuit, la nuit du tombeau; իգիշերի, dans la nuit.

Գիշերագնաց, ից a. qui marche, qui va de nuit; — լինել, s'en aller de nuit.

Գիշերազուարճ, ից s. belle-de-nuit.

Գիշերախառն adv. de nuit, nuitamment, à la faveur de la nuit.

Գիշերական a. nocturne.

Գիշերակերպ a. semblable à la nuit, ténébreux, noir.

Գիշերահաւասար, ի s. équinoxe; գիծ —ից, ligne des équinoxes.

Գիշերամարտ a. qui combat la nuit.

Գիշերամարտ, Գիշերամարտութիւն s. combat nocturne.

Գիշերայն adv. de nuit, pendant la nuit, dans la nuit, nuitamment.

Գիշերանամ, ացայ vn. se faire nuit; գիշերանայր, il se faisait nuit, la nuit tombait; գիշերացեալ էր, la nuit était venue.

Գիշերաշրջիկ s. noctambule, somnambule.

Գիշերաշրջութիւն s. noctambulisme, somnambulisme.

Գիշերապահ, աց a. qui fait la garde la nuit; —ք, գիշերապահութիւն s. patrouille.

Գիշերասէր a. qui aime la nuit.

Գիշերավար, ի s. l'étoile du soir, Vénus.

Գիշերաց, Գիշերի, Գիշերոյն V. Գիշերայն.

Գիշերեմ, եցի vn. passer ou coucher la nuit.

Գիջական, կանց a. qui a de la chassie aux yeux, chassieux.

Գիջանամ, ացայ vn. être humide, mouillé; fig. se polluer, se masturber.

Գիջին a. humide, mouillé.

Գիջութիւն s. humidité; fig. pollution, masturbation, impureté.

Գիսաբուղխ a. qui fait pousser les cheveux.

Գիսախռիւ a. échevelé, ébouriffé.

Գիսակ, ագ s. chevelure.

Գիսաւոր a. chevelu; s. comète.

Գիտակ, ագ s. celui qui sait, connaisseur.

Գիտակից a. initié, au courant, confident; — տռփանացն էր, il était confident de ses amours.

Գիտակցութիւն s. aperception, sentiment intérieur, conscience.

Գիտանամ, ացայ vn. connaître, avoir commerce, relation intime avec.

Գիտեմ, տացի va. savoir, connaître; pouvoir; considérer, noter; connaître, cohabiter, avoir commerce avec, avoir un commerce charnel; ճարտար՝ քաջ —, savoir bien, parfaitement, savoir qch. à fond, sur le bout du doigt; գիտեմ, je sais, je le sais; չգիտեմ, ոչ գիտեմ, je ne sais pas, je ne le sais pas, j'ignore; գիտասջիր, sache, sachez; գիտացից, je saurai bien; չ— զի՛նչ առնել, ne plus savoir que faire, être à bout, ne savoir que devenir, quel parti prendre, sur quel pied danser.

Գիտնական s. savant; a. scientifique.

Գիտնականութիւն V. Գիտութիւն.

Գիտող, ագ s. connaisseur, savant; prophète.

Գիտութիւն s. science, savoir, connaissance; — լիցի, sachez, notez bien que; —ք, avec connaissance de cause, sciemment.

Գիտուն, տնոց s. a. savant, docte, instruit, lettré; devin; connu; — լիցի ձեզ, sachez, qu'il vous soit connu.

Գիր, գրոց s. lettre, caractère; écrit, écriture; lettre, missive; livre, ouvrage; — առնել՝ հանել, écrire, publier un édit, un décret; գիրս գնել, écrire, composer, faire un livre, un ouvrage; ի—՝ ընդ գրով արկանել, ի գրի առնուլ՝ հարկանել, ի— դրոշմել՝ արձանագրուցանել, écrire, rédiger, mettre en écrit, par écrit, traiter qch., prendre acte; զգրով՝ զգրովք գալ, se livrer à la lecture des livres; — ապահարզանի, acte de divorce.

Գիրանամ, ացայ vn. engraisser, prendre de l'embonpoint, devenir gras.

Գիրապարար a. très-gras, potelé ; fertile.

Գիրգ a. délicat, tendre, douillet.

Գիրկ, գրկաց s. les bras, le sein ; brasse ; — ընդ — խառնել, se prendre corps à corps, à bras-le-corps, lutter ; —ս արկանել, embrasser ; —ս արկանել խանդաղատանօք, embrasser tendrement ; —ս արկանել քրիստոնական հաւատոց, embrasser le christianisme ; —ս տարածանել, étendre ses bras ; ընդ —ս մտանել, bander, tendre un arc, décocher un arc ; ի գիրկս քո, dans votre sein, dans vos bras.

Գիրկընդխառն լինել, s'embrasser.

Գիրկընդխառն կռիւ s. lutte.

Գիրութիւն s. embonpoint, corpulence ; անհնարին —, obésité.

* **Գիրուց** V. Ճարպ.

Գիրք, գրոց s. livre ; les Écritures ; սուրբ —, les livres saints, l'Écriture sainte, les saintes Écritures ; — աստուածատուր պատգամաց, les livres sacrés ; V. Գիր.

Գիւղ, ից s. village, campagne ; գնալ՝ բնակել ի —, aller, demeurer à la campagne.

Գիւղեան s. pl. les villages, les campagnes.

Գիւտ, ից s. découverte, invention ; trouvaille ; դիւական —, invention diabolique ; ի — ածել, inventer ; ի — ածիլ, être inventé.

Գլան, ած s. cylindre.

Գլանաձեւ a. cylindrique.

Գլգլունք s. pl. gargouillement.

Գլեմ, եցի va. rouler ; — զանիւ, tourner la roue ; fig. surpasser, exceller, surpasser de beaucoup, l'emporter sur, effacer, avoir l'avantage sur, avoir le dessus.

Գլխագար a. qui a mal à la tête ; — Թմբրութիւն, étourdissement.

Գլխագարութիւն s. mal de tête.

Գլխագերծ a. dont la tête est rasée ; fig. effronté, éhonté.

Գլխագիր, գրաց s. initiale, majuscule.

Գլխադիր, դրի s. coiffe, coiffure.

Գլխակարգութիւն s. division des chapitres, l'ordre des chapitres d'un livre.

Գլխահար, աց s. oppresseur ; casse-tête (massue, travail, vin).

Գլխահարկ, աց s. capitation.

Գլխան s. muge, mulet.

Գլխանի, նոյ s. pl. les têtes.

Գլխանոց, աց s. casque.

Գլխաշուք s. coiffure, voile.

Գլխապան V. Գլխանոց.

Գլխապարտ a. qui mérite la peine capitale, la peine de mort ; — լինել՝ գտանիլ, être puni de la peine capitale, mériter la peine capitale, la peine de mort ; — լինիս վնասուն, vous en répondrez sur votre tête.

Գլխատեմ, եցի va. décapiter, trancher la tête, exécuter.

Գլխատութիւն, Գլխատումն s. décapitation, décollation, exécution.

Գլխարկ, աց s. chapeau; casquette.

Գլխարկիմ, եցայ vn. baisser la tête.

Գլխացաւ, ի, աց, Գլխացաւութիւն s. mal de tête.

Գլխաւոր, աց a. principal, capital, essentiel; s. principal, chef.

Գլխաւորապէս adv. principalement.

Գլխաւորեմ, եցի va. accomplir, achever, finir, terminer; récapituler.

Գլխաւորիմ, եցայ vn. être accompli; être supérieur, avoir la primauté; bot. se nouer.

Գլխաւորութիւն s. primauté, supériorité, suprématie; accomplissement; récapitulation.

Գլխեմ V. **Գլխաւորեմ.**

Գլխիբաց adv. nu-tête, découvert.

Գլխիվայր adv. la tête en bas, renversée.

Գլխիվայրիմ, եցայ vn. baisser la tête.

Գլխիվեր adv. la tête en haut.

Գլխովին, ինքնովին adv. lui-même, en personne; ինքնին ի—, lui-même.

Գլորակամ a. qui veut sa ruine, sa perte.

Գլորեմ, եցի, Գլորեցուցանեմ, ուցի, va. rouler; faire tomber, renverser.

Գլորիմ, եցայ vn. rouler, dégringoler; tomber, s'abattre, être renversé.

Գլորումն s. m. roulement, chute.

Գլուխ, գլխոց s. tête; chef; sommet, cîme, extrémité; fin; fonds, capital; chapitre; tête, individu; cap, promontoire; — գործոց, chef-d'œuvre; — բանիցս, en somme, en un mot, enfin; հաստատուն —, capital fixe; ըստ —, par tête, par personne; ի — հանել՝ տանել՝ ածել, achever, terminer, finir, venir à bout de, mener à fin, réaliser, exécuter; մեծապայծառ յաղթութիւնս ի — տանել, remporter de grandes, de brillantes victoires; ի — ելանել, être achevé, fini, exécuté, finir, toucher à sa fin, être mené à fin; — ամբառնալ, * — վերցունել, relever la tête, s'insurger contre, s'élever ou se soulever contre, se révolter; հանել ընդ գլուխն, se venger, faire payer, punir; բանալ զ—, découvrir la tête, se découvrir; * —ը չգիտեր ո՛ւր զարնէ, il ne sait où donner de la tête, il ne sait que faire; — ի վայր արկեալ, la tête baissée; * այս ըմպելին — կզարնէ, cette boisson porte à la tête; * տաք —, tête chaude; մինչեւ ի — տարւոյ, jusqu'à la fin de l'année; — կալ, se mettre à la tête de, être chef; * մէկուն —ը դարձունել, tourner la tête à qn.; * —ը կդա-

նայ, la tête lui tourne; գ—ունել բազմականին, tenir la première place; գնալ բացաւ գլխով, aller tête nue; *—ը տանիլ՝ ցաւցնել, rompre la tête, importuner; * —ը կորսնցունել, perdre la tête; *—ը կոտրել, casser la tête; * —ը ճաթեցնել, se casser la tête, se mettre l'esprit à la torture; դատարկ —, tête vide; * — խոնարհեցնել՝ ծռել, baisser la tête, s'humilier devant, céder; * մէկուն —ը տաքցունել, monter la tête à qn.; *ոտքէն մինչեւ —ը զինեալ, armé de pied en cap; *— տալ վիրաց, aboutir, arriver à suppuration.

Գխտոր, Գխտորահամ V. Գղթոր, etc.

Գծագիր, գրաց s. dessin; écriture.

Գծագրեմ, եցի va. dessiner; écrire; décrire, dépeindre.

Գծագրութիւն s. dessin; dessin linéaire.

Գծած a. rayé, réglé; — թուղթ, papier réglé.

Գծական a. linéaire.

Գծեմ, եցի va. tirer des traits, rayer, régler; — ձուաձեւ մի, décrire, tracer une ellipse.

Գծուծ a. vil, abject, vilain, mesquin, pauvre.

Գձձեմ, եցի va. avilir, humilier, déprécier, faire peu de cas de, mépriser, diminuer.

Գձձիմ, ձեցայ vn. être avili, déprécié, tomber en décadence, perdre son éclat, devenir pauvre, mesquin, chétif.

Գձձութիւն s. vileté, humiliation, avilissement, mesquinerie, pauvreté, abjection.

Գձուձ V. Գծուծ.

Գղեր V. Կղեր.

Գղզիկ, Գղզուկ, զկոյ s. coche de flèche.

Գղթոր, ոյ s. galle, noix de galle.

Գղտորահամ a. qui a le goût de galle, aigre.

Գմբեթ, աց s. m. coupole, dôme.

Գմբեթաձեւ, Գմբեթայարդ a. en forme de coupole.

Գմբեթարդ adj. bombé, convexe; — գործել՝ լինել, bomber.

Գմբեթեայ a. qui a une coupole.

Գնամ, ացի vn. aller, s'en aller, se rendre; marcher; se comporter, se conduire; passer, être admis; couler, s'écouler; avoir cours; — զհետ՝ զկնի ուրուք, suivre qn., s'attacher à qn.; ի գնացելում աւուր, l'autre jour; — ընդ ումեք, traiter qn., se conduire avec qn.; իբրեւ ընդ եղբօր այնպէս — ընդ ումեք, traiter qn. de frère; ի բաց —, s'en aller, partir; — յօրէնս փրկութեան, marcher dans la voie du salut; դրամս այս գնայ, cette monnaie a cours; չոգայ, je m'en suis allé, je suis parti; — զիւրովին V. Անձին առնել.

Գնահատ, աց s. commissaire-priseur; appréciateur.

Գնահատեմ, եցի va. priser; estimer, évaluer, apprécier.

Գնահատութիւն s. prisée; estimation, évaluation, appréciation.

Գնայուն a. ambulant, mobile.

Գնաց V. Գնացք.

Գնացական a. qui va, ambulant; fugitif; mourant, agonisant.

Գնացումն s. allure, démarche, marche.

Գնացուցանեմ, ուցի va. faire aller, faire marcher.

Գնացուցիչ a. qui fait aller, marcher.

Գնացք, ացից s. allure; marche, démarche, cours: allures, manières, attitude, tenue; manière d'être, conduite, mœurs, genre de vie; départ, voyage; նազելի —, une noble démarche; սիգաճեմ —, démarche majestueuse; չար —, mauvaise conduite; չեն անկեղծ — նորա, son allure n'est pas franche; բարւոք գնացս ունել, avoir une bonne conduite, avoir de la conduite; ամենայն — իմ եղեն զարտուղիք, tous mes pas ont été des égarements.

Գնդածաղիկ V. Բարձուենեակ.

Գնդակ, աց s. m. globule; boule; balle, bille; boulet; cercle; bord; groupe; — որթոյ, vrille, bouton de vigne; — մեղուաց, essaim; — խաղալ, jouer à la balle, aux billes.

Գնդակոծեմ, եցի va. bombarder.

Գնդակոծութիւն s. bombardement.

Գնդակից a. de la même troupe, compagnon d'armes.

Գնդաձեւ a. sphérique, globulaire.

Գնդաձեւութիւն s. sphéricité.

Գնդանամ, ացայ vn. prendre une forme sphérique, s'arrondir; bot. se nouer.

Գնդապետ, աց s. colonel.

Գնդասեղն, սղան s. épingle.

Գնդեմ, եցի va. rendre sphérique, arrondir; condenser; vn. s'arrondir; se condenser.

Գնեմ, եցի va. acheter, acquérir, faire achat, emplette de; քանո՞յ գնեցեր, à combien as-tu acheté? Թանկագնի —, acheter cher; արժան —, acheter bon marché.

Գնող, աց a. acheteur, acquéreur; ի գնողս հարկանել, faire du trafic, trafiquer.

Գնչու V. Կակպզոտ.

Գնտակ V. Գնդակ.

Գոգ, ոց s. sein; anse, golfe; pli; գոգ՝ գոգս առնուլ առագաստից, se gonfler; V. Գոգցես.

Գոգած s. creux, cavité.

Գոգաձեւ V. Գոգաւոր.

Գոգանամ, ացայ vn. se creuser, devenir creux; se gonfler, s'enfler; գոգանան առագաստք, les voiles s'enflent, se gonflent.

Գոգաւոր a. creux, concave.

Գոյութիւն s. existence, être, substance, essence.

Գոնգեղ, ագ s. navet.

Գոնեայ, Գոնէ adv. au moins, du moins.

Գոնչ a. teigneux.

Գոնչանամ, ացայ vn. avoir la teigne.

Գոնչութիւն s. teigne.

Գոշ V. Գորշ ; Քարձ.

Գոչեմ, եցի vn. crier, s'écrier, vociférer; rugir.

Գոչեցուցանեմ, ուցի va. faire crier, faire sonner ou retentir.

Գոչիւն s. cri, clameur, vocifération, bruit, son; rugissement; — առնուլ, crier, jeter ou pousser un cri; ի — աղաղակին, à ce cri; — խառնաձայն լսելի լինէր, on entendait des cris confus; — աղաղակի յաղթականաց, les cris des vainqueurs.

Գոչումն V. Գոչիւն.

Գոռ a. brave, hardi, intrépide, vaillant, belliqueux; s. bruit, éclat; attaque, défi, combat; — պատերազմող, guerrier redoutable.

Գոռամ, ացի va. défier hautement, faire défi, menacer; attaquer vigoureusement, faire la guerre; pousser des cris, rugir, éclater, gronder; ի — Հայոց ընդ Ալանս, dans la guerre des Arméniens et des Alains.

Գոռեխ, ի s. taon, guêpe.

Գոռոզ, ագ a. fier, impérieux, arrogant, altier, orgueilleux, hautain ; s. tyran.

Գոռոզաբար adv. avec fierté, arrogamment, impérieusement.

Գոռոզանամ, ացայ vn. devenir fier, prendre un air arrogant, s'enorgueillir; devenir un tyran.

Գոռոզութիւն s. fierté, arrogance, hauteur, orgueil; tyrannie.

Գոռութիւն s. intrépidité; défi; rugissement; —ն բանից, menaces.

Գոս s. timbale (tambour).

Գով V. Գովութիւն.

Գովասան V. Գովիչ.

Գովասանական a. d'éloge, de louange.

Գովասանութիւն V. Գովութիւն.

Գովելի a. louable, recommandable.

Գովեմ, եցի va. louer, faire l'éloge, la louange de.

Գովեստ, ից s. éloge, louange; — տալ, donner des éloges, des louanges; * մէկուն —ն ընել, faire l'éloge de qn.; — ընդունել, recevoir, obtenir des éloges, des louanges; —ից արժանի լինել, mériter des éloges, des louanges.

Գովիչ s. loueur, louangeur.

Գովութիւն s. éloge, louange; —ը, avec éloge; —ս մատուցանել, donner des éloges, des louanges; —ն է արժանի, il est digne d'éloge; ի — առնուլ, louer, faire l'éloge, son éloge.

Գորգ, ոյ s. tapis.

Գործ, ոց s. ouvrage, œuvre; affaire; chose; acte, action; travail, occupation; exécution; նովին իսկ գործով, ipso facto, par le fait seul, par le fait même; — քաջութեան, exploit, hauts faits; օր գործոյ, jour ouvrable, jour de travail; այր գործոյ, homme actif, adroit, habile; բան ի — առնել, ձեռն ի — առնել՝ արկանել, mettre la main à l'œuvre, se mettre à l'œuvre, entreprendre, donner l'initiative, commencer; ընդ — մտանել, travailler; — առնել, ընդ — արկանել, ի — ածել՝ արկանել, mettre en œuvre, en pratique, pratiquer, se servir de, faire usage ou user de, employer; ի — ածիլ, se prendre, être employé; — առ գործով, — ընդ գործով, accessoirement, en passant, négligemment, sans attention, sans soin; ի — մտանել, entrer en fonction, en exercice; — է իմ ընդ նմա, j'ai affaire avec lui; կացուցանել ի —, employer, donner, confier un emploi; զի՞նչ — գործեալ է քո, qu'avez-vous fait? ի — վարել զինն, se servir d'une chose; — մի դիւրին է, il est aisé, facile de; բայց — է փարատել ի մտաց նորա զկասկած, mais le principal est de guérir sa défiance; այլում տեղւոջ — լիցի ցուցանել, nous entreprendrons de démontrer ailleurs; այլ ինչ — չկայ նմա, բայց, il ne lui reste plus que; ի — անդր մատչել, revenir au fait; քաջում զօրաց պէտք են ի — պատերազմիդ, cette guerre demande des troupes nombreuses; ի — անկանիլ, être labouré; գործք Առաքելոց, actes des Apôtres.

Գործադիր s. exécuteur; a. exécutif, exécutoire; — իշխանութիւն, pouvoir exécutif.

Գործադրեմ, եցի vn. exécuter; faire usage, employer, pratiquer.

Գործադրութիւն s. exécution; usage, emploi, pratique.

Գործած, ոյ s. ouvrage, construction.

Գործածական a. usuel, habituel.

Գործածեմ, եցի vn. employer, faire usage de; exercer.

Գործածութիւն s. emploi, usage; exercice, pratique.

Գործակալ, աց s. procureur, homme d'affaires; agent, commissaire, délégué.

Գործակալութիւն s. procuration; agence, délégation; գիր —ի, acte de procuration.

Գործական, աց a. pratique.

Գործականապէս adv. pratiquement, par pratique.

Գործականեմ, եցի va. pratiquer, exercer.

Գործականութիւն s. pratique.

Գործակատար, ի s. chargé d'affaires.

Գործակից s. coopérateur, collaborateur; — լինել, coopérer, collaborer, contribuer,

concourir, prêter la main, assister, aider.

Գործակցութիւն s. coopération, collaboration, concours.

Գործանոց, աց s. manufacture (établissement).

Գործառնութիւն s. affaire, œuvre, action, entreprise, opération.

Գործառու, աց s. entrepreneur.

Գործասէր a. qui aime le travail, laborieux, diligent, actif.

Գործասիրութիւն s. amour du travail, activité.

Գործավար, աց a. contre-maître, chef d'atelier.

Գործավարութիւն s. fonction, charge de contre-maître.

Գործատեաց s. ennemi du travail, fainéant, paresseux.

Գործատեցութիւն s. dégoût du travail, paresse.

Գործատուն, տան s. usine.

Գործարան, աց s. fabrique; instrument; organe; métier (machine).

Գործարանական, **Գործարանաւոր** a. organique.

Գործաւոր, աց a. ouvrier; laboureur, agriculteur; դաս —աց, classe ouvrière.

Գործաւորութիւն s. ouvrage, travail; état d'ouvrier.

Գործելի a. faiseur, exécuteur; qui doit être fait, faisable; s. charbon.

Գործեմ, եցի va. agir, opérer; faire, exécuter; travailler; commettre; labourer, cultiver; tricoter; tisser; fonctionner; — զերկաթ, forger; — զփրկութիւն, opérer le salut; — հանդերձս, faire des habits; զի՞նչ գործեաց, qu'a-t-il fait?

Գործի, ծւոյ, ծեաց s. instrument, outil, machine, ustensile; organe; fig. instrument, organe.

Գործիաւոր, աց a. instrumental.

Գործիչ s. faiseur.

Գործնական, **Գործնականապէս** V. **Գործական**, etc.

Գործոյք, ·ծոյից s. ouvrages.

Գործողութիւն s. m. action; opération; affaire; Թուաբանական —, opération d'arithmétique.

Գործուած, ոց s. fabrication, confection, ouvrage, façon.

Գործուն, **Գործօն**, ից a. agissant, actif, énergique, efficace; cultivé, qui rapporte; ouvragé, travaillé, façonné; V. **Գործունեայ**.

Գործունեայ, **Գործօնեայ**, նէից a. qui a beaucoup d'activité, actif; faiseur, exécuteur.

Գործունէութիւն s. activité.

Գորշ, ից a. gris.

Գորշախայտ, **Գորշախառն** a. grisâtre.

Գորշապաճանգ, աց s. pendants d'oreilles.

Գորով, ոյ s. tendresse, affection, attendrissement, sentiment tendre, affectueux; գութ գորովոյ, tendresse, tendres marques d'amitié; ի — ածել, — արկանել, attendrir, tou-

cher; ի — ածիլ, être attendri, touché de; V. Գութ.

Գորովագին a. tendre, affectueux.

Գորովագութ a. tendre, sensible, compatissant.

Գորովալիր, Գորովալից, Գորովական a. tendre, affectueux; plein de compassion, attendrissant, sentimental.

Գորովաղէտ a. attendrissant, tendre, affectueux, touchant, charitable.

Գորովանք, նաց s. m. tendresse; գորովանօք, tendrement.

Գորովեմ, եցի va. attendrir, toucher; գորովէ զսիրտ իմ, m'attendrit le cœur.

Գորովեմ, Գորովիմ, եցայ vn. avoir de la tendresse, s'attendrir, être touché, être touché de compassion, se sentir attendri pour; գորովի սիրտ իմ, mon cœur s'attendrit.

Գորտ, ոց s. grenouille; — կարկաչէ, la — coasse.

Գուբ, գբոց s. fosse; puits, puisard; cellule, alvéole.

Գուգազ s. troupe irrégulière.

Գութ, գթոյ, գթով s. pitié, tendresse, compassion, miséricorde; ի — ածել՝ շարժել, — արկանել, ի — խանդաղատանաց շարժել՝ խոնարհեցուցանել, attendrir, émouvoir, toucher, aller au cœur, exciter la pitié, faire ou inspirer pitié, exciter la sensibilité de; յուզեցան —ք. նորա ընդ, անկաւ նմա — ընդ, il fut touché. Il eut pitié de; արկանել զգութս, prier instamment, solliciter, conjurer; ի — խանդաղատիլ ընդ ումեք, aimer qn. tendrement; — եւ գորով առնել ընդ ումեք, traiter qn. avec une tendre amitié; —ս ցուցանել, témoigner de la compassion; —ս ողորմանաց արկանել առաջի ուրուք, faire, inspirer pitié à qn.; յուզեաց զ— իմ իվերայ նորա, il m'attendrit pour lui; անմարթ է ինձ փակել զ— իմ ինմանէ, je ne puis m'empêcher de l'aimer; մի՛ փակեր զ— քո առ հառաչանս իմ, n'endurcissez pas votre cœur contre mes soupirs; — սիրոյ, tendresse, affection, charité.

Գուժաբեր, աց s. a. porteur de tristes nouvelles; funeste.

Գուժամ, ացի vn. lamenter.

Գուժատու, Գուժարկու V. Գուժկան.

Գուժաւոր, աց a. qui porte de tristes nouvelles.

Գուժեմ, եցի vn. apporter, donner de tristes nouvelles, donner une mauvaise nouvelle; se lamenter, pousser des cris de douleur, déplorer.

Գուժիւն s. cri de douleur, pleurs, lamentations.

Գուժկան, աց s. porteur de tristes nouvelles, qui donne de mauvaises nouvelles; qui se lamente.

Գուժումն V. Գուժիւն.

Գուլ a. émoussé.

Գուլպայ V. Գուբպայ.

Գուղձ s. glèbe, motte.

Գուճ, Գուճք s. genou, genoux; ի գունս անկանել՝ իջանել՝ կալ՝ ծարկանիլ, se mettre à genoux, s'agenouiller; ի գունս անկեալ յերկիր, prosterné, à genoux par terre.

Գումար, աց, ից s. réunion, assemblée; arith. somme.

Գումարեմ, եցի va. réunir, assembler, convoquer; arith. additionner; — զծերակոյտն, assembler le sénat; — պատերազմ, entreprendre une guerre; — ի վերայ ուրուք, conspirer contre qn.

Գումարիմ, եցայ vp. se rassembler, se réunir; faire des préparatifs de guerre; faire la guerre, en venir aux mains, s'embarrasser, être surpris, stupéfait, confus; se replier sur soi-même, se recueillir.

Գումարութիւն s. réunion, assemblée, rassemblement; séance; conspiration.

Գումարումն s. arith. addition; — առնել, faire une —.

Գումարտակ, աց s. corps, corps de troupes; — առնել՝ դնել՝ կազմել՝ կարգել՝ սփռել, faire une levée de troupes, envoyer un corps de troupes.

Գումէզ s. eau de mille fleurs.

Գուն s. effort; — գործեմ՝ դնեմ, — ի վերայ դնեմ, s'efforcer, tâcher, s'ingénier, faire un effort, des efforts, tous ses efforts ou les derniers efforts, s'épuiser en efforts, faire de son mieux, se mettre en quatre, prendre à tâche de, faire des démarches, mettre son amour-propre à, n'oublier rien pour, mettre tout en œuvre.

Գունազեղ a. d'une belle couleur, beau, charmant.

Գունաթափ V. Գունատ.

Գունակ a. couleur, teint; manière, sorte, façon; prép. comme, de la même façon, de même, de la manière, en guise; զունակ —, a. de diverses couleurs; adv. en diverses couleurs; զունակս զունակս, adv. diversement, en diverses couleurs.

Գունատ a. décoloré, déteint; pâli, pâle, blême.

Գունատեմ, եցի va. décolorer, déteindre; faire pâlir.

Գունատիմ, եցայ vn. se décolorer, se déteindre; pâlir, blêmir, devenir pâle, blême.

Գունատութիւն s. décoloration; pâleur.

Գունաւոր a. coloré, colorié, teint; vif, diligent.

Գունաւորեմ, եցի va. colorer, colorier, teindre.

Գունաւորութիւն s. couleur, teint, belle couleur.

Գունափոխ լինիմ V. Գունատիմ.

Գունդ, գնդի, աց s. troupe, compagnie; bande, troupe; globe, sphère; balle, boule; — գունդ, — առ —, adv. par troupes; — կազմել, organiser des troupes.

Գնդաձգունդ adv. par

troupes; — դիմել՝ ընթանալ, accourir en foule.

Գնդախաղ s. jeu de balle.

Գնդստապլ s. connétable.

Գունեան a. colorié, plein de couleurs.

Գունեմ V. Գունաւորեմ.

Գունտ, գնտոյ s. m. globe, sphère.

Գուշակ, աց s. a. devin, prophète; qui annonce, avertit; délateur, dénonciateur; — լինել, annoncer, avertir; մատնել — լինել, dénoncer, trahir.

Գուշակաւոր, աց a. qui prédit, clair, évident, notoire.

Գուշակեմ, եցի va. deviner, prédire, prévoir, présager, pronostiquer, augurer, mettre le doigt sur, dessus.

Գուշակութիւն, Գուշակումն s. prédiction, présage, prévision; — օդոյ, pronostic du temps.

Գուպար, աց, Գուպարած, ի s. guerre, combat, débat; — դնեմ V. Գուպարեմ.

Գուպարայաղթ a. s. vainqueur des combats, victorieux.

Գուպարեմ, եցի vn. Գուպարիմ, եցայ vp. faire la guerre, combattre, débattre, disputer.

Գուսան, աց s. chanteur; musicien; acteur; sf. chanteuse, cantatrice; musicienne; actrice.

Գուսանական, աց a. musical; théâtral.

Գուսանութիւն s. musique; théâtre, l'art dramatique.

Գուլպայ, ից s. chaussette; երկայն —, bas; դնել զ—, mettre ses —s.

Գուցէ vn. de peur que ou de, de crainte que, prenez garde que; peut-être.

* Գուրգուրամ, ացի vn. être rempli de tendresse pour, choyer, dorloter.

Գուլպիճաղ sm. aiguille à tricoter.

Գչիր s. vilebrequin.

Գռգռամ, ացի vn. croasser, gargouiller; գռգռան ագռաւք՝ աղիք, les corbeaux croassent, les entrailles gargouillent.

Գռեհ, ից, աց s. m. rue, chemin.

Գռեհիկ, հկաց a. roturier, paysan, rustaud; populacier, populaire, commun, vulgaire, banal.

Գռզի, զւոյ s. bot. scorsonère.

Գռիճ sm. sel gemme, sel minéral.

Գրոհ տամ, Գրոյթ տամ vn. courir, accourir ensemble, se rendre ou se porter en foule, affluer, donner l'assaut, faire assaut, aller à l'assaut, assaillir, attaquer, fondre sur, tomber impétueusement, se porter avec ardeur, se lancer, s'élancer avec impétuosité.

Գռուզ V. Գանգուր.

Գտակ, աց s. bonnet; inventeur, auteur; — լինել, inventer.

Գտակաւ ou Ճշդիւ՝ կշիռ — adv. d'une manière sûre, certaine, précisément.

Գտանեմ, տի va. trouver; inventer, découvrir; երախտիս —, recevoir des bienfaits; շնորհս — V. Շնորհ.

Գտանիմ, գտայ vn. se trouver; paraître, être; հաւատարիմ —, être fidèle; զերծ —, être exempt.

Գտանք, նաց s. invention; զրան —, fiction.

Գտիչ s. celui qui trouve, inventeur.

Գրաբառ sm. langue littéraire; adv. en langue littéraire.

Գրագէտ, գիտաց s. littérateur, lettré; —ք, le monde littéraire.

Գրագիտական a. littéraire.

Գրագիտութիւն s. littérature, les lettres, connaissances littéraires.

Գրագիր, գրաց s. auteur, écrivain; secrétaire.

Գրագրութիւն s. fonction de secrétaire.

Գրախեց V. Նշանախեց.

Գրակ, աց s. petite lettre.

Գրակալ, ի s. lutrin.

Գրական V. Գրագէտ.

Գրականութիւն V. Գրագիտութիւն.

Գրակարդաց a. lecteur.

Գրակէս V. Գրախեց.

Գրակոնտիկոն, ի s. émail.

Գրահաշիւ V. Համրահաշիւ.

Գրաձեւ a. qui a la forme d'un livre, comme un livre.

Գրամոլ, ի a. bibliomane.

Գրամոլութիւն sm. bibliomanie.

Գրանոց, աց s. bibliothèque.

Գրաշար, աց s. compositeur.

Գրաշարոց, աց s. composteur.

Գրապան, աց s. frange, bord d'habit; collet d'habit.

Գրապանակ, աց s. phylactère; poche; portefeuille.

Գրապետ, աց s. bibliothécaire.

Գրասեղան, ոյ sm. bureau, secrétaire.

Գրասենեակ, նեկի s. bureau, cabinet.

Գրասէր a. amateur de livres, bibliophile.

Գրաստ, ուց s. m. bête de charge, de somme; fig. bête, stupide.

Գրավաճառ, աց s. libraire.

Գրավաճառութիւն s. m. librairie (profession).

Գրավաճառանոց, աց s. m. librairie (magasin).

Գրատ, ի sm. uniforme; — սպասաւորաց, livrée.

Գրատուն, տան, **Գրաքան**, ի s. bibliothèque.

Գրաւ, աց, ից s. gage, nantissement; gage, pari; gageure; preuve, témoignage; դնել ի գրաւի, mettre en gage, engager; — առնուլ, prendre des gages; հանել զգրաւն, retirer un gage; — առնել ընդ ումեք, faire un pari, parier, gager; կորուսանել զ—, perdre la gageure.

Գրաւադիր, դրաց sm. parieur, parieuse; — լինել, parier, gager.

Գրաւաթափ առնեմ va. racheter ; — լինիմ, se racheter.

Գրաւական, ի s. m. hypothèque ; — տալ, donner en, pour —.

Գրաւականեմ, եցի va. hypothéquer.

Գրաւաճարկ adj. celui qui saisit ; s. saisie, engagement ; — առնել, saisir, engager.

Գրաւեմ, եցի va. prendre pour gage, pour nantissement ; saisir, s'approprier, retenir, occuper, s'emparer de, s'arroger, envahir, empiéter ; — յարքունիս, confisquer ; յինքն —, s'approprier, envahir, usurper ; — զուշ ուրուք, fixer l'attention de qn.

Գրաւելի a. saisissable.

Գրաւոր, աց, Գրաւորական a. écrit ; — օրէնք , la loi écrite.

Գրաւումն s. saisie.

Գրաքննիչ s. censeur.

Գրաքննական a. de censure.

Գրաքննեմ, եցի va. censurer.

Գրաքննութիւն s. censure.

Գրգամ, ացի vn. couver ; glousser ; caresser, choyer.

Գրգանամ, ացայ vn. se livrer à la mollesse, aux plaisirs, aux délices, se dorloter.

Գրգանք, անաց s. mollesse, délicatesse ; délices, volupté, plaisirs.

Գրգեմ, եցի va. élever ou nourrir avec mollesse, traiter avec délicatesse, bichonner, dorloter, choyer, caresser ; — եւ զգուել զանձն, se dorloter, avoir beaucoup de soin de sa personne.

Գրգիմ V. Գրգամ.

Գրգիչ a. caressant.

Գրգիռ s. défi, provocation ; aiguillon, stimulant, mobile, impulsion, stimulation ; տալ —ս, porter, faire un défi, défier ; քաջենախանձ —, émulation.

Գրգլեակ, Գրգլիք, լեաց s. guenillon, haillon, guenille, habit déguenillé, chiffon.

Գրգութիւն s. mollesse, délicatesse.

Գրգռեմ, եցի va. exciter, provoquer, irriter, stimuler, agacer, monter la tête à qn.

Գրգռիչ a. excitatif, irritant ; instigateur, fauteur.

Գրգռութիւն s. excitation, provocation, instigation ; dispute, querelle.

Գրդամ, ացայ vn. grogner ; murmurer.

Գրդանք, նաց s. le tournant d'une rivière, le courant d'un fleuve, tourbillon.

Գրեա թէ conj. presque, à peu près, à peu de chose près, environ, pour ainsi dire.

Գրեան, րենոյ, եանք, ենոց s. livres.

Գրեթէ V. Գրեա թէ.

Գրեխ, աց s. seringue, lavement, clystère ; — առնուլ, prendre un lavement, un remède, un bouillon pointu.

Գրեղէն a. écrit.

Գրեմ, եցի va. écrire ; graver, tracer ; compter, considérer ; attribuer, imputer, estimer ;

peindre; ոչ ինչ —, ne faire aucun cas, ne faire cas de, n'estimer nullement, considérer pour rien, mépriser; գրեսջիր թէ, considérez, supposez que; — զմաքուրն, mettre au net; — իբերանոյ ուրուք, écrire sous la dictée de qn.; փառս անձին —, tenir à gloire de; յանցանս գրէին նմա, on lui faisait un crime de.

Գրիմ, եցայ vn. s'écrire, être écrit.

Գրէ թէ V. Գրեա թէ.

Գրթիչ s. filou, escroc, chevalier d'industrie.

Գրթցեմ, եցի va. heurter, pousser.

Գրիչ, գրչաց s. plume; écrivain; copiste; — երկաթի, plume métallique; փետուր —, plume d'oie.

Գրիւ, գրուաց s. setier,

Գրկալիր a. qui a le sein plein; — աղեղն, un arc bien tendu, bien bandé.

Գրկախառն adv. avec embrassement; — սիրով ողջունել զմիմեանս, se saluer et s'embrasser avec effusion; — լինիմ, s'embrasser; V. Գիրկ ընդ խառն լինել.

Գրկախառնիմ, եցայ vn. s'embrasser; V. Գիրկ ընդ խառն լինել.

Գրկախառնութիւն sm. embrassade, embrassement.

Գրկաչափ s. brasse.

Գրկատարած adj. à bras ouverts, à cœur ouvert; — ou — ձեռօք ընդունել զոք, recevoir qn. à bras ouverts.

Գրկեմ, եցի vn. embrasser.

ԳրկընդխառնլինիմV. Գիրկընդխառն լինիմ.

Գրկոյկ V. Գրքոյկ.

Գրոհ, ի sm. nation; foule; — տալ, V. Գոռհ տալ.

Գրոհեմ V. Գոռհ տամ.

Գրոց sm. burin, ciseau, échoppe.

Գրուածք, ծոց s. écrit, écriture.

Գրուան, ի, աւ s. boisseau.

Գրութիւն s. écriture, écrit.

Գրուիճ s. petite sauterelle.

Գրչագիր, գրաց sm. manuscrit.

Գրչակալ, աց sm. porte-plume.

Գրչութիւն s. l'art d'écrire, écriture.

Գրպան, ի s. poche; դնել ի գրպանի, mettre dans sa poche, empocher.

Գրշիք V. Գրգիք.

Գրտակ s. galette.

Գրտնակ s. rouleau à pâtisserie.

Գրքապետ V. Գրապետ.

Գրքատուն V. Գրատուն.

Գրքոյկ, Գրքուկ, քուկի sm. petit livre, opuscule, brochure.

Գօս, ից adj. sec, desséché, mort; perclus, paralysé.

Գօսանամ, ացայ vn. se dessécher, se sécher, mourir.

Գօսացուցանեմ, ուցի va. dessécher, sécher.

Գօսութիւն s. dessèchement.

Գօտեւոյծ a. qui a ôté sa ceinture, sans ceinture.

Գօտեւոր, աց a. ceint, qui a, qui porte une ceinture.

Գօտեւորեմ, եցի, **Գօտեւորիմ**, եցայ vn. ceindre, entourer d'une ceinture.

Գօտէկռիւ, **Գօտէմարտ** sm. lutteur, athlète; lutte; — լինիմ, lutter.

Գօտէմարտութիւն s. lutte.

Գօտէպինդ a. ceint, toujours prêt, vif, actif, zélé.

Գօտի, տւոյ, տեաց s. ceinture, ceinturon; zone; — ածել, — ընդ մէջ ածել, ceindre, entourer d'une ceinture; այրեցած՝ բարեխառն՝ սառուցեալ —, zone torride, tempérée, glaciale; — լերանց, chaîne des montagnes.

Գօտիածու V. **Գօտեւոր**.

Դ (**ta**) s. quatrième lettre de l'alphabet et la troisième des consonnes ; quatre, quatrième.

Դ s. art. et pron. tu, toi, vous ; ce, cette, ces, celles ; սուրբդ սրբոց, toi qui es ou vous qui êtes le saint des saints ; տուր ինձ զաթոռդ, donnez-moi cette chaise ou donne-moi ta chaise.

Դա, դորա pron. ce, cet, cette, celui, celle, celui-là, celle-là.

Դա աւադիկ conj. voici ; mais, mais enfin.

Դաբիր, այ s. sanctuaire ; autel de l'oracle.

Դափնի, նեաց s. laurier.

Դաժ a. rebours, rétif, acariâtre, bourru, revêche, morose.

Դագաղ, Դագաղք, ղաց s. cercueil, bière.

Դադար, ոյ s. cessation, relâche, pause ; repos, délassement ; demeure ; station ; — առնուլ, prendre du relâche, cesser, faire halte ; — գլխոյ, demeure, domicile, foyer.

Դադարեմ, եցի vn. cesser, prendre du relâche, s'interrompre, discontinuer ; se reposer ; finir ; s'arrêter, demeurer, loger ; se nicher ; ոչ դադարէր իզարմանալոյ, il ne cessait d'admirer ; — ի խօսելոյ, cesser de parler, suspendre son discours.

Դադարեցուցանեմ, ուցի va. faire cesser, donner du relâche, arrêter, discontinuer, finir, mettre fin ; calmer, reposer.

Դադարիկ s. demeure.

Դադարիմ V. Դադարեմ.

Դադարումն V. Դադար.

Դադարք, րաց s. demeure ; étable.

Դաժան, աց a. aigre, âcre, acerbe ; fig. aigre, dur, revêche, cruel.

Դաժանաբարոյ, ից a. farouche, cruel.

Դաժանիմ, եցայ vn. s'aigrir, s'irriter, se fâcher.

Դաժանութիւն s. aigreur, âcreté ; fig. aigreur, dureté, cruauté.

Դալ s. colostrum, premier lait qui vient après l'accouchement.

Դալանկիմ, եցայ vn. s'efforcer, tâcher.

Դալար, ի, ոյ a. vert ; vert, frais, nouveau ; s. verdure, herbe, gazon ; — հաց՝ նկան, du pain frais.

Դալարաբեր a. qui produit de l'herbe, de la verdure.

Դալարագեղ a. d'un beau vert, verdoyant, frais.

Դալարազարդ, Դալարազգեաց V. Դալարագեղ.

Դալարահեր a. dont les cheveux sont tendres.

Դալարանամ, ացայ vn. verdir, verdoyer, germer.

Դալարարար a. qui rend vert.

Դալարացուցանեմ, ուցի va. rendre vert, faire verdoyer ; fig. renouveler, donner de la fraîcheur.

Դալարեղէն, ղինաց s. verdure, herbage.

Դալարի, արւոյ, րեաց s. verdure, herbe ; ի դալարւոջ, sur l'herbe, sur le gazon.

Դալարութիւն s. verdeur, verdure ; fig. verdeur, fraîcheur, renouvellement.

Դալարուտ a. verdoyant, herbeux.

Դալկահար a. pâle ; — դէմք, figure —.

Դալնկոտ, ի a. qui a la jaunisse, ictérique.

Դալուկն, լկան s. jaunisse, ictère ; fig. pâleur ; — մեռելատիպ, pâleur mortelle ; — կապուտակ՝ դժնեայ, pâleur livide, affreux.

Դակոււ, աց s. hachereau, hachette.

Դահամունք, մանց s. pl. dons sacrés, offrande.

Դահանակ s. corindon.

Դահեկան, աց s. monnaie, denier ; piastre ; — հատանել, battre, frapper de la monnaie.

Դահիճ, հճաց s. bourreau, exécuteur, exécuteur des hautes œuvres ; — վրէժխնդրութեան, instrument de vengeance.

Դահլիճ, լճի s. cabinet ; salon ; galerie.

Դահճապետ, աց s. chef des bourreaux.

Դահոււճ s. gibier.

Դաղձն, ձին s. calament.

Դամարիմ, եցայ vn. s'aveugler։

Դամբան, աց s. tombeau, sépulcre, mausolée.

Դամբանական a. sépulcral, funèbre; s. oraison funèbre.

Դամբարան V. Դամբան.

Դամոն, ի s. damas, espèce de prune.

Դայեակ, եկաց s. nourrice; sage-femme; tuteur, tutrice; précepteur, gouvernante; — արուեստից, mère des arts.

Դայեկաբար adv. comme une nourrice; comme un précepteur.

Դայեկասնունդ a. élevé chez une nourrice.

Դայեկատոհմ a. de la famille d'une nourrice.

Դայեկեմ, եցի va. nourrir, élever.

Դայեկորդի s. frère de lait.

Դայեկութիւն s. état d'une nourrice, d'une sage-femme.

Դայլայլիկք s. chant mélodieux, modulation; — թռչնոց, chant des oiseaux, gazouillement, ramage; դայլայլիկս յօրինել, chanter, gazouiller.

Դանակ, ի s. couteau; սրել զ—, repasser, aiguiser un —.

Դանակագործ, Դանակավաճառ, աց s. coutelier.

Դանգ, աց s. denier, obole.

Դանդաղ, աց a. lent, lourd.

Դանդաղագին a. lent.

Դանդաղամած a. épais, épaissi; — ջուր, eau dormante.

Դանդաղամիտ a. esprit lent, lourd.

Դանդաղանք V. Դանդաղութիւն.

Դանդաղիմ, եցայ vn. être lent; différer, tarder, lambiner, lanterner, chipoter.

Դանդաղկոտ, աց a. lent, lourd, lambin, chipotier.

Դանդաղութիւն, Դանդաղումն s. lenteur.

Դանդաղասանձն, աց, ից s. frein, mors, bride, caveçon.

Դանդաչանք, նաց s.pl. rêverie, délire, radoterie, radotage, extravagance, divagation; դանդաչանաց բանք, radotage.

Դանդաչեմ, եցի vn. chanceler, vaciller, trembler; être en délire, extravaguer, divaguer, rêver, délirer, dire des sottises; — մտաց, s'embrouiller.

Դանդաչութիւն, Դանդաչումն s. vacillation.

Դանդաչուն a. vacillant; extravagant.

Դաշխուրան, ի, աւ s. vase, pot; tasse.

Դաշն, շին, շանց s. contrat, traité; pacte, alliance; accord; a. doux, agréable; adv. à voix basse; — ձայն, douce voix; — խօսել, parler bas, doucement; — ձայնիւ, d'une voix douce, tout bas; դաշինս կռել՝ հաստատել, ի— մտանել, faire, conclure ou passer un traité, un contrat, une alliance avec, contracter alliance; լուծանել զ—, violer, rompre un traité; — ուխտի, traité; դաշինք

ուխտք, les traités; — քաղաքական, contrat civil; անցանել զամուսնութեան՝ զառն դաշամբք, manquer à la foi conjugale, faire des infidélités, donner des coups de canif dans le contrat.

Դաշնագիր, գրոյ s. traité; charte.

Դաշնադիր, դրաց a. s. contractant; — լինել, contracter, faire un contrat, faire alliance.

Դաշնադրութիւն V. Դաշն s.

Դաշնակ, աց s. harmonie; manière; poignard; piano; — հարկանել, *— զարնել, toucher, jouer du piano.

Դաշնակահար, աց s. pianiste.

Դաշնակեմ, եցի va. harmoniser, mettre en harmonie; accorder.

Դաշնակիչ, Դաշնակող, աց s. harmoniste; accordeur de pianos.

Դաշնակաւոր, աց a. harmonieux.

Դաշնակից, կցաց, Դաշնաւոր, աց a. allié, confédéré; — լինել, s'allier, se confédérer, se liguer.

Դաշնակութիւն s. harmonie.

Դաշնակցութիւն s. alliance, confédération, ligue, coalition; գերմանական —, la confédération germanique.

Դաշնաւոր, աց a. allié, confédéré.

Դաշնաւորիմ, եցայ vn. s'allier, se confédérer, se coaliser, se liguer, faire une alliance, un traité, traiter, conclure un arrangement avec.

Դաշնաւորութիւն s. alliance, concordat, concorde, coalition, ligue.

Դաշոյն, շունի s. poignard.

Դաշտ, աց s. plaine, champ, campagne; կապոյտ՝ կապուտակային —, la plaine azurée; Արիսեան —, Champ de Mars; Եղիսեան —ք, Champs-Élysées.

Դաշտաբերան s. entrée d'une plaine, d'un champ.

Դաշտագետին a. dont le sol est plat; — վայր, plaine, plate campagne, prairie.

Դաշտական a. de plaine, plat, uni; s. habitant de la plaine.

Դաշտակողմն s. côté de la plaine.

Դաշտաձեւ a. en forme de plaine, plat.

Դաշտամուխ լինիմ vn. entrer dans la plaine.

Դաշտային a. de plaine, qui habite ou croît dans la plaine, champêtre; — երկիր, pays uni.

Դաշտան, աց s. impuretés, menstrues, règles; a. qui a ses règles.

Դաշտանամ, ացայ vn. devenir une plaine, s'aplanir, devenir plat, uni.

Դաշտանիկ V. Դաշտան a.

Դաշտավայր, աց s. plaine, campagne.

Դաշտացուցանեմ, ուցի, Դաշտեմ, եցի va. aplanir, raser, abattre.

Դառն, առնի a. amer; fig.

amer, dur, cruel; — ցաւ՝ կատականք, douleur, raillerie amère; — յիշատակ, souvenir amer; հոգք դառնինք, noirs soucis.

Դառնաբարոյ a. acariâtre.

Դառնաբեր a. qui produit de l'amertume, amer.

Դառնագոյնս adv. amèrement, avec amertume.

Դառնադառն a. très-amer.

Դառնադեղ s. remède amer; — առնուլ, prendre des amers.

Դառնաթոյն a. qui a du venin amer, très-venimeux.

Դառնալի a. plein d'amertume.

Դառնակսկիծ a. de la plus vive douleur, d'une douleur amère, très-douloureux, poignant, cuisant; — ցաւ, vive douleur, douleur poignante, cuisante.

Դառնակոծ a. déploré avec beaucoup d'amertume.

Դառնահամ a. qui a un goût amer.

Դառնահառաչ a. qui soupire amèrement.

Դառնահոսան a. qui verse ou fait couler des larmes amères.

Դառնահոտ a. V. Գարշահոտ; rigoureux.

Դառնաղէտ a. très-malheureux, funeste.

Դառնաճաշակ V. Դառնահամ.

Դառնամ, դարձայ vn. retourner, être de retour, revenir sur ses pas; tourner, se tourner, se retourner; devenir, redevenir; tourner, faire un tour, un circuit; — ի հաւատս, se convertir; — ի քրիստոնէութիւն, se faire chrétien; ի դառնալն, de retour; ընդդէմ —, s'opposer, devenir ennemi, hostile; ի— տարւոյն, l'année suivante; — ի կողմն ուրուք, tourner du côté de qn., prendre son parti; դառնայ գլուխ նորա, la tête lui tourne; դարձաւ յիս զօրութիւն իմ, j'ai retrouvé toute ma force; դարձաւ օրն, il se fait tard, il est tard; ի գութ —, avoir pitié.

Դառնամահ a. d'une mort douloureuse, violente; — սատակումն, mort tragique; — մեռանել, mourir de mort violente, douloureusement.

Դառնամաղձ a. mélancolique.

Դառնանամ, ացայ vn. devenir amer, prendre un goût amer; fig. s'aigrir, être aigri, irrité, exaspéré, s'irriter, se dépiter; s'envenimer, s'empoisonner; դառնացեալ սրտիւ բարբառել, parler avec aigreur; — յարտասուս, se fondre en larmes.

Դառնաշունչ a. qui souffle violemment, violent.

Դառնապէս adv. amèrement; — լալ, pleurer —.

Դառնապտուղ a. dont le fruit est amer.

Դառնասիրտ a. qui a le cœur dur, aigri.

Դառնացող, աց a. qui aigrit, qui exaspère; pervers.

Դառնացուցանեմ, ուցի va. rendre amer; fig. aigrir, irriter, exaspérer, dégoûter; envenimer, empoisonner.

Դառնացուցիչ a. qui rend amer; qui aigrit, qui empoisonne.

Դառնենի a. dont les fruits sont amers.

Դառնիճ, նճի s. bot. picris.

Դառնորակ V. Դառնահամ.

Դառնութիւն s. amertume; fig. amertume, fiel, humeur, aigreur; amertume, affliction; —ք կենաց, les amertumes de la vie.

Դաս, ուց s. cohorte, bande, troupe, compagnie; classe, rang, ordre; leçon, cours; — եկեղեցւոյ, chœur; — ասել, dire, réciter sa leçon; faire un cours; ուսանել՝ գիտել զ— իւր, apprendre ou étudier, savoir sa leçon; — տալ, donner une leçon, des leçons, faire un cours; — բնագիտութեան, cours de physique.

Դաս Դաս, **Դասադաս** adv. par troupes, par bandes, en foule, en masse.

Դասալիք s. déserteur, transfuge; — լինել, abandonner son rang, quitter son poste, déserter.

Դասալքութիւն s. désertion.

Դասակ, աց s. troupe, troupeau, bande, compagnie.

Դասակարգ s. classe, ordre.

Դասակարգեմ, եցի va. classer, mettre en ordre, arranger, organiser.

Դասակարգութիւն s. classification, ordre, arrangement; hiérarchie; catégorie.

Դասակից s. de la même classe, camarade de classe.

Դասակցիմ, ցեցայ vn. être dans la même classe.

Դասապետ, աց s. commandant d'une cohorte; maître du chœur, de chapelle, le grand chantre.

Դասառութիւն s. cours.

Դասատու, աց s. professeur.

Դասատուն, տան s. classe.

Դասատուութիւն s. cours; — բնալուծութեան, cours de chimie.

Դասարան, աց s. classe.

Դասաւորեմ V. Դասեմ.

Դասաւորութիւն V. Դասակարգութիւն.

Դասեմ, եցի va. mettre en ordre, ordonner, arranger, disposer; mettre au rang, au nombre de, ranger parmi; — ի թիւ ընտրելոց, ranger parmi les élus.

Դաստակ, աց s. poignet.

Դաստակերտ, աց s. ferme; château, villa; édifice, monument; ouvrage; ville.

Դաստապան, աց s. poignée, manche.

Դաստառակ, աց a. essuie-mains, serviette.

Դաստիարակ, աց s. éducateur, précepteur, gouverneur, instituteur, mentor.

Դաստիարակեմ, եցի va.

donner l'éducation, élever; բարւոք —, bien élever, donner une bonne éducation.

Դաստիարակութիւն s. éducation; բարեխնամ —, — soignée; բարեսնունդ —, bonne —; յոռի —, mauvaise —; լաւ — առնուլ՝ տալ, recevoir, donner une bonne —.

Դատ, ից s. procès, cause; jugement; — առնել, juger, rendre jugement, justice, faire droit; — դնել՝ վարել, faire, intenter un procès, plaider, être en procès, entrer en jugement avec; ի— կոչել, appeler, citer, traîner en justice; — տալ՝ հատուցանել, rendre compte, recevoir sa condamnation, subir sa peine, porter la peine de son crime; զ— Տեառն դատել, défendre la cause de Dieu; կորուսանել՝ շահել զ—, perdre, gagner son procès, sa cause; — արա ընդ իս եւ ընդ նա, soyez juge, décidez entre lui et moi.

Դատախազ, ից s. plaideur, plaidant, plaignant, requérant; — լինել V. Դատախազեմ.

Դատախազեմ, եցի vn. plaider contre, être en procès avec, intenter un procès, requérir, porter plainte.

Դատախազութիւն s. contestation en justice, action, poursuite en justice, jugement.

Դատակից a. plaidant.

Դատակնիք, կնքի, կնքաւ s. sentence; տալ —, prononcer une —.

Դատապարտ, ից a. condamné; s. crime, forfait; — առնել, condamner; — լինել, être condamné.

Դատապարտեալ a. condamné.

Դատապարտելի a. condamnable.

Դատապարտեմ, եցի va. condamner; իմահ —, condamner à mort.

Դատապարտիչ a. qui condamne.

Դատապարտութիւն s. condamnation.

Դատաստան, աց s. jugement; procès, cause; tribunal; կոչել ի—, assigner, citer en justice; — առնել, * — կտրել, juger, rendre justice; յաղթել իդատաստանի, gagner sa cause, son procès

Դատաստանագիրք, գրոց s. code de procédure.

Դատաստանական a. judiciaire.

Դատաստանարան, աց s. tribunal, palais de justice.

Դատավճիռ, ճռաց s. sentence; — հատանեմ, prononcer une sentence.

Դատարկ, աց a. vide; vacant, inoccupé; oisif, inoccupé, désœuvré; inutile; — կալ, rester oisif, sans rien faire, sans travailler, demeurer les bras croisés.

Դատարկաբան, ից a. qui parle de choses inutiles.

Դատարկաբանեմ, եցի vn. tenir des discours inutiles.

Դատարկաբանութիւն s. m. discours inutiles.

Դատարկաժամ s. loisir.

Դատարկախօսք a. curieux; — լինել, être —; — իղձք, curiosité.

Դատարկակեաց V. Դատարկանձն.

Դատարկաձեռն adv. a. les mains vides.

Դատարկամիտ a. cerveau creux, écervelé.

Դատարկայած V. Դատարկաշրջիկ.

Դատարկանամ, ացայ vn. se vider, être vide; être oisif, désœuvré, rester les bras croisés; դատարկանայ սրահն, la salle se dégarnit, tout le monde s'en va.

Դատարկանձն, ձունք a. oisif, fainéant, désœuvré.

Դատարկաշրջիկ a. flâneur, vagabond, badaud; — լինել, flâner, battre le pavé, badauder, faire le vagabond.

Դատարկաշրջութիւն s. flânerie.

Դատարկապէս adv. inutilement.

Դատարկապորտ, Դատարկասուն a. oisif, musard, flâneur, fainéant, rôdeur; — կեանք, oisiveté, vie cagnarde, cagnardise; — լինել, être oisif, cagnarder, s'acagnarder.

Դատարկապորտութիւն s. oisiveté, paresse, fainéantise.

Դատարկացուցանեմ, ուցի va. vider, faire le vide; laisser oisif.

Դատարկութիւն s. vide; oisiveté, désœuvrement.

Դատաւոր, աց s. juge; — լինել՝ կալ, être —; խիստ —, — sévère.

Դատաւորաբար adv. comme un juge.

Դատաւորական a. de juge, judiciaire.

Դատաւորութիւն s. judicature.

Դատափետ a. cité en justice, maltraité; — առնել, citer en justice, poursuivre, maltraiter; — լինել, être cité en justice.

Դատափետեմ V. Դատափետ առնեմ.

Դատափետութիւն s. procès.

Դատեմ V. Դատիմ.

Դատիմ, եցայ vn. juger; condamner; être en procès avec qn.; խստիւ —, juger avec rigueur, en toute rigueur; յանիւն դատիլ, être réduit en cendres; հրով՝ ի հուր —, brûler; սրով՝ ի սուր —, passer au fil de l'épée, tuer d'un coup d'épée; յոգի —, blesser au vif, tuer.

Դատիչ s. juge.

Դատողական a. judiciaire.

Դատողութիւն, Դատումն s. jugement; jugement, criterium.

Դար, ի s. pente, précipice, bord escarpé; դարիւ եւ դարիւ գալ, couler à pleins bords.

Դար, ուց s. siècle; ոսկի՝ ոսկեղինիկ —, l'âge d'or; դարուց ի դարս, de siècle en siècle; բազմայոլով —ք, tant de siè-

cles; իմերում դարու, dans notre siècle; յանցելում դարու, dans le siècle passé; յիննեւտասնեորրդի դարու, au dix-neuvième siècle.

Դար a. pair; — եւ կոճատ խաղալ, jouer à pair ou non.

Դարագլուխ, գլխոյ s. époque.

Դարակ, ի s. tablette, casier.

Դարաճոս առնեմ va. précipiter; — լինիմ, se précipiter, être précipité, dégringoler.

Դարաճոսեմ V. Դարաճոս առնեմ.

Դարան, աց s. embuscade, embûche, piége, guet-apens; armoire; — կերակրոց, buffet; — գործել՝ դնել, tendre un piége, des piéges, dresser des embûches; ի— մտանել, être, se tenir en embuscade, être au guet, être à l'affût de, s'embusquer, guetter; ի— մուծանել, ի դարանի կացուցանել, embusquer, mettre en embuscade; — գործել կենաց ուրուք, conspirer contre qn., attenter à sa vie.

Դարանագործ, Դարանակալ, աց a. qui dresse des embûches, qui se tient en embuscade; — լինել V. Դարան գործել.

Դարանակալութիւն s. embûche, piége, embuscade, guet-apens.

Դարանամուտ, մտից a. qui se tient en embuscade, qui tend des piéges; — լինել, se mettre en embuscade, s'embusquer, dresser des embûches, guetter.

Դարանայոյզ առնեմ va. faire chercher les embuscades, se garder.

Դարանիմ, եցայ vn. s'embusquer, être à l'affût, guetter; obséder.

Դարապան, աց s. portier, concierge.

Դարապետ, աց s. chef des portiers.

Դարապղպեղ s. piment

Դարաստան, աց s. jardin.

Դարաւանդ V. Դարեւանդ.

Դարափն s. rive, bord.

Դարափոս, Դարափոր, ից s. cavité, creux, caverne.

Դարբին, բնաց s. serrurier; forgeron.

Դարբնեմ, եցի va. faire le serrurier, forger.

Դարբնոց, աց s. boutique de serrurier; forge.

Դարբնութիւն s. serrurerie, état de serrurier, de forgeron.

Դարգճակալ V. Դարկճակալ.

Դարեմ, եցի vn. demeurer, rester.

Դարեւանդ, աց s. penchant, pente; précipice; ի— բլրոյ, sur le penchant d'une colline; ի— լերին, dans la pente de la montagne.

Դարիճենիկ s. cannelle.

Դարկճակալ a. alité.

Դարձ, ից s. tour, retour; conversion; — փոխարինի, récompense, compensation; — առնել, retourner, être de retour; faire retourner, ren-

voyer ; — տալ, retourner ; ի դարձին իմում՝ իւրում, à mon, à son retour ; մինչեւ ի — գալստեան մերոյ, jusqu'à notre retour ; ի դարձի տարւոյս, l'année prochaine ; *— ի գալ, se convertir ; *— ի բերել, convertir.

Դարձադարձ s. retour ; rechute ; — առնել, retourner plusieurs fois, tournoyer.

Դարձադարձիմ V. Դարձադարձ առնեմ.

Դարձառած a. routinier.

Դարձարածութիւն s. routine.

Դարձեալ adv. de nouveau, derechef, encore une fois, bis.

Դարձընթաց լինիմ vn. retourner en courant.

Դարձուած, ոց s. tour, retour ; tournure ; récompense ; réponse ; détours ; — բանից, phrase, tournure de phrase.

Դարձուցանեմ, ուցի va. tourner, retourner ; détourner ; rendre, restituer ; ramener ; convertir ; — ի հաւատս, convertir ; — յետս, rendre, restituer ; — զաչս յուրուք, détourner les yeux de qn. ; ի բաց —, détourner ; զաչս ի բաց —, détourner les yeux, se détourner ; — զերեսս իւր ի, se tourner vers.

Դարման, ոց, ից s. remède, ressource, expédient ; cure, traitement ; réparation ; soin ; nourriture ; entretien ; — տանել, remédier, porter remède, avoir soin de.

Դարմանական a. remédiable, curable.

Դարմանաւոր, Դարմանելի a. remédiable, curable, réparable.

Դարմանեմ, եցի va. remédier, réparer ; traiter ; avoir soin, soigner, nourrir, entretenir.

Դարմանիչ a. qui a soin, qui nourrit ; curatif, réparateur.

Դարմանոց, աց s. hospice.

Դարմանութիւն s. m. cure, traitement.

Դարշոյն s. poignard.

Դարշունակալ a. qui porte un poignard, armé de poignard.

Դարպաս s. palais, cour.

Դաւ, ոյ, ով s. embûche, piége, guet-apens ; fraude, machination, complot, conspiration, trahison, perfidie, artifice, niche, trame ; — գործել, comploter, conspirer, machiner, tramer, attenter à ; — անձին առնել, se tuer ; — է, nous sommes trahis ; — է, — է, trahison ! trahison ! դաւով, par trahison, par surprise, insidieusement, de dessein prémédité.

Դաւաճան, աց a. conspirateur, conjuré, cabaleur, traître, insidieux ; — լինել V. Դաւաճանեմ.

Դաւաճանեմ, եցի va. conspirer, comploter, cabaler, conjurer, machiner, trahir, tramer, attenter à, surprendre, faire mourir, massacrer.

Դաւաճանող V. Դաւաճան.

Դաւաճանութիւն s. conspiration, complot, conjuration, cabale, trahison, fausseté; — դնել V. Դաւաճանեմ.

Դաւանեմ, եցի, Դաւանիմ, եցայ vn. confesser, avouer, professer, protester, faire profession; — զհաւատս, professer une religion.

Դաւանութիւն s. confession, protestation; — հաւատոյ, profession de foi; — առնել տալ, faire profession, la profession.

Դաւանք V. Դաւ; առ իդաւանս, pour trahir; դաւանօք, par des trahisons, par des artifices.

Դաւեմ V. Դաւաճանեմ; — անձին, attenter à sa vie.

Դափ s. tambour de basque.

Դափեմ, եցի vn. battre ou jouer du tambour de basque.

Դափիւն s. le son du tambour de basque; tapage, bruit.

Դափնի, նւոյ s. laurier.

Դափր հարկանեմ vn. taper du pied, frapper, creuser la terre (en parlant d'un cheval).

Դդմաճ, ի s. macaroni.

Դդմենի, նւոյ, նեաց s. citrouille, courge (plante).

Դդում, դդմոյ s. citrouille, courge (fruit); gourde, calebasse; — դառն, coloquinte.

Դգալ, ի s. cuiller.

Դեգ V. Դագ.

Դեգերանք, նաց s. temporisation, retard, lanternerie; occupation, passe-temps; séjour.

Դեգերիմ, եցայ vn. flâner, lanterner, passer le temps; séjourner, demeurer; se livrer à, s'occuper de, s'appliquer à; hanter, fréquenter.

Դեգերումն V. Դեգերանք.

Դեդեւեմ, եցի va. faire vaciller ou chanceler, branler, agiter, secouer.

Դեդեւիմ, եցայ vn. vaciller, chanceler, branler, se balancer; դեդեւէին բարձք ոտից նորա, il sentait ses genoux chancelants.

Դելփին, փինաց s. zool. dauphin.

Դեկտեմբեր, ի s. décembre; յամսեանն —ի, au mois de —.

Դեհ s. côté, partie, contrée.

Դեհկանութիւն V. Կողմնակալութիւն.

Դեհպետ V. Կողմնակալ.

Դեղ, ոց s. remède, drogue, médicament, médecine; poison, venin; encre; teinture, couleur; herbe; amulette, talisman; — տալ, donner un remède, administrer des médicaments; — առնուլ, prendre un remède, des remèdes; prendre du poison; անուշ՝ դառն՝ սաստիկ՝ զօրաւոր՝ ազդու —, remède doux, amer, violent, puissant, efficace; — դալար, herbe tendre, verdure; արբուցանել — մահու, faire boire du poison, empoisonner; ըմպել — մահու, boire un poison mortel; — դարմանոյ գտանել, trouver un remède, remédier.

Դեղագործ, աց s. pharma-

cien, apothicaire; empoisonneur; celui qui prépare du poison.

Դեղագործութիւն s. pharmacie, apothicairerie.

Դեղախունկ V. Դեղնախունկ.

Դեղակուր առնեմ va. empoisonner; — լինիմ, être empoisonné.

Դեղահատ, ից s. pilule.

Դեղավաճառ V. Դեղագործ.

Դեղատու, աց s. celui qui donne, administre des médicaments, du poison; celui qui compose des breuvages magiques, sorcier.

Դեղատուութիւն s. l'action de médicamenter, emploi des médicaments; empoisonnement; emploi de breuvages magiques, sorcellerie.

Դեղարան, աց s. pharmacie.

Դեղեմ, եցի va. empoisonner; administrer des drogues, des médicaments, médicamenter, droguer; ensorceler par des breuvages magiques, ensorceler; peindre, colorier.

Դեղթափ V. Անդեղայ.

Դեղին, ղնոյ, ղնի a. jaune.

Դեղձ, ից s. pêche.

Դեղձան a. jaunâtre, blond; — հերք, cheveux blonds; — հասկք՝ հունձք, jaunes épis, blonde, jaune moisson.

Դեղձանամազ a. qui a les cheveux blonds.

Դեղձանիկ a. blond; — վարսիցն գիսակք, ses cheveux blonds; s. serin, canari.

Դեղձի, ձւոյ s. pêcher.

Դեղնագոյն a. de couleur jaune, jaune.

Դեղնախունկ, Դեղնդեղ s. ocre.

Դեղնիմ, նեցայ vn. jaunir; pâlir; դեղնեալ դէմք, figure pâle.

Դեղնութիւն s. m. couleur jaune; pâleur.

Դեղնուց s. jaune d'œuf.

Դեղոտ, ից a. venimeux.

Դեղորայք, րէից s. drogues, médicaments, remèdes.

Դեն, ից s. religion, croyance, secte.

Դենար, ի s. denier.

Դենպետ, աց s. chef de religion, de secte.

Դեռ, — եւս, adv. encore; récemment, nouvellement; դեռ եւս ութեւտասնամեայ, à peine âgé de dix-huit ans

Դեռաբողբոջ, Դեռաբոյս, Դեռաբուսիկ a. poussé, né ou produit récemment, jeune, nouveau; — դալարիք, herbes naissantes; — ծաղիկ՝ տունկ, jeune fleur, plante.

Դեռադեռ a. récent, nouveau; adv. récemment, nouvellement.

Դեռախօս a. qui a commencé à parler récemment.

Դեռածաղիկ a. fleuri récemment.

Դեռածին a. nouveau-né.

Դեռակիթ a. frais; — կաթն՝ ձու, du lait, œuf frais

Դեռակիրթ a. peu exercé, nouveau, novice.

Դեռահասակ a. jeune.

Դեռահաւատ a. néophyte, nouveau converti.

Դեռամուսին a. nouveau marié, nouvelle mariée.

Դեռավարժ V. **Դեռակիրթ.**

Դեռափթիթ a. nouvellement éclos, à peine éclos ou épanoui, naissant; — **ծաղիկ**, fleur naissante, tendre.

Դեռընտիր s. conscrit.

Դեսպակ, **աց** s. palanquin, litière.

Դեսպան, **աց** s. ambassadeur.

Դեսպանագնաց լինիմ vn. aller en ambassade.

Դեսպանաժողով, **ոյ** s. congrès.

Դեսպանատուն, **տան** s. ambassade, hôtel de l'ambassade.

Դեսպանութիւն s. ambassade.

Դեսպանուհի sf. ambassadrice.

Դերանուն, **նուանց** s. pronom.

Դերանուանական a. pronominal.

Դերասան s. acteur, actrice.

Դերաքրիստոս, **ի** s. faux christ.

Դերբայ, **ի** s. gram. gérondif.

Դերբուկ, **բկաց** a. raboteux, inégal, scabreux; s. endroit scabreux, ruine scabreuse, décombres.

Դերեւ a. inculte, qui est en friche; **ի— ելանել**, n'aboutir à rien, échouer, manquer, être frustré; **ի— ելանէր ամենայն** ակնկալութիւն նորա, ses espérances s'évanouissaient; **ի— ելին խորհուրդք նորա**, ses projets furent vains; **ի— հանել**, rendre vain, déjouer, faire échouer, frustrer, désappointer, priver, détruire; **ի— հանել զյոյս՝ զակնկալութիւն ուրուք**, tromper l'attente, l'espérance, l'espoir ou les espérances de qn.

Դերեւանամ V. **Ի դերեւ ելանեմ**; **դերեւացեալ յոյս**, espérance trompée, déception.

Դերեւանք, **նաց** s. inutilité; privation, manque.

Դերեւացուցանեմ V. **Ի դերեւ հանեմ.**

Դերեւեմ V. **Ի դերեւ ելանեմ.**

Դերձակ, **աց** s. tailleur.

Դերձակութիւն s. état de tailleur.

Դերձան V. **Ասղանի.**

Դեւ, **դիւաց** s. démon, diable; esprit, génie.

Դէզ, **դիզի** s. amas, tas, monceau, pile.

Դէզադէզ a. entassé; adv. en tas, en masse.

Դէմ, **դիմի** V. **Դէմք**; **— դնել**, se diriger vers, s'adresser; — **ընդ —**, adv. prép. face à face, vis-à-vis, en face; — **յանդիման**, adv. en face, face à face, vis-à-vis; ouvertement, en face; **զ— ունել**, faire face, tenir tête, ferme ou bon, résister, s'opposer; **ի դիմի հարկանել**, faire front, se heurter, heurter, attaquer de front, affronter l'ennemi, combattre, se battre, en venir aux mains.

Դէմք, դիմաց s. visage, figure, face; air, mine, contenance, apparence; personne; part; sens, intention; դեղնեալ ou այլագունեալ՝ առոյգ՝ տխուր՝ զուարթ ou զուարթատեսիլ՝ խոժոռ՝ խորշոմ —, figure pâle, fraîche, triste, sereine, sévère, ridée; — բանի, intention; բերել զդէմս ուրուք, représenter qn., avoir l'air de qn.; մեռելատիպ՝ այլանդակեալ —, visage mourant, défiguré; — նորա բոցագոյն, son visage était enflammé; ցաւ դառնակսկիծ ի դէմս նորա նկարեալ, une douleur amère était peinte sur son visage; այլայլեցան — նորա, son visage s'altéra, parut troublé; որչափ դիմաց էր նշանակել, à ce qu'il semblait, à ce qu'on pouvait juger de sa figure; շրջէր գոյն դիմաց նորա, son visage changeait de couleur; պարզեցան՝ զուարթացան — նորա, son visage devint serein, gai; ի դէմս, dans ou en la personne; ի դէմս քահանայապետին, en la personne du grand prêtre; ի դէմս ածել՝ բերել, représenter, rappeler; ի դիմաց, de la part; ի դիմաց ժողովոյն, de la part de l'assemblée; ի դիմաց իմոց, de ma part.

Դէպ, դիպի, դիպուած a. convenable, propre, apte, opportun; s. accident, cas, événement, hasard; — լինել, se passer, arriver, avoir lieu, survenir; ի— գալ՝ ելանել՝ պատահել, convenir, venir au être à propos, assortir; ի— է, il convient, il est à propos, il est convenable, il est juste, il faut; — է, il est possible; — եւ —, catégorique, très-convenable; ինձ ի— գայ այս, cela me convient, m'arrange; ոչ է ի—, il ne convient pas, il ne faut pas; — եղեւ ինձ, il m'est arrivé; — եղեւ իմիում աւուրց, il arriva un jour; ի— ժամու՝ ժամանակի, à propos; — ժամանակ, occasion favorable; որպէսզիարդ դէպն տայր, au hasard, comme à l'aventure; — տալ, arriver, avoir lieu; եթէ — տացէ, si par hasard; — թուիլ, paraître convenable; V. Դէպք.

Դէպ prép. vers, envers; — արեգական, vers le soleil.

Դէպուդէպ adv. attentivement, fixement; — նկատել, fixer, regarder avec attention.

Դէպուղիղ adv. droit, tout droit, directement, droitement; dans la direction de; — դիմել ինպատակն, aller droit au but; — գնալ ուրեք, aller tout droit à.

Դէպք, դիպաց s. pl. les événements, circonstances, aventures, accidents, cas; faits; — բարեպատեհ, occasion; ըստ դիպաց, ի դիպաց իմն, par hasard, par l'effet du hasard, par accident, à l'aventure; այնպէս — իրարի յաջողեցին փութոյ նոցա զի, leurs démarches réussirent si bien que; զի՞նչ

առնել իցէ ինոյնպիսի դէպս, que faire en pareil cas? տարօրինակ են —ն, le cas est extraordinaire; — իրաց, les faits, les suites, les événements; ըստ դէպս իրաց, suivant les objets qui se présentent; որում — իչարիս եղեն լինել քեզ հայր, qui aura le malheur d'être votre père; — ժամանակին, les circonstances; — կենաց, les circonstances de la vie; ի դէպս ինչ, en certains cas, en certaines circonstances; դիպած են արգասիք եթէ չսխալէ, c'est un hasard s'il ne se trompe pas; յայլ եւ այլ դէպս, en différentes occasions; V. Դէպ.

Դէտ, դիտի, տաց s. observateur, surveillant; sentinelle, gardien; espion, mouchard, émissaire; but que l'on vise; observatoire, guérite, tour; — կալ իմիք, être attentif à, observer; ակնարկութեան ուրուք ծայրիւք աչացն կալ —, consulter qn. des yeux.

Դէտակն ունիմ vn. regarder avec attention, observer, être en observation, faire le guet, être aux aguets; դէտակն իվեր ամբառնալ, élever les yeux, regarder attentivement; դէտակն կալեալ սպասել, être dans l'attente; դէտակն իվերայ դնել, mettre attention; — կալ, être attentif, observateur; — կալեալ հայել յոք, tenir les regards attachés sur qn.; — կալեալ մնայր իւուր վճռոյն, impatient, inquiet, dans l'attente d'une décision.

Դընդըրչումն s. murmure (d'un ruisseau).

Դժբախտ, Դժբաղդ a. malheureux, infortuné.

Դժբախտաբար adv. malheureusement, par malheur.

Դժբախտութիւն s. malheur, infortune; —ս հանդիպել, avoir un malheur; * — ունենալ, avoir un, du malheur.

Դժգմիմ, Դժգմնիմ V. Գըժդմնիմ.

Դժգմնութիւն V. Գժդմնութիւն.

Դժգոհ, աց s. mécontent; — լինել, être mécontent de.

Դժգոհութիւն s. mécontentement.

Դժգոյն V. Գունատ.

Դժգունութիւն V. Գունատութիւն.

Դժխեմ a. méchant, cruel.

Դժխեմութիւն, Դժխմութիւն s. méchanceté, cruauté.

Դժկամակ a. mécontent, de mauvaise volonté, mal disposé, irrité, fâché, déplaisant, désagréable, fâcheux, importun; — լինիմ V. Դժկամակեմ; — առնեմ, mécontenter, désobliger.

Դժկամակեմ, եցի, Դժկամակիմ, եցայ vn. être irrité contre qn., lui en vouloir, bouder, s'aigrir, se formaliser, se piquer, s'offenser, se fâcher contre qn., de qch., être mécontent, fâché, choqué, de mauvaise humeur, être indisposé contre, avoir de la répu-

gnance, prendre la mouche, trouver mal, mauvais.

Դժկամակից լինիմ V. Դըժկամակեմ.

Դժկամակութիւն s. m. mauvaise volonté, répugnance, déplaisir, dégoût, aversion, désagrément, bouderie, mécontentement, contrariété, déplaisance, fâcherie.

Դժնահայեաց a. qui a un regard affreux, des yeux hagards, farouches, qui a un visage rébarbatif ou refrogné; — աչք, regards farouches.

Դժնդակ, աց a. fâcheux, pénible, affligeant, désagréable, rebutant, incommode, difficile, fatigant, gênant, choquant, étrange, révoltant, atroce, affreux, tuant; d'une humeur difficile, maussade, rébarbatif, acariâtre, hargneux, dur, méchant, cruel, intraitable; — ցաւք, horribles douleurs; վիշտս —ս հասուցանել ումեք, faire souffrir à qn. des maux extrêmes; Թախիծք —ք, tristesse noire.

Դժնդակութիւն s. dureté, cruauté, atrocité, rigueur; difficulté, désagrément, grièveté, ennui.

Դժնեայ, նէից V. Դժնդակ; — աչք, regard, yeux austères; դալուկն —, pâleur affreuse, lividité.

Դժնէութիւն V. Դժնդակութիւն.

Դժնիկ, նկաց s. nerprun.

Դժոխ V. Դժնդակ.

Դժոխաբոյժ a. difficile à guérir.

Դժոխազնեայ a. infernal; — ժանտք՝ ճիւաղք, furies infernales, furies.

Դժոխալուր a. désagréable, affreux à entendre.

Դժոխական a. infernal.

Դժոխականն s. le démon, le diable.

Դժոխակուլ a. dévoré par l'enfer.

Դժոխային a. infernal.

Դժոխատեսիլ a. affreux à voir, hideux.

Դժոխաքար, ի s. pierre infernale.

Դժոխելանելի a. très-difficile à monter ou à sortir.

Դժոխերասան a. difficile à brider, indocile, indomptable.

Դժոխըմբեր a. insupportable, très-dur, atroce, triste; — կեանք, vie affreuse; — ցաւք, cruelle douleur; զի՛ — է անյուսութիւն, oh! qu'il est cruel de ne plus espérer!

Դժոխորովայն a. vorace, glouton.

Դժոխք, ոց s. enfer; երթալ ի դժոխս, aller en —, aux enfers; հուր՝ տանջանք դժոխոց, les feux, les supplices de l'enfer.

Դժուար, աց a. difficile; — է, il est —; չէ ինչ —, il n'est pas —; —ք s. lieu escarpé, rocher.

Դժուարաբան, ից a. difficile à entendre, obscur.

Դժուարաբառնալի a. difficile à porter, à enlever.

Դժուարաբեռն a. très-lourd, onéreux, accablant.

Դժուարաբուժ a. difficile à guérir.

Դժուարագիւտ, ից a. difficile à trouver, rare.

Դժուարագիւտութիւն s. rareté.

Դժուարագնալի, **Դժուարագնաց** a. difficile à marcher, impraticable.

Դժուարագործ a. difficile à faire, pénible.

Դժուարաժայռ a. escarpé, ardu; — լեառն, montagne escarpée, ardue.

Դժուարալոյծ a. difficile à dénouer, à expliquer.

Դժուարալուր a. difficile à entendre; dur d'oreille, sourdaud.

Դժուարախիլ a. difficile à arracher.

Դժուարածին a. qui accouche difficilement.

Դժուարակատար a. qui s'exécute difficilement, impraticable, inexécutable.

Դժուարակիր, կրաց a. difficile à porter, à supporter, onéreux, importun, difficile, pénible, fâcheux.

Դժուարակնճիռն a. épineux, plein de difficultés, d'embarras, très-compliqué, embarrassé; — իրք՝ գործ, affaire épineuse.

Դժուարակոխ a. difficile à pénétrer, raboteux, impraticable.

Դժուարահաճ a. difficile à contenter, exigeant, mécontent.

Դժուարահաս a. difficile à atteindre, à comprendre.

Դժուարահաւան a. incrédule.

Դժուարահաւատ a. difficile à croire.

Դժուարահաւաք a. difficile à rassembler.

Դժուարամատոյց a. d'un abord difficile, inabordable, inaccessible.

Դժուարամարս a. difficile à digérer, indigeste.

Դժուարամարսութիւն s. m. difficulté à digérer, indigestion.

Դժուարամիտ a. incrédule.

Դժուարամուտ a. difficile à entrer, inaccessible.

Դժուարայաղթ a. difficile à vaincre.

Դժուարանամ, ացայ vn. devenir difficile; éprouver de la difficulté, se fâcher, s'indigner.

Դժուարաշարժ a. difficile à mouvoir.

Դժուարաշնչութիւն s. difficulté de respirer, asthme.

Դժուարապահ a. difficile à garder, à conserver.

Դժուարաջնջելի a. difficile à effacer.

Դժուարապատում a. difficile à raconter.

Դժուարաջինջ a. difficile à effacer.

Դժուարատես a. difficile à voir, invisible.

Դժուարարգել a. difficile à empêcher, à contenir.

Դժուարարթուն a. difficile à se réveiller, profond.

Դժուարացուցանեմ, ցուցի va. rendre difficile.

Դժուարաւ adv. difficilement, avec peine; — գնալ՝ խօսել, avoir de la peine à marcher, à parler.

Դժուարաքայլ a. qui fait difficilement ses pas.

Դժուարաքիրտն a. très-pénible; — վաստակ, travail ardu.

Դժուարաքննին a. difficile à examiner.

Դժուարընտել a. difficile à s'apprivoiser, à se familiariser.

Դժուարընկալ a. qu'on reçoit difficilement, inadmissible.

Դժուարիմ, րեցայ vn. éprouver de la difficulté; supporter avec peine, avoir quelque répugnance à, s'indigner, être fâché, indigné, se fâcher.

Դժուարիմաց a. difficile à concevoir, ardu, inintelligible.

Դժուարին a. difficile; pénible, fâcheux, épineux, délicat; — է, il est difficile, on a peine à; ոչ ինչ — է քեզ, il ne vous est pas difficile, il vous sera aisé de; դժուարինս խնդրեցեր, tu m'as demandé une chose difficile; — լինել, être difficile; être gravement malade.

Դժուարորս a. difficile à prendre à la chasse ou à la pêche; difficile à saisir.

Դժուարութիւն s. difficulté; mécontentement, contrariété; բառնալ զ—, soulever la difficulté, aplanir les difficultés; — կրել, éprouver, essuyer des difficultés; —ս հանել, faire difficulté, susciter des difficultés; յաղթել —եց, vaincre, surmonter les difficultés; բայց ոչ առանց —ե, mais non sans peine, mais avec quelque peine; բազում —ի կարաց, il a eu beaucoup de difficulté, il eut une peine extrême.

Դժուարուսումն a. difficile à apprendre; qui apprend difficilement.

Դժուարուտ a. raboteux, scabreux, impraticable.

Դժուարք V. Դժուար s.

Դժպատեհ a. indécent, inconvenant, indigne, déplacé, absurde; — թուէր նմա, il trouvait mauvais, il ne trouvait pas bien que; — է ինձ, il est indigne de moi; — վարկանել, juger indigne, dédaigner.

Դժպատեհութիւն s. inconvenance, inconvénients.

Դժպհի a. incommode, désagréable, triste, odieux, insupportable, disgracieux; — էր ինձ, il m'était importun, odieux, je ne pouvais pas le souffrir, il me déplaisait; տեսի — լեալ բազմաց զբանս իմ, j'aperçus beaucoup de gens qui ne pouvaient goûter mes paroles.

Դժպհութիւն s. contrariété, méchanceté, mauvaise humeur.

Դժրամիտ a. perfide, traître.

Դժրանք V. Դրժանք.

Դժրեմ, Դժրող, Դժրողութիւն V. Դրժեմ, etc.

Դի, ոց s. cadavre, mort.

Դիազարդ, աց a. celui qui embaume les morts.

Դիազերծ առնեմ va. dépouiller un mort.

Դիաթաղ, աց s. fossoyeur.

Դիաթաւալ a. roulé, étendu comme un mort; — կացուցանել, — յերկիր կործանել, étendre mort sur la place, étendre comme un mort, tuer raide; — կացուցանել ի փոշւոջ, étendre mort dans la poussière; յերկիր անկեալ — խաղալ, — յերկիր անկեալ մեռանել, tomber raide mort, être tué raide, demeurer raide mort sur la place.

Դիակապուտ, պտաց, ից a. qui dépouille les morts.

Դիակիր, կրաց a. qui porte les morts.

Դիակն, կանց s. cadavre.

Դիակնանամ, ացայ vn. devenir comme un cadavre.

Դիակողոպուտ V. Դիակապուտ.

Դիակոյտ, կուտի s. amas de cadavres.

Դիաճանութիւն, Դիաճանք, ճանաց s. convoi, funérailles, obsèques.

Դիանամ V. Դիեմ.

Դիապաշտութիւն s. idolâtrie.

Դիապատիկ V. Դիազարդ.

Դիասնունդ՝ Դիասուն լինիմ, téter, être nourri de lait.

Դիացիկ V. Դիեցիկ.

Դիդրաքմայ, ից s. m. didrachme.

Դիեմ, եցի va. téter, prendre le sein.

Դիեցիկ a. qui tète du lait; — մանուկ՝ գառն, enfant, agneau encore à la mamelle.

Դիեցումն s. l'action d'allaiter, de téter.

Դիեցուցանեմ, ուցի va. allaiter, donner le sein, faire téter, donner à téter.

Դիզպղէզ V. Դէզադէզ.

Դիզանամ, ացայ vn. s'entasser, se mettre en tas, s'amasser, s'accumuler; — ճերաց, se hérisser, se dresser; քստմնեալ դիզացան բաշք առիւծուն, le lion hérissa sa crinière.

Դիզանեմ, դիզի va. entasser, amasser, cumuler, accumuler; դիզանէր ժխերայ նորա ամբոխն, la foule le pressait.

Դիզանիմ V. Դիզանամ.

Դիզեմ V. Դիզանեմ.

Դիմաքանեմ, եցի va. contredire, contester.

Դիմաքանութիւն s. contradiction, contestation.

Դիմազրաւ a. qui s'expose, qui s'aventure, aventureux, résolu, hardi; adv. hardiment; — լինիմ V. Դիմազրաւեմ; — եղէ ի կռիւ ընդ նմա, je me suis exposé dans un combat avec lui; — ահագին վտանգաց, s'exposant aux plus grands dangers.

Դիմազրաւեմ, եցի, Դիմա-

գրաւիմ, եցայ vn. s'exposer, se hasarder, affronter, s'aventurer, braver, défier, se risquer, attaquer avec intrépidité, s'engager, se jeter.

Դիմագրաւութիւն s. hardiesse, bravoure, défi.

Դիմադարձ, աց a. qui s'oppose, qui fait de l'opposition, opposant, adversaire; — լինել, s'opposer, résister à, s'élever, se soulever contre, faire de l'opposition.

Դիմադարձեմ V. Դիմադարձ լինիմ.

Դիմադարձութիւն s. résistance, opposition; obstacle.

Դիմադրեմ V. Դիմադարձ լինիմ.

Դիմադրութիւն V. Դիմադարձութիւն.

Դիմազուրկ a. gram. impersonnel, unipersonnel.

Դիմակ, աց s. face, visage, image; masque; —ս արկանել, se couvrir d'un masque, se masquer; բառնալ զ—, lever le masque.

Դիմակալ լինիմ, Դիմակալեմ, եցի vn. s'opposer, résister, se mettre en opposition avec, tenir bon ou ferme, tenir tête, montrer ses dents.

Դիմակաց V. Դիմադարձ.

Դիմակաւոր, աց a. masqué.

Դիմակաւորութիւն s. mascarade.

Դիմահար a. qui s'oppose ou résiste, opposant; opaque.

Դիմահարութիւն s. résistance; opacité.

Դիմամարտ V. Ընդդիմամարտ; — լինել, s'opposer, résister.

Դիմառնութիւն sm. prosopopée.

Դիմեմ, եցի vn. courir, se lancer, s'élancer, fondre, se jeter sur, se précipiter, se porter à, vers, tendre à; recourir, avoir recours, s'adresser à, se jeter entre les bras de qn., y chercher un appui.

Դիմեցումն s. mouvement pour s'élancer, élan, essor; tendance, impulsion; recours.

Դիմեցուցանեմ, ուցի va. faire courir, lancer.

Դիմումն V. Դիմեցումն.

Դիպակ, աց s. brocart.

Դիպակագործ a. fait en brocart.

Դիպահ sm. arrêts; maison d'arrêt; ի դիպահոջ, aux arrêts; դնել՝ արկանել ի դիպահոջ, mettre aux arrêts.

Դիպաձգութիւն s. l'adresse de tirer de l'arc.

Դիպաղեղն, ղանց a. adroit à tirer de l'arc, adroit archer.

Դիպան a. opportun, favorable, propre; — ելանել, առ — պատահել, affronter, attaquer l'ennemi dans un moment favorable.

Դիպաւոր V. Դիպան.

Դիպեցուցանեմ, ուցի a. faire rencontrer, atteindre.

Դիպիմ, եցայ vn. se rencontrer; arriver, avoir lieu, se passer.

Դիպող V. Դիպան.

Դիպողութիւն sm. opportunité.

Դիպուած, ոց s. accident, événement, hasard, rencontre; դիպուածով, par hasard.

Դիպուածական, **Դիպուածոյ** a. accidentel, casuel, éventuel, fortuit.

Դիպումն s. rencontre.

Դիտակ, աց s. but que l'on vise; cime, sommet, le haut; — ծաղկան, la tête d'une fleur; observateur; aspect, vue, taille; lunette, longue-vue; — պստեղաց, télescope; — տեսարանի, jumelle.

Դիտակագործ, **Դիտակավաճառ**, աց s. opticien.

Դիտանոց, աց s. observatoire.

Դիտապատառ անկանիմ vn. tomber raide mort, être tué raide, demeurer raide mort sur la place; — առնել, étendre mort sur la place, tuer raide.

Դիտապետ, աց s. surveillant; archevêque.

Դիտաւոր, աց s. surveillant, observateur.

Դիտաւորութիւն sm. intention, dessein, but, vue; surveillance.

Դիտեմ, եցի va. observer, remarquer, examiner, étudier, considérer; épier, guetter.

Դիտող, աց s. observateur.

Դիտողութիւն s. observation; remarque; étude; — առնել, faire une —, observer.

Դիտումն s. intention, dessein.

Դիր, դրից s. position, situation, exposition, place; pose; tombeau; — սապոնի, un pain de savon; — եւ տար առնել, disperser; — գրոց, format.

Դիրտ V. Մրուր.

Դիցաբան, ից s. mythologue, mythologiste.

Դիցաբանական a. mythologique.

Դիցաբանութիւն s. mythologie.

Դիցախումբ a. composé des dieux; — ատեան, assemblée des dieux.

Դիցամոլ a. s. idolâtre.

Դիցամոլութիւն s. idolâtrie.

Դիցանոյշ, նուշից s. déesse.

Դիցանուէր a. offert aux dieux, sacré; — անտառ, bois sacré.

Դիցապաշտ, ից s.a. idolâtre.

Դիցապաշտութիւն s. idolâtrie.

Դիցասէր a. qui aime les dieux, les idoles.

Դիւաբախ V. Դիւահար.

Դիւաբար adv. diaboliquement, comme un diable.

Դիւաբնակ a. habité par les démons.

Դիւագին a. endiablé, furieux, enragé.

Դիւագնիմ, նեցայ vn. endiabler, se donner au diable, enrager, être furieux.

Դիւազգեաց, **Դիւազգեցիկ** V. Դիւահար.

Դիւակամ a. qui a une volonté diabolique.

Դիւական a. diabolique.
Դիւահաղորդ a. qui est en communication avec le démon.
Դիւահար, ալ a. possédé du diable, possédé, démoniaque, endiablé, énergumène.
Դիւահարիլ, եցի, Դիւահարիմ, ըեցայ vp. être tourmenté par le démon être possédé du démon, être possédé.
Դիւահարութիւն s. obsession, possession.
Դիւային a. diabolique.
Դիւան, ըց s. m. archives; greffe; cabinet, divan, bureau.
Դիւանագիր a. écrit dans les archives.
Դիւանադպիր, դպրաց sm. greffier.
Դիւպամ, ացայ vn. devenir diable, se diabler, enrager.
Դիւապան, աց, Դիւանապետ. archiviste.
Դիւապաշտ, եց a. qui adore le démon.
Դիւապաշտութիւն s. adoration du démon.
Դիւետուր a. donné par le démon diabolique.
Դիւիմանիմ, խեցայ vn. devenir comme un démon.
Դիւթ, եց s. devin, enchanteur, magicien.
Դիւթական, աց a. magique.
Դիւթեմ, եցի vn. enchanter, fasciner, charmer.
Դիւթութիւն sm. enchantement incantation, charme, magierie.
Դիւութիւն s. diablerie.
Դիւր, ից a. plain, plan, uni, plat; ras; aisé, commode, facile; s. aise, aisance, commodité, facilité; repos, soulagement; adv. facilement, aisément; ի դիւրի՝ ի դիւրոջ, en plaine, dans la plaine; ի դիւրի՝ ի դիւրոջ լինել, être dans l'aisance, être aisé; — առնել, faciliter, donner de l'aise, soulager; — առնել անձին, se soulager; — առնել ումեք, soulager qn., alléger sa peine; ըստ մտաց՝ ըստ անձին դիւրի, à son aise, à l'aise; առ անձին դիւրի, pour sa propre commodité; սիրել զանձին —, aimer ses aises.
Դիւրաբեկ a. fragile, cassant; frêle.
Դիւրաբեկութիւն s. fragilité.
Դիւրաբոյժ a. qui se guérit facilement.
Դիւրաբոյս a. qui pousse, qui germe vite.
Դիւրաբորբոք a. prompt à s'enflammer.
Դիւրագին a. bon marché; — վաճառել, vendre à bon marché, à bas prix.
Դիւրագիւտ a. qui se trouve, qui se comprend facilement; — լինել, se trouver ou trouver facilement.
Դիւրագոյն adv. facilement.
Դիւրագործ a. aisé à faire; qui fait aisément.
Դիւրազգաց adj. sensible, tendre.
Դիւրագրգիռ a. facile à irriter, colère, irritable, chatouilleux; — զգայութիւն, ex-

trême sensibilité ; — իբարեկամութիւն, sensible à l'amitié.

Դիւրագրգռութիւն s. irritabilité.

Դիւրադարձ a. qu'on peut tourner facilement ; mobile, souple, flexible.

Դիւրադարձութիւն s. souplesse, flexibilité.

Դիւրառու a. aisé à prendre, à tromper.

Դիւրազգած a. qui sent vite, sensible ; — զգործական, sensibilité extrême.

Դիւրազերծ a. qui se délivre facilement.

Դիւրաթառամ a. qui se fane, qui se flétrit aisément.

Դիւրալոյծ a. facile à dissoudre, dissoluble.

Դիւրալուր a. facile à écouter, à entendre ; disposé à écouter, docile.

Դիւրախաբ a. aisé à tromper, dupe.

Դիւրածալ a. aisé à plier, pliant.

Դիւրածախ a. qui se consume facilement.

Դիւրածան a. aisé à connaître.

Դիւրակազմ a. aisé à faire, facile à arranger.

Դիւրակոր adj. flexible, souple.

Դիւրակործան a. facile à détruire.

Դիւրակորութիւն s. flexibilité, souplesse.

Դիւրահալ a. facile à fondre, fondant ; facile à digérer.

Դիւրահամար adj. facile à compter.

Դիւրահանդիպ a. d'un facile accès, affable ; — ի բարեկամութիւն, sensible à l'amitié.

Դիւրահաշտ a. facile à se réconcilier.

Դիւրահաս a facile à comprendre, intelligible ; facile à atteindre ; qui arive promptement.

Դիւրահաւան,ից a. qui se laisse aisément persuader, crédule, facile.

Դիւրահաւանութիւն s. crédulité, bonhomie, grande facilité.

Դիւրահաւատ a qui croit facilement, crédule

Դիւրահնար a. facile, aisé ; riche en expédients, ingénieux, esprit inventif.

Դիւրամաշ a. qui use facilement.

Դիւրամատոյց a. accessible, accostable ; — ամենեցուն, accessible à tout le monde.

Դիւրամարս adj. facile à digérer.

Դիւրամէտ adj. enclin à, dispos, disposé, prompt à.

Դիւռամոռաց adj facile à oublier.

Դիւրամուտ vn. facile à entrer ; — առնել, faire entrer facilement ; — լինել, entrer facilement.

Դիւրայաղթ adj. facile à vaincre.

Դիւրայարմար adj. facile à arranger, accommodable.

Դիւրայոյս a. facile à espérer, qui a bonne espérance.

Դիւրայրեաց adj. facile à brûler.

Դիւրանամ, ացայ vp. devenir facile; se reposer, se soulager; դիւրանայր նմա., il se soulageait, il se sentait soulagé.

Դիւրաշահ a. facile à gagner; — լինել, gagner facilement.

Դիւրաշարժ a. aisé à mouvoir, très-mobile.

Դիւրաշնորհելի a. qui s'accorde facilement.

Դիւրապատիր adj. qui se trompe facilement, dupe; qui trompe facilement; — մանկութիւն, jeunesse facile à séduire.

Դիւրապատում a. facile à raconter, à comprendre.

Դիւրապատրաստ a. facile à préparer.

Դիւրապուր a. dont on se débarrasse facilement.

Դիւրառ, Դիւրառիկ, Դիւրառու adj. facile à prendre, prenable.

Դիւրասնունդ adj. nourri, élevé dans l'aisance; facile à nourrir, à élever.

Դիւրավառ a. qui s'allume aisément, inflammable.

Դիւրավառութիւն s. inflammabilité.

Դիւրաստաց a. facile à avoir, à acquérir.

Դիւրատար a. facile à porter, portatif.

Դիւրացուցանեմ, ուցի va. faciliter, rendre facile, aisé.

Դիւրաւ adv. facilement, aisément, commodément.

Դիւրափոփոխ adj. facile à changer, versatile.

Դիւրաքակ a. facile à délier, à dissoudre.

Դիւրեաւ V. Դիւրաւ.

Դիւրեղծական a. qui s'efface bientôt.

Դիւրեմ, եցի va. faciliter; reposer, alléger, soulager, adoucir, dégager, aplanir; — միտս, relâcher, reposer l'esprit.

Դիւրըմբռնելի a. facile à prendre; facile à comprendre.

Դիւրընկալ a. facile à recevoir, commode, aisé, susceptible; facile à comprendre, intelligible; — առնել՝ գործել՝ ընծայեցուցանել, rendre commode, acceptable, intelligible.

Դիւրիմաց a. facile à comprendre, intelligible, clair.

Դիւրին, րնոց a. facile, aisé; — է, — ինչ է, il est —, —; — է ասել, il est aisé de dire; չէ —, չէ ինչ —, il n'est pas facile; plain, plat, uni.

Դիւրիչ a. qui facilite; qui repose, qui soulage, agréable.

Դիւրողոք a. flexible, doux.

Դիւրութիւն s. m. facilité; aisance, commodité; repos, soulagement; — առնել՝ տալ, donner de la facilité; —բ խօսիլ՝ գրել, parler, écrire avec facilité.

Դիւցաբան, etc., V. Դիցաբան, etc.

Դիւցազն, զանց s. héros.

Դիւցազնաբար adv. comme un héros.

Դիւցազնական a. héroïque; épique.

Դիւցազնահասակ a. d'une taille de héros.

Դիւցազներգակ a. épique.

Դիւցազներգութիւն s. poëme épique, épopée.

Դիւցազնութիւն s. héroïsme.

Դիւցազնուհի sf. héroïne.

Դիւցախառն a. héroïque.

Դիւցական a. des dieux.

Դիւցապաշտ Voy. Դիցապաշտ.

Դիւցընկէց բարձունք՝ լեառն s. Olympe.

Դիք, դից s. les dieux, idole; դաշտային —, les divinités champêtres.

Դլամ, ացի vn. cesser, s'arrêter; — դադարել, demeurer en repos.

Դլփին V. Դելփին.

Դկուղ s. faséole.

Դղամ V. Դլամ.

Դղեակ, եկաց s. forteresse, fort.

Դղորդեմ, Դղրդեմ, եցի va. ébranler, mettre en branle, agiter, remuer, bouleverser, alarmer; faire du bruit; — զհաւատս, ébranler la foi; — զօդս, ébranler, remplir l'air.

Դղորդիմ V. Դղրդիմ.

Դղորդումն V. Դղրդիւն.

Դղրդեցուցանեմ V. Դղորդեմ.

Դղրդիմ, եցայ vp. s'ébranler, s'agiter, se bouleverser, s'émouvoir, s'alarmer, se troubler, se remuer; դղրդեցաւ քաղաքն ամենայն, toute la ville fut émue.

Դղրդիւն, Դղրդումն sm. ébranlement, secousse, agitation, bouleversement, trouble, alarme; bruit; — կրից, ébranlement des passions.

Դմակ, աց sm. queue de mouton.

Դմին իրի conj. c'est pour cela, c'est pourquoi.

Դնդերք, րաց s. muscle.

Դնդիւն V. Թնդիւն.

Դնդչեմ, եցի vn. faire du bruit, murmurer (ruisseau).

Դնելի s. celui qui met, metteur; a. mettable.

Դնեմ, եդի, դիր va. mettre, poser, placer; considérer, croire; ceindre, porter, monter; faire, rendre; — իվերայ, imposer; — ձեռն իվերայ ուրուք, imposer les mains à qn.; մարտ —, faire la guerre, combattre; — արծաթ ի շահ, placer de l'argent; գիրս —, faire, composer des livres; — զանձն ի վերայ ուրուք, donner sa vie, se dévouer pour qn.; եդից զքեզ յանապատ, je ferai de toi un désert; — յապականութիւն, détruire; — զոք ի նախատինս ազգաց, rendre qn. l'opprobre des nations; — զանձն՝ զոգի ի ձեռին իւրում, exposer sa vie; ծառայ —, placer un domestique; սեղան —, mettre la table; — ի դպրոց, mettre en pension; — բանս, s'entendre, être entendu;

ուխտ —, V. Ուխտ; ի պահ —, mettre en réserve; խորհուրդ յանձին —, prendre une résolution; պատուէր — ի վերայ ուրուք, donner ordre à qn.; ընդդէմ բանս —, parler contre, contredire; առաջի —, V. Առաջի; վէրս —, վէրս ի վերայ —, blesser, couvrir de blessures, de plaies; ձայն զկնի — ուրուք, crier après qn.; սուր ի վերայ եդեալ կոտորել, passer au fil de l'épée; ի բաց —, mettre de côté, abandonner; — ի միտ, V. Միտք; — ի սրտի, penser; մեղ —, blâmer; պատիւ —, honorer; — զդուռն, fermer la porte; ի ձեռն —, livrer à la main, confier.

Դնիմ, եդայ vf. être mis; յեղծումն —, être détruit.

* Դնչուց V. Անստոյգ.

Դշխոյ, ից s. reine.

Դշխոյակերպ a. comme une reine.

Դշխոյութիւն s. rang, dignité de reine.

Դոխն, խին s. trémie.

Դող, ի sm. tremblement; զդողի հարկանիմ, trembler; ի դողի եւ յերերի կալ, trembler, trembler de tous ses membres, s'agiter; ի դողի կացուցանել, faire trembler.

Դողամ, ացի vn. trembler, être tremblant; — ի ցրտոյ, trembler de froid, grelotter.

Դողանի. զ— հարկանիմ, trembler.

Դողացուցանեմ, ուցի va. faire trembler.

Դողացուցիչ adj. qui fait trembler.

Դողդոջ a. tremblant, tremblotant, vacillant, chancelant; palpitant.

Դողդոջագին adv. en tremblant.

Դողդոջեմ, եցի vn. trembloter, trembler, vaciller, chanceler.

Դողդոջոտ, Դողդոջուն V. Դողդոջ.

Դողդոջումն s. vacillation, chancellement, tremblement.

Դողութիւն, Դողումն s. m. tremblement; frémissement; consternation; զդողման հարկանել, ի դողման կալ, trembler; ահիւ եւ դողութեամբ, avec crainte et en tremblant.

Դոճ, Դոճի խէժ sm. laque, gomme laque.

Դոյզն a. petit, exigu, peu important, léger, modique; ordinaire, insignifiant; adv. peu; — ինչ, très-peu, tant soit peu; — ինչ գինի, un peu, un soupçon de vin; առ — մի, un peu de temps, pour peu de temps.

Դոյզնագիւտ a. rare.

Դոյլ, դուլից s. seau.

Դոյն, դորին pron. ce, cet, cette, celui-là, celle-là, même.

Դոյնչափ adv. autant.

Դոյնպէս adv. de la même manière.

Դոյնօրինակ a. adv. tel, de telle manière.

Դորակ, աց sm. bocal, pot; mine (mesure).

Դորստվիմ, եցայ vn. mourir de faim, de soif.

Դու, քո pron. tu, toi; ի քէն, de toi, par toi, de ta part; զքէն, sur toi, de toi.

Դուար, ի, աց s. bestiaux, bétail.

Դուղաք V. Թութակ.

Դուզնաքեայ, քէից a. peu important, peu, insignifiant, léger, petit, moindre, faible; commun, médiocre, ordinaire; s. —ք, le détail, les détails.

Դուժ, ից a. barbare; sauvage.

Դուլ s. cessé, trêve, repos, suspension, pause, relâche; ordre; — զինուց, trêve, armistice; — առնել, cesser, faire trêve, une pause; — առնուլ, cesser, s'interrompre, prendre du relâche, du repos; — տալ, faire cesser, donner du repos, du relâche; — եւ պատուէր տալ, donner ordre, commander, ordonner; — եւ դադար լինել, cesser; ոչ էր — եւ դադար պատերազմաց, les guerres continuaient.

Դումմ, դմոյ s. méd. grippe.

Դուն a. peu; rare; — ինչ, adv. un peu; — ուրեք, une fois par hasard, rarement; — ուրեք է զձեզ տեսանել, vous devenez bien rare, c'est une rareté de vous voir.

* Դունչ V. Կզակ.

Դուռն, դրանց, դրաց sm. porte; — ou դրունք, portes, gorge, défilé; — ou — արքունի, la porte, la cour; — մեծ, portail; ի դրանէ ի —, de porte en porte; դրան երէց, aumônier; դրօք փակելովք, à huis clos, à portes fermées; * —ը դնել, mettre à la porte, chasser; առ դուրս մահու հասեալ կայր, il était aux portes de la mort.

Դուստր, դստեր, աց s. fille; — հօրեղբօր՝ հօրաքեռ՝ մօրաքեռ՝ քեռւոյ, cousine; դստերք քաղաքի, les villages, les dépendances, les banlieues.

Դուր, դրոյ s. tarière.

Դուրգն, դրգան s. tour de potier.

Դուրճ s. tiroir.

Դուրս, ի — adv. dehors.

Դուքս, դքսի s. duc.

Դոփեմ, եցի vn. trépigner, taper du pied, frapper des pieds, faire du bruit.

Դոփիւն sm. trépignement, battement des pieds.

Դոքա pron. ces, ceux, celles, ceux-là, celles-là.

Դպիր, դպրաց s. secrétaire, écrivain, scribe; lecteur; clerc; enfant de chœur; հրովարտակաց —, secrétaire d'État; յիշատակաց —, chancelier.

Դպրապետ, աց s. premier secrétaire; protonotaire; premier clerc.

Դպրեվանք, նաց sm. séminaire.

Դպրոց, աց s. école.

Դպրոցական adj. scolaire; scolastique; — ամ՝ տարի, année scolaire.

Դպրոցակից sm. camarade d'école.

Դպրութիւն s. lettres, littérature; livre; այր առանց —ն, homme sans lettres, illettré; գեղեցիկ —, belles-lettres.

*Դպցնեմ, ցուցի va. toucher; atteindre; մէկուն ձեռք —, porter la main sur qn., le frapper.

Դռնակ, աց sm. guichet; portière; soupape.

Դռնապահ, Դռնապան, աց s. portier, concierge; — կալ, garder la porte.

Դռնապանուհի sf. portière, concierge.

Դռնապանութիւն s. emploi de concierge.

Դռնափակ, աց s. loquet.

Դռնչեցուցանեմ, ուցի va. faire sonner ou retentir.

Դռնչիմ, չեցայ vn. corner; դռնչին ականջք իմ, les oreilles me tintent, me cornent.

Դռնչիւն a. tintement.

Դռոհ, Դռոյթ տամ V. Գռոհ տամ.

Դստիկոն, աց s. étage.

Դստրիկ s. petite, jeune fille.

Դսրով s. blâme, répréhension; — առնել, blâmer; — լինել, être blâmé.

Դսրովանք V. Դսրով.

Դսրովեմ, եցի va. blâmer.

Դսրովելի a. blâmable.

Դսրովիչ a. celui qui blâme.

Դսրովութիւն V. Դսրով.

Դրագմէ s. drachme.

Դրախտ, ից, աց s. paradis; jardin, parc.

Դրախտահաւ, ու s. paradisier, oiseau de paradis.

Դրախտապան, աց s. jardinier; ortolan.

Դրական a. positif.

Դրականապէս adv. positivement.

Դրակից, կցաց s. voisin.

Դրամ, ոց sm. drachme; monnaie, numéraire; V. Դրամագլուխ; — հարկանեմ՝ հատանեմ, battre monnaie, monnayer.

Դրամագէտ s. numismate.

Դրամագիտական a. numismatique.

Դրամագիտութիւն s. numismatique.

Դրամագլուխ, գլխոյ s. capital, fonds.

Դրամագրութիւն s. numismatographie.

Դրամաթուղթ, թղթոյ, թղթի sm. papier-monnaie, billet de banque.

Դրամաժողով sm. quêteur; quête; — առնել՝ լինել, faire une quête, quêter.

Դրամական a. pécuniaire.

Դրամակշիռ s. drachme.

Դրամատէր, տեառն sm. capitaliste.

Դրամակեղծ sm. faux monnayeur, faussaire.

Դրամահատ s. monnayeur.

Դրամահատութիւն s. monnayage.

Դրամանոց, աց sm. porte-monnaie.

Դրամաշահ, ու s. agio.

Դրամափոխ s. changeur.

Դրամափոխութիւն s. m. change.

Դրամափորձ s. essayeur.

Դրանդ, ից, Դրանդի, դեաց sm. les poteaux, les colonnes d'une porte; առաջի դրանդեաց դրան, à l'entrée de la porte.

Դրանիկ, նկաց s. courtisan, attaché à la cour.

Դրասանգ s. feston.

Դրասանգեմ, եցի va. festonner.

Դրացի, ցւոյ, ացեաց sm. voisin, voisine.

Դրացութիւն s. voisinage.

Դրաքմայ V. Դրագմէ.

Դրգալ, ի s. cuiller; — մի, une cuillerée.

Դրդեմ, եցի, Դրդեցուցանեմ, ուցի va. pousser, inciter, instiguer, exciter, aiguillonner, stimuler.

Դրդիչ s. a. instigateur, stimulant.

Դրդնջիւն V. Դրդջիւն.

Դրդուեմ, եցի, Դրդուեցուցանեմ, ուցի va. ébranler, remuer.

Դրդուիմ, եցայ vp. s'ébranler, être ébranlé.

Դրդումն s. impulsion.

Դրդջիւն sm. babil, bavardage, radotage.

Դրժանք, անաց s. violation, perfidie, infidélité, tromperie.

Դրժեմ, եցի va. violer, tromper; — ճարսանեկան սիրոյ, violer l'amour conjugal.

Դրժող, աց a. s. violateur, perfide, trompeur,

Դրժողութիւն V. Դրժանք.

Դրնդիւն s. bruit, tapage.

Դրոշմ, ից, աց s. empreinte, marque, frappe, gravure; empreinte ou coin de la monnaie; sceau, cachet; timbre; signature; confirmation.

Դրոշմած, ոց sm. médaille.

Դրոշմաւոր a. marqué.

Դրոշմեմ, եցի va. empreindre, marquer d'une empreinte; estamper, imprimer; tracer, graver, écrire, inscrire; cacheter; confirmer; signer; fig. graver, inculquer; — ի միտս, imprimer dans l'esprit, retenir, graver dans la mémoire; — ի սիրտ, inculquer, graver dans le cœur; — իրիք զկնիք անմահութեան, imprimer à qch. le caractère, le cachet de l'immortalité.

Դրուագ, աց s. incrustation; placage; épisode, passage, période; chapitre.

Դրուագեմ, եցի va. incruster; plaquer.

Դրուագիչ s. plaqueur.

Դրուատեմ, եցի va. louer, vanter, prôner, acclamer, préconiser.

Դրուատիք, տեաց s. m. louanges, encens, éloge; դրուատիս տալ, décerner des éloges, donner de l'encens, des louanges; ծափահարական —, acclamations, applaudissements.

Դրութիւն s. pose; position; disposition; proposition, assertion; composition; système,

Դրուժան a. perfide, traître.

Դրօշ, ուց, ից s. drapeau, pavillon, étendard, enseigne, bannière; statue; idole; —ս արձակել, arborer un drapeau, le pavillon; իջուցանել զ—, baisser le pavillon, mettre pavillon bas; լինել ընդ դրօշու, être sous les drapeaux, au service; մտանել ընդ դրօշու ուրուք, se ranger sous le drapeau de qn., embrasser son parti.

Դրօշագործութիւն sm. statuaire, art de faire des statues.

Դրօշած V. Դրօշեալ.

Դրօշակ, աց s. bord, lisière; pan; drapeau; — բանալ, V. Դրօշս արձակել.

Դրօշակիր, կրաց sm. enseigne, porte-drapeau.

Դրօշաւոր, աց a. qui a un drapeau.

Դրօշեալ, ելոց sm. statue, simulacre, idole.

Դրօշեմ, եցի va. sculpter, graver.

Դրօշուած, ոց s. sculpture, gravure.

Դփչայ, ի sm. canonnière (jouet d'enfant).

Դքսութիւն s. duché.

Դքսուհի sf. duchesse.

Դօդօշ s. crapaud.

Ե

Ե (yétch) s. cinquième lettre de l'alphabet et la seconde des voyelles ; cinq, cinquième.

Եբենագործ, աց s. ébéniste.

Եբենագործութիւն s. ébénisterie.

Եբենեայ a. d'ébène.

Եբենոս, ի s. ébène ; ébénier.

Եբիճաղ s. caban.

Եբրայական a.-hébraïque ; — լեզու, la langue hébraïque, l'hébreu.

Եբրայեցերէն adv. en hébreu ; s. l'hébreu, la langue hébraïque.

Եբրայեցի, եցւոց s. a. hébreu, juif, hébraïque ; —ք, les Hébreux, les Juifs.

Եգիպտացի, ցւոց s. égyptien.

Եգիպտահատ, ից, Եգիպտացորեան, ենոյ s. maïs.

Եգիպտուհի sf. Égyptienne.

Եգիս, ի s. égide.

Եդեմ, այ s. Éden, le paradis terrestre.

Եզական, Եզակի a. gram. singulier.

Եզականութիւն s. singularité.

Եզերանամ, Եզերիմ, ացայ vn. se terminer, se conclure.

Եզերումն, րման s. terme, fin, conclusion.

Եզն, զին, զանց s. bœuf ; — պարարակ, — gras.

Եզնալեզու, զուի s. buglose.

Եզնալուծ, լծոյ s. attelage de bœufs.

Եզնակ, Աստուծոյ —, Ոսկի — s. cétoine dorée, ver de mai.

Եզնակն s. chasselas.

Եզնանոց, **Եզնոց**, աց s. m. étable à bœufs, bouverie.

Եզնաքաղց s. boulimie.

Եզնող, **Եզող**, աց s. bouvier.

Եզր, զերք, զերաց s. bord, rebord, extrémité, bout; borne, terme; — կերպասուց, lisière; եզերք երկնից, horizon; յ— ծովու, au bord de la mer.

Եզրածիրանի sm. prétexte (robe bordée d'une large bande de pourpre).

Եզրակացութիւն s. m. conclusion.

Եզրակացուցանել, ուցի va. conclure, inférer.

Եթեր, աց s. l'air, les airs, le ciel.

Եթերական, աց a. éthérée, aérien; céleste.

Եթէ conj. si; si pourtant, pourvu que; si par hasard, s'il arrive que; soit que; — երբէք, si jamais, si toutefois; — ոչ, sinon; բայց —, si ce n'est que, à moins que.

Ել V. Ելք; —ի աղագ, voie, moyen, expédient; —ի աղագս գտանել, s'aviser; trouver un moyen, des ressources, remédier.

Ելակ, աց s. fraise.

Ելակենի, նւոյ, նեաց s. m. fraisier.

Ելանելիք, ելեաց s. escalier, échelle.

Ելանել, ելի vn. monter; sortir; s'élever, se lever; naître, surgir; procéder, émaner; dépasser, surpasser, franchir; monter; se répandre; ի վեր —, remonter; être connu, annoncé; éclater, se déclarer; — ի կենաց՝ ի կենցաղոյս, sortir de la vie, mourir; — ի ցամաք, descendre à terre, prendre terre, aller à bord, débarquer; — ի կղզի ուրեք, aborder dans une île; — ի վերայ մատակի, couvrir, assaillir; զմիմեամբք —, entrer ou être en concurrence avec, rivaliser, faire à l'envi, à qui mieux mieux; զմիմեամբ ելանելով, à l'envi, à qui mieux mieux; ընդ, իւր զէնս՝ սուր —, se percer, se donner la mort; ի գլուխ —, V. Գլուխ; յոգւոց —, V. Ոգի; յաչաց —, V. Աչք; Ել նետն ընդ սիրտ նորա, la flèche lui perça le cœur; ընդ ձեռն —, percer la main; — ընդ առաջ, aller à la rencontre de; այր զարամբ —, se jeter en foule les uns sur les autres pour; Ել համբաւն, le bruit s'est répandu; Ել անուն գեղեցկութեան քո ընդ ամենայն աշխարհ, tout l'univers ne parlait que de ta beauté; — քան չափ՝ քան սահման, dépasser, excéder la mesure, les bornes, outre-passer, aller au delà; — ի հիւանդութենէ, relever de maladie; ի պատիւ —, s'élever aux honneurs; — ի մեծամեծ աստիճանս, s'éle-

ver aux plus grands honneurs ; ի դէպ —, V. Դէպ ; — զհետ ուրուք, poursuivre qn., se mettre à sa poursuite; — ի նաւ, s'embarquer ; — ի կառս՝ ի ձի, monter en voiture, à cheval ; — ըստ ձեռն՝ ընդ իշխանութիւն ուրուք, se révolter, se soulever contre ; ելանէր յաջողութիւն գործոյն ի ձեռս նորա, l'affaire réussissait par lui ; ընդ հակառակս —, s'opposer ; ել ելունդն ի ձեռս իմ, j'ai eu un bouton à la main ; անմասն —, ne pas avoir part ; — ընդ իմն, se donner à qch. ; — յանկողինս ուրուք, souiller le lit d'autrui, séduire sa femme ; — ի մահիճս, se mettre au lit, se coucher.

Ելեկտրադէտ sm. électroscope.

Ելեկտրական a. électrique ; électrisable ; — մեքենայ, machine électrique.

Ելեկտրականութիւն s. électricité.

Ելեկտրակիր sm. électrophore.

Ելեկտրամագնիս s. électro-aimant.

Ելեկտրամագնիսական adj. électro-magnétique.

Ելեկտրամագնիսութիւն s. électro-magnétique.

Ելեկտրանամ, ացայ vp. s'électriser.

Ելեկտրաչափ sm. électromètre.

Ելեկտրացուցանեմ, ուցի va. électriser.

Ելեկտրիոն s. ambre jaune, succin.

Ելեւել առնել՝ խաղալ, rivaliser ou concourir avec, faire une chose à l'envi d'un autre, de tous les autres, se disputer ; ելեւելս զմիմեամբ առնելով, à qui mieux mieux, à l'envi l'un de l'autre ; ամենեքին —ս առնեն ի մարդահաճել զնա, chacun à l'envi le flatte.

Ելեւէջք s. l'action de monter et de descendre ; ondulation ; mus. gamme ; — ձայնի, modulation, cadence, ton ; ելեւէջս առնել՝ խաղալ, balancer, flotter.

Ել եւ մուտք, մտից s. action de sortir et d'entrer ; sortie, passage ; recettes et dépenses ; finances.

Ելեփանդական a. éléphantiasique, éléphantique ; — ախտ, éléphantiasis.

Ելիք s. tourbillon.

Ելող, աց s. qui sort, qui procède.

Ելուզակ V. Յեղուզակ.

Ելուզակութիւն V. Յեղուզակութիւն.

Ելուզանեմ, ուզի va. extraire ; — զքառակուսի արմատ —, la racine carrée.

Ելուզումն s. extraction.

Ելումն s. sortie ; procession, émanation.

Ելունդն, լնդան s. verrue, tumeur, bouton.

Ելք, ելից s. montée ; sortie, issue ; procession, émanation ; issue, résultat, effet, succès.

réussite; voie, moyen, ressource, expédient; l'orient, le lever du soleil; déboursé, dépenses; décès, mort; exode; débouché; — աստեղ, émersion d'un astre; յելս, à l'issue de; յելս արեւու, au lever du soleil; յելս առաւօտու, au point du jour; յելս աշնայնոյ, vers la fin de l'automne, les derniers jours de l'automne; — իրաց, les événements, les faits; ձախողակի —, malheur, insuccès; գելս իրացն գտանել՝ իմանալ՝ հնարել, trouver un moyen de se tirer d'affaire, remédier; ելս ի միտ դնել, s'aviser, songer à un moyen.

Եկ s. venue, arrivée.

Եկ, աց s. a. étranger.

Եկակոչ a. appelé, cité en justice; sm. assignation, citation; — առնել, assigner, citer, appeler en justice.

Եկամուտ, մտից, աց a. adventice, étranger, emprunté; prosélyte; s. revenu; — բոյսք, plantes adventices; տարեկան —, revenu annuel; ստանալ զեկամուտն, toucher le revenu; — մի առնել, faire un prosélyte.

Եկաւոր, աց a. venant, qui vient, hôte.

Եկաւորիմ, եցայ vn. venir, arriver.

Եկաւորութիւն sm. venue, arrivée.

Եկեղեցական a. ecclésiastique.

Եկեղեցանամ, ացայ vn. s'assembler, se réunir, être convoqué.

Եկեղեցախորան, աց s. chapelle de camp, de l'armée.

Եկեղեցականութիւն s. état ecclésiastique; Թողուլ զ—, renoncer à l'état ecclésiastique, jeter le froc aux orties.

Եկեղեցապան, աց s. sacristain, bedeau.

Եկեղեցապատում մատենագիր s. historien ecclésiastique.

Եկեղեցացուցանեմ, ուցի va. assembler, réunir, convoquer.

Եկեղեցի, ցւոյ, եցեաց s. église; զինուորեալ —, église militante; — Հայոց, l'— arménienne; արեւելեան —, l'— d'Orient; հռովմէական —, l'— romaine.

Եկեղեցպան V. Եկեղեցապան.

Եկեղեցօրհնէք, նեաց s. consécration d'une église.

Եկղեսիաստէս s. Ecclésiaste.

Եկքան V. Ակքան.

Եհ interj. eh!

Եղ V. Իւղ.

Եղագ, աց s. voie, moyen.

Եղակապ V. Արարած.

Եղաման, ի s. huilier.

Եղանակ, աց sm. manière, mode, façon, forme, air, ton, guise; mus. ton, air; mode des verbes; saison; որով՝ որպիսի եւ իցէ —աւ, de quelque manière que ce soit, de toute manière, de manière et d'autre; —աւ իմն, en quelque sorte; անգործ —, morte-saison.

Եղանակաւոր, աց a. qui a un air, harmonieux.

Եղանակեմ V. Նուագեմ.

Եղանիմ, եղէ, եղեալ vn. être, devenir; եղիցի եղիցի, ainsi soit-il, amen.

Եղանութիւն V. Արարած.

Եղարամայր sf. pleureuse.

Եղարկեմ V. Օծանեմ.

Եղբայր, բօր, բարց s. frère; աշխատաւոր —, frère convers ou lai; — ի Քրիստոս, frère en Jésus-Christ; մեծ՝ աւագ՝ երէց —, frère aîné; կրտսեր —, cadet, puîné.

Եղբայրաբար adv. fraternellement, comme des frères.

Եղբայրագիր, գրի s. frère adoptif.

Եղբայրազրաւ V. Եղբայրասպան.

Եղբայրաթիւ s. parent.

Եղբայրական a, fraternel.

Եղբայրակից s. confrère.

Եղբայրակցութիւն s, confraternité.

Եղբայրանամ, ացայ vn. fraterniser.

Եղբայրանոց, աց s. couvent.

Եղբայրասէր, սիրաց a. qui aime son frère, charitable.

Եղբայրասպան a. fratricide.

Եղբայրասպանութիւն sm. crime du fratricide.

Եղբայրատեաց a. qui hait son frère.

Եղբայրատեցութիւն s. haine entre frères.

Եղբայրորդի V. Եղբօրորդի.

Եղբայրութիւն s. fraternité; confrérie.

Եղբայրսիրութիւն s. amour fraternel, charité.

Եղբօրորդեակ, եկաց, Եղբօրորդի, որդւոց sm. neveu, fils du frère.

Եղեամն, ղեման sm. gelée blanche, frimas; — իջանէ, il fait de la gelée blanche.

Եղեբորոս, ի s. ellébore.

Եղեգնաբնակ, աց a. qui demeure dans un lieu planté de roseaux.

Եղեգնախառն a. mêlé de roseaux.

Եղեգնախունկ sm. acorus calamus, acorus aromaticus, canne aromatique.

Եղեգնաձեւ adj. en forme de canne.

Եղեգնաշամբ, ից, Եղեգնապուրակ, աց sm. cannaie, lieu où croissent des roseaux.

Եղեգնափող, ի sm. chalumeau.

Եղեգնեայ a. de roseau, de canne.

Եղեգնիկ s. canule; chalumeau.

Եղեգնուտ a. plein de roseaux; s. lieu planté de roseaux.

Եղելութիւն s. affaire; création; créature.

Եղեմնախառն a. mêlé de gelée blanche.

Եղեմնախար a. gâté par la gelée blanche.

Եղեմնապատ a. couvert de la gelée blanche, hérissé de frimas.

Եղեմնարկու a. qui produit de la gelée blanche.

եղեռն, եռան, երունք, եղերք s. crime, forfait, attentat, délit; malheur, fatalité, catastrophe; յեղեռան, en flagrant délit; — զտանել, éprouver des malheurs, des pertes; առ եղեռանէ, par malheur, pour son malheur; — ապիրատութեան, impiété; ոճիր եղեռան, crime; — անճնարին, horreur; յ— անկղիտանալ, se souiller d'un forfait; զամենայն — անօրէնութեանց յանձն առեալ՝ միայն թէ թագաւորեսցէ, il se résolut à régner par toute sorte de crimes.

եղեռնագործ a. criminel, scélérat.

եղեռնագործութիւն s. scélératesse, crime, forfait, attentat.

եղեռնական, եղեռնային a. criminel, attentatoire; malheureux, funeste, fatal, pernicieux, malfaisant; — մատնութիւն, noire trahison.

եղեռնաւոր, աց s. criminel, scélérat; a. V. եղեռնական.

եղեր, եղերք, րունք s. lamentation; tragédie; եղերուքս աղէտաւորս գործել, faire des tragédies sanglantes.

եղերական a. tragique, lugubre; — տեսիլ, spectacle tragique, tragédie; — մահ՝ վախճան, mort, fin tragique.

եղերամայր sf. pleureuse.

եղերգ s. élégie.

եղերգակ, եղերգական a. élégiaque.

եղերդ, եղերդակ, աց sm. laitue; — վայրի, — sauvage.

եղերերգու, աց s. a. élégiaque.

եղերերգութիւն s. élégie.

եղեւին, եւնոյ s. sapin; armoise.

եղեւնափայտ, ի s. sapin, bois de sapin, sapine.

եղեւնափայտեայ, եղեւնեայ, նէից, եղեւնի, նեաց a. de sapin.

եղէգ, եղեգի s. chicorée, endive.

եղէգն, ղեգանց s. canne, roseau; chaume, tige des graminées; roseau, plume.

եղէգնաշաքար s. sucre de canne; V. Շաքարաբոյս.

եղէգնիկ V. եղեգնիկ.

եղինճ, ղնճի s. ortie.

եղիսական ou եղիսեան դաշտք s. Champs-Élysées.

եղիցի V. եղանիմ.

եղծ s. destruction; réfutation; — զեղծ, adv. en désordre, confus, à l'abandon.

եղծագործ a. destructeur, ruineux, corrupteur, nuisible.

եղծագործիմ, ծեցայ vn. se détruire, se corrompre.

եղծական, եղծանելի adj. corruptible, caduc, effaçable.

եղծանեմ, եղծի va. détruire, corrompre, gâter, abîmer, détériorer, vicier, altérer, effacer, abolir; — զդաշինս, résilier le contrat; — զառողջութիւն, ruiner la santé; — զգեղեցկութիւն, ternir, détruire la beauté; եղծեալ ապականիլ, se corrompre, s'abîmer.

Եղծանիմ, եղծայ vn. se détruire, s'abîmer, se gâter, s'altérer, se détériorer, se corrompre; եղծաւ գեղ նորա, sa beauté s'altéra; եղծաւ գոյն երեսաց նորա, sa figure pâlit.

Եղծիչ a. s. destructif, destructeur.

Եղծուած, ոց, Եղծումն sm. destruction, altération, corruption, abolition, abolissement, dégât, effaçure; յ— դնել, յ— ապականութեան դնել, — հաստուցանել, détruire, abattre, achever de perdre; յ— դնիլ՝ մատնիլ, se détruire, être détruit, s'évanouir, s'anéantir; ապրեալ յեղծուածոյ ժամանակին, échappé aux outrages du temps.

Եղկ a. tiède; — գործել, attiédir.

Եղկացուցանեմ, ուցի va. attiédir, rendre tiède.

Եղկելի a. malheureux, misérable, pitoyable.

Եղկութիւն s. malheur, misère; attiédissement.

Եղն, եղին, ղանց s. biche.

Եղնգնաքար, աց s. onyx.

Եղնորթ, ուց s. faon.

Եղուկ adj. misérable, malheureux; յեղուկս անկանել, exposer ses malheurs, supplier, conjurer; —ս կարդալ անձին, se croire malheureux.

Եղո՛ւկ interj. c'est un malheur! quel malheur! hélas! c'est dommage; — զիս՝ զինեւ, — իմ ես, hélas! malheur à moi! infortuné que je suis! oh! que je suis malheureux! — Թշուառացելումդ հօր, ô malheureux père!

Եղունգն, ղնգանց s. ongle; griffe, serre; corne, sabot; onyx.

Եղջերազեղ a. qui a de belles cornes.

Եղջերաւոր, աց a. cornu, encorné.

Եղջերեայ, եաւ, եայց a. de corne, fait en corne.

Եղջերենի, նւոյ s. caroubier.

Եղջերիկ a. au front dur, déhonté, effronté; s. céraste.

Եղջերու, աց s. m. cerf; — կռնչէ, le — brame.

Եղջերուաքաղ, ից s. chimère.

Եղջերցեմ, եցի va. heurter avec les cornes, cosser.

Եղջիւր, ջեր, ջերց, ջերաց s. corne; vase fait de corne; caroube; angle à coin saillant; fig. force, puissance; fierté, orgueil, sujet d'orgueil; — ածել, donner des coups de corne; fig. faire de grands progrès, s'enorgueillir; menacer, déclarer la guerre à; — ածէր կռապաշտութիւն, l'idolâtrie y régnait; — ամբառնալ, montrer les cornes, lever la crête, se rengorger; փշրել զ—, խորտակել զ— ամբարտաւանութեան ուրուք, rabaisser l'orgueil de qn.

Եղջիւրիկ V. Եղջերիկ.

Եղտիւր, տերաց s. marais, marécage.

Եմ, ես, է, էի, էիր, էր, եր,

իցեմ, եղէ v. auxil. être; սիրեսցից զքեզ մինչեւ եմս, je l'aimerai tant que je vivrai; յուտել —, je suis en train de manger; զի՞նչ ինչ առնել էր ինձ, que devrais-je faire? que fallait-il que je fisse? էր զի, quelquefois, des fois.

Եմակ, աց s. lieu ombragé, flanc, vallée.

Եմիփորոն, ի, աւ s. pallium.

Ենթադրեմ, եցի va. placer sous, mettre dessous, subjuguer, assujettir; supposer.

Ենթադրութիւն s. l'action de mettre dessous, assujettissement; supposition, hypothèse.

Ենթակայ, ից s. sujet.

Ենթակայանամ, ացայ vn. subsister, exister.

Ենթակայութիւն sm. substance, hypostate.

Ենթամնայ s. division (-).

Ենքեղէս s. congre.

Եպարքոս, աց sm. gouverneur, préfet; vice-roi, vizir.

Եպարքոսութիւն s. préfecture; vice-royauté, vizirat.

Եպենէս s. pinne-marine.

Եպերանք, անաց s. blâme, répréhension.

Եպերելի, լեաց a. blâmable, répréhensible.

Եպերեմ, եցի va. blâmer.

Եպերումն V. Եպերանք.

Եպիսկոպոս, աց s. évêque.

Եպիսկոպոսական a. épiscopal.

Եպիսկոպոսակից s. coadjuteur.

Եպիսկոպոսանոց V. Եպիսկոպոսարան.

Եպիսկոպոսապետ, աց sm. archevêque.

Եպիսկոպոսապետութիւն s. archevêché.

Եպիսկոպոսարան, աց sm. palais épiscopal, évêché.

Եպիսկոպոսեան s. pl. les évêques.

Եպիսկոպոսութիւն s. épiscopat.

Եռ, ից s. trois; ébullition.

Եռաբաժին առնեմ va. diviser en trois.

Եռահատոր adj. en trois volumes.

Եռամ, ացի vn. être bouillant, bouillir, bouillonner, être en ébullition (au propre et au figuré); fermenter, être en effervescence; grouiller, fourmiller, pulluler.

Եռամեայ a. de trois ans, triennal; âgé de trois ans.

Եռամեծ a. trois fois grand, trismégiste, almageste.

Եռամիլիոն, ից s. trillion.

Եռամսեակ, եկի s. m. trimestre.

Եռամսեայ a. trimestriel; — ժամանակ, trimestre.

Եռայարկ a. de trois étages; à trois ponts (vaisseau).

Եռանդ s. adv. avant-hier; յեռանդէ, depuis avant-hier.

Եռանդն, անդեան s. ébullition, bouillonnement, effervescence, fermentation; fig. ardeur, empressement, zèle, ferveur, fougue, transport;

fourmillement; — մտաց, enthousiasme; — մարտի, la soif ardente de guerre, des combats; լի եռանդեամբ, plein d'ardeur; յ— սրտմտութեան, dans le premier emportement; — ածել ումեք, inspirer de l'ardeur à qn.

եռանդնալից a. plein d'ardeur, de zèle, zélé, ardent.

եռանդնանամ, ացայ vn. être, devenir ardent, zélé; bouillonner.

եռանդնացուցանեմ, ուցի va. donner de l'ardeur, du zèle; faire bouillonner.

եռանդնոտ, ոց a. bouillant, bouillonnant, ardent, fervent, zélé, empressé, fougueux.

եռանդումն s. ébullition; fig. ardeur, ferveur, zèle.

եռանդուն V. եռանդնոտ.

եռանկիւն, կեան s. triangle.

եռանկիւնաչափական adj. trigonométrique.

եռանկիւնաչափութիւն sm. trigonométrie.

եռանկիւնի a. triangulaire.

եռանձնեայ a. de trois personnes.

եռանուն a. de trois noms, qui a trois noms.

եռաչափ a. de trois mesures; s. trimètre.

եռապատիկ a. triple; adv. triplement.

եռապատկեմ, եցի va. tripler.

եռապետ, աց s. triumvir.

եռապետական adj. triumviral.

եռապետութիւն s. triumvirat.

եռավանկ a. trisyllabe.

եռացումն V. եռանդն.

եռացուցանեմ, ուցի va. faire bouillir; faire fourmiller.

եռոտանի, նւոյ s. trépied.

եռօրեայ V. երեքօրեայ.

ես, իմ, ինձ pron. je, moi; ես եմ, c'est moi; ես ինքն, moi-même; զինէն, de moi; յինէն, de moi, par moi; ահաւասիկ ես, me voici; յիս տէր իմ, regardez-moi, écoutez-moi, je vous prie, monsieur; ըստ իս, selon moi, à mon avis; յինէն կողմանէ, de ma part; ունիմ ընդ ինեւ, j'ai sous moi, en mon pouvoir.

ետեղակալ, աց s. lieutenant; a. stable, stationnaire, fixe.

ետեղապահ, աց s. lieutenant, adjoint.

ետեղապահութիւն s. lieutenance.

ետ ընդ ետ adv. immédiatement, à l'instant, de suite.

ետղ, ետեղ s. lieu, place, endroit; առ ետեղ, adv. à la même place, sur place, sur la place, en place; զետղ առնուլ, s'arrêter, faire halte.

եր, sois; ողջ —, vis, portetoi bien.

երագ, ունք a. rapide, leste, prompt, agile; adv. vite, rapidement; — երագ ou երագս, adv. vite, rapidement, lestement, promptement, couramment.

Երագագիր V. Արագագիր.

Երագագնաց a. qui va vite, prompt à la course, rapide.

Երագագ, ի s. rets, filets.

Երագաթռիչ V. Արագաթռիչ.

Երագախաղաց V. Արագախաղաց.

Երագակատար a. qui s'exécute vite.

Երագաճաշ a. qui digère, qui se digère vite.

Երագաճաս V. Արագաճաս.

Երագայեղ adj. qui change vite, inconstant.

Երագանցուկ a. qui passe vite, passager.

Երագաշարժ V. Արագաշարժ.

Երագապէս adv. vite, rapidement.

Երագավախճան V. Արագավախճան.

Երագասլաց a. qui s'élance vite, rapide, leste.

Երագաւեր a. qui se ruine vite.

Երագափոյթ a. rapide, soudain, subit.

Երագափոփոխ V. Երագայեղ.

Երագել, եցի vn. se hâter, se presser, se dépêcher; va. hâter, presser, accélérer.

Երագընթաց, Երագոտն V. Արագընթաց, Արագոտն.

Երագութիւն V. Արագութիւն.

Երազ, ոյ s. songe, rêve; — տեսանել, avoir, faire un songe, faire des rêves, rêver; տեսանել յերազի, voir en songe, rêver; յերազս լինել, յերազի անցք անցանել, faire un rêve lascif, avoir une pollution nocturne; — է կեանք մարդոյ, la vie n'est qu'un songe; գեղեցիկ —ս տեսանել, faire de beaux rêves, de beaux songes; զահանդելի՝ խօլական —, songe affreux, monstrueux; եւ ոչ յերազի անգամ տեսանել, ne pas même rêver, songer.

Երազագէտ V. Երազահան; — լինել, ne savoir une chose que comme un rêve.

Երազական adj. relatif aux songes, aux rêves.

Երազահան, աց sm. interprète des songes; — երազոց, songeur, rêveur, visionnaire.

Երազադիւթութիւն s. oniromancie.

Երազահմայ լինիմ vn. ensorceler par le moyen des songes.

Երազայոյզ a. agité par des songes, visionnaire, imaginaire.

Երազանամ V. Երազիմ.

Երազատես a. songeur, rêveur, songe-creux.

Երազացոյց a. qui explique un songe; qui fait rêver, qui fait voir en songe.

Երազափորձ a. qui fait un rêve lascif, qui est sujet à la pollution nocturne.

Երազափորձութիւն s. pollution nocturne.

Երազընդհան V. Երազահան.

Երազիմ, զեցայ vn. rêver, voir en songe, songer; չերազէր, il ne songeait pas.

Երազող, աց s. rêvasseur, rêveur.

Երաժիշտ, ժշտաց s. musicien; musique.

Երաժշտական a. musical; s. musicien.

Երաժշտականութիւն s. m. musique.

Երաժշտապետ, աց s. chef des musiciens, chef d'orchestre.

Երաժշտարան, աց s. conservatoire, école de musique.

Երաժշտեմ, եցի vn. faire de la musique.

Երաժշտութիւն s. musique; — առնել, faire de la musique; ուսանել՝ սիրել զ—, apprendre, aimer la musique; ձայնական՝ գործիական —, musique vocale, instrumentale.

Երախ s. bouche, gueule.

Երախակալ sm. poignée, manche, la garde d'une épée.

Երախայ, ից s. enfant; catéchumène.

Երախայանամ, ացայ vn. être catéchumène.

Երախայացուցանեմ, ուցի va. faire catéchumène, catéchiser.

Երախայութիւն s. catéchuménat.

Երախայրիք, րեաց s. prémices.

Երախան, ից s. réunion de convives, banquet; բազմել—ս —ս, s'asseoir par troupes, en diverses troupes.

Երախնան s. muselière.

Երախտագէտ, գիտաց a. reconnaissant; — լինել, être —.

Երախտագիտութիւն s. reconnaissance, gratitude.

Երախտագիւտ a. qui a reçu des bienfaits, obligé.

Երախտագործ, աց a. bienfaisant, obligeant.

Երախտակորոյս a. ingrat.

Երախտահատոյց a. reconnaissant; — լինել, être —; —ք s. reconnaissance, gratitude.

Երախտամոռաց a. ingrat; — լինել, être —.

Երախտանք, նաց s. action de rappeler à qn. le bien qu'on lui a fait.

Երախտապարտ a. obligé, — լինել՝ գտանել ումեք, être obligé, redevable, avoir de l'obligation, de grandes obligations à qn.; — առնել՝ կացուցանել զոք, obliger qn., lui rendre service, acquérir des droits à sa reconnaissance.

Երախտապարտութիւն sm. obligation.

Երախտառու V. Երախտագիւտ.

Երախտաւոր, աց a. bienfaiteur, bienfaisant, obligeant; reconnaissant.

Երախտաւորիմ, րեցայ vn. recevoir des bienfaits.

Երախտաւորութիւն s. obligeance, bienfaisance.

Երախտեմ, եցի vn. rappeler à qn. le bien qu'on lui a fait, faire sentir les services qu'on lui a rendus.

Երախտիք, տեաց s. bienfait, bien, service, faveur ; —իս առնել, obliger, rendre service ; —իս առնուլ, recevoir du bien, des services ; որում այնքան երախտեաց շնորհապարտ գտանէր, à qui il devait tant.

Երակ, աց s. veine ; veine de bois ; veine ou filon métallique ; veine ou filet d'eau ; méd. pouls ; զննել զ—, զննել զԹրնդիւնս —ի, tâter le pouls ; զննել զ—, fig. tâter le pouls ; Թրնդիւն՝ զարկ —ի, pulsation, battement du pouls ; — հատանել՝ առնուլ, saigner, tirer du sang.

Երակահատ, աց s. celui qui saigne ; lancette.

Երակահատութիւն sm. saignée.

Երակալից a. veineux.

Երակաձեւ a. en forme de veine.

Երամ, ից s. m. troupeau, troupe, bande ; — Թռչնոց, volée, nuée, bande d'oiseaux ; — երամ V. Երամովին.

Երամակ, աց s. troupeau, troupe ; — այծից, troupeau de chèvres.

Երամակից a. qui est du même troupeau.

Երամանամ, ացայ vn. se rassembler en troupeau, se réunir par troupes, s'attrouper.

Երամացուցանեմ, ուցի, Երամեմ, եցի va. rassembler en troupeau, réunir.

Երամովին adv. en troupeau, en bandes, par troupes, en foule.

Երանալից a. heureux, bienheureux.

Երանախառն a. mêlé de bonheur.

Երանական a. heureux.

Երանաշնորհ a. bienheureux.

Երանացուցանեմ, ուցի va. béatifier.

Երանացուցիչ a. béatifique.

Երանացուցումն s. béatification.

Երանաւետեմ, եցի va. rendre heureux ; — իմ vn. être heureux.

Երանաւէտ a. bien heureux, trop heureux.

Երանգ, ոց, աց s. coloris ; couleur.

Երանգեմ, եցի va. colorier, enluminer.

Երանգիչ s. coloriste.

Երանեալ a. heureux ; — է այր որ, heureux l'homme qui.

Երանեակ a. heureux ; s. f. Fortunée, Félicité.

Երանելի a. heureux, bienheureux, fortuné ; — առնել, rendre heureux ; — լինել, être heureux.

Երանեմ, եցի va. regarder comme bienheureux, estimer heureux, féliciter.

Երանի՛ interj. heureux ! — Թէ, plût à Dieu! plaise à Dieu! plût au ciel que! Dieu le veuille ! — նմա որ, heureux celui qui ; — քեզ, que tu es heureux !

— տալ, —ս կարդալ ումեք, estimer qn. heureux.

Երանիկ V. Երանեակ.

Երանութիւն sm. bonheur, félicité; —ք Յիսուսի, les béatitudes de Jésus-Christ.

Երանուհի sf. heureuse; bienheureuse; Fortunée.

Երանք, նաց s. l'aine; les hanches, les cuisses, les genoux; ելանել յերանաց ուրուք, être né de; լինել յերանս հօր իւրոյ, ne pas être encore né; ածել զերանս իվերայ, monter (à cheval).

Երաշխ, խց sm. garantie, caution; առնուլ յերաշխի, յերաշխի առնել, donner sa garantie à qn., le garantir, se porter caution ou fort pour qn., répondre pour lui.

Երաշխաւոր, աց s. caution, garant, répondant; — լինել՝ կալ, être caution, garant.

Երաշխաւորեմ, եցի vn. garantir, être caution, donner sa garantie.

Երաշխաւորութիւն sm. garantie, cautionnement, caution; — տալ, donner —; յ— տալ զանձն, se porter garant, caution; արձակել զոք յերաշխաւորութենէ, exempter qn. d'une caution.

Երաշխէպք sm. tourment, tribulation, peine; stigmate, cicatrice, plaie; յերաշխէպս վշտաց դնիլ, être dans l'affliction; — հոգւոյ, les blessures de l'âme; — վշտաց, souffrances.

Երաշտ, ի sm. manque de pluie, sécheresse; aridité; a. qui est à sec, aride.

Երաշտահաւ, ու s. mésange.

Երաշտանամ, ացայ vn. sécher, devenir sec, se dessécher.

Երաշտութիւն V. Երաշտ s.

Երասան, Երասանակ, աց sm. rêne, bride, frein; իբրաց հանել զ—, débrider.

Երասանակալ a. celui qui tient la bride, les rênes, cocher, conducteur.

Երասանակեմ, եցի va. tenir les rênes, conduire, diriger.

Երաստ, ից s. réunion, assemblée, cercle, société.

Երաստան, աց s. fesse, anus, cul, fondement; հարկանիլ յերաստանն, avoir des hémorroïdes.

Երբ adv. quand, lorsque; — եւ է, n'importe quand; Ե՞րբ, quand? à quelle époque? ց՞երբ, jusqu'à quand?

Երբեմն adv. quelquefois, parfois, par moments, de temps en temps, de temps à autre; jadis, autrefois; երբեմն..., երբեմն..., tantôt..., tantôt...; յ— ժամանակի, autrefois, jadis.

Երբէք adv. quelquefois, de temps en temps; —, ոչ —, մի՛ —, jamais de la vie, point; է՛ եր —, երբէք երբէք, quelquefois, de temps à autre, de temps en temps; երբէք ուրեք, guère.

Երբուծ, բծոյ sm. poitrine, poitrail des animaux; — ոչխարի, carré de mouton.

Երգ, ոց s. chant; chanson; cantique, hymne; յ— արկանել, chansonner, couvrir de ridicule; —ս առնուլ, chanter; նուագարան երգոց, instrument de musique.

Երգաբան, ից s. chantre, chanteur.

Երգաբանեմ, եցի va. chanter, réciter un hymne, des hymnes; célébrer.

Երգաբանութիւն sm. chant des hymnes, cantique.

Երգագիր, աց s. compositeur, chansonnier.

Երգագրեմ, եցի va. faire, composer des chants, des chansons.

Երգակ V. Երգեցիկ.

Երգակից, կցաց s. qui chantent ensemble; — լինիմ V. Երգակցիմ.

Երգակցիմ, ցեցայ vn. chanter ensemble, accompagner.

Երգակցութիւն s. chant simultané, accompagnement.

Երգահան, ից, Երգայարդար s. mus. compositeur.

Երգապետ, ի sm. le grand chantre.

Երգարան, աց sm. instrument de musique; chansonnier, recueil de chants, de chansons; méthode de chant.

Երգեհոն V. Երգիոն.

Երգեմ, եցի va. chanter; — քնարաւ, jouer de la lyre; — ձեռամբ, jouer d'un instrument.

Երգեցիկ, ցկաց s. chanteur, chanteuse.

Երգեցող s. chanteur; chansonnier; — եկեղեցւոյ, chantre.

Երգեցողութիւն s. le chant.

Երգիծաբան s. satirique.

Երգիծաբանական a. satirique.

Երգիծաբանեմ, եցի va. satiriser, lancer des brocards contre qn., le railler.

Երգիծաբանութիւն s. satire, brocard.

Երգիծական a. satirique, moqueur.

Երգիծանեմ, գիծի va. déchirer, crever, percer, enfoncer; piquer par des railleries, par des paroles satiriques, faire des railleries de qn., se moquer de lui, le railler.

Երգիծանող sm. moqueur, railleur.

Երգիծանութիւն, Երգիծանք, Երգիծումն s. déchirure, déchirement; satire, brocard, moquerie, raillerie.

Երգիծուցանեմ, ուցի va. déchirer, crever.

Երգիոն, աց sm. orgue; — հարկանել, toucher, jouer de l'orgue.

Երգիոնահար, աց s. organiste.

Երգիչ V. Երգեցող.

Երդ, ոց s. lucarne; maison; ըստ —, par maison, pour chaque maison.

Երդակից s. voisin.

Երդիք s. lucarne.

Երդմնազանց, ից a. parjure; — լինել, se parjurer, commettre un parjure, violer son serment.

Երդմնազանցութիւն s. violation de serment, parjure.

Երդմնակեր V. Երդմնազանց.

Երդմնահար, աց s. jureur, parjure; — լինել, jurer beaucoup par mauvaise habitude ou par emportement, se parjurer.

Երդմնահարութիւն sm. juron, parjure.

Երդմնասուտ V. Ստերդումն.

Երդմնեմ, եցի vn. jurer.

Երդմնեցուցանեմ, ուցի va. faire jurer, faire prêter serment; conjurer, adjurer, exorciser; երդմնեցուցանեմ զքեզ յԱստուած կենդանի, je t'adjure au nom du Dieu vivant.

Երդմնեցուցիչ s. exorciste.

Երդմնեցուցչութիւն s. exorcisme, adjuration, conjuration.

Երդմնի s. serment, jurement; — առնել՝ լինել, jurer, faire ou prêter serment, s'engager par serment.

Երդմնուրաց V. Երդմնազանց.

Երդմնստութիւն sm. faux serment, parjure.

Երդնող, աց s. jureur.

Երդնում, երդուայ vn. jurer, faire serment; սուտ —, se parjurer, faire un faux serment; — յանձն իւր, jurer par soi-même.

Երդումն, դման s. serment, jurement; — տալ՝ դնել, prêter serment; արձակել յերդմանէ, délier, dégager d'un serment; անհաստատ —, serment d'ivrogne; — տալ հաւատարմութեան, prêter serment de fidélité; ստել զ—, violer son serment.

Երեամ s. troisième année; a. de trois ans; զ— adv. trois ans, pendant trois ans; յ—, tous les trois ans.

Երեխայ V. Երախայ.

Երեխայրիք V. Երախայրիք.

Երեկ sm. soir, soirée; adv. hier; ընդ՝ առ —ս, le soir, vers le soir, sur la brune; ընդ —ս է, il est tard, il se fait tard; դարձաւ օրն յերեկս, le jour baisse; il se fait tard; զօրն ց—, toute la journée, du matin au soir; իբրեւ՝ որպէս յերեկն եւ յեռանդն, comme auparavant, comme par le passé.

Երեկանամ, ացայ, Երեկեմ, եցի va. descendre, loger, passer la journée, rester jusqu'au soir; — իգինւոյ, ne pas cesser jusqu'au soir de s'enivrer.

Երեկի a. d'hier, de la veille.

Երեկոյ, ի s. soir, soirée, la brune; fig. — կենաց, le soir de la vie; ընդ երեկոյս adv. le soir, vers le soir, sur la brune; իբրեւ — եղեւ, le soir étant venu, sur le soir, à la brune.

Երեկոյանայ, կոյացաւ vn. il se fait tard, il est tard, il commence à être tard, voici la brune; երեկոյացեալ էր ժամն, l'heure était avancée.

Երեկոյի, Երեկոյին, Երեկորեայ a. du soir; յերեկորեայ

adv. le soir, vers le soir; depuis le soir, du soir.

Երեկորի, որուոյ, որեաց sm. soir, soirée.

Երեկորին a. du soir; adv. le soir, vers le soir.

Երեկորնական a. du soir; occidental; — պարտէզք, les Hespérides.

ԵրեկուԹիւնV.ՑերեկուԹիւն.

Երեկուն s. soir, la soirée; a. du soir; adv. le soir, vers le soir.

ԵրեկօԹք, ից, Թիւք s. séjour du soir; երեկօԹս առնել՝ առնուլ, descendre à, chez, demeurer, passer la nuit.

Երեկօրի V. Երեկորի.

Երեմեան, մենից, Երեմենի, մենեաց a. de trois ans, triennal; âgé de trois ans.

Երես V. Երեսք; երես երես, — առ —, face à face; *— չուենեալ, ne pas oser (à cause d'une faute commise); *—ք չնայիլ, faire mauvaise mine; faire un mauvais accueil; *—ք զարնել, jeter à la face, reprocher; *—ք վար առնել, blâmer; *—ք կախել՝ ԹԹուեցնել, faire la mine, bouder; *— ճերմակցնել, faire bonne figure, mériter des éloges; *— չճերմակցնել, faire triste figure, ne pas mériter des éloges; *—ին ջուրն երԹալ, —ք ջուր չունենալ, être effronté, éhonté, perdre toute pudeur; *— առնուլ, être gâté; *— տալ, gâter un enfant; ինձ — արա, faites pour moi; զերեսն քարի տայցէ, tant pis pour lui; *ի՞նչ երեսով V. Երեսք.

Երեսագիր, գրոյ s. adresse (d'une lettre).

Երեսաւոր a. hardi, courageux.

Երեսեմ, եցի vn. se présenter, paraître, se faire voir.

Երեսնակ s. aigremoine.

Երեսնամեայ,Երեսնամեան, Երեսնամենի, Երեսնամի a. de trente ans; âgé de trente ans.

Երեսնաւոր, աց a. trente pour un, trente fois plus.

Երեսնեակ, եկի s. trentaine.

Երեսնեմեան, Երեսնեմի V. Երեսնամեայ.

Երեսներորդ, աց a. trentième.

Երեսնիցս adv. trente fois.

Երեսնօրեայ a. de trente jours.

Երեսուն, նենից a. trente.

*Երեսսրբիչ s. serviette de toilette.

Երեսփոխան, աց s. représentant, député.

Երեսք, սաց s.visage, figure, face; mine, air, aspect; surface; personne; corps; yeux, vue, apparence, extérieur, présence; rôle; sens, explication; respect, honneur; — կօշկաց, empeigne; յերեսաց երկրէ, de dessus la terre, du monde; — երկրի, la surface de la terre; ընդ ամենայն երեսս երկրի, par toute la terre; առաջի երեսաց, à la face, en présence de, à la vue de; առ երեսս, խկերին երեսս, en apparence, extérieu-

rement; յերեսս, à la figure, en face, en présence; զերեսօք ջրոց, sur la surface de l'eau, à fleur d'eau; յերեսաց, de la part; pour, par; երեսս առնել, avoir égard, avoir de grands égards pour, ménager, respecter; ոչ ինչ երեսս արար, il ne tint aucun compte; ոչ առնել երեսս աղաչանացն, ne pas exaucer ses prières; զերեսս դնել՝ հաստատել, se diriger vers; զերեսս հաստատեաց գնալ յԱնի, il prit avec fermeté le chemin d'Ani; անկանել ի վերայ երեսաց, tomber le visage contre terre, se prosterner; ազնիւ երեսօք, beau de visage; ակն առնուլ երեսաց ուրուք, honorer la présence de qn.; խոնարհիլ անկանել երեսաց, faire la mine, bouder; ի խոնարհ կախիլ երեսաց, avoir l'air triste; Թաքչել յերեսաց ուրուք, se cacher de qn.; ելանել յերեսաց ուրուք, sortir de chez qn., de sa présence; յանդիման լինել միմեանց երեսօք, se voir, se voir l'un l'autre; առնուլ զերեսս ուրուք, prendre, avoir l'air de qn., en jouer le rôle; տալ զերեսս խնդրել զՏէր, se mettre à la recherche du Seigneur; գալ յերեսս ուրուք, se présenter à qn.; յերեսս բերել, présenter; յերեսս գալ՝ անկանիլ, paraître; բաց երեսօք, à visage découvert; որո՞վ երեսօք, de quel air? avec quelle audace? զերեսս ծռել, faire des grimaces, grimacer; հաց երեսաց; V. Առաջաւորութիւն; հատանիլ քնոյ յերեսաց ուրուք, ne pouvoir plus dormir, avoir le sommeil interrompu, troublé.

Երեր, ի s. V. Երերումն; — եւ տատան լինել, errer, faire le vagabond; յերերի կալ V. Երերիմ.

Երերածուփ a. fort agité, ballotté.

Երերանք, նաց s. tremblement; l'action d'errer, vagabondage.

Երերեմ, եցի va. remuer, agiter, ballotter.

Երերիմ, րեցայ vn. trembler, remuer, vaciller, s'agiter, balancer, ballotter, se trémousser; errer, être vagabond.

Երերումն s. tremblement, vacillation, agitation, balancement.

Երերուն a. tremblant, vacillant, agité; errant, vagabond.

Երեւակ, ի s. Saturne (planète); V. Երեւոյթ.

Երեւակայական a. imaginaire, fantastique.

Երեւակայեմ, եցի va. imaginer; vn. s'imaginer, se figurer.

Երեւակայոտ a. plein d'imagination; — այր, homme à imagination.

Երեւակայութիւն s. imagination; բեղմնաւոր՝ ժիր —; — féconde, active.

Երեւան; յ— ածել՝ հանել, mettre au jour, mettre à découvert, en évidence, montrer,

démasquer ; յ— գալ, se laisser voir, se montrer, paraître.

Երեւելի a. visible, évident, apparent; célèbre, fameux, remarquable, insigne, illustre, glorieux, éminent; éclatant, important, considérable, mémorable, solennel; — առնել, rendre remarquable, distinguer; — լինել, se rendre illustre, s'immortaliser, se signaler, se distinguer.

Երեւեցուցանեմ, ուցի va. faire paraître, faire voir, montrer, faire semblant de.

Երեւիլ s. calandre, cosson.

Երեւիմ, ւեցայ vn. paraître, se faire voir, apparaître, avoir l'air, se montrer, se présenter; Երեւի, il paraît.

Երեւոյթ ; ւութից sm. apparence, air, extérieur, aspect, vue, mine; —ք լուսնի, phases; —ք բնութեան, les phénomènes de la nature; a. apparent, visible; ridicule; բերել զերեւոյթս իրիք, avoir l'air de.

Երեւութանամ V. Երեւիմ.

Երեւումն s. apparition.

Երեք, երից, երիւք a. trois; troisième.

Երեքալեան a. très-houleux.

Երեքամեայ V. Եռամեայ.

Երեքամսեայ V. Եռամսեայ.

Երեքանկիւն, Երեքանկիւնի V. Եռանկիւն, etc.

Երեքանձնեայ a. de trois personnes.

Երեքարիւր, ոց a. trois cents.

Երեքարձէն, ձենք s. trident.

Երեքդանգեան a. de trois liards, de rien, vaurien, méprisable.

Երեքեան, երեցունց s. a. tous les trois.

Երեքթեւեան a. qui a trois ailes; — նետ, flèche barbelée, à trois ailes.

Երեքթզեան a. de trois empans.

Երեքժանի a. qui a trois pointes; s. trident.

Երեքին, եցունց, եքումք s. a. tous les trois.

Երեքկարգեան a. à trois rangs, sur trois rangs.

Երեքկին a. triple; adv. triplement; trois fois.

Երեքկնաքոր առնեմ va. labourer trois fois; fig. bien examiner, examiner minutieusement.

Երեքկնեմ, եցի va. tripler, tiercer.

Երեքկուղ a. triple, triplé.

Երեքկուսի a. qui a trois côtés ou angles, triangulaire.

Երեքհազարեան a. de trois mille.

Երեքհարիւր, ոց a. trois cents.

Երեքհարիւրերին, եցունց s. a. tous les trois cents.

Երեքձեղնաւանեայ s. à trois étages.

Երեքմասնեայ a. composé de trois parties, partagé en trois, triple.

Երեքնուկ s. sainfoin, esparcette.

Երեքշաբաթի, թու s. mardi.

Երեքպատիկ a. adv. triple.

Երեքսայրի a. armé d'un triple tranchant.

Երեքսրահեան a. qui a trois salles.

Երեքսրբեան a. trois fois saint, très-saint; — օրհնութիւն, le trisagion.

Երեքտակէն a. trois rangs.

Երեքտասան, ից a. treize.

Երեքտասանամեայ, Երեքտասանամեան, մենից a. de treize ans, âgé de treize ans.

Երեքտասաներորդ, աց a. treizième.

Երեքտասանեքեան, նեցունց s. a. tous les treize.

Երեքտերեւուկ s. trèfle.

Երեքօրեայ, րէից a. de trois jours; adv. le troisième jour.

Երեքօրիմ, րեցայ vn. rester, séjourner trois jours.

Երէ, ոց s. bête fauve; gibier.

Երէզ, րիզաց a. désert, inculte; s. lande.

Երէկ, րեկի, յերեկէ, յերիկէ sm. le jour d'hier, la veille; adv. hier.

Երէց, րիցու, րիցունք, րիցանց a. ancian, âgé, aîné, grand; s. frère aîné; prêtre; — էր քան զնա ժամանակաւ, il était plus ancien, âgé que lui.

Երէցագոյն a. le plus âgé, l'aîné.

Երէցութիւն s. ancienneté.

Երթ, ից s. l'aller, le départ; զերթն եւ զդարձ, l'aller et le retour.

Երթամ, չոգայ, ե՛րթ vn. aller, s'en aller, partir, se rendre; ե՛րթ իբրաց, va-t'en, allez-vous-en, allez vous promener; ե՛րթ յետս իմ, retire-toi! ե՛րթ խաղաղութեամբ, allez en paix, adieu; վաճառականութիւնն երթայր եւ անկանէր, le commerce languissait de plus en plus; երթայր տակաւ եւ անշքանայր, il tombait peu à peu; երթան եւ վատթարին իրք նորա, ses affaires vont en décadence, de pis en pis; ողջ երթ, երթ ողջամբ, adieu, portez-vous bien; — զջրոյ, aller à l'eau; այս ճանապարհ երթայ ի, ce chemin conduit, mène à; — առ հարս՝ զճանապարհ ամենայն երկրի, aller *ad patres*, mourir; — զհետ րովին, se tuer; — զհետ իք, se livrer à.

Երթանամ V. Երթամ.

Երթեւեկ, աց s. allées et venues, tour, course; a. qui va et vient; —ք, les allants et les venants; — ծովու, le flux et le reflux de la mer; —ս առնել՝ առնուլ, aller et venir, faire plusieurs allées et venues, faire des courses.

Երթեւեկեմ V. Երթեւեկս առնեմ.

Երթեւեկութիւն V. Երթեւեկ.

Երի, երւոյ s. jointure du bras et de l'épaule des animaux.

Երի; առ —, prép. à côté, auprès, près, dans le voisinage; առ — ընթանալ, aller, marcher de pair, s'accorder.

Երիզ, ոյ s. bande, bandelette.

Երիզապատ, Երիզապինդ a. bandé, lié de bandelettes.

Երիթ, աց s. clou; coin, cheville.

Երիթացեալ a. desséché, maigri.

Երիկամունք, մանց s. reins, rognons; entrailles.

Երիկեան a. d'hier, de la veille; fig. —ք ումանք եմք, nous ne sommes que depuis hier.

Երիկուն adv. le soir, vers le soir; — իբրուն, tout le soir.

Երինջ, ընջոց sm. génisse, jeune vache.

Երիվար, աց sm. cheval, coursier.

Երիվարաշատ a. qui a beaucoup de chevaux.

Երիտասարդ, աց s. jeune homme.

Երիտասարդաբար V. Երիտասարդապէս.

Երիտասարդական a. juvénil, de jeune homme.

Երիտասարդանամ, ացայ vn. redevenir jeune, se rajeunir.

Երիտասարդանոց, աց sm. gymnase, cirque.

Երիտասարդապէս adv. en jeune homme, d'une manière juvénile.

Երիտասարդութիւն s. jeunesse; յաստիս —են, dans la vigueur de la jeunesse.

Երիտասարդուհի sf. jeune fille.

Երիր a. troisième; adv. troisièmement, en troisième lieu.

Երից անգամ adv. trois fois.

Երիցագոյն a. plus ancien; doyen; սակաւ ինչ ամօք — քան զիս, un peu plus âgé que moi; — փոյթ նորա էր, son principal soin était de; իբր հարիւր ամօք — է քան զնա ժամանակաւ, il a vécu environ cent ans avant lui.

Երիցական a. presbytérien.

Երիցականութիւն s. presbytérianisme.

Երիցակից sm. compagnon d'un prêtre.

Երիցանի, անւոյ s. pl. les prêtres.

Երիցապետ, աց sm. archiprêtre.

Երիցացուցանեմ, ուցի va. rendre plus grand, plus ancien; élever, avancer.

Երիցութիւն s. ancienneté, doyenné; prêtrise, sacerdoce.

Երիցուկ, ցկի s. camomille.

Երիցուհի sf. prêtresse.

Երիցս adv. trois fois, à trois reprises; — անգամ, trois fois; — երանելի, très-heureux.

Երիւար V. Երիվար.

Երիւրեմ V. Ցերիւրեմ.

Երկ, ոց s. peine, mal, fatigue, effort; travail, ouvrage; besogne; —ք, travaux; —ք մտաց, ouvrages d'esprit; —ս արկանել, se donner de la peine, faire des efforts, tâcher, se fatiguer, avoir du mal.

Երկաթ, ոյ s. fer; tout instrument de fer, glaive, chaîne, clou, etc.; պատել —ով, ferrer; բազմախողխող —, fer tranchant.

Երկաթագամ a. ferré, armé de pointes de fer, cloué.

Երկաթագործ, աց s. forgeron; a. fait de fer.

Երկաթագործի, ծեաց s. instrument en fer.

Երկաթախառն a. ferrugineux.

Երկաթակապ a. enchaîné avec des liens de fer, enchaîné; — առնել, enchaîner avec des liens de fer, charger de fers, enchaîner.

Երկաթակուռ a. garni de fer, ferré.

Երկաթահանք, նաց, Երկաթահատք, տաց s. mine de fer.

Երկաթահատ, ից s. ouvrier qui travaille dans les mines de fer.

Երկաթապատ a. ferré, garni de fer, plaqué en fer.

Երկաթասայր a. garni de pointes de fer.

Երկաթեղէն, ղինաց, Երկաթի, թեայ a. de fer.

Երկախառնեմ, եցի vn. travailler ensemble, avec.

Երկակ, ի s. nombre binaire, nombre de deux; deux.

Երկակենդան, Երկակենցաղ a. amphibie.

Երկակի a. double; adv. doublement.

Երկակողմանի a. qui a deux côtés; de deux côtés, réciproque.

Երկակտուր, տրոյ sm. diamètre.

Երկամանակ a. qui a deux temps ou mesures.

Երկամեայ a. de deux ans, âgé de deux ans.

Երկամուսին, սնոյ s. a. bigame.

Երկամուսնութիւն s. m. bigamie.

Երկայն, ից adj. long; — կեանք, longue vie; — ճառ՝ ճանապարհ, long discours, chemin.

Երկայնաբազուկ V. Երկայնաձեռն.

Երկայնաբան a. qui parle longuement; prolixe, diffus, verbeux; — է մատեանս, il y a des longueurs dans cet ouvrage.

Երկայնաբանեմ, եցի vn. parler longuement.

Երկայնաբանութիւն s. prolixité, diffusion, longueur, babil, verbosité.

Երկայնագոյնս adv. longuement; diffusément.

Երկայնադէզ, դիզի, դիզաց a. grand, très-élevé, gigantesque.

Երկայնածնօտ a. qui a une longue mâchoire.

Երկայնակեաց V. Երկարակեաց.

Երկայնակեցութիւն s. longévité, longue vie.

Երկայնահասակ a. de haute taille, grand.

Երկայնահեր a. qui a de longs cheveux.

Երկայնահոգի a. qui a de la longanimité, patient.

Երկայնաձեռն a. de longue main.

երկայնաձեւ a. long, allongé; oblong.

երկայնաձիգ a. très-long, allongé; long, de longue durée; qui lance loin.

երկայնամիտ, մտաց a. patient, endurant; — աշխատութիւն, travail obstiné; — լինել V. երկայնամտեմ; — լեր առ իս, ayez patience à mon égard.

երկայնամտաբար adv. avec longanimité, patiemment.

երկայնամտեմ, եցի vn. avoir de la longanimité, une longue patience, patienter; — լսել բանից ուրուք, écouter patiemment les paroles de qn.

երկայնամտութիւն s. longanimité, patience.

երկայնամօրուս adj. qui a une longue barbe; s. longue barbe.

երկայնանամ, ացայ vn. s'allonger; se prolonger.

երկայնանիստ a. étendu; — լեառն; montagne à large base.

երկայնապատում V. երկարապատում.

երկայնատարած a. très-étendu.

երկայնատէգ a. à longue lance; fig. — արտեւանունք, longs cils.

երկայնատուտն a. à longue queue.

երկայնացուցանեմ V. երկայնեմ.

երկայնաւուրք, րց sm. les longs jours; երկայնաւուրս լինիմ V. երկայնօրեայ.

երկայնաքիթ a. qui a un long nez.

երկայնքանութիւն V. երկայնաքանութիւն.

երկայնեմ, եցի, եա՛ va. allonger, rallonger; զի՞ երկայնեմ զբանս, pourquoi prolonger ce discours, ce récit! գուցէ երկայնեցի յոյժ զբանս, j'ai peut-être trop parlé.

երկայնժամանակեան a. de longtemps; qui dure longtemps.

երկայնմտութիւն s. longanimité, patience.

երկայնութիւն s. longueur; géog. longitude; յ—, de long; au long de, du long de, le long de, tout le long de; խաղալ գնալ յ— գետոյն, longer la rivière; — աւուրց՝ կենաց, longs jours, longue vie.

երկայնօրեայ լինիմ vn. vivre de longs jours.

երկան, աց sm. moulin; meule; V. երկանաքար.

երկանաքար ou վէմ — sm. pierre meulière, pierre de meule; a. de pierre meulière.

երկանիւ a. qui a deux roues; s. cabriolet.

երկանուն a. qui porte deux noms.

երկապաշտ,ից a. parasite.

երկասեռ a. hermaphrodite.

երկասէր V. Աշխատասէր.

երկասիրեմ V. Աշխատասիրեմ.

երկասիրութիւն V. Աշխատասիրութիւն.

երկավանկ, ից a. dissyllabe.

երկատեսակ a. de deux espèces ou sortes.

երկար a. long; ընդ — adv. longtemps; longuement, à la longue.

երկարաբան, etc. V. երկայնաբան, etc.

երկարակեաց a. qui vit longtemps; vivace; — լինել, vivre longtemps; — լինել քան զոք, survivre à qn., vivre plus longtemps que lui; — առնել, faire vivre longtemps.

երկարաձգեմ, եցի va. prolonger, traîner en longueur, traîner; —իմ vn. se prolonger, traîner; երկարաձգեցան իրքն, cette affaire traîna.

երկարաձգութիւն s. prolongation.

երկարաձիգ a. long, prolongé.

երկարապատում a. raconté longuement, prolixe. long; — առնել, raconter au long.

երկարատեւ a. qui dure longtemps, durable, long; — ճանապարհ, voyage long, de long cours.

երկարատեւութիւն s. longue durée, longueur.

երկարեմ, եցի va. allonger, prolonger.

երկարութիւն s. longueur.

երկարումն s. prolongation.

երկաւորեակ, **երկաւորիք** V. երկուորեակ, երկուորիք.

երկաքանչիւր, ոց s. chaque, l'un et l'autre, tous les deux.

երկբայ a. douteux, incertain; յերկբայս լինել, douter, hésiter; յերկբայս առնել, faire douter ou soupçonner; յերկբայս արկանել, révoquer en doute.

երկբայաբար adv. avec doute, avec hésitation.

երկբայական a. douteux, incertain; dubitatif.

երկբայանամ, ացայ, **երկբայիմ**, յեցայ vn. douter, être incertain, balancer, avoir des doutes, hésiter, flotter; ոչինչ երկբայիմ, je ne doute pas, sans doute.

երկբայութիւն s. doute, hésitation, incertitude; rhét. dubitation; չիք տեղի —ե, on n'en peut plus douter; ընդ —բ արկանել, révoquer en doute, douter; յերկբայութիւնս անկանել, — առնուլ, douter, avoir peine à croire; — արկանել, susciter des doutes.

երկբան, ից a. amphibologique; double, fourbe, faux; discordant, différent.

երկբանութիւն s. amphibologie; différence, désaccord; duplicité, fourberie, fausseté.

երկբարբառ a. s. diphthongue.

երկբացիկ a. qui s'ouvre de deux côtés; — դուռն, porte à deux battants; — սանդուղք, échelle double.

երկբերան, **երկբերաննեան** a. qui a deux bouches, deux embouchures, deux tranchants.

երկբոյս a. qui a deux natures.

Երկգլուխ, լխոյ, Երկգլխի, լխւոյ a. à deux têtes.

Երկգնդիմ, դեցայ vn. se diviser en deux troupes.

Երկգոյն a. à deux couleurs.

Երկգունակ a. de deux sortes.

Երկդիմեան, Երկդիմի a. à deux visages, à mine équivoque; à deux envers, à deux faces; fig. équivoque, double, faux, douteux, ambigu.

Երկդիմութիւն s. ambiguïté, équivoque, duplicité.

Երկդրամեան, մենի s. didrachme.

Երկեակ V. Երկակ.

Երկեամ a. de deux ans; զ—, զ— մի adv. deux ans, pendant deux ans.

Երկեղ V. Երկիւղ.

Երկեղուկս արկանեմ va. faire peur, jeter ou inspirer de la crainte, effrayer.

Երկեմեան, մենից a. de deux ans, âgé de deux ans; յերկեմենից եւ ի խոնարհ, depuis l'âge de deux ans et au-dessus.

Երկերիւր, ոց a. deux cents.

Երկեցուցանեմ, ուցի va. faire peur, effrayer, intimider.

Երկեւան s. doute, soupçon, défiance, crainte.

Երկթերթ, Երկթերթի a. de deux feuilles.

Երկթեւ, Երկթեւեան a. à deux ailes, diptère.

Երկին, կնի, Երկինք, կնից s. ciel, cieux; կապուտակ —, la voûte azurée; ելանել յերկինս, monter au ciel; յերկինս ամբառնալ, *—ք բարձրացնել, élever jusqu'au ciel; * — երկիր իրար անցնել, remuer ciel et terre; ջինջ՝ պարզ՝ անամպ՝ ամպամած —, ciel pur, serein, sans nuages, couvert de nuages; ո՛վ —, ô ciel!

Երկիջեան a. de deux colonnes (page).

Երկիր, կրի s. terre, globe terrestre; terre, sol; pays, contrée, territoire; — ծննդեան, la terre natale.

Երկրպագանեմ, պագի va. se prosterner, adorer.

Երկիցս, — անգամ adv. deux fois, *bis*.

Երկիւղ, ի, իւ sm. peur, crainte, frayeur; առ —ի, de peur, de crainte que ou de, dans la crainte de; խօլական —, terreur panique; երկեան — մեծ, ils furent remplis d'une grande crainte; վասն —ին Հրէից, par crainte des Juifs; յ— անհնարին վարանել, զերկիւղի հարկանիլ, être saisi de crainte, de frayeur; — մահու դնել ի վերայ, jeter dans la crainte de la mort, menacer de mort; — ի միտս ուրուք արկանել, — արկանել յոք, jeter la crainte dans l'esprit, dans l'âme de qn., l'effrayer; անկաւ ի վերայ նորա — մահու, la crainte de la mort le saisit; ախտանալ զ—, avoir peur, craindre.

Երկիւղագին a. qui fait peur, effrayant, effroyable.

Երկիւղալից adj. plein de

crainte, effrayé; effrayant, terrible; peureux; craintif, poltron.

Երկիւղախառն adv. mêlé de crainte, craintivement, avec crainte.

Երկիւղած, աց a. qui craint le Seigneur, craignant Dieu, timoré, consciencieux, religieux; pieux; dévot; timoré, craintif, timide; — եմ իդէից, je crains les dieux.

Երկիւղածութիւն s. crainte de Dieu, crainte religieuse, scrupule, piété, dévotion; timidité; —իւ, consciencieusement, scrupuleusement; — իդէից, la crainte des dieux.

Երկիւղալի a. à craindre; — է, il est à craindre.

Երկիւղուկս արկանեմ V. Երկեղուկս արկանեմ.

Երկլեզու a. qui a deux langues, double, fourbe.

Երկլուսնեայ a. de deux lunes; — աւուրք, espace de deux lunes, de deux mois.

Երկխորհուրդ a. qui a deux pensées, double, fourbe.

Երկխօս, Երկխօսութիւն V. Երկբան, Երկբանութիւն.

Երկծով a. baigné par deux mers.

Երկկայմ, ի s. brick.

Երկկանգուն a. de deux coudées.

Երկկերպ, Երկկերպի a. de deux manières, natures.

Երկկին, կնոջ a. qui a deux femmes, bigame.

Երկկնութիւն s. bigamie.

Երկհատոր a. en deux volumes.

Երկձայն s. dicton.

Երկձի, ոյ a. à deux chevaux; s. équipage.

Երկճեղքիմ, եցայ vn. se fendre en deux.

Երկճիղ, Երկճիւղ, Երկճիղի a. à deux pointes, fourchu, fourché.

Երկմատնի, Երկմատնի a. à deux pointes.

Երկմիլիոն, ի s. billion.

Երկմիտ, մտաց a. incertain; irrésolu; perplexe, défiant; —՝ յերկմիտս լինել V. Երկմտեմ.

Երկմտեցուցանեմ, ուցի va. faire douter.

Երկմտեմ, եցի; Երկմտիմ, տեցայ vn. hésiter, douter, balancer; avoir des doutes, être incertain, en suspens; — ի հաւատոց, être incrédule, douter de la religion.

Երկմտութիւն s. hésitation, barguignage, irrésolution, perplexité, doute; divergence d'avis, défiance; առանց —եան, sans hésitation, sans doute; չիք ինչ —ն, il n'y a pas à balancer, à hésiter.

Երկն, երկան, երկունք, կանց s. douleur cruelle, peine affreuse, travail pénible; երկունք ծննդականի, les douleurs de l'enfantement; երկունք մահու, les douleurs de la mort; սկիզբն երկանց, commencement des douleurs; յերկունս լինել, ունել երկանց,

ծփանիլ զոմամբ երկնանց, être en mal d'enfant, éprouver les douleurs de l'enfantement, de cruelles douleurs.

Երկնաբերձ a. qui s'élève jusqu'aux cieux, très-haut, très-élevé.

Երկնաբնակ a. qui habite le ciel, céleste.

Երկնագնաց a. qui va, qui conduit au ciel, qui marche dans les cieux; — լինել, aller au ciel; — ածնել, conduire au ciel.

Երկնագէտ s. qui connaît le ciel, astronome.

Երկնագոյն a. de la couleur du ciel, bleu de ciel.

Երկնագումար a. composé d'une troupe céleste.

Երկնագունտ, գնտոյ sm. globe céleste.

Երկնագրական a. uranographique.

Երկնագրութիւն s. uranographie.

Երկնաթռիչ a. qui vole au ciel.

Երկնախոհ a. qui pense aux choses célestes.

Երկնակեաց, երկնակենցաղ, երկնակրօն a. qui vit aux cieux, qui a une conduite céleste, qui vit comme un ange, divin.

Երկնահայեաց a. qui regarde le ciel, qui a les regards tournés vers le ciel.

Երկնահանգէտ, երկնահանգոյն a. semblable au ciel, céleste.

Երկնահանճարեայ a. doué d'une sagesse céleste.

Երկնահար a. frappé du ciel, foudroyé.

Երկնածին a. accordé du ciel, céleste, divin.

Երկնային V. Երկնաւոր.

Երկնաչու a. qui voyage dans les cieux.

Երկնապարգեւ V. Երկնածին.

Երկնապիշ a. qui regarde au ciel; — լինել, regarder le ciel, fixer ses regards au ciel.

Երկնաքար V. Օդաքար.

Երկնաստեղծ a. qui a créé le ciel.

Երկնատեղաց a. tombé du ciel.

Երկնաւոր, աց a. céleste, divin.

Երկնաքաղաքացի a. citoyen, habitant des cieux.

Երկնեմ, եցի va. être en mal d'enfant, être en travail, éprouver les douleurs de l'enfantement; fig. souffrir cruellement; élaborer, méditer, couver, projeter, s'aviser, songer; մեծամեծս՝ խորհուրդս մեծամեծս —, former, concevoir de grands, de plus hauts desseins; — խմիտս, former, concevoir le dessein.

Երկնուղէշ a. qui porte ses branches jusque vers les nues.

Երկնուստ, յերկնուստ adv. du ciel, du haut des cieux.

Երկնչիմ, երկեայ, երկի'ր vn. craindre, avoir peur, s'effrayer; երկեան յոյժ երկիւղ

մեծ, leur frayeur devint extrême, ils ont eu grande peur; — յերեսաց ուրուք, avoir peur de qn., le craindre.

Երկնչոտ V. Երկչոտ.

Երկշաբաթի, Թւոյ s. lundi.

Երկոտանի, անւոյ, անեաց a. qui a deux pieds; — է մարդ, l'homme est un bipède.

Երկոտասան, ից a. douze.

Երկոտասանածալ a. impr. in-douze.

Երկոտասանամեայ, Երկոտասանամեան, մենից a. de douze ans, âgé de douze ans.

Երկոտասանանիստ s. dodécaèdre.

Երկոտասանեակ, նեկի sm. douzaine.

Երկոտասաներորդ, աց a. douzième.

Երկոտասանեքեան, Երկոտասանեքին, եցունց a. tous les douze.

Երկոտասանիցս adv. douze fois.

Երկու, կուց, կոքումբք, երկուք a. deux; adv. deuxième.

Երկուանք V. Յերկուանք.

Երկունք V. Երկն.

Երկուշաբաթի, Թւոյ s. m. lundi.

Երկուորածին a. qui enfante ou met bas des jumeaux.

Երկուորեակ s. jumeau, jumelle; couple, paire.

Երկուորի, րւոյ s. a. jumeau, jumelle; qui enfante ou met bas des jumeaux; —ք s. testicules.

Երկուցանեմ V. Երկեցուցանեմ.

Երկոքեան, Երկոքին, կոցունց a. s. tous les deux; —եւս, l'un et l'autre.

Երկչոտ, աց a. timide, peureux, craintif, poltron, couard.

Երկչոտիմ, եցայ vn. s'intimider.

Երկչոտութիւն s. timidité, poltronnerie, couardise.

Երկպառակ a. divisé, désuni, en désaccord; — լինել, être divisé, avoir des divisions; — կուսակցութիւն, faction.

Երկպառակեմ, եցի va. diviser, mettre en discorde, en désaccord, désunir.

Երկպառակիմ, կեցայ vn. se diviser, entrer en discorde, être en désaccord, en dissidence, se désunir.

Երկպառակութիւն sm. discorde, division, dissension, désunion, scission, mésintelligence.

Երկպատիկ a. double; adv. doublement.

Երկպատկեմ, եցի va. doubler.

Երկսայրաբանութիւն s. dilemme.

Երկսայրի a. à deux tranchants.

Երկստուերեան a. amphiscien.

Երկտիրեան a. qui a deux maîtres.

Երկրաբան, ից s. géologue.

Երկրաբանական a. géologique.

Երկրաբանութիւն sm. géologie.

Երկրաբաշխական a. géodésique.

Երկրաբաշխութիւն s. géodésie.

Երկրաբուղխ a. produit, sorti de la terre.

Երկրագիտութիւն s. géognosie.

Երկրագնաց, ից a. qui marche sur la terre.

Երկրագործ, աց s. agriculteur, cultivateur.

Երկրագործական a. agricole, rural, aratoire.

Երկրագործեմ, եցի va. cultiver la terre, s'occuper, faire de l'agriculture.

Երկրագործութիւն s. agriculture.

Երկրագունտ, գնտոյ s. m. globe terrestre, sphère.

Երկրագիր, Երկրագրութիւն V. Աշխարհագիր, Աշխարհագրութիւն.

Երկրախօս, etc. V. Երկրաբան, etc.

Երկրածին a. né de la terre.

Երկրակալ, Երկրակալութիւն V. Աշխարհակալ, Աշխարհակալութիւն.

Երկրական a. terrestre.

Երկրակեաց a. qui vit sur la terre, terrestre; — կեանք, vie mondaine.

Երկրակոխ a. qui foule, qui marche sur la terre, terrestre.

Երկրամած V. Գետնամած.

Երկրային V. Երկրաւոր.

Երկրանախանձ V. Գետնանախանձ.

Երկրաշարժ V. Գետնաշարժ.

Երկրաչափ, ից, աց s. géomètre.

Երկրաչափական a. géométrique.

Երկրաչափութիւն sm. géométrie.

Երկրաչափօրէն adv. géométriquement.

Երկրապարար a. qui engraisse la terre.

Երկրապարփակ a. qui entoure la terre.

Երկրապիշ' լինիմ vn. fixer ses regards à terre.

Երկրասէր a. qui aime le monde, mondain; qui aime son pays.

Երկրասնունդ a. nourri sur la terre, terrestre.

Երկրասոյզ a. enfoncé dans la terre, enfoui.

Երկրաստեղծ a. qui a créé le monde; créé de la terre, terrestre.

Երկրատարած a. répandu sur toute la terre.

Երկրաւոր, աց a. terrestre, mondain.

Երկրաքարշ V. Գետնաքարշ; — այր, homme charnel, sensuel, voluptueux; — բերկրութիւնք, plaisirs sensuels, charnels.

Երկրաւորութիւն sm. mondanité.

Երկրորդ, աց a. second, deuxième; second, remplaçant; adv. deuxièmement, secondement, en second lieu; — անգամ, une seconde fois; — առնել զիմն իրիք, regarder

une chose comme l'accessoire de.

Երկրորդաբար adv. au second rang, secondairement; accessoirement.

Երկրորդական a. secondaire, accessoire, intermédiaire.

Երկրորդեմ, եցի va. réitérer, répéter.

Երկրորդութիւն s. V. Երկրորդումն; second rang.

Երկրորդումն s. réitération, répétition; — օրինաց, deutéronome.

Երկրորդուստ s. liste.

Երկրպագեմ, եցի vn. se prosterner, adorer.

Երկրպագու, աց a. s. adorateur.

Երկրպագութիւն s. adoration, prosternation, culte; — — մատուցանել, adorer.

Երկցեղ V. Երկպառակ.

Երկփեղկ a. divisé en deux, désuni; յերկփեղկս լինել, se diviser, être en désaccord.

Երկփեղկեմ, եցի va. diviser en deux, partager; désunir, mettre en désaccord.

Երկփեղկիմ, եցայ vn. être divisé en deux, se diviser.

Երկփեղկումն s. division.

Երկք V. Երկ.

Երկօրեայ a. de deux jours; adv. dans deux jours.

Երնեմ V. Հռնեմ.

Երնջնակ, ակաց s. bot. érynge.

Երշիկ, շկի sm. saucisse; saucisson.

Երոււխ s. flocon de coton.

Երջանիկ, նկաց a. heureux, fortuné; — առնել, rendre heureux; — լինել, être heureux.

Երջանկանամ, ացայ vn. être heureux.

Երջանկաւէտ a. très-heureux, bienheureux; — աւուրք, trop heureux jours.

Երջանկութիւն s. bonheur, félicité.

Երք sm. moisissure; carie, pourriture, putréfaction.

Երրակի a. triple; adv. de trois sortes.

Երրեակ a. ternaire; trois; s. terne, nombre ternaire; nombre de trois.

Երրորդ, աց a. troisième; adv. troisièmement, en troisième lieu; s. le tiers.

Երրորդական a. ternaire; tertiaire; — հողք, terrains tertiaires.

Երրորդեմ, եցի va. tripler; répéter trois fois.

Երրորդութիւն sm. trinité; triplicité.

Երփն s. huance; couleur, teint; — առնուլ, briller de diverses nuances.

Երփն երփն adj. nuancé, éclatant; adv. de mille, de diverses nuances; — երանգօք, avec mille couleurs nouvelles, de toutes sortes de couleurs; — փայլկանել՝ փայտանել յի մեքէ, briller de mille nuances, de mille couleurs; éclater des plus vives couleurs.

Երփնագեղ a. de belles nuances.

Երփնագոյն a. de diverses nuances, nuancé.

Երփնաներկ a. teint de diverses nuances.

Երփնափայլ a. qui brille de diverses, de belles nuances.

Երփնեմ, եցի va. nuancer.

Երփներանգ V. Երփնագոյն.

Եւ conj. et; même; ոչ մին եւ ոչ միւսն, ni l'un ni l'autre; — այլն adv. et cætera; — արդ conj. or, donc; եւ, եւ, et, et; — զի, — քանզի conj. puisque.

Եւեթ adv. seulement, uniquement.

Եւթն V. Եօթն.

Եւս conj. adv. encore, de plus, davantage; — առաւել, d'autant plus, à plus forte raison; — քան զ— adv. de plus en plus.

Եւրոպական s. européen.

Եւրոպացի, ցւոյ a. s. européen; —ք, les Européens.

Եփ s. cuisson; * — ելլել, bouillir.

Եփեմ, եցի va. cuire; faire bouillir; cuire, mûrir.

Եփիմ, փեցայ vn. cuire; bouillir.

Եփենէ V. Ոսկրկուլ.

Եփիչ, Եփող s. cuiseur.

Եփոյ, ից, Եփոց, աց s. potage aux herbes; méd. décoction, tisane.

Եփուտ s. éphod.

Եքինէիս sm. échène.

Եքինոս s. oursin, hérisson de mer.

Եօթանասնամեայ a. âgé de soixante-dix ans; եօթանասնամենիւք ուրեմն էր, il avait au moins soixante-dix ans.

Եօթանասնեկի, Եօթանասնեկին adj. adv. soixante-dix fois.

Եօթանասնեմի a. septuagénaire.

Եօթանասներորդ, աց adj. soixante-dixième.

Եօթանասուն, սնից adj. soixante-dix.

Եօթանեքեան, Եօթանեքին, Եօթնեքեան, Եօթնեքին, Նեցունց a. s. tous les sept.

Եօթն, Թին, Թան, Թանք, Թանց a. sept; — անգամ, sept fois.

Եօթնալոյս a. qui brille de sept lumières.

Եօթնածին a. s. mère de sept enfants.

Եօթնաղի a. à sept cordes; s. heptacorde.

Եօթնաճրագ a. à sept bougies (candélabre).

Եօթնամեայ a. septénaire, de sept ans, âgé de sept ans.

Եօթնամսեայ adj. de sept mois.

Եօթնանկիւն, կեան s. heptagone.

Եօթնաշաճեան adj. à sept branches (candélabre).

Եօթնաստեղեան a. à sept étoiles.

Եօթնարփեան, Եօթնարփի V. Եօթնալոյս.

Եօթնեակ, եկի a. sept; s. la semaine.

Եօթնեկան a. sept.

Եօթնեկին adv. sept fois.

Եօթնեամեան a. âgé de sept ans.

Եօթներեակ a. nombre de sept, nombre septénaire; sm. semaine.

Եօթներորդ, աց a. septième; s. semaine.

Եօթներորդեմ, եցի va. répéter sept fois.

Եօթնեւտասան, սանց a. dix-sept.

Եօթնուտասանամեայ, **Եօթնուտասանամի** a. de dix-sept ans; âgé de dix-sept ans.

Եօթնուտասաներորդ, աց a. dix-septième.

Եօթնպատիկ a. septuple; adv. au septuple.

Եօթնօրեայ, րէի a. de sept jours.

Ձ (za) s. sixième lettre de l'alphabet et la quatrième des consonnes; six, sixième.

Ձազիր, զրաց a. malpropre, sale, dégoûtant, crásseux; fig. impur, sale, vilain, déshonnête, honteux, obscène, licencieux, ignoble, flétrissant, infâme.

Ձազրաբան a. qui tient des propos obscènes.

Ձազրաբանեմ, եցի vn. tenir des discours orduriers, des propos obscènes, dire des saletés.

Ձազրաբանութիւն sm. discours orduriers, propos obscènes, gros mots, paroles obscènes.

Ձազրաբերան a. mal embouché.

Ձազրագործ, աց adj. qui fait des actions honteuses, obscènes.

Ձազրագործութիւն s. action honteuse, conduite déshonorante.

Ձազրաթորմի adj. vilain, hideux.

Ձազրալի, Ձազրալից V. Ձազիր.

Ձազրախօս V. Ձազրաբան.

Ձազրահոտ, Ձազրահոտութիւն V. Գարշահոտ, etc.

Ձազրաձայն a. qui a une détestable, vilaine voix.

Ձազրանամ, ացայ vn. se salir, se souiller; se dégoûter,

avoir de l'aversion, de la répugnance.

Զազրատեսիլ a. dégoûtant, hideux, repoussant, laid, malpropre.

Զազրացուցանեմ, ուցի va. salir, souiller.

Զազրիմ V. Զազրանամ.

Զազրոտի, տւոյ, տեաց adj. sale, dégoûtant, hideux; sm. idole.

Զազրութիւն s. saleté, souillure, turpitude.

Զաճաճ a. chétif, grêle.

Զականեմ, եցի va. regarder, jeter les yeux, contempler, apercevoir.

Զակատիմ, տեցայ vn. se passionner pour, s'acharner à ou après, s'affoler ou raffoler de qn., de qch., aimer passionnément, éperdument qn., être transporté d'amour pour, être épris ou éperdument amoureux de, s'attacher trop, avec fureur, avec excès à, s'appliquer avec ardeur à, se laisser entraîner à, par, ne songer qu'à, s'enticher de, s'engouer de, se livrer à, se livrer avec passion à, être entiché, coiffé de; — զհետ, être attaché à; — զհետ գեղարուեստից, être passionné, possédé de l'amour des beaux-arts; — ի խաղս, s'acharner au jeu.

Զակատումն sm. action de s'attacher trop à, acharnement.

Զաhանդելի a. affreux.

Զաhանդիմ V. Երկնչիմ.

Զառփառփուն a. inconstant, incertain, hasardeux, chanceux, misérable, faible; — բաւրիք բախտի, les fragiles biens de la fortune.

Զամբիկ s. jument, cavale.

Զամբիղ, Զամբիւղ, բղոց s. corbeille, panier.

Զայգոյ adv. le lendemain.

Զայրագին a. emporté, furieux, fâché; adv. en colère, avec colère, en fureur.

Զայրագնեցուցանեմ, ուցի va. mettre en colère, irriter, fâcher, courroucer, aigrir, exaspérer, déchaîner, échauffer la bile à qn., le pousser à bout.

Զայրագնիմ, նեցայ vn. s'emporter, se mettre en colère, s'irriter, s'indigner, se fâcher, s'aigrir, s'exaspérer, se courroucer.

Զայրանամ, ացայ vn. V. Զայրագնիմ; empirer, s'envenimer; Զայրանայ վէճն, la dispute s'échauffe; զայրանայ ախտն, son mal empire.

Զայրանք, նաց s. augmentation (d'un mal).

Զայրացկոտ a. irascible, emporté, emporte-pièce; — բնութիւն, caractère prompt, entier, violent.

Զայրացութիւն, Զայրացումն s. emportement, exaspération, colère, indignation, irritation, déchaînement.

Զայրացուցանեմ, ուցի va. V. Զայրագնեցուցանեմ; empirer, envenimer.

Զայրացուցիչ a. irritant, révoltant.

Զայրոյթ sm. emportement, exaspération, colère, fureur, rage, courroux, dépit, ressentiment; արծարծանէրանդրէն — նորա, son courroux se rallumait; բորբոքել ի —, échauffer la bile à qn., exciter ou enflammer sa colère; անհաշտ —, rage implacable; ի — սրտմտութեան, dans le transport de la fureur; առ — կատաղութեան, dans sa fureur; առ —, de dépit; լալ առ սրտին —, pleurer de dépit; առ սրտիս —, dans ma fureur.

Զայրուցք V. Զայրոյթ.

Զանազան, ից a. différent, varié, distinct.

Զանազանակ s. différence; a. différent.

Զանազանեմ, եցի va. distinguer, mettre la différence, varier, diversifier, nuancer.

Զանազանիմ, եցայ vn. différer, se distinguer, varier.

Զանազանութիւն sm. différence, distinction, diversité, variété; — կարծեաց, divergence d'opinions.

Զանալութ V. Ընձուղտ.

Զանգակ, աց s. cloche; — հարկանել, sonner la cloche.

Զանգակաձեւ a. en forme de cloche; bot. a. s. campaniforme.

Զանգակածաղիկ s. campanule.

Զանգակատուն, տանց sm. clocher.

Զանգակիկ s. campanule; clochette.

Զանգանեմ, գի; **Զանգեմ**, գեցի va. pétrir; empâter, gâcher.

Զանգիկ s. sonnette; chim. cloche; bot. campanule.

Զանգիտանամ V. Զանգիտեմ.

Զանգիտանք V. Երկիւղ.

Զանգիտեմ V. Երկնչիմ.

Զանգիտեցուցանեմ V. Երկեցուցանեմ.

Զանգիտութիւն V. Երկիւղ.

Զանգուած, ոց sm. pâte; masse.

Զանխլաբար V. Զանխուլ.

Զանխլանամ, ացայ vn. se cacher, se tenir caché, se dérober, échapper à tous les yeux, être caché, inconnu à qn., va. ignorer, ne pas savoir.

Զանխլացուցանեմ, ուցի va. cacher, dérober.

Զանխուլ a. caché, dérobé, secret, ignoré, clandestin; adv. secrètement, en cachette, à la dérobée, sans qu'on le sache, furtivement, à l'insu de tout le monde; sourdement, en catimini; s. cachette, endroit secret; — ինեկիքս սպրդել, se glisser en tapinois; ոչ ինչ — է յինէն՝ ի քէն, je n'ignore pas, tu n'ignores pas sans doute, vous le savez bien, vous le savez trop bien; — էր, n'était pas connu.

Զանկապան, աց s. bas.

Զանց sm. transit; զանցիւ, par transit; — առնել, passer,

omettre, laisser de côté, passer outre, passer sous silence; dépasser, surpasser, l'emporter sur; — լինել, être omis, laissé de côté; échapper à la connaissance, à l'attention.

Հանցանեմ, **նցի** vn. passer par-dessus, dépasser, franchir; s'échapper, s'esquiver; transgresser, enfreindre, pécher, manquer, faillir; — ou անցանել —, surpasser, dépasser, exceller, l'emporter sur, avoir l'avantage sur; — զհասակաւ, être avancé en âge.

Հանցումն s. transgression, prévarication.

Հանցուցանեմ, **ուցի** va. passer, traverser, dépasser; faire passer, faire traverser ou dépasser; faire transgresser, faire faillir ou échouer; ometire, négliger; surpasser, faire surpasser; անցուցանել —, surpasser, dépasser, l'emporter sur.

Հաչացող, **աց** a. aveugle; — կիրք, passions aveugles.

Հառածանեմ, **ծի** va. détourner, égarer, pervertir, corrompre, jeter, entraîner, faire tomber.

Հառածանիմ, **ծայ** vn. se détourner, s'égarer, s'abandonner à la débauche, tomber; s'adonner, se laisser aller, s'absorber, s'éprendre, être épris, être en proie à ses passions, y être livré, se laisser séduire par, s'engager, se précipiter dans; զանձամբ —, être sur ses gardes, revenir à soi; յախտս իւր —, lâcher bride à ses passions, s'y abandonner; ի տխուր խորհուրդս —, se livrer à des idées tristes, broyer du noir.

Հառածանք, **նաց** s. égarement, faute; վերածել զոք ի զառածանացն, ramener qn. de ses égarements.

Հառամ a. décrépit; — ծառ, vieil arbre.

Հառամանամ, **ացայ** vn. être décrépit, être dans la décrépitude, tomber en enfance.

Հառամացեալ, **Հառամեալ** a. décrépit, caduc.

Հառամութիւն s. décrépitude.

Հառանցանք, **նաց** s. radotage, délire, extravagance, déraisonnement, transport; faute, égarement; — կրից, transport des passions; —նօք, avec transport.

Հառանցեալ adj. radoteur, extravagant; բանք զառանցելոց, rêverie.

Հառանցեմ, **ցեցի**, **ցի** vn. radoter, avoir le délire, délirer, déraisonner, extravaguer, être en délire, hors de lui-même; se dérégler, s'égarer.

Հառանցութիւն V. Հառանցանք et Հառամութիւն.

Հառանցուցանեմ, **ուցի** va. détourner, égarer, tromper.

Հառաջատր, **աց** adj. celui qui est préposé à, intendant, chef; mis en avant, exposé aux yeux, mis en vue; proposé, destiné, offert.

Ձառաջադրութիւն s. proposition; հաց —ն, les pains de —.

Ձառաջեայք, Հաց զառաջէից, pains de proposition.

Ձառաջեաւ, Ձառաջեօք adv. devant, en présence.

Ձառաջեմ V. Յառաջեմ.

Ձառաջինն adv. pour la première fois, premièrement, d'abord, de prime abord, tout d'abord, dès l'abord.

Ձառ ի Թափ, ի a. penchant, qui va en pente; s. penchant, pente, descente, versant.

Ձառիկ, ռկի sm. réalgal, réalgar.

Ձառ ի կող sm. penchant, pente, côte, coteau.

Ձառ ի կողեալ a. penché, incliné, de côté, en pente.

Ձառ ի վայր, ից V. Ձառ ի Թափ.

Ձառ ի վեր adj. qui va en montant; s. chemin montant, montée, coteau.

Ձառ ի վերակ, ի sm. petite montée.

Ձառնաւուխտ s. satin.

Ձառքաշ sm. vêtement à queue, robe traînante.

Ձատ a. séparé, isolé; ի — կալ, rester —; adv. séparément, isolément, à part.

Ձատական a. séparé.

Ձատանեմ, տի, Ձատեմ, եցի va. séparer, isoler, détacher; choisir, trier.

Ձատանիմ, տայ vn. se séparer, se détacher.

Ձատիկ, տկի sm. Pâques; մինչեւ ց—, jusqu'à Pâques; ի զատկի, à Pâques.

Ձատկական a. pascal; ընդունել զ— հաղորդութիւն, faire ses pâques: — գառն, agneau pascal.

Ձատկածաղիկ V. Կորինգն.

Ձատումն s. séparation.

Ձատուցանեմ, ուցի va. séparer, détacher, isoler.

Ձատուցումն sm. isolation, isolement.

Ձատչիմ, տեայ vn. être séparé.

Ձարամար a. violent, impétueux.

Ձարգանամ, ացայ vn. s'avancer, faire progresser, des progrès, se développer, prendre essor; prendre des accroissements, grandir; — հասակաւ, grandir, s'avancer en âge.

Ձարգացուցանեմ, ուցի va. agrandir, accroître; faire prospérer, faire faire des progrès, avancer, développer.

Ձարգացումն sm. avancement, progrès, développement, culture; croissance, agrandissement.

Ձարգուն a. nubile, pubère, adulte.

Ձարդ, ուց sm. ornement, enjolivement, décoration, embellissement; parure, toilette; — պարծանաց լինել ի միք, faire le principal ornement de; — առնուլ, առնուլ զ— զանձամբ, se parer; ի զէն եւ ի—վառիլ, s'armer; —երկնից, les étoiles.

Զարդագիր s. ornemaniste; lettre ornée.

Զարդագրութիւն s. ornement, ornementation.

Զարդախօս a. qui a un style orné, phrasier.

Զարդակից a. qui a la même parure.

Զարդանկար s. ornement.

Զարդասէր a. qui aime la parure, la toilette, coquet, petit-maître.

Զարդասիրութիւն s. amour, goût de la parure, de la toilette, coquetterie.

Զարդարանք V. Զարդ.

Զարդարեմ, եցի va. orner, parer, embellir, enjoliver, ajuster; —իմ, vn. se parer, s'ajuster.

Զարդարիչ s. celui qui orne, décorateur.

Զարդարկոտ V. Զարդասէր.

Զարդարկոտութիւն V. Զարդասիրութիւն.

Զարդարուն a. orné, paré, pimpant, enjolivé.

Զարդիս adv. à présent, maintenant, aujourd'hui.

Զարթմնի ձարկանիմ vn. se réveiller.

Զարթնում, թեայ vn. s'éveiller, se réveiller (au propre et au figuré); — յանկարծ, se réveiller en sursaut; — ի քնոյ, se réveiller.

Զարթումն s. éveil, réveil.

Զարթուն a. éveillé, réveillé.

Զարթուցանեմ, ուցի va. éveiller, réveiller (au propre et au figuré); — զարմանս՝ զարմանալիս, exciter de l'admiration, de l'intérêt; — զաչս ուրուք, dessiller les yeux à qn.

Զարթուցիչ a. qui éveille, qui réveille; s. réveil, réveille-matin.

Զարթչիմ V. Զարթնում.

Զարկ s. coup, choc; pouls; V. Երակ.

Զարկած V. Զարկուած.

Զարկանեմ, կի va. frapper, battre.

Զարկանիմ, կայ vn. être battu, abattu, renversé; — զգետնի, tomber par terre, être renversé par terre.

Զարկուած sm. coup, choc.

Զարկուցանեմ, ուցի va. frapper, battre, heurter; զգետնի —, V. Զգետնեմ; — զվիմի, frapper contre la pierre.

Զարհուրագին a. épouvantable, horrible, effrayant.

Զարհուրանք, նաց s. terreur, frayeur, effroi, épouvante, horreur, consternation.

Զարհուրելի a. redoutable, épouvantable, formidable, effrayant, terrible, horrible.

Զարհուրեցուցանեմ, ուցի va. épouvanter, terrifier, effrayer, frapper de terreur, d'épouvante, saisir d'effroi.

Զարհուրեցուցիչ V. Զարհուրելի.

Զարհուրիմ, րեցայ vn. s'épouvanter, être frappé d'épouvante, de terreur, avoir grand' peur, redouter, frémir, être saisi de crainte, de frayeur, d'horreur, avoir horreur.

Զարմ, ից s. race, sang, famille; —ին արժանի, digne de sa naissance.

Զարմանագործ; աց s. qui fait des miracles, thaumaturge; adj. admirable, merveilleux, prodigieux.

Զարմանագործք s. prodiges, merveilles.

Զարմանագործեմ, եցի va. faire des prodiges.

Զարմանագործութիւն s. action de faire des prodiges; prodige, miracle.

Զարմանազան a. merveilleux, charmant.

Զարմանալի adj. étonnant, surprenant; admirable, merveilleux, prodigieux, miraculeux.

Զարմանալիք, լեաց s. merveilles, prodiges, miracles; étonnement, admiration; եղեն — ի վերայ ամենեցուն, tous furent saisis d'étonnement.

Զարմանակերտ a. construit d'une manière étonnante.

Զարմանամ, ացայ vn. s'étonner, admirer, être surpris de, s'émerveiller.

Զարմանահրաշ, **Զարմանապանչ** adj. merveilleux, surprenant, prodigieux, ravissant.

Զարմանք, նաց s. étonnement, admiration, surprise, extase; զի՞նչ — եԹէ, faut-il s'étonner que; — են, c'est étonnant, c'est singulier; — մեծ այն են, c'est bien étonnant, il faut s'étonner que; չեն ինչ —, cela n'est pas étonnant, il n'y a rien d'étonnant; — կալան զիս, l'étonnement m'a pris, je fus saisi d'étonnement; որպիսի՛ — կալան զիս, quelle fut ma surprise! ի կարմանս ըմբռնել, saisir d'admiration; ի զարմանս ածել՝ կացուցանել, étonner, faire éclater l'admiration, donner ou causer de l'admiration à qn.; զարմանս առնել, ընդ զարմանս գալ, s'étonner, être saisi d'admiration, être dans l'admiration.

Զարմացական a. admiratif.

Զարմացումն s. V. Զարմանք; ի զարմացման լինել, être ravi en extase, s'extasier; ի — գալ, être ravi, s'étonner; — ածել ամենեցուն, exciter l'admiration générale.

Զարմացուցանեմ, ուցի va. étonner, surprendre, ravir, émerveiller, faire ou être l'admiration de.

Զարմացուցիչ a. qui étonne, étonnant, surprenant.

Զարտուղեցուցանեմ, ուցի va. dérouter, dévoyer, détourner du chemin, fourvoyer; égarer.

Զարտուղի adj. fourvoyé, dévoyé, dérouté, écarté, détourné; égaré; — անկանիմ՝ գնամ, V. Զարտուղիմ; — հանեմ, V. Զարտուղեցուցանեմ.

Զարտուղիմ, ղեցայ vn. se dérouter, se tromper de chemin, faire fausse route, se dévoyer, se fourvoyer; s'écar-

ter du droit chemin, se détourner, dévier; s'égarer.

Ձարտուղում s. déviation; — լուսոյ, aberration de la lumière.

Ձարօշ, ի s. germandrée.

Ձաւակ, աց s. enfant, fils; rejeton, race; descendants; յարուցանել ումեք —, donner des enfants à qn.

Ձաւակասէր V. Որդեսէր.

Ձբաղանք, նաց s. occupation; — մտաց, distraction.

Ձբաղասէր a. qui aime l'occupation.

Ձբաղեցուցանեմ, ուցի va. occuper, distraire par des affaires.

Ձբաղիմ, Ձբաղնում, ղեցայ vn. s'occuper, être occupé; — մտօք, être distrait, se distraire.

Ձբաղութիւն, Ձբաղումն s. occupation; distraction.

Ձբօսանամ ou Ձբօսանիմ, ացայ vn. V. Ձբօսնում; se distraire, s'occuper.

Ձբօսանք, նաց s. amusement, divertissement, distraction, passe-temps, récréation, plaisir, menus plaisirs; distraction, occupation; agitation d'esprit, vie agitée; vagues, fluctuation, orage, tempête; eaux, torrent, flux et reflux.

Ձբօսասէր a. qui aime les amusements, les divertissements, qui aime à s'amuser; — մանկութիւն, jeunesse folâtre.

Ձբօսասիրութիւն s. amour des amusements, goût des divertissements.

Ձբօսացուցանեմ, Ձբօսեցուցանեմ, ուցի va. amuser, divertir, récréer, distraire.

Ձբօսնում, սայ vn. s'amuser, se divertir, se récréer, prendre ses ébats.

Ձբօսումն s. divertissement, amusement.

Ձբօսուցանեմ V. Ձբօսացուցանեմ.

Ձբօսեցուցիչ, Ձբօսուցիչ a. amusant, divertissant, récréatif.

Ձգալի a. sensible; —ք, les choses, les objets sensibles; ընդ զգալիս պշնուլ, se livrer aux sens.

Ձգածիմ, ծայ, Ձգածնում, ծեայ vn. affecter, être affecté, contracter, recevoir, avoir, s'engager; porter sur soi.

Ձգածումն s. m. action de mettre ou de porter sur soi; affection.

Ձգամ, ացի vn. sentir, ressentir; s'apercevoir; — յառաջագոյն, pressentir; անձին —, reprendre ses sens, revenir à soi, se remettre.

Ձգայաբար adv. sensiblement.

Ձգայազիրկ a. privé de ses sens, insensible.

Ձգայական, աց a. sensible; sensuel.

Ձգայականութիւն s. sensibilité.

Ձգայասէր a. qui aime ses sens, sensuel.

Զգայասիրութիւն s. amour des sens, sensualité.

Զգայարան, աց s. sensorium, siége ou foyer de la sensation, sens, organe de la sensation.

Զգայաւոր a. sensible, qui tombe sous les sens.

Զգայութիւն s. sentiment; sensation; raison, intelligence, sens; ընդ —իւ անկանել, tomber sous le sens; —ք, les sens; ձգիլ ի զգայութեանց, être entraîné par les sens; ի— գալ, sentir, reprendre ses sens.

Զգայուն, այնոց a. sensible; sensé, intelligent; —ք, s. les sens.

Զգայռ, ռոց s. rapport, rot.

Զգայռիմ, ռեցայ vn. roter, faire des rots, avoir des rapports; vomir, rejeter.

Զգայռութիւն, **Զգայռումն** V. Զգայռ.

Զգաստ, ից a. avisé, vigilant. attentif; sage, prudent, sobre, modéré, tempéré; — լինել, être averti, s'apercevoir de; — առնել, avertir.

Զգաստանամ, ացայ vn. être sage, prudent, être dans son bon sens, se corriger, être détrompé, revenir à la raison.

Զգաստասէր a. sobre, honnête, sage, chaste; philosophe.

Զգաստասիրութիւն s. sobriété, philosophie.

Զգաստացուցանեմ, ուցի va. rendre sage, corriger, ramener ou mettre à la raison, remettre en son bon sens.

Զգաստութիւն s. bon sens, sagesse, retenue, prudence; tempérance, chasteté; vigilance, attention; — մտաց, présence d'esprit; ածել ի —, réduire à la raison, ramener dans la bonne voie, corriger, convertir; գալ՝ դառնալ ի —, revenir de ses égarements, revenir à soi, se corriger, se convertir; — ի յաջողուածս, modération dans la prospérité; — ի կերակուրս, sobriété.

Զգացումն sm. sentiment; sensation; action de faire sentir, d'avertir.

Զգացուցանեմ, ուցի va. faire sentir, faire savoir, avertir.

Զգենլի a. mettable.

Զգենլիք, լեաց s. vêtements, habits.

Զգենում, զգեցայ vn. s'habiller, se vêtir; բարւոք զգենու, il se met, s'habille bien; — հանդերձս ուրախութեան, prendre ses habits de joie; զօրութիւն —, se revêtir de la force, prendre de nouvelles forces.

Զգեստ, ուց s. habit, vêtement, habillement.

Զգեստակալ, ի sm. porte-manteau.

Զգեստառութիւն V. Սքեմառութիւն.

Զգեստաւորեմ V. Զգեցուցանեմ.

Զգեստաւորիմ V. Զգենում.

Զգեստիկ s. méchant vêtement.

Զգետնեմ, եցի va. atterrer,

jeter par terre, terrasser, frapper contre terre, étendre à terre, abattre, renverser.

Զգեցուցանեմ, ուցի va. habiller, vêtir, revêtir; fig. — ամօթ, couvrir de honte, confondre.

Զգլխեմ, եցի vn. avoir la tête troublée, se griser.

Զգնամ, ացի vn. se promener, faire un tour.

Զգոյշ, իզ a. qui prend ses précautions, précautionné, qui est sur ses gardes, circonspect, avisé, réservé, modéré; sûr, assuré; զգուշ լինել՝ կալ, V. Զգուշանամ; ի զգուշի առնել, V. Զգուշացուցանեմ; — լեր ի դատից, fuyez les procès.

Զգուշալի adj. dont il faut prendre garde, dangereux; sûr, certain, assuré.

Զգուշանամ, ացայ vn. se garder, se tenir en garde, sur ses gardes, être en garde contre, se donner garde de, prendre garde à, prendre ses précautions, ses mesures, se précautionner, se préserver, user de précaution, avoir de la précaution, éviter, se mettre à l'abri; diriger l'attention sur qch., être attentif, avoir l'œil à; — ի կերակրոց, faire diète; — ի կառաց, se garer des voitures.

Զգուշացուցանեմ, ուցի va. précautionner, prémunir, assurer, préserver.

Զգուշացուցիչ a. préservatif.

Զգուշաւոր V. Զգոյշ.

Զգուշեաւ adv. avec précaution, soigneusement, scrupuleusement.

Զգուշութիւն s. précaution; circonspection, ménagement, attention, réserve; — ի կերակրոց, diète, régime; —ք, avec précaution, avec ménagement, avec soin; յառաջատես —, prévoyance.

Զգրգռեմ, եցի va. provoquer, irriter.

Զգրգռիմ, եցայ va. se provoquer, s'irriter.

Զգօն, իզ a. sage, posé, modéré, grave, sérieux, discret; apprivoisé; sage, savant.

Զգօնաբարոյ, իզ, Զգօնամիտ a. sage, paisible, affable.

Զգօնանամ, ացայ vn. devenir sage, revenir à la raison; s'apprivoiser.

Զգօնացուցանեմ, ուցի va. rendre sage, ramener à la raison; apprivoiser, adoucir.

Զգօնութիւն s. sagesse, humeur paisible; sagesse, bon sens, raison, modération, discrétion.

Զեան s. dommage, dégât.

Զելանեմ, ելի vn. sortir, franchir, s'affranchir.

Զեկուցանեմ V. Ծանուցանեմ.

Զեկուցիչ s. arith. exposant.

Զեկուցումն V. Ծանուցումն.

Զեղանիմ, ղայ vn. franchir les bords, déborder, dégorger, regorger, se répandre, inonder, s'épancher; affluer, abonder, foisonner, se combler;

զեղաւ սիրտ նորա, son cœur s'épancha.

Զեղխ, խց adj. débauché, libertin, dissolu, déréglé; prodigue; glissant, peu sûr, vacillant, inconstant.

Զեղխագործութիւն sm. débauche.

Զեղխանամ, ացայ, Զեղխիմ, խեցայ vn. se livrer à la débauche, à des excès, être dissolu; vivre dans le luxe, dans la prodigalité.

Զեղխութիւն s. débauche, excès, dissolution, prodigalité, profusion, luxe.

Զեղծ, ից a. dissolu, déréglé, licencieux, libertin, débauché; gâté, corrompu; — գնացք, dissolution, mollesse.

Զեղծանեմ, ծի, Զեղծեցուցանեմ, ուցի va. gâter, abîmer, corrompre; abuser, tromper, séduire.

Զեղծանիմ, ծայ vn. abuser de; s'abuser, se tromper; se gâter, se détruire, s'abîmer; — իշխանութեամբն, abuser de son pouvoir.

Զեղծեմ, ծեցի V. Զեղծանեմ.

Զեղծմտութիւն sm. libertinage, corruption ou aliénation d'esprit.

Զեղծութիւն s. abus; —Ե ժամանակ, temps corrompu.

Զեղծումն sm. abus; զեղծմունք, les abus.

Զեղծուցանեմ V. Զեղծանեմ.

Զեղում, զի va. faire déborder, verser, répandre, épancher, combler.

Զեղում V. Զեղանիմ.

Զեղումն sm. débordement, dégorgement; épanchement, effusion; — սրտի, épanchement, effusion de cœur; — խնդութեան, transport de joie.

Զեղուն adj. très-plein comble, plein par-dessus les bords.

Զեղուցանեմ V. Զեղում.

Զեղչական a. elliptique.

Զեղչեմ, եցի va. éclipser, obscurcir, couvrir; laisser de côté, passer sous silence, omettre; abréger, retrancher, passer légèrement sur, effleurer; com. escompter.

Զեղչումն s. ellipse; com. escompte; — առնել, faire un escompte, l'escompte.

Զեղջ, զղջի s. repentir, regret, remords; — եւ ապաշաւ լինել, ի — գալ, ի — ապաշաւանաց գալ, se repentir, venir à résipiscence, faire pénitence.

Զեն s. sacrifice.

Զենարան, աց sm. autel; abattoir.

Զենիթ V. Գագաթնակէտ.

Զենլի, լեաց s. victime.

Զենում, նի va. immoler, sacrifier; tuer.

Զենումն sm. immolation, sacrifice; զենմունք զոհից, sacrifices.

Զեռամ, ացի vn. serpenter, ramper; fourmiller, grouiller.

Զեռուն, ունց sm. reptile; a. rampant, qui rampe.

Զետեղ adj. ferme, sûr; —

առնուլ, s'arrêter, prendre place, faire halte.

Զետեղեմ, եցի, Զետեղեցուցանեմ, ուցի va. placer, installer, établir, caser ;՝ placer, mettre, disposer; — զոք ուրեք, caser, placer qn.

Զետեղիմ, ղեցայ vn. se placer, s'installer, se caser, s'établir, se mettre.

Զետեղումն sm. placement, installation ; disposition, arrangement.

Զերդ V. Զերթ.

Զերեամ adv. trois ans, pendant trois ans.

Զերթ prép. comme, en guise de, semblable à.

Զերծ a. exempt de, libre de ; — յանձրեւոյ՝ յախտից, à l'abri de la pluie, des passions ; — կացուցանել, abriter, mettre à l'abri de ; exempter, dispenser ; — կալ՝ լինել, être à l'abri, exempt de.

Զերծանեմ, ծի va. sauver, délivrer ; V. Զերծում.

Զերծանիմ, ծայ vn. se sauver, être délivré ou quitte, se défaire, se débarrasser ; s'échapper, s'évader, se soustraire ; échapper, se détacher, sortir, glisser.

Զերծում, ծի va. dépouiller, déposséder, arracher, enlever, ôter, ravir.

Զերծուցանեմ, ուցի va. sauver, délivrer, exempter, dégager, débarrasser.

Զերծուցիչ s. sauveur, libérateur.

* Զեւայ s. équerre.

Զեփիւռ, իւց sm. zéphyr ; քաղցրասիք ou քաղցր աշունչ՝ զովարար —, — doux, rafraîchissant.

Զզուանք, նաց s. oppression, vexation ; dégoût, nausée.

Զզուելի a. dégoûtant.

Զզուեմ, եցի va. maltraiter, opprimer, vexer ; injurier, outrager ; dégoûter.

Զզուիմ, եցայ vn. se dégoûter, avoir du dégoût.

Զէն, զինուց sm. arme, armure ; — եւ զարդ, armure, armement ; ի — ընթանալ, courir aux armes ; — առնուլ, prendre les armes, s'armer ; — առնուլ ընդդէմ, porter les armes contre ; զինու զօրութեամբ, à main armée ; ի բաց թողուլ զզէնս, poser les armes, — ի ձեռին, les armes à la main ; * զէնքի բռնել, passer par les armes ; — վերացուցանել, —ս կրել, porter les armes ; ի — վառել, mettre sous les armes, armer ; —ս տալ, fournir des armes contre soi.

Զէնընկէց a. qui abandonne, jette ses armes ; — առնել, désarmer ; — լինել, quitter les armes, ses armes, mettre bas les armes, se désarmer.

Զէնընկեցութիւն s. désarmement.

Զըմբաղ V. Զմբաղ.

Զընկենում, եցի vn. renverser, rejeter, repousser, éloigner ; — զամօթ, secouer toute pudeur.

*Զըււտեմ, եցի va. écrire une chose à la hâte, griffonner.

Զի conj. car, parce que; զի մի՛, de peur que, de peur de; զի՞, adv. pourquoi? pour quelle cause? զի՞ լաս, pourquoi pleures-tu? զի՞ է զի, pourquoi? pour quel motif? quoi donc? զի՞ խնդրես յինէն, que veux-tu de moi? զի՞ է զի դու միայն ես, pourquoi es tu seul? զի՞ յապաղեմք, que tardons-nous? իսկ զի՞ է ասել վասն... que dirai-je de? զի՞ես դու աստ, pourquoi es-tu ici? que fais-tu ici? զի՞ կայ իմ եւ քո, qu'y a-t-il entre vous et moi? զի՛, interj. que! combien! զի՛ գեղեցիկ ես, que tu es beau!

Զիա՞րդ adv. comment? par quel moyen? de quelle manière? — Թուի ձեզ, comment vous semble-t-il? զիա՛րդ, interj. comme! que! s. le comment, le pourquoi; գիտել զզիարդն եւ զորպէսն իրիք, savoir le pourquoi et le comment d'une chose.

Զիարդուպէտ adv. à son gré, comme il voudra.

Զիլ s. chanterelle; soprano.

Զիղջ sm. regret, repentir; — է ինձ, je regrette, je me repens; — մեծ է ինձ, je me reproche avec amertume, je regrette beaucoup; — եղեւ նմա ընդ այն, il s'en repentit; — լինել մտաց ուրուք, se faire conscience d'une chose, avoir des remords; ի — ածել, faire repentir; — ունել զոք, ի — հարկանել, avoir du regret, se repentir.

Զինագործ, աց s. armurier.

Զինագործութիւն s. fabrication des armes.

Զինադադար, Զինադադարումն s. armistice, trêve.

Զինազգեստ a. armé.

Զինախաղ sm. escrimeur; V. Զինախաղութիւն; — առնել, faire des armes, escrimer; վարժապետ —ի, maître d'armes.

Զինախաղութիւն s. escrime, armes.

Զինակիր, կրաց s. porteur d'armes, écuyer; qui porte les armes, guerrier.

Զինահարիմ, րեցայ vn. être blessé d'une arme.

Զինանոց, աց s. arsenal.

Զինաշարժ, Զինաշարժութիւն V. Զինախաղ, Զինախաղութիւն.

Զինավաճառ, աց sm. armurier.

Զինարան V. Զինանոց.

Զինաւոր V. Զինուոր.

Զինեմ, եցի va. armer, équiper.

Զինիմ, եցայ vp. s'armer, prendre les armes, s'équiper.

Զինկ, ի s. zinc.

Զինուոր, աց s. soldat, militaire.

Զինուորաբար adv. en soldat, militairement.

Զինուորագրութիւն s. conscription, enrôlement; ինքնակամ —, engagement.

Զինուորական a. relatif aux

soldats, militaire; s. militaire, soldat.

Զինուորակից s. compagnon d'armes; —ք իմ, mes frères d'armes.

Զինուորանամ V. Զինուորիմ.

Զինուորանոց, աց s. m. caserne.

Զինուորեալ. — եկեղեցի, l'église militante.

Զինուորեմ, եցի, Զինուորեցուցանեմ, ուցի va. faire soldat, enrôler.

Զինուորիմ, րեցայ vp. être soldat, servir, servir comme soldat; s'engager, s'enrôler; s'armer, prendre, porter les armes.

Զինուորութիւն sm. l'état, l'art militaire, milice; tactique; soldats, milices; մտանել՝ գրիլ ի —, s'engager, s'enrôler.

Զի՞նչ adj. s. qui? quoi? lequel? laquelle? adv. comment? pourquoi? զի՞նչ օրինակ, de quelle manière? զի՛նչ եւ, ce que, tout ce que; զի՞նչ ինչ, quoi? que? quelle chose? զի՞նչ ասես, que dis-tu? qu'est-ce que vous dites-là? զի՞նչ կամիք, que voulez-vous? qu'est-ce que vous voulez? զի՞նչ է այդ, qu'est-ce que c'est que cela? զի՞նչ մեծ է, lequel est plus grand? զի՞նչ խնդրէք, que cherchez-vous? զի՞նչ վիճէիք ընդ միմեանս, de quoi disputiez-vous ensemble? զի՞նչ ապա, quoi donc? զի՞նչ բերկրութիւն գուցէ, quel plaisir y a-t-il? զի՞նչ ասիցեն, que dira-t-on?

Զինչուզինչ, ce que.

Զինչպէտ adv. selon ses caprices ou son plaisir, à sa volonté.

Զինչպիսի՛ a. quel? quelle? de quelle manière?

Զինչպիսութիւն s. caprice; ի կամս անձին —ն բերել, faire, suivre ses caprices, n'en faire qu'à sa tête; Թողուլ զոք իկամս անձին —ն, abandonner qn. à ses caprices.

Զիջագոյն a. bas.

Զիջանեմ, ջի, Զիջանիմ, ջայ vn. descendre, s'abaisser; s'apaiser, cesser, diminuer, se ralentir, tomber; condescendre à, concéder ou acquiescer à, céder ou montrer de l'indulgence à; —յաղաչանս ուրուք, acquiescer aux prières, à la demande de qn., être touché de ses prières.

Զիջումն s. descente, abaissement; condescendance, déférence, indulgence.

Զիջուցանեմ, ուցի va. faire descendre, baisser, abattre; apaiser.

Զիստ, զստի, իւ, ով, ից s. cuisse; — ոչխարի, gigot; — նաւու, le fond du navire.

Զիրկ a. privé, dénué, dépourvu; — լինել՝ գտանիլ, être —.

Զիւրովի՛ Զիւրովին եբԹալ, se donner la mort, se tuer, se suicider.

Զլանամ, ացայ va. refuser,

priver, faire du tort; nier, désavouer, méconnaître.

Զլացողութիւն, Զլացութիւն, Զլացումն s. refus; tort, usurpation; désaveu, désapprobation.

Զկեռ s. nèfle; néflier.

Զկծանք, նաց sm. aigreur, chagrin, douleur.

Զկծեցուցանեմ, ուցի va. piquer, picoter, aigrir, irriter; mortifier, affliger.

Զկծեցուցիչ a. piquant, mordant, aigre; — բանք, paroles piquantes, picoterie.

Զկծիմ, ծեցայ vn. se piquer, se sentir offensé, s'aigrir, s'irriter, s'affliger; être en rut, en chaleur.

Զկնի adv. derrière, en arrière, de derrière, par derrière, après; — ապա, enfin; — գնալ, երթալ —, aller après, suivre; — ուրուք պնդել՝ մտանել, se mettre à la poursuite de qn., le poursuivre, le persécuter; — լինել, être, rester en arrière; se mettre à la poursuite; ամ զամի —, d'année en année; մի զմիոյ կնի, l'un après l'autre, coup sur coup; եւ որ —, եւ որ ինչ — այսորիկ, et ainsi de suite, et cætera; — իւր, après lui, derrière lui; զմեր կնի, après nous, derrière nous; — խոտորիլ ուրուք, être entraîné, égaré par qn.; մոլորիլ — խրատու ուրուք, suivre les mauvais conseils de qn.

Զկնիք, իս s. les choses qui viennent après; la suite; l'avenir; la postérité.

Զկնիս adv. à la suite, ensuite.

Զհետ adv. derrière, par derrière; après; երթալ՝ գնալ — ուրուք, aller après qn., le suivre; — լինել՝ մտանել՝ յարձակել՝ պնդել, être sur les talons de qn., se mettre à sa poursuite, courir après, poursuivre, persécuter; մի զմիոյ հետ, l'un après l'autre, coup sur coup; — առաքել, envoyer derrière ou après qn.; — լինել ճանապարհաց ուրուք, suivre la voie, les traces de qn.; — գալ, venir après.

Զղալ sm. cornouille; cornouiller.

Զղեար V. Զկեռ.

Զղջական adj. pénitentiel; pénitent, contrit.

Զղջամ, ացի, Զղջանամ, ացայ vn. se repentir; avoir du regret, regretter, s'en mordre les doigts, s'en repentir; զղջացան ի սիրտս իւրեանց, ils furent touchés au fond de leur cœur.

Զղջացեալ adj. repentant, contrit.

Զղջացուցանեմ, ուցի va. faire repentir.

Զղջութիւն V. Զղջումն.

Զղջումն s. repentir, contrition, componction; ի — գալ, se repentir; ի — ածել, faire repentir.

Զճանապարհայն adv. en route, chemin faisant.

Զմայլեցուցանեմ, ուցի va. rassasier, combler, assouvir ; ravir l'âme, charmer, transporter, enchanter.

Զմայլիմ, լեցայ vn. se rassasier, s'assouvir, être enivré ; être charmé, ravi, enchanté, avoir le transport de.

Զմայլութիւն, Զմայլումն s. rassasiement, assouvissement; enchantement, transport.

Զմբաղ s. affliction, inquiétude, angoisse, consternation, tourment, embarras ; fantôme.

Զմբաղիմ, եցայ vn. s'affliger, se tourmenter.

Զմելին, ի, աւ s. canif.

Զմէ՞ adv. pourquoi?

Զմուռս, մռսոյ, ով s. m. myrrhe.

Զմռանամ, ացայ vn. être parfumé de myrrhe.

Զմռեմ V. Զմռսեմ.

Զմռնաբեր a. qui produit la myrrhe.

Զմռնենի, ենեաց s. myrrhis.

Զմռսալից adj. plein de myrrhe.

Զմռսեալ adj. trempé de myrrhe, embaumé.

Զմռսեմ, եցի va. tremper de myrrhe, mêler avec de la myrrhe ; — զմարմին, embaumer le corps.

Զմրիմ, րեցայ vn. s'engourdir ; s'étourdir.

Զմրխտեայ a. d'émeraude.

Զմրուխտ, րխտի, րխտոյ s. émeraude.

Զնդամ, ացի va. épargner, ménager.

Զնդան, ի s. cachot, prison.

Զննին s. observation ; ի — անկանել՝ ելանել՝ կալ՝ մատչել, observer, faire de l'observation, aller voir, regarder, assister ; ի — գալ, être observé, tomber sous les yeux.

Զննական, Զննելի a. qui peut être observé, visible, palpable.

Զննեմ, եցի vn. observer, consulter ; — ձեռօք, tâter.

Զննիմ, նեցայ vn. être observé.

Զննիչ s. observateur.

Զննութիւն s. observation ; — առնել, faire de l'—.

Զնստագոյն a. bas, enfoncé.

Զնստանիմ, Զնստիմ, տայ vn. s'abaisser, s'asseoir, s'enfoncer, s'affaisser ; se remettre.

Զնստուցանեմ, ուցի v. a. asseoir, abaisser, affaisser, rabattre, calmer.

Զոդիակոս. V. Կենդանակամար.

Զոհ, ից s. victime ; sacrifice, immolation ; — մատուցանել, faire ou offrir un sacrifice.

Զոհագործ, աց s. sacrificateur, immolateur.

Զոհագործեմ V. Զոհեմ.

Զոհագործութիւն s. sacrifice.

Զոհամատոյց s. celui qui offre un sacrifice.

Զոհանոց, Զոհարան, աց s. autel.

Զոհասպաս s. victimaire.

Զոհաբար V. Զոհագործ.

Զոհաւոր, աց adj. sacrifié, propre à être sacrifié; où il y a des sacrifices.

Զոհեալ a. sacrifié, immolé; s. la chair des victimes.

Զոհեմ, եցի va. sacrifier, immoler.

Զոհիչ s. immolateur.

Զողալ V. Զղալ.

Զոյգ, զուգից a. pair; égal, pareil, semblable, pendant; adv. de pair, d'égal; simultanément, conjointement, avec, ensemble; s. paire, couple, accouplement; — մի եզանց, un couple de bœufs; — մի կօշկաց, une paire de bottes; — ընդ բանիցն, — ընդ բանին, à peine acheva-t-il de parler, aussitôt qu'il eut parlé, en disant ces paroles; զոյգս զոյգս, par paire, par couple, deux à deux.

Զոյգուստատ s. m. aide de camp.

Զոպայ, ի, իւ s. hysope.

Զով a. s. frais.

Զովամարմին a. frileux.

Զովանամ, ացայ vn. se rafraîchir, devenir frais, prendre le frais.

Զովարար a. rafraîchissant; réfrigérant, réfrigératif; s. rafraîchissement.

Զովացուցանեմ, ուցի va. rafraîchir, donner de la fraîcheur.

Զովացութիւն s. réfrigération.

Զովացումն s. rafraîchissement.

Զովացուցիչ V. Զովարար.

Զովող, աց, Զովողակից s. compagnon, camarade, associé; acolyte, complice.

Զովողութիւն s. association, compagnie, société; participation.

Զովութիւն s. m. fraîcheur, frais; հեշտալի —, fraîcheur délicieuse.

Զոր օրինակ conj. par exemple; adv. ainsi que, de même que, comme, de même.

Զուարակ, աց s. veau, bœuf, taureau.

Զուարակագլուխ V. Ցլագլուխ.

Զուարթ a. gai, joyeux, enjoué, riant, serein; — լոյս, une lumière pure, douce.

Զուարթաբարոյ a. d'un caractère gai, d'une humeur enjouée, plaisant.

Զուարթագեղ a. tout gai, joyeux; — մանկութիւն, jeunesse enjouée.

Զուարթագին a. V. Զուարթ; adv. gaiement, joyeusement, d'un air gai, content.

Զուարթադէմ V. Զուարթերես.

Զուարթածաղիկ a. riant, souriant, jeune, charmant, vigoureux; — հասակ, jeune, bel âge; — մանկութիւն, première enfance.

Զուարթակից լինիմ vn. partager la joie, la gaieté, la satisfaction de qn.

Զուարթանման ձիչ adj. gai brillant.

Զուարթամիտ, ի

bonne humeur, enjoué; joyeux; vigilant, actif.

Զուարթամտութիւն s. gaieté, entrain, bonne ou belle humeur:

Զուարթանամ, ացայ vn. devenir ou être gai, serein, joyeux, s'égayer, s'épanouir, avoir de la gaieté, se dérider; fig. s'éveiller, s'animer; se rallumer, s'enflammer; se fortifier, verdir; verdoyer, fleurir, s'épanouir; զուարթացան երեսք նորա, son visage s'épanouit; զուարթացաւ սիրտ նորա, la joie fut en son cœur; V. Գինի.

Զուարթատու a. qui donne avec joie, généreux, libéral; — տուրք, libéralité.

Զուարթատեսիլ adj. gai, serein; — դէմք, visage —.

Զուարթարար, աց a. qui égaye, qui inspire la gaieté, joyeux.

Զուարթացուցանեմ, ուցի va. égayer, rendre gai, joyeux, dérider; éveiller, ranimer.

Զուարթերես a. d'un air gai, riant, joyeux.

Զուարթութիւն sm. gaieté, bonne ou belle humeur, hilarité, enjouement, sérénité, épanouissement; vigilance, activité, vivacité.

Զուարթուն, թնոց a. éveillé, gai, vif, vigilant; s. ange.

Զուարճաբան etc., V. Զուարճախօս, etc.

Զուարճալի, **Զուարճալից** a. amusant, divertissant, agréable, récréatif, plaisant; — տեղիք, lieux charmants.

Զուարճախառն a. mêlé de plaisir, de joie.

Զուարճախօս adj. plaisant, facétieux, farceur; — այր, un homme plaisant; — լինել, débiter ou conter des facéties, plaisanter, dire des farces.

Զուարճախօսութիւն s. plaisanterie, facétie, farce.

Զուարճանամ, ացայ vn. se donner du plaisir, prendre plaisir ou trouver du plaisir à, s'amuser, se divertir, se récréer, se réjouir; fig. verdir, fleurir, être fleurissant.

Զուարճանք V. Զուարճութիւն.

Զուարճացուցանեմ, ուցի va. faire plaisir, amuser, divertir, récréer, réjouir, faire ou causer du plaisir à.

Զուարճութիւն sm. plaisir, divertissement, amusement, agrément; joie, réjouissance.

Զուգաբան, ից a. unanime, d'accord; — լինել ընդ, s'accorder avec; — ճառել, rapporter d'un commun accord; — բարբառել, s'accorder.

Զուգաբանեմ, եցի vn. s'accorder.

Զուգաբարբառ V. Զուգաձայն.

Զուգագին a. du même prix.

Զուգագոյն adj. semblable.

Զուգազանութիւն s. équidifférence.

Զուգաթիւ a. pair, égal en nombre, du même nombre.

Զուգախառն a. combiné, mêlé.

Զուգախառնեմ, եցի va. combiner, mêler, mélanger.

Զուգախառնութիւն s. combinaison, mélange.

Զուգական a. égal; pareil, comparable; s. le pendant.

Զուգականութիւն s. égalité, parité.

Զուգակից s. époux, épouse; — a. conjoint, pareil, égal.

Զուգակշիռ adj. d'un égal poids; égal, pareil; s. équilibre; compensation.

Զուգակշռեմ, եցի va. faire l'équilibre; contre-balancer, compenser; comparer; — իմ, vn. être en équilibre.

Զուգակցեմ, եցի va. conjoindre, attacher, lier ensemble.

Զուգահասակ a. de la même taille, du même âge.

Զուգահաւասար adj. équivalent, égal.

Զուգահեռագիծ, գծի s. parallélogramme.

Զուգահեռական a. s. parallèle.

Զուգահեռականութիւն sm. parallélisme.

Զուգահեռոտն a. parallélipipède.

Զուգահետ adv. à la fois, en même temps.

Զուգաձայն a. qui unit sa voix, ses accords, dont le son s'accorde; d'accord, unanime; adv. d'un commun accord; — գտանիլ ումեք իրիք, s'accorder ou être d'accord avec.

Զուգաձայնեմ, եցի va. former un accord de son, exécuter une symphonie; — իմ; vn. s'accorder, être d'accord, unanime, du même avis avec.

Զուգաձայնութիւն s. unisson, symphonie.

Զուգաչափ a. qui est de la même mesure, symétrique.

Զուգաչափութիւն s. juste proportion, symétrie.

Զուգանամ; ացայ vn. s'unir.

Զուգապէս adv. également, de pair, pareillement.

Զուգաջեր a. isotherme.

Զուգավանկ a. parisyllabe.

Զուգատպատիւ V. Համգիտապատիւ.

Զուգաւորեմ V. Զուգեմ.

Զուգաւորութիւն s. conjonction; parité, égalité; équinoxe; relation, intimité, rapport, conformité, liaison; accouplement, coït, union des sexes, commerce charnel; union conjugale, mariage; երջանիկ — գարնայնոյ ընդ աշնան, un heureux hymen du printemps et de l'automne.

Զուգեմ, եցի va. mettre deux à deux, accoupler, conjoindre, joindre, apparier, appareiller; égaler, mettre sur la même ligne, comparer; unir par le mariage, marier, unir; apparier, accoupler; — իմ, vn. s'accoupler, se joindre, s'unir, s'appareiller, s'apparier; avoir commerce ensemble, des relations, des rapports intimes

avec ; s'accoupler, monter, saillir (en parlant des animaux); être d'accord.

Զուգընթաց V. Ընթացակից.

Զուգընթանամ, ացայ vn. concourir; coïncider.

Զուգընթացութիւն V. Ընթացակցութիւն.

Զուգորդ, ի s. géom. parabole.

Զուգորդաձեւ a. géom. paraboloïde.

Զուգութիւն s. égalité, parité; union, accord; accouplement ; union conjugale; կչիռ —մ բերել ընդ ումեք, ressembler à qn., l'égaler.

Զուգօրեայ a. équinoxial.

Զուգօրութիւն s. équinoxe.

Զուիրակ, աց s. origane.

Զուլամբիմ, եցայ vn. s'épauler, être épaulé.

Զուսպ adj. serré, attaché, relevé, retroussé.

Զուտ, զտոց a. pur, épuré.

Զուր a. vain, inutile, frivole, futile; —, ի —, — դուրեմն, adv. vainement, en vain, inutilement; — ջան, peine inutile, perdue; — է ինձ ասել ցնա, il est inutile que je lui dise, j'ai beau lui dire.

Զուրավաստակ V. Զրավաստակ.

Զուրկ V. Զիրկ.

Զոփամ, ացի vn. trembler, s'effrayer, frémir; s'alarmer, s'inquiéter, se tourmenter; — իցրտոյ, grelotter de froid.

Զոքանչ, ի, իւ s. belle-mère, la mère de l'épouse.

Զչարանամ, ացայ, Զչարիմ, րեցայ vn. être irrité contre qn., lui en vouloir, se fâcher, s'indigner, bouder, se piquer, se formaliser, voir de mauvais œil.

Զսպանակ, աց s. ressort.

Զսպանակաւոր a. à ressort; — անկողին, sommier élastique.

Զսպեմ, եցի va. tenir serré, réprimer, maîtriser, dompter, arrêter, retenir; relever, attacher, retrousser; envelopper, couvrir.

Զտարան, աց s. raffinerie.

Զտեմ, եցի va. épurer, purifier, raffiner, purger; filtrer.

Զտիչ s. raffineur; a. dépuratoire, dépuratif.

Զտութիւն, Զտումն s. raffinage, épuration, affinage, purification; filtration.

Զրաբան, ից a. qui tient des discours frivoles, qui dit des futilités; accusateur.

Զրաբանեմ, եցի va. tenir des discours futiles, dire des futilités, des balivernes, parler à tort et à travers; accuser.

Զրաբանութիւն s. discours frivole, baliverne.

Զրադաշտական adj. de Zoroastre.

Զրադատ a. qui juge injustement; injuste, faux; adv. injustement, à tort.

Զրախնդիր a. qui cherche inutilement, curieux.

Զրախորհուրդ a. sot, insensé; vain, futile.

Զրախօս, etc. V. Զրաբան, etc.

Զրահ V. Զրահք.

Զրահաբարձ a. qui porte une cuirasse.

Զրահազգեստ a. cuirassé, revêtu d'une cuirasse.

Զրահանք, նաց sm. amas, tas, monceau.

Զրահապատ, Զրահավառ a. cuirassé, armé de cuirasse.

Զրահաւոր, աց a. cuirassier.

Զրահաւորիմ, եցայ vn. se cuirasser, s'armer de cuirasse.

Զրահեմ, եցի va. cuirasser, armer d'une cuirasse; — իմ, vn. V. Զրահաւորիմ.

Զրահետ ընթրիմ՝ լինիմ՝ վարիմ vn. courir après inutilement, poursuivre inutilement, parcourir en vain, s'avancer ou s'engager témérairement.

Զրահք,ից s. cuirasse.

Զրապարծ, աց a. qui se vante inutilement, qui a des idées vaines, plein d'une sotte vanité, vain.

Զրաջան,ից a. qui perd sa peine, qui prend une peine inutile, qui fait un vain effort; — լինել, faire un vain effort, prendre une peine inutile, se battre les flancs, échouer, manquer.

Զրավաստակ a. qui travaille en vain; — լինել, travailler inutilement.

Զրաւ s. fin, terme; — առնել, finir, mettre fin, terminer; — լինել, finir, se terminer.

Զրաւամահ լինել, être tué.

Զրաւեմ, եցի va. finir, terminer; — ի կենաց, ôter la vie à qn., lui arracher la vie, le jour, trancher les jours de qn.; — իմ, vn. finir, se terminer; — ի կենցաղոյս՝ յաստեացս, finir sa vie, terminer ses jours; զրաւեցայց ի կենաց աստի, je me délivrerai de cette vie.

Զրափառ a. qui aime la vaine gloire, vain; —ք, sm. amour d'une vaine gloire, vanité.

Զրափառութիւն sm. vaine gloire.

Զրեւանդ, ի s. aristoloche.

Զրկանք, նաց s. injustice, violence, tort, mauvais traitement; privation, dépouillement, dénûment; զրկանօք, par injustice.

Զրկեմ, եցի va. faire une injustice, faire tort, du tort à qn., maltraiter, faire languir; priver, dépouiller, dénuer; — զանձն, se priver, s'imposer des privations; —իմ vn. être privé, se priver.

Զրկիչ a. celui qui fait tort, injuste; celui qui prive.

Զրկութիւն, Զրկումն V. Զրկանք.

Զրոյ, ից s. zéro.

Զրոյց, րուցաց s. récit, narration, discours, parole; ouï-dire, nouvelle, bruit; — առնել՝ տալ, raconter, dire annoncer, avertir; ի —՝ է զրոյցս լինել, être la fable de

tout le monde; ել —, le bruit court; V. Ձրուցաբանութիւն.

Ձրուցաբան, ից s. causeur.

Ձրուցաբանեմ, եցի vn. parler, causer, entretenir.

Ձրուցաբանութիւն s. causerie, conversation, entretien.

Ձրուցատրեմ, եցի va. raconter, causer, discourir, parler.

Ձրուցատրութիւն s. conversation, dialogue, causerie.

Ձրուցեմ V. Ձրուցատրեմ.

Ձրպարտ, աց, ից a.s. calomniateur, imposteur; — առնել, calomnier, attaquer par des calomnies.

Ձրպարտանք, նաց s. calomnie, rapport.

Ձրպարտեմ, եցի va. calomnier.

Ձրպարտիչ V. Ձրպարտ.

Ձրպարտութիւն s. calomnie, imposture.

Ձօդ, ից s. lien; lien, union, liaison.

Ձօդեմ, եցի vn. joindre, unir, lier, attacher.

Ձօշաքաղ, ից a. qui fait des gains honteux, illicites, qui court après un gain honteux; cupide, avide, sordide.

Ձօշաքաղեմ, եցի va. gagner d'une manière honteuse, être possédé d'un honteux amour du gain.

Ձօշաքաղութիւն s. honteux amour du gain, intérêt ou gain sordide, gain honteux, illicite, cupidité, avidité.

Ձօշոտեմ, եցի va. faire convoiter, enchanter, charmer; — զաչս, éblouir les yeux; գեղ նորա զօշոտէր զաչս ամենեցուն, sa beauté fixait tous les regards.

Ձօշոտիչ adj. enchanteur, éblouissant.

Ձօշոտութիւն s. convoitise, cupidité; éblouissement.

Ձօր, ու, աց s. armée, troupe, milice; քաջակիրթ՝ մարզիկ՝ պատերազմափորձ —, troupes disciplinées, aguerries, expérimentées; — առնել՝ հաւաքել, V. Ձօրաժողով լինել.

Ձօրաբար adv. avec force, violemment.

Ձօրագլխեան s. état-major.

Ձօրագլուխ, գլխաց s. général, chef d'armée.

Ձօրաժողով s. levée de soldats, de troupes, enrôlement, recrutement; — առնել՝ լինել, faire une levée de soldats, lever ou enrôler des soldats, recruter.

Ձօրախաղաց լինիմ vn. faire une expédition.

Ձօրական, աց s. armée, troupes; soldat, militaire.

Ձօրահանդէս, դիսի s. revue; — առնել, faire la —, passer les troupes en —.

Ձօրանոց V. Ձինուորանոց.

Ձօրահատոյց առնել՝ լինել; envoyer un corps d'armée, expédier une division.

Ձօրանամ, ացայ vn. se fortifier, être, devenir fort, puissant, reprendre des forces, prendre de nouvelles forces,

avoir la force; prévaloir, l'emporter sur, dominer, prédominer; — անդրէն, rassembler ses forces, rappeler tout son courage,

Զօրանիստ, նստի s. quartier général.

Զօրապետ V. Զօրավար.

Զօրապետեմ Voy. Զօրավարեմ.

Զօրապէս adv. avec force, puissamment.

Զօրավար, աց s. général, commandant.

Զօրավարեմ, եցի vn. commander, conduire une armée, être général, être à la tête d'une armée.

Զօրավարութիւն s. commandement d'armée, généralat; ընդ —ը նորա, sous sa conduite.

Զօրավիգն a. s. aide, auxiliaire; soutien, appui, défenseur, partisan; aide, secours, renfort; —' — օգնականութեան լինել, aider, secourir, prêter secours à, défendre; — ունել զոք, être soutenu par quelqu'un.

Զօրացուցանեմ, ուցի va. fortifier, rendre fort, corroborer, renforcer, donner de la force, du ton; — զձեռս ուրուք, prêter, porter secours à qn.; յաղթութիւն — զոք, faire remporter à qn. la victoire.

Զօրացուցիչ a. fortifiant.

Զօրաւիգն V. Զօրավիգն.

Զօրաւոր, աց a. fort, robuste, vigoureux, puissant; énergique, efficace; — իրնագիտութեան, fort en physique; — գրովք, versé dans les livres, fort habile ou savant dans les Écritures.

Զօրաւորութիւն s. force.

Զօրեղ V. Զօրաւոր.

Զօրեղապէս V. Զօրապէս.

Զօրեմ, եցի vn. pouvoir, avoir la force, le pouvoir de, être capable de, être en force, en état de, être bon pour, venir à bout de.

Զօրէն adv. à la manière de, à l'exemple de, à l'imitation de, en guise de, à l'instar de; — բոցոյ, comme la flamme.

Զօրընտիր լինիմ vn. choisir les troupes; V.Զօրաժողով.

Զօրհանապազ adv. tous les jours, journellement, toujours.

Զօրութենական a. virtuel.

Զօրութենականութիւն sm. virtualité.

Զօրութիւն s. m. puissance, force, vigueur; puissance, pouvoir; faculté, énergie; poids, importance; vertu, efficacité; ressort; forces, troupes, armées; sens ou signification; vertu, prodige, miracle; arith. carré d'un nombre; —ը, puissamment, fortement; sous-entendu; en vertu de; ամենայն —ը, à toute force, avec toute sa force; յամենայն —է, de toute sa force, de tout son pouvoir; սիրել յամենայն —է, aimer de toutes ses forces; անկեալ էր իզօրութենէ, il était

affaibli, ses forces étaient épuisées, il languissait; զինու —ք, par force, à main armée; այր —ե, homme fort, vaillant, guerrier; Տէր —եց, le Seigneur des armées; —ք մտաց, les facultés, les qualités de l'esprit; — խաչի ըո Քրիստոս, զի, par la croix de Jésus-Christ.

Է (é) s. septième lettre de l'alphabet et troisième des voyelles; sept, septième.

Է, ից s. ce qui existe, ce qui est; l'Être suprême, Dieu; Ես եմ որ Էն, je suis celui qui suis; v. auxil. il est; է տեսանել, on voit; V. Էք.

Է՛ interj. eh! hé! oh! է՛ Ամբրոսիէ, ô Ambroise!

Էակ, աց sm. être, ce qui existe; créateur.

Էակաբանական a. ontologique.

Էակաբանութիւն sm. ontologie.

Էական a. qui existe de soi-même, incréé; essentiel; — բայ, verbe substantif, auxiliaire.

Էականամ V. Էանամ.

Էականութիւն V. Էութիւն.

Էակից s. coessentiel, consubstantiel.

Էակցութիւն s. consubstantialité.

Էանամ, ացայ vn. être, exister, subsister.

Էապէս adv. réellement, en effet.

Էացուցանեմ, ուցի va. faire exister, créer.

Էգ, իգաց a. s. femelle.

Է երբեք, Է զի adv. quelquefois, tantôt... tantôt.

Է՛հ interj. oh! է՛հ եւ կարի մեծ է խնդիրդ, que diable! vous en demandez trop.

Էն s. Dieu; V. Է.

Էշ, իշոց s. âne, bourriquet, baudet; moulinet; մատակ —, ânesse, bourrique; հեծանել յ—, monter sur un âne, à âne; — անուղէ՝ սրնգէ՝ զռնչէ, l'—brait.

Էշայծեամն, ծեմման s. daim.

Էութիւն sm. essence, substance; existence, l'être; յ— ածել՝ յօրինել, créer.

Է ուրեք adv. quelquefois.

Էջ, իջից s. page d'un livre; l'action de descendre, descente; էջս առնել, descendre; այս է գեղեցկագոյն — պատմութեան իւրոյ, c'est la plus belle page de son histoire; — սնդկի յօդաչափի, abaissement du mercure dans le baromètre.

Է՞ր pr. rel. quoi! յէ՞ր վերայ, sur quoi! Է՞ր, վասն է՞ր, աղագաւ, էրո՞ւմ, է՞ր պակս adv. pourquoi! pour quelle raison! էր զի adv. quelquefois.

Էրէ V. Երէ.

Էք, էից sm. les choses qui sont, les êtres, créatures; գեղով էիցս զուարճացեալ, ivre des beautés de la nature.

Ը (yét) s. huitième lettre de l'alphabet et quatrième des voyelles; huit, huitième.

Ըղեղ V. Ուղեղ.

Ըղերձեմ V. Ուղերձեմ.

Ըղձալի a. désirable, souhaitable, désiré; — է թէ, il est à désirer que.

Ըղձական a. V. Ըղձալի; optatif; relatif aux devins.

Ըղձականութիւն V. Իղձ.

Ըղձակերտ a. V. Ըղձալի; désireux, envieux, aspirant, avide; — առնել, rendre désirable, désiré, intéressant, jeter un nouvel intérêt sur, exciter le désir; — լինել, désirer, souhaiter, aspirer après, convoiter, être avide de.

Ըղձամ, ացի, Ըղձանամ, ացայ va. désirer, souhaiter, envier, convoiter, ambitionner; augurer, deviner, présager; ողջ լինել ձեզ —, je vous souhaite une bonne santé, portez-vous bien! adieu!

Ըղձանալի V. Ըղձալի.

Ըղձապատում a. devin, devineur.

Ըղձափափաք առնեմ va. faire désirer vivement, faire venir l'eau à la bouche; — լինել, désirer ardemment.

Ըղձութիւն s. désir, souhait, envie; augure, devination.

Ըմբան, ի s. pharynx.

Ըմբերանեմ, եցի va. fermer la bouche; fig. fermer la bou-

che à qn., le faire taire, lui imposer le silence; — իմ vn. se taire, garder le silence, demeurer muet.

Ըմբերեմ, etc. V. Համբերեմ, etc.

Ըմբիշ, բշաց s. athlète, lutteur.

Ըմբշական a. athlétique; — մրցութիւն, lutte.

Ըմբշամարտ, ից a. athlétique; s. athlète; — ք, lutte.

Ըմբշամարտիկ, տկաց sm. athlète.

Ըմբշամարտութիւն, Ըմբշամրրցութիւն s. lutte.

Ըմբռն a. convenable; adv. convenablement; — է, il est convenable.

Ըմբոշխնեմ, եցի va. goûter de, manger de, jouir de, user de, faire usage de; avoir, acquérir; վարձս՝ զպատիւ —, recevoir des récompenses, des honneurs; զփառս —, acquérir de la gloire.

Ըմբոստ a. récalcitrant, rebelle, revêche, rétif, insolent, indocile.

Ըմբոստանամ, ացայ vn. être rétif, devenir indocile, être récalcitrant, refuser d'obéir, se révolter, se regimber; se fâcher, s'indigner.

Ըմբոստութիւն s. désobéissance, insolence.

Ըմբռնեմ, եցի va. saisir, prendre; surprendre, attraper, atteindre; saisir, concevoir; — բանիւք, convaincre; adresser à qn. une question insidieuse; surprendre; — իմ vn. être saisi, pris, surpris, attrapé; — խաբտրանս, être trompé, attrapé, dupe; — բանիւ բերանոյ իւրոյ, se laisser enlacer par ses paroles; — յորոգայթ, être pris dans le piége; ըմբռնեցան ծածուկք նորա, ses secrets furent dévoilés; — իշնութեան, être surpris en adultère.

Ըմբռնողութիւն, Ըմբռնումն s. l'action de saisir, prise; compréhension, conception, perception; — ախտից, attaque, atteinte.

Ըմպահկեմ, եցի vn. résister au frein, être rebelle, récalcitrant, se révolter contre.

Ըմպահկեցուցանեմ, ուցի va. mettre, soumettre au frein, réprimer, retenir, dompter.

Ըմպահկիմ V. Ըմպահկեմ.

Ըմպանակ sm. pot, vase; coupe, gobelet, timbale.

Ըմպելի a. bon à boire, potable, buvable; sm. boisson, breuvage, liqueur; V. Ըմպանակ.

Ըմպեմ, արբի, ա'րբ vn. boire; — անյագաբար, — avidement; — բազում յոյժ, boire à tire-larigot, boire beaucoup; տալ —, donner à boire; տուր ինձ —, donnez-moi à boire, versez-moi.

Ընգղայք s. les Furies.

Ընգոյզ V. Ընկոյզ.

Ընդ prép. à, au; vers, sur; par; pour; dans, en; entre, parmi, au milieu; avec; sous,

dessous ; en dessus, par-dessus ; à la place, au lieu de ; aussitôt que, de suite après ; — նմա, avec lui ; — իս, avec moi ; — նոսա, avec eux ; — արհամարհանս, par mépris ; — կատակս, pour plaisanter ; — երկինս եւ — երկիր, entre le ciel et la terre ; — մի բերան, d'un commun accord, unanimement ; — ձեռն նոցա, par eux, par leur entremise ; — Թիւ մտանել, être compté ; — երեսս Թքանել, cracher à la figure, au visage ; — արեւելս, vers l'orient ; — անցանելն, en passant, au moment de son passage ; — փԹԹելն եւ գօսասցի, il sera presque aussitôt séché qu'éclos ; — ամս տասն, pendant dix ans ; — ո՞ր ճանապարհ, par quel chemin? Թագաւորեաց — նորա, régna à sa place ; — ամենայն, en tout ; — ամենայն տեղիս, partout ; — մէջ, à travers ; — ծառով, sous l'arbre ; — ինեւ, sous moi, sous mon pouvoir ; ընկենուլ — պատուհանն, jeter par la croisée ; — աջմէ, à droite ; — ակամբ հայել, regarder de travers, de mauvais œil ; — մէջ հատանել, couper par le milieu ; անցանել — Լիոն՝ — այն, passer par Lyon, par là ; — ցամաք, par terre ; — հեծելոյ եւ — հետեւակ, la cavalerie et l'infanterie ensemble ; — այր եւ — կին, les hommes et les femmes tous ensemble, autant d'hommes que de femmes ; — այգն, — երեկս, etc. V. Այգ, Երեկ, etc.

Ընդաբեր a. légumineux.

Ընդաբոյս a. qui pousse ou végète avec, naturel, inné, natif.

Ընդաբոյտ a. nourri de légumes.

ԸնդաԹուր հարկանեմ va. fouler aux pieds ; passer au fil de l'épée.

Ընդածին a. né avec, natif.

Ընդակաղամբ s. chou-fleur.

Ընդակեր a. qui mange des légumes.

Ընդակից a. qui habite avec, voisin, camarade.

Ընդանեմ V. Անդանեմ.

Ընդանի V. Ընտանի.

Ընդ առաջ adv. au-devant, à l'encontre, à la rencontre ; — գալ՝ գնալ՝ ելանել, venir, aller — ; affronter, faire face à, résister à.

Ընդասուն a. élevé dans la maison, apprivoisé, privé, domestique ; sédentaire, casanier.

Ընդարձակ a. vaste, ample, spacieux, étendu, large ; — է, il est permis ; — ժամս, de longues heures ; —ս, longuement ; յընդարձակի, libre, librement ; յընդարձակի լինել, ne pas être lié, être en liberté.

Ընդարձակագնաց, աց a. licencieux, débauché, libertin.

Ընդարձակաձեռն a. libéral, généreux.

Ընդարձակամիտ a. patient.

ԸնդարձակամտուԹիւն sm. longanimité, patience.

Էշ, իշոյ s. âne, bourriquet, baudet; moulinet; մատակ —, ânesse, bourrique; հեծանել յ—, monter sur un âne, à âne; — անուկէ՝ սրնգէ՝ զռնչէ, l'— brait.

Էշայծեամն, ծեման s. daim.

Էութիւն sm. essence, substance; existence, l'être; յ— ածել՝ յօրինել, créer.

Է ուրեք adv. quelquefois.

Էջ, իջից s. page d'un livre; l'action de descendre, descente; էջս առնել, descendre; այս է գեղապանծ = պատմութեան իւրոյ, c'est la plus belle page de son histoire; — սնդկի յօդաչափի, abaissement du mercure dans le baromètre.

Է՞ր pr. rel. quoi! յէ՞ր վերայ, sur quoi! է՞ր, վասն է՞ր աղագաւ, էրո՞ւմ, է՞ր պակս adv. pourquoi! pour quelle raison! էր զի adv. quelquefois.

Էրէ V. Երէ.

Էք, էից sm. les choses qui sont, les êtres, créatures; գեղով էիցս զուարթացեալ, ivre des beautés de la nature.

Ը (yét) s. huitième lettre de l'alphabet et quatrième des voyelles; huit, huitième.

Ըղեղ V. Ուղեղ.

Ըղերձեմ V. Ուղերձեմ.

Ըղձալի a. désirable, souhaitable, désiré; — է թէ, il est à désirer que.

Ըղձական a. V. Ըղձալի; optatif; relatif aux devins.

Ըղձականութիւն V. Իղձ.

Ըղձակերտ a. V. Ըղձալի; désireux, envieux, aspirant, avide; — առնել, rendre désirable, désiré, intéressant, jeter un nouvel intérêt sur, exciter le désir; — լինել, désirer, souhaiter, aspirer après, convoiter, être avide de.

Ըղձամ, ացի, **Ըղձանամ**, ացայ va. désirer, souhaiter, envier, convoiter, ambitionner; augurer, deviner, présager; ողջ լինել ձեզ —, je vous souhaite une bonne santé, portez-vous bien! adieu!

Ըղձանալի V. Ըղձալի.

Ըղձապատում a. devin, devineur.

Ըղձափափաք առնեմ va. faire désirer vivement, faire venir l'eau à la bouche; — լինել, désirer ardemment.

Ըղձութիւն s. désir, souhait; envie; augure, devination.

Ըմբան, ի s. pharynx.

Ըմբերանեմ, եցի va. fermer la bouche; fig. fermer la bou-

Ընդերկայնամիտ V. Երկայնամիտ.

Ընդերկար adv. long, longtemps; — առնել, prolonger; — լինել, se prolonger.

Ընդերկարեմ, եցի va. prolonger.

Ընդերկարութիւն sm. prolongation.

Ընդերք, րաց s. intestins, entrailles; tripes.

Ընդէ՞ր adv. pourquoi? — իցէ ինձ՝ մեզ, pourquoi!

Ընդիկտիոն, ի s. indiction; շրջան —ի, cycle d'—.

Ընդխառնիմ, նեցայ vn. s'engager, commencer le combat ou l'action, en venir aux mains; ընդխառնեցաւ պատերազմն, la bataille fut livrée.

Ընդհանուր, նրոց a. général, universel; adv. en général, généralement; partout; — տիեզերք, tout l'univers.

Ընդհանրական a. général, universel.

Ընդհանրապէս adv. en général, généralement.

Ընդհանրանամ, ացայ vn. devenir général, se généraliser.

Ընդհանրացուցանեմ, ցուցի va. généraliser.

Ընդհանրութիւն s. généralité, universalité.

Ընդհատ a. prép. différent, moindre, inférieur; discontinué, interrompu, saccadé, entrecoupé; ոչ ինչ —, pas moins; ոչ ինչ — յառաջնոցն, pas moins des premiers, non plus que les premiers; ի՞ւ իցեմք — ինոցանէ, en quoi différons-nous d'eux? չեն — յերազոց, ils sont comme des songes; ամք սակաւ ինչ — իբիւրուց, un peu moins que dix mille ans.

Ընդհատեմ, եցի va. interrompre, discontinuer, entrecouper; — իմ, vn. s'interrompre.

Ընդհատիչ s. interrupteur.

Ընդհատութիւն, **Ընդհատումն** s. interruption, discontinuation, relâche; — առնել իրիք, interrompre qch.

Ընդհարկանիմ, հարայ vn. se heurter, se choquer, se frapper, cogner à, tomber sur, se jeter sur, s'opposer; — ընդ միմեանս, s'entre-heurter, s'entre-choquer.

Ընդծեռեմ V. Ընծեռեմ.

Ընդհարումն s. heurt, choc; conflit, collision; contre-coup.

Ընդմիջաբար adv. immédiatement.

Ընդմիջական a. immédiat.

Ընդմիջաշաւիղ s. le chemin du milieu, le pavé.

Ընդմիջեմ, եցի va. partager par le milieu; s'entremettre; interrompre, empêcher; — զխօսս ուրուք, interrompre qn.; — զճանապարհն, faire la moitié du chemin.

Ընդմիջիմ, ջեցայ vn. être au milieu, être arrivé à son milieu, être à moitié.

Ընդմտանեմ, մտի va. pénétrer, entrer, traverser, passer à travers, percer, s'intro-

duire; entrer sous, se soumettre.

Ընդմտանող a. pénétrant, perçant.

Ընդմտատար, ի a. susceptible, chatouilleux, sensible; pensif, soucieux.

Ընդոծին, ծնի, ծնաց s. esclave né dans la maison, domestique.

Ընդողնեցուցանեմ, ուցի va. rendre orgueilleux, présomptueux, hautain, insolent, impertinent.

Ընդողնիմ, նեցայ vn. s'étendre de son long; s'enorgueillir, se donner de grands airs, s'étaler.

Ընդոյր a. vaste.

Ընդոստ a. qui saute, qui bondit; sautillant, bondissant; — իքնոյ լինել, se réveiller en sursaut; ստէպ — իքնոյն զարթնոյր, son sommeil était souvent interrompu; — իքնոյն զարթուցանել, réveiller trop promptement; — ընդոստ adv. en sautant, par sauts et par bonds, en palpitant, en bondissant; — ընդոստ խաղալ, sauter, se remuer, s'agiter; — ընդոստ խաղացումն ուսոց, les mouvements des épaules.

Ընդոստախօս a. fanfaron, hâbleur.

Ընդոստնում, Ընդոստչիմ, տեայ vn. sauter, bondir; s'éveiller.

Ընդոստուցանեմ, ուցի va. faire sauter; éveiller, stimuler, exciter.

Ընդոստուցիչ a. qui fait sauter, stimulant.

Ընդոտնեմ, եցի va. fouler aux pieds, abattre.

Ընդունակ a. celui qui reçoit; recevable; capable de, propre ou apte à.

Ընդունակութիւն s. action de recevoir, capacité; participation; capacité, aptitude, portée.

Ընդունայն a. vain, inutile; frivole, futile, oiseux, oisif; adv. en vain, inutilement; — առնել զակնկալութիւն, frustrer, tromper l'espérance, désillusionner.

Ընդունայնաբան, ից a. qui tient de vains discours, qui dit des futilités, discoureur oisif; — լինել, tenir des discours frivoles, inutiles.

Ընդունայնաբանութիւն s. discours frivole, paroles oiseuses, vains propos.

Ընդունայնախօս V. Ընդունայնաբան.

Ընդունայնամիտ a. vain, frivole, esprit vide.

Ընդունայնանամ, ացայ vn. devenir inutile, se réduire à rien, être vain, inutile, sans effet, s'évanouir; échouer; chercher les vanités.

Ընդունայնապարծ a. vain, vaniteux, fanfaron.

Ընդունայնաջան V. Ջրաջան.

Ընդունայնութիւն s. vanité, frivolité, futilité, inutilité; néant.

Ընդունարան, աց sm. récipient, réceptacle, réservoir; asile, abri, refuge.

Ընդունելի a. recevable, acceptable, admissible; valable; agréable, bienvenu; celui qui reçoit, accepteur.

Ընդունելութիւն s. réception, accueil; acceptation, admission; festin, régal; gram. participe; — փոխանակագրոյ, acceptation d'une lettre de change; առնել — ցրտագին, accueillir froidement, faire un froid accueil; — առնել ումեք, faire bonne réception, bon accueil à qn.; lui donner un dîner, faire un festin; — գոյր յարքունիս, il y avait réception à la cour.

Ընդունիմ, ընկալայ vn. recevoir, accepter, agréer, recevoir, accueillir, faire accueil; admettre, adopter, approuver; — իսուրբ աւազանէն, tenir sur les fonts baptismaux; — մտաց անչօք, concevoir, saisir; ոչ բարւոք — զոք, faire un mauvais accueil à qn.; ինձմանէ ընկալեալ էր զամենայն, il lui devait tout; յքէն ընկալայ զկեանս, je te dois la vie; յաստուածս ընկալան զնոսա, il a fait d'eux ses dieux; պատուով — զոք, recevoir qn. avec honneur.

Ընդունիչ, Ընդունող s. celui qui reçoit; accepteur.

Ընդ վայր adv. en vain, inutilement; — հարկանել, rejeter, abandonner; — խօսել, parler en vain, à tort et à travers, *ab hoc et ab hac*; — պայքարումն, vaine dispute.

Ընդվայրաբոյս a. sauvage.

Ընդվայրագնաց a. vagabond.

Ընդվայրախոյզ a. qui est à la recherche des choses inutiles, curieux.

Ընդվայրախօս, etc. V. Ընդունայնաբան, etc.

Ընդվայրահար a. abject, vil.

Ընդվայրայած a. bavard, babillard, frivole; vagabond.

Ընդվայրայածութիւն s. vagabondage.

Ընդվայրայաչ adj. clabaudeur.

Ընդվայրապաճոյճ a. coquet, coquette.

Ընդվայրասնունդ a. sauvage.

Ընդվայրասուն a. mal élevé, abandonné à soi-même.

Ընդվայրաքնին a. curieux; — լինել, être —; — ցանկութիւն, curiosité.

Ընդվայրաքննութիւն s. curiosité.

Ընդվայրընկեցիկ a. abject, vil; inutile.

Ընդվայրընկէց առնեմ va. avilir, vilipender, mépriser.

Ընդվզանք, նաց s. hauteur, fierté.

Ընդվզեմ, եցի va. tordre, casser le cou; — իմ vn. se rengorger, se révolter, résister, être rétif; ընդվզեալ իբրաց վասն յիշխանութենէ, s'affranchir de la domination, secouer le joug de.

Ընդօրինակեմ, եցի va. copier, prendre copie, transcrire.

Ընդօրինակութիւն s. transcription; perspective.

Ընթադրեմ, եցի va. fouler aux pieds, écraser.

Ընթանամ, ացայ vn. courir, se mettre à courir, accourir; parcourir; marcher sur; — զհետ ուրուք, suivre qn., ses pas; — զհետ շաւղաց՝ հետոց ուրուք, marcher sur les traces, sur les pas de qn.; արշաւասոյր —, courir très-vite, brûler le pavé; ոչ բարւոք ընթանայ իրն, l'affaire ne va pas bien, s'emmanche mal; բարւոք ընթանան իրք, les affaires marchent, vont bien, tournent bien; երամովին՝ խուռն —, accourir en foule; ի ճանապարհս պատուիրանաց —, observer les commandements; իզէն, etc.; —, V. Զէն, etc.

Ընթանոց V. Ղենչակ.

Ընթաց, Ընթացք, ից sm. course, allure, marche, démarche, pas; cours, direction; marche; cours; courant; manière; յընթացս, dans la course, en courant; — կենաց, carrière; յընթացս կենաց, dans le cours de la vie; բարւոք լնուլ զընթացս իւր, bien remplir sa carrière; հետի —, course à pied; — արեգական՝ լուսնի՝ եղանակաց, le cours du soleil, de la lune, des saisons; — սակարանի՝ վաճառանոցի՝ հրապարակի, le cours de la Bourse, du marché, de la place; յընթացից ճանաչել զոք, reconnaître qn. à son marcher.

Ընթացակից a. qui court avec; qui concourt, concurrent; qui accompagne, compagnon; qui est d'accord; coïncident; concomitant; — լինել, courir ensemble; concourir; marcher ou être d'accord avec; accompagner; coïncider.

Ընթացակցութիւն sm. concours; accompagnement; coïncidence; concomitance.

Ընթացող s. marcheur; անխոնջ —, infatigable —.

Ընթացուցանեմ, ուցի va. faire courir.

Ընթացք V. Ընթաց

Ընթեռնլի a. lisible; lecteur.

Ընթեռնում, թերցայ va. lire; vn. être lu; տալ —, faire lire; անսայթաք —, lire couramment; — յականջս ուրուք, lire devant qn.

Ընթեր; առ — prép. près, auprès.

Ընթերակայ, ից, Ընթերակաց, աց a. qui est près ou auprès, présent, assistant.

Ընթերցանելի a. s. lecteur.

Ընթերցանեմ, ցի va. lire.

Ընթերցասէր a. qui aime à lire, ami des lettres, studieux.

Ընթերցասիրեմ, եցի vn. aimer à lire, à étudier, lire avec plaisir.

Ընթերցասիրութիւն s. m. amour de la lecture, des lettres.

Ընթերցիչ, Ընթերցող sm. lecteur.

Ընթերցողութիւն s. lecture.

Ընթերցուած sm. lecture; leçon.

Ընթերցուածասէր V. Ընթերցասէր.

Ընթերցումն s. lecture; տալ յ—, donner à lire, faire lire.

Ընթրեմ, եցի va. souper, faire le repas du soir.

Ընթրիք, րեաց sm. souper, repas du soir; la cène; յընթրիս ուրեք, dans un souper; ընթրիս առնել՝ գործել՝ տալ, donner à souper, faire un festin, donner, offrir des festins; ընթրիս առնել առ ումեք, souper chez qn.

Ընծախոտ V. Ընձախոտ.

Ընծայ, ից s. présent, cadeau; — առնել՝ տալ, faire présent, donner un cadeau.

Ընծայաբեր, աց a. qui apporte des présents; — լինել, apporter des présents, offrir des cadeaux.

Ընծայաբերութիւն s. l'action d'apporter des présents; offrande.

Ընծայական sm. dédicace; գիր՝ թուղթ —, lettre de recommandation.

Ընծայամատոյց a. qui offre des présents; — լինել, offrir des présents.

Ընծայանամ, ացայ vn. être offert ou présenté.

Ընծայատար V. Ընծայաբեր.

Ընծայարան, աց s. autel.

Ընծայեմ, եցի va. offrir, présenter, donner en présent, dédier; attribuer à; produire; ելոյս —, V. Լոյս; — իմ vn. s'offrir; se présenter, se montrer, se faire voir; ընծայեցաւ առաջի նորա, il fut présenté devant lui.

Ընծայեցուցանելի a. présentable.

Ընծայեցուցանեմ, ուցի va. offrir, présenter; montrer, faire voir, exposer, mettre en vue; présenter, recommander; զանձն —, se donner ou se faire passer pour; սիրելի զանձն —, se faire aimer.

Ընծայութիւն s. l'action d'offrir ou de s'offrir; preuve, témoignage; թուղթ —ե, lettre de recommandation; — անգիտութեան մատուցանել առ իմն, avouer son ignorance pour.

Ընծայումն, յման s. l'action d'offrir, de s'offrir; offrande, présent; — Կուսի, la Présentation de la Vierge; — լուսնի, la nouvelle lune.

Ընծուիմ, ուեցայ vn. resplendir, éclater, briller.

Ընկալուչ a. celui qui reçoit; fiancé, fiancée, prétendu, prétendue.

Ընկապճիմ, ճեցայ, ճեալ vp. s'attacher, se lier étroitement, s'entortiller.

Ընկենում, կեցի va. jeter, précipiter; déposer, destituer; — յոք զհոգս իրիք, remettre, confier à qn. les soins de; — զանձն իւր յառաջ, se jeter en avant, s'exposer.

Ընկեր, աց s. camarade, compagnon; compagne; associé; prochain; ընկեր'ր, mon

camarade, mon ami; չիք իմ —, je n'ai pas d'égal, je suis sans pareil; — զընկեր, այր զ—, les uns les autres.

Ընկերաբար adv. en camarade.

Ընկերագիր, գրաց s. abonné.

Ընկերագրեմ, եցի va. abonner; — իմ vn. s'abonner.

Ընկերագրութիւն s. abonnement.

Ընկերակից s. camarade, compagnon; associé; confrère.

Ընկերակցիմ, ցեցայ vn. faire société avec, s'associer.

Ընկերակցութիւն s. société; association.

Ընկերահաշտք, տից, Ընկերահաշտիք, տեաց V. Ընկերհաշտութիւն.

Ընկերահեղձոյց a. qui suffoque son prochain.

Ընկերանամ, ացայ vn. s'associer.

Ընկերասէր a. qui aime son prochain, son camarade, charitable; qui aime la société, sociable.

Ընկերեմ, եցի vn. accompagner, servir de compagnon, d'aide, aider.

Ընկերհաշտութիւն s. république.

Ընկերշակեմ, եցի vn. s'associer.

Ընկերութիւն sm. société, compagnie, association; corps, corporation.

Ընկերսիրութիւն s. amour du prochain, charité; sociabilité.

Ընկեցիկ a. rejeté, vil, abject; exposé, abandonné; — առնել, jeter, exposer; rejeter; — առնել զմանուկ, exposer un enfant; — լինել, être jeté, rejeté.

Ընկեցումն s. jet, projection.

Ընկինեալ կամ vn. être debout contre, résister, empêcher.

Ընկլնում, կլայ vn. se plonger, s'enfoncer.

Ընկլնում, կլի, Ընկլուզանեմ, ուզի, լո' V. Ընկղմեմ.

Ընկլուզումն V. Ընկղմումն.

Ընկղմական a. immersif.

Ընկղմեմ, եցի va. plonger, enfoncer, submerger, couler à fond, couler bas; — իմ vn. se plonger, s'enfoncer, couler à fond, couler bas; խուզ դառնութեան ընկղմեալ կայր, il était plongé dans une douleur amère, il s'abandonnait à une douleur amère; — ի ծով փափկութեանց, nager dans les plaisirs, dans les délices.

Ընկղմութիւն, Ընկղմումն s. action de plonger, submersion, immersion.

Ընկճեմ, եցի va. accabler, affaisser; subjuguer, assujettir, réprimer; empêcher, entraver; — իմ vn. succomber; — ընդ բեռամբ, être accablé, ployé sous le poids, être surchargé, ընկճեալ ընդ ամօք՝ յամաց, affaissé, accablé sous le poids des années.

Ընկողին V. Անկողին.

Ընկողմանեցուցանեմ, ուցի

va. étendre, coucher, mettre au lit.

Ընկողմանիմ, նեցայ, Ընկողմնիմ, նեցայ, Ընկողնիմ, նեցայ vn. s'étendre, se coucher, se mettre au lit.

Ընկողնակից V. Անկողնակից.

Ընկոյզ, կուզից s. noix; — հնդկաց, muscade, noix muscade.

Ընկուզի, զւոյ, զեաց s. noyer.

Ընկրկեմ, եցի va. faire reculer, repousser, reculer; —իմ vn. se reculer, être reculé, repoussé.

Ընձախոտ s. bot. orobanche.

Ընձառիւծ, ուց s. léopard.

Ընձենի, ենւոյ, ենեաց sm. peau de léopard.

Ընձեռայք, յից s. pourboire.

Ընձեռեմ, եցի vn. mettre en main, livrer, décerner, confier, offrir; մխիթարութիւն —, donner de la consolation.

Ընձիւղ, ոյ s. germe, pousse, rejeton, bourgeon, surgeon.

Ընձիւղեմ, եցի, Ընձիւղիմ, եցայ vn. pousser, germer, pousser des rejetons, des bourgeons, bourgeonner.

Ընձուիմ, ուեցայ vn. naître, se montrer, paraître, éclore.

Ընձուղտ, ուց s. girafe.

Ընչաժողով a. avide, cupide.

Ընչաթափ առնեմ va. dépouiller qn. de ses biens. de ses richesses; — լինել, être dépouillé de ses biens.

Ընչաթափեմ, եցի va. dépouiller de ses biens, épuiser.

Ընչանամ, ացայ vn. exister.

Ընչաշատ a. qui a beaucoup de biens, riche, opulent.

Ընչապտուկ a. grimacier.

Ընչասէր a. qui aime les biens, les richesses, avide.

Ընչասիրութիւն sm. amour des biens, des richesses, avidité, avarice.

Ընչատեաց a. qui déteste les richesses.

Ընչացք, ցից s. moustaches; fig. յընչացս բանալ, ne faire aucun cas de, mépriser.

Ընչաւէտ, ւետաց a. comblé de biens, riche, opulent; — լինել, être riche, avoir du foin dans ses bottes.

Ընչաւէտանամ, ացայ vn. devenir riche, s'enrichir.

Ընչաւէտութիւն s. richesse, opulence.

Ընչաքաղց, ից a. cupide, avide.

Ընչաքաղցութիւն s. faim ou avidité de richesses, avidité, cupidité; անյագ —, soif insatiable de richesses.

Ընչեղ V. Ընչաշատ.

Ընչիկ, չկան s. petit bien.

Ընջովին V. Արմատաքի.

Ընջուղ, ջղոյ sm. génisse, veau, bouvillon.

Ընտանամ, ացայ vn. grener, monter en grain.

Ընտանանամ, ացայ vn. se familiariser, devenir familier, s'apprivoiser; s'habituer.

Ընտանասուն a. familier; apprivoisé, privé.

Ընտանեակ, եկաց a. s. fa-

milier; qui est de la famille, connaissance, ami, intime.

Ընտանեբար adv. familièrement, amicalement.

Ընտանեկան a. familier.

Ընտանենամ, եցայ vn. se familiariser avec; s'apprivoiser; s'habituer.

Ընտանեսէր a. qui aime sa famille, ses parents.

Ընտանեսուն V. Ընտանասուն.

Ընտանեցուցանեմ, ուցի va. rendre familier, familiariser; apprivoiser; habituer.

Ընտանի, անւոյ, անեաց a. familier; qui concerne la maison, le ménage ou la famille, domestique; intime, ami, apprivoisé, privé; propre, natif; particulier, habituel; s. domestique; ami, parent; — պատերազմ, guerre intestine, civile; — լինել գրոց, être familier aux livres, versé dans les livres; —ք, la famille.

Ընտանութիւն sm. familiarité; յ— կոչել, familiariser, apprivoiser.

Ընտասուն V. Ընտանեսուն.

Ընտել; Ընտելութիւն, etc. V. Ընդել, Ընդելութիւն, etc.

Ընտիր, տրոց a. élu, choisi, d'élite, de choix; exquis, excellent, distingué; — ընտիր, d'élite, d'excellent, le meilleur, superbe; — ընտիր զօրաց, soldats, troupe d'élite; — յոյժ, de premier choix, de première qualité; — մատենագիր, auteur classique; յ— առնել, donner à choisir, donner le choix, l'alternative; laisser à qn. le choix, l'alternative; — առնել, faire choix, choisir, apprécier; ընտրոյ տէր, qui a le choix, arbitre; զնոսա Թողացոյց ընտրոյ տեարս լինել, il leur laissa le choix; ընդ —ս հանել, choisir, élire.

Ընտոծին V. Ընդոծին.

Ընտոուստ adv. de la maison, de chez soi; des biens de la famille, de ses propres biens; du fond, de l'intérieur; de son propre fond, de soi-même.

Ընտրական a. électif, éligible, électoral.

Ընտրան sm. choix; —աւ a. choisi, de choix, d'élite; adv. avec choix, choisissant; մանկունք —աւ, l'élite des jeunes gens.

Ընտրանք, նաց s. choix, élection.

Ընտրեալ a. élu, choisi.

Ընտրելակից a. compagnon d'élection.

Ընտրելի a. qu'on peut choisir ou élire; — է քեզ զմի յայսցանէ, il te faut choisir l'une de ces deux alternatives.

Ընտրեմ, եցի va. choisir, élire, trier; discerner, distinguer; aimer mieux, opter, préférer; — զարժանն, discerner ce qui est juste; ընտրեալ կալայ, j'ai choisi; ընտրեալ կալաւ, il a choisi; ընտրեցից մեռանել, j'aimerais mieux mourir; — զժամանակն, choisir

le temps; ձեռք նորա ընտրեսցեն նմա, ses mains lui procureront ce qu'il lui faut.

Ընտրիչ s. celui qui choisit, électeur.

Ընտրող s. V. Ընտրիչ; discret.

Ընտրողական a. qui peut discerner; V. Ընտրական.

Ընտրողութիւն s. élection, choix; discernement, discrétion; —բ, discrètement.

Ընտրութիւն s. choix, alternative, élection; triage; discernement, goût; option, préférence; différence; — ինքնակամ, le libre arbitre; — առնել, faire choix, discerner.

Ընտրուկք s. rebut, choses de rebut.

* Ընքուի V. Յօնք.

Ըռազիան s. fenouil.

Ըռնգեղջիւր V. Ռնգեղջիւր.

Ըռնգունք V. Ռնգունք.

Ըստ prép. selon, d'après, suivant, conformément à; au gré de; à raison de; en raison de; à proportion; après, à la suite; au delà, outre; — կարի իւրում, selon son pouvoir, ses moyens; — այնմ, comme il dit, comme il est dit; — որում, comme, de la même manière, ainsi que, de même que; puisque, comme; — ամենայն կիւրակէից, tous les dimanches; կարգ — կարգէ, par ordre; — հրապարակս, dans les places; — իս, selon moi; — մեզ, selon nous; այր — առնէ, les uns après les autres; — նմանէ, après lui; օր — օրէ, de jour en jour; անցանել — երդումն, violer son serment; — միտս անցանել, échapper à l'esprit, être inconcevable; — ձեռն ուրուք ելանել, s'affranchir de la domination de qn.

* Ըստակ V. Դրամ.

Ըստանձնեմ, եցի va. assumer, prendre sur soi; endosser, mettre sur son dos; — պատասխանատուութիւն մեծ, assumer ou prendre sur soi une grande responsabilité.

Ըստգիւտ, ի, ից a. blâmable, répréhensible; s. blâme, reproche, inculpation, censure, critique; chose blâmable, défaut, tort, faute; — լինել, être blâmé; blâmer, critiquer, reprocher, accuser, s'en prendre à qn., censurer, condamner; — յանձն առնուլ, mériter le blâme, avoir tort.

Ըստգտանեմ, գտի va. blâmer, inculper.

Ըստգտանք V. Ըստգիւտ.

Ըստերիւրեմ V. Ստերիւրեմ.

Ըստերջ V. Ստերջ.

Ըստմիոջէք s. les choses suivantes, tout ce qui suit, qui vient après.

Ըրջու V. Ուրջու.

Թ (tho) s. neuvième lettre de l'alphabet et cinquième des consonnes; neuf, neuvième.

Թագ, ագ, իգ s. couronne, diadème; — առնուլ, prendre la couronne, le diadème, se couronner, régner; — դնել՝ կապել, vn. se couronner, être roi, se faire roi, s'élever à la royauté, régner; va. mettre la couronne sur la tête de qn., ceindre la couronne, le diadème à qn., le couronner; — ի գլուխ, la couronne sur la tête.

Թագագործ, ագ s. fabricant de couronnes.

Թագադիր, դրաց adj. qui couronne, qui met une couronne sur la tête d'un autre.

Թագադրութիւն s. couronnement.

Թագազարդ a. ornée d'une couronne, couronné.

Թագազարդեմ, եցի va. orner d'une couronne, couronner.

Թագազարմ, Թագազն V. Թագաւորազն.

Թագաժառանգ, ի s. héritier présomptif de la couronne.

Թագակալ, ագ s. qui porte une couronne, régnant.

Թագակապ V. Թագադիր.

Թագակապութիւն V. Թագադրութիւն.

Թագակից s. compagnon de la couronne, de la royauté.

Թագաւոր, աց s. roi.

Թագաւորաբար adv. comme un roi; royalement.

Թագաւորաբնակ a. où réside le roi.

Թագաւորազգի, ազգւոյ, ազգեաց, **Թագաւորազն**, զին, զանց; **Թագաւորազուն**, ազանց adj. de la famille royale; sm. prince royal.

Թագաւորական adj. royal; s. royaliste.

Թագաւորականութիւն sm. royalisme.

Թագաւորակաց քաղաք s. ville où réside le roi, capitale du royaume.

Թագաւորակերպ a. d'une manière royale.

Թագաւորակից V. Թագակից.

Թագաւորանիստ a. où est la résidence du roi.

Թագաւորապէս V. Թագաւորաբար.

Թագաւորեալ քաղաք s. ville royale, capitale.

Թագաւորեմ, եցի vn. être roi, régner.

Թագաւորեցուցանեմ, ուցի va. faire roi.

Թագաւորող s. régnant.

Թագաւորութիւն s. règne, royauté, royaume.

Թագընկալութիւն s. couronnement.

Թագնութիւն, etc. V. Թաքնութիւն.

Թագուհի sf. reine.

Թագուստ, etc. V. Թաքուստ; etc.

Թաթ, ից s. patte, main, pied; — կշռոց, V. Նժար.

Թաթախ a. trempé, baigné, imbu, imprégné.

Թաթահատ adj. dont les pattes sont coupées.

Թաթահերձ a. fissipède, qui a le pied fourchu.

Թաթաղուն a. entièrement rempli, très-plein, comblé, à pleins bords.

Թաթառ, ոյ s. trombe.

Թաթաւեմ, եցի va. tremper, plonger, baigner; — իմ, vn. se tremper, se plonger, se baigner; այր թաթաւեալ ի մտածնութիւնս, homme encroûté, imbu, imprégné de préjugés; թաթաւեալ կարծեօք, imbu, imprégné, entiché d'une opinion.

Թաթեմ, եցի va. supplanter, donner le croc-en-jambe, faire tomber dans ses piéges, duper.

Թաթուլ, թլոց s. patte, pied.

Թաթպան, աց s. gant.

* **Թալաթոսեմ**, եցի va. faire une chose superficiellement, à la hâte.

Թալանամ, ացայ vn. s'évanouir, perdre l'usage de ses sens, se trouver mal; — ի ծաղուէ, se pâmer ou étouffer de rire, rire à se pâmer, crever de rire.

Թալթալ խաղամ vn. s'agiter, se débattre en expirant, être dans les convulsions de l'agonie.

Թալկամ V. Նուաղկամ.

Թալկանամ, ացայ vn. tom-

ber en défaillance, en pâmoison, se pâmer, se trouver mal; se sentir défaillir, s'évanouir, défaillir, avoir des vertiges, des éblouissements, des étourdissements:

Թալկացումն s. défaillance, évanouissement, pâmoison, étourdissement.

Թալուկ s. vertige; mal de cœur, nausée; — կսրտիւն գալ, avoir mal au cœur, avoir envie de vomir ou de rendre.

Թախանձ, ից s. instance; sollicitation, manière pressante, sollicitation pressantë; chagrin, peine; importunité; — արկանել, faire instance, des instances, de vives instances auprès de qn., demander avec instance, solliciter instamment.

Թախանձանք V. Թախանձ; —նօք, instamment, avec instance.

Թախանձելի adj. pressant, importun.

Թախանձեմ, եցի, Թախանձեցուցանեմ, ուցի va. faire de vives instances, solliciter avec instance, postuler; importuner, obséder, presser, insister, tourmenter, talonner.

Թախանձեցուցիչ adj. pressant, importun.

Թախանձիմ, ձեցայ vn. avoir besoin, manquer; se mettre en peine, se chagriner.

Թախանձող a. qui demande avec beaucoup d'instance, postulant.

Թախանձոտութիւն V. Թախանձ.

Թախիծ, խծի sm. chagrin, tristesse; adj. chagrin, triste, désolé; —ք դժնդակք, une tristesse noire; —ք մտաց, remords, regret.

Թախծագին, Թախծալից V. Թախիծ a.

Թախծադէմ adj. qui a un visage triste, qui a l'air triste, d'un air rembruni.

Թախծանք V. Թախծութիւն.

Թախծեալ a. triste, mélancolique, rembruni, abattu.

Թախծեցուցանեմ, ուցի va. chagriner, attrister, contrister, désoler.

Թախծիմ, ծեցայ vn. se chagriner, s'attrister, se désoler.

Թախծութիւն s. tristesse; chagrin, mélancolie, désolation, affliction.

Թակն s. maillet.

Թակաղակ, ի s. maillet.

Թակաղաղ, աց s. chapiteau.

Թակարդ, ից, աց s. attrapoir, piége, lacs, rets, filet; արկանել ի —, faire tomber dans le piége, dans les embûches; ի Թակարդի հարկանիլ, donner, tomber dans les piéges.

Թակարդապատ առնեմ va. envelopper ou prendre dans des filets, dans le piége, attraper; — լինել, donner, tomber dans le piége.

Թակարդեմ, եցի va. prendre au piége, tendre, dresser des piéges, attraper.

Թակարթ V. Թակարդ.

Թակոյկ, կուկաց s. cruche, urne, broc, pot.

Թաղ, ից s. quartier; feutre.

Թաղակից լինիմ vn. être enterré, enseveli ensemble.

Թաղանթ, աց, ոց,ից sm. membrane, pellicule.

Թաղանթագարդ, Թաղանթապատ a. membraneux.

Թաղասմաւոր, աց a. châtré.

Թաղար, աց s. pot à fleur.

Թաղեայ a. de feutre.

Թաղելութիւն s. enterrement.

Թաղեմ, եցի va. enterrer, ensevelir, inhumer, rendre les derniers devoirs; enfouir; — իմ vn. être enterré; ի ցաւս Թաղեալ, abîmé dans la douleur.

Թաղթ s. bot. cyclamen.

Թաղի s. laine foulée, feutre.

Թաղկավարս a. ébouriffé.

Թաղկիմ, կեցայ vn. se serrer, devenir épais, se condenser, s'ébouriffer.

Թաղհար, աց s. bonnet de femme.

Թաղումն s. enterrement, sépulture, inhumation, funérailles.

Թաղուն adj. serré, foulé, compacte, dense, épais.

Թամբ, աց sm. selle, bât; mollet; — դնել, —ս հարկանել, mettre la selle.

Թամբագործ, աց s. sellier.

Թամբատեակ, Թամբատոց V. Գրգլեակ.

Թամբեմ V. Համետեմ.

Թայրաթոսք s. les parents, les proches.

Թան, ից s. potage, soupe.

Թանագ, ի s. tôle.

Թանամ, թացի va. mouiller, baigner, humecter, tremper, arroser; — զանկողին իւր արտասուօք, baigner son lit de pleurs; արտասուօք — զոտս ուրուք, arroser de ses larmes les pieds de qn.; — զդէմս ուրուք յուղխս արտասուաց, arroser le visage de qn. d'un torrent de larmes; — ի քացախ, tremper dans le vinaigre.

Թանաման, ի s. soupière.

Թանաք, ի, աւ s. encre; համակրական՝ ծածկագիր —, — sympathique.

Թանգար sm. commerçant; revendeur; cabaretier.

Թանգարական a. mercantile, commercial; précieux.

Թանգարան, ի s. trésor; musée, cabinet.

Թանգուզեմ, եցի vn. se soustraire à, s'échapper, s'esquiver, se dérober, éluder.

Թանթրուենի, նւոյ s. m. sureau.

Թանիկ s. un petit potage.

Թանկ adj. qui coûte beaucoup, cher; — է, il est cher.

Թանկար V. Թանգար.

Թանկութիւն sm. cherté, enchérissement.

Թանձր, ձու, ձունք a. épais, gros; grossier, commun; dense; s. sorte d'oiseau; — տգիտութիւն, ignorance crasse.

Թանձրաբարբոյ a. grossier.

Թանձրադանդաղ a. gros et lent, lourd, lourdeau.

Թանձրաթաթի V. Թանձրատարափ.

Թանձրալեզու a. qui a la langue épaisse ou grasse, qui parle gras, qui prononce mal.

Թանձրախիտ, Թանձրախուռն a. épais, dru, serré, fourré, touffu, rameux; dense, serré, compacte.

Թանձրահոծ a. très-épais, très-dense.

Թանձրահող a. dont le sol est épais, fertile.

Թանձրամած a. épais, dense, serré, gélatineux, profond.

Թանձրամայրի adj. boisé, fourré, couvert de bois.

Թանձրամարմին, Թանձրամիս a. qui a les chairs épaisses, gras, corpulent, replet, qui a de l'embonpoint.

Թանձրամիտ a. qui a l'esprit épais, lourd, stupide; — սնափառութիւն, vanité grossière.

Թանձրամսութիւն s. embonpoint, corpulence, obésité.

Թանձրամորթ a. qui a la peau épaisse.

Թանձրամտութիւն s. lourdeur d'esprit, stupidité, grossièreté, aveuglement.

Թանձրանամ, ացայ vn. épaissir, s'épaissir, se coaguler; prendre de la consistance; se durcir; s'augmenter, s'accroître, s'accumuler; prendre du corps; s'incarner; Թանձրացաւ սիրտ ժողովրդեանս, le cœur de ce peuple s'est appesanti; Թանձրանայ օշարակն, le sirop épaissit, s'épaissit; Թանձրանայր աղաղակն, le bruit grossissait.

Թանձրասաղարթ a. qui a des feuilles épaisses.

Թանձրասիրտ a. qui a le cœur grossier, dur.

Թանձրատարափ adj. qui tombe à verse, épais, serré, compacte; — նետք, flèches innombrables; — ամպ նետից, une nuée de traits.

Թանձրացեալ adj. épaissi, épais; concret.

Թանձրացուցանեմ, ուցի va. épaissir, rendre épais, grossir, coaguler.

Թանձրութիւն s. épaisseur; épaississement; grosseur; consistance; coagulation; lourdeur d'esprit, stupidité.

Թանչք, ից sm. diarrhée, dévoiement, dyssenterie.

Թանչեմ V. Թառանչեմ.

Թաշկինակ, ագ s. mouchoir.

Թաչեմ, եցի vn. bredouiller.

Թաչող s. bredouilleur.

* Թապլեմ V. Ընկենում.

Թառ, ի s. juchoir.

Թառամ a. fané, flétri.

Թառամեցուցանեմ, ուցի va. faner, flétrir.

Թառամիմ, մեցայ vn. se faner, se flétrir, se passer.

Թառանչ, ից, Թառանչանք, նաց, Թառաչ, ից s. gémissement, soupir.

Թառանչեմ, եցի, Թառաչեմ, եցի vn. gémir, soupirer.

Թառափ, ի s. esturgeon.
Թառիմ, եցայ vn. percher, se percher, jucher, se jucher.
Թաս, ի s. tasse, timbale.
Թասեմ, եցի vn. haleter, être haletant, essoufflé; — ոգւոց, courte haleine, asthme.
Թատերախաղ, ուց s. pièce de théâtre, pièce.
Թատերական a. théâtral.
Թատր, տերց, տերայց sm. théâtre, spectacle; շուրջ կԹատերք, amphithéâtre.
Թատրատես, աց s. spectateur.
Թատրոն V. Թատր.
Թատրոնական a. théâtral.
Թարախ, եց, ոց s. pus, humeur, sanie.
Թարախալից adj. sanieux, purulent.
Թարախիմ, խեցայ vn. aboutir, se former du pus, de l'humeur, suppurer.
Թարգման, աց s. interprète, drogman, truchement; traducteur; interprétation, traduction; — կալ՝ լինել ումեք առ, être l'interprète de qn. auprès de.
Թարգմանելի a. traduisible.
Թարգմանեմ, եցի va. traduire; interpréter; — յանպատրաստից, traduire à livre ouvert; — բառ առ բառ, traduire mot à mot, littéralement.
Թարգմանիչ s. traducteur.
Թարգմանութիւն s. traduction, version; interprétation; ազատ՝ բառական —, traduction libre, littérale.

Թարգմանօրէն adv. en traduisant.
Թարթափ s. clin d'œil, cillement, clignement; ի — ական, en un clin d'œil, en moins d'un clin d'œil.
Թարթափանք, նաց s. égarement, l'action d'errer çà et là, flânerie.
Թարթափեցուցանեմ, ուցի va. égarer, faire flâner, occuper de, distraire; endormir, bercer de vaines espérances.
Թարթափիմ, փեցայ vn. errer çà et là, flâner, s'égarer; fréquenter, être assidu à, s'occuper de, être occupé, distrait par; cligner, ciller l'œil; ի — ական, en un clin d'œil.
Թարթափումն s. V. Թարթափանք; — ական՝ աչաց V. Թարթափ.
Թարմ a. frais, vert, tendre.
Թարմատար, աց a. inutile, vain; vil, inférieur; factice, artificiel, postiche; gram. explétif.
Թարշամեցուցանեմ V. Թառամեցուցանեմ.
Թարշամիմ V. Թառամիմ.
Թացան, ի s. pitance.
Թաւ, աց, ուց a. velu, poilu; touffu, dru, fourré, épais; gram. rude, aspiré; s. gram. esprit rude, aspiration.
Թաւագէս a. à épaisse chevelure, poilu.
ԹաւաԹուփ V. Թաւուտ a.
Թաւալ s. V. Թաւալումն; առ ի —, en pente; — ածանել, rouler; faire une révolution.

Թաւալագլոր՝ Թաւալգլոր խաղամ vn. se rouler, se débattre; être renversé, abattu; culbuter, faire la culbute, se précipiter, tomber; — խաղացուցանել, rouler, faire rouler, renverser, abattre, jeter par terre, culbuter, précipiter; անկաւ յարեան իւրում —, il tomba dans son sang.

Թաւալանիմ V. Թաւալիմ.

Թաւալգլոր V. Թաւալագլոր.

Թաւալեմ, եցի, **Թաւալեցուցանեմ**, ուցի va. rouler, faire rouler, renverser; ի բաց —, renverser; — իմ, vn. se rouler; faire révolution, tourner; se rouler, se vautrer, se plonger, s'enfoncer; յերկիր —, se rouler à terre; — յաւազի, se rouler sur le sable; ընդ տիղմ —, se rouler dans la boue, se vautrer dans la fange.

Թաւալումն s. roulement; révolution, tour.

Թաւամազ a. chevelu, velu, poilu.

Թաւայատակ a. qui a le derrière velu.

Թաւայօն a. aux sourcils épais.

Թաւանամ, ացայ vn. devenir touffu ou velu, s'épaissir.

Թաւարծի a. poilu, velu; — այր, homme velu, couvert de poil.

Թաւիշ s. velours.

Թաւիշեայ a. de velours.

Թաւութիւն s. qualité de ce qui est velu ou touffu, épaisseur; gram. aspiration.

Թաւուտ a. touffu, fourré, boisé, buissonneux; s. lieu fourré, bois touffu, taillis.

Թաւրնջակ V. Խաժուրեկ.

Թափ s. fond, profondeur, abîme; accès; impétuosité, élan, saillie, fougue; — անցանել, pénétrer, percer, passer à travers, traverser de part en part, s'introduire; ընդ — անցուցանել՝ — հանել, faire pénétrer, passer, enfoncer; զ— առնուլ, prendre son cours, son élan; — առեալ շրջել, errer; ի թափս դժոխոց, dans les profondeurs de l'enfer; — կրից, impétuosité des passions.

Թափանցական, **Թափանցանց** a. pénétrant, perçant; perméable.

Թափանցականութիւն s. pénétrabilité, perméabilité.

Թափանցեմ V. Թափ անցանեմ.

Թափանցեցուցանեմ Voyez Թափ հանեմ.

Թափանցիկ a. pénétrant; transparent, diaphane; — լինել V. Թափ անցանեմ.

Թափանցկութիւն, **Թափանցութիւն** s. transparence, diaphanéité.

Թափանցումն s. pénétration.

Թափառական adj. errant, vagabon, rôdeur; — շրջել V. Թափառիմ.

Թափառականութիւն s. vie errante, vagabondage.

Թափառանք, նաց s. l'action d'errer, course vagabonde.

Թափառիմ, ռեցայ vn. errer, rôder, vagabonder, flâner.

Թափառոտ a. errant, vagabond, rôdeur, flâneur.

Թափեալ ուղեղ a. écervelé, fou ; s. cervelle fêlée, tête écervelée, homme sans cervelle.

Թափեմ, եցի va. verser, répandre, épancher ; évacuer, décharger, jeter ; vider, transvaser ; ôter, priver, dépouiller, arracher, ravir, emporter ; dégager, sauver, délivrer, débarrasser ; — զգինին, cuver son vin, se désenivrer, se dégriser ; — զոգւիս ուրուք, tenir qn. en suspens ; — զանձն, se sauver, se débarrasser, se défaire de, se soustraire à, échapper à ; — զոյժ եւ զզօրութիւն, employer toutes ses forces, tous ses efforts, se mettre en quatre ; աճել —, ajouter, joindre ; — զմաղձն, décharger sa bile ; — յոք զցասումն իւր, décharger sa colère sur qn. ; — ի լծոյ, affranchir du joug ; — զոք ի ձեռաց ուրուք, tirer, débarrasser ou sauver qn. d'entre les mains d'un autre ; Թափեաց նաւն զբեռն, le navire se déchargea ; — աւար բազում, faire beaucoup de butin.

Թափիմ, փեցայ vn. se verser, se répandre, s'écouler ; se renverser ; se réfugier ; être privé, ravi ; se soustraire, se sauver, se débarrasser ; — ի վերայ, tomber sur, dessus ; գետն Թափի ի ծով, le fleuve se jette dans la mer.

Թափիչ s. foulon ; blanchisseur.

Թափուր a. vacant, vide de ; privé, dépourvu ou manquant de ; — լինել, être — ; — ի հանճարոյ, dénué de talent ; — առնել, priver, dénuer.

Թափօր, ի s. procession.

Թափօրապէս adv. en procession.

ԹաքԹաքուր adj. caché, secret ; adv. secrètement, en secret, en cachette.

Թաքնութիւն s. occultation, secret, mystère.

Թաքնում, քեայ vn. se cacher.

Թաքուն a. occulte, caché, tenu secret.

Թաքուստ, քստեան, քստի sm. action de cacher, de se cacher ; cachette ; adj. caché, secret ; ինմանէ չէր ինչ նորա —, il ne lui cachait rien, il n'avait aucun secret pour lui ; դնել ի Թաքստեան, mettre dans une cachette, cacher.

Թաքուցանեմ, ուցի va. cacher, celer, tenir secret ; չգիտէր ո'ւր — զանձն, il ne savait où se fourrer.

Թաքստոց, աց s. cachette.

Թեզան, աց s. chaîne, trame.

Թեզանիք, նեաց s. manche.

ԹեԹեւ, ոց, աց a. léger, peu pesant ; léger, leste, agile, rapide, dégagé ; léger, futile, peu considérable, de peu d'importance ; léger, facile ; léger, frivole ; adv. légèrement, lestement, à la légère ; facilement,

sans peine ; — զգենուլ, être vêtu à la légère ; — քուն, sommeil léger ; — սուրճ՝ չայ՝ գինի, կերակուր, café, thé, vin, aliment ou repas léger ; — ձեռն՝ վէրք, main, blessure légère ; —ս յանցեայ, j'ai commis des fautes légères ; — ոտիւք, aux pieds légers ; ԹեԹե՞ւ ինչ իցէ յաչս ձեր, est-ce que cela vous paraît peu de chose? — եղեւ նմա յաշխատութենէ, il se reposa de son travail, de sa fatigue ; — լինել առ երդումն, être prêt à jurer.

ԹեԹեւաբեռն adj. qui a un léger fardeau, léger.

ԹեԹեւագին a. bon marché ; légèrement.

ԹեԹեւագնաց, ից a. léger à la course, agile.

ԹեԹեւագնի adv. à bon marché, à bon compte ; — վաճառել, vendre —.

ԹեԹեւագործ a. fait légèrement, léger, superficiel.

ԹեԹեւազէն a. léger.

ԹեԹեւաԹռիչ adj. au vol léger.

ԹեԹեւախորտիկ a. frugal, sobre ; — սեղան, un repas frugal.

ԹեԹեւակի adv. légèrement, lestement, à la légère, à la hâte.

ԹեԹեւամիտ a. d'un esprit léger, esprit léger, léger, frivole, étourdi, évaporé.

ԹեԹեւամտուԹիւն s. légèreté de l'esprit, légèreté, frivolité, étourderie.

ԹեԹեւանամ, ացայ vn. s'alléger, devenir ou être léger ; fig. s'alléger, se sentir allégé, se soulager.

ԹեԹեւանդամ a. aux membres légers, agile, leste.

ԹեԹեւացուցանեմ, ուցի va. alléger, rendre léger, décharger ; fig. alléger, soulager, adoucir ; ապաշաւ ԹեԹեւացուցանէ զյանցանս, le repentir atténue la faute.

ԹեԹեւաքայլ a. d'un pas léger, d'une démarche légère.

ԹեԹեւըն Թաց a. léger à la course, rapide.

ԹեԹեւուԹիւն s. légèreté ; légèreté, agilité ; fig. allégement, soulagement.

ԹեԹեւս V. ԹեԹեւ adv.

* ԹեԹեւսոլիկ a. léger de caractère, de conduite, esprit léger.

* ԹեԹեւսոլիկուԹիւն s. légèreté de caractère, légèreté.

ԹեԹուք s. m. conjecture ; preuve, essai ; ի ԹեԹուս մատչել, faire des conjectures ; mettre à l'épreuve, éprouver, essayer.

Թել, ոց s. fil ; corde (d'instrument de musique) ; fibre ; — պատմուԹեան, le fil de l'histoire ; հատանել զ— բանին, interrompre le fil de son discours ; — կենաց, le fil, la trame de la vie ; հատանել զ— կենաց, trancher le fil de la vie, trancher les jours.

Թելադիր a. celui qui suggère, conseiller ; — լինել, sug-

gérer, inspirer, rappeler, conseiller; dicter.

Թելադրեմ V. Թելադիր լինիմ.

Թելադրութիւն s. suggestion, inspiration, conseil; dictée.

Թելակ, աց s. rame, aviron.

Թելակալ, աց s. délégué.

Թելահան, ի s. filière.

Թեկն, Թիկան s. dos, épaule; — առնել զիրիք, ambitionner, briguer, convoiter, avoir envie de, chercher à obtenir qch., prétendre, s'ériger en; — առնել զաւագութեան՝ զպատուոյ, aspirer aux honneurs; — առնել ումեք, soutenir, protéger qn.; V. Թիկունք.

Թեղի, եղւոյ s. picéa.

Թեղօշ, ի s. chêne.

Թեմ, ի s. diocèse.

Թեմակալ, Թեմական a. diocésain; — եպիսկոպոս, évêque —.

Թեր, ի s. côté; * — ելլել, prendre le parti de qn., le soutenir, le défendre.

Թերաբաց a. demi-ouvert, à peine ouvert.

Թերալից, Թերակատար, աց a. incomplet, inachevé, imparfait, défectueux.

Թերածին a. avorté.

Թերակատարութիւն s. m. imperfection, défectuosité, défaut.

Թերակէ V. Թիւրակէ.

Թերակղզի V. Ցամաքակղզի.

Թերահաւատ, ից a. qui a peu de foi, de peu de foi, incrédule; défiant, méfiant.

Թերահաւատեմ, եցի ou Թերահաւատիմ, տեցայ vn. ne pas ajouter foi, ne pas croire, se défier ou se méfier de.

Թերահաւատութիւն s. m, manque de foi, peu de foi, incrédulité; méfiance, défiance.

Թերահմուտ a. qui a tant soit peu de connaissance.

Թերահոգ a. négligent; — լինել յիմիք, négliger qch.

Թերանամ, ացայ vn. manquer, faire défaut ou faute; être en défaut; être incomplet, défectueux; manquer à ses devoirs, faillir; se méfier de, ne pas se fier à, ne pas compter sur; — ի հաւատս, renier la foi; — ի պարտուց, manquer à son devoir, à ses devoirs; — ի յուսոյն, perdre l'espoir.

Թերաստուեր, ի sm. pénombre.

Թերավարժ, ից a. peu exercé, inexpérimenté, novice.

Թերատես adj. qui ne voit ou ne se voit pas bien.

Թերացուցանեմ, ուցի va. laisser manquer, laisser imparfait, abandonner.

Թերափ, Թերափիմ s. les pénates.

Թերաքամ, Թերաքամեալ a. à demi attaché, à demi ouvert, qui n'est pas bien fermé, pendant.

Թերեւս adv. peut-être.

Թերթ, ից s. feuille; bot. pétale; lame, plaque de métal; մի — Թուղթ, une feuille de papier.

Թերթիկ s. feuillet; foliole.

Թերի, րւոյ, րեաց a. manqué, défectueux, défectif, imparfait, incomplet, vicieux; s. une partie, une portion, le reste, le restant; — գտանիլ յիմիք, se trouver en défaut, manquer.

Թերիակէ V. Թիւրակէ.

Թերիմ, րեցայ vn. manquer.

Թերխաշ, Թերխորով a. à la coque; — ձուկիթ, œuf —.

Թերութիւն s. manqué, défaut, imperfection.

Թերուղիղ a. qui n'est pas droit; — սրտիւ, qui n'a pas assez de droiture de cœur.

Թեւ, ոց s. bras; aile; aile (d'une armée); aile (d'un bâtiment); gouvernail; fig. aile, protection; — ձկանց, nageoire; — դրանց, battant; —ք հողմոց, les ailes des vents; —ք աղօրեաց, ailés de moulin; — արկանել զիւիք, couvrir de ses ailes, protéger; — ի — ou — ի — տուեալ՝ խառնեալ, bras dessus bras dessous; * մէկուն Թեւերը կտրել, rogner les ailes à qn.; * իւր Թեւերովը Թռչիլ, voler de ses propres ailes; տարածել՝ բանալ զԹեւս, étendre, déployer ses ailes; —ս ածել, battre des ailes, s'envoler; — տալ ումեք, donner, offrir le bras à qn.

Թեւաբոյս լինիմ, Թեւաբուսիմ, Թեւաբուսիկ լինիմ vn. pousser des ailes, devenir ailé, prendre des ailes.

Թեւազգեցիկ a. ailé.

Թեւածեմ, ածի vn. agiter ses ailes pour prendre son vol, battre des ailes pour s'envoler; voler, voltiger.

Թեւակ, աց s. petite aile, aileron; frange, pan.

Թեւական a. ailé; s. oiseau.

Թեւակից adj. de la même aile, aide; — լինել, prendre des ailes; առնուլ զոք իւր —, prendre qn. à son aide.

Թեւակոխեմ, եցի vn. battre des ailes, se battre les flancs avec les ailes pour prendre son essor; fig. tâcher, s'efforcer à, s'empresser de, essayer, chercher, travailler, s'attacher à, se porter à, s'appliquer à, se disposer à, s'occuper de, affecter; entreprendre, se mettre après; ի տուրեւառս —, s'adonner au commerce; յուսմունս —, se livrer, se donner aux études; յապստամբութիւն —, s'insurger, se révolter.

Թեւակոխութիւն, Թեւակոխումն s. effort, empressement.

Թեւակուռ լինիմ V. Թեւակոխեմ.

Թեւակցիմ, ցեցայ vn. déployer, joindre ensemble ses ailes.

Թեւամուխ լինիմ V. Թեւակուռ լինիմ.

Թեւանամ, ացայ vn. prendre des ailes, voler.

Թեւապարեմ, եցի vn. voler, s'envoler.

Թեւասքօղեմ, եցի va. couvrir avec ses ailes.

Թեւատարած a. aux ailes déployées, étendues; — ընդու-

նել զոք, recevoir qn. à bras ouverts.

Թեւարկեմ, եցի va. couvrir de ses ailes, protéger, favoriser, tâcher, vouloir.

Թեւարկու sm. protecteur; — լինել՝ հանդիսանալ, être le protecteur de, protéger, soutenir.

Թեւաւոր, աց a. ailé.

Թեւեմ, եցի va. voler.

Թեւիկ s. petit bras, petite aile.

Թեւճակ, աց s. rame, aviron.

Թեւնոց, աց s. manchette

Թեփ, ոց s. son; — ձկանց, écaille; — գլխոյ, pellicule de la tête; քերել զԹեփս ձկան, écailler.

Թեփամորթ adj. qui a une peau écailleuse, écailleux, couvert d'une écaille.

Թեփոտ, **Թեփաւոր** a. écailleux, squammeux.

Թեփուկ s. lèpre, maladie qui fait lever la peau par écailles.

Թեքեմ, եցի va. forger, façonner, fabriquer; aiguiser, affiler, affûter; fig. habituer, former, dresser, façonner, instruire, exercer; — զլեզու, aiguiser la langue.

Թզաչափ, **Թզեան մի** s. un empan, une palme.

Թզենի, նւոյ, նեաց s. figuier.

Թզկերուկ s. bec-figue.

Թզուկ, **Թզկաց** s. nain, pygmée, nabot.

Թէ conj. si; que; s'il arrive que; si par hasard; si, pourvu que; est-ce que? puisque, parce que, de ce que.

Թէյ V. Չայ.

Թէական a. hypothétique, conditionnel.

Թէատրոն, աց s. théâtre; gymnase.

Թէ եւ conj. quand même, bien que, quoique.

Թէկն V. Թեկն et Թիկունք.

Թէութիւն s. hypothèse, condition; —ք մկրտել, baptiser sous condition.

Թէպէտ, **Թէպէտ եւ** conj. quoique, bien que; soit... soit, soit que; — անպարտք էաք, malgré notre innocence; Թագաւորէ նա — ապուշ ոք էր, il règne malgré sa stupidité.

ԹԹենի, նւոյ, նեաց s. mûrier.

ԹԹու, ոց a. acide, sûr, aigre; s. chim. acide; * — երեսս ընել, faire mine, faire mauvais accueil.

ԹԹուածին, ծնի s. chim. oxygène.

ԹԹուահամ a. d'une saveur acide, aigre au goût.

ԹԹուաշ a. aigrelet, aigre-doux, acidule.

ԹԹուենի a. qui produit des fruits acides.

ԹԹուեցուցանեմ, ուցի va. aigrir, rendre aigre, aciduler.

ԹԹուԹիւն V. ԹԹուութիւն.

ԹԹուիկ adj. un peu acide, acidule; s. abondance, petit vin.

ԹԹուիմ, եցայ vn. s'aigrir, devenir aigre.

Թթուկիչ s. oseille.

Թթուութիւն s. aigreur, acidité.

Թի, ոց, Թիակ, աց s. pelle; rame, aviron; bagne; — վարել, manier la rame, ramer; — վարել ուժգին, faire force de rames, ramer vigoureusement.

Թիավար, աց s. rameur.

Թիավարեմ, եցի va. ramer.

Թիավարութիւն s. l'action, l'art de ramer.

Թիզ, Թզի, Թզաւ s. palme, empan.

Թիթեղն, Թղան s. fer-blanc; lame.

Թիթեղնագործ, աց s. ferblantier.

Թիթեռ, Թիթեռնիկ s. papillon.

Թիկն V. Թեկն.

Թիկնաթոռ, ոց s. fauteuil.

Թիկնամէջք s. dos, échine.

Թիկնապահ, աց s. garde du corps, satellite; —ք, gardes.

Թիկնաւէտ, Թիկնեղ a. qui a les épaules grosses, trapu, robuste.

Թիկնոց, աց s. redingote.

Թիկնոցակ, ի s. frac, habit.

Թիկունք, կանց sm. dos; épaule; le derrière, partie postérieure; fig. aide, secours, assistance; aide, soutien; Թիկունս՝ Թիկունս օգնականութեան առնել, recevoir aide ou l'aide de, demander aide ou secours à, se donner l'appui, s'appuyer de, s'allier, faire alliance; զԹիկունս հաստ առնել, augmenter le nombre de ses aides, de ses renforts, se fortifier, se renforcer; Թիկունս դարձուցանել, tourner le dos, lâcher le pied, prendre la fuite; ի Թիկունս կալ՝ հաստանել՝ իջանել, épauler qn., prêter l'épaule, donner un coup d'épaule à qn., venir à son aide, en aide; ի Թիկանց, à dos, par derrière; ի Թիկունս, ի Թիկունս կոյս, զԹիկամբք, derrière, par derrière, en arrière.

Թին s. pépin de raisin.

Թինդ s. bruit; frétillement, bond, trépignement, —ս առնուլ, faire du bruit; frétiller, trépigner, bondir, sauter, tressaillir.

Թիռ V. Թռիչք.

Թիւ, Թուոց sm. nombre; numération, dénombrement; անցուցանել ընդ —, ի — արկանել ou — համարոյ առնել, compter, calculer; ընդ — մտանել, ի — անկանել, être compté, être du nombre, se mettre au nombre de; կարգել զոք ի —, compter qn. parmi; Թուով են առաքինիք, sont rares les gens vertueux; — համարոյ ամենայնի, le détail; ի Թուոյ փախչել, être innombrable; ի — գիտեմ՝ ուսեալ եմ, je sais par cœur.

Թիւմ, ի s. thym.

Թիւնիկ s. m. maquereau (poisson).

Թիւնոս, աց s. thon.

Թիւր, ից a. oblique, courbe, tortu; fig. corrompu, dépravé; adv. de travers; — հանա-

պարհ, voie détournée, chemin tortueux; խօսել —, prêcher une doctrine perverse.

Թիւրախ s. but que l'on vise.

Թիւրակէ, էի s. thériaque.

Թիւրաշուրթն sm. homme rusé dans ses paroles, trompeur.

Թիւրեմ, եցի va. tourner de travers, détourner; fig. pervertir, dépraver; — զիրաւունս, rendre des jugements iniques; — զճանապարհս խոնարհաց, égarer les pas des faibles; — իմ, vn. se détourner; se pervertir, s'égarer; զհետ զօշաքաղութեան, se laisser corrompre par cupidité.

Թիւրութիւն s. obliquité, tortuosité; fig. dépravation, perversité.

Թլուատ, etc. V. Թոթովլ, etc.

Թլփատ, ի s. prépuce.

Թլփատեմ, եցի va. circoncire.

Թլփատութիւն sm. circoncision.

Թխագոյն a. brun, foncé.

Թխամորթ a. qui a la peau brune, brun, basané.

Թխանամ, ացայ va. se rembrunir, devenir brun, brunir.

Թխատիպ a. brun, noirâtre.

Թխացուցանեմ, ուցի va. rembrunir, brunir.

Թխեմ, եցի va. couver des œufs, couver.

Թխութիւն s. rembrunissement, la couleur brune.

Թխումն s. incubation.

Թխսեմ V. Թխեմ.

Թխսմայր, մօր s. couveuse.

Թղթաբեր, աց a. qui porte des lettres, courrier, estafette, poste.

Թղթադրամ V. Դրամաթուղթ.

Թղթակազմ a. broché; s. brochure.

Թղթակազմեմ, եցի va. brocher.

Թղթակազմող s. brocheur.

Թղթակից s. correspondant.

Թղթակցիմ V. Թղթեմ.

Թղթակցութիւն s. correspondance.

Թղթամատոյց լինիմ vn. présenter une lettre, une supplique.

Թղթառաջ, ից s. tête de lettre.

Թղթավաճառ, աց sm. papetier.

Թղթատուն V. Նամակատուն.

Թմբի s. tilleul.

Թմբիր s. engourdissement, torpeur; jus de la ciguë.

Թմբիւն s. bruit, fracas.

Թմբկահար, աց s. tambour, celui qui bat du tambour.

Թմբուկ, բկաց s. tambour, caisse; — ականջաց, caisse des oreilles; ի ձայն թմբկի, au son du tambour, tambour battant.

Թմբրաբեր a. soporifère, soporifique, soporatif.

Թմբրադեղ, ոյ sm. narcotique.

Թմբրաձուկն V. Նարկա.

Ծմբրեցուցանեմ, ուցի va. engourdir, assoupir, jeter dans un état de torpeur, stupéfier.

Ծմբրեցուցիչ a. qui engourdit, assoupissant, stupéfiant, soporatif.

Ծմբրիմ, եցայ vn. être engourdi, s'assoupir, être dans la torpeur; Ծմբրեալ սիրտ, cœur engourdi, endormi; — ի գինւոյ, être assoupi dans une grande ivresse.

Ծմբրութիւն s. engourdissement, assoupissement, torpeur; Ծօծափել զ—, sortir de sa stupeur; անկանել ի խոր —, tomber dans un assoupissement profond.

Ծմրեցուցանեմ et tous ses dérivés, V. Ծմբրեցուցանեմ avec tous ses dérivés.

Ծնդամ, ացի, **Ծնթեմ**, եցի, **Ծնթիմ**, Թեցայ vn. tinter, résonner, retentir; s'ébranler; palpiter.

Ծնդանօթ, etc. V. Հրետ, etc.

Ծնդիւն, **Ծնդումն** s. retentissement, son, bruit, fracas, détonation; — սրտի, palpitation, battement de cœur; — երակի, pouls, pulsation; զննել զԾնդիւնս երակի, tâter le pouls.

Ծնծկամ, ացի va. japper.

Ծնջուկ s. oronge.

Ծշնամաբար adv. en ennemi, hostilement.

Ծշնամական a. hostile.

Ծշնամանաբար adv. injurieusement, d'une manière outrageante.

Ծշնամանական V. Ծշնամանիկ.

Ծշնամանադիր, **Ծշնամանալից** V. Ծշնամանիկ.

Ծշնամանամ, ացայ vn. être, devenir ennemi, rompre.

Ծշնամանասէր a. qui aime à insulter, à entretenir des inimitiés.

Ծշնամանեմ, եցի va. insulter, outrager, injurier, dire des injures; reprocher; — զայլոյ ամուսնութիւն, insulter, séduire la femme d'autrui.

Ծշնամանիկ, **Ծշնամանիչ**, **Ծշնամանող** a. outrageant, injurieux, outrageux, offensant, insolent; Ծշնամանիկ բանք, paroles offensantes, injurieuses, gros mots.

Ծշնամանք, նաց s. insulte, outrage, injure, affront; Ծշնամանօք, injurieusement, avec insulte; Ծշնամանս դնել ումեք, injurier, insulter qn.; ի Ծշնամանս լինել, être insulté, être l'objet d'insultes.

Ծշնամենամ, **Ծշնամիմ** V. Ծշնամանամ.

Ծշնամի, մւոյ, մեաց s. ennemi, adversaire; լինել ումեք ի— յաւիտենից, être l'ennemi éternel de qn.; V. Յարուցանեմ, Անհաշտ.

Ծշնամութիւն s. inimitié, hostilité, rupture; —բ, hostilement, en ennemi; —բ լինել ընդ ումեք, devenir l'ennemi de qn., être mal avec lui; ի— դառնալ, devenir ennemi, hostile.

Թշուառ, աց a. malheureux, infortuné, misérable.

Թշուառաբար a. malheureusement, misérablement.

Թշուառական a. malheureux, misérable.

Թշուառանամ, ացայ vn. être, devenir malheureux.

Թշուառանք, նաց s. malheur.

Թշուառացուցանեմ, ուցի va. rendre malheureux, faire le malheur de.

Թշուառութիւն s. malheur, misère, infortune; ի — անկանել, tomber dans le malheur, dans la misère; դառնալ ի —, être malheureux.

Թշուառուհի sf. malheureuse.

Թոբէկ, եկաց s. taupe.

Թոդան s. calmar, sèche.

Թոթով, Թոթովախօս adj. bègue, grasseyeur, bredouilleur.

Թոթովեմ, եցի vn. bégayer, balbutier, grasseyer, bredouiller.

Թոթովութիւն s. bégaiement, balbutiement, grasseyement.

Թոժիւն s. petit d'un animal; — արջոյ, ourson.

Թոհ եւ Բոհ a. chaos.

Թո՛ղ adv. prép. laisse, allons, çà! hormis, excepté, hors de, sans, outre; — զկանանս եւ զմանկունս, sans compter les femmes et les enfants; — զայս, de plus; — անդր, adv. laisse! laisse là! laissez là! allons! allons donc! — Թէ, conj. à plus forte raison, d'autant plus; — լիք լինել, être abandonné, délaissé.

Թողանամ, ացայ vn. se laisser, être laissé, lâché, permis, accordé, toléré; se relâcher, se ralentir.

Թողացուցանեմ, ուցի va. laisser, lâcher, permettre, accorder, céder, donner, pardonner, concéder; relâcher, ralentir; չ—, ne pas laisser, empêcher.

Թող լիք լինել V. Թող.

Թողութիւն sm. action de laisser, de lâcher; pardon; rémission; խնդրել —, demander pardon, faire des excuses; — առնել ումեք, laisser qn. partir; lui pardonner; — տալ, accorder le pardon ou pardonner à; — առնել ի կապանաց, délivrer de ses liens; ամ —ի, année sabbatique, le jubilé; — եղեւ մեղաց նորա, il a obtenu le pardon de ses péchés, ses péchés ont été remis; — արա ինձ, * — ըրէք, pardonnez-moi, excusez.

Թողում, ղի vn. laisser, laisser aller, lâcher, relâcher; remettre, pardonner, faire grâce; concéder, accorder, tolérer, permettre; laisser de côté; passer sous silence; quitter, renoncer à, abandonner, livrer; — ի բաց, se défaire de, omettre, abandonner; ի բաց Թողցուք զայս, laissons cela de côté; հանգիստ — զոք, laisser qn. tranquille; * երեսի վերայ

—, laisser à l'abandon, abandonner; — առնել, laisser faire; չ—, ne pas laisser, refuser; — առ ժամանակ մի, suspendre; — զմեղս, remettre les péchés.

Թողում, ղայ vf. être laissé.

Թողումն s. abandon, renoncement.

Թոյլ, Թուլից, Թուլոց adj. lâche, mou, flasque; fig. mou, sans énergie; — առնել՝ տալ, donner permission, permettre, accorder; — լինել, être permis, accordé; — տուք ինձ, laissez moi, permettez-moi.

Թոյլտուութիւն s. permission, concession; tolérance.

Թոյն, Թունից sm. poison, venin, toxique; Թափել զ—, désenvenimer; se désenvenimer; — մահացու, venin mortel; — մահու արբուցանել, faire boire à qn. un poison mortel; — դառնութեան, venin.

Թոյր s. couleur.

Թոյրաթուխ adj. noirâtre, brun.

Թոնիր, նրի, նրոյ s. tandour; four, fourneau.

Թոշակ, աց sm. provision; paye, solde, salaire, traitement, gages, appointements; pension; — յետին՝ վերջին, viatique; տալ՝ պաշտել ումեք զվերջին —, administrer à qn. le viatique.

Թոշակաւոր, Թոշակակեր, աց a. pensionnaire; salarié, qui est à la solde de qn.

Թոշակեմ, եցի va. provisionner; pensionner, donner ou faire une pension à qn.; avoir à sa solde.

Թոպամահ լինիմ vn. mourir sous les coups; — առնել՝ սպանանել, tuer sous les coups, assommer.

Թոպեմ, եցի va. taper, échiner de coups, assommer.

Թոռն, ռին, ռանց s. petit-fils, petite-fille; մինչեւ ցԹոռանց Թոռունս, jusqu'à nos derniers ou arrière-neveux.

Թոռնեայ s. arrière-petite-fille.

Թոռնորդի, դւոյ s. arrière-petit-fils.

Թովեմ V. Դիւթեմ.

Թովիչ V. Դիւթ.

Թովչութիւն V. Դիւթութիւն.

Թորանոց; աց s. alambic.

Թորացուցանեմ V. Թորեցուցանեմ.

Թորեմ, եցի va. faire couler ou écouler; distiller; vn. s'écouler; se distiller.

Թորեցուցանեմ V. Թորեմ.

Թորթ s. scammonée.

Թորթորիմ, եցայ vn. couler goutte à goutte.

Թորումն s. écoulement; distillation.

Թուաբան, ից s. arithméticien.

Թուաբանական a. arithmétique.

Թուաբանութիւն s. arithmétique; traité d'arithmétique.

Թուաբանօրէն adv. arithmétiquement.

Թուաբերութիւն s. supputation; date, ère.

Թուագիր, գրոյ s. numéro.

Թուագրեմ, եցի va. numéroter.

Թուագրութիւն s. numérotage.

Թուական, աց a. numérique, numéral; s. date, ère; arithmétique; դնել զ—, mettre la date, dater.

Թուականութիւն sm. date, ère; arithmétique.

Թուակարգութիւն s. date.

Թուակից a. de même nombre, qui a le même nombre; compté dans le nombre.

Թուահամար, ոյ s. numéro.

Թուանշան, աց s. chiffre.

Թուանշանակ, աց s. logarithme.

Թուանշանեմ, եցի va. chiffrer.

Թուարկութիւն s. numération.

Թուեմ, եցի va. compter, énumérer, calculer; compter, ranger parmi, mettre au nombre de; ու զի՞ մի մի Թուեմ, en un mot; — իմ vf. être compté, calculé; vn. sembler, paraître; Թուի իմն, Թուի թէ, il semble que, il paraît que; Թուի ինձ, il me semble, il me paraît, je crois; բարւոք Թուի ինձ, il me paraît bon ou bien, je trouve bon ou bien; բարւոք Թուեցաւ նմա, il a jugé à propos; զիա՞րդ Թուի ձեզ, comment vous semble-t-il? comment vous paraît-il? comment le trouvez-vous? que vous en semble-t-il? Թուէր զի, il semblait, il paraissait que; չար Թուեցաւ առաջի նորա, il n'a pas trouvé bon; il fut fort indigné; արա որ ինչ բարւոք Թուի առաջի աչաց քոց, faites comme bon vous semble; եթէ բարւոք Թուի քեզ, si bon vous semble; չար —, déplaire; չար Թուեցան բանն յայս նորա, ces paroles lui déplurent.

Թուեցեալն s. opinion.

Թուեցուցանեմ, ուցի va. faire paraître; faire croire.

Թուզ, Թզոյ s. figue.

Թութ, Թթոյ s. mûre.

Թութակ, աց s. perroquet, perruche.

Թութի աչաց s. collyre.

Թուիք s. opinion.

Թուլամիտ adj. mou, sans énergie, indolent.

Թուլամորթ, աց adj. mou, efféminé, voluptueux, langoureux.

Թուլամորթութիւն sm. mollesse, mollesse de caractère, volupté.

Թուլամտութիւն s. manque d'énergie, mollesse, indolence.

Թուլանամ, ացայ vn. devenir lâche, mou, flasque, s'amollir, se ramollir, s'avachir; se relâcher, se ralentir, se détendre; être énervé, s'affaiblir.

Թուլասիրտ, etc. V. Վատասիրտ, etc.

Թուլատարր a. mollusque.

Թուլացուցանեմ, ուցի va.

rendre lâche, mou, amollir, ramollir; lâcher, relâcher, ralentir, détendre, desserrer, débander; affaiblir, énerver; laisser, permettre; — զաղեղն, débander l'arc.

Թուլացուցիչ a. relâchant, ramollissant.

Թուլութիւն s. amollissement, mollesse; relâchement, ralentissement, faiblesse, langueur; — առնել, laisser, permettre.

Թուխ, թխոյ a. brun, basané; noir; — հաց, pain bis; ի թուխս համակել, mettre en deuil, plonger dans le deuil, faire prendre le deuil; թուխս զգեցուցանել, vêtir d'habits de deuil, habiller de noir; ի թուխս համակիլ, être en deuil, prendre le deuil, se mettre en deuil, être plongé dans le deuil; թուխս զգենուլ, s'habiller de noir, se vêtir, se revêtir d'habits de deuil.

Թուխք s. couvée; ի թուխս նստել, couver.

Թուղթ, թղթոց sm. papier; lettre, missive, épître; — խաղու, carte; — խաղալ, jouer aux cartes; — գրել՝ ընդունել, écrire, recevoir une lettre.

Թումբ, թմբի, թմբոց s. digue, levée, jetée, chaussée.

Թունաթափ լինիմ vn. jeter son poison, son venin, se désenvenimer; fig. décharger sa colère.

Թունալից a. plein de poison, de venin, envenimé.

Թունաւոր, աց a. venimeux, vénéneux, envenimé.

Թունաւորեմ, եցի va. empoisonner, envenimer.

Թունաւորութիւն s. empoisonnement.

Թունդ V. Թինդ, Թնդիւն; սիրտ ի թնդոջ իվեր վազէ եւ զկուրծս բախէ, le cœur s'émeut et bat.

Թունեմ V. Թունաւորեմ.

Թուշ V. Այտ.

Թուռ s. grande bouchée.

Թուր, թրոյ s. sabre; épée; * —ը մէկուն վիզը դնել, mettre à qn. le poignard sur la gorge.

Թուրինջ, ընչի s. bigarade; — խոտ, citronelle, mélisse.

Թուրծ s. joue; V. Թրծում.

Թուրմ, թուրջ s. trempe; infusion; macération; ի — արկանել՝ դնել, mouiller, tremper, infuser, macérer.

Թուփ, թփոց s. arbrisseau.

Թուք, թքոյ s. crachat; — արձակել, cracher.

Թոք, ոց sm. poumon; poumon marin.

Թոքային a. pulmonaire.

Թոքառաչք s. la partie entre l'estomac et le poumon.

Թոքացաւ sm. pulmonie, pneumonie; a. pulmonique, pneumonique.

Թոքացաւոտ V. Թոքացաւ a.

Թռայլիր a. qui a les joues bouffies.

Թռական a. volatil.

Թռանիմ V. Թռչիմ.

Թռթռեմ, եցի vn, voltiger, voleter.

Թռիչ s. étoile filante, tombante.

Թռիչք s. vol, volée; vol, essor; — մտաց, l'essor de l'esprit, le vol de l'imagination; Թռիչս առնուլ՝ արձակել, prendre son vol, la volée, son essor, voler; ի Թռիչս, au vol, à la volée, à vol d'oiseau.

Թռուցանեմ, ուցի va. faire envoler, faire voler; — զԹեւս, étendre les ailes.

Թռչական a. volatil.

Թռչականութիւն s. volatilité.

Թռչան s. vol, volée; ի Թըռչանի, dans son vol.

Թռչիմ, Թռեայ vn. voler, s'envoler; — իմտաց, sortir de l'esprit.

Թռչնաբան, ից s. ornithologue, ornithologiste.

Թռչնաբանութիւն s. ornithologie.

Թռչնահմայութիւն s. ornithomancie.

Թռչնածանծ, 'ից s. oiseau-mouche.

Թռչնավաճառ, աց s m. oiselier, marchand d'oiseaux.

Թռչնարան s. volière.

Թռչնիկ s. petit oiseau, oisillon.

Թռչնորս, աց s. oiseleur.

Թռչող a. volant.

Թռչուն, չնոց s. oiseau; a. volant, volatile; —ք, les chantres des bois, les oiseaux; — արագութեամբ հասանել, arriver comme un trait, comme une flèche.

Թրածուկն, ձկան s. espadon.

Թրեմ, եցի va. pétrir; — հաց, pétrir, faire le pain.

Թրկապ s. baudrier.

ԹրԹնջուկ, ջկի s. oseille.

ԹրԹուր, Թրոյ s. chenille.

ԹրԹռեմ, եցի vn. vibrer.

ԹրԹռումն s. vibration.

ԹրԹռուն, ԹրԹրական a. qui vibre; — ձայն, voix chevrotante, vibrante.

ԹրԹրակ a. disert, flatteur.

Թրիք, րքաց s. bouse.

Թրծեմ, եցի va. cuire, recuire (des briques, etc.).

Թրծումն s. cuite.

Թրծոց sm. fourneau (pour cuire de la brique, etc.).

Թրծուն a. cuit.

Թրմեմ, եցի va. mouiller, tremper, macérer, pétrir.

Թրմոս s. féverole.

Թրնջի, ջւոյ s. bigaradier.

Թրջած a. mouillé, trempé; s. V. Թուրջ.

Թրջեմ, եցի va. mouiller, tremper, baigner; macérer; — իմ vn. se mouiller, se tremper; fig. avoir honte.

Թփիկ s. arbuste.

Թփուտ a. fourré, touffu.

Թքալից a. plein de crachats.

Թքաման, ից, **Թքանոց**, **Թքարան**, աց s. crachoir.

Թքանեմ, քի va. cracher, expectorer; jeter, vomir de son sein; rejeter, conspuer, mépriser hautement; ընդ երեսս՝ յերեսս ուրուք —, cracher au visage de qn.

ԹքԹքեմ, եցի vn. cracho

Թօթափեմ, **եցի** vá. faire tomber en secouant, secouer, remuer, ébranler, faire tomber; jeter, disperser, dissiper, renverser; **յական** —, en un clin d'œil; — **զփոշի**, secouer la poussière; — **զլուծ**, secouer le joug; **ի բաց** —, quitter, se défaire de, se débarasser de; — **զքուն**, secouer, chasser le sommeil; — **իմ** vn. s'en aller, se retirer, s'éloigner; se disperser, se dissiper; scintiller, lancer des étincelles, des éclats de lumière; tomber, se dépouiller, se priver, perdre; **Թօթափեալ յերկնից**, précipité du ciel; **Թօթափի վարդն**, la rose s'effeuille; **ծաղիկ Թօթափեալ իփառուց**, fleur fanée; **Թօթափեցան ինմանէ**, ils s'éloignèrent de lui, ils l'abandonnèrent.

Թօթափումն sm. secoussè, ébranlement, renversement; — **ական**, clin d'œil.

Թօն, **ից** s. humidité; pluie, ondée.

Թօնրնկէցք s. pluie d'orage, averse, orage.

Թօնուտ a. pluvieux, orageux.

Թօղնիմ, **նեցայ** vn. s'affaiblir, s'affaisser, languir.

Ժ (jé) s. dixième lettre de l'alphabet et sixième des consonnes; dix, dixième.

Ժախ V. **Ժահ**.

Ժախուկ sm. raifort, ravenelle.

Ժահ, ուց, ից s. mauvaise odeur, odeur fétide, empestée; ordure, corruption, saleté.

Ժահադէմ a. qui a un aspect repoussant, hideux.

Ժահադիմութիւն s. aspect repoussant, horrible, laideur affreuse.

Ժահահոտ, ոյ, ի a. puant, méphitique, fétide, infecte; s. mauvaise odeur; — առնել, empester, infecter d'une mauvaise odeur, empuantir.

Ժահահոտիմ, եցայ vn. avoir une odeur fétide, sentir mauvais, puer.

Ժահահոտութիւն sm. mauvaise odeur, infection, puanteur; méphitisme, miasmes.

Ժահր, ի s. venin, virus.

Ժամ, ուց s. heure; temps, moment; loisir, occasion; heures canoniales, office; *église; — բարեպատեհ, occasion favorable; — առնել՝ դնել՝ տալ, assigner ou fixer l'heure, un jour; — առնուլ՝ գտանել, avoir du loisir, du temps, trouver une occasion favorable; յորժամ — լինիցի, quand il y aura un moment favorable; — է, il est l'heure, il est temps

de ; — ի—, d'heure en heure ; — ի— ածնել՝ սահմանել, remettre d'heure en heure, traîner en longueur ; — իժամէ, ժամէ ի—, à toute heure ; առ — մի, pour l'heure, pour le moment, provisoirement ; ժամս ժամս, ընդ ժամս ժամս, d'heure en heure, de temps en temps ; ժամու՝ իժամու, իդէպ ժամու, à temps, en temps opportun, à propos ; յամենայն —, à toute heure, à tout moment, toujours ; առ ժամս, pour l'heure ; զերրորդ ժամու, vers les trois heures ; այլում ժամու եւ ժամանակի սպասել, attendre un meilleur temps ; յառաջ քան զժամն, avant l'heure ou le temps, trop tôt ; յետին —, la dernière heure ; — ճաշոյն, l'heure du dîner ; — — ճաշոյ է, c'est l'heure de dîner ; եկեալ հասանէր —ն, l'heure, le moment arrivait, était venu ; ըստ ժամուն պիտոյից, selon les circonstances, àpropos ; զօգուտ —ս աւուրն, la grande partie de la journée ; բազում —ս ընդ իմն հանել, passer plusieurs heures à qch. ; — հարկանել, sonner la cloche ; եհաս ժամ կնոջս, l'heure de l'accouchement de ma femme est arrivée.

ժամաբաշխ, ից s. faiseur d'horoscopes.

ժամագիրք, գրոց s. livre d'heures, bréviaire, heures.

ժամագրութիւն sm, horographie.

ժամագործ, աց s. horloger.

ժամագործութիւն s. horlogerie.

ժամադէտ s. horoscope.

ժամադիր a. fixé, désigné, assigné ; sm. rendez-vous ; — տեղի՝ վայր, destination ; — առնել՝ լինել, donner, prendre rendez-vous ; fixer, indiquer, assigner une heure, un jour ; ուր — եղեւ նոցա Յիսուս, où Jésus leur avait ordonné de se rendre.

ժամադրեմ V. ժամադիր լինիմ.

ժամադրութիւն s. rendez-vous ; assignation, destination, terme.

ժամակալ լինիմ V. ժամադրեմ.

ժամակալութիւն V. ժամադրութիւն.

ժամական a. horaire.

ժամակարգութիւն s. heures canoniales, office, heures.

ժամակոչ, ի s. bedeau.

ժամահար, ի sm. crécelle ; sonneur.

ժամամուտ, մտի s. introït.

ժաման a. qui arrive ; qui se dépêche de, empressé ; — առնել՝ կացուցանել, faire arriver ou parvenir ; — լինել, arriver, parvenir.

ժամանակ, աց sm. temps ; siècle, époque, période ; âge ; temps, délai, intervalle ; temps, circonstance ; temps, moment, loisir ; fin, terme, dernière heure ; saison ; mus. temps ; դէպ —, occasion favorable ;

— ինչ, quelque temps; առ — մի, un peu de temps, provisoirement, pour un temps, pour quelque temps; զայնու՝ առ այնու —աւ, զայնու — օք, ընդ —ս, յամս —ացն այնոցիկ, առ սովիմբ՝ զսովին —աւ, ընդ —ս ընդ այնոսիկ, ընդ ամս —ացն այնոցիկ, alors, vers ce temps, vers ces temps, vers ce temps-là, dans ou en ce temps, à cette époque, durant ce siècle; առ — օք Խորենայ, du temps de Khorène; ընդ ou ըստ —ս —ս, de temps en temps, de temps à autre, par intervalles; —աւ, avec le temps, à la longue, à force de temps; իժամանակի..., du temps de, lors de; իսուղ՝ իսակաւ —ի, dans ou en peu de temps, sous peu, en un moment; իմիում՝ ինմին —ի, en même temps; ոչ բազում —ք են, il n'y a pas longtemps, depuis peu, dernièrement; ոչ սակաւ —ք են, il y a longtemps, depuis longtemps; իյետին —ս, dans les derniers temps; անդստին իժամանակաց անտի, dès lors; անդրստին յառաջին —աց, dès les premiers temps; ընդ ամենայն —ս, de tout temps; առ նովին —օք, vers ce temps, à peu près dans le même temps; առ այնու —օք է տեսանել, c'est alors qu'on voit; յառաջ —աւ, antérieurement; —՝ պատեհի գտանել, trouver un moment favorable; յայնմ —ի, dans ce même temps; հզօր իժամանակին, puissant alors; *— վաստըկիլ՝ շահիլ, gagner du temps; *— ունենալ, avoir du temps, le temps; յօգուտ վարել զժամանակն, profiter du temps; կորուսանել՝ անցուցանել զժամանակն, perdre, passer le temps; —ի մնալ՝ սպասել ou սպասել դիպող —ի, attendre le moment favorable, une occasion; — առնուլ՝ գտանել, trouver un moment favorable; յաւուրս —աց սորա, de son temps; իվաղեմի ժամանակսն, dans les siècles reculés; —ս ձիգս, longtemps; *այս աշխատանքը շատ —ս կերաւ, ce travail m'a pris beaucoup de temps; *ասոր շատ — պէտք է, cela demande beaucoup de temps.

Ժամանակագիր s. chroniqueur, chronologiste; a. chronologique; —ք s. chronique.

Ժամանակագրական a. chronologique.

Ժամանակագրեմ, եցի va. écrire des chroniques.

Ժամանակագրութիւն sm. chronographie; chronologie; վրիպակք —ն, anachronismes.

Ժամանակախօս, ի s. chronologiste.

Ժամանակախօսական adj. chronologique.

Ժամանակախօսութիւն sm. chronologie.

Ժամանակական adj. temporel.

Ժամանակէտ s. terme, échéance, expiration.

ժամանակակից a. contemporaine; isochrone, synchrone.

ժամանակակցական a. synchronique.

ժամանակակցութիւն s. synchronisme.

ժամանակաչափ a. qui mesure le temps; s. chronomètre.

ժամանակացոյց a. qui montre le temps.

ժամանակաւոր a. temporel; rangé ou rédigé par ordre de temps.

ժամանակեայ, կէից a. temporel; — վարձք, récompenses temporelles; —ք, biens —s.

ժամանակեան a. temporel; s. temps.

ժամանակեմ, եցի va. fixer, indiquer un temps, l'époque.

ժամանեմ, եցի vn. arriver, parvenir; avoir le temps, le loisir de, avoir du temps, du loisir; pouvoir, être en état, venir à bout de; ժամանեցին արդիւնքն բանիցն, les faits suivirent les paroles, les paroles se réalisèrent; ոչ ժամանեմ, je n'ai pas le temps, je ne puis pas; իթագաւորութեան — գահ, parvenir au trône.

ժամանեցուցանեմ, ուցի va. faire arriver ou parvenir.

ժամանիմ, եցայ vn. arriver.

ժամանոց, աց sm. burette (de la messe).

ժամանումն s. arrivée.

ժամաչար s. heure néfaste, malheur.

ժամապահ a. qui épie l'occasion, attentif, vigilant; — լինել, épier l'heure, le temps, chercher l'occasion, le temps favorable, guetter; — դարանակալ լինել, être à l'affût, être ou se tenir aux aguets.

ժամավաճառ, աց a. qui perd le temps, musard; — լինել, perdre ou tuer le temps, s'amuser à.

ժամասացութիւն s. office.

ժամատուն, տան sm. presbytère, maison du curé; — Հրէից, synagogue.

ժամարար, ի sm. officiant, célébrant.

ժամացոյց, ցուցից s. montre; pendule, horloge.

ժամերգութիւն sm. heures canoniales, office, office divin; առաւօտեան —, matines; երեկոյեան —, vêpres.

ժամկոչ V. ժամակոչ.

ժամուց, ի s. offrande.

ժայթքեմ, եցի va. vomir; sourdre, jaillir; արիւն —, vomir du sang.

ժայթքումն s. vomissement; éruption.

ժայռ,ից s. dent, dentelure; rocher, roche, roc.

ժայռաւոր a. dentelé.

ժանաւոր V. ժանու.

ժանգ, ոյ s. rouille, oxyde; rouillure; venin, poison; mousse; rouille, nielle.

ժանգաբեր, ժանգաբուղխ a. délétère, venimeux.

ժանգալից, ժանգախառն a. rouillé, rouilleux; mêlé de poison, venimeux.

ժանգապատեր, **ժանգահար** ա. rouillé; gâté par la rouille, niellé; — առնել, rouiller, oxyder; nieller; — լինել, se rouiller, s'oxyder; se nieller.

ժանգահարութիւն s. rouillure, oxydation.

ժանգառ V. **ժանկառ**.

ժանգառու a. oxydable.

ժանգառութիւն sm. action d'être gâté par la rouille.

ժանգոտեմ, եցի va. enrouiller, rouiller, oxyder; — իմ vn. se rouiller, s'oxyder.

ժանդ etc., V. **ժանտ** etc.

ժանեւոր a. qui a des dents, des défenses.

ժանիք, նեաց s. dents, défenses; mine; *— ցնել, faire la mine, regarder de travers.

ժանկ, etc. V. **ժանգ**, etc.

ժանկառ a. gâté par la rouille, niellé; s. vert-de-gris.

ժանու, ի, աւ s. coche.

ժանտ, ից a. mauvais, aigre, amer, âpre; empesté, pestilentiel, contagieux; insalubre, malsain; méchant, pervers, scélérat, impitoyable, rude, brusque, aigri, hideux, rébarbatif, revêche, dégénéré; obscène, impur; s. peste, contagion; — օդ, air empesté, désagréable; ժանտք դժոխային, les Furies infernales.

ժանտաբարոյ, ից a. intraitable, méchant, revêche, rebours.

ժանտաբեր a. pestifère, malsain, insalubre.

ժանտագործ, աց adj. V.

ժանտ a. — ցաւ՝ հարուած, peste, fléau pestifère.

ժանտագործութիւն s. méchanceté, scélératesse, crime, méfait, horreur; obscénité.

ժանտաթզենի, նւոյ, նեաց s. sycomore.

ժանտաթուզ, թզոյ sm. fruit du sycomore.

ժանտաժուտ a. très-méchant, scélérat; contagieux.

ժանտախտ, ից s. peste; contagion.

ժանտահամ a. âpre au goût, amer.

ժանտահար, աց sm. pestiféré.

ժանտահոտ V. **ժահահոտ**.

ժանտահոտութիւն V. **ժահահոտութիւն**.

ժանտամահ, ի s. peste.

ժանտանամ, ացայ vn. devenir méchant, revêche, s'aigrir; se gâter, se corrompre, dégénérer.

ժանտատեսիլ a. d'un aspect repoussant, hideux.

ժանտացուցանեմ, ուցի va. rendre méchant, aigrir; gâter, corrompre, faire dégénérer.

ժանտափուշ s. bot. houx.

ժանտոտէն a. sale, malpropre.

ժանտութիւն s. méchanceté, aigreur, brusquerie; perversité, vice, impureté; âpreté, amertume; մահ —ն, peste.

ժապաւէն, ւինաց s. ruban.

ժապաւինեալ a. orné de rubans, chamarré.

ժառանգ, աց sm. héritier; արժանաւոր — հայրենական-

նայն առաքինութեանց, digne — des vertus de ses pères.

ժառանգակալ V. ժառանգ.

ժառանգական a. héréditaire.

ժառանգակից s. cohéritier.

ժառանգաւոր, աց s. héritier; membre du clergé, ecclésiastique.

ժառանգեմ, եցի va. hériter; posséder, jouir de; — զսիրտ, posséder le cœur; — զոք, hériter de qn.; — զառաքինութիւնս՝ զփառս նախնեաց, hériter des vertus, de la gloire de ses aïeux; — զանուն՝ զպարծանս, acquérir un nom, de la gloire; — զամօթ, être accablé de honte.

ժառանգեցուցանեմ, ուցի va. faire hériter, instituer un héritier, faire posséder; անուն պանծանաց անձին —, acquérir une grande renommée; կորուստ —, faire périr.

ժառանգիչ s. celui qui hérite, possède.

ժառանգորդ, աց s. héritier; անմահից կենաց լինել —, acquérir la vie éternelle; հայրենի առաքինութեան լինել —, posséder la vertu paternelle.

ժառանգութիւն s. hérédité, héritage, patrimoine, hoirie; jouissance, possession; état ecclésiastique; clergé; մերժել՝ հատանել ի ժառանգութենէ, déshériter, exhéréder; — թողուլ որդւոյ, laisser un héritage à son fils; առնուլ զիմն ի —, avoir en héritage.

ժեռ V. ժայռ.

ժեռաւոր V. ժայռաւոր.

ժժմակ, ժժմունք s. coquillage.

ժիտ a. curieux.

ժիր, ժրաց a. fort, robuste, vigoureux; actif, diligent, empressé, laborieux.

ժիրաժիր a. très-fort, très-vigoureux, plein de vigueur; très-actif, très-vif.

ժլատ, ից a. s. avare, sordide, ladre, rapace, cupide, tenace, parcimonieux.

ժլատանամ, ացայ, ժլատիմ, տեցայ vn. être ladre, avide, rapace.

ժլատութիւն sm. sordidité, ténacité, ladrerie, cupidité, rapacité, avarice sordide, parcimonie.

ժխոր sm. bruit, vacarme, bagarre, tapage, alarme, tintamarre, tumulte, bacchanal; — մեծ է, c'est un charivari à ne pas s'entendre.

ժխորեմ, եցի vn. faire bacchanal, du bacchanal, du bruit, du tintamarre, du tapage, alarmer.

ժխտական a. négatif.

ժխտեմ, եցի vn. nier, désavouer; méconnaître, se montrer ingrat.

ժխտիմ V. ժտիմ.

ժխտող, աց a. celui qui nie; ingrat.

ժխտողական a. négatif.

ժխտութիւն s. ingratitude.

ժխտումն s. négation, désaveu, dénégation.

ժմերես a. qui a la figure ridée.

ժմտիմ, տեցայ vn. ricaner.

ժողխիմ, խեցայ vn. se liquéfier, se gâter, se corrompre.

ժողով, ոց sm. rassemblement, assemblage, collection; assemblée, réunion, conférence, cercle; rassemblement, attroupement, foule, multitude; amas, monceau; congrégation, communauté, couvent; synagogue; réunion solennelle, solennité; a. assemblé, réuni; — ջուրց, amas d'eaux; — հաւատացելոց, assemblée des fidèles; — վանական, chapitre; յանձնաժողովական —, commission, comité; — հայրապետաց, concile; ի— գումարել, réunir en conseil, en séance, tenir une assemblée, la convoquer; —ս կուտել իվերայ ուրուք, se révolter contre qn.; —ս ժողովել իվերայ տան ուրուք, appeler l'orage sur la maison de qn.; իժողովս մեծամեծաց յաճախէր, fréquentait le grand monde; պատկառելի —, assemblée, corps vénérable; արձակել զ—, congédier l'assemblée; — լինել, se rassembler; —ս ժողովել, rassembler des hommes.

ժողովածոյ, ժողովածու a. rassemblé, recueilli; —ք sm. recueil, collection.

ժողովակ, ի s. club.

ժողովական a. qui concerne les assemblées; s. membre de l'assemblée.

ժողովարան, աց s. assemblée, lieu d'assemblée.

ժողովեմ, եցի va. rassembler, assembler, amasser, ramasser; réduire; cueillir, recueillir; accueillir, recevoir; — զյետին շունչ ուրուք, recueillir le dernier soupir de qn.; — զկաց մնաց փախըստէից, rallier les troupes fugitives; — ի մի, rassembler en un; զօրս —, rassembler des troupes; — իմ vn. se rassembler, se recueillir.

ժողովետղ, եաեղ sm. lieu d'assemblée; synagogue.

ժողովիչ, ժողովող, աց sm. celui qui rassemble; ecclésiaste.

ժողովումն sm. rassemblement, rassemblage, réunion, amas, recueil.

ժողովուրդ, վրդեան, վրդոց s. peuple; foule, multitude; synagogue; assemblée.

ժողովրդական a. populaire; particulier; s. laïque.

ժողովրդանոց, աց s. assemblée; synagogue.

ժողովրդապետ, աց s. chef de synagogue; curé.

ժողովրդապետական a. paroissial, curial.

ժողովրդապետութիւն sm. paroisse, cure.

ժողովրդասէր, աց a. qui aime le peuple, populaire.

ժողովրդասիրութիւն s. popularité.

ժոյժ s. patience; — ունել, avoir patience, de la patience, patienter; souffrir, supporter,

endurer; — ունել արտասուաց, retenir ses larmes; ոչ եւս — ունելով, impatient de; — ունել պաշարման, soutenir le siége; չկալան — ճշմարտութեան, ils n'ont pas pu souffrir la vérité; ոչ ունիմ — ինայելոյ, je ne puis pas m'empêcher de voir; մեզ ոչ գոյր —, nous ne pouvions pas.

Ժուժամ, ժուժեմ V. ժոյժ ունիմ.

Ժուժելի a. supportable, tenable.

Ժուժկալ, աց, ից a. patient, ferme; continent, tempérant, sobre, tempéré, maître de soi; — կեանք, continence; — լինել V. ժուժկալեմ.

Ժուժկալեմ, եցի vn. patienter, avoir de la patience, attendre avec patience ou patiemment, prendre patience, se résigner à; être courageux, souffrir avec courage, supporter; s'opposer, résister; s'abstenir, se contenir, se retenir, avoir de la continence, se passer de; — ,իկերակրոց, faire diète; — իգինւոյ, s'abstenir du vin.

Ժուժկալութիւն s. patience; abstinence, continence, tempérance, retenue, sobriété; diète; իժուժկալութեան կեալ, vivre dans la continence.

Ժում s. temps, moment.

Ժպիտ sm. sourire, souris; — ժանտ՝ երգիծական՝ քաղցր՝ անոյժ՝ չարիմաց՝ դժնդակ, — malin, moqueur, doux, agréable, malicieux, cruel; — եկանել ումեք, avoir envie de sourire.

Ժպիրհ, պրհաց a. téméraire, audacieux, hardi, insolent.

Ժպտիմ, տեցայ vn. sourire, rire du bout des lèvres.

Ժպտումն s. sourire.

Ժպրհիմ, հեցայ vn. oser, avoir l'audace, le courage de, oser entreprendre.

Ժպրհութիւն s. audace, hardiesse, témérité, insolence.

Ժտանք, նաց s. demande, sollicitation, instance.

Ժտեմ, եցի vn. oser, avoir la hardiesse, le courage de, entreprendre, se permettre; solliciter, demander, quêter avec instance, faire de vives instances, insister, importuner, presser.

Ժտեցուցանեմ, ուցի va. enhardir, donner ou inspirer de la hardiesse.

Ժտիմ V. ժտեմ.

Ժտութիւն s. sollicitation, demande, instance; importunité; hardiesse; վասն — են, à cause de son importunité; վասն —ե քո, c'est à votre sollicitation que.

Ժրագլուխ a. courageux, brave; diligent, actif, laborieux, ménager; — կին, laborieuse, ménagère.

Ժրանամ, ացայ vn. prendre de la force, du courage, se fortifier, déployer ses forces, son courage, être courageux.

Ժրաջան, ժրասէր, ժրա-

վաստակ a. diligent, laborieux, actif, empressé.

ժրացուցանել, ուցի va. encourager, donner du courage, fortifier.

ժրութիւն s. courage, force, vigueur; diligence, activité, empressement, ardeur.

ժընեմ V. Ծընեմ.

ժօռատ V. Սառամանեակ.

Ի (ինի) s. onzième lettre de l'alphabet et cinquième des voyelles; vingt, vingtième.

Ի prép. à, au; de; par, pour; en, dans; chez; sur; pendant; avec; **գնալ ի Փարիզ՝ ի Հայաստան**, aller à Paris, en Arménie; **ի տան**, dans la maison; **ի գարնան**, au printemps; **ի պատճառս նորա**, à cause de lui, pour lui; **ի պատկեր Աստուծոյ**, à l'image de Dieu; **մեկնեցաւ ի Թէոդոսիոյ**, il est parti de Théodosie; **ի գլուխ իմ**, sur ma tête; **շրջել ի ցպոյ**, se promener avec une canne; **ի տուէ**, dans la journée; **ի բարկութեան իմում**, dans ma colère; **ի գնալն**, en allant; **ի հանդերձս աղտեղիս**, avec des habits sales; **ի փրկութիւն**, pour sauver; **ի բժշկել**, pour guérir; **ի մարդ**, par homme; **ի սրտէ**, du cœur; **եղբայր ի Քրիստոս**, frère en Jésus-Christ.

Ի բաց adv. loin; dehors; à part, à l'écart; — **առնել՝ բառնալ**, éloigner, enlever, arracher; — **առնուլ**, ôter, enlever, abstraire, faire abstraction d'une chose; — **կալ**, se tenir loin, à l'écart, s'éloigner; — **կալ ի հաւատոց**, renoncer à la foi; — **թողուլ**, abandonner, cesser de; — **արձակել**, renvoyer; laisser aller, délivrer; — **գնալ**, s'en aller; partir; — **դնել**, mettre de côté,

— տար, allons donc! fi! fi donc! — գնա, va-t'en, allez-vous-en, au diable, fi! անդր —, քաջ —, très, beaucoup; — մերժել զերկիւղ, bannir ou chasser la crainte, éloigner toute crainte.

Իբացեայ V. Բացեայ.

Իբացէ adv. de loin.

Իբացի V. Բաց.

Իբացուստ adv. de loin.

Իբր prép. comme, de même que, ainsi; adv. lorsque, quand; environ, presque, à peu près; conj. comme si; — այն Թէ, — զի, — եԹէ conj. comme si; — ոչ եԹէ conj. non que, non-seulement; comme s'il ne.

Ի՞բր adv. comment? par quel moyen? par quelle manière? ի՞բր է, comment se fait-il? ի՞բր արդեօք, comment donc? ի՞բր ոչ, comment non.

Իբրեւ prép. comme, en qualité de; à peu près, à peu de chose près; adv. lorsque, quand; —, — այն Թէ, — զի՝ եԹէ conj. comme si; — ոչ եԹէ conj. non que, non-seulement, comme s'il ne; ամաց — երկոտասանից, âgé environ de douze ans; Թողուլ — զմեռեալ, laisser pour ou comme mort.

Իբրե՛ւ զի conj. que...! combien...! comme...! — գեղեցիկ ես, comme vous êtes beau!

Իբրու prép. comme, de même que; adv. lorsque, quand; conj. presque, à peu près; —, — այն Թէ, — եԹէ՝ Թէ conj. comme si, en quelque sorte; — զի conj. puisque; — ոչ եԹէ V. Իբրեւ ոչ եԹէ.

Իգաբար adv. au genre féminin.

Իգախառնութիւն V. Իգամոլութիւն.

Իգական a. de femme, féminin; mou, efféminé; gram. féminin.

Իգակերպ adj. qui a des formes féminines; comme une femme.

Իգամոլ a. passionné pour les femmes.

Իգամոլիմ, եցայ vn. avoir la passion des femmes, se passionner pour les femmes.

Իգամոլութիւն sm. passion pour les femmes.

Իգանամ, ացայ vn. devenir efféminé, vivre en efféminé; être sodomiste, commettre la sodomie.

Իգասէր a. qui aime les femmes, galant; efféminé.

Իգասիրութիւն sm. amour, penchant pour les femmes.

Իգատենչ a. qui aime les femmes, petit-maître, galant.

Իգացեալ a. efféminé, mou.

Իգացուցանեմ, ուցի va. efféminer, amollir.

Իգութիւն sm. nature de la femme, de la femelle; caractère efféminé, mollesse.

Իժ, ից s. vipère.

Իժաբար adv. comme une vipère.

Իժաբարոյ, ի a. qui a la nature d'une vipère, méchant.

Իժախոտ, ոյ s. vipérine.

իժակորիւն, -րեան s. vipéreau, jeune vipère.

իժանման a. semblable à une vipère.

իլ, ոյ s. fuseau; — մի իլի, fusée; տալ զմատունս իւր իլոյ, tourner le fuseau.

իլաձեւ a. fuselé, en forme de fuseau.

իլենի, նւոյ s. fusain.

իլիկ V. իլ.

իղձ, ըղձից s. souhait, envie, vœu, désir; curiosité; devin, magicien; augure, prédiction; — լինել, souhaiter, avoir envie, désirer vivement, ardemment, brûler d'envie, d'impatience; լնուլ զիղձս իւր, satisfaire à ses désirs; contenter sa curiosité.

իմ, ոյ, ում pron. mon, ma, mien, mienne: ո՛վ իմս Կորէն, ô mon cher Corène!

իմածին a. né de moi.

իմանալի a. intellectuel; intelligible, compréhensible; intelligent, doué d'intelligence; — է, il faut comprendre; —ք, choses intellectuelles, biens invisibles.

իմանամ, ացայ va. comprendre, saisir, sentir; s'apercevoir de, entendre, avoir connaissance de; penser, rouler dans son esprit; inventer; penser, croire; զօրութեամբ —, sous-entendre; զանձին — բարի, chercher son intérêt, consulter son propre bonheur; հնարս —, ելս՝ ելս իրաց —, trouver des moyens, s'aviser; գիտէ — զամենայն հնարս, il arrive à bout de tout; իմաստս չարս —, tramer un complot, machiner, cabaler, conspirer.

իմաստ, ից s. sens, signification; esprit, intelligence; notion, connaissance; conception; pensée, idée, dessein, projet; maxime; invention; expédient, moyen; intrigue, machination, complot, piége; —ք ուղղութեան՝ առաքինութեան, sentiment de probité, de vertu; մեծախորհրդ —ք, mystères; ընդաւծաւկից —ք, lumière naturelle; —ս իմանալ, s'ingénier; machiner, tramer un complot; գալ յ—, être connu, entendu; զիմաստս խաբէութեանն լուծանել, déjouer une intrigue, un complot; յիմաստս եւ իբրան հասանել, atteindre l'âge de raison; —քն գործք լինէին, ses pensées se réalisaient; զ— խորհրդեան կատարել, exécuter la délibération du conseil; ունել զիմաստս իրիք, յիմաստս իրիք երթալ, saisir, comprendre qch.; զգայարանք —ից, l'esprit, l'intelligence; ուշ —ին՝ —ից, esprit, pensée.

իմաստազեղ, **իմաստալից** a. plein d'intelligence; très-savant; plein de sens, raisonnable.

իմաստախոհ, **իմաստախորհուրդ** a. qui pense savamment, sage.

իմաստակ, աց a. s. sophiste, pédant.

Իմաստակական a. sophistique, pédantesque, subtil.

Իմաստակեմ, եցի vn. sophistiquer, subtiliser, faire le sophiste, le pédant.

Իմաստակութիւն sm. sophisme, pédantisme, pédanterie, subtilité.

Իմաստակօրէն adv. en sophiste, sophistiquement, pédantesquement, d'un air qui sent le pédant.

Իմաստաճեմ a. lettré, savant; — ճանճար, génie élevé.

Իմաստանամ V. Իմաստնանամ.

Իմաստայեղց V. Իմաստազեղ.

Իմաստապէս adv. sagement, savamment, en sage, en savant.

Իմաստասէր a. qui aime la sagesse, philosophe.

Իմաստասիրաբար, Իմաստասիրապէս adv. en philosophe, philosophiquement.

Իմաստասիրեմ, եցի vn. aimer la sagesse, être philosophe, étudier la philosophie, philosopher; argumenter, tirer une conclusion; juger, prévoir, deviner, croire, entendre, imaginer.

Իմաստասիրութիւն s. m. amour de la sagesse, philosophie; sagesse.

Իմաստնաբար V. Իմաստապէս.

Իմաստնախօս V. Իմաստախօս.

Իմաստնանամ, ացայ vn. devenir sage, savant, s'instruire, apprendre, savoir; entendre, comprendre, s'en rendre compte.

Իմաստնարար a. qui rend sage ou savant, instructif.

Իմաստնացուցանեմ, ուցի va. rendre sage ou savant, instruire.

Իմաստնացուցիչ V. Իմաստնարար.

Իմաստնաւոր, աց a. intelligent.

Իմաստութիւն sm. sagesse; science, instruction, connaissance approfondie des choses, savoir; raison, bon sens, prudence, discrétion; գերագոյն —, la souveraine sagesse; —բ, sagement, savamment; prudemment, discrètement, sensément, mûrement.

Իմաստուհի s. sage, savante.

Իմաստուն, տնոց a. s. sage; savant, instruit; sensé, prudent, discret; philosophe; adroit, habile; le Sage; [illegible] —ս, adv. V. Իմաստութեամբ; — առնել, V. Իմաստնացուցանեմ.

Իմաց V. Իմացութիւն; — առնել՝ տալ, V. Իմացուցանեմ.

Իմացական a. intellectuel, spirituel; intelligible; intelligent; —ն, s. intelligence.

Իմացականութիւն V. Իմացութիւն.

Իմացող a. qui entend, qui sent, intelligent.

Իմացողութիւն V. Իմացութիւն.

Իմացուած, ոյ s. intelligence, esprit; conception; sens, signification; pensée, dessein; sensation, sentiment.

Իմացութիւն, **Իմացումն** s. l'entendement, conception, compréhension; raison, intelligence, esprit; pensée, dessein, projet; sensation, sentiment, connaissance.

Իմացուցանեմ, ուցի va. faire savoir, avertir, informer, donner avis.

Ի միասին adv. ensemble, avec, conjointement, en commun; — էական, consubstantiel.

Ի՞մ իմիք adv. à quoi! à quelle chose!

Ի միջի adv. au milieu, parmi, entre.

Ի միջոյ adv. du milieu.

Իմն, իրիք, իմիք, իւիք a. s. quelque, quelconque, quelqu'un, un, certain, un certain; une espèce; quelque chose; explétif ou ornement; կամէին իմն, ils voulaient; յայտ իմն այսպէս առնէր, il déclarait ainsi; զղջացաւ իմն, il se repentit; իշխանութիւն — էր նորա իվերայ, il avait une espèce d'autorité sur.

Իմն իմն, իրիք իրիք, իւիք իւիք a. divers, plusieurs, différents; certaines choses.

Իմովսանն adv. autant qu'il est en mon pouvoir, autant que je puis, de mon mieux, de mon côté, autant qu'il m'est possible.

Իմօտոյ V. Մօտ.

* **Իյնամ** V. Անկանիմ; * ճեռն —, taquiner qn.

Ինձ, ընձուց, **Ինճ**, ընճուց s. léopard.

Ինձէն adv. de moi-même, par moi-même.

Ինն, ինունք, ունց a. s. neuf (nombre).

Իննամեայ, **Իննամեան**, մենից a. de neuf ans; âgé de neuf ans.

Իննամսեայ a. de neuf mois.

Իննանկիւն, կեան a. s. ennéagone.

Իննեակ, **Իններեակ**, եկի a. neuf.

Իններորդ, աց a. neuvième.

Իննեւտասն, սին, սանց a. dix-neuf.

Իննեւտասնամեայ a. de dix-neuf ans; âgé de dix-neuf ans.

Իննեւտասներորդ, աց a. dix-neuvième.

Իններեան, նեցունց, **Իննեքին**, նեցունց s. a. tous les neuf.

Իննհարիւր, ոց a. neuf cents.

Իննհարիւրամեան a. de neuf cents ans.

Իննուտասն V. Իննեւտասն.

Իննուտասնամեայ V. Իննեւտասնամեայ.

Իննուտասներորդ V. Իննեւտասներորդ.

Իննսնամեայ, մէի, **Իննսնամեան**, մենի, **Իննսնամենի**, **Իննսնեմեայ** a. nonagénaire, âgé de quatre-vingt-dix ans.

Իննսներորդ, աց a. quatre-vingt-dixième.

Իննսուն, նսնից a. quatre-vingt-dix.

Իննօրեայ, էից s. de neuf jours; s. neuvaine.

Ինչ, իրիք, իմիք, իւիք s. chose, une chose; a. quelque, un, certain; աւուրս —, quelques jours; չիք՝ չէ —, il n'en est rien, ce n'est rien; չգիտեմ —, je ne sais rien, je n'en sais rien.

Ինչ ինչ, իրիք իրիք s. quelque chose, certaines choses.

Ինչ, ընչի s. chose, quelque chose, une chose; ce qui existe, ce qui est; երկուս ինչս խնդրեմ ի քէն, je te demande deux choses; յ— ածել, créer; ամենայն որ — իմ է՝ քո է, tout ce que j'ai est à toi.

Ի՞նչ V. Զի՞նչ; առ ի՞նչ իցէ, à quoi bon ?

Ինչք, ընչից s. biens, richesses, fortune; արկանել յընչից, priver, dépouiller de ses biens.

Ինքն, ինքեան, ինքեանք, ինքեանց pron. lui, il, elle; ես —, moi-même; դու —, toi-même; նա —, lui-même, elle-même; ընդ — բարբառել, parler tout seul; յ— արկանել, s'attirer, séduire, gagner; յ— գալ, revenir à soi; յ— ամփոփել մտաց, se recueillir; ըստ ինքեան, de lui-même; ինքեան զօրութեամբ, par sa force, par sa propre force.

Ինքնաբաւ a. qui se suffit à soi-même, seul suffisant à lui-même, seul capable.

Ինքնաբոյս a. qui pousse de soi-même, naturel, natif.

Ինքնաբուղխ a. qui coule de soi-même; naturel, natif, spontané; — կամօք, spontanément, de soi-même.

Ինքնաբորբոք a. qui s'enflamme ou s'irrite de lui-même.

Ինքնաբուն a. natif, naturel; — բարի, qui est bon naturellement.

Ինքնագէտ a. qui connaît, qui sait par soi-même.

Ինքնագիր a. s. autographe, original.

Ինքնագլուխ a. indépendant; autocéphale.

Ինքնագոյ a. qui existe de soi-même, par lui-même, l'être en lui-même.

Ինքնագործ a. qui fait, qui agit par soi-même; qui s'est fait soi-même; construit par soi-même, par la nature elle-même, naturel.

Ինքնադատ a. qui se juge soi-même.

Ինքնադէպ adj. fortuit, casuel.

Ինքնազարդ a. orné de soi-même, simple, naturel; — բանք, paroles sans faste; — շնորհք, grâces naïves.

Ինքնազօր a. puissant par soi-même, par ses propres forces.

Ինքնալուր a. qui est entendu par soi-même, auriculaire; qui n'écoute que sa personne, qui n'obéit qu'à soi-même

Ինքնախաբ լինիմ vn. se tromper, se flatter.

Ինքնախօս a. qui parle de soi-même, avec soi-même.

Ինքնախօսութիւն s. monologue, soliloque.

Ինքնածին adj. né de soi-même, inné.

Ինքնակալ, աց a. indépendant, maître de soi-même; s. maître absolu, autocrate, empereur; — կամք, libre arbitre.

Ինքնակալական a. autocratique.

Ինքնակալութիւն s. autocratie, empire.

Ինքնակալուհի sf. autocrate, impératrice.

Ինքնակամ adj. volontaire, spontané, arbitraire; adv. volontairement, spontanément, de soi-même, de son propre mouvement, volontiers; — կրօնք, superstition.

Ինքնակամութիւն s. spontanéité, bonne volonté.

Ինքնակայ,ից a. qui subsiste par soi-même.

Ինքնակատար a. parfait en soi-même, entier, complet.

Ինքնակաց V. Ինքնակայ.

Ինքնակոչ a. qui s'invite soi-même; — լինել, venir sans être appelé ou invité.

Ինքնակործան a. qui se détruit soi-même.

Ինքնահալած a. chassé par soi-même, fugitif; — լինել, s'exiler soi-même.

Ինքնահաճ, **Ինքնահաճոյ** a. qui n'admire que soi-même, qui a de soi une haute idée, présomptueux; affecté.

Ինքնահաճիմ, եցայ vn. présumer de soi-même, avoir une haute opinion de soi.

Ինքնահաճոյ V. Ինքնահաճ.

Ինքնահաճութիւն s. contentement de soi-même, présomption.

Ինքնահրաման a. qui agit de son propre mouvement, indépendant, spontané.

Ինքնահաւան, **Ինքնահաւանութիւն** V. Ինքնահաճ, etc.

Ինքնահնար a. inventé par soi-même, fictif.

Ինքնահոս a. qui coule de soi-même.

Ինքնաձայն a. qui raisonne, parle lui-même, qui s'exprime de vive voix.

Ինքնաձեռագիր, գրոյ s. a. autographe.

Ինքնաձեռն a. qui agit de sa propre main; fait de sa main; — լինել, s'émanciper; — լինել յիւր որդիս, tuer ses enfants de ses propres mains; — խեղդամահ սատակիլ, s'étrangler; — լինել յինն, oser entreprendre une chose.

Ինքնամատոյց a. qui s'offre de soi-même, fourni volontairement; — դիմագրաւել, s'exposer, se dévouer à; — տալ զօրինակն, donner un exemple facile à suivre.

Ինքնամարտ a. qui fait la guerre à soi-même.

Ինքնամեռ լինիմ vn. mou-

rir de soi-même, de sa propre mort, d'une mort naturelle.

Ինքնայօրդոր, Ինքնայօժար a. spontané, volontaire, très-disposé; — լինել, se porter, se sentir porté vers, disposé pour.

Ինքնայօժարութիւն s. spontanéité.

Ինքնանուէր a. qui offre soi-même; offert par soi-même, volontaire.

Ինքնաշարժ a. qui se meut par soi-même.

Ինքնաշարժիկ s. automate.

Ինքնապանծ a. qui se vante lui-même.

Ինքնապատում a. qui raconte, qui est raconté par soi-même; — առնել՝ լինել, raconter par soi-même.

Ինքնապարծ V. Ինքնապանծ.

Ինքնապարսաւ adj. qui se blâme lui-même.

Ինքնասաց a. dit, prononcé de soi-même.

Ինքնասէր a. qui n'aime que soi, égoïste.

Ինքնասիրութիւն s. attachement à soi-même, égoïsme.

Ինքնասպան V. Անձնասպան; — լինել անձին իւրոյ, se suicider, se tuer.

Ինքնատես, աց adj. qu'on voit ou qu'on a vu de ses propres yeux; — լինել, voir de ses propres yeux.

Ինքնատէր a. maître de soi-même, de son sort, absolument libre; — եմք գործոց մերոց, nous sommes maîtres d actions.

Ինքնարար a. qui fait, crée soi-même.

Ինքնարգոյ a. présomptueux, superbe.

Ինքնարշաւ a. qui court par soi-même.

Ինքնեակ adj. qui pousse, produit de soi-même; fortuit, naturel; adv. fortuitement, naturellement.

Ինքնեկ, աց a. qui vient par soi-même; fortuit, naturel.

Ինքնեղ a. engendré de soi-même, qui est de lui-même, naturel.

Ինքնին adv. de soi-même; lui-même, en personne; դուռն — բացաւ, la porte s'ouvrit d'elle-même; Թագաւորն —, le roi même, le roi en personne; Ես — իսկ եմ, c'est moi-même; դու —, toi-même.

Ինքնիշխան, աց a. s. maître de lui-même, maître, indépendant; despotique, absolu.

Ինքնիշխանաբար adv. en maître absolu, avec indépendance.

Ինքնիշխանական a. absolu, suprême.

Ինքնիշխանութիւն s. pouvoir absolu, indépendance; despotisme.

Ինքնութիւն s. individualité, identité.

Ինքնուս, Ինքնուսումն adj. qui apprend ou qui s'est instruit par soi-même.

Ինքնուրոյն a. particulier, spécial.

Ինքնօրէն a. autonome, indépendant, qui se gouverne lui-même par ses propres lois; fig. capricieux, fantasque; adv. capricieusement; —կեալ, vivre selon ses lois.

Ինքնօրինութիւն sm. indépendance, droit de se régir par soi-même, par ses propres lois; fig. caprice, fantaisie.

Իշակէս, կիսոյ s. mulet.

Իշամեղու, ղուի s. frelon, guêpe.

Իշամտրուկ, ըկի s. ânon.

Իշան V. Իշեան.

Իշանդամ a. dont le membre viril ressemble à celui d'un âne.

Իշավայր, էց, Իշավայրի, րւոյ, րեաց sm. onagre, âne sauvage.

Իշավար, աց s. ânier.

Իշացուլ, ցլուց s. onocentaure, jumart.

Իշեան s. pl. les ânes.

Իշխան, աց s. prince, souverain; ministre; magistrat; maître, chef, commandant; — խաւարի, le prince des ténèbres, le démon; — զօրուն, général de l'armée; — երգոց, V. Դասապետ; —աց —, — աշխարհի, le souverain, le roi; քում գլխոյդ չես —, vous n'êtes pas maître de votre vie; — լինել, être le chef, à la tête de, commander à, régner sur, avoir de l'autorité sur; — էր իւրոց ախտից, il était maître de ses passions; չէ —, il ne peut pas, il n'a pas l'autorité de; — առնել զոք, donner du pouvoir à qn.; —ք, les autorités.

Իշխանաբար adv. comme un prince, en prince, en maître, avec autorité; — կեալ, vivre en prince, mener une vie princière.

Իշխանազն, զին, զունք sm. prince.

Իշխանական a. du prince, princier; impérieux; indépendant, absolu, libre; s. prince, commandant, chef; —ն տուընջեան, le soleil; — գիշերոյ, la lune.

Իշխանականին, կնոջ sf. princesse.

Իշխանակից s. qui partage le pouvoir, collègue.

Իշխանանամ, ացայ vn. devenir prince, dominer, commander.

Իշխանանիստ a. où réside le prince.

Իշխանապետ, աց s. chef des princes; le premier ministre; dictateur.

Իշխանապետութիւն s. dictature.

Իշխանասաստ a. impérieux.

Իշխանասէր a. qui aime le pouvoir, ambitieux.

Իշխանասիրութիւն s. amour du pouvoir, ambition.

Իշխանաւոր, աց a. sujet.

Իշխանափոխ լինիմ vn. changer le prince, le souverain.

Իշխանորդի, դւոց s. fils d'un prince.

Իշխանութիւն sm. principauté, souveraineté, domination ; gouvernement, commandement; pouvoir, autorité, dignité, empire, faculté ; indépendance, liberté, libre arbitre; droit, permission ; diocèse; —ք, les principautés (le troisième ordre de la hiérarchie céleste) ; յ— հասանել, parvenir au pouvoir ; այս ի վեր քան զիմս է —, cela est au-dessus de mon pouvoir, cela passe mon pouvoir ; առաւելազանց —, trop d'autorité ; տալ ումեք զամենայն —, donner plein pouvoir, carte blanche à qn.; լինել ընդ —ը ուրուք, être sous le pouvoir, dans la dépendance de qn. ; հոգեւոր՝ ժամանակաւոր —, pouvoir spirituel, temporel ; չունիմ —, je n'ai pas l'autorité, le pouvoir de, je ne puis pas.

Իշխանուհի sf. princesse.

Իշխանօրէն V. Իշխանաբար.

Իշխեմ, եցի va. dominer, régner, gouverner, avoir autorité sur, exercer de l'empire, de l'ascendant, maîtriser, être maître de, se rendre maître de, avoir la main haute, s'emparer de ; oser, avoir le courage, la force de, se permettre ; — կրից՝ ախտից, maîtriser ou dominer ses passions, commander à ses passions ; — մտաց ուրուք, jeter, mettre le grappin sur qn., se rendre maître de son esprit.

Իշխեցող sm. dominateur, prince, maître, commandant ; a. dominant.

Իշխեցուցանեմ, ուցի va. donner du pouvoir, de l'autorité, faire dominer.

Իշխեցուցիչ adj. qui fait dominer.

Իշխող V. Իշխեցող.

Իշկոյ վարունգ s. bot. momordique.

Իշորդի, որդւոյ s. ânon.

Իշոցք V. Ցիշոցք.

Իշուկ, իշկան, իշկոյ s. ânon.

Իջանեմ, իջի, էջ vn. descendre ; s'abaisser, baisser ; descendre chez qn., loger chez lui ; V. Սերիմ ; — ինաւէ, débarquer ; — իգերեզման՝ ի հող մահու, descendre au tombeau, être enseveli ; էջ մրրիկ հողմոյ ի ծովակն, une tempête fondit sur le lac ; — յօթեւան ուրեք, descendre à un hôtel ; օդաչափն իջանէ, le baromètre descend, baisse ; արտասուք զծնօտիւք իջանեն, les larmes tombent sur ses joues ; ճանապարհն իջանէ ի Փարիզէ ի Լիոն, cette route conduit de Paris à Lyon ; ի ծառայութիւն —, s'abaisser à la servitude, devenir domestique ; յաղքատութիւն —, s'appauvrir, devenir pauvre ; գետն իջանէ ի ծով, ce fleuve tombe dans la mer.

Իջավան, աց sm. auberge, hôtellerie, hôtel ; —ս առնել, se loger ; —ս տալ, loger.

Իջավանիմ, նեցայ vn. descendre à un hôtel, héberger, loger.

Իջաւոր, աց a. s. voyageur, hôte.

Իջաւան, **իջեվան**, **իջեւան** V. Իջավան.

Իջուածք s. fluxion.

Իջումն s. descente.

Իջուցանեմ, ուցի va. faire descendre; abaisser, rabaisser, baisser, ravaler; apaiser, calmer; — զքողն՝ ուղղահայեաց, abaisser son voile, une perpendiculaire; — զառագաստ նաւու, baisser, amener la voile; արտասուս —, verser des larmes.

Իռիս s. iris.

Իսկ conj. or, donc, mais, enfin; certes, apparemment, en effet, réellement; même; a. essentiel, réel, effectif, vrai, véritable; s. essence, réalité, substance, vérité; զիսկն ասել, dire le fond; զիսկն գիտել, savoir à fond; ինձ — զլխովին, à moi-même; մեզէն — լուաք, nous-mêmes, nous avons entendu; բնաւ — ոչ, du tout, point du tout; բնաւ — զի՞ լսէք նմա, pourquoi l'écoutez-vous? յայտ — է, il est évident, il est clair; չէ եւ չէ —, aucunement, en aucune façon; — արդ, conj. or, donc; — եւ —, adv. tout de suite, sur-le-champ; — եթէ, conj. si, si en effet, mais si; — ես, pour moi, quant à moi, et moi; — վասն, quant à.

Իսկական a. essentiel, effectif, réel, vrai, substantiel, propre.

Իսկակից s. consubstantiel.

Իսկակցութիւն s. consubstantialité.

Իսկապէս adv. essentiellement, réellement, effectivement, proprement; — բարի, véritable bien; — բերկրանք, solides, vrais plaisirs.

Իսկզբանէ adv. dès le commencement, au commencement, dans l'origine.

Իսկոյն V. Իսկ եւ իսկ.

Իսկութիւն s. essence, substance; vérité, réalité.

Իսկուհի sf. reine; — Կոյս, la sainte Vierge; — երկնից, reine des cieux.

Իսպառ adv. jusqu'à la fin, tout à fait, entièrement; շիջուցանել —, achever d'éteindre.

Իսպառազէն V. Սպառազէն.

Իսպառասպուռ V. Սպառըսպուռ.

Իվայրաձիգ V. Վայրաձիգ.

Իվեր V. Վեր.

Իվերայ V. Վերայ.

Իր, իրի, իրաց sm. chose; affaire; fait, réalité; իրօք, par le fait, réellement, en réalité; ամենայն իրօք, de toutes les manières; դմին՝ նմին՝ սմին իրի conj. c'est pour cela, c'est pourquoi; կարեւոր —, affaire importante; իրք աշխարհին, les affaires publiques; օգնել իւիք, procurer quelques secours; յիրս իրս, dans certaines choses; իրաց իրաց, pour cer-

taines choses; իրք առն յառաջադէմ յաջողէին, les affaires de cet homme prospéraient.

Իրագէտ a. qui sait la chose, l'affaire, qui est dans la confidence, initié, instruit, informé; — եմ, je suis initié à l'affaire, je sais la chose.

Իրագործեմ, եցի va. faire, effectuer, exécuter.

Իրագործութիւն s. affaire, occupation; fait.

Իրազգած՝ իրազեկ առնեմ va. informer, avertir, instruire, mettre au courant, au fait, initier; — լինել, s'informer, être ou se mettre au courant, savoir, s'apercevoir, remarquer, s'initier.

Իրական a. réel

Իրակութիւն s. action, fait, affaire.

Իրաճամարձակ a. entreprenant, aventureux, hardi.

Իրան, աց sm. buste, partie supérieure du corps.

Իրապէս adv. réellement.

Իրաւ, աց a. juste; vrai; s. justice, équité; — առնել, rendre justice; — է, il est juste, il est vrai.

Իրաւաբան, ից s. plaideur, avocat.

Իրաւաբանական a. relatif à la plaidoirie, justificatif.

Իրաւաբանեմ, եցի va. plaider sa cause, faire valoir ses droits, argumenter.

Իրաւաբանութիւն sm. plaidoirie, argumentation.

Իրաւաբար V. Իրաւապէս.

Իրաւագէտ s. juriste, jurisconsulte, praticien.

Իրաւագիտութիւն s. jurisprudence, droit.

Իրաւադատ V. Արդարադատ.

Իրաւախոհ, աց a. juste, équitable; — առնել, accorder, accommoder; — լինել, entrer en arrangement, s'arranger, s'accorder, s'accommoder, transiger.

Իրաւախոհութիւն s. arrangement, accommodement, arbitrage.

Իրաւախօս a. véridique.

Իրաւանամ V. Արդարանամ.

Իրաւապէս adv. justement, avec justice; de plein droit, à juste titre.

Իրաւասէր V. Արդարասէր.

Իրաւարար, աց a. s. qui fait justice, juge, arbitre, médiateur; — կացուցանել, rendre arbitre; — անբողոքելի, arbitre souverain.

Իրաւացի, ացեաց a. juste, raisonnable, légitime; adv. justement, avec justice; — է, il est juste.

Իրաւացիկ a. juste.

Իրաւացուցանեմ, ուցի va. rendre la justice, donner raison, rendre juste, justifier, approuver.

Իրաւընտիր sm. juge, arbitre; avoué.

Իրաւի V. Ցիրաւի.

Իրաւունք, ւանց s. justice; droit, raison; իրաւամբք adv.

de droit, de plein droit, à bon droit, avec raison, avec justice; — նս առնել, faire droit, justice à, rendre justice à; զիրաւունս ուրուք իգլուխ հանել, justifier qn. complétement; —նս հանել, rendre justice, jugement; զիրաւունս ինա հանել, rendre le jugement en sa faveur; Թիւրել զիրաւունս, rendre un jugement injuste; —նս տալ, se justifier, prouver ses raisons; donner droit, raison; —նս համարել՝ վարկանել, croire juste, se croire en droit; —նս խնդրել, demander justice, raison; աստուածային —, droit divin; առանց իրաւանց, sans droit; de son autorité privée; ամենայն իրաւամբք, avec tout le droit qu'on a, de sa pleine autorité; —են նոցա բողոք ունելոյ, ils ont sujet de se plaindre; ոչ իրաւամբք արդեօք, ce n'est pas sans raison; պինդ կալ յիրաւունս, պահանջել զիրաւունս, soutenir ses droits; զիրաւունս իւր կացուցանել, զիրաւունս անձին ցուցանել, faire valoir ses droits; զիրաւունս ցուցանել, prouver ses droits; որո՞վ իրաւամբք, de quel droit?

Իրեար, զիրեարս sm. l'un l'autre, les uns les autres; յիրերաց, l'un de l'autre, les uns des autres; իրերաց, l'un à l'autre, les uns aux autres; ընդ իրեարս, les uns avec les autres; ատեմք զիրեարս, nous haïssons; փարին զիրեարս, ils s'embrassent.

Իրողութիւն V. Գործ.

Իցէ՛ թէ interj. ah si! Dieu le veuille! plût à Dieu ou au ciel! fasse le ciel! — հաճեսցին դիք, plaise aux dieux que! իցէ՞ արդեօք թէ տեսից, est-ce que je le verrai?

Իցի՛ւ, իցի՛ւ թէ V. Իցէ՛ թէ; իցի՞ւ adv. pourquoi?

Ի՞ւ, Ի՞ւ իւիք adv. par quoi? avec quoi? de quoi? comment? ի՞ւ գիտացից, comment le saurai-je? ի՞ւ իւիք իցեմք ընդդէմ, en quoi différons-nous?

Իւիք իւիք V. Ինչ.

Իւղ, ոյ s. huile; huile d'olive; beurre; onguent, pommade; huile aromatique, essence, parfum; — անոյշ՝ անուշից՝ անուշութեան, parfum; —ք անուշից՝ անուշունք, parfums exquis, parfumerie; — օծութեան, chrême, huile sacrée; — ողորմութեան, aumône, bienfaisance.

Իւղաբեր, ից a. qui porte de l'huile, des essences.

Իւղաբուղխ a. huileux.

Իւղագլխեմ, եցի va. oindre la tête, initier, sacrer, ordonner.

Իւղագլուխ a. initié, sacré.

Իւղագործ, աց s. parfumeur.

Իւղագործութիւն s. parfumerie.

Իւղաթուրմ a. trempé d'huile aromatique, onctueux, huileux, couvert de parfums — գլուխ, tête parfumée.

Իւղալիր, իւղալից a. plein d'huile, huileux, onctueux, gras.

Իւղաման, ի s. huilier.

Իւղատերեւ, ի s. malabathrum.

Իւղարան, աց s. huilerie.

Իւղարար, ի adj. oléifiant, oléigène.

Իւղեմ, եցի va. huiler, oindre, graisser.

Իւղեփեաց, եփեցաց s. parfumeur.

Իւղեփեցութիւն sm. parfumerie.

Իւղիկ s. un peu d'huile.

Իւր, ոց pron. son, sa, ses; le sien, la sienne, les siens, les siennes; propre; իւրքն, les siens; — առնել, s'approprier.

Իւր, եւնց, եւմբք sm. de soi, à soi, soi, se, d'eux, d'elles, à eux, à elles; եկին առ իւրեանցն, vinrent vers les leurs; ունէր զիւրեաւ, il avait sur soi, il portait; զբազումս զիւրեաւ էած, il s'attira beaucoup de monde.

Իւրադիր a. posé, établi par lui-même.

Իւրածին a. né de lui-même.

Իւրակայան a. où est sa demeure.

Իւրական, աց a. sien, propre, particulier.

Իւրակերտ a. construit par lui-même.

Իւրակից sm. comme son propre...

Իւրահոգ a. qui ne pense qu'à soi; — շահասիրութիւն, intérêt personnel.

Իւրային, ային a. s. sien; —քն, les siens; ses affaires.

Իւրաստեղծ a. créé par lui-même.

Իւրացուցանեմ, ուցի va. s'approprier, identifier.

Իւրաքանչիւր, ոց a. s. chacun, chaque; respectif; — ոք, chacun, chaque individu; — ոք առանձինն, chacun à part, en particulier; — ծառ, chaque arbre; յ— աւուր, chaque jour; առն —, à chaque homme; — ումեք իւնցանէ, à chacun d'eux; գործք — ուրուք, les actes de chacun.

Իւրեանցակոււ a. forgé par eux-mêmes.

Իւրեանցային, այնոց s. a. leur, le leur.

Իւրովի, իւրովին adv. de lui-même, de soi-même; par soi-même, par eux-mêmes, de son propre mouvement, de sa propre main, spontanément, par sa propre volonté; a. son, sa, sien, sienne; զ— երթալ, se donner la mort, se suicider; — երթալ, aller en personne; — զիւր անձն անիծանէ, il se maudit lui-même.

Իւրովսանն adv. autant qu'il peut, autant qu'il est en lui, autant qu'il lui est possible, de son côté, de son mieux.

Իւրութիւն s. nature particulière, propriété.

Իւրուրոյն a. son, sa, sien, sienne, propre.

Լ (lioun) s. douzième lettre de l'alphabet et septième des consonnes; trente, trentième.

Լաբիւրինթոս V. Բաւիղ.

Լազուարթ, Լաժուարդ sm. lapis-lazuli.

* Լաթ V. Ձորձ.

Լալ, ոյ s. V. Լալիւն; զ— հարկանել՝ առնուլ, pleurer.

Լալագին a. baigné de larmes, larmoyant, éploré, gémissant; adv. tout en larmes.

Լալական, աց s. a. qui pleure, larmoyant; —ք, les pleureuses.

Լալետող, ետեղ s. séjour des larmes.

Լալիւն, Լալիք, լեաց, Լալութիւն, Լալումն s. larmes, pleurs, gémissements; լալ ի լալիւն՝ լալիւն մեծ, fondre en larmes; լալիս դնել, pleurer, gémir.

Լալկան V. Լալական.

Լալօնք, նից s. V. Լալիւն, Լալետող.

Լախուր, ի s. céleri.

Լախտ, իւ s. massue; ոստախիտ —, — noueuse.

Լական V. Կոնք.

Լակեմ, եցի va. laper.

Լակիշ V. Ղակիշ.

Լակոնաբան a. laconique.

Լակոնաբանութիւն s. laconisme.

Լակոնական a. laconique.

Լակոնացի a. laconique.

*Լակոտ V. Սկունդ.

Լամ, լացի, լաց vn. pleurer, verser des larmes; — զոք՝ ի վերայ ուրուք, pleurer sur qn., le déplorer; — դառնապէս, pleurer amèrement, verser des larmes amères.

Լամա s. lama.

Լամայականութիւն sm. lamaïsme.

Լամբ, աց s. anneau, anse.

Լամբար V. Լապտեր.

Լամբեմ, եցի vn. porter, soulever.

Լայն, ից a. large; ample, vaste, étendu.

Լայնագոյնս adv. largement; amplement; — պատմել՝ ասել, raconter, dire longuement.

Լայնադէմ a. qui a une large figure.

Լայնաթեւ adj. aux larges ailes.

Լայնալանջ a. qui a une large poitrine.

Լայնալիճ a. bien arrondi, très-large; s. arc bien arrondi, grand arc, arc à longue portée.

Լայնախորհուրդ a. qui a de la longanimité, patient.

Լայնածաւալ V. Լայնատարած.

Լայնահանճար a. d'un grand esprit.

Լայնածիգ V. Լայնանիստ.

Լայնաճակատ a. au front large.

Լայնանամ, ացայ vn. s'élargir, s'étendre, se prêter.

Լայնանիստ a. vaste, spacieux, étendu.

Լայնասաղարթ a. qui a de larges feuilles.

Լայնասփիւռ, Լայնատարած, Լայնատարր a. qui s'étend tout autour, très-vaste, très-étendu; ի— դաշտի, au milieu d'une grande plaine.

Լայնացուցանեմ, ուցի, Լայնեմ, եցի va. élargir, rélargir, étendre; — զծակն, évaser.

Լայնափողոց, աց sm. rue large; a. qui a de larges rues.

Լայնեղունգն a. qui a de larges ongles.

Լայներես V. Լայնադէմ.

Լայնշի a. large.

Լայնոտն a. qui a de larges pieds.

Լայնութիւն sm. largeur; élargissement; ampleur; géog. latitude.

Լայնուցք V. Լայնութիւն.

Լայնտերեւի, տոյ s. catalpa.

Լայքայ, ի s. laque.

Լանջազեղ կամար s. collier; écharpe.

Լանջական a. thorachique.

Լանջակից լինիմ vp. s'embrasser.

Լանջանոց, աց sm. pectoral du grand prêtre; corset.

Լանջապահ, Լանջապան, Լանջապանակ, աց s. corselet, plastron.

Լանջք, ջաց sm. poitrine, sein, gorge; thorax.

Լաշկամաշկ V. Լեշկամաշկ.

Լաշկար, ի, աւ s. bataillon, régiment.

* Լաչակ V. Քող.

Լապտեր, աց s. lampe, lan-

pion, lanterne; — նաւու՝ ծովեզերայ, fanal.

Լաստ, ից s. radeau.

Լաստապակոտոր առնեմ vn. défoncer, enfoncer.

Լաստատափայտ, ից s. radeau; léger navire.

Լաստեմ, եցի va. construire, préparer.

Լաստենի, նայ sm. bot. aune.

Լատանենի, նայ s. latanier.

Լատին, ի a. latin; — լեզու, le latin, la langue latine; — եկեղեցի, l'Église latine.

Լատինաբանութիւն s. latinisme.

Լատինագէտ a. latiniste.

Լատինական a. latin; latinisant.

Լատինականութիւն s. latinisation.

Լատինահայ, ոց s. arménien romain, arménien latinisant.

Լատինամոլ, ից a. qui a la manie de se latiniser.

Լատինամոլութիւն s. manie de se latiniser.

Լատինանամ, ացայ vn. se latiniser.

Լատինացի a. s. latin, romain.

Լատինացուցանեմ, ուցի va. latiniser.

Լատիներէն adv. en latin; s. le latin, la langue latine.

Լար, ից s. ficelle, cordon, corde; galon, ganse; cordeau, fil à plomb; mus. corde; corde d'un arc; — անյարդար, une fausse corde.

Լարաբաժին s. l'action de mesurer avec un cordeau; cordeau; — առնել, mesurer avec un cordeau, morceler; — առնել զերկիր, partager, distribuer la terre; — բաժանիլ, être mesuré, partagé au cordeau.

Լարախաղաց, ի s. funambule, danseur de corde.

Լարախեղդ լինիմ vn. s'étrangler avec une corde.

Լարախաղ s. joueur de marionnettes.

Լարակալ, ի sm. mus. chevalet.

Լարաձիգ չուանք s. cargue.

Լարեմ, եցի va. tendre, bander, encocher; — զժամացոյց, monter la montre; — որոգայթս, tendre des piéges; — զոք խաբէութեամբ, tromper qn.

Լաց V. Լալումն.

Լացուցանեմ, ուցի va. faire pleurer.

Լաւ, ագ a. bon; probe, honnête; — է, il est bon, il vaut mieux; — եւս, mieux; — եւս է, il vaut mieux, il vaut encore mieux; — եւս էր Հայոց եթէ, il vaudrait mieux pour les Arméniens que; — համարեցայ, je crus qu'il valait mieux; ո՞չ — եմ ես քեզ քան զտասն որդի, est-ce que je ne vaux pas mieux pour vous que dix enfants? ո՞չ — եւս իցէ, ne vaut-il pas bien mieux? — եւս վարկանել՝ համարել, aimer mieux; ի — անդր գալ, s'améliorer; — եւս առնէ, il fait mieux de.

Լաւաբարոյ, ից a. qui a un bon caractère.

Լաւաբարութիւն s. bon caractère.

Լաւագոյն a. meilleur; — փարկանել՝ համարել, considérer, préférer infiniment mieux.

Լաւախօս a. qui dit du bien, bon.

Լաւակամ a. bienveillant, bon, obligeant.

Լաւակամութիւն s. bienveillance, bonté, obligeance.

Լաւանամ, ացայ vn. abonnir, devenir bon ou meilleur, s'améliorer.

Լաւաշ V. Լօթ.

Լաւացուցանեմ, ուցի va. abonnir, rendre bon, meilleur, améliorer.

Լաւիմաց, աց a. qui entend bien.

Լաւորեար, երոյ s. pl. les gens de bien.

Լաւութիւն s. bonté; probité; bonne qualité; qualité d'une chose bonne; amélioration; —եացն հանդէս, les qualités.

Լափ s. action de laper.

Լափստեմ, եցի va. dévorer, avaler avidement.

Լափեմ, եցի va. laper; dévorer, gober.

Լափլէզ, Լափլիզող a. qui dévore, dévorant.

Լափլիզեմ V. Լափստեմ; զմատեան, dévorer un livre.

Լեառն, լերին, լերանց s. montagne, mont; զ— լեռնայն, de montagne en montagne, vers les montagnes.

Լեառնական V. Լեռնական.

Լեառնկանամ V. Լեռնանամ.

Լեարդ, լերդի s. foie.

Լեգէոն, Լեգէովն, աց, ից sm. légion; — պատուոյ, — d'honneur.

Լեգէոնախումբ a. composé de plusieurs légions.

Լեգէոնական a. légionnaire.

Լեզու, զուաց s. langue; langue, langage, idiome; գաւառական —, dialecte, idiome; գաղղիական լեզու, la langue française, le français; հայկական —, la langue arménienne, l'arménien; կենդանի՝ մեռեալ՝ մայրենի —, langue vivante, morte, maternelle; խօսել այլ եւ այլ —ս, parler différentes langues; վարժապետ լեզուաց, professeur de langues.

Լեզուագար a. qui a des démangeaisons de parler, bavard, babillard.

Լեզուագարիմ, եցայ vn. avoir des démangeaisons à la langue, être bavard, bavarder babiller.

Լեզուագարութիւն sm. démangeaison de parler, intempérance de la langue, fureur de parler, bavardage.

Լեզուագէտ s. linguiste.

Լեզուագիտութիւն sm. linguistique, connaissance des langues.

Լեզուագրութիւն s. glossographie.

Լեզուախօսութիւն s. action

ou don de parler plusieurs langues; méd. glossologie.

Լեզուածայր a. parlé par le bout de la langue.

Լեզուակ s. languette, épiglotte, luette; — գործեաց, alidade.

Լեզուահատ a. qui a la langue coupée.

Լեզուային, ային, Լեզուանի, անւոյ a. disert, grand parleur, bavard; — լինել, avoir la langue bien affilée, bien pendue.

Լեզուանութիւն sm. loquacité, bavardage.

Լեզուատ V. Լեզուահատ.

Լեզում, լեզի, լեզ va. lécher.

Լեղախառն a. mêlé de fiel, amer.

Լեղակ, ի s. indigo.

Լեղակենի, նւոյ, Լեղակի, կւոյ s. indigotier.

Լեղահամ a. qui a un goût amer.

Լեղի, ղւոյ, ղեաց sm. fiel, bile; fig. bile, fiel, colère, dépit; a. amer.

Լեղութիւն s. amertume.

Լեմոն V. Լիմոն.

Լեշկ a. sans poil, usé.

Լեշկամաշկ, աց s. peau sans poil.

Լեշկիմ, կեցայ vn. perdre le poil, s'user, être usé.

* Լեռ V. Լեառն.

Լեռնաբերձ a. haut, grand comme une montagne.

Լեռնաբնակ a. s. celui qui habite les montagnes, montagnard.

Լեռնագիւղ, ից sm. village dans les montagnes.

Լեռնագիր s. oréographe

Լեռնագրական a. oréographique.

Լեռնագրութիւն s. oréographie.

Լեռնադաշտ, Լեռնադաշտակ, աց s. plateau.

Լեռնակ, աց s. monticule.

Լեռնական a. de montagne, montagneux; s. montagnard.

Լեռնակեաց, Լեռնակեցիկ a. qui vit sur les montagnes.

Լեռնակեցութիւն s. vie retirée dans les montagnes.

Լեռնակողմն, կողմանց sm. pays des montagnes, région des montagnes, lieu montagneux.

Լեռնակոյտ կարկառ sm. monceau.

Լեռնակուտակ a. amoncelé, entassé comme une montagne; — ալիք, vagues enflées.

Լեռնահոլով a. hérissé de montagnes.

Լեռնաձեւ a. qui ressemble à une montagne, énorme; — կուտակիլ, s'amonceler; — կոհակք, vagues comme des montagnes.

Լեռնածոր, Լեռնամէջ V. Լերանցամէջք.

Լեռնային a. montagneux; montagnard.

Լեռնանամ, ացայ vn. devenir comme une montagne, s'amonceler, s'élever.

Լեռնանման a. comme une montagne.

Լեռնասէր a. qui aime les montagnes.

Լեռնաժողովուրդք, րդաց V. Լեռնակողմն.

Լեռնացուցանեմ, ուցի va. amonceler.

Լեռնոտեայք, եայց s. les habitants du pied d'une montagne.

Լեռնոտն, ոտին s. le pied, le bas d'une montagne; le pays qui s'étend au bas d'une montagne.

Լեռնորդեայք, եայց s. population de montagne, montagnards.

Լեսում, սի va. piler, broyer, triturer, pulvériser, concasser.

Լերանցամեջք sm. bassin, vallée.

Լերդաբոյթ, բութի s. lobe du foie.

Լերդախոտ, ոյ s. germandrée.

Լերդակողմն, s. le côté du foie.

Լերդաճիմայ, ից a. qui examine le foie des victimes, aruspice; — լինել, consulter les entrailles.

Լերդացաւ a. phthisique; s. phthisie.

Լերդաքար s. hépatite.

Լերկ, ից a. qui est sans poil, pelé; aigu.

Լերկամարմին a. qui a le corps sans poil.

Լերկամորթ a. qui a la peau sans poil, lisse.

Լերկանամ, ացայ vn. se peler, perdre son poil.

Լերկութիւն sm. état de ce qui est pelé, sans poil, lisse.

*Լեցուիմ V. Լնում; սիրտը —, avoir le cœur plein, gros.

*Լեցուած V. Լի; իրմով — մարդ, homme plein de lui-même.

*Լեցուն V. Լի; — ձայն, voix pleine; — ձեռքով V. Լիաձեռն; — երես, visage plein.

Լեւիաթան, այ s. léviathan.

Լեփ, առ —, à pic.

*Լեփ լեցուն a. tout plein.

Լի, ոց adj. plein, rempli, comble; լի առնել, remplir, combler, mettre le comble à; լի լինել, V. Լիանամ; լի երախտագիտութեամբ՝ սիրով՝ վրիպակօք, plein de reconnaissance, d'amour, de fautes; լի ձեռօք, à pleines mains; լի փառօք, plein ou couvert de gloire; լի աւարաւ, chargé de butin; — բովանդակ՝ կատարեալ a. plein et entier, complet, parfait; adv. pleinement, complétement; լի եւ լի V. Լիուլի.

Լիաբախտիկ a. comblé de bonheur, très-heureux.

Լիաբերան adv, à pleine bouche, de bon cœur.

Լիաբուղխ a. qui coule abondamment, abondant.

Լիաբուռն adv. à poignée, à pleines mains.

Լիագիրկ a. bien tendu.

Լիազօր a. qui a le plein pouvoir; — ոստիկան, ministre plénipotentiaire.

Լիալուսին a. en pleine lune.

Լիակատար adj. parfait, plein, entier; adv. parfaitement, entièrement, pleinement; — իշխանութիւն, pouvoir absolu; — ներողութիւն, indulgence plénière.

Լիաձեռն adv. à pleines mains.

Լիաձիգ a. qui tire bien un arc.

Լիածիր a. abondant; généreux, libéral.

Լիամագիլ a. qui a plusieurs griffes; plein de griffes.

Լիանամ, ացայ vn. être plein, rempli, comblé, se remplir de; se rassasier.

Լիապատար a. tout plein, comblé.

Լիապարգեւ a. qui comble de dons, très-généreux; comblé de dons, de biens.

Լիապէս adv. pleinement, abondamment.

Լիապտուղ a. plein de fruits, fertile.

Լիացասումն a. plein de colère.

Լիացուցանեմ, ուցի va. remplir, combler; rassasier de.

Լիբանաներ s. Anti-Liban.

Լիբանոն s. encens.

Լիբանոս s. arbre qui produit l'encens.

Լիզանեմ, լիզի va. lécher.

Լիզաջինջ առնեմ va. nettoyer en léchant, dévorer.

Լիզեմ, Լիզում, լիզի va. lécher.

Լի եւ լի V. Լիուլի.

Լիկ V. Լիճ.

Լիճ, լճից s. lac, étang; fig. — լուսոյ, œil.

Լիմոն s. citron.

Լիմոնի s. citronnier.

Լիմպոս s. limbes.

Լինգիրոն s. pierre de lynx, tourmaline.

Լինդ, լնդի, դաց s. gencive; ցաւել լնդաց, avoir mal aux gencives.

Լինելութիւն s. origine, génération, création.

Լինիմ, եղէ, լեր, եր, լեալ v. auxil. être, exister; devenir, se convertir, se faire, se rendre; se trouver, avoir lieu, arriver; — առն, se marier; — ընդ կնոջ՝ ընդ միմեանս, avoir commerce, des relations ou des rapports intimes avec qn.; զի՞նչ լինիցի ընդ իս, que deviendrai-je! են նորա, il a; իցեն այսոքիկ որպէս եւ են, quoi qu'il en soit; որ ինչ լինելոց է եղիցի, vogue la galère; — քահանայ, se faire prêtre; — այր, devenir homme; — ուրեք, demeurer quelque part; անդ լինէր, il y demeurait; ցնծութիւն եւ ի հիացումն եղեւ աշխարհի, il fit la joie et l'admiration de tout le monde; — երկրութիւն ուրուք, faire le bonheur de qn.

Լինտր, լնտերք V. Լինդ.

Լիով adv. pleinement.

Լիութիւն s. plénitude, abondance, foison; satiété; ի —, à satiété; կեալ ի —ն, vivre, être dans l'abondance; ի — բաւականի, suffisamment.

Լիուլի a. plein, comble; adv. pleinement, tout plein, à foison.

Լիսեռն, լսեռան s. essieu.

Լիտր, լտեր, լտերք, լտերց s. livre (poids); litre.

Լիք, լքի, իւ s. plein, plénitude; — առկանել, remplir une fosse; լքիւ իւրով, complètement; ապականել զերկիրն լքիւ իւրով, désoler toute la terre; կորուսանել զերկիրն լքիւ իւրով, détruire la terre avec tout ce qu'elle renferme.

Լիրբ, լրբից adj. effronté, impertinent, insolent, dévergondé, impudent, cynique.

Լիցք s. osselet; — խաղալ, jouer aux —s.

Լիւղ V. Լող.

Լլկանք, նաց s. oppression, vexation, tourment, mauvais traitement.

Լլկեմ, եցի vn. opprimer, vexer, maltraiter, tourmenter, torturer; violer, déshonorer.

Լլկիչ a. celui qui vexe, qui tourmente.

Լլկութիւն ou **Լլկումն** V. Լլկանք.

* **Լխկիմ** V. Ժողխիմ.

Լծաբարձ a. qui porte un joug.

Լծադիր a. qui met un joug; — լինել, imposer un joug, mettre, réduire sous le joug.

Լծակ, աց s. levier; balance.

Լծակից a. s. attelé au même joug, uni sous le même joug; collègue, associé, compagnon; conjoint, époux, épouse.

Լծակռիւ լինիմ vn. se battre sous le joug, se battre avec ses compagnons; faire mauvais ménage; se disputer, se quereller.

Լծակռուութիւն s. dispute, querelle; mauvais ménage.

Լծակցեմ, եցի va. atteler au même joug, atteler ensemble; conjoindre, joindre, unir; unir par mariage.

Լծակցութիւն s. conjonction, jonction, union, lien; mariage; astr. syzygie, conjonction de deux planètes.

Լծաձիգ a. qui tire, qui porte un joug.

Լծարձակ adj. détaché du joug, dételé; séparé de corps.

Լծարձակութիւն s. séparation de corps.

Լծեմ, եցի va. atteler au joug, atteler; joindre, unir; — զձիան ի կառս, atteler les chevaux à la voiture.

Լծընդդէմ a. qui résiste au joug.

Լծընկէց a. qui secoue le joug; récalcitrant, rebelle; — լինել, secouer le joug, se mettre en liberté.

Լծնբարձ V. Լծաբարձ.

Լծորդ, աց a. uni sous le même joug; conjoint, associé, compagnon; pareil, correspondant.

Լծորդեմ, եցի va. joindre, unir, conjoindre; gram. conjuguer; ի մի —, unir, réunir; — զզգաստութիւն պարկեշտութեան ընդ գեղոյ, joindre la chasteté à la beauté.

Լծորդութիւն s. conjonction, jonction, union ; astr. syzygie, conjonction de deux planètes ; gram. conjugaison.

Լկնիմ V. Լկտանամ.

Լկտանամ, ացայ vn. être sans pudeur, se conduire avec impudence, être lubrique, cynique, insolent, mener une vie déréglée.

Լկտազարդ V. Լկտէզարդ.

Լկտանոց V. Բոզանոց.

Լկտանք V. Լկտութիւն.

Լկտենամ V. Լկտանամ.

Լկտեցուցանեմ, ուցի va. faire perdre la pudeur, rendre impudent, obscène.

Լկտէքանութիւն s. propos obscène.

Լկտէզարդ a. d'une parure dévergondée, obscène.

Լկտի, տւոյ, տեաց s. impudent, lubrique, libertin, déréglé, débauché, insolent, effronté, dévergondé ; lascif, obscène, déshonnête.

Լկտիմ V. Լկտանամ.

Լկտիք, տեաց s. litière.

Լկտութիւն s. impudence, lubricité, vie déréglée, dévergondage, effronterie, déshonnêteté, obscénité, impudicité, libertinage.

Լճաձով, ի, ու s. grand lac.

Լճակ, ագ s. petit lac, étang.

Լճանամ, ացայ vn. s'étendre en lac, croupir.

Լճափն, փին, **Լճեզր**, զեր s. bord du lac.

Լմեմ, եցի va. presser, comprimer, fouler.

Լնում, լցի va. emplir, remplir, combler ; rassasier, satisfaire, assouvir ; accomplir, compléter, suppléer ; consommer, achever ; effectuer, réaliser ; charger ; — զաղեղն, bander, tendre l'arc ; — լուսնի, être dans son plein ; — զտեղի, tenir lieu de, remplacer ; — մինչ ի վեր, remplir jusqu'au bord ; — զոք պարգեւօք, combler qn. de dons, de biens ; — զիղձս, satisfaire ou contenter ses désirs ; — զպէտս, satisfaire aux besoins.

Լնում, լցայ vn. se remplir, être rempli, venir à son comble.

Լոգանամ, ացայ vn. se laver ; se baigner, prendre un bain.

Լոգանք, նաց s. action de se laver, de se baigner ; bain.

Լոգարան, աց s. baignoire, bain ; lavoir ; V. Լոգանք.

Լոգացուցանեմ, ուցի va. laver, baigner.

Լոլիկ s. tomate.

Լոկ, ոյ, ով a. seul, simple ; privé ou dépourvu de ; vide, désert ; — ou — ի լոկոյ, adv. seulement, uniquement ; բանիւ լոկով, par la seule parole.

Լոկաբար V. Լոկ adv.

Լոկիմ, կեցայ vn. rester vide, être privé, dépourvu de.

Լոկութիւն sm. privation, manque, vide ; — ընչից, indigence.

Լող s. nage ; ի — անկանել, se jeter à la nage, nager.

Լողակ, Լողականն, աց a. s. nageur, qui nage; poisson.

Լողամ, ացի vn. nager.

Լողորդ, աց sm. nageur; plongeur.

Լոյծ adj. liquide, fluide; lâche, mou.

Լոյղ V. Լող.

Լոյս, լուսոյ, լուսով s. lumière; clarté, éclat, splendeur; jour; œil; ի — ածել՝ հանել, exposer à la lumière, mettre au jour, au grand jour, donner publication, publier, livrer à la publicité; ի — գալ, ի — կենաց հասանել, revenir au jour, à la vie, voir le jour, venir au monde; — աչաց իմոց, mon âme, ma vie, mon cher, mon très-cher; ո՜վ Խորէն, — աչաց իմոց, ô Corène, la douceur de ma vie! — զոդիակոսի, lumière zodiacale; ի —, adv. à la lumière, au grand jour; ի — ընծայել զմատեան, mettre un ouvrage au jour, le publier; կորուսանել զ— աչաց, perdre ses yeux; — մտաց, lumière naturelle; — հաւատոյ, la lumière de la foi; — քաղցր, une lumière douce; — տալ, donner des lumières à.

Լոյսիչոյց երդք s. lucarne, fenêtre.

Լոյտք V. Լուտանք.

Լոպիաս s. haricot.

Լոր, ոյ, Լորամարգ, աց, Լորամարգի, գւոյ s. caille; ձագ —, cailleteau.

Լորանոց, ի s. cage à cailles.

Լորձն, ոյ, Լորձունք, ձանց s. salive, bave; լորձունս ծորեցուցանել, saliver.

Լորճեմ, եցի va. agacer les dents.

Լորտ a. paresseux.

Լորտնուկ V. Խղունչն.

Լորտու, աց s. couleuvre.

Լորցք, ցից s. convulsion.

Լու, լուոյ, ոց s. puce; մաքրել՝ որոնել զլուս, chercher des puces, épucer.

Լու s. l'action d'entendre, ouïe; լու առնել, faire entendre, avertir, annoncer, donner avis, publier; լու լինել, être entendu, annoncé, publié, connu, venir à la connaissance de; լու եղեն բանք նորա, ses paroles furent entendues; լու ի լու, publiquement.

Լուադեղ, ոյ sm. psyllion, herbe aux puces.

Լուալի, լւոյ, Լուալիք, լեաց sm. bain; latrines, les lieux; cloaque, égout.

Լուանալի a. qui peut se laver; s. laveur, blanchisseur; —ք, bain.

Լուանամ, ացի ou ացայ va. laver; baigner; — զերեսս, débarbouiller, se débarbouiller; լուանամ զձեռս, je m'en lave les mains, je n'en suis pas responsable.

Լուանամ, ացայ vn. se laver; se baigner.

Լուարան, Լուացարան, աց s. lavoir; baignoire; lavabo.

Լուացանք s. ablution (l'eau qui sert à laver le calice après la communion).

Լուացաջուր, ջրոյ s. lavure.

Լուացարար, աց s. laveur, blanchisseur.

Լուացարարուհի sf. blanchisseuse.

Լուացիկ a. qui sert à laver, à baigner; — կոնք, bain de pieds.

Լուացու, **Լուացուկք** s. rinçure.

Լուացք, ցից s. blanchissage.

Լուացումն s. action de laver, de baigner, lavage; ablution.

Լուբիա s. haricot.

* **Լուեմ**, եցի va. ourler.

Լութերական, աց s. luthérien.

Լութերականութիւն s. luthéranisme.

Լուխոտ V. Լուադեղ.

Լուծ, լծոց s. joug; fig. joug, servitude, asservissement; couple, paire; լուծք եզանց, attelage de bœufs; — կշռոց, fléau de balance; ընդ լծով արկանել, mettre sous le joug; fig. réduire sous le joug, asservir; ընկենուլ՝ թօթափել՝ նշկահել զ—, secouer le joug; ընդ լծով ծառայութեան մտանել, entrer sous le joug de la servitude; լուծանել՝ բառնալ զ—, dételer, détacher le joug; ի բաց ընկենուլ զլուծն, s'affranchir; զերծանիլ ի լծոյ, être affranchi du joug; խոնարհել ընդ լծով, ployer sous le joug; մտանել ընդ լծով, subir le joug.

Լուծական a. soluble.

Լուծականութիւն sm. solubilité.

Լուծանեմ, լուծի va. délier, détacher, défaire, dénouer; débrouiller, démêler; dissoudre, décomposer, liquéfier, fondre; dissiper, détruire, trancher, faire cesser, apaiser; résoudre, expliquer; délivrer, affranchir, débarrasser; affaiblir, énerver; analyser; purger; violer, enfreindre; — զլեզու, dénouer la langue; վրէժս —, porter ou subir la peine, être puni; — ի կենաց, faire mourir, tuer; * փորս կլուծէ, j'ai le dévoiement, la diarrhée, la colique; — զպատուիրան, violer les commandements; — զամուսնութիւն, dissoudre un mariage; զարժանին պատուհաս եղոյծ զյանցանացն, il reçut le châtiment que ses crimes méritaient; — զպահս, rompre le jeûne.

Լուծանիմ, լուծայ vn. se délier, se dénouer; se dissoudre, se décomposer; être destitué; s'arrêter, loger chez qn.; se décourager; s'énerver, s'affaiblir, languir; — ի ծաղուէ, V. Թալանամ; — ի կենաց՝ յաշխարհէ, cesser de vivre mourir; յարտասուս —, fondre en larmes.

Լուծեմ V. Լուծանեմ.

Լուծիչ a. qui délie, dissolvant; laxatif.

Լուծումն, **Լուծութիւն** sm. fluidité, liquéfaction; faiblesse, langueur.

Լուծումն s. dissolution, décomposition; solution, dénoûment; analyse, explication; violation, infraction, destruction; découragement; — որովայնի, diarrhée, dévoiement; — ամուսնութեան՝ ժողովոյ, dissolution d'un mariage, d'une assemblée.

Լուղ et tous ses dérivés V. Լող, etc.

Լումայ, ից s. obole, monnaie.

Լումայափոխ, ից s. changeur.

Լումայափոխութիւն s. m. change.

Լուուցանեմ, ուցի va. faire ouïr, faire entendre.

Լուռ, լռի, լռաց a. silencieux, muet, taciturne; — լինել՝ կալ, garder le silence, être silencieux, rester muet, ne dire mot, se taire; — լեր, tais-toi, chut! չկարէր — կալ, il ne pouvait s'empêcher de parler.

Լուռ յուռ, **Լուռմուռ** a. taciturne, silencieux, muet; adv. tacitement, silencieusement, sans rien dire, tout bas.

Լուսաբանեմ, եցի va. éclaircir, expliquer clairement.

Լուսաբանութիւն s. éclaircissement.

Լուսաբեր, աց a. qui porte la lumière; s. fenêtre; Lucifer, étoile du jour.

Լուսաբնակ a. qui demeure dans la lumière, céleste.

Լուսաբորբոք a. ardent, lumineux.

Լուսաբուղխ a. qui jaillit de la lumière, lumineux.

Լուսագեղ a. beau comme la lumière, lumineux, brillant.

Լուսագնաց adj. illuminé, éclairé.

Լուսազարդ a. orné de lumière, lumineux.

Լուսազգեաց, գեցից, **Լուսազգեստ**, ից a. revêtu de lumière, illuminé, lumineux, éclatant.

Լուսաթոյր a. qui a l'éclat de la lumière, brillant.

Լուսալիր a. rempli de lumière, lumineux, fort brillant.

Լուսածին a. qui engendre, produit la lumière, photogénique.

Լուսակալ, աց s. flambeau, chandelier.

Լուսակերպ a. en forme de lumière, lumineux; —ք, les anges.

Լուսակիզն adj. lumineux, éclatant, brillant.

Լուսակիր a. qui porte la lumière, lumineux, luisant.

Լուսահեր a. qui a des cheveux blancs.

Լուսահոգի, հոգւոյ a. d'heureuse mémoire.

Լուսաճաճանչ, **Լուսաճեմ** a. étincelant, scintillant, luisant, brillant, éclatant.

Լուսամուտ V. Լուսանցոյց.

Լուսամփոփ, ի s. abat-jour.

Լուսանամ, ացայ vn. commencer à faire jour, à faire clair, à être jour; լուսանայ, le jour se lève ou commence à

poindre; շաբաթ լուսանայր, le jour du sabbat commençait à luire; օրն լուսանայ, il commence à faire jour, le jour commence à paraître; լուսացաւ նոցա ի Փարիզ, à l'aube du jour ils parvinrent à Paris; յառաջ քան զ— աւուրն, avant le jour.

Լուսանկար, աց s. photographie; photographe; a. photographique.

Լուսանկարեմ, եցի va. photographier.

Լուսա́նն, սանուն, սանունք, սանունց s. lynx.

Լուսանշոյլ V. Լուսաճաճանչ.

Լուսանցոյց, ցուցաց s. ouverture qui fait pénétrer le jour, lucarne, croisée, fenêtre.

Լուսանցք, ցից s. marge.

Լուսաշաւիղ V. Լուսագնաց.

Լուսապաճոյճ V. Լուսազարդ.

Լուսապայծառ a. brillant de lumière, éclatant.

Լուսա́պարգեւ a. qui donne de la lumière.

Լուսապսակ adj. entouré d'une couronne lumineuse; s. auréole nimbe.

Լուսասփիւռ a. qui répand de la lumière, luisant, éclatant.

Լուսավառ a. ardent, luisant, lumineux.

Լուսատարր a. lumineux.

Լուսատեսիլ a. semblable à la lumière, lumineux.

Լուսատու, աց a. qui donne de la lumière, illuminateur; — լինել, donner de la lumière, illuminer, éclairer.

Լուսարան, աց s. croisée, fenêtre; baptistère; fig. —ք, les yeux.

Լուսարար s. sacristain.

Լուսացուցանեմ V. Լուսաւորեմ.

Լուսաւոր, աց a. lumineux, luisant, clair; s. luminaire, astre; — առնել, V. Լուսաւորեմ.

Լուսաւորագոյն adv. clairement.

Լուսաւորամիտ a. éclairé, qui a l'esprit éclairé.

Լուսաւորապէս adv. clairement.

Լուսաւորեմ, եցի va. illuminer, éclairer; éclaircir; manifester; vn. luire, briller.

Լուսաւորեցուցանեմ V. Լուսաւորեմ va.

Լուսաւորիչ s. illuminateur; սուրբ Գրիգոր՝ — Հայաստանեայց, saint Grégoire, l'— de l'Arménie.

Լուսաւորութիւն sm. clarté, éclat, lumière; illumination.

Լուսափայլ a. brillant de lumière, luisant, resplendissant, éclatant, brillant.

Լուսափայլութիւն s. éclat, lumière, clarté, splendeur.

Լուսափետուր a. qui a des plumes éclatantes, brillant.

Լուսեղէն, ղինաց a. de lumière, lumineux.

Լուսերանգ V. Լուսաթոյր.

Լուսին, սնի, սնոյ s. lune,

astre ou flambeau de la nuit; ամսագլուխ —, nouvelle lune; կարակնածեւ՝ ուռճայիր —, pleine lune.

Լուսն, սունք s. taie, cataracte, albugo.

Լուսնակ, Լուսնակայ s. clair de lune; ի լուսնակի, au clair de la lune, à la clarté de la lune.

Լուսնական a. lunaire, de la lune; — ամիս, mois lunaire.

Լուսնահար V. Լուսնոտ.

Լուսնաձեւ a. qui a la forme d'une lune, orbiculaire.

Լուսնանմանութիւն s. parasélène.

Լուսնապաշտ, ից s. adorateur de la lune.

Լուսնապէս adv. comme la lune.

Լուսնաւոր V. Լուսնական.

Լուսնեակ, նեկաց V. Լուսնոտ.

Լուսնթագ, ի sm. Jupiter (planète).

* Լուսնկայ V. Լուսնակ.

Լուսնոտ, աց a. s. lunatique, épileptique.

Լուսնոտիմ, տեցայ vn. être lunatique ou épileptique, être sujet à des attaques d'épilepsie.

Լուսնոտութիւն sm. maladie lunatique, épilepsie.

Լուտամ, Լուտանամ V. Թշնամանեմ.

Լուտանք V. Թշնամանք.

Լուտոս, ի s. lotus.

Լուտերական V. Լութերական.

Լուր, լրոց s. audition, action d'entendre; ouï-dire, nouvelle, bruit; renommée, bruit; prédication, sermon; son, voix; — առնել, avertir, annoncer; — լինել, être entendu, annoncé; — լինել առ ոք, venir à la connaissance de qn.; ի— ականջաց լսել, ouïr, entendre par ses propres oreilles; ի— նորա հասեալ էր, il avait entendu parler; ի լրոյ, par l'ouïe, par ouï-dire; — օր, jour ouvrable, jour de travail.

Լուրթ, Լուրջ a. glauque, azuré.

Լուրջ, լրջաց a. gai, joyeux, enjoué; éveillé, vigilant; grave, sérieux; ի լրջեաց, ի լրջէ adv. en état de veille; ի բարբառ —, d'un ton grave.

Լուցանեմ, լուցի va. allumer, enflammer, brûler.

Լուցկի, կեաց s. allumette.

Լոք s. alose.

Լպիրծ a. glissant.

Լպիրշ V. Լկտի.

* Լպուտ s. arçonneur, batteur de coton.

Լպրծեմ, եցի va. rendre glissant.

Լպրծիմ, ծեցայ vn. glisser.

Լպրծուտ a. glissant.

Լպրշանք V. Լպրշութիւն.

Լպրշիմ V. Լկտանամ.

Լպրշութիւն V. Լկտութիւն.

Լռակաց, ից, Լռանիստ a. qui reste silencieux, silencieux, taciturne, bouche close.

Լռասէր a. qui aime le silence, qui aime à garder le silence, taciturne.

Լռասիրութիւն s. taciturnité.

Լռելեայն adv. silencieusement, sans rien dire, tacitement, en silence.

Լռեմ, եցի vn. se taire, garder le silence, cesser de parler; être en repos, reposer, chômer, cesser; va. taire, passer sous silence.

Լռեցուցանեմ, ուցի va. faire taire, imposer silence; faire cesser; — զխիղճ մտաց, étouffer ses remords.

Լռիկ, Լռին a. silencieux, muet, taciturne; calme, tranquille; solitaire; adv. silencieusement, tacitement; լռիկ մնջիկ, silencieux, muet; adv. silencieusement.

Լռութիւն sm. silence; taciturnité; calme, tranquillité; ընդ —բ անցանել, passer sous silence; լուծանել զ—, rompre le silence; նստել ի լռութեան, demeurer en silence; պահել զ—, garder le silence; խոր —, profond silence; ի խոր —ն գիշերոյ, dans le profond silence de la nuit; աղմկել զ—, troubler le silence; լռութի՛ւն, silence! chut!

Լռուն V. Լռին.

Լսաբանական a. acoustique.

Լսաբանութիւն s. acoustique.

Լսական a. acoustique.

Լսասէր a. qui aime beaucoup à entendre, à écouter.

Լսարան, աց s. ouïe; salle d'audience, auditoire; université.

Լսելի a. qui peut être entendu; celui qui entend, auditeur; — առնել, faire entendre ou exaucer; — լինել, être entendu, exaucé; — եղեն աղօթք քո, vos prières ont été exaucées; — եղեն դից մաղթանք նորա, les dieux l'exaucèrent.

Լսելիք, լեաց s. ouïe; audition.

Լսելութիւն s. action d'entendre, audition.

Լսեմ, լուայ, լուր, լուեալ va. entendre, ouïr, écouter; entendre, comprendre; exaucer; չլուելոյն՝ չլսելոյն առնել, faire semblant de ne pas entendre, faire la sourde oreille, լուայ զի, j'ai ouï dire ou entendu que; լուարուք ինձ, écoutez-moi; լուր մեզ, écoutez-nous, exaucez-nous.

Լսեցուցանեմ, ուցի va. faire entendre.

Լսնագոյն a. blanchâtre, blanchissant.

Լսնանամ, ացայ vn. blanchir, devenir blanc.

Լսնեցուցանեմ, Լսնացուցանեմ, ուցի va. faire blanchir.

Լսող a. celui qui entend, qui écoute, auditeur; disciple; obéissant, docile à; — լինել, écouter, prêter l'oreille.

Լսողական a. auditif.

Լսողութիւն sm. audition; ouïe; obéissance, docilité.

Լրագիր, գրաց s. gazette, journal.

Լրագրապետ, աց s. rédacteur en chef d'un journal.

Լրագրութիւն sm. journalisme.

Լրանամ, ացայ vn. se compléter, s'accomplir, être complété, consommé, être au complet, au comble.

Լրացուցանեմ, ուցի va. compléter, accomplir, achever, mettre le comble à.

Լրբաբար adv. effrontément, impudemment, impertinemment, avec impertinence.

Լրբախօս a. qui parle effrontément, impudent, mal embouché, insolent.

Լրբանամ V. Լրբիմ.

Լրբանք V. Լրբութիւն.

Լրբացուցանեմ, ուցի va. rendre effronté, insolent.

Լրբենի V. Լիրբ; — սէր, infâme amour; — երեսք, visage hardi, effronté.

Լրբիմ, բեցայ vn. prendre un air effronté, insolent, se conduire avec impudence, faire ou dire des impertinences.

Լրբութիւն sm. effronterie, insolence, impudence, dévergondage, impertinence, ton impertinent, cynisme.

Լրթագոյն a. azuré, glauque.

Լրթանամ, ացայ vn. devenir azuré.

Լրիկ s. trottoir.

Լրութիւն V. Լրումն.

Լրումն s. plénitude, totalité, intégrité, comble; accomplissement, achèvement, comble, consommation; rassasiement, satiété; réunion, multitude; — լուսնի, pleine lune; ի— ածել, compléter, achever, accomplir; ի— գալ՝ ելանել՝ հասանել, se compléter, s'accomplir; ի—, pour comble de; ի— աղետից, pour comble de mes maux, de mes malheurs; —եղեւ փառաց նորա, sa gloire fut au comble.

Լրուտես V. Լրտես.

Լրջամիտ a. vif, éveillé; gai, joyeux; adv. gaiement, joyeusement.

Լրջամտանք V. Լրջմտութիւն.

Լրջանամ, ացայ vn. s'éveiller; s'égayer, se réjouir.

Լրջացուցանեմ, ուցի va. éveiller, égayer, réjouir; éclairer, faire briller.

Լրջմիտ V. Լրջամիտ.

Լրջմտութիւն s. gaieté, hilarité, belle humeur.

Լրտես, աց s. espion, mouchard.

Լրտեսեմ, եցի va. épier, guetter, espionner, moucharder.

Լրտեսութիւն s. espionnage.

Լցիչ V. Լցուցիչ.

Լցուցանեմ, ուցի va. remplir, emplir, combler; rassasier; accomplir, compléter, effectuer.

Լցումն V. Լրումն.

Լցուցիչ a. celui qui remplit, qui accomplit.

* **Լփռտամ**, ացի, **Լփռտեմ**, եցի va. écorcher les mots, les prononcer trop vite.

* **Լփռտող** a. qui écorche les mots, prononce trop vite.

Լքանեմ, լքի va. abandonner, délaisser, laisser, quitter; décourager, abattre; — **իմ** vn. se décourager, s'abattre, s'abandonner, perdre courage, être abattu, se laisser abattre.

Լքեմ V. **Լքանեմ**.

Լքեցուցանեմ V. **Լքուցանեմ**.

Լքումն sm. délaissement, abandon; découragement, abattement.

Լքուցանեմ, ուցի va. décourager; abattre.

Լօդիկ, դկի s. manteau.

Լօշ, ի s. cyclamen, pain de pourceau.

Լօշտակ, ի s. bryone, couleuvrée, vigne blanche; anthropomorphon, racine de la mandragore.

Լօռ, ոց s. algue.

Լօռամարգք, գաց sm. lieu couvert d'algues.

Լօռասերմ s. bétoine.

Լօռաւէտ a. couvert d'algues.

Լեռնասէր a. qui aime les montagnes.

Լեռնավայրք, բաց V. Լեռնակողմն.

Լեռնացուցանեմ, ուցի va. amonceler.

Լեռնոտեայք, եայց s. les habitants du pied d'une montagne.

Լեռնոտն, ոտին s. le pied, le bas d'une montagne; le pays qui s'étend au bas d'une montagne.

Լեռնորդեայք, եայց s. population de montagne, montagnards.

Լեսում, սի va. piler, broyer, triturer, pulvériser, concasser.

Լերանցամէջք sm. bassin, vallée.

Լերդաբոյթ, բութի s. lobe du foie.

Լերդախոտ, ոյ s. germandrée.

Լերդակողմն, s. le côté du foie.

Լերդաճիմայ, ից a. qui examine le foie des victimes, aruspice; — լինել, consulter les entrailles.

Լերդացաւ a. phthisique; s. phthisie.

Լերդաքար s. hépatite.

Լերկ, ից a. qui est sans poil, pelé; aigu.

Լերկամարմին a. qui a le corps sans poil.

Լերկամորթ a. qui a la peau sans poil, lisse.

Լերկանամ, ացայ vn. se peler, perdre son poil.

Լերկութիւն sm. état de ce qui est pelé, sans poil, lisse.

*Լեցուիմ V. Լնում; սիրտը —, avoir le cœur plein, gros.

*Լեցուած V. Լի; իրմով — մարդ, homme plein de lui-même.

*Լեցուն V. Լի; — ձայն, voix pleine; — ձեռքով V. Լիաձեռն; — երես, visage plein.

Լեւիաթան, այ s. léviathan.

Լեփ, առ —, à pic.

*Լեփ լեցուն a. tout plein.

Լի, ոց adj. plein, rempli, comble; լի առնել, remplir, combler, mettre le comble à; լի լինել, V. Լիանամ; լի երախտագիտութեամբ՝ սիրով՝ վրիպակօք, plein de reconnaissance, d'amour, de fautes; լի ձեռօք, à pleines mains; լի փառօք, plein ou couvert de gloire; լի աւարաւ, chargé de butin; — բովանդակ՝ կատարեալ a. plein et entier, complet, parfait; adv. pleinement, complétement; լի եւ լի V. Լիուլի.

Լիաբախտիկ a. comblé de bonheur, très-heureux.

Լիաբերան adv. à pleine bouche, de bon cœur.

Լիաբուղխ a. qui coule abondamment, abondant.

Լիաբուռն adv. à poignée, à pleines mains.

Լիագիրկ a. bien tendu.

Լիազօր a. qui a le plein pouvoir; — ոստիկան, ministre plénipotentiaire.

Լիալուսին a. en pleine lune.

Լիականաւր adj. parfait, plein, entier; adv. parfaitement, entièrement, pleinement; — իշխանութիւն, pouvoir absolu; — ներողութիւն, indulgence plénière.

Լիաձեռն adv. à pleines mains.

Լիաձիգ a. qui tire bien un arc.

Լիաձիր a. abondant; généreux, libéral.

Լիամագիլ a. qui a plusieurs griffes; plein de griffes.

Լիանամ, ացայ vn. être plein, rempli, comblé, se remplir de; se rassasier.

Լիապատար a. tout plein, comblé.

Լիապարգեւ a. qui comble de dons, très-généreux; comblé de dons, de biens.

Լիապէս adv. pleinement, abondamment.

Լիապտուղ a. plein de fruits, fertile.

Լիացասումն a. plein de colère.

Լիացուցանեմ, ուցի va. remplir, combler; rassasier de.

Լիբանաներ s. Anti-Liban.

Լիբանոն s. encens.

Լիբանոս s. arbre qui produit l'encens.

Լիզանեմ, լիզի va. lécher.

Լիզաչինչ առնեմ va. nettoyer en léchant, dévorer.

Լիզեմ, Լիզում, լիզի va. lécher.

Լի եւ լի V. Լիուլի.

Լիկ V. Լիճ.

Լիճ, լճից s. lac, étang; fig. — լուսոյ, œil.

Լիմոն s. citron.

Լիմոնի s. citronnier.

Լիմպոս s. limbes.

Լինգիրոն s. pierre de lynx, tourmaline.

Լինդ, լնդի, դաց s. gencive; ցաւել լնդաց, avoir mal aux gencives.

Լինելութիւն s. origine, génération, création.

Լինիմ, եղէ, լեր, եր, լեալ v. auxil. être, exister; devenir, se convertir, se faire, se rendre; se trouver, avoir lieu, arriver; — առն, se marier; — ընդ կնոջ՝ ընդ միմեանս, avoir commerce, des relations ou des rapports intimes avec qn.; զի՞նչ լինիցի ընդ իս, que deviendrai-je? են նորա, il a; իցեն այսորիկ որպէս եւ են, quoi qu'il en soit; որ ինչ լինելոց է եղիցի, vogue la galère; — քահանայ, se faire prêtre; — այր, devenir homme; — ուրեք, demeurer quelque part; անդ լինէր, il y demeurait; իցնծութիւն եւ ի հիացումն եղեւ աշխարհի, il fit la joie et l'admiration de tout le monde; — երջանկութիւն ուրուք, faire le bonheur de qn.

Լինտր, լնտերք V. Լինդ.

Լիով adv. pleinement.

Լիութիւն s. plénitude, abondance, foison; satiété; ի —, à satiété; կեալ ի —ն, vivre, être dans l'abondance; ի — բաւականի, suffisamment.

cemment fait; — իւղ, huile vierge.

Խակամիտ a. qui n'a pas l'esprit mûr, enfant, sot.

Խակութիւն sm. défaut de maturité, verdeur, crudité; cruauté; sédition, révolte.

Խաշ, ից s. mets; viande.

Խաշագործեմ, եցի va. cuisiner, faire la cuisine.

Խաշակեր, Խաշամոք, Խաշարար, աց s. cuisinier, chef.

Խաշարան, ի s. cuisine.

Խաշարարութիւն s. l'art de cuisiner; mets.

Խաշարարուհի sf. cuisinière.

Խաշուէ V. Սուրճ.

Խաշրեմ, եցի va. brûler, gâter.

Խաղ, ոյ, ուց s. jeu, amusement; niche, tour; plaisanterie, raillerie, mauvais tour, moquerie; chanson, air; — առնել զոք, se jouer de qn., se moquer de lui, le berner; ընդ խաղ, par jeu, en plaisantant, plaisamment, pour rire, pour plaisanter; Թող զխաղդ, plaisanterie à part; — բառից, jeu de mots; — բախտի, jeu de hasard; * — կանչել, chanter un air.

Խաղ, ից s. marécage, marais, flaque, lagune.

Խաղալիկ, լկաց s. joueur, danseur, danseuse; jouet, joujou, bimbelot, babiole; fig. jouet, plastron; — լինել, être, devenir le jouet de; — առնել, faire le jouet de; — եղեւ բախտին, il fut le jouet de la fortune, la fortune s'est jouée de lui.

Խաղալիք, լեաց sm. jouet, joujou, babiole, bimbelot; bagatelles, colifichets; fig. jouet; anat. article, articulation.

Խաղալիքավաճառ, աց sm. marchand de jouets, bimbelotier.

Խաղախորդ, աց sm. corroyeur, tanneur.

Խաղակատակ լինիմ V. Խեղկատակեմ.

Խաղաղ a. calme, paisible, pacifique, tranquille; — միտք, esprit reposé; adv. paisiblement, tranquillement, pacifiquement.

Խաղաղական a. V. Խաղ; sm. sacrifice pacifique; — Ովկիանոս, Océan pacifique; — զոհ, victime pacifique.

Խաղաղակեաց a. qui vit en paix.

Խաղաղակոյտ a. entassé paisiblement.

Խաղաղամրոխ a. qui trouble la tranquillité, turbulent, remuant, trouble-fête.

Խաղաղանամ, ացայ vn. être calme, tranquille, paisible, se tranquilliser, se calmer, être ou vivre en paix

Խաղաղապահ a. s. gardien ou conservateur de la paix.

Խաղաղասէր a. qui aime la paix, amateur de la paix, paisible, pacifique.

Խաղաղաւէտ a. paisible, doux.

Խաղաղասիրութիւն s. m. amour de la paix, modération.

Խաղաղարար, աց a. s. pacificateur, pacifique.

Խաղաղարարութիւն s. pacification.

Խաղաղացուցանեմ, ուցի va. pacifier, calmer.

Խաղաղաւէտ a. très-calme, paisible, pacifique.

Խաղաղեմ, եցի va. pacifier, calmer, tranquilliser; cacher, celer; — իմ vn. se tranquilliser, se calmer.

Խաղաղիկ adv. paisiblement, tranquillement.

Խաղաղութիւն s. m. paix; calme, tranquillité, repos; — ընդ ձեզ, la paix soit avec vous; — առնել, faire la paix; —իւ, avec paix; քաղցր՝ խորին՝ անդորր —, douce, profonde paix; երթ ի—, allez en paix; մնա՝ մնայք —իւ, demeurez en paix, adieu; կեալ ի խաղաղութեան, vivre en paix; առնել — ընդ ումեք, faire la paix avec qn., accorder la paix à qn.; —իւ լինել ընդ ումեք, être en paix avec qn.; վայելել ի խոր՝ յանվրդով —, jouir d'une paix profonde; աղմկել զ—, troubler le repós; մերժել զբան —ն, rejeter les paroles de paix, les voies de conciliation.

Խաղամ, ացի va. jouer, s'amuser; sauter, bondir, danser, folâtrer, tressaillir, trépigner; fig. se jouer ou se moquer de, railler, plaisanter; se mettre en marche, en campagne, en mouvement, marcher, partir, s'en aller, se mouvoir, se remuer; se jeter, s'élancer; sortir, jaillir, couler; plaisanter; — բանիւք իմերայ ուրուք, apostropher, invectiver qn.; — ի պատե րազմ, aller au combat; — պատերազմաւ իմերայ, attaquer; խաղասցէ իմերայ քո Հոգի Տեառն, l'Esprit du Seigneur se saisira de vous; — տղայաբար, jouer comme un enfant; — զումամբ, se jouer de qn.; — գնալ, se mettre en marche, marcher, s'avancer; յառաջ —, s'avancer, aller en avant.

Խաղաչ sm. gargarisme; — առնել, gargariser.

Խաղապատիմ, տեցայ vn. se jeter, s'attacher tout en larmes aux genoux de qn., prier les larmes aux yeux, օձատիպ խաղապատեալ, entrelacé comme des serpents.

Խաղարան, աց sm. lieu de jeux, théâtre.

Խաղարկութիւն s. jeu; représentation.

Խաղաց, ից a. coulant, courant, fluide; V. Խաղացք.

Խաղացող, աց s. joueur.

Խաղացումն V. Խաղացք; խաղացմունք շնորհաց, l'effusion, l'influence des grâces divines.

Խաղացուցանեմ, ուցի va. faire marcher, mouvoir, transférer, transporter, emmener;

avancer, pousser; faire couler ou jaillir.

Խաղացք, ցից sm. cours, courant, flux, effusion; marche, mouvement, progrès.

Խաղաւարտ, ից sm. abcès; clou, bouton, bubon.

Խաղքք, քից s. piéges, embûches.

Խաղխամեայ a. grillé, à jour.

Խաղխամք, մաց sm. grille, grillage, palissades, barreaux, treillage.

Խաղձմունք, s. anat. glande.

Խաղող, ոյ s. raisin; պտուղ —ոյ; grain de raisin; արիւն —ոյ, vin.

Խաղողաբեր a. qui produit du raisin.

Խաղողենի, նւոյ s. vigne.

Խաղողեփեաց s. staphylin.

Խաղողիկ s. raisin de Corinthe, petit raisin; églantier; anat. luette.

Խաղտալեզու a. qui a un langage rude, barbare, aspiré.

Խաղտալուր a. dur à entendre, grossier, barbare.

Խամ a. inexpérimenté, novice, ignorant.

Խամութիւն s. inexpérience, ignorance.

Խամրանամ V. Խամրիմ.

Խամրացուցանեմ, ուցի, Խամրեմ, եցի va. faner, flétrir; dessécher, affaiblir, consumer, détruire, épuiser, éteindre, effacer.

Խամրիմ, րեցայ vn. se faner, se flétrir; se dessécher, se consumer, se détériorer, dépérir.

Խայթ, ի sm. aiguillon (au propre et au fig.); —ք մտաց խղճի, remords de conscience.

Խայթահյար, ի sm. fragon, petit houx.

Խայթեմ, եցի va. piquer, picoter, mordre; aiguillonner; խիղճն խայթէ զնա, il a des remords, il se fait conscience.

Խայթոց, աց s. aiguillon (des insectes).

Խայթոցաւոր, աց a. armé d'un aiguillon.

Խայթուած, ոց, Խայթումն s. piqûre, picotement, morsure.

Խայծ, ի s. appât, amorce; tranche, fragment, parcelle, morceau; tache.

Խայծեցուցանեմ, ուցի va. tacheter de noir, mûrir (le raisin).

Խայծիմ, ծեցայ vn. se tacheter de noir; commencer à devenir mûr (le raisin).

Խայծոտ a. tacheté de noir, moucheté.

Խայծուած, ոց s. action de se tacher de noir, commencement de la maturité du raisin.

Խայտ, Խայտաբղէտ a. bigarré, tacheté, moucheté, ponctué, de diverses couleurs.

Խայտաբղէտութիւն s. bigarrure.

Խայտալից a. bondissant, folâtre.

Խայտախարիւ a. mêlé de blanc, moucheté, bigarré.

Խայտաակն a. qui a des yeux doux.

Խայտամ, ացի vn. jouer, se jouer, folâtrer, bondir, sauter, trépigner, tressaillir, faire un saut ou des sauts de joie, sauter de joie.

Խայտանք, նաց s. trépignement, tressaillement de joie.

Խայտապխակ V. Խայտախարիւ.

Խայտառակ a. couvert de confusion, plein de honte, d'ignominie, ignominieux, honteux, infâme; V. Խայտառակաբար.

Խայտառակաբար adv. ignominieusement, honteusement, d'une manière honteuse.

Խայտառակամահ adj. adv. d'une mort ignominieuse.

Խայտառականք V. Խայտառակութիւն.

Խայտառակեմ, եցի va. couvrir de honte, déshonorer, exposer à la risée du public, donner en spectacle; violer, flétrir, déshonorer.

Խայտառակեցուցանեմ V. Խայտառակեմ.

Խայտառակութիւն s. ignominie, honte, infamie, opprobre, déshonneur, turpitude.

Խայտաճուկ s. arlequin.

Խայտուցք s. moucheture, tache.

Խայրի ; րւոյ, րեաց s. fruit, produit.

Խան ; ից s. plateau pour servir, panier, corbeil; khan, hôtellerie.

Խանգար s. dérangement, désordre, altération, trouble, dégât; adj. gâté, dérangé, brouillé, confus; — առնել, V. Խանգարեմ.

Խանգարեմ, եցի va. déranger, détruire, troubler, gâter, dénaturer, corrompre, mettre le désordre dans, déconcerter, désajuster, détraquer, démonter, désorganiser; corrompre, pervertir; — զառողջութիւն, altérer, détruire, ruiner la santé; — իմ, vn. se déranger, se gâter, etc.

Խանգարիչ s. celui qui dérange, détruit, corrupteur, désorganisateur; celui qui pervertit, corrupteur.

Խանգարումն V. Խանգար s.

Խանդ, ից s. œstre, fureur poétique, exaltation, enthousiasme; affection, tendresse.

Խանդ առնեմ va. reprocher.

Խանդագորով լինիմ vn. s'attendrir, être touché.

Խանդակաթ, Խանդաղակաթ a. tendre, affectueux, plein de tendresse, affectionné; passionné; attendrissant, touchant; adv. affectueusement; tendrement; avec passion; — սիրել, V. Սիրեմ; — սէր, tendre amour, tendresse.

Խանդաղատագին, Խանդաղատական a. tendre, affectueux, attendrissant.

Խանդաղատանք, նաց sm. tendresse, affection; attendrissement; ի խանդաղատանս ածել, attendrir, toucher;

—նօք, tendrement, affectueusement.

Խանդաղատելի a. touchant, tendre.

Խանդաղատեմ, եցի va. attendrir, émouvoir, toucher; — իմ, vn. s'attendrir, s'émouvoir, se laisser toucher de compassion, avoir de la compassion; supplier, prier avec instance, solliciter; խանդաղատէր սիրտ նորա, il sentait son cœur tout ému; խանդաղատեցաւ զնովաւ, il a eu pitié de lui; — ընդ, être touché de.

Խանդաղատութիւն V. Խանդաղատանք.

Խանդամ, ացի vn. porter envie à, voir d'un œil jaloux, être jaloux de.

Խանդանք, նաց, Խանդութիւն s. envie, jalousie.

Խանդումանդ V. Մագնիս.

Խանթէփար s. bot. dictame.

Խանձ, ից s. appât, amorce; appas, attraits, charmes; odeur de brûlé; action de brûler; —իւ որսալ, amorcer, affriander, attirer par l'appât; — շահու, l'appât du gain; — փառաց, l'appas de la gloire; — արկանել, allumer, attiser.

Խանձատեմ, եցի va. brûler, enflammer.

Խանձարուր, արրոց sm. lange, maillot, couche; berceau; պատել ի խանձարուրս, V. Խանձարրեմ; արձակել ի խանձարրոց, démaillotter; ուր —ք են նորա, où il naquit; ի խանձարրոց ou անդստին ի խանձարրոց, dès le berceau; —ք քաղաքակրթութեան, le berceau de la civilisation.

Խանձարրապատ a. emmaillotté; — լինել, être —.

Խանձարրեմ, եցի va. envelopper de langes, emmaillotter.

Խանձեմ, եցի va. brûler, allumer; — պատերազմ, allumer la guerre; — զհուր ապստամբութեան, attiser le feu de la révolte.

Խանձեցուցանեմ, ուցի va. amorcer, attacher, attirer.

Խանձիմ, ձեցայ vn. se brûler, s'enflammer; fig. s'acharner ou s'attacher à, s'habituer ou se livrer à; brûler d'envie, de désir, être épris ou amoureux; — յանառակութիւնս, se livrer à la débauche.

Խանձող, աց s. tison; lave.

Խանձրահամ a. qui a le goût de brûlé.

Խանձրահոտ a. qui sent le brûlé.

Խանութ, նթից s. boutique.

Խանութապան, * Խանութպան, աց s. boutiquier.

Խանչանամ, ացայ vn. s'enfler, se gonfler.

Խանչեմ, եցի vn. braire; grogner.

Խանչիւն sm. braiment; grognement.

Խանչումն s. V. Խանչիւն; gonflement, enflure.

Խանտ V. Գարշ.

Խանտամ V. Խանդամ.

Խանտանք, Խանտաւորութիւն V. Խանդանք.

Խաշ, ի s. bot. pouliot; pieds de mouton à la poulette, ragoût de pieds de mouton.

Խաշար a. V. Խոշոր; s. jeune arbre, palis, pieu.

Խաշխաշ V. Մեկոն.

Խաշն, շին, շինք, շանց s. troupeau de moutons, de brebis, les moutons, les brebis, les troupeaux.

Խաշնաբոյծ, **Խաշնադարման** s. qui nourrit, élève des troupeaux, berger.

Խաշնամահ s. claveau, clavelée, mortalité des moutons.

Խաշնարած, աց, **Խաշնարօտ**, ից s. berger, pasteur de brebis, pâtre.

Խաշնաւէտ a. plein de troupeaux, abondant en troupeaux.

Խաշնդեղ, ոյ s. rhubarbe.

Խաշոյ, **Խաշու** V. Արգանակ.

Խաչ, ի s. croix; crucifix; ի — հանել, crucifier; — առնել՝ հանել, faire le signe de la croix.

Խաչաբարձ s. porte-croix.

Խաչադրօշ s. étendard de la croix, gonfalon.

Խաչական a. de croix.

Խաչակիր, կրաց a. qui porte une croix; bot. crucifère; s. porte-croix; croisé; —ք, la croisade, les croisés.

Խաչակից a. compagnon de croix, crucifié ensemble; — լինել, V. Խաչակցիմ.

Խաչակնքեմ, եցի va. faire le signe de la croix, se signer.

Խաչակրութիւն s. croisade.

Խաչակրօն a. qui souffre pour l'amour de Jésus-Christ, patient, austère.

Խաչակցիմ, ցեցայ vn. se crucifier ensemble, participer à la passion de Jésus-Christ.

Խաչահան, **Խաչահանու**, աց s. celui qui crucifie.

Խաչահանութիւն s. crucifiement, crucifixion.

Խաչաձեւ a. qui a la forme d'une croix; adv. en forme de croix; — դնել, mettre en croix.

Խաչամահ սպանանել, crucifier, faire mourir sur la croix.

Խաչանիշ V. Խաչաձեւ; — փայտ, la croix.

Խաչանման a. qui ressemble à une croix.

Խաչանշան V. Խաչաձեւ; s. signe de la croix; — առնել, faire le signe de la croix.

Խաչապաշտ, ից s. adorateur de la croix, chrétien.

Խաչապէս adv. en forme de croix, en croix; — դնել առ իրեարս զձեռս, croiser ou mettre les bras en croix.

Խաչափայտ, ի s. le bois de la croix, croix; crucifix; bot. pivoine.

Խաչափառ, ի s. écrevisse.

Խաչգիւտ s. invention de la sainte croix.

Խաչեցեալ a. crucifié.

Խաչելութիւն sm. crucifiement, crucifixion; crucifix.

Խաչեմ, եցի va. crucifier, attacher sur la croix; — իմ, vn. être crucifié.

Խաչվառ V. Խաչադրոշ.

Խաչվառակիր s. gonfalonier.

Խաչվերաց s. l'exaltation de la croix.

Խաչօրհնէք s. bénédiction de la croix.

Խառան, ի s. carcan, chaîne, lien; — շան, laisse.

Խառանաձիգ a. attaché au carcan.

Խառանեմ, եցի va. attacher ou mettre au carcan.

Խառեմ, եցի va. tordre le cou.

Խառն, ից a. mixte, mêlé, mélangé; confus, compliqué, composé; impur, obscène; adv. ensemble, avec, conjointement; s. mélange, mixtion; commerce charnel, coït, copulation; accouplement, rut (des animaux); ի խառնս լինել, être en amour, en chaleur, en rut; ի—ս գալ, s'accoupler, saillir, monter (des animaux); ածել ի—ս, accoupler, croiser.

Խառնաբան V. Խառնախօս.

Խառնագազան ճիւղ s. chimère.

Խառնագնաց, ից a. de mauvaise vie, débauché, licencieux, libertin.

Խառնախառն s. m. julienne (potage).

Խառնախում V. Խառնաժուռ.

Խառնախուց խցիկք s. vie de prostitution; maison de débauche.

Խառնախօս a. qui parle confusément, confus; qui tient des propos impurs, obscènes.

Խառնախօսութիւն s. discours confus; obscénité dans les propos, discours obscènes.

Խառնակ, աց a. mêlé, confus, embrouillé, compliqué; impur, obscène.

Խառնակաբան V. Խառնախօս.

Խառնակեաց a. de mauvaise vie, qui mène une vie déréglée, débauché.

Խառնակեմ, եցի va. confondre, mêler, embrouiller, brouiller, barbouiller, compliquer; troubler, mettre du trouble, du désordre, déranger, bouleverser, déconcerter; tripoter, intriguer; — իմ, vn. se mêler, s'embrouiller, se brouiller, se compliquer; avoir commerce avec; fréquenter, se communiquer.

Խառնակեցիկ V. Խառնակեաց.

Խառնակեցութիւն sm. vie déréglée, débauche

Խառնակոխ a. foulé par tout le monde, impur.

Խառնակութիւն s. confusion, mélange, barbouillage, embrouillement, brouillamini, complication; trouble, désordre, embrouille, cohue, chaos, brouille, tripotage, dérangement, dérèglement, embarras; profanation; commerce charnel; astr. conjonction; ապականութեան վայր —Ն է, c'est un vrai capharnaüm.

Խառնակում s. confusion,

mélange; commerce, accouplement.

Խառնակրօն, ից a. incrédule, impie; V. **Խառնագնաց.**

Խառնաձայն adv. d'une voix, d'un son confus; a. confus, indistinct; — շշունչ, bruit confus.

Խառնաղանճ ou **Խառնաղանջ, ից** s. la multitude, la foule, la populace; a. populacier, plébéien, populaire, commun; — ամբոխ, le bas peuple, la lie du peuple, la canaille.

Խառնամաղ կոշտ s. criblure.

Խառնամառն a. mêlé, embrouillé, confus.

Խառնամբոխ adv. avec une foule tumultueuse.

Խառնապատում adv. raconté confusément.

Խառնավար առնել vn. faire un mauvais usage, abuser de.

Խառնարան, աց s. vase, grande coupe; cratère, bouche de volcan.

Խառնարձակ adv. confusément, pêle-mêle.

Խառնափնդոր adj. embrouillé, brouillé, confus; adv. confusément, en désordre, pêle-mêle.

Խառնափնդորեմ, եցի va. embrouiller, brouiller, mettre en désordre.

Խառնափնդորութիւն sm. confusion, embrouillement, désordre.

Խառնելի s. vase, grande coupe; liqueur, potion, breuvage, libation; cratère du volcan; —ք Թեւոց, les liens du gouvernail; խառնել —ս, faire des libations.

Խառնեմ, եցի va. mêler, mélanger; confondre, brouiller, compliquer, tripoter; composer, joindre, unir, entremêler, enlacer, entrelacer, combiner; amalgamer; — բարեկամութիւն ընդ ումեք, lier amitié avec qn., contracter son amitié; սէր —, faire l'amour; — զանձն, se mêler ou s'immiscer à, s'ingérer dans ou de, s'entremêler, —իմ, vn. se mêler, se mélanger, s'amalgamer; se mêler, s'immiscer, s'ingérer, s'entremêler; s'engager ou s'enlacer dans; s'engager dans la mêlée, dans un combat; en venir aux mains; s'unir ou se joindre à; preudre part à; avoir commerce avec; contracter amitié, alliance; խառնեցաւ պատերազմն, la bataille s'engagea, se livra.

Խառնիխուռն adv. confusément, pêle-même, à tort et à travers, en désordre, sans ordre, à la débandade; — են, ils n'ont rien de suivi; — բանք, barbouillage; — խօսել, barbouiller.

Խառնիճ, նճաց s. sauterelle.

Խառնիճաղանճ V. **Խառնաղանճ.**

Խառնիչ s. celui qui mêle, etc.; spatule.

խառնախօսութիւն s. obscénité dans les propos.

խառնող s. celui qui mêle; tripotier.

խառնորդ V. խառնուրդ.

խառնոց V. խառնելի.

խառնուած, ոց s. mélange, mixtion; complexion, constitution, tempérament; jointure, assemblage.

խառնուածոյ, ից a. mêlé, mélangé, composé.

խառնութիւն s. mixtion, mélange; combinaison, union.

խառնումն V. խառնուած.

խառնուրդ s. mélange; tripotage; mêlée, engagement, charge, conflit, combat; union, réunion; commerce charnel; confluent.

խառնք V. խառն s.

խար s. foin; fourrage.

խարաբուզ s. doloire.

խարազան, աց sm. fouet, knout, verges.

խարազանաբախ լինիմ vn. se donner la discipline, se flageller.

խարազանաբախութիւն s. flagellation, discipline.

խարազանեմ, եցի va. fouetter, battre de verges.

խարազն a. fait de cilice, dur, grossier, gros; s. cilice, sac, haire.

խարազնազգեաց, խարազնազգեստ a. revêtu de cilice, qui porte une haire; — լինել, porter des sacs, le cilice.

խարակ, աց sm. rocher, écueil, roc.

խարակաձեւ a. escarpé.

խարակաձուկն, ձկան sm. goujon.

խարակեմ, եցի va. brûler, hâler; oindre, tremper.

խարակիչ adj. brûlant, caustique.

խարամանի, անւոյ s. serpent; diable, le démon.

խարամ s. scorie.

խարան, աց sm. cautère; cautérisation; vésicatoire.

խարբ, ից s. épée, glaive.

խարբալ, ի s. crible, tamis, sas; *— է անցունել, passer au crible.

խարբալեմ, եցի va. cribler, tamiser, sasser.

խարբալիչ s. cribleur.

խարբուզ s. chamois.

խարբուխ, բխի s. rhume; *ունենալ, avoir le —; — լինել, être enrhumé, s'enrhumer; ծանր՝ ԹԵԹեւ —, gros, léger rhume.

խարդախ V. Նենգաւոր.

խարդախանք V. խարդախութիւն.

խարդախեմ V. Նենգեմ.

խարդախիչ V. Նենգիչ.

խարդախութիւն V. Նենգութիւն.

խարդաւանակ լինիմ va. attenter à, tromper; vn. courir risque, être en butte à des complots, à des attentats.

խարդաւանեմ, եցի va. tromper, surprendre; impliquer, engager, envelopper, précipiter; violer, déflorer.

խարդաւանութիւն, խար-

դաւանք s. fraude, tromperie, attentat; — կուսի, viol, défloration.

Խարեմ, եցի va. cautériser; stigmatiser.

Խարի s. la verge, membre viril.

Խարիսխ, բսխաց s. base, fondement, fond; piédestal, socle; ancre; — արկանել, jeter l'ancre; — վերացուցանել՝ ի վեր առնուլ, lever l'ancre, les ancres; — արկեալ կալ, être à l'ancre, relâcher; — յուսոյ, l'ancre, le fondement de l'espérance; — փրկութեան, ancre de salut.

Խարխալանք, նաց s. ébranlement, ruine; fig. perversité, égarement.

Խարխալեմ, եցի, Խարխարեմ, եցի va. ébranler, faire tomber en ruine, gâter, ruiner, détruire; rouvrir, renouveler; — զվէրս, rouvrir une plaie.

Խարխափ. — առ ou ընդ —ս adv. à tâtons, à l'aveuglette; — շրջել՝ գնալ՝ գալ՝ գտանել՝ խնդրել, marcher, aller, venir, trouver, chercher à tâtons.

Խարխափանք, նաց s. tâtonnement.

Խարխափեմ, եցի vn. tâtonner, aller ou marcher à tâtons; s'agiter, se remuer.

Խարխիմ, Խարխլիմ, եցայ vn. s'ébranler, tomber en ruine, se détruire, se gâter.

Խարխուլ a. qui n'est pas solide, qui menace ruine, croulant, sans fondement, caduc.

Խարծ V. Շամբ.

Խարշատեմ, եցի va. brûler; —իմ vn. brûler, se consumer; — ի ծարաւոյ, brûler de soif; — գորովով՝ գթով, brûler d'amour, de tendresse.

Խարշափ s. bruit, murmure (des feuilles).

Խարշափեմ, եցի va. faire du bruit, murmurer.

Խարշափուն adj. bruyant, murmurant.

Խարշեմ, եցի va. faire bouillir ou cuire dans un liquide; échauder; brûler, consumer.

Խարոյկ, րուկաց s. charbon ardent, feu; bûcher; — արկանել՝ լուցանել՝ վառել, faire, allumer du feu; — մահահամբոյր, bûcher fatal.

Խարուանք, նաց s. malheur, calamité, désastre.

Խարուեալ a. malheureux.

Խարուկածին a. né, produit du bûcher, ardent.

Խարուկեմ, եցի va. brûler.

Խարումն s. cautérisation.

Խարսխաձեւ a. qui a la forme d'une ancre, d'un socle.

Խարսխեմ, եցի va. baser, fonder, fixer; — զյոյս իւր յիմն, mettre son espérance en; — իմ vn. être basé, fixé, fondé, avoir pour fondement.

Խարտ s. limure.

Խարտած, ոյ s. limaille.

Խարտածոյ a. limé.

Խարտեաշ, տեշի, **խարտեշ**, ի a. blond.

Խարտեմ, եցի va. limer.

Խարտեշագեղ a, d'un beau blond; — վարսք, cheveux blonds, d'un beau blond.

Խարտեշանամ, ացայ va. blondir, devenir blond.

Խարտիչ s. limeur.

Խարտոց, ի s. lime.

Խորտոցաձուկն, ձկան sm. limande.

Խարտումն s. limure.

Խաւ, ոյ s. couche; pli; — հանածոյից, gisement; խաւ ի խաւ, խաւ ի խաւոյ a. adv. de plusieurs couches, à plusieurs couches.

Խաւար, ի, աւ s. ténèbres, obscurité; fig. affliction, tristesse; aveuglement; a. ténébreux, obscur; ի— դառնալ, se couvrir de ténèbres, s'obscurcir; — կալաւ զամենայն երկիր, les ténèbres couvrirent toute la terre; — տգիտութեան, les ténèbres de l'ignorance.

Խաւարաբեր a. qui porte les ténèbres, ténébreux.

Խաւարաբնակ, աց s. qui demeure dans les ténèbres, dans l'obscurité.

Խաւարաբորբ a. ténébreux, noir.

Խաւարազգած a. ténébreux, obscur; — լինել, se couvrir de ténèbres, se noircir; — խափնուլ, devenir aveugle, s'aveugler.

Խաւարազգեաց, **Խաւարազգեստ** a, ténébreux, obscur, noir.

Խաւարակեաց V. **Խաւարաբնակ**.

Խաւարակուլ a. qui engloutit les ténèbres.

Խաւարակուռ a. ténébreux, noir.

Խաւարահալած a. qui chasse les ténèbres.

Խաւարամած a, entouré de ténèbres, ténébreux.

Խաւարային V. **Խաւարին**.

Խաւարանամ V. **Խաւարիմ**.

Խաւարասէր a. qui aime les ténèbres, l'obscurité.

Խաւարարգել a, qui est retenu dans les ténèbres; ténébreux, sombre.

Խաւարեմ V. **Խաւարեցուցանեմ** et **Խաւարիմ**

Խաւարեցուցանեմ, ուցի va. couvrir de ténèbres, obscurcir, éclipser.

Խաւարիմ, րեցայ vn. se couvrir de ténèbres, s'obscurcir, s'éclipser; խաւարեցաւ արեգակն՝ լուսին, le soleil, la lune s'obscurcit.

Խաւարին a. ténébreux, noir, obscur.

Խաւարծի sm. bourgeon, germe, pousse, tendron.

Խաւարծիլ s. rhubarbe.

Խաւարումն s. obscurcissement; — արեգական՝ լուսնի, éclipse de soleil, de lune.

Խաւարուտ, **Խաւարչուտ**, **Խաւարչտին** a, ténébreux, obscur.

Խաւարտ, ից s. légume.

Խաւեակ s. amphore, cruche, pot à l'eau.

* Խաւիծ s. bouillie.

Խաւռողախոտ, ոյ s. staphisaigre.

Խափ s. surprise, saisie; ընդ խափս adv. par surprise; ի խափս անկանել, être surpris, saisi, entraîné.

Խափան, աց s. m. empêchement, obstacle, entrave; encombrement; a. oisif, désœuvré; — առնել՝ լինել, faire ou mettre obstacle, empêcher.

Խափանած, ոյ, Խափանումն, ի s. désœuvrement, cessation des travaux, empêchement.

Խափանեմ, եցի va. empêcher, mettre obstacle à, susciter des obstacles, entraver, arrêter, embarrasser; étouffer, faire cesser, abroger, abolir, détruire, supprimer; — ճանապարհն, encombrer le chemin; — զանցս ուրուք, barrer le chemin de qn.

Խափանիչ s. celui qui fait obstacle, qui empêche.

Խափանուած, ոյ, Խափանութիւն, Խափանումն s. empêchement, obstacle, entrave, embarras; cessation, désuétude, abolition, abolissement; oisiveté, désœuvrement; ի խափանումն գալ՝ անկանել, cesser, tomber en non-usage, en désuétude.

Խափարաձայն s. aspiré, dur.

Խափնում, փեայ vn. se fermer; passer, se faner, se gâter, s'aveugler; s'éteindre.

Խափշիկ a. s. moricaud, nègre.

Խափուցանեմ, ուցի va. fermer; aveugler; éteindre; — զճրագ, éteindre la bougie, la lumière; — զհուր, laisser tomber ou éteindre le feu.

Խափուցիչ s. éteignoir.

Խաքան, ի s. kan.

Խբարդեայ s. encensoir.

Խեղ, Խեթ, ից, աց a. louche; խեթի հայել, regarder de travers, de mauvais œil.

Խեթամ, ացի ou պցայ vn. regarder de mauvais œil, d'un œil jaloux.

Խեթեմ, եցի va. pousser, heurter.

Խեթի V. Խեթ.

Խեթկեմ, եցի va. heurter, frapper; tourmenter; — եղջերօք, heurter des cornes, donner des coups de corne.

Խեթկիչ a. qui heurte.

Խելագար, աց a. qui a l'esprit de travers, timbré, insensé, frénétique, fou.

Խելագարանք V. Խելագարութիւն.

Խելագարիմ, րեցայ vn. avoir l'esprit dérangé, de travers, avoir un grain de folie.

Խելագարութիւն s. aliénation d'esprit, folie, démence, frénésie.

Խելաթափ V. Խելայեղ.

Խելամուտ a. initié, instruit de, qui sait, qui a la connaissance, l'intelligence de; — առ-

նել, initier, instruire, informer, faire comprendre ou considérer; — կացուցանել, faire entendre; — լինել, être initié, s'initier, avoir l'intelligence de, s'apercevoir de, comprendre, saisir, entendre, être convaincu de, remarquer, reconnaître, ressentir, pénétrer; — լինել իմէջ բարւոյ եւ չարի, discerner le bien et le mal; — գտանել, comprendre; — լինել ոգւոյ նորա, entrer dans son esprit, saisir son esprit; — լինել ապագայից, pénétrer dans l'avenir.

Խելամտեմ V. Խելամուտ լինիմ.

Խելամտեցուցանեմ V. Խելամուտ առնեմ.

Խելամտութիւն sm. action de comprendre, intelligence, compréhension, connaissance, science; réflexion, considération; առ բաց — իրացդ, pour bien comprendre ces choses.

Խելայեղ a. écervelé, tête fêlée, évaporé, hors de lui.

Խելայեղիմ, ղեալ vn. avoir l'esprit de travers, la tête à l'envers, être écervelé, avoir la tête dérangée, le timbre fêlé.

Խելաշուրջ a. insensé, fou.

Խելապատակ, ագ sm. cervelet.

Խելառ V. Խելագար.

Խելացի a. intelligent, sensé, sage.

Խելացնոր, ից a. qui a le délire, frénétique, fou.

Խելացնորեցուցանեմ, ուցի va. donner le délire, faire perdre l'esprit, rendre fou.

Խելացնորիմ, րեցայ vn. avoir le délire, être dans le délire, perdre l'esprit; perdre connaissance, se trouver mal, s'évanouir.

Խելացնորութիւն sm. délire de l'esprit, délire, folie, frénésie.

* Խելացութիւն s. sagesse, prudence.

Խելք, լաց sm. cerveau; esprit, intelligence, sagacité; poupe; tête d'un pont; խելօք adv. avec finesse, avec adresse, ingénieusement, adroitement; ի խելաց ելանել, perdre l'esprit, la tête, devenir fou; խելս խառնել, tâcher de trouver ou chercher dans son esprit un moyen pour réussir, s'ingénier, s'aviser d'un moyen, user de ruse, d'artifice, trouver un expédient, un moyen; յայլոյ խելս լինել, être hors de lui-même, perdre la tête; * —ը կորսնցունել, perdre la tête; * մէկուն —ը գլուխը բերել, mettre qn. à la raison, au pas; * —ը գլուխը գալ, revenir à soi, à la raison, reprendre ses sens; * —ին է ելեր, —ը թռուցեր է, il a perdu la tête, il est fou; * գլուխը — չկայ, il est tout distrait; ի խելս նաւին, à la poupe; * — չէ, ce n'est pas sage, ce n'est pas prudent; * —ը բանի մը տալ, se donner à, se passionner pour qch.

Խելխռքիմ, քեցայ vn. s'attacher, se lier.

Խեղ, աց a. impotent, estropié, privé d'un membre, mutilé; — ոտամբ, boiteux.

Խեղաթիւր a. courbé, oblique, de travers, contourné, tortu, sinueux, tortueux; fig. pervers, dépravé; — յօժարութիւնք, inclinations perverses.

Խեղաթիւրիմ, րեցայ vn. se courber, devenir tortueux, oblique; fig. se dépraver, se pervertir.

Խեղաթիւրութիւն sm. obliquité, sinuosité, tortuosité, contorsion; fig. perversité.

Խեղանդամ V. Խեղ.

Խեղանք V. Խեղութիւն.

Խեղդ, ից s. corde ou lacet pour étrangler; étranglement, strangulation; — առնել անձին, — արկանել, — ընդ անձն արկանել, ի— գալ, ի— մտաքերել, s'étrangler; — ընդ անձն ուրուք արկանել, passer la corde au cou de qn., l'étrangler.

Խեղդամահ a. étranglé, suffoqué; — առնել, étrangler, suffoquer, étouffer; — լինել, être étranglé, suffoqué, étouffé.

Խեղդան, աց s. corde pour étrangler.

Խեղդեմ, եցի va. étrangler; étouffer, suffoquer; tordre le cou; tourmenter.

Խեղդումն s. étranglement, strangulation; étouffement, suffocation.

Խեղեմ, եցի va. estropier, mutiler, paralyser.

Խեղեփ s. partie, moitié.

Խեղկատակ sm. bouffon, mime, farceur, goguenard.

Խեղկատականք V. Խեղկատակութիւն.

Խեղկատակեմ, եցի vn. bouffonner, faire le bouffon, le farceur, goguenarder.

Խեղկատակութիւն s. bouffonnerie, mimerie, farce, arlequinade, pasquinade, goguenarderie.

* Խեղճ V. Թշուառ.

Խեղճ, խղճի, Խեղճմիտք s. conscience.

* Խեղճութիւն V. Թշուառութիւն.

Խեղութիւն s. privation de quelque membre, paralysie.

Խեճեպ V. Փոճոկ.

Խենդ, Խենդութիւն V. Յիմար, Յիմարութիւն.

Խենեշանամ, ացայ vn. vivre dans la mollesse, dans les délices, être voluptueux, se plonger dans la débauche, faire la noce.

Խենեշացուցանեմ, ուցի va. plonger dans la mollesse, énerver, débaucher.

Խենեշութիւն s. mollesse, vie molle et voluptueuse, débauche.

Խենէշ, ից, աց a. voluptueux, débauché, efféminé.

Խենթ, etc. V. Խենդ etc.

Խեշերանք, նաց sm. rebut, épluchures, restes.

Խեչակ V. Խէչ.

Խեչակեմ, եցի va. échalasser, étager, soutenir, ramer.

Խեչափառ V. Խաչափառ.

Խեչմայր V. Սարփինայ.

Խեռ, ից a. insubordonné, désobéissant, indocile, rétif, pervers, rebelle, récalcitrant, obstiné, taquin,

Խեռեմ, եցի vn. ne pas obéir, être insubordonné, se révolter, se rebuter; — զայրագին իվերայ միմեանց, être acharné les uns contre les autres; — իսանձուց, ne plus obéir au frein.

Խեռութիւն s. insubordination, désobéissance, indocilité, obstination, esprit de révolte, opiniâtreté, taquinerie.

Խերեւէշ V. Լումայ.

Խեց V. Խեցի, Հեց.

Խեցագործ V. Խեցեգործ.

Խեցակարկառ, **Խեցակոյտ** a. construit en briques.

Խեցբեկ a. baragouiné, mal articulé ou prononcé; — բարբառ, baragouin, baragouinage; — բարբառով զբանս արձակել, baragouiner.

Խեցբեկագոյն a. grossier, rude, barbare.

Խեցբեկեմ, եցի va. baragouiner; — զգաղղիարէն, baragouiner ou écorcher le français,

Խեցգետի, տւոյ, տեաց, **Խեցգետին**, տնի s. homard.

Խեցեգործ, աց sm. potier; faïencier.

Խեցեգործութիւն s. poterie; faïencerie.

Խեցեկոյտ վճիռ sm. ostracisme.

Խեցեղէն, ղինաց a. fait de terre cuite, de faïence; s. faïencerie, faïence.

Խեցեմորթ, ից sm. coquille, coquillage, crustacé; coquille, écaille, enveloppe crustacée; a. testacé, crustacé.

Խեցեցուցանեմ, ուցի va. dessécher, rendre tout sec.

Խեցի, եցւոյ, եցեաց s. terre cuite, brique, tuile; faïence; terrine, écuelle; tesson, têt, éclat; test, coquille, écaille; coquille, coquillage; —ք, poterie; faïencerie.

Խեփոր s. coquille, test.

Խզեմ, եցի va. arracher, rompre, couper, déchirer; — զհերս, arracher les cheveux; — ներքինիս, châtrer; — իմ vn. être arraché, se rompre.

Խզումն s. action d'arracher, de rompre.

Խէթ, խեթի, խիթի sm. obstacle, empêchement, embarras; ressentiment, haine; jalousie; conscience, scrupule; doute, soupçon; crainte; colique; խեթիւ հայել, regarder de côté, de mauvais œil.

Խէժ V. Խիժ.

Խէչ, ից s. échalas, étai, tuteur, rame; écrevisse; — դնել V. Խեչակեմ.

Խթան, աց s. aiguillon; fig. aiguillon, stimulant; ընդդէմ —ի աքացել, regimber contre l'aiguillon.

Խթեմ, եցի va. aiguillonner,

picoter; fourrer, enfoncer; fig. aiguillonner, stimuler; կաշառս —, graisser la patte à qn., le corrompre; — իմ vn. se fourrer, s'introduire, s'enfoncer.

Խթիչ a. stimulant.

Խժաբանութիւն sm. barbarisme.

Խժաբար adv. d'une manière barbare, en vrai barbare.

Խժական a. de barbare, barbare.

Խժականութիւն s. brutalité, cruauté, inhumanité.

Խժդական; ի— կալ se buter, s'obstiner, s'opiniâtrer.

Խժդժագոյնս adv. barbarement.

Խժդժութիւն s. barbarie.

Խժդուժ, ից a. barbare, féroce, sauvage; barbare, grossier.

Խժենի, նւոյ s. gommier.

Խիզախ a. hardi, courageux, hautain, précipité.

Խիզախեմ, եցի vn. s'avancer hardiment, s'enhardir, braver, oser, prendre confiance ou courage, se permettre, entreprendre, s'exposer, s'élancer; — ի վտանգս, s'exposer au danger, aller chercher les périls, se précipiter dans le danger; — ի մարտ, se jeter dans la mêlée.

Խիզախեցուցանեմ, ուցի va. enhardir, encourager.

Խիզախութիւն, Խիզախումն sm. hardiesse, courage, confiance, audace.

Խիթ, խթից, խթոց s. colique; élancement; écueil.

Խիթամ, ացի vn. se douter, soupçonner, redouter, être inquiet, tenir pour suspect; խիթայի ընդ կորուստ նորա, je craignais de le perdre.

Խիժ, խժաց sm. gomme; առաձգական —, gomme élastique.

Խիլ s. perquisition, recherche minutieuse, investigation; — արկանել, rechercher minutieusement, fouiller; faire perquisition, une perquisition.

Խիլայ V. Խլայ.

Խիխաւրայ sm. humeur fétide, chose dégoûtante, abomination.

* Խիկար, ի a. sage, savant; pédant.

Խիղ a. impur, profane.

Խիղբ s. vrille, tendron; —ս արկանել, se cramponner à, s'attacher à, serrer étroitement, s'entrelacer.

Խիղճ, խղճի, իւ s. scrupule; conscience; a. scrupuleux; — մտաց, conscience; խղճիւ մտաց, consciencieusement, en ou avec conscience; լռեցուցանել զ— մտաց, étouffer ses remords; կշտամբանք խղճի մտաց, le reproche de la conscience; յազատութիւն խղճի մտացն, pour l'acquit de sa conscience; ազատութիւն խղճի, liberté de conscience; *— լինել, se faire scrupule, conscience de.

Խիճ, խճից s. gravier.

Խինդ s. joie; առ. խնդին, de joie.

Խինծ, Խինձ s. sein; sinuosité, enfoncement, cavité, repli.

* Խիպիլիկ s. fantôme.

Խիստ, խստայ, խստից a. dur, rude, raide; austère, sévère, inflexible; rigoureux, rigide, violent; pénible, difficile; —, խստիւ, durement, rudement, sévèrement, avec sévérité; խստիւ գնալ, mener, traiter sévèrement, brutaliser, brusquer; խիստ է քեզ, il vous est dur; — բանք, paroles dures, sévères; — կեանք, vie dure, austère; —ս բարբառել՝ խօսել ընդ ումեք, parler durement avec qn., lui dire des duretés.

Խիտ, խտի a. dense, dru, serré, compacte; épais, touffu.

Խիտ առ. խիտ, d'une manière serrée, compacte; tout près les uns des autres; fréquent; fréquemment, souvent; — հարուածք, coups redoublés.

Խից s. bouchon, tampon; — արկանել, boucher, tamponner; barrer, empêcher, arrêter.

Խիւս, ի s. bouillie; pulpe.

Խլայ, ից sm. vêtement ou robe d'honneur.

Խլանամ, ացայ vn. devenir sourd.

Խլացուցանեմ, ուցի va. rendre sourd, assourdir; — զլսելիս, étourdir, casser la tête.

Խլացուցիչ a. assourdissant.

Խլեմ, եցի va. arracher, extirper, déraciner; détruire, démolir, abattre, démanteler, ruiner; — զատամն ուրուք, arracher, extraire une dent à qn.

Խլինք s. mucosité, morve.

Խլիչ s. extirpateur.

Խլիրդն s. méd. cancer.

Խլխլեմ, եցի va. tirailler; faire semblant de ne pas entendre, négliger, omettre, passer sous silence; chercher des prétextes, prétexter.

Խլնոտ a. morveux, muqueux.

Խլութիւն s. surdité.

Խլումն s. arrachement, extirpation, extraction.

Խլուրդ, լրդից, Խլուրդն, լրդան s. taupe.

Խլրդենի, նւոյ s. pathol. gangrène.

Խլրտամ, Խլրտանամ V. Խլրտիմ.

Խլրտեմ, եցի va. remuer, mouvoir, agiter, donner quelque impulsion.

Խլրտեմ, եցի, Խլրտիմ, եցայ vn. bouger, se remuer, se mouvoir, s'agiter; քուն անուշակ խլրտէր ընդ անդամս նորա, le doux sommeil s'était insinué dans ses membres.

Խլրտումն s. mouvement, agitation.

Խխայթ V. Խղխայթ.

Խխնջեմ, եցի vn. hennir.

Խխնջիւն s. hennissement, V. Խղունջ.

* Խխում դառնալ՝ լինել V. Ջրաթաթախ լինել.

Խճրիճ, բճաց s. censure, critique; examen, recherche.

Խճբճեմ, եցի va. censurer, critiquer; examiner, rechercher.

* **Խճիպ** s. piqûre (d'étoffe); — ընել, faire une —, piquer.

Խճկեմ, եցի va. bourrer, rembourrer; — զորովայն, se bourrer.

Խճուճ, խճճոյ sm. étoupe, filasse, bourre.

* **Խճպեմ**, եցի va. piquer.

Խճպիմ, պեցայ vn. se rétrécir, se serrer, se tortiller.

Խղատեղի, ղւոյ s. lieu de la cabane.

Խղիկ, ղկան s. petite cabane, chaumine.

Խղխայթ,ից s. suppuration, pus.

Խղխայթեմ, եցի va. cacher; exciter; — իմ, vn. abcéder, suppurer, aboutir.

Խղխթեմ V. Կղկաթեմ.

Խղճադատ լինիմ vn. être jugé par sa conscience, se faire conscience.

Խղճալի V. Եղկելի.

Խղճական a. qui a la conscience d'une chose, coupable.

Խղճահար, աց a. scrupuleux.

Խղճահարութիւն s. grand scrupule.

Խղճամ, ացի vn. se faire conscience, scrupule de qch., s'en abstenir; avoir pitié de, compassion de.

Խղճամիտ a. scrupuleux, méticuleux.

Խղճեմ, եցի vn. se faire conscience, scrupule d'une chose; ոչ ինչ խղճեցի, je me suis cru autorisé de; ոչ ինչ խղճեմ, je ne me fais pas conscience de.

Խղճմտանք, նաց s. conscience; * — ընել, se faire conscience, scrupule de; * — չունի, il n'a pas de —; խղճմտանօք, consciencieusement, avec conscience.

Խղճմտանքաւոր a. consciencieux; — լինել, être —.

Խղճմտութիւն V. Խիղճ.

Խղուբրտիւն s. tintamarre, alarme, rumeur, bruit.

Խղունջն, աց s. escargot.

Խճախառն a. graveleux.

Խճաքար, աց s. grès.

Խճողեմ, եցի va. farcir, remplir, gorger; — զորովայն, se farcir ou s'emplir l'estomac de, s'empiffrer, se gorger.

Խճուղ s. cuis. farce.

Խմբագիր, գրաց s. rédacteur; compilateur; V. Խմբագրութիւն.

Խմբագրապետ, ի s. rédacteur en chef.

Խմբագրեմ, եցի va. compiler, rédiger.

Խմբագրութիւն s. rédaction; compilation.

Խմբակից V. Գնդակից.

Խմբանդրբի, դրւոյ s. groupe.

Խմբարան, աց s. assemblée; — եկեղեցւոյ, nef d'église.

Խմբեմ, եցի va. assembler, rassembler, réunir, convoquer; grouper, rallier, attrou-

per ; mettre aux mains, aux prises, livrer ; célébrer, fêter ; — պատերազմ, faire la guerre ; — իմ, vn. se rassembler, se réunir ; se rallier, s'attrouper ; se mêler dans un combat, en venir aux mains ; խմբեցաւ պատերազմն, la bataille commença, s'engagea.

խմբովին adv. par troupes, en troupe, en foule.

խմեմ, եցի va. boire, absorber, s'imbiber.

խմոր. ոյ, ով sm. levain, ferment.

խմորեալ a. fait avec du levain, fermenté ; s. pain levé, fermenté.

խմորեմ, եցի va. faire fermenter ; — իմ vn. fermenter.

խմորեցուցիչ a. qui fait fermenter.

խմորկենի, նւոյ s. arbousier.

խմորուկ, ըկի s. arbouse.

խմորումն s. fermentation.

խմորուն V. խմորեալ.

խնամ, ոց s. soin, sollicitude, attention ; empressement ; — ածել՝ ունել՝ տանել, soigner, prendre ou avoir soin de, ménager, s'occuper de, prendre ou témoigner intérêt à ; խնամով, avec soin, soigneusement ; զամենայն փոյթ եւ զ—ունել զումեքէ, prendre toutes sortes de soin de qn. ; շուրջ-ածել ի վերայ ուրուք զխնամս իւր՝ զգոյշ խնամոց, entourer de soins qn., en prendre soin ; Յանցաւոր խնամս չարին, porté à faire le mal.

խնամագութ a. tendre, plein de sollicitude.

խնամած, խնամածու, աց a. soigneux ; V. խնամակալ.

խնամածութիւն sm. soin, inspection.

խնամակալ, աց a. qui a soin de ; régent ; tuteur, curateur ; protecteur.

խնամակալեմ V. խնամարկեմ.

խնամակալու a. qui a soin, tutélaire.

խնամակալութիւն s. soin, attention, sollicitude ; tutelle ; régence ; protection ; la Providence.

խնամապետ, ի s. régent.

խնամապետութիւն s. régence.

խնամատար, խնամատարութիւն V. խնամակալ, խնամակալութիւն.

խնամարար V. խնամակալ.

խնամարկեմ, եցի va. soigner, prendre ou avoir soin de, donner ses soins à, s'occuper avec sollicitude de, protéger.

խնամարկու V. խնամակալ.

խնամարկութիւն V. խնամակալութիւն.

խնամեմ V. խնամարկեմ.

խնամախօս, աց s. entremetteur d'un mariage ; — լինել, traiter d'un mariage.

խնամենամ, եցայ vn. s'apparenter, s'allier à ou avec.

խնամի, ամւոյ, ամեաց sm. parent, allié ; — առնել, apparenter, allier ; — լինել, V. խնամենամ.

Խնամոտ, աց a. soigneux; plein d'attentions, de sollicitude, charitable.

Խնամութիւն sm. alliance, affinité, parenté; — առնել ընդ, V. Խնամենամ.

Խնայ առնեմ V. Խնայեմ.

Խնայեամ, Խնայեմ, եցի vn. épargner, ménager, traiter avec ménagement; épargner, économiser; refuser; — ի կերակրոյն, épargner sur sa nourriture, prendre sur sa bouche; — ի ժամանակն, économiser le temps.

Խնայեցուցանեմ, ուցի va. faire épargner ou ménager.

Խնայող s. ménager, ménagère, économe.

Խնայութիւն, Խնայումն s. épargne, ménagement; épargne, économie.

Խնդալից a. plein ou comblé de joie, joyeux, enjoué, gai; — adv. joyeusement, gaiement; — լինել, être comblé, pénétré de joie.

Խնդակոթ s. ciguë.

Խնդակից լինիմ vn. se réjouir avec qn., féliciter ou faire des compliments à.

Խնդակցութիւն s. congratulation, félicitation, compliment.

Խնդամ, ացի vn. se réjouir, éprouver de la joie, avoir ou ressentir de la joie, être bien aise, charmé, enchanté ou heureux de; salut (en tête d'une lettre); խնդա, réjouis-toi! bonjour, je vous souhaite le bonjour; բազում — տալ, souhaiter le bonjour, dire adieu; — ընդ ումեք, se réjouir avec qn.; խնդացին յոյժ ուրախութիւն մեծ, ils furent transportés d'une grande, d'une extrême joie.

Խնդամիտ a. joyeux, enjoué, gai, ravi.

Խնդամոլ, ոյ, Խնդամոլի s. ciguë.

Խնդանք V. Խնդութիւն.

Խնդացուցանեմ, ուցի va. réjouir, donner ou causer de la joie.

Խնդբունդ a. inégal, tortueux, plein de bosses; —ք s. aspérités, bosses.

Խնդիր, դրոց s. question; demande, sollicitation; discussion, contestation, controverse; examen; perquisition, recherche, enquête; proposition, thèse; problème; — բայի, régime d'un verbe; — առնել, ի— անկանել՝ արկանել՝ ելանել՝ երթալ, chercher, rechercher, être à la recherche de, faire des recherches, recourir, examiner, faire une enquête; խօսեսցուք զայսր խնդրոյ, causons sur ce chapitre; — մի ունիմ ի քէն, j'ai un service à réclamer de vous; — եղեւ, il a été question; il s'éleva une discussion; — յուզել, soulever une question, une discussion; — ի մէջ առնուլ, aborder une question, la traiter; — ի միջի կայ, il est question, il s'agit de; ի— լինել ուրուք, être à

la recherche, à la piste de qn.

Խնդութիւն s. joie, réjouissance, enjouement.

Խնդրակ, աց s. chercheur; solliciteur; émissaire, commissaire; V. Խնամակալու; —ս արձակել զկնի ուրուք, faire courir après qn.

Խնդրականք s. objet de recherche, sujet de question.

Խնդրեմ, եցի va. chercher, rechercher; demander, solliciter, implorer; demander, requérir; demander, questionner; désirer, tâcher; — զանձն ուրուք, en vouloir à la vie de qn.; զշահս անձին եւ եթ —, n'avoir d'autre vue que son intérêt.

Խնդրուածք, ծաց, ծոց sm. demande, sollicitation, prière.

Խնդրութիւն s. recherche; demande; — վրիժուց V. Վրէժխնդրութիւն.

Խնծիղք s. transport de joie, ris, jeux folâtres, joie, gaieté.

Խնծղալից a. enjoué, gai.

Խնծղամ, ացի vn. tressaillir de joie, se réjouir.

Խնծոր V. Խնձոր.

Խնկաբեր, աց a. qui produit de l'encens; qui porte de l'encens, des parfums.

Խնկալից a. plein d'encens.

Խնկախառն a. mêlé d'encens.

Խնկածաղիկ, ղկի s. sauge.

Խնկածու, աց a. odoriférant, aromatique.

Խնկակալ, աց s. autel de l'encens; encensoir.

Խնկահոտ a. parfumé, odoriférant.

Խնկաղաց, աց s. moulin à moudre de l'encens; cassolette; parfumeur.

Խնկաման, Խնկանոց, աց s. cassolette.

Խնկանուէր a. offert comme de l'encens, encensé, ardent.

Խնկարան, աց s. cassolette.

Խնկարկեմ, եցի va. encenser.

Խնկարկու, աց s. thuriféraire; fig. encenseur, louangeur.

Խնկարկութիւն s. encensement.

Խնկեմ, եցի va. encenser, offrir de l'encens; parfumer; offrir; fig. encenser, donner de l'encens, de l'encensoir.

Խնկենի, նւոյ, նեաց s. bot. encensier; encens, parfum.

Խնկեփեաց, եցաց s. parfumeur.

Խնկիչ V. Խնկարկու.

Խնկողկուզիկ V. Սարեմխոտ.

Խնկունի, նւոյ s. romarin.

Խնձոր, ոյ s. pomme; pommier.

Խնձորենի, ենւոյ. Խնձորի, ձորւոյ s. pommier.

Խնձորօղի, ղւոյ s. cidre.

Խնճոյք V. Խնջոյք.

Խնոցի, ցւոյ s. baratte.

Խնում, խցի va. boucher, fermer, combler.

Խնչել, եցի vn. grogner; se moucher.

Խնջոյք, ջոյից sm. festin,

banquet, régal, grand dîner, grande chère ; réjouissance, fête ; —յս առնել՝ յօրինել, faire festin ou grande chère, régaler, festiner, donner un régal ; — խրախճանաց, festins délicieux ; խնչոյս ուրախութեան յարդարել ումեք, faire une fête solennelle à qn.

* Խնտամ V. Միծաղիմ.

* Խնտումերես a. qui a l'air gai, joyeux.

* Խշխշամ, ացի vn. être affligé, avoir pitié, être touché, navré.

* Խշխշացնեմ, ուցի va. affliger le cœur, toucher, navrer.

Խշտեակ, եկաց s. couchette, grabat, méchant lit.

Խշտիք, տեաց s. méchant lit, grabat ; gîte, repaire, tanière.

Խշտրեմ, եցի vn. mépriser.

Խոզ, ից, աց sm. cochon, porc ; rais, rayon de roue, pied ou montant d'une chaise, etc. ; — մատակ, truie, coche ; — խանչէ՝ խռնչէ՝ կնչէ՝ գրդայ՝ կռնչէ, le — grogne.

Խոզակ, աց s. baie, grain ; — շերամոյ, cocon.

Խոզակերպ a. semblable à un cochon, de cochon.

Խոզան, աց sm. chaume.

Խոզանակ, աց s. brosse à habit, vergettes ; մաքրել —աւ V. Խոզանակեմ.

Խոզանակագործ, աց sm. brossier.

Խոզանակեմ, եցի va. brosser, vergeter.

Խոզանամ, ացայ vn. devenir cochon, changer en cochon.

Խոզանացեալ, Խոզանեալ a. hérissé, dressé comme des chaumes.

Խոզանման V. Խոզակերպ.

Խոզանոց, աց s. étable à cochons.

Խոզանստեւ s. soie de porc.

Խոզատանձ, ից sm. poire sauvage ; méd. écrouelles, scrofules.

Խոզարած, աց s. gardeur de pourceaux, porcher.

Խոզեան s. pl. les cochons.

Խոզենի, ենւոյ, ենեաց a. de porc ; s. chair de cochon, porc frais.

Խոզերամակ, աց s. troupeau de cochons.

Խոզկաղին s. faîne, gland.

Խոզութիւն s. cochonnerie.

Խոզուկ s. porc-épic.

Խոթ s. alcyon.

* Խոթեմ, եցի va. enfoncer, faire entrer, introduire ; piquer.

Խոթոտեմ, եցի vn. regarder de mauvais œil, de travers.

Խոժոռ a. morne, triste, irrité, fâché, dur, refrogné, menaçant, sévère, hagard, hideux, rébarbatif, de travers ; gros, grossier ; — դէմք, regard de travers, mine, visage austère ; — աչք, yeux austères, sombres ; — ակնարկել յոք, jeter sur qn. un regard terrible, lancer des regards de colère ; — հայել, faire la mine

à qn., rechigner, regarder de travers, promener un œil hagard.

Խոժոռագեղ a. laid, difforme.

Խոժոռադէմ, դիմաց a, qui a le visage, l'air dur, qui a un visage triste et refrogné, d'un visage sévère; — ցնորք, spectres horribles.

Խոժոռահայեաց a, qui a un regard hagard.

Խոժոռեցուցանեմ, ուցի va. irriter, fâcher, aigrir; — զդէմս, contracter ou froncer les traits du visage, faire mine, prendre un air austère.

Խոժոռիմ, ռեցայ vn. se refrogner, rechigner, prendre un air refrogné, froncer les sourcils, avoir l'air maussade, être maussade, d'une humeur sombre, bouder, se piquer, se fâcher, aigrir; խոժոռեցան նմա, ils s'irritèrent contre lui; խոժոռին երկինք, le ciel se couvre de sombres nuages.

Խոժոռութիւն s, air triste et refrogné, air chagrin ou maussade, mauvaise humeur, refrognement, bouderie, mine, ressentiment.

Խոլեմ, եցի va. chasser, disperser.

Խոլոր V. Խոժոռ.

Խոլորձ, լրձան s. bot. orchis, salep.

Խոխոմք, մաց s. ravin, ravine; vallon ombragé, forêt.

Խոխոմաձիգք sm. vallons ombragés.

Խոխոջ, ից. Խոխոջանք, նաց s. murmure, bruit; — վտակի, — d'un ruisseau.

Խոխոջեմ, եցի vn. murmurer.

Խոխոջիւն V. Խոխոջանք.

Խոկ s. pensée; — ի միտս կայր նորա, il avait le dessein.

Խոկամ, ացի vn, penser. réfléchir, méditer, se recueillir.

Խոկումն sm. pensée, réflexion, méditation, recueillement.

Խոհ, ից s. mets.

Խոհագործեմ V. Խոհակերեմ.

Խոհական, աց a. prudent, sage, raisonnable, sensé, discret, circonspect; — այր, un homme raisonnable.

Խոհականաբար adv, prudemment, sagement.

Խոհականութիւն sm. prudence, sagesse, discrétion, circonspection, le bon sens.

Խոհակեր, աց s. cuisinier.

Խոհակերեմ, եցի vn. cuisiner, faire la cuisine.

Խոհակերոց, աց s. cuisine; անօթք —ի, batterie de cuisine.

Խոհակերութիւն s, l'art de la cuisine, cuisine.

Խոհակերուհի V. Խոհարարուհի.

Խոհանոց V. Խոհակերոց.

Խոհավաճառ, աց s. traiteur.

Խոհարար, աց s. cuisinier, chef.

Խոհարարեմ, եցի va. préparer à manger, cuisiner.

Խոհարարուհի sf. cuisinière; քաջ —, cordon bleu.

Խոհեակ, եկի s. garçon ou fille de cuisine.

Խոհեմ, Խոհեմաբար, Խոհեմութիւն V. Խոհական, etc.

Խոհեմագարդ a. prudent.

Խոհեմամիտ V. Խոհական.

Խոհեմանամ, ացայ vn. devenir ou être prudent, sage.

Խոհեր s. ordure, immondice, boue, fange; —ք պղծութեանց, les impuretés.

Խոհերական a. sale, impur, fangeux; — ձեռք, mains impures; — բանք, propos orduriers, infamies.

Խողխողեմ, եցի va. égorger, tuer, massacrer.

Խողխողումն s. action d'égorger, de tuer.

Խողխոշանիմ V. Խոխոշեմ.

Խողխոշանք V. Խոխոշանք.

Խողխոշեմ V. Խոխոշեմ.

Խողովակ, ագ sm. tuyau, tube, conduit.

Խոճկոր, Խոճկորակ, ագ s. goret, petit cochon, jeune porc, cochon de lait.

Խոյ, ոց s. bélier; cabestan; art mil. bélier; astr. bélier; ջրաբաշխիչական —, bélier hydraulique.

Խոյակ, ագ s. chapiteau.

Խոյանամ, ացայ vn. fondre ou tomber sur, s'élancer sur, se lancer, se jeter, se précipiter, s'abattre sur.

Խոյզ, խուզից s. recherche, examen; — եւ խնդիր, recherche, perquisition; — արկանել, ի— եւ ի խնդիր արկանել, ի— եւ ի խնդիր լինել, — եւ խնդիր առնել, examiner, rechercher, faire des recherches, des perquisitions, une enquête, s'informer de; — եւ խնդիր առնել ումեք, être à la recherche, à la piste de qn.

Խոյթ, խթի s. zool. gavial.

Խոյլ, խուլից s. scrofules, tumeur scrofuleuse; — պարանոցի, goître.

Խոյս sm. fuite; — տալ, prendre la fuite, s'enfuir, décamper, lâcher pied, s'échapper, se sauver, montrer les talons, s'évader, dénicher, plier bagage; éviter, fuir.

Խոյր, խուրի s. tiare, bandeau, diadème; turban.

Խոյրագործ V. Խոյրարար.

Խոյրադիր a. qui met une tiare.

Խոյրարար, ագ s. fabricant de tiare; chapelier.

Խոյող, ագ s. croc, crochet.

Խոնարհ, ագ a. bas; humble; bas, vil; faible; — սրտիւ, humble de cœur; ի—, prép. adv. en bas; de haut en bas; au bas; dessous, au-dessous; աչք ի—, les yeux baissés; ի վեր եւ ի—, sans cesse; — առնել, humilier; — լինել, être humble, s'humilier.

Խոնարհաբար adv. humblement.

Խոնարհագոյն a. adv. plus bas.

Խոնարհակողմն sm. le côté bas.

Խոնարհահակ a. qui penche en bas.

Խոնարհամիտ a. humble, modeste.

Խոնարհամտութիւն s. humilité, modestie.

Խոնարհեմ V. Խոնարհեցուցանեմ; — զբայս, conjuguer les verbes.

Խոնարհեցուցանեմ, ուցի va. abaisser, rabaisser, baisser; incliner; humilier; — զամբարտաւանութիւն ուրուք, rabaisser, abattre ou abaisser l'orgueil de qn.; Աստուած խոնարհեցուցանէ զամբարտաւանս, Dieu abaisse les superbes; — զանձն առ, se rendre condescendant pour, condescendre à; — զգլուխ, incliner la tête.

Խոնարհիմ, հեցայ vn. s'abaisser, descendre, s'incliner, pencher; s'humilier; céder, baisser pavillon; décliner; gram. se conjuguer; ի— աւուր, sur le déclin du jour; — յամբարտաւանութենէ, perdre sa fierté; յերկիր —, se prosterner; — առաջի Աստուծոյ, s'incliner devant Dieu.

Խոնարհութիւն s. humilité; abaissement; humiliation.

Խոնարհումն s. abaissement; humiliation; déclin; gram. conjugaison.

Խոնաւ, աց a. humide, moite.

Խոնաւալից a. plein d'humidité, très-humide.

Խոնաւական a. humide.

Խոնաւայոյզք, յուզից s. m. humidité, temps humide.

Խոնաւանամ, ացայ vn. devenir humide, s'humecter.

Խոնաւաչափ, ի s. hygromètre.

Խոնաւաչափական a. hygrométrique.

Խոնաւաչափութիւն s. hygrométrie.

Խոնաւեմ, եցի, Խոնաւեցուցանեմ, ուցի va. humecter, rendre humide.

Խոնաւութիւն s. humidité, moiteur.

Խոնաւուտ V. Խոնաւ.

Խոնճան, ունք s. cordon à coulisse passant par la ceinture des caleçons pour les serrer.

Խոնջ. ի—, adv. au-dessous.

Խոնջ a. las, fatigué.

Խոնջան V. Խոնճան.

Խոնջանք V. Խոնջութիւն.

Խոնջեցուցանեմ, ուցի va. lasser, fatiguer, briser.

Խոնջիմ, ջեցայ vn. se lasser, se fatiguer, se donner de la fatigue.

Խոնջութիւն s. lassitude, fatigue.

Խոշոտ s. foin.

Խոշոր, ից a. rude, âpre, raboteux. dur; gros, grossier, rustique, commun; grossier, impoli; scabreux, difficile, pénible; grossier, rude, désagréable, barbare; peint. aigre; — գոյնք, couleurs aigres.

Խոշորաբարբք s. grossièreté.

Խոշորագեղ a. difforme, laid.

Խոշորագոյնս adv. grossièrement.

Խոշորացոյց V. Մանրացոյց.

* Խոշորնամ, րցայ vn. devenir gros, grossir, grandir.

Խոշորութիւն s. grossièreté, rudesse, dureté; grosseur.

* Խոշորցնեմ, ուցի va. grossir, agrandir.

Խոշտամ, Խոշտանամ V. Կաղամ.

Խոշտանգանք, նաց s. torture, supplice, châtiment, tourment.

Խոշտանգեմ, եցի va. torturer, faire vivement souffrir, châtier, battre.

Խոչ, ից s. obstacle, empêchement, entrave, accroc, embarras; les épines du hérisson; ահա — անկոխելի, voilà un obstacle insurmontable; — խափանարար, grand obstacle, impossibilité, digue; տապալել զամենայն զխոչ եւ զխութ, surmonter les plus grands obstacles; — լինել, être, mettre obstacle à, empêcher.

Խոչընդակն V. Խոչ.

Խոչընդոտն, Խոչոտն s. m. croc-en-jambe, obstacle, entrave, empêchement, embarras; — լինել, être obstacle, empêcher, entraver, mettre des entraves.

Խոպան, ի a. en friche, inculte; s. friche, désert.

Խոպանանամ, ացայ vn. être en friche, être inculte, devenir désert.

Խոպանացուցանեմ, ուցի, Խոպանեմ, եցի va. laisser en friche, dans un entier abandon, rendre désert.

Խոպոպ V. Խոպոպիք.

Խոպոպեմ, եցի va. friser, boucler, frisotter; — իմ vn. se friser, se boucler.

Խոպոպի a. frisé, bouclé; —ք, s. frisure, cheveux frisés, boucles; —ս առնել, friser.

Խոռ ou Խոռն s. ive, ivette.

Խոռապետ, աց s. maître du palais.

Խոռեմ, եցի va. creuser.

Խոռոչ, աց s. creux, excavation, cavité.

Խոռոչանամ, ացայ. Խոռոչիմ, չեցայ vp. se creuser.

Խոստաբանութիւն sm. promesse.

Խոստանամ, ացայ vn. promettre, donner parole, s'engager.

Խոստովան առնիմ՝ լինիմ vn. confesser, avouer, reconnaître; se confesser, aller à confesse; — լինել զյանցանս, avouer sa faute; — լինել զմեղս իւր, confesser ses péchés, se confesser.

Խոստովանադուստր, դստեր sf. celle qui se confesse, pénitente.

Խոստովանահայր, հօր sm. confesseur, directeur de conscience.

* Խոստովանանք s. confession; —ի երթալ, aller à confesse.

Խոստովանարան, աց sm. confessionnal.

Խոստովանաբոյր, քեռ. V. Խոստովանադուստր.

Խոստովանեմ V. Խոստովանիմ.

Խոստովանեցուցանեմ, ուցի va. confesser, entendre la confession.

Խոստովանիմ, եցայ vn. confesser, avouer, reconnaître; professer, croire; se confesser, aller à confesse, faire sa confession; պարտ է —, il faut avouer; — զմեղս, confesser ou accuser ses péchés; — զյանցանս, avouer ses fautes, faire l'aveu de ses fautes; զպարտութիւն —, s'avouer vaincu, baisser la lance.

Խոստովանող, աց s. confesseur de la foi.

Խոստովանորդի, դւոց sm. celui qui se confesse, pénitent.

Խոստովանութիւն sm. confession, aveu; confession (des péchés); երթալ ի—, aller à confesse.

Խոստուկ s. colique; — լինել, confesser, avouer; — ունել, avoir la colique.

Խոստում s. promesse, parole, engagement; պահել զ—, կալ ի խոստման, tenir ou garder sa parole, sa promesse; չպահել զ—, չկալ ի խոստմանն, ne pas tenir sa promesse, manquer à sa parole, manquer de parole; — տալ, donner sa parole, promettre; ունայն խոստմունք, promesses en l'air, eau bénite de cour: ունայն խոստմամբք պարարել, amuser ou bercer par de vaines promesses; մեծամեծ խոստմունս առնել, promettre monts et merveilles.

Խոտ, ոց s. herbe, herbage; pâture, pâturage; չոր —, foin, fourrage.

Խոտաբեր a. qui porte ou produit de l'herbe, du fourrage.

Խոտաբոյծ a. nourri d'herbage; d'herbe, d'herbage.

Խոտագէտ sm. herboriste, celui qui connaît les herbes.

Խոտալից a. plein d'herbes, de foin, herbeux.

Խոտակեր, աց a. qui mange de l'herbe, herbivore.

Խոտաճամբար, ոյ s. m. tas d'herbe, amas de foin.

Խոտաճարակ, աց a. qui mange de l'herbe, herbivore; qui pâture; — լինել՝ շրջել, manger de l'herbe, pâturer.

Խոտան, աց a. rejeté, mis au rebut, abject, vil, mauvais, méprisable, banal; — առնել, rejeter, réprouver; խոտանաւ, honteusement; avec excès.

Խոտավաճառ s. herboriste, celui qui vend des herbes.

Խոտաւէտ adj. herbeux, herbu.

Խոտաքաղ s. herboriseur; — լինել, herboriser.

Խոտեղէն, ղինաց a. d'herbe; s. herbage, légumes.

Խոտեմ, եցի va. rejeter, repousser par mépris, mépriser, déprécier, dépriser, dédaigner; — իմ vn. être rejeté, méprisé.

Խոտոր adj. oblique; détourné, égaré, erroné.

Խոտորաչափ, ու s. déclinateur.

Խոտորեմ, եցի. Խոտորեցուցանեմ, ուցի va. détourner, donner une autre direction, dérouter, égarer, dévoyer; fig. égarer, induire en erreur, ramener à d'autres sentiments; — զսիրտ, pervertir, dépraver le cœur.

Խոտորեցուցիչ s. celui qui détourne, pervertit ou égare.

Խոտորիմ, րեցայ vn. se détourner, dévier, s'écarter, s'égarer, se dévoyer, se fourvoyer; fig. s'égarer, se pervertir, se laisser aller; éviter, s'éloigner; — ի չարէ, se détourner du mal.

Խոտորնակ, աց a. oblique, transversal; — ou —ս adv. obliquement, de travers.

Խոտորնակի adv. obliquement, de travers, transversalement.

Խոտորնակիմ, ակեալ vn. se détourner, s'égarer, dévoyer.

Խոտորութիւն, Խոտորումն s. obliquité, inclinaison, déviation, diversion, écart; fig. égarement, dépravation.

Խոտուցք, ոցաց s. jarret; articulation.

Խոր, ոց a. profond; fig. profond, difficile à pénétrer; profond, grand, extrême; ի— adv. profondément; à fond; grièvement; ի— խոցել, percer jusqu'au fond du cœur, blesser ou piquer au vif, au cœur, navrer; ի— խոցիլ, être blessé au vif, au cœur, être touché ou piqué au vif de qch.; խաղացո ի խորն, avancer en pleine mer; ի— ձմերան, au cœur de l'hiver; ի— ամարան, au fort de l'été; — ի քուն լինել, dormir profondément; պեղել ի—, creuser profondément; — գիշեր՝ տգիտութիւն՝ վէրք, nuit, ignorance, blessure profonde.

Խորք, րոց s. abîme, gouffre; fond, profondeur, cavité; — ծովու, haute ou pleine mer; ի խորս, au large; ի խորս անտառին, dans le fond du bois; ի խորս քարայրին, au fond de la grotte; բանք նորա ի խորս սրտի իմոյ ազդեցին, ses paroles percèrent mon cœur; ի խորոց սրտէ, du fond du cœur; — խորհրդոց Աստուծոյ, les profondeurs des conseils de Dieu.

Խորաբանութիւն s. discours profond.

Խորագէտ a. d'un esprit profond; profond, prudent, sage; fin, rusé, habile, fourbe, artificieux, sournois; — քաղաքականութիւն, profonde politique.

Խորագիտութիւն sm. prudence, sagesse; finesse, ruse, fourberie.

Խորագոյնս adv. à fond, profondément.

Խորազգած a. profond, fin; — ցաւ, douleur profonde.

Խորազնին a. qui observe

minutieusement; — խուզարկու, grand observateur.

Խորաքննութիւն s. observation profonde, minutieuse.

Խորախորհուրդ a. qui réfléchit profondément, profond, mystérieux.

Խորախօս a. qui parle un langage profond; d'un langage profond, obscur; baragouineur, qui parle, prononce mal.

Խորակն a. qui a des yeux creux, renfoncés.

Խորաձոր, ոց s. profond ou creux vallon; a. qui a de profondes vallées; — հովիտ, vallée profonde.

Խորամանկ, աց a. rusé, fin, astucieux, fourbe, madré, matois, malin, roué; — կեղծաւորութիւն, profonde assimilation.

Խորամանկեմ, եցի. Խորամանկիմ, կեցայ vn. user de ruse, faire une fourberie, des fourberies, machiner, séduire, tromper, tramer.

Խորամանկութիւն s. ruse, finesse, artifice, astuce, menée, fourberie, rouerie, matoiserie.

Խորամէջ, Խորամիջոց a. qui est creux au milieu, concave.

Խորամուխ a. perçant, profond; — լինել, pénétrer, approfondir, s'enfoncer; — ինքնըս խաղալ, entrer trop avant dans, s'enfoncer; — լինել ի ցաւս, s'abîmer, se plonger dans sa douleur; — խոց, profonde blessure; — դրոշմել, faire une profonde impression, inculquer.

Խորամուտ V. Խորամուխ.

Խորայատակ a. dont le fond est profond; — գետ, fleuve profond.

Խորայոյզ a. qui cherche le fond, qui approfondit; — լինել, approfondir.

Խորան, աց s. tente, pavillon; la voûte du ciel, pavillon bleuâtre; autel; *գոգնոց —ի, devant d'autel; աւագ —, maître-autel; — վկայութեան, le tabernacle du témoignage, le tabernacle; — հարկանել, dresser une tente.

Խորանակար, աց s. qui coud, qui fait des tentes.

Խորանակից a. celui qui demeure sous la même tente.

Խորանաձեւ a. qui est en forme d'une tente, d'un pavillon.

Խորանամ, ացայ vn. devenir profond, se creuser, s'enfoncer.

Խորանայար a. qui dresse une tente.

Խորանայարկ a. dressé ou construit en forme d'une tente.

Խորանանման a. qui ressemble à une tente, à un pavillon.

Խորանաշէն V. Խորանայարկ.

Խորանապահ, աց s. garde des tentes.

Խորանարդ a. qui a la forme d'une tente, voûté; cubique; s. cube; — երկնից, la voûte

du ciel; — արմատ, racine cubique.

Խորանարդեմ, եցի va. cuber.

Խորանաւոր, աց a. celui qui demeure sous la tente.

Խորանափեղկ, ից s. fermeture d'une tente.

Խորաչափ, ի s. sonde, bathomètre.

Խորաչափեմ, եցի va. sonder.

Խորաչափութիւն s. sondage, bathométrie.

Խորաշուրթն a. qui a de grosses lèvres; qui parle, prononce mal.

Խորաջուր a. qui a beaucoup d'eau, très-profond.

Խորասոյզ, սուզի a. enfoncé, plongé; — աչք, yeux creux, enfoncés; — ի ցաւս, abîmé, plongé dans sa douleur; — ի թախիծս մտաց, replongé dans un abîme de remords; — առնել, plonger, submerger, couler bas; — լինել, plonger au fond, s'enfoncer, se plonger.

Խորասուզեմ, Խորասուզիմ V. Խորասոյզ առնեմ՝ լինիմ.

Խորարմատ a. qui a de profondes racines; — հաստատիլ՝ կանդաղիլ, jeter de profondes racines, prendre de solides racines.

Խորացուցանեմ, ուցի va. rendre profond, approfondir, enfoncer.

Խորափիտ sm. fosse, fossé, caverne.

Խորափոր a. creusé profondément, très-profond.

Խորաքանդակ a. gravé profondément; — փորագրութիւն, gravure en creux.

Խորաքննին a. profond, difficile à examiner; qui examine profondément.

Խորգ, ոց s. sac de pénitent, cilice, haire; ապաշխարել —ով; faire pénitence dans le cilice.

Խորգահանդերձ adj. vêtu d'un sac, d'un cilice.

Խորդ, ոց, ուց s. zool. grue.

Խորդամ, ացի vn. ronfler, râler.

Խորդածուկն, ծկան s. brochet.

Խորդացող s. ronfleur.

Խորդեան s. pl. les grues.

Խորդիւն, Խորդումն s. ronflement, râle, râlement.

Խորեմ, եցի va. rendre profond, creuser, approfondir; détourner, détourner à son profit, dérober, soustraire, commettre des concussions.

Խորթ, ոց a. beau-fils né d'un premier mariage; bâtard, naturel, illégitime; abâtardi, faux, altéré; s. zool. grue.

Խորթանամ, ացայ vn. s'abâtardir, dégénérer.

Խորթացուցանեմ, ուցի va. abâtardir, dénaturer, altérer.

Խորթութիւն s. bâtardise, abâtardissement.

Խորիմաց a. qui a un sens profond, profond, impénétrable.

Խորին a. profond; fig. pro fond, difficile à pénétrer; pro

fond, grand, extrême; — ականողիք, yeux creux.

Խորիչ s. concussionnaire.

Խորիսխ, բսխոյ s. rayon de miel, gaufré, gâteau de miel; gâteau; — մեղու, rayon de miel.

Խորխ, ի s. dépouille (d'un serpent, des insectes); dépouille, peau (d'une bête féroce); — խոզի, couenne.

Խորխանամ, ացայ vn. devenir comme la dépouille d'une bête féroce.

Խորխոլիմ, լեցայ vn. s'ébouler, s'affaisser.

Խորխոլումն s. éboulement, affaissement.

Խորխորատ, ից s. gouffre, abîme; creux, fossé.

Խորհ V. Խոկ.

Խորհիմ, հեցայ vn. penser, réfléchir, songer, méditer, raisonner; déterminer, concerter, convenir de qch., s'aviser, considérer; — խնոտիս, penser à des futilités, former de vains desseins; յայն խորհէր համապազ, il ne songeait qu'à cela; խորհէի սովորեցուցանել զքեզ, mon dessein était de vous habituer; խորհիմ մեկնել վաղիւ, je pense, je compte, je me propose partir demain; իխորհելն անգամ սոսկամ, je frissonne rien que d'y penser; — ընդ ումեք իհնարս, concerter avec qn. les moyens de; խորհէին ընդ միմեանս, ils pensaient en eux-mêmes.

Խորհուրդ, հրդեան, հրդոց s. pensée; pensée, dessein, idée, projet, intention; délibération, résolution, parti, conférence, conseil; avis, conseil; mystère, secret; symbole; sacrement; — առնել՝ իմէջ առնուլ՝ ունել, délibérer, considérer, réfléchir, conférer, prendre la résolution, une détermination ou un parti, se décider à, décider, arrêter, résoudre, prendre conseil, tenir conférence, entrer en conférence avec, concevoir ou former le projet de, se déterminer, se proposer; — տալ, donner conseil, conseiller; շրջել ի խորհրդոց, changer d'avis; շրջել զոք ի խորհրդոց, faire changer qn. d'avis, déconseiller, dissuader; — հարցանել, demander conseil ou avis à qn., le consulter; խորհրդեան դպիր, secrétaire; խորհրդով, de propos délibéré, à dessein, exprès; իմի — միաբանել, unir dans la même pensée; — իմիտս իմ անկաւ, j'ai eu l'idée, la pensée de, l'idée m'est venue; — կալաւ, il conçut le dessein; — չար, conseil pervers; — ի միտ եդի գիտել, j'ai conçu la pensée de savoir; մինչդեռ յայսմ խորհրդի էր, au milieu de ces pensées; — իմիտս եդեալ նոցա, ils ont eu l'idée, ils ont formé le dessein, ils ont pensé de; զյանդուգն զայն խորհեցաւ —, il conçut le hardi dessein de; — արարի ընդ միտս իմ, je consultai en moi-

même; փրկական —, le saint sacrement de l'Eucharistie.

Խորհրդաբար adv. mystérieusement; confidentiellement.

Խորհրդազգած a. initié aux mystères, initié, adepte; — առնել, initier aux mystères, initier; — լինել, être initié aux mystères, s'initier.

Խորհրդազգածութիւն sm. initiation.

Խորհրդածեմ, եցի vn. réfléchir, faire réflexion, des réflexions, considérer, méditer, penser, raisonner.

Խորհրդածու, աց a. s. celui qui pense, qui réfléchit; conseiller; initié; le célébrant.

Խորհրդածութիւն sm. réflexion, considération, méditation, pensée.

Խորհրդակալ, աց a. s. confident.

Խորհրդական, աց s. a. conseiller; mystérieux, mystique; emblématique; raisonnable, prudent.

Խորհրդականութիւն s. conseil, délibération; sagesse, prudence; mystère.

Խորհրդակատար, աց a. qui exécute les conseils, les mystères.

Խորհրդակիր adj. mystérieux.

Խորհրդակից s. conseiller, confident.

Խորհրդակորոյս adj. sans conseils, qui a perdu la tête, insensé.

Խորհրդակցիմ, ցեցայ vn. consulter, demander conseil à, prendre conseil de, conférer ou délibérer ensemble, se consulter.

Խորհրդակցութիւն s. consultation, conseil, conférence, délibération; confidence.

Խորհրդանոց V. Խորհրդարան.

Խորհրդապահ a. qui garde un secret, discret.

Խորհրդապահութիւն s. habitude de ne jamais dire son secret, discrétion.

Խորհրդատետր, ի s. missel.

Խորհրդատօնք, նից s. mystères; orgies, fêtes de Bacchus.

Խորհրդարան, աց s. conseil, assemblée, chambre.

Խորհրդաւոր, աց a. mystérieux, mystique; emblématique; — նշան՝ պատկեր, emblème.

Խործուիլ V. Լօշտակ.

Խործունծ s. garniture, serviette pour se garnir, linge.

Խորշ, ից s. angle, coin; niche; pli, repli, ride; compartiment, case; haie; imp. cassetin; ի—մի, dans un coin; — առնուն առագաստք, les voiles se gonflent, enflent; — զխորշիւ իջանել, se froncer, faire des plis, se plisser; խորշս խորշս գործել, froncer, plisser, faire des plis; —ս արկանել յայտս, rider les joues, le visage.

Խորշակ, աց s. hâle, chaud;

vent brûlant et malsain; — լինի, il fait chaud; — ժանտ, souffle empesté du Midi.

Խորշակահար a. hâlé, gâté ou endommagé par une chaleur excessive ou par un vent brûlant; — առնել, hâler; — լինել, se hâler.

Խորշակահարութիւն s. coup de soleil.

Խորշակառ լինիմ vn. se hâler.

Խորշանկեալ a. ridé; plissé.

Խորշանք, նաց s. aversion.

Խորշաւոր a. cellulaire.

Խորշաքարդ առնեմ՝ ժողովեմ va. plisser, retrousser.

Խորշեղէն adj. ondoyant, ondulé.

Խորշեցուցանեմ, ուցի va. faire éviter, éloigner.

Խորշիմ, շեցայ vn. éprouver de l'aversion, de la répugnance, prendre en aversion, répugner; éviter, se donner de garde, fuir, chercher à échapper à, s'éloigner; avoir honte, des égards; — յումեքէ, prendre qn. en grippe, l'éviter.

Խորշիւն s. bruit, murmure.

Խորշխորշան s. pli.

Խորշոմերես a. qui a le visage ridé, ratatiné.

Խորշոմիմ, եցայ vn. se rider, avoir des rides, se ratatiner, être ridé; — հանդերձից, faire des plis, faire la grimace.

Խորշումն s. aversion, répugnance; retenue, honte, égard.

Խորոպ s. pucelage.

Խորոպճին s. gynécée, harem, appartement des femmes.

Խորով V. Խորովումն.

Խորոված, ի s. rôti, viande rôtie.

Խորովանք, նաց s. prière, instance.

Խորովավաճառ, Խորովարար, աց s. rôtisseur.

Խորովեմ, եցի va. rôtir; frire, rissoler; — իտապակ, frire; ձուկն խորովեալ, poisson grillé.

Խորովիմ, վեցայ vn. souffrir, s'affliger, avoir de la pitié, s'attendrir; faire des instances, prier instamment; se rôtir.

Խորովումն, Խորովք s. action de rôtir; ի խորովս արկանել, rôtir, frire.

* Խորունկ V. Խոր, Խորին.

Խորութիւն s. profondeur.

Խորտաբորտ a. raboteux, scabreux, inégal, plein d'aspérités; —ք, lieux scabreux ou raboteux, aspérités, rugosités.

Խորտակեմ, եցի va. briser, rompre, casser, mettre en pièces, fracturer, fracasser, écraser; — զթշնամին, écraser, défaire, mettre en déroute l'ennemi; — զդուռն, enfoncer la porte; — զշղթայս, briser, rompre ses fers; — զգլուխ, casser la tête; — զգունդս, enfoncer, défaire les troupes; — իմ, vn. se briser, se casser, être cassé, défait.

Խորտակումն s. action de briser, brisement, fracture; échec, défaite, déroute.

Խորտիկ, տկի, տկաց s. mets, plat.

Խորտկարան, աց s. restaurant.

Խորտկարար, աց s. restaurateur.

Խորտկարարութիւն V. Խոհակերութիւն.

Խորք V. Խոր.

Խոց, ից, ոց s. blessure; a. blessé, percé; կարեվէր —, blessure mortelle; խորամուխ —, blessure profonde.

Խոցեմ, եցի va. blesser, percer, piquer; — Թափանցանց, transpercer; ի խոր —, V. Խոր.

Խոցոտեմ, եցի va. blesser, couvrir de blessures.

Խոցոտիչ a. blessant.

Խոցոտումն s. action de couvrir de blessures.

Խոցուած, ոց s. blessure.

Խոցումն s. action de blesser.

Խուեմ, եցի va. maltraiter, user de violence, vexer, malmener, tourmenter, faire un mauvais parti à, arranger, harceler.

Խուզակ լինիմ vn. chercher, fureter.

Խուզական a. curieux, qui recherche.

Խուզարկ լինիմ vn. faire des recherches, chercher, fureter, fouiller, scruter.

Խուզարկու, աց a. investigateur, fureteur, scrutateur, chercheur, observateur; — լինել, V. Խուզարկ.

Խուզեմ, եցի va. chercher, rechercher, fouiller, scruter, fureter, sonder, explorer; tondre, tonsurer; tailler, couper.

Խուզողութիւն s. recherche, investigation, curiosité.

Խուզումն s. recherche; — հերաց, tonsure.

Խութ V. Խոչ.

Խութք, խթոց s. écueil, récif, banc.

Խուժ, Խուժադուժ, ից a. barbare; barbare, rude, grossier, sauvage, cruel; խուժք եւ դուժք, les barbares.

Խուժական adj. barbare, grossier.

Խուժան, ի s. multitude, le bas peuple, populace, canaille; — աւերանաց զաշխարհիւ զեղուլ՝ ածել, ruiner, désoler le pays.

Խուժդուժ. ի խժդան եւ յոխորտի կալ, s'obstiner, s'opiniâtrer.

Խուժդուժ V. Խուժադուժ.

Խուժեմ, եցի vn. faire invasion ou irruption, fondre sur, se ruer, se jeter impétueusement sur, accourir en foule, affluer.

Խուժիկ a. barbare.

Խուլ, խլից a. sourd; * — ձեւանալ, faire la sourde oreille, faire semblant de ne pas entendre.

Խուլակոյր, կուրաց a. sourd et aveugle.

Խուլահամր, համերց adj. sourd et muet.

Խուխ, խխոց s. flegme, pituite.

Խուղ, խղից s. cabane.

Խուճապ, աւ sm. alarme, frayeur, épouvante; précipitation; confusion; —ք, fantôme.

Խուճապական a. alarmant, effrayant; précipité.

Խուճապանք, նաց s. alarme, frayeur, fuite précipitée.

Խուճապեմ, եցի. **Խուճապեցուցանեմ**, ուցի va. alarmer, effrayer, épouvanter, troubler; mettre en déroute, en fuite par la crainte, faire prendre la fuite précipitamment, presser, précipiter.

Խուճապիմ, պեցայ vn. s'alarmer, s'effrayer, hésiter, se troubler, s'embarrasser; prendre la fuite précipitamment.

Խումբ, խմբից s. groupe, troupe, bande, compagnie, régiment; — առնել, s'assembler, s'attrouper; — կղզեաց, groupe d'îles; ի խմբէ իմաստնոցն էր, il était du nombre des sages.

Խուն a. peu; — ինչ, — մի, adv. peu, un peu, tant soit peu; — ինչ ժամանակ, peu de temps; — ինչ իրք են, il y a peu de chose.

Խունաւագութիւն s. assaisonnement.

Խունկ, խնկոց s. encens; fig. encens, louange; — արկանել, encenser; — տալ, donner de l'encens à qn.; —ք անուշից՝ անուշունք, parfums, drogues aromatiques.

Խունկեղէգն V. Եղեգնախունկ.

Խուռն, խռան sm. foule, concours, presse, multitude, affluence, grande quantité; a. nombreux, beaucoup, dense, épais; adv. en foule, en masse; — բազմութիւն, une foule très-nombreuse, une grande foule; — բազմութիւն ժողովրդեան, affluence de peuple, concours immense; — հասանեն աստ օտարականք, les étrangers affluent ici; — բազմութեամբ, avec toute la multitude, en foule; ի խռան մարտին, dans le plus fort de la guerre, dans la mêlée; ի խռան սաստկացեալ մարտին, au plus fort de la mêlée; ի խռան, dans la foule; — ի —, pêle-mêle, en désordre.

Խուռներնթաց adv. de grand concours, en foule; — բազմութիւն, concours, affluence ou foule de monde.

Խուսափական a. évasif.

Խուսափանք, նաց s. évasion, fuite; subterfuge, tergiversation, escapade, échappée, faux-fuyant, réticence.

Խուսափեմ, եցի. **Խուսափիմ**, փեցայ vn. V. Խոյս տամ; tergiverser, éluder, user de réticence.

Խուսափու a. qui s'enfuit.

Խուսեմ, **Խուսխուսեմ** V. Խոյս տամ.

Խուրձն, խրձան, խրձունք, խրձանց s. botte, fagot, faisceau, gerbe; paquet; — թղթոց, liasse; մագնիսական —, faisceau aimanté.

Խուց, խցի s. chambre.

Խուփն, խփան s. couvercle.

Խոփ, ոց s. coutre, soc, tranchant de la charrue.

Խպիպ s. goître.

* Խպլիկ s. fantôme.

* Խպնիմ V. Ամաչեմ.

Խռիւ, ռուոց sm. buisson, broussailles, broutilles.

* Խռկամ V. Խորդամ.

Խռկեմ, եցի va. accumuler, entasser l'un sur l'autre, gorger.

Խռնդատ s. molène, bouillon-blanc.

Խռնեմ, եցի va. rassembler, réunir; — իմ, vn. se rassembler, s'attrouper, se presser, se presser en foule, s'empresser autour de qn., l'assiéger; խռնէր զնովաւ ժողովուրդն, le peuple fondait sur lui, se pressait autour de lui; խռնեցաւ պատերազմն, le combat s'engagea, on en vint aux mains.

Խռնջայլ, ի s. limace.

Խռով s. trouble, agitation, tumulte, émeute, sédition; a. troublé, agité; — արկանել, troubler, causer du trouble, exciter des séditions, former des factions, soulever, émeuter; — կալ ընդ ումեք, être brouillé ou se brouiller avec qn., être mal avec.

Խռովայոյզ a. qui excite le trouble, turbulent, séditieux, tumultueux.

Խռովասէր a. qui aime le trouble, turbulent, inquiet.

Խռովասիրութիւն s. amour du trouble.

Խռովարար, Խռովարկու a. s. turbulent, perturbateur, factieux, séditieux, remuant, brouillon, esprit brouillon, boute-feu.

Խռովեմ, եցի. Խռովեցուցանեմ, ուցի va. troubler, agiter, révolutionner, remuer, brouiller, jeter de la confusion; révolutionner, soulever, émeuter, bouleverser; inquiéter, alarmer; — զմիտս, troubler, détraquer l'esprit; — զսիրտ, alarmer, abattre le cœur.

Խռովեցուցիչ V. Խռովիչ.

Խռովիմ, վեցայ vn. se troubler, se bouleverser, s'agiter, s'émouvoir, s'inquiéter, se déconcerter, s'alarmer; խռովեալ ես, vous avez l'air tout interdit, tout ébouriffé.

Խռովիչ s. perturbateur; a. inquiétant, alarmant.

Խռովութիւն s. trouble, perturbation, agitation, confusion; révolution, soulèvement, sédition, émeute, désordre; ի խռովութեան են Արեւմուտք, tout se brouille en Occident; խոյզք խռովութեանց, troubles; —ս յուզել, exciter des troubles, faire du trouble.

Խռուանամ, ացայ vn. se dessécher, se faner, vieillir; խռուացեալ հերք, cheveux ébouriffés, hérissés.

Խռուատեսակ a. qui tient de la nature des broussailles.

Խռչակ V. Խռչափող.

Խռչակունք s. le tibia.

Խռչափող, ոյ s. larynx, arrière-bouche.

Խռպոտ a. rauque, désagréable; — ձայն, voix aigre.

Խսիր V. Փսիաթ.

Խստագոյնս adv. durement, sévèrement, avec rigueur, rigoureusement.

Խստակեաց a. qui mène une vie sévère.

Խստակրօն a. rigide dans ses mœurs, austère, rigide, dur; — առաքինութիւն, vertu austère.

Խստակրօնութիւն s. austérité.

Խստաձայն a. qui a un son, une voix désagréable, dur, rude.

Խստամբակ, Խստամբակութիւն V. Խեռ, Խեռութիւն.

Խստամբեր adj. austère, rude, dur.

Խստամբերութիւն s. austérité, mortification, macération.

Խստանամ, ացայ vn. durcir, se durcir, s'endurcir, devenir dur; s'obstiner, s'opiniâtrer, persister; traiter durement; — ումեք, traiter qn. sans pitié; — որովայնի, se constiper.

Խստաշունչ a. violent, impétueux, rigoureux.

Խստապարանոց, աց a. qui a le cou raide, indocile, entêté, rétif, tête dure; այր —, homme à tête dure.

Խստապարանոցութիւն sm. indocilité.

Խստապինդ a. très-dur.

Խստասէր adj. qui aime l'austérité.

Խստասիրտ adj. qui a le cœur dur, qui a un cœur endurci, impitoyable, insensible.

Խստասրտութիւն s. dureté de cœur, endurcissement.

Խստացուցանեմ, ուցի va. endurcir, durcir, rendre dur; — զորովայն, constiper; — զսիրտ, endurcir le cœur.

Խստացուցիչ a. qui endurcit; — որովայնի, astringent, restringent.

Խստաքար s. granit.

Խստերախ a. qui a la bouche dure, qui n'a point de bouche, indompté, indocile,' ardent, impétueux, rebelle; — երիվար, coursier fougueux.

Խստիւ adv. durement, rudement, rigidement, sévèrement, en toute rigueur, austèrement; — գնալ ընդ ումեք, rudoyer qn., le maltraiter, le mener tambour battant; — պատուհասել, punir rigoureusement, sévèrement.

Խստոստեայ a. qui a les branches dures.

Խստոր, ի s. ail.

Խստորուկ s. maladie vénérienne.

Խստութիւն s. dureté; inflexibilité, raideur, rudesse; sévérité, rigidité, rigueur; endurcissement, opiniâtreté; — որովայնի, constipation; — սրտի, endurcissement de

cœur ; — բարուց՝ օրինաց, austérité des mœurs, des lois.

Խտական a. condensable.

Խտականութիւն s. condensabilité.

Խտանամ, ացայ vn. se condenser, devenir compacte.

Խտացումն s. condensation.

Խտացուցանեմ, ուցի va. condenser.

Խտացուցիչ s. condensateur, condenseur.

Խտիղ V. Խտտիղ.

Խտիր, խտրոց s. différence, distinction ; nuance ; —ք, pronostic, augure, présage ; — զանազանութեան, distinction ; ոչ ինչ է — Տեառն ապրեցուցանել բազմօք կամ սակաւուք, il est également facile au Seigneur de donner la victoire à un grand ou à un petit nombre ; ոչ ինչ — դնել ընդ, ne mettre aucune différence entre, égaler ; չառնել —, ne pas faire de différence, de distinction.

Խտղեմ, եցի vn. chatouiller.

Խտղտանք V. Խտղտումն.

Խտղտեմ, եցի va. chatouiller ; fig. chatouiller, délecter, charmer, flatter.

Խտղտումն s. chatouillement ; fig. chatouillement, délectation, plaisir, charme.

Խտութիւն s. densité.

* **Խտուկ** s. chatouillement.

Խտպտանք, նաց s. mollesse ; tromperie, caresse insidieuse.

Խտտիղ, **Խտտղանք** V. Խտղտումն.

Խտտղեմ, եցի va. chatouiller ; — զաչս, éblouir les yeux.

Խտտղոտիմ, տեցայ vn. être chatouillé, se chatouiller.

Խտրադիմայ, ից a. physionomiste.

Խտրադիմայութիւն s. physiognomonie.

Խտրանք, անաց s. observances, observation ; superstition ; pronostic, augure, présage ; singularité, différence.

Խտրեմ, եցի va. discerner, distinguer, faire la différence ; observer, observer avec une attention scrupuleuse ; — զբարեկամն ի մարդելուզէ, distinguer l'ami d'avec le flatteur.

Խտրոց, աց s. espace, intervalle ; division, séparation ; différence.

Խտրութիւն s. différence, distinction.

Խրախ adj. joyeux, gai, enjoué ; — առնել, réjouir, égayer ; — լինել, se réjouir.

Խրախակից a. celui qui se réjouit avec un autre ; — լինել, se réjouir ensemble, partager la joie de.

Խրախամիտ V. Խրախ.

Խրախանամ, ացայ vn. se réjouir ; faire bonne chère, se régaler.

Խրախարար, աց a. réjouissant, joyeux.

Խրախճան V. Խրախճանք.

Խրախճանակից a. compagnon de festin ; — լինել, faire bonne chère, festin ensemble, se régaler ensemble.

Խրախճանասէր a. qui aime les festins, la bonne chère.

Խրախճանութիւն, Խրախճանք, նաց s. réjouissances, festin, bonne chère, banquet, régal; խնչոյք խրախճանաց, bonne chère, festin délicieux.

Խրախոյս, խուսի sm. cri d'encouragement, d'exhortation; encouragement, courage, exhortation; — տալ, donner ou inspirer du courage, encourager, relever ou soutenir le courage de qn., l'animer; — բառնալ, pousser des cris de courage; — առնուլ, prendre courage, s'animer.

Խրախութիւն s. réjouissances, festin, régal, bonne chère; joie, réjouissance; առնել ումեք —, donner un banquet à qn.

Խրախունք s. réjouissances, festin; խրախունս առնել, faire des réjouissances, faire un festin, faire ou donner un régal, festiner, régaler.

Խրախուսանք V. Խրախոյս.

Խրախուսեմ, եցի vn. s'exciter mutuellement par des cris, s'écrier, appeler à haute voix, adresser la parole en criant; va. encourager, inspirer ou donner du courage, relever le courage, ranimer, exhorter, fortifier; —իմ vn. prendre courage, s'animer; յԱստուած —, avoir confiance en Dieu.

Խրամ, ոց, ից s. tranchée, fossé, fosse; brèche; — հատանել, faire des fosses, une brèche.

Խրամակարկատ, ից a. celui qui répare une brèche; — առնել, réparer une brèche, une rupture.

Խրամահատ, աց a. celui qui fait des brèches, des fossés.

Խրամապահ, աց s. gardien d'une brèche, d'une tranchée.

Խրամատ, ից s. brèche, ouverture; fig. brèche, rupture.

Խրամատեմ, եցի va. faire une brèche; rompre, diviser, séparer, disperser; — զհամբաւ լաւութեան, rompre la barrière de l'honneur; — զգաղտնիս, entamer le secret.

Խրամատութիւն s. brèche, crevasse; rupture, division, séparation, parti.

Խրասախ, ից s. lieue.

Խրատ, ուց s. conseil, avis, avertissement, morale; leçon, réprimande, reproche; discipline, instruction; correction, punition; — տալ, donner des conseils, conseiller; faire la morale à qn.; տալ խրատս բարեաց, donner de bons conseils; —ք ուղղութեան, maximes de morale; — չար, mauvais conseil, conseil pervers.

Խրատաբանեմ, եցի va. donner des conseils, moraliser.

Խրատաբանութիւն s. conseil, avis, admonition.

Խրատական a. de conseil, didactif, moral, instructif.

Խրատատեաց a. celui qui déteste les conseils.

Խրատատու, աց a. celui qui donne des conseils.

Խրատեմ, եցի va. donner des conseils, conseiller; moraliser, faire la morale à qn.; donner une leçon, réprimander, corriger, châtier, punir; instruire, discipliner, former, dresser; խրատեալ ինմանէ, conseillé par lui.

Խրատիչ s. celui qui donne des conseils, qui instruit, qui châtie.

Խրատուկ, Խրատտու, աց a. celui qui donne des conseils.

Խրատտուութիւն s. l'action de donner des conseils, admonition, avertissement, avis.

Խրացք, ցից s. courroie, lacet; լուծանել զխրացս կօշկաց, délier la courroie de la chaussure.

Խրեմ, եցի va. engager un bateau dans le sable, le faire échouer, engraver; —իմ vn. s'enfoncer dans le sable, s'engraver, s'échouer, s'embourber.

Խրթին a. obscur, sombre; fig. obscur, qui n'est pas bien intelligible, difficile à comprendre,

Խրթնաբան, ից a. qui a un langage obscur.

Խրթնաբանութիւն s. obscurité du langage.

Խրթնանամ, ացայ vn. s'obscurcir; perdre son éclat; se relâcher, se défigurer, se gâter; être difficile à comprendre.

Խրթնացուցանեմ, ուցի va. obscurcir; faire perdre son éclat, défigurer, gâter, dégrader, déshonorer; — զփառս, ternir la gloire.

Խրխնջեմ V. Խխնջեմ.

Խրխնջիւն V. Խխնջիւն.

Խրձանամ, ացայ vn. devenir comme un faisceau, être lié en faisceau.

Խրճիթ, ճթաց s. hutte.

Խրշմերես V. Խորշոմերես.

Խրոխտ, ից, աց. Խրոխտական a. impérieux, fier, altier, hautain, hardi, courageux.

Խրոխտ, Խրոխտաբար adv. avec un air fier, fièrement; խրոխտս բարբառել, parler fièrement.

Խրոխտալիր adj. plein de fierté.

Խրոխտաձայն a. qui parle avec un ton suffisant, d'un air fier.

Խրոխտամ, ացի. Խրոխտանամ, ացայ vn. porter la tête haute, avoir l'air de défier tout le monde, prendre un air impérieux, faire le brave, se rengorger, faire le fier, le dédaigneux, faire claquer son fouet, prétendre, être fier, arrogant.

Խրոխտանք V. Խրոխտումն.

Խրոխտապանծ a. présomptueux, fier, altier, superbe, tranche-montagne.

Խրոխտիմ V. Խրոխտամ.

Խրոխտումն s. fierté, bravade, présomption, hauteur, morgue; չզիջանել ի խրոխտմանէն, ne perdre rien de sa fierté.

Խրուկ V. Կինաբարիս

Խրումն s. engravement.

Խրուտք, տից s. banc de sable, sablière.

Խրչան a. ombrageux.

Խրտնում V. Խրտչիմ.

Խրտուիլ s. épouvantail; դոյզն ինչ —, un rien.

Խրտուցանեմ, ուցի va. donner de l'ombrage, effaroucher, offusquer.

Խրտչիմ, տեայ vn. prendre de l'ombrage, s'effaroucher.

Խցանեմ V. Խնում.

Խցարգել, Խցաւոր a. renfermé dans sa chambre, dans une chambre.

Խցիկ, ցկան s. m. petite chambre, cabinet, cellule.

Խցում s. obstruction, engorgement.

Խփանեմ, խփի. Խփեմ, խփեցի va. couvrir, mettre un couvercle; fermer.

Խփընկէց a. qui jette le couvercle.

Խօթ, ից a. malade, indisposé, infirme; — է, il est —.

Խօթամիտ a. qui a l'esprit malade, sot, nigaud, stupide.

Խօթանամ, ացայ vn. être malade, indisposé, tomber malade.

Խօթապատճառս լինիմ vn. faire le malade.

Խօթասիրտ a. insensé, stupide, lourd, paresseux.

Խօթութիւն s. maladie, indisposition, infirmité.

Խօլ, աց a. sot, fou, insensé, déraisonnable, absurde, folâtre; առատութիւն, profusion; — մանկութիւն, imprudente jeunesse; ընդ —, sans raison, follement, inconsidérément.

Խօլական V. Խօլ; — երկիւղ, terreur panique; — տխտ, folle passion; — խնդութիւն, joie folâtre.

Խօլանամ, ացայ. Խօլիմ, եցայ vn. devenir fou, déraisonner.

Խօլութիւն s. folie, sottise.

Խօշիւն s. bruit, murmure.

Խօս V. Խօսք.

Խօսակից a. celui qui parle avec un autre; — լինել, s'aboucher avec qn., s'entretenir ensemble, causer, converser ou lier conversation avec.

Խօսակցիմ V. Խօսակից լինիմ.

Խօսակցութիւն s. conversation, entretien, causerie; dialogue.

Խօսարան, աց s. langue, bouche; parloir.

Խօսեալ a. fiancée, promise.

Խօսելի a. celui qui parle.

Խօսեցեալ V. Խօսեալ.

Խօսեցուցանեմ, ուցի va. faire parler, faire causer.

Խօսիմ, սեցայ vn. parler, causer, discourir, porter la parole; fiancer, promettre en mariage; négocier, traiter; — զհաշտութիւն՝ զխաղաղութիւն՝ զհաշտութիւն խաղաղութեան, faire ou conclure la paix, traiter de la paix; — ձայնու, chanter; — լեզուս՝ լեզուս, parler des langues; — ուղիղ, parler distinctement; — եզակի, tutoyer; — կալայ ընդ նմա,

je lui adressai la parole ; — սպառնալեօք, parler avec menaces, montrer les dents ; տալ — զանձնէ, faire parler de soi ; — զքաղաքականութենէ, parler politique ; * քթէն —, parler du nez ; * այլ ասոր վերայ չխօսիմք, n'en parlons plus.

Խօսնակ, աց s. médiateur, intercesseur ; défenseur, avocat ; fig. coq.

Խօսնակից s. négociateur, parlementaire ; — լինել, parlementer, négocier, traiter.

Խօսնայր, առն s. le fiancé, le prétendu.

Խօսող, աց s. parlant ; parleur, disert, éloquent.

Խօսողութիւն s. faculté de parler.

Խօսումն s. fiançailles.

Խօսուն, սնոց a. doué de la faculté de parler, doué de raison, raisonnable.

Խօսք, սից s. parole, langage, propos ; entretien, conversation ; discours, traité ; parole, promesse ; bruit, nouvelle ; խօսս արկանել՝ առնել, parler, causer ; խօսս առնել՝ գնել, composer, écrire ; ի խօսս առնել, faire parler ; ի խօսս գալ՝ մտանել, se mettre à parler, à causer, s'entretenir ; — ընդ Աստուծոյ, prière ; — հաւու, chant du coq ; կարճել զխօսս ուրուք, interrompre qn. ; — քո յայտ առնեն զքեզ, votre langage vous trahit ; * —ը կտրել, rompre la parole, interrompre ; * մէկ — ունենալ, n'avoir qu'une parole ; * — ուզել, demander la parole ; * —ը ձերն է, vous avez la parole ; * —ը ետ առնուլ, retirer sa parole ; * —ը բռնել, խօսքին վերայ կենալ, tenir sa parole ; * —ը չբռնել, խօսքին վերայ չկենալ, ne pas tenir sa parole, manquer à sa parole, manquer de parole ; * — տալ, donner sa parole, promettre ; * խօսքս — է, ma parole d'honneur ; * պատուոյս վրայ — կուտամ, je vous donne ma parole d'honneur ; * — բանալ, entamer la conversation, amener la conversation sur ; * — մը ելաւ, un bruit s'est répandu, le bruit a couru ; խօսքի տէր, homme de parole.

Խօսօղ V. Խօսող.

Ծ (dza) s. quatorzième lettre de l'alphabet et neuvième des consonnes ; cinquante, cinquantième.

Ծագ, ագ sm. extrémité, pointe, point, sommet, bout ; fin, comble ; ծագէ ի—, d'une extrémité à l'autre, d'un bout à l'autre ; — մատին, le bout du doigt; մինչեւ ի ծագս երկրի, jusqu'aux extrémités de la terre ; ծագաց ի ծագս, d'une extrémité à l'autre ; — լերանց, le sommet des montagnes ; ածել ի— կատարման, mener à la dernière perfection ; լինել ի— փառաց, être à l'apogée de sa gloire ; — մեծութեան, le faîte des grandeurs.

Ծագեմ, եցի va. élever, faire naître, produire ; vn. V. Ծագիմ; ծագէ առաւօտն՝ արեգակն, le jour, le soleil paraît.

Ծագեցուցանեմ V. Ծագեմ.

Ծագիմ, գեցայ vn. se lever, poindre, commencer à paraître, se montrer, paraître; naître, émaner, tirer son origine, sortir, descendre, provenir, résulter, dériver de ; ի— առաւօտուն, au point du jour ; ի— արեգական, au lever du soleil ; ի ծագելոյ առաւօտուն, depuis le point du jour ; արդարքն ծագեսցեն իբրեւ զարեգակն, les justes resplendiront comme le soleil; ծագեցաւ արեգակն, le soleil s'éleva, parut.

Ծագումն s. lever, action de se lever, de se montrer; naissance, origine, source; — արեգական՝ արեւու, le lever du soleil; զ— ունել, descendre, tirer son origine.

Ծալ s. pli, repli; pliage; — առնուլ, — ի— առնուլ, onduler, ondoyer, flotter.

Ծալած, ոց s. pli; * a. plié.

Ծալածոյ, ից a. plié; pliant; — աթոռ, siége pliant, pliant.

Ծալեմ, եցի va. plier, replier; mettre en double.

Ծալիչ s. plioir.

Ծալող s. plieur, plieuse.

Ծալումն s. pliage.

Ծալք V. Ծալ.

Ծախ, ուց s. dépense, frais; consommation, consomption; * vente; ծախս առնել, faire des dépenses, des frais; առնել ծախս մեծամեծս, faire de grandes dépenses; սակաւ ծախիւք, à peu de frais; ծախիւք իւրովք, à ses frais; ծախիւք իմովք, à mes frais, à mes dépens; ծախիւք ազգին՝ բարեկամին, aux frais de la nation, de son ami; մանր —, menus frais; * —ք ընել, faire des frais; տարապայման —ք, dépense exorbitante; առանց ծախուց, sans frais; տարապարտ՝ աւելորդ —ք, dépenses inutiles, superflues.

Ծախեմ, եցի va. dépenser, faire des dépenses; dépenser, consommer, consumer, épuiser, absorber, dévorer; * vendre; — զժամանակն՝ զինչս, dissiper son temps, son bien; հրով —, consumer par le feu; — առաւել քան զսովորականն, dépenser plus que de coutume, se mettre en frais.

Ծախիչ a. s. celui qui consume, qui épuise, consommateur; dévorant; corrosif.

Ծախումն s. consommation, consomption; corrosion.

Ծախք V. Ծախ.

Ծածանիմ, նեցայ vn. onduler, ondoyer, flotter, faire des ondulations, s'agiter.

Ծածանումն s. ondulation, agitation.

Ծածկաբար adv. secrètement, en secret, en cachette.

Ծածկագէտ a. qui connaît les secrets.

Ծածկամիտ a. qui cache son dessein, sa pensée, dissimulé, indéchiffrable; — այր, homme caché.

Ծածկանք, նաց s. chose cachée, secret.

Ծածկապէս V. Ծածկաբար.

Ծածկատես, աց a. qui voit les secrets.

Ծածկարան, աց s. couverture de lit, couvre-pied.

Ծածկելիք, լեաց s. couverture, couvercle.

Ծածկեմ, եցի va. cacher, couvrir, soustraire à la vue; sacher, celer, voiler, dissimuler.

Ծածկիչ s. celui qui cache; couverture, couvercle.

Ծածկոյթ, կութի. Ծածկոց, աց s. couverture, enveloppe; — աթոռոց, housse.

Ծածկութիւն s. action de cacher; secret, mystère; couverture.

Ծածուկ a. caché, secret, occulte; furtif, clandestin; — ou ի— adv. secrètement, en cachette; — հրամանք վերին Տեսչութեան, les ordres secrets de la divine Providence; —ք, s. endroit caché, cachette; les secrets.

Ծակ, ուց sm. trou; ouverture; — բանալ, faire un trou; *—ը գոցել, boucher le trou.

Ծակախիթ լինիմ vn. se renfermer, se tapir, se fourrer ou se cacher dans un trou, dans un lieu reculé.

Ծակամուտ a. qui entre dans un trou; — առնել, faire entrer dans un trou; — լինել, entrer dans un trou.

Ծակեմ, եցի va. trouer, faire un trou, percer, forer, perforer; —իմ, vn. se trouer, percer; ծակեցաւ պալարն, l'abcès a percé.

Ծակիչ a. perçant, perforant.

Ծակոտ a. troué, percé; poreux.

Ծակոտեմ, եցի va. trouer, percer.

Ծակոտկեան, Ծակոտկէն a. poreux, spongieux; à jour.

Ծակոտկենութիւն s. porosité.

Ծակտի, տեաց s. pore.

Ծակումն s. percement, perforation.

Ծաղաքար, աց s. pâtissier.

Ծաղաքարութիւն s. pâtisserie.

Ծաղիկ, ղկան, ղկի, ղկանց s. fleur; méd. petite vérole, variole; իծաղկի հասակին, dans la fleur de l'âge, de son âge, à la fleur de ses jours; ի— մանկութեան, dans la fleur de la jeunesse; ծաղկունս սփռել՝ ցանել, répandre, parsemer des fleurs; ծածկել զերկիր ծաղկօք, joncher la terre de fleurs; գեղեցիկ՝ հոտաւէտ՝ քաղցրահոտ՝ անհոտ՝ դեռափթիթ՝ գեղափթիթ՝ գողտր՝ գեղափայլ՝ Թարշամ՝ քաղցր՝ սիրուն՝ երփներանգ՝ կարմրագեղ՝ պարզ՝ սուտ կամ կեղծ —, belle ou charmante, odorante, parfumée, inodore, nouvelle ou naissante, épanouie ou éclose, tendre, brillante, flétrie ou pâlissante, douce, aimable, émaillée, vermeille, simple, artificielle; քաղցրաբոյր հոտ ծաղկանց, le doux parfum des fleurs; փԹԹին՝ Թարշամին ծաղկունք, les fleurs s'épanouissent, se fanent; * — բանալ, fleurir.

Ծաղկաբեր, **Ծաղկաբուղխ** a. florifère, qui produit des fleurs.

Ծաղկագործ, աց s. fleuriste, qui fait des fleurs.

Ծաղկադարման, ի s. fleuriste.

Ծաղկադարմանութիւն s. floriculture.

Ծաղկազարդ a. orné de fleurs, émaillé de fleurs; s.

Pâques fleuries, le dimanche des Rameaux.

Ծաղկազարդեմ, եցի va. orner de fleurs.

Ծաղկազգեաց ou **Ծաղկազգեստ** a. revêtu de fleurs, fleuri.

Ծաղկազերծ a. dépouillé de ses fleurs, défleuri; — լինել, défleurir, perdre ses fleurs.

Ծաղկազուարճ a. fleuri, florissant.

Ծաղկաթափ լինիմ vn. faire tomber ses fleurs, défleurir.

Ծաղկաժողով a. qui cueille des fleurs; — առնել, cueillir des fleurs.

Ծաղկալից a. plein de fleurs, fleuri.

Ծաղկածին a. qui fait naître, qui produit des fleurs.

Ծաղկակալ, ի s. vase à fleurs, jardinière.

Ծաղկահամ a. qui a le goût des fleurs.

Ծաղկահիւս a. tressé de fleurs.

Ծաղկահոտ a. qui a l'odeur des fleurs; — ըմպելի, liqueur parfumée; — գինի, vin exquis.

Ծաղկաձեւ a. en forme de fleur.

Ծաղկանոց V. **Ծաղկոց**.

Ծաղկապսակ a. couronné de fleurs; s. couronne de fleurs.

Ծաղկավաճառ, աց s. marchand de fleurs, marchand fleuriste.

Ծաղկասէր a. amateur des fleurs.

Ծաղկասփիւռ a. parsemé, couvert de fleurs.

Ծաղկաւէտ adj. rempli ou émaillé de fleurs, fleuri, fleurissant, florissant.

Ծաղկափթիթ a. épanoui de fleurs, en fleurs, fleuri.

Ծաղկաքաղ a. s. qui cueille des fleurs; qui fait des extraits, compilateur; s. extrait; recueil des extraits, anthologie; — առնել, cueillir des fleurs; extraire, faire un extrait, compiler; — երթալ մեղուաց, butiner.

Ծաղկեայ, **Ծաղկեղէն** a. de fleurs, fait de fleurs; brodé de fleurs.

Ծաղկեմ, եցի vn. fleurir, être en fleur; fig. fleurir, être florissant, prospérer; s'épanouir, devenir serein, exprimer la joie; — ալեաց, blanchir, grisonner; ծաղկեն տակաւ հերք նորա, ses cheveux commencent à blanchir; ալիք քոյին ծաղկեալք, vos cheveux blancs.

Ծաղկեցուցանեմ, ուցի va. faire fleurir, rendre fleurissant.

Ծաղկիմ V. **Ծաղկեմ**; սրտի բերկրեցելոյ երեսք ծաղկին, la joie du cœur brille sur le visage; ծաղկին ամենայն ազգք արուեստից, tous les arts fleurissent.

Ծաղկընկէց a. dont les fleurs sont tombées, défleuri; — լինել, défleurir.

Ծաղկոց, աց s. jardin de fleurs, parterre.

Ծաղկոտ V. **Ծաղկաւէտ.**

Ծաղր, ղու s. ris, rire; risée, raillerie, dérision, moquerie; — առնել, se rire de, railler, tourner en ridicule ou en dérision, faire la nique à qn., se moquer de lui, le ridiculiser; — առնելզոք յայտ յանդիման, rire au nez de qn., se moquer de lui en face; — լինել՝ կալ, être raillé, moqué, être l'objet de la risée de, s'exposer à la risée de; զծաղու գալ, rire, éclater de rire; V. Ծանակ.

Ծաղրաբան, ից a. plaisant, badin, esprit badin, facétieux.

Ծաղրաբանեմ, եցի vn. plaisanter, badiner, faire le badin.

Ծաղրաբանութիւն s. plaisanterie, badinage, badinerie.

Ծաղրալից a. risible, ridicule, burlesque.

Ծաղրախառն adv. en riant.

Ծաղրածու, աց a. qui vous fait rire, badin, plaisant, facétieux, bouffon, goguenard,

Ծաղրածութիւն s. badinage, lazzi, bouffonnerie, goguenardise.

Ծաղրական a. risible, ridicule, burlesque,

Ծաղրականութիւն s. ridiculité.

Ծաղրանկար, ի s. caricature.

Ծաղրասէր a. qui aime à rire, goguenard, plaisant.

Ծաղրեմ V. **Ծաղր առնեմ.**

Ծաղք s. pâtisserie, gâteau.

Ծամ s. chevelure, cheveux; կեղծ —, perruque,

Ծամածուռ a. tortueux, sinueux, tortillé, entortillé.

Ծամածռեմ, եցի va. tortiller, entortiller; — դէմս, faire la grimace, des grimaces.

Ծամածռութիւն s. tortuosité, sinuosité; fig. grimace.

Ծամակալ, աց s. bandeau pour attacher les cheveux sur le front.

Ծամելի, ելոյ, ելեաց s. mâchoire.

Ծամեմ, եցի va. mâcher.

Ծայր, ից s. bout, extrémité; sommet, cime, pointe; le plus haut point, le plus haut degré; comble, excès; — ի—, d'un bout à l'autre, d'une extrémité à l'autre, de point en point, bout à bout; ի ծայրն հասանել, monter à son plus haut point, atteindre le maximum; բաղել զսաղմոսն — ի—, réciter tout le psautier; ի— չարեաց հասուցանել, pousser à bout.

Ծայրագոյն a. suprême, extrême; — քաղաքականութիւն, extrême, profond politique.

Ծայրադիր s. allonge, rallonge.

Ծայրալիր a. plein d'un bout à l'autre, comble; — պարապմամբ, en détail, dans tout son détail, de point en point.

Ծայրակարմիր a. dont les extrémités sont rouges; — արեգակն, soleil levant.

Ծայրակոտոր a. cassé par le bout, mutilé, tronqué; — առնել, casser par le bout, mutiler, tronquer.

Ծայրակտուր a. coupé par le bout, mutilé, tronqué; — առնել, couper par le bout, mutiler, tronquer, estropier.

Ծայրայանգ, աց s. refrain.

Ծայրայեղ a. extrême, excessif, trop; — խոտորմունք, les extrémités, l'excès; — մոլորութիւն, excès; — լինել խսէր՝ յատելութիւն, aimer, haïr à l'excès; — իշխանութիւն, autorité poussée trop loin, trop grande autorité; — անչափութիւն, extrémité, excès; — զառածանել իւիք, pousser qch. trop loin, en abuser; ի— խոտորմունս զառածանել, se porter à des extrémités, se laisser aller à des excès.

Ծայրանամ, ացայ vn. arriver au plus haut point, au comble de, être au comble de, exceller.

Ծայրանուն s. acrostiche.

Ծայրատեմ V. Ծայրակտուր առնեմ.

Ծայրատութիւն s. mutilation.

Ծայրացեալ a. extrême; — քաղաքականութիւն, politique profonde.

Ծայրաքաղ առնեմ V. Ծայրակտուր առնեմ.

Ծայրաքաղաք s. acropole.

Ծայրաքաղութիւն V. Ծայրատութիւն.

Ծայրինք s. arith, les extrémités.

Ծանակ, աց a. ridicule, ignoble, ignominieux; — ou ծաղր եւ — առնել, couvrir ou chamarrer qn. de ridicules, se moquer de lui, le tourner en ridicule, le railler.

Ծանականք, նաց s. ignominie, déshonneur, opprobre, infamie, honte, action honteuse, affront, turpitude.

Ծանակեմ, եցի va. couvrir de honte, déshonorer, tourner en ridicule; — իմ, vn. se déshonorer, se couvrir de honte; faire des actions honteuses.

Ծանակութիւն V. Ծանականք.

Ծանծաղ, աց a. qui n'est pas profond, bas, guéable; s. bas-fond; fig. ի— հանել, tirer de, débarrasser, soulager; ի— ելանել, se débarrasser, se sauver, se soulager.

Ծանծաղամիտ adj. léger, éventé, évaporé, vain, écervelé, freluquet, d'une haute crédulité.

Ծանծաղամտութիւն s. légèreté, vanité.

Ծանծաղասիրտ V. Ծանծաղամիտ.

Ծանծաղուտ a. bas, qui n'est pas profond; —ք, s. bas-fond.

Ծանծաքեմ, եցի va. mâchonner.

Ծանուցագիր, գրոյ s. avis.

Ծանուցանեմ, ուցի va. avertir, faire savoir ou connaître, annoncer, signaler, donner avis, notifier, déclarer, faire part, mander; կանխաւ ծանուցանել ումեք, prévenir qn., l'avertir d'avance.

Ծանուցումն s. avis, an-

nonce; déclaration; notification; — առնել՝ *ընել, faire une annonce, annoncer.

Ծանր, նու, նունք, նունց a. pesant, lourd; grave, accablant, onéreux, fatigant, pénible, gênant, triste; grave, sérieux, important, considérable; grave, sérieux, réfléchi; grave, intense, fort, violent; lent, paresseux; fort (en parlant des odeurs); dur, difficile (en parlant de l'ouïe); — հարուած, coup violent; — քուն, sommeil profond; — կերակուր, aliment lourd; — շունչ, mauvaise, forte haleine; — թուիլ, se fâcher, avoir de la peine, être peiné, être fâché ou mécontent de, voir avec peine; déplaire, paraître incommode; ծանունս սխալել, se tromper grandement; — է ինձ, c'est un sacrifice, c'est grave pour moi.

Ծանր, **Ծանունս** adv. lourdement, pesamment; gravement, grièvement, profondément, fortement, sérieusement, péniblement.

Ծանրաբարոյ a. qui a un caractère grave, sérieux, grave.

Ծանրաբարոյութիւն s. gravité, sérieux.

Ծանրաբեկ a. accablé, succombant sous le poids.

Ծանրաբեռն, ռինք, ռանց a. qui porte un pesant fardeau, lourd, onéreux, accablant; surchargé, accablé.

Ծանրաբեռնեմ, եցի va. accabler sous le poids, surcharger.

Ծանրաբեռնի, նեաց a. surchargé; — առնել, surcharger.

Ծանրաբեռնութիւն s. surcharge.

Ծանրաբերձ a. pesant, lourd.

Ծանրագին, գնի a. cher, coûteux, de grand prix, précieux; ծանրագնի գնել՝ վաճառել, acheter, vendre cher.

Ծանրագնաց a. qui marche lentement, lent.

Ծանրագործ a. scélérat.

Ծանրաթախիծ a. accablé de tristesse, fort triste, mélancolique; — տրտմութիւն, grand chagrin, profonde tristesse.

Ծանրալեզու a. qui parle avec difficulté; — լինել, avoir la langue épaisse, avoir de la difficulté à parler.

Ծանրալուծ a. dont le joug est pesant, accablant.

Ծանրալուր a. qui a l'ouïe dure, dur d'oreille, sourdaud.

Ծանրախաղաց V. **Ծանրագնաց**.

Ծանրախօս a. qui parle lentement; qui parle avec difficulté.

Ծանրախօսութիւն s. difficulté pour parler, pour s'exprimer.

Ծանրակաց a. posé, sérieux.

Ծանրակիր a. pesant, lourd; insupportable.

Ծանրակշիռ a. qui pèse lourd, d'un grand poids.

Ծանրաձայն a. qui a la voix grave ou forte.

Ծանրամարմին a. au corps pesant.

Ծանրանամ, ացայ vn. s'appesantir, devenir lourd, s'alourdir ; s'aggraver, devenir plus grave, plus pénible, plus poignant; se fâcher, s'irriter, voir avec peine; ծանրացեալ հոգոց, accablé de soucis, d'affaires; ծանրացեալ էր հասակաւ, il avait un grand âge; ծանրացեալ ալեօք, accablé sous le poids des années; պատասխանել հազ ծանրացաւ, à peine il a daigné répondre; ծանրացաւ պատերազմն ի վերայ նորա, tout le poids de la bataille tomba sur lui; — ումեք, être à charge à qn., l'importuner; ծանրացեալ էին աչք նորա, il avait les yeux appesantis.

Ծանրանաւեմ, եցի vn. naviguer lentement.

Ծանրանդամ a. aux membres pesants.

Ծանրաշարժ a. qui se meut lentement, lent; difficile à remuer.

Ծանրաշնչութիւն s. asthme, courte haleine.

Ծանրաշունչ a. asthmatique.

Ծանրաչափ, ի s. baromètre.

Ծանրաչափական a. barométrique.

Ծանրասիրտ a. qui a le cœur lourd, insensible, endurci.

Ծանրասրտութիւն V. Խստասրտութիւն.

Ծանրաստամոքս a. qui a l'estomac chargé.

Ծանրատաղտուկ a. qui est à charge, ennuyeux, insupportable, importun, assommant.

Ծանրարթուն a. difficile à réveiller.

Ծանրացասումն a. outré, enflammé ou transporté de colère; — լինել, être très en colère, fort irrité, être furieux, hors des gonds, jeter feu et flamme, se livrer à de grands emportements; — եմ, je suis outré, furieux.

Ծանրացուցանեմ, ուցի va. appesantir, aggraver, alourdir.

Ծանրացուցիչ a. aggravant; — հանգամանք, circonstances aggravantes.

Ծանրաքայլ a. d'un pas lent, tardif.

Ծանրաքուն a. qui a un sommeil profond.

Ծանրեմ, եցի. Ծանրիմ, եցայ vn. s'appesantir, s'alourdir.

Ծանրութիւն s. pesanteur, gravité; lourdeur; appesantissement; poids, charge; grièveté, gravité, importance; pesanteur, malaise, accablement; gravité, caractère grave, sérieux; — գլխոյ՝ ստամոքաց, pesanteur de tête, d'estomac; — լսելեաց, dureté de l'ouïe; — լեզուի, pesanteur de langue, difficulté à s'exprimer.

Ծանօթ, ից a. connu, reconnu, notoire, connaissable; s. connaisseur ; connaissance, ami; indice, signe; —ք մեր, nos connaissances, les personnes de notre connaissance; —ս տալ, donner connaissance,

faire connaître, signaler, désigner, découvrir; —ս տալ զանձնէ, se faire connaître; իծանօթումն՝ իծանօթս գալ, être connu, parvenir à la connaissance, se manifester; — լինել, connaître, savoir, être connaisseur.

Ծանօթական a. connu.

Ծանօթանամ, ացայ vn. prendre connaissance de, s'informer de; faire connaissance avec qn., faire sa connaissance.

Ծանօթարար s. annotateur.

Ծանօթացուցանեմ, ուցի va. faire faire la connaissance, faire connaître, donner connaissance; — զանձն, se faire connaître.

Ծանօթաւոր, ազ a. connu.

Ծանօթոյք s. connaissance; ծանօթոյս լինել, connaître, être connaisseur.

Ծանօթութիւն sm. connaissance, notion; connaissance, familiarité, liaison; note, annotation; յիմ — եկն, est parvenu à ma connaissance; գալ ի— ուրուք, faire la connaissance de qn., le connaître; —ս առնել՝ յաւելուլ, faire des notes, annoter.

Ծառ, ոց s. arbre; ծերունաւուրց՝ զառամ —, vieux —; մատաղատունկ —, jeune —; ծաղկին —ք, les arbres fleurissent; փթթին —ք ծաղկօք, ծաղկազարդին —ք, les arbres s'ornent ou se couronnent de fleurs; յօտել՝ յապաւել զ—, tailler, élaguer.

Ծառաղարման, ից s. arboriste.

Ծառաղարմանութիւն s. arboriculture.

Ծառախիտ a. qui abonde en arbres, bien boisé, couvert d'arbres, touffu.

Ծառայ, ից s. domestique, serviteur, garçon, valet; իբրաց արձակել զամենայն զծառայս, faire maison nette; նորոգել զամենայն զծառայս, faire maison neuve; արձակել զ—, congédier, remercier ou renvoyer un domestique; — առնուլ, prendre un domestique; լաւ՝ հաւատարիմ —, bon, fidèle domestique; վարձ —ի, gages.

Ծառայաբար adv. comme un domestique, servilement.

Ծայառաբարոյ, ից a. qui a le caractère, les mœurs d'un domestique, servile.

Ծառայազուն, զանց. Ծառայածին, ծնաց a. s. de naissance servile.

Ծառայական a. de domestique, servile.

Ծառայակերպ a. qui a l'air d'un domestique.

Ծառայակից s. conserviteur, compagnon de servitude, de service.

Ծառայամիտ a. qui a des sentiments serviles, qui a l'âme servile.

Ծառայանամ, ացայ vn. être serviteur, domestique, servir.

Ծառայապէս V. Ծառայաբար.

Ծառայատոհմ a. né de race servile.

Ծառայեմ, եցի vn. servir.

Ծառայեցուցանեմ, ուցի va. faire servir; asservir, réduire en servitude.

Ծառայեցուցիչ a. celui qui asservit.

Ծառայորեար, երոյ s. pl. les serviteurs, domestique.

Ծառայութիւն s. service; servitude; domesticité; ի— արկանել՝ կացուցանել՝ նուաճել, իշխարկի —ն կացուցանել, réduire ou mettre en servitude, faire servir, subjuguer; — մատուցանել, rendre service.

Ծառանամ, ացայ vn. s'élever comme un arbre, devenir comme un arbre; — ցեռաց, se hérisser, se dresser.

Ծառաստան V. Ծառաստունկ.

Ծառատած, ից s. arboriste.

Ծառատածութիւն s. arboriculture.

Ծառատունկ, տնկոց s. lieu planté d'arbres, boulevard; bois, bocage.

Ծառացուցանեմ, ուցի va. monter comme un arbre, soulever, élever.

Ծառաւէտ a. plein d'arbres.

Ծառուղի, ղւոյ s. allée, avenue.

Ծասկեմ, Ծասքեմ, եցի vn. mâcher.

Ծարաւ, ոյ, ով s. soif; fig. soif; a. altéré; մեռանել ի ծարաւոյ, mourir de soif; բուժել՝ բժշկել զ—, étancher la soif, désaltérer; անցուցանել զ—, faire passer la soif; — եմ, j'ai soif; մեծ՝ սաստիկ —, grande, ardente soif.

Ծարաւահիպտ, Ծարաւահիւծ a. dévoré de soif.

Ծարաւանամ V. Ծարաւիմ.

Ծարաւեցուցանեմ, ուցի va. altérer, exciter la soif.

Ծարաւի, ւոյ, ւեաց a. qui a soif, altéré; — եմ, j'ai soif, je suis altéré.

Ծարաւիմ, ւեցայ vn. avoir soif, s'altérer, être altéré.

Ծարաւութիւն s. soif; altération.

Ծարաւոտ a. qui a soif, altéré; sec, desséché

Ծարիր, րրոց s. noir d'antimoine; ի— եւ ի սնգոյր շպարել, mettre du fard sur le visage, se peindre.

Ծարրաքար, ի s. antimoine.

Ծարրեմ, եցի va. teindre avec du noir d'antimoine, se peindre les cils, les sourcils; — զաչս, peindre les yeux.

Ծաւալ, ոց s. dilatation; diffusion, expansion, dévéloppement; mus. dièse; a. dilaté, diffus, étendu; — առնուլ, se dilater, se propager.

Ծաւալական a. dilatable; expansif.

Ծաւալականութիւն s. expansibilité.

Ծաւալեմ, եցի. Ծաւալեցուցանեմ, ուցի va. étendre, dilater; propager, répandre.

Ծաւալոց, ի s. la Propagande.

Ծաւալիմ, լեցայ vn. se di-

later; se propager, se répandre; շուրջ —, ruisseler de toutes parts.

Ծաւալումն s. expansion, dilatation, diffusion; propagation; — գետոց, débordement, inondation; — հրոյ, érysipèle; — Աւետարանին, la propagation de l'Évangile.

Ծաւի a. verdâtre; aux yeux d'un bleu vif.

Ծափ, ոյ s. applaudissement, battement des mains; — զծափի ou ծափս հարկանել, applaudir, frapper ou battre des mains, dans ses mains, claquer.

Ծափահար, աց s. applaudisseur, claqueur.

Ծափահարեմ V. Ծափս հարկանեմ.

Ծափահարութիւն V, Ծափ.

Ծափաձայն a. avec applaudissement; — դրուատիք՝ գովութիւնք, acclamations, applaudissements.

Ծափեմ, եցի vn. applaudir.

Ծեթեւեթեմ, եցի vn. balbutier, baragouiner, estropier, écorcher.

Ծեծ, ի s. coup, bastonnade; *— տալ՝ քաշել, battre, donner des coups, bâtonner.

Ծեծեմ, եցի va. battre, frapper.

Ծետուկ s. chiure, chiasse.

Ծեր, ոց s. vieux, vieil, vieillard, âgé, avancé en âge; —ք ժողովրդեան, les anciens.

Ծերաքոյծ լինիմ vn. nourrir un vieillard, des vieillards.

Ծերակոյտ, կուտի s. sénat, conseil des vieillards, des anciens; les anciens; վճիռ ծերակուտի, sénatus-consulte; անդամ ծերակուտի, sénateur.

Ծերակուտական a. sénatorial.

Ծերանամ, ացայ vn. vieillir, devenir ou se faire vieux, arriver à un âge avancé, être sur le retour, n'être plus jeune, prendre de l'âge, avancer en âge.

Ծերանոց, աց s. hospice de vieillards, hospice pour la vieillesse.

Ծերատածեմ, եցի va. avoir soin d'un vieillard, fournir à ses besoins.

Ծերատածութիւն s. soin qu'on a d'un vieillard.

Ծերաւուրց adj. rempli de jours, vieil, vieux, âgé.

Ծերոյթ V. Ծերութիւն.

Ծերութիւն s. vieillesse; ալեւորեալ —, — avancée, extrême —; ի— խոնարհել, être sur l'âge; ալիք —ն, extrême —; մեռանել իբարւոք —ն, mourir dans une heureuse —; ի խոր — հասանել, atteindre une — avancée.

Ծերուկ s. vieillot, vieillard.

Ծերունի, նւոյ, նեաց s. vieillard, barbe grise.

Ծերպ, ից s. cavité, trou, excavation, caverne.

Ծեփ, ոց. Ծեփած, ոց s. enduit, crépi.

Ծեփելիք, լեաց sm. cataplasme; *— դնել, appliquer un —.

Ծեփեմ, եցի va. enduire, crépir; — բռով, plâtrer; — շաղախով, cimenter.

Ծեփիչ s. truelle.

Ծեքածուռ a. baragouiné, estropié, écorché.

Ծեքեմ, եցի va. détorquer, détourner, parodier.

Ծեքենայք s. parodie; — բառից, jeu de mots.

Ծեքծեքանք, աց s. étiquette, cérémonie.

Ծէս, ծիսից s. rit, rite.

* **ԾԹրածուԹիւն** V. ԾԹրումն.

* **ԾԹրիմ**, եցայ vn. rancir, sentir le rance; * ախտի մէջ —, croupir dans le vice.

ԾԹրումն s. rance, rancissure.

Ծիածան, ի, աւ s. arc-en-ciel.

Ծիլ s. bourgeon, germe; — արձակել, bourgeonner, germer.

Ծիծ s. mamelle; téton; * — տալ, donner à téter; * — ուտել, téter.

Ծիծաղ s. rire, ris; * —ը չկարենալ բռնել, ne pouvoir s'empêcher de rire; * —ը շարժել, exciter à rire.

Ծիծաղական adj. risible, plaisant, qui fait rire; rieur.

Ծիծաղաշարժ a. qui excite à rire, plaisant, comique.

Ծիծաղասէր a. qui aime à rire.

Ծիծաղելի a. risible, ridicule.

Ծիծաղերես a. qui a le visage riant.

Ծիծաղեցուցանեմ, ուցի va. faire rire; ծիծաղեցուցանէք զիս, vous me faites rire.

Ծիծաղիմ, ղեցայ vn. rire; se rire de, se moquer de, se railler; — ընդ միտս, rire dans sa barbe; rire intérieurement, en cachette, sous cape, en dessous; ընդ քիմս —, rire du bout des lèvres, des dents; * խենդի պէս —, rire comme un fou; բարձրաձայն —, rire aux éclats, éclater de rire, rire à gorge déployée; * ծիծաղելէն ճաթիլ, crever ou étouffer de rire; * ծիծաղելէն մարիլ, se pâmer ou pouffer de rire; * — սկսիլ ou ծիծաղիլը բռնել, se mettre ou se prendre à rire.

Ծիծաղկոտ, աց a. rieur, plaisant, facétieux.

Ծիծառն, առան, առունք, ռանց s. hirondelle; — ճչէ, l'— gazouille.

Ծիծառնուկ, նկաց s. rossignol.

* **Ծիծեռնիկ** V. Ծիծառն.

Ծիծռան ծաղիկ V. ԿանԹեղխոտ.

Ծիղ s. brin, tige.

Ծին s. naissance; arrière-faix, secondines, délivre; ի ծնէ, de naissance, dès la naissance, depuis sa naissance; կոյր ի ծնէ, aveugle de naissance, aveugle-né.

Ծիսական a. rituel, de rite.

Ծիսարան, աց s. rituel.

Ծիտ, ծտի s. bouvreuil.

Ծիր, ծրի s. cercle, arc, circonférence; tour, contour, bord; — հանդերձից, liseré; —

կաթին, voie lactée; — խաւարման, écliptique; — գնտոյ, colure; — տեսութեան, horizon.

Ծիրան, ի, ոյ s. abricot; abricotier.

Ծիրանագոյն, ունի a. de couleur pourprée, pourpré, empourpré, purpurin, vermeil.

Ծիրանազարդ a. orné de pourpre.

Ծիրանազգեաց, Ծիրանազգեստ a. revêtu de pourpre, habillé de pourpre.

Ծիրանաթոյր V. Ծիրանագոյն.

Ծիրանածաղիկ a. qui a des fleurs purpurines; s. lilas.

Ծիրանածայր a. qui a des bords empourprés.

Ծիրանածին, Ծիրանածնունդ a. né dans la pourpre, porphyrogène, fils d'empereur.

Ծիրանակիր a, qui porte la pourpre.

Ծիրանանամ, ացայ vn. devenir pourpré, imiter la pourpre, être purpurin, vermeil, se teindre en pourpre.

Ծիրանաներկ, աց s. a. celui qui peint en pourpre; teint ou peint en pourpre, empourpré.

Ծիրանավաճառ, աց s. marchand de pourpre; marchand d'abricots.

Ծիրանացուցանեմ, ուցի va. teindre en pourpre, empourprer.

Ծիրանաւոր a. pourpré, revêtu de pourpre, auguste, impérial; s. empereur; cardinal; cardinal (oiseau).

Ծիրանափայլ adj. brillant comme la pourpre, aussi éclatant que la pourpre, pourpré, empourpré.

Ծիրանափառ V. Ծիրանաւոր a.

Ծիրանեգոյն V. Ծիրանագոյն.

Ծիրանեպատ a. entouré de pourpre.

Ծիրաներփնիմ, եցայ vn. devenir pourpré, être empourpré, se teindre en pourpre.

Ծիրանէկիր V. Ծիրանակիր.

Ծիրանէվաճառ V. Ծիրանավաճառ.

Ծիրանի, նւոյ, նեաց sm. pourpre (coquillage d'où l'on tire la pourpre); pourpre, couleur pourpre; pourpre (étoffe teinte en pourpre); a. pourpré, purpurin, vermeil.

Ծիրիխտայ s. beignet.

Ծիրտ, ծրտի s. fiente.

Ծիւրական a. qui consume, languissant; — ախտ՝ ցաւ, consomption, phthisie.

Ծիւրեմ, եցի. Ծիւրեցուցանեմ, եցի va. faire dépérir, consumer, épuiser, exténuer.

Ծիւրիմ, եցայ vn. dépérir, tomber dans la langueur, dans la consomption, languir, se consumer, périr de consomption, de phthisie, s'exténuer.

Ծիւրութիւն s. dépérissement, consomption, exténuation.

Ծլարձակութիւն s. germination.

Ծլեմ, Ծլեցուցանեմ V. Ընձիւղեմ.

Ծլիմ, եցայ vn. V. Ընճիւղիմ; s'intimider, ne pas oser.

Ծխագլան, ի s. cigare.

Ծխագլանիկ s. cigarette.

Ծխալից a. rempli de fumée.

Ծխախառն a. mêlé de fumée, enfumé. fumant.

Ծխախոտ, ոյ s. tabac; * — քաշել, fumer du tabac, fumer.

Ծխախոտավաճառ, աց sm. marchand de tabac.

Ծխակալ, աց sm. noix de pipe.

Ծխամ V. Ծխիմ.

Ծխամած a. environné de fumée, fumeux.

Ծխահանք, նաց. **Ծխան**, ի s. cheminée; tuyau de cheminée; մաքրել զ—, ramoner, nettoyer la cheminée.

Ծխանայարդար, աց s. fumiste.

Ծխանելիք, լեաց s. parfums.

Ծխաշունչ a. fumant, enfumé, fumeux; — յետս ձգել զսուսերն, retirer l'épée toute fumante; — ի քրտանէ, fumant de sueur.

Ծխափող, **Ծխաքաշ**, ից s. pipe.

Ծխեմ, եցի va. brûler de l'encens, des parfums; faire fumer, exhaler; fumer; — խունկս անուշից, brûler des parfums.

Ծխիմ, խեցայ vn. fumer, jeter ou exhaler de la fumée.

Ծխիչ a. exhalant.

Ծխնելոյզ, լուզի V. Ծխահանք.

Ծխնի V. Ծղխնի.

Ծխող, աց s. fumeur.

Ծխոտեմ, եցի va. enfumer, noircir de fumée.

Ծխոտիմ, տեցայ vn. s'enfumer, être enfumé.

Ծխումն s. fumigation.

Ծխուն a. fumant.

Ծծակ, ի s. biberon.

Ծծելի a. absorbable.

Ծծեմ, եցի va. sucer; aspirer, humer, absorber; Թուղթդ ծծէ, ce papier boit; — զօդ, respirer l'air.

Ծծիչ a. absorbant; — թուղթ papier brouillard, buvard.

Ծծմբախառն a. mêlé de soufre, sulfureux.

Ծծմբահամ a. qui a le goût du soufre.

Ծծմբահանք, նաց s. solfatares.

Ծծմբահոտ a. qui sent le soufre, soufré.

Ծծմբային a. sulfurique.

Ծծմբառ V. Լուցկի.

Ծծմբեմ, եցի va. soufrer.

Ծծմբուտ a. sulfureux.

Ծծողական a. absorbant, absorbatif.

Ծծումբ, ծծմբոյ s. soufre.

Ծծումն s. succion, absorption.

Ծկոյթ, կութի sm. le petit doigt.

Ծղիք, ղեաց s. avant-bras; ծղիս իվեր ամբառնալ՝ մարզել, relever les bras, les manches, se préparer à.

Ծղխնի, նւոյ, նեաց s. gond de porte; pivot; — տփոց, charnière.

Ծղրիդ, րդի s. grillon.

Ծղօտ V. Ցօղուն.

Ծմակ V. Եմակ.

Ծմակային a. ombrageux, frais.

Ծմակացուցանեմ, ուցի va. ombrager, couvrir d'ombre; fig. couvrir, voiler, obscurcir.

Ծմել s. épinards.

Ծմրիմ, րեցայ vn. s'abattre, s'affliger, s'attrister, se chagriner; ծմրեալ ի տրտմութենէ, abattu de tristesse.

Ծնանելիք, լեաց s. les parents, père, mère; qui enfante.

Ծնանիմ, ծնայ va. engendrer, donner naissance, la naissance ou le jour, mettre au monde, enfanter, accoucher; créer, produire, faire naître ou pousser; — կենդանեաց, mettre bas; — Հօր, procréer; ծնաւ որդի, elle mit au monde un fils, elle accoucha d'un garçon; որդիս —, enfanter; vn. naître, prendre naissance, venir au monde, être engendré; naître, se produire, résulter; վերստին —, renaître; գոգցես յայն ծնեալ էր ou Թուէր իմն յայն ծնեալ, il semblait né pour; այտի ծնաւ քերթողութիւն, de là est née la poésie.

Ծնգիմ V. Ծնկիմ.

Ծներեկ, ի s. asperge.

Ծնելիք, լեաց s. les parents, père et mère.

Ծնելութիւն s. enfantement, naissance; génération.

Ծնիչ s. qui engendre, générateur, génératrice; parents.

Ծնծղայ, ից s. cymbale.

Ծնկակապ a. noueux, plein de nœuds; s. jarretière.

Ծնկանամ V. Ծնգիմ.

Ծնկասէր a. qui aime à rester chez elle, timide, qui a de la pudeur.

Ծնկեմ, եցի va. faire dépérir, épuiser, affaisser, accabler, affaiblir, amaigrir.

Ծնկիմ, կեցայ vn. être épuisé ou accablé, s'affaisser, dépérir, languir, perdre de ses forces, maigrir; — ի տգիտութեան, croupir dans l'ignorance.

Ծննդաբախտ, ի s. astr. ascendant, nativité.

Ծննդաբան, ից s. faiseur d'horoscopes.

Ծննդաբանեմ, եցի va. faire la généalogie, compter les ancêtres.

Ծննդաբանութիւն s. généalogie; horoscope.

Ծննդաբաշխ ծննդոց ou **Ծննդաբաշխ** բախտ s. horoscope, ascendant, nativité.

Ծննդագործ, աց s. auteur de la naissance; a. qui engendre, prolifique, productif.

Ծննդական, աց a. qui accouche de, qui est en couches, qui enfante, qui engendre; génératif, génital, prolifique; qui a la vertu d'engendrer, productif, fécond, fertile; — մասունք ou ծննդականք, parties génitales, organes génitaux; — կին, accouchée.

Ծննդականութիւն s. faculté

générative ou génitale; fécondité, fertilité.

Ծննդակարգ sm. temps de l'enfantement, de l'accouchement.

Ծնող, աց sm. parents, le père, la mère; cause; —ք մեր, les auteurs de nos jours, nos parents; — ծանուց չարեաց, source des plus grands maux.

Ծնողաբար adv. comme un père, en père; comme une mère, en mère.

Ծնողագութ a. plein d'une tendresse paternelle ou maternelle.

Ծնողական a. qui concerne les parents, paternel, maternel.

Ծնողասէր a. qui aime ses parents.

Ծնողութիւն s. paternité, maternité.

Ծնունդ, ծննդեան, ծննդոց s. enfantement, accouchement, couches; naissance, nativité; naissance, origine; fils, enfant; génération, race, descendant; fruit, production; effet; horoscope, nativité; —ք ou գիրք ծննդոց, Genèse; —ք, postérité; — կենդանեաց, portée; — մտաց, conception, ouvrage de l'esprit; — Քրիստոսի, Noël, la nativité de Jésus-Christ; — լուսնի, nouvelle lune; օր ծննդոց, jour de la naissance, jour anniversaire de la naissance, jour natal; — փողոյ, produit de l'argent prêté, intérêt, usure; կալ ի ծննդոց, cesser d'enfanter; մերձ ի—, près d'enfanter, d'accoucher

Ծնուցանեմ, ուցի va. accoucher ou délivrer une femme, faire un accouchement; aider à naître, faire éclore, produire.

Ծնուցիչ sm. accoucheur; accoucheuse, sage-femme.

Ծնչութիւն sm. naissance; accouchement, l'action d'accoucher une femme.

Ծնրադրութիւն sm. génuflexion.

Ծնօղ V. Ծնող.

Ծնօտ, ից sm. mâchoire; bord, avance, frise, corniche, parapet; արտօսր ընդ ծնօտսն իջանէր, les larmes coulaient sur ses joues.

Ծնօտապարկ, ի s. abajoue.

Ծոթոր, ոյ s. serpolet.

Ծոթորին, որնոյ. Ծոթրին, րնոյ s. serpolet.

Ծոծորակ, Ծոծրակ, աց sm. nuque, occiput.

Ծոմ, ոյ s. jeûne; * —բռնել, jeûner; * —ն աւրել, rompre le jeûne.

Ծոմական a. de jeûne.

Ծոմանամ V. Ծոմեմ.

Ծոմապահ a. celui qui jeûne: — լինել, jeûner; —ք, ոց sm. jeûne.

Ծոմապահութիւն s. jeûne.

Ծոմացուցանեմ, ուցի va. faire jeûner.

Ծոմեմ, եցի vn. jeûner.

Ծոյլ, ծուլից a. paresseux, fainéant, cagnard.

Ծոպք, պից, պաց s. frange, effilé.

Ծով, ուց s. mer, la plaine azurée; lac, bassin, pièce d'eau; ընդ —, par mer; ի խորս ծովու, en pleine mer; —ն լայնասփիւռ, la pleine, la haute mer; հողմախաղաղ —, mer calme; — հարթածաւալ իբրեւ զհայելի, mer unie comme une glace; ալեկոծ՝ յուզեալ է - ն, la mer est haute, houleuse, agitée; ալեկոծի ծովն, la mer grossit; փրփրէ ծովն, la mer écume, commence à moutonner; մոլեգնութիւն ծովու, le courroux, la fureur de la mer; կապուտակային՝ անշարժ՝ խաղաղաւէտ՝ մրրկալից՝ մոլեգին՝ զայրագին՝ փրփրադէզ՝ ահեղագոչ՝ անսանձ՝ սպառնալից՝ անգութ՝ ընդարձակ՝ անհուն —, mer azurée, immobile, tranquille, orageuse, furieuse, courroucée, écumeuse, bruyante ou mugissante, indomptable, menaçante, impitoyable, vaste, immense; գնալ ընդ —, aller sur mer, en mer; անցանել ընդ —, traverser la mer; անդունդք ծովու, les gouffres, les abîmes de la mer; կապուտակն ծովուց, l'azur des mers; fig. — հեշտութեանց՝ ցաւոց, une mer de délices, de douleurs.

Ծովաբադ, ից s. macreuse.

Ծովաբաժին լինիմ, partager la mer.

Ծովագայլ, ոց sm, loup-marin.

Ծովագնաց, ից. **Ծովագնացիկ** a. qui marche sur la mer, qui traverse la mer; — լինել, aller ou naviguer sur mer.

Ծովագնացութիւն s. navigation.

Ծովագոյն a. de couleur de mer, qui a la couleur de la mer, bleu de mer; purpurin, pourpre; sm. outremer.

Ծովագռաւ, ու s, cormoran.

Ծովաթաղանթ, ից s. mousse de mer.

Ծովալիճ, լճից s. grand lac.

Ծովապլոռ s. varech, goëmon.

Ծովախառնիճ s. langouste.

Ծովախոր a. profond comme la mer, très-profond.

Ծովածաւալ adj. répandu comme une mer.

Ծովածին a. né ou produit par la mer.

Ծովածիր a. entouré de mer.

Ծովածուփ a. battu, agité des flots, très-agité, orageux; — լինել, être agité par les flots; fig. être agité, ballotté comme par les flots.

Ծովածփանք, նաց s. agitation de la mer.

Ծովակ, աց s. petite mer, lac.

Ծովակալ, աց s. dominateur des mers; amiral.

Ծովակալեմ, եցի vn. être maître de la mer, avoir l'empire de la mer; être amiral.

Ծովակալութիւն s. empire de la mer; amirauté.

Ծովակաղին, ղնոյ s. balane, gland de mer.

Ծովական V. **Ծովային**.

Ծովակոծ a. naufragé.

Ծովակործութիւն s. naufrage.

Ծովակողմն ou — կոյս. Ծովակոյս կողմն s. côté de la mer.

Ծովակուլ a. englouti par la mer; — լինել, être englouti par la mer.

Ծովակուր adj. submergé, noyé, naufragé; — լինել, devenir la proie de la mer; — կորնչել, périr au milieu de la mer, périr dans les flots.

Ծովահայեաց a. qui regarde sur la mer, maritime; — քաղաք, ville maritime.

Ծովահեղձ, Ծովահեղձիկ, Ծովահեղձոյց a. noyé dans la mer; — առնել, noyer dans la mer, submerger; — լինել, se noyer dans la mer.

Ծովահերձ a. qui fend la mer.

Ծովահէն, հինի s. corsaire.

Ծովաձի, ոյ s. cheval marin.

Ծովամամուռ, մամռոյ sm. algue.

Ծովամարտիկ a. celui qui combat sur la mer; naval; — զօրութիւն, la marine.

Ծովամարտութիւն s. combat de mer, combat naval.

Ծովամաց adv. en jetant dans la mer.

Ծովամէջք s. haute mer, la pleine mer, large.

Ծովամոյն առնեմ va. jeter dans la mer.

Ծովամուխ a. plongé dans la mer; — լինել, plonger dans la mer; naviguer, aller sur mer.

Ծովային a. maritime, marin; — զօրութիւն, la marine, forces maritimes.

Ծովանամ, ացայ vn. changer en mer, devenir comme une mer, affluer; être inondé.

Ծովանկար, ուց s. peint. marine; peintre de marine.

Ծովանման a. semblable à la mer.

Ծովաշուն s. chien marin.

Ծովապետ V. Ծովակալ.

Ծովասոյզ a. englouti dans la mer.

Ծովավաստակ a. qui travaille sur mer; — լինել, travailler sur mer, faire le métier de marin ou de pêcheur.

Ծովարտոյտ sm. frégate, alouette de mer ou marine.

Ծովացուլ, ցլուց s. taureau de mer.

Ծովացուցանեմ, ուցի va. changer en une vaste mer; inonder, submerger.

Ծովափնեայ V. Ծովեզերեայ.

Ծովափրփուր, փրփրոյ s. écume de mer.

Ծովեզերեայ, եայց a. maritime, littoral; —ք s. le littoral.

Ծովեզր, զերաց s. bord de la mer, côte, rivage, plage; առ ou ի ծովեզերին, sur le bord de la mer.

Ծովեզրեցի, ցւոց s. habitant des côtes maritimes.

Ծովեմ, եցի vn. prendre la mer, le large, aller sur mer.

Ծովեցի զօրք s. la marine.

Ծովընկէց՝ Ծովընկեցիկ առնեմ, jeter, précipiter à la mer; — լինիմ, se jeter, se précipiter à la mer.

Ծոր, ոյ s. fruit de l'épine-vinette.

Ծորածոյ մեղր s. miel vierge.

Ծորակ, ի s. robinet, cannelle.

Ծորան, աց adj. coulant, fluide, liquide; s. l'action de couler, écoulement.

Ծորեմ, եցի va. faire couler; vn. V. Ծորիմ.

Ծորենի, ենւոյ s. berberis, épine-vinette; lentisque.

Ծորեցուցանեմ, ուցի va. faire couler, faire découler.

Ծորիմ, րեցայ vn. couler, s'écouler, découler, suinter.

Ծործոր, աց, ոց, **Ծործորակ**, աց s. vallée, vallon.

Ծորումն sm. écoulement, découlement.

Ծորուն V. Ծորան.

Ծոց, ոյ s. sein; golfe; sinuosité, cavité; * poche; — անկեան, sinus.

Ծոցածին, ծնի a. né du sein.

Ծոցիկ s. cale.

* **Ծոցւոր**, **Ծոցւորութիւն** V. Ցղի, Ցղութիւն.

* **Ծուատ** s. charpie.

* **Ծուատեմ** V. Քթքճեմ.

Ծուէնք s. morceau d'étoffe, découpure, lambeau, loque, pièce; իծուէնս ծուէնս պատառել, mettre en lambeaux, en pièces; յերկուս ծուէնս պատառել, déchirer en deux morceaux, en deux parts.

Ծուլալից a. très-paresseux.

Ծուլամ V. Ծուլանամ.

Ծուլամտութիւն s. paresse, nonchalance.

Ծուլանամ, ացայ vn. paresser, être ou devenir paresseux, faire le paresseux, le fainéant, fainéanter, cagnarder, s'accagnarder.

Ծուլանք V. Ծուլութիւն.

Ծուլապէս adv. avec paresse, par paresse.

Ծուլացուցանեմ, ուցի va. rendre paresseux ou fainéant, accagnarder.

Ծուլացուցիչ a. qui rend paresseux.

Ծուլութիւն s. paresse, fainéantise, cagnardise; ի— հատանել V. Ծուլանամ.

Ծուխ, ծխոյ s. fumée; foyer, famille; * tabac; ծուխս արձակել, lancer de la fumée, fumer; * — քաշել, fumer du tabac, fumer; — խնկոյն, la vapeur de l'encens.

Ծուծ, ծծոյ sm. succion; * moelle; essence; V. Ուղ.

Ծուծք, ծծոց s. les narines.

Ծուղակ, աց s. piége, attrapoire, filet, lacet, embûche.

Ծուղամ V. Ծուլամ.

Ծունդ, ծնգաց ou **Ծունկ**, ծնկաց s. genou; nœud; —ք նորա կթուցեալ դեղեւէին, ses genoux tremblants se dérobaient sous lui; * — չոքել, se mettre à genoux; փարել զծնգովք, embrasser les genoux; ննջել իմէջ ծնգաց, dormir sur les genoux.

Ծունր s. genou; nœud; — դնել՝ կրկնել, ի— իջանել, se mettre à genoux, s'agenouiller, tomber ou être à genoux,

fléchir le genou; —ածել, adorer; — կապել, se nouer, se former de nœuds.

Ծունրդրութիւն sm. génuflexion.

Ծուռ, ծռոյ adj. qui n'est pas droit, incliné, courbé, recourbé, oblique.

Ծուփ, Ծուփք s. fluctuation, ondulation, onde, vague; fig. agitation, trouble, vacillation, préoccupation, tourment, souci; examen, question; ընդ ծուփս մկանանց, sur la surface des ondes; կապուտակ —, onde azurée; ծուփ իմտի դնել, se soucier, penser; ի ծուփս տարակուսանաց ընկղմել, se plonger dans les incertitudes; ի ծուփս լինել, être agité, dans l'agitation.

Ծպնեմ, եցի va. attacher, joindre.

Ծպտեալ a. déguisé, incognito.

Ծպտեմ, եցի va. déguiser, travestir; — իմ vn. se déguiser, se travestir, être déguisé.

Ծպտումն s. déguisement.

Ծռեմ, եցի va. incliner, courber, recourber; — զդէմս, faire des grimaces; —իմ, vn. se courber, s'incliner.

Ծռութիւն sm. inclinaison, courbure, inflexion, curvité, cambrure; — դիմաց, grimace.

Ծրագիր, գրաց s. croquis; contour; a. tracé, décrit.

Ծրագրական a. graphique.

Ծրագրեմ, եցի va. croquer; tracer, décrire.

Ծրագրութիւն s. tracement.

Ծրանամ, ացայ vn. s'arrondir, prendre une forme ronde.

Ծրար, ից s. paquet; rouleau; enveloppe; colis; group.

Ծրարեմ, եցի va. empaqueter, envelopper; — զկահառս, emballer; զխրոխտ գագաթունս յամպս ծրարէին, ils portaient leurs têtes superbes jusque dans les nues; որոյ գագաթն յամպս ծրարի, dont le sommet fend les nues; — իմ vn. s'empaqueter, s'envelopper, s'emballer.

Ծրարիչ, Ծրարող s. emballeur.

Ծրարոց V. Ծրար.

Ծրարումն s. emballage.

Ծրդիմ, դեցայ vn. se souiller, se salir, se rouler.

Ծրտեմ, եցի va. fienter.

Ծփալից, Ծփական a. ondoyant, flottant, agité.

Ծփամ V. Ծփիմ; — ընդ մէջ յուսոյ եւ երկիւղի, flotter entre l'espérance et la crainte.

Ծփան V. Ծփանք; ի ծփանի կալ, flotter, être agité, être dans l'agitation, être agité d'esprit, par ses pensées; ի ծփանի, à flot, flottant.

Ծփանք, նաց s. fluctuation, ondulation, agitation de la mer, mouvement des flots; flot, houle; fig. agitation, trouble, inquiétude, souci, préoccupation, incertitude, vie agitée; — հերաց, flots des chevelures.

Ծփել, եցի, va. faire flotter; fig. agiter, ballotter, troubler.

Ծփեցուցանել V. Ծփել.

Ծփիմ, փեցայ vn. flotter, être à flot, faire des ondulations, ondoyer; fig. être agité, ballotté, flotter dans ses pensées, dans l'incertitude.

Ծփին a. flottant, ondoyant, flotté, ondé, ondoyé, agité.

Ծփոց, ի s. baratte.

Ծփումն V. Ծփանք.

Ծօ interj. ho! holà!

Ծօղակ V. Ծուղակ.

Կ (guiène) quinzième lettre de l'alphabet et dixième des consonnes; soixante, soixantième.

Կագ, ոյ, ի sm. querelle, contestation, dispute, débat, différend; — յարուցանել, soulever des querelles.

Կագազարթոյց a. querelleur, qui soulève des disputes.

Կագացող a. s. querelleur.

Կագեմ, եցի. Կագիմ, գեցայ vn. quereller, disputer, être en contestation, débattre, chamailler, se chamailler; — ընդ միմեանս, se quereller, se disputer, s'entre-quereller.

Կազ, ի s. moire; chim. gaz; լուսաւորութեան —, gaz d'éclairage.

Կազաբերան, աց s. bec de gaz.

Կազակերպ a. gazéiforme.

Կազային a. gazeux.

Կազանամ, ացայ vn. se gazéifier.

Կազաչափ, ոյ s. gazomètre.

Կազարան, ի s. gazomètre.

Կազացուցանեմ, ուցի va. gazéifier.

Կազացուցումն s. gazéification.

Կազդուրեմ, եցի va. fortifier, corroborer, conforter; donner de la force, restaurer, remettre, rétablir; encourager; vn. se fortifier, recouvrer ou reprendre ses forces, sa vigueur, se remettre, pouvoir

se rétablir, se ranimer, prendre de nouvelles forces, du courage.

Կազդուրեցուցանեմ, ուցի va. fortifier, corroborer, donner du ton, de la vigueur, rétablir.

Կազդուրիչ adj. fortifiant, confortant, corroborant, cordial, analeptique.

Կազդուրումն s. rétablissement, raffermissement de la santé, convalescence.

Կազմ, ոյ, ի s. construction; apprêt, ornement; — գրոց, reliure; — լինել, être prêt à, à la disposition de; a. prêt, tout prêt, apprêté, préparé; prêt à, disposé à, dispos.

Կազմած, ոց sm. appareil; apprêt, préparatif; ameublement, meubles, garniture, équipage; armes; — մարմնոյ, constitution, tempérament; V. Կազմութիւն.

Կազմակերպեմ, եցի va. former, construire, arranger.

Կազմակերպութիւն s. formation, conformation, organisation, construction, arrangement.

Կազմարան, ի s. atelier de relieur.

Կազմարար, ի s. relieur.

Կազմեմ, եցի va. former, construire, dresser, faire, composer; préparer, apprêter; arranger, ajuster, disposer, combiner, organiser; équiper; garnir, meubler; — զգիրս, relier; — իմ vn. se former, se construire; se préparer, s'apprêter, se mettre en mesure.

Կազմիկ a. rangé, apprêté, bien disposé; — ճաշ, repas exquis, recherché.

Կազմիչ, Կազմող s. constructeur, préparateur.

Կազմուած V. Կազմած.

Կազմութիւն s. construction, organisation, arrangement, mécanisme, constitution, conformation, structure, composition; préparation, équipement.

Կաթ, ից s. goutte; — մի, une goutte.

Կաթեմ, եցի vn. dégoutter, tomber goutte à goutte, distiller.

Կաթեցուցանեմ, ուցի va. faire couler ou tomber goutte à goutte, distiller.

Կաթիլ, Թլոյ s. goutte; — մի, une goutte; — առ —, goutte à goutte.

Կաթիկ s. gouttelette, petite goutte.

Կաթիմ V. Կաթեմ.

Կաթն, Թին, Թանց sm. lait; — կնոջ՝ կովու՝ այծու՝ մաքեաց՝ իշոյ, lait de femme, de chèvre, de brebis, d'ânesse; Թարմ՝ Թթու՝ առատ՝ փրփրալից ou փրփրադէզ —, lait frais, aigri, abondant, écumant ou mousseux; կաթամբ սնանիլ, se nourrir de lait; — տալ, donner du lait, donner à téter; — ուտել, prendre du lait; téter — կԹել, traire.

Կաթնաբեր a. qui porte du lait.

Կաթնաբոյծ a. nourri de lait; — լինել, se nourrir de lait.

Կաթնաբուղխ a. d'où jaillit du lait, laiteux.

Կաթնալից a. plein de lait, laiteux.

Կաթնածուծ a. qui suce le lait.

Կաթնակեր, աց a. qui prend du lait, qui se nourrit de lait.

Կաթնաձիր ou 'Կաթնամատոյց V. Կաթնատու.

Կաթնանամ, ացայ vn. se changer en lait.

Կաթնապուր, պրի s. riz au lait.

Կաթնասուն a. qui est nourri de lait; qui nourrit de lait.

Կաթնավաճառ, ի s. laitier, laitière.

Կաթնատամն, ման s. dent de lait.

Կաթնատու, ուի a. s. qui donne du lait; nourrice; — կով, vache laitière.

Կաթնարան, ի s. laiterie.

Կաթնարբու, ուի a. qui boit, qui prend du lait.

Կաթնաւէտ, Կաթնաւոր a. laiteux, laitière.

Կաթնեղբայր, բօր s. frère de lait.

Կաթնեղէնք s. laitage.

Կաթնկեր V. Կաթնակեր.

Կաթնտու V. Կաթնատու.

Կաթոգի, Կաթոգին a. passionné, amoureux, affectueux, désireux, avide; adv. passionnément, amoureusement, avidement; — սիրել, aimer éperdument; — են ընդ միմեանս սիրով, ils s'aiment tendrement; — տենչացեալ, tant désiré; — լինել V. Կաթոգնիմ.

Կաթոգնիմ, նեցայ vn. se passionner, être épris de, devenir amoureux de, s'enticher de, soupirer après, désirer ardemment.

Կաթոլիկ, աց s. catholique.

Կաթոլիկութիւն s. catholicisme, catholicité.

Կաթողիկեայ, կէի, ից, կեայց a. universel, général; catholique; Թուղթ կաթողիկեայց, épître, lettre universelle.

Կաթողիկէ, էի a. V. Կաթողիկեայ; s. cathédrale, basilique.

Կաթողիկոս, աց s. le catholicos, le patriarche universel des Arméniens.

Կաթողիկոսական adj. qui appartient au catholicos, patriarcal.

Կաթողիկոսարան, ի s. la résidence du catholicos, le siége du patriarche suprême.

Կաթողիկոսութիւն sm. patriarcat suprême.

Կաթոտ a. passionné, amoureux, lubrique; —ն տռփանք, impudiques amours

Կաթուած, ոց s. action de dégoutter; goutte; *apoplexie.

Կաթսայ, ից s. chaudière; marmite, chaudron.

Կաթսայագործ, աց s. chaudronnier.

Կաթսայագործութիւն s. m. chaudronnerie.

Կալ, ոց, ից s. aire à battre le blé; are; halo, aréole.

Կալական V. Կալանաւոր.

Կալակառոյց a. composé, combiné.

Կալանաւոր, աց a. prisonnier, détenu.

Կալանաւորապահ, աց sm, gendarme.

Կալանեմ, եցի va. arrêter, détenir.

Կալանք, նաց sm. arrêts, arrestation, détention; ի կալանս արկանել, mettre en arrestation.

Կալաքար s. soude (sel).

Կալ եւ կապ V. Կալանք.

Կալի sm. alcali; — կայուն՝ ցնդական, — fixe, volatil.

Կալիկ s. calicot.

Կալոտի, տւոյ, տեաց a. celui qui bat le blé dans l'aire, batteur en grange.

Կալորայ,ից s. pl. aires, granges.

Կալուած, ոց s. biens, terres, fonds, ferme, fief, possessions, propriété; l'action de retenir, d'arrêter, prise de possession.

Կալուածավարձք, ձուց sm, fermage.

Կալուածատիրութիւն s. féodalité.

Կալուինական s. calviniste, huguenot.

Կալուինականութիւն s. calvinisme.

Կալվանական a. galvanique.

Կալվանականութիւն s. galvanisme.

Կալվանակերտ a. galvanoplastique.

Կալվանակերտութիւն s. galvanoplastie.

Կալվանաչափ s. galvanomètre.

Կալվանեան a. galvanique.

Կախ. ի — adj. suspendu, pendant, en suspens; — ունել, tenir suspendu; fig. tenir en suspens.

Կախաղան, աց s. gibet, potence; արժանի —ի, pendable, qui mérite la potence.

Կախաղանեայ a. suspendu, pendant; — բուրաստան, jardin suspendu.

Կախաղանաբուրաստան ou Կախաղանաւոր բուրաստան s. jardin suspendu.

Կախաղանեմ V. Կախեմ.

Կախարդ, աց s. sorcier, fascinateur, enchanteur.

Կախարդական a. de sorcier, d'enchantement, de fascination, magique.

Կախարդանք, նաց s. ensorcellement, féerie, charmes, enchantement, magie.

Կախարդասէր, աց a. qui se livre aux arts cabalistiques, qui recherche les arts magiques; magique.

Կախարդեմ, եցի va. ensorceler, fasciner, enchanter, charmer, surprendre; — զլսելիս, charmer.

Կախարդիչ s. ensorceleur, enchanteur, magicien.

Կախարդիք V. Կախարդանք.

Կախարդութիւն s. sorcellerie, ensorcellement, fascination, sortilége, charme, enchantement, maléfice.

Կախեալ կամ V. Կախիմ. Յայս երկուս պատուիրանս ամենայն օրէնք եւ մարգարէք կախեալ կան, ces deux commandements renferment toute la loi et les prophètes ; ամենայն ժողովուրդն կախեալ կային զմանէ, tout le peuple dépendait de lui ou prenait plaisir à l'entendre.

Կախեմ, եցի va. pendre; suspendre, attacher, accrocher; tenir en suspens; * զամէ —, suspendre à un clou; — իմ vn. se pendre, être pendu, suspendu; être tenu en suspens; dépendre.

Կախորան, ի s. balançoire.

Կախումն s. suspension ; dépendance.

Կածան, ի s. sentier.

* Կածուփել V. Կայծուփել.

Կակազ V. Կակազոտ.

Կակազեմ, եցի vn. bégayer, ânonner, bredouiller; dire des sottises.

Կակազոտ, աց a. bègue, bégayeur, bredouilleur.

Կական, ի s. lamentation, cri lamentable, cri de douleur, hurlement ; — բառնալ, pousser des cris lamentables, pleurer à haute voix.

Կականաբարբառ a. qui pousse des cris lamentables, qui pleure à haute voix ; adv. en pleurant à haute voix, d'une voix plaintive, aux accents lamentables.

Կականալից a. lamentable, plein de lamentations.

Կականեմ, եցի vn. se lamenter, pleurer à haute voix, pousser des cris lamentables, des cris de douleur.

Կականումն V. Կական.

Կակաչ, Կակաշ, ի s. tulipe.

Կակաչի s. tulipier.

Կակժիրակ, ի s. casse ; cassie, extrait de casse; cassier.

Կակղամիս a. qui a la chair tendre; s. mollusque.

* Կակղանամ, ացայ vn. s'amollir, mollir, se relâcher, s'avachir; fig. s'amollir, s'attendrir, s'assouplir.

Կակղացուցանեմ V. Կակղեմ.

Կակղեմ, եցի va. amollir, ramollir, relâcher; fig. amollir, attendrir, assouplir ; agr. ameublir.

Կակղեցուցանեմ V. Կակղեմ.

Կակղիչ a. émollient, ramollissant, relâchant, lénitif.

* Կակղնամ V. Կակղանամ.

Կակղութիւն s. mollesse, amollissement; souplesse, flexibilité.

Կակղոստէշ a. dont les branches sont tendres.

Կակղումն s. amollissement.

Կակուղ, կղոց a. mou, tendre; souple, flexible ; fig. tendre, doux; agr. ameuble; — ի շօշափել, doux à toucher; — մետաղ, métal doux.

* Կակղցուցանել V. Կակղեմ.

Կահ, ի, ուց, ից s. meuble, ameublement, bagage, effets; vase, ustensile, instrument; — ունել, retenir, occuper; —ք մեծագինք, meubles précieux; — խոհակերոցի, batterie de cuisine.

Կահակալ, աց s. ouvrier laboureur.

Կահաւորեմ, եցի va. préparer, arranger; meubler, garnir.

Կահաւորութիւն s. convenance; — համարել, croire ou juger convenable.

Կահեմ V. Կահաւորեմ.

Կահոյր s. cruche.

Կաղ, աց a. boiteux; fig. boiteux, défectueux; — ի—, կաղս իկաղս adv. clopin-clopant, cahin-caha, tant bien que mal.

Կաղակարծ V. Կեղակարծ.

Կաղաղ, ոց s. tanière, gîte, repaire.

Կաղաղիմ, եցայ vn. se cacher, se retirer dans une tanière.

Կաղամ, ացի vn. boiter, clopiner, clocher, être boiteux, fig. clocher, être défectueux; յերկուս հետս —, boiter des deux côtés, se pencher tantôt d'un côté, tantôt de l'autre.

Կաղամախ, ից. Կաղամախի, խեաց s. peuplier.

Կաղամար, աց s. encrier.

Կաղամբ, ից, աց s. chou; կուրծ —ի, trognon de chou.

Կաղամբավաճառ, աց sm. marchand de choux.

Կաղանամ, ացայ V. Կաղամ.

Կաղանդ, ի. Կաղանդք, դաց s. calendes, premier jour du mois; premier jour de l'an, jour de l'an; * կաղանդ շնորհաւորել, souhaiter la bonne année.

Կաղանդացոյց, ցուցի s. calendrier.

Կաղանդեմ, եցի va. étrenner, donner des étrennes.

Կաղանդիք, Կաղանդչեայ, * Կաղանդչէք s. étrennes; — տալ, donner des —; — ընդունել, recevoir des —.

Կաղանչանն, չանան s. bot. euphorbe, tithymale.

Կաղապար, աց s. modèle, moule; patron.

Կաղապարեմ, եցի va. modeler, mouler.

Կաղապարիչ s. modeleur, mouleur.

Կաղապարումն s. modelage, moulage.

Կաղացուցանեմ, ուցի va. rendre ou faire boiteux.

Կաղիմ V. Կաղամ.

Կաղին, ղնոյ s. noisette; noisetier; gland; — արքայական, noix.

* **Կաղինկոտրուկ** V. Կաղնաբեկ.

Կաղկանձեմ, եցի vn. glapir, japper, pousser des hurlements.

Կաղկանձիւն sm. glapissement, jappement, hurlement.

Կաղնաբեկ s. casse-noisette.

Կաղնակեր, աց a. qui mange, qui se nourrit de glands.

Կաղնատու a. qui donne, produit des glands.

Կաղնի, նւոյ, նեաց s. noisetier, coudrier, coudre ; chêne ; —ք, coudraie ; chênaie.

Կաղութիւն s. claudication, clochement.

Կաղչին s. ciment.

Կած, իւ s. feutre.

Կաճառ, աց s. assemblée, réunion ; académie, corps, société ; — բանասիրաց, académie des belles-lettres ; ակմբաձոյլ դիցն —, l'Olympe.

Կաճառակից s. collègue, confrère à l'académie.

Կաճառակցութիւն s. action d'être collègue, confrère à l'académie.

Կաճառիմ, ռեցայ vn. s'assembler, se réunir.

Կաճառորդ, աց s. membre (d'une académie).

Կաճառորդութիւն s. action d'être membre d'une académie.

Կաճեայ a. de feutre.

Կաճին V. Կարճին.

Կամ conj. ou ; եւ —, ou bien.

Կամ, ի, աւ, ով s. volonté ; —է ինձ, je veux. V. Կամք.

Կամ, կացի vn. rester, être, se tenir debout ; se maintenir, se soutenir, se conserver ; consister, subsister, vivre, durer ; rester, s'arrêter, séjourner, demeurer ; s'arrêter, cesser ; attendre ; — մնալ, rester, demeurer ; attendre ; persister, persévérer dans ; հեռաց —, se tenir loin, se défaire, s'éloigner ; իվերայ —, comprendre, saisir, pénétrer, s'apercevoir ; չկարեմ իվերայ կալ բանիցդ, je ne sais ce que vous voulez dire, je ne vous comprends pas ; հաստատուն՝ պինդ —, demeurer ferme, fixe, se maintenir dans ; — առաջի երեսաց ուրուք, tenir tête, résister à qn. ; ստէպ —, s'appliquer ; ստէպ — օրինաց, observer les lois, pratiquer la loi ; դատաւոր — իվերայ, être juge, arbitre entre ; շուրջ — զոմամբ, obséder qn. ; կացին աչք նորա, il est devenu aveugle, il a perdu la vue ; տէր —, être maître ; կայ մնայ նմա, il lui reste, il est réservé pour lui ; եկաց՝ կացին, il y a eu ; եկաց զնովին ժամանակօք, il vivait vers le même temps ; զի՞ կայ քո եւ ողջունի, qu'y a-t-il de commun entre vous et la paix ; զի՞ կաս, que restez-vous ? que tardez-vous ? կացին նոքա չքնաղ օրինակք առաքինութեան, ils eurent des exemples rares de vertu.

Կամազնաց a. volontaire, arbitraire, capricieux.

Կամածին a. volontaire, arbitraire, spontané.

Կամակ, աց a. agréable, plaisant, délicieux ; —ք, s. pl. agréments, plaisirs, délices ; friandises.

Կամական a. volontaire.

Կամակատար, աց a. qui fait la volonté d'autrui, com-

plaisant; — լինել ունեք, être l'exécuteur des volontés de qn., faire sa volonté; se montrer complaisant, avoir de la complaisance pour qn., le satisfaire.

Կամակատարութիւն s. complaisance, satisfaction.

Կամակար a. volontaire, qui n'est pas forcé, spontané; — ou — մտօք, volontiers, très-volontiers, de bon gré, de plein gré.

Կամարեմ, եցի vn. agir de son plein gré, arbitrairement, pouvoir faire sa volonté.

Կամակարող adj. puissant, vaillant; — իտէգ նիզակի, habile à lancer le javelot.

Կամակարութիւն sm. libre volonté, gré, spontanéité; —բ, V. Կամակար adv.

Կամակացոյց a. volontaire, qui ne veut faire que sa volonté.

Կամակից s. a. complice, partisan; — լինել, être complice, d'accord, consentir.

Կամակոր, աց a. oblique, tortu, tortueux, sinueux; — շաւիղ, chemin tortueux; —ս, adv. obliquement, de travers; V. Յամառ.

Կամակորախոս a. pervers.

Կամակորեմ, եցի va. tordre, courber, rendre oblique; fig. détorquer, détourner le sens, prendre en mauvaise part, mal interpréter; pervertir, dépraver; — զարդարութիւն, fausser la justice; իմ vn. se tordre, se courber; se détourner, se pervertir; — ընթանապարհս իւր, suivre les voies obliques.

Կամակորութիւն s. obliquité, sinuosité, tortuosité; perversité; V. Յամառութիւն.

Կամակութիւն s. agrément, plaisir.

Կամակցութիւն s. complicité, accord, consentement.

Կամահաճոյ a. complaisant.

Կամահաճութիւն s. complaisance.

Կամայ, ից. Կամայական a. volontaire, arbitraire, de bon gré; — եւ ակամայ adv. bon gré mal gré.

Կամայօժար V. Յօժարակամ.

Կամապաշտ a. qui adore sa volonté, volontaire, opiniâtre.

Կամապաշտութիւն V. Յամառութիւն.

Կամասէր a. qui aime sa volonté, volontaire.

Կամար, աց s. voûte; cintre, arcade; arc; ceinture, baudrier; — յաղթութեան, arc de triomphe; կապուտակային —, la voûte azurée, le ciel.

Կամարածու a. celui qui met une ceinture.

Կամարակալ s. arc-boutant.

Կամարակապ a. voûté, cintré; s. arcade.

Կամարաձեւ a. en forme de voûte, d'arc, voûté, arqué; — գործել յօրինել, arquer, cambrer, cintrer.

Կամարանամ, ացայ va. se voûter, s'arquer.

Կամարար, աց a. qui fait la

volonté d'autrui, complaisant, bienveillant, condescendant.

Կամակատարութիւն s. complaisance, bienveillance.

Կամարաւոր, աց a. ceint, entouré d'une ceinture.

Կամարիկ s. arceau.

*Կամաց, Կամացուկ adv. doucement, tout doucement.

Կամաւ adv. volontairement, de plein gré; exprès, à dessein; a. volontaire, spontané; — և ակամայ adv. bon gré mal gré.

Կամաւոր, Կամաւորական a. volontaire, spontané.

Կամաւորաբար, Կամաւորապէս V. Կամովին.

Կամաւորութիւն s. libre volonté, spontanéité, gré.

Կամելութիւն sm. volonté, vouloir.

Կամենամ V. Կամիմ.

Կամեցող a. celui qui veut, désireux.

Կամեցողութիւն V. Կամելութիւն.

Կամեցուցանեմ, ուցի va. faire vouloir.

Կամիմ, մեցայ vn. vouloir; — ընել, vouloir, consentir, désirer, souhaiter.

Կամն, մին, մնանց. Կամնասայլ, ից s. fléau ou charrue pour battre le blé.

Կամշոտ a. capricieux.

Կամովին adv. volontairement, de sa propre volonté, de plein gré.

Կամուրջ, մրջաց s. pont; — արկանել՝ շինել, jeter, construire un pont; անցանել ընդ —ն, traverser le pont; ճոպ-ձական —, pont-levis.

Կամրջածիգ s. pontonnier.

Կամրջեմ, եցի va. faire un pont; joindre par un pont, faire communiquer par un pont.

Կամփսակ, աց s. burette, fiole.

Կամք, մաց s. volonté, vouloir, gré; vœu, désir, intention, dessein; volontés, fantaisie, caprice; իկամաց ou կամօք և ախորժիւք, volontairement, volontiers, de bon gré; կամօք, exprès, à dessein; ըստ կամի, ըստ կամս, à volonté, ad libitum, arbitrairement; à discrétion; յոչ կամաց, involontairement, par force, à contre cœur; հակառակ կամացն նորա, contre sa volonté; անձնատուր լինել ի կամս ուրուք, se livrer entièrement à la volonté de qn., se mettre à sa discrétion; Տեառն — լիցին, que la volonté de Dieu soit faite; ըստ կամս անձին գնալ, suivre son caprice; յօժար —, bonne volonté; ինքնիշխան՝ բացարձակ —, volonté absolue; անձնիշխան —, libre arbitre; յեղյեղուկ —, caprice; անձնահաճ —, humeur, caprice; *—ը կոտրել, rompre la volonté; որչափ և — իցեն նորա, autant qu'il voudra; եթէ — իցեն ձեր, si vous voulez, si vous le voulez; — եղեն նմա, il lui a plu de; — էին նորա, il voulait; — էին ինձ, j'avais la vo-

lonté de; — են իմն ասել, je veux dire; որ ինչ ի կամս մեր, ce qui dépend de nous; եթէ Տեառն — իցեն, si Dieu veut; ըստ հաճոյից կամաց քոց, à votre gré; կամ որպէս — են բանիս ասել, ou plutôt; որպէս զիարդ եւ — իցեն նոցա, en quelque sorte qu'ils veulent; ի կամս ուրուք դնել զիմն, faire dépendre qch. de la volonté de qn.; *—ն ընել, faire sa volonté; *— չունենալ, n'avoir pas de volonté; փոխել զկամս, changer de volonté; հաստատուն՝ անյողդողդ —, volonté ferme, inébranlable.

Կայ, **Կայք**, ից s. posture, station; pause; lieu, poste, demeure; état, situation; զկայ առնուլ, s'arrêter, faire une pause; a. ce qui existe.

Կայական a. stable, stationnaire.

Կայան, ից sm. station, lieu, poste, emplacement, fondement; demeure, séjour; position; —ք, limbes; a. V. Կայուն.

Կայանամ V. Կամ.

Կայանաւոր V. Կայուն.

Կայարան V. Կայան; gare; embarcadère, débarcadère.

Կայարանապետ, աց s. chef de gare.

Կայեան, ենից V. Կայան.

Կայթ, ից sm. panier, corbeille; V. Կայթիւն; —ք դրուատեաց, applaudissements, bravos; կայթս հարկանել՝ տալ V. Կայթեմ.

Կայթեմ, եցի vn. claquer, battre des pieds ou des mains, applaudir, accueillir par des applaudissements; danser, sauter, cabrioler.

Կայթիւն s. claquement de mains, battement de pieds, acclamation, applaudissement; cabriole.

Կայլակ, աց s. goutte, globule.

Կայլականամ, **Կայլակեմ** V. Կաթեմ.

Կայծ, ից s. étincelle; escarboucle.

Կայծակեմ, եցի vn. étinceler, lancer des étincelles.

Կայծակն, կան, կունք, կանց s. foudre, tonnerre; étincelle; charbon ardent; charbon (ulcère pestilentiel); կայծակունս արձակել՝ թօթափել, lancer des étincelles, des foudres, foudroyer; հրացայտ կայծակունք, vives étincelles

Կայծականահար առնեմ va. frapper de la foudre, foudroyer.

Կայծականամաքուր a. purifié par le feu.

Կայծականացայտ a. qui lance des étincelles, des foudres, étincelant, foudroyant.

Կայծիկ s. petite étincelle, bluette.

Կայծռիկ s. furoncle; V. Փոտուքայ.

Կայծքար, ի s. silex, caillou, pierre à fusil.

Կայկայեմ, եցի va. établir, fixer, installer, consolider; —իմ vn. s'établir, se fixer, s'installer, se consolider, être posé.

Կայմ, ից s. mât.

Կայունութիւն, Կայումն s. stabilité, fermeté.

Կայուն a. stable, durable, ferme.

Կայսերագիր a. écrit par l'empereur.

Կայսերազարմ, ից a. de la race impériale.

Կայսերազն, զին, զունք, զանց a. impérial; s. prince impérial, princesse impériale.

Կայսերական a. impérial.

Կայսերակերպ a. qui ressemble à l'empereur, impérial.

Կայսերակից a. associé à l'empire.

Կայսերանամ, ացայ vn. devenir empereur, parvenir à l'empire.

Կայսերացուցանեմ, ուցի va. élever à l'empire, proclamer empereur.

Կայսերութիւն s. empire; — Գաղղիոյ, l'— français; ի— ամբառնալ, s'élever à la dignité impériale.

Կայսր, սեր, սերք, սերաց s. empereur, césar; — Ռուսիոյ, l'empereur de Russie; Վեհափառ —ն, Sa Majesté l'Empereur.

Կայսրընտիր, տրաց s. électeur.

Կայսրընտրական a. électoral.

Կայսրընտրութիւն s. électorat.

Կայսրուհի s. impératrice.

Կայտառ, աց a. frais, beau; pétillant, vif, gaillard, gai, alerte; plein de santé, gaillard, bien portant: s. poisson, reptile.

Կայտառութիւն s. fraîcheur, beauté; gaieté; santé, vivacité.

Կայտիռ sm. frétillement, gaieté, réjouissance, jeu folâtre; animal qui nage, poisson.

Կայտռամ, ացի. Կայտռեմ, եցի. Կայտռիմ, եցայ vn. frétiller, bondir, trépigner, sauter, tressaillir, grouiller, se remuer.

Կայք, յից V. Կայ.

Կանամբի, բույ, բեաց a. qui a sa femme, marié.

Կանանի, նույ s. les femmes, le beau sexe.

Կանանոց, աց s. gynécée, harem.

Կանանցածին, ծնաց a. qui est né d'une femme.

Կանանցական a. de femme, qui convient aux femmes.

Կանանցահանդերձ a. revêtu de vêtements de femme.

Կանաչ a. vert; s. vert, la couleur verte.

Կանաչագեղ a. d'un beau vert, d'un vert charmant, verdoyant.

Կանաչագոյն a. de couleur verte.

Կանաչազգեաց, Կանաչազգեստ a. revêtu en vert, verdoyant.

Կանաչաձեւ a. vert, verdoyant.

Կանաչանամ, ացայ vn. verdir, devenir vert, commencer à verdir.

Կանաչացուցանեմ, ուցի va. verdir, rendre vert.

Կանաչութիւն sm. couleur verte, verdeur, vert, verdure.

Կանացաբար adv. en femme; — զարդարիլ, se parer comme une femme.

Կանացի, ցւոյ, ցեաց a. de femme, féminin; efféminé; — ձայն, voix féminine; — սեռ ou ազգ —, le sexe féminin, le beau sexe.

Կանափ, ի s. chanvre.

Կանգնագեղ, **Կանգնական** a. debout, droit, dressé, élevé; — հասակ, taille élancée.

Կանգնաչափ s. aunage; a. V. Կանգնեան.

Կանգնաչափութիւն s. aunage.

Կանգնաւոր a. V. Կանգնագեղ et Կանգնեան.

Կանգնեան a. long d'une coudée, d'une aune.

Կանգնեմ, եցի va. lever, relever, dresser, redresser, mettre debout; élever, ériger, arborer, planter, bâtir, construire; — յաղթութիւն, remporter la victoire; — դրօշ, arborer un drapeau; — զդրօշ ապստամբութեան, arborer l'étendard de la révolte; խորան՝ սեղան —, dresser une tente, un autel; — ի կործանմանէն, relever de sa chute, de sa ruine; — զանուն՝ զհամբաւ ուրուք, réhabiliter, relever la réputation de qn.; — իմ vn. se lever, se dresser, se tenir debout; s'élever, se relever, se dresser; — երիվարին, se cabrer.

Կանգնորդ a. élevé; dressé, droit.

Կանգնութիւն, **Կանգնումն** s. action d'élever, de dresser, érection, construction; résurrection.

Կանգուն, գնոց s. coudée, aune; a. debout, élevé, dressé, droit; — կալ, se tenir ou rester debout, se lever, être debout; se soutenir, se subsister; — կալ ի վերայ ոտից, se tenir ou se lever sur ses pieds.

Կանդաղեմ, եցի va. fixer, consolider; — իմ vn. se fixer, se consolider; խորարմատ —, prendre de solides racines.

Կանեփ, ի s. chanvre.

Կանեփի, փւոյ s. coutil.

Կանեփահատ, ից s. chènevis.

Կանեփուկ sm. sorte d'arbrisseau.

Կանթ, ի s. anse; — պտղոց, pédicule, queue.

Կանթեղ, աց s. lampe; lampion; — գիշերոյ, veilleuse.

Կանթեղագործ, աց s. lampiste, fabricant de lampes.

Կանթեղակիր a. qui porte une lampe.

Կանթեղավաճառ, աց sm. lampiste, marchand de lampes.

Կանթեղաւոր a. qui a une lampe.

Կանթեղխոտ, ոյ sm. chélidoine, éclaire.

Կանխաբանութիւն s. prédiction; introduction.

Կանխագէտ a. celui qui sait,

connaît ce qui doit arriver, devineur, pronostiqueur.

Կանխագիտութիւն s. préconnaissance, prescience.

Կանխագոյն adv. avant, auparavant, antérieurement à.

Կանխագուշակ a. celui qui présage, qui prédit; présagé, prédit.

Կանխագրական a. prescriptible.

Կանխագրեմ, եցի va. écrire auparavant; prescrire.

Կանխագրութիւն s. l'action d'écrire auparavant; prescription.

Կանխադրութիւն s. introduction.

Կանխազեկոյց adj. celui qui avertit d'avance; averti d'avance.

Կանխախօսութիւն s. prédiction.

Կանխածանօթ adj. connu d'avance, prévu; —գիտութիւն V. Կանխագիտութիւն.

Կանխադրամ, ոյ s. avance; — տալ, faire des avances.

Կանխաթիւ, թուոյ s. antidate.

Կանխակալ, Կանխակալոյ a. obtenu ou observé auparavant, vieil, vieux, invétéré; — կարծիք՝ սովորութիւն, préjugé, prévention, préoccupation;—գիտութիւն,prescience.

Կանխակալութիւն s. ancienneté, vétusté; prévention, préjugé.

Կանխահաս, ից adj. hâtif, précoce, prématuré.

Կանխահատոյց a. payé d'avance, avancé; — լինել, avancer, faire des avances; — դրամ, avance.

Կանխաձայնեմ, եցի va. dire ou annoncer d'avance, prédire.

Կանխաձայնութիւն s. prédiction.

Կանխանշան a. tracé d'avance, prédit

Կանխամուտ a. entré auparavant; — սովորութիւն, s. préjugé, prévention.

Կանխասահմանեալ a. prédestiné.

Կանխասահմանութիւն sm. prédestination.

Կանխասաց, ից a. celui qui prédit; prédit, présagé; — լինել, prédire, présager, pronostiquer; — բանք, prédictions.

Կանխասացիկ adj. prédit, prophétique.

Կանխասացութիւն s. prédiction.

Կանխատես a. prévoyant.

Կանխատեսութիւն s. prévoyance; prévision.

Կանխարկ a. jeté ou tombé de bonne heure.

Կանխացոյց adj. montré d'avance.

Կանխաւ adv. d'avance, auparavant, antérieurement à, autrefois, anciennement.

Կանխեմ, եցի vn. se hâter, se dépêcher, arriver le premier, devancer, précéder, prendre le devant, anticiper, prévenir; se lever de bonne

heure, arriver dès le matin, de bonne heure; — ընդ առաւօտն, se lever dès le matin, dès l'aube; — ի կատարումն ըղձից ուրուք, prévenir les désirs de qn.

Կանխիկ a. comptant; — արծաթ, argent comptant; — հատուցանել, payer —.

Կանխութիւն s. antériorité, priorité, ancienneté; anticipation.

Կանխումն գիշերահաւասարից sm. précession des équinoxes.

Կանկար, ոյ s. artichaut.

Կանկարանոց, աց s. artichautière.

Կանծրակ, ի s. colza.

Կանոն, աց s. règle; statut, règlement; principe; modèle; théol. canon; règle de bois; ըստ —ի, d'après la règle, régulièrement; լուծանել՝ պահել զ—, rompre, observer la règle; — լինել, servir de règle; հանրական —, règle générale.

Կանոնագէտ s. canoniste.

Կանոնագիտութիւն s. droit canonique.

Կանոնադրական a. réglementaire.

Կանոնադրեմ, եցի va. établir en règle, réglementer; admettre dans le canon.

Կանոնադրութիւն s. règlement, règle.

Կանոնական a. canonique, canonial.

Կանոնականութիւն s. canonicité.

Կանոնապահ a. observateur des règles.

Կանոնապահութիւն s. observation des règles, des règlements.

Կանոնաւոր a. régulier.

Կանոնաւորեմ, եցի va. régler, régulariser.

Կանոնաւորիչ s. régulateur.

Կանոնաւորութիւն s. régularisation.

Կանոնեմ, եցի va. régler, régulariser; prescrire, constituer, établir.

Կանոնիկոս, աց s. chanoine.

Կանոնիկոսական a. de chanoine, propre au chanoine.

Կանոնիկոսութիւն s. chanoinie, canonicat.

Կանոնիկոսուհի sf. chanoinesse.

Կանուխ, նխոց a. qui vient de bonne heure, hâtif, précoce, ancien; adv. de bonne heure.

Կանչ, ոյ, ի s. cri; — եւ կառանչ իմ, mes cris

Կանչեմ, եցի vn. crier, s'écrier; * appeler.

Կանչիւն s. cri.

Կանչող adj. celui qui crie; * celui qui appelle.

Կաշանամ, ացայ vn. devenir comme du cuir, se racornir, devenir dur et coriace; կաշացեալ, coriace, coriacé, racorni.

Կաշառ, աց s. présent donné pour corrompre, don corrupteur; —օք, à force de présents, par corruption; — առնուլ, prendre des présents; — խնել՝ տալ, donner des présents pour

corrompre, graisser la patte à qn., employer la corruption.

Կաշառաբեկ a. corrompu, gagné ; — առնել, corrompre, corrompre avec de l'argent, par l'argent ou par des présents.

Կաշառագնաց լինիմ vn. se laisser corrompre par des présents.

Կաշառակուրծ adj. qui se laisse gagner par des présents, corrompu, vénal ; — առնել, acheter ou gagner à prix d'argent, corrompre par des présents, corrompre ; — լինել, se laisser corrompre par des présents, se corrompre.

Կաշառակրծութիւն s. corruption par des présents, vénalité.

Կաշառառու, աց a. celui qui accepte des présents, qui se laisse corrompre par des présents, corrompu, vénal.

Կաշառառութիւն s. l'action d'accepter des présents, vénalité.

Կաշառատու, աց adj. qui donne des présents pour corrompre, qui emploie la corruption.

Կաշառեմ, եցի va. corrompre par des présents, gagner à prix d'argent, gagner.

Կաշառիչ s. corrupteur.

Կաշեայ a. de cuir.

Կաշի, շւոյ s. cuir; peau.

Կաշիմ V. Կաշանամ.

Կաշկանդեմ, եցի va. garrotter, lier étroitement, retenir.

Կաշմբուռն a. fort, robuste, musculeux.

Կաչաղակ, ի s. pie (oiseau).

Կապ, ոց, ից s. lien, attache, lacet ; nœud ; fig. lien, liaison ; chir. ligature, bande, bandeau ; gram. épellation.

Կապակոտոր լինիմ vn. rompre ses liens.

Կապակցեմ, եցի va. lier, attacher ensemble.

Կապակցութիւն sm. lien, liaison, relation, cohérence, enchaînement.

Կապայ, ի s. habit monacal, froc.

Կապան, ի sm. détroit, défilé.

Կապանապահ s. geôlier.

Կապանաւոր, աց a. lié, détenu, prisonnier.

Կապանք, նաց s. pl. liens, fers, chaînes, entraves ; défilé, détroit ; ի կապանս արկանել, charger de chaînes, emprisonner.

Կապար, աց sm. plomb ; bot. câpre ; câprier.

Կապարագործ, աց s. plombier.

Կապարագործութիւն sm. plomberie.

Կապարադիր, դրաց sm. plombeur.

Կապարահանք, հաց sm mine de plomb.

Կապարայօդ a. plombé.

Կապարան, աց s. prison, cachot ; lien.

Կապարեայ a. de plomb.

Կապարեմ, եցի va. plomber

Կապարճադարձոյց a. déserteur, fugitif, rebelle.

Կապարճակիր, կրաց a. qui porte un carquois, écuyer.

Կապարճաւոր a. qui a un carquois.

Կապարճք, ճից s. carquois; կապարճս դարձուցանել, déserter, se révolter.

Կապելայ, Կապելանոց, Կապելիոն V. Կապեղանոց.

Կապելապետ, ի s. gargotier, tavernier.

Կապելուհի sf. gargotière, tavernière.

Կապեղանոց, աց s. taverne, gargote.

Կապեմ, եցի va. lier, attacher, relier; liaisonner; bander; enchaîner; ceindre; épeler; — պատուհաս իվերայ V. Պատուհաս; — իմ vn. se lier, être lié, s'attacher; — ընդ ումեք սիրով, s'attacher à qn., être épris de lui.

Կապերտ, ից s. lambeau, morceau d'étoffe, loque; — հին, vieux lambeau, chiffon, guenille, haillon; * V. Գորգ.

Կապերտակ, ի. Կապերտիկ, տկի sm. loquette, guenillon, haillon, chiffon.

Կապէնք, պինաց sm. prix, salaire d'une prostituée.

Կապիկ, պկաց s. singe.

Կապիճ, պճաց s. chœnix ou chénice (mesure de capacité, un peu plus d'un litre); chaton, monture; orbite de l'œil; empeigne; — ատամանց, alvéoles des dents.

Կապիտոլիոն, ի s. Capitole.

Կապկեմ, եցի vn. singer.

Կապկութիւն s. singerie.

Կապնդեղ, ոյ s. livèche.

Կապոյտ, պուտոյ a. bleu, azuré; s. bleu, couleur bleue, azur; — դաշտ, la plaine azurée, la plaine liquide, la mer.

Կապումն s. action de lier, d'être lié.

Կապուտ ou Կապուտ կողոպուտ sm. dépouille, butin; a. dépouillé, dénué, privé; — առնել՝ Թողուլ, dépouiller; ժողովել զկապուտ կողոպուտ անկելոց, recueillir les dépouilles des morts.

Կապուտագոյն a. bleu, de couleur bleue.

Կապուտակ, աց a. bleuâtre, d'azur, bleu; livide; — ծուփք, onde azurée; — կամար, la voûte azurée, le ciel; s. couleur bleuâtre, bleu, azur; — ն երկնից, l'azur du ciel; — ծովու, bleu d'outremer; Բրուսիական — ou — Բրուսիոյ, bleu de Prusse.

Կապուտակագոյն, Կապուտակագոյն, Կապուտակեալ, Կապուտակեայ a. bleu, de couleur bleue, bleuâtre, azuré; livide.

Կապուտակիմ, եցայ vn. devenir bleuâtre, livide, tirer sur le bleu.

Կապուտակութիւն s. lividité.

Կապտային a. cyanique.

Կապտեմ, եցի va. dépouiller, butiner, dénuer, ravir.

Կապրցախ V. Կապար bot.

Կառաբարձ V. Կառաձիգ.

Կառաբոյս s. zoophyte.

Կառագործ, աց s. carrossier.

Կառաձիգ a. qui traîne une voiture, attelé.

Կառամարտ, **Կառամարտիկ** a. celui qui combat sur un char; s. combat sur un char.

Կառամուտ, մտաց a. qui traîne une voiture, attelé; — դուռն, porte cochère.

Կառան, աց s. câble.

Կառանոց, աց s. remise.

Կառանոցականք, ռաց s. voiture de remise.

Կառանչ, **Կառաչ** s. cri, clameur.

Կառաշարք, րց s. train de voitures, de wagons.

Կառաչեմ, եցի vn. crier, jeter des cris, criailler.

Կառաչիւն s. cri.

Կառապետ V. Կառավար.

Կառավար, աց s. cocher; conducteur; gouverneur; directeur.

Կառավարեմ, եցի vn. conduire une voiture; gouverner, conduire, diriger, guider; սրարշաւ —, aller très-vite en voiture, brûler le pavé.

Կառավարութիւն s. action de conduire une voiture; direction, gouvernement.

Կառարշաւ a. qui court en voiture; s. course de chars, de voitures.

Կառաւէտ a. qui a beaucoup de voitures.

Կառափեմ, եցի va. trancher la tête à qn., l'exécuter.

Կառափետղ s. lieu où se font les exécutions.

Կառափն, փին, փունք, փանց s. crâne, tête; ընդ — հանել, trancher, casser la tête.

Կառափնատ a. dont la tête est coupée, blessée.

'**Կառափնատեմ**, եցի va. couper ou blesser la tête à qn., blesser à la tête.

Կառափնատութիւն s. action de couper la tête, exécution.

Կառընթացք, ցից s. convoi de voitures, de wagons.

Կառն, ռին s. sorte d'épine.

Կառոյց V. Կառուցումն.

Կառուցանեմ, ուցի va. construire, bâtir, élever; dresser, attacher.

Կառուցումն sm. construction, bâtisse; édifice; érection, élévation.

Կառչիմ, ռեայ, ռուցեալ vn. s'accrocher, s'attacher, s'arrêter, se prendre.

Կառք, ռաց s. voiture, carrosse; char; վարձուոր —, voiture de place, fiacre; երկանիւ՝ քառանիւ —, voiture à deux, à quatre roues; — կառանոցի, voiture de remise; հասարակաց՝ առանձնական —, voiture publique, particulière; ելանել՝ մտանել ի կառս, monter en voiture; իջանել ի կառաց, descendre de voiture; կացուցանել զկառսն, arrêter la voiture; վարել զկառս, *— քշել, conduire une voiture.

Կասդրիոս s. castor.

Կասեմ, եցի vn. battre le blé; V. Կասիմ.

Կասեցուցանեմ, ուցի va. arrêter, empêcher, retenir, faire cesser, interrompre.

Կասեցուցիչ s. qui empêche, qui arrête.

Կասի, սեայ. Կասիա, այի s. cannelle; V. Կակժիրակ.

Կասիմ, սեցայ vn. s'arrêter, cesser de, se désister de, se défaire ou manquer de.

Կասիչ s. batteur en grange.

Կասկ, ի s. orge mondé ou perlé; châtaigne.

Կասկած, ի, ոյ s. soupçon, suspicion, ombrage, défiance; a. soupçonneux, suspect; —է ինձ զնմանէ, j'ai des soupçons sur son compte, je me défie de lui, j'ai des doutes sur lui, je n'ai pas confiance en lui; —առնուլ, ի կասկածի լինել, ի—անկանել ou — իմտի ունել, prendre, avoir ou concevoir des soupçons, avoir quelque soupçon de, être en défiance; * —ի երթալ, soupçonner; * —ունենալ, avoir des soupçons; փարատել զ—, dissiper, détruire les soupçons; փարատել իմտաց զ— ուրուք, guérir la défiance de qn.; — իմիտս արկանել ուրուք, exciter la défiance de qn.

Կասկածագին, Կասկածագոյն a. soupçonneux.

Կասկածանք V. Կասկած; —նօք, avec défiance; տարապարտ կասկածանս ունել զումեքէ, soupçonner sans sujet.

Կասկածաւոր, Կասկածելի a. soupçonneux; suspect; — լինել ումեք, devenir suspect à qn.

Կասկածեմ, եցի vn. soupçonner, suspecter, avoir des soupçons, être en défiance, se défier, se méfier, se douter.

Կասկածոտ a. soupçonneux, défiant, méfiant, ombrageux; իմիտս —ս լինել վասն, avoir des soupçons de.

Կասկածոտութիւն s. caractère soupçonneux, défiance.

Կասկամ, ի s. chouette.

Կասկաջուր, ջրոյ s. bière.

Կասկարայ, ից s. gril; grille; խորովել՝ եփել իվերայ —ի, griller; — եզին, bifteck.

Կասկենի, ենւոյ s. châtaignier; —ք, châtaigneraie.

Կասում, սի va. battre le blé; casser, briser.

Կատակ, ի s. plaisanterie, facétie, badinage, badinerie; a. plaisant, bouffon; ընդ —ս, adv. plaisantant, plaisamment, pour plaisanter, pour rire; Թող անդր զկատակդ, * —ը Թողումք, plaisanterie à part; այպն եւ — առնել, plaisanter, railler, tourner en ridicule, se moquer de, bafouer; — առնել, faire des plaisanteries; — ասել, dire une plaisanterie; * —ի դարձունել, tourner en plaisanterie; * անհամ կատակներ ընել, faire de mauvaises plaisanteries, goguenarder.

կատակ s. pivert.

Կատակաբան V. Կատակախօս.

Կատակաբանութիւն s. plaisanterie, facétie.

Կատակախօս a. plaisant, facétieux.

Կատականք, նաց s. plaisanterie, badinage, badinerie; raillerie, moquerie, opprobre; **Ծաղր եւ այպն կատականաց առնել**, railler, couvrir de ridicule, bafouer; — **լինել** ou **Ծաղր եւ այպն կատականաց լինել**, être couvert de ridicule, se couvrir de ridicule, être la risée de.

Կատակասէր a. qui aime les plaisanteries.

Կատակել, եցի va. plaisanter, badiner; railler, se moquer de.

Կատակերգակ, աց s. acteur comique; a. comique.

Կատակերգական adj. comique.

Կատակերգասէր adj. qui aime la comédie.

Կատակերգել, եցի va. faire ou présenter des comédies; bafouer, brocarder.

Կատակերգութիւն s. comédie; — **իմն է**, ce n'est qu'une —; — **խաղալ՝ հանդիսացուցանել** ou * **ձեւացնել**, jouer, représenter une —.

Կատակութիւն V. **Կատակ**.

Կատաղաբար adv. à la rage, furieusement, avec fureur, avec frénésie.

Կատաղախօս a. qui parle furieusement.

Կատաղանք V. **Կատաղութիւն**.

Կատաղենի adj. sauvage (arbre).

Կատաղեցուցանեմ, ուցի va. enrager, faire enrager, mettre en fureur, déchaîner, acharner.

Կատաղեցուցիչ adj. enrageant.

Կատաղի, ղւոյ, ղեաց a. enragé, furieux, furibond, emporté, forcené, frénétique, fougueux, féroce, impétueux, violent; — **Թզենի** V. **Ժանտաթզենի**.

Կատաղիմ, ղեցայ vn. enrager, s'enrager, être transporté de rage, avoir la rage, être enragé, devenir furieux, être transporté de fureur, s'acharner, se déchaîner.

Կատաղութիւն s. rage, fureur, transport de rage, frénésie, férocité, fougue, acharnement, déchaînement, * —**ն իջաւ**, sa fureur s'apaisa; * —**ք բռնեց**, il fut saisi de rage, il se mit en fureur.

Կատար, ոյ, ի, աց s. cime, faîte, crête; bout, fin, terme, comble; V. **Կատարումն**; — **հաւու**, crête, huppe; **ի — հասուցանել՝ ածել**, amener à sa fin, achever.

Կատարած, ից, աց s. fin, terme, extrémité; fin, destinée, expiration; **Նորանշան կալաւ նա** —, sa destinée fut étrange; **ի — հասուցանել**, amener à la fin, achever; **մինչեւ ի — աշխարհի**, jusqu'à la consommation, à la fin des siècles.

Կատարեալ adj. parfait, achevé, accompli, fini, complet, consommé ; տալ իշխանութիւն —, donner plein pouvoir, carte blanche.

Կատարելագործ a. perfectionné; qui perfectionne.

Կատարելագործեմ, եցի va. perfectionner, achever.

Կատարելագործութիւն sm. perfectionnement, perfection.

Կատարելածին a. qui naît à terme.

Կատարելահասակ a. parvenu à un âge viril, adulte.

Կատարելամիտ a. qui a un esprit mûr, sage.

Կատարելապէս adv. parfaitement, à la perfection ; complétement.

Կատարելիք, լեաց s. achèvement, accomplissement.

Կատարելութիւն s. perfection; le fini d'un ouvrage; accomplissement, achèvement, consommation ; ի — հասանել, arriver à la perfection ; ի — ածել, amener à la perfection, perfectionner ; * ամէն տեսակ — ունենալ, être doué de toutes sortes de perfections.

Կատարեմ, եցի va. achever, finir, terminer, accomplir, consommer ; effectuer, exécuter, remplir, faire pratiquer, mettre en pratique, effectuer, réaliser ; perfectionner ; consacrer, sanctifier, initier ; — զպարտս, accomplir un devoir, s'acquitter de son devoir ; — զխորհուրդ, accomplir, exécuter un projet ; — զաւուրս իւր, finir ses jours ; — զկամս անձին, faire sa volonté ; — զկամս ուրուք, remplir, exécuter les volontés de qn. ; — զբարկութիւն՝ զսրտմտութիւն իւր ի վերայ ուրուք ou յոք, assouvir son indignation, sa colère sur qn. ; — իմ vn. s'achever, s'accomplir, finir, avoir son effet ; finir, mourir.

Կատարիչ s. celui qui achève, qui accomplit, exécuteur ; adj. exécutif.

Կատարողապետ, աց s. auteur des mystères, celui qui préside aux cérémonies religieuses.

Կատարումն s. achèvement, accomplissement, consommation ; exécution, réalisation ; perfection ; fin, terme ; fin, mort ; consécration, initiation ; — տալ, ի — ածել, achever, terminer ; perfectionner, mettre dans sa perfection ; — առնուլ, être accompli, finir ; se perfectionner ; ածել իծագ կատարման, V. Ծագ.

Կատարուն V. Կատարեալ.

Կատուան, ի sm. botan. thymbre.

Կատու, աց s. chat ; էգ —, chatte ; ձագ —, petit chat, chaton ; Նուալ՝ մլաւել —, miauler ; մլաւիւն —, miaulement.

Կատուախոտ, ոյ s. cataire.

Կատուիկ s. minet, minette, petit chat.

Կար, ոյ, ով s. ficelle, corde ;

*couture; — ընել՝ կարել, faire de la couture, coudre.

Կար, ի, իւ s. force, vigueur; pouvoir, faculté, moyens, portée; իւրաքանչիւր ըստ իւրում կարի, chacun selon son pouvoir, ses forces, ses facultés, ses moyens; որչափ ի կարի քում իցէ, autant qu'il vous est possible, autant qu'il est en votre pouvoir, autant qu'il est en vous; ըստ իւրում կարի, autant qu'il est en lui; որչափ էր նորա — եւ զօրութիւն, autant qu'il pouvait, autant qu'il lui était possible; ըստ կարի, autant qu'il est possible, autant qu'il sera possible, autant qu'il pouvait, le mieux que je pouvais; — զօրութեան իմոյ, mes forces, mes moyens; — է, il est possible; ոչ գոյ ի ձեռս մեր —, il n'est pas en notre pouvoir; ոչ է —, on ne peut, il n'est pas possible; ի վեր քան զկար իւրեանց, au delà de leurs forces.

Կարագ, ի s. beurre.

Կարագավաճառ, ի s. marchand de beurre, beurrier.

Կարակին, ից s. compas.

Կարակինաձեւ a. en forme de compas, rond, arrondi, circulaire.

Կարակինեմ, եցի va. compasser, arrondir.

Կարակում a. bourbeux.

Կարաձմեռն a. dont l'hiver est rigoureux; s. hiver rigoureux.

Կարան, ի s. couture; chir. suture; առանց —ի, sans couture.

Կարապ, ի s. cygne.

Կարապետ, ի s. précurseur, avant-coureur.

Կարապետեմ, եցի vn. être précurseur de, précéder; annoncer, prédire.

Կարապետութիւն s. action de précéder.

Կարաս, ոյ s. jarre; tonneau.

Կարասենակ s. petit meuble.

Կարասէկիր a. qui transporte les bagages, de transport, bête de somme.

Կարասի, ւոյ, սեաց sm. meubles, effets, mobilier, bagage, équipage; instrument, ustensile; biens, richesses, argent.

Կարաւան, աց s. caravane.

Կարաւանդք, դից s. hypocondre.

Կարգ, աց s. ordre, rang, arrangement, disposition, série, rangée; tour, suite, succession, enchaînement; rang, ordre, état, condition; ordre, congrégation, institution; ordre, ordination; rang, file, ordre de bataille; couche, gisement; կարգաւ, ըստ —ի, — ըստ կարգէ, — ըստ կարգի adv. en ordre, par ordre, par rang, en rang, tour à tour, à la suite, à tour de rôle, régulièrement, successivement; արտաքոյ —ի, extraordinaire; դնել ի կարգի, ի — արկանել՝ առնել, mettre en ordre, ranger, arranger, disposer; compter, énumérer;

ի— անկանիլ, se mettre en ordre, se disposer, se mettre en train, se mettre à; ի— անկեալ ասել, se mettre à dire, continuer à parler; ի— գալ, se mettre en ordre, s'arranger; — դնել, mettre ordre, de l'ordre; *—ի դնել, mettre en ordre; խանգարել զկարգն ou *—ն աւրել, détruire, déranger l'ordre; եւ որ ի կարգին, et le reste, et cætera, et ainsi de suite; ի— աշխարհի մտանել, se marier; —ք ուղղութեան, les règles de la probité; վրդովել զ—, troubler l'ordre; — բանից, suite, style; անդրէն ի— բանին իւր ելանել, revenir à son discours, reprendre son discours; դաշնակեալ կարգք, harmonie; — բնութեան, règne de la nature.

Կարգաբանեմ, եցի vn. faire un discours suivi.

Կարգաբանութիւն s. le bon ordre d'un discours, ordre, méthode.

Կարգագրեմ, եցի vn. écrire en ordre, mettre par écrit.

Կարգադիր, դրաց s. celui qui met en ordre, qui met de l'ordre, ordonnateur.

Կարգադրեմ, եցի va. mettre ordre à, mettre en ordre, ordonner, disposer, arranger, organiser.

Կարգադրութիւն s. ordre, ordonnance, arrangement, disposition, organisation.

Կարգալից a. plein d'ordre.

Կարգաթող a. défroqué; — լինել, se défroquer, jeter le froc aux orties.

Կարգած s. ordre; a. établi.

Կարգակից a. s. qui est du même ordre, compagnon de sacerdoce, collègue.

Կարգապետ, աց s. chef, fondateur ou général d'un ordre.

Կարգապետութիւն s. hiérarchie; généralat.

Կարգավար, ի s. inspecteur.

Կարգաւոր a. rangé, mis en ordre, bien ordonné, réglé, régulier; sm. ecclésiastique.

Կարգաւորաբար, Կարգաւորապէս adv. avec ordre, régulièrement.

Կարգաւորեմ, եցի va. ordonner, mettre en ordre, ranger, arranger, disposer.

Կարգաւորութիւն s. régularité, ordre, arrangement.

Կարգեմ, եցի va. mettre en ordre, ordonner, ranger, arranger, régler, disposer; destiner, prescrire, fixer, assigner, désigner, affecter, enjoindre, diriger, statuer, imposer; établir dans une place, instituer, constituer, charger de; ranger parmi, mettre au nombre; ranger en bataille, mettre en rang; *marier; կարգեալ ընդ իշխանութեամբ, subalterne.

Կարգընկեցութիւն s. dégradation, destitution forcée de son rang.

Կարգընկէց V. Կարգաթող; — առնել, dégrader, destituer de son rang.

Կարգիչ s. celui qui met en ordre, ordonnateur.

Կարդամ, ացի va. appeler, appeler à haute voix, à toute voix, invoquer; implorer, réclamer, crier, s'écrier; appeler, nommer; appeler, faire venir; évoquer; lire; — յօգնութիւն, appeler au secours; — զօգնականութիւն, implorer le secours de; — զանուն ուրուք, invoquer le nom de.

Կարդացումն s. lecture.

Կարդինալ, աց s. cardinal.

Կարդինալութիւն s. cardinalat.

Կարելի a. possible; — է, il est possible; չէ —, il n'est pas possible, ce n'est pas possible.

Կարեկիր a. compatissant, sensible.

Կարեկից a. compatissant, sensible; — ք մարմնոյ, les amis intimes, les parents; — լինել V. Կարեկցիմ.

Կարեկցաբար adv. avec compassion, avec un air de compassion; — հայել, regarder d'un œil de compassion.

Կարեկցիմ, եցայ vn. compatir, être touché de compassion, avoir pitié, prendre en pitié, ressentir de la compassion pour qn., le plaindre, s'intéresser à lui.

Կարեկցութիւն s. compassion, pitié; — բ V. Կարեկցաբար.

Կարեմ, եցի va. coudre; — հարեւանցի, faufiler.

Կարեմ, բացի vn. pouvoir, être capable de, à même de, en force de, en état de, venir à bout de; ոչ եւս —, n'en pouvoir plus; չկարացի, je n'ai pas pu, je n'ai pas su; չկարէր լռել կալ, il ne pouvait s'empêcher de parler.

* Կարենամ V. Կարեմ vn.

Կարեսէր a. passionné, vicieux.

Կարեվէր a. blessé grièvement, mortellement; — խոց, blessure mortelle, profonde; — խոցել՝ առնել, blesser grièvement, mortellement, donner un coup mortel.

Կարեւան, աց s. caravane.

Կարեւոր, աց a. nécessaire; important, urgent, pressant, grave, pressé, impérieux, considérable, sérieux, essentiel; intime, dévoué, attaché; — բարեկամ, intime ami; — սիրելի, personne fort chère; — հարկ, grande nécessité, urgence, nécessité absolue; — ք, le nécessaire; զրկիլ ի կարեւորաց, être privé du nécessaire; — ք բնութեան՝ կենաց, les nécessités de la nature, de la vie; — ք ou — անդամք, les parties génitales; — լինել, être nécessaire, urgent; — է, il est nécessaire; — է զի, il est important que, il importe que; — զանձն ընծայեցուցանել, se rendre nécessaire; — համարել՝ դատել, juger nécessaire; — պէտք, les vrais besoins; adv. beaucoup.

Կարեւորագոյն a. très-né-

cessaire, le plus nécessaire, très-important, de haute importance.

Կարեւորութիւն s. nécessité; importance, urgence.

Կարեւորք V. Կարեւոր.

ԿարէձմեռնV. Կարաձմեռն.

Կարթ, ից sm. hameçon; ligne; ergot; os de la jambe, jambe, tibia, jarret; crochet, croc; — ընկենուլ, jeter l'hameçon.

Կարթակոտոր առնել va. couper les jarrets, les nerfs.

Կարթել, եցի va. pêcher à l'hameçon, à la ligne, prendre à l'hameçon; fig. amorcer, prendre à l'amorce, séduire; vn. s'écarter, s'éloigner.

Կարթընկէց a. celui qui pêche à l'hameçon, à la ligne, pêcheur.

Կարթուսավանք, նաց sm. chartreuse.

Կարթուսեան a. s. chartreux.

Կարժ, ի sm. écheveau; — գործել, dévider, mettre en écheveau.

Կարժառ, ի s. dévidoir.

Կարի adv. très, fort, beaucoup; — իմն, — յոյժ, — քաջ, considérablement, extrêmement, excessivement, infiniment, à outrance, trop, par trop, éperdument, au dernier point, souverainement; եւ — քաջ, եւ — իսկ քաջ, assurément, sans doute, oui sans doute, certes, certainement, en vérité; et la chose devait être ainsi.

Կարիճ, ճաց s. scorpion; astr. scorpion; bâton épineux; իւղ կարճի, huile de scorpion, scorpiojelle.

Կարիտոս V. Պինասպաս.

Կարիք, րեաց s. affections, passion; affliction, malheur, souffrance, maladie, douleur; nécessité, besoins, plaisirs; imperfection, défaut, vice; parenté; ի կարիս իմ, dans mes malheurs; անհրաժեշտ —, les nécessités les plus pressantes; — որովայնի, besoin naturel; ելանել արտաքս վասն կարեաց, sortir pour un besoin, faire ses besoins; կարիս առնել, compatir, plaindre, avoir pitié, regretter; կարեօք հասանել իվերայ, assaillir, attaquer en foule.

Կարծ s. conjecture, hypothèse, supposition, opinion; ի — adv. par conjecture, conjecturalement, par supposition, en supposant; ի — դատել, juger par conjecture.

Կարծական a. conjectural, hypothétique; suspect.

Կարծեալ a. cru, supposé, considéré, prétendu.

Կարծելի a. supposable, présumable; — է, il est à supposer, à présumer que.

Կարծել, եցի va. croire, penser, juger, présumer, se figurer, s'imaginer, conjecturer, compter, estimer; supposer; soupçonner; կարծէ եթէ, il croit que.

Կարծեցեալ V. Կարծեալ.

Կարծեցուցանեմ, ուցի va. faire croire.

Կարծիմ, ծեցայ vn. être cru, considéré, jugé, paraître, sembler; կարծի թէ, on croit que, il semble que.

Կարծիք, ծեաց s. opinion; pensée, avis; conjecture, supposition, hypothèse; imagination; soupçon; կարծեօք adv. conjecturalement, par supposition; հասարակաց —, opinion publique, l'opinion, l'opinion commune, sens commun; * — ընել ou —ի երթալ, supposer; ազատամիտ —, opinion libre; * մէկուն վերայ լաւ' գէշ — ունենալ, avoir bonne, mauvaise opinion de qn.; նախածամամն —, préjugé; կարծիս բերել զումեմն է, avoir des soupçons sur qn.; բերել մեծ ինչ կարծիս զումեքէ, faire grand cas de qn., l'estimer; ի կարծիս լինել, s'imaginer, croire, se figurer; տալ զպատշաճ կարծիս զումեքէ, donner bonne opinion de qn.; ծախողակի —, prévention; — ընկալեալ ou բազմագունից ընդունելոյ, les opinions le plus généralement suivies, les opinions les mieux établies.

Կարծողական V. Կարծական.

Կարծր, ծերք ou ծունք adj. dur, rude, raide, roide, ferme.

Կարծրակեղեւ a. dont l'écorce est dure.

Կարծրանամ, ացայ vn. se durcir, s'endurcir, roidir.

Կարծրասիրտ a. qui a le cœur dur.

Կարծրացուցանեմ, ուցի va. durcir, endurcir

Կարծրերախ adj. (cheval) qui a la bouche dure, qui n'a point de bouche, indomptable.

Կարծրութիւն s. dureté, raideur, fermeté.

Կարկամ, ից a. courbé, recourbé, plié, tortillé, contracté; ankylosé, raide; fig. tenace, avare, chiche; — լեզու, langue engourdie; — շրթունք, voix hésitante.

Կարկամեմ, եցի. Կարկամեցուցանեմ va. courber, recourber, contracter, tortiller, plier, crisper, ankyloser, roidir.

Կարկամիմ, մեցայ vn. se courber, se plier, se contracter, se tortiller, rabougrir, se retirer, se roidir, se rider, se ratatiner, s'ankyloser.

Կարկամութիւն sm. rétraction, retirement, contraction, crispation, ride; fig. ténacité, avarice.

Կարկանդակ, աց s. gâteau, pâtisserie; մսալիր —, pâté; պտղալից —, tourte.

Կարկաչ, ի sm. murmure, bruit des eaux; gazouillement, gazouillis, chant, ramage des oiseaux; fig. caquet, babil; éclat de rire; — գորտոց, coassement.

Կարկաչանք, նաց s. éclats de rire.

Կարկաչեմ, եցի vn. gazouiller, ramager, chanter; mur-

murer; craquer, éclater; fig. caqueter, babiller; rire aux éclats, éclater de rire; — գորտոց, coasser; — հաւուց, caqueter, glousser.

Կարկաչուն a. qui gazouille, qui caquette; murmurant.

Կարկաչ V. Կարկաչ.

Կարկաչահոս, Կարկաչասահ a. qui coule en murmurant, avec un murmure, murmurant.

Կարկաչեմ V. Կարկաչեմ.

Կարկաչեցուցանեմ, ուցի va. faire murmurer; faire craquer ou éclater.

Կարկառ, աց s. monceau, tas; — վիմաց, monceau de pierres.

Կարկառակոյտ s. monceau, tas, amas, pile.

Կարկառեմ, եցի va. tendre, allonger; présenter, offrir, donner; entasser, amonceler; — զձեռն, tendre, avancer la main; ձեռն ou ձեռն օգնականութեան — ումեք, tendre la main à qn., lui donner l'assistance, prêter aide.

Կարկառիմ, ռեցայ vn. se tendre, s'allonger, avancer, se baisser en avant, pencher la tête en dehors, se projeter.

Կարկատ, Կարկատանք, նաց s. raccommodage, ravaudage.

Կարկատեմ, եցի va. raccommoder, ravauder, rapiécer; fig. composer, inventer, forger, fabriquer, imaginer; պատրուակս —, chercher un prétexte, de nouveaux refuges.

Կարկատուն a. raccommodé, ravaudé; rapiécé, déguenillé; fig. détaché, sans suite, forgé, fictif, faux, emprunté.

Կարկեհան, աց s. escarboucle (pierre précieuse).

Կարկեմ, եցի. Կարկեցուցանեմ, ուցի va. faire taire, imposer silence, réduire au silence, tenir en silence, fermer la bouche à qn., le désarçonner.

Կարկիմ, կեցայ vn. se taire, garder le silence; կարկեալ կալ, demeurer dans le silence, faire silence; կարկեաց, tiens-toi dans le silence, tais-toi.

Կարկին, կնի, կնաց s. compas; կարկնաւ չափել, compasser.

Կարկինոս V. Խեցգետին.

Կարկնաբոլոր a. compassé.

Կարկնատուփ, տփոյ s. boîte à compas.

Կարկուտ, կտի s. grêle; — տեղայ, il grêle; հարկանել կարկտիւ, grêler, gâter par la grêle.

Կարկուրայ, ի s. chaloupe.

Կարկտաբեր, Կարկտածու a. qui produit, qui amène la grêle.

Կարկտահար a. battu par la grêle, grêlé; — առնել, grêler, battre ou gâter par la grêle.

Կարկտեմ, եցի vn. grêler; կարկտէ, il grêle, il tombe de la grêle.

Կարճ, ոյ a. court, petit;

court, bref, abrégé, laconique; կարճոյ ճանապարհ, le chemin le plus court, le plus court chemin; ընդ կարճոյ գնալ, aller par le plus court chemin, prendre le chemin le plus court; — ի կարճոյ ou ի կարճոյ a. court, bref; adv. brièvement, en abrégé, avec concision; * — կտրել, couper court; ի կարճոյ հատանել, couper court, exposer brièvement, en peu de mots, mettre en raccourci.

Կարճաբան a. concis, laconique; adv. en peu de mots.

Կարճաբանեմ, եցի vn. parler, dire en peu de mots.

Կարճաբանութիւն s. laconisme, concision, brièveté.

Կարճաբերձ a. court, petit, rabougri, bas.

Կարճաբուն adj. dont la hampe, le bois est court; — գեղարդն, thyrse; — տէգ, demi-pique, lance.

Կարճազգեստ a. dont le vêtement est court, court-vêtu; s. veste, jaquette.

Կարճակեաց a. dont la vie est courte.

Կարճակտուր a. tronqué, écourté, concis.

Կարճահաս a. de peu d'intelligence.

Կարճահասակ a. qui a la taille courte, court de taille, petit, courtaud.

Կարճամիտ a. impatient; pusillanime; esprit bouché, imbécile, nigaud, niais.

Կարճամտութիւն V. Կարճմտութիւն.

Կարճապատումadv. brièvement, en peu de mots.

Կարճապարանոց a. qui a le cou court.

Կարճառօտ a. bref, court, concis, succinct, laconique; —, կարճառօտիւք, կարճառօտս adv. brièvement, en raccourci, avec concision, en abrégé, en peu de mots, laconiquement.

Կարճառօտութիւն s. brièveté, concision.

Կարճաստուեր, աց s. brachyscien.

Կարճատեմ, եցի va. raccourcir, mettre en raccourci, abréger; vn. raccourcir; կարճատէ օրն՝ տիւն, le jour baisse, diminue, la nuit commence à venir, le jour commence à baisser; կարճատեն աւուրք, les jours raccourcissent.

Կարճատես a. qui a la vue courte, myope; — լինել, avoir la vue basse, être myope.

Կարճատեսութիւն sm. vue basse ou courte, myopie.

Կարճեմ, եցի va. raccourcir, accourcir, mettre en raccourci, abréger; tronquer, écourter, couper court, arrêter tout court, retrancher, supprimer, retenir, réprimer, interrompre, empêcher, arrêter, épuiser, faire cesser; — ի կենաց, mettre à mort, faire périr; — զանձն ի կենաց, se donner la mort, se tuer; — զբարբառ ուրուք, interrompre qn.; — իմ

vn. se raccourcir, raccourtir; s'abréger; se retenir, cesser; s'épuiser; — ի կենաց, cesser de vivre, mourir; զրուցատրութեամբ կարճի ճանապարհն, la conversation abrége le chemin.

Կարճժամանակեայ a. de peu de temps.

.Կարճիկ, ճկան a. s. petit homme, nain, pygmée, bamboche, nabot.

Կարճին s. racine.

Կարճիչ s. celui qui empêche, fait cesser.

Կարճմտեմ, եցի vn. s'impatienter, perdre patience.

Կարճմտեցուցանեմ,ուցի va. impatienter, faire perdre patienee.

Կարճմտութիւն s. impatience; pusillanimité.

Կարճնովին adv. radicalement, arrachant jusque dans ses racines, arrachant la racine avec.

Կարճոգի adj. pusillanime; impatient.

Կարճոտն, տին a. qui a les pieds courts; s. basset.

Կարճութիւն s. brièveté; raccourcissement, accourcissement.

Կարճունչ a. qui a le nez court.

Կարմելեան a. s. carmel.

Կարմելուհի sf. carmélite.

Կարմիր, մրոյ, մրով ou մրաւ a. rouge; rubicond, vermeil; s. rouge, couleur rouge.

Կարմրագեղ a. d'un beau rouge, vermeil.

Կարմրագիր, գրոյ s. écriture rouge.

Կարմրագոյն a. rouge, de couleur rouge.

Կարմրագունիմ, եցայ vn. devenir rouge, rougir; — յամօթոյ, rougir de honte.

Կարմրադեղ, ոց s. carmin; encre rouge, rosette.

Կարմրադեղձ, ից s. pêche rouge.

Կարմրազարդ a. orné de rouge.

Կարմրազգեստ a. vêtu de rouge.

Կարմրալանջ sm. rouge-gorge.

Կարմրալար, Կարմրաշիթ a. bordé de rouge; — շրթունք, lèvres vermeilles, de corail.

Կարմրախայտ, ի s. truite.

Կարմրախնձոր, ոյ s. pomme rouge, pomme d'api.

Կարմրակտուց a. dont le bec est rouge.

Կարմրածուկն, ձկան sm. rouget.

Կարմրայտ a. qui a les joues rouges ou vermeilles, rougeaud.

Կարմրանամ, ացայ vn. rougir, devenir rouge.

Կարմրաներկ a. teint en rouge.

Կարմրաշուշան s. amaryllis.

Կարմրատանձ, ից s. poire rouge.

Կարմրատեսիլ adj. rouge, rougeâtre.

Կարմրատուտն, տտան s. rouge-queue.

Կարմրացուցանեմ, ուցի va. rougir, rendre rouge.

Կարմրափայլ a. qui brille d'un éclat rouge.

Կարմրաքար, ի s. hématite, sanguine.

Կարմրերանգ, **Կարմրերփեան** a. de couleur rouge, coloré en rouge, vermeil.

Կարմրիմ V. Կարմրանամ.

Կարմրորակ a. rougeâtre.

Կարմրութիւն s. rougeur.

Կարշն s. nerf; fig. force.

Կարշնեղ a. nerveux, robuste, vigoureux.

Կարշնեղութիւն s. force, vigueur.

Կարող a. puissant; capable; — լինել V. Կարողանամ.

Կարողական a. potentiel; s. acte de procuration.

Կարողանամ, ացայ vn. pouvoir, être capable, être à même, en état de.

Կարողապէս adv. puissamment.

Կարողացուցանեմ, ուցի a. rendre capable, donner des forces à, mettre à même, en état de, faciliter les moyens, fortifier.

Կարողութիւն s. puissance, pouvoir, force; faculté, capacité, portée; moyens, ressources, moyens, richesses; — է, il est possible, il y a moyen; ոչ է —, ce n'est pas possible, il n'y a pas moyen.

Կարոս, ի s. maceron.

Կարուակ, աց sm. cordonnier.

Կարուակութիւն s. cordonnerie.

Կարութիւն V. Կարողութիւն.

Կարուրայ, ի s. vase de nuit.

Կարօտ a. qui a besoin, qui manque de, nécessiteux, indigent; s. besoin, nécessité; désir, envie; — լինել, avoir besoin; * — քաշել, avoir envie, souhaiter, soupirer après.

Կարօտական adj. nécessiteux.

Կարօտակէզ a. brûlé d'envie, très-désireux.

Կարօտանամ V. Կարօտիմ.

Կարօտանք V. Կարօտութիւն.

Կարօտացուցանեմ, ուցի va. rendre nécessiteux.

Կարօտեալ a. nécessiteux, qui manque du nécessaire, indigent.

Կարօտիմ, տեցայ vn. manquer de, être dans le besoin, dans l'indigence, être dépourvu de; avoir besoin de; désirer, soupirer après, aspirer à; չ— իմիք, n'avoir besoin de rien; ոչ եւս — ումեք, n'avoir plus besoin de qn., se passer de lui.

Կարօտութիւն s. indigence, dénûment; besoin, nécessité; désir, envie.

Կացին, ցնոյ, ով s. hache, cognée.

Կաց մնաց s. reste, débris; V. Ժողովեմ.

Կացնաւոր sm. porteur de hache, sapeur.

Կացութիւն s. état, position; *վատ —ն մէջն է, il est dans un

mauvais état, dans une mauvaise situation.

Կացուրդ, ցրդից, դոց s. réunion, assemblée générale et solennelle; jour de fête, de foire; solennité, pompe; jeux solennels, spectacle; hymne, cantique.

Կացուցանեմ,ուցի va. placer, établir, poser, fixer, mettre, dresser, élever, constituer, instituer, créer, destiner; rendre, faire; հզօր՝ երջանիկ —, rendre puissant, heureux; շնորհապարտ —, obliger; ծառայութիւն —, mettre en servitude; տէր՝ իշխան —, rendre maître, élever à la dignité; ժառանգ —, instituer un héritier.

Կացրդական a. qui concerne les assemblées générales ou les fêtes solennelles, pompeux, solennel; rhét. du genre démonstratif.

Կացք, ցից s. état, conduite, contenance.

Կաւ, ոյ, ով s. argile, glaise, terre à potier; limon, boue, bourbe.

Կաւաբեր a. argilifère.

Կաւագործ, աց s. potier, briquetier; V. Աղիւսագործութիւն.

Կաւագործութիւն s. travail fait avec de l'argile, métier de potier.

Կաւակերպ a. argiliforme.

Կաւակերտ a. construit avec de l'argile, avec de la boue.

Կաւանամ, ացայ vn. se changer en argile, en boue.

Կաւատ, ից s. maquereau; կին—, maquerelle, entremetteuse, appareilleuse.

Կաւատեսակ a. argiloïde.

Կաւատութիւն s. maquerellage.

Կաւաքար, ի s. argilolithe.

Կաւեայ, Կաւեղէն a. d'argile, de limon, argileux.

Կաւիճ, ւճայ s. craie.

Կաւոտ a. argileux.

Կափարիչ s. couvercle; — սկւոյ, la pale.

Կափարում s. tombeau.

Կափկափեմ, եցի va. grincer; — զատամունս, — des dents; — ի ցրտոյ, grelotter.

Կափոյց, ուցի s. soupape.

Կափուղ, ից s. piége, attrapoire.

Կափումն s. action de fermer; action de se coller, de s'attacher, collage.

Կափուցանեմ, ուցի va. fermer; — զաչս ի լոյս, fermer les yeux à la lumière; — զաչս ուրուք, fermer les yeux à qn.

Կափուցումն s. action de fermer.

Կափչիմ, փեայ, փուցեալ vn. se coller, s'attacher, adhérer.

Կաքաւ, ոց, ուց, աց s. perdrix; ձագ —, perdreau; — կրկչէ, le — cacabe.

Կաքաւ, Կաքաւք s. danse, ballet.

Կաքաւաձեւ adv. en forme de danse, en dansant; — պար, danse.

Կաքաւանք V. Կաքաւ.

Կաքաւասէր a. qui aime la danse.

Կաքաւարան, աց s. lieu de danse, bal.

Կաքաւեմ, եցի vn. danser; V. Կռիւ.

Կաքաւեցուցանեմ, ուցի va. faire danser.

Կաքաւիչ s. danseur, danseuse.

Կաքաւիկ s. perdreau.

Կեամ, կեցի, կեաց, կեցեալ vn. vivre, être en vie, jouir de la lumière; passer sa vie, mener une vie; existcr, subsister; se porter; բարւոք —, se porter bien, aller bien, être bien portant, être en bonne santé; զիա՞րդ կեաս, comment vous portez-vous? comment allez-vous? ո՞րպէս կեայ նա, comment se porte-t-il? comment va-t-il? կենօք կեալ, vivre de la vie, vivre de la véritable vie; յաւիտեան կեաց, que ta vie soit éternelle; կեցցէ արքայ, vive le roi; կեալ բարեբաստիկ, vivre heureux; առատութեամբ —, vivre à l'aise, dans l'aisance; — ի ստացուածոց իւրոց, vivre de ses biens, subsister de ses fonds; — յընչից այլոց, vivre aux dépens d'autrui.

Կեանք, կենաց s. vie, jours, existence; santé; genre de vie, conduite; mœurs; moyens d'existence, biens, patrimoine, fortune; cette vie; le monde; յաւիտենական —, la vie éternelle; ի կենաց անկանել՝ պակասել, perdre la vie, mourir; ի կենաց արկանել՝ զրաւել՝ կարճել՝ լուծանել՝ բառնալ, ôter la vie, mettre à mort; ցկեանս, pour la vie; à vie; ի կեանս իմ, dans ma vie; de ma vie; երբէք ի կեանս իմ, jamais de la vie; զամենայն աւուրս կենաց իմոց, toute ma vie; անպաճոյճ՝ սակաւապետ՝ անդորրաւէտ՝ խաղաղաւէտ՝ անարատ՝ շինական՝ խստամբեր դժոխըմբեր՝ վտանգալից՝ բազմավրդով՝ վատ՝ փափկասուն՝ հեշտալի՝ զուարճալից՝ չափաւոր՝ ժիր՝ զգաստ՝ բարեկարգ՝ վաստակասէր՝ տեսական՝ չարակեաց՝ անգործ՝ անշուք ou աննշան —, une vie simple, frugale, tranquille ou paisible, pacifique, pure, champêtre, dure ou austère, insupportable ou affreuse, périlleuse, agitée ou accidentée, lâche, délicate, délicieuse, amusante, modérée, active, sobre, réglée, laborieuse, contemplative, misérable, oisive, obscure; առանձնական՝ անզբօս՝ հովուական վարել կեանս, mener une vie privée, sérieuse, pastorale; տալ զկեանս իւր վասն, donner sa vie pour; ի վտանգի կան — նորա, sa vie est en danger, il y va de sa vie; ի վտանգ արկանել զկեանս, *—ը վտանգի մէջ դնել, mettre sa vie en péril, exposer sa vie au danger; ազատել զկեանս, sauver la vie; դողալ ի վերայ կենաց ուրուք, trembler pour la vie, pour

les jours de qqn.; կարճ է կեանք —, la vie est courte; հասարակաց վարել կեանս, vivre en commun; բերկրալից վարել կեանս, mener joyeuse vie; ընդ մէջ կենաց եւ մահու լինել, être entre la vie et la mort; շահել զկեանս, gagner sa vie; — զերծ ի հոգոց եւ ի կրից, une vie exempte d'inquiétudes et de passions; ձգել՝ անցուցանել զկեանս, passer sa vie, filer ses jours; *քաշուած —, vie retirée; հանդերձեալ —, la vie future; ընթացք՝ վախճան՝ երկարութիւն կենաց, le cours, la fin, la durée de la vie; կեանս տալ՝ պարգեւել, donner, accorder la vie; կորուսանել զկեանս, perdre la vie; հրաժարել ի կենաց, renoncer à la vie; ելանել ի կենաց, sortir de la vie.

Կեդրոն, etc., V. Կենդրոն, etc.

Կեղ, ոց s. ulcère; plaie.

Կեղալից a. ulcéreux.

Կեղակարծ adj. douteux, chanceux, précaire, ambigu, incertain, suspect; soupçonneux, méfiant; — լինել, être suspect, être mis en doute; — թուիլ, paraître douteux.

Կեղակարծելի V. Կեղակարծ.

Կեղակարծեմ, եցի vn. douter, se douter, soupçonner, se défier.

Կեղակարծիք, ծեաց. Կեղակարծութիւն s. doute, incertitude, soupçon, défiance.

Կեղանկ s. fistule.

Կեղեմ, եցի va. ulcérer, blesser; fig. vexer, tourmenter, maltraiter.

Կեղեստինեան s. célestin; — կուսան, célestine.

Կեղերջական a. plaintif.

Կեղեւ, ոց sm. écorce; — տանձի՝ խնձորոյ, pelure de poire, de pomme; — ընկուզոյ, écale de noix; — սոխոյ, tunique d'un oignon; — հացի, croûte.

Կեղեւանք, նաց s. écaille; écale; écorce; pelure.

Կեղեւեմ, եցի va. écorcer, écaler, peler, dépouiller de son enveloppe; — զհաց, écroûter le pain; — զպտուղս, peler.

Կեղեքածք sm. écorchure, égratignure, déchirure, éraflure, excoriation.

Կեղեքեմ, եցի va. écorcher, égratigner, déchirer, lacérer, effleurer, érafler, excorier; fig. écorcher, maltraiter, vexer; — զսիրտ, déchirer, ronger le cœur; — զմիմեանս, se déchirer, s'entre-déchirer.

Կեղեքումն s. déchirement; violence, vexation.

Կեղթ, ից s. médimne (mesure pour les choses sèches).

Կեղծ a. feint, dissimulé, faux, fictif, artificiel, factice, postiche, emprunté, affecté, controuvé; կեղծս ի կեղծս adv. sous des formes dissimulées, sous de faux aspects, d'une manière simulée; ոչ կեղծս ի կեղծս գործէ, il agit sans déguisement.

Կեղծամ s. cheveux postiches, perruque.

Կեղծաւոր, աց s. hypocrite, dissimulé.

Կեղծաւորաբար adv. avec hypocrisie, avec dissimulation.

Կեղծաւորական adj. hypocrite, dissimulé, feint.

Կեղծաւորակից sm. compagnon d'hypocrisie.

Կեղծաւորանամ, ացայ. Կեղծաւորեմ, եցի. Կեղծաւորիմ, րեցայ vn. faire l'hypocrite, simuler, dissimuler, feindre, faire semblant de, prendre un ton, un visage ou des manières empruntés, contrefaire, affecter, faire la chattemite; կեղծաւորեալ բարեպաշտ, faux dévot, cagot, cafard, tartufe.

Կեղծաւորութիւն s. hypocrisie, dissimulation; — ի բարեպաշտութեան, cagoterie, cagotisme, cafarderie, cafardise.

Կեղծեմ, եցի vn. feindre, dissimuler, simuler, contrefaire, faire semblant; չ— ինչ, ne dissimuler rien, jouer cartes sur table; մեռանել —, faire le mort; խօթութիւն —, simuler une maladie, faire le malade.

Կեղծիք, ծեաց sm. fiction, feinte, dissimulation, simulation, faux semblant, faux dehors, chimère; կեղծեօք adv. fictivement.

Կեղծօձիք, ձեաց s. faux-col.

Կեղտ, ոյ, ի, ով s. tache, souillure; fig. tache, souillure, flétrissure; a. taché, souillé; — անուն, infamie, déshonneur, flétrissure, discrédit; հանել զ—, ôter ou enlever les taches, dégraisser.

Կեղտահան, աց s. dégraisseur.

Կեղցաւ V. Քաղցկեղ.

Կեմ, ոյ, ով s. corde d'herbe, de jonc.

Կենագործ a. vivifiant.

Կենագործեմ, եցի va. vivifier, animer, ranimer.

Կենագործութիւն sm. vivification.

Կենազրաւ, Կենախույզ adj. qui ôte la vie, mortel, tuant.

Կենակից s. qui vit ensemble, compagnon, compagne; époux, épouse; — լինել, vivre ensemble, cohabiter, s'accointer, s'entretenir; չկամիմ ընդա — առնդ լինել, je ne veux point d'accointance avec cet homme.

Կենակցութիւն s. vie passée ensemble, commerce de la vie, vie commune, accointance, compagnie, société, entretien; այնպիսի սերտ եղեւ ինձ — ընդ..., ma vie fut tellement liée à celle de...

* Կենամ, կեցայ, կեցիր vn. rester, demeurer; V. Կամ; պարապ —, rester oisif, demeurer les bras croisés.

Կենասէր a. qui aime la vie, qui tient à la vie.

Կենասպառ a. qui épuise, consume la vie.

Կենատու a. qui donne la vie.

Կենարար, աց a. vivifiant; s. sauveur, rédempteur; bot. germandrée, chamédrys.

Կենդակ, աց sm. signe ou constellation du zodiaque.

Կենդանաբան, ից s. zoologue, zoologiste.

Կենդանաբանական a. zoologique.

Կենդանաբանութիւն s. zoologie.

Կենդանաբաշխ a. qui distribue, qui donne la vie.

Կենդանաբեր, աց a. qui porte la vie, vivifiant, vital; s. zodiaque.

Կենդանաբոյս, բուսոց sm. zoophyte.

Կենդանագիր, գրաց sm. portrait; peintre; նկարել՝ յօրինել կ—, peindre, faire le portrait; գեղեցիկ՝ ճշգրիտ —, beau, parfait portrait; հասակաչափ՝ փոքր՝ մանրանկար —, portrait en grand ou au naturel, en petit, en miniature.

Կենդանագործ a. vivifiant.

Կենդանագործեմ, եցի va. vivifier.

Կենդանագործութիւն sm. vivification.

Կենդանագրած s. portrait.

Կենդանագրեմ, եցի va. faire un portrait, peindre.

Կենդանագրութիւն s. portrait; zoographie.

Կենդանածին, ծնաց a. qui engendre des êtres vivants, vivipare, mammifère.

Կենդանածնեմ, եցի va. engendrer des êtres vivants, mettre bas des petits tout vivants, être vivipare; engendrer, faire vivre, conserver vivant.

Կենդանածնութիւն s. action de produire des êtres vivants.

Կենդանակ V. Կենդակ.

Կենդանակամար, ի s. zodiaque.

Կենդանական a. vital, vivifiant; animal; sm. signe du zodiaque.

Կենդանականութիւն s. vitalité.

Կենդանակերպ, ից s. signe du zodiaque.

Կենդանակիր a. qui porte la vie.

Կենդանահատութիւն sm. zootomie.

Կենդանաձիր a. qui donne la vie.

Կենդանանամ, ացայ vn. revivre, s'animer, se ranimer; ressusciter.

Կենդանապահ, ի a. qui conserve vivant, qui conserve la vie.

Կենդանապաշտ s. zoolâtre.

Կենդանապաշտութիւն sm. zoolâtrie.

Կենդանապարգեւ a. qui fait don de la vie.

Կենդանասեր V. Կենդանածին.

Կենդանասէր a. qui aime la vie; qui aime les animaux.

Կենդանասիրութիւն s. m. amour de la vie, des animaux.

Կենդանաստեղծ V. Կենդանարար.

Կենդանատիպ a. vif, vivant, par une narration très-vive.

Կենդանատու a. qui donne la vie, vivifiant.

Կենդանատունկ, տնկոյ s. zoophyte.

Կենդանատուր V. Կենդանատու.

Կենդանարար, աց a. vivifiant.

Կենդանարարութիւն s. vivification.

Կենդանացու a. vivant; vivifiant.

Կենդանացուցանեմ, ուցի va. vivifier, animer, douer de la vie, rendre à la vie, ranimer, raviver; ressusciter.

Կենդանացուցիչ adj. vivifiant.

Կենդանաքար s. zoolithe.

Կենդանի, անւոյ, անեաց a. vivant, vif, animé, frais; vivifiant, qui donne de la vie; s. animal, bête; — է Տէր եւ — է անձն քո եթէ, vive le Seigneur et votre âme, je jure par le Seigneur et par votre vie; — է Տէր եթէ մեռանիցի, vive le Seigneur, il ne mourra pas, je jure par le Seigneur qu'il ne mourra pas; — առնել, vivifier, rendre la vie, ranimer; կենդանեաւ՝ կենդանեօք adv. du vivant de qn.; կենդանեաւ իւրով, de son vivant, en son vivant; կենդանեաւ իսկ իմով, pendant ma vie même, de mon vivant.

Կենդանութիւն s. vie, animation; animalité, vitalité; vivacité; fraîcheur; ի կենդանութենէ արկանել, ôter la vie, mettre à mort, faire mourir; կրել զ—, vivre; ի— ձեր, à votre santé; ի կենդանութեան իւրում, pendant sa vie, de son vivant.

Կենդանւոյն adv. tout vif, tout vivant; de son vivant; a. vif.

Կենդինար, աց s. quintal.

Կենդրոն, Կենդրովն, ի sm. centre, le milieu; — ծանրութեան, centre de gravité.

Կենդրոնախոյս a. centrifuge; — զօրութիւն, force —.

Կենդրոնական a. central.

Կենդրոնականութիւն s. centralité.

Կենդրոնակից a. concentrique.

Կենդրոնաձիգ a. centripète; — զօրութիւն, force —.

Կենդրոնացումն s. concentration; — իշխանութեանց, — des pouvoirs.

Կենդրոնացուցանեմ, ուցի va. concentrer.

Կենդրոնաւորեմ, եցի va. centraliser.

Կենդրոնաւորութիւն s. centralisation.

Կենեղուտ a. vif, vivant; vital; vivace.

Կենսաբաշխ V. Կենդանաբաշխ.

Կենսաբեր, Կենսաբուղխ a. qui porte, qui donne la vie, vivifiant.

Կենսաբան, ից s. biologiste, biologue.

Կենսաբանական a. biologique.
Կենսաբանութիւն sm. biologie.
Կենսագիր, գրոյ sm. biographe.
Կենսագրական a. biographique.
Կենսագրութիւն s. biographie ; առնել յօրինել զ— ուրուք, faire la — de qn.
Կենսածին a. qui engendre la vie, vivifiant.
Կենսական a. vital ; — օդ, air — ; — զօրութիւնք, forces vitales.
Կենսակիր a. qui porte la vie, vivifiant ; vif, animé, vivant.
Կենսառիթ a. qui cause la vie, vivifiant.
Կենսասէր a. qui aime la vie.
Կենսատու, Կենսատուք V. Կենդանատու.
Կենսացուցանեմ V. Կենդանացուցանեմ.
Կենցական a. qui peut, qui doit vivre, vital.
Կենցաղ, ոյ s. vie ; mœurs, conduite ; monde ; վարել անփառունակ —, mener une vie obscure ; պարզ՝ սակաւապետ՝ քաղցր ou անձնդիւր՝ քարեկարգ՝ անշուք՝ հեշտին՝ հովուական —, une vie simple, frugale, douce, réglée, obscure, aisée, pastorale ; առանձնական —, condition, vie privée ; վճարել ի կենցաղոյս, cesser de vivre, mourir ; V. Կեանք.
Կենցաղական a. mondain ; terrestre, temporel, passager ; V. Կենցաղօգուտ.
Կենցաղակից V. Կենակից.
Կենցաղասէր a. qui aime la vie, le monde, mondain.
Կենցաղավարեմ, եցի. Կենցաղավարիմ, րեցայ vn. vivre, subsister, se conduire, se comporter, s'entretenir.
Կենցաղավարութիւն s. action de passer sa vie, manière de vivre ; vie, conduite ; savoir-vivre ; entretien.
Կենցաղիմ V. Կենցաղավարիմ.
Կենցաղօգուտ a. utile à la vie, à la vie humaine, utile au genre humain ; d'utilité publique.
Կենցաղօգտութիւն s. utilité publique, utilité.
Կեշտ V. Դեն.
Կեռաս, ից s. cerise.
Կեռասենի, նայ, նեաց sm. cerisier ; —ք, cerisaie.
Կեռասօղի, ղւոյ s. kirsch, kirsch-wasser.
Կեռիկ s. alluchon.
Կեռնեխ, աց s. grive.
Կեսար, ու, աց s. césar, empereur.
Կեսուր, սրի s. belle-mère, la mère du mari.
Կեսրայր, առն s. beau-père, le père du mari.
Կետադրեմ, եցի va. ponctuer.
Կետադրութիւն s. ponctuation.
Կետային a. cétacé.

Կետոս s. baleine, cétacé.

Կեր, ոց s. nourriture, pâture, proie ; fig. appât, leurre, amorce ; — առնուլ, prendre de la nourriture ; — լինել, être la proie, la pâture ; se laisser amorcer ; — արկանել, amorcer, appâter, leurrer.

Կերակուր, կրոց sm. mets, manger, nourriture, aliment, subsistance, vivres ; repas, pâture, proie ; — տալ՝ արկանել, donner à manger ; ունի՞ք ինչ —, avez-vous quelque chose à manger? — առնուլ, prendre de la nourriture, manger ; առնուլ ի —, prendre pour nourriture ; — լինել, être la proie, la pâture ; ազնիւ՝ քաղցրահամ՝ փափուկ —, mets excellent, délicieux, délicat.

Կերակրեմ, եցի va. nourrir, donner à manger, alimenter, élever ; — իմ vn. être nourri, se nourrir, manger.

Կերակրիկ s. petite nourriture.

Կերակրիչ s. nourricier, qui nourrit, qui donne à manger.

Կերակրողական a. nourrissant, nutritif.

Կերակրչութիւն s. action de nourrir, économat ; intendance des finances, administration.

Կերատ, ի, աց s. pepin des caroubes ; carat.

Կերեցութիւն V. Շատակերութիւն.

Կերիչ s. mangeur ; rongeur.

Կերկեր a. enroué, rauque ; — ձայն, voix enrouée.

Կերկերիմ, ըեցայ vn. être enroué, s'enrouer ; կերկերեալ ձայն՝ բարբառ, voix enrouée ou rauque.

Կերկերումն s. enrouement.

Կերմոս, ի s. petite pièce de monnaie.

Կերող, աց a. s. mangeant, mangeur ; — եւ արբեցող, bien mangeant, bien buvant ; այր —, homme de bonne chère, bâfreur.

Կերողութիւն V. Շատակերութիւն.

Կերոն, ի s. cierge.

* Կերուխում, ի sm. bonne chère, bombance.

Կերպ, ից s. forme, manière, façon, figure, aspect, air ; կերպս իկերպս a. de plusieurs formes ou manières ; կերպս ի կերպս լինել, prendre un visage ou des manières empruntés, dissimuler, se déguiser ; ի կերպս ահագինս, sous les figures les plus hideuses.

Կերպագրեմ, եցի va. former, figurer, représenter.

Կերպագրութիւն s. forme, figure.

Կերպակերպ a. en plusieurs formes, divers.

Կերպաձեւեմ, եցի va. façonner, former, figurer.

Կերպանամ, ացայ vn. se former, prendre la forme.

Կերպառութիւն s. action de prendre la forme, formation.

Կերպաս, ուց s. étoffe, soierie ; d'étoffe.

Կերպասաբեր a. qui produit de la soie ; — որդ, s. ver à soie.

Կերպասագործ, աց s. faiseur ou fabricant d'étoffes, de soierie ; faiseur de soie, ver à soie.

Կերպասածին որդ s. ver à soie.

Կերպասեղէն, **Կերպասի**, ւոյ, սեաց a. d'étoffe de soie.

Կերպարան, ի s. face, figure, visage ; mine, air, aspect, forme, effigie, traits, maintien, tenue, apparence, attitude ; idée ; caractère ; état ; V. Կենդանագիր ; ունել զկերպարանս, avoir l'air de, ressembler à ; կերպարանս տալ մտացածինս, donner de fausses idées ; անպաճոյճ —ք, un extérieur simple ; անյողդողդ —, contenance ferme ; լուրջ եւ խիստ —, un air sérieux et sévère ; իկերպարանս Մենտորի, sous la figure de Mentor ; — սէգ եւ սպառնական, air fier ou superbe et menaçant ; մեղկ —, air de mollesse ; — լուրջ անժպիտ, air froid ; աղաչաւոր —, posture suppliante ; զկերպարանս իրիք բերել յանձին, avoir l'air de, paraître ; առնուլ զկերպարանս ուրուք, prendre la forme de qn., avoir l'air de qn. ; զկերպարանս ճշմարտութեան իններքս բերել, avoir de la vérité, tenir de la vérité, être vraisemblable.

Կերպարանակից adj. conforme, semblable ; — առնել, conformer ; — լինել, se conformer.

Կերպարանակցութիւն sm. conformité.

Կերպարանաւոր a. formé, figuré ; feint, fictif, déguisé.

Կերպարանափոխ առնեմ va. transformer, changer de face, métamorphoser ; — զաշխարհ, changer la face du monde, réformer ; — լինել, se transformer, changer de face, se métamorphoser ; — եղեն իրքն, les choses changèrent de face.

Կերպարանափոխութիւն s. transformation, métamorphose.

Կերպարանեմ, եցի va. revêtir d'une forme, former, conformer, figurer, faire, représenter, affecter ; fig. déguiser, simuler, assimiler.

Կերպարանիմ, նեցայ vn. prendre la forme de, se former, se conformer ; prendre l'air, la manière de, se donner des airs, contrefaire, affecter, feindre, simuler, dissimuler, faire semblant de, se donner pour, se faire passer pour ; se déguiser ; զտղայութիւն՝ զխլութիւն՝ զառատաձեռնութիւն —, faire l'enfant, le sourd, le généreux ; զառաքինութիւն —, simuler la vertu, affecter des dehors vertueux.

Կերպարանութիւն V. Կերպարան ; fiction, dissimulation.

Կերպացուցանեմ V. Կերպարանեմ.

Կերպաւոր a. formé, figuré.

Կերպաւորեմ V. Կերպարանեմ.

Կերպաւորութիւն s. forme; formation, conformation.

Կերտ s. construction, bâtisse.

Կերտեմ, եցի va. construire, bâtir, façonner.

Կերտուած s. construction, édifice.

*Կեցնեմ, ուցի va. arrêter.

Կեցութիւն V. Կենդանութիւն.

Կեցուցարեր V. Կենսաբեր.

Կեցուցանեմ, ուցի va. faire vivre, faire revivre, rendre la vie, vivifier; sauver; հաւատք քո կեցուցին զքեզ, votre foi vous a sauvé.

Կեցուցիչ a. vivifiant; s. sauveur.

Կեցցե՛ս, Կեցցէ՛ int. bravo! hourra!

Կզակ, աց s. menton.

Կզակակապ, ի s. mentonnière.

Կզաքիս, աքսի, սաց sm. martre.

*Կզկտիմ V. Կծկիմ.

Կէս, կիսոյ, ով s. moitié; a. moitié, demi; adv. à moitié, par moitié, à demi; — ժամ, demi-heure; — գիշեր, minuit; կիսով չափ, à demi; ի կանգնոյ եւ ի կիսոյ, d'une aune et demie; ի կէս ճանապարհին, à demi ou à moitié chemin; ի կէսն վերածել, réduire à moitié; զմեծ — պետութեան, une partie, la grande partie de l'empire.

Կէսք, կիսոց sm. les uns, les autres; կէսք... այլք... les uns... les autres... quelques-uns... des autres...; եւ կէսք դարձեալ, d'autres.

Կէսօր, աւուր s. demi-jour; midi; a. à midi.

Կէտ, կետի ou կիտի s. baleine; astr. baleine; point; moment, instant; terme, fin, but; règle; — նպատակի, but, objet, point de vue; ի— մահուն, à l'article de la mort; — անշարժելի առաջի եդեալ էր, sa maxime fondamentale était de.

Կէտադրեմ, etc. V. Կետադրեմ.

Կէտորս, աց s. baleinier.

Կթան, աց a. laitière.

Կթեղէն s. laitage.

Կթեմ, եցի va. traire; cueillir, récolter, faire la récolte; gagner au jeu; — զայգի, vendanger.

Կթոտ a. chancelant, languissant, faible, abattu, débile.

Կթոտեմ, եցի va. affaiblir.

Կթոտիմ, եցայ vn. chanceler, faiblir; կթոտէին բարձք նորա, il pouvait à peine se tenir sur ses jambes; կթոտէին ծունկք նորա, ses genoux se dérobaient sous lui.

Կթոց, աց s. corbeille, panier.

Կթուիթ a. faible, débile.

Կթուն s. amande d'une noix.

Կթուցեալ V. Կթոտ; — ծունկք, genoux chancelants.

Կիզական a. brûlant, caustique.

Կիզանեմ, կիզի va. brûler.

Կիզանողական a. brûlant, caustique.

Կիզանողութիւն V. Կիզողութիւն.

Կիզանուտ a. combustible.

Կիզելի, ելոյ a. brûlant, ardent; combustible.

Կիզեմ, Կիզեցուցանեմ V. Կիզում.

Կիզիչ, Կիզող a. brûlant, caustique; — հայելի, miroir ardent; s. brûleur.

Կիզողական V. Կիզանողական.

Կիզողութիւն V. Կիզումն.

Կիզում, կիզի va. brûler, embraser, mettre au feu; — արեգական, hâler, brûler.

Կիզումն s. action de brûler, embrasement.

Կիթ, կթից, կթոց s. laitage; lait.

Կիթառ, ի, ով s. guitare; — հարկանել՝ *զարնել, jouer ou pincer de la —.

* Կիժ a. fou, mauvais sujet, vaurien.

Կիծ s. brûlure, cuisson.

Կիկղոպ, աց s. cyclope.

Կիճ, կճոյ s. marbre.

Կին, կնոջ, կնաւ ou կանամբ s. femme; femme, épouse; պզգ կանանց, le beau sexe; — առնել՝ առնուլ, prendre femme, pour femme, épouser, se marier, donner la main; — ածել զդուստր ուրուք, épouser la fille de qn.; — լինել ումեք, épouser qn.; կին մարդ, la femme; մանկահասակ — գեղեցիկ, une jeune beauté; գեղեցիկ՝ նազելի՝ տգեղ՝ սոսկալի՝ Թեթեւամիտ՝ փոփոխամիտ՝ առաքինի՝ կամազնաց՝ բարեպաշտ՝ ամօթխած՝ ողջախոհ՝ լկտի՝ տռփոտ՝ զարդասէր՝ հաւատարիմ՝ անհաւատարիմ —, femme belle ou jolie, charmante, laide, affreuse, légère, volage, vertueuse, capricieuse, pieuse, timide ou pudique, chaste, effrontée, impudique, coquette, fidèle, infidèle; սիրել զկանայս, aimer les femmes; հարկանիլ խէր կնոջ ou *կնկան զարնուիլ, être amoureux, épris d'une femme; պատրել՝ մոլորեցուցանել զկին, tromper, séduire une femme; կեալ ընդ կնոջ, vivre avec une femme; գեղեցկութիւն՝ գեղ՝ շնորհ կնոջ, la beauté, le charme, la grâce de la femme.

Կինաքառիս s. cinabre.

Կինամոմոն, Կինամոն, ի s. cannelle, cinnamome.

Կինճ, Կինչ, կնճաց s. sanglier; — մատակ, laie.

Կինք s. plante du pied.

Կիպարիս s. cyprès.

Կիսաբաժին a. divisé par le milieu.

Կիսաբաց a. à demi ouvert, entr'ouvert, béant.

Կիսաբերան adv. à demi-bouche.

Կիսաբոլոր, Կիսաբոլորակ a. hémicycle, demi-circulaire; s. demi-cercle.

Կիսագունդ, գնդի s. hémisphère; հիւսիսային՝ հարաւային —, — boréal, austral.

Կիսադիք, դից s. demi-dieux.
Կիսաթափանցիկ a. demi-transparent.
Կիսաթոշակ a. qui paye demi-pension.
Կիսաժամ, ու s. demi-heure.
Կիսախողխող a. à moitié ou à demi égorgé.
Կիսակ s. dièse; V. Կիսակատար.
Կիսակառք, ռաց s. coupé.
Կիսակատար a. à moitié fini ou achevé, incomplet, imparfait.
Կիսակենդան adj. à demi vivant.
Կիսակեր a. à moitié mangé.
Կիսակտուր a. à moitié coupé; coupé en deux.
Կիսահագագ a. à moitié prononcé; — բերան, bouche entr'ouverte, béante.
Կիսակօշիկ, շկի, շկաց s. bottine.
Կիսահատ a. à moitié coupé.
Կիսաձայն, նից a. qui n'a qu'un demi-ton; demi-voyelle; dièse, demi-ton, semi-ton.
Կիսաձեռնոց, աց s. mitaine.
Կիսամահ a. à demi mort.
Կիսաման, Կիսամանեայ a. partagé par moitié, demi, à demi, incomplet, imparfait.
Կիսամարդ, ոյ sm. demi-homme, eunuque.
Կիսամեայ a. semi-annuel.
Կիսամեռ a. à demi mort.
Կիսամսեայ a. à demi-mois, mimensuel.
Կիսայր V. Կիսամարդ.
Կիսայրեաց a. à demi brûlé, presque brûlé.
Կիսանդրի, դրւոյ, դրեաց s. buste.
Կիսանիստ a. hémiédrique.
Կիսանկար, Կիսապատկեր, ի s. profil.
Կիսասարկաւագ, աց s. sous-diacre.
Կիսասարկաւագութիւն sm. sous-diaconat.
Կիսաչափ s. demi-mesure.
Կիսասեաւ, Կիսասեւ a. brun.
Կիսաստուած V. Կիսադիք.
Կիսատ a. à demi; à demi achevé, inachevé, incomplet.
Կիսարձան V. Կիսանդրի.
Կիսաւեր a. à demi ruiné.
Կիսափակ a. demi-clos, mi-clos, entr'ouvert, béant.
Կիսեփեաց a. à demi cuit.
Կիսէջ V. Ջորի.
Կիսոլորակ, ի s. demi-ton.
Կիսովին adv. à demi, à moitié.
Կիվոս, ի s. cube.
Կիտադրեմ, եցի va. mettre des points, ponctuer.
Կիտադրութիւն s. ponctuation.
Կիտանիշ a. ponctué.
Կիտոս, ի, իւ s. baleine, cétacé.
Կիտուած, ոյ, ով s. pointillage; broderie.
Կիտրոն, ի, իւ sm. cédrat (fruit).
Կիտրոնի, նւոյ, նեաց s. cédrat (arbre).
Կիր, կրոյ, ով s. chaux; անշէջ —, — vive; պարարտ

նիճար՝ ջրաքաշխական —, — grasse, maigre, hydraulique.

Կիր s. ի— ածել՝ առնուլ՝ արկանել, se servir de, employer, user de, faire usage ou emploi de ; mettre en pratique, pratiquer, exercer ; ի— արկումն, usage, emploi.

Կիրակամուտ, մտից s. la veille du dimanche.

Կիրակէ, ից. * Կիրակի s. dimanche.

Կիրառութիւն s. usage, emploi.

Կիրթ a. bien élevé, instruit, exercé, expérimenté ;— ախորժակ, goût exquis ; V. Կիրթք ; ընդ — անցանել, exercer, pratiquer ; ընդ — անցուցանել, instruire, exerçer ; ի— անկանել զհետ իրիք, se mettre après qch ; կորուսանել զ— ճեմելակելոյ, perdre l'habitude de marcher.

Կիրթք s. exercice, pratique, instruction ; ի կիրթս առաքինութեան մխել, exercer ou pratiquer la vertu ; անցանել ընդ կիրթս իրիք, s'accoutumer à qch.

Կիրճ, կրճից, աց s. défilé, détroit.

Կիրք, կրից s. passion, souffrance, peine, tourment ; յոյզք կրից, transport de la passion ; զգուել զկիրս, flatter sa passion, ses passions ; կատաղի —, passion enragée ; ի դժուարին կիրս գտանել, se trouver dans une position pénible ; զաչացու՝ խօլական՝ նորածին՝ մոլեգին —, passion aveugle, folle, naissante, furieuse ; մեղկ —, émotions languissantes ; յուզել զկիրս, émouvoir, agiter les passions ; նուաճել զկիրս, asservir, dompter ses passions ; անձնատուր՝ անձնամատն լինել ի կիրս իւր, se livrer, s'abandonner à ses passions, lâcher la bride à ses passions.

Կից a. joint, conjoint, uni ; adjoint, adhérent, contigu ; attenant, aboutissant, inhérent ; inséparable ; adv. conjointement, ensemble, en même temps ; — լինել, être annexé.

Կիցք s. jointure, conjonction, union ; coup de pied, ruade ; — ճանապարհի, carrefour ; — անդրբեաց, groupe ; կիցս արձակել՝ ընկենուլ, lancer une ruade, donner des coups de pied, ruer, détacher des ruades.

Կիցընկէց s. rueur.

Կիւ s. mastic.

Կիւս, Կիւսաճմայ, ից s. devin, aruspice, enchanteur.

Կիւսաճմայութիւն s. goétie.

Կիւրակէ, ից s. dimanche.

Կլանեմ, կլի, կուլ va. avaler ; engloutir, dévorer ; — զօդ՝ զշունչ ou ոդի, respirer.

Կլափն, փին s. mâchoire.

Կլիմայ, ից s. climat.

* Կլլեմ, եցի vn. V. Կլանեմ ; fig. avaler, croire, endurer ; ինչ որ ըսեն կկլլէ, il gobe tout ce qu'on lui dit, il croit tout ce qu'on dit.

*Կլլեցնեմ, ուցի va. faire avaler; ճg. faire avaler, faire croire, faire accroire.

Կծանեմ, կծի va. piquer, picoter, mordre; casser, couper (du pain).

Կծատեմ, եցի va. piquer, picoter, mordre.

Կծեմ, եցի va. piquer, mordre; vn. éprouver une démangeaison, démanger.

Կծեցուցանեմ V. Կծանեմ.

Կծիծ s. filou.

Կծիկ, կծկի ou կծկան s. pelote, peloton; պատել իկծիկն, pelotonner, mettre en peloton, peloter; a. pelotonné, tout pelotonné, blotti; — կալ, se mettre en peloton, se pelotonner, se blottir, s'accroupir; *կծիկը դնել, décamper, filer, tirer au large, se sauver.

Կծծի a. regardant, chiche, mesquin, tenace, avaricieux, ladre, sordide, cancre; impur, sale.

Կծծանք, Կծծութիւն s. chicheté, mesquinerie, ténacité, sordidité, lésine, lésinerie, ladrerie, avarice sordide.

Կծկեմ, եցի va. pelotonner; étreindre, serrer, rétrécir, resserrer; — իմ vn. se pelotonner, se mettre en peloton, s'accroupir, se blottir, se tapir; se retirer, se resserrer, se contracter, se rétrécir, se ratatiner, se raccourcir.

Կծկութիւն, Կծկումն s. rétrécissement, contraction, resserrement, raccourcissement, rétraction, crispation; accroupissement.

Կծմլնծուկ s. barbarée.

Կծու a. aigre, âcre, acerbe; fig. piquant, mordant, satirique.

Կծուադեղ, ոյ sm. amer, remède amer; —ս առնուլ, prendre des amers.

Կծուակիծ a. mordant, mordicant, caustique, poignant; — առնել, cuire, brûler; faire éprouver des douleurs aiguës, caustiques.

Կծուեմ, եցի va. cueillir, ramasser,

Կծութիւն, Կծուութիւն sm. âcreté, aigreur; fig. mordacité, causticité.

Կկեմ, եցի va. tisser avec la navette.

Կկզիմ, եցայ vn. s'accroupir, se blottir.

Կկոց, ի, աւ s. navette.

Կկոցիմ, ցեցայ vn. se caver; կկոցեալ աչք, yeux caves, enfoncés; իդուրս կկոցեալ աչք, yeux qui paraissent sortir.

Կկու, ած s. coucou.

Կկուզ նստիմ V. Կկզիմ.

Կկչեմ, եցի vn. s'épanouir, éclore.

Կղամիդ s. chlamyde.

Կղբու ou Կղբի ձու s. castoréum.

Կղեղ s. brou de noix.

Կղեր, Կղերական, աց sm. clergé; clerc.

Կղերական a. clérical.

Կղերանոց, աց s. séminaire.

Կղերիկոս V. Կղեր.

Կղերիկոսական a. clérical.

Կղերիկոսարան, աց s. séminaire.

Կղերիկոսութիւն s. cléricature.

Կղզային a. insulaire.

Կղզեակ, եկի s. petite île, ilot.

Կղզեցի, ցւոյ, ցեաց a. s. insulaire.

Կղզի, զւոյ, զեաց s. île.

Կղթեմ, եցի va. nouer, faire un nœud.

Կղկաթեմ, եցի. Կղկղաթ լինիմ vn. être épris de, se passionner, s'enticher de, s'attacher à, s'affectionner, désirer avec ardeur; soupirer après, aimer tendrement.

Կղկղամ V. Կղկաթեմ.

Կղկղանք, նաց sm. excréments, évacuation, matière fécale; déchet; — հրահալեաց, scorie.

Կղկղեմ, եցի va. passer à la chausse, filtrer, épurer, clarifier.

Կղմինդր, Կղմինտր, տրի, տրոց s. tuile.

Կղմինտրագործ, աց s. tuilier.

Կղմուխ s. bot. aunée.

Կղուիմ, եցայ vp. se contracter, s'accroupir.

* Կղպպանք V. Փականք.

* Կղպեմ, եցի va. fermer à clé.

Կճայատակ adj. pavé de marbre.

Կճասալ յատակ s. pavé de marbre.

Կճառ V. Գճառ.

Կճեայ a. de marbre.

* Կճեմ V. Կճանեմ.

* Կճեպ V. Փոճոկ.

* Կճեպեմ, եցի va. peler.

Կճիճ, կճճոյ s. pot, marmite, terrine.

Կճղակ, աց s. sabot, corne des quadrupèdes.

Կճղակաբաժին, ժնի. Կճղակաբաշխ, ից. Կճղակաճեղք, ճց V. Ճաթաճեղք.

Կճղականամ, ացայ vn. devenir comme le sabot des animaux, s'endurcir.

Կճղակաւոր, աց a. qui a la corne au pied.

Կճղացեալ adj. endurci, devenu comme la corne, desséché.

Կճպեմ, եցի va. réprimer, serrer, resserrer.

Կճրիմ V. Կրճիմն.

Կմախիք, խեաց. Կմախք, խաց s. squelette, carcasse.

Կմբեայ s. bosse ou pointe qui s'élève au milieu d'un bouclier.

Կմբեթ V. Գմբեթ.

Կմբեթաձեւ V. Գմբեթաձեւ.

Կմբեթանի s. pl. les coupoles.

Կմբեթեայ V. Կմբեայ.

* Կմկմամ, ացի vn. balbutier; agir avec lenteur.

Կմշտրուկ s. mercuriale.

Կնաթող, Կնահան, աց s. celui qui a répudié sa femme.

Կնահանութիւն s. divorce, répudiation.

Կնամարդ, ոյ. Կնամարդի, դւոյ a. efféminé.

Կնամոլ, Կնամոլի V. Իգամոլ.

Կնամոլութիւն V. Իգամոլութիւն.

Կնասէր V. Իգասէր.

Կնասիրութիւն V. Իգասիրութիւն.

Կնատ, ագ adj. efféminé, lâche; — եղանակ, air efféminé.

Կնատեաց, տեցից ou ագ a. celui qui déteste sa femme, les femmes.

Կնատիմ, տեցայ vn. devenir efféminé, s'efféminer; կնատեալ ի հեշտութենէ, amolli par les voluptés.

Կնատութիւն sm. conduite efféminée, mollesse, lâcheté.

Կնացեալ a. efféminé.

Կնացուցանեմ, ուցի va. efféminer.

Կնաւոր, ագ a. marié.

Կնգմենի, ենւոյ, ենեաց sm. hermine.

Կնգուղ, գղի ou գղոյ s. froc, capuchon, capuce.

Կնդակ, ագ a. chauve.

Կնդակութիւն V. Կնտութիւն.

Կնդրկաբեր a. qui porte l'oliban.

Կնդրկախառն adj. mêlé d'oliban.

Կնդրկեայ a. d'oliban.

Կնդրուկ, դրկաց s. oliban, encens.

Կնի V. Ձկնի.

Կնիւն, ոյ, ով s. jonc.

Կնիւնաբեր a. qui produit le jonc.

Կնիք, նքոյ s. sceau, cachet; timbre; coin; empreinte, marque; sceau, cachet, caractère; le signe de la croix; conclusion, fin; baptême; — առնուլ, recevoir le baptême; — տալ, baptiser; mettre le sceau, un terme à, achever; — հարկանել, apposer le sceau, le cachet à; — կուսութեան, pucelage, hymen; — բանից, enfin, en un mot; լուծանել՝ քակել զ—, décacheter; — անմահութեան, le sceau, le caractère d'immortalité; անփակ—, cachet volant.

Կնկղաւոր a. encapuchonné, qui porte un capuchon; s. capucin.

Կնկուղ V. Կնգուղ.

Կնձնի, ձնւոյ sm. orme, ormeau; —ք, ormaie, ormoie.

Կնճանամ, ացայ vn. devenir comme un sanglier, s'endurcir.

Կնճափող, ոյ s. siphon.

Կնճթակերպ, Կնճթացեալ a. semblable à un groin, devenu comme un groin.

Կնճթեղ a. qui a un groin.

Կնճիթ, ճթաց sm. bajoue, groin, boutoir, museau, mufle; la trompe d'un éléphant.

Կնճիթ, ճթան s. sésame.

Կնճիռն, ճռան sm. nœud, lien, entortillement, enlacement; pli, ride, refrognement; embarras, complication, intrigue, anicroche, accroc, difficulté; — ծամանել յերեսս, se rider, se faire des rides au visage; հատանել՝ բառնալ զ—, trancher, enlever la difficulté.

Կնճռեմ, եցի va. rider, froncer; embarrasser, compliquer; — իմ vn. se rider, se froncer, se refrogner; s'embarrasser, se compliquer.

Կնութիւն s. sexe féminin; mariage; առնուլ —ն ou ի —, prendre pour femme, épouser, prendre en mariage; տալ ումեք զդուստր իւր —ն, donner à qn. sa fille en mariage; լինել ումեք —ն, épouser qn.

Կնունք V. Մկրտութիւն.

Կնչեմ, եցի vn. grogner.

Կնչիւն s. grognement; cri.

Կնտակ, աց a. chauve.

Կնտանամ, ացայ vn. devenir chauve.

Կնտացուցանեմ, ուցի va. rendre chauve.

Կնտնտոց, աց sm. plectre, petite verge d'ivoire pour toucher les cordes de la lyre.

Կնտութիւն sm. calvitie, chauveté.

Կնքահայր, հօր s. compère; parrain; — լինել, tenir un enfant sur les fonts de baptême, en être le parrain.

Կնքահայրութիւն s. compérage.

Կնքամայր, մօր s. commère; marraine; — լինել, tenir un enfant sur les fonts, en être la marraine.

Կնքամայրութիւն s. état ou fonction de marraine.

Կնքամոմ, ոյ s. cire à cacheter, cire d'Espagne.

Կնքանշան sm. armoiries, armes, blason.

Կնքապահ, Կնքապետ, աց a. garde des sceaux.

Կնքատու, աց a. celui qui baptise.

Կնքաւոր, աց a. baptisé.

Կնքաւորութիւն V. Մկրտութիւն.

Կնքեմ, եցի va. sceller, cacheter, revêtir d'un sceau, apposer le sceau, le cachet à; mettre une marque, marquer; baptiser; fermer, cacher; ratifier, confirmer; conclure, déterminer, fixer, décider; prononcer une sentence; mettre le sceau, terminer, achever, marquer du signe de la croix, faire le signe de la croix; — արեամբ, sceller de sang; դաշն հաշտութեան —, conclure une paix; — իմ vn. se cacheter; être baptisé; se conclure; կնքեցաւ ուխտ հաշտութեան ընդ, la paix se fit avec.

Կնքիչ s. celui qui cachette; a. concluant.

Կշայ, ից s. brai.

Կշեռ V. Կշիռ.

Կշիռ, կշռոց sm. balance; astr. balance; pesée; poids à peser; poids, pesanteur; équilibre; équivalent, contrepoids; proportion; parallèle, comparaison; examen, considération, jugement; a. égal, équivalent, proportionnel, juste; droit, vertical; adv. également, tout juste; tout droit, verticalement, directement; — վերուստ ի վայր, d'aplomb, perpendiculairement, verticalement; — հա-

շուի, bilan, balance ; — դահիճ-կանաց, trébuchet; դնել զգլուխ իւր ի կշիռս, s'exposer aux dangers, braver, se risquer, courir le plus grand danger ; զանձն իւր դնել ի կշիռս վասն կենաց ուրուք, hasarder sa propre vie pour conserver celle d'un autre; ի — դնել զոք ընդ ումեք, ի — բերել համեմատել, ի — համեմատութեան բերել ընդ ումեք, ի — ընդ միմեանս արկանել, comparer à, avec ; ի — կալ ընդ ումեք, être comparé, se comparer à qn.; կորուսանել զ— կայից, perdre l'équilibre ; կշռով, au poids; — ստութեան՝ նենգութեան, balance trompeuse; — ստութեան առնել, falsifier les balances; — արդար, balance, poids juste; առնել զ— հաշուի, faire la balance d'un compte; — առնել զհաշիւ, balancer un compte; զմէտ կըշռոյն անայլայլակ ունել, contre-balancer; — հաւասարութեան, équilibre, contre-poids ; — բացարձակ, poids absolu ; — քաղաքական, balance politique ; ի — ոսկւոյ, au poids de l'or; — գտակաւ, exactement, précisément.

Կշռաբանութիւն, Կշռագիտութիւն s. statique.

Կշռազործ, աց sm. balancier.

Կշռադատեմ, եցի va. conjecturer.

Կշռադատութիւն s. conjecture.

Կշռաւկի V. Կշիռ a. adv.

Կշռարար a. qui juge avec équité, juste.

Կշռաւոր, աց a. important, considéré, distingué.

Կշռելի a. pondérable.

Կշռեմ, եցի va. peser; fig. peser, mesurer, examiner, considérer, juger, apprécier; frapper juste, coucher en joue, frapper, lancer; comparer, confronter; — զխօսս իւր, peser ses paroles; — զփոխարէն, récompenser, rendre; — զհարուածն, mesurer son coup, frapper; քաջ —, peser bien, mûrement, bien considérer.

Կշռիչ, Կշռող s. peseur; juge; rémunérateur.

Կշռորդ, աց sm. romaine; peson; V. Նժար.

Կշռոց, աց s. bascule.

Կշռուած, ոց s. pesée.

Կշռութիւն s. poids, pesanteur, pesée; fig. proportion; examen, jugement, considération; comparaison; մէտ —ե, équilibre.

Կշտալիր adj. pleinement rassasié.

Կշտամբանակ V. Կշտապանակ.

Կշտամբանք, նաց s. reproche, invective, répréhension, réprimande, gronderie, apostrophe.

Կշտամբեմ, եցի va. reprocher, reprendre, adresser des reproches, invectiver, gronder, réprimander, apostropher.

Կշտամբիչ s. celui qui reproche, grondeur.

Կշտամբութիւն V. Կշտամբանք.

* Կշտանամ, Կշտացնեմ, Կշտացուցիչ V. Յագենամ, Յագեցուցանեմ, Յագեցուցիչ.

Կշտապանակ, աց s. ornement de poitrine.

Կշտապինդ a. soûl, extrêmement rassasié; adv. à satiété; — վայելել՝ ուտել, manger tout son content, manger tout son soûl, jusqu'à satiété.

Կշտապնդութիւն s. satiété, rassasiement.

Կշտացաւ s. point de côté.

Կոգեվաճառ V. Գարագավաճառ.

Կոգի, գւոյ s. beurre, beurre frais.

Կոզակ, աց sm. charpente, assemblage de planches, de solives.

Կոզռն, ռան ou ռին, ռամբ s. le petit de la chamelle, petit chameau.

Կոթ s. mènche; V. Կոթուն.

Կոթնաւոր a. pédiculé, pédonculé.

Կոթող, աց sm. obélisque, cippe.

Կոթողեմ, եցի va. dresser un obélisque; ériger, élever, fixer.

Կոթուն s. tige; — պտղոց, pédicule, queue; — ծաղկանց, pédonculé, queue.

Կոխ a. foulé avec les pieds; s. action de fouler aux pieds; տալ ի —, faire fouler aux pieds.

Կոխած s. marc de raisin.

Կոխան s. action de fouler, de fouler aux pieds; — առնել, fouler, fouler aux pieds, piétiner; — լինել, être foulé, foulé aux pieds par; — տալ, faire fouler aux pieds.

Կոխեմ, եցի va. fouler, fouler aux pieds, avec les pieds; fouler, presser; fig. fouler aux pieds, enfreindre, mépriser; fouler, opprimer; faire une descente; առ ոտն —, fouler aux pieds, à ses pieds; — զբանակ թշնամեաց, s'emparer du camp des ennemis; — զտուն ուրուք, faire une descente chez qn.

Կոխիչ a. foulant; — ջրհան, pompe foulante.

Կոխումն V. Կոխան; տալ ի—, faire fouler aux pieds; լինել ի—, être foulé aux pieds.

Կոծ, ոյ, ով s. coup qu'on se donne dans la douleur; cri de lamentation, lamentation, larmes, pleurs; — առնել՝ առնուլ՝ դնել, se lamenter, pleurer, déplorer; — դառնութեան առնուլ ի վերայ ուրուք, chanter des chants lugubres sur qn.

Կոծադիր a. qui se lamente, qui pleure.

Կոծանք, նաց s. battement, fluctuation, soulèvement ou agitation de la mer, tempête.

Կոծատեղի, ղւոյ s. lieu de pleurs.

Կոծեմ, եցի va. battre, frapper, frapper à coups redoublés; — զկուրծս, se frapper la poitrine; — զանձն քարամբք, se

meurtrir avec des pierres; fig. զհողմս —, ne faire que battre l'air.

Կոճիճ s. verrue, poireau.

Կոճիմ, ճեցայ vn. se frapper en signe de douleur, se lamenter, pleurer, déplorer; être battu, tourmenté, s'agiter.

Կոճոխուր V. Մոր.

Կոճումն V. Կոճանք.

Կոկ a. lisse, poli, dégrossi; rangé, arrangé.

Կոկեմ, եցի va. lisser, polir, dégrossir, adoucir; arranger, ranger.

Կոկիկ a. bien rangé, arrangé, propre.

Կոկոզաբան, ից a. s. hâbleur, déclamateur.

Կոկոզաբանեմ, եցի va. parler avec jactance, avec emphase, faire le grand parleur, hâbler, déclamer, prôner.

Կոկոզաբանութիւն sm. discours plein de jactance, hâblerie, emphase, déclamation.

Կոկոզանամ V. Հպարտանամ.

Կոկոզանք V. Կոկոզաբանութիւն.

Կոկոզավիզ V. Բարձրավիզ.

* Կոկոլ s. poule sans queue.

Կոկոն, աց, ից s. bouton de fleur; — վարդի, bouton de rose.

Կոկոռ, ի s. nénufar.

* Կոկով s. testicules.

Կոկովանք, նաց s. hâblerie.

Կոկորդ, աց s. gorge, gosier, larynx; — առիւծու, la gueule.

Կոկորդալից adv. à pleine gorge; — աղաղակել, crier —.

Կոկորդախօս a. qui parle de la gorge, du gosier; guttural.

Կոկորդական a. guttural.

Կոկորդիլոս, Կոկորդիղոս, աց s. crocodile; — աշխարէ, le — lamente.

Կոկութիւն s. poli, dégrossissement; bon ordre, propreté.

Կոհակ, աց sm. flot, onde, vague, houle, lame; fig. mont, montagne; փրփրադէզ —, onde écumante.

Կոհակալից, Կոհակաւէտ a. houleux, plein de vagues.

Կոհակակոծ a. devenu le jouet des flots.

Կող, ից s. côte; côté, flanc; fig. femme, épouse; — լերին, le flanc de la montagne, le versant; առ ի — V. Զառ իկող; V. Կողք.

Կողաթոքացաւ sm. pleuropneumonie.

Կողախիթ քերմն sm. pleurésie.

Կողածին, ծնի a. né de la côte.

Կողակից s. épouse, femme.

Կողահոս a. coulé, versé de la côte.

Կողացաւ, Կողացաւութիւն s. pleurésie.

Կողաքակ լինիմ vn. cesser d'être partisan, quitter ou abandonner le parti de qn.

Կողինաւոր, աց a. cuirassé.

Կողինձ, ոյ sm. croûte de pain.

Կողկողագին, Կողկողաձայն

a. plaintif, lamentable, gémissant, douloureux; adv. d'une manière plaintive ou lamentable, douloureusement.

Կողկողանք, նաց sm. cris douloureux, gémissements, plainte, lamentation,

Կողկողեցուցանեմ, ուցի va. faire pleurer, faire déplorer.

Կողկողիթ s. menton.

Կողկողիմ, ղեցայ vn. gémir, se plaindre, se lamenter, pleurer, implorer.

Կողկողումն V. Կողկողանք.

Կողմակալ, Կողմանակալ V. Կողմնակալ.

Կողմանակի V. Կողմնակի.

Կողմանիմ, եցայ vn. s'étendre, se coucher.

Կողմանոց, աց s. le flanc, le côté d'un édifice.

Կողմն, մ—նց s. côté, flanc; côté, parti, part; côté, partie, région, contrée; ի մի —, à part, de côté; ի մի — ou * մէկ — դնել, mettre de côté; ի մի — ou * մէկ — թողուլ, laisser de côté; տկար —, côté faible; առ ի —, de côté, de travers, latéralement; ի — լինել, s'étendre, se coucher; յայսմ կողմանէ, de ce côté; ի միւս կողմանէ, de l'autre côté; յամենայն կողմանց, de tous côtés, de toutes parts; յերկուց կողմանց, de deux côtés; ի միոյ կողմանէ ցմիւսն, d'un côté à l'autre, de part en part; յինէն կողմանէ, de ma part, de mon côté; ի քո կողմանէ, de ton côté, de ta part; ի ձէնջ կողմանէ, de votre côté, de votre part; ի նոցա կողմանէ, de leur part, de leur côté; ընդ ո՞ր —, * ո՞ր կողմէն, de quel côté! ընդ ո՞ր —; յո՞ր —, quel côté? * որո՞յ կողմանէ, de la part de qui? ի կողմանէ տան, du côté ou auprès de la maison; նստաւ ի կողմանէ նորա, il s'assit auprès de lui; ունել զ— ուրուք ou * մէկուն կողմը բռնել, prendre le parti de qn., se tourner ou se ranger de son côté; ոչ միում յերկոցունց կողմանցն լինել ձեռնտու, demeurer neutre, garder la neutralité; երկոցուն իսկ կողմանց հաճոյ լինել, ménager le chou et la chèvre; հակառակ —, le parti contraire, opposé; ի — առնել իվերայ մահճաց, mettre sur le lit, faire coucher.

Կողմնածու s. partisan.

Կողմնակալ, աց s. préfet, gouverneur.

Կողմնակալութիւն s. gouvernement d'une province, préfecture.

Կողմնական a. latéral, collatéral.

Կողմնակի adv. latéralement, de côté, de travers, obliquement, transversalement.

Կողմնակից, Կողմնակցութիւն V. Կուսակից, Կուսակցութիւն.

Կողմնապահ, Կողմնապետ V. Կողմնակալ.

Կողմնասէր a. partial.

Կողմնասիրութիւն s. partialité, esprit de parti.

Կողմնացոյց, ցուցի s. boussole ; fig. խրատք քոյին լիցին ինձ —, vos conseils seront ma —.

Կողմնափակ a. borné, limité, circonscrit.

Կողմնեցուցանեմ, ուցի va. étendre, coucher, placer.

Կողմնիմ V. Կողմանիմ.

Կողոբ, ից s. vêtement court sans manches, brassières.

Կողոն, Կողոսոս, ի s.colosse.

Կողոպուտ, պտից sm. dépouille, butin ; a. dépouillé, dénué ; մերկ — կացուցանել զոք ի ճանդերձից՝ յիշխանութենէ՝ ի զինուց, dépouiller qn. de ses habits, de son pouvoir, le désarmer.

Կողոպտած V. Կողոպուտ.

Կողոպտանք, նաց s.dépouillement, pillage, spoliation.

Կողոպտեմ, եցի va. dépouiller, piller, butiner, saccager, spolier, dénuer ; զսեղանս —, commettre un sacrilége.

Կողոպտիչ sm. spoliateur, pilleur, saccageur.

Կողով, ոց s. corbeille, panier, hotte, cabas.

Կողովագործ s. vannier.

Կողովագործութիւն s. vannerie.

Կողովավաճառ s. marchand de corbeilles.

Կողոփ V. Կողով.

Կողոխոց s. rotule ; hochet.

Կողր, ղերց, ղերաց s. branche, rameau.

Կողք s. la couverture d'un livre.

Կոճ, ոց sm. osselet (pour jouer) ; astragale, malléolé, cheville du pied ; arch. astragale ; — վրացի, ellébore.

Կոճակ, աց s. bouton (d'habit) ; արձակել՝ քակել զկոճակս, détacher les boutons, déboutonner ; * — դնել, attacher, mettre des boutons, boutonner.

Կոճանք, նաց sm. cor, durillon.

Կոճապղպեղ, ի sm. gingembre.

Կոճատ, աց a. impair, non pair ; V. Դար a.

Կոճկեմ, եցի va. boutonner, attacher les boutons ; — իմ vn. se boutonner.

Կոճկենիկ, Կոճկէն a. boutonné ; s. corsage.

Կոճկցեմ, եցի vn. tourmenter, maltraiter.

Կոճղ, ճեղ, ճեղաց s. billot ; chicot, tronc ; bûche ; ceps ; cheville du pied ; դնել՝ պնդել ի կոճեղ, mettre aux ceps, enchaîner dans des ceps ; ի կոճեղս մատուցանել, mettre à la question.

Կոճղեզաւոր a. bulbeux.

Կոճղէզ s. bulbe, oignon de plante.

Կոճոպեմ, եցի va. ébrancher ; briser, couper, arracher.

Կոճոպումն sm. ébranchement, extirpation.

Կոմէս, Կոմս, ի s. comte

Կոմսութիւն s. comté.

Կոմսուհի sf. comtesse.

Կոյ V. Կու.

Կոյադնդիռ s. escarbot.

Կոյանոց, աց sm. cloaque, égoût.

Կոյս, կուսաց s. côté, parti; ընդ ո՞ր կոյս, par où? d'où? յայս — յայն —, de çà et de là, de côté et d'autre, çà et là; յայս —՝ յայն — գետոյն, en deçà ou par deçà, au-delà de la rivière; զգնալ յայս — եւ յայն —, se promener ici et là; ի թի-կունս —, յետ —, derrière, par derrière, en arrière; յետ կուսէ, par derrière; յարեւելս —, vers l'Orient; յարեւելից կուսէ, du côté d'Orient, d'Orient; ի մեր — է, il est de notre côté, de notre parti; ի կուսէ անտի, de ce côté; ի մէնջ կուսէ, de notre côté, de notre part; ի ձէնջ կուսէ, de votre côté, de votre part; յամենայն կուսաց, de tous côtés, de toutes parts; ի կատարած — թղթիս, vers la fin de ma lettre.

Կոյս, կուսից s. vierge, jeune fille; la Vierge, la sainte Vierge; a. virginal, pur; vierge, intact; ապականել՝ պղծել զ—, violer une fille, déflorer une jeune fille.

Կոյտ, կուտից s. tas, amas, monceau; haras, troupe de chevaux.

Կոյտապան, աց s. pâtre qui mène les chevaux au pâturage.

Կոյր, կուրաց a. aveugle; fig. — հնազանդութիւն՝ ատելութիւն, soumission, haine —; — գործել, rendre aveugle; — ի ծնէ ou — ծնեալ, aveugle né; *— զկուրայն V. Կուրաքար.

Կոն, ի s. pomme de pin; cône.

Կոնակտուց a. conirostre.

Կոնաձեւ a. conique.

Կոնդակ, աց s. bref, bulle.

Կոնդակագիր, գրոց s. bulliste.

Կոնդակարան, աց s. bullaire.

Կոնիոն, ի s. ciguë.

Կոնոմոս V. Տնտես.

Կոնոն, ի s. cône.

Կոնոնաձեւ a. conique.

Կոնք, ից s. bassin, cuvette; conque, coquillage; arcade, voûte, arceau; niche; ջուր արկանել ի—, verser de l'eau dans un bassin.

Կոնքաձեւ a. en forme de bassin, de niche.

Կոնքեղ, աց sm. conchyle (coquillage dont on tire la pourpre).

Կոշկոճ a. battu, rebuté.

Կոշկոճամահ լինիմ vn. périr sous le bâton, mourir dans les supplices.

Կոշկոճեմ, եցի va. battre, échiner de coups, faire périr sous le bâton, dans les supplices, torturer, soumettre à la torture.

Կոշկոճումն s. bastonnade, supplice, torture.

Կոշտ, ից, ոց sm. glèbe, motte; * a. grossier, brut; V. Կոճանք.

* Կոշտութիւն s. grossièreté.

Կոշրայեմ, եցի va. former, façonner.

Կոչ sm. appel; invitation;

appel en justice, assignation, citation, sommation; — առնել, faire appel; — առնել ումեք, appeler qn.; — զինուորական, appel militaire; գտանիլ ի կոչն, être à l'appel; տալ կոչոյն պատասխանի, répondre à l'appel.

Կոչական, ի s. gram. vocatif.

Կոչելի V. Կոչող.

Կոչեմ, եցի va. appeler, faire venir; convoquer; inviter, convier; appeler, nommer; — ի մի վայր, convoquer, assembler; — յօգնութիւն, appeler au secours; յետս — զբանսն, rétracter, se rétracter, révoquer, retirer, dédire, se dédire; — զոք յետս, rappeler, révoquer; — ի դատ, citer en justice, assigner, sommer, intimer; — ի վկայութիւն, citer; վկայս —, citer des témoins.

Կոչեցեալ a. appelé, nommé; célèbre.

Կոչիւն V. Կոչումն.

Կոչնակ, աց s. crécelle.

Կոչնական, աց s. convié, invité, convive; celui qui invite.

Կոչնատէր, տեառն s. celui qui fait les invitations à un repas, l'hôte.

Կոչումն s. l'action d'appeler, de nommer; appel, appellation; nom, nomination, dénomination; appel en justice, citation, sommation, assignation; invitation; invocation; vocation; — յետս, rétraction, révocation, dédit; rappel; — ընծայութեան, catéchisme de saint Cyrille.

Կոչունք, չնոց s. banquet, festin, régal, bonne chère; կոչունս առնել՝ յօրինել, faire festin, festiner, banqueter, donner un festin, un régal, faire bonne chère, régaler, ի կոչունս ուրախութեան, au milieu des festins, des solennités; ի ժամ կոչնոցն, pendant le repas; մեծամեծաց կոչունս առնել ումեք, traiter qn. à bouche que veux-tu, lui faire faire excellente chère.

Կոպ V. Կոպք.

Կոպար V. Սահման.

Կոպիճ, պճոյ sm. rocaille, galet.

*Կոպիտ a. grossier, impoli, rustre, mal élevé.

*Կոպտութիւն s. grossièreté, impolitesse, rusticité.

Կոպճուտ a. rocailleux.

Կոպտարանձն s. a. escogriffe, homme de grande taille et mal fait, homme rustre, ours mal léché, grossier, rustique.

Կոպք, ոց, ից s. paupière.

Կոռ s. corvée.

Կով, ուց s. vache; կաթնտու՝ կաթնաւէտ —, vache laitière; կթել զկով, traire une —; կաթն կովու, lait de —; — մերձ ի ծնունդ, — prête à vêler; բչիւն՝ բառաչիւն կովու, le mugissement, le beuglement d'une —; շառագոյն՝ սպիտակ՝ սեաւ՝ խայտաբղէտ —, vache rousse, blanche, noire, tachetée; —

վտիտ՝ պարարակ կամ գէր, — maigre, grasse.

Կովադիաց, ի. Կովածուծ, ծծի s. tarentule.

Կովարած, ից s. vacher.

Կովարածուհի sf. vachère, gardeuse de vaches.

Կովկիթ s. celui ou celle qui trait les vaches.

*Կովնոց s. vacherie.

Կոտակ s. petit, jeune.

Կոտիմն s. cresson.

Կոտինդ s. grain de raisin.

*Կոտոշ V. Եղջիւր.

Կոտմկեան, Կոտմնկէ V. Արծուունգն.

Կոտոր, ոց sm. morceau, pièce, tronçon, débris, fragment; — հացի, morceau de pain.

Կոտորած, ոց s. massacre, carnage, boucherie; défaite, déroute; — անհնարին իվերայ ածել, tailler en pièces.

Կոտորակ, ազ s. petit morceau, fraction; — Թուոց, fraction; տասնորդական —, fraction décimale.

Կոտորակային a. fractionnaire.

Կոտորեմ, եցի va. briser, casser, rompre; abattre; rompre, battre, défaire, enfoncer, mettre ou tailler en pièces, mettre en déroute; massacrer, tuer; rompre, faire plier; couper, partager; մեծամեծս —, faire le fendant, trancher du grand seigneur, faire l'important, prendre le haut ton, hâbler; — խայր սուսերի, faire main-basse.

Կոտորիկ V. Կոտորակ.

Կոտորիչ s. celui qui brise, qui défait, qui massacre, exterminateur.

Կոտորուած, Կոտորումն V. Կոտորած.

*Կոտրեմ V. Կոտորեմ; բնու-Թիւնը՝ կամքը —, rompre le caractère, la volonté.

Կոր a. courbe, courbé, recourbé, voûté, crochu; — գիծ, courbe; ի— կործանել, abattre; atterrer, terrasser, culbuter, affaisser; confondre; ի— կործանիլ, s'abattre, s'affaisser, tomber, se renverser; s'abattre, perdre courage, baisser l'oreille, être honteux, confus, se laisser aller à la tristesse.

Կորագիծ, գծի a. curviligne.

Կորագլուխ V. Կորակոր; — լինել, courber la tête, baisser la tête, être honteux, confus, abattu, s'humilier.

Կորակոր a. abattu, confus, honteux; adv. la tête en bas, honteusement, plein de honte, tout confus, ignominieusement; գնալ —, marcher la tête baissée.

Կորակտուց a. qui a le bec recourbé, crochu.

Կորամագիլ adj. qui a les griffes, les serres recourbées.

Կորանամ, ացայ va. se courber, se cambrer, se voûter, s'arquer, plier, s'affaisser; fig. courber la tête, s'abattre, s'humilier, être honteux, confus, avoir honte; իղուքս կորացեալ, crochu.

Կորանք, նաց s. humiliation, défaite, honte, confusion, déshonneur, ignominie, honteux état.

Կորացուցանեմ, ուցի va. courber, recourber, arquer, cambrer, voûter, plier, incliner; fig. abattre, humilier.

Կորացուցիչ a. qui courbe, qui abat, humiliant.

Կորաքամակ a. qui a le dos courbé, voûté.

Կորբան, ի sm. corban, offrande; corban, trésor du temple.

Կորդ, աց a. inculte, en friche; s. friche.

Կորդակ, աց sm. bassinet, ancien casque.

Կորդանամ, ացայ vn. être inculte, rester ou se changer en friche.

Կորդեւն, Կորդոյն s. bot. sarriette.

Կորեակ, եկաց s. millet, mil.

Կորեկահատ s. millet, grain de millet.

Կորզան, ի s. filière.

Կորզեմ, եցի va. arracher, détacher, enlever, extorquer, ravir, prendre par force; sauver, délivrer, dégager, affranchir.

Կորէ s. jeune fille.

Կոր իգլուխ V. **Կորակոր**; — **առնել**, humilier, abattre, confondre, couvrir de honte, de confusion.

Կորի sm. tuyau, conduit d'eau, canal; gouttière; rigole.

Կորիզ, զոյ s. noyau.

Կորինգն, ընգան s. pâquerette.

Կորինդոն, ի s. corindon.

Կորիւն, րեանց s. le petit d'un animal quelconque; — **առիւծու**, lionceau, jeune lion; — **շան**, jeune chien.

Կործան անկանիմ vn. tomber en ruine, en décadence, être renversé, s'écrouler, déchoir; — **արկանել**, renverser, détruire, ruiner.

Կործանեմ, եցի va. renverser, abattre, bouleverser, culbuter, terrasser; détruire, ruiner, démolir; **յերկիր** —, atterrer, renverser par terre; — **զպարիսպս**, démanteler; — **զոք ի հաւատոց**, renverser la foi de qn.; — **զմիմեանս**, s'entre-détruire; **խաղն կործանէ զնա**, le jeu le perd; — **իմ** vn. s'abattre, se renverser; se détruire, se ruiner, tomber en ruine, en décadence, crouler, s'écrouler; **յերկիր** —, se renverser, tomber par terre.

Կործանեցուցանեմ V. **Կործանեմ**.

Կործանիչ sm. destructeur; a. ruineux.

Կործանումն sm. renversement, bouleversement; ruine, destruction, croulement, écroulement, démolition; chute, décadence; **ի** — **բերել՝ անկանել**, pencher à sa ruine, tomber en ruine; — **իվերայ ածել**, ruiner; V. **Կանգնեմ**.

Կործեմ, եցի va. renverser, vider.

Կորկ V. Աղտ.

Կորկոտ, ի ou ոյ sm. blé mondé.

Կորճ, ից s. griffon (oiseau).

Կորճաբերու sm. argot, patois.

Կորնգամ V. Կորինգն.

Կորնթարդ a. convexe.

Կորնթարդութիւն sm. convexité, bombement.

Կորնչիմ, րեայ va. se perdre, disparaître; se perdre, périr; se perdre, s'égarer, se fourvoyer; se perdre, périr, se ruiner; կորիցէ յերեսաց իմոց, qu'il se retire de devant mes yeux, qu'il aille au diable, loin de moi; — յանտառի, se perdre dans un bois.

Կորնչելի a. perdable.

Կորողիոն, ի s. corail.

Կորով ou Կորովք s. force, vigueur, verve; adresse, habileté; — մարմնոյ, vigueur, la force du corps; — մտաց, vigueur de l'esprit.

Կորով a. V. Կորովի.

Կորովաբան, ից a. disert, éloquent, nerveux.

Կորովաբիր a. qui a un œil perçant, très-pénétrant.

Կորովախօս V. Կորովաբան.

Կորովակի adv. avec vigueur; avec habileté, adroitement.

Կորովաձիգ a. habile au tir de l'arc; — աղեղնաւոր, archer adroit.

Կորովամիտ a. qui a l'esprit pénétrant, perspicace, pénétrant, sagace, fin.

Կորովամտութիւն s. pénétration d'esprit, perspicacité, sagacité, génie perçant.

Կորովանամ, ացայ vn. s'ingénier.

Կորովեմ, եցի va. bien viser, frapper au but; peser juste; rendre ou faire justice.

Կորովի, վեաց a. qui vise bien, qui frappe le but, adroit, habile; vigoureux, robuste, nerveux; ingénieux, spirituel, perspicace; perçant, pénétrant; — յաղեղն եւ ի սուսեր, habile à manier l'arc et le glaive; adv. V. Կորովակի.

Կորովութիւն s. adresse, habileté, dextérité; perspicacité, dextérité, pénétration, justesse; — բբաց, vue perçante.

Կորութիւն s. curvité, courbure, cambrure, inflexion.

Կորունչ V. Արձռունգն.

Կորուսանեմ, ուսի, րո va. perdre; perdre, faire périr; perdre, détruire, ruiner; — զճանապարհն, perdre le chemin, se perdre, s'égarer; — զգրաւն՝ զդատն՝ զպատերազմն՝ զկեանս՝ զպատեհ՝ զհետս՝ զխաղն, perdre le pari, un procès, la bataille, la vie, l'occasion, la trace, le jeu; — յաչաց, perdre de vue; — զԹել բանին, perdre le fil du discours.

Կորուսանող, Կորուսիչ sm. celui qui perd, perdant.

Կորուստ, ըստեան s. perte; déchet; perdition; chose perdue; ի— ընԹանալ, courir à sa perte, se perdre; լինել մերձ

ի— ou յափն կորստեան, être à deux doigts de sa perte; ի— մատնել, perdre, faire périr; ի— մատնիլ, périr, être perdu; անձամբ զանձն ի— մատնել, causer sa propre perte, se perdre; պատճառ լինել կորստեան ուրուք, perdre qn.; ի— իւր, à sa perte; կորստեամբ, avec perte, à perte; *կորստով վաճառել, vendre à perte.

*Կորնչացուցեմ V. Կորուսանեմ; գլուխը —, perdre la tête.

*Կորսուիմ V. Կորնչիմ.

Կորստախառն a. mêlé de perte, qui perd; périssable.

Կորստական a. amissible, périssable, passager, inconstant; — փառք, vaine gloire.

Կորստականութիւն s. amissibilité, inconstance.

Կորստապատիր a. qui fait perdre, trompeur.

Կորստասէր a. qui aime la perte, la perdition.

Կու, կուոյ, ով s. fumier, fiente.

Կուենի, նւոյ s. pinastre.

Կուզ, կզոց s. fouine; bosse; a. bossu.

Կութք, կթոց s. vendange; récolte.

Կուժ, կժոց s. cruche, broc, aiguière, pot à eau.

Կուլ. ի— տամ ou * — տամ, avaler.

Կուլակ, ի s. tonsure, couronne (d'un ecclésiastique).

Կուլիբեայ ou Կոլիկեայ s. colybes.

Կուղ, ի s. pli, repli.

Կուղբ, կղբոց s. caste.

Կուղխ am. gourmand, glouton.

Կուճ V. Կիճ.

Կումբ s. bosse ou pointe qui s'élève au milieu d'un bouclier.

Կունդ, Կունտ, կնտի adj. chauve; — գլուխ, tête chauve.

Կուշտ, կշտի s. flanc, côté; * a. rassasié.

Կուպպայ s. balandran, balandras.

Կուպր, կպրոյ, ով s. goudron.

Կուռ a. ferme, solide, tenace; compacte, condense, serré, épais; foulé souvent, battu, frayé; travaillé au marteau, martelé, battu; adv. incessamment, sans cesse, fréquemment; — վառեալ, armé, cuirassé; — զմիմեամբ, — զմիմեանց զհետ, — զմիմեանց զկնի ou կնի, l'un après l'autre, coup sur coup, continuel, continuellement; — ոսկի վահան, bouclier d'or.

Կուռն, կռան s. dos; մերձ առ կռան կայ, n'est pas loin.

Կուռք, կռոց s. idole, simulacre; *— ի պէս պաշտել, adorer comme une idole.

Կուսազանցութիւն s. défloration, viol, violation.

Կուսածաղիկ, ղկան s. pervenche.

Կուսածին, ծնի s. né d'une vierge; s. la sainte Vierge.

Կուսակալ, աց s. gouverneur d'une province, préfet; փոխանորդ —ի, sous-préfet.

Կուսակալեմ, եցի vn. gou-

verner une province, en être gouverneur.

Կուսակալութիւն s. gouvernement d'une province, préfecture.

Կուսական a. virginal.

Կուսակից a. partisan, adhérent; — լինել ումեք, être partisan, prendre ou embrasser le parti de qn., s'attacher à lui; — լինել, épouser un parti, s'attacher à un parti; եւ ոչ միում լինել ou ոչ միում եւ ոչ միւսում կողման լինել —, demeurer ou être neutre.

Կուսակրօն, ից a. qui vit dans le célibat, vierge, célibataire.

Կուսակրօնութիւն s. célibat.

Կուսակցիմ V. Կուսակից լինիմ.

Կուսակցութիւն s. parti; Թողուլ զ—, abandonner le parti, changer de parti, revirer de bord; ոգի —ն, esprit de parti.

Կուսամայր, մօր s. qui est vierge et mère.

Կուսան, աց s. vierge; religieuse, nonne; — լինել, se faire religieuse, prendre le voile.

Կուսանամ, կուսանանամ, ացայ vn. garder sa virginité; être pure comme une vierge; se faire religieuse.

Կուսանոց, Կուսաստան, աց s. appartement de jeunes filles; couvent de religieuses.

Կուսարար, աց a. qui rend vierge.

Կուսորդի, դւոյ s. fils d'une vierge.

Կուսութիւն sm. virginité; tendre jeunesse; pucelage; ի կուսութենէ իւրմէ, dès sa tendre jeunesse; արկանել ի կուսութենէ, souiller la virginité, déflorer, violer.

Կուտ, կտոյ s. graine, grain, cotylédon, pépin; V. Կորիզ.

Կուտած s. tas, amas.

Կուտակ, աց s. amas, tas, monceau; enflure, onde, globe, globule.

Կուտակադէզ a. entassé, amoncelé.

Կուտականական a. cumulatif; — բանք, exagération.

Կուտակեմ, եցի vn. entasser, accumuler, amonceler; gonfler, soulever; exagérer.

Կուտակութիւն s. V. Կուտակումն; convexité, sphéricité.

Կուտակումն s. entassement, amas; gonflement, soulèvement; rhét. accumulation.

Կուտեմ, եցի va. entasser, amonceler, amasser, accumuler.

Կուտոց, աց s. tas, monceau, amas.

Կուր, կրի, կրաւ s. canot, barque, esquif; auge, bassin.

Կուր V. Կեր; — լինել, devenir la proie de, être en proie à.

Կուրաբար adv. aveuglément, en aveugle, à l'aveugle.

Կուրան, ի s. Coran, Alcoran.

Կուրանամ, ացայ vn. s'aveugler, devenir aveugle, perdre la vue; fig. être aveugle; — ճանապարհի, n'être plus praticable, devenir impraticable.

Կուրապաղատ, Կուրապաղատութիւն V. Կուսակալ, Կուսակալութիւն.

Կուրացուցանեմ, ուցի va. rendre aveugle, aveugler; կուրացուցանէ զնա բարկութիւն, la colère le rend aveugle; կուրացուցանեն զքեզ կիրք, la passion vous aveugle.

Կուրծ s. trognon; — կաղամբի, — de chou; — ծառոց, aubier.

Կուրծք, կրծից s. poitrine; thorax; sein, gorge; ուշ ի կուրծս անկանել՝ առնել, bien réfléchir, se ressouvenir, se rappeler; ուշ ի կուրծս անկանէր նմա, il commençait à croire; մօտ առ կուրծս, tout près, imminent, à deux doigts; ոչ առ կուրծս կայր օգնութիւն, le secours était tardif; առ կուրծս կայր նմա վարել ի գերութիւն, il était à la veille ou sur le point de tomber dans la servitude; բախել զկուրծս, se frapper la poitrine.

Կուրութիւն s. cécité, aveuglement; — կրից, aveuglement des passions.

Կուրտ, կրտաց s. châtré.

Կուրօրէն V. Կուրաբար.

Կոփած s. taille, sculpture.

Կոփածոյ, ից a. en pierre de taille; bien taillé, sculpté, poli.

Կոփեմ, եցի va. tailler, sculpter, travailler la pierre, polir, dégrossir; fabriquer; taper, battre, frapper.

Կոփիչ s. outil de tailleur de pierre.

Կոփիւն s. fracas, bruit.

Կոփք V. Կոպք.

Կոքղի s. limaçon.

* Կպուր կպուրի գալ vn. en venir aux mains, aux prises, se battre.

* Կպչիմ, կպայ vn. se coller, s'attacher, adhérer.

* Կպչուն a. collant, visqueux, gluant.

Կպրածիւթ, ոյ, ով s. ciment de goudron et de poix.

Կպրանք, նաց s. calfatage.

Կպրաշաղախ a. enduit de goudron, goudronné.

Կպրեմ, եցի va. goudronner, calfater.

Կպրիչ s. calfat.

* Կպցնեմ, ցուցի va. coller, attacher.

Կռած s. lame, plaque.

Կռածագ adj. crochu; — բեւեռ, clou accrochant.

Կռածոյ a. martelé, travaillé au marteau, forgé, laminé; sculpté, taillé,

Կռակտուց a. qui a le bec recourbé, crochu.

Կռամագիլ a. accrochant.

Կռամոլ, աց a. idolâtre; — պաշտօն, idolâtrie.

Կռամոլութիւն s. idolâtrie.

Կռան, աց s. marteau.

Կռանագործ, աց s. qui travaille au marteau, forgeron.

Կռանակուռ adj. martelé, battu ou travaillé au marteau.

Կռանահար, աց s. qui bat avec le marteau, forgeron.

Կռանահարեմ, եցի va. battre avec le marteau, marteler, tra-

vailler au marteau, forger; battre sur l'enclume.

Կռանահարութիւն s. action de battre avec le marteau.

Կռանաձայնք, նից s. bruit des coups de marteau.

Կռանարկութիւն V. Կռանահարութիւն.

Կռանելի a. forgeable, malléable.

Կռանելիութիւն s. malléabilité, ductilité,

Կռանեմ, եցի va. travailler au marteau, marteler, battre, forger.

Կռաշուրթն a. au bec recourbé.

Կռապաշտ, ից a. s. idolâtre.

Կռապաշտական a. d'idole, qui concerne les idoles.

Կռապաշտեմ, եցի. Կռապաշտիմ, եցայ vn. se livrer à l'idolâtrie.

Կռապաշտութիւն s. idolâtrie; իվիհ —ն գահավէժ ընկենուլ զանձն, se précipiter dans l'— ; Թաւալիլ ի խոհերս —ն, s'enfoncer dans l'—.

Կռապարիշտ a. idolâtre.

Կռեմ, եցի va. travailler au marteau, marteler, laminer, forger; tailler, sculpter; դաշինս —, conclure un contrat, un traité, un pacte, contracter avec qn., s'engager; — ուխտ, conclure une alliance; կռեցաւ դաշն, le marché fut conclu.

Կռզի V. Գռզի.

Կռէզ, Կռէժ, ի s. gomme arabique.

* Կռթնիմ V. Յենում vn.

* Կռթնցուցանեմ V. Յենում va.

Կռինչն s. le moindre bruit, la moindre chose, un rien.

Կռիչք s. craquement, bruit; — հաւուց, caquet; — Թռչնոց, gazouillement, ramage, chant; — ագռաւու, croassement; — գորտոյ, coassement; — եղջերուի, bramement.

Կռիւ, կռուոց s. querelle, démêlé, dispute, altercation, lutte, débat, contestation, différend; combat, guerre; — ոտից, place où mettre le pied; ի— կոչել, jeter le gant, défier; ի— կալ, combattre; ի— մատչել ընդ, se battre, attaquer; ի— կաքաւել, combattre; ի— ընդ իրեարս կաքաւել վասն Թագաւորութեան աշխարհի, se disputer l'empire du monde; ի— արշաւել, aller à la guerre.

* Կռճիկ V. Անառ, Խաղճախուղճ.

* Կռնակ, ի V. Կուռն; —ք զարնել՝ առնուլ, prendre sur son dos; —ին վերայ պառկիլ, se coucher sur son dos.

Կռնկածուկն V. Խորդածուկն.

Կռնչեմ, եցի vn. craquer, rendre un son aigu, perçant, faire du bruit, crier, siffler, grincer; — գորտանց, coasser; — ագռաւուց, croasser; — խոզից, grogner; — շանց, aboyer; — խորդոց, craquer; — եղջերուի, bramer.

Կռոնոս V. Երեւակ.

Կռուական a. tenace.

Կռուականութիւն s. ténacité.

Կռուակից s. qui combat avec, compagnon de guerre.

Կռուան, ացս. prise; — գտանել, trouver prise; — ունել, avoir prise; — տալ, donner prise.

Կռուանոց, աց. Կռուատեղ, Կռուարան, աց s. palestre, lice, camp, champ de bataille.

Կռուասէր a. s. qui aime les querelles, qui aime à disputer, chicanier, querelleur, chicaneur, ergoteur, grand disputeur.

Կռուասիրութիւն s. amour des disputes, esprit querelleur.

Կռուարար, աց a. s. querelleur, brouillon, litigieux, chicaneur.

Կռուեմ V. Կռուիմ.

Կռուեցուցանեմ, ուցի va. faire combattre, mettre aux mains, aux prises.

Կռուիմ, ուեցայ vn. combattre, se battre, en venir aux prises, aux mains; se quereller, se disputer, être en lutte, en dispute, engager une lutte; s'attacher, s'accrocher, se prendre, s'engager, être engagé, pris ou retenu, se cramponner, s'embarrasser dans; — ընդ միմեանս, s'entre-quereller; եւ ահա կռուեցան մածան ընդ միմեանս, les voilà aux prises; Թօթափել զփոշին կռուեալ, secouer la poussière attachée à; Իբրեւեռ կռուեցաւ հանդերձ նորա, son habit s'est pris à un clou.

Կռունկ, ռնկան s. grue (oiseau).

Կռուփ, կռփաց s. gourmade, coup de poing, կռուփս հանել, donner des coups de poing, battre à coups de poing, gourmer.

Կռչեմ, եցի vn. croasser.

Կռփահարեմ, եցի va. battre à coups de poing, gourmer, boxer; fig. maltraiter.

Կռփահարումն s. mauvais traitement.

Կռփահարութիւն s. coup de poing, boxe.

Կռփամարտ, Կռփամարտիկ s. combat à coups de poing, pugilat, boxe; a. qui combat à coups de poing, boxeur.

Կռփամարտութիւն V. Կռփամարտ s.

Կռփանք, նաց s. coup de poing; mauvais traitement, outrage, injure.

Կռփեմ, եցի va. frapper avec le poing, à coups de poing, gourmer; maltraiter, injurier; — զաղքատս, fouler aux pieds les pauvres.

Կռփիչ s. celui qui bat à coups de poing, qui maltraite.

Կռփումն V. Կռփանք.

Կսկիծ, կծոյ, կծի s. cuisson, picotement, élancement, douleur aiguë, douleur; déchirement, peine, affliction, chagrin, regret.

Կսկծագին, Կսկծալի, Կսկըծական a. cuisant, caustique, douloureux.

* Կսկծամ V. Կսկծիմ.

Կսկծանք, նաց s. V. Կսկիծ ; causticité, brocard, sarcasme ; կսկծանաց բանք, paroles piquantes, aigres.

Կսկծացուցանեմ V. Կսկծեցուցանեմ.

Կսկծելի a. V. Կսկծեցուցիչ ; բանք կսկծելիք, paroles piquantes, picoterie, brocard ; բանս կսկծելիս ասել զոք, lancer des brocards contre qn.

Կսկծեցուցանեմ va. cuire, causer de la douleur ; fig. picoter, brocarder ; — զսիրտ, déchirer, navrer le cœur ; — զոք բանիւք, piquer par des paroles satiriques, picoter.

Կսկծեցուցիչ a. cuisant, caustique, douloureux, piquant, déchirant, poignant, mordant, mordicant.

Կսկծիմ, ծեցայ vn. avoir ou éprouver de la douleur ; fig. s'affliger, regretter.

Կսկուծ a. bien cuit, recuit ; — հաց, pain bien cuit.

* Կսմթեմ, եցի va. pincer.

* Կսմիթ s. action de pincer, pince ; — տալ, pincer.

Կտակ, աց s. testament ; — առնել, tester, faire un — ; առնել զ— իւր, tester, faire son — ; կտակաւ տալ՝ թողուլ, donner, léguer une chose par testament ; կատարել զ—, exécuter un —.

Կտակագիր, գրաց s. testateur ; testament.

Կտակագրեմ, եցի vn. tester.

Կտակական adj. testamentaire.

Կտակակատար, աց s. exécuteur testamentaire.

Կտակառու, աց s. celui qui reçoit un testament, héritier.

Կտակարան, աց s. testament ; Հին՝ Նոր —, l'Ancien, le Nouveau —.

Կտապ, ի, ոյ s. baba.

Կտատեպակ s. guimauve.

Կտաւ, ոց s. lin ; toile ; drap en toile, vêtement de lin ; a. de lin, de toile.

Կտաւագործ, աց s. qui travaille le lin, tisserand, toilier ; linger, lingère.

Կտաւամանութիւն s. tisseranderie.

Կտաւավաճառ, աց s. marchand de toile, toilier ; linger, lingère.

Կտաւատ, ի s. lin, graine de lin ; իւղ —ի, huile de lin.

Կտաւեայ, Կտաւեղէն a. de lin, de toile.

Կտաւեմ V. Կտուեմ.

Կտաւի, ւեաց a. de lin, de toile ; — շապիկ, chemise en toile ; —ք, linge.

Կտաւոտեակ s. linge, morceau de toile ; guenille.

Կտեմ, եցի va. tatouer, piquer, picoter ; գիր կտեալ, tatouage.

Կտիկ s. petit grain.

Կտին s. peigne ou pétoncle.

Կտիտ, կտտի s. fiente.

Կտիրք s. dot.

Կտղանք, նաց s. transport frénétique, furie, frénésie ; érotomanie, délire érotique ; rut, chaleur.

Կատղիմ, ղեցայ vn. être ou devenir furieux, passionné, s'acharner, se livrer à un transport frénétique; être fou d'amour; être en rut, en chaleur.

Կատղուցք V. Կատղանք.

Կտնդոց, Կտնտոց V. Կընտընտոց.

* Կտոր V. Կոտոր.

Կտուած s. carène, quille d'un vaisseau.

Կտուեմ, եցի vn. élaguer, émonder, dégager.

Կտուտք V. Կտտանք.

Կտուրք, կտրոց s. action de tondre, tonte; tonte, laine tondue.

Կտուց, կտցի, կտցաց s. bec; հարկանել կտցաւ, becqueter.

Կտտամահ սպանանել՝ սատակել, faire périr dans les supplices.

Կտտանք, նաց s. torture, supplice, tourment.

Կտտեմ, եցի va. torturer, mettre à la torture, battre; toucher, sonner; չարաչար տանջ —, tourmenter rigoureusement; — զդաշնակ, toucher le piano, jouer du piano; կտտած գինի, vin gâté, aigri.

Կտրած, ոյ, ի sm. coupe, taille, coupure, incision; a. coupé.

Կտրատեմ, եցի va. couper par morceaux, découper.

Կտրեմ, եցի va. couper, tailler, trancher, abattre; tondre, couper le poil; couper, châtrer, rendre eunuque; — զանդամս մարմնոյ, couper, amputer; * քունը —, rompre le sommeil; խօսքը —, couper la parole, rompre la conversation; * կարճ —, couper court; * մէկուն ճամբան —, couper la route, le chemin à qn.; * զգեստ —, couper un habit; V. Կրակ.

* Կտրիճ V. Քաջ.

* Կտրիմ, եցայ vn. se couper; devenir, être. V. Կրակ.

Կտրիչ s. celui qui tond, tondeur; coupeur.

* Կտրճութիւն V. Քաջութիւն.

Կտրողական a. décisif.

Կտրոց, աց sm. couteau; — դաhեկանաց, coupoir.

Կտրոցագործ, աց s. coutelier.

Կտրոցագործութիւն s. coutellerie.

* Կտրուածք s. coupe, la manière de couper.

* Կտրուկ V. Հատու.

Կտրումն s. action de couper, coupe, taille; incision.

Կտրօն, ի s. coupe, taille, coupure; ce qui a été coupé.

Կտցար, ի s. bécasse.

Կտցարիկ s. bécasseau.

Կտցաւոր a. qui a un bec, crochu.

Կտցեմ, եցի va. becqueter.

Կրաբեր a. calcarifère.

Կրագործութիւն s. fabrication de la chaux.

Կրագուբ, գբոյ s. fosse à chaux.

Կրակ, ի, աւ s. feu; feu, incendie; feu, ardeur; — լուցանել՝ վառել, allumer ou faire

du feu; *—ը վառեցաւ, le feu a pris, s'alluma; *—ը մարել՝ արծարծել, éteindre, attiser le feu; *— կտրեցաւ, il fut tout feu, le feu lui monta au visage, il jeta feu et flamme; *երկու —ի մէջ լինել, être entre deux feux; *— առնուլ, prendre feu; — չառնուլ հրացանի, rater; *— ծգել, mettre le feu; *— տալ, enflammer, exciter; *—ը կտրել, couper l'incendie.

Կրակաբեր, աց a. qui porte du feu; enflammé, étincelant.

Կրակամոխիր, խրոյ s. braise.

Կրակակալ, աց s. braisier, réchaud, chaufferette; encensoir.

Կրական a. passible, passif.

Կրականի, նւոյ s. pl. les feux.

Կրականութիւն s. passibilité.

Կրակապաշտ, ից s. adorateur du feu, ignicole.

Կրակապաշտութիւն s. adoration du feu.

Կրակասէր a. qui aime le feu.

Կրակատեղաց բարկութիւն s. la foudre.

Կրակատուն, տանց s. temple du feu.

Կրակարան, աց sm. poêle, âtre, foyer, brasier; fourneau; cheminée; վառել զ—, allumer le poêle, la cheminée; — ոտից, chaufferette.

Կրակետղ ou — կայծակաց s. brasier, réchaud, chaufferette; charbons allumés, feu.

* Կրակաբոց a. plein de feu, fougueux, vif, ardent, emporté.

Կրահամ a. qui a le goût de chaux.

Կրամ, ի s. gramme.

Կրայ V. Կրիայ.

Կրային a. calcaire.

Կրայրեաց a. brûlé par la chaux.

Կրանալի a. calcinable.

Կրանամ, ացայ vn. se calciner.

Կրաշաղախ a. fait à chaux et à ciment; s. chaux, ciment.

Կրաջուր, ջրոյ s. eau de chaux, lait de chaux.

Կրաս s. croassement.

Կրացումն s. calcination.

Կրացուցանեմ, ուցի va. calciner.

Կրաւորաբար adv. passivement.

Կրաւորական, աց a. passif; — բայ, verbe —; — բուեայ, voix passive; — վաճառաշահութիւն, commerce —.

Կրափուռ s. chaufour.

Կրաքար, ի sm. calcaire. calcaire.

Կրելի a. portable, portatif; s. porteur; mère; litière.

Կրեմ, եցի va. porter, soutenir un poids; porter, transporter; porter, apporter, amener; porter, mettre, avoir sur soi; pâtir, souffrir, subir; — դժնդակս, souffrir cruellement, souffrir quelque cruel traitement; — անուն գեղեցիկ, porter un beau nom; — զպատուհաս յանցանաց, porter la peine d'une faute; — զծանրութ

Թիւն գործոց, porter le poids des affaires.

Կրեփիեաց, եցաց sm. chaufournier.

Կրթակ a. celui qui exerce.

Կրթական a. propre à exercer, instructif.

Կրթականութիւն V. Կրթութիւն.

Կրթանք, նաց s. exercices; — մարմնոյ, les —.

Կրթարան, աց s. gymnase.

Կրթեմ, եցի va. exercer, dresser, former; instruire, discipliner, civiliser; — զմիտս, former l'esprit.

Կրթիմ, թեցայ va. s'exercer, se dresser, se former; s'instruire, se civiliser; tendre ou se porter à; se livrer ou aspirer à; être attribué, imputé; զհետ —, courir après, poursuivre, persécuter; յապուշ —, être surpris, tomber des nues, s'étonner; ազատութիւնն յապերասանութիւն կրթէր, la liberté tendait à la licence.

Կրթիչ a. instructif.

Կրթութիւն s. exercice, pratique; instruction, discipline; — մարմնոյ, gymnastique; հոգեւոր —, exercices spirituels.

Կրիայ, ի sm. tortue; *—ի պէս քայլել, marcher comme une —.

Կրիկ s. auget.

Կրիտիկս s. censeur, critique.

Կրծազգեստ, ի s. corsage.

Կրծախտ s. maladie de poitrine; a. poitrinaire.

Կրծական a. thoracique.

Կրծանոց, աց sm. pectoral, plastron; — քահանայապետին, le pectoral, le rational du grand prêtre; — կանանց, corset.

Կրծացաւութիւն s. mal à la poitrine.

Կրծեմ, եցի va. ronger; corroder; enlever, ôter, retrancher; կրծելով ուտել, grignoter.

Կրծլի a. rapace, avare.

Կրծկալ, ի s. bavette.

Կրծող s. rongeur.

Կրծում, կրծի V. Կրծեմ.

Կրկէս, կիսաց s. cirque, carrière; manége.

Կրկին, կնոյ, ով a. double; adv. doublement, deux fois autant; de nouveau, une autre fois, bis; — անգամ, une seconde fois, de nouveau; — թուով, au nombre de deux; — գոչել՝ կարդալ, crier, demander bis.

Կրկնաբան, ից s. qui redit, rabâcheur.

Կրկնաբանեմ, եցի va. redire, user de redites, répéter, rabâcher.

Կրկնաբանութիւն s. redite, répétition, rabâchage, rabâcherie; anaphore.

Կրկնաբուղխ V. Կրկնամբռնակ.

Կրկնագիր a. doublement écrit.

Կրկնագրեմ, եցի va. récrire, écrire de nouveau.

Կրկնած a. répété.

Կրկնակ V. Կրկին; adj. binaire.

Կրկնակի s. manteau; a. double; adv. doublement.

Կրկնակնիք, քաց s. anabaptiste.

Կրկնածիր a. donné deux fois, doublement donné.

Կրկնամեռ a. deux fois mort, doublement mort.

Կրկնայարկ a. à deux étages, de deux étages.

Կրկնապատիկ a. double; adv. doublement.

Կրկնապատկեմ, եցի va. doubler, faire double, redoubler.

Կրկնապատկութիւն s. l'action de doubler, duplicité.

Կրկնապարիսպ adj. qui a double muraille.

Կրկնավտակ adj. de deux ruisseaux, de deux sources; ուղխք — աղի արտասուաց իջանէին յաչաց նորա, deux torrents de larmes amères coulaient de ses yeux; աչք նորա — աղբիւրք արտասուաց, ses yeux étaient devenus deux fontaines de larmes.

Կրկնարօր առնեմ va. V. Կրկնարօրեմ; fig. examiner deux fois, examiner à fond, soumettre à un double examen,

Կրկնարօրեմ, եցի va. biner.

Կրկնարօրումն s. binage.

Կրկնեմ, եցի va. doubler, redoubler; doubler, ployer ou mettre en double; répéter, réitérer, répliquer, reprendre.

Կրկներեւոյթ, ութի s. mirage.

Կրկնոց, աց s. manteau, caban.

Կրկնուած s. pli, repli.

Կրկնութիւն, Կրկնումն sm. redoublement; redite, répétition, réplique; — հիւանդութեան, rechute.

Կրկուռ, կռի s. bûchette, petit morceau de bois, broussailles.

Կրկչեմ, եցի va. cacaber; V. Կաքաւ.

Կրկռակերտ adj. bâti de broussailles.

Կրկռաքաղ a. celui qui ramasse des morceaux de bois.

Կրկռեմ, եցի va. chercher, rechercher, fouiller, examiner.

Կրճատ a. qui a la queue coupée; mutilé.

Կրճատական, Կրճատեալ a. circoncis; mutilé, tronqué.

Կրճատեմ, եցի va. circoncire; châtrer; écourter, écorner, retrancher, mutiler, tronquer; amputer; — զձայնաւոր, élider.

Կրճատութիւն, Կրճատումն s. circoncision; mutilation; amputation; apherèse; — ձայնաւորի, élision.

Կրճեմ, եցի va. grincer, claquer, crisser; — ատամանց, grincement de dents; — զատամունս, grincer les dents.

Կրճիմ, Կրճիմն s. intervalle, espace, barre; différence; empêchement, obstacle, résistance, embarras, anicroche, ի— մեծ արկ զանձն, il s'est mis dans une mauvaise affaire, dans un bourbier.

Կրճիւն, Կրճումն s. grince

ment, crissement ou claquement des dents.

Կրճտեմ, եցի va. V. Կրճեմ; — զատամունս իվերայ ուրուք, grincer des dents contre qn.

Կրմղութիւն s. inexpérience.

Կրմող a. inexpérimenté.

Կրող s. porteur.

Կրուկ, կրկան, կրկունք. Կրունկն, կրնկան s. talon; ընդ — դառնալ, դարձ ընդ — առնել, reculer, retourner, retourner ou revenir sur ses pas, rebrousser chemin, se replier, battre en retraite; յետս ընդ — դառնալ, retourner en arrière.

Կրպակ, ագ s. boutique; taverne, cabaret.

Կրպակամուտ a. qui entre dans un cabaret, habitué d'un cabaret.

Կրպակաւոր, ագ sm. boutiquier; tavernier.

Կրսեր, Կրտսեր, ագ a. puîné, cadet, jeune, le plus jeune; jeune, mineur; — դուստր, cadette; քոյր քո —, ta jeune sœur; եօթն ամօք — էր քան զնա, il avait sept ans de moins que lui.

Կրտսերագոյն a. plus jeune; — յոյժ քան զժամանակս նորա, trop postérieur au temps où il vivait.

Կրտսերութիւն s. minorité, infériorité.

Կրօն, Կրօնք, նից s. religion; ordre, ordre religieux; usage, coutume; mœurs, conduite; — աստուածպաշտութեան, la religion: ինքնակամ —, superstition; դառնալ ի կրօնից ou փոխել զկրօնս, changer de religion; դառնալ ի կրօնս, embrasser la religion; մտանել ի կրօնս, entrer dans un ordre religieux; քրիստոնէական —, la religion chrétienne.

Կրօնագիտութիւն s. enseignement religieux.

Կրօնազգեաց a. religieux, pieux, dévot.

Կրօնակրթութիւն s. exercice religieux.

Կրօնակից sm. coreligionnaire.

Կրօնամոլ, ից a.s. fanatique.

Կրօնամոլութիւն sm. fanatisme.

Կրօնաքննական a. inquisitorial.

Կրօնաքննիչ s. inquisiteur.

Կրօնաքննութիւն s. inquisition.

Կրօնասէր a. qui aime la religion, religieux, pieux; * — լինել, avoir de la religion, beaucoup de religion, être plein de religion.

Կրօնասիրութիւն s. religion, piété, dévotion.

Կրօնաստան V. Մենաստան.

Կրօնաւոր, ագ s. religieux, moine; — ուխտեալ, profès; — նորընծայ, novice; — լինել, se faire religieux, entrer en religion, prendre le froc.

Կրօնաւորական a. monastique, monacal.

Կրօնաւորիմ, րեցայ vn. se faire religieux, prendre le froc,

entrer en religion, embrasser la vie religieuse, la vie monastique; s'habituer à la vie monastique, s'abstenir, se priver.

Կրօնաւորութիւն s. vie monastique, vie monacale; religion, piété; Թողուլ զ—, jeter le froc aux orties.

Կրօնաւորուհի sf. religieuse.

Կցածեմ V. **Կցացեմ**.

Կցակ s. galette; bordereau.

Կցան. ի կցանի հարկանել, joindre, attacher, unir.

Կցատեմ, **Կցացեմ**, եցի va. ruer, donner, lancer ou détacher des ruades; fig. être récalcitrant, regimber.

Կցեմ, եցի va. joindre, attacher, réunir, rattacher, lier, insérer, annexer, rejoindre; ajouter, répéter; mus. accompagner; եւ նա կցէր զամէնն, il répondait amen; — զվէրս, cicatriser, fermer une plaie; — իմ vn. se joindre, s'attacher, se réunir; յաստեղս կցի., il touche les astres; — վիրաց, se cicatriser, se fermer.

Կցիր a. mesquin, chiche, cancre, coriace, avare, ladre.

Կցկտուք V. **Կցկցոտ**.

Կցկցանք, նաց s. affectation, fiction, chicane.

Կցկցեալ V. **Կցկցոտ**.

Կցկցեմ, եցի va. joindre, unir, lier; affecter, inventer, imaginer, chicaner, forger, emprunter, supposer.

Կցկցոտ, **Կցկցուն** a. rapetassé, adventice, forgé, imaginé, fictif, emprunté, entrecoupé, détaché, saccadé, décousu, sans suite, controuvé, abrupt.

Կցորդ, աց a. qui participe, qui a part à, participant; compagnon, associé; s. antienne; — լինել V. **Կցորդիմ**.

Կցորդակից V. **Կցորդ**.

Կցորդակցութիւն V. **Կցորդութիւն**.

Կցորդեմ, եցի va. faire part, faire partager, communiquer; joindre, unir, attacher; vn. V. **Կցորդիմ**.

Կցորդիմ, դեցայ vn. participer ou avoir part à, avoir sa part de, être admis au partage de; se joindre, s'unir, s'associer, s'allier, accompagner, être en rapport, avoir des rapports, communiquer; être d'intelligence, d'accord; կցորդէին միմեանց վտանգ եւ ի փառս, ils partageaient entre eux les périls et la gloire, զտկարութիւն կցորդէ ընդ քաջութեան, il place la faiblesse à côté de la force; կցորդէր ինմա զգօնութիւն ալեաց ընդ գեղ մանկութեան, c'était un mélange de tout ce que la vieillesse a de grave, avec toutes les grâces de la jeunesse.

Կցորդութիւն s. participation, communication, rapports, relation, association; — չարաց, complicité; ճանապարհ —ն, voie de communication; — ունել ընդ ումեք, avoir des rapports, contracter des liaisons avec qn.

Կցուած, ի, ոյ sm. union, liaison, jointure, annexe, insertion.

Կցուածոյ a. composé, adventice.

Հցումն V. Կցուած.

Կցուրդ, ցրդաց s. antienne.

Կցրեմ, եցի va. tenir ou serrer avidement, être tenace, regardant; — զատամունս, serrer ou grincer les dents.

Կցցաւոր a. crochu.

Կքեմ, եցի. Կքեցուցանեմ, ուցի va. courber, plier, affaisser.

Կքիմ, քեցայ vn. se courber, s'affaisser, se plier.

Կքումն s. courbure, affaissement.

Կքրիմ, քեցայ vn. résister, braver, tenir tête, défier, oser; Թշնամի —, se déclarer ennemi, être ennemi; ընդդէմ —, s'opposer, résister.

Կօշ s. gourde, calebasse.

Կօշեմ, եցի vn. crier, rugir.

Կօշիկ, շկի s. botte; chaussure; ներկել՝ մաքրել զ—, cirer, nettoyer les —s; ագանել —ս V. Ագանիմ; *—ն հանել՝ քաշել, ôter, tirer ses bottes; զոյգ մի —, une paire de bottes.

Կօշկագործութիւն sm. cordonnerie.

Կօշկակար, աց sm. bottier, cordonnier.

Կօշկաձեւ a. en forme de botte.

Կօշկաձիգ s. tire-bottes.

Հ (ho) seizième lettre de l'alphabet et onzième des consonnes; soixante-dix, soixante-dixième.

Հա adv. oui; interj. allons! çà! eh bien! voyons! prép. voici, voilà.

Հագագ, **ագ** s. haleine, respiration; gorge, gosier, larynx; aspiration; prononciation.

Հագագային a. guttural.

Հագագասփիւռ a. prononcé par le gosier.

Հագագասփռութիւն s. prononciation.

Հագածիմ, **ծեցայ** vn. s'adonner, se livrer à, affecter; manger avec excès, s'empiffrer, faire bonne chère.

Հագներգող s. rapsode.

Հագներգութիւն s. rapsodie; morceau détaché d'un poëme; livre, chapitre.

Հագնի, **նւոյ**, **նեաց** s. gattilier, agnus-castus.

* **Հագնիմ**, **գայ** vn. s'habiller, se vêtir.

* **Հագուեցնեմ**, **ուցի** va. habiller, vêtir.

Հաղաղակ, **ագ** sm. dame-jeanne.

Հազ, **ի**, **ոյ** s. toux; անընդհատ՝ չոր —, toux continuelle, sèche; * զինքը սաստիկ — մը բռնեց, il lui prit une — violente; * — մի ունիմ որ զիս շատ կնեղէ, j'ai une — qui me tourmente beaucoup.

Հազի դեղ s. tussilage, pas d'âne.

Հազամ, ազի vn. tousser; — զգիշերն ողջոյն,— toute la nuit; անդադար —, ne faire que —.

Հազար, ազ a. mille; millier; — անգամ ou հազարս adv. mille fois; —ք հազարաց, million; — ութհարիւր վաթսուն եւ մի, mil huit cent soixante et un; եւ բիւր դէպ եթէ գտցի ոք, si par hasard.

Հազար, ոյ s. bot. romaine; վայրի —, laitue.

Հազարակրամ, ի s. milligramme.

Հազարամեայ, մէից, այց. Հազարամեան, ենից adj. de mille ans; —ք s. les millénaires.

Հազարամեթր, ի s. millimètre.

Հազարապատիկ adv. mille fois autant.

Հազարապետ, աց s. commandant de mille hommes, chiliarque, colonel; gouverneur, préfet; intendant ou ministre du palais; maître d'hôtel, intendant, régisseur.

Հազարապետութիւն s. commandement de mille hommes; préfecture; intendance, ministère, administration.

Հազարաւոր, աց a. millier.

Հազարեակ V. Հազար a.

Հազարերորդ, աց a. millième.

Հազարլիտր, լտեր s. kilolitre.

Հազարկրամ, ի sm. kilogramme, kilo.

Հազարմեթր, ի s. kilomètre.

Հազարտերեւուկ sm. millefeuille, achillée.

Հազեմ V. Հազամ.

Հազիւ — թէ — հազ — հազիւ ou — ուրեմն adv. à peine; — տեսի զնա, — je l'ai vu; — գիտել ընթեռնուլ, savoir — lire; — մեկնեալ էր, — était-il parti.

Հազորան, աց s. azerole.

Հազորենի, նւոյ s. azerolier.

Հազրէվարդ s. rose des rois.

Հալ s. fonte, fusion; — առնուլ, fondre.

Հալածական a. persécuté, expulsé, fugitif; — առնել' արկանել' տանել, persécuter, poursuivre, expulser, chasser; — երթալ' լինել, fuir, s'enfuir, être persécuté, chassé, expulsé.

Հալածանք, նաց s. persécution; poursuite, expulsion.

Հալածեմ, եցի va. persécuter, poursuivre, expulser, chasser, donner la chasse, repousser.

Հալածիչ s. persécuteur.

Հալածոյ a. fondu, en fusion, en fonte, de fonte.

Հալածումն V. Հալածանք.

Հալածչութիւն sm. action d'être persécuteur.

Հալական a. fondant, fusible.

Հալականութիւն s. fusibilité.

Հալանք, նաց sm. fusion; épuisement, consomption, dépérissement.

Հալաւ s. vêtement, habit.

Հալեմ, եցի va. fondre, mettre en fusion, liquéfier, dissou-

dre; faire dépérir, épuiser, consumer; digérer; — իմ vn. fondre, se fondre, se liquéfier, se dissoudre; s'épuiser, dépérir, se consumer; — սառնամանեաց, dégeler; — մաշիլ, se consumer, dépérir, s'épuiser, maigrir, se dessécher.

*Հալեցնեմ V. Հալեմ.

Հալ եւ մաշ sm. phthisie, consomption, marasme.

Հալեւորիկ s. bot. marum.

Հալիք s. guigne.

Հալողական V. Հալական.

Հալոց, աց sm. fonderie; creuset, coupelle.

Հալուած, ոց s. fusion; fonte.

Հալուէ, ից s. aloès.

Հալումաշ V. Հալ եւ մաշ.

Հալումն sm. fonte, fusion, liquéfaction; consomption, dépérissement; digestion; — սառնամանեաց, dégel.

Հալուն a. fondant, fusible.

Հակ a. contraire, opposé; s. balle, ballot.

Հակաբամբ, ի sm. contrebasse.

Հակաբան, etc., V. Հակառակաբան, etc.

Հակադարձ a. opposé, inverse.

Հակադիր a. opposé.

Հակադրեմ, եցի va. opposer.

Հակադրութիւն s. opposition; contraste; antithèse.

Հակակայ a. opposé, contraire.

Հակակայիմ, յեցայ vn. s'opposer, résister.

Հակակայութիւն s. opposition, résistance.

Հակակիր a. antipathique.

Հակակշիռ s. contre-poids; — դնել, contre-balancer.

Հակակրութիւն sm. antipathie; *մեկու՝ բանի մը — ունենալ, avoir de l'— pour qn., pour qch.

Հակաճառ s. contradicteur, disputeur; dialecticien.

Հակաճառեմ, եցի vn. contredire, disputer.

Հակաճառութիւն s. contradiction, dispute, discussion; dialectique; ոգի —ն, esprit de contradiction.

Հակամարտութիւն V. Հակառակամարտութիւն.

Հակամէտ a. enclin, penchant, incliné, porté à.

Հակամիտեմ, եցի vn. pencher, incliner, avoir du penchant, être enclin, porté à.

Հակամիտութիւն sm. penchant, inclination, propension, tendance, disposition.

Հակապապ, ից adj. antipapiste.

Հակառակ, աց a. contraire, opposé; hostile, adversaire, défavorable, ennemi; adv. prép. contre; à l'opposite, en face; — կամաց նորա, contre sa volonté, malgré lui; — ուղիղ մտաց, en dépit du bon sens; ամենեւին իսկ —, diamétralement opposé; — կալ, s'opposer, résister à, tenir tête, opposer de la résistance; rester, demeurer en face; — լինել, être

contraire, opposé; զնորին —ն, նմին —, ընդ —ն, adv. au contraire, contrairement; ընդ —ս adv. contre; — ou ընդ —ս ելանել՝ մտանել՝ ընթանալ՝ լինել, s'opposer, faire de l'opposition, s'élever ou se soulever contre, aller contre, contrecarrer; ընդ հակառակս լինել միմեանց, être en mésintelligence.

Հակառակաբան, ից s. contradicteur; a. contradictoire.

Հակառակաբանեմ, եցի vn. contredire.

Հակառակաբանութիւն sm. contradiction.

Հակառակաբար adv. d'une manière contraire.

Հակառակաբարբառ a. qui rend un son contraire, discordant.

Հակառակագնաց adj. qui marche, qui va contre.

Հակառակադիր adj. placé contre, opposé.

Հակառակադրութիւն V. Հակադրութիւն.

Հակառակաթոռ a. qui tient un siége, une dignité au préjudice d'un autre.

Հակառակախօս, Հակառակախօսութիւն V. Հակառակաբան, Հակառակաբանութիւն.

Հակառակածնոյց a. qui fait naître des contrariétés, séditieux.

Հակառակաձայն V. Հակառակաբարբառ.

Հակառակամարտ, ից adj. adversaire, antagoniste; sm. combat, résistance.

Հակառակամարտութիւն s. antagonisme.

Հակառակայորդոր a. factieux, séditieux.

Հակառակասէր a. qui aime les contrariétés, querelleur, séditieux, brouillon; — միտք, esprit de contradiction, de contrariété.

Հակառակասիրութիւն sm. amour des contestations, esprit querelleur.

Հակառակատիպ a. opposé, contraire.

Հակառակիմ, կեցայ vn. contrarier, s'opposer, résister, opposer, contrecarrer; disputer, contester, débattre; rivaliser avec; առանց հակառակելոյ, sans résistance.

Հակառակորդ, աց s. adversaire, rival, antagoniste, ennemi.

Հակառակութիւն s. contrariété, résistance, opposition, hostilité; adversité; dispute, contestation; — կրել, éprouver des contrariétés, être combattu; եղեւ — ի մէջ նոցա, il s'éleva parmi eux une contestation; — ի ներքս անկեալ, par suite de différend; — յուզել զիմեքէ, avoir une dispute pour qch.

Հակառակքրիստոս s. Antechrist, faux Messie.

Հակասաբան, ից s. contradicteur.

Հակասաբար adv. contradictoirement.

Հակասական a. contradictoire.

Հակասութիւն s. contradiction.

Հակաստուերք, րաց s. antesciens.

Հակարջային adj. antarctique; — բեւեռ՝ շրջանակ, pôle, cercle —.

Հակեմ, եցի va. pencher, incliner, faire pencher, courber; — իմ vn. pencher, se pencher, s'incliner, se courber, céder; fig. pencher, avoir du penchant.

Հակընդդէմ adj. opposé, contre.

Հակիրճ a. bref, concis, succinct, précis.

Հակոտնեայք, նէից V. Ընդդիմոտունք.

Հակումն s. déclinaison, inclination; fig. penchant, inclination; — ծրի խաւարման, obliquité de l'écliptique.

Հաղ քան զհաղ V. Գամ քան զգամ.

Հաղարջ, ի s. groseille.

Հաղարջենի, նւոյ s. groseillier.

Հաղբք, բից s. lacs, lacets, piége, embûches; անկանել ի հաղբս, donner ou tomber dans le piége.

Հաղորդ, ից a. qui participe à, participant; — լինել, participer à, avoir part à, communiquer, avoir sa part de; — առնել, faire part, faire partager, communiquer; — չարեաց, complice; s. communion; — առնուլ, communier, recevoir la communion.

Հաղորդական a. communicatif; communicable; communiant.

Հաղորդակից V. Հաղորդ.

Հաղորդակցիմ, եցայ vn. communiquer, être en communication, en relation avec qn.; participer à, avoir part à.

Հաղորդակցութիւն s. communication, participation; *— ունենալ, être en communication, être en relation, en rapport.

Հաղորդատուփ, տփոյ s. ciboire.

Հաղորդարար a. conductible, bon conducteur.

Հաղորդարարութիւն s. conductibilité.

Հաղորդելի a. communicable.

Հաղորդեմ, եցի va. communiquer, transmettre, faire part de, donner communication de; communiquer, avoir communication avec; communier, administrer le saint sacrement de l'Eucharistie; — զախտ, donner, communiquer une maladie; vn. V. Հաղորդիմ.

Հաղորդեցուցանեմ V. Հաղորդեմ va.

Հաղորդիմ, դեցայ vn. communiquer, se communiquer, prendre part à, participer à, partager avec, être en rapport; communiquer, avoir communication; avoir commerce, rapports intimes; communiquer, se communiquer, se transmettre; communiquer, conduire,

aboutir; communier, recevoir la communion.

Հաղորդիչ s. phys. conducteur, bon conducteur.

Հաղորդող s. communiant.

Հաղորդութիւն s. communication, participation, rapports; communion; սուրբ —, la sainte Eucharistie; — առնուլ, communier, recevoir la communion; զատկական —, communion pascale.

Հաճ, ոյ a. content, satisfait, consentant; s. contentement, satisfaction; — լինել, être content, satisfait; plaire; — առնել, contenter, satisfaire.

Հաճար, ոյ, ով s. seigle.

Հաճարի, Հաճարուկ s. bot. huya.

Հաճելի a. agréable.

Հաճեմ, եցի, Հաճեցուցանեմ, ուցի va. contenter, satisfaire; — զմիտս ուրուք, plaire, complaire à qn.; ի — զնա, par complaisance pour lui, pour le contenter; — զախտս, contenter, flatter les passions.

Հաճեցուցիչ a. satisfaisant.

Հաճիմ, ճեցայ vn. être content, satisfait de, se satisfaire, se plaire à, se complaire dans ou en, agréer, trouver bon, acquiescer, approuver, applaudir à, juger bon, à propos; daigner; չ— ընդ, désapprouver; հաճեսցին դիք, plaise aux dieux; հաճեալ է նա ընդ քեզ, tu lui plais; հաճեալ էր ընդ նմա յոյժ, il le chérissait.

Հաճոյ, ից adj. qui plaît, agréable, satisfaisant; — լինել, être agréable, plaire, agréer; չլինել —, déplaire; — Թուեցաւ նմա, il lui a plu, il jugea à propos, il trouva bon; որպէս — Թուեսցի քեզ, comme il te plaira; — աչաց հայելոյ՝ տեսանելոյ, agréable à la vue; — եղեւ նա աչաց իմոց, il a plu à mes yeux, il m'a plu; — եւս էր նմա, il aimait mieux; զի՞նչ — է ձեզ, que vous en semble?

Հաճոյական a. agréable.

Հաճոյակատար a. complaisant, bienveillant.

Հաճոյակից լինիմ vn. approuver, consentir.

Հաճոյանամ, ացայ vn. plaire, être agréable; consentir, approuver.

Հաճոյատեսիլ a. agréable à la vue, charmant.

Հաճոյարար V. Հաճոյակատար.

Հաճոյացուցանեմ, ուցի va. rendre agréable, faire agréer.

Հաճոյութիւն s. satisfaction, contentement; consentement, bonne volonté, complaisance.

Հաճոյք, ճոյից sm. bonne volonté, bon plaisir, gré, agrément, plaisir; caprice, arbitre, fantaisie; ըստ հաճոյս, au gré, à discrétion; négligemment; գործել ըստ հաճոյս, agir à son gré, à leur fantaisie, à leur gré, à leur mode; ըստ հաճոյից նորա, suivant son caprice; անձնատուր լինել ի հաճոյս ուրուք, se livrer entièrement au caprice de qn., se mettre à

sa discrétion; այր իւրաքանչիւր զհաճոյս առաջի աչաց իւրոց առնէր, chacun faisait ce qui lui plaisait.

Հաճութիւն sm. agrément, contentement, satisfaction, gré; agrément, approbation, consentement, aveu, acquiescement, adhésion; առանց քոյին —ն, sans votre consentement.

Համ, ոց s. saveur, goût; frein, modération; — դնել, mettre frein, modérer; —ք, parties sexuelles de la femme, vagin.

Համաբան a. qui tient le même langage, qui est d'accord; concordant, analogue.

Համաբանեմ, եցի vn. tenir le même langage, s'accorder.

Համաբանութիւն s. accord, intelligence, unanimité.

Համաբարբառ a. concordant, unanime; sm. concordance.

Համաբարոյ, ից a. qui a le même caractère, d'un naturel semblable.

Համաբնակ V. Բնակակից.

Համաբնակից V. Բնակից.

Համաբնեայ, նէից adj. de même nature; consubstantiel.

Համաբնութիւն s. la même nature; consubstantialité.

Համաբոլոր a. tout, entier, complet, total.

Համաբուն a. de même nature.

Համագոյ, ից, **Համագոյական**, **Համագոյակից** a. consubstantiel; համագոյք, tous les êtres, toutes les créatures; toute la nature.

Համագոյապէս adv. consubstantiellement.

Համագոյութիւն s. consubstantialité.

Համագործ a. s. coopérateur.

Համագործութիւն s. coopération.

Համագումար a. rassemblé, réuni ensemble, universel, général; adv. ensemble, tout ensemble, tous ensemble.

Համագունդ a. réuni en une seule troupe, attroupé, rassemblé; adv. en une seule troupe, ensemble, tout ensemble, en masse.

Համագրեմ, եցի vn. composer.

Համագրութիւն s. composition.

Համադամ, աց a. exquis, délicieux, succulent, savoureux, délicat; —ք, mets délicats ou recherchés, friandises.

Համադամասէր a. friand.

Համադաս a. de la même classe, du même rang.

Համադասեմ, եցի va. ranger ensemble, coordonner, mettre sur le même rang, dans la même classe, regarder comme; —իմ vn. être mis ensemble, au même rang, dans la même classe.

Համադրական a. synthétique.

Համադրութիւն s. synthèse.

Համազգային a. qui est de la même race.

Համազգային a. de toute la nation, national.

Համազգեստ V. Գրաստ.

Համազգի, գւոյ, գեաց a. qui est de la même nation, national; parent; homogène.

Համազգութիւն s. nationalité; parenté; homogénéité.

Համազն, զին, զինք, զանց s. qui est de la même nation ou race, parent.

Համազոյգ a. égal, pareil.

Համազուն V. Համազն.

Համազօր a. égal en forces, également puissant; équivalent, adéquat; — լինել, être également puissant, être équivalent, équivaloir.

Համաթիւ a. du même nombre, égal.

Համաթոռ a. qui partage le trône.

Համալեզու, աց a. qui parle la même langue.

Համալսարան, աց s. université, faculté.

Համախմբեմ, եցի va. réunir ensemble, assembler, rassembler.

Համախմբութիւն s. réunion, assemblée.

Համախոհ, ից a. qui est du même avis, unanime; partisan, adhérent; — լինել, être du même avis, d'accord.

Համախոհութիւն s. intelligence, union, accord.

Համախորհ, Համախորհուրդ V. Համախոհ.

Համախումբ V. Համագունդ.

Համախօս a. qui est d'accord, en harmonie, concordant, analogue.

Համածին a. né avec un autre, jumeau; naturel.

Համակ, աց a. brun, gris; adv. tout, tout entier, entièrement, totalement; seulement; toujours; — դրուագեալ, tout incrusté.

Համակամ, աց a. qui a la même volonté, unanime, résigné.

Համակամիմ, մեցայ vn. être unanime, s'accorder; se résigner.

Համակամութիւն s. unanimité, accord, bonne intelligence; — ընդ կամացն Աստուծոյ, abandon à la volonté de Dieu, résignation.

Համակառք, ռաց s. omnibus.

Համակարգ a. placé dans le même ordre, correspondant.

Համակարգեմ, եցի va. placer dans le même ordre.

Համակարիք a. qui est affecté de la même manière, qui est sujet aux mêmes passions; compatissant, sensible.

Համակրօն, ից a. coreligionnaire.

Համակեաց, կեցաց a. qui vit en société.

Համակեմ, եցի va. affecter, combler, remplir, enduire, couvrir, enfoncer; V. Թուլս.

Համակենդրոն a. concentrique, homocentrique.

Համակերպ a. qui a la même forme, conforme; résigné.

Համակերպիմ, եցայ vn. se conformer, se résigner.

Համակերպութիւն s. conformité; résignation.

Համակերտք s. toutes les créatures, tous les êtres.

Համակիմ, կեցայ va. s'affecter, se remplir, se combler, être pénétré, se couvrir, se revêtir, s'enfoncer; յոսկի —, se couvrir d'or; խիստ տրտմութիւն համակեալ, pénétré d'une tristesse profonde; ի թախծութիւն —, s'abandonner à la tristesse; V. Թուխ.

Համակործան a. qui ruine tout ensemble, qui détruit entièrement; détruit entièrement; — քանդումն, ruine complète; — կորուստ, perte totale.

Համակորոյս a. qui perd, qui fait tout périr.

Համակրական a. sympathique; — Թանաք, encre —; հոսանք, un courant —.

Համակրութիւն s. sympathie; * հետը — ունիմ, j'ai de la — pour lui.

Համակրօն, ից a. s. coreligionnaire.

Համահաղոյն adv. ensemble, à la fois, en même temps.

Համահամ a. délicieux, exquis.

Համահայր, հօր a. qui est du même père; — եղբայր, frère consanguin; — քոյր, sœur consanguine.

Համահանդերձ a. uniforme en vêtement, revêtu de la même manière.

Համահասակ V. Հասակակից.

Համահարզ, ից s. aide de camp.

Համահաւաքեմ V. Համախմբեմ.

Համաձայն a. qui est d'accord, à l'unisson, conforme; qui est d'accord, unanime.

Համաձայնեմ, եցի va. accorder, rendre d'accord.

Համաձայնիմ, եցայ vn. être d'accord, à l'unisson; être ou tomber d'accord, s'accorder, se conformer.

Համաձայնութիւն s. accord, unisson, consonnance, concordance; fig. accord, unanimité, union; gram. accord.

Համաճարակ adj. entièrement consumé; qui consume tout, épidémique.

Համամայր a. né de la même mère; — եղբայր, frère utérin.

Համամիտ a. qui est du même avis, qui entre dans les vues de qn., unanime; — լինել ումեք, abonder dans le sens de qn., être de son avis, partager ses sentiments, tomber ou être d'accord, entrer dans ses vues, dans toutes ses vues, être d'un parfait accord; —են ցանգ, ils sont toujours du même avis, ce sont deux têtes dans un bonnet.

Համամտութիւն s. conformité d'avis, de sentiments commun accord, unanimité.

Համադարկ a. réuni sous le même toit.

Համայն, իզ a. tout, tous; adv. également, de la même manière, en même temps, de même que, autant que; cependant, toutefois; — ou ՚ի համայնի, totalement, complétement; — եւ այնպէս, quand même, quand bien même, néanmoins; — եւ այնպէս ոչ յագեցար, et tu n'as pas encore été rassasié! —ապէս՝ապացեալ, enfin.

Համայնապատում adj. qui raconte tout, où tout est raconté.

Համայնաջինջ V. Համաջինջ.

Համայնաւեր a. qui ravage tout.

Համանգամայն V. Ամենայն. Միանգամայն.

Համանիւթ a. de la même matière.

Համանման, իզ a. égal, pareil, semblable; imitateur; conforme, analogue; adv. également, pareillement.

Համանմանակի, **Համանմանեալ**, **Համանմանի**, նոյ, նեաց V. **Համանման** a.

Համանմանութիւն s. similitude, conformité, analogie.

Համանշան, ի a. qui a le même signe.

Համանշանակ a. qui a la même signification, synonyme.

Համանշանակութիւն s. synonymie.

Համանուն, նուանց a. qui porte le même nom, homonyme.

Համանունաբար adv. sous le même nom.

Համանունութիւն s. homonymie; équivoque.

Համաշխարհ, ի s. tout le monde, le public.

Համաշխարհագործ a. fait par tout le monde, universel, général.

Համաշխարհական a. qui concerne tout le monde, universel, général, commun; compatriote.

Համաշխարհիկ a. s. qui est du même pays, compatriote.

Համաշնչութիւն s. union de sentiments, unanimité.

Համաշունչ, շնչից a. qui est de même avis, de même sentiment, unanime.

Համաչափ a. qui est de la même mesure, proportionné, symétrique; commensurable.

Համաչափութիւն s. proportion, symétrie; commensurabilité.

Համապայծառ a. tout à fait brillant, éclatant, resplendissant.

Համապաշտօն a. qui a la même fonction, collègue.

Համապատասխան a. correspondant.

Համապատասխանեմ, եցի vn. correspondre.

Համապատասխանիչ a. correspondant.

Համապատիւ, տուի a. également honoré, égal en honneur, en dignité.

Համապատուութիւն s. éga-

lité d'honneur, de considération.

Համապարփակ a. qui environne de tous les côtés; — վիճ, le chaos.

Համաջինջ a. qui détruit, qui extermine tout; — կործանումն, destruction totale; — առնել, détruire tout, exterminer; — լինել, être détruit, exterminé entièrement.

Համաջնջուչ V. **Համաջինջ**.

Համառօտ, ից adj. bref, abrégé, concis, succinct, précis, sommaire, court; adv. brièvement, en abrégé, succinctement, en raccourci, sommairement; — ասել, եւ — խսկ ասացեալ, — ասացից, bref, en un mot, enfin; համառօտ հատանել, couper court.

Համառօտագիծ adj. tracé brièvement, succinct; — պատկեր, aperçu; — բովանդակութիւն, un abrégé.

Համառօտագիր adj. écrit brièvement, en abrégé.

Համառօտագրեմ, եցի va. écrire en abrégé.

Համառօտագրութիւն s. abréviation.

Համառօտեմ, եցի vn. abréger; résumer; ուղիղ —, comprendre bien et faire comprendre.

Համառօտի, **Համառօտիւք** adv. brièvement, en abrégé, avec concision, sommairement, en peu de mots, en quelques mots.

Համառօտութիւն s. brièveté, concision; abréviation; abrégé, sommaire, extrait, précis, résumé.

Համասեղան a. qui mange à la même table.

Համասեռ a. du même genre, homogène.

Համասերմ a. produit de la même semence.

Համասերունդ a. d'une commune origine.

Համասէր a. épris d'un égal amour.

Համասնունդ, **Համասուն** a. nourri, élevé ensemble.

Համասպրամ a. odorant, odoriférant.

Համաստեղութիւն V. **Աստեղատուն**.

Համասփիւռ adj. répandu partout; — ծաւալիլ, se répandre partout.

Համավկայ adv. d'un commun aveu.

Համատարած, ի a. répandu partout, universel; — ծով, océan; — օդ, atmosphère; — աշխարհացոյց, mappemonde.

Համատեսակ a. qui est de la même espèce, semblable; conforme.

Համատիպ a. qui a le même type, conforme, pareil.

Համատիք, տիոց a. qui a le même âge, de même âge.

Համատոհմ V. **Տոհմակից**.

Համար, ոց sm. compte, calcul, énumération, numération, dénombrement; nombre; compte, examen, inventaire, état; compte, estime, considé-

ration, rang; reddition de comptes; comparaison; leçon; ի հաշուր՝ ի հաշուրի ou * հաշուր, pour, à cause de; * այդր —, pour cela; — առնել, se rendre compte, examiner, faire l'inventaire; — առնուլ՝ պահանջել, demander compte; — առնուլ իմէջ ծառայից իւրոց, entrer en compte avec ses serviteurs; — տալ, rendre compte; être responsable; տուր զ— տնտեսութեան քո, rendez-moi compte de votre administration; ի հաշուրի լինել, être reçu ou compté parmi, passer pour, être réputé ou regardé comme, être compté, estimé, considéré; ոչ եղեւ իհաշուրի բան իմ, on n'a pas tenu compte de ma parole; ի— ածել՝ արկանել՝ բերել, compter, calculer, comparer; ընդ մի —, même, même chose; Յուով հաշուրով էր ամենայն, tout était compté; ընդ մարդկան կալ իհաշուրի, être pris pour un homme; — առնուլ, prendre leçon; գիտել՝ ուսանել՝ ասել զհաշուրն, savoir, apprendre, réciter sa leçon.

Համարակալ, աց s. compteur, censeur, régisseur.

Համարակալութիւն s. comptabilité; censure.

Համարառու, աց s. contrôleur, vérificateur des comptes.

Համարառութիւն sm. contrôle.

Համարատու, աց a. qui rend compte.

Համարատուութիւն s. contrôle, reddition de comptes.

Համարեալ a. censé, réputé; ընդ մեռեալս —, cru mort, considéré comme mort.

Համարեմ, եցի va. compter, calculer.

Համարիմ, րեցայ vn. compter, calculer, supputer; considérer, estimer, regarder comme, penser, juger, présumer, réputer, croire, attribuer, supposer; passer pour, être réputé pour; լաւ —, préférer, aimer mieux; պատուական —, apprécier; առ ոչ ինչ —, compter pour rien, ne tenir aucun compte, faire peu de cas de, mépriser; երանելի զանձն —, s'estimer heureux; — զանձն, se croire, se regarder comme; մի' համարիք եթէ, n'allez pas croire, ne croyez pas que; համարիմք եթէ, համարեսցուք այնպէս Թէ, supposons que; ապստամբ — զոք, traiter qn. de rebelle; — ումեք ի մեղս, imputer à qn.; ընդ մի — զիմն ընդ ումեմն, confondre qch. avec une autre.

Համարիչ s. numérateur.

Համարին a. qui est du même sang, consanguin; sm. frère, sœur, parent.

Համարձակ a. franc, hardi, libre, sans façon; large, spacieux; adv. franchement, hardiment, librement, avec hardiesse, ouvertement, en liberté, en toute liberté, avec franchise, carrément, hautement, publiquement

Համարձակաբար V. **Համարձակ** adv.

Համարձակաբարբառ a. qui parle franchement, franc, libre; adv. avec franchise, librement, hautement.

Համարձակագոյն adj. plus franc, plus hardi; V. **Համարձակ** adv.

Համարձակախօս, աց a. qui a son franc parler, qui parle librement, avec franchise, avec hardiesse; — լինել, avoir son franc parler, parler avec franchise, parler librement, hardiment, en toute liberté, dire franchement.

Համարձակախօսութիւն sm. liberté dans le langage, franc parler, franchise.

Համարձակական V. **Համարձակ**.

Համարձակահայեաց, եցաց a. qui regarde librement, qui voit clair.

Համարձակաձայն a. adv. d'une voix libre, librement, franchement; — բարբառով, hautement, publiquement.

Համարձակապէս V. **Համարձակ** adv.

Համարձակեմ, եցի. **Համարձակեցուցանեմ**, ուցի va. enhardir, rendre hardi, donner de la hardiesse, de la franchise, du courage, rassurer, mettre qn. à son aise; permettre.

Համարձակիմ, կեցայ vn. s'enhardir, avoir la hardiesse de, prendre la liberté de, avoir le courage de, oser, se permettre de; կարի իմն —, prendre trop de liberté.

Համարձակիչ a. qui enhardit.

Համարձակութիւն s. franchise, hardiesse, aplomb, liberté; — առնուլ, prendre la liberté de; * շատ — առնուլ, prendre trop de liberté; պարտ է —ը առնել, il faut avouer; —ը V. **Համարձակ** adv.

Համարող, աց s. compteur, arithméticien.

Համարողական a. arithmétique; —ն s. l'arithmétique.

Համարողութիւն s. arithmétique.

Համարուեստ,ից a. qui a le même métier, le même art.

Համարում s. estime, cas, considération, réputation; *— ունենալ, estimer, considérer, faire cas de; *— չունենալ, ne pas estimer, ne faire aucun cas.

Համացեղ a. qui est de la même race; homogène.

Համացեղութիւն s. descendance d'une race commune, parenté; homogénéité.

Համափառ a. qui a la même gloire.

Համաքանակ a. aliquote.

Համբակ, աց s. enfant, fils, garçon; apprenti; écolier, disciple; adj. nouveau, novice, inexpérimenté; —ղ գու, jeune homme; — նաւաստոյ, mousse.

Համբակութիւն s. apprentissage; inexpérience.

Համբառնամ, բարձի va

lever, élever, soulever, enlever; — զանձն, s'élever; — զմիտս իվեր առ Աստուած, élever l'esprit à Dieu.

Համբառնամ, բարձայ vn. s'élever, monter, se soulever, se lever; — հակառակ ումեք, s'élever contre qn.

Համբար, աց, ոց s. magasin, dépôt, grenier; provision, munitions, vivres, fourniture, approvisionnement, avitaillement.

Համբարածու, աց s. approvisionneur, fournisseur.

Համբարակ, աց s. fournisseur; réservoir, dépôt, magasin.

Համբարակապետ, աց sm. intendant, fournisseur, approvisionneur, pourvoyeur.

Համբարակեմ V. Համբարեմ.

Համբարան, ի s. anat. matrice.

Համբարանոց, աց s. entrepôt, magasin, grenier.

Համբարապան, աց s. gardien d'entrepôt, magasinier.

Համբարեմ, եցի va. faire provision, approvisionner, avitailler, ravitailler, magasiner; mettre en réserve, serrer, amasser.

Համբարձումն s. élevation, ascension; l'Ascension.

Համբարոց V. Համբարանոց.

Համբարու, աց s. sirène, fée.

Համբարտակ V. Ամբարտակ.

Համբաւ, ոց, աց s. renommée, réputation, renom, vogue, célébrité; nouvelle, bruit; —ի հարկանիլ, s'ébruiter, se divulguer; se rendre célèbre, être en vogue, avoir la vogue, être renommé; համբաւի հարեալ է խաղս, cette pièce fait fureur; — բարեաց, bonne réputation; ել — զնմանէ ընդ ամենայն կողմանս գաւառին, le bruit de son nom se répandit dans tout le pays; ելանէր՝ հնչէր՝ իդուրս յաճախէր՝ տարածէր —, le bruit se répandait; — ընթանայ, il court un bruit, le bruit court que; ձախողակի — հանել՝ ընթացուցանել զումեքէ, faire courir un mauvais bruit sur le compte de qn.; — քաջութեանն ընդ ամենայն կողմանս ընթանայր, la renommée de son courage se répandait partout; — հանել՝ տարածել, faire courir, semer ou répandre une nouvelle, des bruits; արագաթեւ —, la prompte renommée, la prompte courrière; յեղակարծ՝ սուտ —, étrange, fausse nouvelle; — մեծ ստանալ, acquérir un grand renom; չունել զ—, n'avoir aucun renom; աղարտել զ— ուրուք, flétrir, noircir ou ternir la renommée de qn.; վնասել անձին համբաւոյ, nuire à sa renommée; աղարտել զ— իւր, flétrir sa renommée; V. Ռամիկ.

Համբաւաբեր, աց a. porteur de nouvelles.

Համբաւակոծ առնեմ va. divulguer, ébruiter, publier, rendre public.

Համբաւաբան a. qui répand de faux bruits, brouillon.

Համբաւաւոր, **Համբաւաւոր**, աց a. renommé, fameux, célèbre.

Համբաւեմ, եցի va. célébrer, rendre célèbre; divulguer, ébruiter, rendre public, faire connaître partout; —իմ vn. devenir célèbre; être divulgué, s'ébruiter.

Համբերական, **Համբերատար** a. patient, endurant.

Համբերեմ, եցի vn. avoir patience, de la patience, patienter, prendre patience; endurer, souffrir, supporter; որ համբերեսցէ իսպառ՝ նա կեցցէ, celui qui persévérera jusqu'à la fin sera sauvé.

Համբերող a. patient, endurant.

Համբերութիւն s. patience; *— ունենալ, avoir —, de la —; կորուսանել զ—, perdre —, s'impatienter; տալ կորուսանել զ—, faire perdre —, pousser à bout; *—ս կհատնի, la — m'échappe.

Համբոյր, բուրից s. baiser; fig. douceur, affabilité, familiarité; union, jointure, liaison; spondée; a. familier, doux, affable; propice; d'accord, unanime; — տալ ումեք, donner un baiser, des baisers à qn.; գալ ի—, se familiariser, s'apprivoiser, s'adoucir; ի— ածել, familiariser, apprivoiser; adoucir; persuader; հաշտ եւ — առնել, apaiser, concilier; — Յուդայի՝ մատնչի, baiser de Judas, de traître; տալ միմեանց — խաղաղութեան, se donner le baiser de paix; համբոյր եւ կամակ բարս ստանալ, avoir un caractère doux, s'adoucir; — յարդարել, adoucir.

Համբուն adv. entièrement, tout à fait.

Համբուրասէր a. qui aime à baiser, baiseur; affable, pacifique.

Համբուրեմ, եցի va. baiser, couvrir de baisers; — զմիմեանս, se baiser; — զձեռս զաջ ուրուք, baiser les mains à qn.; համբուրեաց ընդ նմա, lui donna un baiser, l'embrassa.

Համբուրեցուցանեմ, ուցի va. familiariser, apprivoiser.

Համեղ a. savoureux, délicieux.

Համեղահամ, **Համեղաճաշակ** a. exquis, agréable au goût, savoureux, délicieux.

Համեղանամ, ացայ vn. devenir savoureux, exquis.

Համեղացուցանեմ, ուցի va. rendre savoureux, exquis.

Համեղութիւն s. bon goût, saveur exquise, goût agréable.

Համեմ, աց sm. aromate, épice; amome; V. **Համեմանք**.

Համեմանք, նաց s. épices, aromates; sauce, assaisonnement, ragoût.

Համեմանոթ, ոյ s. saucière.

Համեմատ, ից a. proportionné, qui est en rapport, analogue, symétrique; **եթէ**

իցեն իբրեւ առաքինութիւնք — ք վեհ ճակատագրիդ, si vous répondez par vos vertus à votre haute destinée; ըստ — ի, à proportion, en proportion; en comparaison.

Համեմատաբար V. Համեմատութեամբ.

Համեմատական a. proportionnel, analogue; comparatif.

Համեմատելի a. comparable.

Համեմատեմ, եցի va. comparer, confronter; proportionner; — գիրս, collationner.

Համեմատութիւն s. comparaison; proportion, analogie, rapport, harmonie, symétrie; math. proportion; — գրոց, collation; — բ, proportionnellement, en proportion, à proportion, proportion gardée; comparativement, en comparaison, par comparaison, par rapport, relativement.

Համեմաւոր, աց a. assaisonné, aromatique.

Համեմեմ, եցի va. assaisonner; aromatiser, épicer; — աղիւ, saupoudrer avec du sel.

Համեմիչ s. assaisonneur.

Համեմուկ s. vanille.

Համեստ, ից a. modeste, modéré, retenu.

Համեստաբար adv. modestement, avec modestie.

Համեստանամ, ացայ vn. être modeste.

Համեստացուցանեմ, ուցի va. rendre modeste.

Համեստութիւն s. modestie, modération, retenue.

Համետ, ից sm. selle, bât, harnais.

Համետագործ, ից s. sellier.

Համետարան, ի s. sellerie.

Համետեմ, եցի va. seller, bâter, enharnacher.

Համերամ V. երամովին.

Համերասանակ ընթանալ, courir ensemble; fig. marcher d'accord avec.

Համհարզ V. Համահարզ.

Համհօրեայ V. Համահայր.

Համոզական, աց a. persuasif; — լինել, persuader, fléchir.

Համոզեմ, եցի va. persuader, entraîner par la persuasion.

Համոզիչ a. persuasif.

Համոզումն s. persuasion.

Համր, մերց a. muet; — լինել, être muet.

Համոյք s. choses modérées.

Համրանամ, ացայ vn. devenir muet, perdre la parole.

Համրացուցանեմ, ուցի va. rendre muet.

Համրիմ V. Համրանամ.

Համրութիւն s. état d'une personne muette.

Համօրէն a. tout, total, entier; adv. tout entier, totalement, entièrement; — ի վերայ կալ, comprendre bien, saisir parfaitement.

Հայ, ոց s. a. arménien; ի —, en arménien; ի — լեզու ou բարբառ, en langue arménienne; Թարգմանել ի —, յեղուլ ի — բան, traduire en arménien, en langue arménienne; Հայք ou Հայեր, les Arméniens; Հայք, l'Arménie.

Հայաբարբառ a. qui parle la langue arménienne.

Հայաբնակ a. habité par les Arméniens.

Հայագէտ s. arméniste.

Հայագունդ a. composé par les Arméniens; s. troupe arménienne.

Հայադաւան a. arménisant, qui a la profession, la politique, les mœurs des Arméniens.

Հայադրօշ s. drapeau arménien.

Հայազարմ, Հայազն V. Հայկազն.

Հայախառն a. mêlé d'arménien.

Հայախնամ a. qui a soin des Arméniens; soigné par les Arméniens.

Հայախումբ V. Հայակոյտ.

Հայածին, Հայածնունդ a. né d'un Arménien.

Հայակոյտ a. composé, réuni par des Arméniens.

Հայամեծար a. qui honore les Arméniens; honoré par les Arméniens.

Հայանախատ a. qui outrage les Arméniens, indigne à un Arménien.

Հայանման a. semblable à un Arménien.

Հայանշան a. qui porte le signe d'Arménie; — դրօշ V. Հայադրօշ.

Հայավայել a. digne d'un Arménien, des Arméniens.

Հայասեռ a. de la race arménienne, Arménien; հայասեռքս, nous autres Arméniens.

Հայասէր a. qui aime les Arméniens, philarmène.

Հայասիրութիւն s. philarménie.

Հայասիրտ a. qui a un cœur arménien.

Հայաստան, ի s. l'Arménie.

Հայաստանեայք, եայց s. les Arméniens.

Հայաստանցի, ցւոյ s. Arménien.

Հայացի a. arménien.

Հայեացք, եցից s. regards, vue.

Հայելագիտական a. catoptrique.

Հայելագիտութիւն s. catoptrique.

Հայելագործ, աց s. miroitier

Հայելապատ a. entouré de glaces.

Հայելավաճառ, աց s. miroitier.

Հայելավաճառութիւն s. miroiterie.

Հայելի, ելւոյ, ելեաց s. miroir, glace; a. visible, observable.

Հայեկ, ի s. hune.

Հայերէն adv. en arménien; a. arménien; — խօսի՞ք, parlez-vous arménien? — գիտէ՞ք, savez-vous l'arménien? ուսանել զ—, apprendre, étudier l'arménien; — Թարգմանել, traduire en arménien; — գիր, l'écriture arménienne; — տառք, les lettres arméniennes, les caractères arméniens; — լեզու՝ դպրութիւն, la langue, la littérature arménienne.

Հայերէնագէտ s. arméniste.

Հայերէնախօս, ից a. qui parle l'arménien.

Հայեցած V. **Հայեցուած**.

Հայեցական a. contemplatif.

Հայեցի V. **Հայացի**.

Հայեցիկ a. qui sert à voir, à regarder.

Հայեցող s. contemplateur.

Հայեցողական a. contemplatif.

Հայեցողութիւն s. contemplation.

Հայեցուած, ոց s. coup d'œil, regard, vue; aspect, spectacle; անյողդողդ —, regard ferme, assuré.

Հայեցութիւն ou **Հայեցումն** V. **Հայեցուած**.

Հայեցուցանեմ, ուցի va. faire voir, faire regarder; incliner, faire pencher ou porter; appliquer.

Հայթայթամտեմ, եցի vn. s'ingénier, inventer.

Հայթայթանք ou **Հայթհայթանք**, նաց s. invention, expédient, moyen, remède; vivres, provision, préparatifs; soulagement; հայթայթանս առնել, réparer; — կենաց, subsistances, moyens de vivre; V. **Հնարք**.

Հայթայթեմ ou **Հայթհայթեմ**, եցի vn. inventer, trouver un moyen, s'aviser de, tâcher; procurer, pourvoir, fournir, subvenir à une dépense, aux besoins, gagner; réparer.

Հայիմ, յեցայ vn. regarder, jeter les yeux, jeter des regards, voir; diriger son esprit, son attention vers qch., être attentif, remarquer, observer, considérer, envisager; regarder, s'adresser, tendre à, appartenir, être relatif à, concerner, avoir rapport à, mirer, viser; se porter, aspirer à; avoir la vue, être exposé; — մտօք, contempler; գեղեցիկ հայելով, beau, charmant; ոչ ինչ հայեցեալ ի—, malgré; պշուցեալ — յոք անյագ, ne pouvoir se lasser de regarder qn., le dévorer des yeux; հայեցեալ ընդ նա, fixant sur lui ses regards; — ի վեր, regarder en haut; ընդ ականք —, V. Ակն; — յոք գորովալից աչօք, regarder qn. avec des yeux plein de tendresse; — խանդաղատանօք, regarder avec affection, couver des yeux; միմնչդեռ նա այսր անդր հայէր, comme il regardait de côté et d'autre.

* **Հայլի** V. **Հայելի**.

Հայկ, ի, իւ ou այ, աւ sm. Haïg (le premier héros de la nation arménienne, dont elle est appelée Հայ ou Arménienne); astr. Orion.

Հայկաբան, ից a. s. arméniste, qui parle, qui écrit l'arménien pur.

Հայկաբանութիւն s. arménien pur, arménisme.

Հայկաբար adv. comme Haïg, bravement, courageusement, valeureusement.

Հայկազարմ a. de la race de Haïg, arménien.

Հայկազեան, եանց. Հայ-

կազմ, զանց. Հայկազնեայ, եայց. Հայկազնեան, Հայկազուն a. haïganien, arménien; Հայկազունք, les Arméniens.

Հայկական a. haïganien, arménien; — լեզու, la langue arménienne.

Հայկաշէն a. construit par Haïg.

Հայկասիրտ a. qui a le cœur de Haïg, courageux, intrépide.

Հայկաւ s. bol d'Arménie.

Հայկեան a. arménien; — զգոհ, la nation arménienne.

Հայհոյական a. blasphématoire, injurieux; — բան, propos —.

Հայհոյանք, նաց sm. blasphèmes; injures, diffamations.

Հայհոյեմ, եցի va. blasphémer, proférer un blasphème, jurer, tenir de mauvais propos; injurier, médire, diffamer.

Հայհոյիչ s. blasphémateur, jureur; V. Հայհոյական.

Հայհոյութիւն s. blasphème, jurement; diffamation, injure, médisance.

Հայորեար, երոյ s. pl. les Arméniens, la noblesse arménienne.

Հայութիւն s. la nationalité arménienne.

Հայուհի sf. Arménienne.

Հայս, ից s. pâte; — հարկանել, pétrir la pâte.

Հայր, հօր, հարց s. père, papa; père, chef, fondateur; inventeur, auteur; père (titre donné aux prêtres religieux); հայրն Արսենիոս, le père Arsène; գերապատիւ —, révérend père; — սուրբ, saint père; հոգեւոր —, père spirituel; — խոստովանութեան, V. Խոստովանահայր; — ժողովրդեան՝ հայրենեաց՝ աղքատաց, père du peuple, de la patrie, des pauvres; — եւ մայր, le père et la mère, les parents; որդի ի հօրէ, de père en fils; իբրեւ զ—, comme un père; ազնիւ՝ քաղցրութ —, un bon, tendre père; սիրտ՝ գութ՝ սէր հօր, le cœur, la tendresse, l'amour d'un père; պատուել՝ մեծարել՝ սիրել զ—, honorer, respecter, aimer son pére; Հայրն Աստուած, Հայր երկնաւոր՝ գթութեան՝ լուսոյ, le Père céleste, de miséricorde, des lumières; Հայր մեր, Notre Père, le Pater; հարք մեր, nos pères, nos aïeux, nos ancêtres; Հարք եկեղեցւոյ, les Pères de l'Église; ննջեաց ընդ հարս իւր, il dormit avec ses pères; յաւելուլ առ հարս, aller ad patres, mourir.

Հայրաբար adv. paternellement, en père, comme un père.

Հայրաբարոյ, ից a. qui a le caractère de son père, qui ressemble à son père; comme un père, semblable à un père.

Հայրաբուն a. paternel.

Հայրագիր s. père adoptif.

Հայրազերծ a. parricide.

Հայրախեղդ a. qui étrangle son père, parricide.

Հայրախնամ a. qui a un soin paternel; qui a soin de son père.

Հայրածին, ծնի a. né du père.

Հայրակամ a. fait par la volonté du père.

Հայրական a. paternel; — օրհնութիւն, bénédiction paternelle.

Հայրակեր, ալ a. qui mange son père.

Հայրակոչ լինիմ vn. appeler son père.

Հայրահալած լինիմ va. persécuter son père.

Հայրամեծար a. qui respecte son père.

Հայրանամ, ացայ vn. être, devenir père.

Հայրանարգու a. qui méprise son père.

Հայրանուն a. qui porte le nom de son père.

Հայրանունական a. patronymique.

Հայրաշարժ a. qui est procédé du père.

Հայրապետ, աց s. patriarche, pontife.

Հայրապետական a. patriarcal, pontifical.

Հայրապետանոց, Հայրապետարան, աց s. siége, résidence d'un patriarche, d'un pontife.

Հայրապետութիւն sm. patriarcat, pontificat.

Հայրասէր a. qui aime son père.

Հայրասպան, ալ s. parricide.

Հայրասպանութիւն s. meurtre d'un père, parricide.

Հայրատեաց a. qui hait son père.

Հայրատունկ adj. qui est planté par le père.

Հայրատուր V. Հայրենատուր.

Հայրենաբուն a. indigène.

Հայրենադրուժ a. qui a trahi sa patrie.

Հայրենական a. paternel; patrimonial; — ստացուածք, patrimoine.

Հայրենասէր, սիրաց s. qui aime sa patrie, patriote; ճշմարիտ՝ անձնանուէր —, un vrai, dévoué patriote.

Հայրենասիրական a. patriotique.

Հայրենասիրութիւն s. amour de la patrie, patriotisme.

Հայրենավրէժ a. qui venge son père, sa patrie.

Հայրենատուր a. donné par le père, par les ancêtres; paternel.

Հայրենաւանդ a. transmis par le père, par les ancêtres, héréditaire.

Հայրենի, ենւոյ a. paternel; natif, natal; — գաւառ՝ աշխարհ՝ երկիր, pays natal, terre natale, foyers, patrie, pays de ses pères.

Հայրենիք, նեաց s. patrie, pays natal, lieu de la naissance; parents, ancêtres; patrimoine, biens paternels; վտարել զոք ի հայրենեաց, expatrier; ելանել ի հայրենեաց, s'expatrier; Թողուլ զհայրենիս, quitter la patrie; երթալ ի հայ-

րենիս, aller à la patrie; մտանել ի հայրենիս, rentrer dans sa patrie; յիշատակ հայրենեաց, le souvenir de la patrie; նուիրել զանձն հայրենեաց, զանձն դնել ի վերայ հայրենեաց, se dévouer pour sa patrie; ծառայել հայրենեաց, servir sa patrie, rendre des services à sa patrie; անձուկ՝ կարօտ հայրենեաց, désir de la patrie; mal du pays, hostalgie; սէր՝ հող հայրենեաց, l'amour, le sol de la patrie; արժանի լինել հայրենեաց, bien mériter de la patrie.

Հայրիկ s. petit père, papa; ընդէ՞ր ոչ ուտես —, petit père, pourquoi ne manges-tu pas?

Հայրութիւն s. paternité.

Հայրօրէն V. Հայրաբար.

Հայց sm. demande; — եւ խնդիր լինել, ընդ — անկանիլ, demander, chercher, être à la recherche.

Հայցական s. gram. accusatif.

Հայցեմ, եցի va. demander en suppliant, implorer, solliciter, prier, postuler; շնորհ —, demander une faveur, une grâce; — օգնութիւն, réclamer, implorer du secours.

Հայցող s. solliciteur, postulant.

Հայցուած, ոց s. demande, sollicitation, prière.

Հայքար s. arménite, àrmentine.

Հան V. Հանի.

Հանածոյ, ծոյից a. minéral; s. minerai; —ք, minéraux.

Հանապազ adv. toujours, à tout moment, constamment, continuellement.

Հանապազաբուղխ adj. qui coule toujours.

Հանապազախօս լինիմ vn. parler toujours.

Հանապազակիր a. qui porte toujours; adv. en portant toujours.

Հանապազահոս V. Հանապազաբուղխ.

Հանապազաջան a. qui tâche toujours, très-actif, très-assidu.

Հանապազասուտ adj. qui ment toujours.

Հանապազատարած a. toujours étendu.

Հանապազատես a. qui se voit toujours; qui voit toujours.

Հանապազափոխ a. qui se change toujours.

Հանապազորդ, աց a. quotidien, de chaque jour; continuel, assidu; adv. toujours, continuellement, assidûment; — պատարագ, sacrifice perpétuel.

Հանապազորդեայ, Հանապազորդեան V. Հանապազորդ a.

Հանապազորդեմ, եցի vn. continuer, persévérer, être assidu à, ne pas cesser de, ne pas interrompre; — յաղօթս, persévérer dans la prière.

Հանապազորդիչ s. continuateur, persévérant.

Հանապազորդութիւն s. assiduité, continuation, persévérance, persistance, suite,

Հանապազօր adv. toujours, tous les jours.

Հանապազօրեայ a. quotidien, de tous les jours.

Հանգամանք, նաց s. condition, état, nature, situation, disposition; circonstances, détails, particularités; manière, façon; modèle, preuve; — ժամանակին, les circonstances actuelles, les actualités.

Հանգանակ, ագ s. cotisation, contribution, écot, portion; — հաւատոյ, symbole; — առաքելոց, le symbole des apôtres; —աւ գործել զինչ, faire une chose en société; —աւ, à pique-nique.

Հանգանակակից s. qui cotise ensemble, compagnon d'écot, de table, convive.

Հանգանակաւոր a. cotisé, boursillé.

Հանգանակեմ, եցի va. cotiser, se cotiser, boursiller; contribuer, aider.

Հանգանակութիւն s. cotisation, écot, souscription.

Հանգէտ a. semblable, pareil, égal, conforme.

Հանգիստ, գստեան s. repos; délassement, récréation; aise, aisance, commodité, bien-être; repos, pause, relâche, halte, trêve; fig. tombeau; repos, sommeil, mort; a. tranquille, paisible, sage; — առնուլ, prendre du repos, des délassements, se reposer; — տալ, donner du repos, reposer; հանգստեամբ, commodément, à loisir, à son aise, à l'aise, aisément; Թողուլ ի հանգստեան ou *— Թողուլ, laisser tranquille, en paix; ժամերգութիւն հանգստեան, office de complies.

Հանգիտակ V. **Հանգէտ.**

Հանգիտանամ, ացայ vn. égaler, être ou se rendre égal à, se mettre de pair avec, ressembler.

Հանգիտապատիւ, տուաց a. qui jouit d'un honneur égal.

Հանգիտարագ adj. d'une égale rapidité.

Հանգիտութիւն s. égalité, parité, ressemblance, conformité.

Հանգոյն adv. comme, en guise de, à la façon de; comme, presque; a. V. **Հանգունակ.**

Հանգոյց, գուցից s. nœud, lien; station, poste; bot. nœud; fig. nœud, difficulté; գիծ հանգուցից, ligne de nœuds; վերամբարձ՝ վայրաբեր —, nœud ascendant, descendant; գորդեան —, nœud gordien; քակել՝ արձակել զհանգոյցն, défaire un nœud; — առնել, faire un nœud, nouer.

Հանգունակ ou **Հանգունական**, **Հանգունակից**, **Հանգունատիպ**, **Հանգունաւոր** adj. semblable, conforme, égal, uniforme.

Հանգուշն a. retroussé, relevé, serré; adv. en relevant, avec soin, soigneusement.

Հանգուցանեմ, ուցի va. reposer, faire reposer, laisser

respirer ou reposer; délasser, donner du repos; poser, mettre, placer, terminer, finir, arrêter (un discours); — յերկոց տուրնջեան, délasser des travaux du jour.

Հանգուցեալ a. reposé, délassé; trépassé, décédé, feu, défunt; —ն, le défunt; — տէր.... le feu monsieur...

Հանգուցիչ a. celui qui repose, délasse.

Հանգչիմ, գեայ vn. se reposer, respirer, reposer, se délasser, prendre du repos; chômer; mourir, décéder; finir, s'arrêter, faire halte; — ի վաստակոց, se délasser de ses travaux; — ի խաղաղութեան, se reposer en paix.

Հանգստաբար adv. tranquillement, à son aise.

Հանգստական a. tranquille; s. quiétiste.

Հանգստականութիւն sm. quiétisme.

Հանգստանոց V. Հանգստարան.

Հանգստասէր a. qui aime le repos.

Հանգստարան, աց s. lieu de repos, reposoir; fig. tombeau.

Հանգստաբեր, աց a. qui repose, qui donne du repos.

Հանգստաւէտ a. plein de repos, très-commode, très-sûr.

Հանգստոց, աց s. tombeau.

Հանգստութիւն sm. repos, tranquillité, aise, commodité; — չունի, il n'a pas de repos.

Հանգրիճաձև a. retroussé, relevé, serré.

Հանգրիճեմ, եցի va. trousser, retrousser, relever, serrer.

Հանգրիճումն s. retroussement.

Հանգրուան, աց s. habitation, demeure; hameau, village; étable, bercail; rade; station.

Հանգրուանապետ, աց sm. chef de station.

Հանդարտ, ից a. tranquille, paisible, posé, calme, grave; — ou —ս, tranquillement, doucement, tout doucement, avec calme; — լինել՝ կալ, être ou rester tranquille; — լինել, patienter, avoir de la patience, attendre.

Հանդարտաբարոյ a. qui a un caractère tranquille, paisible, tranquille.

Հանդարտագնաց ou Հանդարտաճեմ, ից a. qui marche tranquillement, qui coule doucement; — առու, ruisseau qui a un cours paisible.

Հանդարտամիտ a. qui a l'esprit tranquille.

Հանդարտանամ V. Հանդարտիմ.

Հանդարտասիրտ a. qui a le cœur tranquille, paisible.

Հանդարտաքայլ V. Հանդարտագնաց.

Հանդարտեմ, եցի va. tranquilliser, calmer, apaiser; faire cesser, adoucir; vn. se tranquilliser, se reposer, se tenir en repos, se calmer, s'apai-

ser; être tranquille, se tenir tranquille, cesser, se taire, demeurer dans le repos; souffrir, endurer, supporter, résister, être en état de, pouvoir; չհանդարտէր հայէր, il ne pouvait pas s'empêcher de regarder; — զկիրս՝ զամբոխեալ միտս ուրուք, calmer les passions, les inquiétudes de qn.

Հանդարտեցուցանեմ V. Հանդարտեմ va.

Հանդարտիկ adv. tranquillement, doucement, tout doucement, posément. bellement.

Հանդարտիմ V. Հանդարտեմ vn.

Հանդարտութիւն s. tranquillité, repos; tranquillité, flegme, sang-froid; — ծովու՝ կրից, le calme de la mer, des passions.

Հանդերձ, ից s. habit, vêtement, habillement; préparation, apprêt, appareil, somptuosité, pompe; — լայն՝ անձուկ ou ճեղ՝ շքեղ, habit large, étroit, magnifique; — առանց խորշխորշանի, habit sans plis;

Հանդերձ prép. avec; — կնաւ իւրով, avec sa femme; — որդւովքն, avec ses enfants; — — այնու, avec cela, en outre, de plus; այլովքն —, et cætera, ainsi de suite; — այսու ամենայնիւ, outre ou malgré tout cela, après tout, toutefois; — ամենայն թերութեամբքն, malgré tous ses défauts; — որքիմբք, avec tout cela; en même temps.

Հանդերձան, ի. Հանդերձանք, նաց s. préparatifs, apprêts; assaisonnement; composition, préparation, appareil, attirail, dispositions, meubles, bagages; machines, instruments; provision, fourniture; appareil somptueux, magnificence, pompe, éclat; vêtement, habillement; construction, édifice; — նաւու, équipement d'un vaisseau.

Հանդերձանի, նւոյ s. pl. habits, vêtements; draperies.

Հանդերձապետ, աց sm. grand maître de garde-robe, ministre du palais; linger, lingère; intendant, régisseur, économe.

Հանդերձատուն, տան. Հանդերձարան, ի s. garde-robe, lingerie, vestiaire.

Հանդերձարար, աց s. tailleur.

Հանդերձաւորութիւն s. affaire, occupation, ouvrage.

Հանդերձեալ a. préparé, composé; somptueux, splendide, magnifique; futur; — կեանք, la vie future; — աշխարհ, l'autre monde; —ք s. l'avenir; ի հանդերձելումն, dans l'autre monde.

Հանդերձեմ, եցի va. préparer, apprêter; arranger, disposer, accommoder, composer, combiner, faire, fournir, procurer; garnir, meubler, orner, habiller, vêtir; équiper, armer; faire faire, construire ou faire construire.

Հանդերձիկ sm. méchant habit.

Հանդերձիմ, **ձեցայ** vn. se préparer, s'apprêter, se mettre à, être sur le point de; s'habiller, se vêtir; **հանդերձեալ էր դարձ առնել իտուն**, il était prêt à retourner chez lui.

Հանդերձիչ s. préparateur, faiseur.

Հանդէպ prép. devant, vis-à-vis, en face ou en présence de, à l'opposite, contre; **ի—**, **իհանդիպէ**, **իհանդիպոյ** adv. devant, devant soi, par devant, de front.

Հանդէս, **դիսի**, **սաց** s. fête, solennité, réjouissances publiques; procession, cérémonie religieuse, cortége; pompe, apparat, étalage, exposition, parade, montre, appareil magnifique; caractère; preuve, argument, démonstration; témoignage, déclaration; épreuve, essai; marque, signe; exercice, pratique; examen, enquête, recherche; affaire; acte, fait, action; effets; lutte, combat; effort, tâche; bravoure, hauts faits; revue; revue (journal); compte; scène, spectacle, jeux; arène; — **Թաղման**, funérailles, obsèques, convoi; **հանդիսիւ**, solennellement, pompeusement; — **առնել**, faire la revue de, passer en revue, examiner; faire montre ou parade de, exposer, montrer, déployer, faire valoir, pratiquer, exercer; — **առնել զօրաց**, faire la revue, passer les troupes en revue; **ի— ածել**, exposer, étaler; représenter, jouer; **ի— մտանել**, entrer en lice, descendre dans l'arène; être rangé dans; **ի— մարտից**, dans les combats; — **առնել քաջութեան**, s'éprouver sur la valeur, signaler sa valeur; — **առնել հանճարոյ**, relever des talents, faire étalage d'esprit, faire le spirituel; — **առնել զօրութեան**, employer sa puissance; — **առնել իմաստութեան իւրոյ**, faire éclater sa sagesse; **ի— անցանել**, concourir, rivaliser; paraître; — **առնել պերճութեան՝ գիտութեան**, étaler un grand luxe, son savoir; — **համարոյ առնել**, examiner, contrôler, faire le dénombrement de; — **լաւութեանց**, les bonnes qualités; — **առաքինութեան**, éclat de vertu.

Հանդիպական a. opposé; s. objet; — **լուսին**, la lune en opposition.

Հանդիպաւորութիւն V. **Հանդիպումն**.

Հանդիպեցուցանեմ, **ուցի** va. faire rencontrer; adopter, appliquer.

Հանդիպիմ, **պեցայ** vn. rencontrer, se rencontrer; obtenir, trouver, gagner, atteindre; jouir de; se rencontrer, arriver, se présenter, s'offrir, coïncider, s'accorder; — **միմեանց**, se rencontrer; **մեծամեծաց — շնորհաց**, recevoir de grandes grâces, faveurs; **իծեան**

նորա հանդիպեալ այսքաննեաց բարեմասնութեանց, il lui devait tant de prospérités ; հանդիպի լինել զի, il arrive que.

Հանդիպող s. celui qui rencontre.

Հանդիպութիւն, Հանդիպումն s. rencontre ; coïncidence ; — միմեանց, entrevue.

Հանդիսադիր, դրի, բաց s. agonothète, président d'un combat, d'une lutte, des jeux ; exposant.

Հանդիսական a. solennel, public, pompeux ; s. spectateur, assistant.

Հանդիսակից s. compagnon d'une solennité, d'un combat.

Հանդիսանամ, ացայ vn. combattre, lutter, rivaliser, entrer en lice ; se donner beaucoup de peine, s'efforcer, tâcher, essayer ; se signaler, s'illustrer, se rendre remarquable, se célébrer, se distinguer par ; se montrer, paraître ; se réunir à une fête publique, célébrer une cérémonie ; բաջայաղթ —, faire des conquêtes prodigieuses, faire des merveilles ; յաղթող —, demeurer victorieux ; յաղթող — իրիք, être le vainqueur de.

Հանդիսապետ, աց s. agonothète.

Հանդիսասէր a. qui aime les solennités, les fêtes.

Հանդիսատես, աց s. spectateur ; — լինել՝ կալ, être —, assister à ; —ք, le public.

Հանդիսարան, աց s. lice, arène ; tribunal ; galerie ; exposition ; scène, spectacle.

Հանդիսաբար, աց a. qui excite au combat, belliqueux.

Հանդիսացուցանեմ, ուցի va. solenniser, célébrer avec pompe, donner en spectacle, signaler ; compter, énumérer ; անպարտելի —, rendre invincible ; Թատերախաղ —, représenter, jouer une pièce.

Հանդիսացուցումն s. solennisation ; représentation.

Հանդիսաւոր, աց a. solennel, pompeux ; public ; s. combattant.

Հանդուրժեմ, եցի vn. souffrir, supporter, endurer, résister ; pouvoir.

Հանդուրժելի a. supportable, tenable.

Հանդրին անդունդք s. la mer Adriatique.

Հանեալ a. ôté ; répudié ; իբաց —, à l'exclusion, exclusivement.

Հանելի s. celui qui ôte.

Հանելուկ s. énigme ; * —ք գտանել, deviner une — ; — մի առաջարկել, proposer une —.

Հանեմ, նի vn. faire sortir ; ôter, tirer ; enlever, extraire, soustraire, déduire, retrancher ; offrir, présenter ; divulguer, publier ; monter, élever, porter en haut ; arith. soustraire ; — յաչաց, faire perdre les bonnes grâces, la faveur, l'affection de qn. ; — յաչաց ժողովրդեան, dépopulariser ; — ընդ սուր, passer au fil de

l'épée; իվեր —, faire savoir, découvrir, manifester, révéler, annoncer, dévoiler, déceler, démasquer; — յայլ լեզու, traduire; ի քանս —, séduire, tromper; յինքն —, s'approprier, s'arroger; — զաւուրս՝ զգիշերն, passer les jours, la nuit; — զհոգին, rendre l'esprit, l'âme; — զկին, répudier; — ջուր, puiser de l'eau; — անուն չար, diffamer, dénigrer; — իրաւունս, faire droit, rendre justice; — ընդ գլուխ՝ ընդ կառափն V. Գլուխ, Կառափն; ի գլուխ —, V. Գլուխ; — ընդ աշխարհ, faire savoir à tout le monde, divulguer, publier; իբրաց —, exclure; renvoyer, congédier; — զատամն, arracher une dent; *ակռայ —, pousser une dent à qn.; — զկօշիկս՝ զմուճակս՝ զգուլպայս, ôter ou tirer ses bottes, ses souliers, ses chaussettes ou ses bas, se déchausser; — ինաւէ, débarquer; — զքառակուսի արմատ թուոյ, extraire la racine carrée d'un nombre; — ճանապարհի, conduire, aboutir, mener; — ողջակէզ, sacrifier; — ինչ յոք, attribuer, imputer à qn.; — յոք զպատճառս ամենայն չարեաց, accuser qn. de tous les maux; — առ ոք, présenter à qn.; — յոք զինն, appliquer à qn.; արիւն —, tirer du sang, saigner; — իբանտէ, tirer de prison; — հետեւանս, tirer une conséquence; վրէժ —, tirer vengeance, se venger; վիճակ —, tirer au sort, tirer une loterie; — զսուրն ի պատենէ, tirer l'épée du fourreau; — օգուտ, tirer parti, du profit, utiliser; լեզու —, tirer la langue.

Հանի, նւոյ s. grand'mère, grand'maman, aïeule.

Հանիկ, հանկան V. Հանի.

Հանճար, ոյ s. intelligence, esprit; génie, talent; sagesse, prudence; raison, raisonnement; rhét. enthymème.

Հանճարաբան, ից adj. bel esprit, spirituel, sentencieux.

Հանճարաբանութիւն s. discours ingénieux, saillie.

Հանճարաբար adv. ingénieusement, sagement.

Հանճարագիտութիւն s. sagesse, science.

Հանճարական, Հանճարաւոր V. Հանճարեղ

Հանճարեղ, աց a. ingénieux, intelligent, plein d'esprit, spirituel; — այր, homme de génie, de talent; —ք, les gens d'esprit.

Հանճարեղութիւն s. intelligence, esprit.

Հանճարեմ, եցի vn. s'ingénier, inventer, imaginer.

Հանճարիմաց V. Հանճարեղ.

Հանճարիչ s. inventeur.

Հանութ V. Խանութ.

*Հանուեցնեմ, ուցի va. déshabiller.

*Հանուիմ, եցայ vp. se déshabiller.

Հանում, հանայ va. tisser.

Հանումն s. action de faire sortir, d'ôter; extraction; arith. soustraction; *— ընել, faire une soustraction.

Հանուր, նրոց, նուրց a. tout, chaque; général, universel; ընդ —, partout; հանուրց ազգաց, à tous les peuples.

Հանրաբար adv. généralement, universellement.

Հանրագիր, գրոյ s. encyclopédiste; —ք, encyclopédie.

Հանրագէտ, Հանրագիտական a. encyclopédique.

Հանրական a. général, universel.

Հանրահաշիւ s. algèbre

Հանրահաշուական a. algébrique.

Հանրահաշուեմ, եցի va. algébriser, faire de l'algèbre.

Հանրահաշուող s. algébriste.

Հանրահաշուօրէն adv. algébriquement.

Հանրաստուած, ոց s. panthéiste.

Հանրաստուածութիւն sm. panthéisme.

Հանք, աց s. mine.

Հանքաբան,ից s. minéralogiste.

Հանքաբանական a. minéralogique.

Հանքաբանութիւն s. minéralogie.

Հանքահատ, աց s. mineur.

•.**Հանքային** a. minéral; — ջուր, eau minérale; — ածուխ V. **Հանքածուխ**.

Հանքածուխ, ծխոյ s. charbon de terre.

Հաշեմ, եցի va. consumer, faire dépérir, épuiser.

Հաշիմ, շեցայ vn. se consumer, dépérir, s'épuiser, languir; — մաշիլ, fondre, dépérir, fondre à vue d'œil.

Հաշիւ, շուի sm. compte, calcul, supputation; ի— ածել՝ արկանել՝ բերել, calculer, compter; ճիշդ՝ մանրամասն՝ վերջին —, compte exact, détaillé, final; — առնել, *— ընել, faire le compte, un compte, calculer; ի հաշիւ՝ հաշուով տալ, donner à compte, par compte; ի—, à compte, à valoir; ի— իւր, pour son compte; կլոր՝ բոլորագումար —, compte rond; — տալ, rendre compte, rendre ses comptes; *մէկուն հաշուին սեպել, tenir compte d'une somme à qn.; *— բռնել, dresser un compte, tenir les comptes; *— բանալ, ouvrir un compte; փակել՝ աչարտել զ—, *—ը գոցել, clore, régler, terminer, arrêter le compte, solder; մաքրել՝ սրբել զ—, apurer un compte; *—ը շտկել, mettre ses comptes en règle; — ցուցանել՝ ընդունել՝ քննել՝ ճշդել, présenter, recevoir, examiner, vérifier un compte; *— տեսնել, faire le compte; *ծառային —ը տեսնել ու ճամբել, donner son compte à un domestique, lui faire son compte; — ընտրութեան, compte exact; comparaison; *հաշուին անցունել՝ դնել, passer, mettre qch. en

compte, le mettre sur un compte.

Հաշմ, ից. **Հաշմանդամ** a. estropié, impotent; — ոտիւք, infirme des deux pieds, boiteux.

Հաշմիմ, մեցայ vn. s'estropier, être estropié.

Հաշմոտ a. estropié.

Հաշմութիւն s. état d'une personne estropiée, clochement.

Հաշուասեղան, **Հաշուարան**, աց s. comptoir.

Հաշուեգիր, գրոյ s. livre de comptes, journal.

Հաշուեկալութիւն s. tenue des livres.

Հաշուեմատեան, տենի V. **Հաշուեգիր**.

Հաշուետումար, ի s. tenue de livres.

Հաշուեցուցակ, աց s. facture.

Հաշուըրնկեր, աց s. associé, correspondant.

Հաշուիմ, ուեցայ va. compter, calculer, supputer; estimer, regarder comme, penser, juger, croire; vn. passer pour, être réputé; յառասպելս —, tenir pour fables, traiter de fables.

Հաշումն s. consomption, dépérissement, langueur.

Հաշտ, ից a. réconcilié; propice, favorable, doux, bienveillant; — առնել, réconcilier; rendre propice, favorable, apaiser.

Հաշտարան, աց s. propitiatoire.

Հաշտարար, աց s. conciliateur, réconciliateur; a. conciliant, pacifique.

Հաշտարարութիւն s. conciliation, réconciliation.

Հաշտելի a. réconciliable.

Հաշտեմ, եցի. **Հաշտեցուցանեմ**, ուցի va. concilier, réconcilier, accommoder.

Հաշտեցուցիչ V. **Հաշտարար**.

Հաշտիմ, տեցայ vn. se réconcilier, se raccommoder, faire la paix.

Հաշտութիւն s. conciliation, réconciliation, accommodement, paix; ի— ածել, V. **Հաշտեմ**; — առնել, V. **Հաշտիմ**; V. **Կնքեմ**, **Ուխտ**.

Հաչեմ V. **Հաջեմ**; **Հեծեմ**.

Հաչիւն, **Հաչումն** V. **Հաջիւն**; **Հեծութիւն**.

Հապ, **Հապա** adv. ensuite, après, puis; interj. allons! va! allez! hâtez-vous! hé bien!

Հապճեպ s. hâte, promptitude, précipitation; adv. en hâte, à la hâte, promptement, sur-le-champ, rapidement; — տագնապաւ, précipitamment; — տալ, se hâter, se dépêcher, se presser; hâter, dépêcher, presser.

Հապճեպեմ, եցի vn. se hâter, se dépêcher, se presser.

Հաջեմ, եցի vn. aboyer; fig. aboyer, clabauder.

Հաջեցուցանեմ, ուցի va. faire aboyer.

Հաջիւն s. aboiement.

Հառաչ V. **Հառաչանք**.

Հառաչալիր adj. plein de soupirs.

Հառաչանք, նաց s. soupirs; հառաչանս արձակել, pousser des soupirs; հառաչանօք խորոց սրտէ ասէ, après de profonds soupirs, il dit; — հեղձամղձուկ զնա առնէին, ses soupirs étouffaient sa voix; հեղձամղձուկ զհառաչանսն առնել, étouffer ses soupirs.

Հառաչեմ, եցի vn. soupirer, pousser des soupirs; — խորոց սրտէ, pousser de profonds soupirs; — առ խաղաղութիւն, soupirer après la paix.

Հառաչիւն, Հառաչումն s. soupir.

Հաս, ից sm. maturité; ի— գալ, venir à —, mûrir; arrivée; impôt, droit; fonds; rente; don, offrande.

Հասակ, աց s. taille, stature; âge; անտիականն մատաղ տխեղծ —, premier, jeune âge; ծերացեալ —աւ, avancé en âge; ծերացեալ — ou — ծերութեան, âge avancé, vieillesse; բարձր —աւ, de grande taille, grand; երիտասարդ —աւ, jeune; կարճ —աւ, de petite taille, petit; աճումն —ի, croissance; ականքնաբոյս —ին, dès son premier âge; իտղայութեան —ի նորա, pendant son bas âge; ուղղորդ —, taille droite; — նորա բարւոք կերպարանի, sa taille se dessine bien; ի— եւ ի տիս հասանել, parvenir en âge; իմիտս եւ ի— լինել, être majeur; — անձնեայ, grande taille; զարգանալ —աւ, s'avancer en âge, ի հասակի, à l'âge de; ի ծաղկեալ հասակի, à la fleur de son âge; V. Տարիկ.

Հասակաբեր, Հասակազեղ a. d'une belle taille, grand.

Հասակալից a. âgé, adulte.

Հասակակից a de même âge.

Հասակաչափ a. adulte, majeur, pubère.

Հասակաւոր, աց. Հասակեայ adj. âgé.

Հասանելի adj. compréhensible.

Հասանեմ, հասի vn. arriver, parvenir; joindre, toucher, atteindre, attraper, surprendre; arriver, obtenir; convenir, falloir, échoir; mûrir, arriver à la maturité; comprendre; — իմերայ, comprendre, concevoir, pénétrer, saisir, découvrir; — վիրաց, aboutir; յեղակարծումօյեղակարծում պահու՝ յանակնկալս իմերայ —, surprendre; tomber comme une bombe; իպատիւ —, parvenir, être promu à une dignité; — իպաշտօն, obtenir, accrocher une place; հասանէր ինձ 23 ամ տիոցս, je venais d'atteindre ma vingt-troisième année; եթէ գամ մի մեռանել ինձ հասանիցէ, si je viens à mourir; եհաս նմա պատերազմել, il eut à combattre; եհաս յաշխարհին, il gagna le pays; գուցէ հասանիցէ քեզ անձրեւ, de peur que la pluie ne te surprenne.

Հասարակ a. commun, ordinaire, vulgaire, trivial; commun, public; égal, pareil, conforme; demi, moitié; adv. en commun, ensemble; — անուն, nom commun; միտք՝ կարծիք — աց, le sens commun; ծախիւք —աց, à frais communs; aux frais du public; —աց հաւանութեամբ, d'un commun accord; իրք —աց, les affaires publiques; — տեղիք, lieux communs; օգուտ —աց, l'intérêt commun ou public; — օր, midi; jour ordinaire; ց— օր, jusqu'à midi; ի— աւուրն ou զ— աւուրբ, à midi; — գիշեր, minuit; զ— գիշերաւ, à minuit; — բայ, verbe déponent; —աց կեանք, vie commune; հասարակաց վարել կեանս, vivre en commun; — տարի, année commune; Թշնամի —աց, l'ennemi commun; —աց էր առ նոսա, il était commun chez eux; —աց ունէին զինչս, ils mettaient leurs biens en commun.

Հասարակաբար V. Հասարակօրէն.

Հասարակախառն a. commun, général.

Հասարակախօսութիւն sm. introduction.

Հասարակած, ի, աւ s. moitié; équateur; զհասարակաւ գիշերոյ, au milieu de la nuit, à minuit.

Հասարակական a. commun, public, général; commun, ordinaire; s. communiste.

Հասարակականութիւն sm. communisme.

Հասարակակշիռ V. Զուգակշիռ.

Հասարակապատիւ V. Համապատիւ.

Հասարակապետական a. s. républicain.

Հասարակապետութիւն sm. république.

Հասարակասէր a. zélé pour l'intérêt public, attaché à la cause commune.

Հասարակաստեղծ a. commun à toutes les créatures; օտար ի— մարդկանէ, qui n'est point dans le commun des hommes.

Հասարակաց a. commun, public; V. Հասարակ.

Հասարակաւորութիւն sm. égalité; — աւուր, équinoxe.

Հասարակեմ, եցի va. partager, réduire de moitié, séparer en deux; partager, donner une part égale; égaler; accomplir; — զսէրն ընդ ամենեսին, partager son amour, son cœur entre tous; — իմ vn. être à moitié, être réduit de moitié; être à midi, être au milieu de sa course; partager, avoir ou prendre part à; être égal; s'accomplir; հասարակէ գիշերն, il est minuit.

Հասարակորդ, աց a. qui participe; associé, compagnon; égal; — ս մեզ արարեր զդոսա, vous les avez traités comme nous.

Հասարակութիւն s. commu-

nauté; le public; moitié; — Հայոց, la communauté arménienne; առաջի — ն, devant le public.

Հասարակօգուտ a. utile au public, d'utilité publique.

Հասարակօր, աւուր s. midi.

Հասարակօրեայ a. de midi; équinoxial.

Հասարակօրէն adv. communément, ordinairement, d'ordinaire.

Հասարակօրութիւն s. équinoxe.

Հասնեւառիկ s. pancrace.

Հասկ, ասց s. épi; ոսկեփայլ —ք, épis dorés; քաղել —, glaner; —ս արձակել, épier, monter en épis.

Հասկաբեր a. qui porte, produit des épis; — լինել, monter en épis.

Հասկաթուռ a. bien épié, grenu.

Հասկահաս a. dont les épis sont mûrs.

Հասկահասութիւն s. maturité d'épis.

Հասկաձեւ adj. en forme d'épis.

Հասկանամ, ացայ vn. comprendre.

Հասկացողութիւն V. Հասողութիւն.

Հասկացուցանեմ, ուցի va. faire comprendre.

Հասկաքաղ a. qui ramasse des épis, glaneur; s. glanage, glane, glanure; — առնել, ramasser des épis, glaner.

Հասողութիւն sm. compréhension, entendement, intelligence.

Հասոյթ, ութի s. rente.

Հասու լինիմ vn. arriver, atteindre; saisir, comprendre, concevoir, sentir; saisir, prendre, attraper.

Հասութատէր, տեառն sm. rentier.

Հասութիւն V. Հասողութիւն.

Հասումն s. l'action d'arriver, arrivée; V. Հասողութիւն.

Հասուն a. mûr; — հասակ՝ այր՝ խորհուրդ՝ միտք, âge, homme, projet, esprit mûr; — գործել, mûrir.

Հասունանամ, ացայ vn. mûrir, devenir mûr.

Հասունացուցանեմ, ուցի va. mûrir.

Հասունութիւն s. maturité.

Հասուցանեմ, ուցի va. faire arriver, faire parvenir; faire atteindre; cuire, faire cuire, apprêter; mûrir, rendre mûr; հասոյց ինձ անբաւ աշխատութիւն, il m'a coûté bien des travaux, il m'a donné bien de la peine, bien du mal.

Հաստ adj. stable, ferme, solide, fort; épais, gros; sm. stabilité, fermeté, solidité; կալ ի հաստի, rester ferme; ի հաստոչ պահել, tenir ferme; ի հաստոչ ունել, conserver.

Հաստաբազուկ a. qui a le bras fort, au bras vigoureux, robuste.

Հաստաբերտ adj. ferme, solide.

Հաստակաշի a. dont la peau est forte, épaisse.

Հաստակապ a. fortement lié.

Հաստակառոյց a. solidement bâti, solide.

Հաստահարուստ a. fort, robuste, vigoureux.

Հաստահեղոյս adj. cloué d'une manière solide.

Հաստահիմն a. qui a le fondement solide, ferme, stable; — առնել՝ ամրացուցանել, affermir, confirmer.

Հաստաձեղուն a. dont le plafond est solide.

Հաստաձիգ adj. qui tire ferme (l'arc); bien bandé.

Հաստաղեղն a. qui a l'arc solide.

Հաստամագիլ a. qui a les griffes fortes.

Հաստամետ a. fort, robuste.

Հաստայարկ a. qui a un toit solide.

Հաստանամ, ացայ vn. se fortifier, se consolider; * devenir gros ou épais, grossir.

Հաստանդամ V. Յաղթանդամ.

Հաստաշինած a. construit solidement, solide.

Հաստապինդ a. ferme, solide.

Հաստատ a. solide, ferme, stable; sûr, positif, certain; s. géom. solide; adv. fermement, solidement, d'une manière solide; fermement, sûrement, positivement.

Հաստատաբան a. dont la parole est sûre, véridique, exact.

Հաստատաբար V. Հաստատապէս.

Հաստատագոյն a. très-solide, très-ferme; adv. fermement, sûrement.

Հաստատագրական a. stéréographique.

Հաստատագրութիւն s. stéréographie.

Հաստատական a. ferme, solide, affirmatif; — առաջարկութիւն, proposition affirmative; — բան, affirmative.

Հաստատանամ, ացայ vn. s'affermir, se consolider.

Հաստատաչափ a. stéréométrique; s. géom. solide.

Հաստատաչափութիւն sm. stéréométrie.

Հաստատապէս V. Հաստատ adv.

Հաստատատիպ, տպի a. stéréotype; s. stéréotypie; stéréotypage; — դրոշմել, stéréotyper.

Հաստատատպել, եցի va. stéréotyper.

Հաստատատպութիւն s. stéréotypie; stéréotypage.

Հաստատել, եցի va. affermir, consolider, rendre solide, ferme, raffermir, appuyer, soutenir; affermir le courage, rassurer, encourager, fortifier; affirmer, confirmer, approuver, assurer, certifier, attester, garantir; établir, fixer, fonder, déterminer, contracter; réta-

blir, remettre; fonder, créer, faire; — գերեսս, se diriger vers, se mettre en route; — զառողջութիւն, rétablir la santé; հաստատեալ էր ի խորհրդեան, il était résolu, décidé dans le conseil; հաց հաստատելոց, pain pour les forts; — անդրէն, rétablir.

Հաստատիմ, տեցայ vn. s'affermir, se raffermir, devenir ferme, solide, se consolider; s'établir, se fixer; se confirmer, se certifier; s'appuyer, compter sur, se rassurer; se rétablir, se remettre, reprendre ses forces; հաստատեցաւ յառողջութեան, il s'est rétabli, sa santé s'est rétablie; հաստատեցաւ մանուկն, l'enfant grandit; հաստատեցան որդիք նորա, ses enfants sont devenus grands; հաստատեցաւ ոգի նորա, ses forces revinrent, il recouvra son esprit; V. Խնամ.

Հաստատողական a. affirmatif, confirmatif.

Հաստատութիւն s. fermeté, solidité, stabilité, affermissement, consistance, fixité; fermeté, constance; consolidation, force, raffermissement, rétablissement; soutien, base, support; affirmation, confirmation, assertion. aveu, autorisation, certitude, ratification; firmament; — մտաց, constance; — առնուլ, s'affirmer, se confirmer, se certifier; — ի V. Հաստատուն adv.; — ի եղեալ էր ի մտի, il s'était promis, il avait pris une ferme résolution.

Հաստատուն, տնոց a. ferme, solide, stable, fixe; certain, sûr, positif; — կալ, tenir bon, se tenir ferme, se soutenir; — կերակուր, aliment, nourriture solide; V. Հաստատ adv.

Հաստարան, աց s. appui, soutien, support; contrefort; — հրետի, affût.

Հաստարմատ a. qui a de solides racines; enraciné, bien établi, ferme, solide; — առնել՝ կանգնել, enraciner, rétablir, mettre en vigueur.

Հաստեայք, եայց s. pâte; pâté.

Հաստեմ, եցի va. créer, produire; affermir, consolider; — զոք ի բարիս, confirmer qn. dans le bien; — իմ vn. se créer, se produire; s'affermir, s'établir.

Հաստիչ s. créateur, producteur.

Հաստոյր adj. violent; — վէրք, profonde plaie; տալ — հարուած, donner le dernier coup, achever.

Հաստուած, ոց s. créature, chose créée; structure, construction.

Հաստումն s. création; raffermissement, fermeté, solidité; rétablissement; production.

Հաստուն, տնոց a. ferme, solide.

***Հացէ** V. Երեսպակի.

Հացնեմ V. Հասուցանեմ.

Հատ, ոց, ից s. coupe, coupure, section; fraction, fragment, morceau, pièce; grain; *un seul; հատս առնել ճանապարհաց, brigander.

Հատալից a. grenu.

Հատաքեկ s. gros bec.

Հատած, ից, ոց s. section, paragraphe; secteur; césure; — կոնոսի, section d'un cône.

Հատական V. Հատու.

Հատակարկատ a. rapetassé, rapiécé; composé.

Հատակոտոր s. morceau, coupure, rognure, fragment; — առնել՝ կոտորել, couper en morceaux, mutiler, tronquer.

Հատահարց, ից s. qui devine par le moyen des grains, sorcier.

Հատահարցութիւն s. divination par le moyen des grains.

Հատանեմ, հատի va. couper, tailler, trancher, abattre; fendre, diviser, séparer; retrancher, ôter, enlever, étancher, diminuer; châtrer; décider, trancher, déterminer par une décision; franchir; interrompre; — ճանապարհ, ouvrir ou frayer un chemin; s'acheminer, faire chemin, traverser, voyager; զօրս —, lever des soldats, des troupes; — զծով, traverser, fendre ou sillonner la mer; — ի ստենէ, sevrer; — զանձն ի փափկութիւն, se livrer à la mollesse; ի վատութիւն —, rendre lâche; — զգլուխ, trancher la tête; — զանդամս, couper, amputer; — ընդ մէջ, interrompre; կարճառօտ՝ ի համառօտս —, couper court, trancher, abréger; — անցանել, traverser, franchir, parcourir; — զծարաւ, étancher la soif, désaltérer; — զանձն յիմեքէ, s'abstenir, se priver de qch., s'en passer; փոս —, creuser un fossé; — զծից զմիմեանս, se couper; V. Դրամ, Գին, etc.

Հատանիմ, տայ vn. se couper; être coupé, tranché, séparé; s'épuiser, manquer, user; s'abstenir; éclater, briller, lancer des rayons; se livrer, se jeter, tomber; ի ծուլութիւն՝ ի չարութիւն —, se donner, s'abandonner à la paresse, à la méchanceté; ի զեղխութիւնս —, se plonger dans la débauche; ի ծաղր —, éclater de rire; յանմտութիւն —, n'avoir pas l'ombre du bon sens; յանգործութիւն —, fomenter l'oisiveté; — գունոյ, se décolorer, pâlir; ամենայն ուրեք ոսկւոյ եւ ականց նշոյլք հատանէին, tout y reluisait d'or et de pierreries; V. Ցոլ, Քուն, etc.

Հատանող s. coupeur; sécante; tranchant.

Հատավաճառ, աց s. changeur.

Հատեալ a. coupé; châtré.

Հատընտիր adj. recueilli, choisi; s. chrestomathie, recueil; — լինել, recueillir, choisir.

Հատիկ s. petit grain.

Հատիճ s. pepin.

Հատկլիմ, եցայ vn. perdre

haleine, en perdre haleine, n'en pouvoir plus, être suffoqué; ի հեծկլկանացն հատկլեալ, empêché par les sanglots.

* **Հատնիմ** V. **Սպառիմ.**

Հատոր, ոց sm. morceau, fragment, pièce, bloc, tronçon: tome, volume; երկրորդ —, tome deux, second volume; fig. — հոգւոյս, partie de moi-même, mon âme.

Հատու a. coupant, tranchant; fig. décisif, tranchant, péremptoire; s. filou.

Հատուած, ոց, ից s. coupe, taille; section, division; fragment, tranche, morceau, pièce; retranchement, séparation; segment; transmigration, colonie, émigration; article; — գնալ ուրեք, émigrer; գրել —, écrire un article.

Հատուածակողմեան a. prismatique.

Հատուածակողմն, ման sm. prisme.

Հատուածիմ, ծեցայ vn. se séparer, se détacher; déserter à l'ennemi; changer de séjour, émigrer, aller quelque part fonder une colonie, s'établir comme colon.

Հատուածոյ a. de plusieurs pièces, composé.

Հատուածութիւն s. désertion.

Հատուկճիր, **Հատուկտիր** a. qui met en morceaux, qui tranche; coupé.

Հատումն s. incision, coupe, taille, coupure; séparation; — անդամոց, amputation.

Հատուցանելի a. payable; solvable.

Հատուցանելիութիւն s. solvabilité.

Հատուցանեմ, ուցի vn. rendre, restituer; payer, acquitter, rembourser, débourser; compenser; couper, trancher; — զվնասն, dédommager, indemniser; — ի ստենէ, sevrer; առժամայն՝ կանխիկ —, payer comptant; — զհարկ բնութեան, payer le tribut à la nature; — սէր ընդ սիրոյ, rendre amour pour amour; չար — երախտեաց, rendre le mal pour le bien.

Հատուցանող, **Հատուցիչ** s. celui qui rend, qui restitue; payant, payeur; rémunérateur.

Հատուցումն s. restitution; payement, remboursement, déboursement; rétribution, rémunération, récompense; compensation, don, offrande; coupe; — վնասուց, dédommagement, indemnité, réparation; — փոխարինի, réparation, compensation, revanche; ի—, en payement; en revanche; — առնել, récompenser; réparer.

* **Հատցնեմ** V. **Սպառեմ.**

Հարազատ, աց a. légitime, authentique; naturel, véritable, vrai, sincère, intime; s. frère; proche parent.

Հարազատաբար adv. légitimement; en frère; sincèrement, intimement.

Հարազատանամ V. **Հարազատիմ.**

Հարազատապէս V. Հարազատաբար.

Հարազատիմ, տեցայ vn. devenir frère; s'allier, contracter une parenté; եղբայր հարազատեալ, frère germain.

Հարազատութիւն s. légitimité, authenticité; fraternité; parenté.

Հարած, ի, ոյ s. plaie, ulcère.

Հարամանի, նւոյ s. serpent; démon.

Հարաւ, ոյ, ով s. sud, autan, vent du midi; le sud, le midi; նարեւելեան —, sud-est; արեւմտեան —, sud-ouest; հողմ հարաւոյ, vent du midi; շնչէ —, le vent du midi souffle.

Հարաւակողմ, Հա՛րաւակողմ s. le midi, le sud, le côté du sud; a. du côté du sud.

Հարաւահողմ sm. autan, auster, sud, le vent du midi.

Հարաւայգ s. aurore australe ou boréale.

Հարաւային a. du sud, méridional, austral.

Հարաւունք s. champ, campagne; produits de la terre, récolte, semailles, semence, moisson.

Հարբեցութիւն V. Արբեցութիւն.

Հարբուխ, բխոյ s. rhume, catarrhe; ախտանալ զ—, s'enrhumer, gagner ou attraper un rhume; ախտացուցանել զ—, enrhumer; V. Խարբուխ.

Հարեւանցի, իՀարեւանցի a. qui touche légèrement, qui effleure, superficiel, léger, passager; adv. en touchant légèrement, superficiellement, légèrement, en passant, en courant, par manière d'acquit, négligemment, d'un air distrait; — անցանել ընդ, effleurer, toucher légèrement, glisser dessus, passer légèrement sur, traiter en passant.

Հպրեւանցիկ առնեմ va. passer, sauter, toucher légèrement ou en passant, passer sous silence.

Հպրեւր V. Հարիւր.

Հարէժ V. Խերեւէջ.

Հարթ,ից a. uni, aplani, plan, plat, ras, de niveau, bien égal; uniforme, pareil, égal; adv. d'une manière unie; uniformément, également, droitement; — հաւասար, de niveau, au niveau.

Հարթածաւալ a. également étendu, plan, plat; — ծով, mer unie.

Հարթայատակ a. plan, plat, à fleur de terre, de plain-pied; au niveau de la terre, nivelé; — առնել, abattre au niveau du sol, raser; niveler.

Հա՛րթաչափ, ի s. niveau.

Հարթաչափեմ, եցի va. niveler.

Հարթաչափութիւն s. nivellement.

Հարթեմ, եցի va. aplanir, planer, unir, égaliser, rendre égal; dégrossir, raboter, adoucir; niveler, mettre au niveau de ou de niveau avec, affleurer.

Հարթիչ s. planeur, niveleur.

Հարթյատակ V. **Հարթայատակ**.

Հարթնում, թեայ vn. sauter en arrière, tressaillir de peur de, prendre de l'ombrage, s'effaroucher, s'effrayer.

Հարթութիւն sm. aplanissement, égalité, niveau.

Հարթուցանեմ, ուցի va. faire tressaillir de peur, donner de l'ombrage, effaroucher, effrayer, écarter, éloigner.

Հարիչ a. celui qui frappe; s. plectre.

Հարիւր, ոց a. cent; հինգ առ —, cinq pour cent.

Հարիւրադուռն adj. à cent portes; — Թեբէ, Thèbes —.

Հարիւրամասն adj. centigrade; — ջերմաչափ, thermomètre —.

Հարիւրամեայ, մէից. Հարիւրամեան, մենից a. âgé de cent ans, centenaire; de cent ans, séculaire.

Հարիւրամեթր, ի s. centimètre.

Հարիւրապատիկ adj. centuple.

Հարիւրապատկեմ, եցի va. centupler.

Հարիւրապետ, աց s. centurion, centenier, capitaine.

Հարիւրապետութիւն s. grade de centurion, de capitaine.

Հարիւրաստիճան V. **Հարիւրամասն**.

Հարիւրաւոր, աց a. centaine; centuple; adv. à centaines; s. centurion.

Հարիւրբերանեան a. à cent bouches; — դիցուհի, la déesse —, la renommée.

Հարիւրդռնեայ V. **Հարիւրադուռն**.

Հարիւրեակ, եկի, կաց sm. centaine; centurie.

Հարիւրեմեան a. centenaire.

Հարիւրերորդ, աց a. centième; s. centime.

Հարիւրթերթի s. rose à cent feuilles.

Հարիւրորդ, աց a. centième; s. centime.

Հարիւրորդական adj. centésimal.

Հարկ, աց s. tribut, contribution, imposition, impôt, taxe, droit, taille; nécessité, contrainte, besoin, obligation impérieuse; service; — առնել, contraindre, forcer; — հանել, lever tribut, imposer, percevoir des impôts; —ս հարկանել, payer tribut, l'impôt; ընդ հարկաւ արկանել, ի հարկի կացուցանել, charger d'impôts, imposer, mettre à contribution, lever des contributions sur les vaincus, rendre tributaire, subjuguer, assujettir; ի հարկի կալ, servir; être tributaire, s'assujettir; — է, il faut, il est de toute nécessité; — էր, il fallait; — լինել, être nécessaire; — եղեւ մեզ առնել, nous avons été obligé de faire; — եղեւ բողոքել ի կայսրն, il fut nécessaire de porter plainte à César; — է ինձ երթալ, j'ai besoin d'aller;

— իվերայ կայ, il est nécessaire, il est urgent; մեռցուք եԹէ — լիցի, mourons s'il faut; առանց —ի, sans nécessité; — դժնդակ, affreuse nécessité; հատուցանել զհարկ շնորհապարտ մեծարանացն, payerl e tribut de sa reconnaissance; առ հարկի, ի հարկէ, հարկաւ adv. nécessairement, par nécessité, par force, forcément; V. Հատուցանեմ.

Հարկադիր, դրաց a. qui met un tribut; qui force.

Հարկադրեմ, եցի va. forcer, obliger, contraindre; —իմ vn. être forcé, obligé.

ՀարկադրուԹիւն sm. contrainte, nécessité.

Հարկաժողով. Հարկահան, աց s. receveur, percepteur des contributions, collecteur.

ՀարկահանուԹիւն s. perception ou recouvrement des impôts; exaction, collecte.

Հարկահար, աց s. serf, serviteur, esclave.

Հարկանելի V. Հարկանող.

Հարկանեմ, հարի va. frapper, battre, décharger un coup; frapper les cordes de la lyre (avec le plectre), faire vibrer, toucher, jouer, sonner; frapper, pousser, cogner, mordre, piquer; blesser, faire du mal; abattre, fendre, assommer, tuer, exterminer, faire périr; gâter, attaquer, ronger, manger; punir, maltraiter; heurter, choquer, atteindre; causer des remords, éprouver ou avoir des remords; inscrire, mettre en écrit; voyager, s'en aller; payer tribut; enfoncer, trancher; տաւիղ՝ ջուԹակ —, jouer de la harpe, du violon; խորան —, dresser une tente, un pavillon; ծառայուԹիւն՝ սպաս —, servir, rendre service; — ընդ միմեանս ou ընդ միմեանս — համեմատուԹեամբ, comparer, confronter; — իմահ, frapper à mort; — զծարաւ, étancher ou apaiser la soif, désaltérer; — զքաղց, V. Քաղց; հարկանէ զնա սիրտ իւր, հարեալ գտանի իխղճէ մտաց, il a des remords, il est livré aux remords de sa conscience; ընդէ՞ր հարկանէ սիրտ քո, pourquoi votre cœur est-il affligé? խրախոյս խնդուԹեան —, pousser de grands cris de joie; — զմիմեանս, s'entre-frapper, s'entre-choquer; — զպէտս ուրուք, fournir les choses nécessaires à qn., pourvoir à ses besoins; կօշիկ իմ հարկանէ զոտս, ma botte me blesse, me fait mal; — գաւազանաւ, assener un coup de bâton, bâtonner; — զմիտս, frapper, faire impression; — զԹշնամին, battre l'ennemi; — զաժմանակ, battre la mesure; ժանգն հարկանէ զերկաԹ, la rouille attaque le fer; հարկանեն ճճիք զցորեան, les charançons attaquent le blé; — զինւոյ իգլուխն, porter à la tête; — ոդրս՝ գան՝ ծափս՝ փող՝ հուր, etc., V. Ոդր՝ Գան՝ Ծափ՝ Փող՝ Հուր, etc.

Հարկանիմ, հարայ vn. être frappé, battu, blessé; tirer sur une couleur; se passionner, s'amouracher; sortir, s'exhaler; — խնէր սիրուք, se prendre d'amour ou concevoir de la passion pour qn., en être épris; ի գութ —, s'attendrir, se laisser toucher de compassion, être touché; ընդ զգայութիւնս —, frapper les sens; — զիւիք, avoir l'esprit occupé de, s'attacher à; հարաւ իմորմոք սիրտ նորա, la douleur saisit son cœur; հարաւ ի գեղ նորա, il fut frappé, épris de sa beauté; կարեվէր հարայ յոգիս, mon âme, mon cœur fut percé; ցաւ հարկանի որովայնիս, j'ai mal au ventre; — յարտասուս՝ զամօթի՝ զահի, etc., V. Արտասուք՝ Ամօթ՝ Ահ, etc.

Հարկանող s. frappeur.

Հարկապահանջ, ից s. exacteur, collecteur, receveur.

Հարկապետ, աց s. receveur, fermier général, directeur général des contributions.

Հարկառու V. Հարկահան.

Հարկատու, աց a. tributaire; — լինել, être tributaire.

Հարկատուութիւն, **Հարկատրութիւն** s. action de payer impôts, servitude.

Հարկաւոր, աց a. s. nécessaire; ministre, serviteur, administrateur; intime; — է, il est nécessaire; չէ —, il n'est pas nécessaire.

Հարկաւորապար, **Հարկաւորապէս** adv. nécessairement.

Հարկաւորեմ, եցի va. nécessiter, obliger; — իմ vn. être obligé, forcé.

Հարկաւորութիւն s. nécessité, besoin; service, charge, ministère; servitude; * — չկայ, il n'y a pas nécessité.

Հարկեմ, եցի. **Հարկեցուցանեմ**, ուցի va. nécessiter, forcer, obliger, presser; imposer un tribut, rendre tributaire.

Հարկեցուցիչ a. pressant, urgent; — պէտք, besoins pressants.

Հարկիմ, կեցայ vn. servir; payer tribut; être forcé, obligé.

Հարկիք, կեաց sm. joug; couple de bœufs; nécessité; * V. Խնջոյք.

Հարճ, ից s. concubine.

Հարճորդի, դւոց s. fils d'une concubine.

Հարճութիւն s. concubinage.

Հարող s. frappeur.

Հարուած, ոց s. coup, choc, heurt, percussion, atteinte; bastonnade; blessure, plaie; fléau, châtiment, affliction, malheur; échec, déroute, sanglante défaite; —ք Եգիպտոսի, les plaies d'Égypte; հիարուածս մեծամեծս հարան, ils reçurent de grands coups; — ածել, porter un coup; օրհասաբեր —, coup fatal, mortel; V. Կշռեմ.

Հարուածաբեկ լինիմ vn être échiné, roué de coups.

Հարուածեմ, եցի va. frapper; bâtonner; blesser, punir.

Հարուածիչ s. frappeur.

Հարում, րի va. battre, frapper; battre, agiter fortement, allonger; ձու —, battre des œufs; — զատամունս, agacer les dents.

Հարուստ, րստաց a. fort, vigoureux; beaucoup, abondant, nombreux; long; *riche, opulent; — մի, pas mal, beaucoup; — մի ou — մի ժամ՝ ժամանակ, pas mal de temps, longtemps; ի— ժամանակաց, depuis longtemps, depuis tant de temps; — մի յառաջ, longtemps avant; յետ — ժամանակաց, longtemps après.

Հարսանեակ, նեկաց s. celui qui est invité à la noce.

Հարսանեկան a. nuptial, d'hymen; — զօդ, hymen; —. օրհնութիւն, bénédiction nuptiale; — սէր, amour conjugal.

Հարսանիք, նեաց s. noce, noces; noces, hymen, hyménée, mariage, épousailles; երթալ իհարսանիս, aller à la noce; —իս առնել, faire une noce; չառնել —իս, ne point faire de noces; հանդերձ հարսանեաց, robe nuptiale, habit de noces; օրհնութիւն հարսանեաց, bénédiction nuptiale.

Հարսն, սին, սունք s. la nouvelle mariée; fiancée; belle-fille, bru; myth. nymphe; nymphe, larve; խօսել —, fiancer; յաւերժ —, nymphe.

Հարսնազգեաց, Հարսնազգեստ a. habillé comme une nouvelle mariée.

Հարսնազգեստեմ, եցի va. habiller comme une nouvelle mariée.

Հարսնախօսութիւն s. fiançailles.

Հարսնածու, աց s. celui qui conduit la nouvelle mariée à la maison de l'époux, paranymphe.

Հարսնական a. de jeune mariée, nuptial.

Հարսնանամ, ացայ vn. se marier, épouser, s'unir comme épouse.

Հարսնապաճոյճ a. parée comme une nouvelle mariée.

Հարսնարան, աց s. maison, chambre nuptiale.

Հարսնացու s. fille nubile, d'âge à marier.

Հարսնացուցանեմ, ուցի va. marier, donner en mariage.

Հարսնաւէր a. compagne de l'épouse, fille d'honneur.

Հարսնեակ, եկաց s. V. Հարսանեակ; chrysalide.

Հարսնեղբայր V. Հարսնածու.

Հարսնմատ s. nénufar.

Հարսնոյ ծաղիկ s. coquelicot.

Հարսնութիւն s. mariage, hyménée; ածել —ն, épouser; գնալ ումեք ի—, épouser, se marier.

Հարսնուկ s. coquelicot.

***Հարսնքուր** V. Հարսնաւէր.

Հարստարուռն a. puissant, nombreux.

Հարստակող a. qui a de bons flancs, robuste.

Հարստահար, աց a. opprimé; s. oppresseur.

Հարստահարական a. oppressif, vexatoire.

Հարստահարիչ s. oppresseur, auteur de la violence.

Հարստահարեմ, եցի va. opprimer, accabler, vexer, maltraiter.

Հարստահարող V. Հարստահարիչ.

Հարստահարութիւն s. oppression, violence, vexation, exaction, avanie.

Հարստանամ, ացայ vn. devenir puissant, dominer, régner; * s'enrichir, devenir riche.

Հարստացուցանեմ, ուցի va. faire dominer, faire régner; * enrichir, rendre riche.

Հարստեմ, եցի va. ficher, cogner, enfoncer; fixer, consolider; ինա — զակնկալութիւն ժողովրդեան, tenir le peuple dans son attente.

Հարստութիւն s. dynastie, puissance, domination; * richesse, opulence, fortune.

Հարց, ից s. demande, interrogation, question; ի— եւ ի խնդիր մտանել ընդ ումեք, discuter, disputer; ի— եւ ի փորձ արկանել՝ անկանել, questionner, examiner; — եւ խնդիր առնել, demander, s'informer, se renseigner.

Հարցաբանեմ V. Հարցանեմ.

Հարցական a. interrogatif; — կէտ, point d'interrogation.

Հարցանեմ, ցի va. demander, interroger, ques— — զումեքէ ի խաղաղութիւ luer qn.; — զողջունէ ուրուք demander des nouvelles de qn.; — զոք բանիւք բազմօք, faire à qn. un grand nombre de questions; — իՏեառնէ, consulter le Seigneur.

Հարցանող s. interrogateur, questionneur.

Հարցասէր a. qui aime à questionner, à apprendre, questionneur.

Հարցասիրութիւն s. esprit questionneur, envie de demander.

Հարցափորձ, ի s. interrogation, examen, interpellation, enquête; ի— մատնել՝ մուծանել, V. Հարցափորձեմ.

Հարցափորձեմ, եցի va. interroger, questionner, examiner, interpeller.

Հարցափորձութիւն V. Հարցափորձ.

Հարցաքննին լինիմ V. Հարցաքննեմ.

Հարցաքննեմ, եցի va. questionner, examiner.

Հարցաքննութիւն s. examen; interrogation.

Հարց եւ փորձ V. Հարցափորձ.

Հարց եւ քննին առնեմ va. examiner, faire une enquête.

Հարցկութիւն s. divination.

Հարցուած V. Հարցումն; —ս առնել՝ մատուցանել, adresser des questions, questionner.

Հարցութիւն s. divination; demande.

Հարցուկ, ցկաց s. devin, devineresse; pythonisse.

Հարցումն s. demande, interrogation, question.

Հարցուփորձ, Հարցփորձ V. Հարցափորձ.

Հարցք, ցից sm. demande, question.

Հարօրանամ, ացայ vn. s'abattre sur une prairie, sur le gazon (en parlant des oiseaux).

Հաց, ից s. pain; pain, nourriture; dîner, repas, table; օթեկ՝ թարմ՝ կակուղ՝ սպիտակ՝ սեաւ ou թուխ՝ քաջեփ՝ կարծր՝ անեփ՝ ջերմ՝ տան՝ հացագործի —, pain rassis, frais, tendre, blanc, bis, bien cuit, dur, pas cuit, chaud, de ménage, de boulanger; միջուկ —ի, mie; կեղեւ —ի, croûte; կտոր —ի, un morceau de pain; շերտ —ի, une tartine; չոր — ուտել, manger du pain sec; — կտրել՝ բեկանել՝ բրդել, couper, rompre le pain, émietter du pain; — առաջաւորութեան՝ առաջադրութեան ou երեսաց, pains de proposition; — ի բերան վարձու գործել, servir pour son pain; արկանել —, servir, donner à manger; հաղորդիլ ընդ ումեք հացիւ, manger avec qn.; ի— կոչել զոք, inviter qn. à dîner; — մեծ գործել, donner un grand dîner; — կենաց՝ հրեշտակաց ou երկնաւոր —, le pain de vie, des anges, le pain céleste, l'eucharistie; — սգոյ՝ նեղութեան, pain de douleur, d'affliction; թանալ զհաց իւր արտասուօք, tremper son pain de ses larmes; — ունել, avoir du pain; առանց —ի լինել, être sans pain; քրտամբք երեսաց իւրոց գտանել զ— իւր, gagner son pain à la sueur de son front; — թրել՝ գործել, pétrir, faire le pain.

Հացաբաշխ a. qui distribue du pain.

Հացագործ V. Հացաբար.

Հացադեղ, ոյ s. bot. ammi.

Հացադիր s. panetière.

Հացաթան s. panade, soupe.

Հացալից a. plein de pain, qui a du pain en abondance, aisé.

Հացածառ s. jaquier, arbre à pain.

Հացակարօտ a. qui manque de pain.

Հացակից sm. commensal, convive; — լինել, prendre un repas ensemble, manger avec.

Հացանամ, ացայ vn. se convertir en pain, devenir comme du pain.

Հացանոց V. Հացարարոց.

Հացաշատ a. abondant en pain; qui fournit en abondance du blé.

Հացավաճառ, աց s. boulanger, celui qui vend du pain.

Հացարար, աց a. boulanger, qui fait du pain.

Հացարարոց, աց s. boulangerie; — զօրաց, manutention.

Հացարարութիւն s. boulangerie, confection du pain.

Հացաւէտ V. Հացաշատ.

Հացերէց, րիցու s. président du banquet des noces.

Հացեփեաց, փեցաց s. boulanger.

Հացընթրիք, րեաց s. repas.

Հացի, ցւոյ s. frêne.

Հացիկ, ցկան s. petit pain; petit morceau de pain.

Հացկատակ, աց a. parasite, écornifleur, piqueur d'assiettes, écumeur de marmite.

Հացկատակութիւն s. écornifflerie.

Հացկերոյթ, ութի. **Հացկերութիւն** sm. dîner, banquet, festin; կոչել ի հացկերոյթ, inviter à dîner, au banquet.

Հացկից V. **Հացակից**.

Հացհամեմ, ի s. fenugrec.

Հացմիջուկ s. mie de pain.

Հացուտ a. plein de frênes.

Հացտու, աց s. celui qui donne du pain, un dîner.

Հացքուլեփ, ի a. insatiable, glouton.

Հաւ, ուց s. oiseau; poule; coq; grand-père, aïeul; origine, principe, commencement; հաւն կըկըռայ, la poule glousse.

Հաւադէտ, դիտաց s. devin qui observe les oiseaux, augure; — լինել, observer les oiseaux pour en tirer des présages.

Հաւադիտութիւն s. action de tirer des présages du vol des oiseaux, augure.

Հաւաթաքոյց, ուց s. cachette.

Հաւալուսն, լուսնոյ s. pélican.

Հաւախօս, ի s. le chant du coq; fig. le moment où le coq chante, le point du jour; ի հաւախօսի, au chant du coq, au point du jour.

Հաւակ V. Սկիզբն et Պատ-ճառ.

Հաւակեր, ի s. nourriture des oiseaux; ի հաւակերս դնել, donner en pâture aux oiseaux de proie

Հաւահար առնեմ va. faire dévorer par les oiseaux de proie.

Հաւահմայ, ից s. devin qui prédit l'avenir en observant les oiseaux; — լինել, prédire l'avenir en observant les oiseaux, prendre les auspices au vol des oiseaux, consulter les augures.

Հաւահմայ V. **Հաւահմայք**.

Հաւահմայք, մայից. **Հաւահմայութիւն** sm. prédiction de l'avenir faite en observant les oiseaux, augure.

Հաւամրգի s. bruyère.

Հաւան a. consentant, persuadé, convaincu; — գտանիլ ընդ, consentir à; ի — ածել, V. Հաւանեցուցանեմ; ի — գալ, V. Հաւանիմ.

Հաւանագոյն a. vraisemblable.

Հաւանական a. probable, vraisemblable, plausible; — է, il est probable, չէ —, il n'est pas probable.

Հաւանականապէս adv. probablement; apparemment, vraisemblablement.

Հաւանականութիւն s. pro-

babilité, vraisemblance, plausibilité.

Հաւանելի V. Հաւանական.

Հաւանեմ, եցի va. V. Հաւանեցուցանեմ; vn. V. Հաւանիմ.

Հաւանեցուցանեմ, ուցի va. persuader, entraîner par la persuasion, convaincre, faire consentir.

Հաւանեցուցիչ a. persuasif, convaincant.

Հաւանընկերք sm. compagnons, couple.

Հաւանիմ, նեցայ vn. consentir, se persuader, se convaincre, être convaincu; acquiescer, se prêter, céder, accorder, approuver, accepter; չ—, ne pas consentir, désapprouver; որպէս հաւանեալ եմ, comme je suis persuadé, comme je crois.

Հաւանողական a. probable; persuasif; հաւանիմ, հաւանիմ ընդ այս, j'y consens, d'accord.

Հաւանոց, աց s. poulailler.

Հաւանութիւն s. persuasion; consentement, assentiment, acquiescement, approbation, sanction, adhésion, conviction, suffrage; միաշունչ՝ միաբան —ն, unanimement, de l'aveu de tous, de l'aveu de tout le monde, d'un commun aveu, de concert, de gré à gré; ի— ածել V. Հաւանեցուցանեմ; առանց քոյին —ն, sans votre consentement; ձեռն տալ —ն, donner son consentement, consentir; ի հասարակ —է, d'une commune voix; — գերել, consentir, demeurer d'accord.

Հաւապատիր s. hulotte.

Հաւասար, աց, ից a. égal, pareil, conforme; égal, uni, de niveau; s. copie, copie conforme, duplicata, double; pendant; adv. également, pareillement, de la même quantité; de la même manière; — լինել, égaler, aller de pair; զանձն — առնէր Աստուծոյ, il se faisait l'égal de Dieu; զօրութիւն եւ դաւ — են առաջի նորա, la force et l'artifice, tout lui est égal; — գտանիլ, égaler.

Հաւասարաբաշխ a. qui distribue également.

Հաւասարազօր a. égal en force, en puissance; isodynamique; équivalent, équipollent.

Հաւասարակից s. égal, compagnon, camarade.

Հաւասարակշիռ a. du même poids; qui est en équilibre; équivalent, égal; — լինել, contre-balancer, compenser; առաքինութիւնք նորա — ախտից են, ses vertus balancent ses vices.

Հաւասարակշռութիւն sm. équilibre.

Հաւասարակող, **Հաւասարակողմ**, **Հաւասարակողմեան** a. équilatéral.

Հաւասարանկիւն a. isogone.

Հաւասարաչափ a. équidistant.

Հաւասարաչափ a. qui est d'une mesure égale.

Հաւասարապատիւ V. Համապատիւ.

Հաւասարապէս adv. également.

Հաւասարասէր adj. juste, équitable.

Հաւասարասրուն, ից a. qui a les jambes égales, isocèle.

Հաւասարատիպ adj. conforme, égal.

Հաւասարեմ, եցի va. égaler, rendre égal; égaliser, niveler; égaler, comparer; contre-balancer; communiquer, faire participer; առաքինութիւնք նորա ախտիցն հաւասարեն, ses vertus balancent ses vices; vn. V. Հաւասարիմ.

Հաւասարեցուցանեմ V. Հաւասարեմ va.

Հաւասարիմ, րեցայ vn. égaler, être égal à, s'égaler, être ou devenir l'égal, aller de pair, se rendre égal; être comparé, se contre-balancer; communiquer, participer, avoir part.

Հաւասարորդ, աց a. participant, compagnon.

Հաւասարութիւն s. égalité, parité; comparaison; égalisation; participation, partage; accord, union; math. équation; գալ ի— ընդ, égaler.

Հաւաստաբանեմ, եցի va. raisonner.

Հաւաստապէս, Հաւաստեաւ adv. d'une manière certaine ou sûre, sûrement, certainement, positivement, avec fondement.

Հաւաստեմ, եցի va. prouver, démontrer, justifier, confirmer, assurer, certifier; approfondir.

Հաւաստի a. certain, sûr, vrai, avéré, convaincant, concluant, incontestable, positif; démonstratif, justificatif; — առնել, assurer, donner l'assurance, prouver; — գիտել, savoir positivement; — կորուստ, vraie perte; — իմն է զի, il est certain que; V. Հաւաստեաւ.

Հաւաստիք, տեաց s. assurance, certitude, source certaine; démonstration, preuve, témoignage, marque; — բարձր ակնածութեան, assurance de la haute considération; ընդունել զհաւաստիս մեծարանաց, recevoir l'assurance de ses sentiments distingués.

Հաւաստութիւն sm. assurance, certitude.

Հաւավաճառ, աց s. marchand de volaille.

Հաւատ, աց s. foi, croyance; confiance; fidélité, bonne foi; preuve, assurance; — տալ միմեանց, faire un contrat, contracter alliance, s'engager; դաւանութիւն հաւատոյ, la profession de foi; լոյս՝ ջահն հաւատոյ, les lumières, le flambeau de la foi; V. Հաւատք.

Հաւատադրժութիւն s. perfidie, parjure, mauvaise foi, infidélité.

Հաւատադրուժ a. perfide, infidèle; — խաբէութիւն, mauvaise foi; — լինել, violer, trahir sa foi, manquer à sa foi, manquer de foi.

Հաւատալի a. croyable; չ—իմն է, c'est incroyable, c'est à n'y pas croire.

Հաւատակից s. qui est de même croyance, coreligionnaire,

Հաւատակցութիւն s. avoir la même croyance.

Հաւատամ, տացի vn. croire, ajouter foi; fier, confier, remettre; — բոլորով սրտիւ, croire de tout son cœur; — ամենայն բանի ou * ամէն խօսքի —, croire à toute parole.

Հաւատամք s. le credo.

Հաւատարիմ, տարմի, մաց a. fidèle, loyal, affidé, sûr, digne de confiance; digne de foi, vrai, sûr, certain; — առնել, prouver, justifier, avérer, accréditer, donner créance, rendre croyable; — առնել զոք, assurer, faire croire; — լինել, être avéré, confirmé, se justifier; être confié; être cru; être adopté ou accepté; — կալ՝ մնալ, rester, demeurer fidèle à.

Հաւատարմաբար adv. fidèlement, avec fidélité.

Հաւատարմագոյն a. plus fidèle; adv. plus fidèlement.

Հաւատարմանամ, ացայ vn. être fidèle; être confirmé, se vérifier, se justifier; հաւատարմանայ լուրս, cette nouvelle s'accrédite, se confirme.

Հաւատարմացուցանեմ, ուցի va. rendre croyable, faire croire, faire accroire; accréditer, confirmer, justifier, prouver, assurer, établir.

Հաւատարմութիւն s. fidélité, loyauté; bonne foi, confiance; certitude, assurance.

Հաւատացեալ adj. fidèle, croyant; fidèle, loyal.

Հաւատացուցանեմ, ուցի va. faire croire, faire accroire, persuader, en imposer.

Հաւատաւոր, ւոց s. religieuse, nonne.

Հաւատափոխ a. qui change de croyance; — լինել, changer de foi, de croyance.

Հաւատափոխութիւն s. changement de croyance.

Հաւատոյ V. **Հաւատալի**.

Հաւատք, տոց sm. foi, croyance; քրիստոնէական —, la religion chrétienne; հաւատս ունել յոք, avoir foi en; հաւատս ընծայել, prêter ou ajouter foi, donner croyance; գալ՝ դառնալ ի հաւատս, se convertir; ածել՝ ածել ի հաւատս, convertir; մասունք՝ սահմանք հաւատոց, article de foi; հաւատս ինքքս բերել, հաւատս բերել, croire, donner créance; * — օրէնք չունենալ, n'avoir ni foi ni loi; անցանէ քան հաւատս, c'est incroyable; անխտիր ի հաւատս, indifférent en matière de religion; հաստատուն լինել ի հաւատս, être ferme dans sa foi; ունել հաւատս, avoir la foi; դաւանել զհաւատս, confesser la foi; գայթ իգայթի՝ կենդանի՝ անյողդողդ ou հաստատուն՝ մեռեալ —, foi chancelante, vive, inébranlable, morte.

Հաւաքք V. Ժողովք s. assortiment.

Հաւաքաբար adv. collectivement.

Հաւաքաբան, ից s. celui qui fait un syllogisme.

Հաւաքաբանական a. syllogistique.

Հաւաքաբանեմ, եցի vn. faire un syllogisme.

Հաւաքաբանութիւն s. syllogisme.

Հաւաքածոյք s. collection, recueil.

Հաւաքական a. collectif.

Հաւաքեմ, եցի va. ramasser, rassembler, réunir; cueillir, recueillir; conclure, induire, tirer la conséquence d'un raisonnement; assortir.

Հաւաքիչ, **Հաւաքող** s. celui qui rassemble, qui recueille, collecteur.

Հաւաքումն s. collection, recueil; rassemblement, réunion; raisonnement, argument.

Հաւիկ s. petit oiseau, poussin.

Հաւկթաձեւ V. Ձուաձեւ.

Հաւկիթ V. Ձու.

Հաւձագ, ուց s. poussin.

Հաւնոց, **Հաւատուն** s. poulailler.

Հաւորս, աց s. oiseleur; oiseau de proie.

Հաւորսութիւն s. oisellerie.

Հաւպատիր V. Հաւապատիր.

* **Հաւտամ** V. Հաւատամ.

Հաւտացնեմ V. Հաւատացուցանեմ.

Հաւքաշ s. fourchette de volaille.

Հաւփալ V. Հոփալ.

Հափափիեմ V. Առեւանգեմ.

Հեբրայական, etc. V. Եբրայական, etc.

Հեգ, ից s. syllabe.

Հեգեմ, եցի va. épeler, syllaber.

Հեգմնայ, ից s. syllabe.

Հեգնաբանեմ, եցի va. parler avec ironie, se moquer.

Հեգնաբանութիւն s. parole ironique, ironie, persiflage, raillerie.

Հեգնաբար adv. ironiquement.

Հեգնական a. ironique, sarcastique, dérisoire.

Հեգնեմ, եցի va. persifler, se moquer ou rire de.

Հեգնութիւն s. ironie, sarcasme, brocard, dérision.

Հեգնօրէն adv. ironiquement, d'un ton ironique.

Հեզ, ոց a. doux, affable, bénin.

Հեզաբան լինիմ vn. parler doucement.

Հեզաբար adv. avec douceur, avec mansuétude.

Հեզաբարոյ a. doux de caractère, de mœurs douces.

Հեզագնաց a. qui marche avec douceur.

Հեզահամբոյր adj. doux. affable.

Հեզահոգի, **Հեզամիտ** a. qui a l'esprit doux, qui a des sentiments pleins de douceur, affable.

Հեզանք V. Հեզութիւն.

Հեզասահ a. qui coule doucement, paisible, dormant.

Հեզացուցանեմ, ուցի va. rendre doux, affable.

Հեզիկ adv. doucement, tout doucement; a. V. Հեզ.

Հեզութիւն s. mansuétude, douceur, affabilité.

Հեթանոս, աց sm. païen, gentil.

Հեթանոսաբար adv. comme un païen, en païen.

Հեթանոսական a. païen.

Հեթանոսակիր a. propre aux païens.

Հեթանոսամիտ adj. qui a l'esprit, les idées d'un païen.

Հեթանոսանամ, ացայ vn. devenir païen.

Հեթանոսացուցանեմ, ուցի va. rendre païen.

Հեթանոսութիւն s. gentilité, paganisme.

Հեթանոսօրէն adv. en païen; a. païen.

Հեթեթանք V. Հայթայթանք.

Հելլեն, աց s. Hellène, Grec; a. grec, grecque.

Հելլենաբանութիւն s. hellénisme.

Հելլենագէտ s. helléniste.

Հելլենական, աց a. hellénique, grec.

Հելլենասէր a. philhellène.

Հելլենասիրութիւն s. philhellénisme.

Հելլենացի V. Հելլեն; — լեզու, la langue grecque; — գրել՝ խօսել, écrire en grec, parler le grec.

Հեծ V. Հեծութիւն.

Հեծան, աց s. poutre, solive.

Հեծանակ s. soliveau.

Հեծանահերձ a. qui fend, qui coupe des solives.

Հեծանաձգութիւնք s. charpente, lambrissage.

Հեծանելիք, լեաց s. monture, véhicule.

Հեծանիմ, հեծայ vn. monter; — յէշ՝ ի ձի՝ ի կառս, monter à âne, à cheval, en voiture ou sur un char; անհամետ —, monter à poil, sans selle; fig. յաւար —, piller, saccager; զհետ —, poursuivre, se mettre à la poursuite; յորս —, aller à la chasse, chasser.

Հեծանոց, աց s. van; fauchet.

Հեծեալ, ծելոց s. homme à cheval, cavalier.

Հեծելագունդ, գնդի s. cavalerie.

Հեծելազօր, ու, աց s. cavalerie; cavalier.

Հեծելախումբ, խմբի s. cavalerie.

Հեծելապետ, աց s. chef de cavalerie.

Հեծելութիւն s. équitation; cavalcade.

Հեծեծանք s. gémissement profond.

Հեծեծելի a. déplorable, lamentable.

Հեծեծեմ, եցի vn. gémir profondément; V. Հեծեմ.

Հեծեծութիւն V. Հեծեծանք.

Հեծեմ, եցի vn. gémir, se lamenter.

Հեծկամ V. **Հեծկլտամ.**

Հեծկլտամ, ացի vn. avoir le hoquet.

Հեծկլտանք, նաց s. hoquet.

***Հեծկլտուք** s. hoquet.

***Հեծնամ, Հեծնեմ** V. **Հեծանիմ.**

Հեծութիւն s. gémissement, plainte, lamentation.

Հեծուցանեմ, ուցի va. faire monter; ի ձի —, faire monter à cheval.

Հեկեկամ, ացի vn. sangloter, pousser des sanglots.

Հեկեկանք, նաց s. sanglots; V. **Հատկլիմ.**

Հեկեկեմ V. **Հեկեկամ.**

Հեղանիմ, հեղայ vn. se verser, se répandre.

Հեղանիւթ, ոյ sm. fluide; ելեկտրական —, fluide électrique.

Հեղգ, ագ adj. paresseux, fainéant, nonchalant, lent.

Հեղգագնաց a. qui marche lentement.

Հեղգալուր a. lent à entendre, à écouter.

Հեղգամ, ացի vn. être paresseux, nonchalant.

Հեղգանք V. **Հեղգութիւն.**

Հեղգասիրտ a. pesant de cœur, cœur tardif; — ի հաւատալ, cœur tardif à croire.

Հեղգացուցանեմ, ուցի va. rendre paresseux, nonchalant.

Հեղգութիւն s. paresse, nonchalance, lenteur.

Հեղեղ, ագ s. torrent; inondation; — ջուրց, le déluge; — մարդկան, torrent de la foule, affluence; հոսել զարտասուս իբրեւ զ—, faire couler les larmes comme un torrent; հեղեղս արտասուաց իջուցանել, verser un torrent de larmes.

Հեղեղաբար adv. comme un torrent, par torrents.

Հեղեղամած a. inondé.

Հեղեղապատ a. qui punit avec le torrent.

Հեղեղատ, ից, ագ s. torrent, ravine, ravin.

Հեղեղատեմ, Հեղեղեմ, եցի va. inonder, submerger, couvrir d'eau.

Հեղինակ V. **Առաջնորդ, Գտակ, Մատենագիր.**

***Հեղինակութիւն** s. autorité.

Հեղձական adj. suffocant, étouffant.

Հեղձամահ լինիմ vn. être suffoqué, étouffé, étranglé.

Հեղձամղձուկ a. étouffé, suffoqué, oppressé; étouffant, suffocant; — ջերմութիւն՝ հազ, chaleur, une toux suffocante; — ի վշտացն, accablé de douleur; — արտասուք, pleurs étouffés; — լինէր սիրտ նորա, son cœur était serré; — առնել, étouffer, oppresser; — ձայնիւ, d'une voix étouffée.

Հեղձանախանձ adj. très-jaloux, qui meurt d'envie.

Հեղձանեմ V. **Հեղձուցանեմ.**

Հեղձանիմ, Հեղձնում ou **Հեղձում**, ձայ vn. étouffer, suffoquer, être suffoqué.

Հեղձումն s. étouffement, suffocation.

Հեղձուցանեմ, ուցի va. étouffer, suffoquer.

Հեղձուցեալ, Հեղձուցիկ a. étouffé, suffoqué; հեղձուցիկ առնել՝ լինել V. Հեղձուցանեմ, Հեղձանիմ.

Հեղձուցիչ a. étouffant, suffocant.

Հեղոյս V. Թեւեռ.

Հեղուկ, ի a. s. liquide.

Հեղուկաչափ, ի sm. aréomètre.

Հեղում, ղի va. verser, répandre, épancher; արտասուս —, verser, répandre des larmes; — զարիւն իւր, verser son sang; — զանձն առաջի Տեառն, répandre son âme en présence du Seigneur; — զսիրտ իւր առաջի ուրուք, répandre son cœur en la présence de qn.; lui épancher son cœur; — զբարկութիւն՝ զսրտմտութիւն իւր ի վերայ ուրուք, verser, répandre sa colère, sa fureur sur qn.

Հեղում, հեղայ vn. se verser, se répandre; fondre, se jeter sur.

Հեղումն s. action de verser, de répandre, effusion, épanchement.

Հեղուսեմ V. Թեւեռեմ.

Հեծուկք s. dépit; հեծուկս առնել, faire qch. en dépit de qn., le faire bisquer; իբրեւ ամեք հեծուկս առնելոյ, en dépit de qn., pour le faire bisquer.

Հենգն s. moquerie; raillerie, ironie, dérision; dépit, rivalité, lutte; ընդ — եղանել, ի — արկանել, se moquer, tourner en ridicule, railler; կալ ի հենգնի ou ի հենգնում, faire en dépit de qn., s'opposer, disputer, rivaliser, s'efforcer de; ընդ հենգս, ընդ հենգն adv. ironiquement, d'un ton ironique, par dérision, avec insulte; contre, en dépit de, au mépris de.

Հենգնական V. Հեգնական.

Հենգնեմ V. Հեգնեմ.

Հենում, նի va. tisser, ourdir, faire sur le métier.

Հեշմակապաշտ a. idolâtre.

Հեշտ, ից a. aisé, commode, facile; voluptueux, délicieux; s. aise, commodité, facilité; plaisir, agrément, gré; — ցանկութիւն, volupté; — պաշտօն, service volontaire; ըստ հեշտի adv. à volonté, à gré; ըստ իւրեանց հեշտի, à leur gré, à leur aise.

Հեշտաբար adv. aisément, commodément, avec plaisir.

Հեշտալի, Հեշտալիր, Հեշտալից a. délicieux, délectable, doux; voluptueux.

Հեշտախտութիւն sm. vie molle, volupté, plaisirs.

Հեշտախօս a. qui parle, qui chante d'une manière délicieuse, doux, agréable.

Հեշտածին a. qui naît aisément.

Հեշտական a. aisé; délicieux; — է, il est aisé de.

Հեշտականութիւն s. plaisir; volupté.

Հեշտակեցութիւն sm. aise,

aisance, bien-être; vie voluptueuse.

Հեշտանամ, ացայ vn. se réjouir, se délecter, goûter du plaisir, prendre plaisir à; mener une vie voluptueuse, vivre dans la mollesse et les délices.

Հեշտանք V. Հեշտութիւն.

Հեշտաշունչ a. qui souffle d'une manière agréable, doux, délicieux.

Հեշտապաշտօնեայ, նէից s. fonctionnaire dévoué, affidé.

Հեշտասէր a. qui aime les plaisirs, voluptueux.

Հեշտախրութիւն s. goût du plaisir, volupté.

Հեշտասուն V. Փափկասուն.

Հեշտացուցանեմ, ուցի va. faciliter, rendre aisé; réjouir, charmer.

Հեշտեաւ adv. aisément, à l'aise, commodément, facilement.

Հեշտընկալ a. facile à comprendre, facile; commode.

Հեշտին a, aisé, commode, agréable.

Հեշտուն a. aisé, facile.

Հեշտիւ V. Հեշտեաւ.

Հեշտութիւն s. aise, commodité; volupté; délicès, délectation, plaisir; ամօթապարտ —, plaisirs honteux.

Հեռ, իւ s. discorde, division, dispute; haine, ressentiment, rancune; a. disputeur; rancunier.

Հեռաբնակ a. qui demeure loin, éloigné, lointain.

Հեռագիր, գրաց sm. télégraphe.

Հեռագնաց a. loin pour aller, éloigné.

Հեռագոյն a. plus loin; adv. loin, au loin.

Հեռագրական a. télégraphique.

Հեռագրատուն, տան s. télégraphe, bureau de télégraphe.

Հեռագրեմ, եցի va. télégraphier.

Հեռագրութիւն s. télégraphie.

Հեռադէտ, դիտաց s. télescope, longue-vue.

Հեռադիտական a. télescopique.

Հեռակայութիւն, **Հեռակացութիւն** s. distance.

Հեռակէտ, կէտի s. — երկրի, apogée; — արեգական, aphélie; fig. apogée.

Հեռաձիգ V. Հեռաւոր.

Հեռամ, ռացի va. disputer, quereller; avoir de la haine contre qn.; lui garder rancune.

Հեռանամ, ացայ vn. s'éloigner, s'écarter; s'absenter.

Հեռաստան, ի a. lointain, distant, éloigné; s. lointain, bien éloigné, distance; ի հեռաստանէ adv. de loin, d'assez loin.

Հեռաստանեայ, եայց a. lointain, éloigné.

Հեռատես a. presbyte.

Հեռատեսութիւն s. presbytisme, vue longue.

Հեռարձակ V. Հեռաստան.

Հեռացումն s. éloignement.

Հեռացուցանեմ, ուցի va. éloigner, écarter.

Հեռաւոր, աց a. lointain, éloigné, distant.

Հեռաւորութիւն s. éloignement, distance; absence.

Հեռի a. lointain, distant; adv. loin; — առնել, éloigner, écarter, détourner; — ունել, tenir à distance; — ունել զանձն յիմեքէ, éviter qch., s'abstenir.

Հեռուստ, ի հեռուստ a. loin; adv. de loin.

Հեսկ V. Կեմ.

Հեստ, ի a. désobéissant, insubordonné, récalcitrant, indocile, mutin, rétif; V. Հեստանք.

Հեստանք V. Հեստութիւն.

Հեստեմ, եցի. **Հեստիմ**, տեցայ vn. être désobéissant, récalcitrant, ne pas obéir, désobéir, se mutiner, se révolter, résister.

Հեստութիւն sm. désobéissance, insubordination, mutinerie, résistance, révolte.

Հետ, ոց sm. trace, piste; trace, vestige, indice; — անուոյ, ornière; *avec; հետր գնաց, il est allé avec lui; հետս եկուր, venez avec moi; հետդ գնաց, il est parti avec vous; V. Զհետ; զհետ գնալ օրինակի ուրուք, suivre l'exemple de qn.; ընդունայն զհետ եղեն, ont tenté vainement; զհետ ընթանալ ուրուք, courir sur les traces de qn.

Հետագայ, ից a. suivant, subséquent.

Հետազօտեմ, եցի va. chercher la trace, chercher avec soin, avec curiosité, rechercher, dépister, s'enquérir, scruter, examiner, étudier; — զպատճառս, chercher les causes, remonter aux causes; խորազնին —, approfondir.

Հետազօտիչ s. investigateur, scrutateur.

Հետազօտութիւն s. investigation, recherche, observation; curiosité.

Հետախաղաղ առնեմ* ծածկեմ va. faire disparaître, cacher; — կորնչել յամպս, se perdre dans les nues.

Հետախոյզ, ուզից a. qui suit à la piste; investigateur; espion; curieux.

Հետակորոյս առնեմ va. faire perdre les traces, faire disparaître; — լինել, se perdre, disparaître.

Հետահան, աց a. qui suit à la piste, investigateur; s. ichneumon.

Հետամուտ, մտից a. qui poursuit, poursuivant; aspirant; candidat, compétent, concurrent; rival, émule; empressé; — լինել, courir après, poursuivre, poursuivre vivement, donner la chasse à qn., le serrer de près; concourir, aspirer à, désirer, tendre à, chercher à atteindre; — լինել թշնամւոյ, poursuivre l'ennemi.

Հետամտեմ, եցի vn. poursuivre, courir après; suivre, accompagner; concourir

Հետամտութիւն s. poursuite, recherche; compétence, concurr∘nce. rivalité.

Հետայոյզ V. **Հետախոյզ**.

Հետամուտ լինիմ vn. aller à la nourɾuite, à la recherche, poursuivre.

Հետաքննեմ V. **Հետաքննին**.

Հետաքննութիւն s. curiosité.

Հետաքնին a. curieux; — լինել, être curieux, chercher avec curiosité.

Հետաքրքիր a. curieux; — լինել, être curieux, faire le curieux.

Հետաքրքրաբար adv. curieusement, avec curiosité, d'un air curieux.

Հետաքրքրական a. curieux; *— բան էր, c'était quelque chose de curieux.

Հետաքրքրութիւն s. curiosité; *—ը բերել՝ շարժել, piquer, exciter la —.

Հետեւաբանութիւն s. syllogisme.

Հետեւաբար adv. conséquemment, par conséquent.

Հետեւակ, աց a. qui va à pied; fig. banal, trivial, commun, ordinaire; s. fantassin, piéton; —կրթութիւն, exercice pédestre; — անդրի՝ արձան, statue pédestre; —բանք, banalité; — գովութիւնք, louanges banales; —ս խօսել, dire des banalités; իհետեւակուց adv. à pied.

Հետեւակագնաց, ից a. qui va à pied.

Հետեւակագունդ, գնդի.

Հետեւակազօր, ու s. infanterie.

Հետեւակախումբ ou — զօրք s. infanterie.

Հետեւակամարտ, ից a. qui combat à pied.

Հետեւակամարտութիւն sm. combat d'infanterie.

Հետեւակեմ, եցի vn. marcher à pied.

Հետեւակութիւն s. trivialité, banalité.

Հետեւակուց V. **Հետեւակ**.

Հետեւանամ V. **Հետեւիմ**.

Հետեւանք, նաց s. conséquence, suite; ծանր լինելն — գործոյս, cette affaire aura des suites graves; —նս հանել, tirer, déduire une conséquence.

Հետեւապէս V. **Հետեւաբար**.

Հետեւեցուցանեմ, ուցի va. faire suivre; induire, conclure, inférer, tirer une conséquence.

Հետեւիմ, եցայ vn. suivre, accompagner; suivre, marcher sur les traces de qn., imiter; s'ensuivre, résulter, dériver; — շաւղաց ուրուք, suivre qn.; — իմօտոյ, suivre de près; հետեւի զի, il s'ensuit que.

Հետեւող s. celui qui suit, imitateur; — լինել՝ գտանիլ, suivre, imiter.

Հետեւողութիւն s. conséquence, suite; conclusion, imitation.

Հետեւորդ a. s. conséquent.

Հետեւութիւն, **Հետեւումն** V. **Հետեւողութիւն**.

***Հետեւցնեմ** V. **Հետեւեցուցանեմ**.

Հետ զհետէ adv. successivement, tour à tour, consécutivement, au fur et à mesure.

Հետէ prép. depuis, dès; յայնմ ժամանակէ —, depuis ce temps; յայնմ —, dès lors, depuis cette époque; յայսմ — եւ անդր, յայնմ — եւ այսր, depuis ce temps, depuis ce temps-là, dorénavant; յայգուէ —, depuis le matin; յայսմ —, désormais, dorénavant, dès à présent; իսկզբանէ —, depuis le commencement; յայսմ — եւ առ յապա, dorénavant; ի բազմաց —, depuis longtemps, de longue main; ի տասն ամաց —, depuis dix ans, il y a dix ans.

Հետ ընդ հետ V. Եղ ընդ հետ.

Հետի, տւոյ, ւոյ a. qui va à pied; — ou ի — adv. à pied; — ընթանալ, courir à pied.

Հետիոտ, Հետիոտից, Հետիոտս, ի Հետիոտս adv. à pied; — գնալ՝ ընթանալ, aller, marcher —.

Հետոյ V. Հետ.

Հեր, աց, ոց s. cheveu; poil; հերք, cheveux, chevelure; փոքրել՝ հատանել՝ կտրել զհերս, couper les cheveux; խոպոպել՝ գանգրել, boucler, friser les cheveux; բարձրանալ դիզանին հերք զգլխով, les cheveux se dressent sur la tête; հերքն բարձրանալ իվեր դիզացեալ, ses cheveux hérissés; V. Մազ.

Հերա, այ ou այի s. Junon.

Հերաբուղխ a. qui fait pousser les cheveux.

Հերաթափ a. dépilatif, dépilatoire; dépilé.

Հերաթափութիւն s. alopécie; dépilation.

Հերակլեան a. d'Hercule, herculéen; — արձանք, les colonnes d'Hercule.

Հերակտրութիւն s. action de couper les cheveux, tonsure.

Հերապանծ a. qui a une superbe chevelure, chevelu; fig. feuillu, touffu.

Հերատ a. dépilé, chauve.

Հերատուկ a. mégère, coquine, drôlesse.

Հերաբաշխ a. échevelé; adv. les cheveux épars.

Հերաւոր, աց a. qui a des cheveux, chevelu.

Հերձուածող, աց, ից s. hérétique.

Հերձուածողք, ացց, ոց s. les hérétiques.

Հերձուածողապետ, աց sm. hérésiarque.

Հերձուածողութիւն, Հերձուածութիւն, Հերձութիւն s. hérésie.

Հերետիկոս, աց sm. hérétique.

Հերետիկոսական a. hérétique.

Հերետիկոսապետ, աց s. hérésiarque.

Հերետիկոսութիւն sm. hérésie.

Հերիւն, բուն ou բևուն sm. alène; poinçon.

Հերիք a. suffisant; capable; — է, il suffit, c'est assez; չէ —, ce n'est pas assez, ce n'est pas

suffisant ; — համարիլ, trouver assez ; se contenter.

Հերիքանալ, ացայ vn. suffire, être suffisant.

Հերկ, ի s. labour, labourage. — ու հերկն հարկանել, labourer.

Հերկագործ, աց s. laboureur.

Հերկագործեմ V. Հերկեմ.

Հերկագործութիւն V. Հերկ.

Հերկահար, Հերկարար, աց s. laboureur.

Հերկելի adj. labourable, arable.

Հերկեմ, եցի va. labourer, défricher.

Հերձ a. fendu.

Հերձաթեւ a. qui a les ailes fendues.

Հերձակ, աց s. trait, flèche.

Հերձանեմ, ձի. Հերձեմ, ձեցի va. fendre ; déchirer ; crever, faire crever, faire éclater ; disséquer, anatomiser ; diviser, faire une scission ; désunir ; — զմորթ մարմնոյ, gercer ; — զապակիս, fêler ; — զծովս զծով, fendre, siller la mer.

Հերձատող V. Հերձող.

Հերձատեմ, եցի va. fendre, fendiller, couper, déchirer, gercer, crevasser.

Հերձաքար, ի s. schiste.

Հերձի, ձւոյ, ձեաց s. lentisque.

Հերձանիմ, ձայ vn. se fendre, crever ; se déchirer.

Հերձող a. qui fend ; s. ou — ատամն, incisif.

Հերձուած, ոյ s. fendu, fêlé.

Հերձուածեմ V. Հերձուածեմ.

Հերձուած, ոյ s. scission, division, dissidence, faction ; schisme ; — առնել, faire une scission, faire scission ; — անկեալ էր ի մէջ նոցա, ils étaient divisés ; եղեւ — ի մէջ ժողովրդեանն վասն նորա, il y eut discussion dans le peuple à cause de lui ; էին —ք ի մէջ նոցա, il y avait division entre eux ; դարձեալ — լինէր ի մէջ Հրէից, il s'éleva une nouvelle dissension parmi les Juifs.

Հերձուածական a. schismatique.

Հերձուածապետ, աց s. chef d'un schisme.

Հերձուածիմ, եցայ vn. se diviser, se séparer.

Հերձուածող, աց s. dissident, schismatique.

Հերձուածողական a. schismatique.

Հերձուածողութիւն ; Հերձուածութիւն s. schisme.

Հերձունք V. Հերձուածեմ.

Հերձուած V. Հերձուած.

Հերմէս, մեսի ou մեայ sm. Mercure.

Հերու adv. l'année dernière, l'an passé, l'année passée ; ի հերունէ հետէ, depuis l'année dernière.

Հերքեմ, եցի va. réfuter, rejeter, réprouver ; ի բաց —, rejeter, condamner.

Հերքումն s. réfutation.

Հեց ou հեծ s. tour ; jante de roue.

* Հեւամ V. Թամեմ.

Հեփեստոս, ի ou տեայ sm. Vulcain.

Հզօր, աց a. fort, puissant, vigoureux; puissant, efficace; — Թեւարկու, protecteur puissant, déclaré; — զօրուԹեամբ, très-puissant, vaillant.

Հզօրագին V. Հզօր.

Հզօրագոյնս adv. fort, fortement, puissamment, vigoureusement.

Հզօրանամ, ացայ vn. être, devenir fort, puissant, se rendre puissant, se fortifier.

Հզօրապէս V. Հզօրագոյնս.

Հզօրացուցանեմ, ուցի va. rendre fort, puissant, fortifier.

Հզօրեղ, աց a. fort, robuste.

Հզօրեղապէս V. Հզօրագոյնս.

Հզօրիչ a. qui rend fort, puissant, fortifiant.

ՀզօրուԹիւն s. force, puissance.

Հէն, հինից s. maraudeur, brigand; — ծովու, pirate, corsaire, écumeur de mer.

Հէք, հիքի, քաց a. malheureux, misérable, pitoyable; — պատանեակ, ô malheureux jeune homme.

Հիահրաշ a. merveilleux, admirable, surprenant, étonnant, ravissant.

Հիանալի a. admirable, étonnant, surprenant.

Հիանամ, ացայ vn. admirer, s'étonner, s'émerveiller, être surpris, s'extasier, être frappé d'admiration, admirer, regarder avec admiration, [illegible] des nues; հիացեալ [illegible]նամ, je suis ravi d'admiration, je ne suis plus maître de [illegible] admiration.

Հիանշմար a. admirable à voir, charmant, surprenant.

Հիասքանչ a. ravi d'admiration.

Հիացական a. admiratif, extatique.

ՀիացուԹիւն V. Հիացումն.

Հիացումն s. admiration, surprise, étonnement, extase; — ածել, ի— ածել, remplir d'étonnement, d'admiration, ravir d'admiration, charmer; լինել ի—, être ou faire l'admiration de; աստուածահրաշ —, ravissement divin; — է մտաց լսել, on est étonné d'entendre; ի— իրիք կարգել զիմն, faire d'une chose la merveille, l'admiration de.

Հիացուցանեմ, ուցի va. étonner, ravir, surprendre, frapper d'étonnement.

Հիբրար V. Որպէս.

Հիդրա, այ ou այի s. hydre.

Հիզան, Հիկէն V. Որպէս.

Հիղ V. Հիւղ.

Հի՞մ adv. pourquoi? pour quelle raison? հի՞մ տրտմիս, pourquoi vous chagrinez-vous?

Հիմէն, մենի, նաւ ou նեա s. mine (mesure); hymen, hyménée.

Հիմն, մանց s. fondement; base; fond; fondation; — ի վեր, de fond en comble; — ի վեր առնել՝ տապալել՝ կործանել ou

քանդել, détruire ou renverser de fond en comble, détruire jusque dans les fondements, renverser; հիմնովին կործանիլ, être renversé de fond en comble; — իսպառ, jusque dans ses fondements, jusqu'aux fondements; — ou հիմունս արկանել, jeter les fondements, fonder; ի վերայ հաստատուն հիման, sur des fonds solides; — լինել իրիք, être le fondement de; — աղանայի, base salifiable.

Հիմնադիր, դրաց s. fondateur.

Հիմնադրեմ, եցի va. fonder, poser les fondements.

Հիմնադրութիւն V. Հիմնարկութիւն.

Հիմնական a. fondamental.

Հիմնայատակ առնեմ va. raser, raser jusqu'aux fondements, abattre à rase terre.

Հիմնանամ, ացայ vn. se fonder, s'établir.

Հիմնապէս adv. fondamentalement, à fond.

Հիմնարկ V. Հիմնարկու.

Հիմնարկեմ, եցի va. fonder, jeter les fondements.

Հիմնարկու, աց s. fondateur.

Հիմնարկութիւն sm. fondation; établissement, institution.

Հիմնացուցանեմ, Հիմնաւորեմ V. Հիմնեմ.

Հիմնափոր a. qui mine, qui creuse le fondement.

Հիմնեմ, եցի va. fonder, établir.

Հիմնեցուցանեմ V. Հիմնեմ.

Հիմնովին adv. à fond; — գիտել՝ ուսանել, savoir, apprendre —.

Հին, հնոց a. vieil, vieux, usé; ancien, antique; հինք, les anciens; ի հնումն, anciennement.

Հինաբար adv. comme un maraudeur.

Հինածաղիկ, ղկան s. balsamine.

Հինայ s. henné.

Հինահար, աց s. maraudeur, brigand; — առնել, marauder, brigander, dévaliser.

Հինաւուրց a. des temps anciens, vieux, vieil; անտառ — մայրեայ, forêt de cèdres antiques; — ատելութիւն, haine invétérée; Հինաւուրցն, l'Ancien des jours (Dieu).

Հինգ, հնգից a. cinq.

Հնգաղի s. pentacorde.

Հնգամեայ a. de cinq ans, âgé de cinq ans.

Հնգամեան, մենից a. quinquennal; V. Հնգամեայ.

Հնգամսեայ a. de cinq mois.

Հնգանկիւնի, նւոյ, նեաց a. pentagone.

Հնգետասան, etc. V. Հնգետասան, etc.

Հինգերորդ, աց adj. cinquième; adv. cinquièmement.

Հինգերորդեմ, եցի va. prélever le cinquième d'une chose, payer ou faire payer le cinquième du revenu.

Հինգականգնեայ, Հինգականգնեան a. haut de cinq coudées.

Հինգկնեմ, եցի va. répéter cinq fois, quintupler.

Հինգհազար, աց adj. cinq mille.

Հինգհազարերեան a. de cinq mille.

Հինգհարիւր, ոց adj. cinq cents.

Հինգհարիւրամեայ adj. de cinq cents ans.

Հինգհարիւրամենի a. âgé de cinq cents ans.

Հինգհարիւրերորդ, աց a. le cinq centième.

Հինգշաբաթ, ի. Հինգշաբաթի, Յուն s. jeudi; աւագ —, jeudi saint; գէր —, jeudi gras.

* Հինգշաբթի V. Հինգշաբաթի.

Հինգպատիկ a. quintuple; adv. au quintuple.

Հինգտերեւեան s. quintefeuille, potentille.

Հինգօրեայ a. de cinq jours.

Հինենայ, ի s. quinquina.

Հինինամ, ացի vn. haleter.

Հինինումն s. action de haleter.

Հինօրեայ, բէից a. vieux, vieil, ancien; — հիւանդութիւն, maladie chronique.

Հիպատ V. Հիւպատոս.

Հիռ գամ vn. tournoyer, faire un tour, tourner.

Հիր s. pourpre.

Հիրիկ s. iris.

Հիւանդ, աց a. malade, indisposé, souffrant; — լինել, être, tomber malade, faire une maladie; — եղէ, j'ai été malade; դարմանել՝ խնամել զ—, soigner un malade; լինի՛ ի մահ եւ լինել մահացու՝ կամ գաւոր —, être très-malade, dangereusement malade; *—ին քով կենալ, rester auprès d'un malade, garder un malade; *— ընել, rendre malade.

Հիւանդաբար adv. comme un malade.

Հիւանդագին a. malade, infirme, souffrant; adv. tout malade, d'un air malade.

Հիւանդամիտ, մտաց a. qui a l'esprit malade, dérangé.

Հիւանդանամ, ացայ vn. tomber malade, être malade, indisposé.

Հիւանդանոց, աց s. hôpital; infirmerie.

Հիւանդատես, աց s. qui visite le malade; — գալ, visiter, aller voir un malade.

Հիւանդապահ, աց s. garde-malade, infirmier.

Հիւանդացուցանեմ, ուցի va. rendre malade.

Հիւանդաքայլ a. qui marche comme un malade, à pas faibles, lents.

Հիւանդոտ a. maladif, infirme, valétudinaire, malingre.

Հիւանդութիւն s. maladie, mal, indisposition, infirmité; *— քաշել, faire une maladie; Թեթեւ՝ դժնդակ՝ վտանգաւոր՝ մահացու՝ ծանր —, maladie légère, fâcheuse, dangereuse, mortelle, grave; բժշկել ի հիւանդութենէ, guérir de sa maladie; *— մը առնուլ՝ վաստկ gagner, contracter un

adie; բժշկել զ—, guérir une maladie; անբուժելի — անբժշկելի, être atteint d'une maladie incurable; զայրացուցանել՝ մեղմացուցանել զ—, aigrir; adoucir une maladie; *—է ելանել, relever de maladie.

Հիւանդաքաղ a. convalescent.

Հիւանդաքաղութիւն s. convalescence.

Հիւթ, ոց s. humeur, matière; suc, jus; sève; ապակային —, humeur vitreuse.

Հիւթաբեր a. qui produit de l'humeur.

Հիւթական a. matériel, corporel.

Հիւթականութիւն s. matérialité.

Հիւթային V. Հիւթական.

Հիւթեղէն, ից s. chose matérielle, matière; a. matériel.

Հիւթաւոր V. Հիւթական.

Հիւթեղ, աց a. plein d'humeur, de suc, de jus.

Հիւթել, եցի va. composer de la matière.

Հիւլէ, ի s. atome, corpuscule.

Հիւծական, աց a. qui fait dépérir.

Հիւծանիմ, ծայ. Հիւծիմ, ծեցայ vn. dépérir, maigrir, devenir maigre, languir, se consumer; — լուսնի, déclin de la lune.

Հիւծեալ a. maigre, chétif.

Հիւծումն s. dépérissement, amaigrissement, marasme, consomption.

Հիւղ, ից s. chaumière; atome, corpuscule.

Հիւղակ, Հիւղէ V. Հիւղ.

Հիւղիկ s. chaumine.

Հիւպատ, ից V. Հիւպատոս.

Հիւպատք s. pl. les consuls.

Հիւպատոս, աց s. consul; առաջին —, premier consul.

Հիւպատոսական a. consulaire.

Հիւպատոսարան, աց s. consulat.

Հիւպատոսութիւն, Հիւպատութիւն s. consulat, dignité consulaire.

Հիւպերետ, ի s. serviteur; sous-diacre.

Հիւս, ոց, ից s. tissu; tresse, natte; tissure, entrelacement; — ձեան, avalanche.

Հիւսածոյ, ից a. tissu, tressé.

Հիւսակ, աց s. natte; tresse; — վարսից, — de cheveux.

Հիւսել, եցի va. tresser, natter, tisser, enlacer, entrelacer, tricoter; fig. composer, combiner.

Հիւսիչ s. tresseur.

Հիւսիս, ոյ, ի s. le nord, septentrion; aquilon, borée; bise, le vent du nord; գոռ ամեհի —, le fier aquilon.

Հիւսիսաբնակ a. qui habite au nord; septentrional; hyperboréen.

Հիւսիսային, ի s. aquilon.

Հիւսիսականն V. Հիւսիսային.

Հիւսիսակողմ sm. côté du nord, le nord; ի— քաղաքին, au nord de la ville.

Հիւսիսահողմ, ոյ s. aquilon.

Հիւսիսայգ s. aurore boréale.

Հիւսիսային a. boréal, septentrional, hyperboréen.

Հիւսիսի, սիսոյ V. Հիւսիս.

Հիւսկէն a. tissu, tressé, natté, tricoté; à jour; s. dentelle.

Հիւսն, սանց s. menuisier.

Հիւսնական a. de menuisier; — արուեստ, l'art du menuisier.

Հիւսնեմ, եցի va. menuiser, travailler en menuiserie, fabriquer.

Հիւսնոց, աց s. atelier de menuisier.

Հիւսնութիւն s. menuiserie.

Հիւսուած, ոյ sm. tissure, tissu; tresse, natte; texture, enlacement, entrelacement, composition.

Հիւսուածոյ V. Հիւսածոյ.

Հիւսում, սի V. Հիւսեմ.

Հիւսումն V. Հիւսուած.

Հիւր, ոց,ից s. hôte, celui qui reçoit l'hospitalité, étranger.

Հիւրաբար adv. comme un hôte.

Հիւրադաւ a. inhospitalier.

Հիւրամեծար a. qui honore les hôtes, hospitalier.

Հիւրամեծարութիւն s. accueil hospitalier, hospitalité.

Հիւրանամ, ացայ vn. arriver comme hôte chez qn., recevoir l'hospitalité.

Հիւրանոց, աց s. lieu où l'on reçoit les étrangers, hospice.

Հիւրասէր a. qui aime les hôtes, hospitalier.

Հիւրասիրութիւն s. hospitalité.

Հիւրատեաց, եցից s. inhospitalier.

Հիւրատեցութիւն s. inhospitalité.

Հիւրընկալ, աց a. qui reçoit les hôtes, hospitalier.

Հիւրընկալեմ, եցի vn. recevoir les hôtes, les étrangers, recevoir, accueillir.

Հիւրընկալութիւն s. hospitalité, accueil, réception.

Հիւրքոյթ, Հիւրոյք V. Կոչունք, Հիւրընկալութիւն.

Հիւրութիւն s. qualité d'hôte, d'étranger.

Հիւրուհի sf. hôtesse, étrangère.

Հիքութիւն sm. malheur, misère.

Հլու, աց. Հլուական a. docile, déférant, souple, pliant, flexible; — բնութիւն, humeur pliable.

Հլութիւն s. docilité, déférence, souplesse; ի— ածել, rendre docile.

Հծծանք, նաց s. chuchoterie, murmure.

Հծծեմ, եցի vn. chuchoter, murmurer; — ումեք յունկանէ ou յունկն, parler à qn. à l'oreille.

Հծծող s. chuchoteur.

Հմակեր, աց a. crudivore, omophage.

Հմակերութիւն s. omophagie.

Հմայական V. Դիւթական, Դիւթութիւն.

Հմայեակ, եկաց s. talisman, amulette.

Հմայեմ, եցի vn. deviner.

augurer, consulter les augures.

Հմայութիւն. Հմայք, յից s. divination, augure, présage, sortilége, charme; լուծան հմայք, le charme se rompit; հմայս հմայել, chercher un augure, charmer; չարագոյժ —, funeste présage.

Հմութիւն s. crudité.

Հմուտ, մտաց a. érudit, versé dans, docte, connaisseur, instruit, savant, entendu, praticien, expérimenté.

Հմտաբար adv. avec connaissance, savamment.

Հմտանամ, ացայ vn. s'instruire, s'informer, connaître, être versé dans, être exercé à.

Հմտութիւն sm. érudition, connaissance, savoir, expérience.

Հնագէտ, Հնագիտակ sm. antiquaire.

Հնագիտութիւն s. antiquité.

Հնագիր, գրի s. paléographe; auteur ancien.

Հնագրական a. paléographique.

Հնագրութիւն s. paléographie.

Հնազանդ, ից a. obéissant; — լինել, être obéissant, obéir; — առնել, réduire ou assujettir à l'obéissance; — առնել ընդ իւրեւ, se faire obéir, réduire à sa volonté.

Հնազանդեմ, եցի. Հնազանդեցուցանեմ, ուցի va. faire rentrer dans l'obéissance, réduire à l'obéissance, soumettre, plier, assujettir à l'obéissance.

Հնազանդիմ, դեցայ vn. obéir, se soumettre.

Հնազանդութիւն s. obéissance, soumission, assujettissement; ի— ածել, réduire à l'obéissance; ունել ի հնազանդութեան, retenir dans l'obéissance; գալ ի—, rentrer dans l'obéissance; կրաւորական՝ կոյր —, obéissance passive, aveugle.

Հնազանդօրէն adv. avec obéissance.

Հնաժողով s. chiffonnier.

Հնախոյզ, ուզից s. antiquaire.

Հնախօս, աց s. archéologue; a. archéologique.

Հնախօսական a. archéologique.

Հնախօսութիւն s. archéologie.

Հնական a. qui peut vieillir.

Հնակարկատ s. ravaudeur.

Հնամի a. vieux, ancien, antique, chronique.

Հնանամ, ացայ vn. vieillir, s'user; — ախտից, s'invétérer, devenir chronique, invétéré.

Հնասէր a. qui aime l'antiquité, les antiquités.

Հնավաճառ, աց s. fripier.

Հնար V. Հնարք; — է, il est possible; չիք —, ce n'est pas possible, c'en est fait; որքան — է, autant qu'il est possible, autant qu'on le peut; որչափ ինչ — էր, autant qu'il était possible, autant qu'il se pouvait; — էր նմա, il lui était possible, il était en état.

Հնարագէտ a. industrieux, adroit, habile, ingénieux.

Հնարագիտութիւն s. habileté, adresse, esprit inventif, dextérité; invention, industrie, art; չարարուեստ —, machination, machine, intrigue.

Հնարագիւտ a. inventeur, inventif, ingénieux; — լինել, inventer.

Հնարակերտ adj. possible, faisable.

Հնարացոյց a. qui montre le moyen pour faire qch.

Հնարաւոր, աց a. possible, faisable; V. Հնարագէտ.

Հնարաւորեմ, եցի. Հնարաւորիմ, րեցայ vn. s'ingénier, inventer, trouver un moyen; un expédient, s'aviser d'un moyen, tâcher, faire son possible.

Հնարաւորութիւն s. possibilité; invention, moyen, expédient.

Հնարեմ, եցի. Հնարիմ, րեցայ vn. s'ingénier, inventer, trouver un moyen, s'aviser de, forger; trouver; tâcher, s'efforcer, s'étudier, chercher à; V. Հնարք.

Հնարիմաց, ից a. artificieux, fin, rusé.

Հնարիմացութիւն s. artifice, finesse, détour, adresse.

Հնարին a. possible.

Հնարողութիւն s. invention, art, industrie.

Հնարք, րից s. moyen, expédient, mesure, parti, remède, ressort, issue; industrie, invention, art; adresse, ruse, artifice, détours, menée, manége, intrigue, machine, entreprise; milieu, voie; rhét. enthymème; — պատերազմի, stratagème; զամենայն հնարս հնարել, faire tout au monde, tous ses efforts, ses derniers efforts, toutes les tentatives, toutes les démarches, se mettre en quatre, remuer ciel et terre, épuiser toutes sortes d'artifices, n'oublier rien; հնարս հնարել՝ խորհել՝ իմանալ, ի հընարս հայթայթանաց մտանել, prendre des moyens, des mesures, employer des moyens, s'aviser d'un bon expédient, s'ingénier; հնարիւք, հնարիւք իմն, par un moyen, artificieusement; հնարիւք իմն ուղղեցի, j'ai trouvé le moyen de rectifier; — հայթայթանաց, remède; որպիսի՛ հնարս եւ իմանայցէ ոք, de quelque détour que l'on se serve; խորամանկ՝ չարարուեստ՝ չարիմաց՝ ճարտարիմաց —, artifices, ruse, intrigues; բիւր ազգի ազգի հնարս հնարէր, usait de mille artifices.

Հնացեալ a. vieilli; — մոլորութիւն, erreur invétérée.

Հնացուցանեմ, ուցի va. vieillir, faire vieillir, rendre vieux.

Հնգագլխեան a. qui a cinq têtes; — գիրք Մովսեսի, Pentateuque.

Հնգալեզու a. pentaglotte.

Հնգահատոր a. en cinq volumes.

Հնգաձայն, ի s. quinte.

Հնգամատեան, ենից s. Pentateuque.

Հնգամարտիկ a. vainqueur au pentathle; — կռիւ, pentathle.

Հնգամիլիոն, ի s. quintillion.

Հնգաչափ s. pentamètre.

Հնգապատիկ a. quintuple; adv. au quintuple.

Հնգապատկեմ, եցի va. quintupler.

Հնգապետ, աց s. chef de cinq soldats.

Հնգաքաղաքք, քաց s. pentapole.

Հնգեակ V. Հինգ.

Հնգեկին V. Հնգապատիկ.

Հնգետասան, ից a. quinze; quinzième.

Հնգետասանամեայ, մէից. Հնգետասանամեան, մենից a. de quinze ans, âgé de quinze ans.

Հնգետասանանկիւն a. pentadécagone.

Հնգետասաներորդ, աց s. quinzième.

Հնգետասանեքին, եցունց s. a. tous les quinze.

Հնգերեակ, եկաց s. cinq.

Հնգեքեան, Հնգեքին, քեցունց s. a. tous les cinq.

Հնգիցս adv. cinq fois.

Հնդիկ, դկաց s. Indien; a. noir, nègre; — հաւ V. Հնդկահաւ; — ընկոյզ, noix muscade; — որդն, ver à soie; — փայտ սեւաթոյր, ébène; — եղէգն, bambou; գնալ ի Հնդիկս, aller aux Indes.

Հնդկա-եւրոպացի a. indo-européen.

Հնդկագերմանական, Հնդկագերմանիկ a. indo-germanique.

Հնդկաթզենի s. raquette.

Հնդկախոզ, աց s. babiroussa.

Հնդկահաւ, ու s. dinde, dindon; ձագ —ու, dindonneau; — գլգլայ, գլգլուն արձակէ, le dindon glougloute.

Հնդկային a. indien.

Հնդկանշի, նշւոյ s. cacaotier, cacaoyer.

Հնդկանուշ, նշոյ s. cacao.

Հնդկաստան, ի s. Inde.

Հնդկեղէգն s. bambou.

Հնդկերէն adv. en indien, en langue indienne; s. l'indien, la langue indienne.

Հնծան, Հնձան, աց s. pressoir; cuve du pressoir; — հարկանել, fouler la vendange, pressurer; դուռ —, barlong.

Հնձանակ, աց s. barlong.

Հնձանահար, աց s. fouleur, pressureur.

Հնձանահարութիւն s. pressurage.

Հնձանայարկ s. pressoir.

Հնձանապան s. Bacchus.

Հնձեմ, եցի va. moissonner; faucher; récolter.

Հնոտի, տւոյ, տեաց a. vieux, vieil, usé; —ք, vieillerie, antiquaille.

Հնոց, ի s. four, fournaise.

Հնոցիկ s. fourneau.

Հնութիւն s. vétusté; antiquité; ancienneté; antiquaille;

—ք Անւոյ, les antiquités d'Ani.

Հնչական a. retentissant, sonnant, sonore.

Հնչականութիւն s. sonorité.

Հնչեմ, եցի va. rendre un son, retentir, sonner, résonner; souffler; siffler; annoncér, publier; prononcer; ոչ բարւոք — ականջաց, blesser, choquer l'oreille.

Հնչեցուցանեմ, ուցի va. faire retentir, sonner; annoncer, publier; — զփող V. Փող.

Հնչիւն V. Հնչումն; եղեւ —, un bruit s'est fait entendre.

Հնչող, Հնչողական V. Հնչական.

Հնչումն s. son, voix, retentissement, résonnement, sonnerie, bruit; prononciation.

Հոգ, ոց s. soin, sollicitude, intérêt; soin, charge, inspection; souci, inquiétude; —ք անդրոհականք՝ տխուր, noirs soucis; — առնել, — յանձին բերել՝ ունել՝ տանել, avoir soin; — ունել, — իմտի արկանել, se soucier, être en peine; հոգս ցուցանել բարեխնամս, témoigner du vif intérêt; յիմ վերայ հոգդ այդ, Թող ինձ զհոգդ զայդ, laissez-moi faire.

Հոգաբարձ, ից. Հոգաբարձու, աց a. s. curateur, intendant, pourvoyeur, inspecteur; surveillant; — լինել, avoir soin de.

Հոգաբարձութիւն s. curatelle, charge, inspection, surveillance, direction; soin, sollicitude.

Հոգած, ի a. qui a soin, soigneux; soucieux, pensif, inquiet.

Հոգածու, աց a. qui a soin, soigneux.

Հոգածութիւն V. Հոգաբարձութիւն.

Հոգամ, ացայ, ացի vn. pourvoir, fournir, procurer, munir; avoir soin, soigner; se soucier, être pensif, prendre souci, s'inquiéter, être inquiet, se mettre en peine, se tourmenter; մի՛ ինչ հոգար, ne sois point en peine; — վասն ուրուք ou զումեքէ, être inquiet, en peine de qn.

Հոգատարութիւն V. Հոգաբարձութիւն.

Հոգացողութիւն sm. soin, sollicitude.

Հոգեբան, ից s. psychologue, psychologiste.

Հոգեբանական a. psychologique.

Հոգեբանութիւն s. psychologie.

Հոգեբարձու V. Հոգաբարձու.

Հոգեբուղխ adj. spirituel, divin.

Հոգեզուարճ a. joyeux, gai, jovial.

Հոգելից a. plein du Saint-Esprit, spirituel, divin.

Հոքեխառն a. inspiré par le Saint-Esprit, spirituel, divin.

Հոգեխօսութիւն s. pneumatologie.

Հոգեծին a. né par l'âme, spirituel.

Հոգեկան a. spirituel; psychique.

Հոգեկանութիւն sm. spiritualité.

Հոգեկեցոյց a. qui sauve l'âme, salutaire.

Հոգեկիր a. inspiré par l'esprit divin, par le Saint-Esprit, inspiré.

Հոգեկորոյս a. qui perd, qui fait perdre l'âme.

Հոգեկրօն a. qui vit selon l'esprit de Dieu, spirituel; religieux.

Հոգեհանգիստ s. Requiem.

Հոգեղէն a. spirituel, incorporel; spirituel, divin.

Հոգեմարտ, ից, աց a. s. qui combat la divinité du Saint-Esprit.

Հոգեմուխ a. initié au Saint-Esprit, doué de l'Esprit-Saint.

Հոգենկար a. peint par le Saint-Esprit.

Հոգենորոգ a. qui renouvelle l'esprit, l'âme; renouvelé par le Saint-Esprit; — զուարթացուցանել զբնութիւն, ranimer la nature.

Հոգենուագ a. qui chante ou qui est chanté par le Saint-Esprit.

Հոգեշահ a. salutaire, utile à l'âme, spirituel.

Հոգեշարժ a. animé, inspiré par le Saint-Esprit; touchant, pathétique.

Հոգեշնորհ a. donné, accordé par le Saint-Esprit; qui a la grâce, le don du Saint-Esprit; qui donne le Saint-Esprit.

Հոգեշունչ adj. inspiré du Saint-Esprit.

Հոգեպաշտութիւն s. culte des esprits.

Հոգեպատում a. raconté par le Saint-Esprit; qui raconte par l'inspiration du Saint-Esprit.

Հոգեպարգեւ V. Հոգեշնորհ.

Հոգեպէս adv. spirituellement, par un mouvement d'inspiration divine; selon l'esprit, immatériellement.

Հոգեռանդն a. fervent, ardent, spirituel.

Հոգեսէր a. qui aime l'âme, les âmes; pieux, dévot.

Հոգեսիրութիւն s. piété, dévotion.

Հոգեսնունդ a. nourri, élevé selon l'Esprit-Saint.

Հոգեվար, աց a. s. qui est à l'agonie, agonisant, moribond, mourant; —ք, agonie; լինել ի հոգեվարս, agoniser, être à l'agonie; * —ք է, il est à l'agonie, il est mourant.

Հոգետես, աց a. qui voit les secrets de l'âme.

Հոգերգող, ի a. qui chante par l'inspiration du Saint-Esprit.

Հոգեւոր, աց a. spirituel; dévot, pieux; animé, vivant; —ք, choses spirituelles.

Հոգեւորական a. spirituel.

Հոգեւորապէս V. Հոգեպէս.

Հոգեւորիմ V. Հոգիանամ.

Հոգեւորութիւն sm. spiritualité.

Հոգեփոխութիւն sm. mé-

tempsychose, transmigration des âmes.

Հոգի, գւոց s. âme; âme, esprit, vie, cœur; âme, souffle; le Saint-Esprit; vent; haleine; âme, personne, individu; âme, agent, moteur principal; âme, expression, l'esprit, le sens; désir, penchant; աւանդել զ—, rendre l'âme; փչել՝ հանել զհոգին, expirer; հոգւով երգել, chanter avec âme; հոգւով, en esprit; երկնային՝ աստուածային՝ վեհ՝ անմահ՝ դիւրազգած՝ մոլորեալ՝ յուզեալ՝ նուաստ՝ անարգ՝ առաքինի՝ գեղեցիկ՝ ազնուական՝ դիւցազնական —, âme céleste, divine, sublime, immortelle, sensible, égarée, agitée, basse, vile, vertueuse, belle, noble, héroïque; ամենայն հոգւով սիրել, aimer de toute son âme; *մեկուն հոգւոյն համար աղօթք ընել, prier Dieu pour le repos de l'âme de qn.; V. Ոգի.

Հոգիանալ, ացայ vn. devenir esprit, s'animer, prendre de l'âme.

Հոգիացուցանել, ուցի va. animer, ranimer, donner de la vie, ressusciter.

Հոգող V. Հոգած.

Հոգողութիւն V. Հոգացողութիւն.

Հոլաթեւեան a. qui a ses ailes ouvertes.

Հոլաթեւել, եցի va. ouvrir ses ailes, étendre, déployer ses ailes.

Հոլպմուկ V. Չիղջ

Հոլանել, եցի va. déshabiller; découvrir, dévoiler, déceler.

Հոլանի a. déshabillé, nu; dévoilé, découvert; — առնել լինիմ V. Հոլանել, Հոլանիմ.

Հոլանիմ, Հոլոնիմ, նեցայ vn. se déshabiller, se découvrir; se dévoiler.

Հոլով, ից s. roulement, rotation, circulation; gram. cas.

Հոլովական a. roulant, circulaire; gram. déclinable.

Հոլովել, եցի va. rouler, tourner; gram. décliner.

Հոլովեցուցանել V. Հոլովել.

Հոլովիմ, եցայ vn. se rouler, tourner; gram. se décliner.

Հոլովումն s. roulement, rotation; gram. déclinaison.

Հոծ,ից a. dense, condensé, compacte, épais.

Հոծիմ, ծեցայ vn. se condenser, devenir épais, épaissir, se remplir.

Հոծութիւն s. densité, condensité, épaisseur.

Հոկտեմբեր, ի s. octobre.

Հող, ոյ, ով s. terre; terrain, sol; terre, champ, domaine; fig. tombeau; — ի գլուխ լինել, se couvrir la tête de terre; նախնական՝ երկրորդական՝ երրորդական՝ անցողական՝ ողողական —ք, terrains primitifs ou primordiaux, secondaires, tertiaires, de transport, d'alluvion; ի— իջանել՝ ննջել, être enterré, enseveli; տալ հողոյ զմարմին, enterrer, inhumer, ensevelir; հողոյ եւ

պատուանաց չլինել արժանի, être indigne de recevoir les honneurs de la sépulture.

Հողաբարդ a. atterrissement.

Հողաբեր a. produit de la terre.

Հողաբիր a. qui creuse la terre.

Հողաբլրակ, ակ sm. ados, billon.

Հողաբլուր, բլրոց s. élévation ou amas de terre, levée, jetée, digue, rempart, retranchement.

Հողաբոյս a. poussé, produit de la terre.

Հողագործ, աց s. agriculteur, cultivateur, laboureur.

Հողագործութիւն s. agriculture, labourage.

Հողագունտ, գնտոյ s. le globe terrestre.

Հողազանգուած a. formé de terre, terrestre.

Հողաթաւալ a. qui roule sur la terre, dans la poussière; fig. mondain, terrestre.

Հողաթափ, ից s. chausson, pantoufle.

Հողախառն a. mêlé de terre, terreux.

Հողախշտի V. Պատանախշտի; — հանգիստ, sépulture; tombeau.

Հողածին, Հողածնեալ a. né de la terre.

Հողակալ, աց s. qui a des terres, des propriétés rurales.

Հողակեր, աց s. qui mange de la terre.

Հողակոյտ, կուտից V. Հողաբլուր.

Հողամաղ, ի s. plongeon.

Հողային V. Հողեղէն; chim. humique.

Հողանամ, ացայ vn. se réduire en terre.

Հողանիւթ, Հողանիւթեայ V. Հողեղէն.

Հողանման a. semblable à la terre.

Հողաստեղծ a. créé de terre.

Հողավաստակ V. Հողագործ.

Հողատէր V. Հողակալ.

Հողացուցանեմ, ուցի va. réduire, changer en terre.

Հողեալ a. renversé, tombé par terre.

Հողեղէն a. de terre; terrestre.

Հողմ, ոց s. vent; air; — շնչէ՝ մռնչէ՝ փոխի՝ դադարի, le vent souffle, mugit, change, s'apaise ou tombe; — գոյ, il fait du vent; յաջողակ հողմով նաւարկել, naviguer avec un vent favorable; հակառակ է —, le vent est contraire; ընդդէմ հողմոյ նաւարկել, naviguer contre le vent; fig. զհողմս արածել, faire des projets en l'air, faire des châteaux en Espagne; — ելանէ, le vent se lève; տալ հողմոյ, jeter au vent; շրջել յամենայն հողմոյ, tourner à tout vent; — աջողակ ուռնոյր՝ լնոյր զառագաստս մեր, un vent favorable enflait, remplissait nos voiles; Թեթեւ՝ քաղցր՝ զովարար՝ յաջող՝ անհաստատ՝ կատաղի՝

մոլեգին՝ մրրկալից՝ սաստկաշունչ՝ սաստիկ ou ուժգին՝ ահեղագոչ —, vent, léger, doux, rafraîchissant, propice, inconstant, courroucé, furieux, orageux, impétueux, violent, mugissant; Թեւք հողմոյ, les ailes du vent; V. Քամի.

Հողմաբեր, ից, աց a. qui porte, qui produit du vent.

Հողմագրութիւն s. anémographie.

Հողմախաղաղ a. qui abrite du vent, assuré des vents; — նաւահանգիստ՝ ծով, port, mer calme.

Հողմախառն adj. mêlé de vent.

Հողմակոծ a. agité par le vent; — առնել, agiter par le vent.

Հողմակոծիմ, ծեցայ vn. être agité par le vent, flotter au gré des vents.

Հողմակոծութիւն s. agitation causée par le vent, tempête.

Հողմահար, ի a. battu par le vent; s. éventail.

Հողմահարեմ V. Հովահարեմ.

Հողմաղաց, ից s. moulin à vent.

Հողմամաղ a. criblé par le vent.

Հողմայոյզք s. bourrasque, ouragan, coup de vent, tourbillon.

Հողմաշարժ a. remué, agité par le vent.

Հողմաշունչ a. qui souffle le vent.

Հողմաչափ, ի s. anémomètre.

Հողմաչափութիւն s. anémométrie.

Հողմավար, աց a. poussé par le vent; — լինել, être poussé, balancé par les vents.

Հողմարգել sm. paravent, abat-vent.

Հողմացոյց, ուցի s. rose des vents; girouette.

Հողմափայլ V. Կանթեղխոտ.

Հողմընթաց լինիմ vn. aller comme le vent.

Հողմիկ s. petit vent, brise.

Հողմուռոյց a. enflé par le vent.

Հողմոտ a. venteux.

Հողմօրէն adv. comme le vent.

Հողուտ a. venteux.

Հոմանի, նւոյ, նեաց sm. amant.

Հոմանուն V. Համանուն, երկդիմի.

Հոմասեռ V. Համասեռ.

Հոմերական, Հոմերոսեան a. d'Homère.

Հոմիշխան V. Իշխանակից.

Հոյ, ոց s. bélier (machine).

Հոյ s. terreur, épouvante, frayeur.

Հոյակապ a. grandiose, magnifique, splendide, grand, éminent; — քաղաք, superbe ville; — իշխան՝ բժիշկ, illustre prince, célèbre médecin; — այր, grand homme; սա այր —, ce grand homme.

Հոյանուն a. qui a un grand nom, célèbre.

Հոյաշէն a. grandiose, superbe.

Հոյզ, հիւզոյ s. séve, jus; extrait.

Հոյլ s. troupe, foule, bande; essaim; — ի հոյլ, en foule, par bandes; ծաղկունք հոյլ ի—դեռափթիթք, mille fleurs naissantes.

Հոյն, հունի s. cornouille; cornouiller.

* Հոն adv. là, là-bas; — է, il est —; — չէ, il n'est pas là.

Հոռի s. le second mois de l'ancien calendrier arménien.

Հոռոմ, ոց s. a. romain, latin.

Հոռոմարէն ou Հոռոմերէն adv. en latin.

* Հոս adv. ici; — է, il est ici; — չէ, il n'est pas ici.

Հոսական V. Հոսանուտ.

Հոսականութիւն s. fluidité.

Հոսանուտ a. coulant, fluide; s. fluide; ելեկտրական —. fluide électrique.

Հոսանք, նաց s. cours, écoulement, flux; saut, chute d'eau; chim. courant; ելեկտրական —, courant électrique; հոսանս չուրց իջուցին աչք իմ, mes yeux ont répandu des ruisseaux, des torrents de larmes.

Հոսեմ, եցի va. faire couler, verser, répandre, épancher; vanner, éventer; éparpiller, disperser; précipiter; — հողմոյ, jeter au vent; — իբրեւ զհեղեղ զարտասուս, — յորդաբուխ արտօսր, verser, répandre un torrent, un ruisseau ou des flots de larmes; V. Հոսիմ.

Հոսեցուցանեմ, ուցի va. faire couler.

Հոսիմ, սեցայ vn. s'écouler, se répandre, affluer, fluer, découler; se ruer, se jeter, se précipiter; ի վայր —, tomber de haut en bas.

Հոսիչ s. qui répand, qui disperse; van, crible.

Հոսհոսիմ, սեցայ vn. s'écouler, se répandre.

Հոսումն sm. écoulement, épanchement.

Հով, ոյ a. frais, froid; s. frais, fraîcheur, froid; vent; * հովի բերան՝ մէջ, en plein vent, exposé au vent

Հովահար, աց s. éventail.

Հովահարութիւն s. ventilation.

Հովահարեմ, եցի va. éventer, ventiler, aérer; — իմ vn. s'éventer, jouer de l'éventail.

* Հովահրեմ V. Հովահարեմ.

Հովայ interj. holà! ho! hélas!

Հովանամ, ացայ vn. se rafraîchir, se refroidir; fig. se refroidir, s'attiédér; հովանայ բարեկամութիւն նոցա, leur amitié se refroidit.

Հովանանամ, ացայ vn. couvrir d'ombre, ombrager; se reposer sous l'ombre; fig. prendre sous sa protection, protéger.

Հովանացուցանեմ, ուցի va. couvrir d'ombre, ombrager.

Հովանաւոր, աց a. ombragé, ombreux, couvert.

Հովանաւորեմ, եցի va. couvrir d'ombre, ombrager; fig. protéger, prendre sous ses auspices.

Հովանաւորութիւն s. ombre; fig. protection, auspices.

Հովանենակ, եկի s. marquise.

Հովանի, նեոյ, նեաւ sm. ombre, ombrage; fig. protection, auspices, défense; ընդ հովանեաւ, à l'ombre, à l'abri de; sous la protection, sous les auspices de; — առնել՝ լինել V. Հովանաւորեմ.

Հովանոց, աց s. belvédère, kiosque; baldaquin, tente; parasol; parapluie.

Հովանոցաբեր, աց a. ombellifère.

Հովանոցակ s. ombrelle.

Հովանոցանամ, ացայ vn. couvrir d'ombre, ombrager.

Հովասուն a. frais, aéré; élevé dans des endroits frais, bien aérés.

Հովացուցանեմ, ուցի va. rafraîchir, refroidir; fig. refroidir, attiédir.

Հովեմ, եցի va. éventer, donner de l'air.

* **Հովթփուկ** V. Հովասուն.

Հովիկ V. Հողմիկ.

Հովիտ, վտի, վտաց s. vallée, bassin; vigne; —ս տնկել, planter des vignes.

Հովիւ, վուի, վուաց s. pasteur, berger, pâtre; հովուի գաւազան՝ բիր, flûteau, flûte de berger, asphodèle jaune, verge de Jacob.

Հովհարեմ V. Հովահարեմ.

Հովուաբար adv. pastoralement, comme un berger.

Հովուական a. pastoral; — կեանք՝ կենցաղ, vie pastorale.

Հովուակից s. compagnon d'un pasteur.

Հովուամենիք, աց s. habitation des pasteurs.

Հովուապետ, տաց s. chef des bergers, des pasteurs; fig. Jésus-Christ, pontife, archevêque.

Հովուապէս V. Հովուաբար.

Հովուասէր a. qui aime son pasteur.

Հովուավանք, նաց s. habitation des bergers.

Հովուափող, ոյ s. flûteau.

Հովուեմ, եցի va. faire paître, mener paître; fig. conduire, gouverner, régir.

Հովուերգակ s. poète bucolique.

Հովուերգութիւն s. chant pastoral, poésie pastorale; pastorale, églogue.

Հովութիւն sm. fraîcheur, froideur, refroidissement; fig. refroidissement, froideur; — բարեկամութեան, le refroidissement, l'attiédissement de l'amitié.

Հովուիկ sm. jeune berger, pastoureau.

Հովուութիւն s. l'état de pasteur, de berger; fig. l'art de gouverner, de conduire les peuples.

Հովտաձեւ a. en forme de vallée.

Հովտանամ, ացայ vn. se

creuser, se caver, se courber, s'affaisser.

Հոտ, ոյ, ով s. odeur; odeur, parfum; signe; — անոյշ՝ անուշահոտ ou անուշութեան, bonne, excellente odeur, odeur suave, parfum délicieux; senteur; — առնուլ, sentir, sentir l'odeur; — ունել, sentir, avoir de l'odeur; avoir l'odeur de; — հարկանել՝ բուրել՝ հանել, sentir, répandre ou exhaler une odeur; գէշ՝ քաղցր՝ ախորժելի՝ մեղմ՝ սաստիկ —, mauvaise, douce, agréable, faible, forte —; * հոտեր քաշել, se mettre de l'odeur.

*Հոտած a. qui sent mauvais; gâté.

Հոտառութիւն s. odorat.

Հոտաբան, աց s. jardin des fleurs odorantes; parfumerie.

Հոտաւէտ a. qui sent bon, odorant, odoriférant.

*Հոտեցնել, ուցի va. faire sentir mauvais; gâter.

Հոտեւան V. Հոտաւէտ.

Հոտիլ, տեցայ vn. sentir, avoir l'odeur de; puer, sentir mauvais; *աղէկ՝ գէշ —, sentir bon, mauvais.

Հոտոտել V. Հոտոտիլ.

Հոտոտելիք, լեաց s. odorat.

Հոտոտել V. Հոտոտիլ.

Հոտոտեցուցանել, ուցի va. faire sentir.

Հոտոտիլ, տեցայ vn. flairer, sentir, respirer; toucher; s'approcher.

Հոր, ոյ, ով s. puits.

Հոր, ից s. gendre.

Հորդել, տալ, avancer; conduire ou pousser en avant, lancer; venir, venir en foule, se ruer, se jeter impétueusement; se répandre; entrer en foule dans.

Հորդեմ, եցի vn. frayer, ouvrir ou tracer le chemin, la route; — ճանապարհ, préparer la voie; donner passage, cours; — իւր գնանաւորին՝ զանապարհ փառաց, se frayer le chemin des honneurs; անցք իւր —, se frayer un passage.

Հորիզոն, ի s. horizon; fig. horizon; —ն սկսանի պայծառել, l'— commence à s'éclaircir; քաղաքական —ն մթագնի՝ ամպէ, l'— politique se rembrunit, se couvre de nuages; — զգալի՝ երեւոյթ՝ ուսումնական՝ իմանալի; — sensible, apparent, mathématique, rationnel.

Հորիզոնաբար adv. horizontalement.

Հորիզոնական a. horizontal.

Հորձք, ձից s. ardeur, vivacité.

Հորմայք s. enfilade, rangée (de perles).

Հուժկու a. fort, vigoureux, robuste.

Հուղկահէն, Հուղկահարու, աց s. brigand, bandit, voleur de grand chemin, de grandes routes.

Հում a. cru, qui n'est pas cuit.

Հուն s. gué, trajet; — մի, un peu.

Հունդ, հնդոյ s. semence, graine.

Հունձք, հնձոց s. moisson; récolte; ժամանակ հնձոց, moisson, fauchaison; ոսկեփայլ՝ ոսկեփունջ —, moisson dorée; յաւուրս հնձոց, dans le temps des moissons; առատ —, récolte abondante.

Հունչ, հնչից, հնչիւք s. son.

*Հունտ V. Հունդ; —ի երթալ, monter en graine.

Հուպ, հպոյ, հպի, իւ adj. proche, voisin, prochain; prép. près, auprès; — լինել՝ մատչել, être près, s'approcher, toucher; — ընդ —, — առ —, ընդ —, իհպոյ adv. de proche en proche, de près; prochainement, bientôt.

Հուսկ a. dernier; — յետին ou վերջին, le dernier, le dernier de tout; — յետոյ, — ուրեմն adv. après tout, enfin, à la fin, finalement, en dernier lieu.

Հուր, հրոյ s. feu; — լուցանել, faire du feu; — հարկանել, mettre le feu, faire feu, brûler; հրով դատել, mettre en feu, brûler; — արկանել՝ վառել, faire du feu, allumer; ի— այրիլ, être brûlé, consumé par le feu; — վառեալ բորբոքէր ի Հայս, l'Arménie était en feu; ի— եւ ի սուր սպառել՝ մաշել զամենայն, mettre tout à feu et à sang; իւղ արկանել զհրով, jeter de l'huile sur le feu; V. Կրակ, Ճարակ.

Հպատակ, աց s. sujet; vassal; a. dépendant, obéissant, subordonné, inférieur; attentif, occupé; — կալ, être obéissant, obéir; — լինել, être attentif, occupé, avoir soin.

Հպատականք V. Հպատակութիւն.

Հպատակեմ, եցի. Հպատակիմ, կեցայ vn. s'assujettir, se soumettre, obéir, dépendre; servir, avoir soin de, s'occuper de.

Հպատակութիւն s. sujétion, dépendance; vasselage; soumission, assujettissement, obéissance, déférence, subordination; soin, attention, occupation; — օրինաց, respect des lois.

Հպատակօրէն adv. avec sujétion.

Հպարտ, իւ, աց a. orgueilleux, superbe, hautain, altier, fier.

Հպարտագոյնս adv. orgueilleusement, hautainement.

Հպարտանամ, ացայ vn. s'enorgueillir, être orgueilleux, s'enfler d'orgueil, devenir fier; — ընդ տոհմ իւր, se prévaloir de sa naissance.

Հպարտացուցանեմ, ուցի va. enorgueillir, rendre orgueilleux ou fier, enfler.

Հպարտութիւն s. orgueil, hauteur, fierté.

Հպաւոր V. Հուպ a.

Հպաւորիմ, րեցայ vn. s'approcher.

Հպաւորութիւն sm. proximité, rapprochement; V. Շօշափումն.

Հպեմ, եցի. Հպեցուցանեմ, ուցի va. approcher.

Հպիմ, պեցայ vn. s'approcher; toucher.

Հպումն V. Հպաւորութիւն.

Հպտանք, նաց s. chamarrures, affublement, parure recherchée, atours; affectation, air trop recherché, minauderie; սնոտի —, vaine parure.

Հպտիմ, տեցայ vn. se chamarrer, s'attifer, se parer; minauder.

Հռետոր, աց sm. rhéteur, orateur.

Հռետորաբան, ից s. orateur, éloquent.

Հռետորաբար adv. en rhéteur, en orateur.

Հռետորական a. rhétorique; éloquent; — ձեւ, tour oratoire.

Հռետորայք, յից s. les rhéteurs, les orateurs.

Հռետորութիւն s. la rhétorique.

Հռիկ գամ vn. tourner; շուրջ —, tourner tout autour.

Հռնչիւն s. hoquet, râlement, ronflement.

Հռոգ, ու s. salaire, appointements; bourse (pension gratuite dans un collége); — առնուլ իվարժարանի, obtenir une bourse dans un collége.

Հռոգակեր, **Հռոգաւոր**, աց s. boursier.

Հռոմ a. romain, latin; s. Rome; —ք, les Romains.

Հռոմայական ou **Հռովմայական** a. romain; — եկեղեցի, l'Église romaine.

Հռովմայերէն a. latin; adv. en latin.

Հռովմայեցի, ցւոյ a. s. romain.

Հռովմէական a. romain.

Հռչակ, աց s. V. Համբաւ; solennité, pompe; երթայր — զնմանէ ընդ ամենայն կողմանս, sa renommée se répandait dans tout le pays; — ընթանայ, un bruit court; հռչակաւ, solennellement; — հարկանել V. Հռչակեմ.

Հռչակական, **Հռչակաւոր** a. célèbre, renommé, fameux.

Հռչակեմ, եցի. Հռչակեցուցանեմ, ուցի va. célébrer, rendre célèbre; divulguer, ébruiter, publier.

Հռչակիմ, եցայ vn. devenir célèbre; être divulgué, s'ébruiter.

Հսկայ, ից s. géant.

Հսկայաբար adv. comme un géant, en géant.

Հսկայազն, **Հսկայազուն**, զանց s. géant.

Հսկայազօր a. qui a une force de géant, très-fort.

Հսկայական a. de géant.

Հսկայաձեւ a. gigantesque, colossal; — անդրի, statue colossale, colosse.

Հսկայաքայլ a. à pas de géant; — ընթանալ, marcher —; — յառաջադիմել, faire des progrès rapides.

Հսկայութիւն s. la grandeur de géant.

Հսկեմ, եցի vn. veiller, ne pas dormir; fig. veiller à ou sur; surveiller, avoir l'œil sur.

Հսկեցող, Հսկող a. veilleur; vigilant.

Հսկողութիւն, Հսկութիւն s. veille; vigilance.

Հսկումն s. veille; vigilance; veille d'une fête.

Հսկուն a. éveillé, vigilant.

Հտպիտ s. arlequin.

Հտպտանք V. Հպտանք; arlequinade.

Հտպտիմ V. Հպտիմ.

Հրաբաժակ, ի s. coupe de feu; tasse pleine de feu; a. de feu, plein de feu.

Հրաբերան a. dont la bouche est de feu.

Հրաբղխային a. volcanique.

Հրաբորբոք a. qui est tout en feu, enflammé, ardent, brûlant, flambant; — սրտմտութիւն, bouillant courroux.

Հրաբուղխ a. qui jette, qui vomit du feu; s. volcan.

Հրաբուն a. qui est de feu; fig. spirituel, divin, céleste.

Հրագոյն a. qui est couleur de feu, roux, rouge.

Հրագունտ, գնտոյ s. globe de feu.

Հրակէզ a. qui entasse du feu.

Հրազէն, զինուց s. arme à feu; —ք, artillerie.

Հրազինակ, ակաց s. artilleur.

Հրազինեմ, եցի va. armer de feu.

Հրազինութիւն s. artillerie.

Հրաժարական a. de renonciation, d'abdication, de congé, d'adieu; s. démission; congé; տալ — ողջոյն, donner un dernier adieu, faire ses adieux.

Հրաժարեալ a. démissionnaire; décédé; V. Հրաժարեմ.

Հրաժարելի a. défendu, interdit.

Հրաժարեմ, եցի va. faire renoncer ou abdiquer; congédier; défendre, interdire; vn. renoncer; se démettre, abandonner, s'abstenir de, se passer de, se retirer; prendre congé, dire adieu, faire ses adieux; mourir, décéder; — յիշխանութենէ, abdiquer, donner sa démission; — ի թագաւորութենէ, abdiquer la couronne; — յաղանդոյ, renoncer, abjurer; — յաշխարհէ, renoncer au monde; աղաչեմ զքեզ կալ զիս հրաժարեալ, je vous prie de m'excuser.

Հրաժարեցուցանեմ V. Հրաժարեմ va.

Հրաժարիմ V. Հրաժարեմ vn.; հրաժարեցան ի միմեանց, ils se quittèrent, ils se séparèrent.

Հրաժարութիւն, Հրաժարումն s. renoncement; renonciation, abandon; abdication, démission; décès.

Հրաժեշտ, ի s. renonciation, renoncement, abandon; abdication, démission; congé; adieu; départ; permission; — առնուլ՝ տալ, prendre congé de, faire ses adieux, ses der-

niers adieux à qn., lui dire adieu; renoncer, abandonner, dire adieu; հիրաժեշտի կացուցանել, congédier, renvoyer, remercier; առնուլ — անդարձ, faire un éternel adieu.

Հրալից a. plein de feu, ardent.

Հրախաղ, ի s. artificier; —ք, feu d'artifice.

Հրախաղութիւն s. feu d'artifice.

Հրախառն a. mêlé de feu.

Հրածին a. qui engendre, produit le feu.

Հրակերպ, Հրակերպեան a. en forme de feu.

Հրակէզ առնեմ. Հրակիզեմ, եցի va. brûler, embraser, mettre en feu.

Հրակիզութիւն s. brûlement, embrasement.

Հրակիր a. qui porte le feu, s. pyrophore.

Հրահալ, աց s. métal; —ք, les métaux.

Հրահալելի a. métallique.

Հրահան, ի s. briquet.

Հրահանգ V. Հրահանգք.

Հրահանգապետ, աց s. gymnasiarque.

Հրահանգեմ, եցի va. instruire, exercer, discipliner, policer, former, façonner, dresser, enseigner; — իմ vn. s'instruire, s'exercer, se former.

Հրահանգիչ a. instructif; s. instructeur, précepteur.

Հրահանգութիւն V. Հրահանգք.

Հրահանգք, գաց s. instruction, discipline, enseignement; instructions; diète, régime; — զինուորութեան, discipline militaire; — մարմնոյ, exercices du corps.

Հրահար, ի s. carabine.

Հրահարակիր, կրաց s. carabinier.

Հրահմայ, էց s. pyromancien.

Հրահմայութիւն sm. pyromancie.

Հրահոս, Հրահոսան a. qui fait couler, qui répand du feu.

Հրաձգութիւն V. Հրձգութիւն.

Հրաձեւ V. Հրակերպ.

Հրամայական a. impératif, impérieux; s. gram. impératif.

Հրամայեմ, եցի va. commander, ordonner, enjoindre, imposer, avoir la main haute; permettre, autoriser.

Հրաման, աց s. ordre, ordonnance, commandement, injonction; permission, autorisation, permis; — տալ, donner ordre, commander; donner permission, permettre; — աստուածային, oracle; հակառակ —, contre-ordre; —ք, destin, destinée, sort, fatalité; — պատուիրանի ընդունել, recevoir des ordres, des instructions; անդարձ —, ordre irrévocable.

Հրամանակատարել լինիմ vn. finir sa carrière, mourir.

Հրամանաբեր a. qui porte un ordre, ambassadeur, messager.

Հրամանագիր, գրոյ s. or-

donnance, permis, mandat; lettres patentes; — ձեռնադրութեան, dimissoire.

Հրամանական a. impératif, impérieux.

Հրամանակատար s. a. exécuteur, mandataire; obéissant.

Հրամանակար կարգ, Հրամանակարգ բան s. dogme.

Հրամանառու, աց a. celui qui a reçu un ordre, une permission.

Հրամանատար, աց s. commandant, commandeur.

Հրամանատարութիւն sm. commandement; ընդ —ի նորա, sous sa conduite.

Հրամանատու, աց a. commandant, qui donne un ordre, une permission.

Հրամանատուութիւն V. Հրամանատրութիւն.

Հրամանատրեմ V. Հրաման տամ.

Հրամանատրութիւն s. commandement, ordre, ordonnance; permisson.

Հրամուխ a. trempé dans le feu, ardent; — նետք սիրոյ, les traits enflammés de l'amour.

Հրամուշկ s. sorte de musc.

Հրային, այնոց a. de feu, igné, pyrique, ardent.

Հրայրեաց a. brûlé par le feu; qui consume par le feu, brûlant; adv. en brûlant par le feu.

Հրայրեացք, Հրայրեցութիւն, Հրայրք s. brûlures, embrasement, conflagration, incendie.

Հրանամ, ացայ vn. être en feu, tout feu, être ardent, brûlant; prendre feu, s'allumer, s'enflammer.

Հրանիւթ, Հրանիւթեայ V. Հրեղէն.

Հրանշոյլ a. qui brille comme du feu, étincelant.

Հրանունկ s. renoncule.

Հրանուտ a. de feu, ardent.

Հրաշագեղ a. d'une beauté merveilleuse, charmant, ravissant.

Հրաշագործ, Հրաշագործեմ, Հրաշագործութիւն V. Սքանչելագործ, Սքանչելագործեմ, Սքանչելագործութիւն.

Հրաշադէտ, դիտի s. qui observe les prodiges, devin.

Հրաշադիտակ a. qui a une taille admirable, une forme charmante, un aspect ravissant.

Հրաշազան a. merveilleux, admirable, ravissant.

Հրաշազարդ a. orné d'une manière prodigieuse, paré à merveille.

Հրաշալի a. merveilleux, admirable, surprenant.

Հրաշակերտ, աց, ից a. construit d'une manière prodigieuse, merveilleux, admirable, surprenant, éminent; s. chef-d'œuvre; եօթն —ք, les sept merveilles.

Հրաշակերտեմ, եցի va. bâtir, construire à merveille.

Հրաշակերտութիւն s. construction merveilleuse, monument grandiose, œuvre merveileuse, fait admirable.

Հրաշանամ V. Սքանչանամ.

Հրաշանկար a. peint d'une manière admirable.

Հրաշանշան V. Զարմանահրաշ.

Հրաշանուն a. qui a un nom merveilleux.

Հրաշապատում a. qui raconte d'une manière prodigieuse; qui est raconté à merveille; qui raconte des merveilles, mystérieux.

Հրաշապէս V. Սքանչելապէս.

Հրաշատեսիլ, Հրաշատեսիլկ V. Սքանչելատես.

Հրաշացուցանեմ V. Սքանչելացուցանեմ.

Հրաշափայլ a. d'un éclat merveilleux, éclatant, brillant.

Հրաշափառ a. le plus glorieux, auguste, admirable, magnifique, surprenant.

Հրաշափառապէս adv. d'une manière surprenante, merveilleusement, admirablement.

Հրաշափառութիւն s. magnificence, merveilles.

Հրաշէկ a. rouge comme le feu, tout en feu, incandescent, rougi à blanc.

Հրաշունչ a. qui souffle ou respire le feu, qui vomit le feu, volcanique, ardent.

Հրաշք, շից s. merveille, miracle, prodige; monstre; *— գործել՝ առնել, faire ou opérer des miracles, des prodiges; — իմաստութեան՝ քաջութեան, prodige de sagesse, de courage.

Հրաչափ, ի s. pyromètre.

Հրաչեայ a. qui a des yeux ardents, éclatants.

Հրապահպանակ, ի s. écran.

Հրապաշտ V. Կրակապաշտ.

Հրապարակ, աց s. place, place publique; marché, halle; assemblée sur la place publique, assemblée du peuple; tribunal; barreau; ի հրապարակս, dans les places publiques, en public, publiquement; — առնել V. Հրապարակեմ; Հրապարակաւ.

Հրապարակագոյժ a. rendu public, divulgué, ébruité; — առնել, publier, rendre public, ébruiter, divulguer; — լինել, se publier, se divulguer, s'ébruiter.

Հրապարակախումբ a. public; — տեսարան, spectacle—.

Հրապարակախօս, աց s. qui parle en public, harangueur, déclamateur; a. prononcé en public; adv. en public, publiquement; — լինել, prononcer en public, devant le public, haranguer, déclamer

Հրապարակախօսութիւն s. discours prononcé en public, harangue, déclamation.

Հրապարակական a. public; solennel.

Հրապարականախատ a. injurié en public.

Հրապարականէծ լինիմ va. être maudit du public, publiquement.

Հրապարակատես, Հրապարակատեսիլ ou **Հրապարակացոյց առնեմ** va. exposer aux

regards du public, montrer ou faire voir au public, donner en spectacle.

Հրապարակաւ adv. publiquement, en public; — խօսել, parler —.

Հրապարակեմ, եցի va. publier, rendre public, divulguer, promulguer.

Հրապարակութիւն s. publicité, divulgation, promulgation.

Հրապարփակ a. entouré de feu, ardent.

Հրապոյրք s. appas, attraits, charmes, leurre, appât, douceurs, séduction, insinuation, entraînement, amorce, allèchement, agacerie, instigation, sollicitation; պատիր —, appas trompeurs; — գեղոյ, charmes; — հաճոյից՝ հեշտութեան, l'attrait, les amorces du plaisir; ի հրապոյրս ուրուք ըմբռնիլ՝ երանել ou հարկանիլ, être séduit, entraîné par qn.; արբուցանել ումեք հրապոյրս պղըտորս ou դժնեայս, faire prendre à qn. du poison, le séduire, l'égarer, le pervertir; ի հրապոյրս գանփութեան դարձուցանել զոք, entraîner qn. à la débauche.

Հրապուրական a. attrayant, entraînant, séduisant, insinuant, engageant.

Հրապուրանք V. Հրապոյրք.

Հրապուրեմ, եցի. Հրապուրեցուցանեմ, ուցի va. allécher, attirer, appâter, attraire, entraîner, leurrer, amorcer, affrioler, affriander, enchanter, charmer, séduire, suborner, agacer, solliciter, instiguer.

Հրապուրիչ s. séducteur, instigateur; a. V. Հրապուրական.

Հրաշերմն, ման s. fièvre scarlatine.

Հրասախ, ի s. lieue.

Հրավառ, ից a. qui allume le feu; ardent, enflammé.

Հրավառեմ, եցի va. allumer, enflammer.

Հրատ, ից s. feu; bûcher; fig. feu, ardeur; astr. Mars; հրատս հարկանել՝ արկանել, faire ou allumer du feu.

Հրատախառն a. mêlé de feu.

Հրատապ a. ardent, brûlant; — ջերմն V. Հրաշերմն.

Հրատարակ, աց s. celui qui publie, qui annonce, crieur; affiche; — մարտի, déclaration de guerre.

Հրատարակեմ, եցի va. publier, donner publication, rendre public, divulguer, promulguer, proclamer, déclarer, annoncer; afficher; publier, éditer.

Հրատարակիչ, Հրատարակող s. afficheur; éditeur.

Հրատարակումն, Հրատարակութիւն s. publication, publicité, promulgation, proclamation.

Հրատենչ a. ardent.

Հրարուեստական a. pyrotechnique.

Հրարուեստութիւն s. pyrotechnie.

Հրացայտ a. qui jaillit, qui jette du feu, étincelant; — աչք, yeux vifs, enflammés.

Հրացան, ից, աց a. qui jette, qui lance du feu; s. fusil; — բարկութիւն՝ շանթք, foudre; հարկանել —իւ, fusiller; լնուլ զ—, charger un fusil; արձակել զ— ou *— նետել՝ պարպել, tirer, décharger un fusil.

Հրացանաքուն s. la crosse d'un fusil.

Հրացանակիր, կրաց s. fusilier.

Հրացանահար առնել va. passer par les armes, fusiller.

Հրացանել, եցի va. fusiller.

Հրացանութիւն s. jet de feu, décharge d'armes à feu, fusillade, détonation; foudre.

Հրացուցանել, ուցի va. réduire, mettre en feu, enflammer.

Հրաւէր, ւիրաց s. invitation; սիրալիր —, aimable invitation, — տալ, inviter.

Հրաւիրակ, աց s. celui qui invite.

Հրաւիրական a. d'invitation; s. invité, convié.

Հրաւիրան, ի s. invitation; prédestination.

Հրաւիրել, եցի va. inviter, convier; յառաջագոյն —, prédestiner; — ի ճաշ, inviter à dîner.

Հրաւիրումն s. invitation.

Հրաւոր, աց a. de feu; s. astr. Mars.

Հրափայլ adj. qui brille comme du feu, étincelant.

Հրափորձ a. éprouvé au feu.

Հրաքար, ի s. pyrite.

Հրդեհ, ից s. incendie, feu; — արկանել, mettre le feu, incendier.

Հրդեհական a. qui incendie, brûlant.

Հրդեհել, եցի va. incendier, mettre le feu, brûler, embraser.

Հրդեհիչ sm. incendiaire, brûleur.

Հրդեհումն s. incendie, embrasement, brûlement, conflagration.

Հրեղէն a. de feu, igné; — երկինք, empyrée.

*__Հրեմ__ V. Աղեմ.

Հրեշտակ, աց s. ange; messager, envoyé, ambassadeur, délégué, député; présage, indice; պահապան —, l'ange gardien; — տեառն, l'angelus; —դ իմ, mon ange; —դ իմ բարի, mon bon ange; գեղեցիկդ իմ —, mon bel ange; գեղեցիկ իբրեւ զ—, beau comme un ange.

Հրեշտակաբար adv. comme un ange, angéliquement; a. angélique.

Հրեշտակագնաց առնել՝ լինել, envoyer un ambassadeur, une ambassade, une députation; — լինել, aller en ambassade, en mission, en message.

Հրեշտակագնացութիւն sm. ambassade, députation.

Հրեշտակագումար, **Հրեշտակագունդ** a. réuni, composé d'anges.

Հրեշտակախառն adj. mêlé d'anges, angélique.

Հրեշտակախոտ s. bot. angélique.

Հրեշտակական V. Հրեշտակային.

Հրեշտակակերպ a. en forme d'ange, angélique.

Հրեշտակակիր a. angélique.

Հրեշտակակրօն, ից a. qui mène une vie angélique, qui se conduit d'une manière angélique.

Հրեշտակահանգէտ a. égal aux anges, angélique.

Հրեշտակային a. d'ange, angélique.

Հրեշտականամ, ացայ vn. devenir un ange, mener une vie angélique.

Հրեշտականման adj. semblable à un ange.

Հրեշտակապետ, աց s. archange, prince des anges.

Հրեշտակապէս adv. angéliquement, comme un ange.

Հրեշտակասէր a. qui aime les anges.

Հրեշտակավայել a. convenable à un ange, digne d'un ange, angélique.

Հրեշտակատես, աց a. qui a vu un ange.

Հրեշտակատեսիլ, Հրեշտակատիպ a. semblable à un ange, angélique.

Հրեշտակիկ s. petit ange; —ս, mon petit ange.

Հրեշտակութիւն s. ambassade, message, députation, délégation; nature angélique; —ս առաքել՝ առնել, envoyer un ambassadeur, des ambassadeurs, une ambassade, députer.

Հրեշտակօրէն V. Հրեշտակաբար.

Հրետ, ից s. canon, pièce d'artillerie, bronze; Ձնդայ՝ որոտայ —ն, le bronze tonne.

Հրետակոծ առնեմ. Հրետակոծեմ, եցի va. canonner, battre à coups de canon.

Հրետակոծութիւն s. canonnade.

Հրետաձիգ s. canonnier; —լինել, tirer du canon.

Հրետարձակ լինիմ vn. tirer du canon.

Հրետեմ, եցի va. canonner.

Հրետումն s. canonnade.

Հրէաբար adv. en juif, à la manière des juifs.

Հրէաբանութիւն sm. hébraïsme.

Հրէական a. judaïque, hébraïque, juif; — օրէնք, loi judaïque.

Հրէայ, րէից s. juif, hébreu; —ք, les Juifs, les Hébreux.

Հրէանամ, ացայ vn. devenir juif, judaïser.

Հրէապէս V. Հրէաբար.

Հրէաստան, ի s. Judée.

Հրէաստանեայք, եայց s. les Juifs, les Hébreux.

Հրէարէն adv. en hébreu; — խօսել՝ գիտել՝ ուսանել, parler, savoir, apprendre l'hébreu, la langue hébraïque; a. V Հրէական.

Հրէշ, ից s. monstre; — ամբարտաւանութեան, — d'or

gueil; խառնագազան —, chimère.

Հրէութիւն s. judaïsme.

Հրընկէց a. qui jette du feu; բարկութիւն, foudre.

Հրընկեցութիւն V. Հրձգութիւն.

Հրկէզ a. brûlé, embrasé, en feu; — առնել, consumer par le feu, brûler, embraser; — լինել, se consumer par le feu, brûler.

Հրկիզեմ V. Հրկէզ առնեմ.

Հրկիզութիւն s. brûlement, embrasement, incendie.

Հրձգութիւն s. jet de feu, incendie; foudre.

Հրձիգ s. boute-feu, incendiaire, brûleur; — առնել, mettre le feu, brûler; — լինել, être brûlé, se brûler; —ք sm. incendie, feu.

Հրճուալից a. plein de joie, joyeux, enjoué.

Հրճուական a. joyeux.

Հրճուանք, նաց s. joie, allégresse, réjouissance, enjouement, enchantement, plaisirs; ի հրճուանս խնճոյից, dans la joie d'un festin.

Հրճուեցուցանեմ, ուցի va. réjouir.

Հրճուիմ, եցայ vn. se réjouir, tressaillir ou bondir de joie, être transporté de joie, être au comble de la joie, ne pas se posséder de joie, prendre plaisir, être aux anges, donner cours à sa joie, être dans l'enchantement, palpiter de joie.

Հրճուողական a. joyeux.

*Հրմշտկեմ, եցի va. pousser, coudoyer.

Հրոս, ի, իւ s. horde, bande, coureurs, torrent d'hommes.

Հրոսակ, աց sm. bandit; V. Հրոս.

Հրովարտակ, աց s. décret, édit; — առնել՝ հանել, donner, rendre un décret; —ս առնել, faire, publier des édits.

Հրոտից s. douzième mois de l'ancien calendrier arménien.

Հրուանդան, աց s. promontoire, cap, pointe.

Հօտ, ից s. troupeau de moutons, de brebis; fig. troupeau des fidèles.

Հօտաժողով a. qui rassemble le troupeau dispersé.

Հօտապետ, աց s. chef du troupeau, pasteur; fig. évêque.

Հօտապետութիւն s. épiscopat.

Հօտասէր a. qui aime son troupeau.

Հօտավատնիչ s. qui disperse le troupeau.

Հօտարած, աց s. pasteur, berger.

Հօտերէց, րիցու V. Հօտապետ.

Հօրաբարոյ V. Հայրաբարոյ.

Հօրամոյն a. né d'un père illustre, eupator.

Հօրան, աց s. troupeau; — լինել, sauter, tressaillir de joie, bondir.

Հօրաքեռադուստր, դստեր s. cousine.

Հօրաքեռորդի, դւոյ sm. cousin.

Հօրաքոյր, քեռ s. tante (sœur du père).

Հօրեղբայր, բօր s. oncle (frère du père).

Հօրեղբօրադուստր, դստեր s. cousine.

Հօրեղբօրորդի, դւոյ sm. cousin.

Հօրու, ի, աւ s. beau-père, parâtre.

Հօրոտ, ի s. bot. tubéreuse.

Հօփալ, ի s. ramier.

Ձ

Ձ (tza) s. dix-septième lettre de l'alphabet et douzième des consonnes; quatre-vingts, quatre-vingtième.

Ձագ, ուց s, petit des oiseaux, des animaux; moineau; — մատն; petit doigt; —ս հանել, mettre bas, faire des petits.

Ձագախառն adv. avec leurs petits.

Ձագախոտ, ոյ s. giroflier; œillet.

Ձագամանոյց լինիմ va. élever ses petits.

Ձագար, ի, աւ s. entonnoir.

Ձագարան, աց s. nid.

Ձախ, ոյ ou ու a. gauche, ce qui est à gauche; s. la gauche, le côté gauche; ի ձախմէ, à gauche; ի ձախու ձեռին իւրում, à sa main gauche.

Ձախակողմեան a. gauche, qui se tient à gauche.

Ձախակողմն s. la gauche, le côté gauche; ի—, à gauche.

Ձախլիկ s. gaucher.

Ձախող V. Ձախողակ.

Ձախողակ a. qui ne réussit pas, sinistre, malheureux, malencontreux, mauvais, funeste, triste, défavorable, contraire; — նախանձ, faux zèle, mauvaise émulation; ի ձախողակս, dans le malheur, dans l'adversité.

Ձախողակի adv. défavorablement, sinistrement, sans succès, malheureusement; a.

V. Ձախողակ; — պատկառանք, mauvaise honte; առ — ամօթոյ, par mauvaise honte; — բարեպաշտութիւն, piété mal entendue; — կարծիք, fausse opinion.

Ձախողանք V. Ձախողութիւն.

Ձախողիմ, եցայ vn. ne pas réussir, avoir un mauvais succès, ne pas atteindre le but, aller à-vau-l'eau, essuyer un échec, éprouver un malheur.

Ձախողութիւն s. adversité, revers, malheur, disgrâce, malencontre, contre-temps, infortune, échec, désastre; —ս հանդիպել, éprouver, essuyer des revers, avoir des malheurs.

Ձախորդ, Ձախորդութիւն V. Ձախող, Ձախողութիւն.

Ձաղ s. dérision, risée, moquerie, jouet; — առնել, railler, se moquer, tourner en ridicule, exposer à la risée de tout le monde; — լինել, s'exposer à la risée de tout le monde, être la risée, le jouet ou l'objet de dérision de tout le monde.

Ձաղածանակ a. exposé à la risée, moqué; — առնել, exposer à la risée de tout le monde, donner en spectacle.

Ձաղակոծ առնեմ va. battre, souffleter.

Ձաղանք, նաց s. risée, dérision, moquerie, objet de dérision; V. Ձաղկանք; իծաղր եւ իծաղանս լինել V. Ձաղ լինիմ.

Ձաղաւել s. balai de bouleau, de bruyère.

Ձաղեմ, եցի va. rire, se moquer de qn., le railler, le tourner en ridicule, se jouer de lui; conduire en triomphe; triompher, vaincre; — զոք իհանդէս յաղթանակի, triompher de qn.

Ձաղիչ s. moqueur.

Ձաղկ, ի, աւ s. verge, bâton.

Ձաղկահեր, Ձաղկամազ adj. qui a les cheveux plats.

Ձաղկանք, նաց s. verges, flagellation, fustigation, discipline.

Ձաղկեմ, եցի va. fustiger, flageller, discipliner, fouetter.

Ձաղութիւն, Ձաղումն s. dérision, moquerie, risée; triomphe; ձաղումն յաղթութեան առնել, triompher.

Ձայն, ից s. voix; son, cri; ton; bruit, rumeur; parole, langage, langue, terme, mot; — թռչնոց, chant des oiseaux; նուաղեալ՝ կերկերեալ ou կերկեր՝ քաղցր ou քաղցրաբարբառ՝ ախորժ՝ անախորժ՝ զօրաւոր՝ սաստկայոյզ՝ մեծավայելուչ՝ դողդոջ՝ թրթռուն տկար —, voix défaillante, rauque, douce, agréable, désagréable, forte, émue, majestueuse, tremblante, chevrotante, faible; — ցնծութեան, cri, acclamation de joie; — առնել՝ առնուլ՝ արկանել՝ արձակել՝ բառնալ, pousser ou jeter des cris, s'écrier, crier; — ածել, faire entendre une voix, un cri,

crier; աղաղակել իձայն մեծ, jeter un grand cri, des hauts cris, crier à gorge déployée; ի— բարձր, à haute voix; — տալ, crier, apostropher, parler; défier; — տալ մարտի, déclarer la guerre, se déclarer contre; — տալ խիզախել ընդդէմ երկնից, menacer le ciel; — աղաղակի, cri, plainte; — նորա գելյաւ, la voix lui manqua; բարձրացուցանել՝ ցածուցանել զ—, élever, baisser la voix; բարձրացուցանել զ— աղաղակի, élever la voix, ses cris; — բարձեալ գոչել, s'écrier; *—ը քաշել, se taire; prendre son parti, se résigner; *—ը մարած է, il a la voix éteinte, cassée; *—ին մարիլը, extinction de voix; *—ը բաց է՝ տեղն է, il est en voix; *—ը գոցուած է, il n'est pas en voix; *— հանել, faire entendre une voix, un cri, crier, faire du bruit.

Ձայնական a. vocal; tonique; — երաժշտութիւն, musique vocale.

Ձայնակից s. qui unit sa voix, ses accords, qui accompagne; qui est d'accord, unanime; gram. consonne; — լինել, former un accord des sons, être d'accord (en parlant des instruments); exécuter un concert, une symphonie; être d'accord, unanime, s'accorder.

Ձայնակցիմ V. **Ձայնակից լինիմ.**

Ձայնակցութիւն s. accord de plusieurs voix, concert, symphonie; accord.

Ձայնամփոփ s. abat-voix.

Ձայնաչափ, ի sm. sonomètre.

Ձայնապետ, աց s. premier chantre.

Ձայնատու, աց a. qui fait entendre un son, qui crie, qui résonne; crieur; réveilleur; — լինել, faire entendre un son, crier, résonner, renvoyer le son; crier, défier.

Ձայնատուր V. **Ձայնատու**; — լինել, défier qn. au combat, lui jeter le gant, le provoquer; —ք, bruit, fracas, retentissement.

Ձայնարգել s. abat-voix.

Ձայնարկեմ, եցի vn. jeter des cris, crier, adresser la parole.

Ձայնարկու, աց s. a. qui jette des cris; crieur, pleureur, qui déplore.

Ձայնարկութիւն sm. cri, plainte; interjection.

Ձայնաւոր, աց a. vocal; s. gram. voyelle.

Ձայնեմ, եցի va. faire entendre une voix, élever la voix, crier; prononcer, dire, exprimer, adresser la parole; appeler; nommer; խրախոյս —, encourager.

Ձայնիկ s. petite voix.

Ձայնորդ, աց s. gram. consonne.

Ձանձախարիթ s. couleur de datte, couleur rouge.

Ձանձիր a. ennuyeux, im-

portun, fastidieux; — առնել, ennuyer, importuner.

Ձանձրալի, Ձանձրանալի a. ennuyeux, fastidieux.

Ձանձրանամ, ացայ vn. s'ennuyer, se lasser.

Ձանձրացեալ a. ennuyé, las.

Ձանձրացկոտ a. qui s'ennuie facilement.

Ձանձրացուցանեմ, ուցի va. ennuyer, lasser, causer de l'ennui.

Ձանձրոյթ s. ennui; a. ennuyeux.

Ձանձրութիւն s. ennui; — պատճառել՝ տալ, causer ou donner de l'ennui.

Ձառադէմ a. qui a une figure hideuse, horrible.

Ձար, ի s. crin, poil; czar.

Ձարի a. poilu.

Ձարխոտ, ոյ s. adiante, capillaire; — վայրի, fougère.

Ձարմաղ s. tamis.

Ձարուհի sf. czarine.

Ձգական a. attractif; attrayant; tendu.

Ձգանաւոր a. tendineux.

Ձգանք, նաց s. action de tendre, d'étendre; étendage, endroit à étendre; tendon; bretelle.

Ձգարան, ի s. étendage, assemblage des cordes tendues; corde.

Ձգեմ, եցի va. tendre, étendre; jeter, lancer, darder; tirer; attirer, s'attirer, affrioler; traîner, entraîner, ramener; sucer, humer, aspirer; allonger; *laisser; — զօդ, respirer l'air; յանձն — զցասումն ուրուք, attirer sur soi ou encourir la colère de qn., s'y exposer; յինքն —, s'attirer, tirer à soi, attirer sur soi; — զձեռն, tendre, étendre la main; — զնետ, tirer de l'arc, décocher des flèches; — զաղեղն, tendre l'arc; — զսուսեր, allonger un coup d'épée; — զկեանս, passer la vie; — ի կորուստ, entraîner à la perte; — սուր ի կողս ուրուք V. Սուր; — իմ vn. tendre, s'étendre, pencher, se porter; traîner, se traîner; durer; իմի կէտ նպատակի ձգի ամենայն, tout concourt à la même fin; ձգել տարածանիլ, s'étendre, se répandre; ձգեցաւ ընդ ամս տասն, dura dix ans; ընդ սակաւ ամս՝ ժամանակ ձգեցաւ, il a peu duré, il a duré peu de temps; — ի բանս ուրուք, être séduit par qn.; նախատինքն խակզբնատիրան ձգին, l'injure retombe sur l'original.

Ձգեռւտ s. rot.

Ձգիչ a. attractif; entraînant; — զօրութիւն, force attractive, attraction.

Ձգձգեմ, եցի va. tirailler, traîner.

Ձգողական V. Ձգիչ.

Ձգողութիւն s. attraction; — մասանց, — moléculaire.

Ձգումն s. tir, tirage; attraction; tendance; attachement; — ընկղելոյ, trait; — շնչոյ, respiration.

Ձգռտամ, ացի vn. roter, faire des rots.

Ձգտեմ, եցի. **Ձգտեցուցանեմ**, ուցի va. tendre, étendre, allonger, étirer; bander.

Ձգտիմ, տեցայ vn. s'étendre, s'allonger, s'étirer, prêter, se prolonger; tendre, aboutir; s'efforcer, tâcher de; s'étirer, s'allonger, étendre les bras; — աչօք զհետ ուրուք, suivre qn. des yeux.

Ձգտումն s. tension, tendance, extension, allongement, distension; tension, contention; effort; — ջղաց, convulsion.

Ձեզէն, **Ձեզոյն** adv. de vous-même, par vous-même; personnellement.

Ձեղուն, ղան s. plafond; — բերանոյ, palais; — գլխոյ, crâne.

Ձեռագէտ s. artiste; artisan; ouvrage d'artiste.

Ձեռագիտութիւն s. l'industrie manuelle, art.

Ձեռագիր, գրաց s. manuscrit; obligation par écrit, billet; signature.

Ձեռագործ, աց a. fait à la main, fait par la main des hommes, manuel; manufacturier, industriel; s. manufacture, ouvrage de main.

Ձեռագործական a. de main, artificiel, industriel.

Ձեռագործեմ, եցի va. faire ou fabriquer avec les mains, manufacturer, travailler.

Ձեռագործի, ծոյ, ծեաւ s. outil, instrument.

Ձեռագործութիւն s. manufacture, ouvrage de main, industrie.

Ձեռագրեմ, եցի va. écrire de sa main; signer.

Ձեռագրութիւն V. Ձեռագիր.

Ձեռակալ V. Ձերբակալ.

Ձեռական a. de main, manuel; qui est sous la main, soumis; propre.

Ձեռակապ, աց, ով s. menottes, manicles; դնել ձեռակապս, mettre des menottes, emmenotter.

Ձեռակերտ, աց a. fait à la main, manuel; manufacture, ouvrage de main; bâtiment, ville bâtie par soi; ferme; artiste; métier; — իւր, ouvrage de ses mains, son œuvre.

Ձեռակերտեմ V. Ձեռագործեմ.

Ձեռակերտաբար V. Ձեռակերտ.

Ձեռահոծ առնեմ va. frapper avec la main, donner des coups de poing.

Ձեռահիւս a. tissé par la main.

Ձեռահմուտ a. qui a une main exercée, habile, adroit.

Ձեռածիր s. pourboire, pot-de-vin.

Ձեռամբացի adv. de la main, avec la main.

Ձեռասուն V. Ձեռնասուն.

Ձեռաստեղծ a. créé par la main.

Ձեռասրբիչ s. essuie-main, serviette.

Ձեռատունկ a. planté de sa propre main; s. arbre planté

Ձեռնածգութիւն V. Ձեռնձգութիւն.

Ձեռնածիգ լինիմ vn. porter la main; attenter, empiéter.

Ձեռնաղաց, ից s. moulin à bras.

Ձեռնամած a. les mains jointes.

Ձեռնամերձ լինիմ vn. toucher, mettre la main sur.

Ձեռնամուխ լինիմ vn. mettre la main à, entreprendre, attenter, empiéter; — լինել ի գործ ինչ, entreprendre une affaire, s'engager dans une affaire.

Ձեռնաչոց, ի s. lorgnon, lorgnette, face à main.

Ձեռնապետ, աց s. chef des maîtres artistes.

Ձեռնասուն a. nourri, élevé dans ses mains; s. nourrisson, pupille, élève; créature; առնել իւր —ս, se faire des créatures.

Ձեռնատ, ի a. manchot.

Ձեռնարկ, ի s. entreprise; argumentation.

Ձեռնարկեմ, եցի vn. mettre la main à, entreprendre, tenter; mettre la main sur, attaquer, attenter, empiéter; argumenter, disserter, raisonner.

Ձեռնարկու, աց s. argumentant; entrepreneur.

Ձեռնարկութիւն s. entreprise; attaque, empiétement; argument, raisonnement.

Ձեռնարկումն s. argumentation.

Ձեռնարձակութիւն s. agression, usurpation, empiétement.

Ձեռնարուեստ, ից s. artisan, artiste; art; ouvrage.

Ձեռնբեկ a. qui a la main, le bras cassé, manchot.

Ձեռնդրութիւն V. Ձեռնադրութիւն.

Ձեռներէց a. entreprenant, hardi, décidé, brave, courageux; — լինել, entreprendre, oser, avoir le courage, la hardiesse de, empiéter; s'émanciper; — առնել, donner de la hardiesse, émanciper.

Ձեռներիցութիւն sm. présomption, hardiesse, action hardie, trait de courage.

Ձեռնընդել, **Ձեռնընտել** a. apprivoisé, familier, domestique.

Ձեռնթափ լինիմ vn. retirer ses mains, abandonner; — յամենայնէ, tout abandonner, jeter le manche après la cognée.

Ձեռնկալեմ, եցի vn. donner, prêter la main, aider, secourir.

Ձեռնկալու, աց a. qui prête la main, qui aide; — լինել V. Ձեռնկալեմ.

Ձեռնկալութիւն s. aide, secours, assistance.

Ձեռնհաս a. capable; — առնիմ՝ լինիմ՝ գտանիմ, être capable, pouvoir, être en état ou à même de, venir à bout de tout.

Ձեռնհասութիւն s. capacité, habileté.

Ձեռնձգութիւն s. action de tendre la main; empiétement, usurpation.

Ձեռնոց V. **Ձեռնէք.**

Ձեռնոցագործ, աց s. gantier, celui qui fait des gants.

Ձեռնոցավաճառ, աց s. gantier, celui qui vend des gants.

Ձեռնունայն adv. à vide, les mains vides.

Ձեռնպահ լինիմ vn. se garder, ne pas toucher.

Ձեռնտու a. qui donne du secours, qui aide; contribuant, favorable; — լինել, donner, prêter la main à, prêter secours, secourir, aider, contribuer, seconder, favoriser.

Ձեռնտուութիւն s. secours, aide, assistance, concours.

Ձեռնօղիկ s. manchon.

Ձեռք V. **Ձեռն**; *—ի տակէն, sous main; *—ի տակէն բանիլ՝ գործել, agir sous main; *—էն եկածն ընել, faire tout ce qui dépend de soi, faire son possible; *— տալ, donner la main; donner la main, prêter secours, soutenir; suffire; ինծ — չտար, mes moyens ne me permettent pas; ինծ — կուտայ, il me suffit, cela m'arrange, me convient; *—ը թօթվել՝ սեղմել, donner une poignée de main, serrer la main à qn.; *վերջին —ը տալ, mettre la dernière main; *— երկնցունել, tendre la main; tendre la main, demander l'aumône; *— վերցունել, lever la main; *— զարնել, battre des mains; mettre la main à, entreprendre; *—էն գալ՝ չգալ, être ou ne pas être capable; *—էն բան չգար, il n'est capable de rien, il n'est bon à rien; *ամէն բան —էն կուգայ, il est bon à tout, il est très-adroit; *յաջող — ունենալ, avoir la main heureuse; *—ը կապած լինել, avoir les mains liées; *բանէ մը —ը լուալ, se laver les mains d'une chose; *լաւ՝ ապահով —լինել, être en bonnes mains; *առաջին —է, de première main; *լեցուն ձեռքով տալ, donner à pleines mains; *վարպետի —է ելած բան, chose faite de main de maître; *—ը զէնք, à main armée; *— ձեռքի տալ, se donner la main, se tenir par la main; *բանէ մը —ը քաշել, retirer ses mains, abandonner, se retirer; մի — թուղթ, une main de papier.

Ձետ, ոյ, ով s. queue.

Ձեր, ոց, րմէ a. poss. votre; մայր —, votre mère; յեղբարց ձերոց, de vos frères, par vos frères.

Ձերային, յնոց pron. vôtre.

Ձարբազատ adj. émancipé, majeur; — առնել, émanciper.

Ձերբազատիմ, եցայ vn. s'émanciper, être majeur, voler de ses propres ailes.

Ձերբազատութիւն s. émancipation, majorité.

Ձերբակալ a. arrêté, pris, prisonnier; — առնել, arrêter, capturer, faire prisonnier.

Ձերբակալեմ V. **Ձեռբակալ առնեմ.**

Ձերբասուն V. **Ձեռնասուն.**

Ձերբացի V. **Ձեռամբացի.**

Ձերոյին V. **Ձերային.**

Ձեւ, ոյ, ով s. forme ; figure ; formule ; habillement, costume; attitude, maintien, tenue, contenance, manière ; géom. figure ; այս — օրինակի, de cette manière, de cette façon, ainsi ; — տալ, donner une forme ; * ձեւի բերել, donner une jolie forme ; պարզ ou անպաճոյճ՝ ազնուական ունել —ս, avoir des manières simples, nobles, distinguées ; — բանից, langage ; գրէ — բանից օրինակ զայս, il écrit une lettre ainsi conçue.

Ձեւական a. pour la forme.

Ձեւակերպեմ, եցի va. figurer, former.

Ձեւակերպութիւն s. configuration.

Ձեւակերտական adj. plastique.

Ձեւակերտութիւն sm. plastique, l'art plastique.

Ձեւանամ V. Կերպարանիմ; * հիւանդ —, faire le malade, faire semblant d'être malade ; խենդ —, faire ou contrefaire le fou.

* **Ձեւացնեմ** V. **Ձեւացուցանեմ**; խաղ —, représenter une pièce.

Ձեւացումն V. Կերպարանութիւն; * բոլոր ասոնք ձեւացմունք են, tout cela, ce sont des farces.

Ձեւացուցանեմ V. Կերպարանեմ.

Ձեւեմ, եցի va. former, figurer, façonner ; traverser ; couper, tailler.

Ձեւիչ s. ciseaux.

Ձեւոց, աց s. équerre.

Ձեւողանամ V. **Ձեւանամ.**

Ձէթ, ձիթոյ, ով s. huile d'olive ; huile ; olive.

Ձի, ոց s. cheval ; հեծանել ի ձի, monter à — ; երթալ ի ձի, aller à — ; իջանել ի ձիոյ, descendre de — ; զգնալ՝ զբօսնուլ ձիով, faire une partie de —, se promener à — ; զբօսանք ձիոյ, promenade à — ; կատաղել ձիոյ, s'emporter, prendre le mors aux dents ; խխնչէ՝ վրնչէ ձին, le — hennit ; ընթացք ձիոյ, les allures du — ; սանձել զձին, dompter, réduire le — ; * ձին չորս ոտք՝ սանձարձակ վազցունել, mettre le — au galop, aller ou courir à toute bride ; դարմանել զձի, panser, étriller un — ; պայտել զձի, ferrer un — ; * ձիու վերայ կենալ, se tenir sur le — ; * ձին տակը գլորեցաւ, son — s'abattit sous lui ; սեւ՝ ճերմակ՝ գորշ՝ պիսակ՝ ճանճկէն ou ճանճաճերմակ՝ ճարտուկ՝ աշխէտ՝ ճարտուկ ճանճկէն —, cheval noir, blanc, gris, pommelé, moucheté, pie, alezan, rubican ou rouan ; մատակախազ՝ մալեալ ձի, — entier, hongre ; * հեծնելու՝ կառքի ձի, — de selle, de voiture ; * կառքի եւ հեծնելու ձի, — à deux fins ; ախտաւոր՝ աhիպարանոց՝ խստերախ՝ խրոխտ՝ եռանդուն՝ անեզկիւղ՝ ուժեղ՝ հլու՝ հնազանդ՝ անհլու՝

կատաղի ou խենդ՝ կիցընկէց՝ խրչան ձի, — vicieux, impétueux ou superbe, fougueux, fier, ardent ou fringant, hardi ou courageux, vigoureux, docile, obéissant ou soumis, indocile, fou, rétif ou qui rue, ombrageux ; անպիտան ձի, rosse; մատակ ձի, jument; V. Լծեմ, Գեղազատ, Նժոյգ.

Ձիաբոյժ, ուժի sm. vétérinaire.

Ձիաբոյծ, ուծից s. éleveur de chevaux.

Ձիաբուժութիւն s. hippiatrique, art vétérinaire.

Ձիագետի, տւոյ s. hippopotame.

Ձիագլուխ a. qui a une tête de cheval.

Ձիազէն V. Ասպազէն.

Ձիաթափ V. Ձիարշաւ.

Ձիալախուր s. sison.

Ձիախաղաց adv. à cheval.

Ձիական a. de cheval; s. cavalier, chevalier; ornith. chevalier.

Ձիակերպ a. en forme de cheval.

Ձիակորեակ, եկի s. bot. panic.

Ձիահալած առնեմ va. poursuivre, chasser à cheval.

Ձիամարտ, ից s. combat à cheval, combat de cavalerie.

Ձիամարտիկ a.s. qui combat à cheval.

Ձիամարտութիւն V. Ձիամարտ.

Ձիան s. pl. les chevaux.

Ձիանդամ s. dont le membre viril ressemble à celui d'un cheval.

Ձիասէր a. qui aime les chevaux.

Ձիաստան, ի s. écurie; V. Ձիաստանի.

Ձիաստանի, նւոյ. Ձիաստաց, ի s. frelon.

Ձիավաճառ, աց s. marchand de chevaux, maquignon.

Ձիավար, աց s. postillon; écuyer: — արշաւեմ V. Ձիավարեմ.

Ձիավարականն s. l'art de l'équitation.

Ձիավարեմ, եցի vn. mener, conduire ou guider un cheval; արշաւասոյր —, aller au galop, brûler le pavé.

Ձիավարիկ s. jockey.

Ձիավարժ, ից s. écuyer; cavalier.

Ձիավարժոց, աց s. manége.

Ձիավարութիւն sm. équitation.

Ձիավարոն adj. praticable pour les chevaux, où l'on peut aller à cheval.

Ձիատած V. Ձիաբոյծ.

Ձիարկեմ, եցի vn. monter à cheval.

Ձիարձակ լինիմ՝ արշաւեմ vn. lâcher la bride à un cheval, aller au grand galop, courir à toute bride, à bride abattue.

Ձիարձակարան, աց s. hippodrome.

Ձիարշաւ V. Ձիընթացք; — առնել՝ խաղալ V. Ձիարձակ.

Ձիարշաւանք, նաց s. hippodrome; course à cheval.

Ձիացուլ, ցլուց s. hippocentaure, centaure.

Ձիաւոր V. Հեծեալ.

Ձիաւորիմ V. Ձիարկեմ.

Ձիաւորութիւն s. équitation.

Ձիգ s. tir, action de tirer; a. tendu, étendu; long, prolixe; adv. longtemps; ժամս ձիգս, des heures entières, de longues heures; — ձգել, tirer de l'arc; ի— արկանել, prolonger, traîner en longueur.

Ձիընթաց, ից a. qui va à cheval; —ք s. course de chevaux; hippodrome.

Ձիընթացարան, աց s. hippodrome.

Ձիընթացիկ adj. qui va à cheval; —ք s. V. Ձիընթացք.

Ձիթագոյն a. olivâtre.

Ձիթագործութիւն s. fabrication de l'huile d'olive.

Ձիթալից a. plein d'huile d'olive.

Ձիթակութք, թոց s. olivaison, récolte des olives.

Ձիթահան adj. qui fait de l'huile d'olive; —ք s. pressoir à l'huile; huilerie.

Ձիթաման s. huilier.

Ձիթապտուղ, տղոյ s. olive.

Ձիթաստան, ի. Ձիթաստանեայք, բայց s. plant ou jardin d'oliviers.

Ձիթավաճառ, աց s. marchand d'huile.

Ձիթեմ, եցի va. arroser d'huile d'olive, huiler.

Ձիթենի, ենւոյ, ենեաց s. olivier; — վայրենի, olivier sauvage.

Ձիոտն, ոտուք a. qui a pied d'un cheval.

Ձիութիւն sm. nature de cheval.

Ձիր, ձրից s. don, grâce, faveur; don, talent, faculté; — պերճախօսութեան, le don de l'éloquence.

Ձիւթ, ոյ, ով s. poix.

Ձիւթեմ, եցի va. poisser.

Ձիւթալից, Ձիւթաւոր adj. poisseux.

Ձիւն, ձեան s. neige; — գայ՝ իջանէ, il tombe de la neige, il neige; ձիւնն դիզանի, la — s'amoncelle; հալեալ —, de la — fondue; *ձիւնով ծեծկուիլ, se battre à coups de boules de —; *ձիւներումէջ կորսուիլ, se perdre dans les neiges; մանր՝ խոշոր —, neige menue, gros flocons.

Ձիւնաբեր a. qui amène de la neige; s. neige, flocons de neige; fig. tentation, peine, maux.

Ձիւնագոյն a. de couleur de neige, blane comme la neige, blanc comme de la neige.

Ձիւնաթաղ a. enfoncé, enseveli dans la neige.

Ձիւնաթոյր V. Ձիւնագոյն.

Ձիւնալիր, Ձիւնալից a. plein de neige, neigeux.

Ձիւնախաղաղ a. couvert de neige, neigeux.

Ձիւնախառն a. mêlé de neige.

Ձիւնածաղիկ, ղկան s. boule de neige.

Ձիւնաձեւ լինիմ vn. être

battu par la neige ; se battre à coups de boules de neige.

Ձիւնակիր a. qui porte de la neige.

Ձիւնահոր s. puits de neige, glacière.

Ձիւնանալ, ացի vn. neiger ; devenir blanc comme de la neige, être couvert de neige.

Ձիւնանման a. semblable à la neige.

Ձիւնապատ a. couvert, entouré de neige.

Ձիւնաջուր s. eau de neige.

Ձիւնասոյզ V. Ձիւնաթաղ.

Ձիւնացուցանեմ, ուցի va. faire tomber comme de la neige ; faire neiger.

Ձիւնափայլ a. brillant ou blanc comme de la neige, blanc comme neige, plus blanc que la neige, dont la blancheur efface celle de la neige.

Ձիւնել vn. neiger, tomber de la neige ; ձիւնէ, il neige ; ձիւնեաց, il a neigé.

Ձիւնեղէն a. de neige.

Ձլեմ, եցի va. défricher, fendre.

Ձկան մահարար V. Խառընդատ.

Ձկնաբան, ից s. ichthyologiste.

Ձկնաբանական a. ichthyologique.

Ձկնաբանութիւն s. ichthyologie.

Ձկնաբուծութիւն s. pisciculture.

Ձկնախօս, etc. V. Ձկնաբան, ect.

Ձկնականչ, աց sm. moule (mollusque).

Ձկնակեր, աց a. qui mange du poisson, ichthyophage.

Ձկնակերպ a. semblable à un poisson, qui a la forme d'un poisson.

Ձկնահման V. Ձկնորս.

Ձկնաձու s. boutargue.

Ձկնամորթ, ոյ s. peau de poisson.

Ձկնավաճառ, աց s. marchand de poisson, poissonnier.

Ձկնատեանք, ենից. Ձկնատեսանք, նաց s. vivier, étang, piscine.

Ձկնարան, աց s. poissonnerie, marché au poisson.

Ձկնաւէտ a. poissonneux.

Ձկնաքաղ, աց s. albatros.

Ձկնիկ sm. petit poisson, fretin.

Ձկնկիթ s. caviar.

Ձկնկուլ s. courlis, corbigeau.

Ձկնորս, աց s. pêcheur.

Ձկնորսաբար adv. à la manière des pêcheurs.

Ձկնորսական a. de pêcheur ; qui concerne la pêche.

Ձկնորսութիւն sm. pêche ; métier du pêcheur.

Ձկնուղեղ s. blanc de baleine.

Ձկտեմ, etc. V. Ձգտեմ, etc.

Ձմեռային V. Ձմերային.

Ձմեռանոց V. Ձմերոց.

Ձմեռն, մերան, րունք, րանց s. hiver ; fig. mauvais temps, orage, tempête ; խիստ՝ դժընդակ՝ խոնաւ՝ անձրեւային՝ ցուրտ՝ մեղմ՝ չոր —, hiver bien rude ou rigoureux, fa-

cheux, humide, pluvieux, froid, bien doux, sec; ի խոր ձմերան, dans le plus fort de l'—, dans le fort de l'—, dans les rigueurs de l'—; ի մէջ ձմերան, au milieu de l'—; ի ձմերան, en —; անցուցանել զ— ի քաղաքի՝ ի գեղջ, passer l'— à la ville, à la campagne; հանդերձ ձմերան, habit, vêtement d'—; պաշար ձմերան, des provisions pour l'—; անցեալ —, l'— dernier; այս —, cet hiver; պտուղք ձմերան, fruits d'hiver.

Ձմեռնաբեր a. qui ramène l'hiver.

Ձմեռնակ s. engelure; *— ունենալ, avoir des engelures.

Ձմեռնամուտ, մտից s. entrée de l'hiver, commencement de l'hiver.

Ձմեռնային V. Ձմերային.

Ձմեռնանամ, ացայ vn. faire froid comme en hiver; être en butte aux rigueurs de l'hiver, être exposé au froid de l'hiver; fig. éprouver des tempêtes, être surpris par l'orage.

Ձմեռնասուն a. nourri dans ou pendant l'hiver.

Ձմեռնատունկ, տնկոց sm. plante d'hiver.

Ձմերական. **Ձմերային** adj. d'hiver, hivernal.

Ձմերայնի, նոյ. **Ձմերանի**, նւոյ s. hiver, la saison d'hiver; fig. tempête, orage; adv. dans l'hiver, pendant l'hiver.

Ձմերանոց, աց s. caserne.

Ձմերատուն sm. maison d'hiver.

Ձմերեմ, եցի vn. hiverner, passer l'hiver; être en quartier d'hiver.

Ձմերնական, **Ձմերնային** V. Ձմերական.

Ձմերոց, աց s. lieu propre à passer l'hiver; caserne, quartier d'hiver.

Ձմերուկ, ըկի s. pastèque, melon d'eau.

Ձող, ոյ, ով s. barre, perche, gaule, échalas.

Ձողաբարձ a. échalassé; s. treille, berceau, palissade; — յօրինել՝ զարդարել, échalasser, palissader.

Ձողակ, ի s. petite barre; — հրացանի, baguette de fusil.

Ձողիք s. palissade, rangée d'échalas.

Ձոյլ, ձուլոյ a. fondu, de fonte; massif; s. fonte; masse, lingot; poids, pesanteur.

Ձոր, ոց s. vallée.

Ձորալիր a. qui remplit une vallée.

Ձորակ, աց s. vallon.

Ձորաձեւ a. qui a la forme d'une vallée.

Ձորամուտ լինիմ vn. entrer, s'introduire dans la vallée.

Ձորձ, ոյ, ով s. habit, vêtement.

Ձորձաբեր a. qui produit de la matière à faire des vêtements.

Ձորձիկ s. petit habit, méchant habit.

Ձորձիմ, եցայ vn. devenir un habit.

Ձորձմոյկ s. habit et chaussure.

Ձու, ոց s. œuf; — ածել՝ արկանել, pondre, pondre des œufs; ձուի միջուկ, le jaune d'œuf; սպիտակուց ձուոյ, le blanc d'œuf; Թերխաշով՝ պինդ —, œuf à la coque, dur; ի ձուս նստել, couver.

* Ձուազեղ, Ձուածեղ V. Ձուարդ.

Ձուաղից a. œuvé.

Ձուածին a. ovipare.

Ձուածու, աց s. pondeuse.

Ձուածութիւն s. ponte.

Ձուակերպ adj. ovalaire, ovoïde.

Ձուաձեւ a. ovale.

Ձուավաճառ, աց s. marchand d'œufs.

Ձուարան, ի s. ovaire.

Ձուարդ s. omelette.

Ձուլած, ոյ s. fonte.

Ձուլածոյ, ից a. fondu, de fonte; s. fonte, ouvrage en métal fondu.

Ձուլական a. fusible.

Ձուլականութիւն sm. fusibilité.

Ձուլարան, աց s. fonderie; lingotière.

Ձուլեմ, եցի va. fondre, mettre en fusion; exécuter en fonte; geler, rendre solide, endurcir.

Ձուլելի a. fusible.

Ձուլիչ, Ձուլող s. fondeur.

Ձուլումն s. fonte.

Ձուկն, ձկանց s. poisson; astr. poisson; — որսալ, pêcher, aller à la pêche; — խորովել՝ տապկել, griller, frire du —; ձկան ou ձկի ականջ, V. Ձկնականջ.

Ձունձ, ձնձոյ V. Գրգլեակ.

Ձրավաստակ a. qui travaille gratis.

Ձրի, րոյ s. gratuité; a. gratuit; adv. gratuitement, gratis.

Ձրիաբար V. Ձրի adv.

Ձրիավարժ, ից s. boursier, dont l'instruction se fait gratis.

Ձրիատուր a. donné gratuitement, gratuit.

Ձրիութիւն s. gratuité.

Ձրձեմ, եցի va. déchirer, dévorer.

Ձրձիտ a. celui qui déchire, rapace.

Ձօն V. Ձօնի.

Ձօնարան, աց s. lieu d'offrande, autel.

Ձօնեմ, եցի va. offrir, présenter, dédier, consacrer.

Ձօնի, նեաց s. don, présent, offrande; ձօնիս ատնել, offrir.

Ղ (ghad) s. dix-huitième lettre de l'alphabet et treizième des consonnes ; quatre-vingt-dix, quatre-vingt-dixième.

Ղակիշ, կշի s. retranchement, camp ; — ածել, faire des retranchements, retrancher, dresser un camp.

Ղամբար, 'աց sm. lampe, flambeau.

Ղամբարանշողյլ, Ղամբարափայլ a. flambant, brillant, éclatant.

Ղամբարեմ, րեցի va. éclairer par des flambeaux.

Ղամղայեալ a. brodé, galonné.

Ղանդանոն s. laudanum.

Ղաշիկ V. Ղակիշ.

Ղարիկոն, աց s. agaric.

Ղեակ, Ղեկ, եկաց s. gouvernail, timon ; rame, aviron.

Ղեկավար, աց s. timonier ; fig. directeur, chef.

Ղեկավարեմ, եցի va. gouverner, manœuvrer, diriger un vaisseau ; fig. gouverner, diriger.

Ղեկավարութիւն s. l'action de manœuvrer un vaisseau ; direction, gouvernement.

Ղեղի V. Լեղի.

Ղենջակ, աց s. linge, serviette ; touaille, essuie-main.

Ղեր s. bot. souchet.

Ղերձ, ից s. colis.

Ղեւտական adj. lévitique ; sm. Lévitique (troisième livre du Pentateuque).

Ղեւտացի s. lévite.
Ղեւտիկոն V. Ղեւտականs.
Ղողակ V. Լողակ.
Ղոյղ V. Լոյղ.
Ղորկ, etc. V. Ողորկ, etc.
Ղուղակ V. Լողակ.
Ղուղակեմ, եցի va. cacher; vn. se cacher.
Ղուղան, ի sm. cylindre; rouleau.
Ղուղիմ, ղեցայ vn. nager; se cacher.
Ղուրան V. Կուրան.
*Ղրկեմ, եցի va. envoyer, expédier.
*Ղրկուիմ, եցայ vn. être envoyé, expédié.
Ղօղակ, աց s. celui qui nage; celui qui se cache.
Ղօղանջանք V. Ղօղանջիւն.
Ղօղանջեմ, եցի vn. sonner, résonner, tinter; aboyer, japper, hurler; fig. aboyer.
Ղօղանջիւն, Ղօղանջումն s. bruit, son, tintement; aboiement, hurlement.
Ղօղեմ, եցի va. cacher; vn. se cacher.
Ղօղեցուցանեմ, ուցի va. cacher.
Ղօղիմ, ղեցայ vn. se cacher, se nicher, se tapir, se clapir; nager.
Ղօղկիմ, եցայ vn. se cacher.

Ճ (djé) sm. dix-neuvième lettre de l'alphabet et quatorzième des consonnes; cent, centième.

Ճագար, աց s. lapin; մատակ —, lapine, hase; ձագ —ի, lapereau; որջ —ի, clapier; նաղկանձել —ի, clapir.

*Ճաթիմ V. Ճայթեմ.

*Ճաթեցնեմ V. Ճայթեցուցանեմ.

*Ճաթռտիմ vn. se gercer, se fendiller, se fêler; craquer.

Ճախանոց, աց sm. travail (machine de bois pour ferrer les chevaux vicieux).

Ճախարակ, աց sm. tour (machine pour façonner le bois, etc.); poulie, bobine.

Ճախարակագործ a. tourné, façonné au tour.

Ճախարակաձեւ a. circulaire, rond.

Ճախարակաւոր V. Ճախարակագործ.

Ճախարակեայ adj. tourné, façonné au tour; fig. bien tourné, contourné, recherché, embelli.

Ճախարակեմ, եցի va. tourner, façonner au tour; fig. bien tourner, arrondir, façonner, orner, parer, embellir.

Ճախիճ V. Ճահիճ.

Ճախճախուտ a. marécageux.

Ճախր s. vol, essor, volée; cabriole, culbute; — ձիոյ, caracole; — առնուլ, prendre

son vol, son essor, son élan, voler, s'envoler; faire des cabrioles, cabrioler, culbuter, se glisser; — առնուլ ձիոյ, faire une caracole, caracoler.

Ճախրանք V. Ճախր.

Ճախրեմ, Ճախրիմ V. Ճախր առնում; բարձրագլուխ —, porter la tête haute, être victorieux, l'emporter sur.

Ճակածան, աց a. paillard, luxurieux, débauché, libertin.

Ճակածանութիւն s. paillardise, débauche, libertinage.

Ճակատ, ուց sm. front; — զօրու՝ բանակի, disposition d'une armée en ordre de bataille, ordre de bataille, bataille rangée, armée rangée en bataille; — գրոց, frontispice; — շինուածոց, façade, frontispice; եռանկիւնի —, fronton; — տալ՝ յարդարել, se ranger en ordre de bataille, présenter la bataille, attaquer, en venir aux mains avec les ennemis; ելանել ի—, s'engager dans un combat, attaquer; յառաջնում անդ ճակատու, dans une première rencontre, combat; ի— հան ընդդէմ նոցա, il leur opposa...; անկանել ի ճակատու, demeurer sur la place; զ— հարկանել, se frapper le front; — առ —, face à face, vis-à-vis; — ճաղատ խորշոմեալ՝ սպառնալից, front chauve, ridé, menaçant; — նորա նսեմանայ, son front se rembrunit; *ճակտին գրածը հացը՝ ապրուստը ճարել, gagner son pain, sa vie à la sueur de son front.

Ճակատագիր, գրաց s. destin, destinée, sort, fatalité; վեհ —, haute destinée.

Ճակատագրական a. fatal; s. fataliste.

Ճակատագրեմ, եցի va. prédestiner, destiner; յանմահութիւն ճակատագրեալ, destiné à l'immortalité; ճակատագրեալ է լինել սիրելի, sa destinée est d'être aimé.

Ճակատագրութիւն s. fatalisme.

Ճակատամարտ, ից s. bataille rangée, bataille, combat, journée; օր —ի, jour du combat.

Ճակատամարտիմ, տեցայ vn. donner une bataille rangée, en venir aux mains avec les ennemis.

Ճակատամուղ a. qui défait l'armée ennemie, qui combat.

Ճակատայարդար, աց sm. agonothète, qui range une armée en bataille.

Ճակատատեղ, ճակատատեղի, ղւոյ s. le champ de bataille, camp.

Ճակատեմ, եցի. Ճակատեցուցանեմ, ուցի va. ranger ou mettre en bataille, disposer une armée en ordre de bataille, mettre son armée en rang.

Ճակատիմ, տեցայ vn. se ranger, se mettre en bataille, en rangs, en ordre de bataille, ranger son armée, en venir aux mains, aux prises.

ճակնդեղ, աց s. betterave.

ճահ a. convenable, convenant, séant, propre; s. convenance; ի— adv. convenablement, à propos; ի— է, il convient, il est à propos; ի— լինել՝ գալ՝ պատահել, convenir à, être à propos, cadrer, s'adapter, s'appliquer, s'adresser, aller bien, s'ajuster parfaitement; չիցէ՞ ի—, ne convient-il pas? առաւել ի— գայ, il conviendrait mieux; ոչ ի— պատահէին ակնկալութեան նորա ելք գործոյն, les succès de l'affaire ne répondaient pas à son attente; ի— առնուլ, profiter de, tirer parti de; ի— թուէր նմա, ի— համարէր, il jugeait convenable, à propos; ոչ ի— թուեցաւ, il ne sembla pas juste, convenable de.

ճահաւոր V. ճահ a.

ճահաւորեմ, V. ճահեմ; — զգոյնս, marier, assortir les couleurs.

ճահաւորութիւն s. convenance.

ճահեմ, եցի. ճահեցուցանեմ, ուցի va. rendre convenable, adapter, ajuster, rassortir.

ճահիճ, ճճի am. marais, marécage, bourbier.

ճահիմ V. իճահ պատահել.

ճահողակի, ճահողապէս V. իճահ adv.

ճահողութիւն s. convenance.

ճահուկ s. troupeau, troupe.

* ճաղ V. Դագաղ.

ճաղատ, etc. V. Կնտակ, etc.

ճառապատիմ V. ճապատիմ.

ճաճանչ, ից, աց s. éclat, rayon; — սրբութեան, ostensoire, soleil.

ճաճանչազգեղ, ճաճանչազարդ a. radieux, rayonnant, éclatant, radiant, étincelant, brillant.

ճաճանչաւէտ, ճաճանչաւոր V. ճաճանչազգեղ.

ճաճանչաւուխտ, ճաճանչանաւուխտ adj. chatoyant, reluisant d'or et d'argent; s. broderie.

ճաճանչեմ, եցի vn. luire, reluire, briller, étinceler, éclater.

ճամարտակ, աց s. charlatan.

ճամարտակութիւն s. charlatanisme.

ճամարտակեմ, եցի vn. faire du charlatanisme.

* ճամբայ V. ճանապարհ; — գալ, V. Զգաստանամ; —էն ելլել, se fourvoyer, dévier, s'égarer; — ելլել, se mettre en chemin, en route, s'acheminer; — ընել, faire route, cheminer, voyager; —ն կտրել, couper le chemin; — բանալ, ouvrir le chemin, frayer la route; —ն գոցել, fermer le chemin; — բռնել, suivre un chemin, une route; se conduire; — դնել, mettre en route, expédier; V. ճամբեմ.

ճամբար, աց s. camp, campement.

* ճամբեմ, եցի va. renvoyer, remercier, congédier.

* ճամբորդ V. ճանապարհորդ.

*Ճամբորդութիւն V. Ճանապարհորդութիւն ; — ընել, voyager.

Ճամկաւոր a. décoré, orné; brodé.

Ճամկաւորեմ, եցի va. décorer, orner; broder.

Ճամուկ, մկաց s. décoration, ornement; broderie.

Ճայ, ից s. geai ; — ճղէ, le — cajole.

Ճայեակ, եկի s. choucas.

Ճայթեմ, եցի vn. éclater, petiller, craquer, faire explosion ; crever; se fêler; se gercer; — յամբարտաւանութենէ՝ ի կատաղութենէ, crever d'orgueil, de rage ou de dépit.

Ճայթեցուցանեմ, ուցի va. faire éclater, faire craquer; crever; fêler; gercer.

Ճայթիւն. Ճայթիք, թից. Ճայթումն s. éclat, cric-crac, crac, craquement, petillement, fracas, explosion.

Ճայիկ V. Ջամբիկ.

Ճայլոտեմ, եցի va. obscurcir, offusquer.

Ճայլոտութիւն s. obscurcissement de la vue.

Ճանաչական a. connu.

Ճանաչելի a. connaissable, reconnaissable.

Ճանաչեմ, ծանեայ, ծանիր, ծանուցեալ va. connaître, reconnaître, remettre, discerner, sentir; չ—, ne pas connaître, ne pas reconnaître, méconnaître; — զիրաւունս, entendre raison.

Ճանաչող s. connaisseur.

Ճանաչողութիւն s. connaissance; reconnaissance.

Ճանապարհ, աց s. route, chemin, voie; marché, débouché; voyage; voie, entremise, moyen; manière, méthode, procédé; — արքունի, grand chemin, chemin public; զճանապարհայն, dans le chemin, en chemin, chemin faisant; — առնել, faire chemin ou route, cheminer, voyager; frayer le chemin, la route; — արարեալ, chemin faisant; ի— անկանել, se mettre en route, en chemin, s'acheminer; փակել՝ խափանել զ—, encombrer le chemin; դնել ի—, mettre en route; ընդ ո՞ր —, par quel chemin? par quelle route? par où? ցուցանել զ—, montrer le chemin; տղմալից —, chemin boueux; աւուր միոյ —, durant une journée de chemin; — երկնից՝ առաքինութեան, le chemin du ciel, de la vertu; թիւրել զճանապարհս ուրուք, égarer les pas de qn.; գնալ զճանապարհս՝ զճանապարհ ուրուք, marcher dans les voies, sur les traces, sur les brisées de qn.; անգնաց՝ անկոխ —, chemin impraticable.

Ճանապարհագնաց sm. adj. voyageur.

Ճանապարհագնացութիւն s. voyage.

Ճանապարհակից s. compagnon de voyage.

Ճանապարհակիցք s. carrefour.

Ճանապարհակցիմ, կցեցայ vn. voyager, faire route ensemble, être compagnon de voyage.

Ճանապարհակցութիւն sm. voyage fait de compagnie.

Ճանապարհացոյց, ցուցի s. qui montre le chemin, guide, conducteur; — լինել, montrer, indiquer le chemin, guider, diriger.

Ճանապարհորդ, աց s. voyageur.

Ճանապարհորդակից s. compagnon de voyage.

Ճանապարհորդարան, աց s. itinéraire.

Ճանապարհորդեմ, եցի. **Ճանապարհորդիմ**, դեցայ vn. faire route, cheminer; voyager, faire un voyage.

Ճանապարհորդութիւն sm. voyage.

Ճանբակ sm. calamba, calambac.

Ճանդան, **Ճանդի** s. sandal.

Ճանգ, **Ճանկ**, աց s. griffe, ongle, patte; crochet, croc, crampon, grappin; *—ը մէկուն վերայ դնել, —ն անցունել, jeter, mettre le grappin sur qn.

***Ճանկռտեմ**, եցի va. égratigner, écorcher.

Ճանճ, ից s. mouche.

Ճանճաճերմակ a. tacheté de blanc et de noir, moucheté; — ձի, cheval moucheté.

Ճանճիկ s. moucheron, petite mouche.

Ճանճիոն s. les mouches.

Ճանճկէն V. **Ճանճաճերմակ**.

***Ճանճվան** V. Քշոց.

***Ճանչնամ** V. **Ճանաչեմ**.

***Ճանչցնեմ**, ցուցի va. faire connaître.

Ճաշ, ոյ s. dîner; dîner, repas, festin; — առնել, donner à dîner; — գործել, préparer le dîner; — անպաճոյճ, repas simple.

Ճաշագործ, աց s. celui qui donne un dîner.

Ճաշաժամ, ու s. l'heure de dîner, de repas.

Ճաշակ, աց s. goût, saveur; dégustation, gustation, essai; verre à boire, tasse, coupe; առնուլ զ—, goûter, déguster; ոչ եւս առնուլ զ— սիրոյ մտերմութեան, être dégoûté de l'amitié; դուզնաքեայ —, faible essai.

Ճաշականական a. gustatif.

Ճաշակակից V. **Ճաշակից**.

Ճաշակաւորութիւն s. dégustation; V. **Ճաշակելիք**.

Ճաշակելի a. qu'on peut goûter; celui qui goûte, mange.

Ճաշակելիք, լեաց s. goût, sens du goût.

Ճաշակեմ, եցի va. goûter, déguster; — զմահ, mourir; — զքաղցրութիւն խաղաղութեան, goûter les douceurs de la paix.

Ճաշակեցուցանեմ, ուցի va. faire goûter, faire manger.

Ճաշակից s. qui dîne ensemble, convive, commensal.

Ճաշակումն s. action de goûter, dégustation; action de manger.

ճաշատեղ, աց. **ճաշատուն**, տանց. **ճաշարան**, աց s. salle à manger, réfectoire.

ճաշեմ, եցի va. dîner; — արտաքս, — en ville.

ճաշիկ s. petit dîner.

ճաշոց, ի s. missel.

ճապաղ a. dispersé, répandu, diffus; s. rang, rangée.

ճապաղեմ, եցի va. disperser, répandre, dissiper; dissiper, distraire; — իմ vn. se disperser, se répandre; s'occuper de, s'appliquer à; se distraire, se dissiper.

ճապաղիք, ղեաց s. effusion, écoulement; — արեան, effusion de sang, massacre; արեան ճապաղիս հեղուլ, ճապաղիս արեան գործել, répandre le sang, verser ou faire couler le sang; բազում — արեան գործեցան իճակատամարտին, il y eut beaucoup de sang répandu dans cette journée.

ճապաղումն s. dispersion; effusion; distraction; dissipation.

ճապատիմ, տեցայ vn. se tortiller, s'entortiller, s'allonger, se plier autour, s'entrelacer.

ճապուկ a. tortueux, sinueux, tortillé; souple, flexible; ընդ —, se glissant, à la hâte; ընդ — անցանել, s'introduire, s'insinuer, passer rapidement.

ճառ, ից s. discours, allocution, dissertation, harangue; traité, narration, récit; — բարոյական, homélie; — արկանել, prononcer ou faire un discours, parler; — արկեալ խօսել, discourir, pérorer, s'entretenir sur; գրել զճառս պատմութեանց ուրուք, écrire l'histoire de qn.

ճառագայթ, ից s. rayon, éclat; —ս արձակել, rayonner, lancer, jeter ou envoyer des rayons.

ճառագայթաբեր adj. qui porte une couronne de rayons.

ճառագայթաձեւ a. en forme de rayon, rayonnant, radié.

ճառագայթաձիգ, **ճառագայթանշոյլ**, **ճառագայթարձակ** a. rayonnant, qui lance des rayons, qui jette de l'éclat, radiant.

ճառագայթատեսիլ, **ճառագայթաւէտ**, **ճառագայթաւոր**, **ճառագայթափայլ** a. rayonnant, radieux, brillant.

ճառագայթեմ, եցի vn. rayonner, briller, éclater.

ճառագայթումն s. rayonnement, radiation.

ճառագլուխ, լխի s. chapitre.

ճառագրեմ, եցի va. écrire, décrire.

ճառական a. de discours; dit, traité, exprimé; littéral; — իմաստք, sens littéral.

ճառակցեմ, եցի va. écrire, raconter ensemble.

ճառասաց s. déclamateur.

ճառասացութիւն s. déclamation.

ճառատեմ, եցի vn. décla-

mer, faire de belles phrases, débiter, parler en déclamateur.

ճառեմ, եցի va. faire un discours, discourir, traiter; raconter, réciter, parler, dire, rapporter.

ճառընտիր, տրի s. choix des discours.

ճատրակ, ճատրկուց sm. échecs; — խաղալ, jouer aux —.

ճար sm. remède, moyen, expédient; չիք —, ոչ գոյ —, il n'y a pas de remède, il n'y a pas moyen, c'en est fait; — գտանել, — եւ հնարս գտանել, trouver un moyen, un remède, s'aviser d'un moyen; *գլխուն —ը տեսնել, trouver un moyen d'existence, se procurer un asile; V. ճարակ.

ճարակ, ազ s. pâture, pâturage, fourrage; fig. pâture, aliment, nourriture, proie; V. ճար; հրոյ — լինել՝ մատնիլ, être dévoré par le feu, par les flammes, être la proie des flammes, brûler; սրոյ — լինել՝ մատնիլ, périr par le glaive; սրոյ — տալ, faire mourir; բազմախողխող երկաթոյն նա տայր ի—, il moissonnait par le fer tranchant; — լինել, être la proie de, en proie à; ճար եւ — առնել, trouver un remède; réparer; իմաստութիւն — է սրտի իմոյ, la sagesse nourrit mon cœur; գիտութիւնք — են մտաց, les sciences sont l'aliment de l'esprit; — տալ հերձուածոց, entretenir, fomenter les divisions; տալ ի— ախտից, pour alimenter; flatter les passions.

ճարակաբոյս, բուսոյ sm. plante fourragère.

ճարակաշատ a. herbeux.

ճարակաւոր a. qui paît, qui pâture, paissant, broutant.

ճարակեմ, եցի va. faire paître, mettre en pâture; fig. dévorer, attaquer, dévaster, consumer; vn. pâturer, brouter, paître, repaître de, se repaître, manger; s'étendre, se propager, se répandre, s'enraciner; յանհնարինս ճարակէր խիրտս նոցա, une plaie profonde s'envenimait dans leurs cœurs; որ յոսկերս նորա ճարակէր, qui se glissait jusque dans la moelle de ses os; բոցն հողմավար ծաւալեալ ճարակէր, la flamme poussée par le vent s'avançait toujours.

ճարակեցուցանեմ, ուցի va. faire paître.

ճարակիմ V. ճարակեմ.

*ճարեմ, եցի va. procurer, trouver, s'aviser; V. ճարտար.

ճարճատիմ, տեցայ vn. éclater, craquer, se briser par éclats, petiller, décrépiter.

ճարճատիւն, ճարճատումն s. craquement, éclat, petillement, crac, cric-crac, crépitation.

ճարմանդ, ի s. agrafe, boucle; — գրոց, fermoir; խառնել զօղսն ընդ ճարմանդսն, agrafer.

Ճարմանդեմ, եցի va. agrafer.

Ճարճրուկ s. bot. pissenlit.

Ճարպ, ոյ, ի s. graisse; suif; a. gras; — խոզենի, lard; — խոզենի հալեալ, saindoux; օծանել —ով, graisser; բառնալ զճարպն, dégraisser.

Ճարպապարարտ, ճարպաւոր adj. graisseux, plein de graisse, adipeux.

***Ճարպիկ, ճարպիկութիւն** V. ճարտար, ճարտարութիւն.

Ճարպովին adv. avec sa graisse.

Ճարտասան, ի s. orateur, rhéteur; éloquent.

Ճարտասանական a. oratoire.

Ճարտասանեմ, եցի vn. parler en orateur, avec éloquence, faire de belles phrases.

Ճարտասանութիւն s. rhétorique, art oratoire; éloquence.

Ճարտար, աց s. artiste, maître, expert; ingénieur; a. adroit, habile, industrieux, ingénieux; adv. bien, à fond, parfaitement; — գիտել, savoir bien, à fond; — իքանդակագործութիւն, qui excelle dans la sculpture; — կեղծաւորել, adroit à dissimuler.

Ճարտարաբան, ճարտարաբանեմ, ճարտարաբանութիւն V. ճարտարախօս, ճարտարախօսեմ, ճարտարախօսութիւն.

Ճարտարաբար adv. adroitement, d'une manière habile, ingénieusement.

Ճարտարագէտ s. bon connaisseur, expert; ingénieur.

Ճարտարագիտութիւն sm. génie.

Ճարտարագոյն adv. mieux; — գիտել, savoir mieux.

Ճարտարագործ s. maître, artiste; a. fait avec adresse, avec art, bien fait, ingénieux.

Ճարտարադէտ a. qui observe bien, très-éveillé.

Ճարտարախաբ adj. qui trompe bien.

Ճարտարախօս, աց a. s. orateur; qui parle bien, qui a le talent de la parole, éloquent, disert.

Ճարտարախօսեմ vn. parler bien, avec éloquence, en orateur.

Ճարտարախօսութիւն s. talent de la parole, éloquence; élégance; —բ, avec éloquence, disertement.

Ճարտարակ, աց a. adroit, habile.

Ճարտարաձիգ a. qui tire bien, avec beaucoup d'adresse.

Ճարտարամիտ adj. industrieux, ingénieux.

Ճարտարամտեմ, եցի vn. s'ingénier, chercher des expédients, s'aviser de, imaginer, inventer, s'étudier; sophistiquer, subtiliser, discuter.

Ճարտարամտութիւն sm. adresse d'esprit.

Ճարտարանամ, ացայ vn. devenir adroit, habile, industrieux; s'ingénier, inventer.

Ճարտարաճյան a. qui peint bien.

Ճարտարանկար adj. peint avec art.

Ճարտարանք, նաց s. invention ingénieuse, affectation, artifice, argutie.

Ճարտարապետ, աց s. architecte; maître, auteur; a. très-habile, très-adroit.

Ճարտարապետական a. architectural.

Ճարտարապետեմ, եցի va. être architecte, être l'architecte de, bâtir, construire avec art, avec adresse.

Ճարտարապետութիւն s. architecture; art, habileté.

Ճարտարապէս adv. habilement, adroitement.

Ճարտարասան, etc. V. **Ճարտասան**, etc.

Ճարտարասոյզ adj. artificieux, captieux.

Ճարտարարուեստ V. **Ճարտարագործ**.

Ճարտարացուցանեմ, ուցի va. rendre adroit, industrieux.

Ճարտարեմ, եցի va. s'ingénier, chercher des expédients, s'aviser de, inventer, faire; user de ruses, de détours.

Ճարտարխօսութիւն V. **Ճարտարախօսութիւն**.

Ճարտարիմտեմ V. **Ճարտարամտեմ**.

Ճարտարիմտութիւն s. artifice, industrie, sophisme, subtilité.

Ճարտարութիւն sm. art, adresse, habileté, dextérité; industrie; artifice, ruse, subtilité, détour; sagesse, science, intelligence, génie; —**ք**, adroitement, avec adresse, artificieusement; մշակական՝ ձեռագործ՝ տուրեւառիկ —, industrie agricole, manufacturière, commerciale.

Ճարտուկ, Ճարտրուկ a. pie, gris pommelé; — **ձի**, cheval pie; — **Տանձկէն**, rubican, rouan.

Ճգնազգեաց, Ճգնազգեցիկ a. qui mène une vie austère, ascète; —**կեանք**, vie pénitente.

Ճգնաժամ, ու s. crise.

Ճգնական a. pénible, laborieux, critique, dangereux.

Ճգնակից s. compagnon de travail, de peine, de souffrance.

Ճգնասէր a. qui aime la vie austère, les peines.

Ճգնարան, ի s. ermitage.

Ճգնաւոր, աց sm. ermite, solitaire, anachorète; martyr; qui fait des efforts, qui travaille; combattant, athlète.

Ճգնաւորական a. ascétique; pénible, laborieux; — **կեանք**, vie ascétique.

Ճգնաւորիմ V. **Ճգնիմ**.

Ճգնաւորութիւն s. vie d'ermite, vie ascétique.

Ճգնեմ, եցի va. donner de la peine, tourmenter, forcer, presser; mettre en danger.

Ճգնիմ, նեցայ vn. se donner beaucoup de peine, se donner de la peine, se fatiguer, travailler, endurer, faire avec peine, avec effort, employer toutes ses forces, souffrir de rudes travaux; se mettre en

danger, risquer, courir le risque; s'adonner à la vie ascétique, mortifier ou affliger son corps; combattre, résister; s'efforcer, tâcher, faire un effort, des efforts, s'étudier, s'attacher, s'appliquer sérieusement à.

Ճգնողական V. Ճգնական.

Ճգնութիւն s. peine, travail, fatigue; labeur; danger; risque; effort; combat, lutte, résistance; vie austère ou ascétique, austérité; mortification, macération; — մահու, agonie.

Ճգնումն V. Ճգնութիւն.

Ճգունք V. Ճիգն.

Ճեղ a. qui a le front chauve; s. V. Ճիւղ.

Ճեղանակ, Ճեղենակ աց s. aigrette de casque.

Ճեղութիւն s. difformité de celui qui est chauve sur le front.

* Ճեղք s. fente.

Ճեղքեմ, եցի va. fendre, gercer, crevasser; couper, tailler, inciser, faire une incision, taillader; diviser, séparer, déchirer; —իմ vn. se fendre; se séparer.

Ճեղքուած, ոց s. fente, fissure, crevasse, gerçure; coupure, incision, taillade, entaille, déchirure; rupture, ouverture.

Ճեմ, ից, ով, օք s. promenade, tour, marche; — առնուլ ou զբօսնուլ ի—, se promener, faire un tour, faire un tour de promenade; —ք նաղելիք, démarche languissante; — զճեմի, en se promenant.

Ճեմական, աց s. péripatéticien; académicien; —ոճ, style académique.

Ճեմականութիւն s. péripatétisme.

Ճեմարան, աց s. promenade, promenoir; école péripatéticienne; académie, institut; գաղղիական —, l'Académie française; — բանասիրական՝ գիտութեանց, l'Académie des belles-lettres, des sciences; —ք, marche, démarche.

Ճեմարանական adj. académique; — նիստ, séance —.

Ճեմնակ, Ճեմիկ s. trottoir.

Ճեմելի, լւոյ, լեաց s. promenade, promenoir, terrasse; promenade, marche; ծառաստունկ —, avenue, boulevard.

Ճեմեմ V. Ճեմիմ.

Ճեմեցուցանեմ, ուցի va. promener, faire promener.

Ճեմիմ, մեցայ vn. se promener, faire un tour, faire un tour de promenade.

Ճեմիշ sm. lieux d'aisances, les lieux, cabinet; երթալ ի—, aller aux lieux, à la garderobe, au cabinet.

* Ճենճ V. Ճենճեր.

Ճենճեր, ոց, աց s. la fumée, la vapeur de la viande et de la graisse brûlées, graisse.

Ճենճերահոտ a. qui exhale une odeur de graisse.

Ճենճերեմ, եցի va. exhaler une odeur de graisse, de viande rôtie; brûler; sacrifier; —իմ

vn. brûler, se brûler; ճենճերեսցի զոհ քո, que votre sacrifice soit agréable; — յիշատակաւ սիրոյ ուքուք, languir.

Ճենճերոտիմ, տեցայ vn. être plein de fumée et de graisse.

Ճեպ, ոյ ou ի, ով s. hâte, diligence, empressement; — զճեպի, — ի ճեպոյ, ճեպով, à la hâte, en toute hâte, avec précipitation; —ս կացուցանել, hâter, presser; — շտապոյ, empressement, hâte.

Ճեպեմ, եցի va. hâter, presser, expédier, précipiter; — զընթացս, redoubler ses pas; vn. V. Ճեպիմ.

Ճեպեցուցանեմ V. Ճեպեմ va.

Ճեպընթաց, ից a. qui court vite; s. diligence (voiture); — լինել, courir vite.

Ճեպիմ, պեցայ vn. se hâter, se dépêcher, s'empresser.

Ճետ, ից s. race, descendants, postérité.

Ճերմակ a. V. Սպիտակ; — երիվար, cheval blanc.

Ճերմակաձի s. cheval blanc; a. qui a un cheval blanc.

Ճերմակեղէն s. linge; *—ը փոխել, changer de —.

Ճեւեղիկ s. loup-garou.

*Ճզմեմ V. Ճմլեմ.

Ճիգն, ճգունք, ճգանց s. effort, tentative, contention, tour de force; travail, peine; fatigue, souffrance; danger, péril, crise; difficulté à surmonter, combat, lutte; — ի —, l'un après l'autre, à côté; զամենայն — յանձին ունել՝ թափել ou իմէջ առնուլ, բազում ճգունս առնել, redoubler d'efforts, faire tous ses efforts, faire un effort surnaturel; — դնել, faire un effort, s'efforcer; դնել զյետին —, faire un dernier effort; յետին ճգամբք զաւն գործել, faire les derniers efforts; ճգունք մարտի, les travaux de la guerre; տանել մեծամեծ ճգանց, soutenir de grands combats; ամենայն ճգամբք, de tous ses efforts.

*Ճիզուիտ a. jésuite.

*Ճիզուիտական adj. jésuitique.

*Ճիզուիտութիւն s. jésuitisme.

Ճիկ s. cri; — հանել, faire, jeter un cri, le moindre cri ouvrir la bouche.

Ճիղ, ճգի V. Ճիւղ.

Ճիղմ a. jeune, tendre; — հասակ, jeune âge.

Ճիճի V. Ճճի.

Ճիշդ a. exact, juste, ponctuel, précis, strict, rigoureux; adv. V. Ճշդիւ.

Ճիչ, ճչոյ, չով ou չիւ s. cri, vagissement, criaillerie, criérie, clameur, vocifération; — առնուլ՝ բառնալ ou զճիչ հարկանել, crier, criailler, pousser ou jeter un cri, pousser des vagissements, des hurlements; — բարձեալ աղաղակել, jeter des cris perçants, vagir; ողորմ —, cri pitoyable.

Ճիչեմ V. Ճչեմ.

Ճիպոտ, ճպոտոյ V. Թիփ.

Ճիռ, ճռոց s. grappillon.

Ճիտ, ճտի V. Վիզ.

Ճիտակ, ակց s. collier.

Ճիրան, նունք, նաց s. griffe, serre, ongle, patte.

Ճիրանաւոր adj. qui a des griffes.

* Ճիւ ou Ճիվ V. Ոտն ou Սրունք.

Ճիւաղ, ացց s. monstre; —ք դժոխայինք ou դժոխազնեայք, les Furies.

Ճիւաղաբարոյ, ից adj. qui a un caractère monstrueux, monstre.

Ճիւաղական a. monstrueux.

Ճիւաղութիւն s. monstruosité.

Ճիւղ, ոց s. branche, rameau; tige, souche; ի ճիւղս բաժանիլ, se ramifier.

Ճիւղագրութիւն sm. généalogie.

* Ճխամ V. Խայտամ.

* Ճկեմ, եցի va. plier, ployer, courber, fléchir.

Ճկոյթ V. Ճկոյթ.

* Ճկուն a. flexible, souple; — բնութիւն, humeur pliable, caractère pliant.

Ճղեմ V. Ճճուեմ.

Ճղճամիրտ, ճղճիմ a. avare, tenace, mesquin, chiche.

Ճղճղկէն a. divisé en plusieurs branches, fourchu.

Ճղճմտիմ, ճղմճմտիմ, ճեցայ vn. faire l'avare, être tenace.

Ճղուղ s. rouet.

Ճղփիւն, ճղփումն s. murmure des eaux, bruit des ondes.

Ճճեկեր a. mangé des vers, vermoulu, véreux.

Ճճի, ճճոյ ou ճճւոյ, ճճեաց s. ver, vermine, vermisseau; reptile.

Ճճուեմ, եցի vn. pépier, ramager.

Ճմլած V. Ճմլումն.

Ճմլեմ, եցի. Ճմլեցուցանեմ, ուցի va. fouler, presser, froisser, comprimer, pressurer, écraser; contusionner, meurtrir, froisser, faire une contusion; fig. opprimer, accabler; — զսիրտ, briser, serrer le cœur; — զսիրտ իզորով, attendrir le cœur; ճմլեցաւ սիրտ ընդ, son cœur fut ému, s'attendrit; ո՞չ իսկ սիրտք մեր ճմլէին իմեզ, n'est-il pas vrai que notre cœur était touché! ճմլէր զսիրտ նորա, lui donnait un cuisant repentir; — զպտուղս, cotir.

Ճմլիմ, եցայ vn. être foulé, pressé, comprimé; ճմլի սիրտ իմ, le cœur me serre.

Ճմլումն s. foulure, froissure, froissement; contusion, meurtrissure; — սրտի, serrement; — պտղոց, cotissure.

* Ճմրդկեմ, եցի va. chiffonner, froisser; —իմ vn. se chiffonner, se froisser.

Ճնճղուկ, ղկաց s. moineau, passereau, pierrot; — ճճուէ՝ ճռուողէ, le — pépie.

Ճնշական a. compressible.

Ճնշականութիւն s. compressibilité.

Ճնշեմ, եցի. Ճնշեցուցանեմ, ուցի va. presser, pressurer, exprimer, serrer, comprimer; réprimer, menacer, mortifier.

fouler, opprimer, oppresser; — զմարմին, dompter, macérer ou mortifier la chair.

Ճնշելի a. compressible.

Ճնշիմ, եցայ vn. être pressé, comprimé, opprimé.

Ճնշութիւն, Ճնշումն s. pression, compression, dépression, serrement; — մարմնոյ, mortification, macération.

Ճշգրիտ, գրտի a. exact, juste, frappant, régulier, ponctuel, précis, catégorique, rigoureux; V. Ճշգրտիւ; — ասել՝ ասելով, à proprement parler.

Ճշգրտաբան, ից adj. véridique.

Ճշգրտաբանեմ, եցի va. dire exactement la vérité.

Ճշգրտաբանութիւն s. véridicité; acribologie.

Ճշգրտագործ a. qui est tout à fait le pareil, exactement pareil.

Ճշգրտաձան, ից a. parfaitement ressemblant, frappant; qui attrape parfaitement la ressemblance; — կենդանագիր, portrait parlant.

Ճշգրտապատում V. Ճշմարտապատում.

Ճշգրտեմ, եցի va. vérifier, préciser, examiner ou étudier à fond, s'informer exactement, s'informer de la vérité d'un fait, s'assurer; régler, régulariser; faire avec le plus grand soin; — յոք, appliquer à qn.

Ճշգրտեցուցանեմ, ուցի va. faire exactement semblable, imiter exactement, donner une ressemblance frappante

Ճշգրտիւ V. Ճշդիւ.

Ճշգրտութիւն s. exactitude, ponctualité; justesse, précision.

Ճշդագնող, աց s. qui débat le prix, qui marchande.

Ճշդապահանջ a. qui exige ou qui est exigé exactement, rigoureux, rigide, sévère.

Ճշդավաճառ, աց adj. qui vend avec une exactitude rigoureuse.

Ճշդեմ, եցի va. épargner, lésiner; ajuster; V. Ճշգրտեմ.

Ճշդիւ adv. exactement, strictement, justement, juste, au juste, précisément, ponctuellement, à la lettre; rigoureusement; — գտակաւ, d'une manière exacte, exactement, au juste, de point en point.

Ճշդող a. parcimonieux.

Ճշդով V. Ճշդիւ.

Ճշդութիւն s. épargne, parcimonie, lésine; exactitude, ponctualité; justesse, précision; rigueur; հատուցանել բազում —բ, payer ric-à-ric, avec une exactitude rigoureuse.

Ճշմարիտ, րտից, աց a. vrai, véritable, réel; véridique, franc, sincère; adv. vrai, vraiment, véritablement, réellement; Ճշմարի՞տ իցէ, est-il vrai? — է, il est vrai; — են իրքն, la chose est vraie, est avérée; — արիութիւն, le vrai courage.

Ճշմարտաբան, ից a. véridique.

Ճշմարտաբանեմ, եցի vn.

dire vrai, dire la vérité, être véridique.

Ճշմարտաբանութիւն s. véridicité, véracité.

Ճշմարտագոյն V. **Ճշմարիտ** adv.

Ճշմարտադատ a. qui juge équitablement, juste, équitable.

Ճշմարտախօս, աց a. véridique.

Ճշմարտախօսեմ V. **Ճշմարտաբանեմ.**

Ճշմարտախօսութիւն s. véridicité, véracité.

Ճշմարտակորոյս adj. qui a perdu la vérité, éloigné de la vérité, faux.

Ճշմարտահաւատ, ից a. qui a une vraie croyance, croyant, fidèle.

Ճշմարտապաշտ, ից a. qui adore la vérité.

Ճշմարտապաշտութիւն sm. adoration, culte de la vérité.

Ճշմարտապատում adj. qui raconte d'une manière vraie, véridique; raconté d'une manière vraie.

Ճշմարտապէս V. **Ճշմարիտ.**

Ճշմարտասէր a. qui aime la vérité, ami de la vérité, franc, sincère.

Ճշմարտասիրաբար adv. par goût pour la vérité, sincèrement.

Ճշմարտասիրութիւն sm. amour de la vérité, véracité, sincérité.

Ճշմարտատեաց a. qui hait, déteste la vérité.

Ճշմարտատես a. qui voit la vérité, qui voit réellement.

Ճշմարտատեսիլ, **Ճշմարտատիպ** a. vrai, réel, exact, frappant.

Ճշմարտաքարոզ a. qui prêche la vérité.

Ճշմարտացուցանեմ V. **Ճշմարտեմ.**

Ճշմարտացուցիչ s. qui vérifie, vérificateur.

Ճշմարտեմ, եցի. Ճշմարտեցուցանեմ, ուցի va. avérer, vérifier, certifier, justifier, confirmer, assurer, prouver.

Ճշմարտիւ adv. en vérité, à la vérité, vrai, au vrai, vraiment, véritablement, conformément à la vérité, réellement, en conscience.

Ճշմարտութիւն s. vérité; véracité; réalité; sincérité; —բ V. **Ճշմարտիւ**; աղարտել զ—, blesser la vérité; անպատրուակ ասել զ—, dire la vérité tout entière; — իրաց, le fond des choses; բուն —, pure vérité.

Ճշմարտուսոյց adj. qui enseigne la vérité.

Ճշտութիւն V. **Ճշդութիւն.**

* **Ճոթ** V. **Ծայր.**

Ճոխ, աց, ից a. puissant, influent, grand, maître, grand seigneur; opulent, riche, pompeux; riche, abondant, copieux, ample; ճոխս ճեմել, marcher fièrement.

Ճոխաբան adj. éloquent, disert; — լինել, V. **Ճոխաբանեմ.**

Ճոխաբանեմ, եցի vn. parler avec autorité; amplifier, parler beaucoup.

Ճոխաբանութիւն s. amplification.

Ճոխաբար, Ճոխագոյնս adv. impérieusement, avec autorité; amplement, richement.

Ճոխածախութիւն s. faste, train.

Ճոխանամ, ացայ vn. prendre, avoir ou exercer de l'autorité, de l'ascendant, un grand ascendant, de l'empire sur qn., dominer sur, avoir de l'empire sur, primer, l'emporter sur; faire le maître, le grand seigneur, se donner de grands airs, trancher du grand seigneur, prendre des airs de grandeur, s'enorgueillir; être riche, abondant en, s'enrichir, faire fortune; — կործանմամբ այլոց, bâtir sa fortune sur la ruine d'autrui.

Ճոխացուցանեմ, ուցի va. enrichir, douer, orner; — պարգեւօք, combler de biens.

Ճոխութիւն s. autorité, puissance, ascendant, empire, influence; richesse, opulence; մեծափարթամ —, grandes richesses.

Ճոխսիրութիւն s. ambition.

Ճողեմ, եցի va. arracher poil à poil, épiler.

Ճողոպրեմ, եցի va. sauver, délivrer, débarrasser; —իմ vn. se sauver, se délivrer, se débarrasser; մազապուր —, V. Մազապուր.

Ճողոպրումն s. délivrance.

Ճողփիւն V. Ճղփիւն.

Ճողքեմ, եցի va. déchirer, traîner.

Ճոպան, աց s. corde.

Ճոռոմ a. emphatique, déclamatoire, plein d'emphase; ճոռոմն խօսիլ V. Ճոռոմաբանեմ.

Ճոռոմաբան a. qui parle avec emphase, déclamateur, grand parleur.

Ճոռոմաբանեմ, եցի vn. parler avec emphase, déclamer, faire le grand parleur.

Ճոռոմաբանութիւն s. discours plein d'emphase, déclamation.

Ճոռոմանամ, ացայ vn. parler avec emphase, déclamer, pérorer.

Ճորտ, ի s. domestique.

Ճուղ V. Ճիւղ.

Ճուռակ ou Ճուրակ, աց s. ornith. émerillon.

Ճչեմ, եցի vn. crier, criailler, pousser des cris.

Ճչիւն, Ճչումն s. cri, criaillerie, crierie, cri de douleur.

Ճչող a. s. criailleur, criard.

Ճպիռն, Ճպուռն, պռան s. cigale; — ճռճռայ, la — chante.

Ճռաքաղ s. grappilleur; — առնել՝ լինել, grappiller; fig. ravager, détruire, exterminer.

Ճռաքաղեմ, եցի vn. grappiller.

Ճռաքաղութիւն s. grappillage.

*Ճռզած a. chétif, rabougri.

* Ճռճռամ V. Ճռնչեմ; ճպիռն.

Ճռնչեմ, եցի vn. crier, produire un bruit strident, faire du bruit; ճռնչէ լիսեռն, l'essieu crie.

Ճռնչիւն s. cri, bruit.

Ճռուողական երգ s. ramage, gazouillement.

Ճռուեմ, ճռուղեմ, ճռուողեմ, եցի vn. gringotter, pépier, ramager, roucouler, gazouiller, chanter.

Ճռուողումն s. gazouillement, ramage, gazouillis, chant.

* Ճվլամ V. Հեծեմ.

Ճրագ, աց s. chandelle, lumière, flambeau; լուցանել՝ շիջուցանել՝ յարդարել զճրագն, allumer, éteindre, moucher la chandelle.

Ճրագաբերան, աց sm. bobèche.

Ճրագագործ, աց s. chandelier, fabricant de chandelles.

Ճրագալոյց, լուցի s. celui qui allume les chandelles; illumination la veille de Noël, de l'Épiphanie et de Pâques; — առնել, allumer la chandelle.

Ճրագակալ, ճրագակիր s. chandelier; acolyte.

Ճրագարան, աց s. chandelier, candélabre, flambeau.

Ճրագու, աց s. suif, graisse.

Ճփնի, նոյ, նւոյ s. camomille.

Ճօճ V. Ճօճան.

Ճօճական a. qui oscille, qui balance, oscillatoire.

Ճօճան, ի s. oscillation, balancement; pendule (horloge); a. V. Ճօճական; — առնուլ, V. Ճօճեմ.

Ճօճանակ, աց s. pendule, balancier.

Ճօճեմ, եցի va. faire osciller, balancer, branler; — զնիզակ՝ զսուր՝ զգեղարդն, brandir une lance, une épée, branler le dard.

Ճօճեմնական V. Ճօճական.

Ճօճիմ, ճեցայ vn. osciller, se balancer, s'agiter.

Ճօճումն s. oscillation, balancement; astr. nutation.

Մ (mèn) s. vingtième lettre de l'alphabet et quinzième des consonnes ; deux cents, deux centième.

Մագաղաթ, ից s. parchemin.

Մագաղաթագործ, աց sm. parcheminier.

Մագաղաթեայ a. de parchemin.

Մագարիկոն, ի s. glouteron, bardane.

Մագիլ, գլաց s. griffe, serre, ongle, patte.

Մագիստրիանոս, **Մագիստրոս**, աց s. magister, maître ; chef, magistrat.

Մագիստրութիւն s. magistère ; magistrature.

Մագլաւոր, աց a. qui a des griffes.

Մագլեմ, **Մագլցեմ**, եցի vn. égratigner ; griffer, s'agriffer ; grimper, gravir.

Մագլցի adv. avec les griffes ; — ելանել ի վեր, grimper, gravir.

Մագնեսիա s. magnésie.

Մագնիս, աց sm. aimant ; fluide magnétique.

Մագնիսական a. aimantin ; magnétique.

Մագնիսականութիւն s. magnétisme.

Մագնիսանամ, ացայ vn. s'aimanter ; se magnétiser.

Մագնիսացումն V. **Մագնիսումն**.

Մագնիսացուցանեմ, ուցի va. aimanter; magnétiser.

Մագնիսացուցիչ a. magnétisant.

Մագնիսեմ V. Մագնիսացուցանեմ.

Մագնիսող sm. magnétiseur.

Մագնիսումն s. aimantation; magnétisation.

Մագող s. navette.

Մագսանենգ a. contrebandier.

Մագսանենգութիւն s. contrebande.

Մազ, ոց s. cheveu; poil, crin; V. Հեր; *—ը կտրել, couper les cheveux; *ցաւէն ou յուսահատութենէն մազերը փրցնել՝ փետել, s'arracher les cheveux de douleur, de désespoir; *մէկը մազերէն քաշել, tirer qn. par les cheveux; *իրարու մազերը քաշել, se tirer les cheveux; *մազերը կճերմկնան, ses cheveux blanchissent, commencent à grisonner; *մազերը ներկել, teindre les cheveux; *— մազի գալ, se prendre aux cheveux; գեղեցիկ՝ երկայն՝ կարճ՝ տափակ՝ գանգուր՝ դիզացեալ՝ խառնափնդոր՝ սեաւ՝ խարտեաշ՝ շագանակագոյն, աղերէկ՝ սպիտակ՝ բարակ՝ կակուղ՝ եղոտ՝ կարծր —, de beaux, de grands ou de longs cheveux, cheveux longs, courts, plats, frisés, hérissés, épars, noirs, blonds, châtains, gris, blancs, fins, doux, gras, rudes.

Մազաբեր a. qui porte du poil, poilu; qui fait pousser les cheveux.

Մազագործ a. fait de cheveux, de poil.

Մազապուր՝ Մազապուրծ զերծանիլ ou ճողոպրիլ vn. échapper à la mort, manquer de mourir, l'échapper belle; քեւ մազապուր եղէ իմահուանէ, je vous dois la vie.

Մազդեզն, զանց s. perse, persan.

Մազեղ a. poilu, velu, chevelu.

Մազեղէն a. de cheveux, de poil, de crin; s. silice, haire.

Մազխիլ s. pince à épiler.

Մազկռինչ մերձ իմահ լինել, être bien bas, mourant, près de mourir, sur le point de mourir, se mourir, être au lit de la mort.

Մազմզուկք s. radicelles, chevelu.

Մազոտ V. Մազեղ.

Մազտաքէ, ի s. mastic.

Մաթեմատիկոս, աց s. mathématicien.

* **Մաթուզ** V. Խմորուկ.

* **Մաթզենի** V. Խմորկենի.

Մալեմ, եցի va. châtrer; écraser, broyer, briser, casser; mâcher.

Մալուխ, լխոյ s. chameau; câble, amarre.

Մալումն s. castration.

Մախազ, աց, ից a. lascif, lubrique.

Մախազութիւն s. lasciveté, lubricité, débauche.

Մախաթ, ոյ s. aiguille à passer; alène.

Մախաղ, ից s. bissac, valise, havre-sac, gibecière, sac; corbeille, panier; — ծովուի, panetière.

Մախիամ, ացի vn. envier, porter envie, jalouser.

Մախանք, նաց s. envie, jalousie; անպարգ —, noire envie.

Մախիզ a. impur, sale.

Մախող a. envieux, jaloux.

Մախր V. Մարխ.

Մած a. collé, attaché, adhérent, cohérent; caillé, coagulé.

Մածան a. gluant, glutinant, visqueux, tenace.

Մածանութիւն s. viscosité.

Մածանիմ, ծայ. **Մածնում**, ծեայ vn. se coller, s'attacher; se souder; se cailler, se coaguler, se figer.

Մածումն s. l'action de coller, collage; coagulation, conglutination, caillement.

Մածուն, ծնոյ s. caillé, lait caillé, caillebotte; — ծախեմ, quatre coins; — խաղալ, jouer aux quatre coins.

Մածուցանեմ, ուցի va. coller, attacher; souder; cailler, coaguler, figer, conglutiner.

Մածուցիկ V. Մածան.

Մակ, **Մակա** prép. sur, à, vers, dans, après.

Մակաբերեմ, եցի vn. supposer.

Մակաբերութիւն s. supposition.

Մակագանչութիւն s. épiphonème.

Մակագիր V. Վերնագիր.

Մակագրեմ, եցի va. intituler.

Մակագրութիւն V. Վերնագիր.

Մակալեզու a. épiglotte.

Մակածութիւն s. induction, conséquence.

Մակակէտ, կիտի s. virgule que l'on met derrière ou au-dessus d'une lettre ('ի, 'ղ)

Մակաղատեղ, ի s. parc aux moutons, bercail, bergerie.

Մակաղեմ, եցի. **Մակաղեցուցանեմ**, ուցի va. parquer, mettre dans un parc.

Մակաղիմ, ղեցայ vn. être parqué, parquer, se reposer ou se coucher, se répandre dans les pâturages.

Մական, աց s. bâton.

Մականական խաղ s. tournoi, carrousel.

Մականուանեմ, եցի va. surnommer, intituler.

Մականուն, նուան s. surnom, prénom.

Մակարդ, աց s. présure, coagulum.

Մակարդակ, աց a. plan, plat; s. plan, surface plane.

Մակարդակաչափութիւն s. planimétrie.

Մակարդեմ, եցի va. coaguler, cailler, figer; — իմ vn. se coaguler, se cailler, se figer; մակարդի կաթն, le lait prend.

Մակացական a. scientifique.

Մակացող, **Մակացու** a. s. savant, instruit.

Մակացութիւն s. science.

Մակբայ, ից s. adverbe.

Մակդիր, դրի a. adjectif, épithète, attribut.

Մակերդն, ի s. boucherie, lieu ou l'on vend de la viande.

Մակեռակ, Մակերոցդ s. gramm. triphthongue.

Մակերեւոյթ, ութի s. surface, superficie, aire.

Մակընթացութիւն s. flux; — եւ տեղատուութիւն, flux et reflux, la marée.

Մակընթրակ s. goûter.

Մակոյկ, կուկի, կաւ s. canot, nacelle, barque.

Մակուկավար, աց s. canotier.

Մակքառակ s. diapason.

Մահ, ու ou հուան, հուց s. mort, trépas, décès; massacre, tuerie, carnage; peste; մահու չափ, à mort, mortellement; aux dépens de sa vie, de sa propre vie; մերձ ի— լինել, se mourir, être sur le point de mourir, être à l'agonie, à l'extrémité, à son terme, à l'article de la mort, s'en aller, voir la mort de près; մահու պարտ առնել, condamner à mort; երթալ ի—, aller à la mort; ի— մատնել, livrer à la mort, faire mourir; ածել մահունս, porter la mort; մահունք, les mortalités; ի մահու եւ ի կենաս, à la vie et à la mort; մահու վախճանիլ, mourir; մահու հասանել, rencontrer la mort; տալ ի—, faire mourir; ի— ընթանալ, courir à la mort; հիւանդանալ ի—, être malade à la mort; խնդրել — անձին, souhaiter, désirer la mort; մահու պատժանել, faire périr; ի դրունս մահու հասանել, être aux portes de la mort; երջանիկ՝ բռնական՝ յաւերժական՝ անհրաժեշտելի՝ քաղաքական՝ բնական՝ ցաւագին՝ եղերական՝ աղետալի՝ ողբալի՝ յանկարծական՝ փառաւոր՝ սուրբ՝ քաղցր՝ գեղեցիկ՝ ամօթալի՝ նախատական —, mort heureuse, violente, éternelle, assurée, civile, naturelle, douloureuse, tragique, funeste, déplorable, soudaine ou subite, glorieuse, sainte, douce, belle, honteuse, ignominieuse; արհաւիրք մահու, les frayeurs, les affres de la mort; բնական մահուամբ մեռանել, mourir de sa belle mort; դիմագրաւ լինել խիզախել ի—, affronter, braver la mort; երկնչել ի մահուանէ, avoir peur de la mort, craindre, redouter la mort; օր մահուան իւրոյ, le jour de sa mort; * այս հիւանդը՝ հիւանդութիւնը մահուան կդառնայ, ce malade, cette maladie tourne à la mort; վճիռ մահու, arrêt de mort.

Մահաբեր, աց ou ից a. qui porte, qui donne la mort, mortifère, mortel, meurtrier, délétère, funeste, fatal.

Մահագոյժ, Մահագուշակ a. qui annonce la mort, funeste, fatal, funèbre.

Մահադեղ, ոյ s. poison.

Մահադէմ a. pâle, défiguré.

Մահազէնկոյց V. Մահազդոյծ.

Մահազէն a. dont les armes donnent la mort.

Մահաթոյն a. dont le poison donne la mort.

Մահալոյծ a. qui détruit la mort.

Մահածին a. qui engendre la mort, mortel.

Մահակ, ագ sm. bâton, massue.

Մահակից լինիմ vn. mourir avec; — առնել, faire mourir avec.

Մահակոն s. acajou.

Մահակոնեայ a. d'acajou.

Մահակուլ լինիմ vn. être englouti, enlevé par la mort.

Մահահամբոյր a. mortel, funeste, fatal.

Մահահանգիստ քուն sm. repos des morts.

Մահահանգոյն a. semblable à la mort.

Մահահոտ a. qui sent la mort, mortel.

Մահահրաւէր a. qui appelle la mort, à la mort.

Մահանամ, ացայ vn. mourir, périr; se mortifier.

Մահաշշուկ V. Մահազդոյծ.

Մահաշունչ a. qui respire la mort, mortel.

Մահապարտ, ագ a. qui mérite la mort, condamné; — լինել, mériter la mort.

Մահապարտիմ, տեցայ vn. mériter la mort, être condamné à mort.

Մահապարտութիւն s. condamnation.

Մահաբեր a. qui cause la mort, mortel, meurtrier, délétère.

Մահատիպ a. semblable à la mort; — դէմք, visage pâle.

Մահատու, Մահաբար, ագ a. qui donne la mort, mortel.

Մահարձան, ագ s. monument, tombeau; tour, donjon.

Մահացան a. qui répand la mort.

Մահացեալ adj. mourant, mort; mortifié.

Մահացու, ագ a. mortel, qui donne la mort; mortel, qui est sujet à la mort; — պատերազմ, combat à mort; — հիւանդութիւն՝ վէրք, maladie, blessure mortelle; — մեղք՝ թշնամի, péché, ennemi mortel; sm. mortel; —ք, les mortels.

Մահացումն s. mortification.

Մահացուցանեմ, ուցի va. faire mourir, mettre à mort; mortifier.

Մահացուցիչ a. qui fait mourir, meurtrier; mortifiant.

Մահաքուն a. de sommeil de mort.

Մահիկ, հկագ sm. lunule, croissant, corne de la lune; collier; — եղջիւրք, les croissants, les cornes de la lune.

Մահիճք, ճճագ s. lit; երկաթի —, lit de fer; անկեալ դնիլ իմահիճս, s'aliter, garder le lit; իմահիճս մահու, au lit de mort, à l'agonie.

Մահկանացու V. Մահացու.

Մահկանացութիւն s. morta-

lité, condition de ce qui est sujet à la mort.

Մահճնակալ a. alité.

Մահմետական a. s. mahométan, musulman.

Մահմետականութիւն s. mahométisme, islamisme.

Մահուչափ a. mortel, extrême; adv. — ատել, haïr à la mort, mortellement.

Մահտարաժամ sm. peste, contagion.

Մաղ, ից, աց s. crible, tamis, bluteau, blutoir, sas; — մեղուաց, rayon de miel; cellule, alvéole; * մաղէ անցուցանել, passer au crible.

Մաղաքախտութիւն s. divination faite en frappant un tamis.

Մաղաղիմ, ղեցայ vn. se brûler.

Մաղաս, ոյ s. flegme, glaire, pituite, mucosité.

Մաղասալից V. Մաղասոտ.

Մաղասական a. pituitaire.

Մաղասաւոր, Մաղասոտ a. flegmatique, pituiteux, glaireux, muqueux.

Մաղատեսակ a. cellulaire, celluleux.

Մաղեմ, եցի va. tamiser, cribler, bluter, sasser.

Մաղզմայ, ից s. patène.

Մաղթանք, նաց s. prière, supplication, imploration; souhaits, vœux, félicitations.

Մաղթեմ, եցի vn. prier, supplier, implorer, demander en priant; souhaiter, former des vœux, féliciter; բարիս — ումեք, souhaiter du bien à qn., faire des vœux pour sa prospérité.

Մաղթողական a. fait pour supplier, en forme de supplication; de souhait, de félicitation.

Մաղկատեմ, եցի va. mordre; piquer.

Մաղձ, ի, ոյ s. bile, fiel; fig. bile, fiel, colère.

Մաղձաղեղ s. émétique.

Մաղձալից a. bilieux.

Մաղձախտ s. choléra.

Մաղձախտական a. cholérique.

Մաղձական a. biliaire.

Մաղձայոյզ, յուզի a. dont la bile est agitée; cholérique, atteint de choléra.

Մաղձատար աման sm. la vésicule du fiel.

Մաղձաւոր a. bilieux.

Մաղձընկալ V. Մաղձատար.

Մաղձոտ a. bilieux.

Մաղունչք s. criblures.

Մաճ, ոյ, ով s. le manche de la charrue, mancheron.

Մաճակալ a. celui qui tient les mancherons, laboureur.

Մաճառակ s. pain de fromage.

Մամաց, ի s. chyle.

Մամլակ, ի s. étau.

Մամխի, խւոյ, խեաց s. prunellier.

Մամոնայ, ից s. Mammon, dieu de la richesse; fig. richesse.

Մամուլ, մլոց sm. presse; pressoir; — կերպասուց, calandre.

*Մամուռ V. Սարդ; —ի բոյն V. Սարդի ոստայն.

Մամուռ, մռոց s. mousse.

Մամռապատ a. couvert de mousse, moussu.

Մամռավարդ, ի s. rose mousseuse.

Մամռաւոր, Մամռոտ adj. moussu; — վարդ, rose mousseuse.

Մայել, եցի va. bêler; ոչխար մայէ, la brebis bêle.

Մայիւն s. bêlement.

Մայիս, ի s. mai; յամսեանն մայիսի, au mois de mai.

Մայռ, ի s. veine.

Մայր, մօր, մարբ, մարց s. mère, maman; mère, cause; impr. matrice; ի— դարձուցանել, éteindre (la chandelle, la lampe, la bougie); Արեւս արեւգակն իմայրն, le soleil s'est couché; — եկեղեցի՝ եկեղեցեաց, cathédrale, basilique; — քաղաքաց, capitale, métropole; — լեզու, langue mère; մայրն ամենեցուն, notre mère commune, la terre; — վանից, abbesse, supérieure; — ամենայն ախտից, mère, source de tous les vices; ազնիւ՝ բարեգութ ou գորովագութ՝ անպիտան՝ չար —, bonne, tendre, mauvaise, méchante mère; կորուսանել զ— իւր, perdre sa mère; մեծ —, grand'mère.

Մայր, ից, իւք s. cèdre.

Մայրաբար adv. maternellement, comme une mère.

Մայրագիր s. mère adoptive.

Մայրագորով, Մայրագութ a. plein de tendresse maternelle, tendre.

Մայրախողխող a. qui égorge sa mère; qui est égorgé par sa mère.

Մայրական a. maternel,

Մայրակեր a. qui mange sa mère.

Մայրակերտ a. qui est fait de cèdre.

Մայրայարկ a. dont le toit est en cèdre.

Մայրանալ, ացայ vn. devenir mère.

Մայրանման a. semblable à une mère.

Մայրապետ V. Մայրպետ.

Մայրասէր a. qui aime sa mère.

Մայրասպան a. qui tue sa mère, parricide.

Մայրասպանութիւն sm. le crime de tuer sa mère.

Մայրատախտակ a. planche de cèdre.

Մայրատանջ a. qui tourmente sa mère.

Մայրափայտեայ a. de bois de cèdre.

Մայրաքաղաք, աց s. métropole, capitale.

Մայրաքաղաքացի, ցւոյ sm. habitant de la capitale; métropolitain.

Մայրենի, նւոյ, նեաց a. maternel, de mère; maternel, du côté de la mère.

Մայրեւոր, աց s. bûcheron.

Մայրեւորութիւն s. état de bûcheron.

Մայրի, րւոյ, իեաց s. forêt; bois, bocage; repaire, tanière.

Մայրիկ sm. petite mère, maman.

Մայրութիւն s. maternité.

Մայրապետ, աց s. supérieure, abbesse.

Մայրփայտեայ a. de bois de cèdre.

Մայրօրէն V. Մայրաբար.

Մայրօրինակ V. Մայրանըմամն.

Ման, ի s. tour; manne; — առնուլ՝ գալ, faire un tour, tourner.

Մանած s. filure.

Մանանայ, ից s. manne.

Մանանեխ, Մանանիխ, նխոյ s. sénevé; moutarde; ամոթ մանանեխոյ, moutardier; հատ մանանխոյ, grain de sénevé, sénevé.

Մանարան, աց s. filature.

Մանաւանդ adv. surtout, principalement, le plus, plutôt; — զի, surtout, mais surtout, d'autant plus.

Մանգ s. bot. mangue; V. Մանկ.

Մանգաղ, աց s. faux, faucille.

Մանգաղակ, աց s. faucillon, fauchon, fauchette.

Մանգանէզ s. manganèse.

Մանգենի, նւոյ s. manguier.

Մանգղիոն, աց s. machine de guerre.

Մանեակ, եկաց s. collier; — Երեւակի, anneau de Saturne

Մանեկաձեւ a. en forme de collier, annulaire; — կախեալ, pendu en feston.

Մանեկաւոր a. qui porte un collier; annelé; armillaire.

Մանեմ, եցի va. filer la laine; tordre; compliquer; — իմ vn. se filer; se tordre; se compliquer.

Մանեւար, Մանեւոր, աց s. lange, bande, bandelette.

Մանիշակ, աց s. violette.

Մանիշակագոյն a. violet, violacé, violâtre; s. violet, couleur de violette.

Մանիշակաւէտ a. semé de violettes.

Մանիչ s. fileur.

Մանկ, ի, աւ s. fraude, ruse.

Մանկաբար adv. puérilement, comme un enfant.

Մանկաբարձ, աց s. accoucheur; accoucheuse, sage-femme.

Մանկաբարոյ, ից a. enfant de caractère, puéril.

Մանկաբեր, աց adj. qui accouche, qui enfante, accouchée; — լինել, accoucher, enfanter.

Մանկաբերութիւն V. Մանկածնութիւն.

Մանկագոյն a. le plus jeune.

Մանկագործեմ, եցի va. procréer des enfants.

Մանկագործութիւն s. procréation des enfants.

Մանկածնութիւն s. enfantement, accouchement, couches.

Մանկածու, աց s. pédagogue.

Մանկածութիւն sm. pédagogie.

Մանկակալ, աց s. nourrice; bonne; précepteur.

Մանկական, աց a. enfantin, puéril, d'enfant.

Մանկակեր, աց a. qui mange des enfants.

Մանկակոտոր a. qui massacre, qui tue les enfants.

Մանկակրթութիւն V. Մանկավարժութիւն.

Մանկահասակ a. jeune; — աղջիկ, jeune fille.

Մանկամայր, մօր s. mère d'enfant.

Մանկամարդ, աց s. jeune femme.

Մանկամարզ, ից adj. qui forme le corps des enfants par les exercices gymnastiques; s. professeur de gymnastique.

Մանկամարզարան, աց s. gymnase.

Մանկամարզութիւն s. gymnastique.

Մանկամոլ, ից a. qui est fou des enfants, pédéraste.

Մանկամոլութիւն s. pédérastie.

Մանկամիտ a. qui a l'esprit puéril.

Մանկանամ, ացայ va. devenir enfant, redevenir jeune, rajeunir.

Մանկանոց, աց sm. salle d'asile.

Մանկասէր a. qui aime les enfants.

Մանկասիրութիւն s. amour des enfants.

Մանկասնութիւն s. nourriture, soin ou éducation des enfants.

Մանկասպան, աց s. meurtrier d'enfants, infanticide.

Մանկասպանութիւն s. meurtre d'enfants, infanticide.

Մանկավարժ, ից s. pédagogue, précepteur, instituteur, gouverneur.

Մանկավարժական a. pédagogique.

Մանկավարժեմ, եցի va. instruire les enfants, donner de l'éducation aux enfants.

Մանկավարժութիւն s. pédagogie, instruction, éducation.

Մանկատռփի s. pédéraste.

Մանկատռփութիւն s. pédérastie.

Մանկարարութիւն V. Մանկածնութիւն.

Մանկացուցանեմ, ուցի va. rendre comme un enfant, rajeunir.

Մանկերամ, ի sm. troupe, bande d'enfants.

Մանկիկ sm. petit enfant, bambin, poupon.

Մանկլաւիկ s. page (d'un roi).

Մանկութիւն s. enfance; bas âge, jeunesse; անդստին իմանկութենէդ, depuis votre enfance; առոյգ ou քաջառոյգ գեղածիծաղ մատաղ —, vive, enjouée, tendre jeunesse; գեղածաղիկ —, cette fleur si tendre de la jeunesse.

Մանկուկ V. Մանկիկ.

Մանկտեակ s. petits enfants.

Մանկտի, կտւոյ s. les en-

fants, les jeunes gens; les serviteurs; մանրիկ —, de petits enfants; հայ —, la jeunesse arménienne.

Մաննայ, ից sm. offrande, don.

Մանուած, ոց sm. filage; filure; fig. détour, complication, enlacement; détour, sinuosité; — բանից, détours, ambages, circuit de paroles.

Մանուածապատ a. sinueux, tortueux; — շրջան, zigzag.

Մանուածոյ, ից adj. filé; tordu; tortueux, sinueux; plein de détours, compliqué.

Մանուկ, նկան, նկունք, նկանց s. enfant, petit enfant; — տղայ, enfant, jeune enfant; — եմ ես, je suis jeune; ուխտի մանկունք, le clergé; մանկունք առագաստի, les amis de l'époux, les paranymphes; մանկունք, mes enfants; — կնամարդի, jeune efféminé; իշխանական —, le jeune prince; — դու, jeune homme; — նաւի, mousse; — արքայի, page; — տիովք վախճանել, mourir très-jeune.

* Մանտրտիկ V. Մանրիկ.

Մանուշակ, etc. V. Մանիշակ, etc.

Մանր, նու, նունք, նունց a. menu, petit, mince, délié, ténu; fin, subtil; minutieux, détaillé; adv. en parties menues, en petits morceaux, finement; minutieusement, bien; en détail; — պատմել՝ ասել, raconter, dire en détail; մանր ou մանր հատանել, couper par petits morceaux, découper; détailler; — ժպտել, sourire; ոնով — հայել, regarder avec attention; — միտ դնել, considérer, examiner minutieusement; — իքնին արկանել, examiner en détail, à fond.

Մանրագոր, աց s. mandragore.

Մանրադէտ s. microscope.

Մանրադիտական a. microscopique.

Մանրաթել, ից s. fibrine.

Մանրախիճ s. petite pierre, caillou.

Մանրախոյզ a. qui recherche minutieusement, minutieux, vétilleux, curieux; — լինել, rechercher minutieusement, raffiner sur, être curieux; մանրախուզիւ քննել, examiner minutieusement, éplucher, regarder de près; մանրախուզիւ հարցանել, interroger avec curiosité.

Մանրախոտք, ոց s. menues herbes, herbette, gazon.

Մանրակարկատ a. rapiécelé, fig. absurde, futile, artificiel.

Մանրակծծի a. chiche, coriace, avare, sordide, ladre.

Մանրակտիտ պատմեմ va. détailler, raconter en détail.

Մանրակրկիտ a. qui recherche minutieusement, minutieux, pointilleux, vétilleux, éplucheur.

Մանրահետեմ, եցի va. rechercher avec un soin minutieux.

Մանրաճճի s. vermisseau, animalcule.

Մանրամաղ a. tamisé très-fin, menu; — փոշի, poussière très-fine, atome.

Մանրամանր a. très-menu, très-petit.

Մանրամասն, սանց s. la menue, la petite partie d'une chose, détail; a. détaillé, minutieux; իմանրամասունս պարապել, s'appliquer au détail; միտք ցնդեալ իմանրամասունս, esprit épuisé dans le détail; հանճար ամփոփեալ իմանրամասունս, génie borné au détail.

Մանրամասնաբար V. Մանր adv.

Մանրանկար, ու s. miniature.

Մանրաչափ s. micromètre.

Մանրապտուղ a. dont les fruits sont petits.

Մանրապատում a. raconté en détail; — առնել, raconter ou exposer en détail, détailler, circonstancier, entrer dans quelque détail, dans des détails.

Մանրավաճառ, աց s. détailleur.

Մանրավէպ V. Արտավէպ.

Մանրատունկ տունկ s. petite plante.

Մանրացոյց, ուցի s. loupe.

Մանրացօղ s. rosée.

Մանրաքնին a. examiné minutieusement; — առնել, examiner minutieusement, à fond.

Մանրելի a. triturable.

Մանրեմ, եցի va. réduire en menus morceaux, triturer, broyer, briser, concasser, casser, égruger.

Մանրերամ a. dont le troupeau est composé des petits; — ձկունք, menuaille, quantité de petits poissons.

Մանրերգ, ոց s. madrigal.

Մանրերկրորդ, աց s. une seconde.

Մանրիկ, նրկան a. très-petit, très-menu, mignon.

* Մանրկեկ V. Մանրիկ.

Մանրոստ a. qui a de petites branches.

Մանրուած, ոց s. menuaille, cassure, morceaux.

Մանրութիւն s. petitesse, ténuité.

Մանրումն s. action de réduire en petits morceaux, trituration.

* Մանրուք V. Մանրուած; petite monnaie; — ունի՞ք, avez-vous de la monnaie.

Մաշ a. usé, râpé, vieux; s. petit pois.

Մաշական a. qui s'use.

Մաշարբայ, Մաշարբական ou Մաշարբայական ախտ s. consomption, phthisie.

Մաշեալ V. Մաշ.

Մաշեմ, եցի va. user, détériorer; consumer, consommer, épuiser, amaigrir; — իմ vn. s'user, se détériorer; se consumer, maigrir, dépérir; մաշեալ հանդերձ, habit usé, râpé.

* Մաշեցնեմ V. Մաշեմ.

Մաշիչ a. qui use, corrosif.

Մաշկ, կոյ, աց s. épiderme, membrane; cuir, peau; adj. usé, porté.

Մաշկազգեցիկ a. vêtu de cuir, revêtu de peau.

Մաշկաթեւ a. hyménoptère.

Մաշկաճամփորդ V. Մաշկազգեցիկ.

Մաշկանափորտ a. dont le vêtement est de peau, de cuir.

Մաշկեակ, եկաց s. pelisse, fourrure; manteau.

Մաշկեայ, կէից a. de cuir, de peau; membraneux.

Մաշկեկագործ, աց s. pelletier, fabricant de fourrures.

Մաշկեկագործութիւն s. pelleterie.

Մաշկեղէն, Մաշկէ V. Մաշկեայ; գօտի —, ceinture de cuir.

Մաշկեկավաճառ, աց sm. pelletier, marchand de fourrures.

Մաշկեկավաճառութիւն s. pelleterie.

Մաշումն, ոյ. Մաշումն s. usure, détérioration; corrosion; dépérissement.

Մաշուք s. partie usée.

Մաշտիմ, տեցայ vn. perdre ses cheveux, être pelé.

Մաշտոց, ի s. rituel, cérémonial.

Մառ s. brouillard; իմաստ դառնալ՝ մտանել, se coucher (le soleil).

Մառախլամած, Մառախլապատ a. couvert de brouillard, embrumé.

Մառախլիմ, լեցայ vn. se couvrir de brouillard.

Մառախուղ, խղոց ou խլոց s. brouillard.

Մառան, աց s. office, cellier, garde-manger; cave.

Մառն V. Մառ.

Մաս s. pain bénit.

Մասն, սին, սանց s. partie; morceau; part, portion; ration; մասամբ, ըստ մասին ou ըստ մասանց, իմասնէ adv. en partie, partiellement; à demi; մեծաւ մասամբ, ըստ մեծի մասին, բազում մասամբ, ըստ առաւելագոյն մասին, en grande partie, la plupart, pour la plupart; իմասին, pour, au lieu de; յայսմ մասին, en cela; — հաւատոյ, article de foi; ըստ կարեւոր մասին, au fond; ի չարի մասին, en mauvaise part; — բարի, la meilleure part; նմա եղ —, fut son partage; ըստ քաղաքականութեան մասին, quant à la politique.

Մասնական a. partiel; gram. partitif.

Մասնակից a. qui a part à, participant; — լինել, prendre part à, participer, partager.

Մասնակցութիւն s. participation, part.

Մասնատուփ, տփոյ s. ciboire.

Մասնատփիկ s. custode.

Մասնաւոր, աց a. particulier, spécial; —ք, les particuliers.

Մասնաւորաբար, Մասնաւո-

բապէս adv. particulièrement, spécialement, en particulier.

Մասնաւորեմ, եցի va. faire part, communiquer; distribuer, partager, donner; —իմ vn. prendre ou avoir part, participer, partager.

Մասնաւորութիւն s. particularité, spécialité.

Մասնիկ, նկան s. parcelle; particule, molécule.

Մասնիմ V. Մասնաւորիմ.

Մասնկական a. moléculaire.

Մասնմուտ առնեմ va. laisser s'introduire, laisser qn. prendre part à.

*Մատ V. Մատն; — խածնել, s'étonner; մատուըներն լզել, se lécher les doigts d'une chose; բան մի մատին ծայրին պէս գիտել, savoir une chose sur le bout du doigt; մատով ցուցունել, montrer du doigt; մատուընենրն շարժել, remuer les doigts; մատով համրել, compter par ses doigts ou sur ses doigts; մատին ծայրովը դպչիլ, toucher du bout du doigt; մատը վրան դնել, mettre le doigt dessus.

Մատակ, ազ a. femelle (des bêtes); —շուն՝ առիւծ, chienne, lionne.

Մատակախազ a. passionné pour les femelles; — ձի, cheval entier, étalon, roussin.

Մատակախազութիւն s. passion pour les femelles.

Մատակարար, աց s. administrateur; économe; distributeur, dispensateur.

Մատակարարական a. administratif.

Մատակարարեմ, եցի va. administrer, gérer; administrer, distribuer, dispenser, fournir; — զխորհուրդս, administrer les sacrements.

Մատակարարութիւն s. administration, gestion; économie; économat; distribution, dispensation.

Մատակպան, աց s. éleveur de chevaux.

Մատաղ, ոյ a. jeune, tendre, nouveau, nouvel; s. offrande en l'honneur des morts; — մանկութիւն, tendre jeunesse; ի— տիս, en bas âge, dans un âge si tendre; ի— հասակի, dans une extrême jeunesse.

Մատաղածին s. nouveau-né; accouchée.

Մատաղական a. jeune.

Մատաղաձի, ոյ s. poulain, bidet.

Մատաղամայր, մօր s. mère nouvellement accouchée.

Մատաղանամ, ացայ vn. rajeunir, redevenir jeune, reverdir.

Մատաղատունկ, տնկոց s. plant, jeune plante, plançon, marcotte, rejeton, bouture; fig. néophyte, prosélyte; adj. jeune, tendre; Թուփ —, jeune arbrisseau; — ծաղիկ, tendre fleur.

Մատաղեմ, եցի. Մատաղեցուցանեմ, ուցի va. rajeunir, rendre jeune.

Մատաղերամ a. jeune; —

մանկտի, petits enfants; — գառինք, tendres agneaux.

Մատաղորթ a. qui a nouvellement fait un veau; — կով, vache fraîche vêlée.

Մատաղութիւն s. jeunesse; rajeunissement.

Մատաղօրեայ adj. jeune, tendre.

Մատանակ V. Մատնեակ.

Մատանեմ, եցի va. cacheter, sceller.

Մատանեմատն, տին s. doigt annulaire.

Մատանի, նւոյ, նեաց sm. bague, anneau; cachet, sceau; գեղեցիկ —, belle bague; հարսանեկան —, alliance; ոսկի՝ արծաթի՝ ադամանդեայ —, bague d'or, d'argent, garnie de diamants; — կրել, porter une bague.

Մատեան, տենից s. livre; écrit, papier, registre; աստուածային՝ աստուածաշունչ —ք, l'Écriture sainte; — գունդ, la plus brave troupe des Perses; ի մատենի հարկանել՝ տալ, écrire, mettre en écrit, enregistrer; մատենից դարան V. Մատենադարան.

Մատենագէտ a. homme de lettres, savant, érudit.

Մատենագիր, գրաց s. bibliographe, auteur, écrivain; livre, écriture, écrit, manuscrit, registre; adj. bibliographique, historique; ընտիր —, auteur classique; յոռի —, méchant auteur, griffonneur de papier, écrivassier.

Մատենագրական a. bibliographique.

Մատենագրեմ, եցի va. écrire, faire ou composer un livre; enregistrer.

Մատենագրութիւն s. bibliographie; livre, ouvrage; littérature.

Մատենադարան, աց. Մատենակալք, լաց sm. bibliothèque.

Մատենամոլ a. bibliomane.

Մատենամոլութիւն s. bibliomanie.

Մատենայած a. qui s'occupe des livres, versé dans les livres.

Մատենապատում a. raconté dans le livre; adv. en racontant dans le livre.

Մատենապետ, աց s. bibliothécaire.

Մատենասէր s. bibliophile.

Մատենասիրութիւն s. bibliophilie.

Մատենաւոր a. historique.

Մատենիկ, նկան s. opuscule; — գունդ, V. Մատեան գունդ.

Մատզական a. glutineux, gluant, visqueux.

Մատզականութիւն s. viscosité.

Մատզիմ, զեցայ vn. se coller, s'attacher.

Մատիտակալ, աց s. porte-crayon.

Մատիտեղ s. bot. renouée, traînasse.

Մատիտն s. crayon.

* Մատղաշ V. Մատաղ a.

Մատն, տին, տանց s. doigt;

mus. air; doigt (mesure); մատունք դաշնակի, clavier, les touches d'un piano; մատունք սանդղոց՝ որթոյ, les marches ou les degrés de l'escalier, les branches de la vigne; — առնել, montrer qn. au doigt, dénoncer, diffamer; — լինել, trahir; être trahi; — լինել անձին, se trahir; — եւ տուր լինել, trahir, livrer; ի մատանց ոտիցն գնալ, marcher sur la pointe des pieds; — Աստուծոյ, le doigt de Dieu; — անձին իւրոյ գործել, se tuer, se donner la mort; V. *Մատ.

Մատնածաղիկ s. digitale.

Մատնամուխ a. qui enfonce son doigt; adv. en enfonçant le doigt.

Մատնանիշ V. Մատնացոյց.

Մատնանշան ծաղկեցուցանել va. écrire, composer.

Մատնաշուրթն s. panaris, mal blanc.

Մատնաչափ, ի s. un doigt (mesure).

Մատնացոյց a. qui montre, qui indique du doigt; — առնել՝ լինել, montrer du doigt, au doigt; trahir.

Մատնեակ s. ի— արկանել, s'emparer, saisir, soumettre, subjuguer.

Մատնեմ, եցի va. trahir, dénoncer; livrer, abandonner; յատեան —, traduire devant le tribunal; ի մահ —, livrer à la mort; ի պարտութիւն —, vaincre; — ի ձեռս ուրուք, livrer aux mains, à la merci de qn.; — ի վտանգս, exposer aux périls; յաւար —, livrer, donner, au pillage; — զանձն յանարգութիւն, s'avilir; — ի կամս փառամոլ հածոյից իւրոց, immoler à son ambition; — իմ vn. se trahir, être trahi, dénoncé; se livrer, être livré, être en proie à, devenir la proie de; — ի նախանձ սրտմտութեան ուրուք, être immolé, sacrifié aux jalousies de qn.

Մատնէք s. cannelure.

* Մատնի V. Մատանի.

Մատնիչ s. traître.

Մատնոց, աց s. dé à coudre.

Մատնութիւն s. trahison; — ի ձեռս ախտիցն ou յախտս, l'abandon à ses passions.

Մատնստու s. traître; — լինել, trahir.

Մատնցոյց V. Մատնացոյց.

Մատոյց, տուցի s. accès, approche; montée, saillie.

Մատուռն, տրան, տրունք, տրանց s. chapelle.

Մատուտակ, ի s. bot. réglisse; սուտ —, astragale.

Մատուցական adj. présentable.

Մատուցանելի a. celui qui présente, qui offre; présentable.

Մատուցանեմ, ուցի va. approcher; présenter, offrir; զոհ —, offrir un sacrifice; — զոք յառաջ, pousser, avancer qn., le mettre sur les rangs; ի մէջ —, rapporter.

Մատուցարան s. autel, lieu d'offrande.

Մատուցիչ, Մատուցող sm. celui qui présente, qui offre.

Մատուցումն s. offre, oblation, présentation, célébration.

Մատչիմ, ատեայ, մատուցեալ vn. s'approcher, aborder, s'aborder, accoster, s'avancer vers, se présenter, s'offrir; être présenté, offert, célébré; յառաջ —, s'avancer vers, remonter; հուպ —, s'approcher, toucher; ի վեր —, monter plus haut, remonter; ի գործ —, être employé; մատուցեալ ասէ, il s'approcha et lui dit.

Մատռուակ, աց s. échanson.

Մատռուակեմ, եցի va. être échanson, remplir les coupes, verser du vin, verser à boire; administrer, servir, distribuer.

Մատռուակութիւն s. action de verser du vin, emploi d'échanson.

Մատրանապետ, աց s. chapelain.

Մատրանապետութիւն sm. chapellenie.

Մար, ու s. métrète, muid; seigneur; — ձիթոյ, baril d'huile.

Մարագ, ի s. fenil.

Մարախ, ոց s. sauterelle.

Մարաջախտ, ի s. maréchal.

Մարգ, ի, աց. Մարգագետին, տնոյ s. pré, prairie.

Մարգարէ, ից s. prophète; կին —, prophétesse.

Մարգարէաբար adv. prophétiquement, comme un prophète.

Մարգարէագէտ a. qui connaît bien les prophètes.

Մարգարէագիր a. écrit par les prophètes.

Մարգարէազրաւ a. qui tue les prophètes.

Մարգարէածանօթ V. Մարգարէագէտ.

Մարգարէախօսն, Մարգարէական, Մարգարէակիր a. prophétique; — ոգւով, par un esprit prophétique.

Մարգարէախողխող adj. qui massacre les prophètes.

Մարգարէահրաշ a. prophétique.

Մարգարէաճառ a. annoncé par les prophètes, par un prophète, prophétique.

Մարգարէանամ, ացայ vn. prophétiser.

Մարգարէանոց, աց s. temple des prophètes.

Մարգարէաշնորհ a. qui a le don de la prophétie.

Մարգարէապետ, աց s. chef des prophètes.

Մարգարէասպան a. qui tue les prophètes, meurtrier d'un prophète.

Մարգարէատառ պատգամք s. l'Écriture, les prophètes.

Մարգարէաբան V. Մարգարէանոց.

Մարգարէաքարոզ a. prêché par les prophètes.

Մարգարէութիւն sm. prophétie.

Մարգարէուհի sf. prophétesse.

Մարգարիտ, րտոյ ou րտի,

տաց s. perle; bot. marguerite, pâquerette.

Մարգարտազեղ adj. beau comme une perle.

Մարգարտազարդ a. orné de perles.

Մարգարտածաղիկ s. marguerite.

Մարգարտաշիւս, Մարգարտայեռ, Մարգարտաշար adj. enfilé de perles.

Մարգարտատեսիլ a. semblable à une perle.

Մարգարտափայլ a. brillant comme une perle.

Մարգարտեայ a. de perle.

Մարգաց s. ancien mois des Arméniens.

Մարգիզ, աց s. marquis; marquise (ombrelle à manche brisé).

Մարգիզութիւն s.marquisat.

Մարգիզուհի sf. marquise.

Մարգճախին, խնի. Մարգճակ, աց s. prairie marécageuse.

Մարգրիտ V. Մարգարիտ.

Մարդ, ոց s. homme; կին —, femme; *— լինել ցուցուր, montrez-vous homme; Թողուլ զհին մարդն, dépouiller le vieil homme; *ուզած մարդս է, voilà mon homme; Որդի մարդոյ, le Fils de l'homme; յարդէ —, homme de paille; գեղեցիկ —, bel homme; բարի —, homme de bien; *այս բանս ընելու մարդը չէ, il n'est pas homme à faire cette chose.

Մարդաբանութիւն sm. anthropologie.

Մարդաբար V. Մարդկաբար.

Մարդաբնակ, աց a. habité par des hommes.

Մարդագերի s. captif, esclave, prisonnier.

Մարդագին a. qui achète les hommes; s. achat d'hommes, d'esclaves.

Մարդագլուխ a. qui a une tête d'homme.

Մարդագող, ոց sm. voleur d'hommes.

Մարդադաւ, աց a. assassin, meurtrier.

Մարդադաւան adj. qui confesse Jésus-Christ comme homme seulement, qui nie la divinité de Jésus-Christ, nestorien.

Մարդադաւութիւն s. assassinat.

Մարդադէմ a. qui a visage humain.

Մարդազեն լինիմ vn. sacrifier, immoler des victimes humaines.

Մարդազենք s. sacrifice de victimes humaines, victime humaine.

Մարդազոհ V. Մարդազեն.

Մարդազոհութիւն V. Մարդազենք.

Մարդաթափ a.inhabité, dépeuplé, désert.

Մարդաթիւ s. nombre de personnes; ըստ մարդաթուոյ, par personne, par tête.

Մարդալից a. plein d'hommes.

Մարդախանձ a. qui dévore

les hommes, friand ou avide de chair humaine.

Մարդախառն adj. mêlé de nature humaine.

Մարդախիտ a. très-peuplé, rempli d'hommes.

Մարդախնդիր a. qui cherche, qui est à la recherche des hommes.

Մարդախողխող, Մարդախոշոշ a. qui égorge les hommes, homicide, meurtrier.

Մարդածախ a. qui consume, dévore les hommes.

Մարդածին a. qui enfante un homme.

Մարդակ, աց s. lambris, moise.

Մարդակեր, աց a. anthropophage; — լինել, manger la chair humaine.

Մարդակերպ, ից adj. qui a forme humaine.

Մարդակոյտ բազմութիւն s. multitude d'hommes, foule de gens.

Մարդակոտոր a. qui massacre les hommes; — առնել, massacrer, tuer les hommes.

Մարդահաճ, Մարդահաճոյ, ից a. qui cherche à plaire aux hommes, insinuant, flatteur, adulateur.

Մարդահաճեմ, եցի vn. chercher à plaire aux hommes, flatter, aduler.

Մարդահաճութիւն s. désir de plaire aux hommes, flatterie, adulation.

Մարդահասակ, աց s. la taille humaine.

Մարդահարկ, աց s. contribution, capitation.

Մարդահոյլ հօտ V. Մարդակոյտ բազմութիւն.

Մարդաձայն, ի sm. voix humaine.

Մարդաձեւ V. Մարդակերպ.

Մարդամահ, ու s. peste.

Մարդանամ, ացայ vn. devenir homme, se faire homme,

Մարդաշատ adj. rempli d'hommes, très-peuplé.

Մարդաշատութիւն s. grande multitude d'hommes, population considérable.

Մարդաշէն a. peuplé, rempli d'habitants, habité.

Մարդաչափ s. la grandeur du corps humain.

Մարդապայծ քաղ s. loup-garou, chimère.

Մարդապայք s. les satyres.

Մարդապաշտ, ից s. anthropolatre, qui rend un culte aux hommes.

Մարդապաշտութիւն s. anthropolatrie, adoration des hommes.

Մարդապատկեր a. qui a la forme humaine; sm. statue, image humaine.

Մարդապէս V. Մարդկօրէն.

Մարդապուր լինել՝ փախչել, se sauver, à peine pouvoir s'échapper, l'échapper belle; — փախեան, s'enfuirent, ne songeant qu'à sauver leur vie.

Մարդառու a. qui prend, qui mord l'homme.

Մարդասանկ, ի s. litharge d'argent.

Մարդասեր a. qui engendre des hommes.

Մարդասէր a. philanthrope, humain, obligeant, bienveillant, charitable, affable, doux, bénin.

Մարդասիրական a. philanthropique.

Մարդասիրապէս adv. avec humanité, douceur, affabilité, bonté ou bienveillance.

Մարդասիրեմ, եցի va. traiter avec humanité, avec bonté, faire un bon accueil, daigner.

Մարդասիրութիւն s. philanthropie, humanité; bienveillance, bénignité, affabilité, bonté, courtoisie, bon accueil; —բ V. Մարդասիրապէս.

Մարդասպան, աց a.s. homicide, assassin, meurtrier.

Մարդասպանութիւն s. homicide, assassinat, meurtre.

Մարդավաճառ, աց s. marchand d'hommes, d'esclaves.

Մարդավայելուչ a. convenable à des hommes.

Մարդավար, աց a. qui dévore les hommes; poli, civil, courtois.

Մարդավարութիւն s. civilité, politesse, courtoisie, urbanité.

Մարդատեաց, տեցաց, ցից a. qui hait les hommes, misanthrope.

Մարդատեսիլ a. qui a forme humaine.

Մարդատեցիկ V. Մարդատեաց.

Մարդատեցութիւն s. misanthropie, haine des hommes.

Մարդատունկ, տնկոց sm. créature humaine, homme.

Մարդացուլ, ցլոյ s. minotaure, bucentaure.

Մարդացուցանեմ, ուցի va. rendre homme; apprivoiser.

Մարդելոյզ, լուզաց s. flatteur, adulateur.

Մարդելուզութիւն s. flatterie, adulation.

Մարդեղութիւն s. incarnation.

Մարդընտել adj. familier, apprivoisé, privé.

Մարդիկ, դկան, դկանց ou դկաւ s. les hommes, les gens, le monde; —ս յարդարել, faire des hommes; գրագէտ —, les hommes de lettres.

Մարդկաբար V. Մարդկօրէն.

Մարդկախառն V. Մարդախառն.

Մարդկական V. Մարդկային.

Մարդկակերպ, Մարդկակերպարան, Մարդկակերպեալ a. qui a forme humaine.

Մարդկային a. humain; —բնութիւն, la nature humaine.

Մարդկապէս V. Մարդկօրէն.

Մարդկեղէն V. Մարդկային

Մարդկութիւն s. humanité, nature humaine; humanité, le genre humain.

Մարդկօրէն, րինաց a. humain; adv. humainement, selon la nature humaine.

Մարդպետ, աց s. chef des eunuques.

Մարդպետութիւն s. dignité du chef des eunuques.

* Մարեմ V. Շիջուցանեմ.

Մարեմխոտ s. marjolaine.

Մարերի s. un des anciens mois des Arméniens.

Մարզ, ից s. marche, frontière d'un État, province; — դնել, réduire en province; —ք exercice.

Մարզարան, աց s. gymnase.

Մարզեմ, եցի va. exercer, instruire, former, dresser, façonner; aguerrir.

Մարզիկ a. exercé, aguerri.

Մարզիչ a. instructeur, qui instruit, qui aguerrit.

Մարզպան, աց s. gouverneur d'une marche, d'une province.

Մարզպանութիւն s. gouvernement d'une marche.

Մարզպետ V. Մարզպան.

Մարթ է v. unip. il est possible, peut-être.

Մարթանամ V. Մարթեմ.

Մարթանք, նաց s. stratagème; moyen, expédient, ressource.

Մարթելի a. possible.

Մարթեմ, եցի vn. inventer, procurer, trouver un moyen; pouvoir, être capable, en état, à même de.

Մարթեցուցանեմ, ուցի va. rendre possible.

Մարթի v. unip. il est possible, on peut.

Մարթուն, թնոց a. possible; adroit, habile.

Մարթուչ a. adroit, habile.

Մարի, րույ, րեաց s. poule; femelle des oiseaux.

* Մարիմ V. Շիջանիմ; Նուաղիմ.

Մարիխ, ի s. pin résineux.

Մարկեղ s. houe.

Մարմանդ, ի sm. pelouse, gazon.

Մարմաչական a. prurigineux.

Մարմաչեմ, եցի vn. démanger, éprouver des démangeaisons, avoir envie de se gratter; fig. être chatouillé, excité.

Մարմաչեցուցանեմ, ուցի va. donner des démangeaisons, chatouiller; fig. chatouiller, piquer.

Մարմաչիւն, Մարմաչումն s. démangeaison, prurit.

Մարմառոտ a. qui est sujet au fourmillement.

Մարմարակերտ, Մարմարաշէն a. construit de marbre.

Մարմարապատ a. couvert de marbre.

Մարմարեայ a. de marbre.

Մարմարիոն, աց s. marbre.

Մարմարիոնեայ adj. de marbre.

Մարմենի, նւոյ s. fuseau.

Մարմին, մնոց sm. corps; chair; corps, cadavre; homme, personne; corps, ensemble; corps, consistance; — առնուլ, prendre chair, s'incarner.

Մարմնազեղ a. qui a un joli corps.

Մարմնազգած, Մարմնազգեաց, Մարմնազգեցիկ a. revêtu de chair, incarné.

Մարմնածին ծնունդ sm. naissance corporelle, selon la chair.

Մարմնակալ, ի s. corporal.

Մարմնական a. corporel; charnel.

Մարմնակեր, աց a. carnivore, qui mange de la chair.

Մարմնակերութիւն s. usage des viandes pour nourriture.

Մարմնակից s. qui est du même corps.

Մարմնակործան a. qui détruit le corps.

Մարմնակրթութիւն s. exercice corporel.

Մարմնահատ, աց s. anatomiste, disséqueur.

Մարմնահատական a. anatomique.

Մարմնահատեմ, եցի va. anatomatiser, disséquer, faire de l'anatomie.

Մարմնահատութիւն s. anatomie, dissection.

Մարմնահատօրէն adv. anatomiquement.

Մարմնահար, աց a. impotent, infirme.

Մարմնաձեւ, աց a. qui a la forme d'un corps, corporel.

Մարմնամարզ,ից s. gymnastique; professeur de gymnastique.

Մարմնամոլ adj. charnel, sensuel.

Մարմնամոլութիւն s. attachement aux plaisirs du corps, sensualité.

Մարմնանամ, ացայ vn. s'incarner, prendre chair.

Մարմնապահ, աց a. qui conserve le corps; s. garde du corps.

Մարմնապաշտ,ից s. adorateur de la chair.

Մարմնապատ a. enveloppé, couvert de corps, corporel, charnel.

Մարմնապարար a. qui engraisse le corps.

Մարմնապէս adv. corporellement; charnellement.

Մարմնառութիւն s. incarnation.

Մարմնասէր a. qui aime la chair, les plaisirs des sens, charnel, sensuel.

Մարմնասիրութիւն s. amour de la chair, des plaisirs charnels, sensualité.

Մարմնատակ V. Լօշտակ.

Մարմնատեսիլ, Մարմնատիպ a. qui a l'aspect d'un corps; corporel.

Մարմնարան, աց sm. lieu d'incarnation, matrice.

Մարմնաւոր, Մարմնաւորական, աց a. corporel; charnel, de chair; charnel, sensuel.

Մարմնաւորապէս adv. corporellement.

Մարմնաւորութիւն s. corporéité; incarnation.

Մարմնեղ, աց a. charnu, corpulent.

Մարմնեղէն a. corporel; corpulent, charnu.

Մարուխ V. Մատուտակ.

Մարսեմ, եցի vn. digérer.

Մարսեցուցանեմ, ուցի va. faire digérer.

Մարսեցուցիչ, Մարսողական a. digestif.

Մարսողութիւն s. digestion.

Մարտ, ից s. guerre, combat, bataille; dispute, querelle, lutte; Mars; — դնել՝ մղել ընդ ումեք, combattre contre qn., lui faire la guerre; տալ — պատերազմի ընդդէմ ուրուք, livrer la bataille, faire la guerre à qn.; ի— պատերազմի պատրաստել, se préparer à la guerre; — եղեալ կռուել, se battre, combattre, attaquer; առանց մարտի պատերազմաց, sans combattre, sans coup férir; ելանել ի— պատերազմի ի վերայ ուրուք, prendre les armes contre qn.; անագորոյն մարտիւ պատերազմաւ, par une bataille sanglante; միշտ մարտիւ լինել ընդ ումեք, être en guerre continuelle avec qn.; — պատերազմի էր նոցա ընդ միմեանս վասն, ils étaient en guerre pour; V. Անպարտելի, Պատերազմ.

Մարտադիր, դրաց s. agonothète, athlothète.

Մարտածնոյց a. qui suscite une guerre, une querelle.

Մարտական a. de guerre, de combat, guerrier, combattant.

Մարտակից s. compagnon de guerre, allié; ennemi, adversaire.

Մարտակառք, աւց s. char de guerre.

Մարտակցութիւն s. alliance pour faire la guerre, secours.

Մարտամբոխ a. troublé, agité par les guerres.

Մարտայարդար V. Մարտադիր.

Մարտանկար, աց a. qui peint la bataille; — պատկերահան, peintre de batailles.

Մարտասայլ, ից s. caisson.

Մարտավայր, ի s. palestre, champ de bataille.

Մարտընտիր sm. guerrier d'élite; —ք, corps d'élite.

Մարտիկ, տկաց s. combattant, guerrier; —ք, palestre.

Մարտիրոս, աց s. martyr.

Մարտիրոսական adj. de martyr.

Մարտիրոսանամ, ացայ vn. souffrir le martyre, être martyr.

Մարտիրոսարան, աց s. chapelle, tombeau d'un martyr.

Մարտիրոսութիւն s. martyre.

Մարտկոց, աց s. batterie, bastion; tour; ելեկտրական —, batterie électrique

Մարտնչիմ տեայ, տուցեալ vn. combattre, se battre, faire la guerre; lutter, engager une lutte, se quereller, se disputer.

Մարտուսոյց s. professeur de guerre, maître d'armes.

Մարտուցանեմ, ուցի va. faire combattre, exciter à la guerre.

Մացառ V. Մացառք.

Մացառախիտ a. plein ou couvert de buissons, buissonneux, fourré.

Մացառաձեւ a. en forme de broussailles.

Մացառապող a. qui se cache dans les buissons.

Մացառուտ V. **Մացառախիտ.**

Մացառք, ռաց s. buisson; broussailles, hallier; fig. — աչաց, paupières.

Մաւրիտանական a. mauresque; — նկար, la mauresque.

Մաքալուկ s. ornith. martinet.

Մաքառիմ, ռեցայ vn. combattre, lutter, engager une lutte, être aux prises, en venir aux mains, se quereller, se disputer, débattre.

Մաքառող a. qui lutte, adversaire.

Մաքառումն s. lutte, débat, querelle, dispute.

Մաքեաւելեան a. machiavélique.

Մաքեաւելութիւն s. machiavélisme.

Մաքի, քւոյ, քեաց s. brebis; — մայէ՝ բառաչէ, la — bêle.

Մաքման s. mouchoir.

Մաքուր, քրոց a. propre, pur, net; épuré; pur, limpide; pur, chaste; գրել զմաքուրն ou *—ր քաշել, mettre au net.

Մաքս, քից s. douane, droit d'entrée, octroi.

Մաքսանենգ, աց s. contrebandier.

Մաքսանենգութիւն s. contrebande.

Մաքսանոց, աց s. douane; octroi.

Մաքսապետ, աց s. chef des douaniers, des publicains, directeur des douanes, fermier général.

Մաքսատուն, տանց s. m. douane.

Մաքսաւոր, աց s. douanier, publicain.

Մաքսաւորութիւն s. charge de douanier, d'un publicain.

Մաքսեմ, եցի va. douaner, prendre les droits d'entrée, faire payer ou percevoir l'impôt d'une marchandise.

Մաքրագործ, աց adj. qui purifie.

Մաքրագործեմ, եցի va. purifier, rendre pur.

Մաքրագործութիւն s. purification.

Մաքրազարդ a. paré par la propreté, pur, purifié.

Մաքրազարդեմ, եցի va. parer par la propreté, purifier.

Մաքրածին a. qui engendre avec pureté.

Մաքրական V. **Մաքուր.**

Մաքրակենցաղ, Մաքրակրօն a. qui mène une vie pure, chaste.

Մաքրապէս adv. purement, proprement; purement, simplement.

Մաքրասէր a. qui aime la pureté, la propreté.

Մաքրասիրութիւն s. amour de la propreté.

Մաքրարան, ի sm. purgatoire.

Մաքրարար, աց a. qui purifie.

Մաքրափայլ a. brillant de propreté, pur, net, limpide.

Մաքրեմ, եցի va. nettoyer; purifier, purger; — զանօթս խոհակերոցի, récurer, écurer; — զխաւարտս, éplucher les légumes; — զոճ, épurer le style; — զարիւն, dépurer le sang.

Մաքրողական a. dépuratif, purgatif; s. dépuratif; purgatif, purgation; — առնուլ, prendre un purgatif.

Մաքրութիւն s. pureté, netteté; propreté; purification; dépuration.

Մաքրումն s. nettoiement, nettoyage.

Մգլահոտ a. qui sent le moisi.

Մգլիմ, լեցայ vn. moisir; tâcher, faire des efforts.

* Մգլոտիմ, եցայ vn. moisir.

* Մգլոտութիւն sm. moisissure.

Մեզէն, Մեզոյն adv. de nous-même, par nous-même, de nos propres mains.

Մեթր, ից s. mètre.

Մեթրական a. métrique; — դրութիւն, système métrique.

Մելան, ի, աւ s. encre.

Մեխակ, աց s. girofle, clou de girofle; giroflier; œillet.

Մեխակահոտ a. à odeur de girofle.

Մեծ, աց a. grand; gros, haut; fort, puissant; important, notable, considérable; solennel; vaste; — ժամս, pendant plusieurs heures, pendant longtemps; զմեծ ժամս գիշերոյ, une grande partie de la nuit; մեծ արար Տէր զողորմութիւն իւր ընդ նմա, le Seigneur a signalé envers lui sa miséricorde.

Մեծաբան, ից s. hableur, rodomont, fanfaron, sacripant, craqueur, fier-à-bras, vain; a. plein de jactance, emphatique; մեծաբանս բարբառիլ՝ խօսիլ V. Մեծաբանեմ.

Մեծաբանեմ, եցի. Մեծաբանիմ, նեցայ vn. hâbler, faire le grand parleur, parler avec jactance, trancher du grand seigneur, prendre le haut ton, faire de l'embarras, faire l'important, faire claquer son fouet, craquer.

Մեծաբանութիւն s. hâblerie, haut ton, fanfaronnade, grand mot, craquerie, discours plein de jactance, boursouflage.

Մեծաբարբառ a. qui parle haut, qui crie bien fort; qui fait un grand bruit, bruyant, haut; adv. à haute voix, fort, hautement.

Մեծաբաց a. grandement ouvert, large.

Մեծաբեռն V. Ծանրաբեռն.

Մեծաբերան a. qui a une grande bouche.

Մեծաբերձ a. très-haut, très-élevé.

Մեծագանձ a. très-riche, richard, opulent.

Մեծագեղ adj. très-beau, charmant.

Մեծագին, գնոյ. **Մեծագնի**, գնւոյ a. de grand prix, de haut prix, très-cher, très-coûteux, précieux; **Մեծագին** adv. très-cher, à un prix très-élevé; — գնել՝ վաճառել, acheter ou vendre bien cher.

Մեծագլուխ adj. qui a une grosse tête.

Մեծագոչ a. qui crie bien fort, bruyant, qui frémit avec bruit, qui pousse d'affreux rugissements.

Մեծագործ a. qui fait de grandes actions, de grandes choses; magnifique, superbe, grandiose.

Մեծագործութիւն s. grandeur des actions, grande action, magnificence.

Մեծագութ a. très-miséricordieux.

Մեծադէզ a. très-entassé, haut, gros.

Մեծազանգուած a. volumineux, énorme.

Մեծազարդ a. très-orné.

Մեծազարմ a. de haute naissance, noble.

Մեծազբօս a. très-occupé, très-affairé.

Մեծազգի, զգւոյ, զգեաց V. **Մեծազարմ**.

Մեծազօր a. très-puissant, très-fort.

Մեծաթեւ a. qui a de grandes ailes.

Մեծաթիւ a. très-nombreux.

Մեծախոհ, **Մեծախորհուրդ** a. qui a des sentiments élevés, de grandes pensées, de grands desseins, magnanime, généreux; mystérieux.

Մեծախոհութիւն s. élévation des sentiments, des pensées, générosité, magnanimité.

Մեծախումբ adj. très-nombreux.

Մեծախօս V. **Մեծաբան**.

Մեծածախ a. dispendieux, à grands frais, coûteux, somptueux, splendide, magnifique.

Մեծածառ a. qui a de grands arbres.

Մեծածով, ու s. grande mer, Océan.

Մեծականջ adj. qui a de grandes oreilles.

Մեծակառոյց a. magnifiquement bâti, grandiose, superbe.

Մեծակն a. qui a de grands yeux.

Մեծակոհակ adj. qui a de grosses vagues.

Մեծակոյտ a. très-entassé, qui a de grands amas, énorme.

Մեծահամբաւ a. très-célèbre, très-renommé, très-fameux.

Մեծահանդէս a. glorieux, célèbre, illustre; solennel, magnifique; — փառօք՝ տօնել, solennellement, avec solennité, avec pompe, en grande pompe.

Մեծահանճար, եց a. très-intelligent, doué d'un grand talent, qui a un grand génie.

Մեծահառաչ a. qui pousse ou fait pousser de profonds soupirs.

Մեծահասակ a. de grande taille, grand.

Մեծահատոր a. volumineux.

Մեծահաց sm. grand dîner, magnifique repas; adj. somptueux, splendide; — գործել, donner un grand dîner.

Մեծահաւատ a. qui a une grande foi.

Մեծահոգի adj. qui a l'âme grande, magnanime.

Մեծահռչակ V. Մեծահամբաւ.

Մեծահրաշ a. merveilleux, prodigieux, surprenant.

Մեծաձայն a. qui a la voix haute, qui fait grand bruit, sonore, bruyant, retentissant, éclatant; adv. à haute voix, à grands cris, avec de grands cris, à grand bruit, à cor et à cri, hautement; — աղաղակել՝ կարդալ, crier à tue-tête, à toute voix, de toute sa force.

Մեծածիգ adj. très-étendu, diffus; très-éloigné; — բանիւք, diffusément.

Մեծամարմին a. qui a un gros corps, qui a une grande corpulence.

Մեծամարտ adj. de grande guerre.

Մեծամեծ, աց a. très-grand, grandissime, grand, important, considérable; —ք, les grands, le grand monde, la haute société; grandes actions, grandes choses, grandes entreprises; —ս գործել, faire de grandes actions; —ս բարբառել՝ խօսել՝ կոտորել V. Մեծաբանեմ; —ս գործեցեր, vous avez fait de grandes choses.

Մեծամեծար a. très-honoré.

Մեծամեծարար a. qui fait de grandes choses; adv. beaucoup, plus.

Մեծամեղ, աց a. grand pécheur.

Մեծամիտ V. Բարձրամիտ.

Մեծամուր a. très-fort, bien fortifié.

Մեծամտեմ, **Մեծամտիմ** V. Բարձրամտեմ.

Մեծամտութիւն V. Բարձրամտութիւն.

Մեծայաղթ a. grand vainqueur, victorieux; colossal, énorme, grandiose.

Մեծայոյս adj. qui a grand espoir, plein d'espérance, sûr; — լինել, avoir grand espoir, avoir lieu d'espérer.

Մածայտ a. qui a de grosses joues, joufflu, mafflé, mafflu, bouffi.

Մեծանամ, ացայ vn. grandir, devenir grand; grossir, se grossir; s'enrichir, devenir riche; մեծացաւ մեծութիւն յոյժ, devint immensément grand, riche.

Մեծանդամ a. dont les membres sont grands, membru.

Մեծանիստ a. très-étendu, vaste.

Մեծանձն, ձին a. magnanime, généreux; de grande taille, grand, de haute stature.

Մածանձնութիւն sm. grandeur d'âme, magnanimité, générosité; grandeur, hauteur.

Մեծանուն a. qui a un grand nom, très-renommé, célèbre, illustre.

Մեծաշահ a. très-lucratif, très-avantageux.

Մեծաշէն V. Մեծակառոյց.

Մեծաշուրթն adj. qui a de grosses lèvres, lippu.

Մածաշուք a. comblé des plus grands honneurs, magnifique, splendide, pompeux, majestueux, somptueux, solennel; adv. avec de grands honneurs, splendidement, pompeusement, somptueusement.

Մեծապայծառ a. très-brillant, très-clair, éclatant; magnifique, splendide, somptueux, illustre, illustrissime; — յաղթանակ, victoire la plus éclatante.

Մեծապանծ a. très-vanté; qui se vante, qui se glorifie beaucoup; éminent, superbe, excellent, glorieux; — լինել, se vanter, se glorifier beaucoup; — յաղթութիւն, victoire signalée.

Մեծապատիւ a. très-honorable, très-honoré; adv. avec de grands honneurs; — առնել՝ մեծարել, combler, accabler d'honneurs, fêter, fêtoyer, traiter avec de grands honneurs, combler de prévenances, de distinctions.

Մեծապատուեմ, եցի va. combler d'honneurs.

Մեծապատում adj. longuement raconté, long, prolixe.

Մեծապարգեւ a. qui fait de grands présents, généreux, libéral; — առնել՝ մեծարել, combler de présents, de dons, de cadeaux, faire de magnifiques présents.

Մեծապարծ V. Մեծապանծ.

Մեծապէս adv. grandement; beaucoup, fort, considérablement, puissamment; avec grand soin; heureusement; — պայծառանալ, avoir un grand éclat; — սխալել, se tromper grandement; եւ այս — է, c'est un grand avantage; եւ այս նոցա — բազնիպ, c'est pour eux un grand embarras; վկայութիւն նորա — է յայսոսիկ, son témoignage est très-grand, est pour beaucoup en tout ceci.

Մեծաջան a. très-studieux, très-diligent, laborieux; très-difficile, laborieux, pénible.

Մեծասպար a. trochaïque; s. trochaïque, trochée.

Մեծաստատ adj. impérieux, d'un ton terrible, plein d'autorité, sévère, violent.

Մեծասիրտ a. qui a un grand cœur, magnanime.

Մեծասպաս a. somptueux, magnifique, splendide, fastueux.

Մեծաստնի a. qui a de grosses mamelles, mamelu.

Մեծաստանչ V. Մեծաձիրաչ.

Մեծավայելուչ adj. majestueux, plein de majesté, magnifique; — փառք, majesté.

Մեծավաստակ V. Մեծաջան; qui a de grands mérites.

Մեծավերջ, եց s. iambe; a. iambique.

Մեծավերջական a. iambique.

Մեծատարած a. très-étendu, très-vaste.

Մեծատարր a. grand, spacieux, large, vaste.

Մեծատուն, տանց adj. sm. riche, opulent; —ք, les riches, le grand monde, la haute société.

Մեծարանք, նաց s. respect, estime, considération, hommage, révérence, vénération, déférence, prévenance, compliment, honneur; — հասարակաց, estime générale; — նօք, avec respect, avec déférence, avec un air respectueux; մեծարանս դնել V. Մեծարեմ.

Մեծարգեմ V. Մեծարեմ.

Մեծարգի, Մեծարգոյ a. très-respectable, très-estimable, très-honorable, vénérable, précieux, recommandable; — առնել V. Մեծարեմ; — լինել, gagner l'estime, jouir d'une grande considération, tenir le haut du pavé.

Մեծարգութիւն sm. révérence; autorité.

Մեծարեմ, եցի va. respecter, estimer, vénérer, prendre ou avoir en considération, honorer, complimenter, apprécier, considérer, tenir compte de qn.; V. Մեծապատիւ.

Մեծարոյ, Մեծարու V. Մեծարգի.

Մեծացուցէ s. magnificat.

Մեծացուցանեմ, ուցի va. agrandir, faire grandir, rendre grand, puissant; enrichir, rendre riche; glorifier, célébrer, louer, vanter; relever, favoriser.

Մեծացուցիչ s. celui qui agrandit, qui relève; qui enrichit; qui glorifie.

Մեծաւոր, աց s. supérieur, prieur.

Մեծափառ a. très-glorieux, majestueux, très-illustre.

Մեծափառութիւն s. majesté, gloire, illustration.

Մեծափարթամ a. extrêmement ou furieusement riche, richard, richissime; — լինել, rouler sur l'or, être fort riche.

Մեծափափաք a. très-désireux, très-envieux, ardent.

Մեծափոյթ a. très-diligent.

Մեծափոր a. qui a un gros ventre, pansu.

Մեծաքաղաք, աց s. grande ville.

Մեծաքաղաքացի, ցւոյ s. citoyen d'une grande ville.

Մեծաքայլ a. à grands pas; — ընթանալ, courir à toutes jambes.

Մեծաքիթ a. qui a un gros nez.

Մեծեղեռն a. qui commet de grands crimes; — ամպարշտութիւն, crime horrible; — յանցանք, crime.

Մեծիմաստ a. qui a de grandes pensées; très-savant, — քաղաքագէտ, grand politique.

Մեծութիւն sm. grandeur, grosseur, calibre; grandeurs, dignités, puissance, magnificence, majesté, élévation; richesse, fortune; կորուսանել

զմեծութիւնս իւր, perdre sa fortune; մերկանալ իմեծութեանց, sacrifier sa fortune; *— ծախել, se prélasser, affecter un air de grandeur, de dignité; մեծափարթամ —, grande fortune; աշխարհիական —ք, grandeurs humaines; լնուլ —իք, combler de richesses; ի— հասանել, parvenir aux dignités, aux honneurs.

Մեծուհի sf. grande dame.

Մեծվայելչութիւն s. majesté, magnificence.

Մեծօր s. long jour.

Մեկենաս, այ s. Mécène.

Մեկին adj. explicite, clair, évident, net, formel, précis; distinct, unique, seul; simple, ordinaire, obscur; adv. clairement, nettement, explicitement, formellement, expressément; — բանիւ, en termes précis, distinctement.

Մեկ V. Մեկին a.

Մեկնաբար adv. en expliquant, avec explication.

Մեկնագոյնս V. Մեկին adv.

Մեկնաբանեմ, եցի vn. expliquer, éclaircir.

Մեկնաբանութիւն s. explication, éclaircissement.

Մեկնազէն V. Մեկնակազէն.

Մեկնակ a. distinct, seul; V. Մեկին.

Մեկնակազէն s. maraudeur, bandit, bandoulier.

Մեկնակի adv. seulement.

Մեկնակահանդերձ adj. qui n'est couvert que d'un seul vêtement.

Մեկնանամ, ացայ vn. se retirer, s'éloigner.

Մեկնապէս V. Մեկին adv.

Մեկնաւոր, աց a. seul.

Մեկնեմ, եցի va. séparer, détacher, écarter, éloigner; expliquer, interpréter, commenter, traduire; tendre, allonger.

Մեկնեցուցանեմ, ուցի va. séparer, écarter.

Մեկնիմ, նեցայ vn. se séparer, se détacher; s'écarter, s'éloigner, filer, fuir; se retirer, partir, s'en aller; s'expliquer; մեկնէր գնալ իՀայս, il partait pour l'Arménie.

Մեկնելի a. explicable.

Մեկնիչ s. explicateur, commentateur, interprète.

Մեկնողական a. explicatif.

Մեկնոց, աց s. manteau.

Մեկնոցակ, աց s. mantelet.

Մեկնոցիկ s. mantille.

Մեկնութիւն s. explication, interprétation, commentaire; séparation, éloignement.

Մեկնօրէն V. Մեկնաբար.

Մեկոն, աց. Մեկոնիոն sm. pavot.

Մեկուսանամ, ացայ vn. se retirer, s'écarter, s'éloigner, se retirer à l'écart, vivre à l'écart.

Մեկուսացուցանեմ, ուցի. Մեկուսեմ, եցի va. écarter, éloigner, séparer.

Մեկուսի prép. adv. à part, à l'écart, séparément. en particulier; — առնել, mettre à l'écart, de côté, à part; — առ-

նուլ, prendre à part, en particulier.

Մեկուսութիւն s. séparation, écart, éloignement.

Մեհեան, ենի, նաց s. temple, fanum; autel dans les temples; simulacre, idole.

Մեհեկան, ի s. un des mois de l'ancien calendrier arménien.

Մեհենագիրք, գրոց s. archives, bibliothèque d'un temple; hiéroglyphe.

Մեհենազարդ s. néocore, ministre d'un temple.

Մեհենազարդութիւն s. fonctions de néocore.

Մեհենազերծ a. sacrilége, qui dépouille les temples.

Մեհենազերծութիւն s. vol sacrilége.

Մեհենապաշ V. Մեհենազարդ.

Մեհենական a. de temple, qui appartient à un temple; hiéroglyphique.

Մեհենակապուտ V. Մեհենազերծ.

Մեհենային V. Մեհենական.

Մեհենաշէն a. qui construit un temple.

Մեհենասէր a. qui aime les temples.

Մեհենատեղի, ղւոյ s. lieu où est bâti un temple.

Մեհենաւանդ, աց s. bracelet, collier, bijou.

Մեղ s. faute, tort; péché; — առնել, faire tort, du tort; — դնել V. Մեղադրեմ; իմ է մեղն, c'est ma faute, j'ai tort; ոչ իմ է մեղն, ce n'est pas ma faute; քո է մեղն, c'est ta faute, vous avez tort.

Մեղադիր a. blâmable; — լինել V. Մեղադրեմ.

Մեղադրանք V. Մեղադրութիւն.

Մեղադրեմ, եցի va. blâmer, reprocher, accuser, inculper, incriminer.

Մեղադրութիւն s. blâme, inculpation, accusation, répréhension, reproche.

Մեղական V. Մեղանչական.

Մեղայ, ի s. repentir, contrition; j'ai péché.

Մեղանամ V. Մեղանչեմ.

Մեղանչական a. peccant; peccable; nuisible, pernicieux.

Մաղանչականութիւն s. tort, offense, violence, malignité.

Մեղանչանք V. Մեղք.

Մեղանչեմ, ղայ, ղուցեալ va. pécher, faire ou commettre un péché, une faute; pécher, faillir, manquer; va. léser, nuire, faire tort, offenser, nuire; մահուչափ՝ ծանունս՝ թեթեւս —, pécher mortellement, gravement ou grièvement, légèrement; զի՞ մեղայ, qu'ai-je fait?

Մեղանք V. Մեղք.

Մեղապարտ, աց, ից s. a. coupable.

Մեղապարտութիւն s. culpabilité.

Մեղացածին a. né du péché.

Մեղացային, այնոյ s. sacrifice fait pour la rémission des péchés, sacrifice expiatoire.

Մեղացուցանեմ V. Մեղուցանեմ.

Մեղաւոր, աց s. pécheur, coupable.

Մեղեդի, դւոյ, դեաց s. mélodie, cantique.

Մեղեխ, աց, ոց s. manche, poignée; — պրկանել, emmancher; հանել զ—, démancher.

Մեղեսիկ, սկի s. améthyste.

Մեղկ, ից a. mou, lâche, flasque; fig. mou, efféminé, langoureux.

Մեղկախորհուրդ a. mou, lâche, sans énergie.

Մեղկանամ, ացայ vn. mollir, s'amollir, se relâcher, devenir mou; fig. mollir, s'amollir, se livrer ou se donner à la mollesse, aux délices, vivre dans la mollesse, devenir mou.

Մեղկասէր a. qui aime la mollesse, mou, voluptueux.

Մեղկասիրութիւն s. amour de la mollesse, d'une vie molle.

Մեղկացուցանեմ, ուցի. Մեղկեմ, եցի va. amollir, ramollir; fig. amollir, rendre efféminé.

Մեղկիմ V. Մեղկանամ.

Մեղկիչ a. amollissant, ramollissant.

Մեղկութիւն sm. mollesse; amollissement, relâchement; —բ, mollement, langoureusement.

Մեղմ, ոյ, ով a. doux, tempéré, paisible, agréable; — ou մեղմով adv. doucement, tout doucement, bellement.

Մեղմագնաց a. qui marche doucement.

Մեղմագոյնս V. Մեղմ adv.

Մեղմաժամ adv. longtemps, lentement.

Մեղմախառն, Մեղմական a. doux, adouci, délicat, tempéré.

Մեղմանամ, ացայ vn. s'adoucir, se calmer, se relâcher, se ralentir.

Մեղմացուցանեմ, ուցի va. adoucir, tempérer, calmer, mitiger, ralentir.

Մեղմացուցիչ V. Մեղմիչ.

Մեղմեխ a. qui a une apparence trompeuse, dissimulé, affecté, insinuant, agaçant, patelin; malin, artificieux, perfide; — բարեպաշտութիւն, apparence de piété.

Մեղմեխանք, նաց s. apparence trompeuse, dissimulation, affectation, agacerie, mine agaçante, manière agaçante, regards agaçants, minauderie, airs penchés, mignardises, air patelin, patelinage; tromperie, artifice; — աչաց, œillades.

Մեղմեխութիւն V. Մեղմեխանք.

Մեղմեղեմ, եցի va. dissimuler, feindre, agacer.

Մեղմիկ adv. doucement, tout doucement.

Մեղմիչ a. adoucissant, calmant, lénitif.

Մեղմով V. Մեղմ.

Մեղմութիւն s. adoucissement, mitigation, ralentissement.

Մեղու, ուց s. abeille; — բզզէ, l'— bourdonne; գործա-

 սէր՝ ճարտար —, diligente, industrieuse —.

Մեղուաբոյծ, բուծիչ s. apiculteur.

Մեղուաբոյն, բունոյ s. ruche d'abeilles.

Մեղուաբուծութիւն s. apiculture.

Մեղուագործ, աց s. qui prépare le miel, apiculteur.

Մեղուագործութիւն s. apiculture.

Մեղուակն a. qui a des yeux doux, qui a un regard doux.

Մեղուանոց, Մեղուոց, աց s. rucher.

Մեղուցանեմ, ուցի va. faire pécher.

Մեղսաբեր adj. qui porte le péché.

Մեղսաթաթաւ a. souillé de péchés.

Մեղսախորհուրդ adj. méchant, pervers.

Մեղսասէր a. qui aime le péché.

Մեղսասիրութիւն s. amour du péché.

Մեղսաքաւիչ a. qui expie les péchés, expiatoire.

Մեղր, ղու ou ղեր s. miel.

Մեղրաբեր a. mellifère.

Մեղրաբուղխ a. qui fait couler du miel, qui distille du miel.

Մեղրագործեմ, եցի va. faire du miel.

Մեղրակաթ a. qui tombe en gouttes de miel.

Մեղրախորիսխ s. rayon ou gâteau de miel, gaufre.

Մեղրածորան a. qui fait couler du miel; — ոճ, style mielleux, coulant, agréable.

Մեղրածուծ s. bot. mélilot.

Մեղրահամ a. qui a le goût de miel, emmiellé, mielleux.

Մեղրամոմ, ոյ s. cire.

Մեղրապտուղ s. pastèque.

Մեղրաջուր, ջրոյ sm. hydromel.

Մեղրեմ, եցի va. emmieller, enduire de miel.

Մեղրօղի, ղւոյ s. hydromel.

Մեղք, ղաց s. péché; faute; անկանել ի մեղս, *— ի յնալ, pécher, commettre un péché; *—ին մէջ մնալ, rester dans son péché; ի մեղս արկանել, *մեղքի խոթել, faire pécher; մեղս առնուլ՝ գործել, pécher, faire, commettre un péché; թողուլ զմեղս, remettre, absoudre les péchés; մեռանել ի մեղս, *—ի մէջ մեռնիլ, mourir dans son péché; խոստովանել զմեղս իւր, confesser ses péchés; *ծուլութիւնն իւր սովորական —ն է, la paresse est son péché mignon; մահուչափ ou մահացու՝ սկզբնական՝ ներգործական՝ վերապահեալ —, péché mortel, originel, actuel, réservé; եօթն մահուչափ —, les sept péchés capitaux; վկայք մեղաց, les faux témoins; ի մեղս գրել զիմն, faire un crime de; մեղս դնեմ V. Մեղ.

Մենազինիմ, եցայ, նեալ vn. s'armer à la légère.

Մենախօսութիւն s. aparté.

Մենակեաց, կեցաց a.s. qui

vit seul, solitaire; solitaire, moine.

Մենակեցութիւն s. solitude, isolement.

Մենակռիւ V. Մենամարտ a.

Մենամարտ, ից s. combat singulier, duel; a. qui combat seul à seul, duelliste.

Մենամարտիկ V. Մենամարտ a.; — ոգորել V. Մենամարտիմ; — կռիւ V. Մենամարտ s.

Մենամարտիմ, տեցայ vn. combattre corps à corps, en combat singulier, se battre en duel.

Մենամարտութիւն V. Մենամարտ s.

Մենամոլ a. s. monomane.

Մենամոլութիւն s. monomanie.

Մենանամ, ացայ vn. rester seul, se retirer, vivre retiré, s'enfoncer dans la solitude, être isolé.

Մենաստան, Մենարան, աց s. monastère, cloître, couvent.

Մենավաճառ, աց s. monopoleur.

Մենավաճառութիւն s. monopole.

Մենաւոր, աց a. seul, solitaire, isolé; s. qui mène une vie retirée, solitaire.

Մենաւորութիւն s. solitude.

Մենդոս s. mendole.

Մենթան, աց s. habit, vêtement.

Մենութիւն s. solitude, isolement.

Մենտոր, ի s. mentor.

Մենքենայ, etc. V. Նայ, etc.

* Մեռած a. mort, décédé, trépassé.

Մեռանիմ, ռայ vn. mourir, cesser de vivre, décéder, perdre la vie, la lumière, finir son existence, expirer ou exhaler le dernier soupir, rendre l'âme, payer le tribut à la nature; se mortifier; մերձ է ի —, il est mourant, il se meurt; — ի վերայ ազգին, mourir pour la nation; — ի մարտ պատերազմի, mourir sur la brèche, en combattant; ընդ մեռեալս համարել, croire mort.

Մեռեալ, ելոց a. mort, décédé, trépassé, feu, défunt; s. mort, cadavre.

* Մեռել, ի s. mort.

Մեռելաբանական a. nécrologique.

Մեռելաբանութիւն s. nécrologie.

Մեռելաթաղ, ից sm. fossoyeur.

Մեռելածին a. mort-né.

Մեռելակառք, ռաց s. corbillard.

Մեռելակոչութիւն s. évocation.

Մեռելահարցութիւն s. nécromancie.

Մեռելահարցուկ, ցկի, կաց s. nécromancien, nécromant.

Մեռելաշունչ a. qui a un souffle mortel, mortel.

Մեռելատիպ a. semblable à un mort, à un cadavre; — դէմք, visage pâle, livide.

Մեռելոյթք s. frais d'enterrement; les effets du défunt.

Մեռելոտի, տւոց a. mort; s. mort, cadavre.

Մեռելութիւն s. mort; mortalité; mortification.

Մեռինէս s. murène.

Մեռոն, ի, ան ou իւ s. huile sainte, chrême.

* Մեռնիմ V. Մեռանիմ.

Մեռոտ a. mortel.

Մեռուցանեմ, ուցի va. faire mourir, mettre à mort, tuer; mortifier.

Մեռուցումն sm. mortification.

* Մեռցնեմ V. Մեռուցանեմ.

Մեսիա; Մեսիայ, ի s. Messie.

Մեսիմ, եցայ vn. s'introduire.

Մեստիմ, տեցայ vn. s'attacher, se consolider.

Մետալ, աց s. médaille.

Մետաղ, ի s. métal; V. Մետաղք.

Մետաղագործ, աց s. métallurgiste.

Մետաղագործական a. métallurgique.

Մետաղագործութիւն s. métallurgie.

Մետաղական a. métallique.

Մետաղակերպ a. métalloïde.

Մետաղափան, աց sm. mineur.

Մետաղացուցանեմ, ուցի va. métalliser.

Մետաղացուցումն s. métallisation.

Մետաղք, աց s. mine; ban, exil.

Մետասան,ից a. s. onze.

Մետասաներորդ, աց a. s. onzième.

Մետասանեքեան, Մետասանեքին, նեցունց a. s. tous les onze.

Մետասանօրեայ, րէից adj. de onze jours.

Մետաքս, ից, աց sm. soie; անգործ —, soie grége.

Մետաքսագործ, աց s. fabricant de soierie; a. séricicole.

Մետաքսագործութիւն s. fabrication de la soie; sériciculture.

Մետաքսահիւս a. tressé de soie.

Մետաքսառէջ a. tramé de soie.

Մետաքսավաճառ, աց sm. marchand de soie, de soierie; mercier.

Մետաքսեայ, սէից a. de soie, en soie.

Մետաքսեղէն a. de soie; s. soierie.

Մետէորայ, etc. V. Օդերեւոյթ, etc.

Մետէորադիտակ, ի s. météoroscope.

Մետրապոլիտ, լտաց s. métropolitain.

Մեր, ոց a. poss. notre; տուն —, notre maison; ի տան մերում, dans notre maison, chez nous; ի ձեռաց մերոց, de nos mains; pron. poss. le nôtre, la nôtre.

Մերազգեայ a. qui est de notre nation, national.

Մերազնանամ, ացայ vn. de-

venir de notre nation, s'unir à notre nation.

Մերազնեայ V. Մերազգեայ.

Մերակերպ a. de notre forme, de notre nature.

Մերային, յնոց pron. poss. le nôtre, la nôtre; ի մերայնո՞ց իցես, êtes-vous des nôtres? զմերայինս սիրեմք, nous aimons les nôtres; a. poss. notre; մերայինս ազգի, à notre nation.

Մերանիւթ a. de notre matière.

Մերասեռ, Մերասեր, ից a. qui est de notre nation, national; qui est de notre nature; — բնութիւն, humanité; —ք, nos nationaux; les hommes, le genre humain.

Մերատիպ V. Մերակերպ.

Մերթ adv. tantôt..., tantôt, quelquefois, par moments.

Մերժական a. qui repousse, expulsif, répulsif.

Մերժելի a. rejetable.

Մերժեմ, եցի va. expulser, chasser, renvoyer, envoyer promener; repousser, rejeter, réfuter, récuser, rebuter, réprouver, désapprouver, abandonner.

Մերժեցուցանեմ V. Մերժեմ.

Մերժիմ, ժեցայ vn. être chassé, réfuté, rejeté; se séparer, s'écarter, s'éloigner, se retirer.

Մերժումն sm. expulsion; refus, rebut, improbation, récusation.

Մերինոս, ի sm. mérinos (l'étoffe et le mouton).

Մերկ, ոց, աց a. nu; —ղ, découvert; nu, simple, évident; exempt; adv. à nu.

Մերկաբար adv. à nu, nûment.

Մերկագլուխ adv. à découvert, clairement, librement.

Մերկակռիւ a. gymnique.

Մերկամարտ, ից. Մերկամարտիկ s. qui combat à nu, lutteur, athlète; —ք, lutte.

Մերկամարտութիւն s. combat à nu, lutte.

Մերկանամ, ացայ vn. quitter ses vêtements, se déshabiller; se dépouiller de; se découvrir, se dévoiler, être découvert; va. déshabiller; dépouiller, dénuer; mettre à nu, découvrir, dévoiler; — զսուսերն ի պատենից, dégaîner, tirer l'épée du fourreau; ի բաց —, laisser de côté; այն ինչ կամէր առաւօտն ծագել, որոյն —, իբրեւ այգն զառաւօտն մերկանայր, quand le jour commençait à poindre, à luire, à paraître; — զսիրտ, ouvrir son cœur; ի բաց — զամօթ, dépouiller toute pudeur; — յընչից, se dépouiller de ses biens.

Մերկանդամ a. tout nu; adv. à nu, à découvert.

Մերկապատեան a. dégaîné.

Մերկապարանոց adv. dont le cou est découvert, nu; nu, évident, découvert; adv. à nu, à découvert, nûment; — առնել, mettre à nu, découvrir, dévoiler, révéler; — լինել

առաջի ամենեցուն, être exposé aux yeux de tous.

Մերկատարր a. nu.

Մերկատիտ a. dont le sein est nu, les mamelles sont nues.

Մերկացուցանեմ V. Մերկանամ va.

Մերկացուցիչ adj. qui dépouille.

Մերկեմ, կացի ou կեցի va. mettre à nu, découvrir, déshabiller; dépouiller; tirer hors du fourreau, dégaîner; vn. se déshabiller; se dépouiller; մերկեաց զսուսերն, il tira son épée.

Մերկիմաստասէր s. gymnosophiste.

Մերկոտն a. qui a les pieds nus, nu-pieds.

Մերկութիւն s. nudité.

Մերկուց, ի Մերկուց adv. à nu, tout nu.

Մերձ prép. près, auprès; — իգեղջն, près ou auprès du village; — է մեզ, il est près de nous; — առ միմեանս, auprès les uns des autres, côte à côte; — ընդ —, de proche en proche, bientôt, sous peu; — լինել, être près, à la veille de, être sur le point de; — լինել իմահ, être sur le point de mourir; — իվախճան լինել, tirer à sa fin.

Մերձազգական s. proche parent.

Մերձակայ, ից a. proche, prochain, présent, voisin, adjacent; imminent.

Մերձակէտ s. point rapproché; —արեգական, périhélie; — երկրի, périgée.

Մերձաւոր, աց a. proche, prochain, voisin; adjacent, contigu; approximatif; s. prochain, parent, voisin; — ազգական, proche parent; —ք, les proches, les parents.

Մերձաւորապէս adv. approximativement.

Մերձաւորարար, աց s. proche parent.

Մերձաւորեմ, եցի. Մերձաւորեցուցանեմ, ուցի vn. approcher, rapprocher; s'approprier, épouser à titre de proche parent, venir à la succession par droit de parenté.

Մերձաւորիմ, րեցայ vn. s'approcher, se rapprocher; être proche parent, s'allier; recevoir en mariage.

Մերձաւորիչ V. Մերձաւորարար.

Մերձաւորութիւն s. proximité, voisinage, contiguïté; approximation; proche parenté, rapprochement charnel, copulation.

Մերձենամ, եցայ vn. approche, s'approcher ou se rapprocher de, aborder, accoster; toucher; se rapprocher par l'union des sexes, avoir commerce avec.

Մերձեցուցանեմ, ուցի va. approcher, rapproché; rapproprier, appliquer.

Մերձեցումն s. action d'approcher, approche.

Մերձիմ V. Մերձենամ.

Մերձումն sm. action de s'approcher, approche, accès, abord.

Մերովսանն adv. ce que nous pouvons, ce qui dépend de nous, de notre mieux.

Մեց s. ver, artison; corruption, putréfaction.

Մեցաժէս a. mangé par les vers, artisonné, pourri.

Մեցոտիմ, տեցայ vn. être mangé par les vers, pourrir.

Մեք pron. nous.

Մեքենագէտ s. mécanicien.

Մեքենագիտութիւն s. la mécanique.

Մեքենագործ, աց s. machiniste, mécanicien.

Մեքենագործութիւն s. construction des machines.

Մեքենական a. machinal; mécanique.

Մեքենայ, ից s. machine; fig. machine, machination, trame, complot, intrigue; շոգեշարժ —, machine à vapeur; յարդարել՝ կազմել զ—, monter la machine; բազմաճինար —ք, intrigues, machinations; —ս խառնել V. Մեքենայեմ.

Մեքենայաբար adv. machinalement.

Մեքենայաւորութիւն V. Մեքենաւորութիւն.

Մեքենայեմ, եցի va. machiner, comploter, cabaler, ourdir, tramer.

Մեքենապէս adv. machinalement; mécaniquement.

Մեքենայութիւն V. Մեքենաւորութիւն.

Մեքենաւոր, աց adj. mécanique; plein de machinations, de trames; industrieux, adroit; — չանք, intrigues.

Մեքենաւորեմ V. Մեքենայեմ.

Մեքենաւորութիւն s. machination, invention, ruse, finesse.

Մեքենոյթ V. Խարիսխ.

Մեօքակերպ a. semblable à nous, comme nous, à notre guise ou façon.

Մզանք, նաց s. membrane, pellicule.

Մզեմ, եցի va. presser, exprimer, extraire, verser; filtrer, distiller; —իմ vn. se filtrer, s'infiltrer.

Մզկիթ, կթաց s. mosquée.

Մզնաձեւ a. membraneux; s. choroïde.

Մզումն s. filtration, infiltration, distillation.

Մէգ, միգի, գաւ ou գով s. brouillard; թանձր —, épais —.

Մէզ, միզի ou միզոյ s. urine, pipi; — կենդանեաց, pissat.

Մէզմուղ s. a. diurétique.

Մէթր V. Մեթր.

* Մէկ V. Մի; — մարդ, un homme; մէկուն զրուցեցի, j'ai dit à quelqu'un; մէկուն կողմանէ, de la part de quelqu'un; մէկէն, de quelqu'un; de suite.

Մէն a. chaque, un, unique; seul, adv. seulement; — մի, chaque, chacun.

Մէջ, միջոյ, ով, ոց, աց, ովք ou օք s. le milieu, le dedans, sein, cœur; reins, lombes; ի— ou իմիջի, au milieu de, parmi,

entre, dans; իմիջի ձերում, au milieu de vous, parmi vous; — գիշերոյ, le milieu de la nuit, minuit; իմէջ գիշերի, au milieu de la nuit, dans la nuit; իմիջոյ, par le milieu; du milieu; au milieu; ընդ —, par le milieu; ընդ — հատանել, couper par le milieu; ի— անկանել, s'interposer, intervenir; խորհուրդ ի— առնուլ, délibérer, consulter; փոյթ ի— առնուլ, tâcher ou faire des efforts; ի— բերել, produire, exposer, citer; անցանել ի—, venir en avant, se présenter; խորտակել զմէջս, * մէջքը կոտրել, éreinter; ընդ — իւր, sur ses reins; միջովք չափ իվեր, իմիջոյն եւ իվեր, depuis les reins et au-dessus; միջովք չափ ինոնարհ ou իմիջոյն եւ ինոնարհ, depuis les reins et au-dessous; յապականութեան միջի, au milieu de la corruption; զմէջս, jusqu'à la ceinture, aux reins; պնդել զմէջս, se ceindre les reins; արկանել քուրձս զմիջովք, mettre des sacs sur les reins; գօտի ածել ընդ — իւր, porter une ceinture sur les reins; քերթածք նորա չեն իմիջի, ses poésies sont perdues, n'existent plus; բառնալ իմիջոյ, anéantir, détruire; — ընդ —, de temps en temps, de temps à autre, par moments.

Մէջնակէտ, կիտոյ s. centre.

Մէջօրեայ, րէից s. le milieu du jour, l'heure de midi, le midi; a. de midi.

Մէտ s. mouvement d'une balance qui penche d'un côté ou de l'autre; axe, aiguille d'une balance; poids, pesanteur; fig. penchant, inclination, tendance; instant, moment; a. porté, enclin à; ondoyant, flottant; մէտ իմէտ խոնարհիլ, ondoyer, flotter, s'agiter.

Մթագին a. obscur, sombre.

Մթագնիմ, նեցայ vn. s'obscurcir, se rembrunir; մթագնէին աչք իմ, mes yeux commençaient à s'obscurcir.

Մթագոյն adj. de couleur sombre, sombre, foncé.

Մթազգած a. sombre, rembruni, obscur.

Մթազգածութիւն s. obscurcissement.

Մթախօս, ից a. obscur, qui a un langage obscur.

Մթանամ, ացայ vn. s'obscurcir, s'éclipser, se rembrunir, s'assombrir.

Մթապատ V. Մթազգած.

Մթար adj. noir, sale; s. V. Մթարք.

Մթարութիւն s. obscurité.

Մթարք s. chassie, ordure.

Մթացուցանեմ, ուցի va. obscurcir, offusquer, éclipser; զտիւ ի գիշեր —, changer le jour en ténèbres.

Մթացուցիչ a. qui obscurcit.

Մթեր, ից, աց s. amas, accumulation, entassement; provision, marchandise; ordure, saleté; — առ —, en tas, à tas, en quantité.

Մթերած, ոց s. tas, amas.

Մթերածոյ ; ից a. amassé, entassé; accumulé.

Մթերանոց, աց s. entrepôt, magasin.

Մթերեմ, եցի va. amasser, accumuler, entasser, emmagasiner ; — ինչս , accumuler des biens, acquérir du bien.

Մթին a. obscur, sombre ; obscur, peu clair, peu intelligible ; obscur, peu connu ; — վարել կեանս, mener une vie obscure.

Մթնագոյն a. foncé.

Մթնանամ V. Մթագնիմ.

* Մթնշաղ V. Աղջամղջին.

Մթնոլորտ, ի s. atmosphère.

Մթնոլորտական, Մթնոլորտեան a. atmosphérique.

Մթութիւն s. obscurité.

Մժեղ, աց. Մժիղ; մժղաց. Մժիկ. Մժղուկ, ղկի s. cousin, moustique.

Մի, ոյ, ոչ, ում, իմիոջէ, ով a. un ; adv. primo, premièrement ; մի առ մի, մի ըստ միոջէ, un à un, pièce à pièce, en détail ; մի զկնի միոյ, l'un après l'autre ; առ մի, à chaque ; իմի, en un ; ընդ մի, ընդ մի ժամանակ, conjointement, ensemble, à la fois ; en un seul, comme une seule et même chose ; ժողովել իմի, rassembler en un.

Մի' adv. de négation, ne, ne pas, non pas, point ; մի' գողանար, ne vole pas ; մի'; մի' վշտացուցանէք զիս, non, non, ne m'affligez pas ; մի' արդեօք, est-ce que... pas? մի' գուցէ, de peur que ; մի' երբէք, jamais, point, point du tout ; մի' այդպէս, non.

.Մի մի, միոյ միոյ, միում միում a. à chaque, à chacun ; chaque, chacun ; մի մի, un à un.

Միաբան, ից a. qui est d'accord, d'intelligence, unanime ; qui s'accorde avec ; concordant, conforme, analogue, identique; s. V. Միաբանական ; adv. d'accord, unanimement, de concert ; — խորհրդով՝ հաւանութեամբ, d'un accord unanime, d'un commun accord ou aveu, de l'aveu général, de l'aveu de tout le monde.

Միաբանակեաց, կեցաց sm. qui vit en communauté, cénobite, religieux, moine.

Միաբանամերոյս a. qui trouble l'union, séditieux.

Միաբանեմ, եցի va. accorder, mettre d'accord, accommoder, raccommoder, unir, réunir, réconcilier, concilier ; rajuster, raccommoder ; իմի —, réunir ; vn. V. Միաբանիմ.

Միաբանիմ, նեցայ vn. s'accorder, être, tomber ou demeurer d'accord, être d'intelligence pour, concorder, s'entendre, s'accommoder, s'ajuster, convenir de, se raccommoder, se réconcilier, s'unir ; չ—, disconvenir, ne pas convenir, ne pas demeurer d'accord de.

Միաբանութիւն s. accord, union, concorde, unanimité, harmonie, concert, bonne intelligence, accommodement, raccommodement, conciliation,

rapport; corporation, communauté, société, congrégation; commerce intime; — իւ, unanimement, ensemble; — մարդկան, société; —իւ կեալ, vivre en parfaite intelligence; քակտել զ—, mettre la division.

Միաբար adv. uniquement.

Միաբարբառ a. qui est de la même langue; qui rend le même son; adv. tous d'une seule voix, d'une commune voix, tout d'une voix, d'une voix unanime, unanimement.

Միաբարոյ, եց a. du même caractère, du même naturel.

Միաբերան adv. d'une seule voix, unanimement.

Միաբուն adj. de même nature, consubstantiel; qui a une seule tige.

Միագլխապետ, աց s. commandant, général en chef.

Միագլխի a. qui n'a qu'une seule tête.

Միագոյ a. qui n'a qu'une seule substance; unique dans son espèce, unique, seul.

Միագոյն, գունից a. d'une seule couleur, monochrome; d'une couleur uniforme, qui est de la même couleur.

Միագործ s. coopérateur; adv. en travaillant ensemble.

Միագումար V. Համագումար.

Միագունդ V. Համագունդ.

Միադաւան,եց s.a. unitaire.

Միադիմի a. qui n'a qu'une forme, une seule espèce, uniforme, simple.

Միազգի V. Համազգի.

Միազոյգ a. apparié, assorti, égal.

Միազօր V. Համազօր.

Միաթերթ, եց adj. d'une feuille; bot. monopétale.

Միաթիւ V. Համաթիւ.

Միաժողով V. Համագումար.

Միալեզու adj. qui parle la même langue.

Միալուծ V. Միայար.

Միախառն a. tempéré.

Միախառնութիւն s. tempérance.

Միախոհ, Միախորհրդուրդ a. qui a la même pensée, le même dessein, qui est du même avis, unanime

Միախումբ V. Համագունդ.

Միախուռն adv. en foule, ensemble, en masse.

Միածալ, ի a. in-folio.

Միածին, ծնի, ծնաւ a. engendré seul, unique; — որդի, fils unique.

Միածնութիւն s. qualité de ce qui est unique.

Միակ a. seul, unique.

Միակամ V. Համակամ.

Միակամեայք, այց s. monothélites.

Միակամութիւն V. Համակամութիւն.

Միական, ի a. seul, unique.

Միականի, նւոյ, նեաց a. qui n'a qu'un seul œil, borgne.

Միակեաց, կեցաց a. qui demeure ensemble; V. Միայնակեաց.

Միակեղեւ a. qui a une seule écorce.

Միակերպ a. uniforme, monotone.

Միակերպութիւն s. uniformité; monotonie.

Միակեցութիւն V. Միայնակեցութիւն.

Միակին adj. seul; միայն —, tout seul; V. Միակնի.

Միակից a. uni, qui se joint ensemble (sourcils).

Միակնի,կնոջ s.monogame.

Միակնութիւն sm. monogamie.

Միակշիռ a.du même poids, qui est en équilibre.

Միակողմանի a.paralytique, estropié; adv. d'un seul côté.

Միակողմն s. un côté; դնել՝ թողուլ ի—, mettre de côté.

Միակուսեցուցանեմ V. Մեկուսացուցանեմ.

Միակրօն, ից a. de même religion, coreligionnaire; qui a la même conduite, unanime; uniforme, conforme.

Միակրօնութիւն sm. action de professer la même religion; unité de religion; unanimité; conformité, uniformité.

Միահաղոյն adv. en tout, tous à la fois, ensemble, tout ensemble, en masse, collectivement, entièrement, tout d'une fois, d'un seul coup.

Միահամ a.uni,inséparable.

Միահամար sm. vote, suffrage; a. égal, semblable; — դնել, voter, aller aux voix, donner son suffrage; չէ ընդ —, ce n'est pas la même chose.

Միահամուռ adv. collectivement, tout ensemble, tous ensemble, tous à la fois; en tout; en foule, en masse.

Միահայր V. Համահայր

Միահանդերձ V. Մեկնահանդերձ.

Միահանէք s. plaisanterie.

Միահառաչ adv. d'une seule voix.

Միահատոր a.en un volume.

Միահարթ a. uni, plan.

Միահաւան adj. unanime; adv. unanimement.

Միահաւատ, ից a. qui a la même croyance.

Միահեծան adj. absolu, monarchique; — իշխան, seul maître, maître absolu, monarque; — իշխանութիւն, pouvoir absolu, monarchie.

Միահետ V. Միայար.

Միահոմիմ V. Միանամ.

Միահոյլ adv.tout ensemble, en foule, en masse.

Միաձայն adv. d'une commune voix, unanimement.

Միաձայնիմ V. Ձայնակից լինիմ.

Միաձայնութիւն V. Ձայնակցութիւն.

Միաձեռանի, Միաձեռն a. manchot.

Միաձեւ a. uniforme.

Միաձեւութիւն sm. uniformité.

Միաձի adv. à un cheval, avec un seul cheval.

Միաձոյլ V. Միապաղաղ.

Միաձորձ V. Մեկնահանդերձ.

Միաղի s. monocorde.

Միաճետի a. qui n'a qu'un tronc (arbre).

Միամայր V. Միամօր.

Միամիտ, մտաց a. simple, ingénu, naïf, sincère; simple, bon, bonhomme, niais; fidèle, attaché, loyal. dévoué; — ոմն այր, un bonhomme.

Միամտաբար adv. sincèrement, naïvement; ingénument, bonnement, niaisement, sans réflexion.

Միամտական V. Միամիտ.

Միամտեմ, եցի. Միամտիմ, տեցայ vn. être sincère; consentir; croire, être rassuré; s'attacher, servir avec fidélité; — ընդ ձեռամբ ուրուք, se soumettre à qn.

Միամտութիւն s. sincérité, simplicité, naïveté, ingénuité; fidélité, bonne foi, loyauté; simplicité, niaiserie, bonhomie; անխենգ —, bonne foi; — սրտի, simplicité de cœur; —ք V. Միամտաբար.

Միամօր, ոյ, ու a. unique; s. fils ou fille unique; դուստր —, fille unique.

Միամօրութիւն s. qualité de ce qui est unique.

Միայար a. uni, joint, annexe, contigu, attaché, enchaîné; continu, continuel; immédiat; adv. de suite, tout d'un coup, ensemble.

Միայարութիւն s. suite, continuation, continuité, contiguïté, enchaînement.

Միայն, ոյ, ով adj. seul, unique; seul, solitaire, abandonné; adv. seulement; uniquement; — գի, — թէ, si ce n'est que, pourvu que, à condition que, à moins que; — ընդ —, — միայնուկ, seul à seul, tout seul, en tête à tête; մի —, unique; ոչ —, non-seulement; ոչ — շօշափելեալ, loin d'être touché.

Միայնագործ a. qui agit seul.

Միայնակ a. seul, unique; adv. tout seul.

Միայնակեաց, կեցաց s. solitaire, moine, ermite.

Միայնակեցական adj. monacal.

Միայնակեցանոց, աց s. monastère, cloître.

Միայնակեցութիւն s. vie solitaire ou monastique, monachisme.

Միայնամարտիկ V. Մենամարտիկ.

Միայնամարտութիւն V. Մենամարտութիւն.

Միայնանամ V. Մենանամ.

Միայնանոց, Միայնաստան, Միայնարան, աց s. solitude, monastère, ermitage.

Միայնաւոր V. Միայնակեաց.

Միայնաւորական adj. seul, solitaire.

Միայնաւորութիւն s. solitude, vie solitaire, isolement; V. Միայնակեցութիւն.

Միայնիկ, Միայնուկ adv. tout seul; միայն —, tout seul, en tête à tête.

Միայնութիւն sm. solitude, retraite, isolement.

Միայնուհի sf. religieuse, nonne.

Միանամ, ացայ vn. s'unir, se joindre, s'incorporer, s'identifier.

Միանգամ adv. une fois, une seule fois; որ —, tout ce que, quiconque; որպէս միանգամն եւ միւսանգամն, comme toujours, comme par le passé.

Միանգամայն adv. à la fois, en même temps, tout ensemble, en général, tout d'une fois, conjointement; — ասել, եւ — իսկ ասել, եւ զի— ասացից, en somme, en résumé, au résumé, en un mot, enfin; իջ — առնել, faire à plusieurs reprises.

Միանձն, ձին, ձունք, ձանց s. moine, religieux; solitaire, ermite; a. seul, unique.

Միանձնական a. solitaire, monacal, monastique; unitaire.

Միանձնանամ, ացայ vn. se retirer, vivre dans la solitude; embrasser la vie monastique, devenir moine.

Միանձնանոց V. Միայնանոց.

Միանձնութիւն s. vie monastique, monachisme; solitude.

Միանձնուհի V. Միայնուհի.

Միանման a. égal, uniforme.

Միանշան a. du même signe.

Միանուն V. Համանուն.

Միաշաբաթ, ուց. Միաշաբաթի, թւոյ s. le premier jour de la semaine, dimanche.

Միաշար a. continu.

Միաշունչ a. unanime.

Միաշուրթն V. Միալեզու.

Միաչափ a. d'une égale mesure, égal, conforme.

Միապաշտօն a. adoré par le même culte.

Միապաղաղ a. formé d'un seul bloc; d'un seul morceau, massif; — ծով, mer unie.

Միապատիւ V. Համապատիւ.

Միապարեգօտ a. qui n'est vêtu que d'une seule tunique.

Միապետ, աց s. monarque.

Միապետական a. monarchique; s. monarchiste.

Միապետեմ, եցի vn. régner seul, être monarque; — աշխարհին, être maître absolu du pays, du monde.

Միապետութիւն s. monarchie; ընդ —ք կալ, adopter le gouvernement monarchique.

Միապէս adv. pareillement, également, de la même manière.

Միապիշ առնեմ va. s'attirer le regard de tous.

Միասահման a. qui a la même définition, les mêmes limites.

Միասայրի a. à un tranchant.

Միասայրիկ s. alumelle.

Միասիրտ a. unanime.

Միասմբակ, աց a. bête qui a le pied rond.

Միասնաբար adv. tout ensemble.

Միասնական a. consubstantiel; familier, unanime, social; uni, unique.

Միասնականութիւն s. consubstantialité.

Միասնութիւն s. union.

Միասնունդ a. nourri, élevé ensemble.

Միաստեղն a. qui n'a qu'une branche (candélabre).

Միաստուածեան a. s. monothéiste.

Միաստուածութիւն s. monothéisme.

Միաստնի a. qui n'a qu'une seule mamelle; Amazone.

Միավանկ a. monosyllabe.

Միատարած adv. également étendu, répandu partout.

Միատարր a. massif, homogène.

Միատարրութիւն s. combinaison, union, homogénéité.

Միատեսակ a. d'une seule espèce; uniforme, égal.

Միատերեւ a. monophyle.

Միատնութիւն s. habitation dans la même maison, cohabitation.

Միատոհմ a. qui est de la même famille.

Միատուն a. qui demeure dans la même maison.

Միացուցանեմ V. Միաւորեմ.

Միաւոր, աց a. uni, joint; un, seul, unique, singulier; égal, pareil; s. unité.

Միաւորական a. singulier.

Միաւորականութիւն s. m. unité; union.

Միաւորեմ, եցի va. unir, réunir, joindre; attacher, lier, identifier, incorporer, accoupler; —իմ vn. s'unir, se réunir, se joindre, adhérer.

Միաւորութիւն sm. union, réunion, jonction, conjonction, adhésion, assemblage, combinaison, incorporation; commerce charnel.

Միաքարոզ a. qui prêche la même chose, qui prêche ensemble.

Միգախառն, Միգապատ a. mêlé, couvert de brouillards.

Միեղջերու, ի s. licorne.

Միզագրաւ a. qui est sujet à la strangurie; s. V. Միզագրաւութիւն.

Միզագրաւիմ, եցայ vn. souffrir d'une strangurie.

Միզագրաւութիւն, Միզարգելութիւն s. dysurie, ischurie, strangurie.

Միզական a. urinal, urineux.

Միզաման s. pot de chambre; urinal.

Միզարան, աց s. pissoir, urinoir.

Միզարձակ, աց s. pisseur.

Միզեմ, եցի vn. uriner, pisser, lâcher de l'eau, faire pipi; — ստէպ, pissoter.

Միզերակ, աց s. urètre.

Միզեցուցիչ a. diurétique.

Միզն s. aponévrose, amnios.

Միզող s. pisseur; — յանկողնի, pissenlit.

Միզուկ s. urètre, verge.

Միզումն s. pissement.

Մի ըստ միոջէ V. Մի.

Մի թէ adv. est-ce que? est-ce donc que? est-il possible?

Միթր, ի, ոյ s. mitre, tiare.

Միլիոն, ի s. million.

Միլիոներորդ, ի s. millionième.

Միծ, մծի s. boue, fange.

Միմեանսզրկութիւն s. privation, usurpation mutuelle.

Միմեանց, l'un à l'autre, les uns aux autres; ի—, l'un de l'autre, les uns des autres; զմիմեանս, l'un l'autre, les uns les autres; ընդ միմեանս, les uns avec les autres, l'un avec l'autre; վնասել միմեանց, s'entre-nuire; սիրեն զմիմեանս, ils s'aiment, ils s'entr'aiment, ils s'aiment réciproquement; զմիմեանս գովել, s'entre-louer; զկնի միմեանց, l'un après l'autre; ի միմեանս ածել զդրունս, fermer les portes.

Միմեանցասէր a. qui s'aiment réciproquement.

Միմոս, աց s. mime, bouffon, farceur, comique.

Միմոսական a. mimique.

Միմոսութիւն sm. mime, bouffonnerie, momerie.

Մինաւոր, աց a. un seul, unique.

Մինչ prép. adv. jusque, jusqu'à; lorsque, quand; pendant que, tandis que; jusqu'à ce que; tant que; մինչ այս մինչ այն, sur ces entrefaites, en attendant, dans l'intervalle; մինչ ou մինչ զի, de sorte que, de manière à.

Մինչդեռ adv. lorsque, quand, pendant que; — տակաւին, pendant que.

Մինչեւ prép. adv. jusque, jusqu'à, jusqu'à ce que, en attendant que; — ցայժմ, jusqu'à présent; — ցե՞րբ, jusqu'à quand? — ցայս վայր, jusqu'ici; — ցայդ վայր, jusque-là; — ո՞ւր, jusqu'où? — բազմաց իսկ ասել, de sorte que plusieurs disaient; — ցբազում ամս, pendant longues années; — զի, au point que, de manière à, de sorte que.

Մինչչեւ adv. avant que, avant de; — մեկնեալ իցես, avant que tu sois parti.

Միշտ adv. toujours, en tout temps, à tout moment, à jamais, pour jamais; որպէս միշտն, à l'ordinaire, comme à l'ordinaire, comme toujours.

Միողնի s. sabre, cimeterre.

Միոտանի s. qui n'a qu'un seul pied.

Միորձի a. qui n'a qu'un seul testicule.

Միութիւն s. unité; union.

Միջաբեկ adj. éreinté; — առնել, éreinter; — լինել, s'éreinter.

Միջագետացի s. habitant de la Mésopotamie.

Միջագետք, տաց s. la Mésopotamie.

Միջագիշեր, ոյ, ի s. minuit.

Միջազգեստ, ից s. jupe.

Միջազգեստիկ s. jupon.

Միջածեր, ոց s. qui a passé le bel âge, qui n'est plus jeune, d'un certain âge.

Միջակ, աց a. moyen, médiocre; s. milieu, centre.

Միջակային a. médiocre, d'une condition médiocre.

Միջակէտ, կիտի s. centre; un point.

Միջակողք s. le milieu des côtes.

Միջակութիւն s. médiocrité.

Միջակուրծք, կրծոց sm. le milieu de la poitrine, sein.

Միջակտուր առնեմ va. couper par le milieu; — լինել, être coupé par le milieu.

Միջահասակ a. d'une taille moyenne; qui est entre deux âges, de moyen âge.

Միջամատն, տին s. le doigt du milieu.

Միջամբոխ լինիմ vn. s'introduire dans la foule.

Միջամուխ a. entré, introduit; initié, instruit, adepte; entreprenant, aventureux; — լինել, entrer, s'introduire, se fourrer, s'enfoncer, s'avancer; s'ingérer, se mêler de, s'immiscer; entreprendre, mettre la main sur, s'occuper de tout, fourrer son nez partout; pénétrer, s'approfondir.

Միջամուտ լինիմ vn. entrer dans, s'introduire; se mêler, intervenir.

Միջամտեմ V. Միջամուտ.

Միջամտութիւն s. intervention.

Միջանկեալ adj. intermédiaire.

Միջապատ V. Սփածանելի.

Միջասահման adj. moyen, intermédiaire; sm. milieu, centre.

Միջավայր, աց s. milieu; centre, intervalle.

Միջատ, աց s. insecte.

Միջատաբանութիւն s. entomologie.

Միջատութիւն s. interruption.

Միջարկութիւն s. interjection.

Միջերկրական a. méditerrané; — ou — ծով, la Méditerranée.

Միջերկրեայ, եայց a. méditerrané; —ք s. l'Asie Mineure, Anatolie; ի միջերկրեայս Սիկիլիոյ, au milieu de la Sicile.

Միջընդերք, բաց s. mésentère.

Միջին, ջնոց a. qui est au milieu; mitoyen; intermédiaire; moyen, médiocre; —ք s. la mi-carême; arith. les moyens.

Միջնաբերդ, ից s. citadelle.

Միջնաթիկունք V. Թիկնամէջ.

Միջնալուսին s. la pleine lune.

Միջնածիրանի s. habit doublé de pourpre.

Միջնայարկ, աց s. second étage.

Միջնանիւ, նւոյ s. le milieu, le centre, le point du milieu d'une roue.

Միջնաշխարհ, աց sm. le centre, l'intérieur d'un pays.

Միջնապարիսպ, րսպաց s. mur de séparation, rempart.

Միջնատուն V. Միջնայարկ.

Միջնողն V. Թիկնամէջք.

Միջնորդ, աց s. médiateur; intermédiaire; entremetteur; négociateur; — վաճառաց, courtier, censal; — լինել V. Միջնորդեմ.

Միջնորդեմ, եցի va. être médiateur, intercéder, intervenir, s'entremettre, s'interposer, négocier.

Միջնորդութիւն s. médiation, interposition, intervention, négociation, entremise; — վաճառաց, courtage; —ի ձերով, par votre médiation ou entremise.

Միջնորմ s. mur mitoyen, cloison.

Միջոց, աց s. milieu, espace, intervalle, interstice; mie de pain; peint. air; * moyen; * ի՞նչ —ով, par quel moyen? * — մի գտնել, trouver un moment, un moyen; իմիջոցս տէրութեան նորա, dans le cœur de son empire.

Միջուկ s. moelle, cœur; — հացի, mie de pain; — ձուոյ, le jaune d'œuf.

Միջօր s. midi; զմիջաւուրբ adv. à midi, vers midi.

Միջօրեայ, ըէից s. le milieu du jour, midi; le midi, le sud; méridien; a. de midi; qui est au sud, méridional; moitié, demi; — ջերմն, fièvre intermittente.

Միջօրէ V. Միջօրեայ; զմիջօրէիւ, à midi.

Միջօրէական a. de midi; — ou — շրջանակ s. méridien; — գիծ, méridienne.

Միս, մսոց s. chair; viande; — մարդկեղէն, chair humaine; — երէոց, venaison; — պտղոց, pulpe; — աճել կապել, engraisser.

Միտ, մտի, մտաւ, միտք, մտաց s. esprit, intelligence; pensée, intention, dessein, projet, idée, opinion, avis; raison; maxime; sens, signification; — դնել, mettre, faire ou prêter attention à, appliquer son esprit à, s'appliquer, s'adonner, vaquer à; միտս դնել, avertir, admonester; դնել իմտի, հաստատել ի միտս, se mettre dans l'esprit, se mettre en tête, prendre une résolution, une décision ou son parti, se décider, se déterminer, se proposer de, projeter, songer à; եղեալ էր իմտի, il était résolu; դնել իմտի ուրուք, suggérer, engager, inspirer; զմտաւ ou ընդ միտ ածել, se représenter en esprit, considérer, penser, méditer, s'aviser, s'imaginer, se figurer, juger; անկանել ելանել իմտաց, perdre l'esprit, la raison, la tête, tomber en frénésie; passer de la tête, échapper à la mémoire, oublier; ընդ միտ մտանել, ըստ մտի լինել, plaire à qn., gagner ses bonnes grâces, se concilier sa faveur, s'insinuer dans son esprit, être en grâce, en faveur auprès de lui, gagner son affection, sa bienveillance, le captiver, s'insinuer; իմիտս

ժինել՝ գալ, reprendre ses sens, l'usage de ses sens, revenir à soi, à son bon sens, rentrer en soi-même, se réveiller; ընդ միտ տանել, se formaliser, se piquer, se sentir offensé, prendre en mauvaise part; ի— առնուլ, comprendre, concevoir, saisir; juger, pénétrer; չառնում ինչ ի միտ, je n'y conçois rien, je m'y perds; չառնու ինչ իմիտ, il n'y entend rien, c'est de l'algèbre pour lui; անմարթ է իմիտ առնուլ զայն, on n'y connaît rien, c'est la bouteille à l'encre; արկանել իմիտս, mettre dans l'esprit, inspirer; suggérer; տալ իմիտ առնուլ, faire comprendre ou sentir; աշխատ- առնել զմիտս, fatiguer ou se fatiguer l'esprit; փոխել զմիտս, շրջել իմտաց, changer d'avis, se raviser; ունել իմտի, avoir dans l'esprit, former le dessein, le projet, se proposer, songer, penser; հաճել զմիտս ուրուք, plaire ou complaire à qn.; ի չար միտս ou * գէշ մտքի առնուլ, prendre en mauvaise part; ի բարւոք միտս ou * բարի մտքի առնուլ, prendre en bonne part; համբառնալ ըզ- միտս առ Աստուած, élever l'esprit à Dieu; գերել զմիտս, captiver l'esprit; ընդ միտս ան- կանել ուրուք, * մէկուն միտքը գալ, venir dans l'esprit, dans la pensée de qn., avoir l'idée; հանել ինչ իմտաց ուրուք, ôter qch. de la tête à qn.; միտս ունել, avoir de l'esprit; և ոչ ի միտս անգամ անկեալ էր նորա, il n'avait pas même songé, il ne s'avisait pas seulement; ասել իմտաց, dire de soi-même; ասել ընդ միտս, dire en soi-même; ասէի ընդ միտս, je disais en moi-même; ինոյն միտս լինել, être du même avis; բազում անգամ եղեւ ինձ իմտի, je fus plus d'une fois tenté, j'ai eu plus d'une fois l'idée de; խորհէր ընդ միտս, elle pensait en elle-même; ընդ միտ արկանել, penser, se rappeler, concevoir; բարգաւաճել կրթել զմիտս, cultiver, former l'esprit; ստէպ իմտի իմում յեղյեղեմ զայն, je me le redis souvent à moi-même; յորմէ իմիտ առնուլ է, d'où il suit, il s'ensuit que; ըստ մտի, ըստ միտս, à son idée, à sa fantaisie, à son gré, à volonté; commode, aisé; բազումք ի միտս ունողաց, la plupart des gens d'esprit; ոչ ոք ի միտս ունողացն, personne parmi les hommes de sens; սրտի մտօք, de tout son cœur; ուղիղ մտօք, de bonne foi; պարզ մտօք, par le bon sens, sans ruse; հասարակաց միտք, le bon sens; մարդկեղէն միտք, la raison humaine; * մտքէս ելաւ, cela m'a passé de la tête, m'a échappé, je l'ai oublié; * մտքէ չհանել, ne pas oublier; * միտքը բերել, se rappeler, se souvenir; * միտքը չգալ, ne pas se rappeler;

՝միտքը պահել, retenir; արդարակորով՝ խորախորհուրդ՝ բաւական իմնձամեծս Թեւակոխելոյ, հաստատուն ou անյողդողդ՝ լուսաւորեալ՝ ընդարձակ՝ Թափանցող՝ սուր՝ վսեմ՝ տկար՝ ցրուեալ՝ շփոԹ՝ ԹեԹեւ՝ եռանդուն՝ անարգասաւոր՝ արգասաւոր՝ հնարագիւտ —, esprit juste, profond, propre à concevoir de grandes entreprises, ferme ou solide, éclairé, vaste ou étendu, pénétrant, perçant, élevé, faible, distrait ou dissipé, embrouillé, léger, vif, stérile, fécond, inventif; V. Հասակ, Կասկած, etc.

Միտապոյնս adv. volontiers, de bon cœur.

Միտեալ a. tendant, enclin, porté à; — էր իհրէուԹիւն, il penchait au judaïsme.

Միտեմ, եցի va. pencher, incliner; vn. pencher, incliner, avoir de l'inclination, du penchant, être porté ou enclin à; — սրտի զկնի ուրուք, s'attacher à qn.

ՄիտուԹիւն, Միտումն sm. penchant, tendance, inclination, propension, disposition.

Միտք V. Միտ.

Միրգ, մրգաց ou ոց s. fruit; դալար —, fruit frais.

Միւռինէս s. murène.

Միւռոն V. Մեռոն.

Միւս, ոյ, ով a. autre, un autre; autre, différent; ի միւսում աւուր, l'autre jour; ի միւսոյ ձեռանէ, de l'autre main; մին կամ միւսն, l'un ou l'autre; ոչ մին եւ ոչ միւսն, ni l'un ni l'autre; միւսն, l'autre.

Միւսանգամ adv. une autre fois, de nouveau, derechef, une seconde fois, bis; a. second, autre, nouveau.

Միւսիոն, ի s. mosaïque.

Միւսիոնեայ a. en mosaïque.

Միւրիկէ s. tamaris.

Մլօրեայ, ըէից adj. d'un seul jour, éphémère; adv. un seul jour; — գեղ, beauté d'un jour.

Միօրինակ adj. uniforme, égal, indifférent; monotone; adv. uniformément, également; — ձեւ, uniformité.

Մլաղաց, ից s. meunier.

Մլաւեմ, եցի vn. miauler; կատու մլաւէ, le chat miaule.

Մլաւիւն s. miaulement.

Մլմլեմ, եցի va. frotter, gratter le visage.

Մլուկն s. punaise.

Մխախառն V. Ծխախառն.

Մխեմ, եցի va. enfoncer, faire entrer, ficher; se saisir de, s'emparer de; tremper; — զձեռն յոք, mettre la main sur qn.; — զձեռն յարիւն ուրուք, tremper la main dans le sang de; — զդաշոյն ի լանջս, plonger un poignard dans le sein; —իմ vn. s'enfoncer, se plonger; s'introduire; entreprendre.

ՄխիԹար, աց a. consolant; s. consolateur; consolation; — լինել՝ մխիԹարել՝ տալ,

consoler, donner de la consolation.

Մխիթարական a. consolant, soulageant, adoucissant.

Մխիթարակից լինիմ vn. se consoler mutuellement.

Մխիթարանք V. Մխիթարութիւն.

Մխիթարեմ, եցի va. consoler; —իմ vn. se consoler, recevoir des consolations.

Մխիթարիչ s. consolateur.

Մխիթարութիւն s. consolation, baume; ողորմ —, triste consolation.

Մխիմ, խեցայ V. Մխեմ.

Մխիրճ հարկանեմ V. Մխրճիմ.

Մխոց, ի, աւ s. action de plonger; piston.

Մխուն V. Մուխ.

Մխրճիմ, ճեցայ vn. s'enfoncer, se plonger.

Մծղնագործութիւն V. Մծղնէութիւն.

Մծղնեայ, նէից a. impur, lascif, libertin, luxurieux.

Մծղնէութիւն s. impureté, lasciveté, luxure.

Մկան s. les reins, le flanc.

Մկանունք, նանց ou նաց s. le dos; fig. la face des ondes, des eaux, flots, ondes, vagues.

Մկթամ, ացի vn. railler, se moquer de.

Մկնականջ, ի s. bot. oreille de souris, myosotis.

Մկնասոխ s. bot. scille.

Մկնաքիս s. musaraigne.

Մկնդահար a. frappé par une hallebarde.

Մկնդաւոր, աց sm. hallebardier.

Մկնդեղ, ոյ s. arsenic.

Մկնորսակ a. qui chasse des souris, des rats.

Մկունդ, կնդաց s. hallebarde.

Մկունք, մկանց s. muscle.

Մկրատ, ի, աւ s. ciseaux.

Մկրտատուն, տան. Մկրտարան, աց sm. baptistère, fonts baptismaux.

Մկրտեմ, եցի va. baptiser; laver, purifier par une ablution; — զգինի, baptiser le vin; —իմ vn. recevoir le baptême, se faire baptiser, être baptisé; se laver, se baigner, se purifier.

Մկրտիչ s. celui qui baptise; saint Jean-Baptiste.

Մկրտութիւն s. baptême; ablution, purification.

Մղեղ, աց s. brin; poussière; cendre.

Մղեղեմ, եցի va. réduire en poussière, en cendres.

Մղեմ, եցի va. pousser, repousser, bousculer; — պատերազմ՝ մարտ՝ ճակատ, livrer un combat, soutenir la guerre, combattre, faire la guerre; —իմ vn. être poussé; մղեցաւ մարտն այգուն, la bataille se donna, fut livrée le matin.

Մղձաւանջ, ի s. cauchemar.

Մղձկեմ, եցի va. prendre au cou, étrangler, étouffer, suffoquer; —իմ vn. étouffer, être suffoqué; se dépiter, crever de dépit, de rage.

միտքը պահել, retenir; արդարակորով՝ խորախորհուրդ՝ քաւականն իմեծամեծս Թեւակոխելոյ, հաստատուն ou անյողդողդ՝ լուսաւորեալ՝ ընդարձակ՝ Թափանցող՝ սուր՝ վսեմ՝ տկար՝ ցրուեալ՝ շփոԹ՝ ԹեԹեւ՝ եռանդուն՝ անարգասաւոր՝ արգասաւոր՝ հնարագիւտ —, esprit juste, profond, propre à concevoir de grandes entreprises, ferme ou solide, éclairé, vaste ou étendu, pénétrant, perçant, élevé, faible, distrait ou dissipé, embrouillé, léger, vif, stérile, fécond, inventif; V. Հաստակ, Կատակած, etc.

Միտադոյնս adv. volontiers, de bon cœur.

Միտեալ a. tendant, enclin, porté à; — էր իհրէուԹիւն, il penchait au judaïsme.

Միտեմ, եցի va. pencher, incliner; vn. pencher, incliner, avoir de l'inclination, du penchant, être porté ou enclin à; — սրտի զկնի ուրուք, s'attacher à qn.

ՄիտուԹիւն, Միտումն sm. penchant, tendance, inclination, propension, disposition.

Միտք V. Միտ.

Միրգ, մրգաց ou ոց s. fruit; դալար —, fruit frais.

Միւռինէս s. murène.

Միւռոն V. Մեռոն.

Միւս, ոյ, ով a. autre, un autre; autre, différent; իմիւսում աւուր, l'autre jour; ի միւսոյ ձեռանէ, de l'autre main; մին կամ միւսն, l'un ou l'autre; ոչ մին եւ ոչ միւսն, ni l'un ni l'autre; միւսն, l'autre.

Միւսանգամ adv. une autre fois, de nouveau, derechef, une seconde fois, bis; a. second, autre, nouveau.

Միւսիոն, ի s. mosaïque.

Միւսիոնեայ a. en mosaïque.

Միւրիկէ s. tamaris.

Միօրեայ, րէից adj. d'un seul jour, éphémère; adv. un seul jour; — գեղ, beauté d'un jour.

Միօրինակ adj. uniforme, égal, indifférent; monotone; adv. uniformément, également; — ձեւ, uniformité.

Մլաղաց, ից s. meunier.

Մլաւեմ, եցի vn. miauler; կատու մլաւէ, le chat miaule.

Մլաւիւն s. miaulement.

Մլմլեմ, եցի. va. frotter, gratter le visage.

Մլուկն s. punaise.

Մխախառն V. Մխախառն.

Մխեմ, եցի va. enfoncer, faire entrer, ficher; se saisir de, s'emparer de; tremper; — զձեռն յոք, mettre la main sur qn.; — զձեռն յարիւն ուրուք, tremper la main dans le sang de; — զդաշոյն իլանջս, plonger un poignard dans le sein; —իմ vn. s'enfoncer, se plonger; s'introduire; entreprendre.

ՄխիԹար, աց a. consolant; s. consolateur; consolation; — լինել՝ մխիԹարել՝ տալ,

consoler, donner de la consolation.

Մխիթարական a. consolant, soulageant, adoucissant.

Մխիթարակից լինիմ vn. se consoler mutuellement.

Մխիթարանք V. Մխիթարութիւն.

Մխիթարեմ, եցի va. consoler; —իմ vn. se consoler, recevoir des consolations.

Մխիթարիչ s. consolateur.

Մխիթարութիւն s. consolation, baume; ողորմ —, triste consolation.

Մխիմ, խեցայ V. Մխեմ.

Մխիրճ հարկանեմ V. Մխրճիմ.

Մխոց, ի, աւ s. action de plonger; piston.

Մխում V. Մուխ.

Մխրճիմ, ճեցայ vn. s'enfoncer, se plonger.

Մծղնագործութիւն V. Մծղնէութիւն.

Մծղնեայ, նէից a. impur, lascif, libertin, luxurieux.

Մծղնէութիւն s. impureté, lasciveté, luxure.

Մկան s. les reins, le flanc.

Մկանունք, նանց ou **նաց** s. le dos; fig. la face des ondes, des eaux, flots, ondes, vagues.

Մկթամ, ացի vn. railler, se moquer de.

Մկնականջ, ի s. bot. oreille de souris, myosotis.

Մկնասոխ s. bot. scille.

Մկնաքիս s. musaraigne.

Մկնդահար a. frappé par une hallebarde.

Մկնդաւոր, աց sm. hallebardier.

Մկնդեղ, ոյ s. arsenic.

Մկնորսակ a. qui chasse des souris, des rats.

Մկունդ, կնդաց s. hallebarde.

Մկունք, մկանց s. muscle.

Մկրատ, ի, աւ s. ciseaux.

Մկրտատուն, տան. **Մկրտարան, աց** sm. baptistère, fonts baptismaux.

Մկրտեմ, եցի va. baptiser; laver, purifier par une ablution; — զգինի, baptiser le vin; —իմ vn. recevoir le baptême, se faire baptiser, être baptisé; se laver, se baigner, se purifier.

Մկրտիչ s. celui qui baptise; saint Jean-Baptiste.

Մկրտութիւն s. baptême; ablution, purification.

Մղեղ, աց s. brin; poussière; cendre.

Մղեղեմ, եցի va. réduire en poussière, en cendres.

Մղեմ, եցի va. pousser, repousser, bousculer; — պատերազմ մարտ ճակատ, livrer un combat, soutenir la guerre, combattre, faire la guerre; —իմ vn. être poussé; մղեցաւ պատերազմ այգուն, la bataille se donna, fut livrée le matin.

Մղձաւանջ, ի s. cauchemar.

Մղձկեմ, եցի va. prendre au cou, étrangler, étouffer, suffoquer; —իմ vn. étouffer, être suffoqué; se dépiter, crever de dépit, de rage.

Մղձկուտ a. étouffant, suffocant, lourd.

Մղձուկ, ձկի s: crève-cœur.

Մղոն, ից ou աց sm. mille (mesure itinéraire).

Մղումն s. impulsion.

Մղտանամ V. Մթանամ.

Մղօն s. impulsion; — տալ, donner une —; pousser.

Մմկիմ, կեցայ vn. se barbouiller, se souiller, se polluer.

Մնամ, ացի vn. rester, demeurer; attendre, s'attendre, espérer; rester, être de reste; rester, durer; Մնա խաղաղութեամբ, adieu; V. Կամ.

Մնայուն V. Մնացական.

Մնաս, ից s. mine (poids et monnaie); marc d'argent.

Մնաց, ից a. action de rester, halte; a. stable; V. Կաց մնաց.

Մնացական a. stable, permanent, durable.

Մնացականութիւն s. stabilité, permanence.

Մնացեալ a. ce qui reste, restant.

Մնացորդ, աց. Մնացուած, ոց s. reste, restant, reliquat; résidu; débris; Մնացորդք ou գիրք Մնացորդաց, Paralipomènes.

Մնացուցանեմ, ուցի va. faire rester, arrêter; faire cesser, terminer.

Մնինայ V. Երեւիլ.

Մնչեմ, եցի va. gémir, roucouler; gémir, crier; մնչէ աղաւնի՝ տատրակ, la colombe, la tourterelle gémit, roucoule.

Մնչիւն sm. gémissement, roucoulement; gémissement, cri.

Մնջիկ adv. sans bruit.

Մնջկատակ, աց s. pantomime.

Մշակ, աց sm. cultivateur; domestique, garçon.

Մշակական a. agricole, rural; —ն, s. géorgique.

Մշակելի a. cultivable.

Մշակեմ, եցի va. cultiver, labourer; fig. cultiver.

Մշակութիւն sm. culture, agriculture; fig. culture; servitude.

Մշկահոտ a. qui a un goût de musc, musqué, muscat.

Մշկապորտ adj. qui a du musc dans son ventre.

Մշտաբարբառ a. qui parle toujours.

Մշտաբացիկ adj. toujours ouvert.

Մշտաբեր a. qui porte, qui produit toujours.

Մշտաբոյծ a. qui se nourrit toujours.

Մշտաբորբոք adj. toujours enflammé, ardent.

Մշտաբուխ, Մշտաբուղխ a. qui jaillit, qui coule toujours, intarissable.

Մշտագիշեր a. toujours dans les ténèbres de la nuit.

Մշտագնաց a. qui marche, qui coule toujours.

Մշտագոյ a. qui existe toujours, éternel.

Մշտադալար adj. toujours vert.

Մշտազուարճ adj. toujours joyeux, toujours renaissant.

Մշտալոյս a. toujours lumineux.

Մշտախաղաց V. Մշտագընաց.

Մշտածիծաղ adj. toujours riant.

Մշտածին a. qui engendre toujours, toujours renaissant.

Մշտակաթ V. Սերմնակաթ.

Մշտակայ V. Մշտագոյ.

Մշտակայլակ a. qui égoutte toujours.

Մշտակառոյց a. bâti pour toujours, très-solide.

Մշտակատար a. qui se fait, qui se célèbre toujours.

Մշտակոյս a. toujours vierge.

Մշտահոս a. qui coule toujours, intarissable.

Մշտամատոյց adj. toujours offert.

Մշտամարտ a. qui combat toujours.

Մշտամռունչ a. qui dit, qui prie toujours; toujours gémissant.

Մշտայաղթ a. toujours victorieux, toujours vainqueur.

Մշտայուշ a. dont le souvenir est éternel; qui se souvient toujours.

Մշտայօժար a. toujours disposé, empressé.

Մշտանորոգ adj. toujours nouveau.

Մշտանուէր V. Մշտամատոյց.

Մշտաշարժ a. qui est toujours en mouvement.

Մշտաշարժութիւն s. mouvement perpétuel.

Մշտաչարչար a. qui souffre, qui est tourmenté toujours; qui tourmente toujours.

Մշտապայծառ a. qui brille toujours, toujours brillant.

Մշտապաշտօն a. qui s'occupe toujours du culte divin, dévot, pieux, fervent; continuel, assidu.

Մշտաջան a. qui travaille toujours, qui fait des efforts continuels.

Մշտասաղարթ a. aïophylle, dont les feuilles ne tombent pas, sont toujours vertes.

Մշտասառոյց adj. toujours gelé.

Մշտավառ a. toujours allumé, ardent.

Մշտատատան adj. toujours agité.

Մշտատեւ a. qui dure toujours.

Մշտարթուն adj. toujours éveillé.

Մշտափայլ V. Մշտապայծառ.

Մշտափափաք a. qui désire toujours.

Մշտափթիթ adj. toujours fleuri, toujours renaissant.

* Մշտեմ, եցի va. donner des coups de poing.

Մշտիկ, տկի, տկաւ s. aspersoir, aspergès, goupillon; — զոպայի, un faisceau d'hysope.

Մշտնջեան a. éternel, perpétuel.

Մշտնջենաբար adv. éter-

nellement, perpétuellement, à perpétuité.

Մշտնջենաբուղխ adj. qui coule perpétuellement, intarissable.

Մշտնջենական V. Մշտընջենան.

Մշտնջենականութիւն sm. perpétuation.

Մշտնջենակարգ adj. établi d'une manière éternelle.

Մշտնջենակաց a. qui reste perpétuellement, perpétuel, éternel.

Մշտնջենակեաց adj. qui vit éternellement.

Մշտնջենակից a. coéternel.

Մշտնջենամռունչ V. Մշտամռունչ.

Մշտնջենանամ, ացայ vn. se perpétuer, durer toujours.

Մշտնջենապէս V. Մշտնջենաբար.

Մշտնջենատես a. que l'on voit perpétuellement.

Մշտնջենաւոր, Մշտնջենաւորական a. perpétuel, éternel.

Մշտնջենաւորակից V. Մշտնջենակից.

Մշտնջենաւորակցութիւն s. coéternité.

Մշտնջենաւորեմ, եցի. Մշտնջենաւորիմ, եցայ vn. se perpétuer, durer éternellement; exister, persister, persévérer, continuer, être en permanence.

Մշտնջենաւորութիւն s. perpétuité, perpétuation, éternité.

Մոգ, աց, ուց s. mage, magicien.

Մոգական a magique; — լապտեր, lanterne magique; —ն s. magie, art magique.

Մոգակրօն, Մոգակրօնիկ a. qui a la religion des mages.

Մոգեան s. pl. les mages.

Մոգեմ, եցի va. faire des tours de sorcellerie, charmer; — զուշ եւ զմիտս, enchanter les sens, charmer l'esprit.

Մոգութիւն s. magie, art magique; la religion des mages; opération magique, charme.

Մոգպաշտօն s. serviteur d'un mage.

Մոգպետ, աց s. archimage.

Մոգպետութիւն sm. archimagie.

Մոզանամ, ացայ vn. rester, durer.

Մոզի, զւոյ s. veau.

Մոլաբոյս a. sauvage, mauvais.

Մոլաթզենի, նւոյ sm. sycomore.

Մոլաթուզ, թզոյ s. sycomore; fruit du sycomore.

Մոլախինդ, խնդի s. ciguë.

Մոլախոտ, ոյ s. mauvaise herbe, sarclure.

Մոլախոտեմ, եցի. Մոլախոտիմ, ետեցայ vn. être plein de mauvaises herbes.

Մոլաձիթենի, նւոյ s. olivier sauvage.

Մոլար adj. errant; erroné, faux; égaré; — աստղ, étoile errante, planète.

Մոլարանուն a. qui porte un faux nom, faux, erroné.

Մոլեբար V. Մոլեգնաբար.

Մոլեգին a. furieux, furi-

bond, fougueux, maniaque, enragé, acharné; V. Մոլեգնաբար.

Մոլեգնաբար adv. avec fureur, avec acharnement, furieusement, comme un furieux.

Մոլեգնական V. Մոլեգին.

Մոլեգնիմ, նեցայ vn. être furieux, transporté de rage, se livrer à la fureur, enrager; être hors de soi, tomber en démence, s'extasier.

Մոլեգնոտ V. Մոլեգին.

Մոլեգնութիւն, Մոլեգնուցք s. fureur, manie, furie, rage, acharnement, fougue, transport; érotomanie, passion violente.

Մոլեխինդ V. Մոլախինդ.

Մոլեկան V. Մոլի.

Մոլենախանձ adj. s. cruel dans sa jalousie; fanatique.

Մոլեռանդն a. s. fanatique.

Մոլեռանդնութիւն s. fanatisme.

Մոլի, լւոյ a. furieux, frénétique, maniaque, forcené, fou; * vicieux.

Մոլիմ, լեցայ vn. être, devenir furieux, fou; fig. se passionner, aimer passionnément, à la folie, être fou d'amour, être épris de; — զհետ, se passionner, s'acharner après.

Մոլինեան s. moliniste.

Մոլինականութիւն s. molinisme.

Մոլոշ, ի s. mauve.

Մոլոր V. Մոլար.

Մոլորակ, աց sm. planète.

Մոլորական a. errant, vagabond; faux, erroné; s. trompeur; — աստղ, étoile errante.

Մոլորամիտ a. qui est dans l'erreur.

Մոլորանք, նաց s. action d'errer, course vagabonde.

Մոլորապատիր adj. faux, trompeur.

Մոլորեալ a. égaré; — աստղ, étoile errante, planète.

Մոլորեմ V. Մոլորիմ.

Մոլորեցուցանեմ, ուցի va. entraîner dans l'erreur, induire en faute, égarer, séduire, détourner, écarter du chemin, désorienter.

Մոլորեցուցիչ s. séducteur, corrupteur, imposteur.

Մոլորիմ, րեցայ vn. s'égarer, se fourvoyer, errer, se désorienter; tomber dans l'erreur, faillir, se tromper, être induit en erreur, être séduit; V. Մոլիմ.

Մոլորութիւն s. erreur, égarement; séduction; action d'errer, course vagabonde; fureur, manie, folie; — մտաց, erreur d'esprit, aberration des idées; ծայրայեղ —, étrange extrémité, excès.

Մոլութիւն s. manie, folie, fureur, passion violente, transport, enthousiasme; * vice.

Մոլուցք V. Մոլեգնուցք.

Մոխիր s. cendre; օր մոխրոց, jour des cendres; ապաշխարել մոխրով, faire pénitence dans la cendre.

Մոխրագոյն adj. couleur de cendre, cendré, gris,

Մոխրալից a. plein de cendre, cendreux.

Մոխրակոյտ, կուտից sm. amas de cendre.

Մոխրախեղդոյց առնեմ va. étouffer, suffoquer dans la cendre.

Մոխրանոց, աց s. cendrier.

Մոխրապաշտ, ից, աց a. qui adore la cendre.

Մոխրապաշտութիւն s. adoration des cendres.

Մոխրաջուր, ջրոյ s. lessive; լուանալ —ով, lessiver.

Մոխրասէր adj. qui aime la cendre.

Մոխրատեսակ a. semblable à la cendre, cendré.

Մոխրատարած խշտիկ s. lit semé de cendre.

Մոխրատուն V. Մոխրանոց.

Մոխրատունկ, տնկոյ s. cinéraire.

Մոխրացան adj. semé de cendres.

Մոխրեմ, եցի va. réduire en cendres

Մոխրոց, աց s. cendrier.

Մոծիր, ծրոյ s. poussière de charbon, menu charbon.

Մողէզ, ղեզի s. lézard.

Մոմ, ոյ, ով s. cire; cierge, bougie; լուցանել՝ վառել զ—, allumer la bougie.

Մոմագործ, աց s. cirier.

Մոմազօծ կտաւ s. toile cirée.

Մոմակալ, ի s. bougeoir.

Մոմակերտ a. fait de cire.

Մոմաձեւ a. en forme de cire.

Մոմապատ a. ciré, enduit de cire; V. Պժատ.

Մոմավաճառ, աց s. marchand de cire, de cierges et de bougies.

Մոմեայ a. de cire.

Մոմեղէն, ղինաց a. de cire; s. cire, cierge, bougie.

Մոմեղինակալ, աց s. chandelier.

Մոմիայ V. Մումիայ.

Մոմնեմ, եցի va. cirer, enduire de cire.

* Մոմշոր, ոյ s. toile cirée.

Մոմոս V. Երկոս.

* Մոմպատ V. Պժատ.

Մոյզ V. Մոյկ.

Մոյթ, մութից s. étai, appui, soutien, accotoir, pilier, pilastre, étrésillon, étançon; — դնել, étayer, étançonner, étrésillonner.

Մոյկ s. galoche.

Մոյն s. beauté, couleurs; զմոյն տմոյն առնել, altérer la beauté, détruire les couleurs.

Մոյր, մուրոյ s. mendicité; aumône; ի— ելանել՝ երթալ, mendier, demander l'aumône, tendre la main.

Մոշայ, ից. Մոշավայրի, Մոշենի, նւոյ s. bot. tamaris, genêt.

Մոռանամ, ացայ va. oublier, mettre en oubli; — զասելիսն, rester court; —իմ vn. s'oublier, être oublié.

Մոռացկոտ, աց a. oublieux.

Մոռացութիւն s. oubli.

Մոռացումն s. oubli; ի— անկանել՝ գալ, tomber dans l'—; — առնել, mettre en —, laisser tomber en —, faire oublier.

Մոռացուցանեմ, ուցի va. faire oublier.

Մոռացօնք s. oubli ; — լինել, s'oublier, être oublié, tomber dans l'— ; իմոռացօնս անձել, faire oublier ; իմոռացօնս դարձուցանել՝ արկանել, մոռացօնս առնել, oublier, mettre où laisser tomber dans l'—, laisser dans l'—.

* Մոռանամ V. Մոռանամ.

* Մոռցնեմ V. Մոռացուցանեմ.

Մովսիսաբեր a. apporté par Moïse.

Մովսիսագիր adj. écrit par Moïse.

Մովսիսադիր a. établi par Moïse.

Մովսիսական a. mosaïque.

Մոր, ի s. framboise.

Մորենի, նւոյ sm. buisson ardent, pyracanthe.

Մորթ, ոց sm. peau ; cuir ; dépouille ; — մարդոյ, peau, derme.

Մորթագործ, աց s. peaussier, corroyeur.

Մորթազգեստ adj. vêtu de peau.

Մորթազերծ a. dépouillé de sa peau, écorché.

Մորթաներկ, աց s. teinturier de peaux ; a. dont la peau est teinte.

Մորթանք, նաց sm. action d'écorcher, de dépouiller de sa peau.

Մորթեան s. pl. les peaux.

Մորթեղէն a. de peau.

Մորթեմ, եցի va. dépouiller de sa peau, ôter la peau, écorcher ; tuer, égorger.

Մորթի, թւոյ s. peau.

Մորթիկ s. petite peau.

Մորի, բւոյ, րեաց s. tanière, repaire ; bot. framboisier.

Մորմ, ոյ s. bot. vomiquier, strychnos.

Մորմենի V. Մորենի.

Մորմոք, Մորմոքանք, նաց sm. regret, douleur, déchirement.

Մորմոքեմ, եցի. Մորմոքեցուցանեմ, ուցի va. causer de la douleur, causer une vive douleur, un grand regret, faire regretter, faire vivement souffrir, déchirer, tendre, navrer.

Մորմոքիմ, քեցայ vn. éprouver de la douleur, regretter, souffrir vivement ; être navré, être touché, s'attendrir.

Մորմոքումն V. Մորմոք.

Մորոս, աց a. fou, insensé, extravagant, sot, imbécile.

Մորոսաբանութիւն sm. discours insensé, extravagant.

Մորոսական V. Մորոս.

Մորոսանամ, ացայ vn. devenir fou, insensé.

Մորոսխօսութիւն s. discours insensé, bêtise.

Մորոսութիւն s. folie, sottise.

Մորուք V. Մօրուք.

Մոցեմ, եցի vn. éloigner, écarter, séparer ; — ի կաթին ստնդրութենէ, sevrer.

Մուզ, մզոյ s. extrait, jus.

Մութ, մթոյ, ով. Մութն, մթան s. obscurité, ténèbres ; a. obscur, ténébreux ; իմթ.

ի մթան, dans l'obscurité, dans les ténèbres.

Մուխ a. trempé, acéré; ardent, enflammé; s. trempe; fumée; *tabac; *— քաշել, fumer, fumer du tabac.

Մուծանեմ, ծի va. introduire, faire entrer, fourrer, insérer; mener dans, amener, conduire à.

Մուծանող s. introducteur.

Մուկն, մկան, մկունք s. souris; մեծ —, rat; — շչէ, la souris siffle; V. Մկունք.

Մուղ a. dompté, apprivoisé.

Մուճակ, աց sm. soulier, chaussure.

Մուճակածիգ sm. chausse-pied.

Մումիայ, ի s. momie.

Մուն, մնոյ, ով sm. ciron, moucheron.

Մունետիկ, տկի sm. crieur public.

Մունջ, մնջոյ a. muet.

Մուշկ, մշկոյ s. musc; civette.

*Մուշտ s. coups de poing.

Մուշտակ, աց sm. pelisse, urrure.

Մուշտակագործ, Մուշտակավաճառ, աց sm. pelletier, urreur.

Մուսա, այից s. muse.

Մուսէոն, աց s. musée.

Մուտ, մտի, մուտք, մտից s. entrée, introduction, accès, abord; porte d'entrée, avenue; recette, revenu; commerce charnel; — արեւու, le coucher du soleil; le couchant, l'occident, l'ouest; — աստեղց, immersion d'un astre; — առնել, faire son entrée, entrer, s'introduire; — ou մուտս գտանել, trouver accès, avoir entrée, s'introduire, s'insinuer, être reçu; համարձակ — շնորհել առ ինքն, donner un libre accès auprès de lui; ի մուտս լինել, se coucher (en parlant du soleil); — եւ ել առնել ուրեք, se promener; իմանալ զմուտս եւ զել ուրուք, savoir tous les desseins, tous les actes de qn.

Մուր, մրոյ, ով s. noir de fumée, suie; encre; — տալ, faire un pied de nez.

Մուրական a. mendiant; s. mendicité.

Մուրամ, ացի. Մուրանամ, ացայ va. mendier, faire le mendiant, demander l'aumône, gueuser.

Մուրացածոյ, ից a. mendié, emprunté.

Մուրացիկ, ցկաց sm. mendiant, gueux; a. mendié, emprunté; — շրջել V. Մուրանամ.

Մուրացկան, Մուրիկ V. Մուրացիկ s.

Մուրկ, մրկաց s. épis de froment que l'on mange grillés.

Մուրկան շրջիմ vn. mendier.

Մուրհակ, աց s. obligation, contrat, billet; bulletin, cédule, acte, instrument; — ընդունելութեան, reçu, récépissé; — հատուցման, quittance, acquit.

Մուրճ, մրճոց s. marteau.

Մուրող, աց s. mendiant.

Մուրողութիւն s. mendicité.

Մուրտ, մրտի, մրտոյ sm. myrte.

Մռայլ s. brouillard, obscurité; a. sombre, obscur.

Մռզգայլիմ V. Մցռեմ.

Մռմռամ, ացի. Մռմռեմ, եցի vn. murmurer, bougonner, grogner, grommeler; — ընդ միմեանս, se disputer, s'acharner les uns sur les autres; մռմռեալ ալիք, flots irrités.

Մռմռող s. qui murmure, grognard, grognon, grogneur.

Մռմռումն sm. murmure, grognement.

* Մռմռուկ V. Քաղցու.

Մռնչական V. Մռնչող.

Մռնչեմ, եցի vn. rugir; mugir, frémir.

Մռնչիւն sm. rugissement; mugissement, frémissement.

Մռնչող s. a. rugissant; mugissant, frémissant.

Մսագործ, աց s. boucher.

Մսագործութիւն sm. boucherie.

Մսալից a. charnu.

Մսակ, աց s. caroncule.

Մսակեր, աց a. qui mange de la viande, carnivore, carnassier.

Մսակերութիւն sm. action ou coutume de manger de la viande.

Մսահան, աց sm. grande fourchette pour la viande.

Մսահատ լինիմ vn. se priver, s'abstenir de la viande.

Մսան, ի, նունք, նաց ou նանց s. rouelle.

Մսապատ a. enveloppé de viande, charnu, potelé.

Մսավաճառ, աց s. boucher.

Մսավաճառանոց, աց sm. marché à la viande; boucherie.

Մսագին s. prix de la viande.

Մսեղ a. charnu, potelé.

Մսեղէն a. de viande, de chair.

Մսեղի, ղւոյ, ղեաց a. de viande, de chair; s. homme.

Մսիմ, սեցայ vn. avoir froid; attraper froid, une fraîcheur, se refroidir.

Մսխեմ V. Վատնեմ.

Մսխող s. dépensier.

* Մսկոտ V. Ձովամարմին.

Մսոտ, Մսուտ a. charnu.

Մսուտու a. gras; — օր, jour —.

Մսուր, մսրոց sm. crèche, mangeoire; — բերանոյ, l'intérieur de la bouche.

Մտաբախ a. fou, timbré, toqué, frénétique.

Մտաբախութիւն s. folie, démence, frénésie.

Մտաբերեմ, եցի vn. se rappeler, se souvenir; s'aviser, penser, se proposer, songer, imaginer, concevoir; attenter, intenter, mettre la main à, se mettre à, s'adonner, se livrer, se porter à, s'acharner après.

Մտաբերեցուցանեմ, ուցի va. faire penser; engager, entraîner.

Մտաբերիկ լինիմ V. Մտաբերեմ.

Մտադիր, դրաց a. attentif, appliqué, soigneux, vigilant; — լինել, être attentif, faire attention à, s'appliquer à.

Մտադիւր adj. empressé, prompt; — ou — սրտով adv. volontiers, avec empressement, de bon cœur, de bon gré, de grand cœur, très-volontiers, avec plaisir.

Մտադիւրագոյն, Մտադիւրագոյնս V. Մտադիւր adv.

Մտադիւրութիւն s. empressement, bonne volonté, bon gré; —է V. Մտադիւր adv.

Մտադրութիւն s. attention, application, soin; —բ, avec attention, attentivement.

Մտաթափ a. écervelé, timbré, tête fêlée.

Մտաթափութիւն s. aliénation d'esprit, démence.

Մտախաբ, աց r. trompeur, séducteur.

Մմտախոհ, Մտախորհ a. pensif, penseur, pensant, rêveur; — լինել, penser, former dans son esprit, projeter, réfléchir, méditer, se creuser la tête.

Մտախոհութիւն s. réflexion, méditation.

Մտածեմ, եցի va. penser, méditer, considérer.

Մտածին V. Մտայղացածին.

Մտածութիւն s. pensée, méditation, réflexion, considération, idée.

Մտակոծ լինիմ vn. avoir l'esprit agité, tourmenté.

Մտակորոյս a. insensé, fou.

Մտահաճ a. présomptueux; agréable.

Մտահաճոյ adj. agréable, qui charme l'esprit, qui fait plaisir.

Մտահաճութիւն s. prévention, préjugé.

Մտահաս adj. intelligible, compréhensible.

Մտահարուստ a. très-intelligent, très-spirituel.

Մտայոյզ a. qui a l'esprit agité, soucieux, rêveur, inquiet, ému; — առնել, agiter l'esprit, inquiéter, donner de l'inquiétude, causer du souci; — լինել, avoir l'esprit agité, s'inquiéter, se mettre en peine; մինչդեռ — խորհուրդքս յայսոսիկ, pendant que ces pensées roulaient dans mon esprit.

Մտայուզութիւն s. agitation d'esprit, souci, inquiétude.

Մտայօժարութիւն s. bonne volonté, empressement.

Մտանելի a. celui qui entre.

Մտանեմ, մտի, մուտ vn. entrer; s'introduire, se fourrer, pénétrer, se glisser dans, s'insinuer; — առ ոք, aller chez qn., se présenter à lui, l'aborder; — առ կին, s'approcher d'une femme, avoir commerce avec; մտանէ արեգակն, le soleil se couche; ի — արեւու, au coucher du soleil; ի դատ՝ ի դատաստան —, actionner qn., intenter un procès; se présenter en justice, comparaître; ի փորձ —, prouver, essayer, faire l'essai, l'expérience de;

ընել գիրան —, suer, se donner beaucoup de peine; — ինալ, monter sur un vaisseau, s'embarquer; — ընդ ամենին, se faire la guerre; — ի ներքս, s'introduire; V. Լուծ, Գինի, etc.

Մտառու, աց a. intelligent.

Մտառութիւն sm. intelligence.

Մտավարժ, ից a. qui a un esprit cultivé, intelligent.

Մտավարժութիւն s. esprit cultivé, intelligence.

Մտատանջ a. inquiet, soucieux; — լինել, être inquiet, soucieux, être sur le gril.

Մտատանջութիւն s. inquiétude, souci, tourment.

Մտացածին a. imaginaire, idéal, chimérique, fantastique, fabuleux.

Մտացի, ցւոյ, ցեաց a. intelligent, spirituel, sensé; — լինել, avoir de l'esprit.

Մտաւոր, աց a. intellectuel, intellectif, spirituel; intelligent, doué d'intelligence.

Մտաւորաբար adv. mentalement, idéalement.

Մտաւորական a. intellectuel, spirituel; mental, idéal.

Մտաւորութիւն s. intelligence.

Մտերիմ, րմի, մաց a. intime, cordial, confident, favori, familier, étroit.

Մտերմաբար adv. intimement, cordialement, confidentiellement, familièrement.

Մտերմանամ, ացայ vn. entrer dans l'intimité, dans la confidence, s'attacher, se familiariser.

Մտերմութիւն s. intimité, cordialité, confidence, familiarité, attachement; —ը V. Մտերմաբար.

Մտուցանեմ V. Մուծանեմ.

Մտրակ, աց s. cravache, fouet; — իկուշտ առնել, donner un coup de cravache.

Մտրակեմ, եցի va. fouetter, cingler, donner des coups de cravache.

Մտրուկ, րկաց s. poulain, pouliche, jeune cheval.

Մրագիր a. écrit avec de l'encre.

Մրադեր, Մրագարդ a. noir; — յօնք, sourcils noirs.

Մրայօն a. qui a les sourcils noirs.

Մրափ V. Նիրհ.

Մրափեմ V. Նիրհեմ.

Մրգաբեր, աց a. qui porte des fruits; — ծառ, arbre fruitier.

Մրգաթափ առնեմ va. faire tomber les fruits.

Մրգակեր, աց adj. carpophage.

Մրգամատոյց V. Մրգաբեր.

Մրգաջուր, ջրոյ s. jus de fruits.

Մրգապահ, աց s. gardien des fruits.

Մրգաւէտ a. abondant en fruits.

Մրգիկ s. petit fruit.

Մրդուզ a. vil, abject, obscur.

Մրեմ, եցի va. enfumer, noircir par la fumée.

Մրկեմ, եցի va. rôtir, brûler.

Մրճոտ a. noirci par la fumée, enfumé.

Մրճոտեմ, եցի va. enfumer, noircir de fumée; —իմ vn. s'enfumer, être noirci par la fumée.

Մրմնջեմ, եցի va. murmurer, marmotter; fredonner; gémir; se moquer, railler.

Մրմունջ, մնջոց s. murmure, fredon; gémissement.

Մրմռիմ V. Մռմռամ.

Մրոտիմ V. Մրճոտիմ.

Մրուր, մրրոց s. lie, dépôt, marc, sédiment, résidu, vase; — տալ, causer de la douleur, faire souffrir; faire un pied de nez; քամել զամենայն մրուրս դառնութեան բախտին, épuiser toutes les rigueurs de la fortune; — գինւոյ, lie de vin.

Մրջիմն, ջման. Մրջիւն, ջեան s. fourmi.

Մրջիւնոց, աց sm. fourmilière.

Մրջմնակեր a. mangé par les fourmis.

Մրջմնառիւծ, Մրջնառիւծ, ուց s. fourmi-lion.

Մրջմնոց, աց s. fourmillement.

Մրսիմ V. Մսիմ.

Մրտենի, նւոյ, նեաց. Մրտի, տւոյ s. myrte.

Մրրախառն a. mêlé de lie.

Մրրատեսակ a. qui ressemble à de la lie; de lie.

Մրրիկ, րկաց s. tempête, orage, ouragan, tourbillon, bourrasque, gros temps; — ծխոյ՝ բոցոյ, tourbillon de fumée, de flammes; սեաւ —, noire tempête.

Մրրիմ, րեցայ vn. déposer, laisser un sédiment.

Մրրկաբեր a. qui amène des orages, orageux.

Մրրկալից, Մրրկախառն a. plein d'orages, orageux, tempêteux.

Մրրկածին a. qui produit la tempête, orageux.

Մրրկածուփ a. agité par la tempête.

Մրրկեմ, եցի va. agiter par la tempête, bouleverser; —իմ vn. être agité par la tempête, tempêter, tourbillonner, s'agiter; մրրկէր ծուխ ընդ երկին, un tourbillon de fumée montait jusqu'au ciel.

Մրցակամ V. Ըմբիշ, Ըմբշական.

Մրցամարտք, տից s. lutte.

Մրցանակ, աց s. prix du combat, du concours; combat, lutte; — առնուլ, avoir, obtenir un prix; տանել զ—, remporter le prix; մեծ —, grand prix.

Մրցանք, նաց s. lutte, concours, concurrence.

Մրցարան, աց s. lice, arène.

Մրցիմ, ցեցայ vn. combattre, lutter, engager une lutte; rivaliser avec, concourir, entrer en concurrence avec, aller sur les brisées; մրցելով իմն, à l'envi.

Մրցող s. concurrent, rival.

Մրցութիւն, Մրցումն sm.

combat, lutte; concours, lutte d'émulation, rivalité, concurrence.

Մցռեմ, եցի vn. bâfrer, se gorger, se remplir la panse.

Մօտ prép. adv. près, proche, auprès; — լինել, être près; ի— կալ, se tenir près, être auprès, tout près de; — առ —, tout près; — կտրել, couper tout court; իմօտոյ, իմօտէ, ընդ մօտոյ, — ընդ —, de près; prochainement, bientôt.

Մօտալուտ a. imminent, prochain, pressant; — վտանգ, danger imminent; — լինել, être imminent, menacer.

Մօտակայ, ից. **Մօտակաց**, աց a. qui reste près, assistant, présent, voisin.

Մօտակտուր լինիմ vn. être coupé tout court, être tranché par les racines.

Մօտաճիաս, ից s. accessit; — լինել, obtenir un —.

Մօտասեր a. proche, proche parent.

Մօտաւոր, աց a. proche, prochain, voisin, assistant; présent.

Մօտաւորիմ, րեցայ vn. s'approcher.

Մօտաւորութիւն s. approche, rapprochement, proximité, voisinage.

Մօտաքաղաք, աց s. ville près de la capitale.

Մօտեմ, եցի va. approcher, rapprocher, faire rapprocher.

*__Մօտենամ__ V. Մօտիմ.

*__Մօտեցնեմ__ V. Մօտեմ.

*__Մօտիկ__ adv. tout près.

Մօտիմ, տեցայ vn. approcher, s'approcher ou se rapprocher de.

'**Մօր**, ից s. bourbe, bourbier, marais, mare, marécage.

Մօրաբար adv. comme un marais; a. de marais.

Մօրական a. de marais, marécageux.

Մօրանամ, ացայ vn. croupir, dormir, être stagnant, former un marais.

Մօրասէր a. qui aime les marais.

Մօրատ V. Մօր.

Մօրացեալ a. croupissant, stagnant.

Մօրաքեռադուստր, դստեր s. cousine.

Մօրաքեռորդի, դւոյ sm. cousin.

Մօրաքոյր, քեռ s. tante, sœur de la mère.

Մօրեղբայր, բօր s. oncle, frère de la mère.

Մօրեղբօրադուստր, դստեր s. cousine.

Մօրեղբօրորդի, դւոց sm. cousin.

Մօրին V. Մօրական.

Մօրու, աց s. belle-mère, marâtre.

Մօրուանի, նւոյ, նեաց adj. barbu.

Մօրուարձակք s. tempe.

Մօրուեղ, աց a. barbu.

Մօրուք, րուաց s. barbe; ածելել զմօրուս ուրուք ou *մէկուն —ն ածիլել, faire la

— à qn., le raser; ածելել զմօրուս իւր ou —ն ածիլել, se faire la —; — Թողուլ, laisser croître, laisser pousser sa —; —ը կըսուսնի, sa — pousse; —ը ներկել, se teindre la —; սպիտակ ou սպիտակափառ՝ երկայն՝ մեծ աղուոր՝ գեղեցիկ՝ տգեղ՝ Թաւ՝ անյարդար —, barbe blanche, longue, grande, grise, belle, vilaine, fournie, négligée.

Մօրուտ s. bot. tubéreuse.

Մօրտանալ V. Մօրանալ.

Յ

Յ (hi) s. vingt et unième lettre de l'alphabet et seizième des consonnes; trois cents, trois-centième.

Յագ s. satiété, rassasiement; a. rassasié; ց—, à satiété; ց— ուտել եւ ըմպել, manger et boire son soûl, tout son soûl, tout son content.

Յագենամ V. Յագիմ.

Յագեցութիւն, Յագեցումն s. satiété, rassasiement, assouvissement.

Յագեցուցանեմ, ուցի va. rassasier, assouvir; — զաչս, rassasier ses yeux.

Յագեցուցիչ a. rassasiant.

Յագիմ, եցայ vn. se rassasier, s'assouvir; չյագէր ի հայելոյ, il ne pouvait se lasser de le regarder.

Յագութիւն, Յագումն V. Յագուրդ.

Յագուրդ s. rassasiement, satiété; ի—, pour assouvir; ի— փառամոլութեան իւրոյ, pour contenter son ambition; — առնել ագահութեան, assouvir son avarice.

Յագչիմ vn. aller bien (en parlant des vêtements).

Յաղգղեմ, եցի va. pousser.

Յագածոյ adj. immolé, sacrifié.

Յագեմ, եցի va. immoler, sacrifier.

Յախերկան adv. en vain, inutilement.

Յախճապակ, ակց s. porcelaine.

Յախճապակեայ a. de porcelaine.

Յախճապակի, կւոյ s. porcelaine.

Յախնթոր, **Յախնթորագոյն** a. servile, grossier, vil, commun.

Յախորտ adj. audacieux; յախորտի կալ V. Խուժդն.

Յախուռն adj. audacieux, hardi, téméraire; adv. audacieusement, témérairement, précipitamment, au hasard, avec précipitation, tête baissée, à corps perdu, avec impétuosité; — քաջութիւն, courage bouillant; — խիզախել, s'exposer témérairement.

Յածանք, նաց s. distraction, dissipation.

Յածեմ, եցի. **Յածեցուցանեմ**, ուցի va. promener, amener, faire marcher ou parcourir, mener, conduire çà et là, rouler, trôler; — զաչս, promener, rouler les yeux; շուրջ — զաչս, parcourir des yeux.

Յածիմ, ծեցայ vn. parcourir, se promener, rôder, flâner, trôler, courir ou errer çà et là, rouler, vaguer, circuler; — ընդ ծով եւ ընդ ցամաք, courir les mers et la terre.

Յածումն s. l'action de parcourir, circulation; agitation.

Յականեմ, եցի va. regarder; garder, inspecter, surveiller.

Յական Թօթափել V. Թօթափեմ.

Յակինթ, կնթի, թաւ s. bot. jacinthe; minér. hyacinthe.

Յակնթակապ a. monté de hyacinthes.

Յակոբուկ s. bot. alkékenge.

Յակուրջի sm. balançoire, brandilloire.

Յակրի, րւոյ s. ronce.

Յաճուր V. Յախուռն adv.

Յաղագս prép. pour, à cause, en faveur de, pour l'amour de.

Յաղաղարծիմ, ծեցայ vn. se conduire d'une manière déréglée, se livrer à la débauche.

Յաղածոյք s. salaison, mets salés.

Յաղեմ, եցի va. saler, assaisonner de sel.

Յաղիչ s. saleur.

Յաղումն s. salaison.

Յաղթ a. grand, démesuré, énorme, gros, gigantesque; vaste, immense; fort, puissant, victorieux; beaucoup de, abondant, considérable.

Յաղթական a. triomphal, victorieux, triomphant; sm. triomphateur, vainqueur; — լինել, vaincre, triompher.

Յաղթահասակ a. de grande taille, gigantesque, colossal.

Յաղթահարեմ, եցի va. vaincre, prévaloir contre; convaincre, confondre; opprimer, vexer.

Յաղթահարիչ a. convaincant; oppressif.

Յաղթահարութիւն s. défaite; oppression.

Յաղթամարմին a. qui a un corps énorme, corpulent.

Յաղթանակ, աց sm. prix du combat, palme, lauriers; triomphe, victoire; a. triomphant; — աւ, en triomphe; — կանգնել իվերայ, triompher de, l'emporter sur; — տանել, obtenir un triomphe.

Յաղթանակեմ, եցի va. triompher, remporter la victoire, l'emporter sur.

Յաղթանակող s. triomphant, triomphateur.

Յաղթանդամ a. membru, grand, gros.

Յաղթանդամութիւն s. grosseur.

Յաղթանք, նաց s. victoire.

Յաղթաջուր a. qui a beaucoup d'eau.

Յաղթասէր a. qui aime à vaincre; qui aime les disputes.

Յաղթասիրեմ, եցի vn. aimer à vaincre; aimer les disputes.

Յաղթասիրութիւն s. amour de la victoire, désir de vaincre; amour des disputes, esprit querelleur.

Յաղթեմ, եցի va. vaincre, l'emporter sur, avoir ou prendre le dessus, triompher de, surpasser, franchir; — ներհակաց ou * արգելքներու —, vaincre, surmonter, franchir les obstacles; — պատերազմի, gagner la bataille; — ցաւոցն, surmonter son chagrin; * իւր կարծիքն յաղթեց, son opinion a prévalu; V. Դատապատան.

Յաղթեցուցիչ a. qui fait vaincre.

Յաղթկու, Յաղթող s. vainqueur; a. triomphant, victorieux.

Յաղթողական V. Յաղթական.

Յաղթութիւն sm. victoire, triomphe, succès, avantage; grandeur, grosseur; ունել՝ տանել՝ ստանալ զ—, remporter la victoire; être maître de la victoire, l'emporter sur, être victorieux; լի բովանդակ ունել զ—, remporter une pleine victoire; տանել լի բովանդակ զ—, remporter une entière victoire; կատարեալ —, victoire décisive; — կանգնել, remporter une victoire; կանգնել —ս իվերայ, triompher de; մեծապանծ —ս իգլուխ տանել, remporter de grands avantages.

* Յաղթուիմ, եցայ vn. être vaincu.

Յաղթուկ V. Յաղթող; atout (carte).

* Յաղթուող a. vaincu.

Յաղկիմ, կեցայ vn. se décomposer, se gâter.

Յաճախ, աց a. fréquent, multiplié, répété; adv. fréquemment, souvent; —ք s. continuité, perpétuité.

Յաճախաբար V. Յաճախ adv.

Յաճախագոյն adv. plus souvent, très-souvent.

Յաճախագունդ a. composé de plusieurs troupes, très-nombreux; — ճամբար, armée innombrable.

Յաճախագութ V. Բազմագութ.

Յաճախական a. fréquentatif.

Յաճախապաշտօն, **տաճար** a. où il y a souvent des cérémonies religieuses.

Յաճախապատում adj. qui raconte souvent; dogmatique.

Յաճախատես լինիմ vn. voir ou se laisser voir souvent.

Յաճախեմ, եցի vn. rendre fréquent; multiplier, augmenter, accroître, redoubler, grossir; vn. fréquenter, hanter; multiplier, augmenter, s'accroître, affluer.

Յաճախեցուցանեմ V. **Յաճախեմ** va.

Յաճախիմ V. **Յաճախեմ** vn.

Յաճախող, **Յաճախորդ** s. qui fréquente, client, pratique.

Յաճախութիւն, **Յաճախումն** s. fréquence; grande quantité, grand nombre, augmentation, affluence, multitude, foule; fréquentation.

Յամայր à. longtemps; — ամս ամօք, de longues années, durant des siècles infinis.

Յամառ, աց a. opiniâtre, obstiné, entêté, têtu; acharné, buté, tenace.

Յամառեմ, եցի. **Յամառիմ**, ռեցայ vn. s'opiniâtrer, s'obstiner, s'entêter, se mutiner; se buter, persister, insister, s'acharner; յամառեալ կալ, s'obstiner, tenir ferme.

Յամառող V. **Յամառ**.

Յամառութիւն sm. entêtement, opiniâtreté, obstination, mutinerie; acharnement, ténacité; —բ, obstinément, avec opiniâtreté.

Յամբայր adv. témérairement, courageusement.

Յամեմ, եցի. **Յամենամ**, եցայ vn. tarder, retarder, différer; attendre, patienter; յամեսցէ ինձ տեսանել զքեզ, il me tardera de vous revoir.

Յամեմ, եցի. **Յամեցուցանեմ**, ուցի va. retarder, différer, surseoir, remettre.

Յամոյր, ձուրեաց s. antilope.

Յամուրդ s. délai, retard.

Յամպար sm. ambre gris; bot. ambrette.

Յամր a. lent, tardif; adv. lentement, doucement.

Յամրագնաց a. qui marche lentement, avec lenteur; —ք s. tardigrades.

Յամրալեզու, **Յամրախօս** V. **Ծանրախօս**.

Յամրանամ V. **Յամեմ** vn.

Յամրաշարժ a. qui se remue lentement.

Յամրաքայլ a. à pas lents, d'un pas lent; — ընթանալ, marcher lentement, à pas comptés.

Յամրընթաց a. qui marche lentement; s. roulage.

Յամրութիւն sm. lenteur; retardation, retardement.

Յայ s. huée; — կարդալ, յայ յու եւ հայ հուչ տանել, huer, pousser des huées.

Յայգորեմ V. **Այգորեմ**.

Յայթիւս V. **Այթիւ**.

Յայլակարծուց V. **Յանկարծակի**.

Յայ յու V. Յայ.

Յայնժամ adv. alors, dans ce moment-là, en ce temps-là, à ce moment.

Յայնժամու a. d'alors, de ce temps-là.

Յայնկոյս prép. adv. au delà, de l'autre côté; — գետոյն, au delà du fleuve.

Յայնմ ժետէ V. Հետէ.

Յայնմ կայրի V. Կայր.

Յայն սակս V. Սակս.

Յայսկոյս prép. adv. au deçà, en deçà de, de ce côté; — յայնկոյս, çà et là.

Յայսմաւուրք, ուրց s. légende, ménologe.

Յայսմ ժետէ V. Հետէ.

Յայսմ կայրի V. Կայր.

Յայս սակս V. Սակս.

Յայտ, իզ a. évident, clair, manifeste; adv. évidemment, clairement, manifestement; — ածել՝ առնել, déclarer, manifester, montrer ou déployer au grand jour, faire voir, trahir, exprimer, exposer, dénoter, signifier; — առնել զընդունելութիւն, accuser réception; — գալ, ի— գալ, se faire connaître, se montrer, paraître ou reparaître au jour, éclater; — իմն է, cela va sans dire, il va sans dire que, c'est clair; — է, — իսկ է, il est évident, il est clair; այս — է զի, il est certain que; ապա — ուրեմն է, il est donc évident.

Յայտագոյն, Յայտական a. évident, apparent, manifeste, clair, expressif, significatif.

Յայտանախատ adj. insulté en public; adv. en insultant publiquement; — առնել, insulter publiquement, devant tout le monde; — լինել, être insulté, injurié publiquement.

Յայտանկատ adj. visible, évident.

Յայտանշան a. expressif, significatif.

Յայտանուն a. dont le nom est connu, célèbre.

Յայտապատկեր մարդոյ s. portrait, statue humaine.

Յայտապատում a. raconté clairement, clair; — առնել, raconter clairement, exposer.

Յայտարար, աց adj. déclaratoire, distinctif, caractéristique; s. démonstrateur.

Յայտարարութիւն s. déclaration, manifestation, exposition, notification, exposé; manifeste; prospectus, programme; — առնել, faire une manifestion.

Յայտյանդիման prép. devant, en face, en présence; adv. V. Յայտնապէս; a. évident, apparent; — ցուցանել, mettre en évidence.

Յայտյանդիմանական adj. évident, notoire.

Յայտյանդիմանութիւն sm. évidence, notoriété; —իւ, évidemment.

Յայտնաբան a. qui éclaircit; clair, évident, expressif.

Յայտնաբանեմ, եցի va. rendre clair, éclaircir, expliquer, mettre en évidence.

Յայտնաբանութիւն s. éclaircissement, explication.

Յայտնաբար V. Յայտնապէս.

Յայտնաբարբառ a. déclaré, publié, annoncé, solennel; adv. clairement, distinctement, hautement; — վկայութիւն, témoignage éclatant; — խօսել, parler ouvertement.

Յայտնագոյնս V. Յայտնապէս.

Յայտնական V. Յայտական.

Յայտնանախատ V. Յայտանախատ.

Յայտնապէս adv. clairement, évidemment, manifestement, nettement, notoirement, expressément, hautement, publiquement, visiblement, ouvertement, à découvert, sans masque, sans voile.

Յայտնատեսիլ a. en vue, apparent, évident, public.

Յայտնեմ, եցի va. manifester, déclarer, exprimer, expliquer, exposer, énoncer, communiquer; découvrir, révéler, dévoiler, déceler, démasquer, déterrer; notifier, signifier, dénoter; — զմիտս՝ զկարծիս իւր, manifester ses intentions, sa pensée, se prononcer.

Յայտնի, նւոյ, նեաց a. évident, manifeste, clair, notoire, apparent, explicite, net, visible, patent, reconnaissable, connu; adv. V. Յայտնապէս; — է, il est clair, il est évident.

Յայտնիչ a. énonciatif.

Յայտնութիւն s. manifestation, énonciation; dévoilement, décèlement; révélation, Apocalypse; épiphanie, jour des rois.

Յայրատ, ագ, իգ a. lascif, obscène, impudique, lubrique, impudent, convoiteux, immodeste, déshonnête, effronté; adv. impudemment, impudiquement, lubriquement, immodestement, effrontément.

Յայրատաբաց a. qui a un air impudent, effronté.

Յայրատահայեաց a. qui a un regard impudique, lascif.

Յայրատանամ, ացայ. Յայրատիմ, տեցայ vn. se conduire impudiquement, être lascif.

Յայրատատես V. Յայրատահայեաց.

Յայրատութիւն sm. impudence, impudicité, obscénité, lubricité, lasciveté, déshonnêteté, immodestie, effronterie.

Յանգ, ագ s. terme, fin, achèvement; rime, cadence, désinence; adj. convenable, conforme, approprié, propre, analogue; doux, agréable; — ելանել, finir, toucher à sa fin. se terminer, être mené à fin; — հանել, finir, mettre fin. venir à bout, terminer.

Յանգագոյն V. Յանկագոյն.

Յանգակից a. qui a de l'affinité avec, analogue.

Յանգաշեշտ V. Շեշտոլոր.

Յանգաստեղծ, իգ s. rimeur.

Յանգաւոր V. Յանգ a.

Յանգեմ, եցի. Յանգեցուցանեմ, ուցի va. terminer,

finir; approprier, adapter, appliquer, accorder; rimer.

Յանգիմ, գեցայ vn. se terminer, finir; se terminer, aboutir à, tendre à, parvenir, se réduire, être réduit, résulter, avoir pour résultat; s'emboucher, se jeter.

Յանգութիւն s. affinité, rapport, convenance.

Յանգուցանեմ, ուցի va. attirer, s'attirer, captiver, charmer, engager, entraîner, attacher; calmer, apaiser; յինքն — զսիրտս, gagner, se concilier ou conquérir les cœurs; յինքն — զոք, gagner qn.

Յանգուցիչ adj., attrayant, attirant, engageant, insinuant.

Յանգչիմ, գեայ vn. cesser, se reposer; s'attacher, affectionner.

Յանդգնաբար, Յանդգնագոյնս adv. audacieusement, témérairement, hardiment.

Յանդգնախօս a. qui parle audacieusement.

Յանդգնեցուցանեմ, ուցի va. rendre audacieux, enhardir.

Յանդգնիմ, նեցայ va. avoir l'audace, la hardiesse ou le courage de, oser, s'enhardir.

Յանդգնութիւն s. audace, témérité, arrogance, présomption, hardiesse; —ք V. Յանդըգնաբար.

Յանդիման prép. adv. devant, en présence, en face de, vis-à-vis de, à la face de, à la vue de; դէմ —, face à face; — ամենայն աշխարհի, en face de tout l'univers; — շրջատեսարանին, en plein amphithéâtre; — առնել, présenter, offrir, introduire; représenter, mettre sous les yeux, exprimer, montrer, faire voir, faire l'exposé de; reprocher; — լինել կալ, se présenter, se représenter, comparaître; — կալ ուրուք, paraître devant qn.; — կացուցանել, faire paraître ou comparaître, présenter, représenter, montrer.

Յանդիմանախօս adj. qui parle en face, en présence.

Յանդիմանական a. manifeste, évident; de reproche.

Յանդիմանակաց, աց adj. qui reste devant ou en face, présent.

Յանդիմանակացութիւն sm. présence.

Յանդիմանամերժ adj. qui repousse les reproches, insolent.

Յանդիմանատես adj. qui voit en face, qui voit clair.

Յանդիմանաբար, աց sm. présentateur.

Յանդիմանաբարութիւն s. présentation.

Յանդիմանաւոր a. apparent, évident, clair.

Յանդիմանեմ, եցի va. gronder, reprocher, réprimander, reprendre, gourmander, invectiver, bougonner; présenter, représenter, montrer, faire voir, découvrir; prouver, convaincre; —իմ vn. être grondé; être présenté; être convaincu.

Յանդիմանիչ s. qui reproche, grondeur; qui découvre, qui montre.

Յանդիմանութիւն sm. reproche, remontrance, réprimande, répréhension, invective, gronderie; présentation, représentation; démonstration, preuve, manifestation, exposition, exposé.

Յանդուգն, դգունք a. audacieux, téméraire, arrogant, hardi, résolu, déterminé; adv. audacieusement, hardiment, témérairement, à corps perdu.

Յանզգայիմ V. Անզգայիմ.

Յանիրաւի adv. injustement, iniquement, à tort.

Յանկ V. Յանգ.

Յանկարծ adv. subitement, soudainement, à l'improviste, tout à coup, inopinément, soudain, au dépourvu; interj. plût à Dieu! plût au ciel! plaise à Dieu! — եԹէ, si par hasard.

Յանկարծաբուղխ a. jailli soudainement.

Յանկարծագիւտ a. trouvé par hasard, soudainement.

Յանկարծագոյն V. Յանկարծ adv.

Յանկարծագործ a. qui se fait subitement.

Յանկարծադէպ adj. qui se rencontre à l'improviste, inattendu, inopiné, imprévu, inespéré, fortuit, accidentel.

ՅանկարծաԹափ adv. tout à coup, subitement, précipitamment, impétueusement, rapidement.

Յանկարծախօս s. improvisateur.

Յանկարծախօսեմ, եցի vn. improviser.

Յանկարծախօսութիւն s. improvisation.

Յանկարծածագ a. qui éclôt, qui paraît tout à coup.

Յանկարծածին a. qui est né tout à coup, inopinément.

Յանկարծական a. inopiné, imprévu, inattendu.

Յանկարծակի V. Յանկարծ adv.

Յանկարծահաս a. qui arrive inopinément, imprévu, inattendu; — շտապ տագնապի՝ երկիւղ, terreur panique.

Յանկարծամահ adj. mort subitement; s. mort subite; — լինել, mourir subitement, d'une mort subite.

Յանկարծերեւեաց a. qui se fait voir subitement.

Յանկարծոյն, Յանկարծուստ, Յանկարծօրէն V. Յանկարծ adv.

Յանկաւոր, Յանկութիւն, etc. V. Յանգաւոր, ՅանգուԹիւն, etc.

Յանկուցանեմ, etc. V. Յանգուցանեմ, etc.

Յանկչիմ V. Յանգչիմ.

Յանձանձանք, նաց s. soin, sollicitude; gestion, expédition.

Յանձանձեմ, եցի va. soigner, avoir soin; gérer, gouverner, régler, traiter, expédier.

Յանձանձիչ s. qui a soin, qui gère, gérant.

Յանձն առնել՝ առնուլ՝ լինել V. Անձն.

Յանձնաժողով. ոյ s. commission ; — կարգել, établir, nommer une — ; անդամք — ոյ, les membres de la —.

Յանձնապաստան, աց, ից a. présomptueux, confiant, suffisant ; — լինել, présumer trop ou avoir une trop haute opinion de soi-même, se fier trop, compter trop sur soi.

Յանձնապաստանութիւն s. présomption, suffisance.

Յանձնառական adj. acceptable ; accepté, avoué,

Յանձնառու, աց s. commissionnaire.

Յանձնառութիւն s. acceptation, engagement, consentement.

Յանձնավարձք, ձուց s. commission (salaire).

Յանձնարար, աց s. commettant.

Յանձնարարական adj. de commission, de recommandation ; — ժողով, commission ; — թուղթ, lettre de recommandation.

Յանձնարարութիւն s. commission, commande ; recommandation ; mission.

Յանձնարարեմ, եցի va. commissionner.

Յանձնեկ, աց s. commande ; — առնել, faire une —.

Յանձնեմ, եցի va. recommander ; confier à, remettre à, déposer entre les mains, chez qn., mettre en dépôt.

Յանձնկալութիւն s. acceptation.

Յանսենականութիւն s. jansénisme.

Յանսենեան s. janséniste.

Յանց, ից s. faute, péché.

Յանցական a. coupable, sujet à pécher, à faillir.

Յանցանեմ, ցեայ, ցուցեալ vn. commettre ou faire une faute, un crime, une erreur, transgresser, prévariquer, attenter. être coupable, avoir tort, pécher, faillir, manquer, violer, contrevenir.

Յանցանք, նաց s. faute, tort, délit, crime, erreur, chute ; իմովս — նօք, par ma faute ; * — ն իմս չէ, la faute n'est pas à moi ; * — ն իմս է, la faute est à moi ; * իմ — ս է, c'est ma faute ; յանցանս համարել ումեք, faire un crime à qn. de qch.

Յանցաւոր, աց a. coupable, criminel ; — օրինաց, prévaricateur, transgresseur, violateur ; — զանձն դաւանել՝ խոստովանել, s'avouer coupable.

Յանցաւորութիւն s. culpabilité.

Յանցեմ V. Յանցանեմ.

Յանցեցուցիչ V. Յանցուցիչ.

Յանցուած, ոց. Յանցութիւն, Յանցումն sm. transgression, faute, prévarication.

Յանցուցանեմ, ուցի va. faire commettre une faute, faire pécher.

Յանցուցիչ a. qui fait commettre une faute, un péché.

Յանօթ առնուլ, emprunter ; — տալ, prêter.

Յաշտ, ից s. sacrifice fait aux idoles.

Յաշտածին adj. né d'un sacrifice.

Յաչաղանք, նաց s. envie, jalousie, malveillance.

Յաչաղեմ, եցի vn. envier, être jaloux de, voir d'un œil envieux; dénigrer par une basse jalousie, attaquer par malveillance.

Յաչաղկոտ, աց a. envieux, jaloux, malveillant.

Յաչաղութիւն, Յաչաղումն V. Յաչաղանք.

Յապահով adj. sûr, assuré.

Յապահովագրեմ, եցի va. com. assurer.

Յապահովագրող s. assureur.

Յապահովագրութիւն s. assurance.

Յապահովանամ, ացայ vn. être sûr, certain, s'assurer, être rassuré, avoir la certitude.

Յապահովացուցանեմ, ուցի.

Յապահովեմ, եցի va. assurer, rassurer, donner pleine garantie, mettre en sûreté.

Յապահովութիւն s. sûreté, assurance, certitude, garantie.

Յապաղանք, նաց s. retard, délai, ajournement.

Յապաղեմ, եցի va. retarder, différer, ajourner; remettre, prolonger par des délais, surseoir, temporiser, proroger, suspendre; vn. V. Յապաղիմ.

Յապաղեցուցանեմ V. Յապաղիմ va.

Յապաղեցուցիչ a. qui retarde.

Յապաղիմ, ղեցայ vn. tarder, retarder, se faire attendre, être en retard.

Յապաղիչ adj. qui retarde prorogatif, suspensif.

Յապաղկոտ, աց a. tardif, temporiseur, retardataire.

Յապաղութիւն, Յապաղումն s. retard, délai, temporisation, prorogation.

Յապայ, առ —, adv. après, ensuite.

Յապաւանք, նաց s. retranchement, suppression, diminution.

Յապաւեմ, եցի va. retrancher, élaguer, rogner, réduire, diminuer, supprimer.

Յապաւումն V. Յապաւանք.

Յապուրակի adv. à la hâte, à l'improviste.

Յաջող a. favorable, propice, prospère, avantageux; —է, il est —; il est temps, il convient.

Յաջողաբախտ a. chanceux, heureux.

Յաջողակ, աց a. adroit, habile, capable, industrieux, apte; V. Յաջող; Ձեռն.

Յաջողակաբար adv. adroitement, habilement, d'une manière habile, avec adresse.

Յաջողակութիւն s. habileté, adresse, dextérité, aptitude.

Յաջողեմ, եցի va. faire réussir, faire prospérer, mettre en bon chemin, favoriser; agir, opérer, effectuer; յաջողեաց մեզ ըստ բախտի տեսանել, nous fûmes assez heureux pour voir; —իմ vn. réussir, avoir

du succès, prospérer, prendre, avoir un heureux succès, venir à bout, faire son chemin, atteindre son but, parvenir; — իվեր քան զակնկալութիւն քան զկարծիս, réussir contre toute espérance; չ—, ne pas réussir, manquer son coup, se casser le nez.

Յաջողուած V. Յաջողութիւն.

Յաջողութիւն sm. réussite, prospérité, succès, chance; action, efficacité, vertu, force; —ք, avec succès; sans peine; — ի դէպ գալ ումեք, être favorisé; — ըստ բաղդի լեալ նմա, heureusement pour lui, il a eu la chance, le bonheur de.

Յաջողումն V. Յաջողութիւն; — տալ, faire réussir.

Յաջորդ, աց s. successeur; a. suivant, postérieur, subséquent.

Յաջորդաբար adv. successivement, consécutivement.

Յաջորդական a. successif, consécutif.

Յաջորդեմ, եցի va. faire succéder; vn. succéder.

Յաջորդիմ, դեցայ vn. succéder, suivre, s'ensuivre.

Յաջորդութիւն s. succession, suite; — աղետից՝ եղեռնութեանց, enchaînement de maux, de crimes; — իրաց, suite des affaires.

Յառաջ s. le devant; a. antérieur, préalable; adv. avant, devant, auparavant, préalablement; — ou եւ —, après, dans la suite, ensuite; — ժամանակաւ, anciennement; ժամու —, une heure avant; — կոյս, en avant; — քան, avant; ոչ — ոչ զկնի, ni avant, ni après; — բերել, produire, engendrer, déduire; apporter, alléguer, citer; — գալ, provenir, dériver, émaner, résulter de, s'ensuivre, se produire; — երթալ, aller en avant, avancer, progresser, faire du progrès; — ածել, continuer; — վարել զբանսն, continuer, poursuivre son discours, renouer la conversation; անդր եւս — տանել, pousser plus loin.

Յառաջաբան, ից s. préface, prologue, avant-propos, préambule, prélude, prolégomènes.

Յառաջաբանեմ, եցի vn. parler le premier; faire une préface, une introduction.

Յառաջաբանութիւն V. Յառաջաբան.

Յառաջաբերեմ V. Յառաջ բերել.

Յառաջագահ a. assis sur le premier siége, à la première place; s. président; —ք, s. préséance, primauté, première place, la place d'honneur.

Յառաջագէտ adj. qui sait d'avance, qui sait l'avenir.

Յառաջագիտութիւն s. prescience.

Յառաջագիր a. écrit auparavant.

Յառաջագիւտ a. trouvé auparavant.

Յառաջագնաց a. qui est allé avant.

Յառաջագոյն a. antérieur, précédent, préalable ; adv. avant, auparavant, précédemment, antérieurement, primitivement, d'avance, à l'avance ; ci-devant ; — քան, avant ; խյառաջագունէ. à priori.

Յառաջադէմ a. avancé, progressif ; adv. en avant ; —է, il est avancé, il est avancé dans ses études ; — լինել V. Յառաջադիմեմ.

Յառաջադիմական, ացայ. Յառաջադիմեմ, եցի vn. avancer, s'avancer, faire des progrès, progresser.

Յառաջադիմութիւն s. progrès, avancement ; — ընել, faire des progrès.

Յառաջադիր a. mis devant, préposé.

Յառաջադրեմ, եցի va. mettre devant ; proposer ; vn. se proposer, projeter, former le dessein.

Յառաջադրութիւն s. proposition ; projet, dessein.

Յառաջախաղաց adj. qui va en avant ; progressif.

Յառաջախոհ adj. qui pense, auparavant ; prémédité.

Յառաջախոհութիւն s. délibération préalable, préméditation.

Յառաջախօս a. qui dit auparavant, qui prédit.

Յառաջախօսութիւն s. prédiction.

Յառաջածանօթ adj. connu d'avance.

Յառաջակամ a. prédisposé.

Յառաջակամութիւն s. prédisposition, prédilection.

Յառաջակառոյց a. construit auparavant.

Յառաջակատար adj. fini avant.

Յառաջակարգ adj. établi d'avance.

Յառաջակաց a. qui se tient aux premiers rangs, principal.

Յառաջակողմն s. le devant, le côté du devant.

Յառաջահայեաց adj. prévoyant ; — լինել, prévoir.

Յառաջահաս a. arrivé auparavant ; — պատիւ, prérogative, privilége.

Յառաջահաւատ adj. qui a cru, qui a prêté foi auparavant.

Յառաջահոգագ V. Նախահոգ.

Յառաջաձայն a. qui prédit ; qui est prédit.

Յառաջաձայնեմ, եցի vn. prédire.

Յառաջաձգութիւն s. promotion, avancement.

Յառաջամասն, սին. Յառաջամասնութիւն sm. privilége, prérogative.

Յառաջամատոյց a. qui s'avance, qui s'offre, empressé ; concurrent ; — լինել, s'avancer, s'offrir, être empressé.

Յառաջամարտ, ի s. escarmouche ; escarmoucheur.

Յառաջամարտիկ s. escarmoucheur, agresseur, champion.

Յառաջամխիտ լինիմ vn. offrir, donner de bon cœur ; être

plein d'ardeur, de bonne volonté, s'empresser.

Յառաջամուխ adv. en se poussant en avant, en avançant.

Յառաջամուտ a. qui entre auparavant.

Յառաջամտութիւն s. bonne volonté, empressement, zèle.

Յառաջանամ, ացայ vn. avancer, s'avancer, aller en avant, aller devant, précéder; avancer, faire des progrès.

Յառաջապահ, աց sm. celui qui est aux avant-postes, sentinelle; avant-poste; — դիտաւոր mar. vigie.

Յառաջապահեստ s. préservatif, précaution; a. préservatif.

Յառաջապատում a. raconté auparavant.

Յառաջասաց, Յառաջասացեալ a. prédit.

Յառաջասացութիւն s. prédiction.

Յառաջաստեղծ V. Նախաստեղծ.

Յառաջավաստակ a. qui travaille le premier.

Յառաջատես, աց adj. prévoyant; — զգուշութիւն, prévoyance; — լինել, prévoir.

Յառաջատեսութիւն s. prévoyance, prévision.

Յառաջատեմ V. Յառաջանամ.

Յառաջատուութիւն V. Յառաջադիմութիւն; arith. progression.

Յառաջացոյց a. qui montre d'avance; montré d'avance.

Յառաջաքաղերթ a. ventru.

Յառաջգիտական a. qui se connait d'avance.

Յառաջգիտութիւն s. prescience.

Յառաջեմ, եցի vn. précéder, devancer, prendre le devant; avancer, s'avancer, aller en avant; ժամացոյց իմ յառաջէ, ma montre avance; յառաջէ գործն, l'ouvrage avance

Յառաջեպիսկոպոս s. archevêque.

Յառաջեցուցանեմ, ուցի va. avancer, faire avancer, pousser en avant, pousser, accélérer.

Յառաջընթաց a. précédent, préalable; s. avant-coureur, précurseur; — լինել, courir devant, être précurseur de.

Յառաջընծայ adj. offert auparavant; s. le premier don, prémices.

Յառաջիմաց a. prévoyant.

Յառաջխօսութիւն sm. prédiction.

Յառաջձգութիւն V. Յառաջաձգութիւն.

Յառաջնմէ adv. dès le principe, d'avance.

Յառաջնումն adv. d'abord.

Յառաջոյ adv. en avant.

Յառաջուստ adv. de devant.

Յառաջսարկաւագ V. Նախասարկաւագ.

Յառեմ, եցի va. tendre, allonger; pousser, enfoncer, attacher, fixer; — զաչս՝ զակն, fixer ses regards sur, avoir les yeux collés sur, regarder fixement; —իմ vn. tendre ou avan-

cer la tête pour regarder; se fixer à, fixer ou attacher son attention sur, s'arrêter à; — իղուզնաքեայս, s'attacher aux petites choses; աչք իւր անքը-Թիթ յառեալ կային իքաշաղն, ses yeux étaient attachés sur ce grand homme; — յոյք ou յառեալ կալ՝ հայել յոք, attacher les yeux sur qn., fixer ses regards sur lui.

Յառնեմ, յարեայ, արի, յարուցեալ vn. s'élever, se lever, se relever; se réveiller; ressusciter, revenir à la vie, revivre; — ի վերայ, se soulever contre, se révolter, s'élancer sur; — ի մեռելոց, ressusciter d'entre les morts; արի՛, lève-toi! օ՜ն արիք, levez-vous! արիք ընդ առաջ նորա, allez au-devant de lui; յարեաւ յաԹոռոյն, il se leva de sa chaise; — ոսոխ հակառակ ուրուք, — ընդդէմ, s'élever contre qn.; յարեաւ միւս եւս խնդիր, il s'éleva une autre question; անդրէն յառնել, se relever.

Յառումն, ռայ V. Յառիմ.

Յասմիկ, մկի. Յասմին sm. jasmin.

Յասպիս s. jaspe.

Յաստուածուստ V. Աստուածուստ.

Յատակ, ագ s. fond; pavé; plancher; le sol; — գետոց, lit; — հայրենի ou հայրենեաց, le sol natal, la patrie; առ յատակաւ կործանել, քանդել մինչեւ ց— ou յատակս, saper les fondements, détruire jusqu'aux fondements, raser.

Յատակաբուղխ a. qui croît, qui pousse bien droit (arbre).

Յատակագիծ, գծի s. plan; առնուլ զ— քաղաքի, tracer, lever le — d'une ville; — ողբերգուԹեան, le — d'une tragédie.

Յատակաւոր adj. qui a un fond; pavé.

Յատակեմ, եցի vn. mettre au niveau du sol, raser, ruiner de fond en comble; paver.

Յատակիչ s. qui rase, qui détruit; paveur.

Յատակումն s. pavage.

Յատանեմ, յատի va. tailler la vigne, les arbres, élaguer, serpiller, ébrancher.

ՅատկաբանուԹիւն s. idiotisme.

Յատկաբար V. Յատկապէս.

Յատկական V. Յատուկ.

Յատկանամ, ացայ vn. être approprié, séparé.

Յատկապատում a. raconté en détail, détaillé, circonstancié.

Յատկապէս adv. proprement, particulièrement, spécialement.

Յատկացուցանեմ, ուցի va. approprier, s'approprier.

ՅատկուԹիւն s. propriété, particularité, caractère particulier; — լեզուի, le génie d'une langue.

Յատոց, ագ s. serpe, serpette.

Յատուկ a. propre, spécial, particulier, privé; séparé, isolé, seul; V. Յատկապէս.

Յար a. attenant, aboutissant, attaché, joint, contigu; conforme; adv. de suite, toujours, sans cesse; յար եւ նման, tout à fait pareil.

Յարաբերական adj. relatif, analogique.

Յարաբերեալ a. gram. antécédent.

Յարաբերութիւն s. relation, rapport, analogie; ունել —, avoir des rapports, des relations avec.

Յարաբուղխ V. Մշտաբուղխ.

Յարաբուսիկ adj. qui croît, qui pousse toujours, toujours renaissant.

Յարագեմ, եցի vn. exposer au soleil.

Յարադիր a. adjacent.

Յարադրեմ, եցի va. mettre ou placer auprès, ajouter, mettre en regard.

Յարադրութիւն sm. apposition; réunion, combinaison.

Յարազուարթ adj. toujours gai, joyeux.

Յարազուարճ adj. toujours joyeux, toujours verdoyant.

Յարաթաթաւ adj. toujours barbouillé, souillé.

Յարաթռեալ adj. qui vole, qui voltige toujours.

Յարաժամ a. à toute heure, toujours.

Յարալէզ s. vampire.

Յարածիծաղ adj. toujours riant.

Յարածոյ a. agrégé.

Յարածուփ a. toujours ondulé ou agité; — փրփրալից կոհակաց, toujours battu par les ondes écumantes.

Յարակայ a. qui reste toujours, stable, permanent, perpétuel; adv. constamment, perpétuellement.

Յարակայանամ ou Յարակայիմ V. Տեւեմ, Մշտնջենանամ.

Յարակայութիւն V. Մշտնջենաւորութիւն.

Յարակից, կցի a. cohérent, attenant, attaché, joint, joignant, connexe, aboutissant, contigu; accessoire; —ք, les accessoires, les circonstances.

Յարակոծ a. toujours battu.

Յարակցապէս adv. conjointement; accessoirement.

Յարակցեմ, եցի va. conjoindre, joindre, lier; —իմ vn. se joindre, s'unir.

Յարակցութիւն s. cohésion, adhésion, cohérence, connexion; — գաղափարաց, association d'idées.

Յարաձգեմ, եցի va. continuer, prolonger, faire durer.

Յարաձիգ a. prolongé, continu, continuel.

Յարաձգութիւն s. prolongation, continuation, durée; chim. affinité.

Յարաճօճ a. toujours oscillé ou ébranlé.

Յարամուր a. très-solide; յարամրի ինքքս մտանել, s'introduire, s'insinuer.

Յարանամ, ացայ vn. se perpétuer, continuer, se poursuivre; s'ajouter, se joindre.

Ցարանուանեմ V. Ցորջորջեմ.

Ցարանուն a. dénominatif; concret.

Ցարանունութիւն s. dénomination; paronomasie.

Ցարաշարժ a. qui se remue toujours.

Ցարաշունչ a. alizé.

Ցարաշրջիկ առնեմ va. amener partout avec.

Ցարապական s. paraphrase.

Ցարասաց, ից sm. paraphraste, paraphraseur.

Ցարասեմ, եցի va. paraphraser.

Ցարասութիւն sm. paraphrase.

Ցարատեւ, Ցարատեւակ V. Մշտատեւ.

Ցարատեւեմ, եցի vn. persévérer dans, avoir de la persévérance, se maintenir, persister; durer, subsister.

Ցարատեւութիւն s. persévérance, assiduité.

Ցարացոյց, ցուցի s. exemple, modèle; paradigme.

Ցարափթիթ V. Մշտափթիթ.

Ցարափոխ, Ցարափոփոխ a. toujours en changement, toujours changeant.

Ցարգ, ի s. prix, valeur; estimation; estime, considération, cas, crédit, mérite; titre, aloi.

Ցարգական a. respectueux.

Ցարգանք, նաց s. estime, respect, considération, égard, vénération, déférence, révérence, honneurs, compliments.

Ցարգաւոր, աց a. estimé, précieux.

Ցարգեմ, եցի va. estimer, respecter, porter du respect à, considérer, faire cas, faire grand cas de, honorer, vénérer; apprécier, attacher du prix, faire valoir; cultiver, employer, se servir, user, mettre en usage, exploiter; — զիանճար, exercer le talent.

Ցարգի, Ցարգոյ adj. estimable, respectable, honorable, précieux; de bon aloi; — դրամ, monnaie courante.

Ցարգութիւն V. Ցարգանք.

Ցարգուն V. Ցարգի.

Ցարդ, ից s. paille; յարդի պատել՝ լնուլ, empailler.

Ցարդ s. ajustement, ornement; ordre, arrangement; ի—եւ իզարդ գալ, se former.

Ցարդալից a. plein de paille; — անկողին, paillasse.

Ցարդավաճառ, աց s. pailleur, marchand de paille.

Ցարդար a. ajusté, arrangé, poli, propre; orné, embelli.

Ցարդարեմ, եցի va. ajuster, mettre en ordre, apprêter, préparer, arranger, polir, dresser, façonner, disposer, accommoder, accorder; orner, parer, embellir; faire, rendre; — զսեղան՝ զճաշ, préparer, apprêter le couvert, le dîner; — զանկողին՝ զսենեակ, faire le lit, la chambre; — զհերս, faire, arranger les cheveux; — զելս իրաց, combiner l'issue des choses; — դնել, faire.

Յարդարիչ a. qui met en ordre, qui arrange, qui orne; s. ordonnateur; mouchettes.

Յարդարումն s. arrangement, ajustement, accommodement; embellissement.

Յարդարուն V. Յարդար.

Յարդգող, ի s. voie lactée.

Յարելութիւն s. action de joindre, d'ajouter, connexion.

Յարեմ, եցի. Յարեցուցանեմ, ուցի va. attacher, joindre, annexer, lier, unir; ajouter, rapprocher; attribuer, prêter, imputer; agréger; յինքն —, s'attacher.

Յարթմնի adv. tout éveillé, en éveil.

Յարիմ, րեցայ vn. s'attacher, se joindre, adhérer, se fixer; fig. s'attacher, adhérer, être du parti de qn., prendre son parti; — յոք, s'attacher à qn., se mettre à son service, embrasser son parti, se ranger de son parti ou sous sa bannière, sous son drapeau, se réunir sous lui; — եկողմն, se ranger à un parti, l'embrasser; — իկարծիս, se rallier à une opinion, se ranger à un avis, l'adopter; — խեշր կանանց, s'abandonner, se livrer à l'amour des femmes.

Յարկ, աց s. toit, toiture; lambris; fig. toit, abri, maison; étage; ընդ յարկաւ, sous le toit, à l'abri, à couvert; — բնակութեան, demeure.

Յարկաբնակ a. qui demeure sous le toit.

Յարկածածուկ a. couvert d'un toit; adv. sous le toit, à couvert, à l'abri.

Յարկակից a. qui demeure sous le même toit, dans la même maison.

Յարկանեմ, կի. Յարկանիմ, կայ. Յարկեմ, եցի vn. couvrir d'un toit; couvrir, cacher.

Յարկաշինութիւն s. toiture.

Յարկաւոր a. couvert d'un toit; à étages.

Յարկիչ s. couvreur.

Յարձակ յարձակ խաղալ vn. s'avancer rapidement, à pas redoublés.

Յարձակիմ, կեցայ vn. assaillir, attaquer, donner l'assaut, livrer un assaut, aller, monter à l'assaut; s'élancer, se lancer, se jeter; — յոք, attaquer qn.; յիրեարս —, se saisir.

Յարձակող s. assaillant.

Յարձակումն s. assaut, attaque; առնուլ յարձակմամբ, prendre d'assaut.

Յարմար, աց a. convenable, propre, à propos, ajusté, adapté, commode; qui a des dispositions, apte.

Յարմարագրական a. syntaxique.

Յարմարագրեմ, եցի va. écrire bien, accorder.

Յարմարագրութիւն s. syntaxe.

Յարմարական V. Յարմար.

Յարմարանք V. Յարմարութիւն.

Յարմարեմ, եցի va. adapter, ajuster, approprier, faire ca-

drer, accommoder, accorder, conformer, arranger, appliquer, mettre en harmonie, assortir; —իմ vn. convenir, s'adapter, cadrer, être d'accord, s'accorder avec, s'assortir, correspondre, répondre à, s'accommoder, se conformer, se rapporter à, faire le pendant de, être bien assorti.

Յարմարուած V. Յարմարութիւն.

Յարմարութիւն, Յարմարումն s. convenance, ajustement, proportion, harmonie, accord, rapport, analogie; aptitude, disposition.

Յարմնիմ, նեցայ vn. s'enraciner.

Յարնչական a. relatif, corrélatif.

Յարնչականութիւն s. relation, corrélation.

Յարնչիմ vn. appartenir, concerner, regarder.

Յարոյցք s. inondation.

Յարութիւն s. action de se lever, de se relever; résurrection; fig. enflure, fierté.

Յարումն sm. adhérence, union; fig. adhérence, attachement; phys. agrégation.

Յարուցանեմ, ուցի va. faire lever, relever; réveiller; ressusciter; soulever, exciter, faire révolter; élever, dresser, ériger, construire; Թշնամիս —, susciter des ennemis.

Յարուցիչ a. qui ressuscite.

Յարքունուստ V. Արքունուստ.

Յաւակնիմ, նեցայ vn. durer, se prolonger.

Յաւակնիմ V. Յանդգնիմ.

Յաւակնութիւն V. Յանդգնութիւն.

Յաւանակ, ագ sm. ânon, bourriquet.

Յաւանակական a. d'ânon.

Յաւատ գործել V. Աւատ.

Յաւեժ, etc. V. Յաւէժ, etc.

Յաւելեմ V. Յաւելում.

Յաւելուած, ոց. Յաւելուածութիւն s. ajoutage, addition, supplément, appendice, insertion; surcroît, augmentation, excédant; յաւելուածք որովայնի, excréments; Թափել զյաւելուածս որովայնին, satisfaire ses grands besoins.

Յաւելում, լի va. ajouter, joindre, adjoindre, insérer, intercaler; augmenter, accroître; additionner; — խօսել, répéter, répliquer, reprendre la parole; յաւել յիս զօրութիւն, me donna de nouvelles forces; — իզօրութիւն, redoubler ses forces; — ույժ ումեք, soutenir les efforts de qn.; — զինչս իւր, augmenter, arrondir son bien; — զվարձս ծառայի, augmenter un domestique.

Յաւելում, լայ vn. croître, augmenter; s'ajouter, se joindre, être incorporé, ajouté, s'attacher, adhérer; — առ հարս, aller ad patres, mourir.

Յաւելումն V. Յաւելուած.

Յաւերժ, etc. V. Յաւէրժ, etc.

Յաւէժ a. perpétuel, éternel.

immortel; adv. toujours, éternellement, perpétuellement.

Յաւէժաբար V. Յաւէժ adv.

Յաւէժական V. Յաւէժ a.

Յաւէժանամ, ացայ vn. se perpétuer, s'immortaliser, subsister; V. Մշտնջենաւորեմ.

Յաւէժութիւն V. Մշտնջենաւորութիւն.

Յաւէտ a. adv. V. Յաւէժ; plus, le plus, beaucoup plus, davantage; plutôt, d'autant plus; — գի, surtout.

Յաւէտազուարթ, Յաւէտադալար a. toujours joyeux; toujours verdoyant.

Յաւէտախաղաց V. Մշտախաղաց.

Յաւէտահրաշ a. très-étonnant, admirable, merveilleux.

Յաւէտանամ V. Մշտնջենաւորեմ.

Յաւէրժ, ից. Յաւէրժականս V. Յաւէժ a.

Յաւէրժահարսն, սունք, սանց s. nymphe.

Յաւէրժայիշատակ a. à jamais mémorable.

Յաւէրժանամ V. Յաւէժանամ.

Յաւէրժացուցանեմ, ուցի va. perpétuer, éterniser, immortaliser.

Յաւիտեան, ենից s. éternité; siècle; vie; monde, adv. éternellement, à perpétuité, toujours; յաւիտեանս յաւիտենից, aux siècles des siècles, à tous les siècles, éternellement; հանդերձելոյ —, vie future; — աշխարհի, durée du monde; ի յաւիտենից ոչ ոք լուաւ, jamais on n'a ouï dire.

Յաւիտենադիր a. établi dès le commencement du monde, établi à perpétuité, éternel.

Յաւիտենական a. éternel, perpétuel; —ն, l'Éternel.

Յաւիտենականութիւն sm. éternité.

Յափշտակասէր a. qui aime à ravir, à usurper.

Յափշտակեմ, եցի va. ravir, enlever, emporter, usurper, empiéter, envahir, rapiner, piller; — զանձն, se sauver; — զսիրտ, enlever, captiver le cœur; — զմիտս, ravir, charmer, enchanter, saisir l'imagination; —իմ vn. être ravi, enlevé; — մտօք, s'extasier; յափշտակեալ յանձնէ իբրեւ, hors de lui-même.

Յափշտակելով adv. à la hâte, précipitamment.

Յափշտակող s. a. ravisseur, ravissant, rapace.

Յափշտակութիւն s. ravissement, enlèvement, rapine; usurpation, envahissement, empiétement; rapacité; — կնոջ՝ աղջկան V. Առեւանգ; — մտաց, extase, transport; մատնել ի—, livrer au pillage.

Յափուցանեմ, ուցի va. étancher, apaiser la soif, désaltérer; épuiser.

Յափչիմ, փեայ vn. s'éteindre.

Յափսիթերս երթալ՝ խաղալ aller à quatre pattes.

Յափրանամ, ացայ vn. se

blaser, être blasé, dégoûté, se lasser.

Յափրանք V. Յափրութիւն.

Յափրացուցանեմ, ուցի va. blaser, soûler, dégoûter.

Յափրացուցիչ a. qui blase.

Յափրութիւն sm. satiété, dégoût.

Յեզեր, է V. Ցազ.

Յելուզակ, աց s. voleur de grands chemins, de grandes routes, brigand.

Յելուզակաբար adv. comme un brigand.

Յելուզակութիւն s. brigandage.

Յեղակարծ a. inopiné, imprévu; —, յեղակարծում ou յեղակարծում ժամու adv. à l'improviste, tout à coup, inopinément, soudainement; յեղակարծում պահու ինքնրայ հասանել, surprendre.

Յեղամիտ adj. inconstant, volage.

Յեղամտութիւն s. inconstance.

Յեղանակ V. Եղանակ.

Յեղանակեմ V. Նուագեմ.

Յեղաշրջեմ, եցի va. mettre sens dessus dessous, renverser, bouleverser, retourner; changer, convertir, intervertir, transformer.

Յեղափոխ adj. changeant, muable, variable; — արկածք, vicissitudes.

Յեղափոխեմ, եցի va. changer, transformer, convertir; dégénérer.

Յեղափոխութիւն s. changement, conversion, transmutation, transformation; révolution, vicissitude.

Յեղափոխական a. révolutionnaire.

Յեղյեղակք, կաց s. solstice, les tropiques.

Յեղյեղեմ, եցի va. répéter, redire, rabâcher, inculquer; changer, convertir, transformer; — իմոի, repasser; սոէպ —, մեր իվայր —, dire, répéter plusieurs fois, revenir souvent sur le même sujet.

Յեղյեղութիւն s. versatilité.

Յեղյեղուկ adj. changeant, versatile, muable, variable, inégal, fragile, inconstant, volage; —ս արկանել, répéter, faire entendre souvent.

Յեղյեղում, ղի V. Յեղյեղեմ.

Յեղյեղումն s. changement, conversion, mutation; répétition, redite; — ոտից, pas.

Յեղուզակ, Յեղուզակութիւն V. Յելուզակ, Յելուզակութիւն.

Յեղում, ղի va. changer, transformer; traduire; — ի հայ բան՝ լեզու, traduire en arménien, en langue arménienne.

Յենարան, աց sm. appui, dossier, accoudoir; chevalet.

Յենում, յեցայ vn. s'appuyer, s'adosser; fig. s'appuyer, se reposer, mettre sa confiance, se fonder; — յորմն, s'appuyer, s'accouder contre le mur; — Թիկամբք, s'adosser; — ի ծերութիւն, parvenir à la vieillesse, vieillir; — ի հպարտութիւն ամբարտաւանութեան, s'enor-

gueillir, prendre un air fier; ամենայն ինչ ինա յեցեալ կայ, tout est fondé sur lui.

Յեռանդ adv. avant-hier.

Յեռում, ռի va. monter, enchâsser, emboîter, encastrer; insérer, intercaler; — մարգարիտս, enfiler des perles; ծաղիկս —, enlacer des fleurs.

Յեռումն s. monture, enchâssure, emboîture, encastrement; insertion, intercalation.

Յեսան, աց sm. pierre ou meule à aiguiser.

Յեսանաւոր adj. aiguisé; սուսեր —, glaive tranchant.

Յեսանեմ, եցի va. aiguiser, repasser, affûter, affiler.

Յեսանիչ, Յեսանող s. aiguiseur.

Յետ prép. après, depuis, à la suite; — երկուց ամսոց, deux mois après; — գալոյ քո, après votre arrivée, depuis que vous êtes arrivé; — սակաւուց, peu de temps après, depuis peu; — այսորիկ՝ անորիկ, après cela, depuis ce temps-là, depuis; — որոյ, après quoi; — յառաջ, en avant et en arrière; ի— ընկենուլ, mettre, laisser de côté.

Յետագայ a. suivant, postérieur.

Յետագիր, Յետագրութիւն s. post-scriptum.

Յետածին V. Վերջածին.

Յետախաղաց, ից a. rétrograde.

Յետախաղացութիւն s. rétrogradation.

Յետեւախաղաց a. qui recule, rétrograde.

Յետին, տնոց a. dernier, ultérieur, postérieur; dernier, infime, vil; dernier, extrême; —ք, la postérité; — կարօտութիւն, dernier besoin; — չքաւորութիւն, affreuse pauvreté.

Յետկար V. Մուրհակ; — դաշանց, contrat.

Յետկոյս s. derrière; յետկուսէ, par derrière; յետկուսէ կալ, demeurer, rester derrière.

Յետնագոյն. իյետնագունէ, à posteriori.

Յետնածեր, ոյ s. très-vieux, vieillard décrépit.

Յետնամեղ a. qui a péché après.

Յետնիմ, նեցայ vn. être le dernier, venir le dernier, venir trop tard, tarder, être en arrière; être privé, dénué de, manquer de.

Յետնորդ a. dernier, infime; —ք ոմանք երեւին, ils se montrent les derniers des hommes.

Յետնութիւն s. extrémité; dernier rang; postériorité.

Յետոյ prép. derrière, par derrière, de derrière; adv. après, puis, ensuite, postérieurement, ultérieurement; — կողմանէ, par derrière, de derrière; — հուսկ՝ յետուստ՝ ուրեմն, puis, enfin, en dernier lieu, à la fin.

Յետոյք s. derrière, fondement, cul, fesses, fessier; — հաւու, croupion.

Յետուստ prép. par derrière; adv. après, à la fin; s. derrière; — կողմանէ, par derrière.

Յետս adv. arrière, en arrière, derrière; — ou — ընդ-դէմ դառնալ, retourner sur ses pas, rebrousser chemin; — գնալ, se reculer, aller en arrière; — կալ՝ կասել, reculer, quitter, abandonner; կապել զձեռս —, lier les mains derrière le dos; — ընդդէմ adv. en arrière; au contraire, à rebours, en sens contraire, dans un ordre inverse, à contre-sens; a. opposé, inverse, contraire; յետս յետս, à reculons, en reculant, en retournant sur ses pas; յետս յետս չոգան, ils reculèrent.

Յետսագոյն adv. plus en arrière.

Յետսամիտ a. insensé, pervers, lâche; arriéré, rétrograde.

Յետսերեւակի adv. en se montrant par derrière.

Յետսընդդէմ V. Յետս.

Յերազանամ, ացայ. Յերազիմ, զեցայ vn. songer, imaginer; rêver, songer, faire ou avoir un songe, voir en songe.

Յերազող a. rêveur, songe-creux.

Յերեկուստ adv. de hier.

Յերիւրեմ, եցի va. ajuster, arranger, former, composer, combiner, assaisonner, façonner; — զդէմս, composer la figure,

Յերկար adj. long; adv. longuement; longtemps; — հիւանդանալ, faire une longue maladie.

Յերկարագոյն adv. plus longuement; plus longtemps.

Յերկարակեաց V. Երկարակեաց.

Յերկարաձգեմ V. Յերկարեմ.

Յերկարաձգութիւն s. prolongation, retard.

Յերկարաձիգ V. Երկարաձիգ.

Յերկարանամ, ացայ vn. se prolonger, tarder, durer longtemps.

Յերկարաւոր adj. long, étendu.

Յերկարեմ, եցի va. allonger, prolonger, proroger, faire durer longtemps, traîner, surseoir, traîner en longueur, faire traîner en longueur; զի՞ յերկարեմ, enfin, bref; առանց յերկարելոյ իսկ ասացից, en un mot; vn. se prolonger, tarder, durer longtemps, traîner en longueur; — ՚իկեանս զկնի մահու ուրուք, survivre à qn.

Յերկարիմ V. Յերկարեմ vn.

Յերկարութիւն s. longueur; prolongation, prorogation.

Յերկնուստ adv. du ciel.

Յերկուական a. douteux, incertain.

Յերկուանամ, ացայ vn. douter, hésiter, balancer.

Յերկուանք, նաց s. doute, hésitation, incertitude.

Յեց a. appuyé; fig. appuyé.

Յեցակէտ, կիտի sm. point d'appui.

Յեցամիտ a. obstiné, tenace, constant.

Յեցուկ V. Յենարան.

Յեցուցանեմ, ուցի va. appuyer, adosser, soutenir.

Յիմար, աց a. fou, insensé, aliéné, sot; ծայրագոյն —, sot à vingt-quatre, à trente-six carats, au suprême degré.

Յիմարաբար adv. follement, sottement.

Յիմարանամ V. Յիմարիմ.

Յիմարեցուցանեմ, ուցի va. rendre fou, faire devenir fou; fig. rendre fou, affoler, étourdir, charmer, enchanter.

Յիմարիմ, րեցայ vn. devenir fou, perdre la raison, avoir l'esprit aliéné, avoir la raison égarée; — սիրով, raffoler, se passionner follement pour; — ի գեղ ուրուք, devenir follement amoureux de la beauté de qn.; — ի գութ երեսաց ուրուք, brûler d'amour pour qn.

Յիմարութիւն s. folie, sottise, aliénation, démence; հոգի —ն, esprit de vertige.

Յինունք, նանց s. cinquante jours depuis Pâques jusqu'à la Pentecôte.

Յիշաչար, Յիշաչարութիւն V. Չարայուշ, Չարայուշութիւն.

Յիշատագիր s. album.

Յիշատակ, աց s. souvenir, mémoire, commémoration; réminiscence, mention; mémorial; monument; յիշատակաց արժանի, digne de mémoire, mémorable; — առնել, faire mention, mentionner; ածել ի —, rappeler, rappeler à la mémoire; պահել զ—, garder le souvenir, la mémoire; ի —, en mémoire de; — ou ի — տալ, donner un souvenir; առ իմոյ —ի, en mémoire de moi; աղօտ —, souvenir confus; —աւ, par le souvenir; առ յիշատակէ, pour souvenir, pour servir de monument.

Յիշատակագիր, գրաց sm. auteur de mémoires; mémoire, mémorial.

Յիշատականոց, աց s. monument, tombeau.

Յիշատակարան, աց s. mémoire, mémorial; album; monument, tombeau.

Յիշատակաւոր a. dont on se souvient, dont on fait mention.

Յիշատակեմ, եցի vp. se souvenir, se rappeler; va. mentionner, rappeler, faire mention de, citer.

Յիշատակութիւն s. mention, citation; mémoire, commémoration, réminiscence, commémoraison, souvenir; գալ ի —, être mentionné; — առնել, faire mention, mentionner.

Յիշեմ, եցի vp. se souvenir, se ressouvenir, se rappeler; չյիշեմ զանուն, je ne me rappelle pas de son nom, son nom ne me revient pas.

Յիշելիք, լեաց s. souvenir; mémoire, offrande.

Յիշեցուցանեմ, ուցի va. faire souvenir, rappeler le souvenir, rappeler à la mémoire, rappeler, avertir.

Յիշեցուցանող, Յիշեցուցիչ s. celui qui fait souvenir, qui rappelle le souvenir.

Յիշող s. qui se souvient.

Յիշողական, Յիշողութիւն s. mémoire; V. Յիշումն; * —ը կարճ է, il a la — courte; * լաւ — ունի, il a la — heureuse.

Յիշոց V. Յիշոցք; — ասել V. Յիշոցատու լինել.

Յիշոցատու, Յիշոցնատու, աց a. qui dit des paroles malhonnêtes; — լինել, dire de vilains ou de gros mots, des injures, tenir de mauvais propos.

Յիշոցատուութիւն s. habitude de dire de vilains mots.

Յիշոցք, ցաց s. gros ou vilain mot, paroles malhonnêtes, injure.

Յիշումն s. mention, commémoration, souvenir.

Յիսնակ, աց sm. cinquantaine; cinquante; l'avent.

Յիսնամեան, մենից a. de cinquante ans; quinquagénaire.

Յիսնապատիկ adv. cinquante fois autant.

Յիսնապետ, աց s. cinquantenier.

Յիսնաւոր, աց a. cinquante, qui contient le nombre cinquante.

Յիսնեակ, եկաց a. cinquantaine; cinquante.

Յիսնեմեան V. Յիսնամեան.

Յիսներեակ V. Յիսնեակ.

Յիսներորդ, աց a. cinquantième; s. l'avent.

Յիսնօրեայ a. de cinquante jours.

Յիսուն, սնից a. cinquante.

Յիսունժամեան a. de cinquante heures.

Յիսուս, ի, իւ s. Jésus.

Յիսուսաւանդ adj. recommandé, transmis par Jésus.

Յիսուսական a. jésuitique.

Յիսուսականութիւն s. jésuitisme.

Յիսուսեան s. jésuite, membre de la compagnie de Jésus.

Յիրաւի adv. justement, avec justice, de plein droit, à juste titre, vrai, en vérité.

Յիրեմ, եցի va. tendre, étendre; attacher, unir.

Յղանամ, ացայ vn. concevoir, devenir enceinte, grosse.

Յղարկաւոր, Յղարկեմ, Յղարկումն V. Յուղարկաւոր, Յուղարկեմ, Յուղարկումն.

Յղացութիւն, Յղացումն V. Յղութիւն.

Յղացուցանեմ, ուցի va. rendre une femme enceinte.

Յղեմ, եցի va. envoyer, expédier, adresser; — զումեքէ, faire ou envoyer appeler, envoyer chercher qn.

Յղենամ V. Յղանամ.

Յղի, ղւոյ, ղեաց a. enceinte, grosse; — լինել, être —, dans un état intéressant.

Յղկեմ, եցի va. polir, raboter, dégrossir, adoucir; polir, brunir, lisser; fig. polir, limer.

Ցղկիչ s. polisseur, lisseur, brunisseur.

Ցղկոց, աց sm. polissoir, lissoir, brunissoir.

Ցղութիւն sm. conception, grossesse; տօն — են, la fête de la Conception.

Ցղփանամ, ացայ vn. regorger de, se gorger, se soûler, être comblé de, nager dans, vivre dans l'abondance, vivre à gogo.

Ցղփացուցանեմ, ուցի va. gorger, regorger, soûler, remplir, combler.

Ցղփութիւն s. comble, abondance, rassasiement; կեալ իյղփութեան, vivre à gogo.

Ցո՞ adv. où? յո՞ երթաս, où vas-tu?

Յոբելեան, լինի s. jubilé; a. — ամ, année jubilaire.

Յոգն, յոգունք, գունց adj. nombreux, plusieurs.

Յոգնաբեղուն V. Բազմաբեղուն.

Յոգնազան V. Բազմազան.

Յոգնաթախանձ a. prié ou demandé avec instance; — տիպել, presser avec ardeur.

Յոգնաթախիծ a. fort triste.

Յոգնաթիւ V. Բազմաթիւ.

Յոգնաթշուառ a. très-malheureux, accablé de malheurs, de chagrins.

Յոգնախումբ V. Յաճախադունդ.

Յոգնածուփ V. Բազմածուփ.

Յոգնական a. pluriel.

Յոգնականակերպ a. qui a la forme du pluriel.

Յոգնականավերջ a. qui a la terminaison du pluriel.

Յոգնակի adj. nombreux; gram. pluriel.

Յոգնահանճար V. Բազմահանճար.

Յոգնայարդար a. bien préparé, arrangé; très-paré.

Յոգնաչարչար V. Բազմաչարչար.

Յոգնապաճոյճ a. très-orné.

Յոգնապատիկ V. Բազմապատիկ.

Յոգնատեսակ V. Բիւրազգի.

Յոգնատեսիլ V. Բազմատեսիլ.

Յոգնատխուր a. très-triste.

*Յոգնեցնեմ, ուցի va. fatiguer, lasser.

Յոգնիմ, նեցայ vn. se fatiguer, se lasser, être fatigué.

Յոլով, ից a. beaucoup de, maint, plus d'un, plusieurs, nombreux, bien de; —ք, plusieurs, beaucoup de personnes, de gens; —ք իմարդկանէ, la plupart des hommes; — անգամ, mainte fois, plus d'une fois, souvent.

Յոլովագոյն a. plus nombreux, de plus grand nombre; adv. beaucoup plus, en plus grand nombre; le plus souvent, la plupart du temps; —ք իՀայոց, la plupart des Arméniens.

Յոլովածին V. Բազմածին.

Յոլովակի V. Յոլովագոյն adv.

Յոլովաձեռն V. Բազմաձեռն.

Յոլովանամ, ացայ va. être nombreux, s'accroître, aug-

menter en nombre, se multiplier.

Յոլովացուցանեմ, ուցի. Յոլովեմ, եցի va. rendre nombreux, augmenter, multiplier.

Յոլովիմ V. Յոլովանամ.

Յոլովութիւն s. grand nombre, grande quantité.

Յոխորտ V. Խրոխտ.

Յոխորտ, Յոխորտաբար V. Խրոխտ adv.

Յոխորտամ, Յոխորտանամ V. Խրոխտամ.

Յոխորտանք, Յոխորտութիւն V. Խրոխտանք.

Յողամ, ացայ vn. être curieux, observer d'un œil curieux; épier, guetter, être à l'affût de, être en observation, dresser des embûches.

Յողդողդ, աց a. inconstant, chancelant, vacillant, incertain, fragile; versatile, volage, léger.

Յողդողդեմ, եցի. Յողդողդեցուցանեմ, ուցի va. ébranler, secouer, faire chanceler.

Յողդողդութիւն, Յողդողդումն s. inconstance, versatilité, instabilité, fragilité, légèreté.

Յողդողդուն V. Յողդողդ.

Յողն անկանիմ, etc. V. Ողն.

Յոյզ, յուզի. յոյզք, յուզից s. recherche, investigation, perquisition; émotion, commotion, agitation, trouble; — եւ խնդիր, recherche, perquisition, chicane; — եւ խնդիր առնել, faire des recherches; ի յոյզս կրից, dans le transport de sa passion; —ք խռովութեանց, troubles; — սրտի, émotion; ի նախկին յոյզս ցասման, dans un premier mouvement d'indignation.

Յոյժ adv. beaucoup, très, fort, bien, considérablement; յոյժ յոյժ, trop, extrêmement, excessivement, . au dernier point, au delà de toute expression, grandement, fortement.

Յոյլ, յուլից a. paresseux.

Յոյն, յունի, նաց s. grec; a. grec; — լեզու, la langue grecque.

Յոյս, յուսոյ, ով, յոյսք, յուսից s. espoir, espérance, attente; — իմ է, c'est mon espoir, c'est toute mon espérance; բարձաւ ամենայն — փրկութեան, toute espérance de salut était perdue; բառնալ զ—, ôter l'espérance; փակել յամենայն յուսոյ ակնկալութեան, sans aucune espérance; — մի այսպիսի է ինձ զի, — մի ունիմ որ, j'ai l'espoir que, j'espère que; զհետ գնալ սնոտի յուսոյ, se livrer à des espérances chimériques, courir après une ombre; սնոտի յուսով պարարել, repaître de vaines espérances; բաղցր յուսով պարարիլ, se flatter d'une douce espérance; զեղեցիկ յուսովք պարարել ՝ Թարթափեցուցանել զոք, amuser qn. par de belles espérances, lui tenir le bec dans l'eau, le berner d'illusions; վհատիլ ի յուսոյ,

*—ը կորսնցունել, perdre l'espérance; հատանիլ յուսոյ, perdre l'espoir, l'espérance; հատանել զ— իւր ou *—ը կտրել, désespérer, être au désespoir; հատաւ յոյս նորա ou *յոյսը կտրեցաւ, il désespéra; հատաւ — մեր, *յոյսերնիս կտրեցաւ, notre espérance s'est évanouie; — եւս շիջեալ էր յիս, l'espérance était éteinte dans mon cœur; յուսով կեալ ou *ապրիլ, vivre d'espoir, d'espérance; — ունիմ, j'ai de l'espoir; *—ը մէկուն՝ բանի մի վերայ դնել, mettre, fonder son espoir, compter sur qn.; —տալ, donner, faire concevoir des espérances; *մէկուն յոյսն ի դերեւ հանել, tromper les espérances de qn.; ծփել ընդ մէջ յուսոյ եւ երկիւղի, flotter entre la crainte et l'espérance; մէկուն —ը կատարել, combler les espérances de qn.; նշոյլք յուսոյ, les rayons de l'espoir; մեծ՝ պատիր ou խաբէական՝ սուտ՝ խուսափու՝ անմիտ —, grande, trompeuse, fausse ou mensongère, fugitive, folle espérance; մխիթարիչ՝ կենդանի՝ եռանդուն՝ կոյր՝ ընդունայն՝ տկար՝ անստոյգ՝ հաւաստի՝ դեռածին —, espoir consolant ou consolateur, vif, ardent, aveugle, vain, faible, incertain, fondé, renaissant.

Յոյր, յուրից, րաց a. gras, potelé, dodu, gros et gras.

Յոպնակ, աց sm. chariot, voiture.

Յոպոպ, ոյ s. ornith. huppe.

Յոռանամ, ացայ vn. devenir mauvais, empirer, devenir pire, se détériorer; se déprécier, s'avilir, dégénérer.

Յոռացուցանեմ, ուցի va. rendre mauvais, empirer, détériorer, gâter, déprécier, avilir, dégénérer.

Յոռեակ, եկի, կաւ adj. un peu mauvais, méchant.

Յոռեգոյն a. très-mauvais; — քան զամենայն, c'est le pire de tous.

Յոռեցուցանեմ V. Յոռացուցանեմ.

Յոռի, ռւոյ, ռեաց a. mauvais, de mauvaise qualité, défectueux, vicieux, de peu de prix, vil, chétif, méchant.

Յոռութիւն s. mauvaise qualité, mauvais état, détérioration, dégénération, vice.

Յով V. Յո՛.

Յովազ, աց s. panthère.

Յովանակ V. Յաւանակ.

Յովատակ, աց s. roussin, étalon.

Յովտ s. iota.

Յորամ, ացայ vn. se frapper en signe de douleur, se lamenter.

Յորդ a. abondant, copieux.

Յորդաբորբ a. ardent, brûlant, chaleureux.

Յորդաբուղխ a. qui coule avec abondance, abondant.

Յորդագնաց a. qui va, qui coule en abondance.

Յորդագութ V. Բազմագութ.

Յորդադէմ V. Յորդաբուղխ.

Յորդալոյս a. abondant en lumière, très-lumineux.

Յորդախաղաց V. Յորդաբուղխ.

Յորդախօս a. abondant en paroles, éloquent, verbeux,

Յորդահեղեղ a. qui tombe en abondance.

Յորդահոս, **Յորդահոսան** V. Յորդաբուղխ.

Յորդահոսանք, նաց sm. torrent.

Յորդաձայն a. qui a beaucoup de voix, sonore.

Յորդաշունչ a. qui souffle fort, violent, impétueux.

Յորդաջուր a. qui a beaucoup d'eau.

Յորդառատ a. surabondant, très-abondant; adv. en abondance, en grande quantité, beaucoup, à grands flots.

Յորդեմ, եցի va. faire abonder, augmenter, faire couler en abondance; vn. abonder, affluer, couler ou s'écouler en abondance, déborder, regorger de, être plein, nager dans, avoir en abondance, être abondant; — զափամբք, surmonter les bords.

Յորդեռանդն a. très-vif, très-ardent, bouillant.

Յորդէգնաց V. Յորդագնաց.

Յորդիմ V. Յորդեմ vn.

Յորդոր s. exhortation; a. exhorté; empressé, prompt, ardent, disposé, désireux; abondant, copieux; mus. andante; — սրտիւ կամաւորութեամբ, volontiers, de bon cœur; — փութով, diligemment, avec diligence ou empressement, avec promptitude; — լինել, exhorter, engager; առ ի— վաստակոց, pour engager au travail, pour inspirer le goût du travail.

Յորդորագոյնս adv. avec empressement, avec plaisir.

Յորդորակ, ագ s. exhortation; homélie; a. mus. andantino.

Յորդորական V. Յորդորիչ.

Յորդորամիտ a. empressé, plein d'ardeur, d'empressement, désireux de; — առնել, exhorter, engager; — լինել, être empressé, s'empresser.

Յորդորեմ, եցի va. exhorter, engager, stimuler, inspirer; accroître, augmenter.

Յորդորեցուցիչ V. Յորդորիչ.

Յորդորիմ, րեցայ vn. être exhorté, engagé, encouragé.

Յորդորիչ a. propre à exhorter, engageant, stimulant.

Յորդորութիւն V. Յորդորումն; Յորդութիւն.

Յորդորումն s, exhortation, encouragement, stimulant.

Յորդութիւն sm. affluence, abondance, surabondance; dégorgement, débordement; —ք, à grands flots, en abondance.

Յորժամ adv. quand, lorsque; conj. puisque.

Յո՞րժամ. adv. quand? — ժամանեցես, quand arriveras-tu? combien seras-tu à arriver?

Յորձ V. Որձ.

Յորձախոր adj. profond, creux.

Յորձան V. Յորձանք.

Յորձանուտ sm. courant, tournant, tourbillon; a. qui est plein de tournants, rapide.

Յորձանք, նաց s. courant d'eau, tournant, tourbillon; bouillon, bouillonnement; — ուղխից, torrent.

Յորձնեռանդն a. tout bouillant, bouillonnant, à gros bouillons, très-agité.

Յորմէ հետէ adv. depuis, depuis que; — եկն, depuis qu'il est venu.

Յորջորջանք, նաց s. titre, dénomination, nom, qualification; անուն —նաց, titre, surnom; —նօք adv. de nom.

Յորջորջեմ, եցի va. nommer, appeler, intituler, qualifier; —իմ va. être nommé, appelé, intitulé; — յանուն ուրուք, porter le nom de qn.

Յորջորջումն V. Յորջորջանք; փոփոխական՝ փոփոխեալ —, métaphore.

Յո՞ր սակս conj. pourquoi?

Յորսայս adv. renversé en arrière, sur le dos, couché sur le dos, tombé à la renverse; — զարկանել, renverser, jeter à la renverse, sur le dos; — կալ՝ խաղալ, se mettre ou se coucher à plat ventre, être couché à la renverse, sur le dos; fig. — կալ ou լինել, être indolent, rester les bras croisés; — կացի եղալարուոյ, je m'étendis sur l'herbe; — ան կանել, tomber à la renverse.

Յորսայսեալ կալ, être couché.

Յորսայսեմ, եցի va. renverser, terrasser; —իմ vn. être couché à la renverse, sur le dos.

Յուդա, այ ou այի s. Judas, traître; V. Համբոյր.

Յուդայական a. judaïque.

Յուդայապէս adv. à la manière de Judas, en traître.

Յուդայեան a. judaïque.

Յուդայութիւն s. judaïsme.

Յուզախնդիր s. chercheur, investigateur, scrutateur; — լինել, faire des recherches, chercher, s'enquérir, fouiller, scruter, s'informer, aller aux informations.

Յուզակ s. V. Խուզարկու; inventeur; agitateur, séditieux, remuant; a. agité, soulevé.

Յուզական a. agité, troublé.

Յուզարկու, աց s. V. Խուզարկու; pillard, maraudeur.

Յուզաքնին լինիմ V. Յուզախնդիր լինիմ.

Յուզեմ, եցի va. chercher, rechercher, fouiller, scruter, faire des recherches, fureter; agiter, soulever, tourmenter, inquiéter, émouvoir; ameuter, soulever; խնդիրս —, agiter, soulever une question, entamer une discussion; —իմ vn. s'agiter, s'émouvoir, être agité, se tourmenter, se troubler; se soulever, s'ameuter; յուզի գութք իմ ընդ նա, je le plains;

յուզեցան գութք նորա, il fut attendri, touché; V. Գութ.

Յուզումն s. recherche, perquisition; agitation, trouble; — սրտի, émotion, transport; — կրից, promptitude.

Յուլաբար adv. avec paresse, nonchalamment.

Յուլանամ, ացայ vn. être, devenir paresseux, nonchalant.

Յուլացուցանեմ, ուցի va. rendre paresseux, nonchalant.

Յուլիս, ի s. juillet; յամսեանն —ի, au mois de —.

Յուլութիւն s. paresse, nonchalance.

Յուկամ adv. où l'on veut, où l'on voudra.

Յուղարկ s. envoi; երթալ՝ լինել, accompagner, conduire; escorter, faire cortége; * — ընել, faire un envoi.

Յուղարկաւոր a. qui accompagne, qui escorte.

Յուղարկաւորութիւն s. convoi, funérailles, obsèques.

Յուղարկեմ, եցի va. accompagner, conduire, reconduire, faire cortége; expédier, envoyer; accompagner le convoi d'un mort, rendre à qn. les derniers devoirs funèbres.

Յուղարկիչ sm. expéditeur, expéditionnaire.

Յուղարկութիւն, Յուղարկումն s. V. Յուղարկաւորութիւն; envoi, expédition.

Յուղացուցանեմ V. Յուլացուցանեմ.

Յունաբանութիւն sm. grécisme, hellénisme.

Յունագէտ s. gréciste, helléniste.

Յունական a. grec; — հուր, feu grégeois.

Յունապ, ի s. jujube.

Յունապի, պլոյ s. jujubier.

Յունասէր s. adj. ami des Grecs, philhellène.

Յունասիրութիւն s. philhellénisme.

Յունարէն adv. en grec; a. grec; ուսանել՝ խօսել —, apprendre, parler le grec.

Յունացուցանեմ, ուցի va. gréciser.

Յունիս, ի s. juin; ի5 —ի, le 5 juin.

Յունուար, ի s. janvier.

Յուշ V. Ուշ; — ածել՝ առնել, faire souvenir, rappeler; — լիցի քեզ՝ ձեզ, souviens-toi, souvenez-vous; — եղեւ նմա, il s'est ressouvenu, il s'est rappelé.

Յուշարար, աց adj. qui rappelle le souvenir, commémoratif; qui avertit; s. souffleur.

Յուշարարութիւն s. action de rappeler le souvenir d'une chose; avertissement, avis, conseil.

Յուշիկ adv. doucement, tout doucement, bellement; — ընթանալ, marcher lentement à pas comptés.

Յուշկապարիկ, րկաց s. centaure, hippocentaure; sirène.

Յուպէտ V. Յուկամ.

Յութեմ, եցի va. faire des enchantements, soumettre à des enchantements, enchanter.

Յուռթի a. fécond, fertile.

Յուռթիչ s. enchanteur, magicien.

Յուռութ, թից. Յուռութք, թից. Յուռութութիւնք sm. enchantement, charme, paroles magiques; talisman, amulette; յուռութս յուռթել V. Յուռթեմ.

Յուսադիր, Յուսադրական a. qui fait espérer, qui donne de l'espoir.

Յուսադրեմ, եցի va. donner de l'espoir.

Յուսադրութիւն s. action de donner de l'espoir.

Յուսալի a. qui se peut espérer, que l'on peut espérer.

Յուսալիր, Յուսալից a. plein d'espérance, d'espoir.

Յուսակորոյս a. qui a perdu tout espoir, désespéré.

Յուսակտուր, Յուսահատ a. désespéré, poussé au désespoir; — առնել, réduire au désespoir, faire désespérer, ôter à qn. l'espoir de; — լինել, désespérer, être au désespoir.

Յուսահատեմ, Յուսահատիմ V. Յուսահատ առնեմ.

Յուսահատութիւն s. désespoir; առ —են, par désespoir; —ք, désespérément; ի — մատնեալ, livré au désespoir.

Յուսամ, ացայ vn. espérer, concevoir de l'espérance, mettre son espérance en, s'attendre à, se flatter; — յԱստուած՝ առ Աստուած, espérer en Dieu.

Յուսապատար V. Յուսալիր.

Յուսացուցանեմ, ուցի va. faire espérer, donner de l'espoir, ranimer par de nouvelles espérances.

Յուրան, ից s. carafe; pyramide.

Յուրանաձեւ a. pyramidal.

Յուրաստ լինիմ vn. nier, renier.

Յորն, etc. V. Յոգն, etc.

Յստակ, աց adj. clair, pur, propre, limpide; fig. clair, net, distinct; adv. clairement, nettement, distinctement.

Յստակագոյն adv. d'une manière très-claire, très-distinctement.

Յստակախօս, ից a. qui parle clairement, distinctement.

Յստակամիտ, մտաց a. sincère, candide, naïf.

Յստակամտութիւն s. sincérité, naïveté, candeur.

Յստականամ, ացայ vn. s'éclaircir, devenir clair, se clarifier.

Յստակաջուր a. dont l'eau est claire; — աղբիւր, fontaine claire, limpide.

Յստակապէս V. Յստակ adv.

Յստակատես adj. qui voit clair, clairvoyant, éclairé.

Յստակատեսութիւն s. clairvoyance.

Յստակեմ, եցի. Յստակեցուցանեմ, ուցի vn. clarifier, rendre clair, limpide, éclaircir; purifier; nettoyer, éplucher.

Յստակութիւն s. clarté, limpidité, pureté, netteté; candeur, sincérité, naïveté.

Յօդ, ից s. articulation, join-

ture, emboîtement ; lien, liaison ; gram. article.

Յօդաթափ, ի s. instrument de torture pour disloquer les articulations ; a. disloqué.

Յօդաթափումն s. dislocation.

Յօդալոյծ a. dont les articulations sont disloquées ; paralytique.

Յօդախախտաց առնեմ va. disloquer, luxer.

Յօդական a. articulaire.

Յօդակապ, ից s. lien, liaison, union, enchaînement ; a. articulé, composé d'articulations ; — մտերմութեան՝ ընկերութեան, lien d'amitié, de la société.

Յօդակապութիւն sm. jonction, conjonction, lien, liaison.

Յօդակտուր քակեմ՝ առնեմ va. disloquer, disjoindre.

Յօդանամ, ացայ vn. s'articuler, se joindre, s'attacher ; s'organiser, se former ; s'associer, devenir membre.

Յօդապատ a. articulé, entouré d'articulations, corporel ; fig. très-bien composé, tourné.

Յօդացաւական adj. rhumatismal, arthritique.

Յօդացաւութիւն s. rhumatisme, arthrite.

Յօդացուցանեմ, ուցի va. articuler, former (la voix, les mots) ; ajuster, organiser ; associer, nommer, élire membre.

Յօդաւոր, աց adj. articulé, articulaire ; articulé, proféré ; bien tourné, harmonieux.

Յօդաւորեմ V. Յօդեմ.

Յօդաւորութիւն s. liaison, harmonie.

Յօդեմ, եցի vn. joindre, unir, lier, attacher ; articuler, proférer ; composer, former

Յօդուած, ոց ou ից s. articulation, joint, jointure ; composition, construction ; article, paragraphe.

Յօդուածաւոր a. articulé.

Յօդուածոյ, ից a. composé ; — բառ, mot composé.

Յօժար, աց a. disposé, bien disposé, dispos, porté à, tout prêt à, empressé ; — լինել, être disposé, avoir quelque inclinaison à ; V. Յօժարաբար.

Յօժարաբար, Յօժարագոյն adv. volontiers, avec plaisir, de bon cœur, avec empressement.

Յօժարամիտ adj. qui a l'esprit disposé, de bonne volonté, volontaire, disposé, prêt à, empressé ; — կամօք, volontiers, de son propre gré, de bon cœur.

Յօժարամտութիւն s. disposition d'esprit, bonne volonté, empressement, désir, envie.

Յօժարանամ V. Յօժարիմ.

Յօժարասէր adj. empressé.

Յօժարացուցանեմ V. Յօժարեցուցանեմ.

Յօժարափոյթ a. empressé, tout disposé ; adv. avec empressement.

Յօժարեմ V. Յօժարիմ.

Յօժարեցուցանեմ, ուցի va. disposer, donner l'envie, intéresser, mettre en train.

Ցօժարիմ, րեցայ vn. être disposé, porté ou tout prêt à, s'empresser, avoir envie, pencher, incliner, s'intéresser, vouloir, être en train.

Ցօժարութիւն s. disposition, bonne volonté, bon gré, empressement, inclination, penchant, propension, pente, goût.

Ցօղեմ, եցի va. former, façonner, arranger.

Ցօն, ի s. sourcil; V. Ցօնք.

Ցօնակից a. qui a les sourcils unis ensemble; — լինել, froncer le sourcil.

Ցօնաճօճ adj. qui sourcille, qui remue le sourcil; —լինել, sourciller.

Ցօնեղ a. qui a les sourcils épais.

Ցօնք, նից ou նաց s. sourcil; fig. front sourcilleux, fierté, morgue; — սեաւ՝ անօսր՝ թաւ՝ նրբին՝ իկայր՝ անկեալ՝ ամբարտաւան՝ սպառնալից՝ կամարաձեւ, sourcil noir, clair, épais ou touffu, mince, pendant, altier ou superbe, menaçant, bien arqué; բարձրացուցանել՝ իջուցանել՝ պռստել ou իվեր պրկել զյօնս, hausser, baisser, froncer les sourcils; Ներկել զյօնս, se faire les sourcils.

Ցօշ յօշ պատառել V. Ցօշեմ.

Ցօշատեմ, Ցօշեմ, եցի va. couper en petits morceaux, découper, mettre en pièces, en morceaux, hacher, déchirer; անդամ անդամ —, démembrer, couper par morceaux.

Ցօշուած, ոց s. le morceau découpé, démembrement.

Ցօսնում, սեայ va. dépuceler, déflorer, ôter la virginité.

Ցօտ s. sarment; émondes.

Ցօտեմ V. Ցատանեմ.

Ցօրայ, ից s. beau-père, parâtre.

Ցօրանամ, ացայ vn. engraisser; s'enorgueillir; vivre dans la mollesse et dans les délices, se dodiner; faire bonne chère, s'en donner; — իխաղս՝ իզբօսանս, jouer, s'amuser toute la journée.

Ցօրանչ ou Ցօրանք s. bâillement.

Ցօրանչեմ, եցի vn. bâiller.

Ցօրանչումն s. bâillement.

Ցօրինեմ, եցի va. ajuster, composer, disposer, dresser, former, façonner, apprêter, arranger, préparer, organiser, accommoder; faire, construire, bâtir; orner, parer, décorer, garnir, agencer; ողբերգութիւն՝ մատեան —, faire, composer une tragédie, un livre.

Ցօրինիչ, Ցօրինող s. ajusteur; compositeur.

Ցօրինուած, ոց s. ajustement, disposition, façon, forme, arrangement, agencement, structure, composition, apprêt, préparation, ordre, organisation, conformation; construction; garniture, ornement, parure, décoration; harmonie.

Ցօրինուածութիւն s. belle disposition, bon ordre.

Ցօրինումն V. Ցօրինուած.

Ն (nou) s. vingt-deuxième lettre de l'alphabet et dix-septième des consonnes; quatre cents, quatre-centième.

Նա, Նորա, Նոքա, Նոցա pron. il, elle, celui, celle, celui-là, celle-là; խնդրէ նա, il ou elle demande; կամիմ զնա տեսանել, je le ou la veux voir; նա է, c'est lui; ասեն նոքա, ils ou elles disent; անուն նորա, son nom; ետու նոցա, je leur ai donné.

Նա conj. mais, cependant, or, pourtant, toutefois; certes, apparemment, en effet; նա աւանիկ, mais, mais aussi, car; tandis que; նա զի, surtout, d'autant plus; նաեւ, aussi, même, encore, de plus.

Նադրուն s. natron, nitre.

Նադրունային a. nitrique.

Նազաբանեմ, եցի va. prodiguer des louanges à qn., faire son éloge.

Նազաբանութիւն s. louange solennelle, éloge.

Նազանք, նաց s. grand train, dignité, magnificence; minauderie, mignardise, airs penchés, façons, manières affectées.

Նոզարարութիւն s. importance, respect, dignité.

Նազելի a. respectable, honorable, excellent, louable, digne, important, magnifique; sérieux, grave, honnête, modeste; beau, aimable, gentil,

charmant ; ճեմք —ք, démarche languissante ; զնացք —ք, noble démarche.

Նազեցուցանեմ, ուցի va. rendre respectable, imposant; honorer, respecter.

Նազիմ, զեցայ vn. faire sa moue, sa petite moue, faire la petite bouche, se donner des airs, faire des façons, affecter des façons, des airs de mignardise, faire le renchéri, le difficile, le dédaigneux, minauder, mignarder, se mignarder, se faire prier, avoir ou prendre des airs ; se vanter, se glorifier ; mener un grand train, faire le grand seigneur.

Նազող s. minaudier.

Նազուգ s. dévidoir.

Նաժիշտ, ժշտաց s. servante, bonne.

Նախ a. premier ; adv. premièrement, d'abord, en premier lieu ; — քան, avant de.

Նախաբանեմ V. Յառաջաբանեմ.

Նախաբարբառ a. premier à dire.

Նախաբժիշկ V. Բժշկապետ.

Նախաբոյս, Նախաբուղխ a. poussé, produit auparavant.

Նախագահ a. assis sur le premier siége, à la première place ; s. président ; — լինել՝ նստել ou բազմել, présider, primer ; — եպիսկոպոսապետ, primat ; —ք V. Նախաթոռք.

Նախագահական adj. primatial.

Նախագահութիւն s. présidence ; préséance, primatie, primauté.

Նախագաղափար, աց sm. prototype, modèle primitif, original.

Նախագաւիթ s. avant-cour.

Նախագէտ V. Կանխագէտ.

Նախագիծ, գծի a. écrit, dessiné avant ; s. croquis, ébauche, esquisse ; minute, brouillon ; — առաջի ունել զոք, prendre qn. pour modèle.

Նախագիտութիւն V. Կանխագիտութիւն.

Նախագիւտ s. premier inventeur.

Նախագիր a. écrit avant.

Նախագլուխ, լխոց a.s. chef, principal.

Նախագծեմ, եցի va. faire un croquis, esquisser.

Նախագնաց s. précurseur ; a. qui est allé avant.

Նախագոյ, ից. Նախագոյակ, աց a. préexistant ; — Էն, le premier Être.

Նախագոյն a. plus ancien, devancier ; V. Յառաջագոյն adv.

Նախագործ a. fait avant.

Նախագուշակ V. Կանխագուշակ.

Նախագտակ V. Նախագիւտ.

Նախագրեմ, եցի va. écrire auparavant ; prescrire.

Նախագրութիւն s. écrit auparavant ; prescription.

Նախադաս adj. rangé, mis avant ; préféré, supérieur ; — առնել՝ համարել, préférer.

Նախադասելի a. préférable.

Նախադասեմ, եցի va. ranger, placer devant, au premier rang; préférer.

Նախադասութիւն s. premier rang, préférence; proposition, prémisse.

Նախադիր, դրաց s. celui qui établit le premier; gram. préposition.

Նախադուռն, դրան s. première porte; vestibule; նախադրունք, propylées.

Նախադրութիւն sm. avant-propos, préface; projet, dessein; gram. préposition.

Նախազգաց լինիմ vn. pressentir.

Նախազգացումն s. pressentiment.

Նախազգուշութիւն s. précaution.

Նախազեկոյց V. Կանխազեկոյց.

Նախաթիւ s. antidate.

Նախաթոռ V. Նախագահ.

Նախաթոռք sm. première place, place d'honneur.

Նախաթուեմ, եցի va. antidater.

Նախաժամանն adj. qui arrive le premier; — կարծիք, préjugé.

Նախաժամանեմ, եցի va. arriver avant, devancer.

Նախախնամ a. prévoyant.

Նախախնամական adj. prévoyant, qui sait pourvoir.

Նախախնամեմ, եցի va. être la providence de, pourvoir à, avoir soin de, veiller à.

Նախախնամիչ, **Նախախնամող** s. qui pourvoit, qui a soin.

Նախախնամութիւն sm. la Providence; prévoyance, soin.

Նախածանօթ a. connu d'avance; qui a connu le premier.

Նախածանօթութիւն s. prénotion.

Նախածին a. né le premier; qui enfante pour la première fois; s. premier-né.

Նախածնող sm. le premier père, la première mère; —ք, les premiers parents, les aïeux, les ancêtres.

Նախակատար adj. achevé, accompli d'avance.

Նախակարգ a. destiné, établi ou disposé d'avance; préliminaire; — բան, préliminaire, préambule.

Նախակարգեմ, եցի va. destiner, établir, disposer d'avance; prédestiner.

Նախակերտ արարչութիւն s. création du monde.

Նախակրթական adj. primaire, élémentaire.

Նախակրթանք, նաց s. exercice préparatoire; éléments.

Նախակրթեմ, եցի va. exercer auparavant, préparer ou former par l'exercice.

Նախակրթութիւն s. instruction primaire.

Նախահայեաց a. prévoyant.

Նախահայեցութիւն s. prévoyance.

Նախահայր, հօր s. le père primitif, premier père, le père du genre humain.

Նախահաւ, ու s. bisaïeul.

Նախահոգ, Նախահոգակ a. prévoyant; — խնամք, prévoyance; — զգուշութիւն, précaution.

Նախահոգամ V. Նախախնամեմ.

Նախահոգութիւն V. Նախախնամութիւն.

Նախահրաման adj. commandé, ordonné d'avance.

Նախահրաւէր adj. invité d'avance.

Նախաձայն V. Կանխաստաց.

Նախաձայնեմ V. Կանխաձայնեմ.

Նախաձայնութիւն V. Կանխաձայնութիւն.

Նախաձեռն a. qui va le premier, qui s'offre le premier, vii; — լինել իկռիւ, commencer le premier, engager le combat.

Նախաճաշ sm. déjeuner; ճաշակերպ —, déjeuner dînatoire; *— ընել V. Նախաճաշեմ.

Նախաճաշակ s. avant-goût, essai.

Նախաճաշեմ, եցի vn. déjeuner; faire le déjeuner.

Նախաճաշիկ V. Նախաճաշ.

Նախաճառ a. annoncé d'avance, prédit; — քարոզութիւն, prédiction.

Նախաճառեմ, եցի vn. traiter, annoncer d'avance, prédire.

Նախաճառութիւն s. prédiction.

Նախամամ, ու s. bisaïeule.

Նախամայր, օր s. notre première mère, la mère du genre humain.

Նախամարգարէ, ի s. le premier prophète.

Նախամարդ, ոյ s. le premier homme.

Նախամարտիկ s. qui se bat le premier, qui combat aux premiers rangs; escarmoucheur, tirailleur.

Նախամարտութիւն s. engagement des tirailleurs, escarmouche.

Նախամեծար adj. estimé davantage, préféré, préférable; — առնել՝ ընտրել՝ համարել, préférer, aimer mieux, choisir de préférence.

Նախամեծարեմ, եցի va. estimer davantage, préférer.

Նախամեծարութիւն s. préférence.

Նախայաջորդ, աց s. prédécesseur.

Նախայարձակ s. celui qui attaque le premier, escarmoucheur, tirailleur; — լինել, attaquer le premier, engager le combat, escarmoucher.

Նախայաւիտեան a. qui a précédé tous les siècles, éternel; — Որդի, le Fils de Dieu dans l'éternité.

Նախայօժար adj. disposé d'avance, prédisposé.

Նախայօժարութիւն s. prédisposition.

Նախանկար a. peint d'avance; s. original, prototype.

Նախանձ, ու s. jalousie,

envie; émulation, rivalité, zèle; — առնել, fasciner; — առնուլ՝ բերել, ի— բերել՝ մտանել, porter envie à, être jaloux de, rivaliser avec; — արկանել յոք, faire envie ou inspirer de la jalousie à qn., exciter sa jalousie; exciter l'émulation de, donner de l'émulation; ի— գրգռել զոք, exciter l'envie, la jalousie de qn.; առ նախանձու, par envie, par jalousie; խնդրել զ—, se venger de; տիրասէր —, zèle, attachement; ի—նմանութեան ուրուք կրթիլ, étudier qn. sans cesse pour l'imiter; ի— վառիլ ընդ ումեք, être jaloux de qn.; վառիլ նախանձու ընդ, devenir jaloux de.

Նախանձաբեկ a. qui meurt d'envie, envieux, jaloux; — առնել, exciter l'envie, la jalousie, inspirer de la jalousie; — լինել, porter envie à, être jaloux de, jalouser.

Նախանձախնդիր, Նախանձայոյզ a. zélé, zélateur, partisan zélé, plein de zèle pour.

Նախանձայուզութիւն sm. zèle.

Նախանձարկու a. qui inspire de la jalousie.

Նախանձաւոր, աց a. zélé, zélateur; envieux, jaloux de; émule, rival; — լինել, avoir du zèle pour, être zélé; porter envie à, rivaliser.

Նախանձաւորութիւն s. zèle, émulation, rivalité; jalousie, envie; վատ —, petite jalousie.

Նախանձելի a. digne d'envie, envié, désirable, admirable.

Նախանձեցուցանեմ, ուցի va. faire envier, donner de l'envie, inspirer de la jalousie.

Նախանձընդդէմ adj. qui s'efforce à l'envi, plein d'émulation, rival, émule, jaloux, envieux; — ջանք, émulation, rivalité; — կիրք, jalousie; — լինել՝ գալ, être jaloux de, rivaliser avec.

Նախանձիմ, ձեցայ vn. envier, être jaloux de, jalouser, porter envie; rivaliser, être émule, avoir du zèle pour; — զնախանձ Տեառն, brûler ou être dévoré de zèle pour le Seigneur, défendre les droits du Seigneur.

Նախանձկոտ V. Նախանձոտ.

Նախանձոտ, Նախանձորդ, աց a. jaloux, envieux; zélé, zélateur.

Նախանձուկս արկանեմ va. inspirer, donner de la jalousie, de l'envie à, exciter la jalousie de, s'attirer l'envie de.

Նախաշաւիղ, ւղի, ւղաց a. avant-coureur, précurseur; préliminaire, introduction.

Նախաչար, ի s. auteur ou cause de tous les maux.

Նախապահեստ a. s. préservatif, prophylactique, préservateur.

Նախապաշարումն s. prévention, préjugé

Նախապատիւ a. premier

en dignité, plus honoré, préféré; — լինել ումեք, être préféré à qn., l'emporter sur lui.

Նախապատճառ s. première cause, auteur.

Նախապատուեմ, եցի va. honorer davantage, préférer, donner les premiers honneurs.

Նախապատում a. raconté auparavant, prédit; — լինել, prédire.

Նախապատուութիւն sm. prééminence, préférence.

Նախապատրաստեմ, եցի va. préparer d'avance, prédisposer.

Նախապատրաստութիւն s. préparation, prédisposition.

Նախապարիսպ s. fortification avancée, rempart, avant-mur.

Նախապետ, etc. V. Նահապետ.

Նախասահմանեմ, եցի va. prédestiner.

Նախասահմանութիւն sm. prédestination.

Նախասարկաւագ, ի s. archidiacre.

Նախասաց, Նախասացիկ a. prédit.

Նախասացութիւն s. prédiction.

Նախասենեակ sm. antichambre.

Նախասկիզբն s. premier auteur, chef; modèle, source.

Նախաստեղծ, ից. Նախաստեղծիկ a. créé le premier.

Նախավաստակ a. qui a travaillé le premier.

Նախավերջընթեր a. s. antépénultième.

Նախավկայ, ից s. premier martyr, protomartyr.

Նախատ s. injure, insulte, outrage; sujet de honte, d'opprobre; a. injurié, insulté, outragé; — լինել, être insulté, injurié, être un sujet de honte, d'opprobre.

Նախատական a. injurieux, insultant, outrageant, ignominieux, infâme.

Նախատակոծ adj. accablé d'injures; — առնել, accabler d'injures, s'exhaler en injures, charger d'opprobre; — լինել, être accablé d'injures, chargé d'opprobres.

Նախատանք V. Նախատինք.

Նախատեմ, եցի va. insulter, injurier, outrager, dire des injures, accabler d'injures.

Նախատես a. prévoyant; — լինել, être prévoyant.

Նախատեսարան, ի s. avant-scène.

Նախատեսեմ, եցի vn. prévoir.

Նախատեսութիւն sm. prévoyance, prévision.

Նախատինք, տանաց sm. affront, injure, insulte, outrage, déshonneur; honte, opprobre, infamie; բառնալ զնախատինս, laver l'opprobre; նախատինս դնել՝ գործել ումեք, faire affront, injure à qn., le déshonorer, l'insulter; ինախատինս քո, à ta honte.

Նախատիչ s. a. celui qui insulte, qui outrage, insultant, outrageant.

Նախատիպ s. archétype, prototype, le premier type, modèle primitif, modèle original.

Նախատորդ V. Նախատիչ.

Նախատօն, Նախատօնեակ s. la veille d'une fête.

Նախարար s. satrape, seigneur.

Նախարարագունդ a. composé de satrapes.

Նախարարազն, զին, զունք, զանց a. s. de la famille d'un satrape, satrape, seigneur.

Նախարարական a. de satrape, seigneurial.

Նախարարակոյտ a. composé de satrapes.

Նախարարապետ, աց s. le premier satrape.

Նախարարեան s. pl. les satrapes, les seigneurs.

Նախարարութիւն sm. satrapie.

Նախաւոր a. antérieur, original.

Նախաւորութիւն s. antériorité, priorité.

Նախաքառորդ, ի s. avant-quart.

Նախաքարոզ a. qui a prêché le premier.

Նախագիտականն, Նախագիտութիւն V. Նախագիտութիւն.

Նախդիր, դրաց s. gram. préposition.

Նախեկեղեցի s. la première église.

Նախերգան sm. prélude, préambule, exorde.

Նախերգեմ, եցի vn. préluder, faire un préambule, un exorde.

Նախերգութիւն V. Նախերգան.

Նախընթաց, ից. Նախընթացիկ s. avant-coureur, précurseur; a. précédent, antécédent, antérieur, préalable.

Նախընթրակ s. collation, goûter.

Նախընծայ, ից adj. offert auparavant; préliminaire; s. prémices; adv. primitivement, dans le principe; — օրինակ, premier exemple.

Նախընծայեցեալ a. offert le premier.

Նախընկալ լինիմ vn. être reçu le premier.

Նախիղձիկս բարբառիմ vn. présager, prédire.

Նախիմաց, ից a. qui comprend auparavant, qui pressent, prévoyant.

Նախիմացութիւն s. action de comprendre auparavant, pressentiment.

Նախիր, խրաց s. troupeau de gros bétail; —ք արջառոց, troupeaux de bœufs.

Նախծին V. Նախածին.

Նախկի, Նախկին V. Առաջին.

Նախճամէջ պար sm. les tripes.

Նախճիր s. carnage, sang; dégât, préjudice; — արեան, le sang; effusion de sang;

Նախճիրս գործել դժնդակս՝ ահագինս, faire un carnage affreux.

Նախնական a. primitif, ancien; minér. primitif, primordial; — թիւ, nombre premier.

Նախնի, նւոյ, նեաւ a. premier, primitif; vieux, ancien; s. ancien, chef; ի նախնումն, anciennement, autrefois, dans les siècles passés.

Նախնիք, նեաց s. les anciens, les ancêtres, les aïeux.

Նախնութիւն s. ancienneté.

Նախողջոյն լինել, saluer le premier; être salué le premier.

Նախողջոյնք sm. premier salut.

Նախորդ, աց s. devancier, prédécesseur; —ք, les prédécesseurs, les ancêtres.

Նախորմ s. avant-mur.

Նախջրհեղեղեան a. antédiluvien.

Նահանգ, աց s. province, région, contrée; climat; քաղցրախառն —, doux climat.

Նահանջ, ից s. retraite, déroute; bissexte; a. bissextile; — ամ, année bissextile.

Նահանջեմ, եցի va. retenir, arrêter, suspendre, repousser, empêcher; անդրէն յետս —, reculer, retenir; —իմ vn. se retirer, se replier, battre en retraite; յետս —, reculer.

Նահապետ, աց s. patriarche, chef de famille; prince.

Նահապետական adj. patriarcal

Նահապետութիւն sm. patriarcat, dignité d'un chef de famille; principauté.

Նահատակ, աց s. celui qui combat aux premiers rangs, champion, athlète; brave, courageux; martyr.

Նահատակադիր, դրաց s. agonothète, athlothète, président des combats.

Նահատակական a. propre aux combats, athlétique, brave.

Նահատակակից s. compagnon de lutte, de martyre.

Նահատակեմ, եցի va. faire combattre, mettre aux mains, aux prises; martyriser.

Նահատակեցուցանեմ, ուցի va. exercer, former, dresser.

Նահատակիմ, կեցայ vn. combattre, lutter, engager une lutte, attaquer, montrer son courage; s'exposer, courir risque; se donner beaucoup de peine, faire des efforts, persister; s'exercer; se martyriser; ճգնութեան վարս —, mener une vie ascétique.

Նահատակութիւն s. combat, lutte, attaque; effort, patience, épreuve, exercice; bravoure, exploit, victoire, défense, expédition; martyre.

Նամակ, աց s. lettre, missive, dépêche, épître; — գրել՝ ընդունել, écrire, recevoir une lettre, des lettres; փրկանաւորել զ—, affranchir une lettre; քառէջեան —, une lettre de quatre pages; սիրալիր՝ երկայն՝ գեղեցիկ՝ ցանկալի —,

aimable, longue, jolie, charmante lettre; երկտող —, une lettre de quelques lignes; Թելադրել՝ ստորագրել զ—, dicter, signer une lettre.

Նամակաբեր a. qui porte une lettre; s. courrier.

Նամակագին, գնոյ s. affranchissement d'une lettre.

Նամակագիր, գրի s. celui qui écrit une lettre; — լինել, écrire une lettre, des lettres.

Նամակագրական a. épistolaire.

Նամակակիր a. qui porte une ou des lettres.

Նամակամատոյց adj. qui présente une lettre.

Նամականի, նւոյ s. pl. lettres; — առնել, écrire des lettres.

Նամակատուն, տան s. poste, bureau de poste.

Նամակատուփ, տփոյ sm. boîte aux lettres.

Նամէտ a. humide, moite.

Նամփորտ V. Նափորտ.

Նայ, ից s. gram. demi-voyelle; a. liquide, mouillé.

Նայադ, ի s. Naïade.

Նայապէս adv. comme lui, pareillement.

Նայացուցանեմ, ուցի va. humecter, mouiller.

Նայեաց sm. regard, vue, aspect, coup d'œil, exposition, situation.

Նայելիք, լեաց s. regards, yeux.

Նայեցք, ի. Նայեցուած, ոյ s. vué, regard, aspect.

Նայիմ, յեցայ vn. regarder, jeter les yeux sur.

Նանիր, նրոց, նրաց a. vain, frivole, futile, inutile; ի— adv. en vain, inutilement.

Նանրագիր a. écrit inutilement, inutile..

Նանրալեզու a. qui dit des choses inutiles.

Նանրախորհուրդ a. qui a des pensées futiles, vaines.

Նանրահաւատ a. superstitieux.

Նանրանամ, ացայ. Նանրիմ, րեցայ vn. être rendu inutile, être vain, se réduire à rien, s'évanouir.

Նանրասէր a. vain, vaniteux.

Նանրասիրութիւն s. vanité.

Նանրացուցանեմ, ուցի va. rendre vain, inutile.

Նանրութիւն s. vanité, frivolité, futilité; բարբառ —ն, mensonge; —ք, bagatelles, futilités.

Նաշիհ, շհոյ sm. fleur de farine, gruau.

Նապաստակ, ազ s. lièvre; — կաղկանձէ, le — glapit; մատակ —, hase; ձագ —ի, levraut.

Նապաստակի ականջ sm. pied de lièvre.

Նատիր V. Սուզակէտ.

Նարգէս, գիսի s. bot. narcisse.

Նարդեան a. de nard; — իւղ, huile de nard.

Նարդէս, դիսի s. bot. férule.

Նարդոս, ի s. nard (plante et parfum).

Նարդունային a. nitrique.

Նարինջ, ընջոյ s. orange.

Նարկա, այ s. torpille.

Նարնջագոյն adj. couleur d'orange, orangé.

Նարնջածաղիկ s. fleur d'oranger; ջուր նարնջածաղկի, fleur d'oranger, eau de fleur d'oranger.

Նարնջանոց, ի s. orangerie.

Նարնջաջուր, ջրոյ s. orangeade.

Նարնջավաճառ, աց s. oranger, marchand d'oranges.

Նարնջարան, աց s. orangerie.

Նարնջենի, նւոյ s. oranger.

Նարտ V. Տապալէ; խաղալ ի—, jouer aux dés.

Նարտախտ V. Տապեղ.

Նարօտ, ուց s. teinte, teinture; bandelette; feston, broderie, fleurs ou dessins brodés sur une étoffe; cocarde; — կենաց, le fil des jours.

Նարօտաներկ, աց s. teinturier.

Նարօտաներկութիւն s. teinture, teinturerie.

Նաւ, ուց, աց sm. navire, bateau, vaisseau, bâtiment; ելանել՝ մտանել ի—, s'embarquer; դնել ի—, embarquer; ելանել ի նաւէ, sortir du navire; երթալ ի—, aller à bord.

Նաւաբեկ a. naufragé; — լինել, faire naufrage.

Նաւաբեկիմ, կեցայ vn. faire naufrage, échouer.

Նաւաբեկութիւն sm. naufrage, échouage.

Նաւագնաց, Նաւագնացիկ a. navigable; qui navigue, navigateur, — լինել, naviguer.

Նաւագնացք, ցից s. lieu navigable.

Նաւագնացութիւն s. navigation.

Նաւագործ, աց s. constructeur de vaisseaux.

Նաւագործութիւն s. construction de vaisseaux.

Նաւազ, աց V. Նաւաստ.

Նաւալիւղ լինիմ vn. naviguer.

Նաւախիճ, խճի s. lest.

Նաւախումբ s. escadre.

Նաւակ, աց sm. bateau, barque, nacelle, gondole, barquerolle, caïque.

Նաւակալ, աց s. rémora.

Նաւակամուրջ, մրջի s. pont de bateaux, ponton.

Նաւակայք, յից s. mouillage, havre, port.

Նաւական adj. naval, nautique.

Նաւակառոյց, ռուցի sm. constructeur de vaisseaux; — լինել, construire un vaisseau.

Նաւակատիք, տեաց s. inauguration, dédicace; առնել զնաւակատիս շինուածոյ, faire la dédicace d'un édifice; նաւակատիս առնել սեղանոյն, dédier l'autel.

Նաւակերտութիւն V. Նաւագործութիւն.

Նաւակիկ s. petit bateau, batelet.

Նաւակից s. compagnon de navigation.

Նաւակոծ adj. naufragé ; — լինել, faire naufrage.

Նաւակոծիմ,ծեցայ vn. faire naufrage.

Նաւակոծութիւն sm. naufrage.

Նաւակռիւք, Նաւակռուութիւն V. Նաւամարտութիւն.

Նաւահանգիստ, գստից, գստաց s. port, port de mer ; անքոյթ՝ գեղեցիկ՝ մեծ՝ ընդարձակ —, un port sûr, beau, grand, large ; մտանել՝ հասանել՝ իջանել ի—, entrer, arriver, descendre dans le port.

Նաւահանդէս, դիսի s. armée navale.

Նաւաձգութիւն sm. remorque, halage.

Նաւաձիգ sm. remorqueur, haleur ; — պարան, la remorque ; — լինել, remorquer, haler.

Նաւաղօղակ, աց sm. navigateur.

Նաւամակոյկ, կուկի s. canot, barque, nacelle.

Նաւամատոյց,ուցի s.échelle.

Նաւամարտ, ից. Նաւամարտիկ, տկաց s. a. combattant sur mer ; combat naval ; —լինել, donner une bataille navale, combattre sur mer.

Նաւամարտութիւն s. combat naval ; naumachie.

Նաւամուտ a. embarqué ; — լինել, s'embarquer.

Նաւաչու s. traversée, trajet ; a. V. Նաւագնաց.

Նաւապետ, աց s. capitaine de vaisseau, commandant.

Նաւապետեմ, եցի va. commander, conduire, manœuvrer un navire, piloter.

Նաւապետութիւն s. commandement, manœuvre d'un navire, pilotage.

Նաւառաջք, չից s. proue.

Նաւասարդ, ի s. le premier mois de l'ancien calendrier arménien.

Նաւաստ, ի. Նաւաստի, տւոյ, տեաց s. matelot, marin, marinier ; —ք, les matelots, l'équipage.

Նաւաստութիւն s. métier de matelot ; manœuvre ; pilotage ; marine.

Նաւավար, աց s. capitaine ; nocher, nautonnier ; matelot, batelier.

Նաւավարեմ V. Նաւապետեմ.

Նաւատորմ, ի s. flotte.

Նաւատորմիկ s. flottille.

Նաւատորմղ, մղի s. flotte.

Նաւարան, աց s. arsenal.

Նաւարկեմ, եցի vn. naviguer, aller sur mer ; V. Նաւեմ.

Նաւարկելի a. navigable.

Նաւարկող sm. navigateur, passager.

Նաւարկութիւն s. navigation, traversée.

Նաւացռուկ s. poulaine (partie de l'avant d'un vaisseau.

Նաւափայտ s. navire.

Նաւաքարշ, etc. V. Նաւաձիգ, etc.

Նաւելաստաց V. Նաւաստ.

Նաւեմ, եցի vn. naviguer, faire voile.

Նաւթ,ից s. naphte.

Նաւթձեմ V. **Նօթձեմ**.

Նաւկնեար, ներոյ s. pl. bateaux.

Նաւորդ, աց V. **Նաւարկող** et **Նաւաստ**.

Նաւուղիղ, ղղի s. pilote.

Նաւվարձեմ, եցի va. affréter.

Նաւվարձութիւն s. naulage, fret, affrétement.

Նափորտ, ի, ամբ, ունք s. manteau; chape.

Նափորտապատ adj. enveloppé, revêtu d'une chape.

Նափորտիկ sm. petit manteau; dalmatique.

Նաքարակիտ, կտի s. obole, denier.

Նգաւբեկեմ, եցի. **Նգախարխար անել** va. détruire avec un levier, démanteler.

Նգոտիմ, տեալ vn. se moisir, se gâter.

Նեարդ, ներդից s. fibre, ligament.

Նեարդապատ adj. fibreux, musculeux; ligamenteux.

Նեխ, ոյ sm. putréfaction, corruption, infection; mauvaise odeur; chim. brome; չարաթոյն —, odeur infecte.

Նեխ, **Նեխական** a. putréfié, corrompu, gâté, infect.

Նեխահալած a. antiméphitique.

Նեխահոտութիւն sm. mauvaise odeur, infection.

Նեխասաստ a. grognard, bourru.

Նեխեմ, եցի va. corrompre, putréfier, gâter; — իմ vn. se corrompre, se putréfier, se gâter.

Նեխութիւն, **Նեխումն** V. **Նեխ**.

Նեխուր s. bot. ache.

Նեկտար, ի s. nectar.

Նեղ a. étroit, serré; ի— արկանել՝ հասուցանել, mettre à l'étroit, à la gêne, réduire à l'étroit, à l'extrémité, mettre dans l'embarras, forcer, serrer les côtes à qn., le mettre au pied du mur; ի— մտանել՝ անկանել, être à l'étroit, dans la gêne, à l'extrémité, être gêné, embarrassé.

Նեղաբերան a. qui a la bouche, l'embouchure étroite.

Նեղագարշապար a. qui a le talon étroit.

Նեղածերպ a. dont le trou est étroit.

Նեղանամ, ացայ vn. devenir étroit; se fâcher; être gêné, être dans la gêne.

Նեղապէս adv. à l'étroit, dans la gêne.

Նեղասիրտ, սրտաց, ից a. impatient; bourru, colère.

Նեղասրտիմ, տեցայ vn. s'impatienter, avoir des impatiences, se faire du mauvais sang; être de mauvaise humeur, se fâcher, s'irriter, s'exaspérer.

Նեղասրտութիւն sm. impatience, mauvaise humeur, irritation, exaspération, emportement, colère.

Նեղացուցանեմ, ուցի va. gêner, tracasser, tourmenter,

Նեղեմ, եցի va. mettre à l'étroit, à la gêne, gêner, presser, tourmenter, affliger, inquiéter, tracasser, incommoder, importuner, donner de la peine, accabler; vexer, opprimer, maltraiter; serrer, resserrer, rétrécir.

Նեղիմ, ղեցայ vn. être à l'étroit, être gêné, tourmenté, s'affliger, avoir de la peine.

Նեղիչ s. a. celui qui tourmente, oppresseur; a. affligeant, vexatoire, inquiétant.

Նեղութիւն s. gêne, oppression, vexation, tribulation, embarras, peine. tourment, inquiétude, anxiété, détresse, importunité, incommodité, ennui, tracas; manque de largeur, étrécissement.

Նեղուց, ի s. détroit.

Նեղսիրտ, **Նեղսրտութիւն** V. Նեղասիրտ, Նեղասրտութիւն.

Նենգ, ի, աւ ou իւ s. fraude, ruse, astuce, artifice, duperie, intrigue; a. V. Նենգաւոր ; — գործել, frauder, duper, prendre par ruse, comploter, machiner; Նենգաւ V. Նենգանաւ.

Նենգագործ, **Նենգամէտ**, **Նենգաձոտ** V. Նենգաւոր.

Նենգախոհ a. qui médite des ruses, rusé, roué.

Նենգախողող a. qui tue par surprise, assassin.

Նենգախօսութիւն s. langage mensonger, parole artificieuse.

Նենգամիտ V. Նենգախոհ,

Նենգանաւ, **Նենգանօրէն** adv. frauduleusement, artificieusement, par ruse, avec fourberie, insidieusement, déloyalement, par trahison

Նենգապատիր a. insidieux, trompeur, artificieux.

Նենգաւոր, աց a. frauduleux, fourbe, insidieux, rusé, astucieux, trompeur, roué. sournois, traître, déloyal; fripon, escroc.

Նենգաւորեմ V. Նենգեմ.

Նենգաւորութիւն V. Նենգութիւն.

Նենգեմ, եցի vn. frauder, frelater, falsifier, ruser, fourber, duper, fausser, tromper, tricher, escroquer; friponner.

Նենգիչ adj. fourbe, rusé, trompeur, falsificateur, fraudeur, faussaire, escroqueur, tricheur, fripon.

Նենգութիւն s. fraude, artifice, ruse, fourberie, duperie, finesse, rouerie, guet-apens, menée, intrigue, déloyauté, perfidie, mauvaise foi, trahison, supercherie; escroquerie, friponnerie, falsification.

Նեպուկ s. cloporte.

Նեռն, ռինք s. Antechrist.

Նեստորական s. a. nestorien.

Նեստորականութիւն s. nestorianisme.

Նետ, ից s. flèche, trait; նետս արձակել, décocher, tirer unè flèche; V. Տեղամ, Ցանձրատարափ.

Նետաթափ լինիմ vn. lancer des traits.

Նետալից առնեմ va. remplir, accabler de flèches.

Նետակալ, աց s. arbalète.

Նետահար adj. percé d'un trait.

Նետաձիգ s. celui qui tire une flèche, archer; portée des traits; a. qui sert à tirer une flèche; — առնել՝ լինել, tirer, décocher ou lancer une flèche, un trait, décocher des flèches.

Նետաձգութիւն s. décochement.

Նետեմ V. Նետաձիգ լինիմ; *jeter, lancer; Նետ՝ ռումբ՝ ատրճանակ —, tirer une flèche, une bombe, un coup de pistolet.

Նետընկէց sm. portée des traits.

Նետող sm. celui qui lance un trait, archer; * celui qui a jeté.

*Նետուիմ, եցայ vn. se jeter, se lancer, se précipiter.

Ներ, ի, ոյ s. belle-sœur (ainsi s'appellent deux femmes qui ont épousé les deux frères).

Ներածեմ, ծի va. introduire.

Ներածու, ի s. introducteur.

Ներածութիւն s. introduction.

Ներանձն, Ներանձնական V. Ներանձնաւոր.

Ներանձնանամ, ացայ vn. se retirer du monde, se livrer à la vie spirituelle.

Ներանձնացեալ, Ներանձնաւոր a. qui vit retiré, solitaire, adonné à la vie spirituelle; spirituel; contemplatif.

Ներանձնութիւն s. solitude, vie spirituelle, contemplation.

Ներբան, նք sm. plante du pied; — կօշկաց, semelle.

Ներբանափոկ s. sous-pied.

Ներբող, ից s. panégyrique, éloge; — յօրինել, faire un panégyrique.

Ներբողաբան, ից s. panégyriste.

Ներբողաբանեմ V. Ներբողեմ.

Ներբողաբանութիւն V. Ներբող.

Ներբողական adj. panégyrique, d'éloge.

Ներբողեան, ենի V. Ներբող.

Ներբողեմ, եցի va. faire le panégyrique, l'éloge de.

Ներբողիչ s. panégyriste.

Ներգեւ V. Նուրբ, Տկար; s. littér. anc. tribrache.

Ներգեւիմ, եցայ vn. devenir mince, maigre, s'affaiblir.

Ներգիւն s. alize; alizier.

Ներգործաբար adv. activement.

Ներգործական a. actif; — բայ, verbe —; — քուէ, voix active; — մեղք, péché actuel.

Ներգործեմ, եցի va. agir, opérer, exercer une action ou une influence, influencer.

Ներգործութիւն s. activité, action, opération, vertu, influence; — հաւատոյ, acte de foi.

Ներդաշնակ a. harmonieux; s. harmonica.

Ներդաշնակապէս adv. harmonieusement, harmoniquement.

Ներդաշնակաւոր a. harmonieux, cadencé, harmonique.

Ներդաշնակութիւն s. harmonie, accord, symphonie.

Ներդեայ a. de fibre.

Ներելի a. pardonnable, excusable, rémissible ; — մեղք, péché véniel.

Ներեայք s. Néréides.

Ներեմ, եցի vn. pardonner, faire grâce, excuser, avoir de l'indulgence pour ; permettre, accorder ; tolérer, endurer, souffrir, supporter, persévérer ; ներեցէք, pardonnez-moi.

Ներընդունական, աց adj. contingent, éventuel, casuel.

Ներկ, ոյ s. teinte, teinture, couleur ; — կօշկաց, cirage ; * ներկի տալ, faire teindre.

Ներկած V. Ներկ.

Ներկած, Ներկածոյ a. teint, colorié.

Ներկայ, ից a. présent, actuel ; gram. présent ; s. présent.

Ներկայանամ, ացայ vn. se présenter, être présenté.

Ներկայացուցանեմ, ուցի va. présenter.

Ներկայութիւն s. présence.

Ներկանեմ, կի va. teindre, colorer ; — զկօշիկս, cirer.

Ներկանիւթ, ոյ s. matière colorante.

Ներկատուն, տան s. teinturerie.

Ներկատուփ, տփոյ s. boîte à couleurs.

Ներկարար, աց s. teinturier.

Ներկարարութիւն s. teinture, teinturerie.

Ներկեմ V. Ներկանեմ.

Ներկէս V. Նարկես.

Ներկոց V. Ներկատուն.

Ներկուած, ոյ V. Ներկ.

Ներկուռ V. Խիտ ; Հմուտ.

Ներհակ V. Հակառակ.

Ներհակակիր a. contraire, incompatible ; antipathique ; — քնութիւն, incompatibilité.

Ներհական V. Հակառակ.

Ներհակութիւն V. Հակառակութիւն.

Ներհմտութիւն V. Հմտութիւն.

Ներհուն V. Հմուտ ; քաղաքականութիւն, profonde politique.

Ներմարմնանամ V. Մարմնանամ.

Ներմարմնութիւն, Ներմարմնութիւն, Ներմարմնաւորութիւն s. incarnation.

Ներշնչական a. spirituel.

Ներշնչիմ, եցայ va. avoir des inspirations, des transports.

Ներշնչութիւն s. inspiration, transport.

Ներշրջական, Ներշրջանական a. encyclopédique.

Ներշրջանակք, կաց s. encyclopédie.

Ներող a. qui pardonne, indulgent, condescendant ; — լինել, être indulgent, montrer de l'indulgence.

Ներողակրօն adj. tolérant ; — միտք՝ խորհուրդ s. tolérance.

Ներողակրօնութիւն s. tolérance.

Ներողամիտ V. Ներող; — քաղցրութեամբ, avec une extrême bonté.

Ներողամտութիւն s. indulgence, condescendance.

Ներողութիւն sm. pardon, grâce; indulgence; —ք, avec indulgence.

Ներումն s. pardon; — խնդրել, demander pardon, faire des excuses.

Ներս, ի— adv. dedans, dans; ընկալաւ զնա ի—, il l'a reçu dedans; եդաք ի— ի սենեակն, nous avons mis dans la chambre; — մտաւ, il rentra.

Ներտ V. Նեարդ.

Ներփակեալ a. ci-inclus; — նամակն, la lettre ci-incluse.

Ներքեւ prép. sous, dessous.

Ներքին, քնոց a. intérieur, interne, intestin; intrinsèque; intime, cordial; intérieur, bas, souterrain, inférieur; — անկիւն, angle interne.

Ներքինանամ, ացայ vn. devenir eunuque.

Ներքինապետ, աց s. chef des eunuques.

Ներքինացուցանեմ, ուցի va. rendre eunuque, châtrer.

Ներքինի, նւոյ s. eunuque; — առնել, —ս խզել, châtrer.

Ներքնաբաժին s. subdivision; — առնել, subdiviser.

Ներքնաբերդ, ի s. citadelle.

Ներքնագիր, գրոյ s. inscription.

Ներքնակ, աց s. vêtement de dessous, chemisette.

Ներքնական adj. inférieur, intérieur.

Ներքնակողմն sm. le côté inférieur, le bas.

Ներքնայարկ, ի s. entre-sol.

Ներքնատուն, տանց s. rez-de-chaussée; cave.

Ներքնուղի V. Ստորուղի.

Ներքոյ a. qui est dessous, qui est sous, en bas; prép. adv. —, ի—, sous, dessous, au-dessous; d'en bas, de dessous, en dessous, par-dessous; du dedans, au dedans; ի ներքոյ անկեալ՝ կացեալ, sujet, soumis, dépendant.

Ներքուստ, ի— adv. du dedans, intérieurement, au dedans, en dedans; de dessous, en dessous, d'en bas, en deçà.

Ներքս. ի— adv. dedans, à l'intérieur, au fond; դժուարութիւնս բազումս ի ներքս ածէր, il offrait de grandes difficultés.

Ներքսագոյն a. intérieur, qui est en dedans, au fond.

Ներքսադրական a. intercalaire; — գիծ, trait d'union.

Ներքսադրեմ, եցի va. intercaler.

Ներքսադրութիւն s. intercalation.

Ներքսածութիւն s. introduction.

Ներքսակողմն s. l'intérieur, la partie interne, fond.

Ներքսամուտ առնեմ va. faire entrer, introduire.

Նեցուկ, ցկի s. soutien, support, appui; étai, tuteur; —ս արկանել, soutenir, étayer; — կալ հաւատոց, être le soutien de la religion, soutenir, appuyer la religion; — ամբողջութեան լինել ումեք, être le soutien de qn., le soutenir.

Նզով, ից sm. anathème; — լինել, être anathématisé; Նզովս արձակել՝ իվերայ կարդալ, frapper d'anathème.

Նզոված, ոյ, ի s. anathème, a. anathématisé.

Նզովանք, նաց s. anathème.

Նզովեմ, եցի va. anathématiser, frapper d'anathème.

Նժար, ից s. plat, plateau, bassin de balance.

Նժդեհ, **Նժդեհական**, **Նժդեհիմ**, **Նժդեհութիւն** V. Պանդուխտ, Պանդխտական, Պանդխտիմ, Պանդխտութիւն.

Նժոյգ, ուգից s. relais, cheval de main, de parade.

Նժոյգածիգ s. écuyer.

Նիազ a. qui a besoin ou qui manque de, nécessiteux.

Նիազութիւն sm. manque, besoin, nécessité.

Նիգ, նգաց s. levier, barre; verrou; նիգս արկանել, barrer; mettre le verrou.

Նիզակ, աց s. lance; անտառախիտ —ք, des lances hérissées.

Նիզակաբեկորք, **Նիզակայեկք** s. les débris des lances.

Նիզակաբուն, բնի s. hampe, le bois d'une lance.

Նիզակախուռն a. hérissé de lances, rempli de lances.

Նիզակակից s. allié, coalisé.

Նիզակակուր առնեմ va. tuer d'un coup de lance.

Նիզակակցիմ, եցայ vn. s'allier, se coaliser, se liguer.

Նիզակակցութիւն s. alliance, coalition, ligue.

Նիզակաձեւ a. en forme de lance.

Նիզակատէգ s. le fer ou la pointe d'une lance.

Նիզակաւոր s. lancier.

Նիզակընկէց լինիմ vn. déserter en jetant ses lances, abandonner son poste.

Նիհ s. taxe, tarif.

Նիհար, աց a. maigre.

Նիհարանամ, ացայ vn. devenir maigre, maigrir.

Նիհարացուցանեմ, ուցի va. maigrir, amaigrir.

Նիհարութիւն s. maigreur, amaigrissement.

Նինջ sm. sommeil, repos, dodo; — տալ արտեւանանց, donner du repos aux paupières.

Նիշ sm. signe, marque; tache, point; այս նիշ, այն նիշ, un tel, une telle.

Նիստ, նստի, իւ s. séant, la posture d'un homme assis; assiette, emplacement, exposition; siége, résidence; possession, propriété; séance, session; ի— լինել, se mettre sur son séant, s'asseoir; ինստի անդ, pendant la séance, séance tenante; երեք նստիւ նկարել զկենդանագիր, faire un portrait en trois séances.

Նիւթամ, **ացի** va. inventer, ourdir, machiner.

Նիրհ sm. sommeil, assoupissement, repos; — առնուլ V. Նիրհեմ.

Նիրհեմ, **եցի** vn. s'endormir, sommeiller, s'assoupir.

Նիրհեցուցանեմ, **ուցի** va. endormir, assoupir.

Նիրհումն V. Նիրհ.

Նիւթ, **ոց** s. matière; matière, substance; matière, sujet, cause; —ք, matériaux; խօսեսցուք զայսր նիւթոյ, parlons sur ce chapitre.

Նիւթական a. matériel.

Նիւթականութիւն s. matérialité.

Նիւթապաշտ, **ից** s. matérialiste.

Նիւթապաշտութիւն s. matérialisme.

Նիւթապէս adv. matériellement.

Նիւթեղէն a. matériel.

Նիւթեմ, **եցի** va. filer, ourdir, tramer, machiner, préparer, former (au prop. et au fig.); չարիս — ումեք, méditer le mal contre qn.; — խորհուրդս չարութեան, méditer de noires pensées; դաւ —, couver, ourdir une trahison, լրբենի սէր նորա մահ նիւթեաց նմա, son infâme amour lui coûta la vie; կործանումն —, causer la ruine, ruiner.

Նիւթիչ s. qui file, filant.

Նիւթծուն V. Թրծուն.

Նիւթութիւն s. matérialité.

Նիւս V. Նուք.

Նխոթեմ, **թի** va. pousser, repousser par force, enforcer.

Նկան, **ազ** s. touace; miche.

Նկանակ, **ազ** s. flûte (pain).

Նկատ լինիմ vn. regarder.

Նկատեմ, **եցի** va. regarder, envisager, entrevoir, distinguer, aviser, admirer, contempler; observer, considérer, examiner; avoir égard.

Նկատիչ a. s. qui regarde, qui observe, contemplateur, observateur.

Նկատութիւն, **Նկատումն** s. observation, contemplation; égard, considération.

Նկար, **ուց** s. peinture, tableau; description; ինկարու հանել, peindre; décrire

Նկարագեղ a. pittoresque.

Նկարագիր, **գրաց** s. description; peinture, tableau; image, figure, portrait, représentation; dessin, plan, modèle; caractère; peintre; adj. peint; décrit; ըստ նկարագրին, littéralement; մեկնել ըստ նկարագրին, expliquer à la lettre; պատկերակերպ —, portrait; — բնութեան, tableau de la nature.

Նկարագրական a. descriptif; caractéristique, littéral; — իմաստիւք, littéralement.

Նկարագրեմ, **եցի** va. peindre, représenter; fig. peindre, dépeindre, décrire, faire la description de; caractériser.

Նկարագրութիւն V. Նկարագիր; *— ընել, faire la description de.

Նկարագրոշմ, իջ s. caractère, lettre.

Նկարակերպ, Նկարակերտ a. peint, bigarré de diverses couleurs; s. peintre; brodeur.

Նկարակերտեմ, եցի va. peindre; broder.

Նկարակերտութիւն s. peinture; broderie.

Նկարապաճոյճ a. peint, orné de peintures; — տախտակ, tableau, peinture.

Նկարապատկեր, ազ s. peinture, tableau.

Նկարատուփ, տփոյ sm. chambre obscure.

Նկարացոյց, ուցի a. qui représente un tableau, une image; s. chambre claire.

Նկարեմ, եցի va. peindre; décrire, dépeindre, écrire; représenter, figurer; — իմիտս, imaginer, se figurer; — իգրի, écrire, décrire.

Նկարէն a. peint, bigarré de diverses couleurs, nuancé; imagé.

Նկարիչ s. peintre; կենդանագիր —, peintre de portrait.

Նկրաուն V. Նկարէն.

Նկարչական a. pittoresque.

Նկարչութիւն s. peinture.

Նկնախոհ a. qui a des sentiments bas, mesquins, peu élevés, d'esprit court; — իմաստք՝ միտք, idées mesquines.

Նկնահասակ a. d'une petite taille, petit.

Նկնաձեւ a. d'une vilaine forme, ignoble, petit.

Նկնութիւն s. bassesse, petitesse, mesquinerie

Նկուղ, իջ s. caverne, caveau, fossé.

Նկուն a. vaincu, humilié, avili; abject, vil, bas, méprisable, ignoble, pauvre; — առնել, vaincre, avoir le dessus, abattre, avilir, humilier, abaisser, effacer, accabler; — լինել, être vaincu, avoir le dessous, se laisser vaincre, succomber, être accablé, s'humilier, s'abaisser.

Նկրտիմ, տեցայ vn. faire des efforts, tâcher de, s'efforcer de, s'étudier à, chercher à, se mettre à.

Նհանգ, ազ s. caïman.

Նհանչեմ V. Նահանչեմ.

Նմա pron. à lui, à elle, lui.

Նման, իջ adj. semblable, pareil, égal, analogue, ressemblant; — է, il ressemble, il est ressemblant; il convient.

Նմանաբոյժ, ուժի s. homéopathe.

Նմանաբուժական adj. homéopathique.

Նմանաբուժութիւն sm. homéopathie.

Նմանագոյն V. Նման, Նմանապէս.

Նմանագործ a. contrefait; s. contrefacteur; contrefaçon.

Նմանագործեմ, եցի va. contrefaire.

Նմանագործութիւն s. contrefaçon.

Նմանագրեմ, եցի va. écrire pareillement; fac-similer.

Նմանագրութիւն sm. fac-simile.
Նմանականն a. imitatif.
Նմանակերպ a. conforme, uniforme.
Նմանակերպութիւն s. conformité, uniformité.
Նմանակիր a. qui est affecté de même, qui éprouve les mêmes affections ou passions.
Նմանակից V. Նման.
Նմանաճան a. qui peint d'une ressemblance frappante; calqué.
Նմանաճանեմ, եցի va. calquer.
Նմանաճանութիւն s. calque.
Նմանաձոյլ, ձուլոյ a. cliché; s. cliché; clichage.
Նմանաձուլեմ, եցի va. clicher.
Նմանաձուլիչ s. clicheur.
Նմպնամասն, սին, սունք a. composé de parties semblables.
Նմանայանգ a. consonnant.
Նմանայանգութիւն s. consonnance, terminaison semblable de deux mots.
Նմանապէս adv. semblablement, pareillement, de la même manière, également, de même.
Նմանասեր a. d'un genre semblable.
Նմանավիշտ a. qui éprouve les mêmes peines.
Նմանատիպ V. Նմանակերպ.
Նմանացեղ V. Նմանասեր.
Նմանելի a. imitable.
Նմանիմ V. Նմանիմ.

Նմանեցուցանեմ, ուցի va. assimiler, rendre semblable, égaler, conformer, contrefaire.
Նմանի, նւոյ, նեաց a. semblable, pareil.
Նմանիմ, նեցայ vn. s'assimiler, être semblable, analogue; s'égaler; ressembler; imiter, suivre, marcher sur les traces de qn.; նմանեալ մարդկան, semblable à des hommes, sous la forme humaine; նմանի եԹէ, il semble, il paraît que.
Նմանող, Նմանողակից sm. imitateur; — լինել, imiter. marcher sur les pas de qn.
Նմանողութիւն s. imitation.
Նմանորդ V. Նմանող.
Նմանութիւն sm. ressemblance, conformité, analogie; comparaison, assimilation; imitation; image, portrait, figure, type, forme; ի—, ըստ —ն, à l'imitation de, à l'instar de; բերել զ—, ressembler à.
Նմանօրինակ V. Նոյնօրինակ.
Նմին իրի adv. c'est pourquoi, par conséquent, aussi.
Ննջարան, ագ s. dortoir.
Ննջեմ, եցի vn. dormir, reposer, se coucher, se mettre au lit; fig. décéder, trépasser, mourir; — ընդ կնոջ, coucher avec une femme; — արտաքոյ, découcher; — իՏէր, s'endormir dans le Seigneur; — մանկանց, faire dodo; — ընդ հարս իւր, s'endormir ou dormir avec ses pères.

Ննջեցեալ a. mort, défunt, feu.

Ննջեցուցանեմ, ուցի va. faire dormir, endormir, mettre au lit, coucher, faire coucher.

Ննջիւն V. Ննջ.

Նշաձէթ, ձիթոյ sm. huile d'amande.

Նշան, աց s. signe, marque; enseigne, signal, caractère, symbole; trace, vestige; preuve, indice; signe, prodige, miracle; enseigne, drapeau, bannière, étendard; les fiançailles; symptôme; — տալ, donner signe; faire les fiançailles; — տալ կենաց, donner signe de vie; — առնուլ, coucher en joue.

Նշանաբան s. mot d'ordre.

Նշանաբանութիւն s. signification.

Նշանագիր, գրաց, գրոց s. caractère, lettre; paraphe; secrétaire; mémoire.

Նշանագործ, աց a. qui fait des prodiges; prodigieux.

Նշանագործեմ, եցի va. faire des prodiges.

Նշանագործութիւն s. signe, prodige.

Նշանագրեմ, եցի va. caractériser; écrire, décrire.

Նշանադէտ s. qui observe les signes, devin, aruspice, augure.

Նշանադրոշմ, ից s. lettre, caractère.

Նշանազգեաց. V. Նշանագործ.

Նշանազգեստ V. Գրաստ.

Նշանացոյց a. qui dénonce, qui interprète les signes, les prodiges, devin.

Նշանախեց, ից sm. iota, pointe ou queue d'une lettre, point; ց—, de point en point.

Նշանախնդիր, դրաց a. qui cherche, qui demande des signes, des prodiges.

*Նշանած, ի a. fiancé, fiancée, futur, future.

Նշանակ, աց sm. signe, marque; enseigne, signal, indice, caractère, indication, désignation, expression, preuve; symbole; emblème; signe, prodige; étiquette; enseigne, drapeau, étendard; — ou — յաղթութեան կանգնել, élever un trophée, un monument de victoire.

Նշանականական, Նշանական a. significatif, expressif, symbolique, caractéristique.

Նշանակաւոր a. significatif; remarquable.

Նշանակեմ, եցի va. signifier, indiquer, désigner, signaler, dénoter, notifier, prendre note, assigner, distinguer, exprimer; marquer, noter figurer, représenter; signifier avoir la signification de; — զգինս, coter; — զվաճառս, étiqueter les marchandises.

Նշանակերտ V. Հրաշակերտ.

Նշանակիչ a. significatif.

Նշանակիր s. porte-enseigne, porte-drapeau, porte-étendard.

Նշանակութիւն s., signifi-

cation; *— ունենալ, avoir une signification.

Նշանացեմ, եցի vn. faire signe, faire entendre par des signes.

Նշանացի adv. par signes, par des signes; —խօսել, parler —; — առնել ձեռամբ, faire signe de la main.

Նշանացոյց a. qui fait voir un signe, qui donne un signal.

Նշանաւոր a. marqué d'un signe, signé; insigne, signalé, distingué, remarquable; significatif; symbolique.

Նշանեմ, եցի va. marquer d'un signe, marquer, noter; fiancer, faire les fiançailles.

Նշաջուր, ջրոյ s. amandé.

Նշատերեւ a. en forme des feuilles d'amandier.

Նշաւակ, աց sm. point de mire, but, visée; fig. spectacle, risée; — լինել՝ գտանիլ՝ կալ, être en butte, exposé à, l'objet de, être en proie à, être victime de; — կալ կշտամբանաց, s'exposer aux reproches; — կացուցանել, afficher, exposer; առակ —ի, objet de moquerie, de dérision; առակ —ի կացուցանել, exposer aux risées du peuple, donner en spectacle, afficher, ridiculiser; V. Առակ.

Նշաւակելի a. infâme, honteux.

Նշաւակեմ, եցի va. donner en spectacle, noter d'infamie, exposer à la risée de tout le monde, couvrir de honte, tympaniser, flétrir, ridiculiser, rendre infâme, diffamer, afficher, dévoiler, découvrir.

Նշաւակութիւն s. exposition aux regards du public, risée, honte publique, infamie, ignominie; sobriquet; chose remarquable.

Նշդարենի, նւոյ, նեաց. Նշդարի, րւոյ, րեաց bot. s. charme.

Նշենի, նւոյ. Նշի, շւոյ s. amandier.

Նշիկ s. anat. amygdale.

Նշխար, աց sm. morceau, fragment, débris; reste; dépouille mortelle, restes; — պատարագի, hostie, pain à chanter; — կնքոյ, pain à cacheter; — սրբոց, relique; տուփ նշխարաց, reliquaire.

Նշխարեալ adj. resté; — կեանք իմ, le reste de ma vie.

Նշխարեմ, եցի va. laisser des restes, des morceaux, rester.

Նշկահեմ, եցի va. se lever, se soulever contre, se révolter, s'insurger; rejeter, mépriser; — իներքուստ ձեռին ուրուք, s'affranchir de la domination de qn.

Նշմար. Նշմարանք, նաց s. vestige, trace, indice; —գեղոյ, restes de la beauté.

Նշմարեմ, եցի va. s'apercevoir, entrevoir, remarquer, aviser, observer, voir, regarder.

Նշմարեցուցանեմ, ուցի va. faire apercevoir, faire voir.

Նշող V. Նշոյլ.

Նշողազարդ V. Նշուլազարդ.

Նշողեմ, եցի vn. éclater, briller, luire, reluire, resplendir, étinceler.

Նշոյլ, շուլից s. éclat, reflet, clarté, lueur; — խնդութեան, rayon de joie; աղօտ՝ մռայլ —, faible, sombre lueur.

Նշուլազեղ V. Նշուլափայլ.

Նշուլազարդ adj. éclatant, radieux.

Նշուլափայլ adj. éclatant, brillant, radieux, étincelant.

Նշուլեմ V. Նշողեմ.

Նշտրակ, աց s. lancette; bistouri.

Նոխազ, ազ s. bouc.

Նոխազադէմ a. qui a la figure semblable à un bouc.

Նոխազեան a. de bouc; s. pl. les boucs.

Նոխազերգու V. Ողբերգակ.

Նոխազերգութիւն V. Ողբերգութիւն.

Նոխազոտն s. chèvre-pied.

Նողկ a. dégoûtant.

Նողկամ, ացայ vn. avoir des nausées, se dégoûter, être dégoûté.

Նողկանք, նաց s. dégoût, bondissement ou soulèvement de cœur, nausée.

Նողկացուցանեմ, ուցի va. dégoûter, répugner, faire bondir le cœur.

Նողկացուցիչ a. dégoûtant, nauséabond.

Նողկութիւն V. Նողկանք.

Նողկտամ V. Նողկամ.

Նոճ, ի. Նոճի, ճւոյ s. cyprès; a. de bois de cyprès.

Նոճիաճաճ a. orné, garni de cyprès.

Նոյեան a. de Noé.

Նոյեմբեր, ի s. novembre.

Նոյն, Նորին, Նովին ou Նովիմբ pron. même, lui-même, elle-même; lui, il, elle; le même, la même; a. même, égal, identique; dito, idem; adv. de même, de la même manière, également; ի—, tout de suite; մի եւ նոյն, le même, la même; — գործել, identifier; * — բան է, c'est la même chose, cela revient au même.

Նոյնաբանեմ, եցի vn. redire la même chose, répéter.

Նոյնաբանական a. tautologique.

Նոյնաբանութիւն s. redite, répétition; rhét. tautologie; traduction littérale.

Նոյնաբար V. Նոյնպէս.

Նոյնագոյ V. Համագոյ.

Նոյնազգի V. Համազգի.

Նոյնակերպ V. Միակերպ.

Նոյնաձայնութիւն s. homophonie.

Նոյնաձեւ a. de même forme, uniforme.

Նոյնայանգ, Նոյնայանգութիւն V. Նմանայանգ, Նմանայանգութիւն.

Նոյնանամ, ացայ vn. être identique, s'identifier.

Նոյնանման a. tout à fait le même.

Նոյնանշան V. Համանշան.

Նոյնանուն a. de même nom.
Նոյնասերմն a. qui est de la même semence, parent.
Նոյնացուցանեմ, ուցի va. identifier.
Նոյնքանութիւն V. Նոյնաքանութիւն.
Նոյնզունակ a. même, égal; V. Նոյնպէս.
Նոյն ընդ նոյն. Նոյն ժամայն. Նոյն ճետայն adv. à l'heure même, à l'instant même, à l'instant, aussitôt, sur-le-champ, immédiatement, tout de suite après.
Նոյնութիւն s. identité.
Նոյնչափ adv. autant.
Նոյնպէս adv. de même, de la même manière, pareillement, également, aussi, idem.
Նոյնպիսի, ւոյ, սեաց adj. même, tel, pareil, égal, semblable.
Նոյնքան adv. autant.
Նոյն օրին adv. le même jour, le jour même.
Նոյնօրինակ a. semblable, pareil; V. Նոյնպէս.
Նովանք s. nouvelles mariées.
Նոտար V. Նօտար.
Նոտարացի s. secrétaire; a. notarié.
Նոտրգիր V. Նոտր.
Նոր, ոց a. neuf; nouveau, nouvel, récent, de nouvelle date, moderne, frais; extraordinaire, étrange; neuf, novice; adv. nouvellement, récemment, fraîchement, depuis peu; արիւն Նորոյս Վարդանայ, le sang de ce second Vartan.
Նորա prон. à lui, à elle, lui.
Նորաբան, ից s. néologue, néologiste.
Նորաբանական a. néologique.
Նորաբանութիւն s. néologie; néologisme.
Նորաբեր a. nouvellement apporté, produit; — տօն, le nouvel an.
Նորաբողբոջ, Նորաբոյս a. germé depuis peu de temps, naissant, jeune, tendre.
Նորագին a. nouvellement acheté.
Նորագիւտ a. nouvellement inventé ou trouvé, récent.
Նորագործ a. nouvellement fait, neuf, nouveau; étrange, surprenant.
Նորադարձ V. Նորահաւատ.
Նորազգեստ a. vêtu de neuf.
Նորալուրք s. les nouvelles.
Նորախայծ ողկոյզ, grappe de raisin déjà colorée.
Նորախողխող a. récemment égorgé.
Նորախոց adj. récemment blessé.
Նորածին, Նորածնեալ adj. nouveau-né, renaissant, naissant; նորածնեալ յաւազանէ, nouveau baptisé.
Նորածնիմ, Նորածնանիմ, ծնեալ vn. renaître.
Նորածնութիւն s. renaissance.
Նորակատար a. récemment achevé; jeune.

Նորակարգ a. nouvellement recruté.

Նորակերտ, աց a. nouvellement bâti ; étrange.

Նորանորոգեմ V. Նորոգեմ.

Նորակնիք, կնքի. Նորակնքեալ a. nouveau baptisé.

Նորակտուտ a. tourmenté d'une manière extraordinaire.

Նորակրօն, ից s. novateur ; superstitieux.

Նորակրօնութիւն s. innovation en matière de religion ; superstition.

Նորահաս, ից a. nouvellement arrivé; récemment mûri; jeune.

Նորահասակ a. jeune.

Նորահարսն, սին, սանց s. nouvelle ou jeune épouse, nouvelle mariée.

Նորահաւատ, ից a. nouveau converti, néophyte, prosélyte.

Նորահնար a. nouvellement inventé.

Նորահրաշ V. Նորանշան.

Նորաձայն a. étrange, innové, inouï.

Նորաձայնութիւն s. innovation ; étrangeté.

Նորաձեւ a. innové, nouvellement formé, inventé, à la mode ; —ք, mode, nouveauté ; նորաձեւս առնել՝ ձեւել՝ մուծանել, innover, amener ou introduire une mode.

Նորաձեւեմ, եցի va. innover, introduire des innovations, des nouveautés, une mode.

Նորաձեւիչ sm. novateur, innovateur.

Նորաձեւութիւն s. innovation ; mode, nouveauté.

Նորադաւան, ից sm. protestant.

Նորադաւանութիւն s. protestantisme.

Նորահաշակ a. qui a un nouveau goût, exquis, délicieux.

Նորամարզ V. Նորավարժ.

Նորամուտ a. entré nouvellement, nouveau, novice ; —ք, innovation ; նորամուտս նորոգել, faire des innovations.

Նորամսութիւն s. le premier jour du mois.

Նորայ, ոց. Նորային, յնոց a. le sien, la sienne.

Նորանամ, ացայ va. devenir neuf, se renouveler.

Նորանկար a. nouvellement peint.

Նորանշան a. prodigieux, étonnant, étrange, paradoxal, monstrueux, phénoménal, curieux ; — իրք, phénomène.

Նորանշոյլ a. d'un nouvel éclat, éclatant ; ընդ այգն —, aux premières lueurs de l'aurore.

Նորանոր a. tout récent, tout nouveau ; adv. à neuf ; —ք, les modes.

Նորաշէն V. Նորակերտ.

Նորապարգեւ adj. donné, accordé récemment.

Նորապէս adv. nouvellement, récemment.

Նորապսակ a. nouvellement couronné.

Նորասէր a. qui aime la nouveauté.

Նորասիրութիւն s. amour de la nouveauté.

Նորասնունդ a. nourri récemment, jeune.

Նորաստեղծ, ից a. créé, inventé nouvellement.

Նորաստեղծեմ, եցի va. créer ou faire nouvellement, recréer; —իմ vn. être recréé, renaître.

Նորասքանչ V. Նորանշան.

Նորավարժ, ից a. nouvellement exercé, inexpérimenté, nouveau, novice.

Նորատեսակ a. d'un nouveau genre.

Նորատեսիլ a. paradoxal, étrange, extraordinaire, prodigieux.

Նորատիք a. d'un âge tendre, jeune.

Նորատունկ, տնկոց a. nouvellement planté; sm. jeune plante; néophyte.

Նորատուր a. nouvellement donné, récent, nouveau.

Նորարար a. nouvellement fait.

Նորացոյց V. Նորանշան.

Նորացուցանեմ, ուցի va. rendre nouveau, renouveler.

Նորափառ, աց. Նորափառախնդիր a. qui a des idées vaines, vaniteux.

Նորափառութիւն s. vaine gloire, vanité.

Նորափետուր a. à qui ont poussé de nouvelles plumes, mué; fig. rajeuni, renouvelé; — զարդարիլ, muer, se remplumer; fig. rajeunir, se renouveler.

Նորափթիթ a. récemment fleuri, fraîchement éclos, épanoui; — ծաղիկ, tendre fleur; — գեղ գարնայնոյ, les grâces naissantes du printemps.

Նորափոր a. nouvellement creusé.

Նորաքաղաք, աց s. nouvelle ville, ville renaissante.

Նորեկ, աց a. nouveau venu, nouvel arrivé, novice.

Նորընծայ, ից a. nouvellement offert; qui débute, nouveau; novice, qui a pris nouvellement l'habit religieux.

Նորընծայարան, ի s. noviciat (la maison).

Նորընծայութիւն s. début; noviciat (l'état).

Նորի, րւոյ, րեաց s. précoce, hatif; —ք s. prémices.

Նորիմաց V. Նորաճնար.

Նորին V. Նորա.

Նորոգ V. Նոր.

Նորոգագործ V. Նորագործ.

Նորոգայարդար a. renouvelé, remis à neuf.

Նորոգապէս V. Նոր adv.

Նորոգատուր V. Նորատուր.

Նորոգեմ, եցի va. renouveler, refaire ou remettre à neuf, raccommoder, restaurer, rafraîchir; régénérer, réformer; fig. renouveler, rajeunir; — զնկար, restaurer, rafraîchir un tableau; —իմ vn. se renouveler, se refaire, se raccommoder; se régénérer; fig. se rajeunir, renaître.

Նորոգիչ sm. réformateur, novateur, régénérateur.

Նորոգութիւն, Նորոգումն s. renouvellement, restauration, réparation, raccommodage; réforme, réformation; renaissance, régénération; rajeunissement.

Նորութիւն sm. nouveauté; innovation.

Նորուն V. Նորա.

Նորօրինակ a. sans exemple, étrange, nouveau, extraordinaire, paradoxal.

Նոցա pron. à eux, à elles, leur.

Նոցայք, այոց. Նոցայինք, այնոց s. les leurs.

Նու, ոց, աց, Նուանք s. belle-fille, bru; belle-sœur, femme du frère.

Նուագ, աց s. chant, chanson, air, accords; sonnet; coupe, tasse; fois, coup; իբազում —ս, ինուագս բազումս, յայլ եւ այլ —ս, plus d'une fois, plusieurs fois, à diverses reprises; լուր զայս վերջին —, écoutez pour la dernière fois; իմիում նուագի, dans une seule fois, une fois; վասն միոյ —ի, pour une fois; իմիում նուագի, une fois; tout d'un coup; յառաջնում —ի, la première fois; առ մի —, pour une fois; զմի — եւս, encore une fois; յերկարագոյն —օք, longuement; longtemps.

Նուագաթուղթ, թղթոյ sm. papier de musique.

Նուագախաղ, ի s. mélodrame.

Նուագածու, աց s. musicien.

Նուագակից s. accompagnateur; — լինել, accompagner.

Նուագակցեմ, եցի va. accompagner.

Նուագակցութիւն s. accompagnement.

Նուագահանդէս s. concert.

Նուագամոլ s. mélomane.

Նուագամոլութիւն s. mélomanie.

Նուագայարդար, ից s. compositeur de musique.

Նուագարան, աց s. instrument de musique.

Նուագաւոր, աց a. musical, harmonieux, cadencé.

Նուագեմ, եցի va. chanter; entonner, donner le ton; jouer d'un instrument, exécuter; — ընդ ումեք, accompagner qn.; — սրնգաւ, jouer de la flûte; — ձեռամբ զքնար, toucher la harpe de sa main, jouer sur la harpe.

Նուագերգութիւն s. chant, mélodie, chant mélodieux.

Նուազ, ից a. peu considérable, peu nombreux, moindre, petit, minime, faible; bas, vil; adv. moins, peu; ոչ ինչ —, pas moins, guère moins; ոչ ինչ — քան զնա հեղաք եւ մեք արտասուս, nous ne pleurions pas moins que lui.

Նուազական a. diminutif, décroissant.

Նուազանամ V. Նուազիմ.

Նուազեմ, եցի. Նուազեցուցանեմ, ուցի va. diminuer, amoindrir, déduire, rabattre, retrancher, rapetisser; rabais

ser, ravaler, avilir, atténuer, exténuer; s'éclipser; — զգինս, diminuer, baisser le prix; — զարժէս, diminuer la valeur, déprécier.

Նուազիմ, զեցայ vn. diminuer, s'amoindrir, s'atténuer, décroître, manquer; s'éclipser.

Նուազութիւն, **Նուազումն** s. diminution, amoindrissement, décroissement, décharge; rareté; rabais, abaissement, déduction; défaut, manque; déclin, décours, éclipse; — գնոյ, rabais, baisse; — արեան, appauvrissement du sang.

Նուաղ, ից a. languissant, langoureux, faible; moindre; obscur, sombre; — ձայնիւ, d'une voix languissante, défaillante.

Նուաղեմ, եցի. **Նուաղեցուցանեմ**, ուցի va. faire languir, affaiblir, atténuer, exténuer, faire tomber en défaillance; obscurcir, éclipser; diminuer.

Նուաղիմ, ղեցայ vn. défaillir, s'évanouir, se trouver mal, tomber en défaillance, en pamoison, se sentir défaillir ou s'affaiblir, perdre ses sens, pâmer, se pâmer; languir, s'affaiblir, s'exténuer; diminuer, s'amoindrir; s'obscurcir, s'éclipser; Նուաղէր սիրտ իմ, mon cœur tombait en défaillance, le cœur me manquait; Նուաղեալ անկանել, tomber sans connaissance; Նուաղեալ ձայն, voix défaillante.

Նուաղութիւն, **Նուաղումն** s. évanouissement, défaillance, langueur, pamoison, faiblesse, exténuation, syncope; diminution, amoindrissement.

Նուաճեմ, եցի va. dompter, subjuguer, réduire, vaincre, assujettir, soumettre; յինքն —, s'emparer, envahir; — զինուք, conquérir; — զզայրոյթ, maîtriser, réprimer son ressentiment, sa colère.

Նուաճող s. dompteur.

Նուաճութիւն s. assujettissement, asservissement; soumission, obéissance.

Նուամ, ացի vn. miauler.

Նուաստ, ից a. bas, humble, vil, inférieur, rampant, plat, servile.

Նուաստաբար adv. bassement, humblement.

Նուաստախոհ a. qui a des sentiments peu élevés, esprit bas, vil, mesquin; — միտք, petits esprits.

Նուաստական V. **Նուաստ**.

Նուաստանամ, ացայ va. s'abaisser, s'humilier, s'avilir, se ravaler, se dégrader.

Նուաստացուցանեմ, ուցի va. abaisser, rabaisser, humilier, avilir, ravaler, dégrader; — զանձն, s'avilir, s'abaisser.

Նուաստացուցիչ adj. avilissant.

Նուաստութիւն s. bassesse, abaissement, avilissement, humiliation, abjection, dégradation, vileté, infériorité; առանց —ն, sans bassesse.

Նուաբտակ, աց s. bot. passerage.

Նուաբտան, աց s. couverture.

Նուէր, ուիրաց sm. offre, offrande, présent, oblation: libation; —ք, libéralité; աբգաղիր —, ex-voto.

Նուիկ, Նուիճ s. serpentaire, serpentine, estragon.

Նուիրաբեր, աց a. qui porte, qui fait une offrande.

Նուիրագործեմ, եցի va. sacrifier, célébrer les mystères; consacrer, offrir.

Նուիրագործութիւն s. célébration des mystères, sacrifice, oblation.

Նուիրակ, աց s. huissier, lecteur; nonce; député.

Նուիրական a. sacré, saint; — եւ փրկաւէտ երգ, toast.

Նուիրակապետ, աց s. chef des huissiers.

Նուիրակութիւն s. nonciature; députation.

Նուիրան, աց s. temple; sacre; sacrifice.

Նուիրանոց, աց s. coupe à libations.

Նուիրատու, աց s. celui qui fait une offrande.

Նուիրեմ, եցի va. offrir, présenter, dédier, sacrer; consacrer, inaugurer; vouer, dévouer; faire des libations; — զանձն, se dévouer, se sacrifier; — յուսումն զժամանակն, consacrer tout son temps à l'étude.

Նուիրումն sm. offre, oblation; dédicace, inauguration; — անձին, dévouement.

Նուկի V. Ունկի.

Նունուփար s. bot. nénufar.

Նուշ, Նշոյ s. amande.

Նուռն, Նռան s. grenade; Նռան ծաղիկ, fleur du grenadier sauvage.

Նուս V. Նուք.

Նուսխայ, ի s. recette, ordonnance, formule.

Նուրբ, Նրբից a. fin, mince, subtil, délié, ténu, grêle, chétif; étroit.

Նուք s. dos; ինուս երիվարի ելանել նստել, monter à cheval.

Նոքա, Նոքին pron. eux, ils, elles.

Նպաստ, ից s. secours, assistance, subside, subvention, faveur; ի—, à l'appui, en faveur; — լինել V. Նպաստեմ.

Նպաստամատոյց, Նպաստաւոր a. qui aide, favorable, propice; — լինել V. Նպաստեմ.

Նպաստաւորեմ V. Նպաստեմ.

Նպաստաւորութիւն V. Նըպաստ.

Նպաստեմ, եցի vn. contribuer, seconder, secourir, favoriser, aider, subvenir, se prêter, prêter son concours.

Նպատակ, աց s. but, point de mire, visée; fig. but, point de mire, fin, intention, vue, objet; ուղղել ի—, coucher en joue, viser; հարկանել ի—, frapper au but, atteindre le but; կէտ —ի, point de mire.

Նպար, Նպարակ, աց sm. provision, approvisionnement.

Նպարակաւոր a. chargé de provisions.

Նպարակեմ, եցի va. approvisionner.

Նռնագոյն a. de couleur grenat, grenat; s. couleur grenat; — Թաւիշ, velours grenat.

Նռնաձեւ, իզ a. en forme de grenade.

Նռնաքար,ի s. min. grenat.

Նռնենի, նւոյ, նեաց s. bot. grenadier.

Նսեհ, Նսիհ s. destinée, fortune, bonheur; վեհ —, haute destinée; վայելել ի—, être dans la prospérité.

Նսեմ, Նսեմական, աց adj. sombre, foncé, obscur.

Նսեմանամ, ացայ vn. s'obscurcir, devenir obscur, se rembrunir, s'éclipser, se ternir.

Նսեմաստուեր a. obscur; — անտառ, sombre forêt.

Նսեմացուցանեմ, ուցի va. obscurcir, éclipser, offusquer, ternir.

Նսեմութիւն s. obscurité, ternissure.

Նստական V. Նստողական.

Նստարան, աց sm. banc, banquette.

Նստիմ, տայ, նիստ vn. s'asseoir; se placer, prendre place, siéger; résider, demeurer; — խնդան, se mettre à table; — յաթոռ իպէտս, satisfaire ses besoins.

Նստող sm. celui qui est assis.

Նստողական a. sédentaire; — կեանք, vie sédentaire.

Նստոյ տեղի s. fondement, cul, anus.

Նստուցանեմ, ուցի va. asseoir, faire asseoir, placer; pousser, enfoncer.

Նրան, աց s. sabre.

Նրբաբան a. subtil, argutieux.

Նրբաբանեմ, եցի vn. subtiliser, raffiner, se servir de subtilités.

Նրբաբանութիւն s. subtilité, argutie.

Նրբաբար adv. subtilement.

Նրբալեզու a. qui bégaye.

Նրբախնդիր a. pointilleux, minutieux.

Նրբախօս V. Նրբաբան.

Նրբակաճան V. Նրբուղի.

Նրբական V. Նուրբ.

Նրբակտաւ s. batiste.

Նրբաճայեաց adj. subtil, perçant.

Նրբաձայն, իզ a. qui a la voix grêle.

Նրբամարմին a. qui a le corps mince, grêle, fluet.

Նրբամիտ a. esprit délié, subtil, pénétrant, fin, sagace.

Նրբամտութիւն s. finesse d'esprit, subtilité, sagacité.

Նրբացուցանեմ, ուցի va. subtiliser, rendre subtil, délié, amincir, affiner.

Նրբաւարտ a. terminé en pointe, pointu.

Նրբափողոց, աց s. ruelle.

Նրբաքիթ a. qui a le nez mince.

Նրբեմ V. Նրբացուցանեմ.

Նրբին a. subtil, fin.

Նրբոստ a. qui a des branches minces.

Նրբութիւն sm. subtilité, finesse, ténuité.

Նրբուղի s. chemin étroit, sentier.

Նքթեմ, եցի. Նքթիմ, եցայ vn. être affamé, mourant de faim, mourir de faim.

Նքողիմ, ղեցայ vn. languir, s'exténuer, défaillir.

Նքողումն s. atonie, langueur.

Նքոյր, քուրի s. crible.

Նօթ, ի s. minium.

Նօթի, թւոյ a. qui a faim, qui est à jeun; adv. à jeun, sans manger.

Նօթճեմ, եցի va. annoncer.

Նօթութիւն s. faim.

Նօսր, etc. V. Անօսր, etc.

Նօսրասանտր s. démêloir.

Նօտար, աց s. notaire.

Նօտարեմ, եցի va. écrire en cursive; notarier.

Նօտարութիւն s. notariat.

Նօտոս, աց s. autan, vent du midi.

Նօտր ou Նօտր գիր sm. cursive.

Շ (cha) s. vingt-troisième lettre de l'alphabet et dix-huitième des cousonnes; cinq cents, cinq-centième.

Շաբաթ, ու s. sabbat, jour du repos, repos; samedi; semaine.

Շաբաթագիր, գրոյ s. journal hebdomadaire.

Շաբաթախտիր V. **Շաբաթապահ**.

Շաբաթական a. sabbatique; hebdomadaire.

Շաբաթամուտ, մտից sm. semainier, hebdomadier; la veille de samedi.

Շաբաթանամ, ացայ vn. observer le sabbat, se reposer, cesser de travailler, chômer.

Շաբաթապահ a. qui observe le sabbat.

Շաբաթապահք, հոց s. jeûne ou maigre pendant une semaine.

Շաբաթացուցանեմ, ուցի va. faire observer le sabbat, faire reposer, faire cesser le travail, faire chômer.

Շաբաթաւոր a. semainier, hebdomadaire.

Շաբաթումն s. observation du sabbat, repos, cessation de travail, chômage, vacance.

Շաբաթչէք s. semaine (salaire d'une —); — **առնուլ**, recevoir sa semaine.

Շագանակ, աց s. châtaigne; — **մեծ**, marron.

Շագանակագոյն a. châtain.

Շագանակավաճառ, աց s. marchand de marrons.

Շագանակենի, նւոյ s. châtaignier, marronnier.

Շալակ, ի s. dos, épaule; charge; brancard, civière; sac.

Շալակեմ, եցի va. mettre sur le dos, charger; vn. mettre sur son dos, se charger.

Շալկոց, ի s. crochet.

Շականչեմ, եցի vn. dresser les oreilles, prêter les oreilles.

′ **Շահ**, ուց ou ից sm. gain, profit, intérêt; bénéfice, avantage, utilité; ի— ածել ou *շահու դնել, placer l'argent; իշահս հարկանիլ, շահու զհետ լինել՝ կրթիլ՝ մտանել, s'adonner au gain, être avide de gain; շահս առնել, danser; —բերել, rapporter, produire, donner du profit; քառնալ զ— ուրուք, rogner les ongles à qn., diminuer son profit; ոչ առ ի— ինչ օգտի բարբառիմ, je parle sans intérêt; —ք օգտութեանց, utilités; ի—օգտի իւրեանց, pour leur profit, pour leur bien.

Շահաբեր a. qui procure du gain, lucratif, utile.

Շահադէտ s. spéculateur.

Շահադիտեմ, եցի vn. spéculer.

Շահադիտութիւն s. spéculation.

Շահախնդիր a. intéressé, vénal.

Շահական, **Շահականացու** a. lucratif, utile.

Շահակից s. associé de gain.

Շահապ, **Շահապետ**, աց s. maire, gouverneur, seigneur, chef; — անտառաց, sylvain; — դաշտաց, dryade.

Շահասէր a. qui aime le gain, avide de gain, intéressé, vénal.

Շահասիրութիւն s. amour du gain, intérêt, vénalité, cupidité.

Շահասպրամ, ի sm. bot. basilic.

Շահաստան, ի s. ville capitale, commerçante.

Շահավաճառ, աց s. commerce, trafic, négoce; négociant, commerçant.

Շահավաճառութիւն s. commerce, négoce, trafic.

Շահատակ V. **Նահատակ**.

Շահատակեմ, եցի. **Շահատակիմ**, կեցայ vn. assaillir, attaquer valeureusement, s'élancer intrépidement sur, braver.

Շահատակիւն, **Շահատակութիւն** s. attaque, assaut; expédition, conquête, haut fait, exploit, valeur, succès, victoire.

Շահարար V. **Շահաւոր**.

Շահարունի, նւոյ s. sylvain.

Շահաւետիմ V. **Շահիմ**.

Շահաւէտ, աւէտաց. **Շահաւոր**, աց a. lucratif, avantageux, intéressant, favorable.

Շահաւորիմ V. **Շահաւետիմ**

Շահաւորութիւն s. profit, gain, avantage.

Շահեկան, **Շահեկանացու** V. **Շահական**.

Շահեկանութիւն V. **Շայեկա-նութիւն**.

Շահեստ, ից V. **Շահ**.

Շահեցուցանեմ, ուցի va. faire gagner ou profiter; placer de l'argent.

Շահէն, ենի s. épervier.

Շահիմ, հեցայ vn. gagner, profiter de, s'acquérir, tirer profit ou parti de, trouver son compte, remporter; — զկեանս անձին, gagner sa vie; — զմահ, échapper à la mort, l'échapper belle; բազում —, gagner beaucoup, gros; չիք ինչ շահելոյ, il n'y a rien à gagner.

Շահոքրամ s. bot. giroflée.

Շաղ V. **Յօղ**.

Շաղախ, ոյ s. ciment, mortier; a. barbouillé, souillé.

Շաղախեմ, եցի va. cimenter; barbouiller, souiller, contaminer, salir; —իմ vn. se barbouiller, se souiller, s'imprégner ou s'imbiber de.

Շաղախումն s. contamination, souillure.

Շաղակրատ, աց sm. charlatan.

Շաղակրատանք, նաց sm. charlatanerie.

Շաղակրատեմ, եցի vn. charlatanner, faire du charlatanisme.

Շաղակրատութիւն s. charlatanisme.

Շաղաղեմ, եցի va. bégayer.

Շաղամաթ, ի s. fil; ficelle.

Շաղաշարութիւն s. entrelacement.

Շաղաշոյտ, **Շաղաշուտ** a. chenapan, faquin, ganache, goujat, gamin, effronté.

Շաղաշտութիւն s. faquinerie, gaminerie, effronterie.

Շաղապ V. **Շաղափ**.

Շաղապատ a. entortillé, entrelacé.

Շաղապատեմ, եցի va. entortiller, entrelacer, impliquer; —իմ vn. s'entortiller, s'entrelacer.

Շաղաւաշուրթն, շրթանց a. trompeur, rusé; bavard, hâbleur, flatteur.

Շաղափ s. tarière, foret.

Շաղափիկ s. vrille.

Շաղգամ V. **Շողգամ**.

Շաղեմ, եցի va. envelopper, impliquer, engager dans, enlacer; pétrir; détremper, délayer, mouiller; barbouiller, souiller.

Շաղիղ, ղղոյ s. charogne, cadavre.

Շաղկապ, աց s. jonction, lien; gram. conjonction.

Շաղկապեմ, եցի va. attacher ensemble, conjoindre.

Շաղկապումն s. jonction, enchaînement.

Շաղղակեր, աց a. carnivore, carnassier.

Շաղղակերութիւն s. action de manger des charognes, de la viande.

Շաղղայեղց a. corpulent, gros et gras.

Շաղփաբանութիւն V. **Շաղ-փաղփանք**.

Շաղփաղփ, ից a. hâbleur, jaseur, babillard, caqueteur,

discoureur, brailleur, bavard, cancanier.

Շաղփաղփանք, նաց s. hâblerie, bavardage, babil, babillage, caquet, caqueterie. jaserie, cancan; rêverie, délire, niaiseries, balivernes.

Շաղփաղփեմ, եցի vn. habler, bavarder, babiller, jaboter, jaser, caqueter, faire des cancans; dire des niaiseries, des balivernes, parler à tort et à travers.

Շաղփաղփութիւն V. Շաղփաղփանք.

Շամանդաղ, աց, ից sm. brouillard, obscurité.

Շամբ, ից s. cannaie.

Շամբակ, ի s. petite cannaie.

Շամբշաբար adv. follement.

Շամբշական V. Շամբուշ.

Շամբշանք V. Շամբշութիւն.

Շամբշիմ, շեցայ vn. être ou devenir fou, furieux, passionné; fig. être agité de violents transports, être fou d'amour, aimer à la folie, éperdument, être transporté d'une grande passion, s'affoler; — ի կանայս, courtiser les femmes.

Շամբշութիւն s. folie, fureur, manie; fig. fureur, passion violente, amour, transport, galanterie: débauche.

Շամբուշ adj. fou, furieux; fig. fou, transporté, maniaque, passionné, amoureux, galant.

Շամբուտ adj. plein de roseaux; s. cannaie.

Շամշիմ V. Շամբշիմ.

Շամշտութիւն s. tétrarchie,

Շամրիա. Շամրացի, ցւոյ s. Samaritain.

Շամփուր, փրոյ s. broche; ի— հարկանեմ V. Շամփրեմ.

Շամփրակ, ի sm. diadème, couronne.

Շամփրեմ, եցի va. embrocher, mettre à la broche; embrocher, percer, transpercer.

Շայեկան, etc. V. Շահեկան.

Շանաբարոյ a. cynique.

Շանագլուխ, լխոյ, լխի adj. qui a une tête de chien; s. tête de chien; zool. cynocéphalon, babouin.

Շանազգեաց a. cynique.

Շանակնճիթ adj. qui a un museau de chien.

Շանաձուկն, ձկան s. requin, squale.

Շանաճանճ, ից s. tique.

Շանդ V. Շանթ.

Շանթ, ից sm. foudre, tonnerre; étincelle; fer rouge; lingot; —ս, արձակել, lancer la foudre; հրավառ՝ բոցավառ՝ կայծականացայտ՝ հրաշունչ՝ սպառնալից՝ ահաւոր —, la foudre ardente ou embrasée, enflammée, étincelante, fumante, menaçante, terrible.

Շանթակէզ առնեմ va. brûler par la foudre, foudroyer.

Շանթահար, աց a. foudroyé, adv. par un coup de tonnerre; — լինել, être foudroyé, frappé de la foudre; — առնել V. Շանթահարեմ.

Շանթահարեմ, եցի va. frapper de la foudre, foudroyer.

Շանթահարութիւն sm. fou-

droiement, coup de tonnerre.

Շանթաձիգ V. Շանթընկէց.

Շանթարգել sm. paratonnerre.

Շանթաքար, ի s. aérolithe.

Շանթընկէց a. foudroyant, fulminant ; — բարկութիւն, foudre, tonnerre.

Շանթի V. Շանթ.

Շանթիչ V. Շանթընկէց.

Շանի s. nourriture de chien.

Շանախուր s. prix d'un chien; salaire d'une prostituée.

Շանփին, նի s. excrément de chien.

Շաչեմ, եցի vn. claquer, craquer, craqueter, croquer, cliqueter ; petiller, éclater, crépiter, bruire.

Շաչիւն, Շաչումն s. craquement, éclat, petillement, explosion, fracas ; — զինուց, cliquetis, bruit des armes.

Շապիկ, պկաց s. chemise ; — քահանայական, aube ; — փոխել, changer de chemise.

Շառագոյն a. roux, rousseau.

Շառագունանք V. Շառագունութիւն.

Շառագունացուցանեմ, Շառագունեցուցանեմ, ուցի va. faire rougir de honte, rendre confus, confondre.

Շառագունեմ, եցի. Շառագունիմ, նեցայ vn. rougir, rougir de honte, de pudeur.

Շառագունութիւն s. rouge, rougeur ; fig. rouge, pudeur, honte.

Շառայլք V. Նշոյլ.

Շառաշիղ s. grand morceau de sel gemme ; — սառի, glaçon, banc de glace.

Շառաչ V. Շաչիւն.

Շառաչեմ V. Շաչեմ.

Շառաչիւն, Շառաչուկ, Շառաչումն V. Շաչիւն.

Շառաւեղ, Շառաւիղ, աց s. rejeton, pousse, bourgeon, jet, surgeon, drageon ; fig. rejeton, enfant, descendant ; trait de lumière, rayon ; — անուոյ, rais ; — օրհնութեան, germe béni ; — դառնութեան, rejeton maudit.

Շառաւիղեմ, եցի va. pousser, rejeter, produire des bourgeons, germer, drageonner.

Շառաւն, ուռք s. chameau.

Շառափնատ V. Կառափնատ.

Շատ, ից a. beaucoup de, plusieurs, un grand nombre de, nombreux, copieux, considérable, en grande quantité ; adv. beaucoup, longtemps ; assez, suffisamment ; — ասել, être content ; — է, c'est assez, assez, cela suffit ; — է այդ, cela suffit, c'est bon ; — է զի՝ il suffit que, pourvu que ; — իսկ, suffisamment ; փոքր ի շատէ, un peu, en partie ; plus ou moins ; — կամ սակաւ, plus ou moins ; շատք յայնցանէ, la plupart d'eux ; — համարիլ, se contenter de.

Շատաբանութիւն s. parlage, verbiage, loquacité, verbosité.

Շատախօս, աց a. qui parle beaucoup, bavard, grand par-

leur, babillard, jaseur, moulin à paroles; լինել V. Շատխօսեմ.

Շատախօսութիւն s. bavardage, jaserie, verbiage, verbosité, babil, loquacité.

Շատակեաց V. Երկարակեաց.

Շատակեր, աց a. qui mange beaucoup, grand mangeur, glouton, vorace.

Շատակերութիւն V. Շատկերութիւն.

Շատահանճար adj. qui a beaucoup de talent, très-intelligent.

Շատահմտութիւն s. grande érudition, grande expérience.

Շատանամ, ացայ vn. se contenter de; suffire; se multiplier, s'augmenter; — սակաւուք՝ փոքու, se contenter de peu.

Շատաշուրջ, Շատաշրջիկ a. s. rôdeur, flâneur; — լինել, rôder, flâner.

Շատաշրջութիւն s. flânerie.

Շատաջուր adj. qui a beaucoup d'eau, abondant en eau.

Շատացուցանեմ, ուցի va. augmenter, multiplier.

Շատերդում adj. qui fait beaucoup de serments, jureur.

Շատիմ V. Շատանամ.

Շատխօս V. Շատախօս.

Շատխօսեմ, եցի vn. parler beaucoup, bavarder, jaser, babiller, caqueter.

Շատխօսութիւն V. Շատախօսութիւն.

Շատկերութիւն s. voracité, gloutonnerie.

***Շատնամ, ցայ** vn. se multiplier, s'augmenter.

Շատութիւն s. grande quantité, grand nombre, abondance, multitude.

Շատրուան, աց sm. tente, pavillon, marquise; jet d'eau.

***Շատցնեմ** V. Շատացուցանեմ.

***Շատւոր** a. nombreux.

Շար, ից s. fil, file, enfilade, série, suite, rangée, rang, ordre, chaîne; composition; siècle époque; crêpe; իշարի արկանել, enfiler, ranger; իշարի հարկանել, enregistrer.

Շարաբ, ոյ, ի s. sirop.

Շարաբանեմ, եցի vn. faire un syllogisme.

Շարաբանութիւն s. syllogisme.

Շարագիր, գրաց s. écrivain, rédacteur, auteur; lettre, caractère; V. Շարագրած.

Շարագոյր, գուրի s. couverture; — գրոց, la — d'un livre.

Շարագրած, ի s. composition, rédaction; œuvre, ouvrage, écrit, traité.

Շարագրեմ, եցի va. composer, rédiger, écrire.

Շարագրութիւն V. Շարագրած.

Շարադասեմ, եցի va. ranger ensemble, coordonner, ranger, arranger, disposer.

Շարադասութիւն s. ordre, disposition, arrangement; syntaxe.

Շարադրեմ, եցի va. mettre

ensemble, en ordre, rassembler, réunir, arranger, combiner, former; V. Շարագրեմ.

Շարադրութիւն s. rapprochement, combinaison, arrangement, disposition; V. Շարագրած.

Շարախառնեմ, եցի va. mêler ensemble, entremêler, combiner.

Շարախառնութիւն s. combinaison, mélange.

Շարած V. Շարագրած.

Շարական, աց sm. hymne, cantique; livre des hymnes.

Շարակարգեմ V. Շարադասեմ.

Շարամանեմ, եցի va. entrelacer, enlacer, unir.

Շարամանութիւն s. entrelacement.

Շարայարեմ, եցի va. continuer, joindre.

Շարայարութիւն s. continuation, suite.

Շարաւ, ոյ sm. pus, sanie; puanteur, mauvaise odeur.

Շարաւահոտ a. puant; — արիւն, sang corrompu.

Շարաւահոտութիւն s. puanteur, mauvaise odeur.

Շարաւոտեալ a. puant, corrompu.

Շարեմ, եցի va. ranger, arranger; — ճնշանագիրս, composer; — մարգարիտս, enfiler des perles.

Շարժ, ից sm. mouvement; tremblement de terre.

Շարժաբանութիւն s. cinématique.

Շարժական a. mobile; — կամուրջ, pont-levis.

Շարժականութիւն sm. mobilité.

Շարժահիմն a. remué par les fondements.

Շարժառիթ, Շարժարան V. Շարժիչ.

Շարժեմ, եցի va. remuer, mouvoir, mettre en mouvement; agiter, ébranler; — զամենայն քար, remuer ciel et terre; — զգլուխ, branler, hocher, secouer la tête; ի գութ՝ ի կարեկցութիւն —, émouvoir la compassion; — զսիրտ, émouvoir, toucher; —իմ vn. se remuer, se mouvoir, remuer, s'émouvoir, s'ébranler, s'agiter; se donner du mouvement.

Շարժիչ s. mobile, moteur.

Շարժիւն V. Շարժումն.

Շարժլեմ V. Շարժեմ.

Շարժող V. Շարժիչ.

Շարժողական a. mobile.

Շարժողութիւն s. mobilité.

Շարժուած, ոց sm. mouvement; geste, action; սաստիկ —, gesticulation; —ս առնել ի խօսելն, faire des gestes en parlant.

Շարժութիւն sm. mobilité; motion.

Շարժումն sm. mouvement, motion, remuement, hochement; commotion, agitation, impulsion; geste; tremblement de terre; *շարժման մէջ լինել, être en mouvement.

Շարժուն a. mobile, agité;

— ի հողմոյ, agité par le vent.

Տարխան, ի, իւ s. usure.

Տարմաղ s. tamis de soie.

Տարմաղուն ալիւր V. Նաշիհ.

Տարունակ a. continu, continuel.

Տարունակաբար adv. continuellement.

Տարունակեմ V. Տարայարեմ.

Տարունակութիւն s. continuation, continuité.

Տաւաշարիւն V. Նուիճ.

Տաւառն sm. canne d'Inde, canne odorante.

Տաւիղ, ւղաց sm. sentier, chemin; V. Հետք.

Տափիղայ, Տափիւղայ, ից s. saphir.

Տափիւղեայ a. de saphir.

Տաքար, ի, աւ s. sucre; — վանի, — candi.

Տաքարաբոյս, բուսոյ. Տաքարաբուղխ եղէգն s. canne à sucre.

Տաքարագործ, աց s. confiseur.

Տաքարագործութիւն s. confiserie.

Տաքարանուշ sm. dragée; praline.

Տաքարավաճառ, աց s. marchand de sucre.

Տաքարեղէն s. bonbon.

Տաքարօղի s. rhum.

Տաքլեմ V. Տառաւիղեմ.

Տեղ a. oblique, de travers; առ ի—, de biais, en biais; obliquement, de travers.

Տեղանկիւն s. losange.

Տեղեմ, եցի va. courber, rendre oblique; faire dévier, détourner; —իմ vn. biaiser, pencher, se courber, déverser; fig. dévier, s'écarter, se détourner.

Տեղութիւն, Տեղումն sm. biais, obliquité, déviation; — աստեղաց, aberration des étoiles; — լուսոյ, déviation de la lumière.

Տեղջ, ից V. Տեղջակոյտ; շեղջ շեղջ ou շեղջս շեղջս V. Տեղջաշեղջ adv.

Տեղջաբար adv. en tas, par tas.

Տեղջական a. cumulatif.

Տեղջակոյտ, կուտի s. tas, amas, monceau, pile, cumul, accumulation, entassement.

Տեղջակուտեմ, եցի va. entasser, amonceler, mettre en tas, empiler, accumuler, amasser, cumuler.

Տեղջաշեղջ a. entassé, amoncelé, accumulé; adv. en tas, en monceau; cumulativement, par accumulation.

Տեղջեմ V. Տեղջակուտեմ.

Տեղտամեղտ adj. efféminé, énervé.

Տեշտ, ից s. accent, accent aigu; adv. V. Տեշտակի.

Տեշտակի adv. tout droit, directement; avec adresse.

Տեշտաւոր a. accentué.

Տեշտեմ, եցի va. accentuer; diriger, lancer.

Տեշտոլոր a. qui a l'accent aigu sur la dernière syllabe; baryton.

Տեշտումն sm. action de se

terminer en pointe; ի— անկանիլ, se terminer ou aller en pointe.

Շեպ adj. escarpé, abrupt, անկանիլ ի—, tomber à la renverse.

Շեր s. storax.

Շերամ s. ver à soie.

Շերամաբանութիւն s. sériciculture.

Շերամաբոյծ, բուծի s. éducateur de vers à soie.

Շերամաբուծութիւն s. éducation des vers à soie.

Շերաս V. Շերամ.

Շերեփ, ոց adj. s. grande cuiller, cuiller à pot, à potage.

Շերտ, ից s. éclat, morceau de bois; bande, quartier, morceau; raie.

Շերտակոտոր առնեմ va. mettre en morceaux.

Շերտաւոր adj. muni d'un éclat de bois, d'un bâton; à raies, rayé; s. piquier.

Շերտեմ, եցի va. rayer.

Շեփոր, Շեփորայ V. Փող.

Շէկ, շիկաց a. fauve, roux, rougeâtre.

Շէն, շինից sm. hameau, village.

Շէն a. habité, peuplé; fertile; joyeux, heureux.

Շէր, շիրի sm. cantilène, chanson, air.

Շթթոց V. Շիթ.

Շիգղ, շգեղ s. agrafe, bouton; décoration.

Շիթ, շթից s. goutte, larme; շիթ շիթ, goutte à goutte.

Շիթոց V. Խայթոց

Շիլ, շլաց a. louche, bigle.

Շիկագոյն V. Շէկ.

Շիկաթան, ի s. potage aux lentilles.

Շիկակարմիր a. rougeâtre, écarlate.

Շիկափոկ adj. garni d'une sangle rougeâtre.

Շիկն V. Շիկակարմիր.

Շիկնիմ V. Շառագունիմ.

Շիղ, շղի sm. brin, fétu, écharde; petite branche.

Շիճ, շճի. Շիճուկ V. Շճուկ.

Շինած V. Շինուած.

Շինական, աց s. paysan, villageois; a. rustique, rustre, rustaud, grossier.

Շինականագոյնս adv. rustiquement, grossièrement.

Շինականութիւն s. paysannerie, rusticité, grossièreté· les paysans.

Շինականօրէն adv. à la paysanne.

Շինակեաց a. qui vit dans un village.

Շինամէջ, միջի s. le milieu, le centre d'un village, d'une ville.

Շինամուտ լինիմ vn. entrer, s'introduire dans un village, dans une ville.

Շինանիստ adj. habité, peuplé.

Շինավայրք s. terre habitée.

Շինարար, աց s. celui qui fait beaucoup de constructions, bâtisseur.

Շինաւան, աց s. la terre habitée, toute la terre, l'univers.

Շինեմ, եցի va. construire, bâtir; édifier; վերստին —, reconstruire, rebâtir.

Շինիչ a. édifiant, exemplaire.

*Շինծու V. Կեղծ.

Շինող s. constructeur.

Շինողականն, Շինողութիւն s. l'art de bâtir.

Շինուած, ոց s. bâtiment, édifice; fig. édification; — մարդկեղէն, ouvrage humain.

Շինուածաձեւ a. en forme d'édifice.

Շինուածոյ, ից a. construit, artificiel.

Շինութիւն s. construction, bâtisse; édification; — աշխարհին, bien public.

Շինումն s. construction.

Շիշ, շշից s. bouteille; բանալ զ—, déboucher une bouteille.

Շիշք s. la nuque.

Շիջանիմ, ջայ, ջիր vn. s'éteindre; fig. s'éteindre, passer, cesser, s'apaiser; s'éteindre, mourir.

Շիջանուտ a. qui s'éteint.

Շիջեալփառ a. dont la gloire est éteinte, passée.

Շիջումն s. extinction.

Շիջուցանեմ, ուցի va. éteindre; fig. éteindre, apaiser, faire cesser, calmer, étouffer, amortir; éteindre, faire mourir; — զծարաւ, éteindre la soif.

Շիջուցիչ s. celui qui éteint.

*Շիտակ V. Ուղիղ.

Շիրիմ, րմաց s. tombeau, monument; — հոյակապ, mausolée.

Շիւ s. marc de raisins.

Շիւղ V. Շիղ.

Շիփոր V. Շեփոր.

Շլագոյն adj. obscur, peu visible.

Շլամիտ a. aveugle d'esprit, non éclairé, imbécile, stupide, hébété, idiot.

Շլանամ, ացայ vn. avoir la vue faible, devenir louche, aveugle; avoir des éblouissements, s'éblouir, s'obscurcir; s'émousser.

Շլացութիւն s. aveuglement; éblouissement; հարկանել —բ, frapper d'aveuglement; հարկանել —բ զմիտս, éblouir l'esprit.

Շլացումն V. Շլացութիւն.

Շլացուցանեմ, ուցի va. aveugler; obscurcir, offusquer; émousser; — զաչս, éblouir les yeux.

Շլացուցիչ a. éblouissant.

Շլմորեցուցանեմ, ուցի va. faire soupçonner, laisser dans le doute, dans l'embarras.

Շլմորիմ, րեցայ vn. soupçonner, douter, être dans l'inquiétude, dans l'embarras.

Շլոռոս a. vert, de couleur verte.

Շլութիւն V. Շլացութիւն.

Շկահ V. Շկահիւն.

Շկահեմ, եցի vn. siffler (en parlant d'une flèche, etc.); faire un bruit aigu; սուսերք շկահէին ընդ իրեարս շեշտակի; les glaives se croisaient.

Շկահիւն s. sifflement, bruit, cliquetis.

Շկթիմ, թեցայ vn. faire parade ou étalage de, se vanter de.

Շկօթակ առնեմ va. bannir, exiler.

Շղաբեր a. qui porte une petite branche.

Շղագիր, գրոյ s. coulée.

Շղաշ,ից. Շղաշատեա. Շղարշ,ից s. gaze, crêpe.

Շղթայ, ից s. chaîne; chaîne, enchaînement, continuité; արկանել ի շղթայս, mettre à la chaîne, aux fers, enchaîner; —ք գերութեան, les chaînes, les fers de l'esclavage.

Շղթայագործ, աց a. formé de chaînons, de mailles; sm. chaînetier.

Շղթայազերծ s. déchaîné.

Շղթայակապ a. attaché avec une chaîne, chargé de chaînes, enchaîné.

Շղթայաձեւ a. qui a la forme de chaîne.

Շղթայատող a. formé de chaînons, enchaîné.

Շղթայեմ, եցի va. enchaîner.

Շղոմպարար, Շղուպարարոյ V. Շողոմարար.

Շղուական sm. babouche, escarpin.

Շղուրտաբարոյ V. Պաշա-նաբարոյ.

Շճայից, Շճախառն, Շճային a. séreux.

Շճեմ, եցի vn. être plein de sérosité, se liquéfier.

Շճուկ s. sérosité; babeurre, petit-lait.

Շմբրոց s. sac.

Շմոր s. trouble.

Շմորեցուցանեմ, ուցի va. troubler, bouleverser.

Շմորիմ, եցայ vn. se troubler, se bouleverser.

Շնաբար adv. comme un chien.

Շնաբարոյ, ից a. cynique.

Շնաբերան adj. qui a une bouche de chien, cynique.

Շնագայլ, ոյ s. chacal.

Շնագլուխ V. Շանագլուխ.

Շնական a. canin; cynique.

Շնականութիւն s. cynisme

Շնակերպ a. semblable à un chien.

Շնամ, ացայ, ացի vn. commettre un adultère.

Շնաստղ s. canicule.

Շնացող s. a. adultère.

Շնացողական a. adultérin.

Շնթեմ, եցի va. flatter, aduler, flagorner.

Շնթող s. flatteur, adulateur, flagorneur.

Շնիկ s. petit chien, toutou; canicule; — հրացանի, chien de fusil.

Շնխաղող, ոյ s. morelle.

Շնյարկ s. chenil, niche à chien.

Շնորդի, դւոյ a. bâtard; s. enfant naturel, fils adultérin.

Շնորհ, ի. Շնորհք, աց sm. grâce, la grâce divine; bonnes grâces, faveur, service; grâce, charme, beauté; grâce, actions de grâces, remercîment; grâce, pardon; grâce, don, concession; mérite; les Grâces; ի

շնորհիս, առ. շնորհիս, en faveur de, pour; ի շնորհիս երեսաց քոց, grâce à toi, en ta faveur, pour toi; ինորա շնորհիս, շնորհիս նմա առնելով, pour lui faire plaisir, pour le contenter; — ou շնորհս ունել, remercier, rendre grâce, savoir gré, témoigner sa reconnaissance; շնորհս գտանել, être ou entrer dans les bonnes grâces de qn., avoir ou mériter sa faveur, ses bonnes grâces, obtenir ses faveurs, lui plaire; շնորհս գտանել առաջի՝ առաջի աչաց ուրուք, trouver grâce devant qn., devant les yeux de qn., être en grâce auprès de lui; շնորհս առնել ումեք, faire grâce à qn., pardonner; մեռանել ի շնորհս, mourir en état de grâce, en odeur de sainteté; շնորհիւ Տեառն, par la grâce de Dieu; — արա, * — ըրէ, de grâce, fais-moi le plaisir; * ձեզմէ — մի պիտի խնդրեմ, j'ai une grâce, une faveur à vous demander.

Շնորհաբաշխ, ից adj. qui distribue la grâce.

Շնորհաբաշխութիւն s. distribution de la grâce, don de la grâce, grâce.

Շնորհագիր a. écrit par la grâce divine.

Շնորհագիւտ a. qui a obtenu la grâce divine.

Շնորհագործ a. fait par la grâce.

Շնորհազարդ adj. orné de grâces, gracieux.

Շնորհալի, Շնորհալից adj. plein de grâce; gracieux, charmant, gentil, mignon.

Շնորհակալ a. qui remercie, qui rend grâce; obligé; redevable; — լինել ումեք, remercier, rendre grâce, savoir gré, bon gré à qn.

Շնորհակալիք V. Շնորհակալութիւն.

Շնորհակալու V. Շնորհակալ; — մտօք, avec reconnaissance.

Շնորհակալութիւն s. remercîment, actions de grâces.

Շնորհական a. de grâce.

Շնորհակարգութիւն s. m. grâce.

Շնորհակորոյս, բուսի adj. ingrat.

Շնորհահատոյց V. Շնորհակալ.

Շնորհածիր V. Շնորհատու.

Շնորհանորոգ a. renouvelé par la grâce.

Շնորհաշուք adj. gracieux, charmant.

Շնորհապատում a. raconté avec grâce.

Շնորհապարգեւ V. Շնորհատու.

Շնորհապարտ, ից a. obligé, bien obligé, redevable; obligeant; — կացուցանել զոք, obliger qn., lui donner des droits à sa reconnaissance; — գոհութիւն, reconnaissance; — գտանիլ ումեք, — զանձն դաւանել առ ոք, être l'obligé de qn., tenir qch. de lui, lui devoir, lui avoir de l'obliga-

tion; — եմ բիւրուց խնամոցդ, je te dois mille soins.

Շնորհավաճառ a. s. simoniaque.

Շնորհավաճառութիւն s. simonie.

Շնորհաւորեմ, եցի va. rendre gracieux, donner de la grâce; féliciter qn., lui faire des compliments.

Շնորհաւորութիւն s. félicitation, compliment.

Շնորհեմ, եցի va. donner en présent ou par faveur, faire présent de, accorder, gratifier, concéder; faire grâce, pardonner, remettre; chercher à plaire à qn., avoir pour lui certaines complaisances, lui faire plaisir; դու ինձ շնորհեցեր կեանս, je te dois la vie; չ—, ne pas accorder, refuser; —իմ vn. être accordé, gratifié; իբարութենէ իմմէ շնորհին կեանք ձեր, vous devez votre vie à ma bonté.

Շնորհութիւն sm. remercîment.

Շնորհուկք s. complaisance, flatterie; առ շնորհուկս, pour plaire, de manière à plaire, par faveur, en faveur de; շնորհուկս առնել ումեք, chercher à plaire à qn., avoir certaines complaisances pour lui, le flatter.

Շնութիւն s. adultère; կին ըմբռնեալ ի շնութեան, femme surprise en adultère.

Շնչաբեր a. respiratoire; — երակ, artère.

Շնչաբերեմ V. Կենդանանամ.

Շնչակալ անօթ s. poumon.

Շնչական a. respiratoire; V. Շնչաւոր.

Շնչակեաց a. qui vit par la respiration, qui respire.

Շնչակիր V. Շնչական.

Շնչակից a. qui respire ensemble; fig. uni de sentiment, unanime.

Շնչահան, աց. Շնչամուտ, մտից s. soupirail, aspirail.

Շնչանամ, ացայ va. respirer, reprendre haleine, se ranimer.

Շնչառութիւն s. respiration.

Շնչասպառ adj. essoufflé, hors d'haleine, haletant; adv. à perdre la respiration; — առնել, essouffler, mettre hors d'haleine; — լինել, être essoufflé, hors d'haleine; — ընթանալ, courir à perte d'haleine.

Շնչասպառութիւն s. essoufflement.

Շնչարգել s. asthmatique.

Շնչարգելութիւն s. asthme.

Շնչացուցանեմ, ուցի va. faire respirer, animer.

Շնչաւոր a. qui respire, animal; spirituel; — գործի, instrument à vent.

Շնչաւորեմ V. Շնչացուցանեմ.

Շնչաւորութիւն s. action de respirer, respiration, animation, vitalité; sensualité.

Շնչափող, ից, ոց s. trach artère; poumon.

Շնչելի a. respirable.

Շնչելոյզ, ուզի a. pneumatique ; — մեքենայ, machine —.

Շնչեմ, եցի va. respirer, prendre haleine ; souffler, siffler ; exhaler ; inspirer ; — զօդ, respirer l'air ; շնչեաց հողմ աջողակ, il s'éleva un vent favorable.

Շնչերակ, աց s. artère.

Շնչերակային a. artériel.

Շնչիւն s. souffle, sifflement.

Շնչումն sm. souffle, vent ; sifflement ; inspiration.

Շնջրի s. loutre.

Շնուի s. les chiens.

Շնփին sm. excréments de chien.

Շնքաղց, ու. s. faim canine, boulimie.

Շշնջեմ, եցի vn. chuchoter, dire tout bas, murmurer, marmotter.

Շշնջիւն, **Շշնջումն** s. chuchotement, chuchoterie, murmure ; bruit ; աղօտ —, bruit sourd.

Շշնչող s. chuchoteur.

Շշուկ s. bruit, tapage, tintamarre.

Շշունջ V. Շշնջիւն.

Շոգանամ, ացայ vn. s'évaporer, se vaporiser.

Շոգելից a. vaporeux.

Շոգեկառք, ռաց s. locomotive.

Շոգենաւ, աց s. bateau à vapeur, paquebot.

Շոգի, գւոյ s. vapeur, exhalaison ; souffle.

Շոգիալից a. vaporeux.

Շոգիամէզ a. vaporeux, brumeux.

Շոգիացումն s. vaporisation, évaporation.

Շոգիացուցանեմ, ուցի va. vaporiser.

Շոգմոգ աց a. s. rapporteur, délateur, médisant.

Շոգմոգեմ, եցի va. rapporter, faire des rapports, médire.

Շոգմոգութիւն s. délation, rapport, médisance.

Շոգոլի, լւոյ sm. vapeur, exhalation.

Շոհ s. empois.

Շոհեմ, եցի va. empeser.

Շող, ոց, ից s. rayon, éclat, trait de lumière.

Շողազարդ V. Նշուլազարդ.

Շողակաթ, ի s. jet des rayons de lumière, éclat.

Շողամ, ացի vn. briller, rayonner, luire, reluire, flamboyer, scintiller, étinceler, resplendir, chatoyer.

Շողապէս adv. comme un trait de lumière.

Շողացուցանեմ, ուցի va. faire briller, faire reluire ; enflammer, chauffer, rendre incandescent ; brandir ; սուր —, brandir l'épée.

Շողաւոր a. brillant, rayonnant, éclatant, scintillant, flamboyant, étincelant.

Շողգամ, ի s. navet.

Շողիք s. salive.

Շողշողեմ V. Շողամ.

Շողշողումն V. Շողաւոր.

Շողոմասէր a. qui aime la flatterie.

Ճողոմաբար, աց a. s. flatteur, adulateur, cajolcur.

Ճողոմեմ, եցի va. flatter, aduler, flagorner, cajoler.

Ճողոմութիւն, Ճողոմք sm. flatterie, adulation, flagornerie, cajolerie, encens.

Ճողոքորթ V. Ճողոմաբար.

Ճողոքորթեմ V. Ճողոմեմ.

Ճողոքորթութիւն V. Ճողոմութիւն.

Ճոճ, ի. Ճոճի, ճւոյ s. pin.

Ճոմին s. épinards.

* Ճոյեմ, եցի va. choyer, caresser.

Ճոյտ a. prompt, rapide, agile, leste, alerte, actif, expéditif; adv. promptement, lèstement, d'une manière expéditive, vite.

Ճոշականք s. ostentation, étalage; շոշոկանս առնել, se montrer avec faste et ostentation, faire de l'étalage.

Ճոշակեմ V. Ճոշականք.

* Ճոշորդ V. Նշմարանք; a. timbré, toqué.

Ճոպեմ, եցի va. enlever, dérober, ravir.

Ճորթեմ, եցի va. s'arroger, usurper, empiéter, s'approprier, s'attribuer, ravir, détourner, dérober, enlever.

Ճորիկ V. Ճոգմոգ.

Ճուայտ, Ճուայտաբարոյ a. débauché, crapuleux, libertin.

Ճուայտանամ V. Ճուայտիմ.

Ճուայտանք V. Ճուայտութիւն.

Ճուայտասէր լինիմ vn. aimer la débauche, la crapule.

Ճուայտիմ, եցայ vn. se livrer à la débauche, crapuler.

Ճուայտոտ V. Ճուայտ.

Ճուայտութիւն s. débauche; crapule, bacchanales, orgies.

Ճուարեալ a. étonné, surpris, embarrassé, dérouté.

Ճուարեցուցանեմ, ուցի va. étonner, étourdir, surprendre, dérouler, désorienter.

Ճուարիմ, եցայ vn. s'étonner, être surpris, dérouté, désorienté, embarrassé, être dans un extrême embarras.

* Ճուարումն s. consternation, surprise, embarras.

Ճութափեմ, եցի vn. se dépêcher, se hâter, s'empresser.

Ճութափութիւն sm. agilité, souplesse; empressement, hâte.

* Ճուլուլ s. bâti.

* Ճուլուլեմ, եցի va. bâtir.

Ճուկայ, ից s. halle, bazar.

Ճուն, շանց s. chien; adultère; astr. canicule; մատակ —, chienne; կատաղի —, chien enragé; — հաչէ՝ ղօղանջէ՝ կռնչէ, le chien aboie, hurle.

Ճունչ, շնչոյ s. souffle, haleine; respiration; esprit, âme; ց— վախճանին, jusqu'au dernier soupir; ցյետին — կենաց իմոց, jusqu'au dernier soupir de ma vie; ի— վախճանին հասանել, être prêt à rendre le dernier soupir, au dernier moment de la vie; — առնուլ՝ կլանել, prendre ou reprendre haleine, respirer; — առնուլ լիաբերան, respirer à pleins poumons; հատանիլ շնչոյ,

•—ը կտրիլ, perdre haleine; ի— հողմոց գեղածփեալ, flottant au gré du vent; իմի — կլանել, avaler d'un trait, d'un coup.

Շուշան, աց s. lis.

Շուշանազործ, **Շուշանապարդ** a. semblable à des lis, décoré de fleurs de lis, fleurdelisé.

Շուշանահոտ adj. à odeur de lis.

Շուշանաձեւ adj. en forme de lis.

Շուշանանամ, ացայ vn. devenir comme un lis.

Շուշանափայլ a. éclatant comme un lis, orné de lis.

Շուշեմ, եցի vn. négliger.

Շուշմայ, ից s. sésame.

Շուշմիր s. cardamome.

Շուշփայ, ի s. corporal.

Շուտաբան, **Շուտախօս**, ից a. qui parle vite.

Շուտանամ V. Երագեմ vn.

Շուտափոյթ V. Շոյտ.

Շուտով V. Փութով.

* **Շուտութիւն** V. Արագութիւն.

Շուրթն, շրթունք, շրթանց s. lèvre; bord, orifice; fig. langue; chir. lèvre.

Շուրջ adv. prép. autour de, tout autour, aux environs; de toutes parts; — ածել, conduire tout autour, faire tourner; promener, faire parcourir autour; — առնուլ, tourner; — գալ, se promener, parcourir, faire un tour, la ronde; — հայել, regarder autour; — պատել՝ պաշարել, entourer, environner, envelopper, cerner, investir.

Շուրջանակաւ a. circulaire, rond; adv. en cercle, en rond, circulairement; ելանելի —, escalier en limaçon.

Շուրջանակի adv. V. Շուրջ; d'alentour; à la ronde, en rond, en cercle, circulairement; a. ce qui est autour.

Շուրջառ, աց s. chasuble.

Շուք, շքոյ, շքի, շքով sm. éclat, splendeur, magnificence, pompe, gloire, honneur, considération, respect; ombre, ombrage; voile (pour la figure); — դնել, honorer, rendre ou faire honneur, respecter, considérer, traiter en, complimenter, courtiser; զամենայն — եւ զպատիւ դնել ումեք, rendre à qn. tout honneur; զանձն ծանր եւ իշքի ունել, être sérieux, grave; — եւ ձեւք, cérémonies, étiquettes; *իւր շքէն զարհուրել, avoir peur de son ombre.

Շչեմ, եցի vn. siffler.

Շչիւն s. sifflement.

Շչող a. sifflant; s. siffleur.

Շչումն s. sifflement.

Շպար, աց s. fard.

Շպարիմ, րեցայ vn. se farder, se plâtrer; V. Սնգոյր.

Շպետ V. Հովիւ.

Շռայլ, ից adj. débauché, licencieux; prodigue, dépensier, panier percé; —ք s. débauche, licence.

Շռայլամիտ V. Շռայլ.

Շռայլիմ, լեցայ vn. se dé-

baucher, se livrer à la débauche, à la licence; prodiguer, donner avec profusion.

Շռայլութիւն s. débauche, déréglement, libertinage; prodigalité, profusion.

* **Շռեմ** V. **Միզեմ**.

Շռէզ s. asphodèle.

Շռինդ s. rumeur, bruit, éclat, retentissement; renommée; շռինդն աղաղակի նոցա, leurs cris; ի— ահեղ պատերազմի, par l'appareil frémissant ou au bruit terrible de la guerre; ի— համբաւոյն, au bruit de, à la nouvelle de.

Շռնչան, չանան, նուռնք sm. pirouette, sabot, toupie.

Շտապ, ի, աւ, իւ s. hâte, diligence, empressement, promptitude; առանց շտապոյ, sans empressement; — տագնապի, très-grande hâte, précipitation; contrainte, obligation impérieuse; — հասուցանել, — տագնապի իվերայ հասուցանել, presser fort, forcer, réduire à l'extrémité; շտապաւ, à la hâte, avec diligence; — տագնապաւ, en toute hâte, précipitamment.

Շտապանամ V. **Շտապիմ**.

Շտապեմ, եցի. Շտապեցուցանեմ, ուցի va. hâter, presser, précipiter.

Շտապիմ, պեցայ vn. se hâter, se presser, s'empresser, se précipiter.

Շտեմարան, աց s. magasin, grenier, décharge; dépense, cellier; cave.

Շտեմարանալից a. qui remplit les magasins; rempli dans les magasins.

Շտեմարանապետ, աց sm. magasinier; sommelier.

Շտեմարանեմ, եցի va. emmagasiner, mettre en magasin; renfermer, serrer, conserver, amasser.

Շտոզանեմ V. **Շփոթեմ**.

Շրթնական a. labial.

Շրշիւն s. murmure, bruissement du feuillage.

Շրշնչեմ V. **Շշնչեմ**.

Շրոշակ, Շրուշակ, աց sm. muserolle, serre-nez.

Շրուանդ sm. rafle, râpe (grappe sans grains).

Շրջաբան a. qui parle par périphrases.

Շրջաբանեմ, եցի va. parler par périphrases, périphraser.

Շրջաբանութիւն sm. périphrase, circonlocution.

Շրջաբերական, աց a. s. encyclique, circulaire.

Շրջաբերիմ, րեցայ vn. être emporté alentour, tourner en cercle, parcourir.

Շրջաբերութիւն sm. tour, circonvolution.

Շրջաբնակ, աց a. s. qui habite autour, aux environs, circonvoisin, voisin.

Շրջագայ, ից a. qui va tout autour, ambulant, rôdeur; s. tour, circonvolution.

Շրջագայիմ, յեցայ vn. faire un tour, se promener, rôder; tourner alentour, faire le tour de, parcourir, circuler.

Շրջագայութիւն s. tour, circulation, promenade; tour, rotation, révolution.

Շրջագնաց s. rôdeur.

Շրջազգեստ, ուց s. robe.

Շրջակայ, ից a. qui reste autour, circonvoisin; —ք, les environs.

Շրջական a. tournant, changeant; s. changement.

Շրջակտուր առնեմ va. couper alentour, rogner, mutiler, tronquer.

Շրջահայեաց a. circonspect.

Շրջահայեցութիւն sm. circonspection.

Շրջահմայ s. gyromancien.

Շրջահմայութիւն sm. gyromancie.

Շրջան, աց s. tour, tournée, circuit, révolution, circonvolution, conversion, circulation; cours, période, cycle, cercle; tournoiement, tournant; sinuosité; — զօրաց, évolution; — առնուլ, tourner, faire un tour, tournoyer, circuler.

Շրջանակ, աց s. cercle, cerceau; bordure, contour; cadre, encadrement; châssis; monture; tour, circuit; arrondissement, cercle; astr. cycle; —աւ, en cercle, en ronde; — կենդանական, zodiaque; բեւեռային —, cercle polaire.

Շրջանակագործ, աց s. encadreur.

Շրջանակեայ a. garni d'un cercle, d'un cadre.

Շրջանակեմ, եցի va. faire tourner en cercle, rouler; encadrer; —իմ vn. tourner en cercle, tourner, se rouler.

Շրջանակումն s. encadrement.

Շրջաչափութիւն, **Շրջաչափումն** s. périmètre, contour.

Շրջանաւոր a. périodique.

Շրջապատ, ից a. qui entoure, ambiant; s. tour, pourtour; contour, enceinte, ceinture; périphérie.

Շրջապատեմ, եցի va. entourer, environner, envelopper, ceindre; vn. faire le tour, parcourir.

Շրջապարիսպ, բսպի s. fortification, enceinte.

Շրջառական a. circulant; — գլուխ, capital —.

Շրջասացութիւն V. **Շրջաբանութիւն**.

Շրջաստուերք, բաց s. périsciens.

Շրջատեսարան, աց s. amphithéâtre.

Շրջափակ a. fermé tout autour, enfermé, cerné; s. clôture, enclos, enceinte.

Շրջափակեմ, եցի va. fermer tout autour, enfermer de toutes parts, envelopper, cerner.

Շրջեմ, եցի va. retourner sens dessus dessous, tourner, faire chavirer, renverser, culbuter; convertir, changer, transmuer; — զմիտս, se raviser, changer d'avis, tourner casaque; —զմիտս' իմնայիմիք հրրդոց, faire changer d'avis, de résolution, dissuader, fléchir; իբրաց —, détourner.

Շրջեցուցանեմ, ուցի va. promener, faire promener; tourner, faire tourner.

Շրջիմ, ջեցայ vn. se promener, parcourir, marcher; se tourner, se retourner, changer, se convertir; se renverser, chavirer; — իմտաց՝ իխորհրդոց, se raviser, changer d'avis, tourner casaque; V. Գոյն.

Շրջմոլիկ a. errant, vagabond; — հուր, feu follet.

Շրջշրջեմ, եցի va. tournoyer; changer; promener; —իմ vn. tournoyer, pirouetter, se tourner, se retourner, s'agiter; se promener.

Շրջշրջումն s. tournoiement, retour, vicissitude.

Շրջշրջուն a. qui tourne dans tous les sens, tournoyant.

Շրջող s. promeneur, vagabond.

Շրջուած, ոց s. retour, changement; tour, circuit.

Շրջումն s. action de tourner, tour, circuit; renversement; changement.

Շրջուն a. renversé, tourné.

Շրտնում, շրտեայ, շրտուցեալ vn. prendre de l'ombrage, s'effaroucher; s'éblouir, être ébloui.

Շրտումն s. frayeur, éloignement; éblouissement.

Շրտուցանեմ, ուցի va. effaroucher, effrayer; éblouir.

Շփանամ V. Խենեշանամ.

Շփացութիւն V. Խենեշութիւն.

Շփեմ, եցի va. frotter; frictionner; fig. imputer, attribuer, accuser; — ընդ ափ, froisser dans la main.

Շփշփեմ, եցի va. frotter fortement ou souvent, froisser.

Շփոթ, ից a. confus, confondu, compliqué, indistinct, troublé, dérangé; s. V. Շփոթութիւն; աղմուկ շփոթի յարուցանել, faire du tintamarre, du tapage; V. Աղմուկ; շփոթս յուզել՝ յարուցանել, exciter des troubles, des séditions.

Շփոթական V. Շփոթ a.

Շփոթանք V. Շփոթութիւն.

Շփոթեալ a. confus, embarrassé, désorienté; — ես, tu as l'air agité, troublé ou ébouriffé.

Շփոթեմ, եցի va. confondre, brouiller, embrouiller, compliquer; troubler, mettre en désordre, remplir de trouble, bouleverser, déranger, déconcerter, embarrasser, désorienter; —իմ vn. être confondu, se brouiller, s'embrouiller, se compliquer; se troubler, se bouleverser.

Շփոթութիւն, Շփոթումն s. confusion; trouble, désordre, embarras, tumulte.

Շփող s. frotteur.

Շփումն s. frottement, frottage; friction.

Շքադիր, դրաց a. qui honore, qui rend honneur; —ք, cortége.

Շքալից a. honorable.

Շքամ, ացայ vn. trancher du grand, se vanter, se glorifier.

Շքեղ, ակ adj. magnifique, splendide, superbe, glorieux, élégant, majestueux, illustre, éclatant, fastueux, somptueux, pompeux, riche.

Շքեղաբար adv. magnifiquement, splendidement, d'une manière superbe, pompeusement, majestueusement, richement, avec luxe.

Շքեղազարդ a. richement orné, magnifiquement paré, magnifique, superbe.

Շքեղազարդեմ, եցի va. orner richement, magnifiquement parer.

Շքեղանամ, ացայ vn. devenir magnifique, illustre, s'embellir, se parer.

Շքեղաշուք V. Շքեղազարդ.

Շքեղապանծ a. majestueux, illustre.

Շքեղացուցանեմ, ուցի va. illustrer, rendre célèbre, décorer; embellir.

Շքեղաւոր V. Շքեղ.

Շքեղութիւն s. splendeur. magnificence, éclat, pompe, luxe, somptuosité, majesté, solennité; beauté, élégance.

Շքթեմ, եցի. **Շքթեցուցանեմ**, ուցի va. agiter, remuer, gargouiller.

Շքթիմ, թեցայ vn. perdre toute pudeur, se conduire avec impudence.

Շօթ, ից s. brioche.

Շօշափական a. tangentiel; — կողմնացոյց, boussole à tangente.

Շօշափելի adj. palpable, tactile.

Շօշափելիք, լեաց sm. tact, toucher.

Շօշափեմ, եցի va. palper, tâter, toucher, manier; frôler.

Շօշափող s. tangente.

Շօշափումն sm. attouchement, maniement, contact; frôlement.

Ո (ouô) s. vingt-quatrième lettre de l'alphabet et sixième des voyelles ; six cents, six-centième.

Ո, ոյր, ում pron. relat. qui, lequel, laquelle.

Ո՞ qui? դու ո՞ ես, qui es-tu? ո՞ ի ձէնջ, qui d'entre vous? զո՞ խնդրէք, qui cherchez-vous? ո՞յր ես, à qui es-tu? ո՞ւմ ասացեր, à qui as-tu dit?

Ո՛, ո՛ո՛ interj. oh! ah!

Ո՞ ոք, ո՞յր ուրուք qui? ո՞ոք իմարդկանէ, qui est l'homme, qui? ո՛ ոք և իցէ, qui que ce soit.

Ոբոլոս s. obole.

Ոգեթափ լինիմ vn. être exténué, épuisé, s'épuiser.

Ոգելից a. spiritueux.

Ոգեխառնիմ, եցայ vn. être uni d'âme, s'attacher.

Ոգեխառնութիւն s. union d'âme, grand attachement.

Ոգեկան a. spirituel.

Ոգեկիր V. Հոգեկիր.

Ոգեկործան adj. qui ruine l'âme, l'esprit ; ruiné spirituellement, découragé, désespéré, abattu.

Ոգեկորոյս V. Հոգեկորոյս.

Ոգեղաքարբառ a. retentissant, sonore.

Ոգեմ, եցի vn. dire, prononcer, proférer ; chanter.

Ոգեշունչ V. Հոգեշունչ.

Ոգեպահ adj. qui conserve la vie.

Ոգեպարտ լինիմ vn. être coupable du sang de qn.

Ոգեսէր V. Հոգեսէր.

Ոգեսպառ adj. assommant, tuant; V. Մնչասպառ.

Ոգեվար V. Հոգեվար.

Ոգեւոր, etc. V. Հոգեւոր.

Ոգի, գւոյ s. esprit; esprit, âme; respiration, haleine, souffle; esprit, sens; esprit, génie; mânes; vie; cœur; âme, énergie, courage; vent, air; dé à jouer; V. Հոգի; — առնուլ՝ կլանել, prendre ou reprendre haleine, commencer à respirer plus librement, respirer, se reposer, prendre du repos, se ranimer, reprendre ses forces; դնել զոգի իբրեւ՝ ի ձեռն ou զոգին իբրեւ ունել V. Բուռն; Ծափել զոգի ուրուք, tenir qn. en suspens; յոգիս ապաստան լինել, յոգւոցն պարզել ապաստան լինել՝ կալ, être à l'agonie, être réduit à la dernière extrémité, être mourant; յոգիս ապաստան առնել, réduire à l'extrémité, épuiser; հարկանել յոգի, blesser, piquer au vif, au cœur, tuer; յոգւոց ելանել՝ հանել, pousser des soupirs, laisser échapper un soupir, soupirer, gémir; յոգւոցն ցամաքել, mourir; ոգւով երգել, chanter avec âme; ոգւով չափ, de toute son âme, de cœur, de tout son cœur; ոգւով չափ սիրել, aimer comme son âme, éperdument; արձակել՝ հանել՝ փչել զոգի, rendre l'âme, l'esprit, expirer; ոգին էր դաւոյն, il était l'âme du complot; ոգի բանական, intelligence, raison; ոգիք խաւարի, les esprits de ténèbres.

Ոգորիմ, րեցայ vn. cosser; lutter, être aux prises, en venir aux mains, se battre.

Ոդէոն, ի s. odéon.

Ոդիսական a. d'Ulysse; s. odyssée.

Ո եւ պէտ, Ո եւ պէտ որ a. qui que ce soit.

Ոզնի, նեոյ s. hérisson.

Ոզոխ s. brou.

Ոզոր s. osier, jets d'osier, pleyon, accolure.

Ոզորածեծ առնեմ va. frapper avec des jets d'osier, avec des verges.

Ոզորահիւս a. tissu d'osier.

Ոզորի s. osier (arbre).

Ոլոռն, ռան, ռունք s. pois, pois chiche; grain; globule; ոլոռն ոլոռն, goutte à goutte.

Ոլոռնաձեւ a. en forme de pois, sphérique, rond.

Ոլոռնանամ, ացայ vn. s'arrondir.

Ոլոր, ից sm. tortillement, contorsion, ton, tension; contention, effort, intensité, force; tresse; —ք բարեկամութեան, les nœuds de l'amitié.

Ոլորակ s. accent tonique; flexion de voix, accent.

Ոլորան V. Սամոյլ.

Ոլորեալ a. tors, tortillé.

Ոլորեմ, եցի va. tordre, tortiller, cordeler, cordonner, tresser; fig. tramer, ourdir.

Ոլորումն V. Ոլոր.

Ոլորտաձեւ a. spiral.

Ոլորտանամ, ացայ vn. être circonscrit, limité, se borner.

Ոլորտապտոյտ a. sinueux, de mille détours.

Ոլորտացուցանեմ, ուցի va. circonscrire, borner, limiter.

Ոլորք, ոց s. bornes limites, extrémités, fin, terme; circuit, tour, circonvolution; — երկրի, l'univers; — երկնից, les espaces des airs; ընդ ոլորտս մտանել (Թռչնոց), faire des tours en voltigeant, voler en rond, faire la roue.

Ոլոք, աց s. péroné.

Ոխ V. Ոխք.

Ոխաթափ լինիմ vn. décharger sa rancune sur qn.

Ոխակալ, աց a. qui garde rancune, rancunier; — լինել, garder rancune.

Ոխակալութիւն s. action de garder rancune, ressentiment, rancune.

Ոխամ, Ոխանամ, ացայ vn. avoir du ressentiment contre qn., garder rancune à qn., se ressentir de.

Ոխապահ V. Ոխակալ.

Ոխացուցանեմ, ուցի va. exciter la rancune, rendre rancunier.

Ոխերիմ, Ոխորիմ a. adversaire, ennemi, malveillant, cruel, acharné; — Թշնամի, ennemi déclaré ou mortel, grand ennemi.

Ոխութիւն V. Ոխք.

Ոխք, խից s. ressentiment, rancune; ոխս ունել ումեք՝ ընդ ումեք, ոխս պահել ումեք, avoir du ressentiment contre qn., garder rancune à qn. de qch., se ressentir de, en vouloir à qn.

Ո՜հ interj. oh! ah! ô!

Ո՜հ ո՜հ interj. oh! oh!

Ողբ, ոց sm. lamentation, plainte, plainte lugubre, complaintes, gémissements; ողբս առնուլ՝ յօրինել, զողբս հարկանել V. Ողբամ.

Ողբագին, Ողբալի, Ողբալից a. lamentable, déplorable, à plaindre, plaintif.

Ողբական a. plaintif.

Ողբակից adj. qui déplore avec un autre.

Ողբակցիմ, եցայ vn. déplorer, pleurer ensemble.

Ողբաձայն a. plaintif; s. lamentation.

Ողբամ, ացի, ացայ vn. va. se lamenter, déplorer, pleurer.

Ողբերգակ, աց a. qui chante d'une manière plaintive; sm. chanteur de complaintes; tragédien, auteur tragique.

Ողբերգական a. tragique.

Ողբերգեմ, եցի va. chanter d'une manière plaintive, d'un ton lamentable, déplorer.

Ողբերգութիւն sm. chant plaintif, complainte; tragédie.

Ողբերէն· adv. d'une manière plaintive ou lamentable.

Ողբումն sm. lamentation, plainte.

* Ողիկ ողիկ գալ V. Ողողանամ.

Ողիմպիադ V. Ողոմպիադ.

Ողիմպոս, ի s. Olympe.

Ողկոյզ, կուզաց, ոց s. grappe de raisin.

Ողկուզաբեր a. qui produit des grappes de raisin.

Ողկուզաբոյծ a. qui nourrit, produit des grappes de raisin.

Ողկուզազարդ adj. orné de grappes.

Ողկուզալից adj. plein de grappes.

Ողկուզուկ s. petite grappe de raisin ; bot. botrys.

Ողն, ղին, ղունք, ղանց sm. épine du dos ; dos ; moelle épinière ; յ— անկանել, se coucher, s'allonger ; fig. être indolent, négligent ; յողն երթալ, s'étirer, s'allonger ; յողն կալ, se redresser, être rebelle ; յողն ou — առնուլ, prendre haleine, respirer, se reposer.

Ողնաբեկ a. dont l'épine du dos est cassée.

Ողնայար, Ողնաշար, ի sm. vertèbre ; moelle épinière.

Ողնաւոր a. vertébré.

Ողնափայտ, ից s. carène, quille ; fig. navire.

Ողնդժնեայ a. obstiné, opiniâtre, dur.

Ողնուլար, ի s. croupière.

Ողող sm. inondation ; alluvion.

Ողողական a. d'alluvion.

Ողողանամ, ացայ vn. déplorer, fondre en larmes.

Ողողանեմ V. Ողողեմ.

Ողողանիմ vn. être inondé, baigné ; fig. fondre en larmes.

Ողողանք, նաց s. affusion.

Ողողեմ, եցի va. inonder, ruisseler, submerger ; laver, rincer.

Ողողիչ a. qui inonde

Ողողումն sm. inondation, submersion ; rinçure.

Ողոմպիադ, աց sm. olympiade.

Ողոմպիական a. olympique.

Ողորդ a. droit.

Ողորկ, ից adj. poli, lisse, plan, uni, aplani ; fig. doux, affable ; adroit, artificieux ; élégant, poli ; —ք վարուց V. Խոպոպիք.

Ողորկաբանութիւն s. langage élégant, élégance d'expression.

Ողորկակեղեւ a. qui a l'écorce lisse.

Ողորկապատեան a. dont la coquille est lisse, mollusque.

Ողորկեմ, եցի va. lisser, polir, aplanir ; polir, adoucir ; repasser, satiner ; V. Ճողոմեմ.

Ողորկիչ s. lisseur.

Ողորկութիւն s. lissure, polissure, le poli ; douceur ; mollesse, délicatesse

Ողորմ a. qui excite la pitié, misérable, pitoyable, piteux, malheureux, déplorable, funeste, triste ; touchant, attendrissant ; s. pitié, compassion ; — ou ողորմ ողորմ adv. d'une manière touchante ou attendrissante, à faire pitié ou compassion, pitoyablement, piteusement, misérablement ; avec compassion ; յաղերս եւ յողորմ խոնարհեցուցանել, exciter la compassion de qn., lui inspi-

rer de la pitié, l'exciter à la pitié, le toucher, l'attendrir, l'émouvoir; ողորմ խօսել, parler à faire pitié; անկցի ողորմ իմաստասիրբո, ayez pitié de moi.

Ողորմաբար V. Ողորմ adv.

Ողորմագին V. Ողորմa.adv.

Ողորմած, ացa. miséricordieux, charitable.

Ողորմածութիւն s. miséricorde, charité; pitié, compassion; charité, don charitable, aumône; գործք —ե, œuvres de charité.

Ողորմանք V. Ողորմութիւն.

Ողորմելի a. misérable, malheureux, pitoyable, piteux, pauvre.

Ողորմիմ, մեցայ vn. s'apitoyer, avoir pitié ou compassion de, s'attendrir, être touché, compatir; ողորմիմ քեզ, j'ai pitié de toi.

Ողորմութիւն s. pitié, miséricorde; aumône, charité; — առնել՝ տալ, faire l'aumône, donner l'aumône.

Ողորմուկս արկանեմ va. inspirer de la pitié, exciter la compassion, attendrir, apitoyer, toucher.

Ողուն s. auget.

Ողոք, ոյ a. suppliant, doux, insinuant, attrayant, persuasif; s. supplication, prière, instances; insinuation, persuasion; յ— ածել, persuader, attendrir; յ— անկանել, supplier, faire des instances auprès de qn., le prier instamment; ողոքով, avec douceur.

Ողոքական V. Ողոք a.

Ողոքանք, նաց s. supplication, prière, instances; douceurs, douces paroles, insinuation, persuasion, souplesse; caresse, cajolerie, adulation, flatterie.

Ողոքեմ, եցի va. supplier; persuader; adoucir, apaiser, calmer; toucher, attendrir; caresser, flatter..

Ողոքիչ s. suppliant; flatteur, insinuant.

Ողոքումն V. Ողոքանք.

Ողջ, ոջ. աց a. vif, vivant; sain, sauf; complet, intégral, entier; sans interruption; — եկիր, soyez le bienvenu; — եր ou լեր, portez-vous bien, salut, je vous salue, adieu; — երթ, allez en paix, adieu, au revoir; ողջն ողջն, tout vif, tout entier; — բովանդակ, tout entier.

Ողջաբանութիւն s. intégrité, l'ensemble d'un discours.

Ողջագուրանք, նաց s. baisers, embrassement.

Ողջագուրեմ, եցի va. prendre ou serrer dans ses bras, embrasser, baiser.

Ողջախոհ, աց a. qui pense sainement; chaste, honnête; — միտք, bon sens, bonne foi.

Ողջախոհաբար adv. chastement, honnêtement.

Ողջախոհանամ, ացայ vn. avoir des sentiments sages, être dans son bon sens; être chaste.

Ողջախոհութիւն s. sagesse, bon sens; chasteté, honnêteté.

Ողջակէզ, կիզաց sm. holocauste, sacrifice.

Ողջակիզեմ, եցի va. faire un holocauste, offrir en holocauste.

Ողջափառ a. orthodoxe.

Ողջամբ adj. sain et sauf; heureusement; V. Ամբողջ; — դառնալ, retourner —; — հասանել, arriver —, à bon port; — եկիր, soyez le bienvenu.

Ողջամիտ, մտաց adj. sain d'esprit, qui a la raison saine, sensé, raisonnable; orthodoxe; — վարդապետութիւն, saine doctrine; — լինել, avoir l'esprit sain, être dans son bon sens.

Ողջանամ, ացայ vn. revenir à la santé, guérir, recouvrer la santé, se rétablir.

Ողջանդամ a. qui a tous ses membres, sain, sauf; adv. sain et sauf, tout entier.

Ողջացուցանեմ, ուցի va. rendre sain, bien portant, guérir; rendre entier, compléter.

Ողջացուցիչ V. Բուժիչ.

Ողջէգալ s. salutation, salut.

Ողջընծայ V. Ողջակէզ.

Ողջիկ V. Ամբողջ.

Ողջմտութիւն s. bon sens, saine raison, raisonnement, —բ, sainement, sensément.

Ողջոյն, ջունի s. salut, salutation, compliment, amitiés; santé, état de santé; — տալ, saluer; հարցանել զողջունէ, saluer; հարցանել զողջունէ ուրուք, demander des nouvelles de qn.; — քեզ՝ ընդ քեզ, bonjour; ողջո՞յն իցէ քեզ, comment vous portez-vous? comment va la santé? եւ կարի խիկ —, fort bien; ողջո՞յն է քեզ. — է, tout va-t-il bien pour vous? très-bien; ողջո՞յն է, apportez-vous la paix, une bonne nouvelle? — ետու նմա մեծարանօք, je le saluai avec respect; — քեզ տունդ իմ սիրելի, adieu, chère maison; — հրաժարական, adieu, congé; տալ — հրաժարական, dire adieu, faire ses adieux, prendre congé.

Ողջոյն a. entier, total; adv. tout entier, en entier.

Ողջութիւն s. santé, bonne santé; —բ, sain et sauf, bien portant; en paix.

Ողջունաբեր a. qui apporte une salutation, une bonne nouvelle.

Ողջունագիր sm. lettre de compliments.

Ողջունալի, Ողջունական a. de salutation, de compliment.

Ողջունապատում a. qui raconte, qui donne de bonnes nouvelles.

Ողջունեմ, եցի va. saluer, faire des compliments.

ՈՃ, ոյ, ով s. style; phrase; méthode, système; rang, ordre, manière, façon, forme; vie, conduite; dogme, doctrine; tige des graminées, queue; panier, corbeille; ոճով, méthodiquement, avec mé-

thode; distinctement, précisément, d'une manière suivie, en détail; convenablement, à propos; ոճով մանր հայել, regarder avec attention, fixer; — լեզուաց, le génie des langues; Նովին ոճով, de même style; մաքրել զոճ, épurer le style; յոճ եւ ի կարգ մուծանել, réduire en méthode; պարզ՝ բարեխառն՝ գեղեցիկ՝ վայելուչ՝ վսեմ՝ գոթացի՝ հեշտ՝ քաղցր՝ երկայնաբան՝ անհարթ՝ խիստ՝ կորովի՝ թոյլ՝ տկար ոճ, style simple, tempéré, beau, élégant, sublime, gothique, coulant ou facile, doux, prolixe, rude, dur, nerveux, pâle, sans force.

Ոճիր sm. crime, attentat, méfait; — եղեռան, crime; —ք ապիրատութեան, excès; ածել յոճիրս, porter à des excès.

Ոճրագործ, աց s. scélérat.

Ոճրագործութիւն s. scélératesse, crime.

Ոմն, ուրումն, ումեմն, ոմանք, ոմանց pron. quelqu'un, certain, un; Կին —, une femme; ոմանք ասեն այո, ոմանք ոչ, les uns disent oui, les autres non; զոմանս տեսի, j'en ai vu quelques-uns...

Ո՜յ interj. oh! ah! ouf!

Ոյժ, ուժոյ, ուժի sm. force, vigueur; effort; poids, importance; յուժի լինել, être dans sa vigueur, dans sa force, dans toute sa force; — տալ, donner de la force, favoriser, autoriser; faire effort, forcer; — առնուլ, prendre de la force, reprendre ses forces; Նոր — առնուլ, prendre de nouvelles forces; անկանել յուժոյ, perdre ses forces, sentir ses forces s'affaiblir, s'épuiser, s'énerver.

Ոյծ a. froid; adv. à part.

Ոչ adv. non, ne, non pas, ne pas; ոչ ուտեմ, je ne mange pas; ինչ ոչ ունի, il n'a rien; ոչ մին եւ ոչ միւսն, ni l'un ni l'autre; ոչ գեղեցիկ է եւ ոչ տգեղ, il n'est ni beau ni laid; ոչ Տէր, non, Monsieur; ոչ եթէ, non que; ոչ երբէք, jamais; ոչ եւս, ne plus, ne pas encore; désormais; ոչ եւս ուտէ, il ne mange plus; ոչ եւս էր տեսեալ, il n'avait pas encore vu; ո՞չ իսկ, n'est-il pas vrai que? եւ ոչ իսկ մարդ է, il n'est pas même homme; ոչ ոք, aucun, personne, nul, pas un; ոչ ոք ասասցէ քեզ, personne ne te dira; ոչ ոք ի ձէնջ, aucun de vous; ո՞չ ապաքէն, non, ne pas; ո՞չ ապաքէն սիրեցի զքեզ, ne t'ai-je pas aimé? ոչ բնաւ, point, pas le moins du monde; V. Կամք, Միայն.

Ոչէ, էի. Ոչէք, էից s. rien, néant.

Ոչէանամ V. Ոչնչանամ.

Ոչէութիւն sm. néant; յ— դառնալ, se réduire au —.

Ոչինչ, ոչընչի s. rien, néant, nulle chose; a. pas un seul, pas un, nul, aucun; adv. point, nullement; յ— դարձուցանել, réduire à rien, anéantir; յ— ou առ — գրել՝ համարել,

compter ou considérer pour rien, ne tenir aucun compte, mépriser, braver; ստեղծել յոչնչէ, créer du néant; յոչնչէ յինչ գալ, être tiré du néant; գրեթէ —, presque rien; — իւիք, nullement, aucunement, en aucune façon, pas le moins du monde; — ամենևին, rien de rien; — հեռի իքէն, pas bien loin de toi.

Ոչխար, աց s. brebis; mouton; — մայէ՝ բառաչէ, — bêle.

Ոչխարաբոյծ s. éleveur de brebis, de moutons.

Ոչխարազգեստ a. vêtu de peau de mouton.

Ոչխարակ, աց s. jeune brebis ou mouton, agneau.

Ոչխարանման a. semblable à une brebis, à un mouton.

Ոչխարավաճառ, աց s. marchand de moutons.

Ոչխարենի, ենւոյ, ենեաց s. peau de mouton, mouton, bisquain; a. de mouton, de peau de mouton.

Ոչխարիկ V. Ոչխարակ.

Ոչնչանամ, ացայ vn. être réduit à néant, être anéanti.

Ոչնչացուցանեմ, ուցի va. réduire à néant, anéantir.

Ոչնչութիւն s. néant, nullité.

Ոպնիազ V. Եբենոս.

Ոջիլ, ջլոց, ջլաց s. pou, vermine; քաղել ոջիլս, épouiller, chercher des poux.

Ոջլակեր, աց a. mangé par les poux; qui mange des poux.

Ոջլոտ a. pouilleux.

Ոռ, ի s. cul, fesse; croupion.

Ոռնակ s. hurleur, alouate.

Ոռնամ, ացի vn. hurler, pousser des hurlements.

Ոռոգ a. V. Առոյգ.

Ոռոգանակ V. Առոյգանամ.

Ոռոգանեմ, Ոռոգեմ, եցի va. arroser, mouiller.

Ոռոգումն s. arrosement, irrigation.

Ոսքն, քան V. Ոսպն.

Ոսին a. atrophié, étiolé, grêle.

Ոսկեակ, եկայ sm. un peu d'or; mine d'or.

Ոսկեակն V. Ոսկեքար.

Ոսկեբեր a. aurifère.

Ոսկեբերան, ի a. qui a une bouche d'or, chrysostome.

Ոսկեբեւեռ a. à clous d'or, enrichi ou garni de clous d'or.

Ոսկեբուղխ a. d'où il jaillit de l'or, qui produit de l'or.

Ոսկեգեղմն, ման s. toison d'or.

Ոսկեգիր a. écrit en caractères d'or.

Ոսկեգլուխ a. qui a une tête d'or.

Ոսկեգոյն a. de couleur d'or, jaune.

Ոսկեգործ, աց s. orfèvre; a. fait en or, fait d'or, travaillé en or.

Ոսկեգօտի a. qui a une ceinture d'or.

Ոսկեզարդ a. orné d'or.

Ոսկեզարդեմ, եցի va. orner avec de l'or.

Ոսկեզօդ a. attaché avec de l'or, enchâssé dans de l'or.

Ոսկեզօծ a. doré.

Ոսկեզօծեմ, եցի va. dorer.

Ոսկեզօծիչ s. doreur.

Ոսկեզօծութիւն ou Ոսկեզօծումն s. dorure.

Ոսկեթել, ի a. garni, tressé de fil d'or, brodé d'or; s. fil d'or.

Ոսկեթեւ a. aux ailes d'or.

Ոսկեխնձոր a. qui porte des pommes d'or.

Ոսկեծաղիկ a. fleurs d'or, à fleurs jaunes comme de l'or; s. chrysanthème.

Ոսկեձղի a. qui a des bras en or.

Ոսկեկազմ a. relié en or, doré sur tranche.

Ոսկեկար a. cousu de fil d'or.

Ոսկեկուռ a. d'or, plaqué en or; —ք, mine d'or.

Ոսկեհան, աց sm. mineur, celui qui travaille aux mines d'or; —ք, mines d'or.

Ոսկեհանդերձ a. vêtu d'or, dont les vêtements sont d'or.

Ոսկեհանութիւն, Ոսկեհատ s. l'action de creuser la terre pour trouver de l'or.

Ոսկեհեր adj. aux cheveux d'or, aux cheveux blonds comme de l'or.

Ոսկեհուռ, Ոսկեհուռազարդ a. tissu ou filé d'or, brodé en or, galonné d'or, qui a des fils d'or.

Ոսկեձեղուն a. dont le toit est en or ou doré.

Ոսկեձոյլ V. Ոսկիաձոյլ.

Ոսկեղէն, Ոսկեղինիկ adj. d'or, en or; — դար, âge d'or.

Ոսկենանանչ a. aux rayons d'or, qui a l'éclat de l'or, éclatant d'or.

Ոսկենամուկ a. brodé en or, couvert de dessins ou de broderies d'or, pointillé de taches d'or, soutaché en or.

Ոսկեմանս a. filé, tissu d'or.

Ոսկեմոլ a. qui a la passion de l'or.

Ոսկենկար a. peint en or.

Ոսկեպանծոյծ V. Ոսկեզարդ.

Ոսկեպատեան a. dont la gaîne est en or.

Ոսկեպղինձ s. tombac.

Ոսկեպտուղ a. qui porte des fruits d'or ou de couleur d'or; s. fructidor.

Ոսկեջերմ s. thermidor.

Ոսկեսաղարթ a. aux feuilles d'or.

Ոսկեսանձ a. qui a une bride, un frein d'or, qui a des rênes d'or; s. rêne dorée.

Ոսկեսպար adj. caparaçonné d'or.

Ոսկեսէր a. qui aime l'or.

Ոսկեսիրութիւն s. amour de l'or, des richesses.

Ոսկետուտն adj. dont la queue est ornée d'or, de fil d'or.

Ոսկերիչ s. orfèvre.

Ոսկերոտի V. Ոսկրոտի.

Ոսկերչութիւն s. orfévrerie.

Ոսկեփայլ a. resplendissant d'or, brillant d'or ou de l'éclat de l'or, qui a l'éclat de l'or.

Ոսկեփետուր a. qui a des plumes d'or.

Ոսկեփող s. trompette d'or.

Ոսկեփունջ s. bouquet d'or;

a. — հասկք՝ հունձք, épis dorés. moissons dorées.

Ոսկեքաղ a. qui recueille de l'or.

Ոսկեքանդակ adj. plaqué d'or, orné d'incrustations en or; ciselé en or.

Ոսկեքար, ի s. chrysolithe.

Ոսկէօղ a. garni d'anneaux d'or; qui a des boucles d'or.

Ոսկի, կւոյ s. or; or, pièce d'or; a. d'or; — եղէգն, lysimaque, nummulaire, herbe aux écus; իկշիռ ou ծանրութեամբ ոսկւոյ գնել՝ վաճառել, acheter, vendre au poids de l'or, son pesant d'or.

Ոսկիազէն s. armure d'or; a. qui porte une arme en or.

Ոսկիածին a. né de l'or; qui produit de l'or.

Ոսկիակազմ V. Ոսկեկազմ.

Ոսկիակալ a. qui a de l'or, qui porte de l'or.

Ոսկիակառք a. qui a un char d'or.

Ոսկիակիր a. qui porte de l'or.

Ոսկիակուռ V. Ոսկեկուռ.

Ոսկիաձոյլ a. en or fondu; tout en or, d'or massif, massif en or.

Ոսկիամայր, մօր a. dont la mère est l'or, né de l'or.

Ոսկիայարկ V. Ոսկեյարկ.

Ոսկիապատ, աց. Ոսկիապատակ a. couvert d'or, entouré d'or, doré.

Ոսկիգիսակ a. qui a une toison d'or.

Ոսկիկմբեայ, Ոսկիկմբէ a. bouclier dont la bosse est en or.

Ոսկիվարսաւանդ V. Ոսկեսար.

Ոսկր, կեր, աց s. os; հանել զոսկերս, désosser; դողացուցանել զոսկերս, faire trembler ou frémir; * — կաշի դառնալ, n'avoir que la peau et les os, devenir très-maigre.

Ոսկրաբեկ a. qui casse les os; dont l'os est cassé.

Ոսկրաքանց առնեմ va. disloquer, déboîter, luxer.

Ոսկրեղէն a. osseux.

Ոսկրկուլ sm. ornith. ossifrage, orfraie.

Ոսկրոտի sm. les os, ossements, carcasse.

Ոսկրուտ a. ossu.

Ոսնիմ, եցայ vn. s'atrophier, s'étioler, se rabougrir.

Ոսնութիւն s. atrophie.

Ոսոխ, աց s. opposé en justice, adversaire, ennemi, antagoniste; rival, concurrent.

Ոսոխասէր V. Հակառակասէր.

Ոսոխեմ, եցի. Ոսոխիմ, խեցայ vn. être en procès avec, plaider contre, accuser; rivaliser, être en lutte, en concurrence.

Ոսոխութիւն sm. inimitié; rivalité, concurrence.

Ոսպն, պան s. lentille; méd. lentilles.

Ոսպնաթան, ի s. potage aux lentilles.

Ոսպնաձեւ a. lentiforme, lenticulaire; — ou ապակի, lentille, verre lenticulaire.

Ոսպնեայ a. de lentilles.

Ոստ, ոց sm. branche, rameau; colline, hauteur, tertre; nœud (d'arbre).

Ոստաբեկ առնեմ va. rompre les branches.

Ոստախիտ a. branchu, rameux; noueux.

Ոստակոտոր լինիմ vn. avoir les branches cassées.

Ոստայն, ից s. tissu, toile; — սարդի, toile d'araignée.

Ոստայնանկ, աց sm. tisserand.

Ոստայնանկեմ, եցի va. tisser, fabriquer des étoffes.

Ոստայնանկութիւն s. tisseranderie, tissage; tapisserie.

Ոստան, ի sm. ville libre; chef-lieu, capitale; troupe royale.

Ոստանամ, ացայ vn. se ramifier.

Ոստանիկ a. de la famille royale, de cour; s. habitant de la capitale; noble, courtisan.

Ոստանիմ, ոտեայ vn. s'élancer, sauter de, sortir de, s'échapper; ոստեան սանձք ի ձեռացն, les rênes lui échappèrent des mains.

Ոստաքանց a. ébranché; — առնել, ébrancher, élaguer.

Ոստաքանցութիւն s. ébranchement.

Ոստիկան, աց s. gouverneur, préfet; inspecteur, commissaire; ministre.

Ոստիկանարան, աց s. ministère (hôtel, bureau).

Ոստիկանութիւն s. préfecture; inspection; ministère (emploi).

Ոստղ s. gluau, glu.

Ոստին a. sec, aride.

Ոստնական V. Ցամաքային.

Ոստնում, ոստեայ, տուցեալ vn. sauter, bondir, faire un saut, un bond, s'élancer, enjamber.

Ոստոստեմ, եցի vn. sautiller, gambader, bondir, folâtrer.

Ոստոստումն sm. sautillement.

Ոստումն sm. saut, bond; gambade.

Ոստուցանեմ, ուցի va. faire sauter.

Ոստչիմ, ոտեայ V. Ոստնում.

Ոստրէ, Ոստրէոս, Ոստրիք s. huître.

Ով pron. qui, celui qui, celle qui.

Ո՞վ, ո՞յր, որո՞վ pron. qui? quel? lequel? laquelle? ո՞վ իմէնջ, qui de nous, d'entre nous? գիտե՞ս ո՞վ է, sais-tu qui il est? ո՞վ է այրդ, quel est cet homme? ո՞վ ես դու, qui es-tu? ո՞յր է պատկերս, à qui est ce portrait? ո՞վ ոք, qui? յո՞վ adv. où? յո՞վ երթաս, où allez-vous?

Ո՛վ interj. ô! oh! ah! hélas! quoi! ո՛վ Աստուած իմ, ô mon Dieu! ո՛վ աղետից, quel malheur! que je suis malheureux! ո՛վ սքանչելեաց, quel miracle! ո՛վ մոլորութեանդ, quelle erreur est la vôtre! ո՛վ, զիա՛րդ

վեհ է ազգասիրութիւն, que le patriotisme est noble !

Ովասիս, ի s. oasis.

Ովկիանոս, ի s. Océan.

Ովսաննայ, ից s. hosanna.

Ոտանաւոր adj. qui a des pieds, qui marche; rhythmique, mesuré; s. vers, poésie, rimes; յոտանաւոր adv. à pied; — յօրինել, faire des vers.

Ոտն, տին, տամբ, ոտք sm. pied; pied (d'une montagne); pied (mesure des vers); pied (mesure de longueur); յոտից գլուխ, յոտից մինչեւ գլուխ, des pieds à la tête, depuis la tête jusqu'aux pieds, de pied en cap; ոտն ոտն, ոտն առ ոտն, pied à pied, pas à pas; petit à petit; յոտս՝ առ ոտս, aux pieds; auprès, chez; յոտն իմատին յառնել, se dresser sur le bout des pieds, se hausser ou marcher sur la pointe du pied, des pieds; անկանել յոտս ուրուք ou * մէկուն ոտքն իյնալ, se jeter, se prosterner ou tomber aux pieds, aux genoux de qn.; ոտն հարկանել, առ ոտն հարկանել՝ կոխել, ընդ ոտն հարկանել, fouler aux pieds, mettre sous les pieds, mépriser; ոտն յոտանէ փոխել, faire un pas, marcher; զոտս ամբարձեալ փախչել, lâcher pied, filer; յոտն կալ, se tenir debout; se lever, se dresser, s'élever; կալ իվերայ ոտից, se tenir debout; յոտին կալ ou * ոտքի վերայ կենալ, se tenir sur ses pieds; se tenir debout, être sur pied; se soutenir, se maintenir, subsister; ոտն զոտամբ արկանել ou ոտք ոտքի վերայ դնել, mettre un pied sur l'autre; զոտսն հարկանել առ. բարկութեան, frapper du pied, piétiner de colère; ոտն ընդ ոտին, pied contre pied; յոտին ունել, tenir debout, soutenir; յոտն կանգնիլ, se lever, s'élever, se remuer; * ոտքի վերայ լինել, être sur pied; * մէկուն ոտքը սահեցնել, couper l'herbe sous les pieds de qn., le supplanter; * ոտքը կտրել, empêcher de venir, de fréquenter; * ոտքը դնել, mettre ses pieds; * բոբիկ ոտքով քալել, marcher pieds nus, nu-pieds; * ոտքով զարնել, donner un coup de pied; * ոտքի վերայ նկարել, peindre qn. en pied; բոլոր քաղաքն ոտք ելաւ. toute la ville est sur pied; փոքրիկ՝ մեծ՝ լայն՝ երկայն՝ տձեւ ոտք, petit, grand, large, long, difforme pied.

Ոտնալուայ, ի s. lavement des pieds, pédiluve, bain de pieds; —ք, bain de pieds, baignoire.

Ոտնակապ, աց s. entraves; պնդել յոտնակապս, mettre des entraves, entraver.

Ոտնակապեմ, եցի va. entraver.

Ոտնակառեմ, եցի vn. s'arrêter, être embarrassé.

Ոտնակացութիւն s. acti de rester debout.

Ոտնակոխք sm. action de

fouler sous les pieds; յոտնակոխս ընկենուլ, jeter sous les pieds.

Ոտնահար V. Ոտնհար.

Ոտնահարութիւն V. Ոտնհարութիւն.

Ոտնահետ, ից s. trace des pas, marque du pied.

Ոտնաձայն, ից s. bruit des pieds; — անձրեւի, bruit de pluie.

Ոտնաման s. souliers.

Ոտնաչափ, ի s. pied (mesure).

Ոտնասահ a. glissant.

Ոտնասահեմ, եցի vn. glisser, faire un faux pas, broncher.

Ոտնասահութիւն s. glissade, faux pas; méd. goutte.

Ոտնատեղիք, ղեաց s. lieu pour placer les pieds, place des pieds.

Ոտնատրոփ a. qui frappe avec ses pieds; — լինել, frapper du pied.

Ոտնացաւութիւն s. goutte aux pieds.

Ոտնաւոր a. qui reste à pied; qui a des pieds.

Ոտնափոխ լինիմ vn. faire un pas, marcher.

Ոտնբեկ adj. qui a le pied cassé.

Ոտնխիթի adv. tout doucement en introduisant les pieds.

Ոտնկայ s. place du pied; a. qui reste debout, domestique; յոտնկայս, debout.

Ոտնկապ V. Ոտնակապ.

Ոտնկելիք, լեաց s. l'action de rester debout; marchepied; բառնալ զթշնամին յոտնկելեաց, enlever de terre son ennemi; անկանել յոտնկելեաց ի գետին, tomber étendu sur la terre; կործանել յոտնկելեաց, renverser, ébranler.

Ոտնկոխ s. place pour poser les pieds.

Ոտնհար, աց a. qui se réjouit du mal d'autrui, malveillant; — լինել, se réjouir du mal d'autrui, aux dépens de, insulter, mépriser, prendre plaisir à se jouer de qn., être malveillant; donner des coups de pied; — լինել Թշուառութեան ուրուք, insulter qn. dans son malheur.

Ոտնհարեմ V. Ոտնհար.

Ոտնհարութիւն s. malveillance, insulte; coup de pied.

Ոտնփոխ V. Ոտնափոխ.

Ոտնքայլեմ, եցի vn. faire un pas, marcher.

Ոտք V. Ոտն.

Որ, ոյ, ով pron. qui, quel, quelle, lequel, laquelle; lesquels, lesquelles; celui qui, ce qui, ce que; այրն որ գայ, l'homme qui vient; զոր դու գտեր, celui que tu as trouvé; եւ որ չար եւս է, որ չար քան զամենայն է, ce qui est le pire de tout; չգիտէ զոր գործէն, il ne sait ce qu'il fait; յորմէ, d'où; որ զինչ եւ իցէ, quoi qu'il en soit; որ եւ իցէ, qui que ce soit, quoi que ce soit; որ ինչ, ce qui, tout ce qui; որ միանգամ, որ ոք, qui, quiconque, celui qui, celle

որք միանգամ, tous ceux qui.

Ո՞ր qui? lequel? laquelle; որո՞վ իշխանութեամբ, par quelle autorité? որո՞վ իւիք, par quoi? յո՞ր վայր, jusqu'où?

Որ conj. que; որ զի, afin que; puisque.

Որակ, աց s. qualité.

Որակական a. qualitatif.

Որականամ, ացայ vn. être qualifié, se qualifier.

Որակացուցանեմ, ուցի va. qualifier.

Որակութիւն s. qualité.

Որայ, ոյ sm. botte de blé, gerbe; — կապել, gerber, enjaveler.

Որբ, ոց a. orphelin, orpheline; — մնալ իհօրէ՝ իմօրէ, perdre son père, sa mère; — մնալ՝ յումեքէ, être privé de qn.

Որբանամ, ացայ vn. devenir, être orphelin.

Որբանոց, աց s. orphelinat.

Որբասէր adj. qui aime les orphelins.

Որբար V. Որպէս.

Որբութիւն s. état, position d'un orphelin.

Որգոն V. Որպէս.

Որգունակ adv. comme.

Որդ, աց s. V. Ուրդ.

* Որդ V. Որդն.

Որդան, Որդան կարմիր s. cochenille; kermès, cramoisi.

Որդանենի, նւոյ s. nopal.

Որդեակ, դեկաց sm. petit enfant, fils ou fille en bas âge; — իմ, mon fils, mon enfant.

Որդեբար V. Որդիաբար.

Որդեգիր, գրաց s. fils adoptif, fille adoptive.

Որդեգրական a. adoptif.

Որդեգրեմ, եցի va. adopter, prendre pour fils; adopter, affilier.

Որդեգրութիւն s. adoption; affiliation.

Որդեծնութիւն s. procréation d'enfants, enfantement.

Որդեկեր a. qui mange ses enfants.

Որդեկոտոր a. qui tue, qui détruit ses enfants; — լինել, tuer, détruire ses enfants; avoir ses enfants tués.

Որդեկորոյս a. qui a perdu son enfant, ses enfants.

Որդեսէր a. qui aime son enfant, ses enfants.

Որդեսիրութիւն sm. amour de ses enfants.

Որդեսնոյց a. qui élève des enfants.

Որդեսպան, աց a. infanticide, meurtrier de son propre enfant.

Որդեսպանք, Որդեսպանութիւն s. infanticide, action de tuer ses enfants.

Որդի, դւոց s. fils, enfant; — իհօրէ, de père en fils; որդիք խաւարի՝ լուսոյ, les enfants des ténèbres, de la lumière; — Աստուծոյ, fils de Dieu.

Որդիաբար adv. filialement, en fils, comme un fils.

Որդիական a. filial, de fils.

Որդիանամ, ացայ vn. devenir le fils de, être adopté par.

Որդեատեաց a. qui hait son fils. ses enfants.

Որդեգրացուցանեմ, ուցի va. prendre pour fils, affilier, adopter.

Որդեութիւն s. qualité de fils, filiation.

Որդն, դան, դունք, դանց s. ver, vermine.

Որդնալից a. plein de vers, véreux.

Որդնահար adj. piqué des vers, vermoulu, véreux; — լինել, être piqué des vers, se vermouler.

Որդներուաց a. grouillant de vers.

Որդնիմ, եցայ vn. se vermouler.

Որդնոտ a. véreux.

Որդնոտիմ V. Որդնիմ.

Որդնուկ s. cochenille.

Որեար, երոյ sm. gens, hommes; աւագ —, les nobles, la noblesse.

Որզան V. Որպէս.

Որ էն s. celui qui est, Dieu.

Որթ, ուց s. veau; — եղանց, faon.

Որթ, ոց s. vigne, cep; panier. corbeille.

Որթագլուխ, գլխի, գլխոյ a. qui a la tête d'un veau; s. tête de veau.

Որթատունկ, տնկոց sm. vigne, cep.

Որթափայտ, ի sm. bois de vigne.

Որթի mot. gr. tenez-vous droit, levez-vous.

Որթիկ V. Որթուկ.

Որթիք, թեաց s. les vignes.

Որթուկ s. petit veau.

Որի, րւոյ s. corneille.

Որիզ s. riz.

Որիշ adj. distinct. séparé, différent, autre; adv. séparément, à part; որիշ որիշ, séparément; distinctement.

Որիւքս s. zool. oryx.

Ործ s. rot, rapport.

Ործամ, ացի vn. roter; vomir.

Ործացուցանեմ, ուցի va. faire roter; faire vomir.

Ործացուցիչ a. qui fait roter; vomitif.

Որկան sm. les choses présentes, le présent; մի' վստահիր յորկանդ, ne comptez pas sur le présent.

Որկոր, ոյ sm. œsophage, gosier.

Որկորածէտ, Որկորածէտութիւն V. Որկորամոլ, Որկորամոլութիւն.

Որկորամոլ, աց adj. gourmand, glouton, goulu, goinfre, vorace; — լինել, être gourmand, être sur sa bouche.

Որկորամոլութիւն s. gourmandise, gloutonnerie, goinfrerie, voracité; —բ, goulûment, avidement.

Որկորեայ, րէից. Որկորուստ, րստաց V. Որկորամոլ.

Որկորստութիւն V. Որկորամոլութիւն.

Որկրամոլ, Որկրամոլութիւն V. Որկորամոլ, Որկորամոլութիւն.

Որձ, ից a. mâle.

Որձակոտոր առնեմ va. détruire les mâles.

Որձատ, ի s. chapon.

Որձաքար, աց s. pierre de taille; a. de pierre de taille.

Որձեւէգ a. hermaphrodite.

Որմ, ոյ s. mur, muraille; որմ զորմայն, de mur en mur.

Որմած s. clôture, enceinte; —ք, maçonnerie.

Որմածակ s. trou de mur, ouverture, brèche.

Որմածերպք s. fente, trou de mur, brèche.

Որմածու, աց s. maçon.

Որմածութիւն sm. maçonnage.

Որմայեց a. appuyé contre un mur; — ծառ, arbre en espalier.

Որմանկար, ուց s. fresque.

Որմաշէն, շինաց s. maçon.

Որմարգել a. muré, entouré de murailles.

Որմարգելոց, աց s. clôture, endroit entouré de murs.

Որմափոր a. qui troue le mur; — լինել, trouer le mur.

Որմեմ, եցի va. murer, entourer de murailles; maçonner.

Որմիզդ, մզդի s. Ormuzd, Oromase.

Որմիսկ, մսկի sm. petit collier.

Որոգայթ, ից s. piége, embûches, filets, lacs; — լարել V. Որոգայթեմ; — դնել ումեք բանիւք, surprendre qn. dans ses paroles; անկանել յ— ou *—ի մէջ իյնալ, tomber dans un piége, dans un guet-apens.

Որոգայթադիր, դրաց a. qui tend des piéges; rusé, trompeur, séditieux.

Որոգայթեմ, եցի va. tendre ou dresser des piéges, des embûches à, attraper.

Որոճ V. Որոճք.

Որոճամ V. Որոճեմ.

Որոճային a. ruminant.

Որոճան V. Որոճք.

Որոճեմ, եցի. Որոճիմ, ճեցայ vn. ruminer, remâcher; fig. ruminer, rouler dans son esprit, méditer.

Որոճող a. ruminant.

Որոճումն, Որոճք s. rumination; méditation.

Որոմն, ման sm. ivraie, zizanie; fig. — ցանել, semer la zizanie parmi...

Որոմնացան s. semeur de zizanie.

Որոնեմ, եցի va. chercher, rechercher, fouiller, fureter, scruter; épouiller.

Որոշ a. distinct; séparé; décisif, précis, certain; —ք s. échelon, degré, marche.

Որոշաբար, Որոշակի adv. distinctement; séparément.

Որոշեմ, եցի va. distinguer; diviser, séparer; affecter, allouer; choisir; décider.

Որոշութիւն s. distinction, division, séparation.

Որոշումն V. Որոշութիւն; décision; — առնել ou *որոշում ընել, se décider, prendre une décision, un parti.

Որոշտեմ, եցի va. détruire, gâter.

Որոջ, աց s. agneau.

Որովայն, ից sm. ventre, panse; խճողել զ—, se remplir la panse; կաղ յորովայնէ մօր իւրոյ, boiteux dès le sein de sa mère, dès sa naissance; անկանիլ իվերայ —ի, tomber à plat ventre; պտուղ —ի, fruit des entrailles.

Որովայնամեծութիւն s. gastronomie.

Որովայնամէտ sm. gastronome.

Որովայնախօս V. Որովայնակոչ.

Որովայնածութիւն sm. dévoiement, diarrhée.

Որովայնամաշկ, ի s. péritoine.

Որովայնամոլ, աց s. gastromane.

Որովայնամոլութիւն s. gastromanie.

Որովայնապաշտ s. gastrolâtre.

Որովայնապարար, աց adj. gourmand; — լինել, remplir le ventre.

Որովայնապարարութիւն s. gourmandise, gloutonnerie.

Որովայնասէր adj. qui ne pense qu'à son ventre, gourmand.

Որովհետեւ conj. puisque, attendu que.

Որոտ V. Որոտումն.

Որոտաձայն sm. bruit de tonnerre.

Որոտամ, ացի vn. tonner, gronder.

Որոտընդոստ a. tonnant.

Որոտող s. tonnant.

Որոտումն s. tonnerre.

Որոր, ի s. mouette; — աշխարէ, la mouette se lamente.

Օրորան, աց s. berceau.

Որորեմ, եցի va. bercer.

Որորոց V. Որորան.

Որորք V. Օրօրք.

Որչափ, ից, փիք ou փոյք a. combien de, combien grand, combien nombreux, aussi grand que, aussi considérable que, quelque; adv. combien, autant que, autant, que; — եւս, — եւս առաւել, combien plus; — հնար է, autant que possible; —եւ մեծ իցէ, quelque grand qu'il soit; — մարդիկ, նոյնչափ կարծիք, autant d'hommes, autant d'opinions; — կարեմ, autant que je puis; եւ — յառաջ մատչէր, à mesure qu'il s'avançait; զորս — որ հաւաստագոյն քննեսցէ, plus on les approfondit, plus on....; — յիս է, autant qu'il est en moi, de mon mieux; ո՞րչափ ժամանակ, combien de temps? ո՞րչափ անգամ, combien de fois?

Որչափութիւն s. quantité.

Որպէս adv. comme, de même que, de la manière que, ainsi que; lorsque, lors; — զիարդ եւ իցէ, en tout cas, quoi qu'il arrive; — զիարդ եւ կամք իցեն, en quelque sorte qu'ils veuillent, en quelque façon qu'on veuille; — զի, afin que; parce que, car; — թէ, comme si.

Որպէ՛ս, որպէ՛ս զի interj. combien! que! comme! —, մեռա՛ւ ուրեմն, quoi! il est mort!

Որպէսն s. le comment, le pourquoi; V. Զիարդ.

Որպէտ a. n'importe lequel, le premier venu.

Որպիսի, սւոյ, սեաց a. quel; tel que; — ինչ, tel que, par exemple; որպիսի՞ ինչ իցէ ողջոյնս այս, quelle pouvait être cette salutation? գիտես — ինչ տօնքն էին, vous savez ce que c'était que les fêtes.

Որպիսութիւն sm. qualité, condition, état.

Որջ, ոց s. tanière, repaire, terrier, gîte.

Որջամուտ լինիմ vn. entrer dans un repaire.

Որջանամ, ացայ vn. se terrer, se tapir dans une tanière; fig. nicher, se cacher.

Որջիլ, ջլաց V. Ոջիլ.

Որջլալից V. Ոջլալից.

Որս, ոց s. chasse, vénerie; proie; gibier, venaison; — ձկանց, pêche; յորս ճեմանել ou * որսի երթալ, aller à la chasse, chasser.

Որսաքաղեմ, եցի va. tâcher d'arracher quelque chose de la bouche de qn.

Որսալից V. Որսաշատ.

Որսական a. de chasse; s. chasseur; pêcheur; Թռչուն —, oiseau de proie; շուն —, chien de chasse, braque.

Որսակից s. compagnon de chasse, de pêche.

Որսամ, ացայ, ացի va. chasser, aller à la chasse; fig. chercher à gagner, à séduire, envelopper dans ses filets, attraper; ձուկն —, pêcher, aller à la pêche; — ինչ բանս իբերանոյ ուրուք, surprendre quelques paroles de qn.; — զսիրտ ուրուք, gagner le cœur de qn.; — զյաջողութիւն աւուրց, épier le moment favorable.

Որսայս V. Յորսայս.

Որսանք, նաց sm. chasse; instrument de chasse ou de pêche; fig. attrape.

Որսաշատ a. giboyeux, qui abonde en gibier.

Որսասէր a. amateur de la chasse, giboyeur.

Որսասիրութիւն s. passion de la chasse.

Որսող, Որսորդ, աց sm. chasseur.

Որսորդախաբ a. qui trompe le chasseur.

Որսորդապետ, ի s. grand chasseur, grand veneur.

Որսորդութիւն sm. chasse, vénerie.

Որրան, Որրոց, աց s. berceau (d'enfant).

Որքան V. Որչափ.

Որքանութիւն s. quantité.

Որքին, Որքիւն s. dartre.

Որքինոտ a. dartreux.

Ու conj. et.

*** Ուզեմ**, Ուզենամ V. Կամիմ.

Ութ,ից a. huit.

Ութածալ a. in-octavo.

Ութամասնեայ, Ութամասնի a. qui a huit parties.

Ութամեան, Ութեմեան, մենի a. qui a huit ans.

Ութանիստ a. octaèdre.

Ութանկիւն s. octogone.

Ութանկիւնի, նւոյ a. qui a huit angles, octogone.

Ութեակ, Ութերեակ, եկաց a. huit; s. huitaine.

Ութերորդ, աց a. huitième; — **ձայն**, octave.

Ութեւտասն V. **Ութուտասն**.

Ութեւտասանածալ a. in-dix-huit.

Ութիցս adv. huit fois.

Ութկանգնեայ a. de huit aunes.

Ութուտասն, սին, սանց a. dix-huit.

Ութուտասներորդ, աց adj. dix-huitième.

Ութսնամեայ a. octogénaire.

Ութսներորդ, աց a. quatre-vingtième.

Ութսուն, սնից a. quatre-vingts.

Ութօրեայ, րէից a. de huit jours.

Ութօրէք, էից s. octave.

Ուժ V. **Ոյժ**.

Ուժաբանութիւն s. dynamique.

Ուժաթափ a. épuisé, abattu, défaillant; — **լինել**, s'épuiser, être abattu.

Ուժաչափ, ի sm. dynamomètre.

Ուժաւոր V. **Ուժեղ**.

Ուժգին a. fort, violent, intense, véhément, impétueux, vigoureux; adv. fortement, vigoureusement, violemment, avec vigueur, avec véhémence.

Ուժգինս, Ուժգնաբար, Ուժգնագոյն, Ուժգնակի V. **Ուժգին** adv.

Ուժգնանամ, ացայ vn. se fortifier, se renforcer, devenir fort, intense; l'emporter, prévaloir, dominer.

Ուժգնապէս V. **Ուժգին** adv.

Ուժգնապիրկ a. bien ou trop tendu, serré.

Ուժգնասիրտ a. courageux.

Ուժգնացուցանեմ, ուցի va. donner de l'intensité, rendre violent, impétueux, renforcer.

Ուժգնութիւն s. intensité, véhémence, impétuosité, violence, force, vigueur.

Ուժեղ, աց a. fort, vigoureux, robuste.

Ուժեղանամ, ացայ vn. se fortifier, devenir fort.

Ուժեղութիւն s. force, vigueur.

Ուժեմ, եցի vn. avoir la force, pouvoir, résister.

* **Ուժով** V. **Ուժեղ**.

* **Ուժովնամ** V. **Ուժեղանամ**.

Ուլ, ուց, ոց sm. chevreau, biquet.

Ուլենի, ենւոյ, ենեաց sm. chevreau, la peau de chevreau.

Ուլն, լան s. col, cou; V. **Ուլունք**; **զուլամբ երթալ**, tomber la tête la première, s'abattre; fig. s'en donner, se livrer aux plaisirs, à la débauche.

Ուլունք, լանց sm. perle; osselet.

Ուխտ, ից sm. vœu; vœu, souhait; pacte, traité, alliance;

clergé; ordre, congrégation, communauté; pélerinage; մանկունք —ի, le clergé; — դնել ou յ— մտանել ընդ ումեք, faire un pacte, un traité, une alliance avec qn., traiter avec lui; ուխտս կռել հրապարակաւ, conclure un traité solennel; կնքել — հաշտութեան, — հաստատութեան առնել, faire la paix; կալ յուխտին, rester fidèle à son vœu; — դնել, faire vœu, faire des vœux; — դնել աղքատութեան, faire vœu de pauvreté; *ուխտը կատարել՝ աւրել, accomplir, rompre ou violer son vœu; *— ընել, faire vœu, vouer; *ուխտի երթալ, aller en pèlerinage; պարզ —, vœu simple; անխորհուրդ՝ անխոհեմ՝ անլուծանելի —, vœu indiscret, imprudent, indissoluble.

Ուխտադիր, դրաց a. qui fait un vœu; qui conclut un traité, allié; — լինել, faire vœu; conclure un traité.

Ուխտադրութիւն s. action de faire vœu, de conclure un traité; vœu, souhait; vœux, profession.

Ուխտադրուժ, Ուխտազանց, ից a. s. violateur d'un vœu; qui viole les traités, la foi des traités, qui déroge aux conventions, infidèle, perfide.

Ուխտազանցութիւն s. violation d'un vœu, d'une convention, infraction aux traités, perfidie.

Ուխտակալ, աց a. qui tient à son vœu, qui observe son vœu; qui tient à son traité, qui l'observe, fidèle.

Ուխտական a. votif.

Ուխտակատար, աց a. qui accomplit son vœu.

Ուտակից s. compagnon de vœu; allié, confédéré.

Ուխտանենգ V. Ուխտազանց.

Ուխտանենգութիւն V. Ուխտազանցութիւն.

Ուխտապահ V. Ուխտակալ.

Ուխտապահութիւն s. observation d'un vœu, d'un traité.

Ուխտատեղի, ղւոյ s. pèlerinage (le lieu).

Ուխտաւոր, աց a. qui a fait un vœu; allié; pèlerin; profès; nazaréen; moine, religieux.

Ուխտաւորիմ, րեցայ vn. faire ses vœux, se consacrer à Dieu; fig. se priver, s'abstenir.

Ուխտաւորութիւն s. vœux, profession; pèlerinage.

Ուխտեալ a. profès, professe.

Ուխտեմ, եցի va. vouer, faire un vœu, faire vœu de; faire ses vœux (en parlant d'un religieux); conclure un traité; նուէրս —, promettre des offrandes.

Ուխք V. Ողխք.

Ուծանամ, ացայ vn. se refroidir, s'éloigner.

Ուծացուցանեմ, ուցի va. refroidir, éloigner.

Ուղ եւ ծուծ s. quintessence.

Ուղեգնաց, աց s. voyageur.

Ուղեգնացութիւն s. voyage.

Ուղեկից s. compagnon de voyage; —ք, cortége, suite, train; — լինել V. Ուղեկցիմ.

Ուղեկցիմ, ցեցայ vn. faire route ensemble, voyager ensemble, accompagner qn.

Ուղեկցութիւն s. voyage fait de compagnie, accompagnement, suite.

Ուղեղ, ուղղոյ s. cerveau, cervelle; moelle; մինչեւ ց— ոսկերաց, jusqu'à la moelle des os; V. Թափեալ.

Ուղեչափ, ի s. odomètre.

Ուղերձ am. don, présent, hommage; adresse; — մատուցանել, présenter une adresse.

Ուղերձեմ, եցի va. faire présent, offrir, présenter; adresser; s'attirer, séduire par des présents.

Ուղեցոյց, ցուցի s. guide; itinéraire, carte itinéraire; — օտարականի, cicérone.

Ուղեւոր, աց s. voyageur, passager.

Ուղեւորեմ, եցի va. conduire, guider, indiquer le chemin.

Ուղեւորիմ, րեցայ vn. voyager, faire voyage, des voyages, être en route, en voyage.

Ուղեւորութիւն s. voyage; itinéraire.

Ուղէշ V. Ուստ.

Ուղի, ղւոյ s. route, chemin, voie; trajet; յ— անկանել, ուղւոյ լինել, se mettre en route, en chemin, s'acheminer, partir; յ— արկանել, mettre en route, faire partir.

Ուղիղ, ղղոյ a. droit, vertical, dressé, direct; droit, juste, équitable; correct; adv. tout droit, droitement, directement; droitement, justement, bien; s. V. Ուղեղ; — գնալ ինպատակն, aller droit au but; — առնել, aplanir, frayer; — դատեցար, vous avez bien jugé; — խօսել, parler distinctement, correctement; — միտք՝ սիրտ՝ կողմն, esprit, cœur, côté droit; — գիծ, ligne droite.

Ուղխ V. Ուղխք.

Ուղխաջուր a. abondant en eau, impétueux; —ք s. l'eau d'un torrent, torrent d'eau.

Ուղխացան s. qui disperse, produit un torrent.

Ուղխինահոս a. qui tombe comme des torrents, impétueux.

Ուղխք, խից s. torrent, avalaison, ravine; հեղին յաչացն — արտասուաց, il versa un torrent, un ruisseau de larmes; — փափկութեան, fleuve de délices; — արեան, ruisseau de sang; — հոսանաց՝ հեղեղաց, torrents.

Ուղխօրէն adv. par torrents, comme un torrent, à torrents, à flots, comme un fleuve, comme un ruisseau.

Ուղկեան adj. long d'un palme.

Ուղղաբան, etc. V. Ուղղախօս.

Ուղղաբերձ a. qui a la taille droite, droit, dressé, élancé.

Ուղղագիծ, գծից a. rectiligne.

Ուղղագիր a. écrit correctement, correct.

Ուղղագնաց a. qui marche droit; plein de droiture.

Ուղղագործ, աց a. qui opère avec droiture, droit, juste.

Ուղղագրական adj. orthographique.

Ուղղագրեմ, եցի va. corriger, rectifier; orthographier; écrire correctement.

Ուղղագրութիւն s. orthographie; correction, rectification.

Ուղղադատ a. qui a le jugement droit, qui juge avec équité.

Ուղղադաւան, աց a. orthodoxe.

Ուղղալից a. moelleux.

Ուղղախոհ V. Ողջամիտ.

Ուղղախոհութիւն V. Ողջմտութիւն.

Ուղղախօս, աց a. qui parle correctement.

Ուղղախօսեմ, եցի vn. parler correctement, bien.

Ուղղախօսութիւն s. orthologie.

Ուղղածուծ առնեմ va. sucer la moelle, épuiser.

Ուղղական a. droit; s. gram. nominatif.

Ուղղակի a. droit; adv. tout droit, droitement, directement.

Ուղղակտուր a. coupé droit.

Ուղղահայեաց a. perpendiculaire; — գիծ, perpendicule.

Ուղղահայեցութիւն s. perpendicularité.

Ուղղահաւատ, ից a. orthodoxe.

Ուղղահաւատութիւն s. orthodoxie.

Ուղղաձիգ adj. qui va en ligne droite, droit, vertical, d'aplomb, à plomb.

Ուղղաձգութիւն s. aplomb.

Ուղղամիտ, մտաց a. qui a l'esprit droit, judicieux, probe.

Ուղղամտութիւն sm. rectitude ou droiture d'esprit, probité.

Ուղղային a. cérébral.

Ուղղանկիւն, կեանց s. à rectangle.

Ուղղանկիւնի, նւոյ a. rectangle, rectangulaire, orthogonal.

Ուղղաշաւիղ a. qui va en ligne droite, qui marche droit.

Ուղղաշունչ a. qui souffle en ligne droite.

Ուղղաչափ, ի s. équerre.

Ուղղաջերմ s. fièvre cérébrale.

Ուղղապէս V. Ուղիղ adv.

Ուղղասիրտ a. qui a le cœur droit.

Ուղղաւորեմ V. Ուղղեմ.

Ուղղափառ, աց. Ուղղափառահաւատ a. orthodoxe, catholique.

Ուղղափառութիւն s. orthodoxie, catholicité, catholicisme.

Ուղղեակ, ղեկի s. gouvernail, timon; régulateur.

Ուղղելի a. corrigible.

Ուղղեմ, եցի va. dresser, re-

dresser, rendre droit; adresser; diriger, conduire, gouverner, régler; corriger, rectifier, amender; ramener dans la bonne voie, corriger; réformer, rétablir; élever, ériger, dresser; — զխաչականս, réparer ses fautes; — զբան՝ զխնդիր, adresser la parole, la question; — զգնացս, régler la conduite, les actions.

Ուղղիչ s. correcteur; réformateur; recteur, directeur; conducteur; cocher; timonier; timon, gouvernail.

Ուղղորդ, աց a. droit, direct, perpendiculaire; adv. directement, tout droit, perpendiculairement, à plomb, à pic.

Ուղղորդութիւն s. perpendicularité.

Ուղղութիւն s. direction en ligne droite; fig. droiture, rectitude, justesse, probité; correction; rectification, amendement; direction, tendance; réforme, réformation; morale; ածել յ—, ramener dans la bonne voie, corriger; յ— գալ, se corriger, revenir de ses égarements, revenir à soi, se convertir; — վարուց, conduite des mœurs, la morale; — բարուց, correction des mœurs.

Ուղուկ, ղկի s. palme (mesure).

Ուղտ, ուց s. chameau; մատակ —, chamelle; տաճիկ —, dromadaire.

Ուղտապան, ի s. chamelier.

Ուղտափուշ s. chardon.

Ուղտաքաղ s. chimère.

Ուղտենի, նւոյ s. peau de chameau.

Ուղտերամակ, աց s. troupeau de chameaux.

Ուղփ V. Արփի.

Ուղփաճեմ V. Արփենի.

Ումպ s. action de boire; trait, gorgée.

Ումպէտ a. inutile, futile; adv. inutilement.

Ունակ, աց a. contenant.

Ունակաբար adv. habituellement.

Ունակական adj. habituel, routinier.

Ունականամ, ացայ vn. s'habituer, s'accoutumer.

Ունակացուցանեմ, ուցի va. habituer, accoutumer.

Ունակութիւն s. habitude, routine; —բ, par routine.

Ունայն, ից a. vide; vain, inutile.

Ունայնաբան V. Ընդունայնաբան.

Ունայնաբանութիւն V. Ընդունայնաբանութիւն.

Ունայնախոհ a. qui pense à des choses futiles.

Ունայնահաւատ, ից a. qui a une religion fausse, infidèle, mécréant.

Ունայնաձայն բան. **Ունայնաձայնութիւն** s. mot ou discours vide de sens.

Ունայնաձեռն a. qui a les mains vides; adv. avec les mains vides, à vide.

Ունայնամիտ a. qui a l'esprit futile, vain.

Ունայնամտութիւն s. esprit vide de sens, vanité.

Ունայնանամ, ացայ vn. se vider ; s'évanouir, devenir vain, inutile ; se dégarnir, se dépouiller, se priver.

Ունայնապարծ a. vain, vaniteux.

Ունայնաքան V. Զրաչան.

Ունայնասէր a. vain, qui aime les vanités.

Ունայնասիրութիւն s. vanité.

Ունայնավաստակ V. Զրավաստակ.

Ունայնացուցանեմ, ուցի va. rendre inutile, détruire; — զանձն, s'anéantir, s'abaisser, s'humilier.

Ունայնացուցիչ a. qui rend vain, qui détruit.

Ունայնութիւն s. vanité; inutilité, futilité; —ն պաշտամունք, superstition.

Ունգ s. brin, fétu.

Ունդ, ընդոց sm. légume; grain.

Ունդակեր V. Ընդակեր.

Ունելի a. qui tient; —ք s. pinces, pincettes; tenailles; mouchettes.

Ունեւոր a. riche.

Ունեւորութիւն s. richesse, fortune.

Ունիմ, կալայ, կալ vn. avoir, tenir, occuper, posséder, jouir de; tenir, contenir, retenir, arrêter, saisir, prendre, s'emparer; contenir, renfermer, enfermer; porter, supporter, soutenir; pouvoir, savoir; — զտեղի, tenir lieu de: — առ' իբրեւ, estimer, croire, prendre pour, regarder comme; զի ձիհս առ իմաստունս ունէին, se croyaient sages; ոչ առ ... ունիմ զձեզ, je ne vous prends pas pour des menteurs: ... զմարգարէ ունէին 'զնա, ... le regardaient comme un prophète; — ունէին իւղ, ... qu'ils eussent de l'huile; ... սիրել ոչ ունիմ, ոչ ունիմ ... je ne puis pas, je ne saurais parler, dire; խօսել կալ... il commença à parler; ... ունել, retenir; V. Մի... սրտմտութիւն կալաւ զնա, ... fut indigné; — զաղանդ' ... սումն, suivre la secte, la doctrine; V. Տալ, Հնազանդ... թիւն, Սոսկումն, Աջ, etc.

Ունկի, կւոյ s. once.

Ունկն, կան s. oreille; V. Ունկունք; — դնել' մտադ... նել, prêter l'oreille, écouter; — դիր, attention! խօսել յակ... կանէ, dire à l'oreille; ... յ— նորա, parvint jusqu'à ses oreilles.

Ունկնալուր V. Ականջալուր.

Ունկնախից a. qui a fermé ses oreilles.

Ունկնական a. auriculaire.

Ունկնականքինք s. conque de l'oreille.

Ունկնամուտ V. Ականջամուտ.

Ունկնացաւ s. otalgie, mal d'oreille.

Ունկնդիր, դրաց s. auditeur; a. docile, obéissant; — լինել, prêter l'oreille, écouter;

obéir, être docile à; exaucer; —ք, auditoire, audience.

Ունկնդրասէր a. qui aime à écouter.

Ունկնդրեմ V. Ունկնդիր լինիմ; ausculter.

Ունկնդրութիւն s. l'action d'écouter; audience; obéissance; auscultation.

Ունկունք s. anse.

Ունողութիւն s. possession.

Ունչատ adj. qui a le nez coupé.

Ունչք, ընչաց s. nez; moustache; զընչովք առնել, se faire la moustache; յընչաց ցերել, ունչս առնել՝ ունել, narguer, faire nargue à qn., le braver avec mépris, faire fi de, railler, mépriser; սրբել զունչս, se moucher.

Ունջ, ընջոց, աց s. la partie intérieure, fond, les fondements; ընդ — տանել, raser jusqu'aux fondements.

Ուշ, ի s. mémoire, souvenir; attention; intelligence, esprit, sens; *tard; — առնել՝ առնուլ՝ դնել՝ ունել, faire attention, fixer l'attention, être attentif, attacher son esprit, avoir en vue, ne pas perdre de vue, s'appliquer à; faire attention, prendre garde, être sur ses gardes; tendre, chercher à, tâcher, s'efforcer de; — ունել յոք, suivre qn. des yeux; յ— ածել՝ առնել՝ արկանել, rappeler, faire ressouvenir, rappeler la mémoire d'une chose; յուշ գալ՝ լինել, զուշով գալ, se rappeler, se souvenir, se ressouvenir; յուշի ունել՝ կալել, garder dans sa mémoire, avoir mémoire de, n'oublier jamais; ինձ յուշ անկանի, je me rappelle; ուշի ուշով adv. avec attention, attentivement, à tête reposée; ուշ եւ ուրուշ, les sens; զուշ եւ զուրուշ մոգել՝ գրաւել, enchanter, charmer, entraîner, séduire; ընդոստուցանել զուշ, exciter l'attention; — իկուրծ adv. avec attention, attentivement; V. Կուրծք; — իկուրծս արկանել, prendre au sérieux; — իկուրծս անկաւ գրել, l'idée lui est venue d'écrire; — իկուրծս առնել, penser, songer, concevoir le dessein de; *— մնալ, rester tard, être en retard; *շատ — է, c'est trop tard.

Ուշաբերեմ, եցի va. rappeler, faire ressouvenir; faire revenir d'un évanouissement; —իմ vn. revenir, recouvrer sa connaissance, reprendre ses sens, l'usage de ses sens.

Ուշադիր V. Մտադիր.

Ուշադրեմ V. Մտադիր լինիմ.

Ուշադրութիւն V. Մտադրութիւն.

Ուշաթափ a. V. Մտաթափ; qui a perdu connaissance; — լինել, perdre la tête; perdre connaissance.

Ուշաթափութիւն s. amnésie.

Ուշակալ, Ուշակալու, Ուշատու, Ուշարար V. Մտադիր.

* Ուշանամ V. Յապաղիմ.
* Ուշացնեմ V. Յապաղեմ.
* Ուշացող s. retardataire.

Ուշեղ, աց a. qui a bonne mémoire; intelligent; — Արտաշէս, Artaxerce Mnémon.

Ուշեղութիւն s. bonne mémoire; intelligence.

Ուշիմ a. intelligent, spirituel, sensé, judicieux, sagace.

Ուշիմութիւն s.intelligence, présence ou pénétration d'esprit, esprit, sagacité.

Ուպան, ի sm. galbanum; benjoin.

Ուռ, ոց s. sarment; branche; saule; if; — վարսագեղ, pampre.

Ուռենի,նւոյ,նեաց s. saule; վայրակախ —, saule pleureur; —ք, saussaie.

Ուռենամ V. Այտնում.

Ուռեց, Ուռէց a. gonflé; —ք s. tumeur, enflure.

* Ուռեցնեմ V. Ուռուցանեմ.

Ուռթեմ, եցի va. rendre fertile; V. Յուռթեմ.

Ուռի, ռւոյ V. Ուռենի.

* Ուռիմ V. Ուռնում.

Ուռկան, աց s. filet, rets; fig. filet, piége.

Ուռկանարկ, Ուռկանաւոր s. a. qui pêche au filet; pêcheur.

Ուռկանեմ, եցի va. pêcher au filet; fig. prendre comme dans un filet, faire tomber dans ses filets.

Ուռճացարդ a. bien poussé, en pleine végétation, verdoyé, fleuri; plein, comble.

Ուռճանամ, ացայ vn. être en pleine végétation, pousser, monter, venir, croître, verdoyer, fleurir; fig. être florissant, dans sa fleur, dans un état florissant; être plein, rempli, comblé de, au comble de.

Ուռն, ռանք, ռունք s. marteau.

Ուռնադղորդ a.adv. à coups de marteau; — բոմբիւն, coup de marteau; — հնչէին սալք, le marteau résonnait sur l'enclume.

Ուռնակ, ի s. martelet.

Ուռնաւոր s. marteleur.

Ուռնում,ռեայ,ռուցեալ vn. s'enfler, se gonfler, bouffir; fig. s'enfler, être bouffi d'orgueil.

Ուռոյց adj. enflé, gonflé, bouffi; —ք s. V. Ուռեցք.

Ուռուցանեմ, ուցի va. enfler, gonfler, bouffir, boursoufler; tuméfier.

Ուռուցիկ a. qui enfle, qui gonfle, bouffant; enflé, gonflé; fig. bouffi, boursouflé; — ոճ, style bouffi, boursouflé; հողմն —, bouffée de vent, vent impétueux, ouragan; — հերք, cheveux bouffants.

Ուռուցումն s. enflure, gonflement, bouffissure; fig. enflure, orgueil.

Ուս, ոց s. épaule; *ուսը զարնել, mettre sur ses épaules.

Ուսանիմ, ուսայ, սիր, սեալ vn. apprendre, étudier, s'instruire, s'exercer à; — իբերան, apprendre par cœur; — զդաս, apprendre, étudier sa leçon.

Ուսանող s. étudiant.

Ուսանոց, աց s. épaulette.

Ուսին s. avalanche.

Ուսող, աց s. étudiant; mathématicien.

Ուսողութիւն s. V. Ուսումն; mathématiques.

Ուսումն s. étude, enseignement, instruction; science, connaissance.

Ուսումնական adj. scientifique; mathématique; s. mathématicien; savant.

Ուսումնականն, **Ուսումնականութիւն** s. mathématiques.

Ուսումնակից s. compagnon d'études.

Ուսումնապետ V. Ուսուցչապետ.

Ուսումնասէր a. qui aime l'étude, qui aime à s'instruire, studieux, diligent.

Ուսումնասիրական a. philomathique.

Ուսումնասիրութիւն s. m. amour ou goût de l'étude, désir d'apprendre, amour pour l'étude, pour les lumières, amour des sciences, philomathie.

Ուսումնատեաց a. qui déteste l'étude.

Ուսումնատենչ V. Ուսումնասէր.

Ուսումնատեցութիւն s. haine pour l'étude.

Ուսումնարան, աց s. école, institution, collége.

Ուսուցանել, **Ուսուցանող** V. Ուսուցիչ.

Ուսուցանեմ, ուցի va. enseigner, apprendre, professer, instruire.

Ուսուցանող V. Ուսուցիչ.

Ուսուցանողութիւն s. professorat.

Ուսուցիչ, **Ուսուցող** s. professeur, maître, précepteur, instituteur.

Ուսուցչական a. professoral.

Ուսուցչապետ, աց s. préfet ou directeur des études.

Ուսուցչապետութիւն s. fonctions du préfet d'études.

Ու՞ստ, **Ու՞ստ ուստեք** adv. d'où? de quel endroit? par où?

Ուստեմն V. Ուստեք.

Ուստեք adv. de quelque part, de quelque endroit; — ուստեք, de part et d'autre, de plusieurs ou de divers endroits; ամենայն —, de tous côtés, de toutes parts; այլ ou այլուստ —, d'un autre côté, d'une autre part; բազում ou յոլով —, de beaucoup d'endroits, de plusieurs endroits; ոչ —, de nulle part, d'aucun côté ou d'aucune part.

Ուստի adv. de quoi, dont; conj. d'où, par où, c'est pourquoi, ainsi, donc, conséquemment, par conséquent.

Ուստի՞, d'où? de quel endroit? par où? — ես, d'où es-tu? — գաս, d'où viens-tu? ուստի՛ եւիցէ, de quelque part que ce soit; — է ինձ այս զի, d'où me vient que! — ճանաչես զիս, d'où me connais-tu?

Ուստր, տեր, տերք, տերաց s. fils, garçon.

Ուտելի a. mangeable, comestible; sm. mangeur; —ք, comestibles, nourriture.

Ուտեմ, կերի ou կերայ, կեր va. manger; fig. manger, dépenser, consommer; manger, ronger, corroder; ունի՞ք ինչ ուտելոյ, avez-vous quelque chose à manger? *բոլոր ունեցածն ուտել, manger sa fortune, son bien; անյագաբար —, manger avidement, dévorer; *ոտքի վերայ ուտել, manger debout, sur le pouce; *բառերն ուտել, manger ses mots.

Ուտեստ, ից sm. manger, vivres, comestibles, nourriture, aliments.

Ուտիճ, տճայ s. ver, teigne, gerce, chenille; rouille; cancer; — ցորենոյ, charançon; — պանրոյ, mite.

Ուտիչ s. celui qui mange, mangeur.

Ուտիք s. gras, jours gras; — ուտել, faire gras; *վաղն — է, — պիտի ընեմք, demain est gras, nous ferons gras.

Ուր adv. où, l'endroit où; au point où; tandis que; lorsque; ուր զի, au lieu que; ուր ուրեմն, à peine, enfin; ուր ուրեք, où, en quelque endroit, quelque part que, partout où; ո՛ւր եւ իցէ, en quelque lieu que ce soit; ո՛ւր եւ իցեն, quelque part qu'ils soient.

Ո՞ւր adv. où? dans quel endroit? ո՞ւր եմ իցեմ, où suis-je? ո՞ւր է նա, où est-il?

Ուրագ, ագ sm. hachette, hachereau.

Ուրախ a. joyeux, enjoué, charmé, bien aise; — առնել V. Ուրախացուցանեմ; — լինել, se réjouir, s'égayer, éprouver de la joie, être charmé, bien aise; faire bonne chère; ուրախ լեր, réjouissez-vous; je vous salue.

Ուրախաբեր a. qui porte la joie, réjouissant.

Ուրախալի, **Ուրախալիր**, **Ուրախալից** a. plein de joie, joyeux, réjouissant.

Ուրախակից s. compagnon de joie; — լինել, prendre part à la joie de qn., se réjouir ensemble, partager la joie de qn.; féliciter, faire des compliments; faire festin ensemble, se régaler ensemble.

Ուրախակցութիւն V. Խնդակցութիւն.

Ուրախամիտ V. Խնդամիտ.

Ուրախանամ V. Խնդամ.

Ուրախարար a. qui inspire la joie, réjouissant, joyeux.

Ուրախացուցանեմ, ուցի va. réjouir, causer de la joie, égayer, faire plaisir.

Ուրախացուցիչ V. Ուրախարար.

Ուրախաւէտ V. Ուրախարար.

Ուրախութիւն s. joie, réjouissance, allégresse; réjouissances, festin, bonne chère; —ը ուրախ լինել, être au comble de la joie; *—ը, avec joie, avec plaisir.

Ուրանալի a. niable.

Ուրանամ, ացայ va. nier, renier; renier, désavouer, méconnaître; — զհաւատս՝ քրիստոնէութեան, abjurer la foi, apostasier; — զանձն, faire abnégation de soi-même, renier à soi-même.

Ուրանոս, ի s. Uranus.

Ուրանօր V. Ուր.

Ուրաստ V. Ուրացութիւն; յ— լինել՝ կալ V. Ուրանալ.

Ուրար, ի s. étole.

Ուրացական a. négatif.

Ուրացեալ, Ուրացող a. renégat, apostat.

Ուրացութիւն, Ուրացումն s. reniement; négation, dénégation; désaveu; apostasie, abjuration; — անձին, abnégation.

Ուրացուցանեմ, ուցի va. faire nier ou renier, faire abjurer.

Ուրբաթ, ու sm. vendredi; աւագ —, vendredi saint.

Ուրդ, ից s. conduit d'eau, rigole, canal; draine.

Ուրդեմ, եցի va. drainer.

Ուրդոց s. drainage.

Ուրեմն conj. donc, par conséquent; adv. en quelque endroit, en quelque lieu; a. un, une; զքառասնամենիւք — էր, il avait quarante ans.

Ուրեք adv. quelque part, en quelque endroit; a. un, une; ամենայն —, partout; ուրեք —, en quelque endroit; quelquefois; իտեղւոջ —, dans un endroit; ի քաղաքի —, dans une ville; ոչ —, nulle part, en aucun endroit, en aucun lieu.

Ուրիշ a. séparé; *autre.

Ուրկանամ V. Բորոտիմ.

Ուրկանոց, աց s. léproserie, hôpital pour les lépreux.

Ուրկութիւն sm. lèpre, ladrerie.

Ուրոյն a. séparé, différent, distinct; particulier, propre, spécial, individuel; adv. à part, séparément, isolément, en particulier, individuellement; prép. hormis, à l'exception de, excepté, sans.

Ուրոյնանամ V. Մեկուսանամ.

Ուրու V. Ուրուականք.

Ուրուագիր a. dessiné; dessinateur.

Ուրուագրեմ, եցի va. dessiner.

Ուրուագրող s. dessinateur.

Ուրուագրութիւն s. dessin.

Ուրուադիտակ, ի s. fantasmagorie.

Ուրուադիտական a. fantasmagorique.

Ուրուական a. fantastique; s. spectre, fantôme; simulacre, idole; ébauche, esquisse; —ք, mânes, ombres, apparitions.

Ուրուապաշտ a. idolâtre.

Ուրուկ, րկի V. Բորոտ.

Ուրուշ V. Ուշ.

Ուրուր s. ornith. buse.

Ուրջու, աց sm. beau-fils belle-fille.

Ուրց s. bot. thym.

Ոփ, ոց s. fosse, fossé, trou.

Ոփի, փոյ, փեաց s. obier.

Ոփիտէս s. ophite.
Ոփռանտ s. offrande.
Ոք, ուրուք sm. quelqu'un, personne; adj. quelque, un, certain; այր ոք, un homme; կին ոք, une femme; ամենայն ոք, իւրաքանչիւր ոք, chacun, chaque personne; մի՛ ոք, ոչ ոք, pas un seul, pas un, personne; ո՞ ոք, ո՞վ ոք, qui? ոք ոք, celui qui.
Ոքող V. Ակքան.
Ոքսալային a. oxalique.
Ոքսիտ s. oxyde.
Ոքսիտացումն s. oxydation.
Ոֆֆրանտ s. offrande.

Չ (tcha) s. vingt-cinquième lettre de l'alphabet et dix-neuvième des consonnes ; sept cents, sept-centième.

Չ adv. ne, pas ; չէ նա, ce n'est pas lui ; չասեմ, je ne dis pas ; չգիտել, ignorer, ne pas savoir.

Չազգ, ի sm. mauvaise ou méchante nation.

Չազգականութիւն, **Չազնուութիւն** sm. naissance obscure.

Չախորժական, **Չախորժելի** a. désagréable, déplaisant.

Չակերտ s. guillemet.

Չահագին a. qui n'est pas énorme.

Չաման, ոյ s. cumin.

Չամիչ, մչոյ, մչի s. raisin sec.

Չամչեայ, չէից s. baba.

Չամչեղէն a. de raisin sec.

Չայ, ի s. thé.

Չայաման, ի s. théière.

Չանձնաւոր a. qui n'est pas personnel.

Չանսական a. qui n'obéit pas, indocile.

Չանսացութիւն s. désobéissance.

Չանցաւոր a. qui n'est pas passager, éternel.

Չաշմակեմ V. Կործանեմ.

Չաջողութիւն s. insuccès.

Չաստուած, ոց s. faux dieu idole.

Չաստուածուհի sf. déesse, divinité.

Չար, ալ a. mauvais, méchant; méchant, malin, malicieux; s. mauvais génie, démon; չար ou չարաւ adv. mal; sans pitié; չար առնել՝ գործել, faire du mal, du tort à qn.; եւ որ չար քան զամենայն է, այլ որ չար եւս է, le pis est que, qui pis est, ce qu'il y a de plus fâcheux, de plus désagréable; զի մի՛ չար եւս ինչ լինիցի քեզ, de peur qu'il ne vous arrive quelque chose de pire; — ջուր՝ ամօթ, mauvaise eau ou honte; — խորհուրդ, mauvais conseil; չարաւ կորուսանել, perdre sans pitié, faire périr misérablement; * փոքրագոյն չարն ընտրել, choisir le moins mal.

Չարաբան, Չարաբանեմ, Չարաբանութիւն V. Չարախօս, Չարախօսեմ, Չարախօսութիւն.

Չարաբախտ, Չարաբաստ, Չարաբաստիկ a. malheureux, infortuné.

Չարաբաստութիւն s. mauvais sort, mauvaise fortune, malheur, infortune.

Չարաբար V. Չարաբարոյ.

Չարաբարեմ, եցի vn. devenir méchant, prendre un air méchant.

Չարաբարոյ, ից a. qui a un caractère méchant, d'une nature maligne, malin, malicieux, malveillant; immoral; — լինել, n'avoir point de mœurs.

Չարաբարոյք, Չարաբարոյութիւն sm. méchanceté, malignité, malveillance; immoralité.

Չարաբեր a. qui porte du mal, qui porte malheur, malheureux, funeste.

Չարաբերան a. mal embouché.

Չարագազան sm. mauvaise bête.

Չարագան a. bien battu, roué de coups.

Չարագանեմ, եցի va. bien battre, accabler, rouer ou échiner de coups.

Չարագոյժ a. qui annonce une mauvaise nouvelle, funeste.

Չարագոյն a. plus mauvais, pire, pis; plus méchant; d'une vilaine couleur, d'un mauvais teint; եւ որ չարագոյնն էր, et ce qui était le plus déplorable.

Չարագործ, աց a. s. malfaiteur, malfaisant, méchant, scélérat.

Չարագործութիւն s. malfaisance, mauvaise action, méchanceté, trait de méchanceté.

Չարագուշակ a. qui annonce du mal, de mauvais augure, funeste, sinistre.

Չարագրգիռ a. qui excite au mal, malicieux, méchant.

Չարադեւ, դիւի s. mauvais génie; a. de mauvais génie.

Չարադէմ a. qui a un mauvais visage, laid.

Չարադիւթ, ից a. maléfique.

Չարաթոյն a. d'un mauvais poison, fort venimeux, viru-

lent; empoisonné, envenimé, funeste, très-dangereux.

Չարաժանի a. qui a des dents, des griffes très-aiguës.

Չարաժողով, ոց s. conciliabule.

Չարաւեզու sm. mauvaise langue, médisant.

Չարալլուկ adj. fort tourmenté, maltraité; — լինել, être fort tourmenté, maltraité; — տանջել, tourmenter ou maltraiter beaucoup, torturer.

Չարալուր adj. qui prête l'oreille à de mauvaises nouvelles, à des méchancetés; —ք s. mauvaise nouvelle.

Չարախնամ a. porté au mal.

Չարախնդաց a. qui se réjouit du mal, malveillant.

Չարախոհ, Չարախորհուրդ adj. qui médite le mal, mal pensant, qui a une mauvaise pensée, de mauvais desseins, mal intentionné, malveillant.

Չարախորհրդութիւն s. mauvais dessein, méchanceté.

Չարախոց a. qui a une mauvaise blessure.

Չարախտական a. nuisible, pernicieux.

Չարախտավատ adj. très-mauvais, cruel; — ցանկութիւնք, les mauvaises passions.

Չարախտավար adj. cruel, inhumain; adv. cruellement.

Չարախօս, աց, ից a. qui dit du mal, médisant, détracteur, cancanier; — լեզու, langue médisante, langue d'aspic; — լինել V. Չարախօսեմ.

Չարախօսեմ, եցի vn. dire du mal ou médire de qn., détracter, accuser; cancaner, faire des cancans, des commérages.

Չարախօսութիւն s. médisance, détraction, coup de langue; cancan, commérage; — մատուցանել զումեքէ, porter une accusation contre qn.

Չարածառայ,ից s. mauvais ou méchant serviteur.

Չարածեր s. méchant vieillard.

Չարակամ a. malévole, malveillant, malintentionné, méchant.

Չարակամութիւն s. mauvaise volonté, malveillance, méchanceté.

Չարակեաց կեանք sm. vie traînée misérablement, misérable vie.

Չարակեղ a. qui présente les caractères d'un ulcère malin; s. peste.

Չարակն, Չարակնեայ adj. qui a des yeux méchants, qui regarde de mauvais œil, malveillant, envieux.

Չարակնեմ, եցի vn. va. regarder de mauvais œil, porter envie.

Չարակնծիռ V. Չարակամ.

Չարակնութիւն s. mauvais regard, malveillance, jalousie, envie; regard indécent, lascif.

Չարակրութիւն s. souffrance; mauvais traitement.

Չարահալած a. qui chasse le mal, les maux.

Չարահամբաւ a. mal famé, diffamé.

Չարահամբաւեմ, եցի va. diffamer, dénigrer, noircir.

Չարահատոյց լինիմ՝ գտանիմ vn. rendre le mal pour le bien.

Չարահաւ, աց adj. d'une mauvaise origine, mauvais, méchant ; mauvais, désagréable.

Չարահաւակ s. auteur du mal.

Չարահնար, ից a. qui médite le mal, malicieux, méchant, malin.

Չարահոտ a. qui sent mauvais, puant, fétide, infect.

Չարահոտութիւն s. mauvaise odeur, odeur infecte, fétidité.

Չարահռչակ V. Չարահամբաւ.

Չարաձայն, ից a. qui a une mauvaise voix, un son désagréable.

Չարաձայնութիւն s. voix ou son désagréable, cacophonie.

Չարաղէտ a. très-malheureux, infortuné, misérable.

Չարաճճի s. mauvaise bête ; a. méchant, espiègle, fin.

* **Չարաճճիութիւն** sm. méchanceté, espièglerie, finesse.

Չարամահ a. d'une mort malheureuse, douloureuse ; — սպանել՝ սատակել, tuer cruellement ; — լինել, mourir misérablement, d'une mort malheureuse.

Չարամայր, մօր s. mauvaise mère ; mère malheureuse.

Չարամէտ a. enclin au mal.

Չարամիտ, մտաց a. malintentionné, malveillant, malin, méchant, malicieux.

Չարամոյն adv. misérablement, d'une manière pitoyable.

Չարամոռաց, աց a. qui oublie le mal.

Չարամտութիւն s. malveillance, méchanceté, malignité.

Չարայաչաղ a. bassement envieux, malveillant.

Չարայոյզ V. Չարամիտ.

Չարայուշ, ից adj. qui se souvient d'une injure, rancunier ; — լինել, se souvenir d'une injure.

Չարայուշութիւն s. souvenir d'une offense, rancune, ressentiment.

Չարայօժար adj. enclin au mal, méchant.

Չարանախանձ a. extrêmement jaloux.

Չարանամ, ացայ vn. se conduire mal, agir méchamment, devenir méchant ; s'aigrir, s'envenimer ; V. Նախանձիմ.

Չարանենգ adj. perfide ; — դաւաճանութիւն, noire trahison.

Չարանիւթ V. [illegible]

Չարաշահ a. intéressé.

Չարաշահութիւն sm. gain honteux ou illicite, intérêt.

Չարաշշուկ a. malheureux, funeste.

Չարաշունչ a. dont l'air est mauvais, infect, fétide, funeste.

Չարաշուք a. mauvais, méchant, vil, ignoble, infâme; mauvais, méchant, cruel; malheureux, misérable, piteux, triste.

Չարաչար a. pis, très-mauvais, le plus mauvais, le plus méchant, excessif, extrême, abusif, énorme; atroce, cruel, insupportable, misérable; adv. très-mal, pis, méchamment, cruellement; excessivement, fortement, gravement, extrêmement, misérablement; — վարել՝ ինչիր աճել, abuser de.

Չարապաշտ, Չարապարիշտ V. Ամպարիշտ, Հերետիկոս.

Չարապէս V. Չարաչար adv.

Չարասաց V. Չարախօս.

Չարասերմն a. qui produit de mauvaises semences.

Չարասէր a. qui aime à faire le mal, méchant, malin, malveillant.

Չարասիրութիւն s. amour du mal, méchanceté, malignité, malveillance.

Չարասիրտ adj. qui a un mauvais cœur, méchanceté ou mauvaise disposition de cœur.

Չարատանջ a. qui tourmente beaucoup, violent, rude; — լինել, être sur le gril, souffrir beaucoup.

Չարատեաց, տեցայ a. qui déteste le mal.

Չարատես, Չարատեսիլ a. d'une vilaine apparence, laid.

Չարարար, աց a. qui fait du mal, malfaisant; qui rend méchant.

Չարարարեմ, եցի vn. faire du mal, malfaire.

Չարարարութիւն s. malfaisance.

Չարարուեստ,ից a. malicieux, artificieux, intrigant, fourbe; — ճնարք, artifices, intrigues.

Չարարուեստութիւն s. artifice, intrigue.

Չարացուցանեմ, ուցի va. rendre mauvais, méchant ou pire, empirer; aigrir, exciter au mal.

Չարափառ, աց a. hétérodoxe.

Չարափառութիւն s. hétérodoxie.

Չարեացպարտ a. coupable du mal, auteur des maux.

Չարըմբերութիւն s. action de supporter les maux.

Չարիմաստ, Չարիմաց V. Չարամիտ.

Չարիմացութիւն V. Չարամտութիւն.

Չարիք, րեաց s. les maux, les malheurs, adversité, calamité, désastre; mauvaises actions; mauvais traitement, violence; չարիս գործել, faire du mal, malfaire; չարիս խօսել զումեքէ, dire du mal de qn.; զփոքրագոյնն ընտրել ի չարիս, choisir le moins mal; — ախտից, les effets des passions.

Չարեօք V. Չար adv.

Չարճոտ s. assa fœtida.

Չարուեստ s. mauvais métier.

Չարութիւն s. méchanceté,

malice, malignité; —ւ, méchamment, malicieusement, malignement.

Չարուտ V. Չար a.

Չարչարական a. passible, passif.

Չարչարակից s. compagnon de souffrances.

Չարչարակցիմ, ցեցայ vn. partager les souffrances de qn.

Չարչարակցութիւն s. participation à la souffrance de qn.

Չարչարանք, նաց s. passion, souffrance, supplice, tourment, mauvais traitement.

Չարչարելի V. Չարչարական.

Չարչարեմ, եցի va. tourmenter, maltraiter, faire souffrir; —իմ vn. être tourmenté, maltraité, souffrir, pâtir.

Չարչարելութիւն s. passibilité.

Չարչարիչ s. celui qui tourmente, qui fait souffrir.

Չարչարութիւն V. Չարչարանք.

Չարփուք V. Չար adv.

Չաւատալի a. incroyable.

Չաւատամ, ացի vn. ne pas croire, ne pas ajouter foi.

Չափ, ուց, ոց s. mesure; cordeau; mesure, dimension, étendue; dose, quantité; mesure, modération, juste milieu; mesure, proportion; mesure, règle, bornes, limites; mus. mesure; mesure, rhythme, cadence; âge viril, âge de raison; a. mesuré, modéré, réglé; moyen, médiocre, modique; prép. jusque, à, environ, comme, autant, avec; մահու չափ, à mort, à la mort, jusqu'à la mort; ոգւոյ չափ, comme son âme; ըստ չափու, à mesure de, à mesure que; հինգ հարիւրով չափ, environ cinq cents; չափ ինչ, un peu peu; ի չափ հասեալ, qui a l'âge, adulte, formé, déjà grand; ի չափ հասանել, parvenir ou être à l'âge viril, dans la force de l'âge; atteindre l'âge de raison, avoir l'âge, se former, être adulte; գիտել զչափ անձին, ի չափու ունել զանձն, se modérer, se conduire avec modération; se retenir, se posséder; ի չափու ունել, retenir dans de justes bornes, modérer, tenir dans le devoir, contenir, réprimer; չափով, avec mesure ou modération, par mesure, modérément; en vers; չափով բան, vers; միտք նորա չափով, son esprit a des bornes; զամենայն ինչ առնել չափով եւ կշռով, faire tout avec poids et mesure; զչափ առնուլ, essayer, éprouver, ressentir; — հասակաւ, d'une taille moyenne; անդր քան զ— անցուցանել, անցանել զ— ou *չափն անցուցանել, pousser trop loin, pousser jusqu'à l'excès; *այս չափը կանցնի, cela passe toute mesure; — դնել, — եւ սահման դնել, mettre des bornes à, modérer, restreindre; լրացեալ է չափն, la mesure est comble; անձնել

զչափ հանդերձի ou * հագուստի չափն առնուլ, prendre mesure d'un habit; կալ ի չափու, se modérer; չկալ ի չափու, abuser de; ունի սա — ժամանակի առաւել քան զինն հարիւր ամաց, il dura plus de neuf cents ans; ունի — ժամանակի հարիւր ամաց, c'est un espace de cent ans.

Չափաբան, ից s. versificateur.

Չափաբանութիւն s. versification, vers.

Չափաբեր a. qui a la juste mesure, symétrique; modéré.

Չափաբերական a. mesuré, symétrique, proportionné; métrique, rhythmique.

Չափաբերապէս adv. avec mesure, symétriquement, régulièrement.

Չափաբերութիւն s. mesure, symétrie, proportion; mètre, rhythme.

Չափագէտ s. mathématicien.

Չափագիտական a. mathématique.

Չափագիտութիւն s. mathématiques.

Չափազանց a. exagéré, excessif.

Չափազանցութիւն s. exagération, excès.

Չափախօս a. modéré dans ses discours.

Չափաձոյ a. mesuré; métrique, rhythmique.

Չափական a. métrique.

Չափակից adj. symétrique, proportionnel; commensurable.

Չափակցութիւն s. symétrie, proportion, justesse des proportions.

Չափահաս, ից. Չափահասակ a. adulte, qui a atteint l'âge de raison, pubère.

Չափան, աց s. mesure.

Չափարան s. calibre.

Չափաւոր a. qui a la juste mesure, mesuré, convenable; médiocre, modique, passable; modéré, modeste.

Չափաւորապէս adv. avec mesure, modérément, modestement, modiquement, passablement.

Չափաւորեալ adj. modéré, borné, renfermé dans de justes bornes, tempéré.

Չափաւորեմ, եցի va. renfermer dans de justes bornes, modérer, tempérer, contenir.

Չափաւորութիւն s. mesure, juste milieu, modération, modestie; médiocrité.

Չափելի a. mesurable.

Չափեմ, եցի va. mesurer; versifier, faire des vers.

Չափողութիւն sm. la métrique.

Չափոյք, ոյից sm. mesure, modération; չափոյիւք, avec modération; պատկառ կալ չափոյից, être modéré.

Չափումն s. mesurage.

Չափչգիտութիւն s. l'action de ne pas connaître sa position.

Չքարերարութիւն s. la disposition à ne pas faire du bien.

Չքարի a. qui n'est pas bon, mauvais.

Չբնականոր, Չբնաւոր a. qui n'est pas naturel.

Չգիտանք sm. ignorance; առ ի չգիտանս, par ignorance, sans connaître, à l'insu.

Չգիտու, Չգիտուն a. ignorant.

Չգիւտ. առ —, à défaut de, au défaut de.

Չգոյ, ից s. rien, néant; առ ի չգոյէ, à défaut de, au défaut de; ի չգոյէ իգոյ ածել, créer du néant.

* Չեխ, Չեխեմ V. Կշտամբանք, Կշտամբեմ.

Չեչաքար, ի s. pierre ponce.

Չեչոտ a. marqué de petite vérole.

Չեպիսկոպոս, աց s. faux ou indigne évêque.

Չերէց, րիցու s. mauvais ou indigne prêtre.

Չեւ, չեւ եւս conj. pas encore, pas jusqu'à présent; չեւ էին տեսեալ, il n'avait pas encore vu; չեւ տեսեալ, avant de voir; չեւ եւս գիտէր, il ne savait pas encore.

Չզարդ s. qui n'est pas un ornement, mauvaise parure.

Չէ, ից V. Չգոյ, Չիք, * Ոչ; չէ ինչ, ce n'est rien, de rien.

Չէական a. qui n'est pas essentiel.

Չէզոք, աց adj. neutre; * — մնալ՝ կենալ, rester neutre.

Չէզոքանամ, ացայ vn. se neutraliser.

Չէզոքապէս adv. neutralement, d'une manière neutre.

Չէզոքացումն s. neutralisation.

Չէզոքացուցանեմ, ուցի va. neutraliser.

Չէզոքութիւն s. neutralité.

Չէութիւն s. nullité, néant.

Չէք, էից s. tous ceux qui ne sont pas.

Չժողովուրդ, վրդեան s. qui n'est pas un peuple, mauvais ou bas peuple.

Չիղչ, չղչից s. chauve-souris.

Չինչ, չնչի V. Ոչինչ.

Չինացի, ցւոյ a. s. chinois.

Չիչխան s. bot. brusc.

Չիք v. déf. il n'y a, il n'y a pas, il n'existe pas; չիք իմ տեսեալ, je n'ai pas vu, je n'ai jamais vu; չիք ոք չիք ուրեք, il n'y a personne; չիք ինչ, il n'y a rien, il n'en est rien; չիք ոք գիտիցէ զայդ, personne ne sait cela.

Չիք, չքի s. rien, néant; չիք լինել, չիք յաչաց լինել, s'anéantir, disparaître des yeux; ի չիք դարձուցանել, anéantir, réduire à rien, à néant.

Չլուելոյն առնել, faire semblant de ne pas entendre, de ne pas écouter.

Չլուր a. inouï.

Չխաղոյք s. qui ne sont pas des jeux, choses sérieuses.

Չխոստովանութիւն s. l'action de ne pas confesser.

Չկամութիւն s. manque de volonté, de bonne volonté.

Չկայ, Չկայուն a. qui n'est pas stable, instable, inconstant.

Զկեցու, աց a. oisif, fainéant.

Զկեցութիւն s. oisiveté, mauvaise vie.

Զհամազգի, ազգեաց a. qui n'est pas de la même espèce, d'espèce différente; — գործել, neutraliser.

Զհաւատալի a. incroyable; — Թուէր, il paraissait incroyable, on aurait peine à le croire.

Զհլութիւն a. indocilité.

Զձեռնհաս a. incapable, impuissant.

Զղջիկան V. Զիղջ.

Զմարդու, Զմարդկութիւն V. Տմարդի, Տմարդութիւն.

ԶմարԹու, ԶմարԹուն a. incapable, maladroit.

Զմեղադրութիւն s. l'action de ne pas blâmer.

Զմիաբանութիւն s. désunion, désaccord.

Զմնալի adj. qui ne restera pas, transitoire, temporaire, provisoire, passager.

Զմշտնջենաւոր, Զմշտնջենաւորական a. qui n'est pas éternel.

Զմոռացական adj. qui ne s'oublie pas.

Զյանցուցեալ a. qui n'a pas commis une faute, innocent.

Զյաջողութիւն s. insuccès.

Զյարութիւն s. fausse résurrection.

Զյուսալի V. Անյուսալի.

Զնաշխարհիկ a. surnaturel, divin, rare; s. phénix.

Զնչին, չինք. Զնչին, չնչոց a. de peu de prix, de peu de valeur, de peu de poids, peu considérable, peu important, léger, frivole, futile, faible, très-peu, petit, insignifiant; չնչինք, bagatelles.

Զոգամ V. ԵրԹամ.

Զոխակալ V. Անոխակալ.

Զոխակալութիւն V. Անոխակալութիւն.

Զոր, ոց adj. sec; desséché, aride.

Զորաբեկ a. sec, frugal; — հաց, pain sec; — սեղան, table frugale, repas succinct.

Զորակեր լինիմ vn. manger des aliments secs, pratiquer la xérophagie.

Զորակերութիւն sm. nourriture composée d'aliments secs, xérophagie.

Զորանամ, ացայ vn. sécher, se dessécher.

Զորանոց, աց s. séchoir.

Զորացուցանեմ, ուցի va. sécher, dessécher, rendre aride; mettre à sec.

Զորեակ V. Զորք.

Զորեքաղեան. Զորեքաղի, ղւոյ s. tétracorde.

Զորեքամսեան V. Զորսամսեան.

Զորեքանկիւն, Զորեքանկիւնի V. Քառանկիւն.

Զորեքարիւր, իւրոց a. quatre cents.

Զորեքգլխեան adj. à quatre chapitres.

Զորեքգրեան, եղի a. composé de quatre lettres, tétragramme.

Զիրեքդիմեան, Զորեքդիմի a. à quatre faces.

Չորեքդրամեան sm. tétradrachme.

Չորեքեան, Չորեքին, եցունց a. tous les quatre.

Չորեքթեւեան adj. à quatre ailes.

Չորեքծագեան a. borné de quatre côtés; qui a quatre extrémités.

Չորեքկանգնեան a. de quatre coudées.

Չորեքկարգեան adj. qui a quatre rangs ou rangées.

Չորեքկերպեան adj. qui a quatre formes.

Չորեքկին a. quadruple; adv. au quadruple; հատուցանել—, rendre au quadruple.

Չորեքկնեմ, եցի va. quadrupler.

Չորեքկուսի a. carré.

Չորեքհարիւր, ոց a. quatre cents.

Չորեքհարիւրորդ, ի a. quatre-centième.

Չորեքհեզեան V. Քառավանկ.

Չորեքձեղուանեայ s. maison de quatre étages.

Չորեքմարմին a. qui a quatre corps.

Չորեքնիւթեայ adj. composé de quatre matières.

Չորեքշաբաթ, ի, ու. Չորեքշաբաթի, թւոյ s. mercredi.

Չորեքպատիկ V. Չորեքկին.

Չորեքպատկեմ V. Չորեքկնեմ.

Չորեքվտակեան V. Քառավըտակ.

Չորեքտասան a. quatorze.

Չորեքտասաներորդ, աց a. quatorzième.

Չորեքտասանեքեան. Չորեքտասանեքին, եցունց adj. tous les quatorze.

Չորեքտարրեան a. composé de quatre éléments.

Չորեքօրեայ, րէից adj. de quatre jours; adv. le quatrième jour.

Չորթնկուլ s. ornith. gypaète.

Չորիր adj. quatrième; —մասն, le quart.

Չորիցս adv. quatre fois.

Չորութիւն sm. sécheresse, aridité.

Չորուտ a. sec, aride.

Չորս V. Չորք.

Չորսամսեան a. de quatre mois.

Չորրեակ V. Չորք.

Չորրորդ, աց a. quatrième; adv. quatrièmement; s. quart.

Չորրորդապետ, աց s. tétrarque.

Չորրորդութիւն s. nombre de quatre, union de quatre.

Չորրորդապետութիւն s. tétrarchie.

Չորք, րից a. quatre; ի չորս գնալ, marcher à quatre pattes; բարձեալ ի չորից, porté par quatre hommes.

Չորքձիք, ձից sm. voiture attelée de quatre chevaux.

Չորքոտանի, նւոյ, նեաց s. quadrupède.

Չու, ոց s. départ, voyage, route, marche; marche d'une armée, décampement, cam-

pagne, expédition; migration, transmigration; campement, camp; bagages, déménagement; — առնել, ի— անկանել, se mettre en route, en marche, faire route, partir, s'en aller, décamper, déménager.

Չուան, աց s. corde.

Չուանամած, աց a. s. qui tord des cordes, qui fabrique de la corde.

Չուանեայ, Չուանեղէն a. de corde.

Չուառ, Չուառական, աց a. misérable, malheureux, piteux, pitoyable.

Չուառանամ V. Թշուառանամ.

ՉուառութիւնV. Թշուառութիւն.

Չուաբարութիւն s. départ, décampement, déménagement.

Չուեմ V. Չու առնեմ.

Չուխազգեստ adj. vêtu de drap.

Չուխայ, ի s. drap.

Չուխայագործ, աց s. drapier, fabricant de draps.

Չուխայագործութիւն s. draperie, manufacture de draps.

Չուխայավաճառ, աց s. drapier, marchand de drap.

Չուխայավաճառութիւն sm. draperie, commerce de draperie.

Չում V. Գավարս.

Չունեւոր a. qui n'a pas de fortune, pauvre.

Չունկնդիր լինիմ vn. ne pas écouter, désobéir.

Չուտելի a. immangeable.

Չօքոլատ, ի s. chocolat.

Չօքոլատագործ, աց s. chocolatier.

Չօքոլատաման, ի s. chocolatière.

Չօքոլատավաճառ, աց sm. marchand de chocolat.

Չպէտ a. inutile, qui ne sert à rien; չպէտս առնել, ne pas s'inquiéter de, se passer de, ne pas s'occuper de, négliger.

Չպիտոյք, ոյից s. des choses inutiles, futilités.

Չվնասակար a. qui n'est pas pernicieux, innocent.

Չվնասակարութիւն s. l'état d'une chose qui n'est pas pernicieuse.

Չվշտասէր a. qui n'aime pas les afflictions, les peines.

Չտես, աց a. qui n'a pas vu; *avide; parvenu; ընդ — առնել, faire semblant de ne pas voir, fermer l'œil dessus, sur.

Չտեսանելոյն առնել V. Չտես.

Չփոյթ V. Անփոյթ.

Չքահանայ, ից sm. faux prêtre.

Չքահանայապետ, աց sm. faux pontife.

Չքանամ, ացայ vn. se réduire à rien, s'anéantir, disparaître.

Չքացուցանեմ, ուցի va. réduire à rien, faire disparaître, anéantir.

Չքաւոր, աց adj. indigent, nécessiteux, pauvre, gueux; — եմ յամենայնէ, je ne pos-

sède rien; — է, il est dans le besoin.

Չքաւորիմ, քեցայ vn. être dans le besoin, se trouver manquant de tout, dans l'embarras, manquer d'argent, de ressources, être dans la gêne, léger d'argent; manquer de, être pauvre de; être embarrassé pour, incapable de, ne pouvoir pas.

Չքաւորութիւն s. indigence, besoin, manque, misère, pauvreté, pénurie; — գանձուց, le mauvais état des finances; ի չքաւորութեան կայ, il est dans le besoin; —ք կեալ, vivre pauvrement, à l'étroit.

Չքմեղք s. excuse; ի չքմեղս առնուլ, excuser; ի չքմեղս լինել, s'excuser; se cacher.

Չքնաղ, ից a. rare, curieux, charmant, admirable, superbe, excellent.

Չքնաղագեղ a. d'une rare beauté, charmant.

Չքնաղագիւտ a. rare, qui se trouve rare.

Չքնաղակերտ a. magnifiquement construit, superbe.

Չքնաղատես, Չքնաղատեսիլ a. d'un bel aspect, d'une figure charmante, magnifique.

Չքոտի, տւոյ, տեաց a. vil, abject, de peu de valeur.

Չքոտիմ V. Չքանամ.

Չքութիւն s. anéantissement, disparition.

Պ (bé) sm. vingt-sixième lettre de l'alphabet et vingtième des consonnes; huit cents, huit-centième.

Պագանեմ, գի va. baiser; adorer.

*Պագնեմ V. Պագանեմ.

Պագշոտ, etc. V. Պակշոտ.

Պազուք a. sec, aride.

Պալասամ, Պալասան V. Բալասան.

Պալատ, ի. Պալատն, տան, տանք s. palais, hôtel; palais, cour.

Պալատական s. courtisan, homme de cour.

Պալար, աց sm. apostume, apostème, abcès, ampoule, pustule; bossette.

Պալարակապ adj. attaché, orné de bossettes.

Պալարանամ, ացայ va. aboutir, se former en abcès.

Պալարաւոր a. pustuleux.

Պալիում s. pallium.

Պախ s. bouilli.

Պախարականք V. Պախարակութիւն.

Պախարակեմ, եցի va. blàmer, condamner, mépriser, désapprouver, déprécier.

Պախարակութիւն s. blâme, mépris.

Պախեմ V. Պախիմ.

Պախեցուցանեմ, ուցի va. consterner, épouvanter, frapper de frayeur, saisir.

Պախիմ, խեայ ou խեցայ

s'effrayer, être frappé, saisi.

Պախճաւանդ, ագ s. parure.

Պախումն s. consternation, terreur, effroi; déchirement, rupture.

Պախուց, խցոյ s. licou.

Պախրէ, ից s. argent, effets, biens; vivres, provisions; les bestiaux.

Պախրէիկ s. un peu d'argent.

Պակաս, ից a. défectueux, imparfait; adv. moins; զի՞նչ եւս — իցեմ, que me manque-t-il encore? զի՞նչ — է քեզ, que te manqne-t-il?

Պակասական a. privatif.

Պակասամիտ a. qui manque d'esprit, esprit borné, cerveau timbré, insensé, niais, nigaud.

Պակասամտութիւն s. manque d'esprit, niaiserie, nigauderie.

Պակասաւոր a. défectueux, qui a des défauts; — բայ, verbe défectif.

Պակասեմ, եցի vn. manquer, faire faute; manquer, être absent, être en moins; manquer de, avoir faute de, être privé de; manquer, s'évanouir, défaillir; s'éclipser; — լուսնի, déclin de la lune; պակասեցին աչք իմ յարտասուաց, mes yeux se sont fatigués dans les larmes; պակասեալ են ոգիք նոցա, ils sont épuisés; զի՞նչ այլ պակասէր ինձ իբարեբաստութիւն, que manquait-il à mon bonheur?

Պակասեցուցանեմ, ուցի va. faire manquer, amoindrir, diminuer, réduire, restreindre, déduire; — իմիքէոյ, ôter, enlever, faire disparaître.

Պակասիմ V. Պակասեմ.

Պակասորդ s. manque.

Պակասութիւն s. manque, manquement, défaut, diminution; défaut, imperfection, défectuosité; défaut, faute; disette, pénurie; éclipse; — լուսնի, déclin de la lune.

Պակասումն s. manque.

Պակնում, կեայ, կուցեալ vn. être glacé de crainte, être frappé d'étonnement, de stupeur, s'épouvanter, s'effrayer.

Պակշոտ, ագ adj. libertin, dissolu, déréglé, débauché, lubrique, impudent, obscène.

Պակշոտիմ, տեցայ vn. mener une vie déréglée, licencieuse, vivre en vrai débauché, se livrer à la débauche.

Պակշոտութիւն s. vie déréglée, libertinage, débauche, lascivеté, lubricité, impudence, obscénité.

Պակումն V. Պակուցումն.

Պակուցանեմ, ուցի va. effarer, terrifier, frapper d'étonnement, de stupeur, de vertige, épouvanter, stupéfier, saisir d'effroi, consterner; — ահիւ, glacer d'épouvante.

Պակուցող s. effrayant, frémissant.

Պակուցումն sm. frayeur, épouvante, effroi, terreur, stupeur, stupéfaction.

Պակչիմ V. Պակնում.

Պահ, ուց s. garde, conservation; garde que l'on monte, faction; temps où l'on monte la garde, temps que dure une faction; veille, heure de la nuit; heure, moment, temps; corps de garde, poste, vedette; station; prison; siége, occupation; ի չորրորդ պահու գիշերոյն, vers la quatrième veille de la nuit; — արկանել, ի— տանել, assiéger, occuper; ի— արկանել՝ ունել, mettre en prison; — ունել, garder, défendre; monter la garde; ի— անձին, pour conserver sa vie; ի— աշխարհին, pour garder le pays; — դուռն V. Պահակ; յայնմ պահու, alors, en ce temps-là; ի պահուն յորում, au moment où; դնել ի—, mettre en réserve.

Պահակ, աց s. gardien, factionnaire; portes, pas, gorge, défilé, passage des montagnes; garde d'un poste ou d'un fort, garnison; faction, corps de garde; — ունել՝ վարել, soumettre à une corvée.

Պահակալ, աց s. garde.

Պահակապան, աց s. garde, garnison; corps de garde.

Պահակապետ s. commandant d'une garnison.

Պահակավար, աց adj. qui soumet à une corvée.

Պահակափոխ լինիմ vn. monter la garde, entrer en faction.

Պահակեմ, եցի vn. s'occuper de, se servir de.

Պահակեր, աց s. surveillant; gouverneur, précepteur; V. Պահայոյզ.

Պահայոյզ s. garde, factionnaire, sentinelle, vedette.

Պահանգ, աց s. moise, arcboutant; armature, armure.

Պահանգակապ a. attaché, lié avec une moise, avec un arc-boutant; s. V. Պահանգ.

Պահանգեմ, եցի va. moiser, arc-bouter.

Պահանորդ, աց s. V. Պահայոյզ; —ք, garnison, corps de garde.

Պահանոց, աց s. cachot.

Պահանջք, ջից sm. avoir, créance; V. Պահանջումն.

Պահանջանք, նաց V. Պահանջումն.

Պահանջեմ, եցի va. exiger, réclamer, stipuler, redemander, demander, prétendre; — զինչս, revendiquer; — ի դատաստանի, requérir; —իմ vn. être exigé, réclamé.

Պահանջելի a. exigible.

Պահանջիչ a. s. exigeant, qui réclame, prétendant.

Պահանջող s. receveur; exigeant.

Պահանջումն s. exigence, prétention; réclamation, demande; յետս — ընչից, revendication.

Պահապան, աց sm. garde, gardien, conservateur, surveillant; factionnaire, sentinelle; —ք, les gardes, les gardiens, la garnison; — հրեշտակ, ange gardien ou tutélaire.

Պահապանապետ, աց s. chef des gardes, des gardiens, commandant de la garde.

Պահարան, աց s. objet qui sert à en conserver d'autres, coffre, boîte, étui, armoire, enveloppe, fourreau; * sacristie; — թղթոյ, portefeuille.

Պահարկեմ, եցի va. garder, monter la garde, faire sentinelle, être en garnison.

Պահացող s. jeûneur; խստակրօն —, grand —.

Պահացողութիւն s. jeûne, abstinence.

Պահացոյց V. Պահայոյզ.

Պահեմ, եցի va. garder, veiller à, surveiller; garder, conserver, maintenir, réserver; préserver, garantir; garder, observer; jeûner, s'abstenir de; cacher, tenir secret; նմա պահեալ է՛ կայ, il lui est réservé, il lui est destiné; * խօսքը —, tenir sa parole.

Պահեստ, ից sm. conservation; réserve; dépôt, consignation; entretien; séquestre; դնել ի—, mettre en dépôt, déposer, consigner; mettre en prison; դնել իպահեստի, mettre en réserve, garder.

Պահկութիւն s. corvée.

Պահնակ V. Պահապան.

Պահնակեմ, եցի va. garder, défendre.

Պահնորդ V. Պահանորդ.

* **Պահուըտիմ**, տեցայ vn. se cacher.

* **Պահըւըտուկ** sm. cligne-musette.

Պահող s. jeûneur, abstinent; celui qui conserve.

Պահպան V. Պահապան.

Պահպանակ, աց s. garde, défenseur, protecteur; armure, cuirasse; préservatif; phylactère; — բազկի, brassard; — զէնք, armes défensives.

Պահպանական a. préservatif, défensif.

Պահպանակից s. compagnon de garde; a. qui aide à conserver.

Պահպանանամ, ացայ vn. être gardé, protégé; se garder de, se préserver de, éviter.

Պահպանապետ V. Պահապանապետ.

Պահպանարան, աց s. conservatoire; la poste; abri, asile, refuge.

Պահպանեմ, եցի va. garder, surveiller; garder, conserver; défendre, protéger; mettre à l'abri, péserver; maintenir, soutenir, entretenir, observer; —ի ցրտոյ, garantir du froid; — զանձն, se garder, se préserver de; —իմ vn. être gardé, préservé, protégé.

Պահպանեցուցանեմ V. Պահպանեմ.

Պահպանիչ, Պահպանող s. conservateur; défenseur.

Պահպանողական V. Պահպանական.

Պահպանոց, աց s. retenue, prison.

Պահպանութիւն s. conservation, garde, surveillance garde, défense, protection

maintien, entretien; observation, observance.

Պահք, հոց s. jeûne, abstinence; մեծ՝ քառասնորդական —. carême; օր պահոց, jour maigre; պահս պահել, * — բռնել, faire maigre, jeûner:

Պաղ, ից sm. gelée, glace; * a. froid, glacial; — ընդունելութիւն, accueil glacial, froid.

Պաղանամ V. Պաղիմ.

Պաղանձաւ վերին sm. stalactite; — ստորին, stalagmite.

Պաղատ V. Պաղատանք.

Պաղատախառն a. mêlé de prières, suppliant.

Պաղատանք, նաց s. imploration, supplication, invocation, instance, prière, demande, sollicitation.

Պաղատիմ, տեցայ vn. implorer, demander instamment, supplier, prier avec instance, solliciter, conjurer, invoquer, intercéder.

Պաղատիտ, տտի. Պաղատտիկ, տտկի sm. figue sèche, cabas de figues.

* Պաղեցնեմ V. Հովացուանեմ.

Պաղէտ V. Պաղատանք.

Պաղիմ, ղեցայ vn. geler, se congeler, figer; geler, prendre; se refroidir.

Պաղլեղ s. alun.

Պաղլորակ s. chandelle de glace.

Պաղումն s. action de geler, congélation, figement.

Պաղպաղակ, ի sm. cristal; glace (rafraîchissement).

Պաղպաջ, ոյ s. éruption ou bouton luisant.

Պաղպաջեմ, եցի vn. reluire, briller.

Պաղպաջուն a. reluisant, éclatant, brillant, étincelant.

Պաղպաջունք sm. galerie, kiosque; litière.

Պաճար, աց s. bétail, bestiaux; —ք, moyens, expédients; պաճարս պաճարել, viser à un moyen, mettre en œuvre ou tenter toutes sortes d'expédients.

Պաճարարոյծ, ուծի s. éleveur de bestiaux.

Պաճարամիտ a. imbécile, sot, stupide.

Պաճարանք, նաց s. moyen, remède, expédient; nourriture, vivres; action de se procurer qq. chose, gain.

Պաճարարօտ s. pâturage.

Պաճարեմ, եցի. Պաճարիմ, րեցայ vn. procurer, trouver, se procurer; tâcher, remédier, trouver un moyen; — զկեանս, gagner sa vie, de quoi vivre.

Պաճոյճ a. paré, orné; s. bijou; V. Պաճուճան.

Պաճուճաբան a. s. phrasier, pindariseur; orné, emphatique.

Պաճուճագործ, աց s. bijoutier.

Պաճուճազարդ adj. attifé, paré, embelli, recherché, affété, affecté, maniéré, emphatique; pompeux, élégant.

Պաճուճակ s. poupon.

Պաճուճան, Պաճուճանք,

նաց s. parure, toilette recherchée, atours, ornement, enjolivure, nippe, fard, enjolivement, affectation, recherche; poupée.

Պաճուճապատանք, նաց s. poupée, poupard.

Պաճուճասէր a. qui aime la parure, coquet, coquette.

Պաճուճեալ V. Պաճուճազարդ.

Պաճուճեմ, եցի va. parer, orner avec recherche, enjoliver; ajuster, pomponner, nipper, décorer, farder; affecter, se donner des airs, feindre; — դեղովք զդիակն, embaumer.

Պայ, ից s. fée.

Պայազատ, ազ s. successeur, héritier, descendant; noble, prince, seigneur.

Պայազատեմ, եցի va. succéder à; se rendre maître de.

Պայազատութիւն s. succession, descendance; noblesse.

Պայակ, ազ V. Պայիկ.

Պայական a. féerique.

Պայթեմ V. Պայթիմ, Պայթեցուցանեմ.

Պայթիմ, թեցայ vn. crever, se crever, faire éruption ou explosion, éclater, se briser par éclats, se rompre.

Պայթիւն, Պայթումն s. éclat, éruption, rupture; explosion, fracas.

Պայթուցանեմ, ուցի va. crever, faire éclater, enfoncer.

Պայիկ, յկաց s. garde, garien; fée.

Պայծառ a. clair, respiendissant, éclatant, brillant, reluisant; clair, limpide; splendide, magnifique; clair, serein, net; illustre, célèbre, distingué; — լոյս, pure lumière.

Պայծառաբան, ից adj. qui parle d'une manière brillante.

Պայծառաբանեմ, եցի va. parler d'une manière brúlante.

Պայծառաբանութիւն s. élégance de langage.

Պայծառագեղ adj. d'une beauté éclatante, charmant.

Պայծառազարդ adj. orné d'une manière splendide, magnifique, superbe.

Պայծառազարդութիւն sm. magnifique ornement, embellissement, splendeur, magnificence.

Պայծառազգեաց, Պայծառազգեստ a. qui porte des vêtements brillants; vêtu de blanc; — լինել, porter des vêtements brillants, des habits superbes, magnifiques.

Պայծառազգեստութիւն s. luxe des vêtements.

Պայծառաթեւ a. aux ailes brillantes, magnifiques.

Պայծառալոյս a. qui a une vive lumière, rayonnant de lumière, éclatant.

Պայծառակերպութիւն sm. transfiguration.

Պայծառակերտ a. magnifiquement construit, superbe.

Պայծառակշիռ a. très-bien assorti, très-ressemblant.

Պայծառանամ, ացայ vn. reluire, resplendir, briller, éclater, avoir de l'éclat; fig. briller, s'illustrer, fleurir, se distinguer, se faire remarquer, se montrer magnifique, être remarquable.

Պայծառանշան a. illustre, célèbre.

Պայծառապէս adv. d'une manière brillante, splendidement, magnifiquement.

Պայծառապսակ a. qui a une couronne brillante.

Պայծառավայելուչ a. très-beau, magnifique, superbe.

Պայծառատեսիլ a. qui a un aspect brillant, magnifique.

Պայծառացուցանեմ, ուցի va. rendre clair, brillant; fig. faire briller, donner de l'éclat, rendre illustre, illustrer, célébrer, distinguer.

Պայծառափայլ a. resplendissant, éclatant, brillant.

Պայծառերանգ a. d'une couleur brillante, vive, éclatante.

Պայծառերես a. qui a une figure resplendissante.

Պայծառութիւն sm. clarté, éclat; éclat, splendeur, magnificence, célébrité, illustration, grandeur; vivacité.

Պայման, աց s. état, condition, situation, position, circonstance; condition, convention, stipulation, clause; պայմանաւ, à condition, sous condition; — անհրաժեշտ, condition *sine quâ non*; — դնել, mettre ou imposer des conditions; — կենաց, condition, état.

Պայմանադրութիւն s. convention.

Պայմանաժամ, ու s. délai.

Պայմանական, **Պայմանաւոր** a. conditionnel.

Պայմանեմ, եցի va. convenir, conclure un traité, s'engager par convention, contracter, stipuler; conditionner.

Պայուսակ, աց sm. valise, gibecière.

Պայռիք, ռեաց s. coche de flèche.

Պայտ, ից s. fer à cheval.

Պայտար, աց s. maréchal (des chevaux).

Պայտարութիւն sm. maréchalerie.

Պայտեմ, եցի va. ferrer un cheval.

Պայքար, աց s. débat, dispute, querelle, controverse; գալ՝ մտանել ի— ընդ ումեք, disputer, se disputer, batailler.

Պայքարեմ, եցի. **Պայքարիմ**, րեցայ vn. être en débat sur, se débattre, disputer, batailler.

Պան, ից s. pain; V. Խորիսխ.

Պանդանդ V. Պատանդ.

Պանդխտակից sm. compagnon de pèlerinage.

Պանդխտանամ V. Պանդխտիմ.

Պանդխտեցուցանեմ, ուցի va. faire émigrer, transporter dans un autre pays.

Պանդխտիմ, տեցայ vn. émigrer, quitter son pays; faire un pèlerinage.

Պանդխտութիւն s. émigration, transmigration, migration ; pèlerinage.

Պանդոկ, ի s. auberge, hôtellerie, hôtel.

Պանդոկապետ, աց s. aubergiste, hôtelier, hôte, maître d'hôtel.

Պանդոկի, կւոյ V. Պանդոկ.

Պանդոյր a. badaud, imbécile, bêta, niais, nigaud, dandin, hurluberlu, bête.

Պանդորեան տուփ s. boîte de Pandore.

Պանդորրութիւն s. badauderie, imbécillité, bêtise, niaiserie, nigauderie.

Պանդուխտ, դխտաց adj. étranger, émigré ; pèlerin.

Պանիր, նրոյ, նրի s. fromage.

Պանծալի a. glorieux, superbe, illustre, remarquable.

Պանծամ, ացի. Պանծանամ, ացայ V. Պարծիմ.

Պանծանք V. Պարծանք.

Պանծացուցանեմ, ուցի va. vanter, glorifier, célébrer, prôner, relever, exalter, flatter, louer.

Պանծութիւն sm. vanterie, hâblerie, jactance.

Պանկրատ, ի. Պանկրատիոն s. pancrace.

Պանրագործ, աց s. fromager, qui fait des fromages.

Պանրավաճառ, աց s. fromager, marchand de fromages.

Պաշար, աց s. provision, viatique, vivres, fourniture; munition, approvisionnement, avitaillement, équipement.

Պաշարապինդ a. bien approvisionné ; — առնել, approvisionner, munir des provisions nécessaires, équiper, avitailler; — լնուլ, remplir de toutes sortes de provisions.

Պաշարեմ, եցի va. assiéger, mettre le siége, tenir assiégé, bloquer, occuper ; investir, cerner, envelopper.

Պաշարեալք a. assiégés.

Պաշարիչ, Պաշարող s. assiégeant.

Պաշարումն s. siége, occupation, investissement, blocus; — մտաց, préoccupation ; ի— եւ յարգել արկանել, assiéger, tenir assiégé, investir.

Պաշտատական s. apanage.

Պաշտելութիւն s. adoration.

Պաշտեմ, եցի va. adorer; servir, être attaché au service de; administrer, conférer; faire le service divin, officier; pourvoir, fournir; employer; —իմ vn. employer, s'employer, prendre cours, passer en usage; — զխորհուրդս, administrer les sacrements.

Պաշտումն sm. adoration; service ; — առնուլ, être servi.

Պաշտպան, աց a. s. protecteur, défenseur; serviteur; — սուրբ, patron; — կալ V. Պաշտպանեմ.

Պաշտպանական a. défensif.

Պաշտպանեմ, եցի va. protéger, défendre, soutenir, appuyer, favoriser; — եւեթ ան-

ձին, être ou se tenir sur la défensive, ne faire que se défendre; V. Խնամեմ.

Պաշտպանիչ, Պաշտպանողական a. défensif.

Պաշտպանողութիւն s. protectorat.

Պաշտպանութիւն s. protection, défense, patronage, garde, faveur, appui, soutien; service; ի—, à l'appui; ընդ—ի օրինաց, sous l'égide des lois; ընդ—ի ուրուք V. Հովանաւորութիւն.

Պաշտպանումն s. protection.

Պաշտօն, տամանց s. culte, latrie, adoration; service, office, ministère; emploi, fonction, place, charge, poste, flatterie; idole; mystère, cérémonie; service, office; — կռոց, idolâtrie; սնոտի —, superstition; — առնել, rendre un culte à qn., le courtiser, flatter; — առնուլ, être adoré, recevoir des honneurs; être servi; — հարկանել, servir; — տանել, servir; rendre un culte, adorer; ի— մտանել, entrer au service de qn.; ի— առնուլ, adorer; — մատուցանել Աստուծոյ, rendre un culte, faire une œuvre agréable à Dieu; հասարակաց պաշտամունք, fonctions publiques; — կատարել, remplir une fonction; — կատարել վասն հոգւոյ ուրուք, célébrer un service pour le repos de l'âme de; աստուածական առնուլ —, se faire adorer comme un dieu; ունել՝ ժառանգել զ— ուրուք, prendre la place de qn., le remplacer; կորուսանել զ—, perdre sa place; ըստ պաշտաման, par profession; * ի պաշտօնէ, officiellement.

Պաշտօնակալ, աց s. fonctionnaire; bureaucrate.

Պաշտօնակալութիւն s. bureaucratie.

Պաշտօնական a. ministériel, officiel; — օրագիր, journal officiel.

Պաշտօնակից s. collègue.

Պաշտօնամատոյց լինիմ vn. rendre un culte, adorer.

Պաշտօնասէր a. religieux, pieux, dévot.

Պաշտօնասիրութիւն s. religion, piété, dévotion.

Պաշտօնատար, աց s. serviteur; adorateur; fonctionnaire ministre.

Պաշտօնատուն, տան. Պաշտօնարան, աց s. ministère, bureau.

Պաշտօնաւոր a. idolâtre.

Պաշտօնեայ, նէից s. employé, officier, ministre; serviteur, domestique; ministre, officiant, diacre; pieux, religieux; — աստուածային վրէժխնդրութեան, instrument de la vengeance divine; — արդարութեան, ministre de la justice.

Պաշտօներգութիւն s. office divin.

Պաշտօնունք sm. compliments, adulation, flatterie.

* Պաչիկ V. Համբոյր.

Պապ, ի, ու, աց sm. aïeul, grand-père; le pape.

Պապադաւան, ից s. a. papiste.

Պապակ s. grande soif.

Պապական a. papal; s. papiste.

Պապականութիւն sm. papisme.

Պապակիմ V. Պասքիմ.

Պապանձեմ, եցի. Պապանձեցուցանեմ, ուցի va. réduire au silence, faire taire, imposer silence, fermer la bouche à qn., désarçonner, confondre.

Պապանձիմ, ձեցայ vn. être réduit au silence, se taire, rester muet, court, être désarçonné, être condamné au silence, n'avoir rien à répondre.

Պապանձումն s. l'action de se taire, de rester court.

Պապաչեմ, Պապաչեմ, եցի vn. bêler.

Պապաչիւն s. bêlement.

Պապկայ, ից s. perroquet; էգ —, perruche; — խօսի, le perroquet cause.

Պապութիւն s. papauté.

Պապունիճ s. camomille.

Պապչեակ s. chèvre.

Պառակ, աց s. étable, parc; côte, côtelette; bétail; պառակ —, en troupeau, par troupes.

Պառական, աց s. filets pour prendre des bêtes.

Պառակեմ, եցի. Պառակիմ, կեցայ vn. se coucher; se mettre en embuscade.

Պառակտեմ, եցի. Պառակտեցուցանեմ, ուցի va. diviser, désunir, mettre, jeter ou semer la discorde parmi.

Պառակտիմ, տեցայ vn. se diviser, se désunir, être en discorde, en dissension, être déchiré par les factions, former des factions, des partis.

Պառակտութիւն, Պառակտումն s. division, désunion, discorde, dissension, faction.

Պառաւ, ոյ, աւունք, անց a. s. vieille, vieille femme.

Պառաւական a. de vieille, de vieille femme.

Պառաւիմ, ւեցայ vn. vieillir, devenir ou se faire vieille; — ախտից, s'invétérer, devenir chronique.

Պառաւորդի sm. fils d'une vieille.

Պառաւութիւն s. vieillesse.

*Պառկեցուցանեմ, ուցի va. coucher, faire coucher.

*Պառկիմ, կեցայ vn. se coucher.

Պառնաս, Պառնասոս sm. Parnasse; հայկական —, le Parnasse arménien.

Պառպղի s. poivrier

Պասեք, Պասեքատօն, ի s. Pâques.

Պասկուճ s. condor.

Պասուք, սքոյ sm. grande soif.

Պաստառ, աց s. tapis, tapisserie; couverture de lit; — դամասկացի, damas.

Պաստառագործ, աց s. tapissier.

Պաստառագործութիւն sm. tapisserie.

Պաստառալի, Պաստառա-լեր a. drapé, tapissé; — առնել՝ զարդարել, tapisser, orner de tapisserie, draper.

Պաստառակալ, աց s. couverture, drap de lit, draperie, tapisserie.

Պաստառակալեմ, Պաստա-ռեմ, եցի va. tapisser, draper.

Պասքա, այի s. Pâques.

Պասքեցուցանեմ, ուցի va. causer une grande soif, altérer.

Պասքիմ, քեցայ vn. avoir grand'soif, brûler ou mourir de soif, être dévoré de soif.

Պասքութիւն, Պասքումն s. grande soif, altération.

Պատ, ի s. mur, muraille; — առնուլ, environner, entourer, envelopper, ceindre; — ի պատ, — ի պատէ, — ի պա-տու, compliqué, ambigu; — ի պատ բանք, paroles ambiguës, ambages, détours; — ի պատ բանիւք խօսել, user de détours, de circonlocutions; պատ ի պատ խաղան գետք, les rivières semblent se jouer par mille détours.

Պատագրոս V. Պոտագրոս.

Պատահ, ից s. aventure, accident, événement, hasard.

Պատահական a. accidentel, éventuel, casuel, fortuit.

Պատահականութիւն s. éventualité.

Պատահար, աց s. aventure, événement, hasard; accident fâcheux, catastrophe, malheur; ըստ — աց, par accident, par aventure, par hasard.

Պատահեմ V. Պատահիմ.

Պատահեցուցանեմ, ուցի va. faire rencontrer.

Պատահիմ, հեցայ vn. rencontrer, se rencontrer; se rencontrer, se passer, arriver, avoir lieu, survenir, échoir; aller au-devant, s'opposer, résister, en venir aux mains, aux prises, frapper; — ումեք մար-տիւ՝ պատերազմաւ, faire la guerre à qn.

Պատահումնութիւն s. rencontre, entrevue, entretien.

Պատահումն s. rencontre; V. Պատահ; destinée; ըստ պա-տահման, accidentellement, éventuellement, fortuitement, par hasard; պատահմունք իղէպ եղանէին նմա, le hasard, la fortune l'aidait; ան-ցեալ էր —, il n'était plus temps.

Պատաղին s. liseron; vrille.

Պատաղիմ, ղեցայ vn. s'occuper de, s'appliquer à.

Պատաղիչ a. qui s'occupe.

Պատաղումն s. occupation, application.

Պատան, աց s. bande, bandage, enveloppe; —ք աչաց, bandeau; — մեռելոց, suaire, linceul mortuaire.

Պատանագործ, աց s. bandagiste.

Պատանդ, աց sm. otage, gage; առնուլ ի—, prendre pour otage, pour gage; տալ ի—, donner pour otage, pour gage; ի— կալ, être en otage.

Պատանդեմ, եցի va. servir d'otage, donner ou recevoir

pour otage, pour gage, recevoir en otage.

Պատանդութիւն V. Պատանդ.

Պատանեակ, եկաց V. Պատանի.

Պատանեկանամ, ացայ vn. être en âge de puberté; devenir jeune, rajeunir.

Պատանեկութիւն V. Պատանութիւն.

Պատանեկիկ sm. enfant, jeune garçon.

Պատանի, նւոյ, նեաց s. adolescent, jeune homme, jeune garçon; garçon, domestique, groom; անփորձ —, jeune homme sans expérience, blanc-bec.

Պատանութիւն s. adolescence.

Պատառ, ոց s. morceau, bouchée, tranche; pièce, lambeau; պատառ պատառ, en morceaux, en lambeaux, en pièces.

Պատառաբոյծ a. parasite, écornifleur, pique-assiette, écumeur de marmites, flaireur de cuisine.

Պատառատուն a. déchiré, déguenillé, délabré, fripé; — հանդերձ, habit en loques, tout déchiré.

Պատառաքաղ, ոց s. fourchette.

Պատառեմ, եցի va. déchirer, lacérer, délabrer, mettre en lambeaux, en pièces, accrocher; gercer, crever, crevasser, fendre, couper, casser; զմիմեանս —, s'entre-déchirer; —իմ vn. se déchirer.

Պատառիկ s. petit morceau.

Պատառուած, ոց s. déchirure; rupture, crevasse, fissure; gerçure; — հանդերձից, accroc.

Պատառումն sm. déchirement, déchirure, lacération, délabrement, éruption; fig. déchirements, rupture, division, scission.

Պատառուն V. Պատառատուն.

Պատասխան V. Պատասխանի.

Պատասխանատու, աց a. s. responsable, répondant; apologétique.

Պատասխանատուութիւն ou **Պատասխանատրութիւն** s. réponse; défense, apologie, excuse; responsabilité.

Պատասխանեմ, եցի vn. répondre, faire une réponse, répliquer; այլ ընդ այլոյ —, répondre de travers.

Պատասխանի, նւոյ, նեաց s. réponse, repartie, réplique; défense, apologie, excuse, justification; — առնել, faire réponse, faire une réponse; — տալ, donner ou rendre réponse; s'excuser, s'expliquer, se justifier, se défendre; հրաման պատասխանւոյ, oracle; տալ վասն՝ անձին —, se défendre; ընդունել զ—, recevoir la réponse; չընդունել —, ne point recevoir de réponse; սպասել պատասխանւոյ, atten-

dre réponse; չիք —, il n'y a pas de réponse; ի—նամակիդ, en réponse à votre lettre; համարձակ՝ յանդուգն՝ խուսափական՝ նպաստաւոր՝ հաւաստի՝ դրական՝ ժխտական՝ լակոնական՝ աննշան՝ չոր՝ անմիտ՝ կարճ —, réponse cavalière, impertinente, évasive, favorable, certaine, positive, négative, laconique, insignifiante, sèche, sotte, courte.

Պատատ, ի, աւ s. charge, fardeau, ballot; paquet, rouleau; enveloppe.

Պատատանք, նաց s. enveloppe; emballage.

Պատատեմ, եցի va. envelopper; entortiller, entrelacer, enchevêtrer, impliquer; — բեռուինս, emballer; —իմ vn. s'envelopper; entourer de ses bras, se cramponner, se tortiller.

Պատատուկ s. bot. liane.

Պատատումն s. entortillement; emballage.

Պատարագ, աց s. sacrifice, victime; don, présent; messe; Թիւ —, messe basse; ձայնաւոր —, grand' messe; — մատուցանել, célébrer, dire la messe; *— տեսնել, assister à une messe; հանել —, sacrifier.

Պատարագաբարձ, Պատարագաբեր, աց a. qui apporte des dons.

Պատարագագործութիւն s. sacrifice; célébration de la sainte messe.

Պատարագամատոյց,տուցի a. qui fait un présent; s. sacrificateur; célébrant; missel.

Պատարագարան s. autel.

Պատարագեմ, եցի va. sacrifier, immoler; célébrer ou dire la messe.

Պատարագիչ s. célébrant, officiant.

Պատարագիք, գեաց s. choses destinées au sacrifice; offrande, don.

Պատարեմ, եցի va. remplir, combler.

Պատարուն a. tout plein, comble, comblé.

Պատգամ, աց sm. oracle; parole; sentence; message, ordonnance; conseil, avis; իպատգամս անկանել, négocier, parlementer.

Պատգամաբեր, աց s. messager, porteur d'une nouvelle.

Պատգամագնաց sm. parlementaire, négociateur; — լինել, parlementer, négocier.

Պատգամագնացութիւն V. Պատգամաւորութիւն.

Պատգամախօս, աց a. qui prononce des oracles.

Պատգամատար, աց s. messager.

Պատգամաւոր, աց s. messager, député, envoyé, délégué, ambassadeur, diplomate.

Պատգամաւորեմ,եցի.Պատգամաւորիմ, րեցայ vn. être messager, ambassadeur ou député, aller ou venir en qualité d'ambassadeur, négocier, aller en mission; traiter par la diplomatie; faire le diplomate.

Պատգամաւորութիւն sm.

message, députation, mission, ambassade; diplomatie.

Պատգարակ, աց s. brancard, litière.

Պատեան, ենից s. fourreau, gaîne; étui; enveloppe; écaille, valve, coquille, coque; cosse, gousse; écorce; cuirasse, armure; poitrine; մերկանալ ի պատենից զսուսեր, tirer l'épée du fourreau, dégaîner; արկանել զսուրն ի պատեանս, remettre l'épée au fourreau, rengaîner.

Պատեհ, ից adj. opportun, propre, commode; propice, favorable; s. occasion, occasion ou moment favorable, bon moment, temps; ի— լինել, convenir; ըստ պատեհի, à propos; — ou — ժամանակ գտանել, trouver un moment, une occasion favorable; յօգուտ արկանել զ—, profiter de l'occasion; — համարիլ, juger à propos; — առնուլ, prendre ou saisir l'occasion, prendre la balle au bond.

Պատեհութիւն s. opportunité, à propos, commodité; chance; V. Պատեհ; յօգուտ արկանել ou յօգուտ իւիք արկանել զ—, profiter de l'occasion, des occasions, profiter du moment, saisir l'occasion; չկորուսանել զ—, ne pas perdre l'occasion; կորուսանել զ—, laisser échapper l'occasion.

Պատեմ, եցի va. entourer, environner, ceindre; faire le tour de, cerner; envelopper; faire circuler, promener; plaquer, couvrir; assiéger, investir, cerner; շուրջ —, entourer, investir; — զվէրս, panser une plaie; պատել պաշարել զոք, cerner, obséder qn.; անդ խոր լռութիւն պատէ զամենայն, un grand silence y règne; —իմ vn. être mis autour de, être entouré, s'entourer de, s'envelopper, s'entortiller; faire un tour, des circuits; entourer de ses bras, embrasser; changer, être transmis; պատել կճով, incrusté de marbre.

Պատենագործ, աց s. gaînier.

Պատենագործութիւն s. gainerie.

Պատենազէն, զինեալ a. cuirassé, armé.

Պատենաթեւ a. coléoptère.

Պատենաւոր adj. testacé; cossu.

Պատերազմ, աց s. guerre, bataille, combat; — մղել՝ տալ, être en guerre, faire la guerre, livrer une bataille, combattre; en venir aux mains; ոստիկան —ի, ministre de la guerre; — հրատարակել, déclarer la guerre; ձեռն արկանել ի—, entreprendre une guerre; երթալ ի—, aller à la guerre; ի ժամանակս —ի, en temps de guerre, պատրաստութիւնք —ի, préparatifs de guerre; պատրաստիլ ի—, se préparer à la guerre, faire des préparatifs de guerre; ի— գրգռել՝ դրդել, exciter à la guerre; mettre en

guerre ou aux prises, engager dans une guerre; գրգռել, բորբոքել զ—, exciter, allumer la guerrre; — յայրուցանել, déclarer la guerre; — ահագին իվերայ ուրուք յարուցանել, menacer qn. d'une grande guerre; — յարդարել ընդդէմ, combattre, attaquer; եղեւ — խիստ յոյժ, un combat sanglant fut livré; արիւնռուշտ —, bataille sanglante; տուտընէին ou քաղաքական —, guerre intestine, civile; սաստկացաւ —ն, le combat fut cruel; V. Մարտ, Խանձիմ, etc.

Պատերազմազարթոյց a. qui excite la guerre.

Պատերազմական adj. de guerre, guerrier, martial.

Պատերազմակից s. compagnon de guerre, allié; — լինել ումեք, combattre avec qn.

Պատերազմասէր a. qui aime la guerre, guerroyeur, belliqueux, guerrier.

Պատերազմափորձ a. expérimenté dans l'art de la guerre, aguerri.

Պատերազմիկ a. V. Պատերազմական; — երիվար, cheval de bataille; — նաւ, galère, vaisseau de guerre.

Պատերազմիմ, մեցայ vn. faire la guerre, guerroyer, combattre; առանց պետերազմելոյ, sans combattre, sans coup férir; — իվերայ ազատութեան, défendre la liberté.

Պատերազմող a. s. guerrier, combattant, belligérant, belliqueux, homme de guerre; ennemi, adversaire.

Պատժածու V. Պատժող.

Պատժական adj. pénal, répressif; — օրէնք, loi pénale.

Պատժականութիւն sm. pénalité.

Պատժակից s. compagnon de châtiment.

Պատժապարտ, ից, աց adj. déclaré coupable de, qui mérite une punition, punissable, coupable, criminel.

Պատժապարտեմ, եցի va. déclarer coupable, punir.

Պատժապարտութիւն s. culpabilité.

Պատժասէր a. qui aime à punir.

Պատժարան, աց s. lieu ou instrument de punition.

Պատժաւոր a. puni, châtié; digne de punition, coupable; propre à punir.

Պատժեմ, եցի va. punir, châtier, infliger une punition, une peine, un châtiment, une correction, corriger.

Պատժող s. celui qui punit, punisseur.

Պատիժ, տժոյ, տժի, տժոց s. punition, châtiment, peine, correction; անկանիլ ընդ —ով, encourir, mériter une punition; դնել — իվերայ, infliger une punition, un châtiment; — տալ, donner une punition, mettre en pénitence.

Պատիճ, տճոյ sm. cosse; gousse, enveloppe; la trompe d'un éléphant.

Պատիճճան, ի s. aubergine, mélongène.

Պատիր a. trompeur, faux, illusoire, captieux, insidieux, feint, dissimulé, artificieux, fallacieux, déguisé, mensonger.

Պատիրք s. tromperie, supercherie, duperie, illusion, erreur, fausseté ; tour, adresse ; իպատիրս արկանել, tromper, duper, induire en erreur.

Պատիւ, տուոյ, տուի s. honneur, témoignage d'estime, hommage ; honneurs, dignités ; présent d'honneur, hommage, prix, honoraires ; abréviation ; — անձին համարել՝ գրել, se faire honneur de ; խոստումն պատուոյ, parole d'honneur ; Լեգէոն պատուոյ, Légion d'honneur ; ի— առնուլ, բազում պատուովք պատուել, combler d'honneurs, rendre de grands honneurs, les plus grands honneurs à qn., l'élever aux plus grands honneurs ; պատուով, avec honneur, honorablement ; լի պատուով, plein, comblé ou chargé d'honneurs, — ընծայել, rendre honneur ; — առնել՝ դնել, *— ընել, faire honneur ; — առնել սեղանոյ, faire honneur à une table ; ի—, en l'honneur de ; ի— հասանել, parvenir aux honneurs ; իպատուի լինել, être en honneur, en considération ; իմեծի պատուի լինել, être sur le pinacle.

Պատկան, Պատկանաւոր V. Պատշաճ.

Պատկանաւորութիւն s. convenance, harmonie, rapport.

Պատկանդարան, ի s. carquois.

Պատկանեմ, Պատկանիմ V. Պատշաճեմ, Պատշաճիմ.

Պատկանութիւն V. Պատկանաւորութիւն.

Պատկառ V. Պատկառանք ; — լինել՝ կալ, être attentif à, faire attention, vaquer à, veiller, se livrer à, s'appliquer à, s'occuper de, s'attacher à, prendre au sérieux, s'intéresser à, s'assujettir ; — կալ արդարութեան, être juste ; — կալ օրինաց, observer la loi.

Պատկառանք, նաց s. respect, vénération ; pudeur, confusion, retenue ; parties honteuses ; —նօք, avec respect, avec pudeur, d'un air confus ; պատկառանս ածել, imprimer le respect, inspirer du respect.

Պատկառելի a. respectable, vénérable ; — գործել՝ ընծայեցուցանել, rendre respectable, faire respecter ; — զանձն ցուցանել, se faire respecter.

Պատկառեմ V. Պատկառիմ, Պատկառեցուցանեմ.

Պատկառեցուցանեմ, ացի va. remplir de respect, faire rougir, faire honte, confondre.

Պատկառիմ, ռեցայ vn. éprouver de la honte, être confus, rougir de, respecter.

Պատկառոտ, աց adj. pudibond, honteux, timide.

Պատկառոտութիւն sm. senti-

ment de pudeur, pudeur, confusion, timidité.

Պատկառուկ s. sensitive.

Պատկառուկս արկանեմ V. Պատկառեցուցանեմ.

Պատկեր, աց s. image, effigie ; tableau, peinture, représentation; figure, portrait; ըստ —ի, à l'image de, en forme de ; համառօտագիծ —, aperçu.

Պատկերաբանութիւն s. iconologie.

Պատկերաբեկ s. iconoclaste.

Պատկերագիր, գրի s. peintre de portraits; effigie; iconographe.

Պատկերագործ, աց s. peintre; sculpteur.

Պատկերագրական a. iconographique.

Պատկերագրեմ, եցի va. faire le portrait de, dépeindre, décrire.

Պատկերագրութիւն s. peinture de portraits ; description, peinture ; iconographie.

Պատկերազարդ a. orné de gravures, illustré ; — յօրինել, illustrer, orner de gravures.

Պատկերակերպ a. peint ; — նկարագիր, portrait.

Պատկերակից a. de même figure, conforme ; — լինել, se conformer, prendre la forme.

Պատկերակուռ s. sculpteur.

Պատկերահան, աց s. peintre de portraits.

Պատկերահանութիւն sm. peinture.

Պատկերամարտ, ից s. iconomaque.

Պատկերամարտութիւն sm. guerre contre les images.

Պատկերանամ, ացայ vn. se peindre, se former, s'imprimer, être représenté.

Պատկերապաշտ, ից s. iconolâtre.

Պատկերասէր a. s. qui aime les images, amateur de tableaux.

Պատկերացուցանեմ, ուցի.

Պատկերեմ, եցի va. peindre, former, revêtir d'une forme, figurer, représenter, imprimer ; — իմիտս, se peindre, se représenter.

Պատկերիմ V. Պատկերանամ.

Պատկինեմ, եցի va. greffer.

Պատկողանոց s. carène.

Պատճառ, աց sm. cause ; cause, auteur ; cause, raison, motif, sujet ; cause, occasion ; imputation, sujet d'accusation, délit, crime ; prétexte ; պատճառաւ, ի պատճառս, à cause de, en considération de, eu égard à, pour ; sous prétexte de ; ի պատճառս քո, à cause de toi, pour toi ; ի պատճառս շահու, à cause du gain ; — լինել, être cause, auteur de ; առանց իրաւացի —ի, sans motif réel, raisonnable ; —ս իմէջ ածել, alléguer des raisons ; — տալ, donner prise ; —ս առնուլ, prendre prétexte ; բառնալ զպատճառս՝ * պատճառը վերցունել, ôter le motif.

Պատճառաբանեմ, եցի vn. raisonner.

Պատճառաբանութիւն sm. étiologie, raisonnement.

Պատճառախնդիր, դրաց a. qui cherche des motifs, des prétextes.

Պատճառական a. causatif, causal.

Պատճառականութիւն sm. causalité.

Պատճառան, Պատճառանք, նաց s. cause, motif; prétexte, excuse; — նօք, sous prétexte de; պէսպէս — նօք, sous différents prétextes; բառնալ զպատճառանս, ôter le prétexte.

Պատճառաւոր a. causé, occasionné; qui est la cause, l'auteur de, coupable; créé.

Պատճառեմ, եցի. Պատճառիմ, ռեցայ vn. causer, occasionner, faire; prétexter, alléguer ou prendre prétexte, chercher des prétextes, donner pour excuse; se donner un air de, faire semblant de, feindre.

Պատճենան. Պատճէն, ից. Պատճիկ s. copie, minute, duplicata, le double; ի հաւատարմութիւն պատճէնիս, pour ampliation.

Պատմաբան, ից V. Պատմիչ.

Պատմաբանեմ V. Պատմեմ.

Պատմաբանութիւն s. narration, histoire, récit historique.

Պատմագիր, գրաց a. s. historiographe, historien; — մատեան, livre d'histoire.

Պատմագրական a. historique.

Պատմագրեմ, եցի va. écrire l'histoire.

Պատմագրող V. Պատմագիր.

Պատմագրութիւն s. travail de l'historien, histoire.

Պատմական a. historique, narratif, historial.

Պատմեմ, եցի va. raconter, narrer, conter, réciter, faire le récit, l'histoire de, débiter, rapporter, exposer; երկինք պատմեն զփառս Աստուծոյ, les cieux proclament, annoncent la gloire de Dieu.

Պատմիչ s. historien, narrateur; interprète.

Պատմող s. historien, narrateur; — լինել, raconter.

Պատմութիւն sm. histoire; narration, récit, exposition, exposé, relation; — վարուց, biographie; — արտաքնոց՝ սուրբ գրոց, histoire profane, sainte.

Պատմուճակ, աց s. officier de garde-robe; վանք՝ տան —աց, garde-robe.

Պատմուճան, աց s. robe, tunique.

Պատնէշ, նիշաց s. rempart, retranchement, barricade, palissade, barrière; — ածել՝ արկանել՝ կանգնել՝ պատել, entourer d'un rempart, d'un retranchement, entourer de retranchements, se remparer, retrancher, fortifier par des retranchements, barricader; պատել — պաշարման, assiéger; դնել — շուրջ քաղաքաւ, investir une ville.

Պատշաճ, ից a. convenable, convenant, propre, bienséant, à propos, sortable, assorti; décent, honnête; conforme, analogue, proportionné; juste, raisonnable; —ք s. convenances, bienséance; ըստ —ի, ըստ —ից, convenablement, dûment, comme il convient à, décemment, par bienséance; լնուլ զպարտս պատշաճից, remplir les convenances, toutes les bienséances; — է, պարտ եւ — է, il convient, il est convenable de; չէ —, il n'est pas convenable, il ne convient pas.

Պատշաճաբար adv. convenablement, d'une manière convenable, décemment.

Պատշաճական, Պատշաճաւոր V. Պատշաճ a.

Պատշաճեմ, եցի. Պատշաճեցուցանեմ, ուցի va. rendre convenable, adapter, approprier, ajuster, faire cadrer, assortir, appliquer.

Պատշաճիմ, ճեցայ vn. convenir, être convenable, cadrer, s'adapter, s'accorder, s'assortir, se rapporter à, regarder; se faire, se créer.

Պատշաճող a. convenable, symétrique.

Պատշաճողութիւն s. convenance, bienséance; décence, honnêteté; juste proportion, symétrie, rapport, analogie.

Պատշաճութիւն s. V. Պատշաճողութիւն; bâtiment, construction.

Պատշգամ, Պատշգամբ, Պատշկամ, Պատշկամբ; աց s. balcon, belvéder.

Պատուադիր, դրաց a. qui honore, honorifique.

Պատուածոյ a. détourné, entortillé, plein de sinuosités.

Պատուակալ a. honorable.

Պատուական adj. honoré, honorable, estimé, estimable, respectable, vénérable, révérend; précieux, cher, excellent, rare, exquis; noble; — ամենայն ժողովրդեան, honoré de tout le peuple; —ք, les nobles, les notables.

Պատուականագիւտ a. rare, excellent, très-précieux.

Պատուականագոյն a. le plus honorable; le plus précieux.

Պատուականանամ, ացայ vn. devenir précieux, excellent.

Պատուականութիւն s. prix, valeur élevée, excellence, prééminence, rareté; noblesse.

Պատուակից s. égal en honneurs, en dignités.

Պատուակցութիւն s. égalité d'honneurs, de dignités.

Պատուամատոյց a. qui rend honneur.

Պատուանդան, աց s. marchepied, piédestal, socle.

Պատուանուն s. titre.

Պատուասէր a. qui aime les honneurs, ambitieux; généreux, libéral, obligeant.

Պատուասիրաբար adv. avec l'envie de se distinguer, ambitieusement; avec honneur, généreusement, obligeamment.

Պատուասիրական բանք s. compliments.

Պատուասիրապէս V. Պատուասիրաբար.

Պատուասիրեմ, եցի va. ambitionner, mettre son honneur dans, s'honorer de, faire le généreux envers qn., l'obliger, honorer, complimenter.

Պատուասիրութիւն s. amour des honneurs, ambition; envie de se faire honneur, point d'honneur, générosité, obligeance; compliment.

Պատուաստ, ից sm. ente, greffe; inoculation, vaccine; insertion, addition; jonction, union; —իւ որդի, fils adoptif; —իւ հայր, père adoptif; Ծաղիկ —ի, vaccin.

Պատուաստեմ, եցի va. enter, greffer; inoculer, vacciner; insérer, intercaler; annexer, joindre, réunir, attacher.

Պատուաստիչ s. inoculateur.

Պատուաստումն s. inoculation, vaccination.

Պատուար, աց s. boulevard, rempart, barrière, bastion; poutre, plancher, plafond; — լինել հայրենեաց, être un rempart à sa patrie.

Պատուարաւոր a. garni de poutres, plafonné.

Պատուարժան adj. digne d'honneur.

Պատուաւոր a. honorable, respectable; honorifique; honnête; s. noble, dignitaire; —ք, les nobles, les notables.

Պատուեամ V. Պատուեմ.

Պատուելի adj. honorable.

Պատուեմ, եցի va. honorer, rendre honneur, vénérer, respecter, estimer; — զախտն, caresser, flatter la passion.

Պատուէր sm. ordre, commandement, injonction; précepte; mandat, commission; instruction; ordonnance, décret; — դնել՝ տալ, donner ordre, ordonner, commander, enjoindre; donner commission; — հրամանի իվերայ դնել, ordonner; — ou — հրամանի ընդունել, recevoir ordre de.

Պատուիչ a. qui honore.

Պատուիրակ s. envoyé, député; commissaire, émissaire, agent, mandataire, officier.

Պատուիրակութիւն s. députation.

Պատուիրան, աց sm. précepte, commandement, ordre.

Պատուիրանագիր s. mandement; mandat.

Պատուիրանագիր, դրոց a. qui commande, qui ordonne.

Պատուիրանադրեմ V. Պատուիրեմ.

Պատուիրանազանց, ից s. a. transgresseur, infracteur, prévaricateur.

Պատուիրանազանցութիւն s. transgression, infraction, prévarication.

Պատուիրանակատար, Պատուիրանահատութիւն V. Պատուիրանապահ, Պատուիրանազանցութիւն.

Պատուիրանապահ, աց a.

a. observateur des commandements.

Պատուիրանապահութիւն s. observation des commandements.

Պատուիրեմ, եցի va. ordonner, commander, enjoindre, prescrire, imposer, recommander.

Պատուհան, ից s. fenêtre, croisée; niche; écluse; հայել ընդ —, regarder par la —.

Պատուհաս, ից sm. châtiment, punition, peine, correction; fléau, vengeance; menace, ton menaçant; sujet de reproche, réprimande; — կապել իվերայ ուրուք, infliger un châtiment; կրել խիստ —, être sévèrement puni; — ազգի մարդկան, le fléau du genre humain.

Պատուհասական a. propre à punir, menaçant.

Պատուհասակիր լինիմ vn. être puni, porter sa peine.

Պատուհասակոծ առնեմ vn. punir, châtier, condamner à une peine; accabler de reproches, gronder, menacer, parler d'un ton menaçant; — լինել, être puni, châtié; être grondé, menacé.

Պատուհասեմ, եցի va. punir, châtier, se venger de; gronder, réprimander, menacer, confondre.

Պատուհասիչ s. celui qui punit, vengeur.

* Պատռեմ V. Պատառեմ.

Պատսպարան, աց s. refuge, asile, abri, retraite; protection, défense, soutien, appui, ressources; — լինել, être le refuge, protéger, défendre, prendre sous sa protection.

Պատսպարանեմ V. Պատսպարեմ.

Պատսպարեմ, եցի va. protéger, défendre, appuyer, soutenir; mettre à l'abri, abriter, couvrir; rétablir; enceindre, entourer, enfermer; rendre, restituer; —իմ vn. se réfugier, chercher un refuge, s'abriter, se retirer, se mettre à couvert, se couvrir, se défendre; se lever, se tenir debout, se dresser; se fortifier, se rétablir; s'établir, demeurer, reposer; retourner, se rendre.

Պատսպարեցուցանեմ V. Պատսպարեմ.

Պատսպարութիւն s. protection, soutien, asile, refuge.

Պատրախառն a. trompeur, captieux, séduisant.

Պատրական V. Պատիր.

Պատրանք, նաց s. tromperie, duperie, séduction, supercherie; méprise, erreur; illusion, déception; ի պատրանս արկանել, պատրանս մատուցանել, tromper, duper, séduire, induire en erreur, insinuer à qn. des paroles trompeuses; աստղ պատրանաց, étoile errante, planète.

Պատրաստ, ից a. prêt, tout prêt, préparé; prêt, disposé à, prompt; qui est sous la main, dont on peut disposer; — առ-

նել, préparer; — լինել, être prêt; ի պատրաստի ունել, tenir prêt; se tenir prêt, être prêt.

Պատրաստաբան, ից a. toujours prêt à répondre, qui a beaucoup de présence d'esprit, beaucoup d'à propos.

Պատրաստաբար adv. avec empressement, promptement.

Պատրաստական V. Պատրաստ.

Պատրաստեմ, եցի va. préparer, apprêter, disposer, mettre en état.

Պատրաստեցուցանեմ, ուցի va. faire préparer.

Պատրաստիմ, տեցայ vn. se préparer, s'apprêter, se mettre en état, en mesure, se disposer, faire ses préparatifs, des préparatifs, ses dispositions; se garder de, prendre garde de.

Պատրաստիչ sm. préparateur, apprêteur.

Պատրաստութիւն s. préparation, préparatif, apprêt; disposition; précaution; *— տեսանել, faire des préparatifs.

Պատրեմ, եցի va. tromper, duper, décevoir, attraper, séduire, bercer, en imposer, surprendre.

Պատրիարք, աց sm. patriarche; — Հայոց, le patriarche des Arméniens.

Պատրիարքական adj. patriarcal.

Պատրիարքանոց ou Պատրիարքարան, աց s. patriarcat, résidence d'un patriarche.

Պատրիարքութիւն sm. patriarcat.

Պատրիկ, րկաց s. patricien, patrice.

Պատրիչ s. trompeur.

Պատրինջ s. citronelle, mélisse; ջուր պատրնջի, eau de mélisse ou des Carmes.

Պատրկալ, ի s. support de mèche.

Պատրկութիւն s. patriciat.

Պատրող, Պատրողական a. trompeur, fallacieux, captieux.

Պատրողութիւն s. tromperie, duperie.

Պատրոյգ, Պատրոյկ, րուկի s. mèche; — վիրաց, charpie.

Պատրուակ, աց sm. voile, couverture; masque, couvert, apparence; — Թղթոյ, enveloppe; ընդ —աւ, sous l'apparence.

Պատրուակեմ, եցի va. couvrir, cacher, celer; voiler, masquer, pallier.

Պատրուճակ, աց s. animal préparé pour être mangé ou sacrifié; ration, pension.

Պար, ու. Պարք, րուց sm. danse; bal; ballet; chœur; troupe, bande; réunion, cercle, compagnie; — մեղուաց, essaim; — առնուլ, danser; environner, entourer; ի— ou ի պարու անցանել, danser.

Պարաբառնամ, բարձի va. enlever ou retrancher autour; enlever, retrancher, supprimer, ôter.

Պարագայ, ից s. circonstance; particularité, détail;

պարագայց ամօք, longtemps ; իպարագայց ամաց, par le nombre des années.

Պարագայութիւն V. Շրջան.

Պարագլուխ, լխոյ s. celui qui conduit le chœur, coryphée; fig. coryphée, chef, premier, chef de bande; — լինել, être le chef, être à la tête de, marcher en tête de, se mettre à la tête de, guider, conduire, donner le signal, l'exemple de, prendre l'initiative.

Պարագրեմ, եցի va. circonscrire, borner, renfermer dans ses limites; décrire; tracer les premiers traits, esquisser, ébaucher, croquer.

Պարագրութիւն s. circonscription, limitation; description; esquisse, ébauche, croquis.

Պարածածկեմ, եցի va. couvrir tout alentour, envelopper.

Պարածածուկ a. couvert de toutes parts, enveloppé.

Պարակ, աց s. sirène.

Պարականոն a. irrégulier, anomal.

Պարակից s. compagnon de danse; qui est de la même compagnie.

Պարակցութիւն s. l'action de danser ensemble; l'action d'être dans la même compagnie.

Պարահանդէս, դիսի s. bal.

Պարայածիմ, եցայ vn. circuler, faire un tour.

Պարան, աց s. corde, câble; —ք, cordage.

Պարանիմ, նեցայ vn. retourner, revenir.

Պարանոց, աց s. cou, col, gorge; isthme; — սրուակաց, goulot; անկանել զպարանոցաւ՝ իվերայ —ի ուրուք, se jeter au cou de qn.

Պարանոցաթաղ a. enfoncé jusqu'au cou.

Պարանցիկ s. ballet; —ս առնել, danser.

Պարապ, ոյ s. loisir, repos; désœuvrement, chômage; loisir, occasion favorable, moment opportun, * a. V. Պարապորդ; — առնուլ, prendre du loisir, trouver l'occasion favorable; — խնդրել, chercher l'occasion, une occasion favorable, ne perdre aucune occasion; ժամանակ՝ օր պարապոյ, moment favorable; vacances; պարապով, à loisir, à son aise; — տալ անձին, se donner le temps, le moyen de; — ունել, avoir le temps; եթէ իցէ քո —, si vous en avez le temps; V. Կենամ.

Պարապատիմ, տեցայ vn. se gratter, se détirer, se détendre.

Պարապեմ V. Պարապիմ.

Պարապեցուցանեմ, ուցի va. occuper, donner de l'occupation; vider.

Պարապիմ, պեցայ vn. s'occuper de, vaquer à, s'appliquer à, cultiver, être assidu, s'adonner à; prendre du loisir, se reposer; vaquer, être vide, se vider.

Պարապնդեմ, եցի va. lier étroitement, serrer de toutes parts, garrotter.

Պարապորդ a. oisif, inoccupé, désœuvré; vacant, vide.

Պարապութիւն s. désœuvrement, désoccupation, oisiveté; occupation, application, étude.

Պարապումն s. V. Պարապութիւն; scolie, commentaire; — առնուլ, prendre du loisir.

Պարառաչ V. Պարագլուխ.

Պարառեմ, եցի va. comprendre, renfermer, contenir, embrasser; envelopper, investir.

Պարառութիւն s. action de contenir; réunion; — առաքինութեանց, l'ensemble des vertus.

Պարասքօղեմ, եցի va. couvrir de toutes parts, envelopper.

Պարար s. engrais.

Պարարակ, աց a. engraissé; s. animal engraissé.

Պարարեմ, եցի va. engraisser; fig. — զոք սնոտի յուսով, bercer qn., le bercer d'illusions; — զաչս, repaître, charmer les yeux; —իմ vn. s'engraisser; fig. — սնոտի յուսով, se bercer, se repaître de fausses espérances.

Պարարուն V. Պարարտ.

Պարարտ, ից, աց a. gras, engraissé, replet, potelé, dodu; succulent, fertile.

Պարարտագոյն, Պարարտագոյնս adv. pleinement; longuement, en détail.

Պարարտամարմին a. potelé, gras, dodu.

Պարարտանամ, ացայ vn. engraisser, s'engraisser.

Պարարտարօտ a. riche en pâturages.

Պարարտացուցանեմ, ացի va. engraisser; fertiliser, amender, fumer.

Պարարտութիւն s. graisse, embonpoint; engrais; sève; fertilité; produit, production.

Պարաւանդ, ից, աց s. lien, corde, chaîne.

Պարաւանդեմ, եցի va. retenir dans des liens, lier, garrotter, enchaîner.

Պարաւոր, աց s. choriste, danseur; a. qui a rapport à la danse.

Պարաւորակ, աց s. danseur.

Պարաւորիմ, եցայ vn. danser en chœur, exécuter des chœurs de danse, danser.

Պարաւորութիւն sm. action de danser en chœur, évolution des chœurs, danse; chœur; réunion.

Պարբերական a. circulaire; périodique.

Պարբերութիւն sm. révolution, tour; période.

Պարգեւ, աց s. don, cadeau, présent; donation, gratification, bien; ration; լնուլ՝ ճոխացուցանել զոք պարգեւօք, combler qn. de dons, de biens.

Պարգեւաբաշխ, ից a. s. qui distribue des présents, donateur.

Պարգեւաբաշխութիւն sm.

distribution de cadeaux; distribution de prix.

Պարգեւաբեր a. qui apporte des présents.

Պարգեւախնդիր a. qui demande des cadeaux.

Պարգեւական a. donné, accordé ; — երկիր, la terre promise.

Պարգեւածիր V. Պարգեւաբաշխ.

Պարգեւապետ, աց s. officier des dons, des gratifications.

Պարգեւառ, Պարգեւառու, աց a. qui a reçu un don, donataire.

Պարգեւասէր a. qui aime à faire des présents, libéral, généreux.

Պարգեւատու, աց s. donateur, rémunérateur, rétributeur.

Պարգեւատուութիւն s. donation, don.

Պարգեւատրեմ V. Պարգեւեմ.

Պարգեւարան sm. lieu de présents.

Պարգեւեմ, եցի va. faire présent à, donner en présent, donner, faire don, cadeau.

Պարգեւընկալ V. Պարգեւառ.

Պարգեւիչ V. Պարգեւատու.

Պարեգօտ, ից s. tunique, habit; robe de chambre.

Պարեգօտիկ, տկունք s. petite tunique.

Պարեխ, ից sm. roc, roche, rocher.

Պարեկապան V. Պահյանորդ.

Պարեմ, եցի va. danser, danser en chœur, exécuter des chœurs.

Պարերգ s. cantate.

Պարերգակ, Պարերգող, աց s. choriste.

Պարերգութիւն s. chant du chœur, ballade.

Պարզ, ի, ոյ a. simple ; serein, calme ; pur, clair, net ; simple, sincère, naïf ; s. temps serein, beau temps, sérénité, ciel serein ; serein du soir, fraîcheur du matin ; adv. simplement ; ի պարզի, ի պարզոյ, dans les beaux jours.

Պարզաբան V. Պարզախօս.

Պարզաբանեմ, եցի vn. éclaircir, débrouiller.

Պարզաբար adv. simplement ; nettement, en termes précis ; — ասել, en un mot, enfin, bref ; — ասացից, franchement, pour parler franchement.

Պարզախօս, աց a. qui parle clairement ; simple, clair ; — լինել, parler clairement.

Պարզական V. Պարզ a.

Պարզակրօն, ից s. puritain.

Պարզակրօնութիւն s. puritanisme.

Պարզամիտ, մտաց a. simple, ingénu, naïf ; simple, niais, bonhomme.

Պարզամտութիւն V. Պարզմտութիւն.

Պարզաչափ s. eudiomètre.

Պարզաչափութիւն s. eudiométrie.

Պարզեմ, եցի va. simplifier ;

clarifier, filtrer; éclaircir, purifier; étendre de son long, dérouler, déployer, ouvrir; démêler, débrouiller, dénouer, éclaircir, développer; débrouiller, expliquer; — առագաստ, déployer la voile; — դրօշս, arborer un drapeau; —իմ vn. se simplifier; se clarifier, se filtrer; s'éclaircir, se purifier; s'éclaircir, devenir clair; devenir serein; s'étendre, se dérouler, se déployer, se démêler; — մեկնիլ, se retirer, s'éloigner; V. Ոգի, Դէմք.

Պարզերես a. à visage découvert, avec confiance.

Պարզմտութիւն s. simplicité, naïveté, candeur, ingénuité, bonne foi; simplicité, bonhomie, niaiserie.

Պարզուած, ոց sm. tension, distension.

Պարզութիւն s. simplicité; clarté, netteté, pureté; simplicité, naïveté; clarification; sérénité, temps serein; ազնուական —, noble simplicité.

Պարզուղիղ a. adv. tout simplement, tout droit.

Պարզունակ, աց s. verrou.

Պարզուտ s. huilier à bec; passoire, couloire; filtre; — չայի, passe-thé.

Պարէն, ենից sm. entretien, nourriture, subsistances, vivres; աւուրն —, nourriture journalière; զաւուրն հայթայթել՝ գտանել —, gagner sa vie.

Պարէտ, աց s. éphore.

Պարթենոն, ի s. Parthénon.

Պարթեւ, աց s. Parthe.

Պարթեւական a. parthe.

Պարիխ s. natte, paillasse.

Պարիկ, րկաց s. sirène; fée; ornith. mésange.

Պարիսպ, րսպաց s. muraille, rempart, fortification.

Պարծ adv. fièrement, d'un air fier ou hautain; — շրջել, marcher —, se rengorger, porter la tête haute, aller tête levée, se panader, se pavaner, se prélasser.

Պարծանք, նաց s. vanterie, jactance; gloire, orgueil, honneur; պարծանս համարել, se faire gloire, être fier; mettre sa gloire à, dans; պարծանս առնել անձին վասն, se glorifier de.

Պարծենկոտ V. Պարծուկ.

Պարծենկոտութիւն, Պարծենողութիւն s. vanterie.

Պարծիմ, ծեցայ vn. se vanter de, se glorifier de, se piquer de, se faire gloire ou honneur de, se faire valoir, être glorieux, fier de, tirer vanité de, se faire un mérite d'une chose, hâbler, se prôner, se prévaloir de, être tout glorieux de, faire le fanfaron; պարծիմ զոլ, j'ai l'honneur d'être; պանծացեալ —, être orgueilleux, fier de.

Պարծուկ adj. vantard, hâbleur, glorieux, fanfaron, bravache, rodomont, sacripant, tranche-montagne.

Պարծումն s. vanterie, jactance.

Պարկ, աց sm. sac; bissac, havresac, valise.

Պարկայ s. Parque.

Պարկաւոր a. marsupial.

Պարկենի s. abricotier.

Պարկեշտ, ից, աց a. décent, modeste, honnête; sage, chaste, pudique, pur; sobre, modéré, tempéré, frugal.

Պարկեշտաբան, ից adj. qui parle avec modestie, qui a un langage décent.

Պարկեշտաբանութիւն sm. discours modeste, décent.

Պարկեշտաբար adv. modestement, avec un extérieur décent, décemment.

Պարկեշտաբարոյ adj. modeste dans ses mœurs, décent.

Պարկեշտագեղ adj. beau et modeste, qui a l'air décent.

Պարկեշտաժողով adj. composé de personnes honnêtes.

Պարկեշտական V. Պարկեշտ.

Պարկեշտակրօն a. qui a une conduite honnête, modeste.

Պարկեշտանամ, ացայ vn. être modeste, honnête ou sage, mener une vie modeste, se montrer modeste ou honnête, faire le modeste, savoir se composer, avoir ou prendre un extérieur décent; se modérer, s'abstenir, être sobre, frugal.

Պարկեշտանոց, աց s. séjour des sages, monastère.

Պարկեշտասէր a. qui aime la modestie, modeste, sage.

Պարկեշտասուն adj. élevé dans la modestie, modeste, chaste, honnête, sage.

Պարկեշտացուցանեմ, ուցի va. rendre modeste, sage, honnête.

Պարկեշտութիւն s. modestie, décence, maintien décent, honnêteté; chasteté, pudeur; modération, sobriété, tempérance, frugalité.

Պարկէն s. tranchée, fossé.

Պարկուկ s. abricot.

Պարկուճ s. follicule, gousse, péricarpe, capsule.

Պարմայեմ, եցի va. essayer, éprouver.

Պարմանի, նւոյ, նեաց sm. jeune homme.

Պարշարեմ V. Պաշարեմ.

Պարոյկ, րուկի sm. accent circonflexe.

Պարոյր sm. tour, cercle; ronde, rondeau; spire; spirale; pompe, faste; — առնուլ, faire un tour, tourner.

Պարոն, աց s. baron; *monsieur.

Պարոնութիւն s. baronnie.

Պարոնուհի sf. baronne.

Պարունակ, աց sm. orbe, sphère, cercle; — բան, périphrase, circonlocution.

Պարունակաձեւ adj. sphérique, rond.

Պարունակեմ, եցի va. entourer, environner; contenir, renfermer, embrasser; —իմ vn. être entouré ou contenu.

Պարունակութիւն sm. contenu.

Պարուտակ, աց s. pellicule, membrane, capsule.

Պարուտակատ առնեմ va. déchirer la membrane.

Պարուրաձեւ a. spiral.

Պարուրեմ, եցի va. entourer, environner; envelopper, couvrir, renfermer, cacher; — ou ի բաց —, éliminer, enlever, arracher, purger, ôter, retrancher, détacher.

Պարպատիմ, տեցայ vn. être tout plein; se déchirer, crever, se rompre.

Պարպատին, **Պարպատումն** s. l'action d'être tout plein; rupture, éclat, déchirure; fracas.

* **Պարպեմ**, եցի va. décharger, vider; décharger, faire feu.

Պարս, ից. **Պարսատիկ**, տկաց s. fronde.

Պարսաւ s. blâme, censure, critique; a. blâmable; — լինել, être blâmé, critiqué.

Պարսաւագիր sm. libelle, pamphlet; libelliste, pamphlétaire.

Պարսաւադէտ, **Պարսաւադիր** a. qui cherche à blâmer, censeur, critique, épilogueur, Zoïle; — կայ զամենայնէ, il épilogue sur tout, il critique tout; — լինել V. Պարսաւեմ.

Պարսաւանք, նաց sm. V. Պարսաւ s.; պարսաւանս դնել V. Պարսաւեմ.

Պարսաւասէր a. qui aime à critiquer.

Պարսաւելի a. blâmable.

Պարսաւեմ, եցի va. blâmer, censurer, critiquer, épiloguer, fronder.

Պարսաւոր, աց s. frondeur.

Պարսաքար, աց, ից s. pierre de fronde.

Պարսաքարեմ, եցի va. fronder, lancer des pierres avec la fronde.

Պարսեմ, եցի va. fronder, lancer avec la fronde; s'élancer dehors, sauter de.

Պարսիկ, սկաց s. a. Perse, Persan.

Պարսկադէն s. la religion des Perses.

Պարսկական, **Պարսկային** a. persique, persan.

Պարսկանամ, ացայ vn. imiter les Perses, devenir Persan.

Պարսկապան V. Պահանորդ.

Պարսկաստան, ի sm. la Perse.

Պարսկերէն adv. en persan; s. քաջ գիտել —, savoir bien le persan, être très-fort dans la langue persane.

Պարսպաձեւ a. en forme de muraille, de fortification.

Պարսպամարտ a. qui combat sur les remparts.

Պարսպաշինութիւն s. construction d'un rempart, fortification.

Պարսպապահ, աց s. gardien des remparts; — լինել, garder les remparts, les fortifications.

Պարսպաւոր a. entouré de remparts, fortifié.

Պարսպեմ, եցի va. construire, élever un rempart, entourer de remparts, fortifier; couvrir comme d'un rempart.

protéger, abriter, munir; séparer par un mur, séparer.

Պարսք, սից s. les Persans, les Perses; la Perse.

Պարտ, պարտք, տուց sm. dette; devoir; obligation; engagement; dette active, créance; a. redevable, responsable; coupable, condamné; auteur; débiteur; արկանել ընդ պարտեօք, * պարտքի տակ ձգել, endetter, charger de dettes, engager dans des dettes, obérer; մտանել ընդ պարտեօք ou * պարտքի տակ մտնել՝ * պարտք ընել, faire ou contracter des dettes, s'endetter; * պարտքի տակ փտիլ, être criblé de dettes; —առնել, rendre coupable, condamner; — է, il faut; — վարկանել, juger convenable; հատուցանել զպարտս իւր, payer ses dettes, s'acquitter de ses dettes; հատուցանել զպարտս իւր առ հայրենիս, payer sa dette à la patrie; հատուցանել զպարտս երախտագիտութեան, acquitter la dette de la reconnaissance; — անձին համարել, s'imposer l'obligation; չէ — կենաց, il n'est pas digne de vie; — եւ արժան էր, il fallait; * պարտքս է, c'est mon devoir; je le dois; V. Պատշաճ.

Պարտադիր s. obligatoire.

Պարտական a. s. débiteur; redevable, responsable, obligé; coupable; — լինել, être obligé.

Պարտականութիւն s. obligation; * —ունենալ, avoir de l'obligation.

Պարտակեմ V. Պատրուակեմ.

Պարտահատոյց a. qui paye ses dettes.

Պարտահատութիւն s. amortissement.

Պարտամաան s. à-compte; — տալ, donner un —.

Պարտամուրհակ s. billet à ordre.

Պարտապան, աց s. débiteur; coupable; — լինել, devoir.

Պարտապանութիւն s. obligation.

Պարտառու, աց s. débiteur; celui qui se charge des dettes d'autrui, répondant, garant.

Պարտասեմ, եցի. Պարտասեցուցանեմ, ուցի va. lasser, harasser, trop fatiguer, harceler, exténuer, accabler, assommer, abattre, épuiser.

Պարտասեցուցիչ a. fatigant, assommant, accablant.

Պարտասիմ, եցայ vn. se lasser, se trop fatiguer, être harassé, las, fatigué, exténué.

Պարտատէր, տեառն sm. créancier.

Պարտաւոր a. s. débiteur; obligé; coupable, condamné; — առնել V. Պարտաւորեմ.

Պարտաւորեմ, եցի. Պարտաւորեցուցանեմ, ուցի vn. rendre ou déclarer coupable, condamner.

Պարտաւորիմ, եցայ vn. être déclaré coupable, être coupable, condamné.

Պարտաւորութիւն s. faute; condamnation; dette; devoir; obligation, engagement; *—ս է, c'est mon devoir.

Պարտբաշխի s. tribut, contribution, impôt; cotisation.

Պարտեմ, եցի va. vaincre, avoir le dessus, dompter,

Պարտէզ, տիզաց s. jardin; մշակել զ—, jardiner.

Պարտիզապան, Պարտիզաբար, աց s. jardinier, horticulteur.

Պարտիզիկ s. jardinet.

Պարտիզպան V. Պարտիզապան.

Պարտիզպանութիւն s. jardinage, horticulture.

Պարտիմ, տէի vn. devoir, être débiteur de, avoir une dette; devoir, être obligé à, être tenu de.

Պարտիմ, տեցայ vn. être vaincu, avoir le dessous.

Պարտիք, տեաց s. dette; devoir.

*Պարտկեմ V. Պարտակեմ.

Պարտոխսաթափ լինիմ vn. se décharger ou exhaler sa colère, se venger de, donner un libre cours à son ressentiment, faire une scène à qn., l'attaquer vivement de paroles.

Պարտութիւն sm. l'action d'être vaincu, défaite; — խոստովանել, s'avouer vaincu, céder, rendre les armes, se soumettre; ի — դարձուցանել՝ մատնել, vaincre, défaire; ի— մատնիլ, être vaincu, défait, perdre la bataille, avoir le dessous, être confondu.

Պարտումն s. l'action de vaincre; l'action d'être vaincu, défaite.

Պարտուպատշաճ a. convenable.

Պարտք V. Պարտ.

Պարփակեմ, եցի va. enfermer de toutes parts; envelopper, environner, investir, ceindre; — Թագաւ, ceindre d'une couronne.

Պաքսիմատ, Պաքսամատ, ից s. biscuit, galette.

Պեգասոս s. Pégase.

Պեղագոս, ի s. mer; արշի —, archipel.

Պեղեմ, եցի va. creuser, caver, excaver, miner, piocher, fouiller, saper.

Պեղումն sm. excavation, fouille.

Պենտաթղոս s. pentathle.

Պենտակոստէ, Պենտեկոստէ, ից s. Pentecôte.

Պետ, աց s. chef, commandant, maître.

Պետանամ, ացայ vn. être chef, commandant, commander à, régner sur.

Պետութիւն s. commandement, domination, autorité, pouvoir, puissance; état, gouvernement, empire; —ք, les puissances (hiérarchie des anges).

Պերեւեթ s. chamarrure, affublement, accoutrement.

Պերեւեթեմ, եցի va. chamarrer, accoutrer, affubler,

adoniser; —իմ vn. se chamarrer, s'accoutrer, s'affubler, s'adoniser.

Պերիպատետիկեան, Պերիպատիկեան a. s. péripatéticien.

Պերճ, ից a. glorieux, illustre, célèbre, brillant, éclatant, fameux, magnifique, superbe, fastueux; fier, altier, guindé; adv. fièrement; avec pompe.

Պերճաբան, ից a. éloquent.

Պերճաբանեմ, եցի va. parler, traiter avec éloquence.

Պերճաբանութիւն sm. éloquence.

Պերճագոյնս adv. avec trop de faste; pompeusement.

Պերճախօս a. éloquent; — լինել, parler avec éloquence, avec abondance.

Պերճախօսութիւն sm. éloquence.

Պերճանամ, ացայ vn. se donner de grands airs, étaler du luxe, être fier, s'enorgueillir, se glorifier, dominer; grandir, s'accroître.

Պերճանք, նաց s. trait de fierté, d'orgueil, fierté; faste, luxe, apparat.

Պերճապաճոյճ a. richement orné, fastueux, somptueux.

Պերճապայծառ a. illustre, éclatant, brillant.

Պերճասէր a. qui aime le faste, le brillant, fastueux.

Պերճասիրութիւն s. amour du faste, du brillant.

Պերճութիւն s. faste, luxe, pompe, apparat, magnificence, éclat; fierté, orgueil.

Պեւկէ s. pin.

Պէգասոս s. Pégase.

Պէյ, ի s. bey.

Պէյութիւն s. béilik.

Պէս prép. comme; պէս գունակ, comme; պէս զայս օրինակ, comme cela, de cette manière ou façon.

Պէսպէս a. divers, varié, différent; bizarre, de diverses couleurs; excellent.

Պէսպիսութիւն s. variété, diversité.

Պէտ V. Պէտք; — առնել, avoir soin; — լինել, être nécessaire; ինձ ոչ է — զայն մանէ, je ne m'en soucie pas; ո եւ պէտ, qui que ce soit; որչափ պէտ, autant que vous voudrez, autant qu'on voudra.

Պէտք s. besoin, nécessité, le nécessaire; usage, emploi; besoins, nécessités naturelles; ի պէտս prép. pour; յի՞նչ պէտս, pour quel usage? — յանձին ունել, avoir soin, se soucier; զպէտս հոգւոյն հատուցանել ou վճարել Տեառն, rendre l'âme, le dernier soupir; — են՝ է, il faut, il est besoin; չեն — ou — չէ, il ne faut pas, ce n'est pas nécessaire; պէտս ունել ou * — ունենալ, avoir besoin; պէտս ունիմ ou — են ինձ երթալ, j'ai besoin d'aller; ի պէտս գալ, servir, être d'usage; ի պէտս առնուլ, se servir, employer, faire usage; — կենաց, les besoins de la vie.

Պժգալի V. Գարշելի

Պժգամ V. Գարշիմ

Պիգասոս V. Պէգասոս.
*Պիլիլիկ V. Շոնչան.
Պիլօր V. Բիւրեղ.
Պիծակ, աց s. guêpe.
Պիհ V. Պարէն.
Պիղծ, պղծոց a. impur, immonde, souillé, sale, profane, abominable, exécrable; — առնել V. Պղծել.
Պին, Պինայ, ից s. pinne, pinne-marine.
Պինասպաս, ից. Պինասպասեակ, եկի s. zool. squille.
Պինդ, պնդոց a. ferme, solide, dur, fort; adv. fort, avec force; — կալ, demeurer ferme, tenir ferme, se soutenir; — ունել, tenir ferme, tenir bon, s'attacher à.
Պինդոս, ի s. Pinde.
Պինտ V. Պինդ.
Պիսակ, աց a. mêlé de blanc, tacheté, madré, grivelé, ponctué; s. madrure, tache.
Պիսակացեալ V. Պիսակ a.
Պիսակութիւն, Պիսակուց s. madrure, tache.
Պիստակ s. pistache.
Պիստակենի, նւոյ s. pistachier.
Պիտակ, աց a. faux, impropre, abusif, abâtardi, dégénéré, bâtard; s. billet.
Պիտակաբար adv. abusivement, improprement; par catachrèse; — վարիլ, abuser, faire un mauvais usage de.
Պիտականամ, ացայ vn. s'abâtardir, dégénérer.
Պիտականունութիւն s. catachrèse; —բ, par —.
Պիտակութիւն sm. impropriété, abus; bâtardise.
Պիտամ, Պիտանամ, ացայ vn. avoir besoin de, manquer de; falloir, être nécessaire.
Պիտանացու, աց a. utile, nécessaire; ոչ ումեք է —, il ne sert à personne; ոչ եւս իմիք էր —, il n'est plus bon à rien; —ք, le nécessaire.
Պիտանացուցանեմ, ուցի va. rendre utile, nécessaire.
Պիտանաւոր V. Պիտանացու.
Պիտանաւորութիւն s. utilité.
Պիտանի, նւոյ, նեաց adj. utile, profitable, nécessaire, avantageux; bon, excellent.
Պիտանութիւն sm. utilité, avantage, profit; usage, emploi.
Պիտառութիւն sm. parole, oracle, prédiction; témoignage; usage, emploi.
Պիտաւոր V. Պիտանացու.
Պիտի v. déf. il faut, il est nécessaire.
Պիտոյ a. nécessaire; convenable; — է, il est nécessaire, il faut; il convient; զի՞ եւս — են մեզ վկայք, qu'avons-nous besoin de témoins?
Պիտոյք, ոյից s. besoin, nécessité, le nécessaire.
Պիտոյանամ V. Պիտանամ.
Պիտոյութիւն V. Պիտանութիւն.
Պիտուս s. pin.
Պիրամիդ s. pyramide.
Պիրկ a. tendu; — ձգել, tendre fortement.

Պիւթագորեան s. pythagoricien.

Պիւթի, Պիւթիա s. la pythie, pythonisse.

Պիւրամիդ V. Պիրամիդ.

* Պիֆթէք V. Կասկարայ եզին.

Պլակինդի V. Պղակունդ.

* Պլղամ V. Մաղաս.

* Պլպլամ V. Փայլիմ.

Պղակունդ, Պղակունտ sm. pâtisserie, gâteau.

Պղակունտրագործ, աց sm. pâtissier.

Պղատան s. platane.

Պղատոնական adj. platonique; platonicien; — սէր, amour platonique.

Պղատոնականութիւն s. platonisme.

Պղերգ, աց, ից a. paresseux, nonchalant.

Պղերգաբար adv. avec paresse, nonchalamment.

Պղերգանամ, ացայ vn. être paresseux, nonchalant.

Պղերգութիւն sm. paresse, nonchalance; ի— հատանիմ, être paresseux, se laisser aller à la paresse, faire le paresseux, vivre dans la paresse, dans l'oisiveté.

Պղինձ, ղնձոյ sm. cuivre; monnaie de cuivre; — ծխեալ, cuivre jaune, bronze.

Պղծաբան, ից a. qui tient des propos impurs, qui se plaît à dire des ordures, des saletés, ordurier.

Պղծաբանութիւն s. paroles impures, ordures.

Պղծագործ, աց a. qui fait des choses honteuses, impudique, impur, sale.

Պղծագործութիւն s. action honteuse, impureté, impudicité, saleté.

Պղծալեզու V. Պղծաբան.

Պղծալից a. plein d'ordure, impur, sale, obscène.

Պղծախառն V. Պիղծ.

Պղծախօս V. Պղծաբան.

Պղծաշուրթն adj. dont les lèvres sont impures, ordurier.

Պղծեմ, եցի va. souiller, contaminer, salir, tacher; profaner; violer, déshonorer; avoir en dégoût, en horreur, exécrer.

Պղծիչ s. profanateur.

Պղծութիւն s. contamination, souillure, impureté, ordure, saleté; profanation; pollution; débauche; objet d'horreur, abomination, exécration; — կուսի, viol, violation; ի պղծութիւն մատնել զանձն, se prostituer.

Պղծուտ V. Պիղծ.

Պղնձագոյն a. de couleur cuivrée, cuivré; s. calcédoine.

Պղնձագործ, աց s. ouvrier qui façonne le cuivre, chaudronnier; a. fait en cuivre.

Պղնձագործութիւն s. l'art de travailler le cuivre.

Պղնձալից, Պղնձախառն a. plein ou mêlé de cuivre.

Պղնձակերտ, ից a. fait de cuivre.

Պղնձահատ, Պղնձահատք, տից s. mine de cuivre.

Պղնձաձոյլ adj. en cuivre massif, tout en cuivre.

Պղնձանամ, ացայ vn. devenir du cuivre, se cuivrer.

Պղնձանիգ a. qui a un verrou en cuivre.

Պղնձապատ a. couvert de cuivre.

Պղնձաքար, աց s. calamine.

Պղնձի, ղնձւոյ, ղնձեաց a. de cuivre, fait de cuivre; —ք s. vases, ustensiles en cuivre.

Պղող s. œuf clair.

Պղպեղ, ի s. poivre; համեմել պղպեղաւ, poivrer.

Պղպեղաման, ի s. poivrière.

Պղպեղի s. poivrier.

Պղպզուն a. tout plein.

Պղպջակ, աց a. bulle d'air ou d'eau, globule, bouillon.

Պղպջակեմ, եցի. Պղպջանամ, ացայ vn. bouillonner, former des bulles, se couvrir de bulles.

Պղտոր, Պղտորական adj. trouble, qui n'est pas clair, brouillé; bourbeux.

Պղտորեմ, եցի va. troubler, rendre trouble, brouiller; fig. troubler, brouiller, agiter, causer du trouble; —իմ vn. se troubler, devenir trouble; fig. se troubler, se brouiller; պղտորի երկին, le ciel se brouille.

Պղտորութիւն sm. trouble, brouillerie; trouble, agitation d'esprit.

Պճեղն, ճղան, ճղունք sm. cheville du pied, pied; — սխտորոյ, gousse ou tête d'ail.

Պճղնաւոր a. qui desccnd jusqu'aux pieds, jusqu'aux talons; s. robe longue„ toge, soutane.

Պճնազարդ a. paré, pomponné.

Պճնազարդեմ V. Պճնեմ.

Պճնայօրէն V. Պճնազարդ.

Պճնանք, նաց s. parure recherchée, coquetterie.

Պճնապաճոյճ V. Պճնազարդ.

Պճնապայծառ a. d'une parure éclatante.

Պճնասէր a. qui aime la parure, la toilette, pimpant, coquet, élégant; — լինել, faire le pimpant, le coquet, la pimpante, la coquette.

Պճնեմ, եցի va. parer, orner avec recherche, attifer, pomponner, enjoliver, embellir; —իմ vn. se parer avec recherche et coquetterie, se pomponner, s'attifer, se requinquer.

Պճնող adj. s. coquet, coquette, élégant, pimpant.

Պճնութիւն, Պճնումն V. Պճնանք.

Պնակ, աց sm. plat; jatte, sébile.

Պնակաձեւ adj. en forme de plat.

Պնականի, նւոյ s. la vaisselle.

Պնակիտ, կտի s. tablette; impr. galée.

Պնդագոյնս adv. fort, fortement, avec force, avec vigueur; constamment, instamment; —

չարախօսել զումեքէ, ne cesser de dire du mal de qn.

Պնդադեսպան s. estafette.

Պնդակազմ a. fort, robuste, brave, courageux ; fort, solide.

Պնդակազմեմ, եցի va. fortifier, encourager.

Պնդակազմութիւն s. force, fermeté, solidité.

Պնդակապ a. fortement lié, bien attaché.

Պնդաձիգ a. qui tire fort l'arc.

Պնդանամ, ացայ vn. s'affermir, se durcir, se consolider.

Պնդապէս V. Պնդագոյնս.

Պնդացուցանեմ, ուցի va. affermir, durcir; — զորովայն, constiper.

Պնդացուցիչ a. astringent.

Պնդեմ, եցի va. affermir, ortifier, consolider, affirmer; serrer, resserrer; étreindre, restreindre, presser, lier fortement, étroitement, garrotter; rassurer, encourager; insister, persister, s'obstiner, prétendre; — զմէջ՝ գօտի ընդ մէջ, se ceindre les reins, mettre sa ceinture; s'armer, se préparer; — զանձն, se contenir; — զանձն ընդդէմ, se prémunir contre; — զհաւատս, confirmer la foi; — վերստին, rétablir; — իմ vn. s'affermir, se consolider, se durcir; insister, soutenir, prétendre, courir; — զկնի՝ զհետ, courir après, donner la chasse à, poursuivre, serrer de près; s'attacher à, insister sur, s'acharner après.

Պնդութիւն s. affermissement, consistance, solidité, fixité, dureté; fermeté, constance; force, vigueur; effort soutenu, soin, sollicitude; — որովայնի, constipation; փութոյ —իւ, avec tant de soin, avec empressement, sérieusement.

Պնչախոտ, ոյ sm. tabac à priser.

Պնչատ, ազ a. camus, camard.

Պշնեմ V. Պշնում.

Պշնում, շեայ vn. fixer ses regards sur, arrêter ses yeux sur, regarder fixement ou attentivement, contempler; պշուցեալ հայել, regarder fixement, avoir les yeux collés sur, avaler des yeux.

Պշուցանեմ, ուցի va. faire regarder attentivement ou fixement, fixer les regards de qn.

Պողիպոդ, ի s. polype.

Պողպատ, Պողովատ, իզ s. acier.

Պողովատեմ, եցի va. aciérer.

Պողովատիկ a. d'acier; fig. s. acier, glaive, épée.

Պողոտայ, իզ s. grande rue.

Պոմպիլոս s. pompile.

Պոյտ, պուտոյ. Պոյտն, պուտան sm. marmite, bol, terrine.

Պոչ, ոյ s. queue; membre viril.

Պոչիւն s. beuglement.

Պոպզակ sm. bot. millepertuis.

* Պոպոզիկ s. accroupissement; — կենալ, s'accroupir.

Պոպոկ s. brou.

Պոռնիկ, նկաց a. s. fornicateur; fornicatrice, courtisane, femme de mauvaise vie, prostituée; adultère.

Պոռնկախառնիչ s. maquereau.

Պոռնկական a. de prostituée.

Պոռնկակերպ a. qui a l'air d'une prostituée.

Պոռնկանամ V. Պոռնկիմ.

Պոռնկանոց, աց s. maison publique, bordel.

Պոռնկապէս adv. comme une prostituée.

Պոռնկասէր a. qui aime les prostituées.

Պոռնկարան V. Պոռնկանոց.

Պոռնկեմ, եցի. Պոռնկեցուցանեմ, ուցի va. faire commettre une fornication, prostituer, livrer à la prostitution.

Պոռնկիմ, կեցայ vn. commettre une fornication, forniquer, se prostituer, se livrer à la prostitution, se donner à; fig. se livrer à l'idolâtrie.

Պոռնկորդի V. Շնորդի.

Պոռնկոց V. Պոռնկանոց.

Պոռնկութիւն s. fornication, prostitution; impureté.

Պոռոչիւն s. beuglement.

Պոռոտ, Պոռոտախօս, Պոռոտող a. plein de jactance, emphatique; qui parle haut, criard, fier-à-bras, fanfaron.

Պոսիդոն s. Neptune (dieu et planète).

Պոտագրոս adj. goutteux, podagre.

Պոր s. cygne.

Պորանի, նւոյ s. ragoût.

Պորոմիմ, մեցայ vn. se resserrer, se rapetisser par une chose astringente.

Պորտ, ոյ s. nombril, ombilic; ventre; le milieu, le centre; պորտոյ ծառայ, esclave de son ventre, gourmand.

Պորտաբոյծ V. Որովայնապարար.

Պորտալար s. cordon ombilical.

Պորտական a. ombilical.

Պորտապարար V. Պորտաբոյծ.

Պորտաւոր a. ombilique.

Պորփիւր s. porphyre.

Պորփիւրականութիւն sm. porphyrisation.

Պուետական a. poétique.

Պուետեմ, եցի va. poétiser.

Պուետէս, Պուետիկոս, աց s. poëte.

Պուետիկոսութիւն s. poésie.

Պուէտ, ետաց s. poëte.

Պուետիկոսեմ V. Պուետեմ.

Պուղեմ, եցի va. pousser, repousser.

Պունիկեան a. punique.

Պուպրիկ s. bimbelot.

Պուտ s. anémone, coquelicot; *goutte; պուտ պուտ, goutte à goutte.

Պուտտականութիւն s. bouddhisme.

Պուտնարդ s. bassin; bassine, marmite.

Պուտուկ, տկաց s. marmite, terrine, bol.

Պուրակ, աց s. bois, bocage.

Պչրանք, նաց s. affectation, afféterie, mignardise, minauderie, mine ou manière agaçante, airs penchés, regards agaçants, agacerie, coquetterie, recherche ; galanterie ; bégueulerie, humeur revêche, air dédaigneux ; ընդ պչրանս գալ V. Պչրիմ.

Պչրիմ ; րեցայ vn. minauder, se donner des airs penchés, avoir de l'affectation, mettre trop d'afféterie, faire la petite bouche, des mines ; faire des façons, des grimaces, faire le renchéri, le dédaigneux, la bégueule ; s'adoniser, être recherché dans son ajustement, se parer avec trop de soin, coqueter, être coquet, coquette, élégant, très-pimpant.

Պչռող a. minaudier, grimacier ; coquet, élégant ; — կին, minaudière, coquette, bégueule, pimbèche, grimacière, maniérée.

* **Պռկունք** V. Շուրթն.

* **Պռճուկ** V. Դժուարակըննիռն.

Պռոյզ, ուզի, զաց s. dot.

Պռուզեմ, եցի va. doter, donner une dot.

Պռստեմ, եցի vn. être de mauvaise humeur, murmurer ; — զյօնս, sourciller, froncer les sourcils.

Պսակ, աց s. couronne, diadème ; couronne, prix, récompense ; cercle, couronnement, rebord, bord, parapet, bordure, créneau, corniche ; couronnement, achèvement ; épousailles, mariage, bénédiction nuptiale ; — սրբոց, auréole nimbe ; — ծաղկեայ, guirlande ; — Կուսին, chapelet ; — փշոյ, couronne d'épines ; հիւսել —, tresser une couronne ; — պարծանաց՝ փառաց, couronne d'honneur, de gloire,

Պսակադիր, դրաց a. qui met une couronne, qui couronne.

Պսակազարդ a. orné d'une couronne, couronné.

Պսակազգեաց a. qui porte une couronne, couronné.

Պսակակալ, աց s. bandeau royal, diadème.

Պսակակապ, աց a. s. couronné ; celui qui couronne.

Պսակակից s. compagnon de couronne.

Պսակահամբար կէտ s. lieu où l'on reçoit les couronnes, les récompenses.

Պսակաձեւ a. en forme de couronne, coronaire.

Պսակապաճոյճ V. Պսակազարդ.

Պսակառ a. qui reçoit une couronne.

Պսակասէր a. qui aime la couronne ; fidèle époux ou épouse.

Պսակաւոր a. couronné ; s. prince, roi.

Պսակաւորիմ V. Պսակիմ.

Պսակեմ, եցի va. couronner, ceindre ou orner d'une couronne ; marier, administrer le sacrement de mariage ; fig. couronner, achever ; —իմ vn.

être couronné ; fig. se couronner, s'achever.

Պսակիչ s. celui qui couronne, qui achève.

Պսակումն sm. couronnement; fig. couronnement, achèvement.

Պտեղն, պտղան s. pincée, prise ; — մի, une prise, une pincée.

* Պտըտիմ V. Շրջիմ.

* Պտըտցնեմ V. Շրջեցուցանեմ.

Պտկեմ, եցի. Պտկիմ, կեցայ vn. bourgeonner, boutonner, germer.

Պտկունք s. tétin, mamelon; — կովու՝ ոչխարի, etc., tetine, pis, trayon ; V. Պտուկ.

Պտղաբեր, աց a. qui produit des fruits, fruitier ; fructueux, fertile ; — ծառ, arbre fruitier, à fruit ; — լինել V. Պտղաբերեմ.

Պտղաբերեմ, եցի. Պտղաբերիմ, եցայ vn. fructifier, porter des fruits, rapporter, produire.

Պտղաբերութիւն s. fructification ; fertilité.

Պտղազարդ adj. orné de fruits.

Պտղազուարճ a. plein, orné de fruits.

Պտղաթափ a. dont les fruits sont tombés, dépouillé de ses fruits.

Պտղալի, Պտղալից a. plein, chargé de fruits.

Պտղալուծ, լծոյ sm. levier pour porter des fruits.

Պտղախայծ a. dont les fruits commencent à devenir mûrs.

Պտղածին V. Պտղաբեր.

Պտղածնութիւն V. Պտղաբերութիւն.

Պտղական a. qui a une tache à l'œil.

Պտղակորոյս a. qui a perdu ses fruits, stérile.

Պտղահասութիւն s. maturité des fruits.

Պտղաճոխ V. Պտղալի.

Պտղանոց, աց sm. fruitier (endroit).

Պտղասէր adj. qui aime les fruits.

Պտղավաճառ, ի s. fruitier, qui vend des fruits.

Պտղատու V. Պտղաբեր.

Պտղատուն V. Պտղանոց.

Պտղատուութիւն V. Պտղաբերութիւն.

Պտղաւէտ V. Պտղալից.

Պտղաւէտեմ, եցի va. rendre fructueux, fertile.

Պտղաւէտութիւն sm. abondance de fruits, fertilité.

Պտղաւոր V. Պտղալից.

Պտղաւորեմ, եցի va. faire fructifier, rendre fructueux.

Պտղաքաղ առնեմ՝ լինիմ vn. cueillir le restant des fruits, glaner.

Պտղեղ V. Պտղալից.

Պտղի V. Թեղի.

Պտղիմ, եցայ va. boire; Թուղթըս կպտղի, mon papier boit.

* Պտղուց s. pincée.

Պտոյտ, տուտի. Պտոյտք, տուտից sm. tournant d'eau, tourbillon, gouffre, abîme ; —

գլխոյ, vertige; պտոյտս առնուլ, tournoyer, tourner.

Պտուկ, տկոց sm. bouton, bourgeon; tetin, mamelon.

Պտուղ, տղոց s. fruit; fig. fruit, produit, résultat, effet; le bout du doigt; — աչաց, pupille, prunelle; — տալ՝ բերել, porter, rapporter fruit; — քաղել, cueillir du fruit; fig. retirer du fruit de, recueillir le fruit de, tirer quelque fruit de; չոր՝ կանաչ՝ հասուն՝ վաղահաս՝ փտեալ —, fruit sec, vert, mûr, précoce, pourri ou gâté.

Պտուտակ, ագ s. vis; treuil; անեզր —, vis sans fin.

Պտուտեմ, եցի va. tourner, faire tourner, faire pirouetter; bouleverser, renverser; —իմ vn. tourner.

Պրախ s. bot. poireau.

Պտուտկեմ V. Պտուտեմ.

Պրակ, ագ s. bois, bosquet, bocage; acte, action; chapitre; — թղթոյ, rame de papier; Պրակք Առաքելոց, les Actes des apôtres.

Պրակազգեղ a. embelli, entouré de bosquets, touffu.

Պրահմականութիւն s. brahmanisme.

Պրահմայ, ից s. brahme.

Պրաս, ից s. bot. poireau.

Պրասի s. bot. marrube.

Պրետոր, աց sm. préteur; prétoire.

Պրետորական a. prétorien.

Պրետորութիւն s. préture.

Պրիոնէ s. ichth. scie.

Պրիսկ s. bot. thapsie.

Պրծանիմ, ծայ vn. se sauver, échapper, s'échapper, s'évader; se défaire, se dérober; — ի ձեռաց, échapper de la main, des mains; — յուշոյ յիշատակաց, échapper de la mémoire.

Պրծեմ, եցի va. sauver.

Պրկեմ, եցի va. tendre, bander, serrer, lier fortement, garrotter; étendre, allonger; իվեր — զյօնս, froncer les sourcils.

Պրկոց, ազ sm. instrument pour tendre, pour serrer, entrave.

Պրկումն s. action de tendre, de serrer, tension.

Պրշակ, ազ s. lambris, plafond.

* Պրպտեմ V. Որոնեմ.

Պրտու, ոյ s. papyrus.

Պրտուեայ, Պրտուեղէն a. de papyrus.

Պրրի s. cornouille.

Պրօն, ի s. étaim; charpie.

Պօա s. boa.

Ջ

Ջ (tché) s. vingt-septième lettre de l'alphabet et vingt et unième des consonnes; neuf cents, neuf-centième.

Ջաբրոն s. chaperon.

Ջալոտ, ից s. bâton; fouet de cuir.

Ջախեմ V. **Ջախջախեմ.**

Ջախումն V. **Ջախջախանք.**

Ջախջախ a. écrasé, cassé, brisé; faible, fragile.

Ջախջախանք, նաց s. fracture, brisement, cassure, fracas.

Ջախջախեմ, եցի va. casser, briser, fracturer, écraser; — զգլուխ իհարուած ատրճանակի, brûler la cervelle.

Ջախջախումն V. **Ջախջախանք.**

Ջահ, ից s. flambeau, torche; lustre.

Ջահազգեաց, եցից. Ջահազգեստ, ից a. qui porte un flambeau.

Ջահակիր a. s. qui porte un flambeau, une torche, lampadaire, lampadophore.

Ջահացուցանեմ, ուցի va. faire briller comme un flambeau.

Ջահաւոր a. brillant, resplendissant.

Ջահաւորեմ, եցի va. éclairer par des torches, illuminer.

Ջահափայլ a. brillant comme un flambeau, flamboyant.

Ջահեմ, եցի va. briller comme un flambeau, flamboyer.

Ջահընկալ, աց a. s. qui porte un flambeau; acolyte.

Ջահընկալութիւն sm. acolytat.

Ջաղացք, ցաց s. moulin.

Ջաղբ, ից s. averse.

Ջամբ sm. nourriture, aliment.

Ջամբակեր a. qui mange des choses tendres.

Ջամբեմ, եցի. **Ջամբեցուցանեմ**, ուցի va. nourrir, donner à manger, faire manger.

Ջամբր s. chambre.

Ջայլ, ից s. foule, multitude.

Ջայլամն, ամանց. **Ջայլեամն**, լեմանց s. autruche.

Ջայլիմ, լեցայ vn. se réunir pour déplorer, pour pleurer.

Ջայլոտ V. **Ջալոտ**.

Ջան, ից s. effort; travail; — դնել, — յանձին ունել V. **Ջանամ**.

Ջանակից լինիմ vn. tâcher, travailler ensemble.

Ջանահինար լինիմ vn. s'efforcer, faire des efforts, tous ses efforts, de grands efforts, s'épuiser en efforts.

Ջանամ, ացայ, ացի vn. tâcher de, s'efforcer de, s'étudier, chercher à, essayer, faire son possible; se donner de la peine, travailler.

Ջանասէր a. diligent, appliqué, laborieux, assidu, actif.

Ջանասիրութիւն sm. diligence, application, effort, assiduité.

Ջանացուցանեմ, ուցի va. forcer, contraindre, activer.

Ջանգ a. idiot, imbécile.

Ջանջիլ s. batiste.

Ջատագով, աց a. s. apologiste, défenseur, avocat; — լինել՝ կալ՝ մտանել V. **Ջատագովեմ**.

Ջատագովելի a. excusable, justifiable.

Ջատագովեմ, եցի va. défendre, soutenir, plaider, excuser, justifier; — զանձն, se défendre, se justifier, s'excuser, plaider pour soi-même.

Ջատագովութիւն s. défense, apologie, excuse, justification, plaidoirie.

Ջատուկ, տկաց s. devineresse, enchanteresse; mégère.

Ջարդեմ, եցի va. tailler, mettre en pièces, en morceaux, briser, rompre; défaire, exterminer; * մեծ մեծ —, trancher du grand seigneur, hâbler.

Ջարդոց s. défaite; découpoir.

Ջեռանիմ V. **Ջեռնում**; — ախտիւ, être atteint d'une maladie.

Ջեռացուցանեմ V. **Ջեռուցանեմ**.

Ջեռնում, ռայ vn. se chauffer, s'échauffer.

Ջեռումն s. échauffement, chaleur, ardeur.

Ջեռուցանեմ, ուցի va. chauffer, échauffer; — զանկողին, bassiner.

Ջեռուցիչ adj. calorifique; échauffant; sm. chauffeur; bouilloire, coquemar; — անկողնոյ, bassinoire.

Ձեռուցումն s. chauffage.

Ձեր, ոց sm. temps serein, beau temps; chaleur; calorique; a. chaud; serein, beau, clair.

Ձերանիմ, ջերայ vn. se chauffer, s'échauffer; avoir la fièvre, être ou devenir malade.

Ձերաչափ, ի s. calorimètre.

Ձերաջերմ V. Ձերմաջերմ; —՝ ընդերք, entrailles qui palpitent encore; — արիւն, sang fumant.

Ձերին adj. chaud; serein, calme, doux.

Ձերմ, ոյ a. chaud; chaleureux, ardent, passionné, affectionné; serein, calme; s. chaud, chaleur; — է, il fait chaud; * V. Ձերմն.

Ձերմաբեր s. calorifère.

Ձերմագոլ s. chaleur, calorique.

Ձերմագոյն a. très-chaud; chaleureux, ardent, fervent, adv. chaleureusement, ardemment, avec ardeur.

Ձերմագութ V. Գորովագութ.

Ձերմադրունք s. Thermopyles.

Ձերմախառն a. chaud.

Ձերմական a. chaud.

Ձերմակիզ a. brûlant, ardent; — առնել, brûler.

Ձերմահոտ a. chaud.

Ձերմաձայն a. d'une voix tendre, affectueuse.

Ձերմային V. Ձերմին.

Ձերմանամ V. Ձերանիմ.

Ձերմանդամ a. qui a les membres chauds, ardent, vif.

Ձերմանոց, ից s. poêle.

Ձերմաչափ, ի sm. thermomètre; հարիւրամասն —, thermomètre centigrade; —ն բարձրացաւ՝ էջ մի աստիճան, le — est monté, est descendu d'un degré; —ն զրոյէն մի աստիճան վար՝ վեր է, le — marque un degré au-dessous, au-dessus de zéro.

Ձերմաչափական s. thermométrique.

Ձերմաջերմ a. très-chaud, ardent, brûlant, fumant; chaleureux, plein de chaleur; passionné, tendre, affectueux; adv. chaudement, tout chaud; chaleureusement, ardemment, tendrement.

Ձերմաջուրք s. eaux thermales, thermes, bains chauds.

Ձերմացոյց, ուցի sm. thermoscope.

Ձերմեռանդ, Ձերմեռանդն a. chaud, ardent; fervent, dévot.

Ձերմեռանդութիւն s. chaleur, ardeur; dévotion.

Ձերմընկալ a. qui a la fièvre, fiévreux.

Ձերմիկ s. mets chaud.

Ձերմին a. chaud.

Ձերմն, ման s. fièvre; chaleur; — կալաւ զիս ou * զիս — բռնեց, la fièvre m'a pris, եթող զնա՝ — ou * — թողուց, la fièvre le quitta; * —ը կտրել, couper la fièvre.

Ձերմնակալ V. Ձերմընկալ.

Ձերմնական a. fébrile.

Ձերմնահալած a. fébrifuge.

Ջերմնեակ a. tendre, affectueux.

Ջերմնընկալ, Ջերմնոտ, Ջերմոտ, աց V. Ջերմընկալ.

Ջերմութիւն s. chaleur; calorique; ardeur de la fièvre, fièvre; échauffement; température; Թագուն՝ ճառագայթեալ՝ տեսակարար —, chaleur latente, rayonnante, spécifique.

Ջերմուկք, մկաց V. Ջերմաջուրք; երթալ իջերմուկս, aller aux eaux.

Ջերոտ a. chaud.

Ջերոց, աց s. serre.

Ջիլ, ջլաց. Ջիղ, ջղաց sm. nerf; fibre; fig. nerf, force, vigueur; fouet.

Ջին, ջնաց s. bâton, verge, baguette.

Ջինջ a. propre, pur, net, clair, poli.

Ջլաձիգ a. convulsif, convulsionnaire; — լինել, avoir les nerfs tendus, avoir des convulsions.

Ջլաձգութիւն s. convulsion.

Ջլապինդ a. nerveux; — առնել, fortifier les nerfs, donner du nerf.

Ջլատեմ, եցի va. énerver, donner sur les nerfs.

Ջլացուցանեմ, ուցի va. donner du nerf, fortifier.

Ջլուտ V. Ջղուտ.

Ջղախոտ a. bot. plantain.

Ջղացաւութիւն s. névralgie.

Ջղեայ a. de nerf.

Ջղուտ a. nerveux.

Ջնար, աց s. cithare.

Ջնարակ, ի s. sandaraque; vernis.

Ջնարակեմ, եցի va. vernir.

Ջնարահար, Ջնարաւոր, աց s. qui joue de la cithare.

Ջնեմ, եցի va. bâtonner, donner des coups de bâton, frapper de verges.

Ջնջան, աց s. torchon, frottoir; celui qui nettoie.

Ջնջեմ, եցի va. nettoyer, essuyer; effacer, rayer, raturer; abolir, annuler, casser, abroger, supprimer; détruire, extirper, exterminer; — դաշինս, résilier.

Ջնջիչ s. celui qui efface; exterminateur.

Ջնջոց s. torchon; fig. purification; guérison; — առնել, purifier, consacrer, sacrifier.

Ջնջումն s. action d'effacer, effaçure, rature; abolissement, abrogation, cassation, suppression; extermination, extirpation, extinction; — դաշանց, résiliation.

Ջոլիր, լրաց s. troupe, troupeau, bande, groupe.

Ջոլորեմ, եցի va. réunir en troupe, attrouper, rassembler, réunir; —իմ vn. s'attrouper, se rassembler, se réunir.

Ջոխ V. Ցուպ.

Ջոկ, ոց,ից V. Ջոլիր.

Ջոկատ, ի s. troupe, compagnie.

Ջոշիր s. opopanax.

Ջով s. rejeton, branche.

Ջովանամ, ացայ vn. être branchu, croître, pousser.

Ձորդան V. Ձրորդան.

Ձորեակ, եկաց s. chenille.

Ձորեպան, Ձորեստես, աց s. muletier.

Ձորի, բւոյ, րեաց s. mulet; մատակ —, mule.

Ձութակ, աց s. violon; — հարկանել ou * զարնել, jouer du violon.

Ձութակահար s. violoniste.

Ձուխտ V. Զոյգ a. s.; — մի, une paire.

Ձուխտակ V. Զոյգ s.

Ձուր, ջրոյ, ով ou ջուրը, ջրոց ou ջուրց sm. eau; jus; a. liquide, aqueux; — հանել, puiser de l'eau; * — քաշել, tirer de l'eau; — ըմպել ou * խմել, boire de l'eau; — տալ, donner de l'eau, arroser; abreuver; — հեղուլ՝ թափել, lâcher ou faire de l'eau, pisser; երթալ զջրոյ ou ջրի գնալ, aller à l'eau; * ջրերու երթալ, aller aux eaux; օրհնեալ —, eau bénite; — արկանել ձեռաց ուրուք, verser de l'eau sur les mains de qn.; * — կտրիլ, être tout en eau; fig. être confondu, tout confus; * բերնին ջրերը վազցունել, faire venir l'eau à la bouche; * երկու ջրի մէջ լողալ, nager entre deux eaux, ménager deux partis; * ջուրը գեղեցիկ ադամանդ, diamant d'une belle eau; * ջրի վերայ ելլել, revenir sur l'eau; * — իյնալ, tomber dans l'eau, manquer; * նաւը ջուր իջեցնել, mettre à l'eau; * գինւոյն մէջ — դնել, mettre de l'eau dans son vin; * — տաքցնել՝ եռացնել, faire chauffer, bouillir de l'eau; գաւաթ մի՝ դոյլ մի —, un verre, un seau d'eau; հանքային՝ ծծմբային՝ անոյշ՝ գաղջ՝ եռացեալ՝ տաք՝ պաղ —, de l'eau thermale, sulfureuse, douce, tiède, bouillante, chaude, froide ou fraîche.

Ձուրուռթէք, էից s. hydromancie.

Ձուրուռթոյց, թուցի s. hydromancien.

Ձրաբաժին adj. qui divise l'eau.

Ձրաբաժք s. submersion.

Ձրաբանութիւն sm. hydrologie.

Ձրաբաշխ, ից. Ձրաբաշխիք s. étang.

Ձրաբաշխական a. hydraulique; — մամուլ, presse hydraulique.

Ձրաբաշխութիւն s. distribution des eaux; hydraulique.

Ձրաբեր V. Ձրբեր.

Ձրաբոյժ, բուժի s. hydrothérapiste.

Ձրաբուժական a. hydrothérapique.

Ձրաբուժութիւն s. hydrothérapie.

Ձրաբուղխ a. qui jaillit de l'eau, abondant en eau; —ք s. V. Ձրբուղխ.

Ձրագինի, նւոյ sm. abondance (vin mêlé d'eau).

Ձրագիր s. hydrographe.

Ձրագողեալ V. Ձրգող.

Ձրագողութիւն V. Ձրգողութիւն.

Ջրագրական a. hydrographique.

Ջրագրութիւն s. hydrographie.

Ջրադարձք, ձից s. canal, conduit d'eau, aqueduc.

Ջրազօրութիւն s. hydrodynamique.

Ջրաթաթախ adj. trempé d'eau, mouillé ; — լինել, être mouillé, percé jusqu'aux os.

Ջրաժամացոյց s. clepsydre.

Ջրալից adj. plein d'eau, aqueux.

Ջրախառն a. mêlé d'eau.

Ջրախառնեմ, եցի va. mêler avec de l'eau ; — զգինի, baptiser le vin, y mettre de l'eau.

Ջրախոտ,ոյ s.bot.capucine.

Ջրածին a. V. Ջրածնունդ ; s. chim. hydrogène.

Ջրածնունդ a. né de l'eau, aquatique.

Ջրական V. Ջրային.

Ջրակիր V. Ջրկիր.

Ջրակշռական a. hydrostatique.

Ջրակշռորդ, Ջրակշռոց, աց s. balance hydrostatique.

Ջրակշռութիւն s. hydrostatique.

Ջրակոյտ, կուտաց s. amas ou flaque d'eau.

Ջրակուտակ a. gonflé d'eau, grossi par l'eau.

Ջրահեղձ, Ջրահեղձոյց adj. noyé ; — առնել, noyer, faire périr dans l'eau ; — լինել, se noyer, périr dans l'eau.

Ջրահոս a. qui verse de l'eau, qui répand ses eaux.

Ջրաղաց, աց s. moulin à eau.

Ջրաճճիք s. infusoires.

Ջրամած a. couvert d'eau.

Ջրամարգք, գաց s. prairie humide, marécageuse.

Ջրամբար, աց s. citerne, réservoir d'eau.

Ջրայարկ a. couvert d'eau.

Ջրայեղց a. plein d'eau.

Ջրային a. aqueux, aquatique.

Ջրայոյզ a. qui cherche dans l'eau.

Ջրանամ, ացայ vn. se liquéfier.

Ջրաներկ, Ջրանկար, աց s. aquarelle.

Ջրանոց, աց s. bassin, réservoir d'eau ; étang, marais.

Ջրանցիկ. Ջրանցք, ցից s. canal, manche.

Ջրաշեղջ V. Ջրշեղջ.

Ջրաչափ, ի s. hydromètre.

Ջրաչափութիւն s. hydrométrie.

Ջրապատ a. environné ou couvert d'eau.

Ջրառատ adj. abondant en eau.

Ջրասէր a. qui aime l'eau, aquatique.

Ջրասոյզ adj. plongé dans l'eau ; qui se plonge dans l'eau ; — առնել, plonger dans l'eau, submerger ; — լինել, se plonger dans l'eau, être submergé.

Ջրասուզակ a. s. qui se plonge dans l'eau, plongeur.

Ջրասուն a. qui se nourrit d'eau, dans l'eau, qui croît

dans l'eau ou sur les bords de l'eau, aquatique.

Ջրավախ a. hydrophobe.

Ջրավախութիւն s. hydrophobie.

Ջրատեսակ a. semblable à de l'eau.

Ջրարբ a. buveur d'eau; s. V. Ջրարբք.

Ջրարբի, բւոյ, բեաց a. arrosé d'eau, humide; qui aime l'eau, qui croît dans l'eau, aquatique; perméable, spongieux.

Ջրարբութիւն V. Ջրըմպութիւն.

Ջրարբք, բից s. abreuvoir, piscine.

Ջրացան a. qui répand de l'eau; s. pompe.

Ջրացանութիւն s. action de répandre de l'eau.

Ջրացիր a. qui répand de l'eau.

Ջրաւոր a. aqueux; V. Ջրկիր.

Ջրբեր, աց V. Ջրկիր.

Ջրբուղխ, բղխաց sm. fontaine; jet d'eau, bassin.

Ջրգող, աց, ից. Ջրգողեալ a. hydropique.

Ջրգողիմ, ղեցայ vn. être hydropique.

Ջրգողութիւն s. hydropisie.

Ջրդեղեմ, եցի va. tremper du fer.

Ջրեղէն a. d'eau, aqueux.

Ջրեմ, եցի va. détruire, effacer; arroser, abreuver.

Ջրեփող s. bain-marie.

Ջրէջք, իջից sm. conduit d'eau, rigole.

Ջրըմպու s. buveur d'eau.

Ջրըմպութիւն s. action de boire de l'eau; usage de l'eau pour boisson.

Ջրթափեմ, եցի vn. lâcher de l'eau; fig. être en âge de puberté, entrer en âge viril, dans l'âge de puberté, dans l'adolescence, être pubère ou nubile.

Ջրժողովք V. Ջրշեղջ.

Ջրի a. aqueux, liquide.

Ջրիկ s. un peu d'eau.

Ջրխնդիր a. qui demande de l'eau.

Ջրխուռ V. Ջրախառ.

Ջրկայք, յից s. étang, mare.

Ջրկիր s. porteur d'eau.

Ջրկոտիմն s. cardamine.

Ջրհան, աց a. s. celui qui puise de l'eau; pompe (machine); ծծիչ՝ ճնշիչ —, pompe aspirante, foulante ou à compression.

Ջրհեղեղ, աց s. déluge; — ջուրց, déluge.

Ջրհեղեղեան a. diluvien

Ջրհոս, ի s. verseau.

Ջրհոր, ոց s. puits.

Ջրմխեմ, եցի va. plonger dans l'eau, submerger; —իմ vn. se plonger dans l'eau, être submergé; — նաւու, sombrer, couler bas.

Ջրմոյր adj. qui mendie ou demande de l'eau.

Ջրմուղ, մղաց, ից s. conduit d'eau, aqueduc.

Ջրշիղջ, աց,ից s. bassin, citerne.

Ջրողող a. inondé.

Ջրոտ a. aqueux ; juteux.

Ջրորդան, աց s. gouttière.

Ջրուոր, աց s. qui puise de l'eau ; porteur d'eau.

Ջրչրուկ a. aqueux, juteux.

Ջրվէժ s. cascade.

Ջրտուն sm. cabinet d'aisances.

Ջրփչեմ, եցի va. arroser, humecter avec la bouche.

Ռ (ra) sm. vingt-huitième lettre de l'alphabet et vingt-deuxième des consonnes; mille, millième.

Ռաբբի. Ռաբունի, նւոյ sm. rabbin.

Ռազմ, ից s. rang, ordre de bataille.

Ռազմամթեր, ից s. munitions de guerre.

Ռազմամուտ a. habitué à la bataille.

Ռակայ, ից s. sot, fou.

Ռահ V. Ճանապարհ.

Ռահան, ի s. bot. basilic.

Ռահվիրայ s. cantonnier.

Ռամ, ից s. V. Ռամիկ s.

Ռամիկ, մկաց a. vulgaire, plébéien, populaire, commun; s. le vulgaire, le bas peuple. la plèbe; տգէտ —ն, le vulgaire ignorant.

Ռամիկսպաս a. vulgaire. bas, vil, servile.

Ռամկական a. vulgaire, populaire.

Ռամկապետ, աց s. démocrate.

Ռամկապետաբար adv. démocratiquement.

Ռամկապետական a. démocratique.

Ռամկապետութիւն s. démocratie.

Ռամկավար, աց s. démagogue.

Ռամկավարական a. démagogique.

Ռամկավարութիւն s. démagogie.

Ռամկութիւն s. vulgarité.

Ռամկօրէն adv. vulgairement, d'une manière vulgaire.

Ռայք s. pompe, luxe.

Ռետական a. résineux.

Ռետին, տնի, իւ s. résine, cédrie ; — կենաց, baume de vie.

Ռետինական a. résineux.

Ռժդութիւն V. Ռշդութիւն.

Ռիշտ, ռշտաց a. parcimonieux, trop économe, chiche.

Ռմբակոծ, աց s. bombardier.

Ռմբակոծեմ, եցի va. bombarder.

Ռմբակոծութիւն s. bombardement.

Ռմբաձիգ s. grenadier ; — լինել, bombarder.

Ռմբաձգութիւն s. bombardement.

Ռմբաքար, աց s. pierre à baliste ; catapulte, baliste.

Ռմբիկ, մբկաց s. obus.

Ռնգախօս, ից s. nasillard, nasilleur.

Ռնգախօսեմ, եցի vn. nasiller, nasillonner.

Ռնգական a. nasal, nasillard.

Ռնգաձայն a. nasillard.

Ռնգավար լինիմ vn. flairer, sentir.

Ռնգեղջիւր s. rhinocéros.

Ռնգունք, գանց s. narines.

Ռշտանամ, ացայ vn. être ou devenir parcimonieux, chiche.

Ռշտութիւն s. parcimonie, épargne sordide, lésine.

Ռոճիկ, ճկաց s. appointements, salaire, solde, gages, paye, traitement, pension.

Ռոճկակեր, աց a. pensionnaire, salarié.

Ռոշնութիւն s. naïveté, ingénuité, candeur.

Ռումբ, ռմբաց sm. bombe, grenade ; ռումբս արձակել, lancer des bombes.

Ռունգք, ռնգաց s. narines.

Ռուսաբնակ, աց a. qui habite la Russie.

Ռուփ s. rob.

Ռօշնա s. pyrite ; bot. matricaire.

Ս (sé) sm. vingt-neuvième lettre de l'alphabet et vingt-troisième des consonnes ; deux mille, deux-millième.

Սա, սորա, սմա, սովաւ pron. ce, cet, cette, ceci, celui-ci, celle-ci ; սա է, c'est lui ; սոյն սա, celui-ci, celui même ; սա աւասիկ, cependant, pourtant.

Սաբա a. vieux, vieillard.

Սաբակ V. Վանդակ.

Սաբաւովթ, այ s. sabaoth.

Սաբէական a. sabéen.

Սաբէականութիւն, Սաբէութիւն s. sabéisme.

Սագ, ագ s. oie ; արու —, jars ; ձագ —, oison ; — շչէ, l'oie siffle, criaille.

Սադայէլ V. Սատանայ.

Սադուկեցի, ցւոց s. saducéen.

Սադրանք, նաց s. instigation, suggestion, suscitation, excitation, conseil, sollicitation, persuasion.

Սադրեմ, եցի va. instiguer, mettre dans l'esprit, suggérer, insinuer, inspirer, conseiller, persuader, susciter, exciter, pousser.

Սաթ, ագ s. ambre, succin, carabé.

Սաթնուկ V. Սպունգ.

Սալ, իգ s. enclume.

Սալամանդր V. Սաղամանդր.

Սալամբ, ագ. Սալամն, ման, մունք s. ornith. francolin.

Սալայատակ, աց a. pavé, dallé; s. pavé.

Սալանամ, ացայ vn. se durcir, s'endurcir.

Սալասմբակ s. coursier.

Սալար V. Սաղար.

Սալարիմ, ռեցայ vn. se cacher.

Սալարկ a. s. pavé.

Սալարկեմ, եցի va. paver.

Սալարկիչ s. paveur.

Սալաքար, ի s. dalle.

Սալաքարեմ, եցի va. daller.

Սալոր, ի, ոյ s. prune.

Սալորենի, նւոյ. Սալորի, րւոյ s. prunier.

Սակ, աց s. compte, nombre, mesure; condition, position, état, manière; ordre; droit, taux, impôt, imposition; contrat, convention; budget; — արկանել ընդ ումեք, marchander, faire ou arrêter un marché, contracter, convenir avec qn.; ի սակի, dans l'état, dans la condition; եւ որ այլ եւս նոցին սակի իրք, et d'autres choses semblables; եւ որ ինոցին սակի, et d'autres semblables; նոցին սակի ամօթալիք, les mêmes abominations; եւ որ նոցին սակի են, et ainsi du reste.

Սակամոնի, նեաց s. scammonée.

Սակայն conj. mais, cependant, pourtant, toutefois, d'ailleurs, du reste, au reste.

Սակառ, ի. Սակառի, ռւոյ s. panier, cabas, corbeille.

Սակարան, աց s. la Bourse.

Սակարկութիւն s. marché.

Սակաւ, ու, ուց a. peu considérable, peu nombreux, modique, exigu; adv. peu; առ սակաւ սակաւ, սակաւ սակաւ, peu à peu, petit à petit; — ինչ, սակաւս ou առ — մի, peu, un peu, pas beaucoup, naguère; յետ — միոյ, peu après; ի— ժամանակի, յետ սակաւուց, dans peu, sous peu, un peu après; — մի իւղ, un peu d'huile; սակաւուք շատանալ, se contenter de peu, vivre de peu; — երբեք, rarement; ոչ —ք ինոցանէ, plusieurs d'entre eux.

Սակաւաբան a. qui parle peu, concis dans son langage, sobre d'expressions.

Սակաւաբանութիւն s. brièveté de langage, concision.

Սակաւագէտ a. qui a peu de savoir.

Սակաւագին a. de peu de prix, bon marché.

Սակաւազաւակ a. qui a peu d'enfants.

Սակաւազօր a. qui a peu de force.

Սակաւաթերթ a. qui a peu de feuilles.

Սակաւաթիւ a. peu nombreux, en petit nombre.

Սակաւաժամանակեայ, Սակաւաժամանակեան a. de peu de temps, de courte durée.

Սակաւախօս V. Սակաւաբան; — լինել, parler peu, ménager ses paroles.

Սակաւակեաց, կեցաց a. qui

vit peu ; — լինել, vivre peu, avoir la vie courte.

Սակաւակեր, աց adj. qui mange peu, frugal, sobre.

Սակաւակերութիւն s. action de manger peu, frugalité.

Սակաւահաւատ a. de peu de foi.

Սակաւաձեռն a. qui est en petit nombre, peu considérable, accompagné ou composé de peu de personnes ; adv. avec peu de monde ; — գունդ, une poignée de gens.

Սակաւամասնեայ adj. qui n'est qu'une fraction d'un petit nombre, qui est en petit nombre, en petite quantité, court, succinct.

Սակաւամարդ adj. qui a peu d'hommes, peu de population.

Սակաւամարդութիւն sm. manque d'hommes, défaut de population.

Սակաւամեղ, աց adj. qui a très-peu de péchés.

Սակաւամիտ, մտաց a. qui a peu d'esprit.

Սակաւանամ, ացայ vn. diminuer, s'amoindrir, se réduire.

Սակաւանիստ a. étroit.

Սակաւապետական a. oligarchique.

Սակաւապետութիւն s. oligarchie.

Սակաւապէտ a. qui a peu de besoins, qui vit de peu, frugal, sobre.

Սակաւապիտութիւն s. exiguïté de besoins, frugalité, sobriété.

Սակաւապտուղ a. qui a peu de fruits.

Սակաւաջան a. qui se fait avec peu de travail.

Սակաւաջուր a. qui a peu d'eau.

Սակաւավախճան a. qui finit de bonne heure ; court.

Սակաւատեսիլ s. petite apparence.

Սակաւատերեւ a. qui a peu de feuilles, de feuillage.

Սակաւատող a. composé de peu de lignes ; — բանիւք, en peu de mots.

Սակաւացուցանեմ, ուցի va. diminuer, amoindrir, réduire à un petit nombre.

Սակաւաւոր, աց a. peu nombreux, peu considérable.

Սակաւաւորութիւն s. petit nombre.

Սակաւերեւեաց a. qui paraît peu, rare.

Սակաւժամանակեայ, Սակաւժամանակեան V. Սակաւաժամանակեայ.

Սակաւիկ ինչ, Սակաւիկ մի adv. un peu, un petit peu, quelque peu, tant soit peu, si peu que rien ; un moment, un instant.

Սակաւիկ մի եւ, Սակաւիկ միւս եւս եւ, peu s'en fallut que, il s'en fallut de bien peu que.

Սակաւութիւն s. petit nombre, petite quantité, exiguïté, petitesse, modicité ; rareté.

Սակաւուք V. Սակաւ.

Սակաւօրեայ a. qui n'a que quelques jours; qui ne dure que quelques jours, éphémère.

Սակեմ V. Սակ արկանեմ.

Սակուր, սակրի, կրաւ sm. hache.

Սակռ, կռուք sm. ornith. autour.

Սակս, իՍակս prép. pour, à cause de, eu égard à, en considération de; յայն սակս, c'est pourquoi, à cause de quoi; յայս սակս, à cause de cela, c'est pourquoi, à ces fins; ձեր սակս, à cause de vous, pour vous; սակս է՞ր, pourquoi, pour quel motif? սակս որոյ, c'est pourquoi, à cause de quoi; յո՞յր սակս, à cause de qui? pourquoi?

Սակր, կեր, կերբ ou կրով s. hache, cognée.

Սակրաւոր, աց a. s. armé d'une hache, sapeur.

Սահական a. labile.

Սահանական, Սահանահոս a. qui coule comme une cataracte, impétueux.

Սահանակարկաչ, Սահանաձայն a. qui fait du bruit comme une cataracte.

Սահանք, նաց sm. chute d'eau; écluse, vanne.

Սահեմ V. Սահեցուցանեմ, Սահիմ.

Սահեցումն sm. l'action de glisser, glissade; fig. agitation d'esprit, vie agitée.

Սահեցուցանեմ, ուցի va. faire glisser; fig. agiter.

Սահիմ, հեցայ vn. glisser; s'écouler, couler; s'agiter, être agité, emporté, errer, se laisser aller à; — իվերայ սառի, patiner; — իմտաց, échapper de la mémoire; սահեցաւ, il a glissé, le pied lui a manqué; սահեալ անցանել, écouler.

Սահման, աց sm. limites, bornes, confins, frontière; borne, limite, terme; extrémité, sphère; définition; statut, institution; décision, détermination; — դնել, mettre des bornes, borner, limiter; անցանել ըստ —, franchir, dépasser les bornes, les limites; — հաստատել, fixer les limites, délimiter; յարդար —ս ամփոփել զիմն, réduire qch. à ses justes bornes; —ք հաւատոյ, articles de foi; յո՛ր —, jusqu'où! յաղետալի — հասուցանել, réduire à un état déplorable; —ք, banlieues.

Սահմանաբար adv. définitivement.

Սահմանագլուխ, գլխոց s. frontière, ligne de démarcation.

Սահմանադիր adj. constituant; — ժողով, assemblée constituante.

Սահմանադրական a. constitutionnel; — միապետութիւն, monarchie constitutionnelle.

Սահմանադրեմ, եցի va. fixer les limites; constituer, établir, déterminer, décider.

Սահմանադրութիւն s. constitution; statut; décision; délimitation, bornage.

Սահմանակալ, աց s. préfet, gouverneur; a. qui se trouve dans la frontière.

Սահմանակայն a. limitrophe; gram. indicatif.

Սահմանակից a. limitrophe, voisin.

Սահմանակողմն V. Սահմանակից.

Սահմանապահ, աց a. s. qui garde la frontière.

Սահմանաւոր adj. borné, limité.

Սահմանեմ, եցի va. limiter, borner; définir, fixer, déterminer, établir, régler, préciser, décider, prendre une décision, une détermination, statuer, délibérer, stipuler, prescrire; destiner, allouer, affecter; consister, mesurer; յառաջ ou յառաջագոյն —, prédestiner.

Սահմանիչ s. définitif.

Սահմանորդ, աց adj. limitrophe.

Սահմի s. troisième mois de l'ancien calendrier arménien.

Սահուն a. glissant; fugitif, errant.

Սաղամանդր, աց s. salamandre.

Սաղապատանք, ի s. marche lente, doux mouvement.

Սաղապեցուցանեմ, ուցի va. exercer, convertir.

Սաղապիմ, եցայ vn. s'exercer à.

Սաղապումն s. exercice.

Սաղար, աց sm. général en chef.

Սաղարթ,ից s. feuille.

Սաղարթաբեր V. Տերեւաբեր.

Սաղարթագեղ a. qui a de belles feuilles; — որթ, vigne ornée de pampres.

Սաղարթազուարճ a. feuillu, verdoyant.

Սաղարթաթափ a. dont les feuilles sont tombées.

Սաղարթալի adj. plein de feuilles, feuillu.

Սաղարթախիտ a. d'un épais feuillage, feuillu, épais.

Սաղարթածաղիկ adj. garni de feuilles et de fleurs.

Սաղարթաճոխ V. Սաղարթախիտ.

Սաղարթանամ, ացայ vn. se couvrir de feuilles, pousser, verdoyer.

Սաղարթապատ a. couvert de feuilles.

Սաղարթաւոր a. qui a des feuilles, feuillu.

Սաղարթիմ V. Սաղարթանամ.

Սաղարութիւն s. généralat.

Սաղաւարտ,ից s. casque; mitre (des prêtres arméniens).

Սաղաւարտաւոր, աց a. couvert d'un casque.

Սաղաւարտիմ, տեցայ vn. se couvrir d'un casque, porter un casque, la mitre.

Սաղմաբոյն մզանք sm. délivre, arrière-faix, matrice.

Սաղմն, մին s. fœtus, embryon.

Սաղմնանամ, Սաղմնանամ V. Ցղանամ.

Սաղմնաւորութիւն. V. Ցղութիւն.

Սաղմոս, աց sm. psaume; psautier; — ասել, réciter des psaumes; քաղել զսաղմոսն ծայր ի ծայր, réciter tout le psautier.

Սաղմոսանուագ, **Սաղմոսասաց**, աց a. qui chante, récite les psaumes; s. psalmiste.

Սաղմոսարան, աց s. psaltérion; harpe, tympanon; psautier.

Սաղմոսեմ, եցի vn. chanter des psaumes, psalmodier.

Սաղմոսերգ, աց. **Սաղմոսերգեաց**, **Սաղմոսերգիչ**, **Սաղմոսերգող**, **Սաղմոսերգու**, աց sm. qui chante des psaumes, psalmiste.

Սաղմոսերգութիւն s. chant des psaumes, psalmodie.

Սաղմոսողորդ V. Սաղմոսերգ.

Սաղմոսողորդութիւն, **Սաղմոսողութիւն**, **Սաղմոսութիւն** V. Սաղմոսերգութիւն.

Սամետայք, տայց. **Սամետէք**, տէից. **Սամետիք**, տեաց s. courroie qui attache le joug, lanière.

Սամիթ, մթի, մթոյ s. aneth; fenouil; — վայրենի, bacile.

Սամիք, մեաց s. joug, timon.

Սամոյր, մուրաց s. zibeline.

Սամուրենի, նւոյ, նեաց s. zibeline, peau de zibeline.

Սամսարիմ, եցայ vn. se carrer, marcher avec prétention, se donner des airs, se pavaner.

Սայապէս adv. de cette manière, comme cela, ainsi.

Սայթաքեմ, եցի vn. chopper, trébucher, broncher, faire un faux pas, glisser; fig. chanceler, faillir, s'égarer.

Սայթաքեմ, **Սայթաքեցուցանեմ**, ուցի va. faire glisser, donner le croc-en-jambe; fig. égarer, induire en erreur.

Սայթաքումն s. trébuchement, bronchade, glissade, faux pas; fig. égarement, erreur.

Սայլ, ից s. chariot; astr. arcturus.

Սայլագործ, աց s. charron.

Սայլակ, աց s. charrette, brouette.

Սայլակառք, ռաց s. fourgon.

Սայլակերպ աստեղք s. astr. la grande Ourse.

Սայլատուն adj. qui habite dans un chariot, nomade.

Սայլացից s. limon (branche de limonière).

Սայլիկ V. Սայլակ.

Սայլորդ, աց s. charretier, voiturier.

Սայր, ից s. fil, tranchant; սատակել ի — սուսերի, passer au fil de l'épée.

Սայրադիր s. tranchant.

Սայրասուր adj. très-aigu, tranchant, très-perçant, bien pointu; — սուսեր, glaive tranchant.

Սան, ից s. chaudron, casserole.

Սան, ուց. **Սանական** s. nourrisson; élève; filleul, filleule.

Սանահայր, հօր s. compère.

Սանամայր, մօր s. commère.

Սանդաստականք, նաց s. reproche.

Սանդ, ից sm. mortier (à piler).

Սանդալ, ոյ, ի s. sandale.

Սանդալաւոր a. qui porte des sandales.

Սանդալիկ s. petite sandale.

Սանդահարեմ, եցի va. piler, écraser dans un mortier.

Սանդարամետ, աց s. Tartare, enfer; —ք երկրի, les profondes cavernes de la terre.

Սանդարամետ, Սանդարամետային a. infernal, souterrain; — դիք, les divinités infernales; — տօնք, les dionysiaques, les dionysies.

Սանդարամետապետ, աց s. chef du Tartare, Pluton.

Սանդարամետք V. Սանդարամետ s.

Սանդիտոռն, տոռամբ sm. pilon.

Սանդղաձեւ a. qui a la forme d'un escalier, d'une échelle.

Սանդղամատն, տանց sm. marche d'un escalier, échelon, degré.

Սանդուխք ou Սանդուղք, դղոց s. escalier; échelle; իջեր ելանել սանդղովք, escalader; երկքացիկ —, échelle double.

Սանձ, ուց, օք s. frein, bride, mors; fig. frein, terme; — դնել, mettre un frein.

Սանձարեկ՝ Սանձակոծ առնեմ, Սանձակոծեմ V. Սանձահարեմ.

Սանձակոտոր adj. qui brise son frein, indomptable; — լինել, briser son frein.

Սանձահարեմ, եցի va. brider, soumettre au frein, réprimer.

Սանձահարութիւն s. action de brider, de soumettre au frein, de réprimer.

Սանձարկու a. qui impose un frein.

Սանձարձակ a. effréné; — զերեսանակն թողուլ, lâcher les rênes.

Սանձեմ, եցի va. brider, soumettre au frein, réprimer, maîtriser.

Սանտր, տրի, տրոյ s. peigne; — անօսր, démêloir.

Սանտրագործ, Սանտրավաճառ, աց s. peignier.

Սանտրեմ, եցի va. peigner.

Սանտրուկք s. peignures.

Սապատ, Սապատակ, աց s. panier.

Սապատաւոր s. colporteur, revendeur.

Սապատողն, ողին a. bossu, gobin.

Սապէս adv. ainsi, comme cela, de cette manière.

Սապոն, ի s. savon.

Սառ V. Սառն.

Սառամանիք V. Սառնամանիք.

Սառիմ, ռեցայ vn. geler, se geler, glacer, se glacer, congeler; գետն սառեցաւ, la rivière a pris.

Սառն, ռին s. glace; verglas; հատոր սառանց, glaçon.

Սառնաբեր a. qui apporte, qui cause la gelée.

Սառնակերպ a. semblable à la glace, au cristal, cristallin; s. cristalloïde.

Սառնահալ a. qui fond les glaces.

Սառնամած a. couvert de glace.

Սառնամանիք, **նեաց** sm. glace; gelée, froid glacial.

Սառնային a. glacial; cristallin.

Սառնանամ V. **Պաղիմ**.

Սառնաշէն a. construit en glace.

Սառնապատ V. **Սառնամած**.

Սառնասառոյց a. tout gelé, glacé, glacial, glaçant.

Սառնասոյզ a. enfoncé dans la glace.

Սառնատես, **Սառնատեսակ** V. **Սառնակերպ**.

Սառնարան, **աց** s. glacière.

Սառնեղէն a. de glace.

Սառնորակ a. cristallin.

Սառնում V. **Պաղիմ**.

Սառնոց, **աց** s. glacière.

Սառոյց, **ռուցի** sm. gelée, froid glacial; glace, verglas.

Սառումն sm. congélation; **կէտ սառման**, point de —.

Սառուցանեմ, **ուցի** va. glacer, congeler, geler.

Սառուցեալ adj. glacé; — **ծով**, mer Glaciale; — **գօտի**, zone glaciale.

Սասանեմ, **եցի**. **Սասանեցուցանեմ**, **ուցի** va. ébranler, branler, remuer; effrayer.

Սասանիմ, **նեցայ** vn. s'ébranler; frémir; **սասանեալ կալ**, demeurer interdit; — **իհիմանէ**, s'ébranler dans ses fondements.

Սասանութիւն, **Սասանումն** s. ébranlement, branlement; frémissement; tremblement de terre.

Սաստ, **ից** sm. réprimande avec colère, gronderie, apostrophe, menace; gravité; autorité; — **աչաց**, vivacité des yeux; — **իշխանակերպ՝ մեծավայելուչ**, majesté; — **իշխանական**, autorité.

Սաստաբար V. **Սաստիչ**.

Սաստեմ, **եցի** va. réprimander avec colère, reprendre fortement, gronder, parler d'un ton menaçant, dire avec menace, menacer, apostropher, commander d'une voix menaçante, imposer silence.

Սաստիկ, **տկաց** a. intense, violent, véhément, impétueux, fort, vif, ardent; rigoureux, rigide, rude, sévère; excessif, extrême, grave, grand, énorme; — **տգէտ**, ignorant fieffé, consommé.

Սաստիկ, **Սաստիկս** adv. avec véhémence ou impétuosité, impétueusement, de toute la force, fortement; grandement, excessivement, extrêmement, grièvement, ardemment, vivement, violemment; durement, rigoureusement, sévèrement.

Սաստիչ s. grondeur.

Սաստկարգին, Սաստկագոյն, Սաստկագոյնս V. Սաստիկ adv.

Սաստկակոծ a. réprimandé, grondé sévèrement; — առնել, gronder, réprimander sévèrement, accabler de reproches, reprocher vivement, gourmander, donner un savon, se répandre en invectives, éclater en reproches; — լինել, être réprimandé, grondé sévèrement, recevoir un savon.

Սաստկափոյլով a. qui tourne rapidement.

Սաստկաձայն a. qui a une voix forte, sonore.

Սաստկայաղթ V. Քաջայաղթ.

Սաստկայոյզ a. très-agité, tout ému, en pleine émotion; — սէր, amour violent.

Սաստկանամ, ացայ vn. prendre de l'intensité, de la force, se fortifier, s'augmenter, croître; V. Պատերազմ.

Սաստկանդամ V. Յաղթանդամ.

Սաստկաշառաչ adj. très-bruyant; — հնչէին զանգականին, les cloches sonnaient à toute volée.

Սաստկապահանջ adj. qui exige avec rigueur, sévère, rigide.

Սաստկապէս V. Սաստիկ.

Սաստկաջինջ V. Բնաջինջ.

Սաստկացուցանեմ, ուցի va. rendre intense, violent ou fort, fortifier, augmenter, accroître.

Սաստկութիւն s. intensité, véhémence, impétuosité, violence; rigueur, rigidité, sévérité, rudesse.

Սատակ s. cadavre.

Սատակամահ լինել՝ մեռանել, mourir ou périr misérablement.

Սատակեմ, եցի va. tuer, assommer, massacrer, faire périr, égorger, ôter la vie, exterminer; détruire, défaire; —իմ vn. périr, mourir; être détruit, exterminé.

Սատակիչ s. celui qui tue, exterminateur; destructeur.

Սատակումն s. extermination, mort, destruction; ի— մատնիլ, périr.

Սատան, ի, իւ s. adversaire, opposant, ennemi; Satan; — յարուցանել ումեք, susciter à qn. pour ennemi, lui susciter des difficultés.

Սատանայ, ի, իւ s. Satan, démon, diable; adversaire.

Սատանայածին a. né de Satan.

Սատանայական adj. satanique, diabolique.

Սատանայակիր adj. satanique; démoniaque, possédé.

Սատանայակուր a. dévoré ou possédé par Satan.

Սատանայամիտ a. méchant comme le diable, malicieux.

Սատանայապաշտ adj. qui adore le diable.

Սատանայաւոր V. Սատանայական.

Սատանայոտ adj. démoniaque, possédé.

Սատանայութիւն sm. diablerie.

Սատափ, ոյ s. nacre.

Սատար, աց sm. ouvrier, artisan; ouvrier, laboureur, moissonneur; ouvrier en laine; secours, aide; manœuvre; aide, auxiliaire; agrégé; auteur, cause; — պատմութեան, agrégé en histoire; — լինել V. Սատարեմ.

Սատարեմ, եցի va. aider, secourir, assister, contribuer, prendre part à, servir.

Սատարութիւն s. aide, secours, assistance; agrégation.

Սատեր, աց s. statère (monnaie, poids).

Սատրապ, **Սատրապես**, աց s. satrape.

Սար, ից, ոց sm. hauteur, cime, sommet, piton; cap, promontoire, pointe, bec; —ք, garniture, meuble, équipage; harnais.

Սարաբարձր adj. dont le sommet est très-haut.

Սարակ s. petite hauteur, plateau, colline.

Սարահարթ a. dont le sommet est plat, uni; s. plateau.

Սարանամ, ացայ vn. ne pas oser, ne pas avoir le courage; ne pas daigner.

Սարաս, ի s. forme, façon, manière, manière d'être; coutume, usage; յայնմ —ի, dans ou en cet état.

Սարասիմ, եցայ vn. être affecté de.

Սարաւանդ, **Սարաւանդակ**, աց s. cap, promontoire; point, sommet.

Սարդ, ից s. araignée; bot. laurier; ornith. étourneau.

Սարդանկու adj. tissé par une araignée, aussi fin qu'une toile d'araignée.

Սարդեղունգն s. sardonise, sardoine.

Սարդի, դւոյ s. laurier.

Սարդիոն, աց s. cornaline.

Սարդիոստայն, ից s. toile d'araignée.

Սարեակ, **Սարեկ** V. Սարիկ.

Սարեկիկ s. pinson.

Սարիկ, րեկաց s. merle.

Սարիք, րեաց s. corde, lien, chaîne; — նաւու, agrès.

Սարկարան, աց s. cratère, grande coupe.

Սարկաւագ, ի, գունք, գաց s. diacre; աւագ —, archidiacre.

Սարկաւագական adj. diaconal.

Սարկաւագանոց s. sacristie.

Սարկաւագապետ, աց sm. archidiacre.

Սարկաւագեմ, եցի vn. être diacre; servir, être attaché au service de.

Սարկաւագութիւն s. diaconat; աւագ —, archidiaconat.

Սարկաւագուհի sf. diaconesse.

Սարկեւաւանք V. Մագիլ.

Սարոյ, ից s. pin.

Սարսատեցուցանեմ, ուցի va. sécher, dessécher.

Սարսատիմ, տեցայ vn. sécher, se dessécher.

Սարսափ s. consternation, orreur, effroi, terreur panique.

Սարսափելի a. effroyable, horrible, terrible, énorme.

Սարսափեմ V. Սարսափիմ.

Սարսափեցուցանեմ, ուցի va frapper de consternation, faire frissonner de peur, d'horreur, effrayer.

Սարսափիմ, եցայ vn. être frappé de consternation, frissonner de peur, être saisi.

Սարսափիւն sm. tressaillement, frisson.

Սարսափումն V. Սարսափ.

Սարսեմ, եցի vn. s'ébranler, tressaillir, frémir, frissonner, trembler; * va. remuer, secouer.

Սարսեցուցանեմ, ուցի va. ébranler, secouer, faire frissonner de peur, d'horreur.

Սարսիմ V. Սարսեմ.

Սարսուռ, սռոյ s. tressaillement, frisson, frissonnement, frémissement, tremblement.

Սարսռալի a. qui donne le frisson, qui fait frissonner, horrible, terrible.

Սարսռամ, ացայ vn. tressaillir, frissonner, trembler, frémir; — ի ցրտոյ, frissonner, greloter ou trembler de froid.

Սարսռացուցանեմ, ուցի va. faire frissonner ou tressaillir.

Սարսռելի V. Սարսռալի.

Սարսռեմ, Սարսռիմ V. Սարսռամ.

Սարսռուտ a. qui tressaille, frémissant, tremblant.

Սարտնում, տեայ, տագեալ vn. se rebuter, être choqué, se retirer, s'éloigner, se détacher, abandonner; se révolter, s'effaroucher, prendre de l'ombrage.

Սարտուցանեմ, ուցի va. rebuter, choquer, éloigner, mettre en défiance, détacher; effaroucher, porter ou donner de l'ombrage.

Սարտուցիչ a. rebutant.

Սարփինայ, ից sm. treille, berceau.

Սաւան, աց s. drap de lit.

Սաւառնաթեւ, ից a. qui bat des ailes, qui plane.

Սաւառնիմ, նեցայ vn. battre des ailes, planer en l'air, voler, voltiger.

Սաւառնումն s. battement des ailes, vol.

Սաւուք s. peuplier noir.

Սափաստուտ a. tout à fait faux, mensonger.

Սափոր, ոց sm. urne, amphore, cruche.

Սափրեմ, եցի va. raser; — զմօրուս, faire la barbe.

Սափրիչ s. barbier, coiffeur.

Սաքթաքեմ, եցի va. cacher, voiler.

Սաքրեմ, եցի. Սաքրիմ, րեցայ vn. se cacher.

Սգազգած adj. qui est en deuil; de deuil, lugubre; — լինել, être en deuil.

Սգազգեաց, Սգազգեստ a. revêtu d'habits de deuil; — լինել, se revêtir d'habits de deuil, porter le deuil.

Սգայլի a. de deuil, lugubre, triste.

Սգակից լինիմ vn. prendre le deuil, déplorer ensemble.

Սգամ, ացի, ացայ vn. être en deuil, dans le deuil, porter le deuil; pleurer, déplorer.

Սգայոյն V. Զգայուն.

Սգապատ adj. couvert de deuil.

Սգասէր a. qui aime le deuil

Սգատեսակ, Սգատեսիկ V. Սգալի.

Սգաւոր a. qui est en deuil; de deuil.

Սգաւորութիւն V. Սուգ.

Սգումն s. deuil.

Սեամք, սեմոց s. seuil.

Սեաւ, սեւոյ adj. noir; fig. noir, triste; s. encre.

Սեաւական a. noir.

Սեթեւեթ s. accoutrement, affublement, chamarrure, fard afféterie, ornement recherche, parure.

Սեթեւեթեալ a. orné, paré, recherché, emphatique, maniéré, affecté.

Սեթեւեթեմ, եցի va. accoutrer, affubler, chamarrer, attifer, pomponner, enjoliver, charger d'ornements affectés, orner, parer, farder, affecter.

Սեխ, ի s. melon; շերտ —ի, une tranche de —.

Սեխաստան, ի. Սեխաստանիք, նեաց sm. couche de melons, melonnière.

Սեխենի, նւոյ, նեաց sm. plant de melons; V. Սեխաստան.

Սեկ, ի s. maroquin.

Սեկակազմ a. relié en maroquin.

* Սեկեմուկ V. Չիղչ.

Սեղան, ոց s. table; table, repas; autel; comptoir; աւագ —, maître-autel; — յարդարել դնել, dresser, mettre la table; *—ը բաց լինել, tenir table ouverte; բազմել ի— ou *— նստիլ, se mettre à table; ելանել ի սեղանոյ ou * սեղանէ ելլել, sortir, se lever de table, quitter la table; ի սեղանի ou *— լինել, être à table; ծառայել —ոյ, servir à table; *—ի պատիւն ընել, faire les honneurs d'une table; V. Պատիւ.

Սեղանաբոյծ a. flaireur de table, piqueur de tables, parasite, écornifleur.

Սեղանագէտ V. Սեղանակապուտ.

Սեղանակազմ a. s. qui prépare la table, maître d'hôtel.

Սեղանակապուտ, պտի adj. celui qui dépouille les temples, sacrilége, profanateur.

Սեղանակապտութիւն s. sacrilége, profanation.

Սեղանակից a. s. qui mange à la même table, commensal; — լինել, manger avec.

Սեղանակողոպուտ V. Սեղանագէտ.

Սեղանակցութիւն s. commensalité.

Սեղանայարդար, աց. Սեղանայօրէն, ընաց s. celui qui dresse la table, maître d'hôtel.

ՍեղանատունV. Ճաշատուն.

Սեղանաւոր, աց s. banquier.

Սեղանաւորեմ, եցի va. servir à table, servir, donner à manger.

Սեղանորդ V. Սեղանակից.

Սեղեխ, աց s. amant, prétendant.

Սեղեխաբար adv. comme un amant.

Սեղխ, ի s. melon.

Սեղմ a. serré, compacte, ferme.

Սեղմական a. astringent.

Սեղմանամ, ացայ vn. se serrer, se resserrer, se contracter, se restreindre.

Սեղմեմ, եցի va. serrer, resserrer, rendre compacte, contracter, presser, restreindre, fouler, réduire, rétrécir; —իմ vn. V. Սեղմանամ.

Սեղմութիւն s. l'action de serrer, de rendre compacte, serrement, fermeté.

Սեմագիր, գրաց. Սեմիար, աց s. tachygraphe.

Սեմական a. sémitique.

Սենեակ, նեկաց s. chambre; cabinet; fig. concubine.

Սենեկապան, աց s. chambellan.

Սենեկապանութիւն sm. la charge de chambellan.

Սենեկապետ, աց s. grand chambellan.

Սենեկապետութիւն sm. la charge du grand chambellan.

Սենեկիկ sm. chambrette, cellule.

Սեպ, ոց, ից s. pic, pointe, roc; cheville; a. à pic, escarpé.

Սեպաձեւ V. Բեւեռաձեւ.

Սեպանամ, ացայ vn. se terminer en pointe, être escarpé.

Սեպացեալ a. escarpé.

Սեպացուցանեմ, ուցի va. escarper.

Սեպեան V. Սիպէ.

*Սեպեմ V. Համարիմ.

Սեպհական a. propre, spécial, particulier, spécifique; — էր նմա, était son partage.

Սեպհականացուցանեմ, Սեպհականեմ, եցի. Սեպհականեցուցանեմ, ուցի va. approprier; s'approprier, s'attribuer.

Սեպհականութիւն s. appropriation; propriété; attribut; attribution; noblesse.

Սեպուհ, պհաց s. pair, gentilhomme.

Սեպտեմբեր, ի s. septembre.

Սեռ, ից s. genre, race, génération; gram. genre; մարդկային —, le genre humain.

Սեռական a. générique; général; s. gram. génitif.

Սեռն adj. clair, pur, net, limpide; sincère, véritable; s. essieu, axe.

Սեռնութիւն s. clarté, pureté, netteté.

Սեռօրէն adv. génériquement.

Սեր, ից sm. genre, race; genre, espèce; sexe; crème; gram. genre; գեղեցիկ —, le beau sexe.

Սերական a. génital, prolifique; générique; gram. génitif.

Սերանամ, ացայ V. Սերիմ.

Սերափիմ s. séraphin.

Սերեալ a. issu.

Սելեկեմ, եցի va. couvrir avec de la peau.

Սերեմ, եցի va. procréer, engendrer, propager.

Սերիմ, րեցայ vn. être issu, descendre, tirer son origine, sa naissance; se propager.

Սերկածին a. né d'aujourd'hui.

Սերկեան a. du jour, d'aujourd'hui; ի— աւուր, aujourd'hui.

Սերկեւիլ, եւլի s. coing.

Սերկեւլի, լւոյ s. cognassier.

Սերմանական a. séminal.

Սերմանահան, աց s. semeur.

Սերմանահանութիւն s. ensemencement.

Սերմանամատոյց adj. qui produit de la semence.

Սերմանանամ, ացայ vn. grener, monter en grain.

Սերմանարկու, Սերմանացան, աց s. a. semeur; semoir.

Սերմանացու adj. destiné à être semé.

Սերմանաւոր, աց a. qui a de la semence.

Սերմանաքաղ, աց adj. qui cueille des grains; fig. discoureur, farceur.

Սերմանելի V. Սերմանացու.

Սերմանեմ, եցի va. semer, ensemencer.

Սերմանիչ, Սերմանող sm. semeur.

Սերմանիք, նեաց s. semences, semailles.

Սերմն, ման, մունք, մանք s. semence, grain, graine; fig. race, descendance; semence, germe, principe; méd. sperme.

Սերմնաբանութիւն s. spermatologie.

Սերմնակաթ, ից a. gonorrhéique.

Սերմնակաթութիւն sm. gonorrhée.

Սերմնական adj. séminal; spermatique.

Սերմնակեր a. qui se nourrit de graines, de semences.

Սերմնաւիմ V. Ցղանամ.

Սերմնավաճառ, աց s. grainier.

Սերմնավարութիւն s. ensemencement.

Սերմնարան, աց s. anthère.

Սերմնարկութիւն s. l'action de semer, de jeter le sperme.

Սերմնափակ, ի s. pistil.

Սերմներթութիւն s. gonorrhée.

Սերմնընկալ a. s. celui qui reçoit la semence, le sperme.

Սերովբէ ou Սերովբիմ V. Սրովբէ.

Սերումն s. procréation, descendance.

Սերուս adj. qui a la faculté de procréer.

Սերունդ, րնդոց s. postérité, descendance, génération, descendants, race.

Սերտ, ից a. ferme, solide, compacte, constant, dur; fig. vrai, sincère, étroit, intime, cordial; սերտիւ adv. sincèrement, intimement, étroite-

ment; — սրտով, intimement; — սիրել, aimer sincèrement; — առաքինութիւն, solide vertu.

Սերտեմ, եցի va. affermir, consolider, établir; * apprendre, étudier; —իմ vn. s'affermir, se consolider, s'établir.

Սերտութիւն s. fermeté, solidité, consistance, dureté.

Սեւ V. Սեաւ.

Սեւագիր, գրոյ s. encre.

Սեւադէմ a. qui a le teint noir, noirâtre, noiraud.

Սեւագործ a. qui rend noir.

Սեւագունդ adj. composé d'une troupe noire.

Սեւադեղ, ոյ s. encre.

Սեւազգած, Սեւազգեստ a. vêtu de noir, en noir.

Սեւաթոյր a. noir.

Սեւաթորմի a. noir.

Սեւակ, ի, աւ s. encre.

Սեւամաղձ s. humeur noire.

Սեւամաղձոտ a. mélancolique.

Սեւամաղձոտութիւն s. mélancolie, humeur noire, hypocondrie.

Սեւամորթ a. qui a la peau noire, noiraud.

Սեւանամ, ացայ vn. noircir, devenir noir, se noircir.

Սեւաներկ a. teint en noir, noir.

Սեւացուցանեմ, ուցի va. noircir, rendre noir.

Սեւաքար, ի s. ardoise.

Սեւեռեմ, եցի va. clouer, fixer.

Սեւեռումն s. fixation; idée fixe.

Սեւերես a. qui a la figure noire; fig. confus, honteux, coupable.

Սեւիմ V. Սեւանամ.

Սեւորակ adj. noirâtre; — աչք, yeux noirs.

Սեւութիւն s. noirceur, noir.

Սեւուկ V. Սեւորակ.

Սեւուհի sf. négresse.

Սեփական, etc. V. Սեպհական, etc.

Սէգ, սիգայ a. impérieux, fier, altier, hautain, superbe.

Սէզ, սիզոյ s. gramen.

Սէր, սիրոյ s. amour, affection, tendresse, attachement; amour, penchant goût; amour, passion; charité; agape; սիրով, avec amour, avec tendresse, affectueusement; volontiers, avec plaisir; ամենայն սիրով, très volontiers; խէր իմ՝ քո, pour l'amour de moi, de toi; * ձեր սիրոյն համար, pour l'amour de vous; հարկանել ի սէր, être épris d'amour pour, être amoureux de; արա ինձ սէր, faites-moi l'amitié, le plaisir de; սէր խաղալ, faire l'amour; * — ունենալ՝ զգալ, avoir, éprouver de l'amour, de l'affection; — ազդել, donner, inspirer de l'amour; * — կապել՝ ձգել, s'attacher, aimer, s'amouracher; — ցուցանել, témoigner de l'affection; * սիրով խելքը թռցնել, être transporté d'amour; սիրով այրիլ, brûler d'amour; սիրով հալիլ մաշիլ, languir d'amour; յօդակապք՝ ոլոքը սիրոյ, les

liens, les nœuds de l'amour; սէր ազատութեան՝ հայրենեաց՝ արուեստից, amour de la liberté, de la patrie, des arts; վաղանցուկ —, amourette; մաքուր ou սուրբ՝ հաստատուն՝ հաւատարիմ՝ անկարգ՝ յանցաւոր՝ եղեռնաւոր՝ անցաւոր՝ յողդողդ՝ սաստիկ՝ եռանդուն՝ յաւիտենական՝ զգայական՝ մարմնական՝ հայրական՝ մայրական ou մայրենի, ամուսնական՝ որդիական —, amour pur, constant, fidèle, déréglé, coupable, criminel, passager, volage, vif, ardent, éternel, sensuel, charnel, paternel, maternel, conjugal, filial; մոլենախանձ սէր, amour jaloux, jalousie.

Սթափ a. éveillé, vigilant, vif, prompt.

Սթափական a. divertissant, amusant, récréatif.

Սթափանք, նաց s. gaieté, divertissement, ébats; vigilance.

Սթափեմ V. Թափեմ.

Սթափեմ, եցի. Սթափեցուցանեմ, ուցի va. éveiller, réveiller; égayer, divertir, amuser, délasser, récréer; — ի գինւոյ, désenivrer, dégriser.

Սթափիմ, փեցայ vn. s'éveiller, se réveiller, revenir; s'égayer, se divertir, s'amuser, prendre ses ébats; — ի քնոյ, vaincre le sommeil; — ի գինւոյ, se désenivrer, se dégriser.

Սթափութիւն, Սթափումն s. réveil; divertissement, délassement, amusement; désenivrement, dégrisement.

Սթեր sm. asarum, cabaret, valériane.

Սիգ V. Սիւք.

Սիգաճեմ adj. qui marche d'un pas fier; — գնացք, démarche majestueuse.

Սիգաճեմեմ, եցի vn. marcher d'un pas, d'un air fier, se pavaner.

Սիգամ, ացայ vn. se donner de grands airs, se donner des airs, se pavaner, marcher fièrement, avec orgueil, se rengorger, se carrer, se panader.

Սիգանք, նաց s. airs, fierté, faste.

Սիգապանծ a. fier, superbe.

Սիգաքայլ V. Սիգաճեմ.

Սիգնոն V. Նշան.

Սիգութիւն s. fierté, orgueil, faste; mollesse.

Սիզաբոյս, բուսոյ sm. graminée.

Սիկ, սկոյ s. limon, bourbe, fange; dépôt, sédiment, lie, marc.

Սիկարեան adj. sicaire, assassin.

Սիկլիկ s. grésil.

Սիկղ, սկեղաց s. sicle.

Սիղղոբայ, ից s. syllabe.

Սիմինտր, տրի s. semoule.

Սիմոնական a. simoniaque.

Սիմոնականութիւն sm. simonie.

Սին, սնոյ a. vide; vide de, privé de; vain, inutile.

Սին s. corme, sorbe; cormier, sorbier.

Սինեալ a. vidé, vide.

Սինլքեալ, Սինլքոր, աց a. rebuté, bas, vil; — ou — ժողովրդեան, — խուժան, racaille, rebut, lie du peuple; bas peuple, canaille, les derniers du peuple.

Սինկղ, կեղաց s. Cerbère.

Սինկղիտիկոս, աց s. sénateur.

Սինկղիտոս, աց s. sénat.

Սինկղիտոսական a. sénatorial.

Սինկղիտոսութիւն s. dignité de sénateur.

Սինձ, սնձոյ s. gluten; compote, confiture.

Սիպէ s. moll. sèche ou seiche.

Սիսեռն, սեռան, սռան s. pois chiche, cicérole.

Սիր s. sire.

Սիրաբան V. Բանասէր.

Սիրաբար V. Սիրելապէս.

Սիրազեղ, Սիրազեղուն a. comblé d'affection.

Սիրալի, Սիրալիր a. plein d'amour; d'affection, de tendresse, affectueux.

Սիրախնձոր s. pomme d'amour, tomate.

Սիրական a. affectueux.

Սիրահար a. amoureux.

Սիրահարիմ, եցայ vn. devenir amoureux, s'amouracher de, s'éprendre de.

Սիրահարութիւն s. action de s'amouracher, amour.

Սիրամարգ, աց s. paon; էգ —, paonne; ձագ —, paonneau; — գոչէ, le paon crie.

Սիրամարգաշատ a. abondant en paons.

Սիրայ,ից s. natte, tresse de jonc.

Սիրապատար V. Սիրայի.

Սիրասնունդ, Սիրասուն a. élevé avec amour; — սան, cher nourrisson.

Սիրատարփ a. amoureux, affectueux, passionné.

Սիրատխուր adj. plein d'amour et de tristesse, triste et amoureux.

Սիրատոչոր adj. embrasé d'amour.

Սիրաքնու a. amoureux.

Սիրելապէս adv. affectueusement, d'une manière aimable, avec tendresse; charitablement.

Սիրելի adj. aimable, cher, aimé; affectionné, chéri; bien-aimé; favori, ami, amant; —դ իմ, mon cher; — է ինձ կարծել, j'aime à croire, — է ինձ տեսանել ի քեզ, je suis bien aise de voir en vous; — էր ինձ բարեբարել, j'avais mis tout mon plaisir à faire du bien; — է ինձ, je préfère; — է քեզ գեղեցիկն, le beau vous touche; — ընծայել, rendre aimable.

Սիրելութիւն s. action d'aimer, amabilité, amour, affection, tendresse, sympathie.

Սիրեմ, եցի va. aimer, chérir, affectionner, concevoir de l'affection pour; aimer à, se plaire à, prendre plaisir à; խանդակաթ տարփանօք սատանիկ՝ բոլորով սրտիւ ou յամե-

նայն օրտէ՝ ոգւով չափ՝ իմեր քան զամենայն՝ անկեղծ սիրով —, aimer tendrement, passionnément, éperdument, de tout son cœur, de toute son âme ou avec toute son âme, par-dessus tout; sincèrement; — իբրեւ զբիբ ական, *աչքին պէս —, aimer comme ses yeux; — մինչեւ ցշունչ վախճանին, aimer jusqu'au dernier soupir; ըստ անձին — ou *իւր անձին պէս —, aimer comme soi-même; — զմիմեանս, s'aimer, s'entr'aimer; —իմ vn. être aimé, chéri.

Սիրիչ, Սիրող sm. amant, amateur; — փառաց՝ ազատութեան, amant de la gloire, de la liberté; — նկարուց, amateur de tableaux; չես դու — մարդահաճութեան, vous n'aimez pas la flatterie; — է, c'est un amateur.

Սիրողաբար V. Սիրելապէս.

Սիրումն s. amour, prédition.

Սիրողապէս V. Սիրելապէս.

Սիրուն adj. aimable, cher, charmant, mignon; amant.

Սիրտ, սրտից sm. cœur; cœur, âme, esprit, mémoire, intelligence, volonté; cœur, courage; cœur, pensée intime; բոլորով սրտիւ, իբրոլոր սրտէ, յամենայն սրտէ, սրտի մտօք, de tout cœur, de tout mon cœur, de bon cœur, de grand cœur; սրտի մտօք վաստակել, travailler avec cœur, de bon cœur, de tout cœur, prendre à cœur, s'occuper sérieusement de; բաբախումն՝ Թնդիւն սրտի, palpitation de cœur; սիրտն բաբախէ՝ Թնդայ, le cœur palpite, bat; լքումն սրտի, abattement de cœur; բանալ՝ մերկանալ ումեք զսիրտ իւր, ouvrir son cœur à qn.; շարժել՝ կրԹել զսիրտ, émouvoir, former le cœur; անկեղծ սրտիւ, à cœur ouvert; բարուԹիւն՝ խստուԹիւն սրտի, bonté, dureté de cœur; ուսանել՝ գիտել ի—, apprendre, savoir par cœur; ի խորոց սրտէ ou սրտի, du fond du cœur, du fond de l'âme; ի խորս սրտի, au fond de l'âme; արկ ի սիրտ իմ, il a mis dans mon cœur, il me mit au cœur; ծեռացուցանել յանձնէ զսիրտս, s'aliéner les cœurs; կեղեքել զսիրտ, ronger, fendre, navrer le cœur; գերել զսիրտ, captiver, enchaîner le cœur; յինքն արկանել զսիրտ ուրուք, gagner le cœur de qn.; խօսել ընդ սրտի ou *սրտին խօսիլ, parler au cœur; ուղիղ սրտիւ, sincèrement, par la droite raison; անկցի գուԹ ի սիրտ քո, que votre cœur soit touché; նուաղեալ էր — նորա, son cœur était en défaillance; նուաղէր — իմ, mon cœur tombait en défaillance; ծրճուէր ի սրտի, la joie était au fond de son cœur, il se réjouissait au fond de son cœur; զեղուլ զսիրտ իւր առաջի Աստուծոյ, répandre son cœur devant Dieu; — իմ գելանի, mon

cœur s'attendrit; գորովել՝ ժառանգել զսիրտ, attendrir, posséder le cœur; յափշտակել զսիրտս, enlever les cœurs; իջանել ի խորս սրտին, descendre dans le fond de son cœur; Թափանցել ի խորս սրտին, pénétrer dans les replis les plus cachés de son cœur; խոտորեցուցանել զսիրտ, pervertir, dépraver le cœur; ասել ի սրտի իւրում, dire en soi-même; տալ՝ նուիրել զսիրտ իւր, donner son cœur, faire don de son cœur; *բաց սրտով խօսիլ, parler à cœur ouvert; *— ընել, avoir du cœur, du courage, oser; *մէկ — լինել, être, ne faire qu'un cœur; *մէկ — մէկ հոգի լինել, n'être, ne faire qu'un cœur et qu'une âme; *— առնուլ, prendre courage; faire mal au cœur; *մէկուն —ն առնուլ, apaiser, calmer; *— հատցնել, se tourmenter; *—ն ելլել, être ému, avoir envie de pleurer; *— կոտրել, briser le cœur; *սիրտս կոտրած է, j'ai le cœur gros; *— խառնել, soulever le cœur, faire mal au cœur; սիրտս կխառնուի, j'ai mal au cœur; *— չընել, manquer de cœur, ne pas oser; *սիրտը բերանն է, il a le cœur sur les lèvres; *սիրտս գոցուած է, j'ai le cœur serré; *սիրտը դնել, prendre à cœur, s'affecter, avoir le cœur gros; *սիրտը նետել, avoir des palpitations de cœur; *սրտէ ի— խօսիլ, se parler cœur à cœur; *սիրտ ծակել, percer le cœur; *քարէ՝ ապառաժ — ունենալ, avoir un cœur de marbre, de roche; *սրտով ընել, faire une chose de cœur, du meilleur de son cœur; *— ունենալ, avoir cœur, être en train de; *— չունենալ, n'avoir point de cœur, ne pas être en train; հայրական՝ մայրական՝ գորովոյ՝ զգայուն՝ անզգայ՝ խաղաղ ou անդորր՝ խաղաղասէր՝ երախտագէտ՝ ապերախտ՝ ազնուական՝ բարի՝ ազնիւ՝ վսեմախոհ՝ վեհ՝ խիստ՝ ապականեալ՝ վատ՝ անգութ՝ անողորմ՝ չար՝ լքեալ՝ անվեհեր —, cœur de père ou paternel, de mère ou maternel, tendre, sensible, insensible, calme, pacifique, reconnaissant, ingrat, noble, bon, excellent, élevé ou magnanime, grand, dur, gâté ou corrompu, lâche, cruel, impitoyable, mauvais, abattu. intrépide; V. Յանդուգանեմ, etc.

Սիւգ V. Սիւք.

Սիւղորայ V. Սիղղորայ.

Սիւն, սեանց sm. colonne; pilier.

Սիւնաբարձ a. soutenu par des colonnes.

Սիւնազաւիթ s. péristyle.

Սիւնագլուխ s. chapiteau.

Սիւնակ, աց s. petite colonne; ելեքտրական —, pile électrique.

Սիւնական, Սիւնակեաց, կեցաց adj. stylite, qui habite solitairement sur une colonne.

Սիւնաձեւ a. qui a la forme d'une colonne.

Սիւնամոււտ V. **Սիւնակեաց.**

ՍիւնանմանV.Սիւնատեսիլ.

Սիւնապատ a. entouré de colonnes; s. péristyle.

Սիւնատեսիլ adj. qui ressemble à une colonne.

Սիւնկղիտոս V.**Սինկղիտոս.**

Սիւնհոդ, Սիւնհոդոս, ագ s. synode.

Սիւնհոդոսական a.synodal.

Սիւրալախուր V. **Հինգտերեւեան.**

Սիւք, Սիք, սքոյ sm. brise, souffle léger.

Սլանամ, ացայ vn. voler, s'envoler, prendre l'essor; se lancer, courir vite, se précipiter.

Սլացութիւն,Սլացում s.vol, essor.

Սլացք s. saillie.

Սլաք, ագ sm. trait, dard; stylet; style, aiguille.

Սլաքալեզու adj. qui a une langue aiguë, piquant, mordicant.

Սլաքեալ a. pointu, aigu, piquant perçant.

Սլիկ s. haricot vert.

Սխալ adj. fautif, erroné; moins, qui manque; s. faute, erreur; *— ընել, faire une faute. une erreur; faire des fautes; *—ն ուղղել՝ շտկել, corriger la faute, ses fautes; — ես, vous êtes en erreur; — է, c'est une faute, c'est une erreur, ce n'est pas vrai; Թեթեւ՝ ծանր՝ մեծ՝ ներելի —, faute légère, grave, grande, pardonnable.

Սխալակ a. aviné, qui chancelle par suite d'ivresse, gris.

Սխալական a. fautif, faillible.

Սխալականութիւն s. faillibilité.

Սխալակիմ, կեցայ vn. trébucher par l'effet du vin, chanceler par suite d'ivresse, avoir les jambes avinées, chanceler sur ses jambes pour avoir trop bu, être gris.

Սխալանք, նաց sm. faute, mécompte, erreur, méprise, bévue; ուղղել զսխալանս իւր, corriger, réparer ses fautes.

Սխալաւոր V. **Սխալական.**

Սխալեմ, եցի. **Սխալիմ,** լեցայ vn. faillir, faire ou commettre une faute, une erreur, tomber en faute, tomber dans quelque mécompte, se tromper, se méprendre, manquer; manquer, pécher, s'égarer; faire un faux pas, broncher; մեծամեծս —, faire les fautes les plus grossières, se tromper grandement.

Սխա եցուցանեմ, ուցի va. faire tomber dans une faute, mettre dans l'erreur.

Սխալոտ V. **Սխալական.**

Սխալութիւն V. **Սխալանք.**

***Սխմեմ** V. **Սեղմեմ.**

Սխտորգուշ s. égrugeoir.

Սխրագործ a. qui opère des prestiges, merveilleux, prodigieux.

Սխրալի a. ravissant, mer-

veilleux, surprenant, charmant.

Սխրանամ, ացայ vn. tomber des nues, regarder avec admiration, être extrêmement surpris, admirer, s'étonner de, être charmé, touché ou ravi de.

Սխրացուցանեմ, ուցի va. ravir, étonner, frapper, frapper d'étonnement, d'admiration, charmer, faire les délices, le charme de.

Սխրասարաս, Սխրատեսիլ V. Սխրալի.

Սկախառն a. limoneux, vaseux, bourbeux.

Սկահ, ի s. coupe, gobelet, tasse, timbale.

Սկահակ, աց s. coupe, godet.

Սկահակալ, աց s. soucoupe.

Սկահաձեւ V. Սկահ.

Սկայ, ից s. géant.

Սկայաբար V. Հսկայաբար.

Սկայագործ V. Հսկայաձեւ.

Սկայազն V. Հսկայազն.

Սկայազօր V. Հսկայազօր.

Սկայամարտ, Սկայամարտութիւն s. guerre des géants.

Սկայանման a. semblable à un géant.

Սկանամ, ացայ vn. changer en bourbe, former un dépôt, déposer; գինիդ սկանայ, ton vin dépose.

Սկարոս, ի s. ichth. scare.

Սկաւառակ, աց s. assiette; astr. disque; — գլխոյ, crâne.

Սկեմ V. Հսկեմ; Սկիմ:

Սկեպտիկանութիւն s. scepticisme.

Սկեպտիկեան a. sceptique.

Սկեսուր V. Կեսուր.

Սկեսրայր, առն. Սկեսրեայ, րէի s. beau-père (le père du mari).

Սկզբնաբոյս հասակ s. premier ou bas âge, tendre enfance.

Սկզբնածին V. Նախածին.

Սկզբնական a. primitif, original, primordial, premier, initial; élémentaire; — մեղք, péché originel.

Սկզբնակից a. qui a le même commencement; — աշխարհի, aussi ancien que le monde.

Սկզբնահայր V. Նախահայր.

Սկզբնամայր V. Նախամայր.

Սկզբնաչար V. Նախաչար.

Սկզբնապատճառ adj. première cause, source, premier auteur.

Սկզբնատառ s. première lettre, initiale.

Սկզբնատիպ V. Նախատիպ.

Սկզբնաւոր adj. commencé, créé; primitif, premier.

Սկզբնաւորեմ V. Սկսանիմ.

Սկզբնաւորութիւն ou Սկզբնաւորումն s. commencement, début, initiative.

Սկի, կւոյ s. coupe, tasse; calice.

Սկիզբն, կզբանց s. commencement, début, prélude; origine, principe; cause, motif; principe, maxime; զկզբունս, les principes, les éléments; — առնել V. Սկսանիմ; ի սկզբան, dans le commencement, dans l'origine, d'abord; անդէն ի սկզբան, dès le commencement, dès son origine; ի սկզբ-

բանէ, dès le commencement, dès le principe; ի սկզբանէ աշխարհի, depuis la création du monde; անդուստ ou անդստին ի սկզբանէ, dès le commencement, dès l'origine, dès sa naissance, *ab ovo*.

Սկիհ V. Սկի.

Սկիւռ s. écureuil; — գանչէ, l'écureuil crie, grogne.

Սկնդեկ, Սկնդուկ, դկի s. femme abandonnée par son mari.

Սկունդ, կնդաց sm. petit chien, caniche; — պտատմունք, dents canines.

Սկուտեղ, կտեղ ou կտեղի, տեղք s. disque, plateau.

Սկսանիմ, Սկսում, կսայ vn. commencer, donner ou prendre l'initiative, débuter, entamer, donner le signal de, se mettre à; mettre en train; տալ —, faire commencer; վերստին —, recommencer; * այսօրուընէ կսեալ, à partir ou à dater d'aujourd'hui.

* Սկսիմ V. Սկսանիմ.

Սկսող s. commençant.

Սկսուած, ոց. Սկսումն sm. commencement, début, prélude.

Սղագիր s. sténographe.

Սղագրական a. sténographique.

Սղագրեմ, եցի va. sténographier.

Սղագրութիւն s. sténographie.

Սղանամ, ացայ vn. être ou devenir bref; enchérir, renchérir, devenir plus cher.

Սղացուցանեմ, ուցի va. rendre bref; renchérir, enchérir.

Սղանգն s. bot. aristoloche.

Սղավաճառ adj. qui vend cher.

Սղեմ V. Սղացուցանեմ.

Սղիմ V. Սղանամ.

* Սղմեցնեմ, ուցի va. faire contenir, faire entrer.

* Սղմիմ, եցայ vn. contenir, entrer, aller.

* Սղնամ, ցայ vn. enchérir, renchérir, devenir plus cher.

Սղոխ, ի s. brise, vent doux, souffle, zéphyr.

Սղոց, աց sm. scie; scie (poisson).

Սղոցաձեւ adj. en forme de scie.

Սղոցաձուկն, ձկան s. scie (poisson).

Սղոցեմ, եցի va. scier.

Սղոցի, ցւոյ, ցեաց s. yeuse.

Սղոցիչ s. scieur.

Սղութիւն s. brièveté, exiguïté; cherté, enchérissement.

* Սղցունեմ va. enchérir.

Սմբակ, աց s. corne, sabot (du pied du cheval, etc.).

Սմբակակոխ առնեմ va. faire fouler aux pieds par la cavalerie.

Սմին իրի conj. c'est pour cela, à cause de cela.

Սմպատակ s. basalte.

Սմպատակային adj. basaltique.

* Սմքած a. abattu.

* Սմքիմ, եցայ vn. être abattu.

Սնաբանութիւն V. Ընդվայրախօսութիւն.

Սնակուշտ, կշտի s. lombes, flanc.

Սնամահիակ ելանել vn. être déjoué, frustré de, être trompé dans ses espérances.

Սնամէջ a. vide, creux.

Սնանամ, ացայ vn. être vide, se vider.

Սնանիմ, սնայ vn. se nourrir, être élevé, nourri, alimenté, entretenu.

Սնանկ, աց s. failli, banqueroutier.

Սնանկանամ, ացայ vn. faire faillite, banqueroute.

Սնանկութիւն s. faillite, banqueroute.

Սնապաշտ, ից a. s. superstitieux.

Սնապաշտական a. superstitieux.

Սնապաշտութիւն s. superstition.

Սնապարծ, **Սնապարծիկ** a. vain, vaniteux, vantard, glorieux, fanfaron, rodomont, matamore.

Սնապարծիմ, ծեցայ vn. être vain, vaniteux, faire le fanfaron.

Սնապարծութիւն s. vanité, vanterie, fanfaronnade, jactance.

Սնավաստակ adj. qui travaille en vain, qui perd sa peine.

Սնար, **Սնարք**, րից s. chevet, tête; chevet, traversin; ի սնարս նորա, à son chevet; ի սնարից՝ ընդ սնարս, au chevet, à la tête.

Սնափառ a. qui a des idées vaines, vain, qui aime la vaine gloire.

Սնափառիմ, եցայ vn. aimer la vaine gloire, être vaniteux.

Սնափառութիւն s. vaine ou fausse gloire, vanité, fatuité, vain orgueil, vaine ambition.

Սնգոյր, գուրի, գուրոյ, գուրաւ s. fard, rouge; ի— շպարել, se farder, se plâtrer, se crépir le visage.

Սնգուրեմ, եցի va. farder.

Սնդիկ, սնդկի s. mercure, vif-argent.

Սնդմայ, ից s. lien.

Սնդոն, ի s. toile, linge; drap, drap de lit.

Սնդու s. taffetas.

Սնդուկ V. Արկղ.

Սնկենի, նւոյ s. chêne-liège.

Սննդական a. nutritif, nourrissant, alimentaire.

Սննդակից a. s. nourri, élevé avec, qui est du même âge; familier, camarade.

Սննդարար V. Սննդական.

Սնոտի, տւոյ, տւոց, տեաց a. vain, frivole, futile, inutile, sans résultat.

Սնոտիք, տեաց s. futilité, choses vaines ou frivoles, bagatelle, vétille, minutie, niaiserie, baliverne; faribole, babiole, colifichet; ի սնոտիս, en vain, inutilement; սնոտեօք զբօսնուլ, s'amuser à des bagatelles; գնալ զհետ սնոտեաց, courir après les vanités.

Սնոտիապարծ adj. fait en vain, vain, inutile.

Սնոտիաժողով a. réuni inutilement.

Սնոտիախօս V. Ունայնաբան.

Սնոտիապատիր adj. futile et faux.

Սնոտիասէր a. qui aime les futilités, vétilleur, vétilleux.

Սնոտիմ, տեցայ vn. être ou être rendu inutile, se réduire à rien.

Սնութիւն s. vide ; stérilité.

Սնունդ, սննդեան s. nutrition ; aliment, nourriture, subsistance, entretien.

Սնուցանեմ, սնուցի, սնո va. nourrir, élever, alimenter, entretenir.

Սնուցանող. Սնուցիչ. Սնուցող a. nourricier, nourrissant, nutritif.

* Սնտուկ, ի s. caisse ; malle ; *—ը կոխել, faire sa malle.

Սոդոմական a. s. sodomite.

Սոդոմականութիւն s. sodomie.

Սոթ, Սոթեալ a. ferme, solide.

* Սոթտեմ, եցի va. retrousser, relever.

* Սոթտուիմ, եցայ vn. se retrousser, relever ses manches, se préparer.

Սոխ, ոց, ից s. oignon ; bulbe ; դալար —, ciboule.

Սոխաբեր a. bulbifère.

Սոխակ, աց s. rossignol ; — երգէ՝ գեղգեղէ, le — ramage.

Սոխաձեւ a. bulbiforme.

Սող s. l'action de ramper, marche rampante ; ի—, en rampant.

Սողամ V. Սողիմ.

Սողեցուցանեմ, ուցի va. faire ramper.

Սողիմ, ղեցայ vn. ramper ; —ընդ երկիր, se traîner contre terre ou par terre.

Սողկագնաց adj. rampant ; dont les racines sont superficielles, peu profondes.

Սողմիմ, մեցայ vn. se glisser, s'introduire, s'insinuer.

Սողմոն, ի s. saumon.

Սողնաբանութիւն s. erpétologie.

Սողնակ, ի s. reptile; verrou.

Սողնական a. rampant ; — ախտ, érésipèle.

Սողոբայ V. Սիւղոբայ.

Սողոխ V. Սղոխ.

Սողոսկեմ, եցի va. faire glisser, insinuer, introduire doucement, fourrer ; —իմ vn. ramper, serpenter, grimper ; glisser, se glisser ou pénétrer dans, s'insinuer, s'introduire.

Սողուն, ղնոց s. reptile ; a. rampant.

Սողուսկ a. glissant.

Սոճի V. Շոճի.

Սոյզք s. cavité, creux, trou.

Սոյն, սորին, սմին, սովին pron. ce, cet, cette, celui, celle.

Սոյնպէս adv. ainsi, de cette manière, comme cela, de même.

Սոյնպիսի V. Այսպիսի.

Սոյնօրին adv. aujourd'hui.

Սոյնօրինակ adv. de cette manière, de cette façon, ainsi.

Սոնիճ V. Արջնդեղ.

Սոնքանամ, ացայ vn. prendre de l'embonpoint, du corps, s'engraisser; fig. s'enfler d'un vain orgueil, d'une sotte présomption, devenir fier, rebelle.

Սոս, ից s. espace de soixante ans.

Սոսինձ, սնձոյ s. colle, colle forte, colle à bouche.

Սոսկ a. seul, simple; commun, ordinaire; privé, dénué; gram. aigu; adv. simplement.

Սոսկալի a. horrible, affreux, hideux, terrible, formidable, effroyable, redoutable.

Սոսկական a. vulgaire, commun, ordinaire; privé; s. fantassin; un particulier, une personne privée; — կեանք, la vie privée; — մարդ՝ ոք, un homme privé, un simple particulier, un particulier; սոսկականք սմանք, des particuliers; —ք, les particuliers; V. Սոսկալի.

Սոսկամ, ացայ vn. avoir horreur, regarder avec horreur, frissonner, redouter; սոսկպացեալ դողալ, frémir de peur, d'effroi.

Սոսկանամ, ացայ vn. laisser de côté, abandonner, se défaire, se priver.

Սոսկապէս adv. simplement, seulement, uniment.

Սոսկապվիթխար adj. gigantesque, colossal, d'une énorme grandeur, monstrueux.

Սոսկացուցանեմ V. Զարհուրեցուցանեմ.

Սոսկեմ V. Սոսկամ.

Սոսկութիւն s. privation, dénûment.

Սոսկումն s. horreur, frémissement, terreur, effroi, frayeur, frissonnement; — հերաց, hérissement des cheveux; — ածել՝ բերել, faire horreur, faire dresser les cheveux; — կալաւ զնա, il fut saisi d'horreur.

Սոսնձեմ, եցի va. coller.

Սոսորդ, դյ, ի s. gorge, gosier; luette.

Սոսորդեմ, եցի vn. se gargariser.

Սով, ու s. famine, faim; սովու, par famine.

Սովաբեկ, աց a. desséché par la faim, affamé; — առնել, affamer, faire mourir de faim.

Սովալլուկ a. affamé.

Սովամահ a. mourant de faim; — առնել, faire mourir de faim; — լինել՝ կորնչել, mourir de faim.

Սովամահիմ, հեցայ vn. mourir de faim.

Սովեցուցանեմ, ուցի va. affamer, causer la famine.

Սովիմ, վեցայ vn. être tourmenté par la famine, par la faim, être affamé, souffrir de la faim.

Սովոր, ից a. accoutumé, habitué, rompu; familier; — լինել, être habitué, accoutumé à; որպէս — էր, comme il avait coutume de.

Սովորաբար adv. habituellement, de coutume, ordinairement, d'ordinaire.

Սովորական a. habituel, ordinaire, usité, usuel, commun, familier.

Սովորեմ V. **Սովորիմ**.

Սովորեցուցանեմ, ուցի va. habituer, accoutumer à, former.

Սովորիմ; րեցայ vn. s'habituer; s'accoutumer, être accoutumé, se rompre à, prendre l'habitude de, contracter une habitude, prendre un pli; — հրոյ, s'acoquiner au feu; — աշխատութեան, se faire à la fatigue, s'endurcir au travail.

Սովորոյթ V. **Սովորութիւն**.

Սովորութիւն s. habitude, coutume, usage, pli; * — ընել, prendre l'habitude de, se faire une habitude de; * —ս է, c'est mon habitude; — ըրած եմ; j'ai pour habitude de; ըստ —ի, suivant l'usage, selon la coutume, comme d'habitude; ըստ —ի իւրում, selon sa coutume, son habitude; տարապարտ՝ դրժապատեհ —, abus.

* **Սովրեցնեմ** V. **Ուսուցանեմ**.

* **Սովրիմ** V. **Ուսանիմ**.

Սոր, ոց s. trou, creux; tanière, antre, caverne.

Սորամուտ, մտից adj. qui entre, qui s'introduit dans un trou, dans une caverne, solitaire; — լինել, entrer, nicher dans un trou; se cacher, vivre retiré, s'enfoncer dans la solitude.

Սորայ, ոց s. de celui-ci, de celle-ci.

Սորեկ a. beau, excellent.

Սորեմ, եցի vn. couler, s'écouler, se verser; entrer dans un trou; se caver; սորեալ աչք, yeux caves, creux.

Սորեցուցանեմ, ուցի va. faire couler; abîmer l'œil.

Սորսորեմ, եցի vn. couler, s'écouler; se dissiper, se débander.

Սոցայ, ոց s. de ceux-ci, de celles-ci.

Սուարիմ a. mauvais.

Սուգ, սգոյ s. deuil; deuil, affliction, désolation; — առնուլ՝ ունել՝ * բռնել՝ խուզս համակել, prendre le deuil, se mettre en deuil; être dans la désolation, être désolé; — առնուլ իմեքայ ուրուք; pleurer qn.; ի— մտանել, être en deuil; — զգենուլ, prendre le deuil, être vêtu de deuil; Թողուլ զ—, quitter le deuil; ի— դառնութեան ընկղմեալ կայր, il s'abandonnait à une douleur amère; ի— համակեալ կալ ընդ, ne pouvoir se consoler de.

Սուդար, ի sm. mouchoir blanc.

Սուպակէտ, կիտի s. nadir.

Սուզանեմ; զի va. plonger, enfoncer, submerger; couvrir, cacher, faire disparaître; —իմ vn. se plonger, s'enfoncer; se cacher, disparaître.

Սուզեմ V. **Սուզանեմ**.

Սուին; սըւնոյ s. baïonnette.

Սուինաւոր adj. qui a une baïonnette.

Սուլեմ, եցի vn. siffler; siffler; accueillir par des sifflets.

Սուլումն s. sifflement.

Սուղ, սղից a. peu; bref, court; *cher, de prix élevé; — ինչ, un peu; — ինչ կանխագոյն, peu avant; — ինչ յառաջ, quelque temps avant; — ինչ զկնի, quelque temps après; ի— բանս, — բանիւ, en peu de mots, de paroles; յաւելլից այլ ես — ինչ, encore un mot.

Սուղական a. léger, mince.

Սուղանուրջ նինջ s. songe rapide; sommeil léger.

Սուղասպակաւ adj. un peu, moins.

Սունակ, աց s. petit épieu, javeline.

Սունակոթ s. hampe.

Սունաւոր V. Սուինաւոր.

Սունկ, սնկոյ sm. champignon; liége; méd. champignon, fongus.

Սուսեր, աց s. épée, sabre, glaive; խայր սուսերի կոտորել, passer au fil de l'épée; մերկանալ զ—, tirer l'épée; հարուած —ի, coup d'épée; կռուել սուսերաւ, se battre à l'épée; V. Պատեան, Սուր.

Սուսերահար առնեմ va. blesser ou tuer d'un coup d'épée; — լինել, être blessé ou tué d'un coup d'épée.

Սուսերաձիգ a. qui tire l'épée; adv. l'épée à la main.

Սուսերամարտ, **Սուսերամարտիկ** a. qui se bat à l'épée, gladiateur; — լինել, se battre à l'épée.

Սուսերամերկ a. qui a l'épée nue; adv. l'épée à la main.

Սուսերաւոր adj. qui porte l'épée.

Սուսք, ի s. rubrique.

Սուտ, ստոյ a. faux, mensonger; s. mensonge, fausseté; adv. faussement; — առնել, ի— հանել, démentir, donner un démenti; — վկայ, faux témoin; ամենեւին —, absolument faux; — խօսել, dire, débiter des mensonges.

Սուտակ, աց a. menteur; s. rubis.

Սուտակասպաս, ից, աց. **Սուտակասպասու**, աց a. flatteur adulateur, flagorneur.

Սուտակասպասութիւն sm. flatterie, adulation, flagornerie.

Սուտակն V. Սուտակ s.

Սուտանուն a. qui porte un faux nom, pseudonyme.

Սուտապատում a. qui raconte des choses fausses, mensonger, fabuleux.

Սուտերդմնութիւն V. Ստերդմնութիւն.

Սուտմուտ adj. faux, mensonger.

Սուր, սրոյ s. épée, sabre, fer, glaive; fig. peste, boulimie; ի— սուսերի մաշել, ընդ — հանել, կոտորել ի—, passer ou faire passer au fil de l'épée: զսրով երթալ, se tuer par l'épée; ի— արկանել, faire tomber sous le glaive; հարկանել սրով սուսերի, frapper du tranchant du glaive; անկանել խուր սուսերի, tomber sous le tranchant du glaive; ի— ան-

կանել, tomber sous le glaive, par l'épée; — ինկող՝ ինկողս ուրուք ձգել, enfoncer son glaive dans le flanc de qn.; plonger un poignard dans le sein de qn., donner un coup de poignard à qn.; սրով վախճանիլ, périr par l'épée; արկանել զ— անդրէն իպատեանս, remettre le glaive, l'épée dans le fourreau.

Սուր a. aigu, pointu; perçant; tranchant; perçant, pénétrant; vif, fin, subtil; s. accent aigu.

Սուրական V. Սրական.

Սուրակոխ V. Սրակոխ.

Սուրամ, ացի vn. courir, galoper, aller au galop, se précipiter.

Սուրբ, սրբոց a. saint, sacré; pur, exempt; s. saint; adv. saintement; — առնել, sanctifier, purifier.

Սուրիմաց a. pénétrant.

Սուրհանդակ, աց s. courrier, estafette.

Սուրհանդակօրէն adv. comme un courrier.

Սուրճ, սրճոյ s. café; չրախառն —, café à l'eau; — կաթնախառն, café au lait; — խմել՝ եփել, prendre, faire du café.

Սոփեստ, ից s. sophiste; sage, philosophe.

Սոփեստութիւն s. sophistiquerie.

Սոփեստական adj. sophistique.

Սոփեստէս, Սոփեստոս V. Սոփեստ.

Սոփեր s. livre, écrit.

Սպահի, ից s. spahi.

Սպայ, ից s. armée, gens de guerre, cavalerie; officier; —ք զօրուն, les officiers de l'armée.

Սպայակոյտ, կուտի a. composé de gens de guerre, de cavalerie; s. état-major.

Սպայապետ V. Սպարապետ.

Սպանախ, ի s. épinard.

Սպանանեմ, սպանի va. tuer, mettre à mort, faire mourir, ôter la vie, exécuter, assommer, assassiner, faire main basse; — զմիմեանս, s'entre-tuer.

Սպանանիմ, սպանայ vn. être tué, trouver la mort.

Սպանդ, ից s. tuerie, carnage, massacre; abattage; immolation, sacrifice; bot. harmale, sauve-vie.

Սպանդանոց, աց s. abattoir, boucherie.

Սպանդարամետ, ի s. Bacchus.

Սպանդարամետական adj. bachique; — պաշտամունք, les cérémonies de Bacchus; —ք, dionysies, dionysiaques, bacchanales, orgies.

Սպանիչ, Սպանող adj. s. tuant, meurtrier, assassin, homicide.

* Սպաննեմ V. Սպանանեմ.

Սպանողական V. Սպանիչ.

Սպանողութիւն s. meurtre, assassinat.

Սպանութիւն, Սպանումն s. meurtre, assassinat, homicide; exécution, tuerie, carnage, massacre.

Սպառ, **ի Սպառ** adv. jusqu'à la fin, entièrement, tout à fait; — երարծ զայն իմիջոյ, il acheva de le détruire; մինչեւ ի սպառ, jusqu'à la dernière extrémité.

Սպառազէն, զինաց a. armé de toutes pièces, armé de pied en cap.

Սպառազինեմ, եցի va. armer de toutes pièces, armer; équiper; —իմ vn. être armé de toutes pièces, de pied en cap.

Սպառազինութիւն sm. armure complète; armement, armure, harnais; —ք մարտի, les préparatifs de guerre.

Սպառեմ, եցի va. consommer, épuiser, consumer, dissiper, absorber, user, finir, dévorer, ruiner; —իմ vn. se consommer, s'épuiser, se consumer, tarir, finir; սպառեալ էին ոգիք նոցա, ils étaient épuisés; սպառէր զօրութիւն նորա, il s'épuisait.

Սպառիչ s. consommateur.

Սպառիսպուռ V. Սպառըսպուռ.

Սպառնալից adj. plein de menaces, menaçant.

Սպառնալիք, լեաց s. menace.

Սպառնական a. menaçant.

Սպառնամ, ացայ va. menacer, faire des menaces; կործանումն —, menacer ruine.

Սպառնանկատ adj. menaçant.

Սպառնութիւն, **Սպառնումն** s. menace, ton menaçant.

Սպառուած, ից, ոց s. bout, extrémité, fin, terme.

Սպառումն sm. consommation, épuisement.

Սպառսպուռ, **ի Սպառսպուռ** adv. totalement, entièrement, de fond en comble.

Սպաս, ուց s. service; office, fonction, emploi; garniture, vase, ustensile, meuble, buffet; mets, dîner, régal, festin; pompe, train; couvert (pour convive); empressement, sollicitude; ի— հայրենեաց, dans ou pour le service de la patrie; — առնել, servir, garder, surveiller, attendre, observer attentivement, épier, guetter; — ունել՝ հարկանել՝ տանել, ի սպասու կալ, servir, prendre du service; լինել իսպասու պաշտաման ուրուք, être au service de qn.; հարկանել՝ տալ ումեք զյետին —, rendre les derniers devoirs à qn.; — տանել ախտից, servir les passions; աստուածական մատուցանել անձին —, être son idole, être l'idole de soi-même.

Սպասալար V. Զօրապետ.

Սպասահարկեմ V. Սպասաւնեմ.

Սպասահարկութիւն s. service, office, fonction; վարժել ի—, accoutumer au service.

Սպասառաք լինիմ vn. être envoyé au service, pour servir.

Սպասարար, աց s. celui qui sert, fonctionnaire.

Սպասաւոր, աց s. serviteur, domestique, valet.

Սպասաւորական adj. qui concerne les serviteurs; serviteur.

Սպասաւորակից s. compagnon de service, camarade.

Սպասաւորեմ, եցի vn. servir; administrer, donner; conférer; — փառաց ուրուք, servir à la gloire de qn.

Սպասաւորութիւն sm. service, domesticité; — հարկանել, servir; *— ընել, servir la messe, servir de répondant.

Սպասեակ, եկաց s. V. Սպասաւոր; gardien; aide.

Սպասեմ, եցի vn. attendre; s'attendre; servir.

Սպասիկ, սկաց s. serviteur.

Սպասիչ a. celui qui attend.

Սպասկապետութիւն s. intendance.

Սպասումն s. l'action d'attendre, attente.

Սպատանղանք, նաց s. mollesse; luxe.

Սպարակիր V. Ասպարակիր.

Սպարապետ, աց s. général en chef, généralissime.

Սպարապետութիւն sm. dignité; commandement de général en chef.

Սպարափակ առնեմ V. Վահանափակ առնեմ.

Սպեղանի, նւոյ, նեաց s. onguent, diachylon, cérat; emplâtre.

Սպի, սպւոյ, սպեաց s. cicatrice, stigmate, marque; — կեղեքածի, égratignure.

Սպիանամ, ացայ vn. se cicatriser.

Սպին V. Սեպեան.

Սպինք s. sphinx.

Սպիտակ, աց adj. blanc; blanche; s. blanc; céruse; ի սպիտակս; vêtu de blanc.

Սպիտակագիր, գրոյ s. écriture blanche.

Սպիտակագոյն a. blanc; de couleur blanche; blanchâtre.

Սպիտակադեղ, ոյ s. blanc d'Espagne.

Սպիտակազգեաց; զեցից. Սպիտակազգեստ,ից a. vêtu de blanc; blanc.

Սպիտակաթոյր V. Սպիտակագոյն.

Սպիտակախայտ a. tacheté de blanc; moucheté; pommelé, gris.

Սպիտակախառն adj. d'un blanc mêlé de noir, gris.

Սպիտակածիղի a. qui a les bras blancs.

Սպիտակակիզն a. qui a une toison blanche.

Սպիտակահանդերձ V. Սպիտակազգեստ.

Սպիտակաձի a. qui a un cheval blanc.

Սպիտակաձիք ջորիք s. mulets blancs.

Սպիտակամազ a. qui a les cheveux blancs.

Սպիտակամարմին a. qui a le corps blanc; la chair blanche.

Սպիտակամորթ a. qui a la peau blanche; s. albinos.

Սպիտականամ, ացայ vn. blanchir, devenir blanc.

Սպիտականիշ adj. tacheté, marqué de blanc.

Սպիտակաստւ adj. brun, blanchâtre.

Սպիտակավարսք, սից sm. cheveux blancs.

Սպիտակարար a. qui blanchit, qui rend blanc.

Սպիտակացուցանեմ, ուցի va. blanchir, rendre blanc.

Սպիտակափայլ, Սպիտակափառ a. éclatant de blancheur, d'une blancheur éclatante, très-blanc.

Սպիտակիմ V. Սպիտականամ.

Սպիտակութիւն sm. blancheur, blanc; fig. — պարանոցի, la blancheur, l'ivoire, l'albâtre du cou.

Սպիտակուց s. blanc d'œuf, albumine; le blanc de l'œil, sclérotique; blancheur.

Սպնգանման, Սպնգատեսակ a. spongieux.

Սպունգ, սպնգի, սպնգոյ ou սպունգի sm. éponge; սրբել սպնգաւ, éponger, nettoyer avec une éponge.

Սպուռ V. Սպառասպուռ.

Սպտուր, տրոյ s. crottin, fiente.

Սպրդանեմ V. Սպրդեմ.

Սպրդեմ, եցի va. insinuer, glisser, introduire doucement, furtivement, fourrer; vn. V. Սպրդիմ.

Սպրդիմ, դեցայ vn. s'insinuer, se glisser, s'introduire, se fourrer, pénétrer dans.

Սպրկիկ, Սպրկուկ a. propre.

Սռիճք, Սռինչք, Սռիչ s. sifflement.

Սռնակ, աց s. essieu, axe.

Սռնապան, աց s. jambière, chausses.

Ստաբան V. Ստախօս.

Ստաբանեմ, եցի vn. dire des mensonges, des faussetés, mentir.

Ստաբանութիւն V. Ստախօսութիւն.

Ստագիր adj. qui écrit des faussetés; écrit faussement.

Ստադ, ի s. stade.

Ստադատ a. qui juge faussement.

Ստադիոն, աց s. stade.

Ստախօս, աց a. diseur de mensonges, menteur.

Ստախօսութիւն s. propos ou discours mensonger, mensonge, menterie.

Ստածեմ V. Տածեմ.

Ստածին a. qui fait naître, qui invente le mensonge.

* Ստակ, ի s. argent, monnaie, espèces, numéraire; — շահիլ՝ վաստկիլ, gagner de l'argent; — վաստկցնել, faire gagner de l'argent; — գտնել, se procurer de l'argent; — կտրել, frapper de la monnaie; coûter de l'argent, produire; — վատնել, ստակէ ելլել, dépenser de l'argent; — ընել, coûter ou produire de l'argent; coûter; — աւրել՝ փոխել, changer de la monnaie.

Ստահակ, աց adj. insubordonné, indiscipliné, polisson, mutin, gredin, lutin, impertinent; —ս գնալ V. Ստահակեմ.

Ստահակեմ, եցի vn. être

insubordonné, désobéir, se conduire mal, polissonner, se mutiner.

Ստահակեցուցիչ a. celui qui rend insubordonné.

Ստահակութիւն s. insubordination, indocilité, mutinerie, polissonnerie.

Ստամբակ, աց a. indocile, désobéissant, récalcitrant, intraitable, rebelle; rude, rigoureux, sévère.

Ստամբակեմ, եցի vn. faire de l'opposition, résister, désobéir, se révolter.

Ստամբակութիւն s. indocilité, désobéissance, révolte; dureté, sévérité, rigueur.

Ստամոք, Ստամոքս, աց s. estomac; —իմ ցաւէ, j'ai mal à l'estomac.

Ստամոքացաւ, Սմատոքսացաւ, ի s. cardialgie, mal d'estomac.

Ստամոքական, Ստամոքսական a. stomachique.

Ստայօդ, ից, աց a. qui n'a rien de vrai, faux, mensonger, supposé, feint, fictif; qui invente des faussetés.

Ստայօդութիւն s. fausseté, supposition.

Ստանամ, ացայ vn. acquérir, acheter; posséder, se mettre en possession, avoir en sa possession, prendre livraison de; créer; փառս —, acquérir de la gloire.

Ստանձնեմ V. Ըստանձնեմ.

Ստանուն V. Սուտանուն.

Ստաշխն, խին sm. storax; essence ou huile de myrrhe.

Ստապատիր a. faux, mensonger, factice.

Ստապատում V. Սուտապատում.

Ստացագիր, գրոյ s. reçu, récépissé, quittance.

Ստացական adj. possessif; créé.

Ստացիչ, Ստացող s. acquéreur, possesseur.

Ստացուած, ոց s. propriété, possessions, biens, fonds; acquisition; créature.

Ստացուածաշատութիւն s. grande quantité de biens, richesse.

Ստացուածատէր, տեառն s. propriétaire.

Ստացումն s. acquisition, possession.

Ստացուցանեմ, ուցի va. faire acquérir, faire posséder.

Ստափառութիւն s. fausse opinion.

Ստգիւտ, Ստգտանեմ, Ստըգտանք V. Ըստգիւտ, Ըստգըտանեմ, Ըստգտանք.

Ստեղծաբանեմ, եցի va. inventer, fabriquer, forger.

Ստեղծաբանութիւն s. poésie; fiction, invention.

Ստեղծագործ, ի s. créateur.

Ստեղծագործեմ, եցի va. créer.

Ստեղծագործութիւն s. création.

Ստեղծած a. créé.

Ստեղծական a. créé; inventé, controuvé, factice.

Ստեղծանեմ, ծի va. créer;

inventer, forger, controuver, fabriquer.

Ստեղծիչ, Ստեղծող s. créateur; inventeur, auteur.

Ստեղծուած, ոց s. créature; invention, production.

Ստեղծուածոյ adj. inventé, controuvé, factice, faux.

Ստեղծում, ծի va. créer.

Ստեղծումն s. création; invention.

Ստեղն, ղան ou ղին, ղամբ s. branche, rameau; tige, tronc; dactyle; ստեղունք դաշնակի, clavier d'un piano.

Ստեղնիմ, նեցայ va. pousser comme une tige, croître.

Ստեմ, եցի vn. mentir, dire un mensonge; démentir, donner un démenti.

Ստեպղին, ղնի ou ղնոյ s. carotte; — վայրի, athamante.

Ստեր s. stère.

Ստերդմնութիւն sm. faux serment, parjure.

Ստերդում, դման a. parjure, qui fait un faux serment, qui viole son serment.

Ստերիւրեմ, եցի va. égarer, séduire, induire en erreur, pervertir, entraîner dans l'erreur; détorquer, donner une interprétation fausse; —իմ vn. s'égarer, faillir, dévier, être entraîné dans l'erreur.

Ստերջ a. stérile.

Ստերջանամ, ացայ. Ստերջիմ, ջեցայ vn. être, devenir stérile.

Ստեւ, ոյ s. soie ou poil de chameau.

Ստեւեղէն adj. de poil de chameau.

Ստէպ, ստիպոյ, ով ou աւ s. hâte, empressement, diligence, a. fréquent; adv. fréquemment, souvent; — կալ, mettre de la persévérance ou être assidu à, persévérer dans, s'appliquer à; ստէպ ստէպ, vite, à la hâte; très-souvent, sans cesse.

Ստիպաւ, Ստիպով adv. à la hâte, vite, avec empressement, avec ardeur.

Ստին, ստեան, իստենէ. Ստինք, ստեանց s. mamelle, sein; teton; sein, gorge; — կովու՝ ոչխարի... tetine, pis; իծուծ ստեանցն կախեալ, pendant à sa mamelle; ստինք անկան քեզ, ton sein s'enflait; V. Հաստուցանեմ.

Ստիպեմ, եցի va. presser, contraindre, forcer, obliger; —իմ vn. se presser, être obligé, contraint, forcé; ոչ ստիպիմ խորրոյ սրտիս, je ne puis résister au désir de.

Ստիպողական a. pressant, urgent, impérieux.

Ստիպումն sm. contrainte, urgence.

Ստիւգական a. de Styx.

Ստիւրակ s. storax.

Ստիքերովն, Ստիքերոն sm vers.

Ստիքս s. point, lettre.

Ստիքսեմ, եցի va. versifier, mettre en vers.

Ստկեմ, եցի va. aduler, flatter; *éplucher, nettoyer.

Ստնահատոյց a. sevré.

Ստանանեմ, եցի va. vaincre; nuire, porter préjudice, faire tort, mal à, porter atteinte, incommoder.

Ստնգամ, ացի vn. être attaqué de spasme.

Ստնգանոտ adj. spasmodique.

Ստնգանք, նաց s. spasme.

Ստնդեայ.Ստնդեաց.Ստընդի,ոյ.Ստնդիայ,դիայց.Ստընդիաց, դիեցաց a. qui est à la mamelle, nourrisson; — տղայ, enfant à la mamelle.

Ստնդիեմ, եցի vn. teter, sucer.

Ստնտու, աց s. nourrice.

Ստոման, աց s. cruche, pot.

Ստոյգ, տուգաց a. sûr, certain, assuré, positif, infaillible, juste, vrai, véritable, réel, authentique; adv. sûrement, d'une manière sûre, assurément, certainement, — քաջութիւն, le vrai courage.

Ստոյիկեան a. stoïque.

Ստոր s. le bas, le dessous; ի—, sous, dessous, en bas; ի ստորէ, de dessous, d'en bas, par-dessous, par le bas.

Ստորաբաժանեմ, եցի va. subdiviser.

Ստորաբաժանումն s. subdivision.

Ստորաբեր V. Վայրաբեր.

Ստորաբնակ a. qui demeure en bas ou sur terre.

Ստորագիր, գրոյ s. inscription; signature.

Ստորագրական adj. descriptif.

Ստորագրեմ, եցի va. souscrire; signer; décrire, tracer.

Ստորագրող a. s. signataire.

Ստորագրութիւն s. souscription; signature; description; * դնել, mettre sa signature; — տալ, donner sa signature.

Ստորադաս s. sous-classe.

Ստորադասական adj. subjonctif.

Ստորադասեմ, եցի va. soumettre, subordonner.

Ստորակայ, ից a. ce qui est dessous; ce qui est sur la terre, terrestre; subalterne, sujet, soumis, subordonné, serviteur.

Ստորակայութիւն s. sujétion, soumission, subordination.

Ստորակէտ, կիտի s. virgule.

Ստորային a. inférieur.

Ստորանախանձ a. qui affectionne la terre, qui tient à la terre, attaché aux choses terrestres, mondain, rampant.

Ստորանկիմ, կայ vn. tomber; tomber sous, se soumettre, être sujet, subir.

Ստորասաբար adv. affirmativement.

Ստորասական a. affirmatif.

Ստորասեմ, ացի vn. affirmer, dire oui.

Ստորասութիւն s. affirmation.

Ստորաքարշ V. Գետնաքարշ.

Ստորերկրեայ, եայց a. sm. souterrain.

Ստորեւ s. le bas, le dessous;

a. ce qui est en bas, au-dessous; — ou ի ստորեւ, prép. adv. en bas, au bas, sous, dessous, au-dessous; առ ստորեւ բազմոցին, au pied du sopha.

Ստորի, րւոյ, րեաց s. ensouple.

Ստորին, րնոց a. inférieur; s. bas, fond, souterrain, enfers; ստորինք, ceux qui sont sous terre, les gens d'ici-bas.

Ստորնագոյն a. très-inférieur.

Ստորնական, Ստորնային a. inférieur; terrestre.

Ստորնասէր V. Ստորանախանձ.

Ստորնաքարշ V. Գետնաքարշ.

Ստորնեայք, նեաց s. ceux qui sont en bas, sont inférieurs.

Ստորոգեմ, եցի va. spécifier, dire, exprimer, attribuer.

Ստորոգելի s. attribut.

Ստորոգութիւն s. prédicament, attribut; catégorie.

Ստորոտ, ից s. pied d'une montagne; bord d'un vêtement; առ ստորոտով լերինն, au bas de la montagne.

Ստորոտաքարշ a. qui traîne ses vêtements; — պատմուճան, robe traînante.

Ստորուղի, ղւոյ s. tunnel.

Ստորուստ. ի— adv. d'en bas, de dessous, par-dessous.

Ստուար, աց a. gros, épais, volumineux, fort; nombreux, considérable; — բանակ, immense armée.

Ստուարաթղթեայ a. cartonné.

Ստուարաթղթեմ, եցի va. cartonner.

Ստուարաթուղթ, թղթոյ sm. carton.

Ստուարադիտակ, ի s. stéréoscope.

Ստուարածառ s. gros arbre.

Ստուարակարկատ a. très-gros, très-volumineux.

Ստուարանամ, ացայ vn. devenir gros, épais, grossir, se grossir, épaissir; engraisser, prendre du corps, de l'embonpoint; s'augmenter, s'accroître.

Ստուարացուցանեմ, ուցի va. grossir, épaissir, augmenter, accroître.

Ստուարութիւն s. grosseur, épaisseur.

Ստուգաբան, աց a. véridique; vrai, réel, véritable; étymologiste.

Ստուգաբանական s. étymologique.

Ստուգաբանեմ, եցի va. dire la vérité; donner l'étymologie de.

Ստուգաբանութիւն s. véridicité; étymologie.

Ստուգաբար V. Ստուգապէս.

Ստուգագիր a. authentique.

Ստուգագրեմ, եցի va. écrire véritablement; ratifier.

Ստուգագրութիւն s. écrit véritable; ratification.

Ստուգապատում V. Ճշմարտապատում.

Ստուգապէս adv. assuré-

ment, certainement, véritablement, en vérité, à coup sûr.

Ստուգեմ, եցի va. vérifier, assurer, examiner à fond, s'informer avec soin, s'informer de la vérité de, constater.

Ստուգիչ s. vérificateur.

Ստուգիւ V. Ստուգապէս.

Ստուգութիւն s. vérification, certitude, assurance, vérité; —ը ասեմ, je puis assurer que.

Ստուեր, աց s. ombre; սին —, ombre vaine; —ք, ombres, mânes; —ք մահու, les ombres, les ténèbres de la mort; —ք գիշերոյ, les ombres de la nuit, les ténèbres; իբրեւ զ— անցանել, passer comme une ombre.

Ստուերագիր, գրաց s. dessin, esquisse, ébauche, croquis, canevas; dessinateur.

Ստուերագրեմ, եցի va. dessiner, esquisser, ébaucher, croquer, tracer.

Ստուերագրութիւն s. dessin, esquisse, croquis.

Ստուերածս ածեմ va. porter ombrage, éclipser, offusquer, effacer, ternir.

Ստուերական a. de l'ombre; ombré, obscur; qui reste dans l'ombre.

Ստուերակերպ a. semblable à de l'ombre, obscur.

Ստուերամած adj. couvert d'ombre, ombré, ombragé, ombreux, obscur.

Ստուերանամ, ացայ vn. se couvrir d'ombre, s'obscurcir.

Ստուերանիստ, նստաց adj. qui demeure dans l'ombre.

Ստուերապատ a. entouré d'ombre, ombré, ombragé.

Ստուերատուն V. Նկարատուփ.

Ստուերացուցանեմ, ուցի va. couvrir d'ombre, ombrager, obscurcir; cacher; donner de l'ombre.

Ստութիւն sm. mensonge, fausseté; ցուցանել զ—, démentir.

Ստունգանեմ, եցի vn. refuser d'écouter, désobéir.

Ստունգանող a. indocile, désobéissant.

Ստունգանութիւն s. désobéissance, indocilite

Ստրատ, **Ստրատեղատ**, **Ստրատեղատութիւն** V. Սպարապետ, Սպարապետութիւն.

Ստրկածին adj. né d'un esclave.

Ստրկամեծար a. qui honore les esclaves.

Ստրկային adj. d'esclave, d'esclavage, servile.

Ստրկանամ, ացայ vn. être, devenir esclave.

Ստրկապէս adv. comme un esclave, servilement.

Ստրկացուցանեմ, ուցի va. réduire en esclavage, asservir.

Ստրկութիւն s. esclavage, servitude.

Ստրովբիւղ s. sabot (jouet).

Ստրուկ, ստրկաց s. esclave.

Ստրջանամ, ացայ va. se repentir, regretter, s'en mordre les doigts, être touché de componction.

Ստրջանք, նաց s. repentir,

regret, chagrin, remords, componction.

Ստրջացուցանեմ, ուցի va. faire repentir, faire regretter, pénétrer de componction.

Ստրջումն V. Ստրջանք.

Սրաբերան V. Սայրապուր.

Սրագլուխ, լխի a. qui a la tête pointue.

Սրաթեւ a. qui a les ailes pointues; qui vole vite.

Սրաթռիչ a. qui vole vite.

Սրախողխող a. tué, égorgé avec une épée.

Սրածայր a. pointu, aigu.

Սրածութիւն s. peste, épidémie, mortalité.

Սրակն a. qui a les yeux perçants, la vue perçante.

Սրակնութիւն s. vue perçante.

Սրակոխ՝ Սրակոտոր առնեմ va. passer au fil de l'épée, égorger.

Սրակտուց a. qui a le bec, le bout pointu.

Սրահ, եց s. salle, salon; rideau; parvis.

Սրահակ, աց s. petit rideau, tapisserie, tenture; petite salle, petit salon.

Սրահակաձեւ a. qui a la forme d'un rideau.

Սրահայեաց a. qui a le regard perçant.

Սրաձայն a. qui a une voix aiguë, un son aigu.

Սրամահ առնել, tuer avec l'épée, passer au fil de l'épée; — լինել, tomber sous le glaive.

Սրամերկ V. Սուսերամերկ.

Սրամիտ a. qui a l'esprit perçant, fin, pénétrant, subtile, intelligent.

Սրամտութիւն s. pénétration d'esprit, perspicacité, sagacité.

Սրանամ, ացայ vn. devenir aigu, pointu ou aiguisé; passer rapidement, voler, s'envoler, filer, s'en aller, s'enfuir, courir vite, se précipiter; s'aigrir, s'irriter; երթալ —, disparaître, s'enfuir.

Սրանկիւն, կեանց a. acutangle, acutangulaire, oxygone; s. angle aigu.

Սրավազ, աց a. qui marche vite, vif, impétueux, rapide.

Սրավազեմ, եցայ vn. aller ou courir vite, se mettre en haleine, se précipiter.

Սրատես, Սրատեսիլ V. Սրակն.

Սրատեսութիւն V. Սրակնութիւն.

Սրաբեկացուցանեմ, ուցի va. étourdir, assourdir.

Սրափուշ a. ronce.

Սրբաբան, եց a. qui chante le trisagion.

Սրբաբանեմ, եցի va. chanter le trisagion, sanctifier.

Սրբաբանութիւն sm. trisagion, hymne.

Սրբաբար adv. saintement.

Սրբագիր s. hagiographe; —ք, livres hagiographes.

Սրբագործ, ի a. consacrant.

Սրբագործեմ, եցի va. consacrer.

Սրբագործութիւն s. consécration.

Սրբազգումար a. composé de saints, vénérable.

Սրբազրեմ, եցի va. corriger.

Սրբագրիչ, Սրբագրող sm. correcteur.

Սրբագրութիւն s. correction; épreuve à corriger; *— ընել, corriger des épreuves.

Սրբադեղ, ոյ s. purgatif; — տալ, purger; — առնուլ, se purger, prendre un purgatif, une médecine.

Սրբազան adj. sacré; s. sa sainteté, sa grandeur.

Սրբազանեմ, եցի va. consacrer.

Սրբազգեստ, իզ a. vêtu d'un habit propre.

Սրբազնական V. Նուիրական:

Սրբազնութիւն s. sainteté; — ձեր, votre —.

Սրբալոյս a. qui a une lumière pure, saint.

Սրբական adj. saint, pur, chaste.

Սրբակեաց, կեցաց. Սրբակրօն, իզ a. qui vit saintement, pur, chaste.

Սրբահայեաց a. qui a un regard saint, pur.

Սրբահետ a. qui conduit à la sainteté, sacré.

Սրբաձայնեմ V. Սրբաբանեմ.

Սրբամատոյց a. offert saintement, sacré, saint.

Սրբամաքուր a. très-pur, saint.

Սրբամիտ a. qui a l'esprit saint ou pur.

Սրբամտիմ, ծեցայ vn. sanctifier, purifier son esprit.

Սրբամտութիւն s. sainteté d'esprit.

Սրբան, ի sm. anus, fondement.

Սրբանամ, ացայ vn. être ou devenir saint, se consacrer, se sanctifier.

Սրբանուէր V. Սրբամատոյց.

Սրբապէս adv. saintement.

Սրբապիղծ a. s. sacrilége, profanateur.

Սրբապղծութիւն sm. sacrilége, profanation.

Սրբասաց, Սրբասացութիւն V. Սրբաբան, Սրբաբանութիւն.

Սրբասէր adj. qui aime la sainteté, pur, chaste; qui aime les saints.

Սրբասնեալ, Սրբասնունդ a. vécu ou élevé saintement, saint.

Սրբավայր s. lieu saint; — տաճար, auguste temple.

Սրբատաշ a. poli, luisant.

Սրբատեսիլ a. qui a l'air saint, pur.

Սրբատուն, տան s. sacristie.

Սրբատուփ, տփոյ s. ciboire.

Սրբարան, աց s. asile sacré, sanctuaire; a. sanctifiant.

Սրբարար, աց a. sanctifiant.

Սրբարարութիւն s. sanctification.

Սրբացուցանեմ, ուցի va. canoniser.

Սրբացուցումն s. canonisation.

Սրբափայլ a. pur, saint.

Սրբաքննիչ s. inquisiteur.

Սրբաքննութիւն s. inquisition.

Սրբեմ, եցի vn. sanctifier, consacrer; purifier; nettoyer, essuyer, éponger; offrir, dédier; observer; méd. absterger; — զեղնգունս, couper les ongles; — զմօրուս, raser, faire la barbe; — զցորեան, vanner, nettoyer du blé.

Սրբիկ a. saint, pur, propre.

Սրբիչ a. sanctifiant; qui purifie, qui nettoie; méd. abstergent; s. rasoir; — ձեռաց, essuie-main, serviette; — բաժակի, le purificatoire.

Սրբութիւն s. sainteté; purification; pureté, propreté; sanctuaire; offrande; communion; — ձեր, votre sainteté; — առնուլ, recevoir la communion, communier.

* Սրբուիմ, եցայ vn. s'essuyer.

Սրբուհի sf. sainte.

* Սրդողիմ, * Սրդողցնեմ V. Բարկանամ, Բարկացուցանեմ.

Սրեղջիւր a. qui a les cornes aiguës.

Սրեմ, եցի va. aiguiser, repasser, affiler, affûter; fig. aiguillonner, stimuler, exciter; — զախորժակ V. Ախորժակ.

Սրընթաց a. qui va, qui court vite, qui coule rapidement, impétueux; — գետ, fleuve rapide, au cours rapide.

Սրընթացութիւն sm. cours rapide, impétuosité.

Սրթամ, ացի vn. courir.

Սրիկայ, ից a. sicaire, brigand, assassin.

Սրինգ, րնգաց s. flûte; flageolet; fifre; — հաւուքաց, pipeau; — հովուաց, chalumeau; նուագել սրնգաւ, jouer de la flûte, flûter.

Սրճակաթ s. café au lait.

Սրճանոց, աց s. cafetière.

Սրճաստան, աց s. caféière.

Սրճարան, աց s. café (lieu).

Սրճարար, աց s. cafetier.

Սրճենի, նեաց s. caféier.

Սրնգահար, աց sm. joueur de flûte, flûtiste.

Սրնգեմ, եցի vn. jouer de la flûte; siffler; braire.

Սրոբէ V. Սրովբէ.

Սրոհունդ sm. bot. millepertuis.

Սրովբէ, ից s. séraphin.

Սրովբէագումար V. Սրովբէագունդ a.

Սրովբէագունդ a. composé par les séraphins; s. troupe de séraphins.

Սրովբէական a. séraphique.

Սրովբէանման adj. pur comme un séraphin.

Սրուակ, աց sm. fiole; burette; — վիրաբուժից, ventouse.

Սրութիւն s. qualité de ce qui est aigu, pointu, perçant ou pénétrant; rapidité, promptitude, vélocité, célérité.

Սրումն sm. aiguisement, affûtage.

Սրունկն a. qui a l'oreille fine, bonne.

Սրունք, նից sm. jambe, mollet.

Սրսկապան, աց s. chambre nuptiale; boudoir; rideau de lit.

Սրսկեմ, եցի va. asperger, arroser, répandre.

Սրսկումն s. aspersion, arrosement.

Սրտաբախ, աց a. palpitant; — լինել, palpiter.

Սրտաբեկ a. qui a le cœur brisé, découragé, abattu; — առնել, briser le cœur, décourager, abattre le courage; — լինել, avoir le cœur brisé, être abattu.

Սրտաբեկեմ, Սրտաբեկիմ V. Սրտաբեկ առնեմ՝ լինիմ.

Սրտաբեկութիւն s. brisement ou abattement de cœur, découragement.

Սրտագէտ a. qui connaît les cœurs.

Սրտագին adv. de bon cœur, de tout son cœur.

Սրտադուռք s. les oreillettes du cœur.

Սրտաթափ a. consterné.

Սրտաթափումն s. consternation.

Սրտաթունդ V. Սրտաբախ.

Սրտալիր a. plein de cœur; adv. de plein cœur, de grand cœur.

Սրտակաթ a. envieux, désireux, amoureux.

Սրտակէզ a. qui a le cœur brisé, navré.

Սրտակիզեմ, եցի va. navrer, déchirer ou fendre le cœur.

Սրտակոտոր V. Սրտաբեկ.

Սրտաճմլիկ V. Սրտաշարժ.

Սրտահաճոյ s. agréable au cœur.

Սրտանամ, ացայ vn. prendre courage.

Սրտաշարժ adj. touchant, émouvant, attendrissant.

Սրտապախ առնել, consterner, épouvanter; — լինել, être consterné, épouvanté.

Սրտապինդ adj. ranimé, encouragé, courageux, intrépide.

Սրտապնդեմ, եցի va. animer, ranimer, donner du courage, encourager, remonter le moral de qn., relever ou rehausser son courage; —իմ vn. se ranimer, prendre courage.

Սրտառուչ a. qui touche le cœur, touchant, attendrissant, tendre; touché, ému, abattu; désireux, envieux; fâché, choqué, indigné, aigri; plaintif, douloureux, perçant; — բողոք, plaintes amères.

Սրտատես a. qui voit les cœurs, qui voit au fond des cœurs.

Սրտատրոփ a. dont le cœur bat, est tremblant pour, désireux.

Սրտացաւ a. qui a mal au cœur, qui a des douleurs d'estomac; affligé, chagrin.

Սրտացաւութիւն s. compassion, pitié; douleur, chagrin; —ք, avec compassion, pitié.

Սրտացուցանեմ, ուցի va.

V. Սրտմաշնչեմ; toucher, émouvoir.

Սրտեայ a. qui a du cœur, courageux; այր —, homme de cœur.

Սրտեռանդն a. ardent, vif, fervent, tendre.

Սրտի մտօք, etc. V. Սիրտ.

Սրտկեղ a. qui brûle le cœur, cuisant, navrant.

Սրտմտական a. colérique, irascible.

Սրտմտեմ, եցի. Սրտմտիմ, տեցայ vn. s'emporter, se mettre en colère, s'indigner, se fâcher, s'irriter contre, s'exaspérer.

Սրտմտեցուցանեմ, ուցի va. mettre en colère, fâcher, indigner, irriter, outrer, exaspérer.

Սրտմտութիւն s. emportement, colère, indignation, exaspération, dépit; շիջուցանել զսրտ —ն, étouffer d'indignation; ջրաբորբոք —, bouillant courroux.

Սրտնեղութիւն V. Նեղասրտութիւն.

Սրտնիմ V. Սրտմտիմ.

Սրտնութիւն V. Սրտմտութիւն.

Սրտնում V. Սրտմտիմ.

Սրտցաւութիւն V. Սրտացաւութիւն.

Սփածանելի s. tablier; peignoir.

Սփածանիմ, փածայ vn. se mettre un tablier, s'entourer d'un tablier, se couvrir d'un peignoir; se mettre ou avoir autour de soi, se vêtir; քուրձս —, se revêtir de cilices.

Սփածումն s. l'action de se couvrir, d'être vêtu.

Սփարիմ V. Փարիմ.

Սփիռ, Սփիւռ adj. épars, dispersé; sporadique.

Սփիւռք s. dispersion; les Sporades; nations dispersées; ի սփիւռս ծաւալել, disperser.

Սփիւրիդ V. Սփրիդ.

Սփոփական a. qui soulage.

Սփոփանք, նաց s. soulagement, allégement, adoucissement, baume.

Սփոփեմ, եցի va. soulager, alléger, adoucir; — զվիշտս, calmer, charmer les peines.

Սփոփութիւն, Սփոփումն V. Սփոփանք.

Սփռեմ, եցի va. répandre, disséminer, disperser, éparpiller; répandre, propager; répandre, épancher; — ծաղիկս, joncher, couvrir, parsemer de fleurs.

Սփռիչ s. barre de fer.

Սփռոց, ոց sm. nappe (de table).

Սփռումն s. expansion.

Սփրիդ, ից sm. corbeille, panier.

Սքանչանամ, ացայ vn. admirer, regarder avec admiration, s'étonner de, s'émerveiller, être surpris, ravi ou frappé de, être en admiration, en extase, regarder avec admiration.

Սքանչանք, նաց. Սքանչացումն s. admiration, ravisse-

ment, étonnement; սքանչանս համարել V. Սքանչանամ:

Սքանչացուցանեմ, ուցի va. émerveiller, ravir, frapper d'étonnement, d'admiration, étonner.

Սքանչացուցիչ a. ravissant, surprenant, étonnant.

Սքանչելաբար V. Սքանչելապէս.

Սքանչելագեղ adj. d'une beauté ravissante, charmant.

Սքանչելագործ s. qui fait des miracles, thaumaturge; adj. prodigieux, miraculeux.

Սքանչելագործեմ, եցի vn. faire des choses merveilleuses, faire des miracles, des prodiges.

Սքանչելագործութիւն s. action de faire des miracles, des prodiges; miracle, prodige.

Սքանչելազօր a. qui a une force prodigieuse.

Սքանչելական V. Սքանչելի.

Սքանչելակերպ a. étonnant, merveilleux, surprenant.

Սքանչելահրաշ adj. prodigieux, merveilleux.

Սքանչելաշուք a. merveilleux, majestueux.

Սքանչելապատում V. Հրաշապատում.

Սքանչելապէս adv. d'une manière admirable ou étonnante, admirablement, étonnamment, merveilleusement, à ravir, à merveille, divinement, par excellence; miraculeusement, prodigieusement, par miracle.

Սքանչելատես; Սքանչելատեսիլ, Սքանչելատեսիկ adj. ravissant, charmant, imposant.

Սքանչելարար V. Սքանչելագործ.

Սքանչելացուցանեմ, ուցի va. rendre admirable, merveilleux.

Սքանչելափառ V. Հրաշափառ.

Սքանչելի adj. admirable, ravissant, charmant, excellent; prodigieux, merveilleux.

Սքանչելիք, լեաց s. prodige, merveille, phénomène; miracle; սքանչելիս առնել V. Սքանչելագործեմ.

Սքանչելութիւն sm. excellence.

Սքանչումն, Սքանչք s. admiration, ravissement.

Սքեմ, ի, աւ sm. habit de moine, habit monacal; — առնուլ, prendre l'habit de religieux ou de religieuse, prendre l'habit, le froc; prendre le voile (en parlant d'une religieuse).

Սքեմառութիւն sm. prise d'habit, vêture.

Սքեմաւորիմ V. Սքեմ առնում.

Սքողաստիկոս, աց a. s. scolastique.

Սքողեմ, Սքօղարկեմ, եցի va. couvrir d'un voile, voiler, couvrir.

Սքողումն s. action de couvrir avec un voile, de voiler.

Սօլեր s. souliers.

Սօս, ից s. platane, plane;

peuplier blanc; a. fig. fier, altier, hautain, fringant; — երիվար, cheval fougueux.

Սօսանուէր adj. dédié aux platanes.

Սօսաւիւն, Սօսափիւն sm. bruit, murmure, souffle; — հողմոց, bruit sourd des vents; — տերեւոց, le bruissement des feuilles.

Սօսի, սւոյ s. platane.

Սօսիւն V. Սօսաւիւն.

Վ (vé) s. trentième lettre de l'alphabet et vingt-quatrième des consonnes; trois mille, trois-millième.

Վագեմ V. Սուրամ.

Վագերածի, ծիոյ s. zèbre.

Վագր, գեր, գերաց s. tigre; մատակ —, tigresse.

Վազ V. Վազք.

Վազեմ, եցի vn. sauter, bondir, enjamber, s'élancer, franchir d'un saut; échapper; surpasser; violer, transgresser; outre-passer; courir; *fuir, couler; — սրտի, palpiter, battre; վազեալ անցանել, franchir; *այս աման՝ տակառն կվազէ, ce vase, ce tonneau fuit.

Վազնատ, ի s. fromage à la crème.

Վազվազեմ, եցի vn. sautiller, trottiner, gambader.

Վազք, զից s. saut, bond, gambade; palpitation; վազս առնուլ, sauter, bondir, gambader.

Վաթարիկ V. Վատթար.

Վաթսնամեան, ամենից a. sexagénaire.

Վաթսնաւոր a. qui contient le nombre soixante.

Վաթսնեակ, եկի s. soixantaine.

Վաթսներորդ, աց a. soixantième.

Վաթսուն, սնից a. soixante.

Վախ, ից s. lieu escarpé,

précipice; վայր իջանէ, escarpé; V. Երկիւղ:

Վախեմ, Վախեցուցանեմ V. Երկնչիմ, Երկեցուցանեմ.

Վախկոտ, Վախկոտութիւն V. Երկչոտ, Երկչոտութիւն.

Վախճան, ի s. fin, terme; but, fin; fin, résultat, issue, dénoûment; fin, conclusion, achèvement; bout, extrémité; la fin, la mort; ի վախճանի, à la fin, enfin, finalement; ց—, jusqu'à la fin; ի— ամին, à la fin de l'année; — առնել, mettre fin, un terme, faire trêve, finir, décider; — առնուլ, prendre fin, tirer à sa fin, cesser, finir; — դնել, mettre fin, terminer; մերձ ի— լինել, être à sa fin, à son terme, à l'article de la mort; — եհաս նմա, il mourut; ի— կենաց իւրոց, sur la fin de sa vie; ընկալաւ զարժանաւորն — ; il finit comme il le méritait:

Վախճանական; Վախճանաւոր a: final, dernier; qui a une fin, un terme:

Վախճանեալ a. trépassé, mort, défunt:

Վախճանեմ, եցի va. finir, mettre fin, terminer; achever, accomplir, consommer, exécuter, tuer; — զաւուրսն՝ ըզկեանս, վախճանել զաւուրս իւր մեռանել, terminer ou finir ses jours, sa vie.

Վախճանեցուցանեմ, ուցի va. ôter la vie, faire mourir.

Վախճանիմ, նեցայ vn. terminer ou finir sa vie, ses jours, décéder, mourir, expirer; finir, tirer à sa fin, se terminer; ընդ վախճանել շնչոյն, au dernier soupir, au moment d'expirer; — լցեալ աւուրբք, mourir plein de jours.

Վախուտ a. escarpé:

Վախվախեմ V. Երկնչիմ.

Վակական, աց a. mûr:

Վակաս, ի s. l'amict d'un prêtre arménien; éphod.

Վակասակիր, Վակասաւոր adj. qui porte un éphod, un amict.

Վակծոյծ լինիմ. Վակծոյծեմ, եցի vn: harper, serrer fortement avec les mains, enlacer ses bras, se cramponner à, s'attacher fortement à.

Վահ interj. ah! hélas!

Վահան, աց s. bouclier; — հաւատոյ՝ օրինաց, le bouclier, le défenseur de la foi; des lois:

Վահանաձողբոչ a. qui porte un bouclier.

Վահանակ, աց s. petit bouclier.

Վահանակիր a: s: qui porte un bouclier, écuyer.

Վահանաձուկն, ձկան im. turbot, barbue.

Վահանավոր; Վահանաւոր a. qui porte un bouclier:

Վահանափակ adj. couvert, défendu par un bouclier; — առնել; couvrir, défendre avec un bouclier.

Վահանընկէց լինիմ vn. jeter son bouclier et se sauver.

Վաղ a. ancien, antique, d'autrefois; adv. de bonne

heure, bientôt, tôt, vite; déjà, anciennement, autrefois, jadis: — ուրեմն, jadis, il y a longtemps; — քաջ, de bonne heure; — քաջ ընդ առաւօտն, dès le point du jour, de grand matin, de très-bonne heure; — կամ անագան ou եթէ — եթէ —, tôt ou tard; ոչ կարի — ոչ յոյժ անագան, ni trop tôt ni trop tard; ի— ժամանակս, anciennement; ի— ժամանակաց, dès les temps anciens, de temps immémorial; — ընդ փոյթ, bientôt; sur-le-champ.

Վաղագոյն adv. vite, bientôt, tôt.

Վաղպզեկոյց V. Կանխազեկոյց.

Վաղպթպրշամ adj. qui se fane, qui se flétrit vite.

Վաղակարծեմ, եցի vn. conjecturer.

Վաղակաւոր, աց sm. poignard, épée, braquemart, cimeterre; a. armé d'un poignard.

Վաղահաս a. qui arrive tôt, prompt; hâtif, prématuré.

Վաղահասիկ a. qui arrive vite.

Վաղահասութիւն s. prématurité, précocité, hâtiveté.

Վաղահասուկ a. hâtif, précoce, prématuré; inconstant, mobile; qui s'épanouit vite.

Վաղամահ, Վաղամահուկ a. mort avant le temps, qui est mort prématurément; — լինել, mourir d'une mort prématurée, mourir jeune, à la fleur de l'âge, dans la fleur de ses ans, ne pas faire de vieux os.

Վաղամեռ, Վաղամեռիկ, Վաղամեռուկ V. Վաղամահ; — մահ, mort prématurée.

Վաղամեռուկ s. bot. jonc odorant.

Վաղամուսնիք բարք s. habitude de se marier de bonne heure.

Վաղայագ, Վաղայագու a. qui se rassasie vite.

Վաղայարոյց a. matineux; matinal; — լինել, se lever de bonne heure, de grand matin, être matinal.

Վաղանցուկ adj. passager, fugitif, périssable, éphémère, momentané, instantané.

Վաղապատիր adj. qui se trompe vite.

Վաղաւեր adj. qui se ruine vite.

Վաղափոխուկ լինել, être aisé à changer, être inconstant.

Վաղափուլ a. qui s'écroule vite.

Վաղափուտ a. qui se pourrit vite.

Վաղեմի a. ancien, vieux, suranné.

Վաղեփեաց adj. mûri tôt, hâtif.

Վաղ ընդ փոյթ V. Վաղ.

Վաղժամանակեայ V. Վաղեմի; — հնութիւն, antiquité.

Վաղիւ, ղուի sm. demain, lendemain, le jour suivant; առ ou ի—, ի— անդր, demain, le lendemain, le jour d'après; à demain, au lendemain; ի—

անդր յետ մահու նորա, le lendemain de sa mort.

Վաղհասուկ V. Վաղահասուկ.

Վաղճան V. Վախճան.

Վաղնջականութիւն s. antiquité.

Վաղնջեան. ի վաղնջենէ հետէ, depuis longtemps.

Վաղնջուց a. ancien, vieux; ի— ou ի— հետէ, anciennement, autrefois, depuis longtemps, dès les temps anciens; ի— ժամանակաց, de temps immémorial.

Վաղորդայն, ոյ, ի s. matin; — ou ի— adv. le matin, de bonne heure.

Վաղորդեան, Վաղուեան a. de demain, du jour suivant.

Վաղու եւս, Վաղուց, ի Վաղուց, ի Վաղուց հետէ adv. jadis, autrefois, anciennement; depuis longtemps.

Վաղուց a. ancien, antique, d'autrefois.

Վաղվաղ adv. vite, rapidement.

Վաղվաղակի adv. vite, sur-le-champ, bientôt, aussitôt, à l'instant, en hâte.

Վաղվաղեմ, եցի vn. s'empresser, se dépêcher, se hâter, se presser, se précipiter.

Վաղվաղընկէց a. qui jette vite.

Վաղվաղկոտ, Վաղվաղուկ, Վաղվաղուն a. qui s'empresse, qui se hâte, vif, prompt, rapide.

Վաղր, ղեր s. sabre, coutelas; hache.

Վաղրաւոր adj. armé d'un sabre, d'une hache.

Վաղցասումն, սման a. qui s'emporte facilement, irascible, susceptible, chatouilleux; — լինել, être prompt à se fâcher, avoir la tête près du bonnet.

Վաղ քաջ V. Վաղ.

Վաճառ, աց, ուց s. commerce, négoce, trafic, mise en vente; marchandise; marché. vente, débit; marché, halle, ի— արկանել, vendre, mettre en vente; ի վաճառս հանել, faire le commerce, s'occuper du commerce; —ք, denrées.

Վաճառաբերեմ, բերի va. importer.

Վաճառաբերութիւն s. importation.

Վաճառագիր, գրոյ s. effet de commerce.

Վաճառական, աց s. marchand, commerçant, négociant, trafiquant.

Վաճառականութիւն s. commerce, négoce, trafic.

Վաճառակից s. associé de commerce.

Վաճառակուր առնել, vendre; — լինել, être vendu.

Վաճառակցութիւն s. société, association.

Վաճառահանեմ, նի va. exporter.

Վաճառահանութիւն s. exportation.

Վաճառանոց, աց s. marché, halle, bazar.

Վաճառաշահ a. s. commer-

çant, négociant, trafiquant; s. commerce; — լինել, commercer, faire le commerce, trafiquer; ի— արկանել, mettre dans le commerce, faire valoir, faire produire, trafiquer de, spéculer sur; — քաղաք, ville marchande.

Վաճառաշահութիւն s. commerce, trafic, négoce.

Վաճառապետ, աց s. chef, prévôt des marchands.

Վաճառատեղի, ղեաց. **Վաճառարան**, աց s. marché, bazar; comptoir.

Վաճառափողոց V. **Վաճառանոց**.

Վաճառեմ, եցի va. vendre, débiter, écouler.

Վաճառելի a. vendable; — լինել, être vendu.

Վաճառող s. vendeur, marchand.

Վաճառումն s. vente, débit.

Վայ, ից, ոց s. cri de douleur; malheur, calamité.

Վա՛յ interj. hélas! malheur! — քեզ, malheur à toi! վա՛յ վա՛յ, malheur! malheur! վա՛յ ինձ, վա՛յ ինձ, hélas! hélas! que je suis malheureux!

Վայել V. **Վայելք**; — է, il convient, il est convenable.

Վայելեմ, եցի va. jouir de, avoir la jouissance de, goûter, posséder; seoir, aller bien; être convenable, convenir, — յարգասիս..., goûter le fruit de; հանդերձս այս վայելէ քեզ, ce vêtement te sied, te va bien.

Վայելելի s. celui qui jouit de.

Վայելեցուցանեմ, ուցի va. faire jouir de; porter bien, se mettre bien, s'habiller avec goût.

Վայելուած V. **Վայելք**.

Վայելումն s. jouissance.

Վայելուչ a. convenable, décent, bienséant, séant; élégant, joli, beau, gentil, gracieux; celui qui jouit de; —ս adv. élégamment.

Վայելչաբան a. élégant.

Վայելչաբանութիւն s. élégance de langage, élégance.

Վայելչաբար adv. convenablement, d'une manière convenable, décemment; élégamment, gentiment, joliment, gracieusement.

Վայելչագեղ adj. élégant, joli, charmant, gracieux.

Վայելչազարդ a. élégamment orné.

Վայելչական a. convenable, élégant.

Վայելչականութիւն s. convenance, bienséance.

Վայելչանամ, ացայ vn. s'illustrer, se distinguer, se faire remarquer; jouir de.

Վայելչանք V. **Վայելչութիւն**.

Վայելչապէս V. **Վայելչաբար**.

Վայելչութիւն sm. convenance, bienséance, décence; élégance, beauté, grâce; jouissance, usage; plaisir.

Վայելք, լից s. jouissance, plaisir; convenance.

Վայեմ, եցի vn. s'écrier, dé-

plorer avec de grands cris, pousser des cris de douleur.

Վայթեմ, եցի va. vider, verser, répandre, faire couler.

Վայիւն, Վայումն s. cri, lamentation, gémissement.

*Վայլեցնեմ V. Վայելեցուցանեմ.

Վայր, աց, ից s. lieu, endroit, place, emplacement, part, terrain; յայսմ վայրի, ici, en ce lieu; յայնմ վայրի, là, en ce même lieu, là même; մինչեւ ցայս —, jusqu'ici, jusqu'à cet endroit; յոր —, en quel endroit, quelque part; զվայրօք ածել զաչս, regarder alentour; — մի, առ — մի, un peu de temps, un instant, un moment, un peu; ընդ —, en vain, vainement; ընդ — հարկանել, abandonner, délaisser; dénigrer, diffamer; անհուն վայրք, espaces immenses; իմի — գալ, se rassembler; ի—, en bas, au-dessous; իվերուստ մինչեւ ի—, de haut en bas; զաչս ի— արկեալ, les yeux baissés; V. Վեր.

Վայրաբան V. Ընդվայրախօս.

Վայրաբար V. Վայրապար.

Վայրաբեր, աց, ից a. qui descend en bas, qui est porté à descendre.

Վայրաբերեմ V. Իջուցանեմ.

Վայրաբերիմ V. Իջանեմ.

Վայրագ, աց a. féroce, farouche, sauvage.

Վայրագայիմ V. Իջանեմ.

Վայրագանամ, ացայ vn. devenir farouche, sauvage, s'effaroucher.

Վայրագասուն a. sauvage.

Վայրագաւիթ, աւթի s. palier; — վանաց, préau.

Վայրագիմաստ V. Վայրենամիտ.

Վայրագնաց a. vagabond, errant.

Վայրագութիւն s. humeur sauvage ou farouche, férocité.

Վայրախոյզ a. curieux.

Վայրախուզութիւն s. curiosité.

Վայրական a. local; — փոփոխումն, changement local.

Վայրակեաց s. a. local.

Վայրահաչ a. clabaud.

Վայրահար adj. ordinaire, commun, relâché, dis olu.

Վայրաձիգ a. qui penche, qui est porté vers le bas.

Վայրայարկ, ի s. plain pied.

Վայրապար adv. vainement, en vain, inutilement; a. vain, inutile, futile, insignifiant, commun.

Վայրապարազարդ adj. coquet.

Վայրապարախօս V. Ունայնաբան.

Վայրասուն a. sauvage.

Վայրաւատիմ, եցայ vn. se disperser.

Վայրավատին a. épars, dispersé, sporadique.

Վայրավատնիմ V. Վայրավատիմ.

Վայրավատումն s. dispersion.

Վայրաքկու V. Արքան.

Վայրափակ a. circonscrit, borné.

Վայրաքարոզ V. Պեամնագալ; — խորհուրդք, basses pensées.

Վայրեմ, եցի va. dissiper, distraire; —իմ vn. se dissiper, se distraire.

Վայրենաբար adv. comme un sauvage, cruellement.

Վայրենաբարոյ, ից a. qui a une nature, un caractère sauvage, grossier, sauvage, brutal.

Վայրենական a. sauvage.

Վայրենամիտ a. farouche, sauvage, brutal, féroce, cruel.

Վայրենանամ, ացայ vn. devenir sauvage, farouche.

Վայրենացուցանեմ, ուցի va. rendre sauvage, faire rentrer dans l'état sauvage; rendre farouche, effaroucher.

Վայրենեալ a. devenu sauvage.

Վայրենի, նւոյ, նեաց a. sauvage; rustique, grossier; farouche, féroce, cruel.

Վայրենութիւն sm. nature sauvage; humeur sauvage ou farouche, férocité.

Վայրէջք s. descente.

Վայրի a. sauvage.

Վայրիկ մի adv. un instant, un moment; եւ ոչ —, pas un seul moment.

Վայրիկ մի եւս, եւ adv. peu s'en est fallu que.

Վայրիմ V. Վայրեմ.

Վայրկեան, կենի, նից ou նեաց s. minute, moment, instant; — ou — մի adv. un moment, un peu de temps; ի— ժամանակի, իմիում վայրկենի, dans une minute, à l'instant, en un moment.

Վայրկենական a. d'une minute; instantané, momentané.

Վայրուստ. ի— adv. d'en bas, de dessous.

Վան s. impulsion; V. Վանք

Վանագոյն a. de couleur de crownglass, de cristal.

Վանական, աց s. cénobite, moine, religieux; supérieur, prieur; a. conventuel, monacal, monastique, cénobitique.

Վանականութիւն s. conventualité, monachisme; dignité, charge de supérieur.

Վանակից a. qui habite le même couvent ou logement.

Վանակն, կան sm. crownglass, cristal.

Վանահայր, հօր s. supérieur, prieur, abbé, archimandrite.

Վանապան, աց s. maréchal des logis, fourrier.

Վանատու, աց. Վանատուր, տրի s. hôte, hospitalier.

Վանատրեմ, եցի va. recevoir comme un hôte, héberger, accueillir.

Վանատրութիւն s. hospitalité.

Վանաւոր, աց s. hôte (qui reçoit l'hospitalité); hôte, hospitalier.

Վանզ V. Վանկ.

Վանդակ, աց s. cage; grille, gril; grillage; grille d'un réchaud; jalousie; balustre, ba-

lustrade; treillis; panier, corbeille.

Վանդակագործ a. fait de barreaux, grillé, garni d'une grille, treillissé; s. grille, treillis, grillage; balustre, balustrade.

Վանդակակապ a. garni de barreaux, d'un grillage.

Վանդակակերպ a. en forme de grille, de treillis.

Վանդակապատ, ագ, ից a. entouré d'une grille, d'un grillage; sm. barreaux, grille, grillage, treillage, treillis; — պատուհանաց, persienne, jalousie.

Վանդակեմ, եցի va. griller, treillisser; emballer; réunir, rassembler.

Վանդեմ, եցի va. défaire, détruire, culbuter, vaincre.

Վանդիմ, դեցայ vn. être infecté, contracter, attraper, gagner.

Վանեայ a. de cristal; ակն —, cristal.

Վանեար, երոյ V. Վաներ.

Վանեմ, եցի va. pousser, repousser, expulser, chasser, poursuivre, défaire, battre.

Վաներ, ոյ. Վաներայք, յից s. les hôtels; les couvents.

Վաներէց, րիցու s. maître d'hôtel, intendant; aumônier; V. Վանահայր.

Վանի ակն V. Վանակն.

Վանիկ, նկունք, նկաց s. maisonnette, petite habitation.

Վանկ, ից s. syllabe; son, voix.

Վանկունք, նկաց s. petites maisons ou habitations.

Վանիչ, **Վանողական** adj. expulsif, répulsif.

Վանորայ, րէից, այոց. **Վանորեայ**, րէից, րեաց sm. couvent, monastère; fig. moine, religieux.

Վանումն s. expulsion, répulsion, impulsion.

Վանք, նաց, նից s. couvent, monastère, cloître; demeure, habitation, maison, hôtel; hôtellerie; cabane, hutte; փակել ի վանս, enfermer dans un couvent, encloîtrer; վանս առնել, demeurer, habiter, rester, séjourner.

Վա՛շ interj. bravo! courage! oh! ho! fi! վա՛շ վա՛շ, bravo! bravo! triomphe! ah! oh! malheur! վաշ եւ յայ կարդալ, huer, pousser des huées contre.

Վաշխ, ից s. usure, intérêt.

Վաշխաժողով, **Վաշխամփոփ**, ից. **Վաշխառու**, աց s. usurier.

Վաշխաժողովութիւն, **Վաշխառութիւն** s. usure.

Վաշխավաճառ, աց s. usurier.

Վաշխեմ, եցի va. prêter avec usure, à intérêt.

Վաշտ, ուց, ից s. bataillon.

Վաշտանամ, ացայ vn. se diviser en bataillons.

Վաշտապետ, աց s. chef de bataillon.

Վաշտիկ, տկաց. **Վաշտական** s. soldat d'un bataillon.

Վաչ, ից. **Վաչէ**,ից s. chariot, voiture.

Վաչկատուն V. Սայլատուն.

Վառ, ի a. allumé, enflammé, ardent, en feu; luisant, brillant; s. ardeur, feu, flamme; éclat, splendeur; bannière; tulle; վառ իվառ, luisant, brillant, éblouissant, resplendissant.

Վառապան, աց s. cuirasse.

Վառարան V. Կրակարան; — ապակւոյ, foyer.

Վառեակ, **Վառեկ** s. poulet, petit poulet; — քիքէ, le poulet piaule.

Վառեկիկ s. poussin.

Վառեմ, եցի va. allumer, enflammer; fig. enflammer, animer, ranimer, encourager, exciter, pousser; armer, équiper; mettre, ajuster; վառեալ բոցբոջել, enflammer, électriser, enthousiasmer, brûler.

Վառեցուցանեմ, ուցի va. faire allumer, enflammer; fig. faire armer ou équiper.

Վառիմ, ռեցայ vn. s'allumer, prendre feu, s'enflammer; fig. s'armer, s'équiper; — իզէն, prendre les armes, s'armer; V. Նախանձ.

Վառուած, ոյ s. armes, armure.

Վառումն s. action d'allumer, de s'allumer, inflammation.

Վառվառուկ s. bot. alysson.

Վառօդ, ի s. poudre.

Վառօդագործ, աց s. poudrier.

Վառօդապետ, աց s. directeur des poudrières.

Վառօդարան, աց s. poudrière; — նաւու, sainte-barbe.

Վասն prép. pour, à cause de, eu égard à, en faveur de, en vertu de, en considération de; par, par rapport à, quant à; — սիրոյն Աստուծոյ, pour l'amour de Dieu; — քո, pour toi; — նորա, pour lui; — ընտրելոց, en faveur des élus; — այնորիկ, — այսորիկ, c'est pourquoi, c'est pour cette raison, pour cela, à cause de quoi, à ces fins; — զի, car, parce que; — է՞ր, pourquoi? pour quelle cause? — որոյ, c'est pourquoi, par conséquent.

Վաստակ, ոց s. travail, labeur; fatigue, peine; service, mérite; * gain, bénéfice, profit; a. fatigué; — լինել, travailler, se fatiguer; — ծառայութեան, service rendu.

Վասնէր sm. le pourquoi; զվասնէրն հարցանել՝ խնդրել՝ գիտել, demander, savoir —.

Վաստակաբեկ adj. brisé, excédé ou harassé de fatigue; — առնել, rompre, accabler, surcharger ou harasser de fatigue, de travail, briser; — առնել զերիվարն, forcer un cheval, l'excéder de fatigue; — լինել, être brisé, accablé, harassé, exténué ou roué de fatigue, s'échiner de travail, s'excéder de fatigue, être las, accablé par le travail.

Վաստակակից s. collaborateur.

Վաստակասէր a. qui aime le travail, laborieux, travailleur, bon travailleur; — մեղու, abeille travailleuse.

Վաստակաւոր a. qui travaille, laborieux; vétéran, émérite; las, fatigué; — այր, homme de mérite.

Վաստակեմ, եցի va. travailler à une chose, la faire; V. Վաստակիմ.

Վաստակիմ, կեցայ vn. travailler, se donner de la peine; se fatiguer, se lasser; bien mériter de; — ձեռօք իւրովք, travailler de ses mains; վաստակէին ձեռօք իւրեանց, ils travaillaient de leurs propres mains; անհնարինս —, travailler excessivement, comme un forçat; սրտի մտօք —, avoir du courage à l'ouvrage, travailler avec ardeur.

*Վաստկիմ V. Շահիմ.

*Վաստկցնեմ, ուցի va. faire gagner.

Վատ, աց a. mauvais, vilain, méchant; lâche, poltron; paresseux; — անուն, infamie, infamation; վատ արանց, le plus lâche des hommes.

Վատաբախտ, ից. Վատաբախտիկ a. malheureux, infortuné.

Վատաբախտութիւն s. malheur, infortune.

Վատաբար adv. lâchement.

Վատաբարոյ V. Չարաբարոյ.

Վատազգի; գւոյ, գեաց a. d'une naissance obscure, de basse naissance, de basse extraction, ignoble, vilain, vil.

Վատազգութիւն s. bassesse ou abjection de naissance, basse extraction, obscurité.

Վատախառն a. d'un mauvais tempérament; mauvais, nuisible.

Վատախառնութիւն s. mauvais tempérament; — օդոց, intempérie.

Վատախնդիր, դրաց a. qui est à la recherche de mauvaises choses.

Վատախորհուրդ, հրդաց a. d'un lâche conseil, qui a de mauvaises pensées, méchant; qui manque de jugement.

Վատախտաբակ a. malheureux, infortuné, misérable; — առնել, battre, vaincre, défaire.

Վատախրատ, ից adj. qui donne de mauvais conseils.

Վատախօս V. Չարախօս.

Վատակերպ V. Տգեղ.

Վատահամբաւ a. infâmé, diffamé, dénigré, discrédité; — լինել, avoir une mauvaise réputation.

Վատահամբաւեմ, եցի va. diffamer, flétrir la réputation, dénigrer, discréditer.

Վատահամբաւութիւն sm. mauvaise réputation diffamation, infamie, dénigrement, discrédit.

Վատահաճոյ, ից a. désagréable.

Վատաձի, ոց a. dont le cheval est mauvais.

Վատամահ a. qui est mort misérablement; — լինել՝ մեռանել, mourir misérablement.

Վատամտութիւն s. mauvais dessein, mauvaise disposition; manque d'esprit.

Վատայոյս a. désespéré.

Վատանամ, ացայ vn. être ou devenir lâche, paresseux.

Վատանշան a. mal noté, infâme.

Վատանուն V. Վատահամբաւ.

Վատաշնորհ V. Ապաշնորհ.

Վատառողջ a. de mauvaise santé, d'une santé délicate, maladif.

Վատառողջութիւն s. mauvaise santé, santé délicate.

Վատասիրտ, սրտաց adj. pusillanime, poltron, peureux, lâche.

Վատասրտեմ, եցի. Վատասրտիմ, տեցայ vn. manquer de cœur, être lâche, avoir peur.

Վատասրտութիւն s. manque de courage, pusillanimité, lâcheté, poltronnerie.

Վատատոհմական ou Վատատոհմիկ V. Վատազգի.

Վատափառ, աց a. infâme; hétérodoxe.

Վատեմ, եցի vn. s'affaiblir, avoir la vue très faible.

Վատթար, աց a. mauvais, méchant, vil, vilain, chétif, désavantageux, indigne, ignoble, dégénéré, abâtardi; lâche; ի վատթարն կործանել, empirer, aggraver.

Վատթարագոյն a. pire, pis.

Վատթարազգի V. Վատազգի.

Վատթարանամ, ացայ vn. empirer, dégénérer, se dégrader, s'abâtardir, s'avilir, être avili, tomber dans l'avilissement, dans la dégradation, aller en décadence, se gâter; être vaincu, défait, se laisser vaincre, avoir le dessous.

Վատթարապէս adv. mal.

Վատթարեմ, եցի va. empirer, avilir, faire dégénérer, dégrader, abâtardir, altérer, gâter, détériorer; défaire, mettre en déroute, affaiblir; insulter, diffamer, confondre; —իմ V. Վատթարանամ.

Վատթարիկ V. Վատթար.

Վատթարութիւն s. détérioration, décadence, dégénération, abâtardissement, avilissement, corruption; infériorité, affaiblissement; lâcheté; défaite, échec; outrage, insulte.

Վատիմ, տեցայ vn. s'affaiblir; se décourager, se ralentir.

Վատնեմ, եցի va. dissiper, gaspiller, dilapider, dépenser, prodiguer; — զինչս, dissiper ou engloutir sa fortune.

Վատնիչ, Վատնող s. dissipateur, gaspilleur, dépensier, prodigue.

Վատնշան V. Վատանշան.

Վատնութիւն, Վատնումն s.

dissipation, gaspillage, dilapidation ; perte, dégât.

Վատշուէր, ուիրաց a. mauvais, méchant, pervers, scélérat, misérable, malheureux, infâme, coquin, impudique.

Վատութիւն s. làcheté, poltronnerie ; paresse ; bassesse, courbettes ; vileté ; méchanceté ; ingratitude ; անուն —ե, ignominie, déshonneur, souillure, flétrissure ; ի— խոնարհել, — յանձն առնուլ, commettre une lâcheté, faire une bassesse ; —ք, avec làcheté.

Վատուժ a. faible ; maigre.

Վար sm. labour, labourage ; terrain labouré ; culture ; usage, emploi ; *prép. en bas, au-dessous ; a. commun ; ի— առնուլ՝ արկանել, se servir de, employer, user, exercer, pratiquer ; վարս հարկանել, labourer ; *վարն է, il est en bas ; *— գնաց, il est allé en bas ; *վերէն վար, de haut en bas.

Վարագոյր, գուրաց s. rideau ; store ; fig. voile ; ձգել գ— ou *—ը քաշել, tirer le rideau, baisser le store ; բանալ գ—, ouvrir ou tirer le rideau ; փակել գ— ou *—ը գոցել, fermer le rideau.

Վարագոյրածիգք, Վարագուրածիգք s. chambre où logeait le ministre du temple ; tabernacle.

Վարագուրեմ, եցի va. voiler, cacher.

Վարազ, աց sm. sanglier ; — խանչէ, le sanglier grogne.

Վարազաբար adv. comme un sanglier, furieusement.

Վարազաթեւք, ոց s. penne.

Վարազախառն adv. comme un sanglier, avec fureur.

Վարազանամ, ացայ vn. devenir comme un sanglier, s'effaroucher, devenir furieux.

Վարազանման a. qui ressemble à un sanglier.

Վարազաջիղք, ջղաց s. les gros nerfs.

Վարազացուցանեմ, ուցի va. changer en sanglier, rendre furieux, effaroucher.

Վարազափողոց, աց sm. grande rue.

Վարազօրէն V. Վարազաբար.

Վարակեմ, եցի va. empêcher, embarrasser, engager dans ; communiquer, donner, affecter ; infecter ; —իմ vn. s'empêcher, s'engager, s'enchevêtrer, s'embarrasser dans ; se communiquer, se donner ; gagner, contracter une maladie ; s'infecter.

Վարան, ի sm. hésitation, embarras, perplexité, incertitude, barguignage, irrésolution, indécision, indétermination, inquiétude ; ի— տարակուսի մտանել, ի վարանի կալ, hésiter, être dans l'incertitude, être embarrassé, se trouver dans l'embarras ; V. Վարանք.

Վարանական a. perplexe, incertain, indécis.

Վարանեմ, եցի va. entra-

ner, enlacer, séduire ; dresser des embûches ; V. Վարանեցուցանեմ.

Վարանեցուցանեմ, ուցի va. jeter dans l'incertitude, dans l'embarras, intriguer, embarrasser.

Վարանիմ, նեցայ vn. hésiter, balancer, être en suspens, dans l'embarras, barguigner, être embarrassé, incertain, flotter ; dresser des embûches, être ou se mettre en embuscade ; s'occuper de ; վարանեալ կայր, il se trouvait bien embarrassé.

Վարանք, նաց V. Վարան ; ի վարանս մտանել, hésiter, être embarrassé ; — մտաց, peine d'esprit, tourment ; ի վարանս տարակուսի կալ, être dans un extrême embarras ; ի վարանս տարակուսի անկանել, éprouver un grand embarras ; ի վարանս տարակուսին, dans cette extrémité, comme il était dans cette perplexité, dans son trouble ; կեալ ի վարանս, vivre dans l'incertitude ; ի վարանս լինել, être dans l'incertitude, en suspens ; ի վարանս արկանել զոք, jeter qn. dans l'embarras.

Վարապան, աց s. muserolle, muselière ; cuirasse.

Վարապանակք, կաց sm. casaque, brigandine, cotte d'armes, de mailles.

Վարատական, աց a. envoyé en colonie, dispersé ; errant ; s. colon.

Վարատեմ, եցի. Վարատեցուցանեմ, ուցի va. dissiper, disperser, éparpiller, défaire.

Վարատիմ, տեցայ vn. se disperser, déserter.

Վարատումն s. dispersion, éparpillement, défaite.

Վարար a. s. femme galante, de mauvaise vie, passionnée.

Վարարեմ, եցի vn. être passionnée, galante, s'abandonner au libertinage.

Վարաւանդապասպաս s. palefrenier, écuyer.

Վարգիմ, գեցայ vn. courir, aller au galop, galoper.

Վարգիչ a. qui court ; violent, impétueux.

Վարդ, ից s. rose ; մամռաւոր —, rose mousseuse ; եղանակ վարդից, la saison des roses ; գոյն վարդի, un teint de rose ; *վարդի վերայ պառկիլ, être couché sur des roses, être sur des roses ; չիք վարդ անփուշ, il n'est point de roses sans épines ; պսակ ի վարդից ou *վարդէ պսակ, couronne ou guirlande de roses ; վարդք մանկութեան՝ լանջաց՝ այտից՝ շրթանց նորա, les roses de la jeunesse ou du jeune âge, de son sein, de ses joues, de ses lèvres ; քաղել —, cueillir des roses ; կոկոն ou բոլորք վարդի, bouton de rose ; կարմրագեղ՝ ծիրանագեղ ou ծիրանեփեան՝ գեղեցիկ՝ թարշամ՝ փշալից՝ քաղցրաբոյր՝ գեղափթիթ վարդ, rose vermeille, purpurine, belle, fanée ou flé-

trie, épineuse, parfumée ou odorante, épanouie.

Վարդաբեր a. qui porte des roses; —ք, roseraie.

Վարդագեղ a. beau comme une rose; — շրթունք, des lèvres de rose.

Վարդագոյն a. qui est couleur de rose, rose, rosé.

Վարդաթուփ V. Վարդենի.

Վարդախտ, Վարդածոց s. rougeole.

Վարդակարմիր a. rosé, incarnat.

Վարդահոտ a. qui sent la rose, à odeur de rose.

Վարդամատն a. aux doigts de rose; — բանայ Արշալոյս դրրանս արեւելից, l'Aurore de ses doigts de rose ouvre les portes de l'orient.

Վարդայատակ a. dont le fond est couvert de roses.

Վարդանման a. semblable à la rose.

Վարդապետ, աց s. docteur, maître, précepteur, magister; archimandrite; — օրինաց, docteur de la loi; — աստուածաբանութեան, docteur en théologie.

Վարդապետաբար adv. en maître, magistralement.

Վարդապետական a. doctoral, préceptoral, magistral; didactique; dogmatique.

Վարդապետանոց, աց sm. école.

Վարդապետարան, աց sm. école; catéchisme.

Վարդապետել, եցի va. endoctriner, dogmatiser; enseigner, instruire, apprendre; —իմ vn. être instruit, enseigné, avoir appris.

Վարդապետոց, աց s. école.

Վարդապետութիւն s. doctrine, dogme; enseignement, instruction; doctorat; théorie; ատենական —, doctorat; ողջամիտ —, saine doctrine.

Վարդապետուհի sf. maîtresse, institutrice.

Վարդապետօրէն V. Վարդապետաբար.

Վարդապսակ a. couronné de roses.

Վարդաջուր, ջրոյ s. eau de rose.

Վարդասաղ, ի s. laurier-rose.

Վարդասփիւռ a. semé de roses.

Վարդավառ, ի s. la Transfiguration.

Վարդարան, ի s. rosaire, chapelet.

Վարդափայտ sm. bois de rose.

Վարդափթիթ adj. épanoui comme une rose.

Վարդենի, նւոյ, նեաց sm. rosier; —ք, roseraie.

Վարդիճ, Վարդիւղ sm. essence de roses.

Վարելի a. labourable.

Վարել, եցի va. labourer, cultiver; ensemencer; mener, conduire; amener, apporter; emmener, emporter; chasser, repousser, pousser, entraîner; diriger, gouverner, gérer, ré-

gir ; enfoncer, ficher, cogner ; se servir, faire usage de, user de, employer, appliquer, manier ; գերի՝ ի գերութիւն —, emmener en esclavage, captiver, faire prisonnier ; — ըզ կեանս՝ կենցաղ, mener la vie, vivre ; Թի —, ramer ; դատ — V. Դատ ; — ամենազօր իշխանութիւն, exercer une puissance absolue ; յառաջ —, porter en avant, pousser ; V. Վարիմ.

Վարժ, ից a. exercé, versé dans, instruit, accoutumé, rompu, fait ou brisé à ; s. exercice, instruction, étude ; — լինել, avoir la pratique de ; կատարեցի զվարժս իմաստասիրականին, j'ai fait le cours de philosophie ; վարժք չափականք, étude des mathématiques.

Վարժական adj. propre à exercer, à instruire.

Վարժանոց, աց sm. école, pension, institution.

Վարժանք, նաց V. Վարժ s.

Վարժապետ, աց s. professeur, maître ; maître d'école ; précepteur, instituteur.

Վարժապետաբար adv. en professeur, ex professo.

Վարժապետական a. professoral.

Վարժապետակից s. adjoint de professeur.

Վարժապետեմ, եցի va. professer, enseigner.

Վարժապետարան, ի s. école normale.

Վարժապետութիւն s. professorat.

Վարժապետուհի sf. maîtresse, institutrice.

Վարժասէր V. Ուսումնասէր.

Վարժարան, աց s. collége.

Վարժաւոր V. Վարժ a.

Վարժեար s. les écoles, les institutions ; les professeurs.

Վարժելիք, լեաց s. caveçon, mors.

Վարժեմ, եցի va. exercer, dresser, former, instruire, accoutumer, habituer, cultiver ; — զանձն V. Վարժիմ.

Վարժիմ, ժեցայ vn. s'exercer, s'accoutumer, s'habituer à ; se former, se faire ; — աշխատութեան, se rompre au travail ; ի գիրս վարժեալ, élevé dans les lettres.

Վարժոց V. Վարժանոց.

Վարժութիւն, Վարժումն s. exercice, pratique, habitude ; instruction, étude.

Վարիմ, րեցայ vn. se conduire, se comporter, traiter ; se servir, faire usage de, user de, employer.

Վարիչ s. conducteur ; recteur, drecteur ; gouverneur ; qui emmène en esclavage, qui chasse ; aiguillon, bâton.

Վարկ, ից, աց s. conjecture, opinion, avis ; considération, estime, marque d'estime, cas, suffrage ; compte ; décision, jugement, sentence.

Վարկած, ից s. conjecture, opinion, hypothèse.

Վարկանիմ, րկայ vn. conjecturer, présumer, juger, penser, estimer, croire, regarder comme; արժանի —, trouver digne.

Վարկեմ, եցի va. serrer tout alentour, envelopper.

Վարկպարազի, adv. accessoirement, en passant, provisoirement; négligemment, sans attention, par manière d'acquit; a. accessoire, secondaire, supplémentaire, simple, léger.

Վարձ, ուց s. salaire, paye, gages, solde; émoluments, appointements; rétribution, récompense; loyer; location; — բժշկի, les honoraires d'un médecin; — նաւու, fret, nolis; հատուցանել զվարձս տան, payer le loyer; ի վարձու առնուլ՝ ունել, prendre à gages, à loyer, à louage, louer; ի վարձու տալ, donner à loyer, à louage, louer; վարձս արկանել, faire une convention, convenir de.

Վարձախնդիր a. qui demande des gages, une récompense.

Վարձակ, աց s. chanteuse, cantatrice; danseuse; fille de joie, fille publique.

Վարձակալ, աց s. fermier.

Վարձահատոյց s. rémunérateur; adj. rémunératoire; — լինել V. Վարձատրեմ.

Վարձահատուցութիւն sm. V. Վարձատրութիւն.

Վարձանակ, աց s. récompense, prix.

Վարձանք, նաց s. dot; salaire, rétribution, honoraires, prix.

Վարձառու, աց a. qui a reçu des gages, une récompense.

Վարձատրեմ, եցի va. récompenser, rémunérer.

Վարձատրութիւն s. récompense, rétribution, rémunération.

Վարձաւոր, աց a. s. salarié, mercenaire, pris à gages, à loyer; locataire; journalier.

Վարձեմ, եցի va. Վարձիմ, ձեցայ vn. louer, salarier, prendre à loyer, à louage. arrêter, soudoyer; prêter de l'argent à intérêt, faire valoir; gagner, acquérir; — զնաւ, affréter, fréter, noliser; — զօրս, engager, enrôler des mercenaires.

Վարձկան, աց a. s. salarié. mercenaire; journalier, ouvrier; locataire; fermier; maîtresse, courtisane; իբրեւ զ—, comme un mercenaire.

Վարձկանագրիչ, գրչի sm. écrivain salarié, mercenaire.

Վարձկանեմ, եցի. Վարձկանեցուցանեմ, ուցի va. louer, prendre à loyer, à gages.

Վարձկանութիւն s. l'action d'être mercenaire, l'état d'un mercenaire; troupes mercenaires, soldat mercenaire.

Վարձող s. loueur.

Վարձումն sm. location, louage; bail.

Վարձուոր V. Վարձաւոր.

Վարմ, իզ s. filet, rets, lacet.

Վարմարկել V. Ուռկանել.

Վարնգենի ou Վարնկենի, նւոյ, նեաց sm. concombre (la plante).

Վարշամակ, աց sm. mouchoir; essuie-main, serviette; suaire, linge, amict.

Վարշամակապատ, աց adj. enveloppé d'un suaire, d'un linge.

Վարոց, աց s. bâton, verge, baguette; membre viril.

Վարոցաւոր, աց a. s. qui porte un bâton, huissier, licteur, sergent.

Վարուժան, Վարուժանակ, Վարուժնակ, աց sm. le mâle des oiseaux.

Վարուն a. frayé, foulé souvent, fréquenté, battu; — ճանապարհ, chemin battu, voie aplanie.

Վարունգ, ընգոյ. Վարունկ, ընկոյ s. concombre (le fruit); մանր —, cornichon.

Վարչական adj. gouvernemental.

Վարչաւոր a. s. qui a un bâton, berger.

Վարչութիւն s. gouvernement, direction.

* Վարպետ V. Ճարտար; maître; —ի երթալ, aller à l'école.

* Վարպետորդի a. adroit, fin, malin.

* Վարպետութիւն V. Ճարտարութիւն; — բանեցնել, —ի շարժիլ, s'y prendre bien; —ի չշարժիլ, s'y prendre mal.

Վարս V. Վարսք.

Վարսագեղ adj. qui a une jolie chevelure ou feuillage.

Վարսադիտակ V. Վարսաւոր:

Վարսակ, աց s. avoine.

Վարսակալ, աց s. bandeau, fronteau, diadème.

Վարսական a. de chevelure, qui concerne les cheveux.

Վարսամ, ի s. comète.

Վարսավիրայ, Վարսաւիրայ, ից s. perruquier, coiffeur, barbier.

Վարսաւոր, աց a. chevelu; feuillu, touffu.

Վարսաւորիմ, րեցայ vn. avoir beaucoup de feuilles, être garni de feuillage.

Վարսեմ, եցի va. ficher, enfoncer, cogner, planter.

Վարսք, սից s. chevelure, cheveux; fig. chevelure, feuilles, feuillage; astr. chevelure; — Բերենիկեայ, chevelure de Bérénice; գեղեցիկ հիւսակք վարսից, de beaux cheveux noués; — գեղածփեալ, cheveux flottants.

Վարտիք, տեաց s. caleçon, culotte.

Վարք, րուց s. vie, conduite; usage, emploi; անարատ՝ անբիծ —, mœurs pures; ընտիր՝ բարեկիր —, bonnes mœurs; անարատութիւն վարուց, sainteté des mœurs.

Վարքայ, ից s. barque.

Վաւաշ a. déréglé, débauché, dissolu, libertin, lubrique.

Վաւաշանամ, ացայ. Վաւաշեմ, եցի vn. mener une vie

déréglée, vivre en vrai débauché, se livrer à la débauche.

Վաւաշոտ V. Վաւաշ.

Վաւաշոտաբար adv. d'une manière déréglée.

Վաւաշոտութիւն s. vie déréglée, libertinage, débauche.

Վաւեր V. Վաւերական a.

Վաւերաբար adv. authentiquement, validement.

Վաւերական a. authentique, valide, valable; sm. bague, sceau, cachet; — արքունի, anneau royal.

Վաւերականութիւն s. authenticité, validité; légalisation, ratification; autorisation.

Վաւերացուցանեմ, ուցի va. authentiquer, rendre authentique; légaliser, ratifier; autoriser.

Վաւերութիւն V. Վաւերականութիւն.

Վեհ, ից a. suprême, sublime, imposant, plein de majesté, haut, élevé, supérieur, grand, noble, généreux; divin, surnaturel, céleste; sm. l'Être suprême; — ճակատագիր, haute destinée; — կերպարան, figure imposante.

Վեհագոյն a. suprême.

Վեհագունութիւն s. supériorité.

Վեհազն, զին, զանց a. noble, grand; — տէր, monseigneur.

Վեհանձն, ձին a. magnanime, généreux.

Վեհանձնութիւն s. magnanimité, générosité.

Վեհապետ, աց s. souverain.

Վեհապետութիւն s. souveraineté.

Վեհավայր a. auguste, magnifique.

Վեհափառ a. majestueux, auguste.

Վեհափառութիւն sm. majesté; — Ձեր, Votre —.

Վեհեր V. Վեհերոտ.

Վեհերեմ, եցի. Վեհերիմ, րեցայ vn. avoir peur, être lâche, s'effrayer, être retenu par la crainte, reculer devant le danger; être paresseux.

Վեհերոտ, աց a. peureux, timide, lâche, couard, pusillanime, poltron; paresseux.

Վեհերոտիմ V. Վեհերեմ.

Վեհերութիւն, Վեհերումն s. peur, timidité, lâcheté, couardise, poltronnerie; paresse.

Վեղար, աց s. capuce, capuchon, chaperon.

Վեշտասան, ից a. seize.

Վեշտասանածալ adj. in-seize.

Վեշտասանամեայ adj. de seize ans.

Վեշտասաներորդ, աց adj. seizième.

Վեշտասանօրեայ adj. de seize jours.

Վեր, ի վեր adv. au-dessus, par-dessus, sur; en haut; ի վեր անդր, ci-dessus, là-haut; որպէս ի վեր անդր ասացաք, comme nous venons de dire, comme il a été dit; ի վեր հանել, découvrir, révéler, dévoiler, démasquer, dénoncer, déceler; վեր ի վայր, ի վեր և

իվայր, sens dessus dessous; sans cesse, souvent; վեր իվայր կործանել, renverser sens dessus dessous, bouleverser; վեր իվայր շրջել, retourner sens dessus dessous, renverser; իվեր եւ իխոնարհ, sans cesse, souvent; իվեր քան զամենայն, par-dessus tout; իվեր քան զկար իւրեանց, au-delà de leurs forces; իվեր է այս քան զկար զօրութեան իմոյ, cela dépasse mes forces; իվեր քան զպայման մերասեր բնութեան, au-dessus de l'humanité; լնուլ մինչեւ իվեր, remplir jusqu'au bord; իվեր մատչել, monter plus haut, remonter; իվեր ունել, porter, supporter; V. Ցեղյեղեմ.

Վերաբանութիւն sm. analogie.

Վերաբերական a. relatif.

Վերաբերապէս adv. relativement.

Վերաբերեմ, եցի, րի va. élever, relever, hausser, rehausser, porter; présenter, offrir; rapporter, attribuer, référer; proférer, dire, prononcer; manifester, déclarer; méd. avoir des renvois; —իմ vn. être porté en haut, s'élever; se rapporter à, se référer, concerner, appartenir, regarder.

Վերաբերութիւն s. élévation; présentation; offrande; relation, rapport; méd. renvoi, rapport; — ունել, avoir des rapports, des relations.

Վերագայլուստ s. retour.

Վերագիր V. Վերնագիր.

Վերագնաց a. qui va, qui s'élève en haut.

Վերագոյն a. plus haut, plus élevé, supérieur; adv. ci-dessus, plus haut, là-haut.

Վերագոչեմ V. Գոչեմ.

Վերագրեմ, եցի va. écrire dessus, inscrire; attribuer, rapporter; écrire en haut, auparavant.

Վերագրութիւն sm. épigraphe.

Վերադառնամ, դարձայ vn. retourner, s'en retourner.

Վերադարձ, ից s. retour.

Վերադէտ, Վերադիտող sm. surveillant, inspecteur; évêque.

Վերադիր, դրի, աւ a. imposé, additionnel, ajouté; sm. imposition, addition; épithète, adjectif; — տարւոյ, épacte.

Վերադրական V. Վերադիր a.; — անուն, surnom.

Վերադրեմ, եցի va. mettre ou placer sur, imposer, ajouter.

Վերաթռչեմ, եցի vn. voler en haut, s'envoler; — յերկինս, se transporter au ciel.

Վերածական a. réductif; anagogique.

Վերածեմ, ածի va. porter en haut, élever, hausser; réduire; — զոք իզառածանաց, ramener qn. de ses égarements.

Վերածնանիմ, ծնայ vn. renaître.

Վերածնեալ a. renaissant.

Վերածնեմ, եցի va. faire renaître, régénérer, reproduire; —իմ vn. renaître.

Վերածնութիւն sm. renaissance, régénération.

Վերածութիւն s. réduction; anagogie.

Վերականգնեմ, եցի vn. relever, restaurer.

Վերականգնումն s. restauration.

Վերակացու, աց s. intendant, inspecteur, surveillant, directeur; préfet, gouverneur.

Վերակացութիւն s. inspection, intendance, surveillance, direction; préfecture, gouvernement.

Վերակենդաղեմ, եցի va. faire revivre, ressusciter, renouveler; —իմ vn. revivre, survivre.

Վերակնեմ, եցի vn. lever les yeux, regarder en haut.

Վերակոչեմ, եցի va. appeler en haut, rappeler, invoquer; surnommer, appeler, nommer.

Վերահայեցող s. astronome.

Վերահայցեմ, եցի va. demander d'en haut, implorer, invoquer.

Վերահաս a. pressant, imminent.

Վերահասութիւն s. imminence.

Վերահասու լինիմ vn. comprendre, saisir.

Վերաձայնեմ, եցի va. prononcer à haute voix, proclamer; appeler, nommer.

Վերամարտիկ s. défenseur; —լինել հայրենեաց, combattre pour la patrie, la défendre.

Վերամբառնամ, բարձի va. lever, élever en l'air, élever au-dessus, hausser.

Վերամբառնամ, բարձայ vn. être élevé au-dessus, dominer sur, dépasser, surpasser.

Վերամբարձ adj. levé au-dessus, soulevé, élevé, ascendant; adv. en portant dans les bras, en soulevant de terre.

Վերամբարձահան adj. qui porte, qui conduit en haut.

Վերայ. ի— prép. sur, dessus; par-dessus, au-dessus; pour, dans l'intérêt de, à cause de; յայնր վերայ, là-dessus; ի— կալ՝ հասանել, comprendre, saisir, concevoir; կործանումն նմա ի— կայր, il était sur le point de se ruiner.

Վերանամ, ացայ vn. s'élever, monter.

Վերանորոգեմ, եցի va. renouveler.

Վերանորոգութիւն s. renouvellement.

Վերանստիմ, տայ vn. s'asseoir dessus, être assis sur.

Վերաշինութիւն s. réédification.

Վերաչուեմ, եցի vn. voyager, monter en haut.

Վերապատուելի adj. révérend; — հայր, — père.

Վերապատուեմ, եցի va. révérer, honorer.

Վերապատուութիւն s. révérence.

Վերառաքեմ, եցի va. envoyer en haut.

Վերառնում, առի va. prendre, élever en haut; prendre chez soi, avec soi, accueillir, recevoir; s'exalter, tressaillir de joie; յաստուածութիւն — զոք, ranger qn. parmi les divinités; յաստուածութիւն վերառեալ լինել, avoir les honneurs des dieux.

Վերասլանամ, ացայ vn. voler en haut, s'envoler.

Վերատեսուչ, սչի s. directeur.

Վերատեսչութիւն s. direction.

Վերարկեմ, եցի va. voiler, couvrir, pallier, cacher.

Վերարկու, աց s. manteau; couverture.

Վերացեալ a. élevé, haut; abstrait.

Վերացումն sm. élévation, exaltation; abstraction; — խաչի, exaltation de la sainte Croix.

Վերացուցանեմ, ուցի va. élever en haut, en l'air, élever, hausser; — մտօք, abstraire.

Վերափոխեմ, եցի va. transporter en haut, transformer.

Վերափոխումն s. assomption.

Վերբերական a. relatif.

Վերբերեմ V. Վերաբերեմ.

Վերբերիմ vn. revenir sur, monter; — ի ջուրց, sortir du sein des eaux.

Վերելակ, աց. **Վերելեակ** a. s. qui monte sur, ascendant, ascensionnel; celui qui monte un cheval, cavalier, écuyer.

Վերելակեմ, եցի vn. monter dessus.

Վերելք, լից s. montée, ascension; astr. ascendance, ascendant; escalier.

Վերընդունիմ, ընկալայ vn. recevoir, accepter.

Վերընծայեմ, եցի va. présenter, offrir.

Վերընկալ adj. celui qui reçoit.

Վերին, ընոց a. celui qui est au-dessus, qui est en haut, supérieur; céleste; վերինք, ceux d'en haut; V. Երեսք.

Վերիվերոյ a. superficiel, affecté, feint; adv. superficiellement, d'un air distrait; en apparence; երկրպագին նմա —, ils ont fait semblant de l'adorer; — ունելով գիտութիւն, sans une connaissance approfondie; — ինչ տեղեկութիւն, des notices générales.

Վերլուծաբար adv. analytiquement.

Վերլուծական adj. analytique.

Վերլուծանեմ, լուծի va. analyser.

Վերլուծութիւն s. analyse.

Վերծանեմ, ծանեայ va. lire, étudier.

Վերծանող s. lecteur.

Վերծանութիւն s. lecture.

Վերմակ, աց s. couverture de lit.

Վերնագաւառ, աց s. haute région; région éthérée; իվեր-

Նագաւառս Ասորւոց, dans la haute Syrie.

Վերնագիր, գրոց. գրաց s. épigraphe, inscription, titre.

Վերնագոյն a. qui est plus haut, supérieur.

Վերնադուռն, դրանց sm. éeluse, vanne.

. Վերնազարդ a. orné, fardé.

Վերնազգեստ s. pardessus.

Վերնախարիսխ, րսխաց s. architrave.

Վերնախնամ տեսչութիւն s. providence divine.

Վերնական V. Վերին.

Վերնակողմն, մանց s. côté ou partie supérieure.

Վերնայարկ, աց sm. étage supérieur; mansarde; fig. le palais de la bouche.

Վերնային V. Վերին.

* Վերնամ V. Վերանամ.

Վերնապարգեւ V. Երկնաձիր.

Վերնատուն, տանց s. l'étage supérieur; cénacle; belvéder, galerie, tribune; fig. le palais de la bouche.

Վերնատուող s. qui donne d'en haut, du ciel, le donateur suprême.

Վերնափեղկ, ից s. le volet supérieur; la couverture de dessus.

Վերնոտ, աց a. aérien; cataleptique.

Վերնոտութիւն sm. catalepsie.

Վերոյ. ի— prép. adv. au-dessus, par-dessus; sur, dessus; ի— կողմանէ, par-dessus, d'en haut, par le haut; ի—քան, par-dessus, au-dessus.

Վերոյ գրեալ a. écrit ci-dessus.

Վերոտանեմ, եցի vn. monter.

Վերուստ a. haut, supérieur; ի— adv. d'en haut, par en haut, du haut de, de là haut; dès le principe; — ի վայր, de haut en bas; անդուստ ի—, dès le principe, dès l'ancien temps.

Վերջ, ից, ոց s. fin, terme; conclusion; bout, extrémité; bord; ի—, à la fin; ի— կոյս, vers la fin; ի վերջէ, ի վերջոյ, enfin, après tout; V. Վերջք.

Վերջաբան, Վերջաբանութիւն s. épilogue, conclusion, péroraison.

Վերջալոյս sm. crépuscule du soir.

Վերջածին adj. né après, posthume.

Վերջակացութիւն s. action de rester en arrière.

Վերջամնաց, ից a. ce qui est resté en arrière, arriéré.

Վերջայք. ի վերջայս, à son déclin, sur son déclin, au déclin de ses ans, de ses jours, les derniers jours de sa vie, ses dernières années.

Վերջանահանջ լինիմ V. Վերջոտնիմ.

Վերջանամ, ացայ vn. rester en arrière, s'arriérer; se défaire de, se désister, renoncer; manquer, faire défaut, être privé.

Վերջապահ, աց s. arrière-garde.

Վերջապէս adv. enfin.

Վերջասպեան s. renne.

Վերջատանջ a. anapeste.

Վերջատիպ adj. imprimé après, posthume.

Վերջացուցանեմ, ուցի va. retenir, arrêter, faire cesser; priver.

Վերջաւոր a. bordé, galonné, frangé, garni de franges, d'une bordure; s. frange, galon, bordure, lisière.

Վերջընթեր a. avant-dernier; pénultième.

Վերջին, ջնոց a. dernier; postérieur, ultérieur; extrême.

Վերջոտնիմ, նեցայ vn. reculer, replier, battre en retraite.

Վերջք V. Վերջաւոր s.

Վերսաստութիւն sm. emphase.

Վերոտեայ a. susdit, susnommé.

Վերստին adv. de nouveau, derechef, une autre fois.

Վերտ a. de mailles, fait de mailles; s. cotte de mailles, réseau; զրահք վերտոք, cuirasse à écailles, haubert; շապիկս վերտս զգենուլ, porter une chemise de mailles.

Վերտառող s. épigrammatiste.

Վերտառութիւն s. réforme, régénération; épigramme.

Վերտեմ, եցի vn. danser, sautiller; croire, espérer.

* **Վերցնեմ**, ուցի va. élever, lever, porter; ôter, enlever; գինի —, porter bien son vin; այս գինին ջուր կվերցնէ, ce vin porte bien l'eau; այս ջուր չվերցներ, il n'y a pas d'excuse à faire; մէկուն կեանքը —, ôter la vie à qn.

Վեց, ից a. six.

Վեցամեայ a. de six ans; âgé de six ans.

Վեցամսեայ a. de six mois; âgé de six mois; — ou — ժամանակ, six mois, semestre.

Վեցանիստ a. s. hexaèdre.

Վեցանկիւն, կեան. **Վեցանկիւնի** a. hexagone.

Վեցաչափ a. hexamètre.

Վեցաչի a. qui a six yeux.

Վեցաթզեան adj. de six empans.

Վեցդանգեան adj. de six deniers.

Վեցդարեան adj. de six siècles.

Վեցեակ, **Վեցերեակ** V. Վեց.

Վեցերորդ, աց a. sixième; le sixième.

Վեցեքեան, **Վեցեքին**, եցունց s. tous les six.

Վեցթեւեան adj. qui a six ailes.

Վեցիչեանք s. les Hexaples d'Origène.

Վեցիցս adv. six fois.

Վեցկին a. sextuple.

Վեցհազար, ի a. six mille.

Վեցհազարեան adj. de six mille.

Վեցհարիւր, ոց a. six cents.

Վեցհարիւրորդ, աց a. six-centième.

Վեցձեռնի adj. qui a six mains.

Վեցմատեան, Վեցմատնի a. qui a six doigts.

Վեցոստեան adj. qui a six branches (candélabre).

Վեցոտանի, Վեցոտնեայ a. qui a six pieds; hexamètre.

Վեցօրեայ, րէից a. de six jours.

Վեցօրինակք V. **Վեցի-չեանք**.

Վզան a. fier, effréné, indompté.

Վզանիմ, նեցայ vn. devenir fier.

Վզանոց, աց s. cravate, col; collier.

Վզանութիւն s. fierté.

Վզանոտ V. **Վզան**.

Վզեան V. **Վնաս**.

* **Վզնոց** V. **Վզանոց**.

Վզուրկ, Վզրուկ a. grand.

Վէգ s. contestation, dispute, débat; osselet (pour jouer); ի— գալ ընդ ումեք, avoir une contestation avec qn., disputer, débattre.

Վէճ, վիճից s. discussion, dispute, contestation, débat, différend; — հանել, soulever une contestation, une discussion; * — ընել V. Վիճեմ.

Վէմ, վիմաց sm. pierre; roche, rocher, roc; — անկեան, pierre angulaire.

Վէպ, վիպաց sm. histoire, conte, récit.

Վէս, վիսաց a. fier, présomptueux, arrogant, hautain, vain; dur, inhumain, cruel, brutal; acariâtre, bourru, morose.

Վէսական V. **Վէս**.

Վէտ s. égratignure, incision; fig. flot, vague, onde; վէտ վէտ, ondé, ondoyant, ondulé, onduleux; վէտ վէտ ou վէտ իվէտ խաղալ, ondoyer, se trémousser.

Վէր, վիրաց s. plaie, blessure; ulcère; վէրս առնել ou իվերայ դնել, blesser, couvrir de blessures; վէրս առնուլ, recevoir une blessure; պատել՝ դարմանել զվէրս, panser une plaie; —սրտի, plaie de cœur; հաստոյր ou խոր՝ թեթեւ —, plaie profonde, légère.

Վթար s. dommage, préjudice, atteinte, dégât.

Վթարեմ, եցի va. endommager, faire du dégât, détruire, détériorer; —իմ vn. être endommagé, détruit, se détériorer.

Վթարութիւն, Վթարումն s. dégât, détérioration.

Վթիկ s. petite gazelle.

Վիգ s. force, aide.

Վիգն s. bot. vesce.

Վիզ, վզի s. cou, col.

Վիթ, վթի s. gazelle.

Վիթխարի, րեաց a. colossal, gigantesque, d'une stature colossale; — արձան, colosse; — այր, géant.

Վիժած s. avorton; a. avorté, avortif.

Վիժակ, աց s. rideau, voile, tapisserie, tenture, tapis; V. **Վիժանք**.

Վիժանուտ a. fluide, coulant.

Վիժանք, նաց s. flux, écou-

lement, cours; avortement, fausse couche.

Վիժեմ, եցի va. avorter, faire une fausse couche; faire couler; vn. couler, s'écouler, fluer, jaillir, se répandre.

Վիժեցուցանեմ, ուցի va. faire couler.

Վիժում vn. couler; va. faire couler.

Վիժումն V. Վիժանք.

*Վիլակ V. Կարժառ.

Վիհ, վհաց, վհից s. abîme, gouffre; chaos; — Թշուառու-Թեան, abîme de malheurs; համապարփակ —, le chaos; անդնդախոր —ք ծովու, les profonds abîmes de la mer.

Վիճաբան, ից a. s. disputeur, contentieux; controversiste.

Վիճաբանական a. litigieux, polémique.

Վիճաբանեմ, Վիճաբանիմ V. Վիճիմ.

ՎիճաբանուԹիւն s. discussion, dispute, contestation, débat, controverse.

Վիճակ, աց s. sort, état, position, situation; sort, destinée; sort, suffrage, bulletin, voix; lot, portion, partage; loterie; héritage, possession; fief, terre, département, district, commune, territoire; diocèse; condition, fortune, rang, emploi, profession; clergé; —ս արկանել ou *—ձգել, voter, aller aux voix, tirer au sort; — արկանել ի վերայ իրիք, jeter qch. au sort; եառուն —ս նոցա, ils tirèrent leurs noms au sort; ել —ն Կորենայ, le sort tomba sur Corène; վիճակաւ տալ, donner par la voie du sort; *—ի դնել, mettre à la loterie, en loterie; *—է վաստկիլ՝ շահիլ, gagner à la loterie; *—ն հանել, tirer la loterie.

Վիճակագրական a. statistique.

Վիճակագրութիւն s. statistique.

Վիճակախաղ sm. loterie; V. Վիճակ.

Վիճակակալ, աց a. s. feudataire, fermier; successeur.

Վիճակակից a. s. qui a le même sort, copartageant, associé.

Վիճակահանութիւն s. loterie; scrutin, ballottage.

Վիճակային a. de diocèse; diocésain.

Վիճակարկու, աց s. votant.

Վիճակարկութիւն s. ballottage, votation, scrutin.

Վիճակաւոր, աց s. clerc, ecclésiastique; a. — եպիսկոպոս, évêque diocésain.

Վիճակաւորիմ, րեցայ vn. être désigné par la voie du sort, recevoir en partage, hériter.

Վիճակաւորութիւն s. partage, héritage; état ecclésiastique.

Վիճակեմ, եցի. Վիճակեցուցանեմ, ուցի va. désigner par le sort, adjuger par la voie du sort, désigner, instituer;

laisser pour héritier, faire héritier; faire entrer dans le clergé.

Վիճակիմ, կեցայ vn. être choisi, désigné par le sort, être échu, échoir, tomber en partage, arriver, obtenir par le sort, avoir le sort de; hériter; դիւրազգաց բնութեան է վիճակեալ, il a la sensibilité en partage.

Վիճասէր a. qui aime à disputer, disputeur.

Վիճեմ, եցի. Վիճիմ, ճեցայ vn. disputer de, contester, chamailler, discuter, débattre, démêler.

Վիճումն V. Վէճ.

Վիմագիր, գրաց s. lithographe; lithographie; a. lithographique.

Վիմագրական a. lithographique.

Վիմագրարան s. lithographie (atelier).

Վիմագրեմ, եցի va. lithographier.

Վիմագրութիւն s. lithographie.

Վիմածին a. qui produit des pierres; produit par la pierre.

Վիմակառոյց, Վիմակերտ adj. construit en pierres, en pierre.

Վիմահատ, ազ a. taillé dans la pierre.

Վիմանամ, ացայ vn. devenir comme une pierre, se changer en pierre.

Վիմաշէն a. bâti en pierre.

Վիմասոյզ a. qui entre, qui se cache sous la pierre.

Վիմատաշ a. en pierre de taille, en pierre polie.

Վիմատառնեմ, եցի va. changer en pierre, pétrifier.

Վիմատիպ, etc. V. Վիմագիր, etc.

Վիմարգել a. empêché par des pierres, entouré de pierres.

Վիմարդ, Վիմարդեայ, Վիմարդեան a. de pierre, qui ressemble à la pierre.

Վիմացուցանեմ, ուցի va. rendre comme une pierre, changer en pierre, endurcir.

Վիմափոր adj. creusé dans la pierre.

Վիմեղէն a. de pierre.

Վիմուտ a. plein de pierres; —ք, endroit rempli de pierres.

Վին, վնաց s. luth.

Վիշապ, ազ s. dragon; vive; trombe.

Վիշապագլուխ a. à tête de dragon.

Վիշապազօր, ազ s. dragon (soldat).

Վիշապակ, ազ s. petit dragon; V. Փղռան.

Վիշապակերպ a. semblable à un dragon.

Վիշապաձայն adj. qui a la voix d'un dragon.

Վիշապամուխ a. trempé de sang de dragon.

Վիշապանամ, ացայ vn. devenir comme un dragon, se changer en dragon.

Վիշապաձուկն, ձկան s. cachalot.

Վիշապաշունչ adj. qui a le souffle d'un dragon.

Վիշապաքաղ a. qui tue les dragons.

Վիշապիկ s. petit dragon.

Վիշապօրէն adv. comme un dragon.

Վիշտ, վշտի, վշտաց s. affliction, peine, souffrance, tribulation, désagrément, douleur; վիշտս հասուցանել, affliger, faire souffrir, peiner; ի վիշտս մտանել, s'affliger, être affligé; —է ինձ, j'ai peine à, je suis peiné, c'est avec douleur que je; — դառնութեան, douleur amère, désolation; դժընդակ —ք, maux extrêmes.

Վիպագիր, գրաց s. historiographe, historien.

Վիպագործ, աց sm. poëte, romancier.

Վիպագրեմ, եցի s. écrire l'histoire.

Վիպապատում adj. qui raconte une histoire.

Վիպասան, աց s. historien; romancier.

Վիպասանական adj. historique; romantique, romanesque.

Վիպասանեմ, եցի va. raconter, narrer; faire un roman.

Վիպասանութիւն s. histoire; roman.

Վիպեմ, եցի va. raconter, conter, narrer.

Վիսանամ, ացայ vn. être fier, s'enorgueillir; être dur, cruel, acariâtre.

Վիսացուցանեմ, ուցի va. rendre fier, hautain, acariâtre, dur, cruel.

Վիսութիւն s. fierté; cruauté.

Վիրաբերան, աց s. l'ouverture d'une plaie.

Վիրաբոյժ, բուժի s. chirurgien.

Վիրաբուժական a. chirurgique, chirurgical.

Վիրաբուժութիւն sm. chirurgie.

Վիրագ, աց a. farouche, féroce, brutal; s. bête féroce.

Վիրագութիւն s. férocité, brutalité.

Վիրալից a. couvert ou criblé de blessures, ulcéreux; — առնել, couvrir de blessures.

Վիրաց V. Վիրաւոր.

Վիրահատ, աց s. chirurgien.

Վիրամ, ացի va. raser.

Վիրաչափ sm. éprouvette, sonde.

Վիրապ, աց s. oubliette; խոր —, basse-fosse, gouffre.

Վիրաւոր, աց a. blessé.

Վիրաւորեմ, եցի va. blesser, ulcérer; —իմ vn. se blesser, être blessé.

Վիրաւորիչ sm. celui qui blesse.

Վիրաւորութիւն s. blessure, lésion.

Վիրգ s. gros bâton; pierre à jeter.

*Վխտամ vn. grouiller, fourmiller, abonder.

Վկայ, ից s. témoin; martyr; սուտ —, faux témoin; — առնուլ, prendre à témoin; —

կոչել, invoquer ou citer comme témoin ; — լինել, être témoin, faire foi.

Վկայաբանութիւն s. martyrologe.

Վկայագիր, գրոյ s. certificat ; bulletin ; diplôme ; — ծննդեան, acte de naissance.

Վկայական adj. de témoin, testimonial ; de martyr ; s. certificat, diplôme.

Վկայակից s. qui témoigne avec un autre ; qui est martyrisé avec un autre ; — լինել, attester ensemble.

Վկայանոց V. Վկայարան.

Վկայասէր a. qui aime les martyrs.

Վկայարան, աց s. chapelle ou tombeau d'un martyr.

Վկայեմ, եցի va. témoigner, rendre témoignage, attester, certifier, déclarer, reconnaître, avouer ; être martyrisé, mourir martyr, subir le martyre ; սուտ —, attester faussement, rendre un faux témoignage ; վկայեն միտք իմ, je suis convaincu.

Վկայութիւն s. témoignage, déposition ; attestation, suffrage, autorité ; certificat ; allégation, citation, martyre ; — տալ՝ դնել, rendre témoignage, déclarer ; protester ; — իմէջ բերել՝ մատուցանել, alléguer, citer ; ըստ —ն ամենայն աշխարհի, de l'aveu de tout le monde ; — յաւիտենից, témoignage éternel.

Վկայուհի sf. une martyre.

Վկայօրէն adv. comme un martyr.

Վկանդեմ, եցի va. repousser, rejeter, refouler, disperser, défaire, mettre en déroute, culbuter, écraser l'ennemi.

Վհատ a. découragé, abattu.

Վհատեմ, եցի va. décourager, abattre qn., abattre son courage.

Վհատեմ, եցի . Վհատիմ, տեցայ vn. se décourager, perdre courage, se laisser abattre, être découragé, abattu, se désoler, s'abandonner.

Վհատեցուցիչ a. décourageant.

Վհատեցուցանեմ V. Վհատեմ va.

Վհատութիւն s. découragement, abattement, désolation.

Վհկահարցու, ի s. sorcier, devin.

Վհկութիւն sm. sorcellerie, divination.

Վհուկ, հկաց s. sorcier, devin ; կին —, sorcière, devineresse.

Վճար s. payement, rétribution, compensation ; fin, achèvement ; acquit ; ի —, pour acquit ; V. Վճարք.

Վճարանք V. Վճարումն.

Վճարելի a. payable.

Վճարեմ, եցի va. achever, accomplir, terminer, exécuter, effectuer, faire ; mourir, décéder ; payer, acquitter, solder, rendre, satisfaire ; délivrer, affranchir, débarrasser ; empêcher, interdire ; — զկեանս,

finir sa vie, ses jours, le dernier jour de sa vie, mourir; — զոք ի կորուստ, perdre qn.; գործս —, expédier des affaires; —իմ vn. s'accomplir, finir; s'exécuter, s'effectuer; être payé, acquitté; mourir; être délivré; — ի կենաց՝ ի կենցաղոյս, finir ses jours, mourir; վճարեալ է վասն քո՝ վասն իմ՝ վասն մեր, c'est fait de toi, de moi, de nous; ամենայն ինչ վճարեալ է վասն իմ, tout est fini pour moi; վճարեալ է գործըդ, c'est une affaire arrêtée, terminée, conclue; վճարեալ է չարութիւն առ ինմանէ, sa malice est à son comble; սպառնալիք նորա ինչ ոչ կարացին —, ses menaces furent inutiles.

Վճարող s. payant; payeur.

Վճարումն s. accomplissement, exécution; délivrance; mort; payement, solde.

Վճարք s. payement, solde; *—ք դադարեցուցանել, suspendre ses payements; V. Վճար.

Վճիռ, ճռոց s. sentence, arrêt, jugement, décision, décret; sentence, maxime; a. décisif; — առնել՝ բերել՝ հատանել՝ ի վերայ ածել՝ դնել՝ տալ, prononcer une sentence, un arrêt, le jugement, rendre sentence; arrêter, décréter, décider; — մահու հատանել, prononcer un arrêt de mort contre qn.; — բանիւք, d'un ton décisif.

Վճիտ adj. clair, limpide, cristallin, pur.

Վճռաբար adv. décisivement, péremptoirement, d'un air décisif, décidément, définitivement.

Վճռագիր, գրոյ s. procès-verbal.

Վճռական adj. décisif, péremptoire, définitif; coupable, criminel.

Վճռեմ V. Վճիռ հատանեմ.

Վնաս, ուց sm. dommage, préjudice, détriment, tort; dégât, avarie, lésion, grief, perte; mal, faute, péché; վնասուք ou *վնասով վաճառել, vendre à perte, à pure perte; — հասուցանել՝ տալ՝ գործել V. Վնասեմ; ի— իւր շրջեցաւ իրն, l'affaire tourna à son désavantage; ի— ուրուք, au détriment, au préjudice, aux dépens de qn.; — է քեզ գինին, le vin vous est contraire; ոչ մեծ ինչ է —ն, il n'y a pas grand mal.

Վնասաբեր, ից a. qui porte un préjudice, nuisible.

Վնասակար, աց a. pernicieux, nuisible, préjudiciable, désavantageux; mauvais, méchant; coupable.

Վնասակարութիւն s. préjudice, danger; —ք օդոց, les injures de l'air.

Վնասանի s. pl. les préjudices, les dégâts.

Վնասապարտ a. coupable.

Վնասապարտութիւն s. culpabilité.

Վնասասէր adj. qui aime à porter préjudice.

Վնասարար V. Վնասակար.

Վնասեմ, եցի va. nuire à, léser, endommager, préjudicier, faire tort, du tort à, causer du préjudice à, porter préjudice, atteinte ou dommage à, offenser, blesser, empiéter ; — միմեանց, s'entre-nuire.

Վշտաբեկ a. brisé par les peines, affligé, souffrant.

Վշտաբերական a. qui cause des peines, affligeant, douloureux, pénible.

Վշտաբերութիւն V. Վիշտ.

Վշտագին a. affligeant, pénible, douloureux, fâcheux; affligé, peiné.

Վշտագնեմ, եցի va. affliger, faire de la peine, peiner; —իմ vn. s'affliger, être affligé, peiné, avoir de la peine.

Վշտագնութիւն V. Վիշտ.

Վշտազգեաց, Վշտալի, Վըշտալից V. Վշտագին.

Վշտածին a. né avec peine, avec douleur.

Վշտական a. affligeant.

Վշտակեաց a. qui vit dans la peine, dans la souffrance, misérable.

Վշտակեցութիւն s. peine, souffrance, affliction.

Վշտակիր a. souffrant, souffreteux, souffre-douleur.

Վշտակից adj. sensible aux peines d'autrui, compatissant; — լինել, s'affliger avec, compatir aux souffrances de qn., entrer dans sa peine, partager sa douleur, être touché de compassion pour les maux d'autrui, être sensible à ses peines, s'apitoyer sur son sort, le plaindre.

Վշտակրեմ, եցի va. souffrir.

Վշտակրութիւն V. Վշտաբերութիւն.

Վշտակցաբար adv. avec compassion.

Վշտակցիմ V. Վշտակից լինիմ.

Վշտակցութիւն s. affliction commune, compassion, commisération, condoléance.

Վշտահան, աց a. qui s'afflige, qui se donne de la peine en vain; affligé, souffrant.

Վշտահար a. affligé, peiné, abattu, souffrant.

Վշտամբեր a. souffrant; sévère.

Վշտամբերութիւն s. souffrance; macération, mortification.

Վշտանամ, ացայ vn. s'affliger, se faire de la peine, souffrir, être peiné, affligé, avoir le cœur gros, se tourmenter.

Վշտաչարչար V. Վշտակիր.

Վշտատես, աց adj. affligé, souffrant.

Վշտատեսութիւն sm. souffrance, affliction, peine.

Վշտացուցանեմ, ուցի va. affliger, faire de la peine, faire souffrir, peiner.

Վշտըմբեր V. Վշտամբեր.

Վոլթայեան a. voltaïque.

Վոհմակ, աց sm. troupe, meute.

Վոհուկ V. Վհուկ.

Վուշ, վշոյ sm. lin; filasse, étoupe.

Վուվոււ sm. roucoulement; —ս արձակել, roucouler.

*Վռնտեմ, տեցի va. chasser, mettre à la porte; —իմ vn. être chassé, mis à la porte.

Վսեմ adj. sublime, élevé, haut, éminent, auguste.

Վսեմաբան a. qui a un langage sublime, sublime, élevé.

Վսեմաբանութիւն sm. langage sublime, élevé.

Վսեմազարմ adj. de haute race, auguste.

Վսեմախօս V. Վսեմաբան.

Վսեմական V. Վսեմ.

Վսեմախոհ a. qui a des pensées, des sentiments sublimes.

Վսեմախոհութիւն s. pensée sublime, esprit élevé.

Վսեմամիտ adj. doué d'un esprit sublime, élevé.

Վսեմանամ, ացայ vn. être, devenir sublime, élevé.

Վսեմապէս adv. sublimement, d'une manière sublime.

Վսեմափառ a. éminentissime.

Վսեմափառութիւն s. éminence.

Վսեմութիւն sm. sublimité, élévation; excellence, grandeur, altesse.

Վսեր. ի—գալ, s'enhardir, combattre, disputer.

Վստահ a. confiant, sûr, rassuré; —առնել, rassurer, donner assurance; — լինել, être sûr, rassuré; —եմ զի, je suis sûr, j'ai l'assurance, la certitude que; — լերուք յիս, comptes sur moi.

Վստահաբար adv. avec confiance.

Վստահանամ, ացայ vn. être rassuré, se fier à, se confier en, donner ou mettre sa confiance à, investir qn. de sa confiance, se reposer ou compter sur; confier, remettre, consigner; չ—, ne pas se fier, se défier, se méfier.

Վստահացուցանեմ, ուցի va. assurer, rassurer, inspirer la confiance, donner l'assurance, assurance à.

Վստահեմ, Վստահիմ V. Վստահանամ.

Վստահութիւն s. confiance; assurance, sécurité, aplomb; consignation: —ք, avec assurance ou confiance.

Վտակ, աց s. ruisseau, rivière; —ս արտասուաց հեղուցանել, verser un torrent de larmes.

Վտակալից a. plein de ruisseaux.

Վտակահոս a. ruisselant.

Վտականամ, ացայ vn. ruisseler.

Վտականի, նեաց s. pl. ruisseaux.

Վտակայեղց a. ruisselant; — արտասուօք, les yeux noyés de larmes.

Վտանգ, աց s. danger, péril, risque; ի— արկանել, դնել ի վտանգի, mettre en péril, exposer au danger, compromettre; ի վտանգի լինել, être en danger, courir risque de; *ինքզինքը —ի մէջ դնել, se

mettre en danger, s'exposer, courir des risques; վտանգաւ անձինս, au péril de ma vie; վտանգաւ կենացն, au risque de sa vie; — ի վերայ կայր նորա, il était en péril; նաւն ի վտանգի կայր խորտակել, le vaisseau était en danger, sur le point d'être brisé; — է նմա, il court risque de... il y a danger pour lui; * մեծ —ի մեջ ձգել, risquer beaucoup, jouer gros jeu.

Վտանգագործ adj. dangereux.

Վտանգակից լինիմ vn. courir ensemble quelque danger, partager les dangers de qn.

Վտանգաւոր, աց a. dangereux, périlleux, critique, hasardeux; qui est en danger, exposé; funeste, triste; — ժամանակ, moment critique.

Վտանգեմ, եցի va. mettre en danger, en péril, risquer, exposer, hasarder, compromettre; importuner, tourmenter, maltraiter; — զառողջութիւն, détruire la santé; —իմ vn. être en danger, en péril, se mettre en péril.

Վտառ, աց s. troupe, bande, multitude; pore; ichth. bancs; վտառ վտառ, par troupes.

Վտառապահ, աց s. gardien de troupe.

Վտառական a. qui chasse, expulsif.

Վտարանդեմ, եցի va. bannir, exiler, expulser, déporter; — ի ծառայութիւն, emmener ou réduire en servitude; —իմ vn. être banni, exilé; être incertain.

Վտարանդի, նդւոյ, նդեաց a. banni, exilé; vagabond, errant; incertain, douteux; — առնել, faire errer; —ք, exil.

Վտարանդութիւն sm. bannissement, exil; émigration; incertitude.

Վտարանջեմ V. Ապստամբեմ.

Վտարանջութիւն V. Ապստամբութիւն.

Վտարեմ, եցի va. expulser, chasser, reléguer, exiler, bannir; usurper, s'emparer, s'arroger.

Վտարութիւն, Վտարումն sm. expulsion, bannissement.

Վտաւակ, աց s. vêtement de dessous, chemise; jupon.

Վտաւան, աց s. stade.

Վտաւատ, աց s. m. pan (d'habit).

Վտիտ, վտտի a. maigre, grêle, chétif.

Վտտանամ V. Վտտիմ.

Վտտեմ, եցի va. maigrir, rendre maigre; affaiblir, exténuer; —իմ vn. maigrir, devenir maigre; s'affaiblir, s'exténuer.

Վտտութիւն sm. maigreur, amaigrissement; affaiblissement, exténuation.

* Վրայ V. Վերայ.

Վրան, աց sm. tente, pavillon; — ժամու, tabernacle; — հարկանել՝ կանգնել, dresser une tente.

Վրանարնակ, Վրանաբնա-

կիչ a. qui demeure sous une tente, nomade, bédouin.

Վրացի կոճ s. agaric.

Վրդով V. Վրդովումն.

Վրդովեմ, եցի. Վրդովեցուցանեմ, ուցի va. alarmer, inquiéter, troubler, agiter, causer du tumulte, jeter de la confusion, mettre en désordre, tourmenter, désorienter.

Վրդովիմ, եցայ vn. s'alarmer, s'inquiéter, se troubler, se désorienter, se mettre en peine, se tourmenter, s'agiter, se remuer.

Վրդովիչ a. s. alarmant, inquiétant; séditieux.

Վրդովութիւն, Վրդովումն s. alarme, trouble, inquiétude, agitation, tumulte, désordre.

Վրէժ, վրիժուց s. vengeance, revanche; առնուլ՝ խնդրել՝ հանել զվրէժն, վրէժս պահանջել, հանել զքէն վրիժուն, venger, se venger de ou sur qn., prendre ou tirer vengeance de, demander vengeance, être vengé, prendre la revanche, se revancher; վրէժս լուծանել՝ պահանջիլ՝ տալ, subir la vengeance, porter la peine, être puni; ի—, en revanche; առից ինձանէ զ— իմ, je me vengerai de lui, il me le payera; խնդրել զքէն վրիժու ուրուք, venger qn.; ի— նախատանաց դստեր իւրոյ, pour venger sa fille.

Վրէժխնդիր, դրաց a. vengeur, vindicatif, revancheur; — լինել, demander vengeance, venger, se venger.

Վրէժխնդրութիւն s. vengeance, revanche.

Վրէպ s. manque, manquement, coup manqué, faute, défaut, privation; a. manqué, échoué, failli, privé; — ելանել՝ լինել՝ գտանիլ, manquer, échouer, être déçu, déjoué ou privé, faillir, faire défaut, perdre; ոչ — ի ճշմարտութենէ, vraisemblable.

Վրիժաբեր, աց a. qui porte la vengeance, vindicatif.

Վրիժագործ, աց a. qui fait le mal, méchant, scélérat.

Վրիժագործութիւն s. mauvaise action, méchanceté, crime.

Վրիժակ, աց a. s. celui qui venge, vengeur, défenseur; instrument de vengeance, arme défensive; moyen de défense; —ք կնճի՝ փղի, les défenses du sanglier, de l'éléphant.

Վրիժակեմ, եցի vn. se servir d'une arme défensive, lancer des flèches, des pierres.

Վրիժապարտ, ից a. coupable, digne de subir une vengeance.

Վրիժառու V. Վրէժխնդիր.

Վրիպագրեմ, եցի vn. écrire faussement, se tromper en écrivant.

Վրիպած s. faute, erreur.

Վրիպակ, աց sm. erreur, faute, méprise; accident, hasard; a. faux, erroné, fautif, manqué; վրիպակաւ, par erreur; par accident; par ha-

sard ; — տպագրութեան, errata, erratum; V. Ժամանակագրութիւն.

Վրիպական a. fautif, faillible; V. Վրէպ a.

Վրիպականութիւն s. faillibilité.

Վրիպանք, նաց s. erreur, faute, malentendu, bévue, méprise; illusion, déception.

Վրիպարհեստ բժիշկ sm. charlatan.

Վրիպեմ V. Վրիպիմ, Վրիպեցուցանեմ.

Վրիպեցուցանեմ, ուցի va. faire manquer ou faillir, mettre dans l'erreur, tromper, frustrer, déjouer, priver; détourner, égarer, séduire.

Վրիպեցուցիչ s. trompeur, fourbe, menteur, mystificateur.

Վրիպիմ, եցայ vn. manquer, faillir, échouer, manquer son coup, se tromper, se méprendre, être dans l'erreur, faire une faute, une boulette, être trompé dans, frustré de, déçu, déjoué; se détourner, s'égarer; — իհարուածոյ, manquer son coup.

Վրիպիչ s. trompeur.

Վրիպութիւն, Վրիպում V. Վրիպանք.

Վրձին, ձնի s. brosse; pinceau.

Վրձնեմ, եցի va. brosser.

Վրնջեմ, եցի vn. hennir.

Վրնջիւն s. hennissement.

Վրնջողական a. hennissant.

Վրնջողութիւն V. Վրնջիւն.

Տ (dioun) s. trente et unième lettre de l'alphabet et vingt-cinquième des consonnes; quatre mille, quatre-millième.

Տաբատ s. pantalon.

Տաբատաձիգ s. bretelle.

Տագնապ, ապ s. tourment, anxiété, agitation, inquiétude, alarme, embarras, gêne, crise, peine; agonie; hâte, précipitation; —աւ ou —ով, à la hâte, en toute hâte, avec précipitation; avec anxiété; — մահու, les angoisses de la mort; — մտաց, peines d'esprit, contrainte; կալ ի տագնապի, se trouver dans l'embarras, dans l'anxiété, être embarrassé; արկանել՝ մատնել ի տագնապս անհնարինս, jeter dans un grand embarras; արկանել զանձն ի —, se jeter dans l'embarras; յամենայն կողմանց — էր նմա, il était réduit à l'extrémité; — մեծ էր նմա, il avait une peine extrême; հասանել ի յետին —, être réduit à l'extrémité; յետին — կալաւ զնա, il fut réduit à l'extrémité; V. Շտապ.

Տագնապափոյթ a. pressant, pressé, urgent; — ստիպաւ, en toute hâte, précipitamment.

Տագնապեմ, եցի. **Տագնապեցուցանեմ**, ուցի va. presser, précipiter; mettre en peine, embarrasser, gêner, tourmen-

ter, inquiéter, poursuivre; ահիւ —, épouvanter.

Տագնապեցուցիչ a. pressant.

Տագնապիմ, պեցայ vn. se presser, être pressé; se tourmenter, se mettre en peine, être en peine de, être inquiet, embarrassé, tourmenté, s'inquiéter, s'embarrasser, souffrir beaucoup, craindre, redouter.

Տագնապիչ a. pressant.

Տագնապութիւն, Տագնապումն V. Տագնապ.

Տագր, գեր, երաց s. beau-frère (le frère du mari).

Տաժանաբար adv. péniblement; avec peine, avec beaucoup de peine.

Տաժանագործ a. pénible.

Տաժանալից, Տաժանական, Տաժանաւոր, Տաժանելի adj. pénible, fatigant, accablant, assommant.

Տաժանիմ, նեցայ vn. se donner de la peine, beaucoup de peine, avoir beaucoup de peine, être accablé de travail, de fatigue, se fatiguer, faire avec peine, se lasser.

Տաժանիք, Տաժանութիւն, Տաժանումն, Տաժանք s. peine, fatigue, labeur, lassitude.

Տալ, ից s. belle-sœur (sœur du mari).

Տալայր, աոն s. beau-frère (le mari de la belle-sœur).

Տալի sm. celui qui donne; —ք, passif, dette passive.

Տախտ, ից s. trône, siége.

Տախտակ, աց s. planche, ais, bois; tablette; — երկաթի, plaque.

Տախտակագործ, աց a. fait de planches.

Տախտակամած, ից a. couvert de planches, revêtu de bois, planchéié, parqueté, boisé; s. plancher, parquet; échafaud, échafaudage; lambris; — նաւու, tillac, couverte; — առնել՝ զործել, planchéier, parqueter, lambrisser.

Տախտապար. ի— արկանել, étendre à terre, jeter sur la terre, renverser.

Տախտապարեմ V. Տախտապար.

Տած V. Տածումն.

Տածեմ, եցի ou ծի va. nourrir, entretenir; fomenter; — շոգեկաթսայ, alimenter une chaudière à vapeur; — զախտս, flatter les vices; — զխռովութիւն, fomenter les troubles.

Տածիչ, Տածող a. s. nourricier, nutritif, nourrissant, alimentaire; — լինել, nourrir.

Տածողական V. Տածիչ.

Տածողութիւն, Տածումն s. nutrition, alimentation.

Տակ, աց s. fond, le dessous; racine; race; — առնուլ, prendre racine; *—ն երթալ, aller au fond, couler bas; fig. être enfoncé, se perdre, succomber; տակէն բանիլ, agir sous main.

Տակախիլ ou Տակակտուր առնել, arracher avec la racine, extirper radicalement.

Տակառ, աց sm. tonneau, pièce.

Տակառագործ, աց s. tonnelier.

Տակառագործութիւն s. tonnellerie.

Տակառակ, աց s. baril.

Տակառաչափ sm. tonneau (mesure).

Տակառապետ, աց s. grand échanson, boutillier.

Տակառապետութիւն s. fonctions ou dignité de grand échanson.

Տակառիկ s. barrique.

Տակաւ adv. peu à peu, petit à petit, insensiblement; encore; տակաւ տակաւ, peu à peu, petit à petit.

Տակաւին, Տակաւին եւս adv. encore, de plus, davantage; encore, jusqu'à présent; peu à peu, petit à petit.

Տակերատիպ, տպի s. m. daguerréotype; daguerréotypeur; a. daguerréotypé.

Տակերատպեմ, եցի va. daguerréotyper.

Տակերատպութիւն sm. daguerréotypie.

***Տակնուվրայ** a. bouleversé; — ընել, bouleverser, bousculer, renverser; — լինել, être bouleversé.

Տակռի s. bot. pivot, corps.

Տաղ, ից sm. poëme, vers; cantique, hymne; cautère; estampe, empreinte.

Տաղախ, ոյ s. ciment.

Տաղանդ, աց, ոց s. talent; fig. talent, capacité, mérite; *— ունի, —ի տէր.է, il a du talent.

Տաղանդաւոր, աց a. qui a du talent.

Տաղաչափ, ից s. versificateur.

Տաղաչափեմ, եցի vn. versifier.

Տաղաչափութիւն s. versification.

Տաղպատարափ V. Տեղատարափ.

Տաղարան, աց s. livre qui contient des vers, des cantiques.

Տաղաւար, աց s. tabernacle, tente; baraque, hutte, cabane, treille; scène (de théâtre).

Տաղաւարահարք, րաց. **Տաղաւարահարութիւն**, **Տաղաւարաշինութիւն** s. action de dresser une tente, de construire une baraque; տօն տաղաւարահարաց, fête des tabernacles.

Տաղաւարեմ, եցի. **Տաղաւարիմ**, րեցայ vn. se loger sous une tente, se hutter, habiter, séjourner.

Տաղեմ, եցի va. cautériser.

Տաղերգութիւն s. ode.

Տաղոսեմ V. Ժողովեմ.

Տաղտապանք, նաց s. ennuis, inquiétudes, tourments.

Տաղտապեմ, եցի va. importuner, gêner, ennuyer.

Տաղտապիմ, պեցայ vn. se gêner, être gêné, ennuyé, tourmenté, se tourmenter; se déplaire, avoir de l'aversion, s'ennuyer.

Տաղտկալի, Տաղտկալից a. dégoûtant, ennuyeux, fastidieux, déplaisant.

Տաղտկամ, Տաղտկանամ, ացայ vn. se dégoûter, être blasé, s'ennuyer, être fatigué; տաղտկացեալ եմ ի մարդկանէ, je suis dégoûté, las des hommes.

Տաղտկանք V. Տաղտկութիւն.

Տաղտկացուցանեմ, ուցի va. dégoûter, blaser, ennuyer, rebuter.

Տաղտկութիւն sm. dégoût, ennui, nausée, aversion, déplaisir.

Տաղտուկ a. dégoûtant, ennuyeux, incommode, assommant, tuant; qui s'ennuie, paresseux; s. dégoût, ennui.

Տաճար, աց s. hôtel, palais, cour; temple; banquet, festin, salle de festin; — խորհրդոց, salle de conseil, cabinet, conseil, chambre.

Տաճարակապուտ, Տաճարակապտութիւն V. Սեղանակապուտ, Սեղանակապտութիւն.

Տաճարական s. templier.

Տաճարակից s. compagnon de table, convive.

Տաճարակողոպուտ, Տաճարակողոպտութիւն V. Սեղանակապուտ, Սեղանակապտութիւն.

Տաճարայարդար, աց sm. celui qui a soin du temple, ministre d'un temple.

Տաճարապետ, աց s. maître d'hôtel; grand prêtre; celui qui conduit les jeunes épouses.

Տաճիկ, ճկաց s. a. turc, turque; — ձի, barbe, cheval arabe; — ուղտ, dromadaire.

Տաճկաբար adv. comme un Turc, à la turque.

Տաճկաբնակ a. habité par les Turcs.

Տաճկաբնոյթ a. qui a le caractère des Turcs.

Տաճկահպատակ a. sujet aux Turcs.

Տաճկանամ, ացայ va. devenir turc, se faire turc.

Տաճկացուցանեմ, ուցի va. faire turc, convertir au mahométisme.

Տաճկաստան s. la Turquie.

Տամ, ետու, տուր, տուեալ va. donner; livrer, céder, accorder, remettre, transmettre, exposer; faire, rendre, mettre à même, à la portée de; donner, fournir, produire; — խօսել, faire parler; — ածել, faire amener; — զանձն, se donner, se livrer, s'abandonner; տացէ քեզ տէր լինել, puissiez-vous être! մրցանակ՝ վարձս —, décerner des prix, des récompenses; վկայագիր՝ անցագիր —, délivrer un certificat, un passe-port; չէ տուեալ ամենեցուն, il n'est pas donné à tout le monde de; — իշխանութիւն, confier l'autorité; V. Ձեռն, etc.

Տամալ, Տամալի, լեաց sm. terrasse, toit.

Տամկանամ, ացայ vn. être, devenir humide, s'humecter.

Տամկացուցանեմ, ուցի va. humecter, ramoitir, tremper.

Տամկութիւն sm. humidité, moiteur.

Տամուկ a. humide, moite.

Տանելի a. portable.

Տանեստան, ի s. plate-forme, toit.

Տանէրէց, րիցու s. aumônier.

Տանիմ, տարայ, տար va. porter, apporter, emporter; mener, amener, emmener, ramener, conduire; amener à, aboutir ou conduire à; contenir, enfermer, comprendre; supporter, endurer, souffrir; achever, remplir; vn. être porté, amené, conduit; ընդ միտ —, trouver mauvais, s'offenser, se formaliser; — զյաղթութիւն, remporter la victoire; յիւրն —, s'approprier, s'arroger, s'emparer de, saisir; V. Գլուխ, Խնամ, etc.

Տանիք, նեաց s. toit, toiture.

Տանձ, ից s. poire.

Տանձի, ձւոյ, ձեաց s. poirier.

Տանուտէր, տեառն, տերանց sm. maître de maison, père de famille; le propriétaire de la maison; patriarche, chef d'une race.

Տանուտէրական a. du maître de maison, du propriétaire; du chef d'une race; féodal.

Տանուտէրութիւն s. autorité du maître de maison; autorité du chef d'une race; féodalité.

Տանջական a. qui sert à torturer, à tourmenter.

Տանջանարան, աց s. instrument de supplice, de torture.

Տանջանաւոր, աց a. torturé, tourmenté; celui qui met à la torture; qui sert à torturer.

Տանջանք, նաց s. tourment, supplice, torture, souffrance; —նս ածել իվերայ ուրուք V. Տանջեմ.

Տանջելի V. Տանջիչ.

Տանջեմ, եցի va. tourmenter, torturer, mettre à la torture, faire souffrir, bourreler; —իմ vn. se tourmenter, se torturer, être tourmenté, bourrelé.

Տանջիչ sm. celui qui tourmente, met à la torture, bourreau.

Տանջողական V. Տանջական.

Տանջումն, **Տանջք** V. Տանջանք.

* **Տանտէր** V. Տանուտէր.

Տանտիկին, կնոջ, կնայք s. maîtresse de maison, mère de famille.

Տանտիկնութիւն s. autorité de la maîtresse de maison.

Տաշածոյ, ից a. raboté, dégrossi, plané.

Տաշեղ s. copeau.

Տաշեմ, եցի va. raboter, équarrir, dégrossir, planer, charpenter.

Տաշտ, ից sm. tasse, bol; auge; baquet, cuvier; bot. marcotte, sarment; corbeille; — խմորոյ, huche, pétrin; — խնկոց V. Խնկանոց.

Տաշտագեղ a. qui pousse de beaux sarments.

Տաշտաթաղ sm. marcotte, provin; — առնել, marcotter, provigner.

Տաշտախիլ լինիմ vn. avoir es sarments arrachés; — առնել, arracher.

Տաշտաւոր a. qui pousse de forts sarments.

Տապ, ոյ s. chaleur, ardeur, hâle; inflammation, échauffement.

Տապագին a. chaud, ardent, brûlant.

Տապալ յերկիր կործանիլ, se renverser ou se jeter par terre.

Տապալած, ի s. ruine.

Տապալեմ, եցի. **Տապալեցուցանեմ**, ուցի va. renverser, abattre, terrasser, atterrer, jeter par terre, culbuter; abattre, démolir, détruire, ruiner; — զխորհուրդս ուրուք, renverser les projets de qn.; — զխոչ եւ զխութ, triompher des plus grands obstacles; —իմ vn. être renversé, tomber en ruine; տապալեցաւ անկաւ երիվարն, le cheval s'abattit.

Տապալի s. trictrac (le jeu).

Տապալումն sm. renversement, chute, ruine.

Տապախառն V. **Տապագին**.

Տապախարշ a. brûlant; — առնել, brûler; — լինել, être brûlé.

Տապակ, աց sm. poêle (de cuisine); ornement en forme de petit bouclier rond.

Տապակեմ, եցի va. frire, faire frire, fricasser.

Տապակումն s. friture.

Տապան, աց sm. grande caisse; tombeau; arche de Noé.

Տապանագիր, գրոյ s. épitaphe.

Տապանակ, աց sm. caisse, coffre, coffret; tronc (boîte pour les aumônes); tabernacle; — ուխտի, arche d'alliance.

Տապանակակիր s. porteur du tabernacle.

Տապանամ, ացայ vn. s'échauffer, être ardent, devenir brûlant; avoir la fièvre.

Տապանատուն s. cimetière.

Տապանաքար s. tombe.

Տապաստ s. natte, tapis; fig. — անկանել, s'étendre à terre, être renversé, abattu, tué; — արկանել, étendre à terre, jeter ou renverser par terre, terrasser, abattre, tuer; — անկանել ի փոշւոյ, mordre la poussière; — անկանել ի սայր սուսերի, tomber sous le couteau, sous le glaive.

Տապաստակ s. matelas.

Տապար, աց sm. hache, cognée.

Տապարաւոր, աց a. s. qui a une hache, sapeur,

Տապացուցանեմ, ուցի va. échauffer, chauffer, brûler.

Տապացուցիչ, **Տապեան** a. ardent, brûlant, échauffant.

Տապեղ, ի sm. trictrac (la table).

Տապեղուլունք s. dé à jouer.

Տապեռանդն V. **Տապեան**

Տապիմ V. Տապանամ.

* **Տապկեմ** V. Տապակեմ.

Տապճակ sm. housse de cheval.

Տառ, ից sm. lettre, caractère; V. Տարր; աստուածեղէն տառք, l'Écriture sainte; մարգարէական տառք, les prophéties.

Տառաղան, ի s. corbeille, panier.

Տառապագին, **Տառապական** adj. misérable, malheureux, affligé.

Տառապանք, նաց s. peines, souffrances, tribulations, maux, misère, affliction, malheurs, tourments, inquiétudes.

Տառապեալ a. misérable, malheureux, accablé de maux, de peines.

Տառապեցուցանեմ, ուցի va. faire souffrir, rendre malheureux, misérable, affliger, opprimer, tourmenter, maltraiter; violer, faire violence à.

Տառապիմ, պեցայ vn. souffrir, s'affliger, être malheureux, se fatiguer.

Տառատոկ, աց s. casaque, cape, capote.

Տառեխ s. hareng.

Տառեղն, ղան s. héron.

Տասանորդ, աց s. décime, dîme; décime (de franc).

Տասանորդական a. décimal; V. Կոտորակ.

Տասանորդելի a. décimable.

Տասանորդեմ, եցի va. dîmer; décimer.

Տասանորդիչ s. décimateur.

Տասանորդութիւն s. décimation.

Տասն, սին, սունք, սանց a. dix.

Տասնաբանեայ օրէնք s. Décalogue.

Տասնալիտր s. décalitre.

Տասնաղի, ղւոյ adj. à dix cordes; s. décacorde, lyre.

Տասնակրամ, ի sm. décagramme.

Տասնամեայ, մէից. **Տասնամեան**, մենից a. décennal, de dix ans; âgé de dix ans.

Տասնամեթր, ի sm. décamètre.

Տասնամսեայ adj. de dix mois.

Տասնայարկ a. de dix étages.

Տասնանկիւն s. décagone.

Տասնապատիկ, **Տասնապատկեմ** V. Տասնպատիկ, Տասնպատկեմ.

Տասնապետ, աց s. décurion, caporal.

Տասնաստեր, ի s. décastère.

Տասնաւոր, աց a. dénaire, dizaine.

Տասնբանեան պատգամք s. le Décalogue.

Տասնեակ, **Տասներեակ**, եկի a. s. dizaine, dix; décade.

Տասներորդ, աց a. s. dixième; adv. dixièmement.

Տասնեքեան ou **Տասնեքին**, եցունց a. s. tous les dix.

Տասնիցս adv. dix fois.

Տասնականգնեայ, նէից a. de dix coudées.

Տասնհարուածեայ, **Տասնհարուածեան** a. de dix plaies.

Տասնորդ s. décime.

Տասնորդական V. Տասանորդական։

Տասնորդալիտր s. décilitre.

Տասնորդակրամ, ի s. décigramme.

Տասնորդամեթր, ի s. décimètre.

Տասնորդաստեր, ի s. décistère.

Տասնպատգամեան օրէնք s. le Décalogue.

Տասնպատիկ a. décuple; adv. au décuple.

Տասնպատկեմ, եցի va. décupler.

Տասնպետ, աց s. décemvir.

Տասնպետութիւն s. décemvirat.

Տասնվանկեան a. décasyllabe, décasyllabique.

Տասնփեղկեան a. de dix volets, de dix pièces ou lés.

Տասնօրեայ a. de dix jours.

Տատամսական a. perplexe, inquiet, incertain.

Տատամսիմ, սեցայ vn. avoir de la peine à se décider, hésiter, balancer, être inquiet; se mettre en peine.

Տատամսութիւն sm. perplexité, hésitation; inquiétude; anxiété.

Տատան adj. branlant, remuant, balancé; կալ ի տատանի V. Տատանիմ.

Տատանեմ, եցի va. branler, ébranler, remuer; balancer, ballotter, agiter, brandiller; —իմ vn. branler, s'ébranler, se brandiller, se trémousser, dandiner, s'agiter, se remuer, être ballotté, agité.

Տատանումն s. branlement, branle, ébranlement, brandillement, dandinement, agitation.

Տատասկ, աց s. bot. chausse-trape.

Տատասկաբեր a. qui produit des chausse-trapes.

Տատրակ, աց s. tourterelle; ձագ —, tourtereau; — վուվու արձակէ, la — roucoule.

Տար a. lointain, éloigné; V. Տարաշխարհ.

Տարաբաժին a. aliéné, séparé; qui sépare, qui aliène; — հանել՝ կացուցանել; aliéner, séparer.

Տարաբեր a. agité; remué.

Տարաբերեմ, եցի va. porter çà et là, agiter, remuer; —իմ vn. se porter çà et là; s'agiter, flotter, se remuer.

Տարաբերութիւն sm. agitation, remuement.

Տարաբնակ, աց a. qui demeure à l'étranger; — լինել, demeurer à l'étranger.

Տարաբնակութիւն s. l'action de demeurer à l'étranger; pays étranger; l'étranger.

Տարագիր a. proscrit, banni, déporté, exilé; — առնել՝ լինել V. Տարագրեմ՝ Տարագրիմ.

Տարագծեալ a. faux, falsifié; — դահեկան, fausse monnaie.

Տարավոյծ s. déplacé, inutile, échoué; — առնել, rendre inutile; faire échouer

Տարագրեմ, եցի va. proscrire, bannir, exiler, déporter; —իմ vn. être proscrit, exilé.

Տարագրութիւն s. proscription, exil, bannissement, déportation.

Տարադէմ a. lointain, étranger; դէմ եղեալ — գնալ, s'absenter de son pays, aller en pays étranger, à l'étranger.

Տարադէպ a. inconvenant, déplacé, malentendu, indu, absurde, extravagant.

Տարադիմիկ a. qui voyage à l'étranger.

Տարազ, ուց s. forme, façon, manière, mode; meuble; formule; — ou գործ տարազու, ouvrage, œuvre artistique; — խօսից, style; հանրահաշուական —, formule algébrique.

Տարազագործ, աց s. artiste, ouvrier qui travaille la laine.

Տարազագործութիւն s. action de travailler à la laine, métier de fileuse.

Տարազարդ a. sans ornement, difforme, laid.

Տարաժամ, ու a. intempestif, inopportun, prématuré, hors de saison, mal à propos, indu; s. heure indue; adv. à une heure indue, à contre-temps, mal à propos, intempestivement, prématurément, après coup, trop tard; — ծերանալ, vieillir de bonne heure.

Տարաժամի օրն, le jour décline ou est à son déclin, le jour baisse, il se fait tard, il commence à se faire tard; խոնարհաժամեալ աւուրն, à jour tombant, sur le déclin du jour, la nuit tombante; տարաժամեալ է օրս, déjà le jour baisse, le jour est sur son déclin.

Տարաժամու V. Տարաժամ av.

Տարաժամութիւն s. contre-temps, importunité.

Տարալածեմ, եցի va. chasser, repousser.

Տարալսեմ V. Ստունգանեմ.

Տարախտ, ի s. épidémie.

Տարախտական a. épidémique.

Տարած, ից a. étendu; extensible; s. étendue, extension; volume; étalage.

Տարածական adj. ductile, extensif, extensible.

Տարածականութիւն s. ductilité, extensibilité.

Տարածանեմ, եցի va. étendre, tendre, dilater, déployer, déplier, étaler; propager, répandre; parsemer, joncher; —իմ vn. s'étendre; se propager, se répandre, s'étaler; տարածեցաւ յամենեսին, il devint général; V. Չիրք, etc.

Տարածանք, նաց s. étendue, extension, diffusion.

Տարածատակ a. dont la racine est très-étendue.

Տարածեմ V. Տարածանեմ.

Տարածոց արկանել, étendre.

Տարածութիւն, **Տարածումն** s. étendue, dimension; dilatation, extension, expansion, diffusion; propagation, déploiement, sphère.

Տարածուն V. Տարածական.

Տարակայ a. absent, loin.

Տարակայութիւն s. absence, distance.

Տարակարծ a. inopiné, imprévu; —ի adv. inopinément, à l'improviste.

Տարակաց adv. de loin, à distance.

Տարակացութիւն s. distance.

Տարակոյս, կուսից s. doute, incertitude; embarras, gêne; a. douteux, incertain; չիք ինչ —, il n'y a pas doute, il n'y a nul doute; իտարակուսի կացուցանել, ի— արկանել, tenir en suspens, mettre ou révoquer en doute; կալ իտարակուսի, être ou rester dans le doute.

Տարակուսական a. douteux, incertain; log. dubitatif.

Տարակուսանամ V. Տարակուսիմ.

Տարակուսանք, նաց sm. doute, incertitude, hésitation; ընդ տարակուսանօք անկանել, être mis en doute; ընդ տարակուսանօք արկանել, mettre ou révoquer en doute.

Տարակուսելի V. Տարակուսական.

Տարակուսեմ, եցի va. faire douter, mettre en doute.

Տարակուսիմ, սեցայ vn. douter, être en doute, dans le doute, dans l'incertitude, hésiter, avoir ou élever des doutes.

Տարակուսութիւն, Տարակուսումն V. Տարակուսանք.

Տարաձայն a. dissident.

Տարաձայնիմ, նեցայ vn. différer d'avis, être en dissidence, en désaccord.

Տարաձայնութիւն s. différence d'opinion, dissension, discorde.

Տարամերժ a. rejeté, réprouvé.

Տարամերժեմ, եցի va. repousser, rejeter, réprouver.

Տարամերժութիւն s. réprobation.

Տարայ, ի s. tare (poids).

Տարանկիւն, կեան s. rhombe, losange.

Տարաշխարհ a. lointain, étranger; sm. pays lointain, terre éloignée, pays étranger, l'étranger; ի— գնալ ou գ— հարկանել, aller dans un pays lointain, aller à l'étranger.

Տարաշխարհական, Տարաշխարհիկ a. étranger, exotique, celui qui voyage à l'étranger, étranger, pèlerin.

Տարապայման a. exorbitant, excessif, démesuré, outré, énorme, immodéré.

Տարապարհակ վարեմ va. soumettre à la corvée.

Տարապարտ a. indu, injuste, vain, inutile, superflu; adv. indûment, en vain, inutilement, sans raison, sans sujet, à tort; — ամօթ, mauvaise honte.

Տարապարտաբօտ a. qui repaît ou nourrit d'illusions, de chimères.

Տարապարտուց, ի Տարապարտուց V. Տարապարտ adv.

Տարասահման անեմ, Տա-

քաստահմանեմ, եցի va. confiner, bannir, reléguer, exiler.

Տարակարծ a. acclimaté.

Տարակարծեմ, եցի va. acclimater; —իմ vn. s'acclimater.

Տարակարծութիւն s. acclimatation.

Տարացոյց V. Օրինակ.

Տարափ, ոյ s. averse, ondée; տեղ եւ — նետեց, grêle de traits, de flèches; ծակոտեալ խտարափոյ նետից, percé de mille traits.

Տարափոխիկ s. contagieux; — ախտ, contagion; — լինել, être contagieux, se gagner.

Տարափոխիմ V. Տարափոխիկ լինիմ.

Տարափոխութիւն s. contagion.

Տարբեր, ից, աց a. différent; * այդ — է, c'est —.

Տարբերական a. différentiel.

Տարբերիմ, րեցայ vn. différer, être différent, se distinguer; s'agiter, se remuer.

Տարբերութիւն s. différence; nuance; * — չկայ, il n'y a pas de différence.

Տարգալ, ի s. cuiller.

Տարեգիր, գրոց s. annaliste; —ք, annales.

Տարեգլուխ, գլխոյ s. le jour ou le premier jour de l'an.

Տարեգրութիւն s. annales.

Տարեդարձ, ի s. anniversaire; կատարել զ— ծննդոց՝ յաղթութեան, fêter l'— d'une naissance, d'une victoire.

Տարեկան a. annuel, anniversaire; s. an, année; solennité, fête; օր —ի ou —աց, jour anniversaire, anniversaire.

Տարեմուտ V. Տարեգլուխ.

* Տարեց adj. âgé, d'un certain âge.

Տարեցոյց, ուցի s. annuaire.

Տարեւոր, Տարեւորական a. annuel; — հողմք, vents annuels ou périodiques.

Տարեւորութիւն s. annuité.

Տարժանիմ V. Տաժանիմ.

Տարի, ւոյ, րեաց sm. an, année; խտարւոջ ou * —ն, dans l'année; par an; տարւոյ —, տարւոյ ՝ տարւոյ, տարւոջէ խտարի ou * տարոււ է —, chaque année, annuellement; իդական տարւոյն ou * գալ —, l'année suivante, l'an prochain.

Տարմ,ից sm. troupeau, troupe; V. Տարմահաւ; — Թռչնոց, volée, bande d'oiseaux.

Տարմ տարմ, Տարմաբար adv. en troupeau, en troupe, par troupes.

Տարմահաւ, ուց sm. étourneau, sansonnet.

Տարմատարմ V. Տարմաբար.

Տարորիշ, Տարորոշ a. distinct, séparé, différent.

Տարորոշեմ, եցի va. distinguer, séparer.

Տարորոշութիւն s. distinction, séparation.

Տարուբեր, աց a. agité, ballotté; s. agitation; — բանից, messager.

Տարուբերեմ, եցի va. agiter, ballotter; répéter.

Տարտամ, աց sm. indécis, irrésolu, perplexe, incertain, indéterminé.

Տարտամիլ, մեցայ vn. être indécis, irrésolu, demeurer dans l'incertitude.

Տարտամութիւն s. indécision, irrésolution, fluctuation d'esprit, incertitude, embarras.

Տարտարոս, աց s. Tartare; միջտադիշեր —, le noir —.

Տարտարոսական a. de Tartare, infernal.

Տարր, րեր, րերաց sm. élément; տարրերք, éléments; rudiments; տարերք կենաց, les premiers principes de la vie.

Տարրաբար adv. comme un élément.

Տարրաբան, ուհի sm. chimiste.

Տարրաբանական adj. chimique.

Տարրաբանութիւն sm. chimie.

Տարրական a. élémentaire.

Տարրանալ, ացայ vn. se produire, se former, naître; s'incorporer, s'attacher, adhérer, s'unir; s'inculquer, s'imprimer; տարրացեալ են խորոց իմ, ils ont pénétré jusqu'au fond de mon cœur.

Տարրապաշտ, ից sm. fétichiste.

Տարրապաշտութիւն s. fétichisme.

Տարրացուցանել, ուցի va. produire, former, faire naître; incorporer, attacher, unir; inculquer, imprimer.

Տարրաւոր, Տարրեղէն adj. d'élément, élémentaire.

Տարփ s. amour; désir.

Տարփելի a. aimable, chéri; désirable, souhaitable.

Տարփածու, աց s. amant, amoureux; amante, maîtresse.

Տարփական adj. d'amour, érotique.

Տարփալ, ացայ vn. aimer d'amour, être amoureux de, passionné pour, avoir une vive affection pour; désirer ardemment, soupirer après, souhaiter.

Տարփանք, նաց s. amours; désir ardent, souhait, ardeur.

Տարփաւոր, Տարփող a., s. amant, amoureux; amateur, désireux.

Տարփողել, եցի va. annoncer hautement; célébrer.

Տարփողութիւն, Տարփումն V. Տարփանք.

Տարօրէն, Տարօրէնութիւն V. Անօրէն, Անօրէնութիւն.

Տարօրինակ a. dissemblable, extraordinaire, étrange, drôle, bizarre, singulier.

Տաւաղել, եցի va. rassembler, réunir; —իլ vn. se réunir, se rassembler.

Տաւիղ, ղաց sm. harpe, tympanon.

Տաւղել, եցի va. pincer la harpe, jouer de la harpe.

Տափակ a. plat, aplati.

Տափակողմն, ման sm. le côté plat.

Տափակութիւն s. platitude, aplatissement.

Տափածուկ s. ichth. raie.

Տափան, ի s. herse (instrument d'agriculture).

Տափարակ, աց adj. plat, aplati, plain, uni, ras; sm. plaine; esplanade.

Տափարակեմ, եցի va. aplatir, rendre plat.

Տափարակութիւն s. aplatissement.

Տափափուշ s. bot. tribule.

Տափաքիթ, քթի a. camard, camus.

Տափեմ, եցի va. herser.

Տափունչ V. Տափաքիթ.

Տաք a. chaud; * — կընէ ou օդը — է, il fait chaud.

* Տաքդեղ V. Պղպեղ.

Տաքութիւն s. chaleur.

Տաքարան, րանի s. chauffoir.

Տգեղ, աց a. laid, difforme; vilain, mauvais.

Տգեղաբան V. Զազրաբան.

Տգեղանամ, ացայ vn. devenir laid, enlaidir, se défigurer.

Տգեղացուցանեմ, ուցի va. rendre laid, enlaidir, difformer, défigurer.

Տգեղծ a. vilain, laid.

Տգեղութիւն s. laideur, difformité; ահագնագին —, laideur épouvantable, affreuse.

Տգէտ, գիտաց a. ignorant, ignare.

Տգիտաբար adv. comme un ignorant, ignoramment.

Տգիտական a. ignorant.

Տգիտանամ, ացայ vn. ignorer, être ignorant.

Տգիտանք, նաց sm. ignorance.

Տգիտութիւն s. ignorance; — Թանձրամած՝ Թանձր՝ սովորական ou մեծ՝ խոր, — grossière, crasse, grande, profonde; —ե ou առ —ե, par ignorance; * —ե մէջ Թաղուիլ՝ ապրիլ, croupir dans l'ignorance, vivre dans l'ignorance.

Տգոյն a. décoloré, pâle, qui a mauvais teint.

Տգունութիւն sm. pâleur, mauvais teint.

Տեառն V. Տէր.

Տեառնաբարբառ a. prononcé par le Seigneur.

Տեառնագրեմ, եցի va. faire le signe de la croix, bénir avec le signe de croix; — զինքն, se signer, faire le signe de la croix.

Տեառնագրութիւն s. signe de croix.

Տեառնակողմն, ղմանց s. le côté du Seigneur.

Տեառնանման խաչ sm. la vraie croix de Notre-Seigneur.

Տեառնեղբայր, բօր sm. le frère du Seigneur.

Տեառնընդառաջ, ի s. Chandeleur, Purification.

Տեառնորդի, դւոյ s. fils de Dieu.

Տեղ, ոյ, աց s. averse, ondée; lieu, place, endroit; ի — ou * տեղը, à la place, au lieu; անցանել ի — ուրուք ou * մէկուն — ն անցնիլ, se mettre à la place de qn., le remplacer; * —ը բռնել, tenir, arrêter sa

place; *— բռնել, retenir, arrêter une place; occuper, remplir une place.

Տեղագիր s. topographe.

Տեղագրական a. topographique.

Տեղագրութիւն s. topographie.

Տեղազանութիւն s. parallaxe.

Տեղակալ, աց a. qui est ferme dans sa place, solide, stationnaire; s. lieutenant; vicaire; remplaçant, suppléant, substitut.

Տեղակալութիւն s. lieutenance; vicariat; remplacement.

Տեղական a. local; méd. topique.

Տեղամ, ացի va. faire pleuvoir; fig. faire pleuvoir, faire tomber comme de la pluie; vn. pleuvoir, tomber; Նետք տեղային, les traits pleuvaient; Նետս — ի վերայ ուրուք, faire pleuvoir sur qn. une grêle de flèches.

Տեղապահ, աց sm. vicaire, remplaçant; lieutenant.

Տեղապահութիւն V. Տեղակալութիւն.

Տեղատարափ, ոյ sm. pluie battante, diluvienne ou torrentielle; averse, ondée; fig. — լինել սպառնալեօք, éclater en menaces; — նետից, une grêle de traits, de flèches.

Տեղատուութիւն s. reflux (de la mer).

Տեղաւոր a. local.

Տեղափոխ a. qui change de place, déplacé; — լինել, changer de place, se transporter.

Տեղափոխեմ, եցի va. changer de lieu, déplacer, transporter, transférer, déménager.

Տեղափոխութիւն s. changement de place, déplacement, déménagement; locomotion.

Տեղեակ, դեկաց adj. bien informé, instruit, versé dans.

Տեղեկագիր, գրոյ s. bulletin; plan.

Տեղեկագոյն adv. à fond, minutieusement, en détail; — քննել, examiner —, approfondir.

Տեղեկանամ, ացայ vn. s'informer de, s'instruire, prendre des informations, être instruit de, prendre connaissance de.

Տեղեկարան, ի s. bureau de renseignement, d'adresse.

Տեղեկացուցանեմ, ուցի va. informer, donner des informations, instruire, mettre au fait, au courant, donner connaissance de.

Տեղեկութիւն s. information, instruction, connaissance; — առնուլ, prendre des informations.

Տեղի, ղւոյ, ղեաց sm. lieu, place, endroit, emplacement; lieu, occasion, temps favorable, ressource; ի—, au lieu de, à la place de; ի տեղիս տեղիս, dans différents endroits, en quelques endroits, dans plusieurs endroits; ընդ ամենայն տեղիս, en tous lieux, partout;

— տալ, céder, baisser pavillon, faire place, reculer devant, prêter; s'en aller, se retirer, s'éloigner, s'enfuir; donner prise, s'exposer à; ունել զ—, tenir lieu de, remplacer; ունել զառաջին —, tenir ou occuper la première place, le haut du pavé; զտեղի առնուլ՝ ունել, s'arrêter, rester; անկանել ի տեղւոջ, demeurer sur la place; առ տեղեաւս, ici; տեղիք ou հասարակաց տեղիք, les lieux communs; սուրբ —ք, les lieux saints; — ապաւինի, refuge, retraite, abri.

Տենդ, ի, իւ s. fièvre.

Տենդոտ, ի a. s. fiévreux.

Տենդոտիմ, եցայ vn. avoir la fièvre.

Տենչ, ից V. Տենչանք.

Տենչամ, Տենչանամ, ացայ vn. désirer, désirer vivement ou ardemment, souhaiter, envier, brûler de, rêver.

Տենչանք, նաց. Տենչութիւն, Տենչումն s. désir, vif désir, souhait, envie; ըստ տենչանացն, selon son désir.

Տենջամ, etc. V. Տենչամ, etc.

Տեռ, ից s. gaze; durillon, callosité.

Տեռազերծ, աց a. s. spoliateur; — առնել, dépouiller, spolier, détrousser.

Տեռազերծեմ V. Տեռազերծ առնեմ.

Տեռատես, աց a. sf. hémorrhoïsse.

Տեռատեսութիւն s. flux de sang, hémorhoïdes.

Տեռեմ, եցի va. écorcher; rendre calleux, dur comme un durillon; —իմ vn. s'écorcher; devenir calleux, s'endurcir.

Տես, ոյ s. vision, vue; spectacle; aspect, face, figure; vision, apparition; visite; եկն ի— իմ, il est venu me voir; ի— երթալ, aller voir, faire une visite; չտեսոյն առնել, faire semblant ou avoir l'air de ne pas voir.

Տեսաբան, ի s. opticien.

Տեսաբանական a. optique.

Տեսաբանութիւն s. optique.

Տեսաբար adv. visiblement.

Տեսակ, աց s. aspect, apparence; air, mine, figure, visage; espèce, sorte; façon, mode, manière; idée; հաղորդել կրկին տեսակաւ, communier sous les deux espèces.

Տեսական a. visible, apparent; contemplatif; théorique; — կեանք, la vie contemplative.

Տեսակարար a. spécifique.

Տեսանելի a. visible; celui qui voit.

Տեսանելիք, լեաց s. la vue, les yeux; շուրջ տեսանելեաց տեղի, amphithéâtre.

Տեսանելութիւն s. visibilité.

Տեսանեմ, տեսի va. voir, apercevoir; regarder, contempler; observer, considérer, remarquer, examiner; épier, espionner; pourvoir, visiter, soigner; տեսանելով, en apparence, d'apparence; գեղեցիկ տեսանելով, beau, charmant;

չտեսանելեայն առնել, faire semblant de ne pas voir; — զմիմեանս պատերազմել, se livrer bataille, en venir aux prises; տես ինձ, voyez, voyez-vous.

Տեսանող s. celui qui voit, voyant; prophète.

Տեսանողական adj. visuel; prophétique.

Տեսանողութիւն s. vision, vue; prophétie.

Տեսասէր a. qui aime à voir.

Տեսարան, աց s. spectacle, théâtre; scène; vue, les yeux; paysage; յայս —, à ce spectacle, par ce spectacle; շուրջ —, amphithéâtre.

Տեսարանագրական a. scénographique.

Տեսարանագրութիւն s. scénographie.

Տեսարանադիտակ, ի sm. jumelles, lorgnon.

Տեսարանական a. scénique.

Տեսարանասէր a. amateur des spectacles.

Տեսարանացոյց s. diorama.

Տեսարանեմ, եցի va. mettre sur la scène, donner en spectacle.

Տեսաւոր V. Տեսանելի.

Տեսաւորիմ, րեցայ vn. se faire voir, se montrer, paraître; avoir une entrevue.

Տեսակցութիւն s. vision; entrevue.

Տեսիլ, սլեանց sm. aspect; apparence, vue, coup d'œil; air, mine, visage, image; spectacle, représentation; vision, songe; phénomène; contemplation; théorie; ի— ածել, donner en spectacle, mettre sur la scène, représenter; գեղեցիկ տեսլեամբ, d'un bel aspect; — գեղոյ, գեղեցիկ —, beauté; — դիմաց նորա, sa figure, sa physionomie; — տեսեր, il a eu une vision; ի— սիրելւոյն իւրոյ Վիրգինեայ, à la vue de sa chère Virginie; երկնային —, vision céleste; ի— ամենեցուն, à la vue de tout le monde, devant tous les yeux.

Տեսլանկար, աց s. scène; paysage; paysagiste.

Տեսլարան, աց s. œil; spectacle, théâtre, scène.

Տեսլարանաձեւ a. en forme de théâtre.

*Տեմնամ, Տեմանեմ V. Տեսանեմ.

*Տեսնող V. Տեսող.

Տեսող sm. celui qui voit, voyant, spectateur.

Տեսողական a. visuel.

Տեսորդութիւն V. Տեսանողութիւն; théorème.

Տեսութիւն s. vue, vision, regard; théorie, plan, spéculation; contemplation, considération; visite; vision, songe; համառօտ —, coup d'œil, aperçu; հասարակաբար —ք, d'un coup d'œil, en gros.

Տեսումն V. Տեսութիւն.

Տեսուչ, սչի s. inspecteur, directeur; surveillant, intendant.

Տեսչական a. providentiel.

Տեսչութիւն sm. direction,

inspection, intendance, surveillance; Providence; prévoyance; incarnation; police; gouvernement; աստուածական՝ աստուածախնամ՝ վերին —, la divine Providence.

* Տեսք s. aspect, vue; éclat, beauté; — չունի, il n'est pas voyant, beau.

* Տեսքոտ a. voyant, beau, belle.

Տետր, Տետրակ, ի s. cahier; brochure.

Տետրեմ, եցի va. brocher.

Տետրող s. brocheur.

Տերեւ, ոց sm. feuille; — ծաղկանց, corolle; pétale.

Տերեւաբեր a. qui produit des feuilles.

Տերեւաբուղխ ժամանակ s. temps où les feuilles poussent, printemps.

Տերեւազարդ adj. orné de feuilles.

Տերեւազգեստ adj. vêtu de feuilles, feuillu.

Տերեւազերծ a. dépouillé de ses feuilles.

Տերեւաթափ adj. dont les feuilles sont tombées, effeuillé; — լինել, perdre ses feuilles, s'effeuiller; — առնել, faire tomber les feuilles, effeuiller.

Տերեւալից V. Սաղարթալի.

Տերեւախիտ a. d'un épais feuillage.

Տերեւակոյտ sm. amas de feuilles, feuillage.

Տերեւամերկ V. Տերեւազերծ.

Տերեւաշատ a. qui a beaucoup de feuilles, feuillu.

Տերեւապատ լինիմ vn. s'entourer de feuilles.

Տերեւատ s. bois-gentil.

Տերեւընկէց լինել V. Տերեւաթափ լինել.

Տերեւիկ sm. petite feuille, foliole.

Տերեւիմ, ւեցայ vn. pousser des feuilles, se couvrir de feuilles.

Տերեւնիճ s. bot. asplénie.

Տերեփուկ s. bot. centaurée.

Տեւ s. durée; ի—, toujours.

Տեւական a. durable, permanent, persistant, stable.

Տեւականութիւն s. durée, permanence, persistance, stabilité; constance, persévérance.

Տեւեմ, եցի vn. durer, subsister, persévérer, attendre; supporter, endurer.

Տեւողական V. Տեւական.

Տեւողութիւն, Տեւութիւն, Տեւումն V. Տեւականութիւն.

Տզզամ, ացի vn. bourdonner.

Տզզանք, նաց s. bourdonnement.

Տզրկաձեւ a. qui a la forme d'une sangsue.

Տզրուկ, րկի s. sangsue; — դնել, appliquer des sangsues.

Տզօր V. Անզօր.

Տէգ, տիգաց s. pique; pique (des cartes); fig. — մօրուաց, barbe naissante, poil follet; տիգօք աչաց ակնարկել, lancer des regards menaçants; տիգաւ աչաց խանդայ ի վերայ իմ, il darde ses regards contre

moi; ի— նիզակի տապալեցի, je l'ai abattu à coups de lance.

Տէգընկէց adj. qui lance un javelot.

Տէր, տեառն, տերանց sm. le Seigneur; maître, seigneur; monsieur; possesseur, propriétaire; abbé; տէր արքայ, sire; — լինել՝ կալ, être, devenir ou se rendre maître de, maîtriser; — բայի, le régime d'un verbe; ո՜վ Տէր, mon Dieu! bon Dieu! grand Dieu! Տէր Պետրոս, Monsieur Pierre; l'abbé Pierre.

Տէրութիւն s. État, gouvernement; domination, puissance; souveraineté, empire; seigneurie; —ք, puissances (hiérarchie des anges); — Ձեր, Votre Majesté; առաջի քոյոյ ծզօր Տէրութեանդ, devant votre puissante Majesté.

Տէրունական a. du Seigneur, dominical; — աղօթք, oraison dominicale.

Տէրունատուր a. donné par le seigneur.

Տէրունեան. Տէրունի, նւոյ, նեաց V. Տէրունական.

Տժգին a. déprécié; s. dépréciation.

Տժգնեմ, եցի va. déprécier.

Տժգնութիւն s. dépréciation.

Տժգոհ a. mécontent.

Տժգոհիմ, եցայ vn. être mécontent.

Տժգոհութիւն s. mécontentement.

Տժգոյն a. décoloré, pâle, blafard, blême.

Տժգունեմ, եցի va. décolorer, déteindre; —իմ vn. se décolorer, perdre la couleur, pâlir, déteindre, blêmir.

Տժգունութիւն s. défaut de couleur, pâleur.

Տի interj. allons! courage! տի՛նա conj. surtout, plutôt; s. V. Տիք.

Տիգաբուն, բնոյ s. hampe, bois d'une pique.

Տիգախոց a. blessé d'une pique; — առնել, donner un coup de pique.

Տիգաւոր, աց s. piquier.

Տիգք, գաց s. bras.

Տիեզերաբանական a. cosmologique.

Տիեզերաբանութիւն s. cosmologie.

Տիեզերագիր, գրի s. cosmographe.

Տիեզերագրական a. cosmographique.

Տիեզերագրութիւն s. cosmographie.

Տիեզերախօս a. parlé, publié dans l'univers.

Տիեզերակալ, աց s. maître de l'univers.

Տիեզերակալեմ, եցի vn. conquérir, dominer l'univers.

Տիեզերակալութիւն s. conquête ou domination de l'univers.

Տիեզերական a. universel, œcuménique.

Տիեզերականութիւն s. œcuménicité.

Տիեզերափրկող a. qui sauve l'univers.

Տիեզերահռչակ a. célèbre dans tout l'univers.

Տիեզերահրաշ a. qui étonne l'univers.

Տիեզերապետ V. Տիեզերակալ.

Տիեզերասաստ a. qui menace tout l'univers.

Տիեզերաքարոզ a. prêché, publié dans tout l'univers.

Տիեզերք, րաց sm. univers; ընդ տիեզերս, ընդ ամենայն ou ընդ բնաւ տիեզերս, ընդ ոլորտս տիեզերաց, dans tout l'univers, par tout l'univers.

Տիզ, տզոց s. tique.

Տիկ, տկաց s. outre, bouc; — հովուական, cornemuse, musette.

Տիկին, կնոջ, կնանց, կնայց s. maîtresse; madame; dame; madame, reine, impératrice; fig. — երկնից, la reine des cieux, la lune; վանաց —, la supérieure, l'abbesse.

Տիկնութիւն s. qualité d'une maîtresse, d'une dame; dignité de reine.

Տիկնունի, նւոյ V. Կանանոց.

Տիկտեսակ գործեմ va. enfler comme une outre.

Տիղմ, տղմոյ s. boue, crotte, bourbe, fange; մաքրել զ—, décrotter; ընդ — թաւալել, se vautrer ou patauger dans la boue, se traîner dans la boue; իքարշ ածել ընդ տիղմ, traîner dans la boue.

Տի՛նա V. Տի.

Տիպ, տպոյ, տպի, տպաց s. type, modèle, exemple; figure, image, air, forme; expression; empreinte; style; impression, édition; —ք կերպարանաց, traits, caractère; —ք կերպարանաց բանից, style; բերել զտիպս կերպարանաց ուրուք իւրեմս, ressembler à qn., avoir ses traits, son air; բերել զ— ուրուք՝ իրիք, ressembler à qn., à qch.; —ք մեռելոց, fantômes.

Տիպար, աց s. type, exemple, modèle.

Տիտան ou Տիտանեան sm. Titan.

Տիտեռն, ռան s. crocodile.

Տիտղոս, աց s. titre.

Տիրաբար V. Տիրապէս.

Տիրագէտ a. qui connaît le Seigneur.

Տիրագլուխ adv. en maître indépendamment.

Տիրագոյն V. Բուն.

Տիրադաւ, Տիրադրուժ a. qui trahit son maître, traître, Judas.

Տիրածին V. Աստուածածին.

Տիրական a. du Seigneur; du maître, seigneurial; dominant; — պատկեր, l'image de Dieu; — իշխանութիւն, pouvoir absolu.

Տիրահրաւէր a. invité par le Seigneur.

Տիրատիր a. donné par le Seigneur.

Տիրամայր, մօր sm. mère du Seigneur; fig. mère d'un prêtre.

Տիրանամ, ացայ vn. se rendre maître de, dominer, s'emparer de, s'impatroniser;

être dominé, entrer sous la domination.

Տիրանարգ a. qui méprise son maître.

Տիրանենգ V. Տիրադաւ.

Տիրանուէր a. consacré au Seigneur.

Տիրապարգեւ V. Տիրաձիր.

Տիրապետ s. despote.

Տիրապետական a. despotique.

Տիրապետեմ, եցի va. dominer, maîtriser, s'emparer du pouvoir suprême.

Տիրապետող s. dominateur.

Տիրապետութիւն s. domination, despotisme; —բ, despotiquement.

Տիրապէս adv. en maître, avec autorité, avec une autorité absolue, souverainement; effectivement, proprement, véritablement; a. propre, véritable, réel, certain; — ազատ, véritablement libre; — խօսելով, à proprement parler; — բարի, bien réel; — հաւատք, vraie foi.

Տիրասէր a. qui aime son maître, attaché à son maître, dévoué; — նախանձ, zèle.

Տիրասիրութիւն s. attachement, dévouement pour son maître, zèle.

Տիրասպան, ից ou **աց**. **Տիրասպանու** a. qui a tué son maître.

Տիրավաճառ a. qui a vendu son maître.

Տիրատեաց a. qui hait son maître.

Տիրարար, ի a. qui rend maître.

Տիրացու V. Դպիր.

Տիրացուցանեմ, ուցի va. rendre maître, faire dominer; autoriser, établir, effectuer.

Տիրաւանդ a. transmis par le Seigneur.

Տիրաքարոզ a. prêché par le Seigneur.

Տիրեմ, եցի va. s'emparer de, se rendre maître, dominer, maîtriser, occuper, régner.

Տիրեցուցանեմ V. Տիրացուցանեմ.

Տիրող a. s. dominant, dominateur.

Տիրութիւն s. domination, autorité, pouvoir.

Տիրուհի sf. maîtresse ou dame; sainte Vierge.

Տիւ, տուընջեան sm. jour; ի տուէ ou ի տուընջեան, de jour, dans la journée, en plein jour; ի տուէ եւ ի գիշերի ou զտիւ եւ զգիշեր, jour et nuit, nuit et jour; արփիաճաճանչ —, beau jour; beau temps; ի լուսապայծառ ou ի լոյս տուընջեան, en plein jour; չեւ խոնարհեալ տուընջեան, avant la fin du jour.

Տիք, տիոց s. âge; âge, siècle; — մանկութեան, âge de l'enfance, premier âge; ի մատաղ տիս, dans un âge si tendre; ի մատաղ՝ ի մանկունց տիոց, dès le tendre ou bas âge, dès sa plus tendre jeunesse; ի մանկայ տիոց, dès son enfance; անդստին յառաջին տիոցն, de

bonne heure; — ծերութեան, âge de la vieillesse; հաւասար տիօք, du même âge.

Տխատանք, նաց s. chagrin, deuil.

Տխատիմ, տեցայ vn. se chagriner, déplorer, porter le deuil de.

Տխեղծ a. jeune, en bas âge; défiguré, difforme.

Տխեղծութիւն s. jeunesse, bas âge.

Տխկի V. Ցախ.

Տխմար, աց a. sot, benêt, ignorant.

Տխմարաբար adv. sottement, sans aucune connaissance.

Տխմարութիւն sm. sottise, ignorance.

Տխուր adj. triste, chagrin, morne, mélancolique, morose.

Տխրագին a. triste; adv. tristement.

Տխրադէմ a. qui a l'air triste; adv. d'un air triste.

Տխրալի, Տխրալից a. triste, plein de tristesse, de chagrin.

Տխրական a. triste, chagrinant, fâcheux, mélancolique.

Տխրանամ V. Տխրիմ.

Տխրանք V. Տխրութիւն.

Տխրասէր adj. qui aime la tristesse, mélancolique.

Տխրեցուցանեմ, ուցի va. chagriner, attrister, peser sur le cœur.

Տխրեցուցիչ a. chagrinant, attristant, triste.

Տխրերանգ a. d'une couleur triste, morne.

Տխրիմ, րեցայ vn. se chagriner, s'attrister, devenir triste, se flétrir.

Տխրութիւն sm. chagrin, tristesse, mélancolie.

Տկար, աց a. faible, débile; impuissant, invalide; infime, petit, léger; fragile, frêle.

Տկարաբար adv. faiblement.

Տկարակողմն s. côté faible.

Տկարամիտ, մտաց a. faible d'esprit, esprit faible, borné, obtus.

Տկարամտութիւն s. faiblesse d'esprit, faiblesse.

Տկարանամ, ացայ vn. s'affaiblir, perdre ses forces, s'exténuer; devenir infirme, indisposé; avoir la faiblesse de; être incapable, ne pas pouvoir, déchoir; être impossible.

Տկարացուցանեմ, ուցի va. affaiblir, ôter les forces, débiliter, énerver, exténuer, abattre, amortir.

Տկարութիւն sm. faiblesse, débilité; indisposition, infirmité; langueur, exténuation; — ունիմ, je suis indisposé.

Տկեղտ a. jeune.

Տկճոր V. Գրեհ.

Տհալ a. indigeste.

Տհաճ a. mécontent, boudeur, acariâtre, morose; — լինել V. Տհաճիմ.

Տհաճեմ, եցի va. mécontenter, indisposer, déplaire; —իմ vn. être mécontent, bouder, être indisposé contre, se déplaire.

Տհաճութիւն s. mécontente-

ment, désagrément, déplaisir; bouderie.

Տհաս, ից a. qui n'est pas mûr, cru; fig. trop jeune.

Տհասութիւն s. défaut de maturité, crudité.

Տձեւ a. difforme, mal fait.

Տձեւեմ, եցի va. difformer.

Տձեւութիւն s. difformité.

Տղայ, ոց s. enfant; jeune homme; V. Տիք.

Տղայաբար adv. comme un enfant, puérilement.

Տղայաբարոյ, Տղայաբարու, ից a. qui a le caractère enfant, puéril.

Տղայական a. d'enfant, enfantin, puéril.

Տղայակոտոր a. qui détruit les enfants.

Տղայահանճար. Տղայամիտ, մտաց a. qui a l'esprit enfantin, simple.

Տղայամտութիւն s. puérilité, enfantillage.

Տղայանամ, ացայ vn. être ou devenir enfant; se conduire en enfant, faire l'enfant; rajeunir, redevenir jeune.

Տղայապէս V. Տղայաբար.

Տղայասպան a. s. infanticide, meurtrier d'un enfant.

Տղայասպանութիւն s. infanticide, meurtre d'un enfant.

Տղայացուցանեմ, ուցի va. rendre enfant, rajeunir, rendre la jeunesse.

Տղայաւուրց a. enfant, très-jeune.

Տղայիկ sm. petit enfant, bambin.

Տղայութիւն sm. enfance, premier âge; puérilité, enfantillage.

Տղեմ, եցի va. vouloir.

Տղընդեր a. ventru.

Տղմաբնակ a. qui demeure dans la boue.

Տղմագին V. Տղմուտ.

Տղմաթաթաւ adj. barbotté dans la boue, crotté.

Տղմաթաւալ a. qui se roule, qui se traîne dans la boue.

Տղմալից a. plein de boue, crotté, boueux, bourbeux, fangeux.

Տղմախառն a. mêlé avec la boue, bourbeux, fangeux.

Տղմախոր a. où il y a beaucoup de boue, très-boueux.

Տղմահան, ի s. décrottoir.

Տղմային V. Տղմուտ.

Տղմանամ, ացայ vn. se crotter, être barbotté dans la boue.

Տղմասէր adj. qui aime la boue.

Տղմուտ a. bourbeux, fangeux, boueux.

Տմարդի, դւոյ, դեաց adj. inhumain, désobligeant, impoli, grossier, brutal, brut, incivil, malhonnête, rustre.

Տմարդութիւն s. inhumanité, désobligeance, brutalité, brusquerie; impolitesse, grossièreté, incivilité, rusticité, malhonnêteté; —բ, inhumainement, désobligeamment, brusquement, brutalement; impoliment, grossièrement.

Տմոյն adj. décoloré, pâle,

triste; — առնել, décolorer, pâlir, déteindre.

Տնակ, աց s. maisonnette, case.

Տնակալ s. le propriétaire de la maison.

Տնական a. domestique; — տնտեսութիւն, économie —.

Տնակից a. qui demeure dans la même maison, cohabitant; voisin; — լինել, habiter, demeurer dans la même maison.

Տնակցութիւն s. habitation commune, cohabitation.

Տնահարկ, ի s. imposition, contribution.

Տնանկ, աց a. pauvre, indigent, ruiné; failli.

Տնանկանամ, ացայ vn. devenir pauvre, être indigent, se ruiner; être expulsé ou privé de sa maison; faire faillite.

Տնանկանոց V. Աղքատանոց.

Տնանկացուցանեմ, ուցի va. faire devenir pauvre, rendre pauvre, indigent.

Տնանկութիւն s. pauvreté, indigence; faillite; իյետին —ն կայ, il est dans la misère, aux abois.

Տնաշէն a. qui construit une maison; V. Տնարար.

Տնաշինութիւն s. construction; V. Տնարարութիւն.

Տնապան, աց s. gardien de la maison, concierge; casanier.

Տնապանութիւն s. conciergerie, charge de concierge; vie casanière.

Տնասէր a. qui aime la maison, casanier; — լինել, aimer son intérieur, se plaire dans son intérieur, chez soi.

Տնասուն a. nourri, élevé à la maison, casanier, domestique, privé.

Տնասպասեակ a. qui garde la maison, casanier.

Տնարար, աց a. s. ménager, ménagère; femme de ménage.

Տնարարութիւն s. ménage, soin domestique.

Տնարգել a. qui garde la maison, qui mène une vie retirée.

Տնաւեր a. dont la maison est ruinée; qui ruine les maisons.

Տնիկ V. Տնակ.

Տնկաբան, ից s. botaniste.

Տնկաբանական adj. botanique; — պարտէզ, jardin —.

Տնկաբանութիւն sm. botanique.

Տնկաբեր a. qui porte ou produit des plantes.

Տնկագէտ, **Տնկագիտական**, **Տնկագիտութիւն** V. Տնկաբան, Տնկաբանական, etc.

Տնկագործ, աց a. s. planteur, jardinier.

Տնկագործեմ, եցի va. cultiver les plantes, planter.

Տնկագործութիւն s. culture des plantes, plantation.

Տնկալից V. Տնարար.

Տնկախիտ adj. rempli de plantes, de plantations.

Տնկախօսութիւն s. phytologie.

Տնկական adj. de plante, végétal.

Տնկակից a. qui pousse ou végète avec, planté ensemble; inné, naturel.

Տնկաղ, ի s. potasse; կիզիչ —, potasse caustique.

Տնկաբարութիւն V. Տնկագործութիւն.

Տնկարկ, աց s. planteur.

Տնկարկութիւն s. plantation.

Տնկեմ, եցի vn. planter.

Տնկիչ s. planteur.

Տնկից V. Տնակից.

Տնպահ, Տնպահութիւն V. Տնապան, Տնապանութիւն.

Տնպահարան, ի s. conciergerie, logement du concierge.

Տնտես, աց s. économe.

Տնտեսաբար adv. économiquement.

Տնտեսագէտ, Տնտեսագիր s. économiste.

Տնտեսական a. économique.

Տնտեսարան, ի s. économat; administration.

Տնտեսեմ, եցի va. diriger une maison, faire l'économe; économiser; régler sa famille, régir, administrer; distribuer.

Տնտեսութիւն s. économie; économat; direction, administration; providence; mystère de l'Incarnation; առտնին ou տնական՝ քաղաքական —, économie domestique, politique; առ —ն, par économie.

Տնօրէն, բինի s. V. Տնտես; directeur, administrateur.

Տնօրէնութիւն s. V. Տնտեսութիւն; disposition, mesure; —ն տեղիք, les lieux saints.

Տնօրինական adj. économique, administratif; du mystère de l'Incarnation; — տեղիք, les lieux saints.

Տնօրինեմ V. Տնտեսեմ; disposer; dispenser; — զկեանս, régler la vie.

Տնօրինումն s. dispense; — խնդրել՝ տալ՝ ընդունել, demander, accorder, obtenir une dispense.

Տոգոր s. imbibition, imprégnation.

Տոգորեմ, եցի va. imprégner, imbiber, pénétrer; —իմ vn. s'imbiber, pénétrer dans, être imbibé, imprégné.

Տոխղուք s. tourte.

Տոկ sm. persistance, résistance, patience; durée; a. qui résiste, persistant, durable; յտոկ ou յտոկս, longuement, longtemps; ի— անկանել, se prolonger, durer longtemps.

Տոկամ, ացի vn. résister, persister, supporter, endurer, soutenir.

Տոկոս V. Տոկոսիք.

Տոկոսեմ, եցի va. tirer usure de, exercer l'usure, prêter à usure.

Տոկոսիք, սեաց s. usure, intérêt illégal; naissance; տոկոսեօք, avec usure.

Տոկուն V. Տոկ a.

Տոհմ, ից, այց sm. famille, maison, race, extraction, naissance, lignage, lignée.

Տոհմագիրք, գրոց. Տոհմաթիւք, թուոց s. généalogie.

Տոհմական a. de bonne famille, noble ; de famille ; s. parent ; —ք, rapport d'un champ, fruits, récolte, moisson.

Տոհմականութիւն s. bonne naissance, noblesse ; production, fertilité.

Տոհմակից sm. de la même famille, lignager, parenté.

Տոհմային a. de famille ; parent.

Տոհմապետ, աց s. chef d'une famille, d'une race.

Տոհմաւորութիւն s. noblesse, bonne naissance.

Տոհմիկ a. noble, de bonne maison, de bonne ou de haute naissance ; s. parent.

Տոհմորոշ առնեմ va. séparer les familles, les races.

Տոհմութիւն s. parenté.

Տոհոբակեմ, եցի vn. marcher d'un air fier ou hautain, se pavaner.

Տող, ից s. ligne ; fil ; file, rang, rangée.

Տողաբան, ից adj. qui parle beaucoup, bavard.

Տողաբար adv. à la ligne, en rang.

Տողագլուխ s. alinéa.

Տողադիր a. aligné.

Տողադրեմ, եցի va. aligner.

Տողադրութիւն sm. alignement.

Տողամէջ s. interligne.

Տողան s. rangée, suite, enchaînement.

Տողանի a. rangé, arrangé, continuel.

Տողաշար, ի s. transparent.

Տողեմ, եցի va. enfiler, ranger ; composer, écrire.

Տողիք, ղեաց. Տողուկք, ղկաց. Տողունք s. salive, crachat.

Տոճկիմ, եցայ vn. se réduire en pâte (en parlant du riz).

Տոմար, աց s. tome ; livre ; calendrier.

Տոմս, ից. Տոմսակ, աց s. billet.

Տոյժ, տուժի. Տոյժք, տուժից sm. V. Տուգան ; dommage, perte, préjudice, détriment ; տուժիւք անձին, à ses dépens ; փոխարինել տուժիցն, dédommager.

Տողկեմ, եցի va. user sa vie, passer la vie.

Տոչոր V. Տոչորումն.

Տոչորական a. brûlant.

Տոչորեմ, եցի va. brûler, enflammer, embraser ; —իմ vn. brûler, être enflammé.

Տոչորիչ a. brûlant, dévorant.

Տրչորումն s. brûlure, embrasement.

Տոռն, ռին ou **ռան, ռունք, ռանց** s. corde, ficelle ; lien, attache ; pilon ; — շան, laisse.

Տոռնիմ, եցայ vn. être lié, attaché.

Տորգ s. toile d'araignée.

Տորմիղ ou **—նաւաց** s. flotte.

Տորոմիմ, մեցայ vn. s'enfler, bouffir, se gonfler.

Տորոն, ի s. garance.

Տորր s. bourgeon, jet de la vigne.

Տնկարանոց, ի s. pépinière.

Տնկեմ, եցի vn. bourgeonner.

Տուայտանք, նաց s. peine, affliction, souffrance.

Տուայտեմ, եցի va. faire souffrir, affliger, tourmenter; —իմ vn. souffrir, s'affliger, être tourmenté.

Տուայտութիւն V. Տուայտանք.

Տուայր, ի sm. corbeille de mariage.

Տուարած, ի s. berger, pasteur; pâturage.

Տուարածական s. berger.

Տուգան, ի s. amende; indemnité ou dédommagement; ornith. toucan.

Տուգանեմ, **Տուգանիմ** V. Տուժեմ, Տուժիմ.

Տուգանք, նաց V. Տուգան.

Տուժապարտ a. amendable.

Տուժեմ, եցի va. mettre ou condamner à l'amende; —իմ vn. être mis ou condamné à l'amende, indemniser, dédommager.

Տուիչ, տրուչի, չաց s. donneur, donateur.

Տուղտ, տղտոյ s. guimauve.

Տումար V. Տոմար.

Տուն, տան, տանց sm. maison; maison, famille, race; maison, établissement commercial; biens de la maison; train de maison, domestiques; couplet, verset, strophe, stance; տանէ ի— ou *տնէ —, de maison en maison; *տնէ ելնել, sortir de la maison; déménager; դառնալ ի—, retourner, rentrer à la maison, chez soi; *— կերթամ, je vais chez moi; *տնէ կուգամ, je viens de chez moi; *ձեր տունը գնաց, il est allé ou il a été chez vous; տնով տեղով, avec toute la famille; կալ ի— ou *— կենալ, rester à la maison, garder la maison; — Թագաւորի ou արքայի, la maison du roi; — նամակաց, poste; — գանձին, le trésor; հանգիստ՝ ընակելի՝ լաւ՝ մեծ՝ փոքրիկ՝ գեղեցիկ՝ տձեւ ou անպիտան —, commode, logeable, bonne, grande, petite, belle ou jolie, vilaine maison; աղիւսակերտ՝ փայտակերտ՝ քարուկիր —, maison en brique, en bois, en pierre; վարձելի՝ վաճառելի տուն, maison à louer, à vendre; հիմունք՝ որմունք տան, les fondements, les murs d'une maison; — շինել ou կառուցանել՝ քանդել, bâtir, abattre ou démolir une maison; *քաղաքի՝ գեղի —, maison de ville, de campagne; *փողոցի վերայ —, maison sur la rue; գեղեցկացուցանել զ— իւր, embellir sa maison; — վարձել, louer une maison; վարձել զ— իւր, louer sa maison; վարձք տան, le loyer d'une maison.

Տունջենական, **Տունջենային**, **Տունջէն** a. diurne, de jour.

Տուչութիւն s. dation, donation; tradition; reddition, remise, délivrance.

Տուռն s. amas, tas; տուռն տուռն, adv. en tas, en monceau.

Տուտն, տտնոց s. queue.

Տուր V. Տուրք.

Տուրեւառ, ից s. trafic, négoce, commerce; échange; conférence, fréquentation, société; respiration, haleine; դադարումն տուրեւառից, stagnation des affaires; տուրեւառս առնել, trafiquer; ի յետին — չնչոյն, réduit à l'extrémité; — ամուսնութեանց, les mariages; V. Տուրեւառիկ.

Տուրեւառիկ a. commercial, mercantile; —ք ou — փոփոխումն՝ շահաւետութիւն, trafic, commerce.

Տուրեւառութիւն V. Տուրեւառիկք.

Տուրք, տրոց s. dation; donation, présent, don; impôt, droit; aumône.

Տուփ, տփոց s. boîte.

Տոփան, աց s. batte; hie.

Տոփեմ, եցի va. battre; fouler aux pieds; hier.

Տոքսական դեղ s. toxique, poison.

Տպագիր, գրի a. édité, imprimé; s. typographe; éditeur; édition, impression.

Տպագրական adj. typographique.

Տպագրատուն V. Տպարան.

Տպագրեմ, եցի va. empreindre, mouler, modeler; éditer, imprimer.

Տպագրիչ, Տպագրող s. typographe, imprimeur; éditeur.

Տպագրութիւն s. typographie; édition, impression.

Տպազիոն, ազ, իզ s. topaze.

Տպանամ, ացայ vn. être empreint, s'imprimer.

Տպարան, աց s. imprimerie, typographie.

Տպաւոր adj. empreint, imprimé, marqué.

Տպաւորագոյն a. plus ressemblant, précis, véritable; —ս adv. précisément; — ասացից, à proprement parler; կամ — ասել, ou pour mieux dire.

Տպաւորեմ, եցի va. empreindre, imprimer, marquer, figurer, graver; inculquer.

Տպաւորութիւն s. empreinte, marque, figure, forme; impression; — գործել յոք, faire une impression sur qn.

Տպեմ, եցի va. imprimer; —իմ vn. s'imprimer.

Տպող V. Տպագրող.

Տռիփք V. Տռփանք.

Տռնաւոր a. calleux, dur.

Տռփամ, Տռփանամ, ացայ vn. aimer d'amour, avec passion ou passionnément, être amoureux, passionné, épris; aimer tendrement, convoiter, désirer ardemment, souhaiter.

Տռփանք, նաց sm. amours, amourette.

Տռփաւոր, Տռփող s. amant, amoureux.

Տռփոտ a. amoureux, passionné.

Տտաղեղն s. chat-huant.

Տտիպ a. acerbe, âpre, astringent, âcre.

Տտնաւոր adj. qui a une queue, à queue.

Տտուն V. Տուտն.

Տտպութիւն s. âpreté, âcreté, acerbité, saveur âpre, goût acerbe.

*Տտռեմ, եցի vn. faire un pet, péter.

Տրական s. gram. datif; a. datif.

Տրամ adj. ferme, dur; — գործել, rendre ferme; — երկիր, terrain ferme.

Տրամաբան, ից s. logicien.

Տրամաբանաբար adv. logiquement.

Տրամաբանական a. logique, de la logique.

Տրամաբանեմ, եցի va. raisonner.

Տրամաբանութիւն sm. logique.

Տրամաբանօրէն adv. logiquement.

Տրամագիծ V. Տրամաչափ.

Տրամադրեմ, եցի va. disposer.

Տրամադրութիւն s. disposition.

Տրամալար, ի sm. cordeau, fil à plomb.

Տրամախոհ adj. judicieux, raisonnable.

Տրամախոհութիւն s. jugement, raisonnement.

Տրամախօս, ից s. dialecticien.

Տրամախօսութիւն s. dialectique.

Տրամանամ, ացայ vn. devenir ferme, se durcir.

Տրամանկիւն s. diagonale; s. V. Տրամանկիւնի.

Տրամանկիւնաբար adv. diagonalement.

Տրամանկիւնի a. diagonal.

Տրամաչափ s. diamètre.

Տրամաչափական a. diamétral.

Տրամաչափապէս adv. diamétralement.

Տրամեմ, եցի va. affermir.

Տրապեզ, աց s. table.

Տրապեզիտ s. changeur.

Տրգալ V. Տարգալ.

Տրեխ, աց s. sabot, sandale.

Տրեխագործ, աց s. sabotier.

Տրեխաւորեմ, եցայ vn. mettre des sabots.

Տրէ s. ancien mois des Arméniens.

Տրիբուն, ի s. tribun.

Տրիբունութիւն s. tribunat.

Տրիգոն, ի s. pastenague.

Տրիէր adj. à trois rangs de rames; — նաւ, galère —, trirème.

Տրիտոն, ի s. triton.

Տրիտուր s. récompense, rétribution.

Տրմղութիւն s. inexpérience.

Տրմուխ, մխոյ s. râteau.

Տրմօղ, մղի adj. inexpérimenté, nouveau; indompté.

Տրոհական a. adversatif.

Տրոհեմ, եցի va. diviser.

Տրոհութիւն, Տրոհումն sm. division; abduction.

*Տրորեմ, եցի va. broyer, délayer.

Տրորիմ, րեցայ vn. pourrir, corrompre, se couvrir de plaies.

Տրորումն sm. putréfaction, corruption.

Տրուպ, տրպի adj. humble, inférieur, vil, indigne, dernier, moindre.

Տրոփեմ, եցի vn. frapper la terre du pied, battre des pieds, faire du bruit avec les pieds; fouler aux pieds, fouler; ոտս — հկերայ, insulter, mépriser qn.

Տրոփիւն s. bruit des pieds, claquement.

Տրոքիղոս, աց s. trochile.

Տրտմագին adj. triste, chagrin, mélancolique; d'un ton chagrin, d'un air triste, fâcheux, affligeant.

Տրտմազգեաց, զեցից a. très-triste.

Տրտմալի, Տրտմալից adj. plein de tristesse, de chagrin, triste, fâcheux.

Տրտմական a. chagrinant, fâcheux.

Տրտմակից լինիմ vn. partager le chagrin de qn., s'attrister avec.

Տրտմեցուցանեմ, ուցի va. attrister, chagriner, contrister, rembrunir.

Տրտմիմ մեցայ vn. se chagriner, s'attrister, avoir du chagrin.

Տրտմութիւն sm. tristesse, chagrin, mélancolie, morosité.

Տրտնջեմ, եցի vn. se plaindre, murmurer, crier.

Տրտնջիւն s. plainte, murmure.

Տրտնջող sm. celui qui se plaint, qui murmure.

Տրտնջումն V. Տրտնջիւն

Տրտում a. triste, chagrin; morne, mélancolique, morose; adv. tristement; — լինել, être triste, avoir du chagrin, avoir le cœur gros.

Տրտունջ sm. plainte, murmure; — ունել, porter plainte, se plaindre.

Տրցակ, աց s. botte, fagot.

Տրցակեմ, եցի va. botteler, fagoter.

Տրփամ, Տրփանք, etc. V. Տռփամ, Տռփանք, etc.

Տփիկ s. petite boîte, écrin.

* Տքամ, ացի vn. geindre.

Տքնաբար տանել V. Տարա-պարհակ վարել.

Տքնեցուցանեմ, ուցի va. faire veiller.

Տքնիմ, նեցայ vn. veiller; fig. veiller, surveiller.

Տքնութիւն s. veille; insomnie; vigilance.

Տօթ, ոյ s. grande chaleur; hâle, feu du jour, les ardeurs du soleil; a. chaud; տօթոյ adv. pendant la chaleur; — ամա-րայնոյ, la chaleur, l'ardeur de l'été.

Տօթագին a. chaud.

Տօթաժամ, ու. Տօթաժամա-նակ s. heure ou temps où le soleil est très-chaud; ի տօթա-ժամու աւուրն, en la chaleur du jour.

Տօթաժամու ou ի Տօթաժամու adv. pendant la chaleur.

* Տօթախարշ, Տօթակէզ, Տօ-թահար a. brûlé par la chaleur.

Տօթային a. chaud.

Տօթանամ, ացայ vn. être dévoré de chaleur, se brûler.

Տօթացուցանեմ, ուցի va. brûler par la chaleur.

Տօթութիւն s. chaleur.

Տօմար V. Տումար.

Տօն, ից s. fête; օր' տօնի, jour de fête; — նշանաւոր' հանդիսաւոր ou մեծահանդէս, fête extraordinaire, solennelle; — կատարել, célébrer une fête.

Տօնախմբեմ, եցի va. célébrer, solenniser une fête.

Տօնախմբութիւն s. célébration d'une fête, fête, jour de fête, réunion solennelle, solennité.

Տօնական a. de fête, férié, solennel; — օր, jour de fête; — գիրք V. Տօնացոյց.

Տօնակից լինիմ vn. fêter, célébrer une fête ensemble.

Տօնահրաման adj. qui contient les préceptes des fêtes.

Տօնապետ, աց sm. chef ou président d'une fête, d'une solennité.

Տօնասէր adj. qui aime les fêtes.

Տօնասիրութիւն sm. amour des fêtes.

Տօնավաճառ, աց s. foire.

Տօնացոյց, ցուցի s. directoire (livre qui règle l'office pour toute l'année).

Տօնեմ, եցի va. fêter, solenniser, célébrer.

Տօնուտ V. Տօնական.

Տօսախ, ից s. bot. buis.

Ր (ré) s. trente-deuxième lettre de l'alphabet et vingt-sixième des consonnes; cinq mille, cinq-millième.

Րաբունւ, իք s. maître, docteur.

Րաբունաբար V. Րաբունօրէն.

Րաբունական a. de maître, doctoral,

Րաբունապետ, աց s. chef des docteurs, pontife.

Րաբունի, նւոյ, նեաց sm. maître, docteur; rabbi, rabbin.

Րաբունօրէն adv. en maître, comme un docteur.

Րախանամ V. Խրախանամ.

Րախճան V. Խրախճան.

Րաֆետ V. Արաֆետ.

Րամ V. Երամ.

Րամեմ V. Երամեմ.

Րենական a. divin.

Րենատես V. Աստուածատես.

*Րոմ V. Ճաքարօղի.

Րոպէ, իք s. seconde, instant; le monde, l'univers; Europe.

Րոպէաֆամար a. qui compte les secondes; magicien.

Րոտեմ, եցի va. rassembler, réunir.

Րոփին V. Տրուպ.

Րոք V. Աղէկատ.

Ց (tzó) s. trente-troisième lettre de l'alphabet et vingt-septième des consonnes; six mille, six-millième.

Ցախ, ոյ s. érable; branche; broussailles; bouleau.

Ցախաւել, ի sm. balai de bouleau.

Ցախսարեկ, ի sm. ornith. roitelet.

Ցած, ի adj. bas, qui s'élève peu de terre; fig. humble, modeste, modéré; doux; sage; bas, vil, rampant.

Ցածագին a. adv. à bas prix.

Ցածնում, ծեայ vn. s'abaisser, baisser; s'abaisser, s'humilier; s'apaiser, se calmer.

Ցածութիւն s. abaissement; fig. modestie; modération, sagesse, pudeur; humiliation; humilité; bassesse; — սրտի, bassesse de cœur; —իւ, avec un air modeste; avec bassesse.

Ցածուն, ծնոց a. modeste, modéré; sage; humble; doux; bas, qui n'est pas élevé.

Ցածուցանեմ, ուցի va. abaisser, baisser; rabaisser; rabattre; abaisser, humilier, ravaler; calmer; apaiser, adoucir.

Ցակամանեցուցանեմ, ուցի va. réduire à l'extrémité, rendre malheureux.

Ցակամանիմ, նեցայ vn. être réduit à l'extrémité, être dans le besoin, manquer de ressources, être malheureux.

Ցակն, կան, կանք s. besoin, gêne, misère.

Ցամաք, աց a. sec, aride; s. terre ferme, continent; ելանել —ի, prendre terre, mettre pied à terre, débarquer; իջանել —ի, descendre à terre; — կղզի, presqu'île, péninsule; անցանել ընդ —, passer à pied sec.

Ցամաքաբնակ a. qui habite la terre ferme.

Ցամաքաթեւ adv. avec des ailes sèches, sans mouiller ses ailes.

Ցամաքակղզի, ղւոյ s. presqu'île, péninsule.

Ցամաքական V. Ցամաքային.

Ցամաքակէտ sm. littoral, plage, rivage.

Ցամաքայատակ a. dont le fond, le lit est sec.

Ցամաքային adj. de terre ferme, continental; sec, aride.

Ցամաքաչափութիւն s. arpentage.

Ցամաքելի a. tarissable.

Ցամաքեմ V. Ցամաքիմ, Ցամաքեցուցանեմ.

Ցամաքեցուցանեմ, ուցի va. sécher, dessécher, rendre sec, aride; mettre à sec, tarir, faire tarir, épuiser.

Ցամաքեցուցիչ a. qui sèche, qui dessèche, desséchant, dessiccatif.

Ցամաքիմ քեցայ vn. sécher, se dessécher; tarir, s'épuiser.

Ցամաքութիւն, Ցամաքումն s. sécheresse, aridité, siccité, dessèchement; tarissement, épuisement.

Ցամաքուտ a. sec, aride.

Ցայգ, ոյ sm. nuit; — ով, զցայգ adv. de nuit, pendant la nuit; զցայգ եւ զցերեկ, jour et nuit, nuit et jour.

Ցայգագնաց V. Գիշերագնաց.

Ցայգազուարճ sm. belle de nuit.

Ցայգախումբ s. soirée.

Ցայգականթեղ, ի s. veilleuse.

Ցայգակռիւ մարտ s. combat nocturne.

Ցայգահանդէս s. soirée; — տալ, donner une soirée.

Ցայգափնոց հանդերձ s. vêtement de nuit.

Ցայգապաշտօն, տրամաքն s. nocturne (partie de l'office de la nuit).

Ցայգատես V. Գիշերատես.

Ցայգացնոր, ի a. rêveur, songeur.

Ցայգութիւն s. nuit, l'heure de la nuit; թղխումն —ն, pollution nocturne.

Ցայդ վայր adv. jusque-là.

Ցայժմ adv. jusqu'à présent.

Ցայլք s. aine.

Ցայնժամ adv. jusqu'à cette heure, jusqu'à ce temps, jusqu'à cette époque; մինչեւ —, jusqu'alors.

Ցայն վայր adv. jusque-là; — յիմարեալ էին ազգ մարդկան, զի եւ, le genre humain s'égarait jusqu'à...

Ցայնքան adv. tant, jusqu'à tant.

Ցայս վայր adv. jusqu'ici.

Ցայսքան adv. tant, jusqu'ici.

Ցայսօր adv. jusqu'aujourd'hui, jusqu'à ce jour.

Ցայտեմ, եցի va. faire jaillir, lancer; տիղմ—, éclabousser; —իմ vn. jaillir, rejaillir.

Ցայտուկ V. Ցայտումն; —ք տղմոյ, éclaboussure.

Ցայտումն s. jet, jaillissement, rejaillissement; — սերման, éjaculation.

Ցայտք, տից s. saillie.

Ցան, ից s. ensemencement, semailles; a. dispersé, disséminé; ցան եւ ցիր ou ցիր եւ ցան, épars, dispersé; adv. çà et là; ցան եւ ցիր առնել՝ կացուցանել, disperser.

Ցանգ, etc. V. Ցանկ.

Ցանեմ, եցի va. semer, ensemencer; parsemer, répandre, asperger.

Ցանկ, ոյ s. haie, échalier, enclos, clôture, enceinte; liste, table, catalogue; désir, amour; adv. toujours, de tout temps; պատել՝ փակել ցանկով, entourer d'une haie.

Ցանկալի a. désirable, souhaitable, désiré, recherché, doux; — է ինձ, je désirerais, je voudrais, je serais bien aise de, je ne songe qu'à; — պարզութիւն, aimable simplicité.

Ցանկալիք sm. tout ce qui plaît, objet désiré; — աչաց, ce qui plaît aux yeux.

Ցանկական adj. concupiscible; —ն s. concupiscence.

Ցանկամ, Ցանկանամ, ացայ vn. désirer; souhaiter, envier; convoiter, être épris de.

Ցանկապատ a. entouré de haies.

Ցանկապատեմ, եցի va. entourer d'une haie.

Ցանկասէր a. amoureux, voluptueux, sensuel, lubrique.

Ցանկասիրութիւն s. amour, convoitise, sensualité, lubricité.

Ցանկացող s. désireux, convoiteux; cupide.

Ցանկեմ, եցի va. entourer d'une haie.

Ցանկորդ a. continuel, continu; adv. continuellement.

Ցանկորդեմ, եցի va. fréquenter, hanter; vn. continuer, persévérer, perpétuer, durer; սիրելի էր ինձ — ի տեղիսն, j'aimais à me rendre en ce lieu.

Ցանկութիւն s. désir, envie; convoitise, concupiscence, volupté, sensualité, passion, amour; plaisir; cupidité; curiosité; հեշտ —, sensualité, volupté; մատնել ի կամս —ե ուրուք, livrer à la passion de qn.; օգտածարաւ —ք, les intérêts.

Ցանումն s. ensemencement.

Ցանց, ից sm. filet, réseau, rets.

Ցանցառ a. clair, peu serré; s. clairière.

Ցանցարկ s. jet de filet, action de jeter le filet; celui qui jette le filet.

Ցանցեմ, եցի va. prendre au filet, envelopper d'un filet.

Ցանցորդ, աց s. pêcheur au filet, pêcheur.

Ցասկոտ, աց adj. irascible, colère, colérique, dépiteux ; — լինել, être —, avoir du penchant à la colère.

Ցասկոտութիւն s. irascibilité.

Ցասմնական, **Ցասնական** a. propre à mettre en colère; irascible ; —ն s. irascibilité.

Ցասնում, սեայ, սուցեալ vn. se mettre en colère, s'indigner, s'emporter, se fâcher, s'irriter, se dépiter, mettre son bonnet de travers.

Ցասումն s. colère, indignation, emportement, courroux, dépit ; ի— ածել, mettre en colère, courroucer ; ցասմամբ էր ընդ նմա, il était irrité, fâché contre lui.

Ցասուցանեմ, ուցի va. mettre en colère, indigner, fâcher, irriter, échauffer la bile de qn.

Ցասչիմ V. Ցասնում.

* **Ցատկեմ** V. Ոստնում; Ցայտեմ vn.

* **Ցատկեցնեմ** V. Ցայտեմ va. դուրս —, faire ressortir, mettre en relief.

Ցատկտեմ, եցի va. sautiller.

* **Ցատկտուկ** V. Կցկցուն.

Ցարասի s. bot. bouleau.

Ցա՛րդ եւս, **Ցա՛րդ իսկ** adv. jusqu'à présent, encore.

Ցաւ, ոց sm. douleur, mal, souffrance ; fig. douleur, peine, chagrin ; regret ; mal, maladie; — է ինձ, j'ai le regret, je regrette de, je suis fâché ; ցաւոք, douloureusement ; դառնակսկիծ —, douleur cuisante, amère ; դժոխըմբեր կալաւ զիս ցաւ, une douleur cruelle me saisit ; մեղմել զցաւս, calmer, endormir la douleur ; փարատեցան յինէն ցաւք իմ, je ne souffre plus, je n'ai plus de mal, de douleur ; *— կրել՝ քաշել, éprouver de la douleur, avoir mal, souffrir.

Ցաւագար, աց a. infirme, maladif, cassé, patraque.

Ցաւագին a. douloureux, endolori, affligé, plaintif ; adv. douloureusement, d'un ton plaintif.

Ցաւագնեմ, եցի. **Ցաւագնիմ**, նեցայ vn. éprouver de la douleur, souffrir ; avoir mal, être malade, souffrir ; avoir du chagrin, être endolori ; ցաւագնեալ անդամք, membres endoloris.

Ցաւագնոտ V. Ցաւագար.

Ցաւագնոտեմ, եցի vn. tomber malade, être souffrant.

Ցաւագնութիւն s. douleur, souffrance, regrets ; mal, maladie.

Ցաւալի, **Ցաւալից** a. plein de douleur, douloureux, regrettable.

Ցաւած, ի a. endolori, souffrant, infirme, malade.

Ցաւակից s. compagnon de douleur, compatissant ; — լինել, entrer dans la douleur de qn., partager sa douleur, compatir à sa douleur, le plaindre.

Ցաւակցաբար adv. en pre-

nant part à la douleur de, avec compassion.

Ցաւակցիմ V. Ցաւակից լինիմ.

Ցաւակցութիւն s. part que l'on prend à la douleur d'autrui, condoléance, compassion; Թուղթ —ի, lettre de condoléance.

Ցաւահալած adj. qui chasse la douleur, la maladie.

Ցաւանակիմ, եցայ vn. durer.

Ցաւատեմ, եցի va. déchirer, déchiqueter.

Ցաւացածոյց a. calmant.

Ցաւեցուցանեմ, ուցի va, causer de la douleur, faire souffrir.

Ցաւէ, ցաւեաց v. impers. avoir mal, souffrir, éprouver de la douleur; regretter, avoir regret de; être endolori, peiné, désolé; compatir à, être sensible au sort de qn., le plaindre; որովայնի իմ ցաւէ, j'ai mal au ventre; ոչ ումեք ցաւէ ինձ իւ, personne ne me regrette, ne me plaint; ցաւէ ինձ իվերայ քո, je vous plains, je pleure sur toi; ցաւեցաւ ձեզ վասն իմ, vous avez eu pitié de moi, de mon sort.

Ցաւիմ, եցայ V. Ցաւէ; *վրայ կցաւիմ, je vous plains; մատս կցաւի, j'ai mal au doigt, mon doigt me fait mal.

Ցաւոտ V. Ցաւած.

Ցաքան, ի s. agric. scarificateur.

Ցաքանեմ, եցի va. scarifier.

Ցելեմ, Ցելում, ցելի va. fendre, déchirer.

Ցելանիմ, ցելայ vn. se fendre, se déchirer; ցելաւ յերկուս, se déchira en deux, par le milieu.

Ցելումն s. l'action de fendre, de déchirer; fente, déchirure.

Ցեխ, ոյ s. boue, crotte.

Ցեխոտ, etc. V. Ցխոտ, etc.

Ցեծ s. ornith. ibis.

Ցեղ, ից s. tribu, caste, race, branche.

Ցեղակից adj. qui est de la même tribu ou race.

Ցեղակցութիւն s. identité de tribu.

Ցեղապետ, աց sm. chef de tribu, de race.

Ցեղապետեմ, եցի va. être chef d'une tribu.

Ցեղապետութիւն s. dignité de chef d'une tribu.

Ցեղընտիր լինել, choisir ou distinguer les tribus.

Ցետ V. Զետ.

Ցե՞րբ adv. jusqu'à quand!

Ցերեկ, Ցերեկ, զՑերեկ, զՑերեկ adv. le jour, dans la journée, de jour, en plein jour, pendant le jour; զցայգ եւ զցերեկ, jour et nuit; զօրն ցերեկ, toute la journée.

Ցերեկութիւն sm. jour ou journée.

Ցերեկօթ, ի s. externat.

Ցերեկօթիկ s. externe; s. — դպրոց, externat.

Ցեց, ոյ sm. ver, artison, teigne.

Ցեցակեր, Ցեցակերեալ adj.

mangé ou rongé des vers, vermoulu.

Ցիխ, ցխոյ V. Ցեխ.

Ցին, ցնոյ s. ornith. milan.

Ցինգ, Ցինկ, ցնգի, ցնգոյ s. bot. amelle.

Ցիռ, ցռոյ, ցռու s. onagre, âne sauvage.

Ցիր a. dispersé, épars ; s. dispersion ; endroit vaste ; ցիր եւ ցան, dispersé, épars, éparpillé ; adv. d'une manière éparse, çà et là ; ցիր ընդ ցիր լինել, être dispersé, se disperser, s'éparpiller.

Ցիրգ, ցրգոյ, ցրգի s. bot. pimprenelle ; ronce.

Ցից, ցցոյ s. pal, pieu, piquet, pilotis, jalon ; cheville ; a. dressé, hérissé, droit ; հանել ի—, empaler.

Ցիւրկիմ, եցայ vn. saillir, être en saillie, s'avancer en dehors.

Ցլագլուխ a. à tête de bœuf ; s. Bucéphale.

Ցլիկ s. jeune taureau.

Ցխոտ a. crotté.

Ցխոտեմ, եցի va. crotter ; —իմ vn. se crotter.

Ցկնիմ V. Ցնկնիմ.

Ցմախ, ի s. bot. berle.

*Ցնդած a. décrépit, tombé en enfance, radoteur.

Ցնդական a. volatil.

Ցնդականութիւն sm. volatilité.

Ցնդեմ, եցի va. disperser, dissiper ; volatiliser, exhaler, évaporer ; —իմ vn. se dissiper, se disperser ; se volatiliser, s'exhaler, s'évaporer ; *tomber en enfance, radoter ; — յարտասուս, fondre en larmes ; ցնդին միտք նորա, son esprit s'évapore, se distrait.

Ցնդումն s. dispersion, dissipation ; volatilisation, exhalation.

Ցնծալի, Ցնծալից a. plein de joie, joyeux.

Ցնծամ, ացայ vn. tressaillir de joie, d'allégresse, être pénétré, saisi ou transporté de joie, se réjouir.

Ցնծացուցանեմ, ուցի va. faire tressaillir de joie, transporter ou combler de joie, réjouir.

Ցնծութիւն s. transport de joie, grande joie, allégresse.

Ցնկնիմ, կնեցայ ou կնայ vn. mettre bas, faire des petits.

Ցնորական a. illusoire, fantastique, imaginaire, chimérique, extravagant.

Ցնորակոծ a. agité de délire, plongé dans un effrayant délire ; — առնել, tourmenter par le délire, par de folles illusions ; — լինել, être tourmenté par le délire, par de folles illusions, se faire des illusions.

Ցնորեմ, եցի. Ցնորեցուցանեմ, ուցի va. donner le délire, des vertiges, mettre hors de soi, rendre fou, saisir d'un transport, transporter ; égarer, distraire ; donner des illusions, faire courir après des chimères.

Ցնորիմ, րեցայ vn. délirer, être dans le délire, avoir le

délire, le vertige, tomber en délire, rêver, divaguer, extravaguer, battre la campagne; être hors de soi, s'égarer, devenir fou, être agité de violents transports; se faire des illusions.

Ցնորք, րից s. délire, rêverie, vertige; fantôme, vaine apparence, vision, illusion, chimère, imagination, fantaisie; — խոժոռադէմք՝ անժպիտք, spectacles horribles, hideux.

Ցնցղաձեւ a. qui a la forme d'un tuyau, d'un arrosoir.

Ցնցղանամ, Ցնցղկանամ, կացեալ vn. jaillir, saillir, sortir.

Ցնցոտի, տւոյ, տեաց adj. vieux, déguenillé, fripé; s. guenille, haillon, chiffon.

Ցնցոտիկ s. loque, guenille.

Ցնցուղ, ցղոյ s. canal, tuyau; arrosoir; aspersion; dispersion.

Ցոլանամ, ացայ vn. se refléter, réfléchir, réverbérer; rejaillir, s'exhaler.

Ցոլացիկ a. reflet, à réverbère.

Ցոլացումն V. **Ցոլումն.**

Ցոլացուցանեմ, ուցի va. refléter, réfléchir; faire rejaillir, exhaler.

Ցոլք s. pl. reflets.

Ցոլումն s. réflexion, reflet, réverbération; rejaillissement, exhalation, exhalaison.

Ցող, Ցողումն V. **Ցօղումն.**

Ցոյց, ցուցից sm. action de montrer, indication; indice, marque, signe; étalage, parade; ostentation; démonstration, preuve, marque, témoignage, acte; spectacle, risée, jouet; ցոյցս առնել, faire étalage, parade, étaler; իցոյցս, իցոյց, իցոյցս ինչ, pour montrer, pour l'ostentation, pour la frime; — բարեկամութեան՝ մեծարանաց, démonstrations d'amitié, de respect; առնել ինչ իցոյցս մարդկան, faire qch. pour être vu des hommes; հաստատուն —, preuve solide.

Ցորեան, ցորենոյ sm. blé, froment.

Ցորեկ V. **Ցերեկ.**

Ցորենաբաշխ, ից a. qui distribue du blé.

Ցորենաբեր a. qui produit du blé.

Ցորենահատ, ի s. grain de blé, grain.

Ցորենավաճառ, աց s. marchand de blé, grainetier.

Ցորենավաճառութիւն sm. commerce de blés.

Ցորժամ adv. jusqu'à ce que, jusqu'à l'époque; ցո՞րժամ, jusqu'à quand?

Ցորչափ V. **Ցորքան.**

Ցո՞ր վայր adv. jusqu'où!

Ցորքան adv. tant que, jusqu'à ce que; ցո՞րքան, jusqu'à quand? jusqu'à quel point! — ժամանակս, tant que.

Ցու V. **Ցուք.**

Ցուլ, ցլուց s. taureau; astr. le Taureau; — բառաչէ, le — mugit; բառաչ՝ պոչիւն ou պոռոչիւն ցլու, mugissement.

Ցուղ ականջաց s. conduit auriculaire.

Ցում s. sanie, pus, humeur.

Ցունց s. secousse; — տալ, donner une secousse, secouer.

Ցուպ, ցպոյ s. bâton, verge; — հովուի, houlette; — կաղի, béquille; — ի ձեռին, un bâton à la main; — ծերութեան, le bâton, le soutien de vieillesse.

Ցուրտ, ցրտոյ a. froid; fig. froid, insipide; vain, frivole; sm. froid; — մահահամբոյր, une froidure mortelle; le froid de la mort; սառսռացեալ դողալ ի ցրտոյ ou *ցրտէ դողալ. trembler de froid, être transi de froid; — սաստիկ, froid vif, violent, excessif, un froid de loup; սոսկալի՝ խիստ՝ անտանելի՝ Թափանցող —, froid horrible, rude ou rigoureux, insupportable, perçant ou pénétrant; — է, il fait froid; պատսպարիլ ի ցրտոյ, se munir contre le froid; վարժիլ ցրտոյ, s'habituer au froid; — առնուլ, avoir ou prendre froid, se refroidir, être saisi de froid.

Ցուց, ցցոյ s. V. Ցոյց; chanson; — բառնալ, chanter une chanson.

Ցուցակ, ակց a. qui montre, qui indique; sm. indicateur, montre, indice; index, liste, catalogue, table; inventaire; répertoire; carte (de restaurant); aiguille, axe de cadran.

Ցուցական, ակց a. démonstratif, indicatif; — դերանուն, pronom démonstratif; — մատն V. Ցուցամատն; — առնել, démontrer, prouver.

Ցուցակութիւն s. démonstration, preuve, raison.

Ցուցամատն s. le doigt indicateur, l'index.

Ցուցամոլութիւն s. ostentation.

Ցուցանեմ, ցուցի, ցոյց va. montrer, indiquer, désigner; faire voir, témoigner, exprimer, exposer, déclarer; démontrer, prouver.

Ցուցիչ a. s. indicateur, indicatif, démonstratif.

Ցուցումն s. action de montrer, de faire voir, indication; démonstration, preuve.

Ցուք, ցուոց s. plafond.

Ցոփ, ի a. bavard, charlatan; dissolu, débauché, libertin.

Ցոփաբանութիւն s. bavardage, charlatanisme.

Ցոփաբերան a. bavard.

Ցոփանք V. Ցոփութիւն.

Ցոփասիրտ a. déréglé, dissolu, libertin, débauché.

Ցոփացուցանեմ, ուցի va. débaucher, corrompre, pervertir.

Ցոփոգի V. Ցոփասիրտ.

Ցոփութիւն sm. dissolution, débauche, libertinage, licence, dérèglement, déportement.

Ցռկակապ sm. muselière; muserolle.

Ցռկանաւ, ու s. galère.

Ցռուկ, ռկի sm. museau, groin, mufle; éperon (d'un navire).

Ցտեմ, եցի va. écorcher, égratigner, meurtrir, effleurer, érafler, entailler, faire des incisions, déchirer, arracher;

—իմ vn. s'écorcher, s'égratigner, s'arracher.

Ցրդենի, Ցրդի V. Ցիրդ.

Ցրեմ, եցի va. V. Ցրուեմ; violer, transgresser, enfreindre, rompre, détruire; diverger; —զինչս, dissiper, gaspiller ses biens.

Ցրիչ V. Ցրուիչ; divergent.

Ցրիւ adv. d'une manière éparse, çà et là.

Ցրուեմ, եցի va. disperser, dissiper, répandre, disséminer, éparpiller; disperser, détruire, mettre en déroute; impr. distribuer; — զմիտս, distraire l'esprit; —իմ vn. se disperser, se dissiper; se distraire.

Ցրուիչ s. celui qui disperse, dissipateur.

Ցրումն s. dispersion, dissipation, éparpillement.

Ցրտաբան, ից a. qui tient de sots propos, fade, insipide.

Ցրտաբանեմ, եցի vn. tenir de sots propos, plaisanter à froid, dire des niaiseries.

Ցրտաբանութիւն sm. sot propos, fadaise, niaiserie.

Ցրտաբեկ, Ցրտաբեկութիւն V. Ցրտահար, Ցրտահարութիւն.

Ցրտաբեր, ի a. qui apporte le froid, frigorifique; s. frimaire.

Ցրտաբուխ adj. qui coule froid, frais.

Ցրտագին a. très-froid.

Ցրտակէզ V. Ցրտահար.

Ցրտահար adj. refroidi, engourdi de froid; bruiné; — առնել, refroidir, engourdir de froid; brouir; — լինել, V. Ցրտահարիմ.

Ցրտահարիմ, րեցայ vn. se refroidir, être saisi par le froid, être engourdi de froid.

Ցրտահարութիւն s. refroidissement; — տնկոց, brouissure.

Ցրտամ, Ցրտանամ, ացայ froidir, refroidir, se refroidir; se refroidir, avoir ou prendre froid, être saisi de froid; fig. se refroidir, s'attiédir.

Ցրտաշունչ a. froid, glacial.

Ցրտապատոյց adj. glacial, glacé.

Ցրտացուցանեմ, ուցի va. refroidir; fig. refroidir.

Ցրտացուցիչ a. frigorifique.

Ցրտին a. froid.

Ցրտութիւն sm. froid, froideur, froidure; refroidissement; fig. froid, froideur.

Ցրցուն a. déchiré, fripé.

Ցրցտեմ, եցի va. déchirer, mettre en pièces, friper.

Ցրօնք, նից s. dispersion.

Ցցապատնէշ, նիշաց s. palissade.

*Ցրտնխած s. engelure.

Ցցեմ, եցի vn. planter, hisser, dresser, hérisser, fixer, ficher, enfoncer dans.

Ցցութիւն s. pousse, germination.

Ցցուիմ, ուեցայ vn. pousser, germer; se planter, se hisser, se dresser, saillir, faire saillir; — հերաց, se hérisser.

Ցցումն sm. l'action de se planter, de se dresser.

Ցցունազարդ adj. aigretté, empanaché.

Ցցունք s. boucle de cheveux; aigrette; panache.

Ցփսի, ցփսոյ s. serge; ազնիւ —, châle.

Ցքային a. alcoolique.

Ցքաչափ, ի s. alcoolomètre.

Ցքի, ցքւոյ s. esprit de vin, alcool.

Ցօղ, ոյ s. rosée; ցօղ քաղցրածաւալ, douce rosée; ցօղ քաղցրութեան, bénigne rosée.

Ցօղաբեր a. qui porte de la rosée.

Ցօղաբուղխ a. qui produit de la rosée.

Ցօղագին a. frais; adv. fraîchement.

Ցօղազնեմ, եցի va. rafraîchir.

Ցօղալից a. plein de rosée.

Ցօղախառն a. mêlé de rosée.

Ցօղածին a. qui produit de la rosée; qui est produit par la rosée.

Ցօղահար a. gâté par la rosée, frappé de rosée, bruiné.

Ցօղանամ, ացայ vn. se rafraîchir.

Ցօղապաճոյճ adj. orné de rosée.

Ցօղացուցանեմ, ուցի va. rafraîchir.

Ցօղաւոր a. couvert, mouillé de rosée; humide; frais.

Ցօղակերպ a. semblable à la rosée.

Ցօղարկեմ, եցի va. mouiller de rosée, humecter, arroser.

Ցօղեմ, եցի va. faire tomber de la rosée; verser la rosée, couvrir ou mouiller de rosée; faire pleuvoir, faire tomber goutte à goutte; asperger, verser, arroser, humecter; rincer; — արտօսր, verser des larmes; vn. ցօղէ, il tombe de la rosée.

Ցօղուն, ղնոյ ou ղուան s. tige, brin; rinçure; V. Ցօղաւոր.

Ի (hioun) s. trente-quatrième lettre de l'alphabet, tantôt voyelle, tantôt consonne; sept mille, sept-millième.

Ի' en vers, abréviation de եւ, ու, etc.

Իիւթ V. Հիւթ.

Իիւթական V. Հիւթական

Իիւծիմ V. Հիւծիմ.

Իիւծումն V. Հիւծումն.

Իիւս V. Հիւս.

Իիւսակ V. Հիւսակ.

Իիւսեմ V. Հիւսեմ, etc.

Իիւսումն V. Հիւսումն.

Փ (piour) s trente-cinquième lettre de l'alphabet et vingt-neuvième des consonnes ; huit mille, huit-millième.

Փագրոս, ի s. ichth. pagre.

Փաղամ, Փաղանք, նաց s. turban, bandeau, voile.

Փաթաթեմ, Փաթութեմ, եցի va. envelopper, empaqueter, entortiller.

Փախնում V. **Փախչիմ.**

* **Փախուկ** a. timbré, toqué.

Փախուստ, խստի, խստեան s. fuite, évasion ; échappatoire, réticence, faux-fuyant, subterfuge, tergiversation ; — զօրաց, déroute ; ի— անճապարել՝ դառնալ՝ լինել՝ կալ, prendre la fuite, plier bagage, déguerpir, tourner les talons ; —ի դարձուցանել, mettre en fuite ; —ի մտաբերել, songer à s'enfuir.

Փախուցանեմ, ուցի va. faire fuir, mettre en fuite, faire tourner le dos.

Փախուցիչ a. qui fait fuir.

Փախչիմ, խեայ, խուցեալ vn. fuir, s'enfuir, prendre la fuite, échapper, s'échapper, se sauver, s'évader, éviter.

Փախստական, աց s. fuyard, fugitif, transfuge, déserteur ; a. fugitif, passager ; — ծառայ, esclave fugitif ; — փառք, gloire fugitive ; — արկանել՝ առնել՝ վարել, mettre en fuite ; — անկանել՝ գնալ՝ լինել, prendre la fuite, s'enfuir.

Փախստականութիւն s. fuite, évasion.

Փախստեայ, էից s. fuyard, fugitif; — անկանել՝ գնալ՝ լինել, prendre la fuite, s'enfuir; — արկանել՝ տանել, mettre en fuite.

Փախստէութիւն V. Փախըստականութիւն.

Փակ, ոյ, ի s. fermeture, serrure, cadenas; bâton; adj. fermé; — արկանել, fermer à clé; mettre un cadenas.

Փակագիծ, գծի sm. parenthèse.

Փակագիր, գրոյ s. monogramme.

Փակակալ, աց s. porte-clés, guichetier, portier; porte-clés, clavier; serrure.

Փակաղակ, աց s. serrure.

Փական, ի. Փականք, նաց s. fermeture, serrure, cadenas; clé.

Փակարան, ի s. cloître.

Փակեղն, ղանց s. turban.

Փակեմ, եցի va. fermer, clore, enfermer, renfermer, enclore, barrer; serrer, fermer à clé; ինքրքս —, renfermer, entourer; ինքրքս փակեալ, ci-inclus; փակեալ յամենայն յուսոյ ակնկալութեան, sans aucune espérance.

Փակոց, աց s. serrure.

Փաղ, ից s. ornith. phalarope.

Փաղաղեմ, եցի va. dévorer, consumer.

Փաղաղիչ s. a. dévorateur, dévorant.

Փաղանգ, աց s. phalange, troupe.

Փաղանգամուշկ; մշկոյ sm. bot. lavande, spic.

Փաղանուն a. s. synonyme.

Փաղառութիւն s. syllabe.

Փաղարիկ V. Փաղ.

Փաղաքշական a. caressant, flatteur; gram. diminutif; — անուն, petit nom de tendresse, terme de tendresse, diminutif; — բառ, terme caressant.

Փաղաքշանք, նաց s. caresse, cajolerie, câlinerie; flatterie, adulation, patelinage, flagornerie.

Փաղաքշեմ, եցի va. appeler par de petits noms de tendresse, caresser, cajoler, dorloter, amadouer, câliner; flatter, aduler, courtiser, encenser, flagorner, pateliner.

Փաղաքշութիւն V. Փաղաքշանք.

Փաղաքուշ, քշի a. s. caressant, cajoleur, câlin; flatteur, adulateur, flagorneur, patelin.

Փաղփաղիմ, փեցայ vn. briller, reluire.

Փաղփեցուցանեմ, ացի va. faire briller, faire reluire.

Փաղփիմ, փեցայ vn. briller, luire, reluire.

Փաղփուն a. brillant, éclatant.

Փամփուշտ, փշտի s. vessie; ballon; — հրեղէն, gargousse.

Փայլ, ից s. brillant, éclat, lustre; a. brillant, luisant.

Փայլածու, Փայլածուն sm. astr. Mercure.

Փայլածուն a. brillant, luisant, reluisant.

ՓայլակեմV.Փայլատակեմ.

Փայլակն,կան s.éclair; արագ-վար՝ արագաթռիչ իբրեւ զ—, prompt, rapide comme l'éclair.

Փայլականաբար adv. comme un éclair.

Փայլականաբորբոք adj. brillant, ardent comme un éclair.

Փայլականակերպ a. semblable à un éclair.

Փայլականահար adj. frappé d'un éclair.

Փայլականաձեւ adj. qui a la forme d'un éclair; adv. en forme d'éclair.

Փայլականաման V.Փայլականակերպ.

Փայլականացայտ a. qui lance des éclairs, éclatant, étincelant.

Փայլականաշող a. brillant, éclatant comme un éclair.

Փայլականատեսիլ adj. qui a l'aspect d'un éclair, éclatant, étincelant.

Փայլակումն sm. action de faire des éclairs; éclair; éclat, lumière.

Փայլատակեմ, եցի vn. faire des éclairs; éclairer, éclater, étinceler, scintiller, briller; va. lancer des éclairs, faire éclater ou briller; փայլատակէ, il fait des éclairs, il éclaire; բոց աստուածային յաչաց նորա փայլատակէր, un feu divin éclatait de ses yeux, le feu sacré brillait dans ses yeux.

Փայլատակեցուցանեմ V. Փայլատակեմ va.

Փայլատակն, կունք, կանց s. éclair, étincelle; éclat, lumière; foudre.

Փայլատակումն s. action de faire ou de lancer des éclairs; étincellement; éclair.

Փայլատակունք V. Փայլատակն.

Փայլեմ, եցի vn. briller, luire, reluire, éclater, resplendir; va. faire briller, rendre brillant, luisant, faire reluire, lustrer, brunir, polir; խնդութիւն փայլէ յաչս նորա, la joie brille dans ses regards.

Փայլեցուցանեմ V. Փայլեմ va. — զկօշիկս, cirer les bottes.

Փայլիմ V. Փայլեմ vn.

Փայլիւն s. éclat, le brillant, le poli, le lustre, resplendissement, splendeur.

Փայլող adj. qui brille, brillant; V. Փայլածու.

Փայլումն s. action de briller, resplendissement.

Փայլուն, լնոյ adj. brillant, luisant, reluisant, resplendissant, poli.

Փայծաղն, ծաղան s. rate.

Փայծաղնացաւ a. qui a mal à la rate, splénétique; s. splénite.

Փայծաղնոտ a. splénétique.

Փայտ, ից s. bois; arbre; — ընկենուլ, tirer au sort; tirer la bonne aventure; — հարկանել, couper, abattre du bois; — կենաց, arbre de vie.

Փայտաբեր, ից a. qui produit du bois; s. porteur de bois.

Փայտագործ a. fait de bois.

Փայտակերտ adj. construit en bois; sm. construction en bois, échafaud.

Փայտակերտիկ sm. petite construction en bois, nid.

Փայտակիր sm. porteur de bois.

Փայտակոյտ, կուտից sm. amas de bois, bûcher.

Փայտակոտոր, ից sm. bûcheron.

Փայտակոփ s. charpentier, menuisier.

Փայտահատ, Փայտահար, աց s. bûcheron; hache.

Փայտահատութիւն, Փայտահարութիւն s. abatage (de bois).

Փայտամած adj. couvert de bois.

Փայտայարկ a. dont le toit est en bois.

Փայտային a. ligneux.

Փայտանամ, ացայ vn. devenir bois, se changer en bois; fig. s'engourdir, roidir.

Փայտաշատ a. abondant en bois, boisé.

Փայտապաշտ, ից a. s. qui adore les bois.

Փայտապաշտութիւն s. adoration des bois.

Փայտատ, աց s. hache, cognée; houe, hoyau.

Փայտաքաղ a. qui ramasse du bois.

Փայտբեր V. Փայտաբեր.

Փայտեայ, Փայտեղէն a. de bois, en bois.

Փայտիկ s. petit bois.

Փայտոտն s. chevalet.

Փայտփոր s. ornith. pic, pique-bois.

Փայփայանք, նաց sm. caresse, cajolerie, câlinerie, mignardise.

Փայփայեմ, եցի vn. caresser, amadouer, cajoler, choyer.

Փանք. Փանաքի, քւոյ, քեաց a. faible, léger, petit, peu considérable, pauvre, misérable.

Փանաքիմաց adj. faible ou pauvre d'esprit, médiocre.

Փանաքութիւն s. faiblesse, petitesse, pauvreté.

Փանդիռ, դռաց. Փանդիռն, դռանց s. pandure.

Փանդռնահար, աց s. joueur de pandure.

Փանփուշտ V. Փամփուշտ.

Փաշաման կրել vn. recevoir des reproches, avoir ou éprouver des ennuis.

Փապ, Փապար, աց s. cavité, creux, trou.

Փապարեմ, եցի. Փապարիմ րեցայ vn. être calleux, endurci, s'endurcir; V. Ձեռն.

Փառաբանակից a. qui loue, qui est loué avec un autre.

Փառաբանեմ, եցի vn. louer, glorifier, célébrer, honorer.

Փառաբանութիւն s. louange, gloire, honneur.

Փառազարդ adj. orné de gloire, glorieux, magnifique.

Փառազարդեմ, եցի vn. orner de gloire, d'honneurs, orner avec magnificence.

Փառազարդութիւն s. ornement glorieux, gloire, honneur, magnificence.

Փառախնդիր a. qui cherche la gloire, ambitieux.

Փառակից s. compagnon de gloire, qui a la même gloire.

Փառաճեմ a. glorieux, majestueux.

Փառամոլ a. passionné pour la gloire, ambitieux, vain.

Փառամոլութիւն s. passion pour la gloire, ambition, vanité.

Փառասէր adj. qui aime la gloire, avide de gloire, ambitieux, vain.

Փառասիրեմ, եցի va. aimer la gloire, être ambitieux.

Փառասիրութիւն s. amour de la gloire, ambition.

Փառատենչիկ a. avide de gloire.

Փառատրեմ, եցի va. louèr, donner des louanges.

Փառատրութիւն sm. éloge, louange.

Փառացի V. **Փառաւոր.**

Փառաւոր, աց a. glorieux, illustre ; — առնել, rendre honneur, louer, glorifier, célébrer ; — լինել, être glorieux, glorifié, honoré.

Փառաւորակից adj. qui est glorifié avec un autre.

Փառաւորապէս adv. d'une manière glorieuse, glorieusement.

Փառաւորեալ adj. glorifié, glorieux.

Փառաւորեմ, եցի. Փառաւորեցուցանեմ, ուցի va. glorifier, rendre glorieux, célébrer, illustrer, honorer, exalter.

Փառաւորիչ s. celui qui glorifie.

Փառաւորութիւն s. gloire, magnificence, pompe, splendeur.

Փառք, ռաց s. gloire ; majesté, éclat, magnificence ; փառօք, avec gloire, glorieusement ; առանց փառաց, sans gloire ; փա՛ռք Տեառն ou Աստուծոյ, gloire à Dieu ! Dieu soit loué ! grâce à Dieu ; փառաւորեալ փառօք, plein, couvert de gloire, de lauriers ; անկանել ի փառաց, se dégrader, se déshonorer ; աղօտացուցանել՝ նսեմացուցանել զփառս իւր, ternir, obscurcir, éclipser sa gloire ; աղարտել զփառս իւր, souiller, flétrir sa gloire, flétrir ses lauriers ; փառս ստանալ, acquérir de la gloire ; յաւէրժացուցանել զփառս իւր, éterniser sa gloire ; փառս քեզ համարեսջիր, mettez toute votre gloire à ; անկապուտ փառս անձին համարել, mettre sa plus grande gloire à ; շքեղապանծ փառօք, avec une magnificence extraordinaire ; անկանել փառօք, succomber avec gloire ; ընթանալ ի փառս, aller, marcher, courir à la gloire ; սիրել զփառս, aimer la gloire ; կնիք տալ փառաց, mettre le sceau à sa gloire ; վասն փառաց մեռանել, mourir pour la gloire ; Ճշմարիտ՝ անարատ ou անստգիւտ՝ անեղծ՝ անկապուտ՝ շքեղ՝ սնոտի՝ յաւերժական —, gloire

vraie, sans tache, solide, sûre, éclatante, vaine, immortelle.

Փասիան, Փասիանոս s. faisan; ձագ —, faisandeau.

Փաստ, ից s. raison, cause; raisonnement, preuve, argument.

Փաստաբան, ից s. avocat.

Փաստաբանեմ, եցի va. raisonner, expliquer la cause, alléguer des raisons; faire l'avocat, plaider.

Փաստաբանութիւն s. explication des causes, raisonnement; profession d'avocat, barreau.

Փաստասէր a. s. chicaneur.

Փաստաւոր adj. coupable, indigne.

Փասքուս, քսի a. bavard, délateur, rapporteur, médisant.

Փասքսեմ, եցի vn. bavarder, rapporter, médire.

Փառազգունք s. pl. les nobles, les grands.

Փարախ, ից s. bercail, étable, bergerie.

Փարախնապետ, աց s. supérieur, archimandrite.

Փարախեմ, եցի va. mettre dans le bercail, établer.

Փարատ a. dissipé, détaché, écarté, éloigné.

Փարատեմ, եցի va. dissiper, disperser, chasser, faire disparaître, détruire, écarter, éloigner, ôter; vn. se dissiper, disparaître, se détruire; — զհոգս, éloigner, charmer les soucis; փարատեցան յինէն ցաւք, je ne souffre plus.

Փարատեցուցանեմ V. Փարատեմ va.

Փարատիմ V. Փարատանիմ vn.

Փարատիչ adj. qui dissipe, qui fait disparaître.

Փարատումն sm. action de dissiper, de faire disparaître.

Փարաւանդեմ, եցի. Փարաւանդս տամ va. consoler, donner une consolation.

Փարաւաթեմ V. Փերեւերեմ.

Փարաքումն s. libertinage.

Փարգամփ interj. allons donc!

Փարելի a. touchant, attendrissant, suppliant; aimable, doux; — առնել՝ ասել, prier, supplier, conjurer.

Փարեմ, եցի va. embrasser, entourer, renfermer, contenir; V. Փարիմ.

Փարթամ a. riche, opulent; — մեծութիւն, grande fortune.

Փարթամանամ, ացայ vn. s'enrichir, devenir riche.

Փարթամացուցանեմ, ուցի va. enrichir, rendre riche.

Փարթամութիւն s. richesse, opulence.

Փարթար conj. au moins.

Փարիմ, րեցայ vn. embrasser, accoler, enlacer dans ses bras; — զմիմեամբք, s'embrasser, se serrer; — զծնգօք, embrasser les genoux.

Փարիսայաբար adv. comme un pharisien.

Փարիսական a. pharisaïque, hypocrite.

Փարիսականութիւն s. pharisaïsme.

Փարիսեցի, ցւոյ s. pharisien; fig. pharisien, hypocrite.

Փարիսեցիութիւն s. pharisaïsme, hypocrisie.

Փարչ, ի s. pot à eau.

Փարսախ V. Խրասախ.

Փարտ a. impair.

Փարփառ a. aux yeux brillants, au regard vif, doux ou tendre.

Փարփար s. ornith. foulque.

Փափագ ou Փափաք. Փափագանք ou Փափաքանք, նաց s. désir, envie, souhait.

Փափագելի adj. désirable, souhaitable.

Փափագեմ, եցի vn. désirer, envier, souhaiter; փափագէ տեսանել զքեզ, il tient à te voir, il désire te voir.

Փափագեցուցանեմ, ուցի va. rendre désireux, envieux, donner le désir, de l'envie.

Փափաք, Փափաքելի, Փափաքեմ, etc. V. Փափագ, etc.

Փափկագոյն a. plus délicat.

Փափկական a. délicat.

Փափկախօս a. qui parle délicatement, qui a un langage délicat.

Փափկակեաց, կեցաց a. qui vit délicatement, délicat, douillet; — լինել V. Փափկանամ.

Փափկակեցութիւն sm. vie molle, délicate, délicatesse.

Փափկակեր, աց a. qui suit un régime trop délicat, friand.

Փափկակերութիւն s. régime trop délicat, friandise.

Փափկաձայն a. qui a une voix délicate.

Փափկամորթ a. qui a la peau tendre, délicate.

Փափկանամ, ացայ vn. faire le délicat, le douillet, la douillette, se livrer à la mollesse, aux délices, se dodiner, devenir tendre, délicat; — յանկողինս, s'étendre mollement sur sa couche.

Փափկասէր a. qui aime la délicatesse, les délices, douillet, voluptueux.

Փափկասիրութիւն s. amour de la délicatesse, des délices, de la volupté.

Փափկասիրտ adj. au cœur tendre, sensible.

Փափկասնունդ, Փափկասուն a. délicatement nourri, douillet; — մանուկ, enfant élevé dans du coton; — կեանք, mollesse.

Փափկավանկ a. qui a la prononciation délicate.

Փափկացուցանեմ, ուցի va. rendre délicat, tendre.

Փափկացուցիչ a. qui rend délicat.

Փափկերախ adj. docile au frein; — ձի, cheval docile ou léger à la main.

Փափկիկ, Փափկին a. très-délicat, douillet.

Փափկութիւն s. délicatesse, mollesse, délices, voluptés; — կերակրոց, délicatesses, mets recherchés, bonne chère; հանդերձս —ե զարդարեալ, vêtu avec mollesse; — ախորժակի՝ խղճի՝ իմաստից, délicatesse de goût, de conscience, de

pensées; պարտէզ —ի, jardin de délices.

Փափուկ, փկի adj. délicat, douillet, tendre; délicat, délicieux, exquis; délicat, gracieux; saint, sacré; —ս adv. délicatement, d'une manière délicate; — խիղճ, conscience délicate; — ախորժակ, goût délicat.

Փեբրուարիոս, ի s. février.

Փեգանայ ou Փեգենայ, ից s. bot. rue; վայրի —, harmale.

Փեթակ, աց sm. ruche d'abeilles.

Փեղկ, ից s. rideau de tente, tenture, toile; lé; — լերանց, le flanc des montagnes; — պատուհանաց, volet.

Փեճեկ, Փեճոկ, աց s. — խեցեմորթաց, écaille, écale; — պտղոց, pelure, peau; — ձուոյ՝ ընկուզոյ՝ կաղնոյ, coque, coquille; — ընդեղինաց, cosse, gousse; — ծառոց, écorce; հանել զ— ընկուզոյ, écaler des noix.

Փեճոկեմ, եցի va. éplucher, peler, écaler, écorcer, écailler.

Փեննայ, ի s. bluet, aubifoin.

Փեռեկեմ, եցի va. déchirer, fendre, arracher, ouvrir, enfoncer, briser; փեռեկեալ կոկորդ, gueule béante.

Փեռեկումն sm. ouverture, fente.

Փեսայ, ից s. époux, fiancé, marié; gendre, beau-fils.

Փեսայածու, աց a. s. qui conduit les jeunes époux.

Փեսայական a. qui a rapport au jeune marié.

Փեսայանամ, ացայ vn. épouser la fille de qn., être ou devenir son gendre, son beau-fils.

Փեսայանուէրք sm. épousailles, noces.

Փեսայացուցանեմ, ուցի va. marier, donner sa fille en mariage à qn., lui donner la main de sa fille.

Փեսայութիւն s. mariage.

Փեսաւէր, ւերաց s. garçon d'honneur.

Փետ, ից s. action de plumer, d'épiler.

Փետտեմ, եցի va. arracher poil à poil, épiler; — զփետուրս, plumer, déplumer; — զհերս՝ զմօրուս, arracher les cheveux, la barbe; fig. — զոք, plumer qn., en tirer de l'argent.

Փետտիւն V. Փետ.

Փետուր, տրոց s. plume; նուրբ՝ մանր —ք, duvet, menue plume.

Փետոտեմ V. Փետտեմ.

Փետրաթափ լինել, perdre son plumage, muer.

Փետրալից adj. rempli de plumes.

Փետրամօրուս adj. dont la barbe est de plumes (le coq).

Փետրափոխ լինել, muer (en parlant des oiseaux).

Փետրափոխութիւն s. mue.

Փետրիկ sm. duvet, menue plume.

Փետրուար, Փետրվար sm. février.

Փերփերան s. bot. pourpier.

Փերեզակ, աց s. brocanteur.

Փերեւեթեմ, Փերեւեստեմ, եցի vn. se parer avec affectation, avec recherche, être très-pimpant, se nipper, s'attiter, faire parade ; se panader, marcher fièrement.

Փերթ s. pièce, morceau ; — կերպասու, une pièce d'étoffe.

Փեցի, ցւոյ, ցեաց sm. manchot.

Փթթազարդ a. épanoui.

Փթթեմ, եցի va. faire épanouir, faire éclore, fleurir, pousser ; —իմ vn. s'épanouir, éclore, naître, pousser, germer,

Փթթինազարդ a. épanoui, en pleine floraison.

Փթիթ sm. épanouissement, floraison, éclosion, pousse, germination ; ի փթիթս հարկանել, s'épanouir

Փիլիսոփայ, եց sm. philosophe.

Փալիսոփայական a. philosophique.

Փիլիսոփայեմ V. Իմաստասիրեմ.

Փիլիսոփայութիւն s. philosophie.

Փիլիսոփապետ, աց s. chef des philosophes.

Փիլիսոփոս V. Փիլիսոփայ.

Փիլոն s. manteau.

Փիծ a. taché, souillé.

Փիղ, փղաց s. éléphant.

Փիճի s. hêtre, fonteau.

Փին s. excrément ; — ընդ բերան գալ, iléus, passion iliaque, colique de miserere.

Փիստակ, աց sm. pigne, la pomme de pin.

Փիւղ s. éléphant ; écaille de poisson ; prison.

Փիւղակէ, ի s. prison.

Փիւնիկ, նկի ou նկան sm. phénix.

Փիւսիկեան a. physique ; s. physicien.

Փլած, ի s. ruine, éboulis.

Փլանիմ, փլայ, փլուզեալ vn. crouler, s'écrouler, s'ébouler, s'affaisser, tomber en ruine.

Փլատակ V. Փլած.

Փլուզանեմ, ուզի va. faire crouler, démolir, détruire, abattre.

Փլուզումն, Փլումն s. croulement, ruine.

Փլուցանեմ V. Փլուզանեմ.

Փխրական a. friable.

Փխրան, աց sm. morceau, parcelle.

Փխրեմ, եցի va. broyer, concasser, écraser, briser ; brûler, torréfier.

Փծանք, նաց s. tache, impureté, souillure.

Փծեմ, եցի va. tacher, souiller, maculer..

Փծութիւն V. Փծանք.

Փծուն adj. souillé, impur ; mauvais.

Փղակոյտ բազմութիւն sm. troupe, multitude d'éléphants.

Փղապան, աց s. cornac.

Փղապետ, աց sm. chef des cornacs.

Փղաքաղ s. chimère.

Փղձկալի a. touchant, attendrissant.

Փղձկամ, ացի. **Փղձկիմ**, կեցայ vn. avoir envie de pleurer, avoir le cœur gros, être très-ému, être touché, s'attendrir, suffoquer; փղձկեցաւ յարտասուաց, les larmes lui vinrent aux yeux.

Փղձկումն, **Փղձուկ** s. envie de pleurer, suffocation.

Փղոմոս V. Խունդատ.

Փղոսկր, կեր ou կրոյ sm. ivoire.

Փղոսկրայ, **Փղոսկրեայ**, րէից a. en ivoire, d'ivoire; s. ivoire.

Փղորդի, դւոյ s. petit éléphant.

Փղփջանամ V. Պղպջանամ.

* **Փճանամ**, ացայ vn. se gâter, s'abîmer.

* **Փճացնեմ**, ուցի vn. gâter, abîmer.

Փնթի a. sale.

Փնչեմ, եցի vn. éternuer; V. Մռնչեմ.

Փշաբեր, ից, աց a. qui produit des épines, épineux.

Փշալից a. plein ou hérissé d'épines, épineux.

Փշախիլ adv. en arrachant les épines.

Փշանամ, ացայ vn. hérisser d'épines.

Փշանիւթ adj. d'épines; — պսակ, une couronne d'épines.

Փշատ, ի sm. sorte de fruit semblable à un jujube.

Փշեայ, **Փշեղէն** a. d'épines.

Փշիկ s. petite épine.

Փշիտ, փշտի s. obole.

Փշտիպան V. Փուշտիպան.

Փշրանք, նաց s. pl. miettes.

Փշրելի a. triturable.

Փշրեմ, եցի va. broyer, concasser, écraser, égruger, triturer, pulvériser; émietter.

Փշրումն s. trituration, pulvérisation.

Փոթ s. pli, plissure, froncis; ride.

Փոթեմ, եցի va. plisser, froncer; rider; —իմ vn. se plisser, se froncer; se rider, se ratatiner.

Փոթիկ V. Փոթ.

Փոթոթ, **Փոթոթահամ** a. astringent, acerbe, d'une saveur âcre.

Փոթորիկ, րկաց s. tempête, ouragan, orage, tourbillon; — ել, un orage éclata; — հանել, soulever une tempête.

Փոթորկեալ a. orageux, impétueux.

Փոթորկիմ, կեցայ vn. tourbillonner, s'élancer impétueusement, comme un ouragan.

Փոթուած, աց. **Փոթութիւն** s. plissement, pli, plissure.

Փոխ, ոց, ից sm. prêt, emprunt; répons, antienne, antiphone; antistrophe; փոխ առ փոխ ou փոխն ի փոխ, tour à tour, réciproquement; — առնուլ, emprunter; — տալ, prêter; փոխով կեալ, vivre d'emprunts.

Փոխաբերաբար adv. métaphoriquement.

Փոխաբերական a. métaphorique, figuré.

Փոխաբերեմ, եցի va. transporter, transférer.

Փոխաբերութիւն sm. transport; translation; métaphore.

Փոխագրեմ, եցի va. transcrire, copier.

Փոխադարձ, ից s. réciprocité, retour, récompense; a. réciproque, mutuel, respectif, alternatif; — անկիւնք, angles alternes.

Փոխադարձաբար adv. réciproquement, mutuellement, alternativement; vice versa.

Փոխադարձեմ, եցի va. récompenser.

Փոխադարձութիւն s. réciprocité; compensation.

Փոխադրական adj. contagieux.

Փոխադրելի adj. transmissible, transportable.

Փոխադրեմ, եցի va. transposer; transférer, transporter, déplacer; déménager.

Փոխադրութիւն sm. transport, transmission, transposition, translation; déménagement.

Փոխակերպեմ, եցի va. transformer, métamorphoser, changer.

Փոխակերպութիւն s. transformation, métamorphose.

Փոխաձեւեմ V. Փոխակերպեմ.

Փոխան prép. au lieu, à la place de; V. Փոխանորդ.

Փոխանակ prép. à la place de, au lieu de, pour, en échange de, pour prix de, en revanche; — նորա, à sa place; — ընդ, au lieu de; — զի, au lieu que; attendu que; puisque; անձն քո — անձին նորա, votre vie me répondra de la sienne.

Փոխանակ, ի s. remplaçant, suppléant; vicaire; successeur; échange, troc, compensation; — արքայի, vice-roi; — բդեշխի, proconsul, vice-consul; — հանդերձից ou պատմուճան փոխանակաւ, habit de rechange; փոխանակաւ adv. tour à tour, alternativement, réciproquement, mutuellement.

Փոխանակաբանեմ, եցի vn. riposter, répondre, contredire.

Փոխանակաւ V. Փոխանակ.

Փոխանակագիր, գրոյ sm. lettre de change, billet, traite; փոխանցել զ—, endosser un billet, une lettre de change.

Փոխանակեմ, եցի va. échanger, donner en échange, troquer, faire un échange; remplacer, substituer; succéder; permuter, alterner; compenser, contre-balancer; — զկեանս իւր ի վերայ ուրուք, payer de sa vie ou par sa mort pour qn.; — զանձն ի վերայ ճշմարտութեան, mourir victime de la vérité; — զոք ի վերայ ապահովութեան հասարակաց, sacrifier qn. à la sûreté publique; — զտեղի, tenir lieu, prendre la place de.

Փոխանակութիւն s. change, troc, contre-échange; remplacement, substitution; succession, permutation; vicissitude; — բդեշխի, vice-consulat, proconsulat.

Փոխանկիւն, կեան s. allogone.

Փոխանորդ, աց s. remplaçant, suppléant, représentant; vicaire; successeur; compensation, équivalent; — պատրիարքի, le grand vicaire du patriarche.

Փոխանորդեմ, եցի va. remplacer, succéder, prendre la place; — զկեանս, mourir.

Փոխանորդութիւն s. remplacement, succession; permutation, échange; vicariat, vicaire; compensation.

Փոխանցական adj. mobile, ambulant; gram. transitif.

Փոխանցեմ, եցի va. transmettre, faire passer; vn. se convertir, changer, se transformer; V. Փոխանակագիր.

Փոխանցիչ s. endosseur.

Փոխանցութիւն s. transmission; transition; endossement.

Փոխապարտ, ից s. débiteur.

Փոխառու, աց s. emprunteur.

Փոխառութիւն s. emprunt.

Փոխատառութիւն sm. anagramme.

Փոխատու, աց s. prêteur.

Փոխատուութիւն s. prêt.

Փոխատրեմ, եցի va. restituer, rétribuer, récompenser; changer.

Փոխատրութիւն s. restitution, rétribution, récompense.

Փոխարէն, րինաց s. récompense, compensation, rémunération, rétribution; retour, revanche; — վնասուն, dédommagement, indemnité, réparation; հատուցանել զ— վնասուն, dédommager, indemniser.

Փոխարէն prép. en échange de, à leur tour, au lieu de, pour.

Փոխարինեմ, եցի va. compenser, récompenser, rendre, rendre le pareil, la pareille, dédommager, réparer.

Փոխարինութիւն s. compensation.

Փոխարկեմ, եցի va. convertir, changer.

Փոխարկութիւն s. changement.

Փոխարքայ, ի s. vice-roi, vizir.

Փոխարքայութիւն sm. vice-royauté, vizirat.

Փոխելապատճառ լինել, alléguer des prétextes, feindre, simuler.

Փոխելութիւն s. aliénation d'esprit, folie.

Փոխեմ, եցի va. changer, convertir, transformer, modifier; déplacer, transférer, transporter; traduire; — զպատիժ, commuer; — զհանդերձս մանկան, changer l'enfant; — ի հայ լեզու, traduire ou faire passer en langue arménienne; —իմ vn. se changer, changer, subir un changement, être changé, modifié; se transporter, s'en aller, quitter; — յաշխարհէ, — յաստեաց, aller dans l'autre monde, cesser de vivre, décéder, trépasser, mourir; — ի կատարդութիւն, se

tourner en fureur ; — մտօք ի, se transporter à, dans...

Փոխինդ, խնդոյ s. bouillie.

Փոխնորդ s. rechange, habit de rechange.

Փոխորդ, ոց. **Փոխորդի**, դւոյ s. intérêt, produit de l'argent prêté.

Փոխումն sm. changement ; — յաշխարհէ, décès, trépas, mort ; — Կուսի, l'assomption.

Փոկ, ոյ, աց s. courroie, sangle, lanière, attache ; phoque, veau marin ; fouet de cuir.

Փոկահանութիւն ou **Փոկածեւութիւն** sm. métier de cordonnier, de bourrelier.

Փոկեայ a. de courroie, de cuir.

Փոկոտն V. Բոկոտն.

Փող, ից s. gorge, gueule ; cou, col ; rue ; corridor, couloir ; — սրուակի, goulot ; ունել զոք զփողից, saisir qn. à la gorge, au collet.

Փող, ոց sm. trompette, trompe, cornet ; tube, tuyau ; canal ; aspre, sou, monnaie ; chalumeau, tuyau de roseau, roseau ; հովուի փող, plantain d'eau ; — հարկանել՝ հնչեցուցանել, sonner de la trompette, donner du cor, corner ; — չունիմ, je n'ai pas d'argent.

Փողակ, աց s. bronche.

Փողական a. de trompette.

Փողակապ, ի s. cravate, col.

Փողակարդաց V. Փողահար.

Փողակացաւ s. bronchite.

Փողահար, աց s. trompette, corneur.

Փողահարութիւն sm. action ou art de sonner de la trompette.

Փողաձեւ adj. en forme de trompette.

Փողանշանս հարկանել, sonner de la trompette, donner un signe avec la trompette.

Փողապատ, ից s. cache-nez.

Փողար V. Փողահար.

Փողարական արուեստ s. art de sonner de la trompette.

Փողացաւ, ի s. angine, amygdalite, esquinancie, croup.

Փողեմ, եցի vn. va. sonner de la trompette, annoncer par le son de la trompette, corner ; faire avancer au son de la trompette ; —իմ vn. se jeter, se précipiter impétueusement en foule, sortir.

Փողերակ V. Փողակ.

Փողերանոց sm. monnaie, hôtel de la monnaie.

Փողկապ V. Փողակապ.

Փողոչ s. ichth. lamproie.

Փողոշուկ s. filet (pour les cheveux).

Փողոտեմ, եցի va. égorger, décoller, tuer ; — զմիմեանս, s'entr'égorger.

Փողոտիչ s. égorgeur.

Փողոտումն sm. action d'égorger.

Փողոց, աց s. rue ; ի փողոցի, dans la rue, en pleine rue.

Փողոցամէջք sm. le milieu d'une rue.

Փողպատ V. Փողապատ.

Փողփողեալ a. tissé, garni de franges, d'effilé.

Փողփողիմ, ղեցայ vn. briller, reluire, étinceler, resplendir, flamboyer, scintiller, chatoyer.

Փոճոկ V. Փեճեկ.

Փոճոկեմ V. Փեճոկեմ.

Փոյթ, փութոյ, փութի, փութով sm. diligence, empressement, promptitude, hâte; soin, sollicitude, attention; a. diligent, empressé, prompt, expéditif, attentif; — առնել՝ իմէջ առնուլ ou ունել, — յանձին ունել, avoir de l'empressement, du zèle, avoir soin, le soin de, s'appliquer ou s'intéresser à, s'occuper de, songer à, prendre à cœur, à tâche, se donner la peine de, se soucier, veiller à, tâcher, s'efforcer de; — ընդ —, — ի փութոյ, ընդ —, փոյթ ou փութով adv. diligemment, en hâte, promptement, à la hâte, bientôt; զի՞ — է, qu'importe? զի՞ — է քեզ, que t'importe? que vous importe? qu'est-ce que cela vous fait? չէ — ինձ, je ne me soucie pas, je ne m'en inquiète pas, cela m'est égal, ça m'est égal, je ne m'en occupe pas; զի՞ — է ինձ, que m'importe? qu'est-ce que cela me fait? ah bah! մեզ չէ —, que nous importe? չէ —, չէ ինչ —, n'importe, cela n'y fait rien; փութոյ պնդութեամբ, avec empressement, avec grand soin, sérieusement, avec ardeur; — պնդութեան, empressement, intérêt, soin; — ինչ չառնէր, il n'en tenait aucun compte; — իմէջ առնել, sérieusement; ոչ զի աղքատաց ինչ — էր նմա, non qu'il s'inquiétât des pauvres; — մեծ էր նորա այսմ, il avait grand soin de cela; ամենայն — նոցա, tous leurs soins, tous leurs efforts, toute leur étude.

Փոյթարագ, **Փոյթեռանդն** a. diligent, prompt, actif, vif.

Փոշահող a. dont le sol est poudreux comme de la poussière.

Փոշելից a. couvert de poussière, poudreux.

Փոշետեսակ a. qui ressemble à la poussière, menu, très-léger.

Փոշի, շւոյ s. poussière; poudre; — յարուցանել՝ հանել, faire soulever de la poussière; ընդ — թաւալել, se rouler dans la poussière; — դէզադէզ ամպբառնայր յամպս հասանէր, un nuage de poussière s'élevait jusqu'aux nues; — ամպաձեւ մրրկեալ դիզացեալ ծածկէ զերկին, un nuage de poussière vole et couvre le ciel; ի — դարձուցանել ou դառնալ, réduire ou se réduire en poussière.

Փոշկացեալ adj. réduit en poussière; digéré.

Փոշոտ adj. poudreux, saupoudré.

Փոշոտիմ, տեցայ vn. se couvrir de poussière, être rempli de poussière.

Փոշտ s. scroton, les bourses.

Փոշտապնկ, ազ s. scrotocèle.

Փոշտանկ, **Փոշտանկաւոր** a.

celui qui a une hernie des bourses.

Փոս, ից s. fosse, fossé.

Փոսացուցանեմ, ուցի. Փոսեմ, եցի va. creuser un fossé, creuser.

Փոսուռայ, իջ s. ver luisant.

Փոսփոր, ի s. phosphore.

Փոսփորական a. phosphorique.

Փոսփորականութիւն s. phosphorescence.

Փոր, ոյ, ի s. ventre, panse; ventre, sein, entrailles; ventre ou concavité, creux; côté; a. creux, vide; — նաւի, carène de vaisseau; *փորին վերայ իյնալ, tomber à plat ventre; *—ը ցաւիլ, avoir mal au ventre, avoir la colique; *— ցաւցունել, donner mal au ventre; *—ը քշել, avoir le dévoiement, la colique; *— քշել, donner la diarrhée.

Փոր, ոյ s. cygne; scorpion de mer.

Փորագրեմ, եցի va. graver.

Փորագրող s. graveur.

Փորագրութիւն s. gravure.

Փորած V. Փորուած.

Փորածոյ V. Փորուածոյ.

Փորանկեալ adj. d'un seul tissu, tout d'une pièce, sans couture.

Փորացաւ, ի s. mal au ventre, colique; V. Փոր.

Փորեմ, եցի va. creuser, fouiller, caver; saper, miner; graver, entailler.

Փորհարութիւն V. Որովայնածութիւն.

Փորձ, ոյ, ի s. essai, épreuve, tentative; essai, spécimen; expérience, preuve; effort, entreprise, expédient; épreuve, adversité, malheur; tentation; a. expérimenté, éprouvé, expert; զ— առնուլ, — փորձել, ի— մտանել, ի— մատուցանել, faire un essai, une expérience, une tentative, l'essai ou l'expérience de, essayer, tenter, éprouver; ի— արկանել, éprouver qn., le mettre à l'épreuve, le torturer; ի վերջին— մատուցանել զինչ, mettre une chose à une dernière épreuve; խիստ —, une rude épreuve; Հայաստան նախ զփորձ առ. զօրութեան նորա, l'Arménie fut la première à sentir sa force; — փորձել վերստին, faire une nouvelle tentative, retourner à la charge; ընդ նոր — ճանձիւք եանց նա, il fut mis à une nouvelle épreuve; փորձով ուսեալ, instruit par l'expérience; *բնագիտական՝ բնալուծական — ընել, faire une expérience de physique, de chimie; բազմամեայ —, expérience; — է, il a de l'expérience, de l'acquis ou la pratique.

Փորձական a. expérimental; empirique; éprouvé.

Փորձականութիւն s. empirisme.

Փորձակից a. qui est tenté, éprouvé avec un autre.

Փորձանք, աց s. épreuve, essai, tentative.

Փորձանակից V. Փորձակից.

Փորձանաւոր adj. éprouvé, tenté.

Փորձանք, նաց s. épreuve, adversité, malheur; V. Փորձան.

Փորձառական adj. expérimental.

Փորձառու, աց a. qui a l'expérience de, expérimenté.

Փորձառութիւն sm. expérience; — ունի, il a de l'—.

Փորձաքար, ի s. pierre de touche.

Փորձեմ, եցի va. essayer, expérimenter, faire l'expérience, l'essai de; éprouver, mettre à l'épreuve; tenter, essayer, sonder; tenter, chercher à séduire; —իմ vn. être essayé, tenté; essayer, tâcher de.

Փորձիչ, **Փորձող** s. celui qui essaye; essayeur; tentateur.

Փորձութիւն s. tentation; —է յաղթուիլ, succomber à la —; —ն յաղթել, résister à la —; —ունել, avoir la — de; ի— արկանել ou *—ն մէջ ձգել, induire en tentation; —ք սատանայի, les —s du diable; V. Փորձանք.

Փորոն, ի s. forum, place.

Փորոտամ, ացի vn. rugir, mugir.

Փորոտի, տւոյ, տեաց s. intestins, entrailles; la moelle, le cœur d'une plante, le pepin.

Փորոտող a. s. mugissant, rugissant.

Փորուած, ոց s. creux, cavité, excavation; entaille.

Փորուածոյ a. creux, cave.

Փորումն s. creusement, excavation.

Փորոք, աց s. fossé, cavité.

Փութաբան a. qui parle vite.

Փութաբանեմ, եցի vn. parler trop vite.

Փութամ, թացայ, փութացիր vn. se hâter, se presser, se dépêcher, avoir hâte de, s'empresser; se porter vivement à, tâcher, s'efforcer de; յայն միայն փութայր, il ne songeait plus qu'à; յայն առաւել փութամ զի, mon principal objet est de; եւ զի՞ա՛րդ փութամ մինչեւ կատարեսցի, et combien il me tarde qu'il s'accomplisse! փութա՛, dépêche-toi; փութա էջ այտի, descendez vite! չ—, ne pas se dépêcher, prendre son temps, ne point se presser; փութալով առնել զիմն, faire une chose à la hâte.

Փութանակի ou **Փութապէս** adv. en hâte, à la hâte, diligemment, promptement, avec empressement, rapidement, vite.

Փութաջան a. diligent, studieux, attentif, empressé.

Փութասիրտ a. empressé, impatient.

Փութացումն s. hâte, empressement, zèle, ardeur.

Փութացուցանեմ, ացի va. hâter, presser, dépêcher, activer, accélérer, expédier,

Փութացուցիչ adj. pressé, pressant, urgent.

Փութաւոր a. diligent, attentif, soigneux.

Փութկոտ a. pressé, diligent, prompt, très-actif.

Փութոյլ, **Փութոտ** V. Փութանակի, Փութաւոր.

Փութութիւն s. empressement, ardeur, zèle.

Փուլ s. éboulement, écroulement; astr. phase; ի— գալ, s'écrouler.

Փուխր a. friable.

Փուղձ a. tendre, mou, humide.

***Փուճ** V. Սնոտի.

Փունդ s. sorte de vase.

Փունջ, փնջի s. bouquet; — վարդի, — de roses; յօրինել — ինծաղկանց, faire un — de fleurs; գեղեցիկ —, un beau —.

Փուշ, փշոց s. épine; a. d'épine; — ձկան, arête; — պսակ ou պսակ ի փշոյ, couronne d'épines.

Փուշտիպան, աց sm. garde du corps, satellite.

Փուռն, փռան s. four.

Փուտ, փտոյ a. pourri, corrompu, putréfié, gâté; s. pourriture, putréfaction, corruption; — ատամանց, carie.

Փուրսիշ s. procès, enquête.

Փուք, փքոց s. souffle, vent; pet, vesse, vent, ventosité, flatuosité; bouffissure, gonflement, enflure; — արձակել, péter, vesser, lâcher un vent; fig. — հպարտութեան, bouffée d'orgueil.

Փուքս, փքսոց s. soufflet (pour souffler le feu); outre.

Փոփոգանք, նաց s. palliation, soulagement.

Փոփոգեմ, եցի va. pallier, soulager.

Փոփոգիչ a. palliatif, soulageant.

Փոփոխ adv. alternativement, tour à tour, réciproquement, mutuellement; a. alternatif, réciproque, mutuel.

Փոփոխական a. changeant, inconstant, variable, muable, mobile, transmuable, altérable.

Փոփոխականութիւն s. variabilité, mutabilité, transmutabilité.

Փոփոխակի V. Փոփոխ adv.

Փոփոխամիտ a. changeant, inconstant, volage.

Փոփոխամտութիւն sm. inconstance.

Փոփոխելի a. qui peut être changé, transmuable, muable.

Փոփոխեմ, եցի va. changer, varier, modifier, altérer, permuter, transformer, convertir.

Փոփոխիչ sm. celui qui change, qui modifie.

Փոփոխութիւն s. changement, variation, mutation, permutation, transformation, transmutation, vicissitude, conversion.

Փոփոխումն V. Փոփոխութիւն; saison; — արեգական, solstice.

Փոքր, քու, քունք, քունց a. petit, menu; peu, peu considérable; mineur; — ինչ, — մի, un peu, quelque peu; — միւս եւս, եւ, — մի եւ ou — մի եւս, եւ, il s'en est fallu de peu que, peu s'en fallut que, peu

s'en faut, presque; — միւս եւս եւ անկանէի, j'ai failli tomber, il s'en est fallu de peu que je ne tombasse; — իշատէ, un peu, pour peu que, en partie, plus ou moins; — փոքր, առ — փոքր, peu à peu, petit à petit, par degrés, insensiblement; ի փոքուն, en petit; ի փոքունս յարեալ հայիլ, s'arrêter à des minuties, aux détails.

Փոքրագին, գնոյ, գնի a. bon marché, de peu de valeur.

Փոքրագլուխ մօրուք s. barbe courte.

Փոքրագոյն a. plus petit, mineur.

Փոքրահասակ a. de petite taille, petit.

Փոքրահոգի V. Վատասիրտ, Կարճամիտ.

Փոքրանամ, **Փոքրացուցանեմ** V. Փոքրկանամ, Փոքրկացուցանեմ.

Փոքրացոյց s. microscope.

Փոքրաւոր, աց s. élève d'un prêtre arménien, qui lui sert en même temps de domestique.

Փոքրեմ, եցի va. raser; tondre, couper; — զգլուխ՝ զհերս, couper les cheveux; — զհերս իւր, se couper les cheveux, faire couper ses cheveux, se faire tondre; — զմօրուս, faire la barbe, raser; — զմօրուս իւր, faire sa barbe, se raser.

Փոքրիկ, րկան, րկունք, րկանց adj. petit, tout petit, très-petit, exigu; mineur.

Փոքրկանամ, ացայ vn. se rapetisser, s'apetisser, devenir plus petit, se resserrer, amoindrir.

Փոքրկապէս adv. petitement, peu à peu.

Փոքրկացուցանեմ, ուցի va. rendre petit, rapetisser, apetisser, atténuer, amoindrir.

Փոքրկութիւն sm. petitesse, exiguïté, ténuité; apetissement, atténuation.

Փոքրոգի, գւոյ, գեաց adj. léger, petit, pusillanime; qui a les sentiments peu élevés, lâche, vil; բեռն —, fardeau léger; — առնել, rendre léger, alléger.

Փոքրոգութիւն s. légèreté, petitesse; pusillanimité; bassesse d'âme, de sentiments, lâcheté.

Փոքրութիւն V. Փոքրկութիւն.

Փչեմ, եցի va. et vn. souffler; souffler, bouffer; expirer; հողմն փչէ, le vent souffle; — զհոգի ou զոգի V. Հոգի, Ոգի; *խելքին փչածն ընել, faire à sa tête.

Փչողական adj. à vent; — նուագարան, instrument —.

Փչումն s. action de souffler, souffle.

Փռեմ, եցի va. étendre, étaler; գետին —, étendre ou renverser à terre.

Փռնգամ ou **Փռնկամ**, ացի. **Փռնչեմ**, եցի vn. éternuer, crier, mugir; hennir.

Փռոց, ի s. nappe.

Փռոցակ, ի s. napperon.

***Փռուիմ**, եցայ vn. s'éten-

dre, s'étaler; գետին —, s'étaler ou être renversé à terre.

Փռռան, ի s. cerf-volant.

Փսիաթ, աց s. natte, paillasson.

Փսխած, ի sm. ce qu'on a vomi; ի փսխածն դառնալ, retourner à son vomissement.

Փսխեմ, եցի va. vn. vomir, rendre.

Փսխեցուցանեմ, ուցի va. faire vomir, faire rendre.

Փսխեցուցիչ adj. vomitif, émétique.

Փսխումն s. vomissement.

Փտանամ V. Փտիմ.

Փտեմ, եցի va. pourrir, faire pourrir, putréfier, gâter; vn. V. Փտիմ.

Փտիմ, տեցայ vn. pourrir, se pourrir, se gâter, se putréfier; * բանտի մէջ —, pourrir en prison.

Փտութիւն sm. pourriture, putréfaction, corruption; — ոսկերաց՝ ծառոց՝ ցորենոյ, carie.

Փրանկ, աց a. s. Franc, Européen; franc (monnaie).

Փրթանեմ V. Փրծանիմ.

* Փրթիմ, թայ vn. se détacher, se casser, se rompre.

Փրխայ, ից s. broussailles sèches, broutilles.

Փրծանիմ, փրծայ vn. se sauver, se délivrer, se débarrasser.

Փրծուցանեմ, ուցի va. sauver, délivrer, débarrasser.

Փրկագործ, աց a. s. qui sauve, salutaire, sauveur.

Փրկագործեմ, եցի ver, racheter.

Փրկագործութիւն sm. délivrance, rédemption, rachat.

Փրկական a. qui sauve, salutaire.

Փրկան V. Փրկանք.

Փրկանաւորեմ, եցի va. délivrer moyennant rançon, racheter; — զնամակ, affranchir une lettre.

Փրկանաւորութիւն s. rançonnement, rachat.

Փրկանք, նաց sm. rançon; rachat, rançonnement; délivrance, rédemption; — նամակի, affranchissement d'une lettre.

Փրկաւէտ V. Փրկական.

Փրկեմ, եցի va. sauver, délivrer, racheter.

Փրկիչ s. sauveur, rédempteur; Թուականութիւն ou Թուական Փրկչին, ère chrétienne.

Փրկութիւն s. salut; rédemption, délivrance; rachat.

Փրկութենաբեր ou Փրկութենագործ a. qui apporte, qui fait le salut, salutaire.

Փրկչական a. de sauveur, de rédempteur.

* Փրցնեմ, ուցի va. détacher, rompre, casser.

Փրփուր, փրփոյ, փրփրոց sm. écume, mousse.

Փրփրադէզ a. rempli d'écume, écumant, écumeux, mousseux; — ալիք, ondes écumantes.

Փրփրալից a. plein d'écume, écumant, mousseux.

Փրփրածին a. né de l'écume.

Փրփրական a. écumant, écumeux, mousseux.

Փրփրահան, ի s. écumoire.

Փրփրամ V. Փրփրեմ vn.

Փրփրատեսակ a. qui ressemble à l'écume.

Փրփրեմ, եցի va. faire écumer ou mousser; vn. écumer, mousser; — առ կատաղութեան, écumer de rage.

Փրփրեմ V. Անմեռուկ.

Փրփրերախ a. qui a la bouche écumante, écumeux; — երիվար, coursier écumant.

Փրփրեցուցանեմ, ուցի va. faire écumer ou mousser, couvrir d'écume.

Փրփրիմ V. Փրփրեմ vn.

Փցնութիւն s. mauvaise qualité, inutilité.

Փցուն, ցնոյ a. mauvais, inutile, vil, vilain.

Փքաղիք, ղեաց s. artère.

Փքամ, Փքանամ, ացայ vn. s'enfler, gonfler; fig. enfler, gonfler, s'enfler d'un vain orgueil, être enflé d'orgueil, de ses succès, de ses avantages, se gonfler d'orgueil, s'enorgueillir, respirer l'orgueil et la présomption.

Փքանք, նաց. Փքացումն s. enflure, gonflement, bouffissure; fig. enflure, orgueil.

Փքացուցանեմ, ուցի va. enfler, gonfler, bouffir; — ամբարտաւանութեամբ, enfler d'orgueil.

Փքին, փքնի, նաւ, նաց s. trait, flèche, dard; իքէն եւ անդր է փքինն, les flèches sont au delà de toi; fig. vous en êtes à cent piques.

Փքնում, քեայ V. Փքամ.

Փքոցուռոյց a. bouffi, enflé, boursouflé, ampoulé, bouffant, emphatique.

Փքումն V. Փքանք.

Փքուռոյց V. Փքոցուռոյց.

Ք (ké) sm. trente-sixième lettre de l'alphabet et trentième des consonnes; neuf mille, neuf-millième.

* **Քալեմ** V. **Քայլեմ.**

* **Քալող** s. marcheur.

Քած, **ից** s. chienne; a. femelle.

Քածաւարոտ, **աց** a. châtré; s. eunuque.

Քակած s. décousure; a. décousu, défait.

Քակք s. séparation.

Քակեմ, **եցի** va. défaire, dénouer, délier, détacher; disjoindre, désunir, dissoudre, décomposer, diviser; détruire, démolir, abattre; démonter, désassembler, débander; — զբեռինս, déballer; — զկարեալն, découdre; — զբարեկամս, séparer les amis.

Քակիչ a. s. qui délie, destructeur.

Քակոր, **ոյ** s. excrément de bête, fiente, fumier; — արջառոյ, bouse.

Քակուած, **ոյ**, **ի** s. dissolution; décousure; a. décousu, défait.

Քակումն s. V. **Քակտումն**; dénoûment.

Քակուտ V. **Խախուտ.**

Քակտեմ, **եցի** va. dissoudre; décomposer, détruire.

Քակտիչ a. destructif; s. destructeur.

Քակտութիւն, **Քակտումն** s.

dissolution, décomposition, séparation, rupture, destruction.

Քահանայ, ից s. prêtre, abbé.

Քահանայագործեմ, եցի va. consacrer.

Քահանայագործութիւն sm. consécration.

Քահանայական adj. sacerdotal.

Քահանայակից sm. compagnon de sacerdoce.

Քահանայանամ, ացայ vn. se faire prêtre, prendre les ordres, être ordonné prêtre; s'acquitter des fonctions du sacerdoce.

Քահանայապետ, աց sm. prince des prêtres, grand-prêtre, pontife, grand pontife; —ն Հռովմայ, le souverain pontife.

Քահանայապետաբար adv. pontificalement.

Քահանայապետական adj. pontifical.

Քահանայապետեմ, եցի vn. être le grand prêtre ou le pontife.

Քահանայապետութիւն sm. dignité de grand prêtre, pontificat; hiérarchie.

Քահանայապէս adv. comme un prêtre, en prêtre.

Քահանայացուցանեմ, ացի. Քահանայեմ, եցի va. faire ordonner prêtre.

Քահանայութիւն s. prêtrise, sacerdoce.

Քահանայուհի sf. prêtresse.

Քաղ, ից s. houe; sarclure; — հանել, sarcler.

Քաղահան, ի s. sarclage; sarcleur; — առնել, sarcler; fig. éplucher, choisir.

Քաղահեղձոյց լինել, être étouffé par les mauvaises herbes.

Քաղաք, աց sm. ville, cité; սուրբ —, la cité sainte; Թագաւորեալ —, ville royale, capitale, métropole.

Քաղաքաբերդ, ից s. place forte.

Քաղաքաբնակ, աց s. habitant d'une ville; — լինել, habiter dans une ville.

Քաղաքագեօղ, Քաղաքագիւղ, ից s. villette, bourg.

Քաղաքագէտ a. s. politique.

Քաղաքագիտութիւն s. la politique.

Քաղաքադուռն, դրան s. la porte de la ville.

Քաղաքաժողով a. composé de tous les habitants de la ville; — ընկերութիւն, société.

Քաղաքական adj. civil, civique, politique; citoyen, bourgeois; poli, civil; s. la politique: — պատերազմ, guerre civile.

Քաղաքականութիւն s. politique; civilité, politesse.

Քաղաքակիրթ, Քաղաքակրթեալ a. civilisé.

Քաղաքակրթեմ, եցի va. civiliser.

Քաղաքակրթութիւն s. civilisation.

Քաղաքակից s. concitoyen.

Քաղաքամայր V. Մայրաքաղաք.

Քաղաքամէջ, միջի s. le milieu de la ville, place; ի քաղաքամիջի անդ յԱնի, au milieu d'Ani même.

Քաղաքամուր s. ville forte.

Քաղաքային V. Քաղաքական; —ք, la bourgeoisie.

Քաղաքանամ, ացայ vn. devenir une ville.

Քաղաքանի s. pl. les villes.

Քաղաքանօրէն adv. politiquement.

Քաղաքապահ, աց s. gardien de la ville.

Քաղաքապետ, աց s. maître, gouverneur d'une ville.

Քաղաքապետարան, ի sm. mairie (l'hôtel).

Քաղաքապետութիւն s. mairie (la dignité).

Քաղաքառու, աց s. celui qui prend une ville.

Քաղաքավար, աց a. politique; civil, poli, courtois.

Քաղաքավարեմ, եցի. Քաղաքավարիմ, եցայ vn. se conduire, se comporter, vivre, agir.

Քաղաքավարութիւն s. conduite, genre de vie, manière d'agir, politique; police; pratique; civilité, politesse, urbanité, courtoisie, façon; խորագէտ —, profonde politique; անստգիւտ —, conduite irréprochable; — վարուց, la vie, la conduite; — կենաց, manière de vivre; ծայրագոյն —, politique profonde.

Քաղաքացի, ցւոյ, ցեաց s. citoyen, bourgeois.

Քաղաքացուցանեմ, ուցի va. rendre comme une ville.

Քաղաքաւեր a. destructeur d'une ville.

Քաղաքաւորութիւն s. civilité, politesse; honnêteté, vertu.

Քաղաքիկ s. petite ville, villette.

Քաղաքիկունք, նկաց s. pl. les villettes.

Քաղաքորմ, ի, ոյ, ի s. la muraille, la fortification d'une ville, rempart.

Քաղբան, աց s. galbanum.

Քաղդեայ, դէից sm. chaldéen; astrologue, tireur d'horoscopes.

Քաղդէական a. chaldaïque, astrologique.

Քաղդէութիւն s. astrologie.

*Քաղեմ, եցի va. cueillir, récolter, recueillir, ramasser; tirer, extraire; arracher, ôter; — զոգիս՝ զշունչ ուրուք, tenir qn. le bec dans l'eau, le laisser en suspens; — ոջիլս, ôter les puces, épucer.

Քաղթնասատ, Քաղթնասատութիւն V. Թոթով, Թոթովութիւն.

Քաղիրդ, Քաղիրթ, դրդաց s. tripe.

Քաղհանեմ, եցի va. sarcler.

Քաղոց s. ancien mois des Arméniens.

Քաղուած a. s. extrait; *— ընել, repasser.

Քաղուածոյք, ծոյից s. recueil, extrait, épitome.

Քաղրթեղ s. ventru.

Քաղց, ի, ոյ, ից s. faim; a. qui a faim; յուզել զ—, aiguiser

l'appétit; — դժնդակ՝ ուժգին՝ անհնարին, faim rude, canine, dévorante; հարկանել զ—, apaiser, assouvir la faim.

Քաղցական, աց a. où il y a faim, qui excite la faim, famélique.

Քաղցանամ V. **Քաղցնում**.

Քաղցաւոր, **Քաղցեալ** a. s. qui a faim, affamé, famélique.

Քաղցենամ V. **Քաղցնում**.

Քաղցկեղ, ի s. cancer, gangrène; dartre vive.

Քաղցնում, ցեայ vn. avoir faim, être affamé; fig. avoir faim, besoin de, être avide de.

Քաղցու, ոյ s. moût.

Քաղցուալից a. enivré, plein de moût.

Քաղցուենի, նւոյ, նեաց a. doux.

Քաղցութիւն, **Քաղցումն** s. faim.

Քաղցր, ցու, քաղցունք, ունց adj. doux, suave; agréable, charmant, aimable, affable, cher, chéri; adv. avec douceur, doucement, agréablement; — է ինձ, il m'est doux; — է տեսանել, il est doux de voir; — էր մեզ տեսանել, nous voyions avec plaisir; — է նոցա, c'est un plaisir pour eux de; — է ինձ գինի, du vin me ferait, me fait plaisir; — քունեցես, ton sommeil sera doux; — ձայն, douce voix; — գինի՝ հայեցուածք՝ բնաւորութիւն՝ հողմ՝ յիշատակ, vin, regard, caractère, vent, souvenir doux; V. **Բարք**.

Քաղցրաբան, ից a. au doux langage, au doux parler, qui a un langage doux, flatteur, patelin.

Քաղցրաբանութիւն s. doux langage, paroles mielleuses; flatterie, patelinage.

Քաղցրաբարբառ adj. qui a une voix douce, dont le son est doux; — երգ, doux chant.

Քաղցրաբարոյ, ից a. qui a le caractère doux, d'un caractère doux, affable.

Քաղցրաբարութիւն s. caractère doux, affabilité.

Քաղցրաբեր a. qui porte la douceur, qui produit des fruits doux.

Քաղցրաբոյր adj. qui a une odeur douce, qui exhale une douce odeur, suave, odoriférant, parfumé, embaumé.

Քաղցրաբուղխ adj. qui fait jaillir la douceur, doux; — աղբիւր, douce fontaine.

Քաղցրալից a. plein de douceur.

Քաղցրալուր a. doux à entendre, doux; doux, docile.

Քաղցրախառն a. mêlé de douceur, doux; tempéré; — բանք, paroles emmiellées.

Քաղցրախառնութիւն s. température.

Քաղցրախորժ adj. agréable au goût, doux, agréable.

Քաղցրախօս, **Քաղցրախօսիկ** adj. qui parle ou chante d'une voix douce, qui a un langage doux.

Քաղցրածաւալ a. qui se ré-

pand doucement ; — տիւ, un jour doux ; ցօղ —, douce rosée.

Քաղցրական a. doux.

Քաղցրակարկաչ a. qui murmure doucement, qui coule avec un doux murmure.

Քաղցրակն a. aux doux yeux, qui a les yeux doux.

Քաղցրահամ adj. qui a une saveur douce, savoureux, délicieux.

Քաղցրահամբոյր adj. doux, doucereux, doucet, affable, complaisant, bienveillant.

Քաղցրահամութիւն sm. saveur douce.

Քաղցրահայեաց a. qui a un regard doux, au doux regard, doux.

Քաղցրահնչակ ou Քաղցրահընչիւն adj. qui rend un son doux.

Քղցրահոս a. qui coule doucement.

Քաղցրաձայն, ից a. qui a une voix douce, un son doux, mélodieux ; — բարբառով, mélodieusement.

Քաղցրաձայնութիւն s. voix douce, mélodie, euphonie ; — ի իւրով, par sa douce voix.

Քաղցրաղի a. dont les cordes sont bien accordées, qui a un son doux.

Քաղցրաճաճանչ a. au doux rayon.

Քաղցրաճաշակ V. Քաղցրահամ.

Քաղցրանամ, ացայ vn. s'adoucir, devenir doux ; fig. s'adoucir, se radoucir, se calmer.

Քաղցրանինջ ou Քաղցրանիրհ քուն s. sommeil doux.

Քաղցրանշոյլ a. qui répand une lumière douce.

Քաղցրանուագ adj. qui fait entendre des chants doux, harmonieux, mélodieux ; — երգ, doux chant.

Քաղցրաշունչ a. qui souffle d'une manière douce, doux.

Քաղցրապատիր adj. qui trompe avec douceur.

Քաղցրապարզ աչք s. yeux doux, regard agréable.

Քաղցրապէս adv. doucement, avec douceur.

Քաղցրապտուղ a. qui a des fruits doux.

Քաղցրասէր a. qui aime les douceurs.

Քաղցրասիգ, Քաղցրասիք V. Քաղցրաշունչ.

Քաղցրասնոյց a. nourri avec douceur.

Քաղցրավաճառ, աց s. confiseur.

Քաղցրատուր a. donné avec douceur.

Քաղցրացուցանեմ, ուցի va. adoucir, rendre doux ; méd. édulcorer ; fig. adoucir, radoucir, calmer, tempérer.

Քաղցրացուցիչ a. adoucissant ; méd. édulcorant.

Քաղցրաւենի, նւոյ, նեաց s. douceurs, confitures.

Քաղցրաքուն adj. qui a un sommeil doux.

Քաղցրեմ V. Քաղցրացուցանեմ.

Քաղցրենի a. doux.

Քաղցրերգութիւն sm. doux chant, mélodie.

Քաղցրիկ a. doux, suave.

Քաղցրութիւն sm. douceur, suavité; adoucissement; douceur, charme, attrait, aménité; —բ, avec douceur.

Քաղցրուսոյց a. qui enseigne avec douceur, doux.

Քամ, ոյ sm. pressis, jus, coulis.

Քամակ, աց s. dos, échine.

Քամակաբեկ, Քամակակոտոր a. échiné, qui a l'échine rompue.

Քամակակոր a. qui a le dos voûté, courbé.

Քամահաբար adv. d'une manière méprisante.

Քամահական a. méprisable.

Քամահանք, նաց s. mépris, dédain; քամահանս առնել V. Քամահեմ.

Քամահելի a. méprisable.

Քամահեմ, եցի va. mépriser, dédaigner, ne faire aucun cas, ne point tenir compte de.

Քամահիչ a. méprisant.

Քամեմ, եցի va. presser, exprimer, pressurer, extraire; passer à la chausse, passer, filtrer, couler; fig. épuiser, vider; — զբաժակ, vider la coupe; épuiser le calice jusqu'à la lie; — ցյատակ զբաժակն, avaler jusqu'au fond le calice; — զբաժակ մինչեւ ցմրուր, boire le calice jusqu'à la lie; — զամենայն մրուրս դառնութեան բախտին, épuiser toutes les rigueurs de la fortune.

Քամի, ւոյ s. vent; * ամէն քամիէ դառնալ, tourner à tout vent; * քամիի բերան, en plein vent; — կփչէ, le vent souffle; V. Հողմ.

Քամոց, աց sm. passoire, chausse, filtre, couloir.

Քամուած, Քամուք s. pressurage, pressis, résidu.

Քայլ, ից s. pas, enjambée; առնուլ զառաջին — ou * առաջին —ն ընել, faire les premiers pas, les avances; — մի հողի, un pied de terre; — առ — ou քայլ քայլ, pas à pas.

Քայլափոխ, ից s. pas, marche, allure.

Քայլափոխեմ, Քայլեմ, եցի vn. faire un pas, des enjambées, marcher, aller.

Քայռ, ից s. collier,

Քայռամանեակ V. Քառամանեակ.

Քայքայանք V. Քայքայումն.

Քայքայեմ, եցի va. dissoudre, détruire, défaire, disloquer; disperser; — զմիտս, dissiper, distraire; —իմ vn. se dissoudre, tomber en dissolution, se détruire; se disperser, se dissiper.

Քայքայութիւն, Քայքայումն s. dissolution, destruction, division, dispersion; — մտաց, dissipation.

Քան prép. au-dessus de, par-dessus, sur, plus que; comme, autant que; — ou — եթէ, — թէ, conj. que; սիրէ զնա հայրն քան զամենայն որդիս իւր, le père l'aime plus

que ou par-dessus tous ses fils; պատրաստ եմք մեռանել՝ քան անցանել ընդ օրէնս հայրենիս, nous sommes prêts à mourir plutôt que de violer les lois de la patrie; Աստուած առաւել եւս սիրէ զմեզ՝ քան թէ մեք զանձինս, Dieu nous aime plus que nous ne l'aimons nous-mêmes.

Քանակ, աց sm. quantité, mesure.

Քանակական a. quantitatif.

Քանակել, եցի va. marquer ou assigner la quantité.

Քանակութիւն s. quantité.

Քանդ, ի. **Քանդակ**, աց s. sculpture; ciselure; entaille, relief; camée.

Քանդակագործ, աց s. sculpture; ciselure; objet sculpté ou ciselé; sculpteur; ciseleur; a. sculpté, ciselé, entaillé.

Քանդակագործի, ծւոյ, ծեաց s. échoppe, burin, ciseau.

Քանդակագործութիւն sm. sculpture; ciselure.

Քանդակածոյ, ից a. sculpté, ciselé.

Քանդակել, եցի va. sculpter, ciseler; entailler.

Քանդակիչ s. sculpteur, ciseleur.

Քանդել, եցի va. démolir, abattre, détruire, renverser, ruiner, démanteler, raser.

Քանդիչ s. destructeur.

Քանդուկ, դկի s. jarre, tine.

Քանդումն sm. démolition, démantèlement, destruction.

Քանեբորդ, աց s. le quantième, le combien.

Քանզի conj. car, parce que, puisque, attendu que, du moment que, vu que, considérant que.

Քանի՞, **Քանո՞յ** a. combien grand? combien nombreux? de combien? de quel nombre? adv. combien? jusqu'à quel point? que! քանի՞ ինչ պարտիս, combien devez-vous? քանի՞ նկանակ ունիք, combien de pains avez-vous? *քանի՞ տարեկան ես, quel âge avez-vous? quel est votre âge? քանի՞ գնոյ ou քանո՞յ վաճառեցեր, à quel prix ou à combien avez-vous vendu? քանո՞յ գնեցեր, à quel prix ou à combien as-tu acheté? ի քանի՞ աւուրս, dans combien de jours? քանի՞ անգամ, combien de fois? քանի՛ առաւել ou եւս, combien plus! à plus forte raison; քանի՛ վեհ է հայրենասիրութիւն, que le patriotisme est sublime! քանի՛ քանի՛ combien! que! que de fois! քանի մի, quelques-uns; աւուրս քանի մի, quelques jours; քանի մի մարդիկ, quelques hommes, quelques gens; *քանի որ, tant que.

Քանիութիւն s. quantité.

Քանիպատի՞կ adv. combien de plus? combien de fois?

Քանի՞ցս, **Քանի՞ցս անգամ** adv. combien de fois? քանիցս, քանիցս անգամ, toutes les fois que.

Քանիցն V. Քանի; — առաւել ou եւս, combien plus! à plus forte raison.

Քանիօնութիւն s. quantité, nombre, mesure.

Քանոն, **Քանովն**, աց sm. règle, équerre; fig. règle, modèle, principe.

Քանոնական a. régulier,

Քանորդ, աց s. quotient.

Քանորդական a. par quotient.

Քանուն, V. Քանոն.

Քանցանք, նաց s. fatigue, travail.

Քանցեմ, եցի va. écorcher, déchirer; — զոսկերս, désosser.

Քանքատեմ V. Գանգատեմ.

Քանքար V. Տաղանդ.

Քանքարաթաքոյց adj. qui cache le talent.

Քանքարաւոր a. du poids, de la valeur d'un talent.

Քանքարտամ V. Գանգատեմ.

***Քաշեմ**, եցի va. tirer; *վարագոյրը —, tirer le rideau; թի —, ramer; պատկեր —, peindre, faire un tableau; մէկէն ստակ —, tirer de l'argent de qn.; մէկուն վերայ —, tirer sur qn., lui adresser une lettre de change; գիծ —, tirer une ligne; սուր —, tirer l'épée.

***Քաշուած** adj. retiré; — կեանք, vie retirée.

***Քաշուիմ**, եցայ vn. se tirer; se retirer; գետը կքաշուի, la rivière se retire, rentre dans son lit; այս կերպասը կքաշուի, cette étoffe se retire, se raccourcit; գործէ՝ աշխարհէ —, se retirer des affaires, du monde.

Քաուչու s. caoutchouc.

Քաջ, աց a. brave, vaillant, valeureux, courageux, intrépide; bon, vertueux, honnête; habile, qui excelle à, capable de, propre à; noble, distingué; s. héros; génie tutélaire ou protecteur; adv. bien, juste, à propos, très, fort, beaucoup: — արանց, empereur, César; — է, c'est bien, c'est très-bien; c'est dit; eh bien! — իբաց, bien loin; beaucoup, très, beaucoup plus; քաջ քաջ, թէ քաջ, au plus, tout au plus, au pis aller: կարի քաջ, կարի իսկ քաջ, très-bien, le mieux du monde, au mieux; քաջ լեր, sois brave! courage! քաջ մշակեալ, bien ou parfaitement cultivé.

Քաջաբան, ից. **Քաջաբանիկ** a. éloquent, disert.

Քաջաբանութիւն sm. éloquence.

Քաջաբաստիկ a. heureux, fortuné.

Քաջաբար adv. vaillamment, bravement, courageusement, avec courage.

Քաջաբարութիւն s. probité, honnêteté; bonheur.

Քաջաբեր adj. qui produit beaucoup, fertile, fécond.

Քաջաբերութիւն s. fertilité, fécondité.

Քաջաբերուն V. Քաջաբեր.

Քաջաբոլոր a. bien arrondi.

Քաջաբոյս, **Քաջաբուսիկ** a. qui pousse bien, qui a une belle végétation, florissant; fig.

d'une belle nature, bien fait; qui a d'heureuses dispositions.

Քաջաբուսութիւն sm. belle végétation; fig. bonne nature; heureuses dispositions.

Քաջագանգուր a. bien frisé, aux cheveux frisés.

Քաջագեղեցիկ a. très-beau, charmant.

Քաջագոյն adv. très-bien.

Քաջագօտի, տւոյ a. qui a une belle ceinture; fig. qui a sa robe bien retroussée, agile, dispos, actif, prêt à marcher, à agir.

Քաջագործութիւն sm. exploits, hauts faits.

Քաջադարման a. bien soigné, bien cultivé.

Քաջադէպ a. très à propos, commode, opportun.

Քաջադէտ, դիտի adj. qui garde, qui surveille bien.

Քաջադիպութիւն s. opportunité; —ք, à-propos.

Քաջազարմ, ից. Քաջազգի, զգւոյ V. Քաջատոհմ.

Քաջազգութիւն V. Քաջատոհմութիւն.

Քաջազեկ adj. bien averti, bien clair, évident.

Քաջազէն a. bien armé.

Քաջազնեայ V. Քաջազուն.

Քաջազուարթ, Քաջազուարճ a. bien fleuri, florissant; très-gai, bien joyeux.

Քաջազուն, զնոյ, զունք, զանց a. noble; vaillant; s. héros.

Քաջազօր a. très-fort, très-puissant.

Քաջաթռիչ a. qui vole bien.

Քաջաթոյր a. d'un bon teint.

Քաջաժիր a. très-actif, très-laborieux.

Քաջաթուխ adj. très-brun, d'un beau noir; — հերք, cheveux d'ébène.

Քաջալանջ adj. qui a une forte poitrine.

Քաջալաւ a. probe, honnête, excellent; — այր, homme de bien.

Քաջալաւութիւն s. probité, honnêteté.

Քաջալեր adj. qui donne du courage, encourageant, courageux; — լինել ou — ս մատուցանել՝ տալ, donner ou inspirer du courage, donner vigueur; V. Քաջալերեմ; — ս առնուլ, recevoir de l'encouragement.

Քաջալերական V. Քաջալեր.

Քաջալերեմ, եցի va. encourager, donner du courage, rehausser ou relever le courage de qn. ou à qn., ranimer; —իմ vn. prendre ou reprendre courage, être encouragé; քաջալերեաց, aie courage, ayez bon courage; քաջալերեաց, որդեակ, courage, mon enfant!

Քաջալերիչ a. encourageant.

Քաջալերութիւն s. encouragement; courage.

Քաջախառնութիւն s. bonne température; bon tempérament.

Քաջախնամող V. Բարեխնամ.

Քաջախոտ a. abondant en fourrage.

Քաջախոհ, Քաջախորհ adj. qui pense bien, judicieux, sage.

Քաջախորհուրդ a. qui donne de bons conseils, sage.

Քաջախօս, Քաջախօսական a. qui parle bien, disert, éloquent.

Քաջախօսութիւն sm. éloquence.

Քաջածաղիկ adj. qui a de belles fleurs, en pleine floraison, florissant.

Քաջածանօթ a. très-connu.

Քաջածառ a. qui a de bons arbres, abondant en arbres.

Քաջածեր a. qui jouit d'une belle vieillesse.

Քաջածերութիւն s. belle ou heureuse vieillesse.

Քաջածնութիւն sm. action d'avoir beaucoup d'enfants; fécondité.

Քաջածնունդ a. qui a beaucoup d'enfants; fécond, fertile.

Քաջակազմ a. bien préparé ou apprêté.

Քաջակարգ a. bien ordonné, bien arrangé, bien disposé.

Քաջակարգութիւն sm. bon ordre, belle disposition.

Քաջակիրթ adj. bien discipliné, très-instruit.

Քաջակորով adj. vigoureux, très-fort; V. Քաջաձիգ.

Քաջակրօն a. très-religieux.

Քաջահայր a. né d'un père brave, illustre.

Քաջահանճար a. très-intelligent, plein d'intelligence, d'esprit ou de talent.

Քաջահասակ a. d'une belle taille, grand.

Քաջահաւ, ուց s. ibiś.

Քաջահաւատ a. très-fidèle, très-confiant.

Քաջահմուտ a. très-érudit, très-versé dans, fort instruit; s. bachelier; — լինել իմիք, se connaître en ou à qch., le savoir à fond; — գիտութեանց, bachelier ès sciences.

Քաջահմտութիւն sm. vaste érudition, grand savoir; baccalauréat; — դպրութեանց, baccalauréat ès lettres.

Քաջահնար լինել, s'ingénier, s'efforcer de.

Քաջահնչող a. très-sonore; très-retentissant.

Քաջահոգի a. plein d'âme, courageux, vif, déterminé.

Քաջահող a. dont le sol est bon.

Քաջահով a. très-frais, où l'on sent un vent frais.

Քաջահոտ a. qui sent bon, suave, odoriférant; — լինել, sentir bon.

Քաջահոտութիւն s. bonne odeur, senteur.

Քաջաձայն a. qui a un beau son, une belle ou forte voix, sonore, retentissant; euphonique, harmonique.

Քաջաձայնութիւն sm. belle ou forte voix; euphonie, harmonie.

Քաջաձի, ոց a. qui a un bon cheval.

Քաջաձիգ adj. qui tire ou ajuste bien, très-adroit.

Քաջաղեղն, եղանց a. adroit à tirer de l'arc.

Քաջամասնութիւն V. Բարեմասնութիւն.

Քաջամատն, մատանց a. qui a des doigts très-habiles.

Քաջամարմին a. qui a un corps robuste, bien portant.

Քաջամարտիկ, տկաց a. qui combat vaillamment, bon guerrier, habile à la guerre, belliqueux.

Քաջամիտ a. très-intelligent, plein d'esprit, très-spirituel.

Քաջամտութիւն sm. génie, sagacité, intelligence, esprit.

Քաջայաղթ s. illustre vainqueur ; a. illustre, éclatant.

Քաջայայտ adj. très-clair, très-évident, mis au grand jour, patent, notoire ; — լինել, être très-évident, sauter aux yeux ; — առնել, mettre au grand jour, mettre pleinement en évidence.

Քաջայանդուգն a. très-audacieux, très-hardi, le plus hardi ; adv. plein d'assurance, hardiment.

Քաջայարմար a. très-convenable, fort commode, bien ajusté, parfaitement en rapport, bien adapté, apte ou propre à, bien d'accord.

Քաջայարմարութիւն s. aptitude, accord ; état d'un objet bien adapté, bien convenable ; harmonie.

Քաջայոյս adj. qui a bonne espérance, plein d'espoir, d'espérance, bien assuré.

Քաջայուշ a. qui a une bonne mémoire, qui se souvient très-bien.

Քաջայօժար a. très-disposé.

Քաջանամ, ացայ vn. être ou devenir courageux, prendre courage, déployer son courage, s'évertuer, avoir de l'énergie pour, avoir la force de, exceller, être exercé dans.

Քաջանդամ adj. bien membré, bien fait.

Քաջանուն a. très-renommé, illustre, célèbre.

Քաջապատրաստ adj. tout prêt.

Քաջապէս adv. bravement, courageusement, vaillamment, fermement, avec courage ou bravoure.

Քաջապինդ a. bien solide, très-ferme ; fort, robuste, vigoureux ; adv. fort, fortement, avec vigueur, vigoureusement.

Քաջապնդութիւն sm. solidité, fermeté ; vigueur, effort soutenu.

Քաջապտղութիւն sm. fertilité, fécondité.

Քաջապտուղ a. qui produit beaucoup de fruits ou de bons fruits, fertile, fécond.

Քաջաջուր a. qui a de bonne eau, de belles eaux ; abondant en eau.

Քաջառատ a. très-abondant.

Քաջառնաբար adv. avec courage.

Քաջառողջ a. bien portant, qui est en bonne santé, sain de corps, d'une santé parfaite ; —

լինել. être bien portant, jouir d'une bonne santé.

Քաջառողջութիւն s. bonne ou parfaite santé.

Քաջառոյգ a. qui est dans tout l'éclat de la jeunesse, dans sa belle saison, dans son printemps, vigoureux ; — մանկութիւն, vive jeunesse.

Քաջառու adj. qui apprend bien, très-intelligent.

Քաջասեւ a. très-noir.

Քաջասիրտ a. qui a un cœur brave, courageux, intrépide ; adv. courageusement.

Քաջասնութիւն sm. bonne nourriture.

Քաջասնուցեալ a. bien nourri.

Քաջասուր adj. très-aigu, très-tranchant.

Քաջասրունք a. bien jambé.

Քաջասրտեմ, եցի. Քաջասրտիմ, տեցայ vn. prendre courage, être courageux.

Քաջասրտութիւն sm. courage, bravoure.

Քաջավայելուչ a. très-convenable, très-décent ; très-élégant, très-beau, charmant.

Քաջավարժ,ից a. très-exercé, très-instruit ; s. licencié ; — օրէնսգիտութեան, licencié en droit.

Քաջավարժութիւն s. grand exercice, grande pratique ; grade de licencié.

Քաջատես, Քաջատեսիկ a. qui voit loin, qui a la vue perçante.

Քաջատեսութիւն sm. bonne vue, vue perçante.

Քաջատոհմ, Քաջատոհմիկ a. noble, de haute naissance.

Քաջատոհմութիւն sm. noblesse, haute naissance.

Քաջարի a. très-brave, vaillant, valeureux, courageux.

Քաջարշաւ լինել, courir vite, aller au galop, galoper.

Քաջարուեստ a. industrieux.

Քաջարութիւն sm. trait de courage, bravoure, vaillance.

Քաջացուցանեմ, ուցի va. rendre courageux, brave, donner ou inspirer du courage.

Քաջաւէտ adj. très-brave, vaillant, valeureux.

Քաջափայլ a. très-brillant, éclatant, illustre.

Քաջափառ a. très-glorieux, majestueux, magnifique.

Քաջափառութիւն sm. majesté, magnificence.

Քաջափոյթ a. très-diligent, très-actif, très-vif.

Քաջափորձ a. très-expérimenté, le plus expérimenté.

Քաջաքարոզ a. qui prêche bien.

Քաջեան a. brave, vaillant, preux.

Քաջեռաց a. très-bouilli.

Քաջերգող adj. qui chante bien.

Քաջերէ a. qui a de bon gibier.

Քաջեփ a. bien cuit, recuit, cuit à point.

Քաջընթաց, Քաջընթացիկ a. s. qui court bien ou vite, bon ou agile coureur.

Քաջընտիր adj. bien choisi,

d'élite ; — զօրք, bonnes troupes, troupes d'élite.

Քաջիկ adv. bien, très-bien, comme il faut.

Քաջողկոյզ a. qui a de belles grappes.

Քաջողջութիւն V. Քաջառողջութիւն.

Քաջորդի, դւոց a. qui a des enfants vertueux, illustres.

Քաջորեարք, երոյ s. pl. les braves gens.

Քաջութիւն sm. bravoure, vaillance, valeur, courage ; exploit ; vertu, bonté ; —բ, avec bravoure, courageusement, valeureusement, bravement, vaillamment ; — ցուցանել, montrer du courage.

Քաջուղէշ V. Բազմոստ.

Քաջուշեղ, աց a. très-intelligent, plein d'esprit, d'intelligence ; — է մանուկդ, il y a de l'étoffe chez cet enfant.

Քաջուշեղութիւն s. grande intélligence, heureuses dispositions, étoffe.

Քաջուսումն adj. bien instruit, très-savant ; qui apprend bien.

Քաջուսումնութիւն s. grand savoir, vaste érudition, connaissance bien fondée ; action d'apprendre bien.

Քաջօրէն adv. bravement, courageusement ; adj. brave, courageux.

Քառ, ից a. quatre.

Քառադէմ, Քառադիմակ, Քառադիմի a. à quatre faces, tétraèdre.

Քառաթեւ, Քառաթեւեան a. à quatre ailes.

Քառածալ a. in-quarto.

Քառակերպ,ից. Քառակերպեան a. qui a quatre formes, quatre aspects divers.

Քառակողմն, Քառակողմեան a. quadrilatère ; carré.

Քառակոյս V. Քառակուսի.

Քառակուսեմ, եցի va. carrer.

Քառակուսի, սւոյ a.s. carré ; — Թուոյ, le carré d'un nombre ; — արմատ, racine carrée.

Քառահատոր a. en quatre volumes.

Քառահոլով a. qui tourne ou roule de quatre manières ; ի— եղանակս տարւոյ, dans toutes les saisons.

Քառաձի, ոյ adj. à quatre chevaux, attelé de quatre chevaux ; —ք s. quadrige.

Քառամանեակ, նեկաց sm. collier.

Քառամեայ adj. de quatre ans, quatriennal ; — ժամանակ, quatre ans, quatre années.

Քառամիլիոն, ի sm. quatrillon.

Քառանիւթ, Քառանիւթեայ a. composé de quatre matières.

Քառանկիւն, կեան a. quadrangulaire ; s. tétragone ; — վանաց, cloître.

Քառանկիւնի a. quadrangulaire.

Քառապատիկ a. quadruple.

Քառապատկեմ, եցի va. quadrupler.

Քառասնամեայ մէից. Քա-

ռասնամեան, մեայց a. quadragénaire; de quarante ans.

Քառասնեակ, Քառասներեակ sm. quarante, quarantaine.

Քառասներորդ ou Քառասնորդ, աց a. quarantième.

Քառասներորդք, Քառասնորդք, դաց s. carême.

Քառասնորդական a. quadragésimal.

Քառասնօրեայ, րէից a. de quarante jours.

Քառասուն, սնից adj. quarante.

Քառավանկ adj. quadrisyllabe.

Քառառուակ a. qui a quatre ruisseaux.

Քառաոտայլ, Քառաոտեաց a. à quatre jambes, quadrupède.

Քառեակ, եկի s. quatre.

Քառեկամ sm. quatre ans, quatre années.

Քառերեակ s. douzaine.

Քառորդապետի V. Չորրորդապետի.

Քառորդ, աց s. quatrième; quartier, quart; quart d'heure.

*Քառսուն V. Քառասուն.

Քառօրեայ adj. de quatre jours.

Քասքեմ, եցի vn. frémir de peur, frissonner, s'effrayer, avoir horreur.

Քասքնեցուցանեմ, ուցի va. faire frémir, effrayer, altérer la figure, chagriner.

Քասքնեցուցիչ a. effrayant.

Քատակ, ի s. ressemblance, forme, proportion.

Քատակեմ, եցի va. rendre semblable, assimiler, former, proportionner.

Քատակութիւն V. Քատակ.

Քար, ի, ամբ; ինք, անց s. pierre; *— նետել, jeter, lancer une pierre; fig. jeter la pierre à qn.; պատուական —, pierre précieuse; *քարի բռնել, attaquer à coups de pierres, lapider; չթողուլ՝ չմնալ — քարի վերայ, ne pas laisser, ne pas rester pierre sur pierre.

Քարագագաթն adj. dont le sommet est en pierre.

Քարագիր, etc. V. Վիմագիր.

Քարագործ, աց a. de pierre; s. V. Քարակոփ; méd. gravelle.

Քարադէզ s. amas de pierres.

Քարադր, ի s. pluvier.

Քարատրոշ V. Քարակոփ.

Քարամոշ, Քարամոմոշ, ից s. stellion.

Քարաժայռ, ից. Քարաժեռ s. roc, roche, rocher; écueil.

Քարալից a. plein de pierres, pierreux.

Քարախառն adj. mêlé de pierres.

Քարախունկ s. bdellium.

Քարաձեծ a. attaqué à coups de pierres, lapidé.

Քարածերպք, պից sm. caverne, antre.

Քարակարկառ sm. amas de pierres.

Քարաշէն a. bâti en pierre; — տուն, maison de pierre.

Քարակոյտ V. Քարադէզ.

Քարակոծ առնել, attaquer à coups de pierres, lapider.

Քարակոշտ sm. bloc de pierre.

Քարակուռ, Քարակոփ, աց s. tailleur de pierres; graveur sur pierre, sculpteur; a. bâti en pierres, fait en pierres de taille, taillé dans la pierre.

Քարակտուր a. s. taillé dans la pierre.

Քարահատ, աց s. tailleur de pierres; épinçoir; —ք, carrière de pierres.

Քարաձիգ a. qui jette une pierre.

Քարաձգութիւն sm. jet de pierre.

Քարաձիգ a. qui jette des pierres; —լինել, jeter, lancer des pierres.

Քարաձիւթ s. pétrole.

Քարայատակ, աց a. pavé en pierres.

Քարայարկ adj. couvert en pierres.

Քարայր, ից s. grotte, antre, caverne.

Քարանամ, ացայ vn. se pétrifier, changer en pierre.

Քարանձաւ, աց s. grotte, caverne, antre; roc, rocher.

Քարանձաւամուտ adj. qui entre dans une grotte.

Քարաննուխ s. bot. lotier.

Քարաշէն V. Քարակերտ.

Քարապաշտ, ից sm. qui adore les pierres.

Քարապաշտութիւն s. l'action d'adorer les pierres.

Քարասերմնիկ s. bot. lithosperme, grémil.

Քարասիրտ a. qui a le cœur dur comme la pierre, cœur de pierre, de roche, de marbre.

Քարասրտիմ, եցայ vn. avoir le cœur dur comme la pierre, s'endurcir.

Քարավազ, ի s. cataracte.

Քարավէժ անկանել՝ արկանել, précipiter; lancer des pierres; — լինել, se précipiter.

Քարավէժք V. Քարաձգութիւն.

Քարավիժեմ, եցի va. précipiter.

Քարավիժութիւն s. précipitation; lieu escarpé.

Քարավրէժ առնել, se venger à coups de pierres, lapider.

Քարացումն s. pétrification.

Քարացուցանեմ, ուցի va. changer en pierre, pétrifier.

Քարափն, փին, փանց sm. bord escarpé, précipice; — ժայռին, le bord du rocher.

Քարափոր V. Վիմափոր.

Քարաքիւ V. Քարաքուէ.

Քարաքոս, ի s. lichen.

Քարաքուի s. caverne, antre.

Քարբ, ից s. aspic.

Քարբեկ s. bot. saxifrage.

Քարեայ, Քարեղէն adj. de pierre, en pierre.

Քարընդոստնեմ, եցի va. renverser qn. en lui donnant un croc-en-jambe; supplanter.

Քարընկէց, կեցի adj. qui jette, qui lance des pierres; s. baliste, catapulte; — մի, un jet de pierre, distance d'un jet de pierre.

Քարէնկեցութիւն s. action

de lancer des pierres, jet de pierre.

Քարթակ, ի s. goujon.

Քարթնչումն V. Քրթմնջիւն.

Քարխոտ, ոյ s. consoude.

Քարկոթող, ի s. obélisque, cippe.

Քարկոծ a. lapidé ; — առնել, lapider.

Քարկոծանք V. Քարկոծումն.

Քարկոծեմ, եցի va. lapider.

Քարկոծութիւն ou Քարկոծումն s. lapidation.

Քարկուր sm. tailleur de pierres.

Քարկոփ V. Քարակոփ.

Քարծ, ից a. qui a la barbe claire, clair-semée.

Քարճիկ s. jabot (d'oiseau).

Քարմարցանկ s. litharge.

Քարշ V. Քարշումն ; ի—, ընդ — adv. en traînant ; ընդ ou ի— ածել՝ արկանել՝ ձգել, traîner, entraîner, tirailler.

Քարշանք V. Քարշումն.

Քարշեմ, եցի va. tirer ; traîner, entraîner ; — ընդ գետին, traîner par terre ; — առ դատաւորն, traîner devant le juge ; —իմ vn. être tiré, traîné ; — ընդ երկիր, se traîner par terre, ramper ; — ընդ փոշի, traîner sur la poussière.

Քարշումն s. action de tirer, de traîner.

Քարոզ, ից, աց s. héraut, crieur public ; prédicateur ; musicien ; sermon, prône ; — բողոքականաց, prêche ; — կարդալ, annoncer, publier, proclamer ; — տալ, prêcher, donner ou prononcer un sermon.

Քարոզակ, ի s. caducée.

Քարոզակից s. compagnon de sermon, de prédication.

Քարոզեմ, եցի va. proclamer par la voix du héraut, annoncer publiquement, publier à haute voix ; prêcher, prôner ; Թագաւոր —, proclamer roi ; — օրինակաւ անձին, prêcher d'exemple ; — յանապատի, prêcher dans le désert.

Քարոզիչ s. héraut, crieur public ; prédicateur, prêcheur.

Քարոզութիւն s. l'action de proclamer, de publier par la voix du héraut, promulgation ; prédication.

Քարոս V. Լախուր.

Քարուակ a. infâme, flétri, déshonoré ; — կալ, essuyer une avanie, manquer aux bienséances, se conduire d'une manière infâme, se déshonorer.

Քարուականութիւն, Քարուականք, նաց s. avanie, infamie, déshonneur, vice, flétrissure, opprobre, turpitude.

Քարուտ a. pierreux.

Քարուքազ, ի s. épinçoir.

Քարսոն V. Լախուր.

Քարտ, ից. Քարտէզ, տիզաց. Քարտէն, տենի. Քարտէս, տիսաց s. carte, papier ; lettre, livre.

Քարտուղար, աց s. secrétaire.

Քարտուղարան, ի s. secrétariat, secrétairerie.

Քարտուղարութիւն s. secrétariat (la fonction).

Քարց V. **Քարձ.**

Քացախ, ոյ s. vinaigre.

Քացախաթան, ի s. oxymel.

Քացախաման, ի s. vinaigrier (le vase).

Քացախային a. acétique.

Քացախավաճառ, ի s. marchand de vinaigre, vinaigrier.

Քացախեմ, եցի va. aigrir, rendre aigre; vinaigrer; —իմ vn. avoir le goût de vinaigre, devenir aigre, aigrir.

Քացախեցուցանեմ V. **Քացախեմ.**

Քացախութիւն sm. acidité, aigreur.

Քացխակ, ի s. acétate.

***Քացխիմ** V. **Քացախեմ** vn.

Քաւ conj. non, ne... pas; loin d'ici! fi! fi donc! prép. sans, excepté; քաւ քեզ, քաւ լիցի, քաւ մի՛ լիցի, non, à Dieu ne plaise! քաւ իմէնջ, Dieu nous en garde, loin de nous; քաւ յինէն, Dieu m'en garde, loin de moi; քաւ լիցի մեզ, nous ne voulons pas; քաւ լիցի ինձ իՏեառնէ, le Seigneur me préserve! Dieu me garde! քաւ լիցի քեզ, loin de toi cette pensée.

Քաւարան, աց s. propitiatoire; purgatoire; catafalque; a. expiatoire, propitiatoire.

Քաւդեայ, դէից sm. mage, magicien.

Քաւդէութիւն s. magie.

Քաւեմ, եցի va. expier; justifier; satisfaire, rendre favorable ou propice.

Քաւիչ a. expiatoire, propitiatoire; —՛ լինել, expier.

Քաւութիւն s. expiation, propitiation; propitiatoire; libation; զոհ —ե, sacrifice propitiatoire, expiation; սեղան —ե, propitiatoire.

Քաւութիւնաբեր a. qui apporte l'expiation, expiatoire.

Քաւչապետ V. **Քահանայապետ.**

Քափուր, փրի s. camphre; camphrée.

Քաքար, աց s. gâteau, gaufre, brioche, fouace.

Քեառ V. **Քայռ.**

Քեզէն, **Քեզոյն** adv. de toi-même, par toi-même; pron. toi seul.

Քեղակարոս, ի s. cerfeuil.

Քեղանամ, ացայ vn. tenir le gouvernail; fig. gouverner.

Քեղավար, ից s. timonier.

Քեղաւոր a. garni d'un gouvernail.

Քեղի, ղւոյ, ղեաց s. gouvernail, timon; — կառաց, timon, brancard.

Քեմխապատ a. couvert de maroquin, de cuir.

Քեմուխտ, մխտոյ s. maroquin, cuir.

Քենեկալ a. beau-frère (le mari de la belle-sœur).

Քենի, նւոյ s. belle-sœur (sœur de l'épouse).

Քեռադուստր, դստեր s. nièce (la fille de la sœur).

Քեռայր, առն s. beau-frère (le mari de la sœur).

Քեռի, ռւոյ, ռեաց s. oncle (le frère de la mère).

Քեռորդեակ, եկի. Քեռորդի, դւոյ sm. neveu (le fils de la sœur).

Քերածոյ, ից a. gratté, raclé, ratissé, poli.

Քերական s. grammairien; grammaire; * alphabet.

Քերականութիւն sm. grammaire.

Քերականօրէն adv. grammaticalement.

Քերանք, նաց s. action de gratter; V. Քերիչ.

Քերդած, etc. V. Քերթած.

Քերեթին V. Աղեղնաւոր.

Քերեմ, եցի va. gratter, racler, ratisser, râper; raboter, planer, polir; gratter (l'endroit qui démange); écorcher, excorier, érafler, friser; graver, inscrire; — առ, passer près, raser de près, effleurer, longer, passer le long de; — առ ափամբք, côtoyer le rivage, aller le long du rivage; — զափամբք, aller terre à terre; — զափամբք Եպիրոսի, aller sur la côte d'Épire; քերեալ անցանել, toucher légèrement en passant, frôler; —իմ vn. se gratter, avoir envie de se gratter, avoir des démangeaisons.

Քերթած V. Քերթուած.

Քերթեմ, եցի va. écorcher, égratigner, excorier; faire, composer; faire des vers, poétiser.

Քերթող, աց s. poëte; grammairien.

Քերթողաբանեմ, եցի vn. parler poétiquement, poétiser, faire des vers.

Քերթողաբար adv. poétiquement.

Քերթողական a. poétique; gracieux.

Քերթողահայր, հօր s. père des poëtes, des grammairiens.

Քերթողութիւն V. Քերթուած.

Քերթողուհի sf. poétesse.

Քերթուած, ոց. Քերթուածութիւն s. poésie, poëme, vers.

Քերիչ s. grattoir; ratissoire; rabot, racloire, plane; raboteur; — ձիոց, étrille; — շաքարի, râpe.

Քերծում, քերծի, քերծ va. écorcer, peler; raser.

Քերոբ, ից. Քերովբ, ից. Քերովբէ, ից. Քերովբիմ, աց. Քերուբ, ից s. chérubin.

Քերոց V. Քերիչ.

Քերուած, ոց sm. ratissure, raclure, râpure.

*Քերուիմ V. Քերեմ vn.

Քերքեմ, եցի va. chasser, expulser.

Քեց a. détaché, séparé.

Քեցեմ, եցի va. détacher, séparer; — զսիրտ յաշխարհէ՝ ի հեշտութեանց, détacher son cœur du monde, des plaisirs.

Քեցումն s. détachement, séparation.

Քէն, քինու s. rancune, ressentiment, animosité, haine; vengeance; — պահել, garder rancune, en vouloir à; ի — վրիժուց, en haine de; ի — վրիժու, en haine.

Քէշ, ից s. secte, religion.

Քէշակարկատ, ից a. qui invente une secte.

ՔԹախոտ, ոյ s. tabac (à priser); — քաշել, priser.

ՔԹատուփ, ոյ s. tabatière.

ՔԹափողք, ղոց s. narines.

ՔԹԹելիք s. cillement, clignotement; clin d'œil.

ՔԹԹեմ, եցի vn. ciller, clignoter, faire un clin d'œil; ի— ական, en un clin d'œil, en moins de rien, comme par enchantement.

ՔԹԹումն, ՔԹիԹ V. ՔԹԹելիք.

ՔԹոց V. Կողով.

ՔԹուեմ, եցի va. chercher des poux, épouiller; —իմ vn. s'épouiller.

ՔիԹ, քԹաց s. nez; — կենդանեաց, museau; * քԹէն խօսիլ՝ երգել, parler, chanter du nez; * ղոք քԹէն բռնել ou քԹէն բռնել տանիլ, mener qn. par le nez, le mener en laisse; * քիԹ քԹի գալ, se trouver nez à nez; * քիԹը կախել, faire la mine, bouder; * քիԹը քաշել, renifler; * քիԹը ցաւիլ, avoir mal au nez; * քԹէն արիւն գալ, saigner du nez; * քանի մի մէջ քէԹը խոԹել, mettre le nez dans une affaire; * սուր քիԹ ունել, avoir bon nez, avoir le nez fin; մեծ՝ փոքր՝ սրածայր՝ տափակ —, nez grand, petit, pointu, épaté ou camus.

Քիլ, քլի, քլաւ s. a. espion; délateur, calomniateur.

Քիլոկրամ V. Հազարկրամ.

Քիմիագէտ s. alchimiste.

Քիմիական a. alchimique.

Քիմիայ,ից s. alchimie.

Քիմիարար, աց sm. alchimiste.

Քիմք, քմաց s. palais (organe du goût); fig. caprice, fantaisie; ըստ քմաց, par caprice, par fantaisie; իքմաց, à sa fantaisie; ընդ քիմս ծմոել, rire du bout des dents, des lèvres; լեզու նորա իքիմս իւր կցեցաւ, sa langue s'attacha à son palais; ամոքիչ քմաց, qui flatte le goût.

ՔինաԹապահ a. qui garde rancune, rancunier.

Քինախնդիր adj. vindicatif; vengeur, haineux; — լինել, se venger, tirer vengeance de, en vouloir à; — եղեւ մահու նորա, il vengea sa mort.

ՔինախնդրուԹիւն sm. vengeance.

Քինահան V. Քինախնդիր.

ՔինահանուԹիւն sm. vengeance.

Քինահատոյց V. Քինախնդիր.

Քինամ, ացայ vn. garder du ressentiment, de la rancune, se ressentir.

Քինայոյզ V. Քինախնդիր.

Քինանամ V. Քինամ.

Քինապահ a. qui garde rancune ou ressentiment, rancunier.

ՔինապահուԹիւն s. ressentiment, rancune.

Քինաւոր, աց a. vindicatif, haineux.

ՔինաւորուԹիւն, ՔինուԹիւն

s. ressentiment, haine, rancune.

Քիչ, etc. V. Սակաւ, etc.

Քիսամն, ման s. ers, orobe.

Քիստ, քստոյ s. arête, barbe ou pointe de l'épi.

Քիրտն, քրտան, քրտունք ou քրտինք s. sueur; fig. fatigue, travail pénible; — մահու, la sueur de la mort; ընդ — մտանել, իքրտան լինել, suer, transpirer, ruisseler de sueur, être en sueur, en nage, tout en nage, tout trempé; ճարայ ընդ — ցուրտ, il m'en prit la sueur froide; — ցուրտ ընդ անդամսն իջանէր, une froide sueur courait par tous les membres de son corps; քրտամբ երեսաց հայթայթել զկեանս, gagner sa vie, son pain à la sueur de son front; թթու՝ գարշահոտ՝ կծու՝ առատ —, sueur aigre, fétide, âcre, abondante; V. Ապաժոյժ, Քրտինք.

Քիւ, քուոյ, քուաւ s. chanlatte, rebord, auvent, corniche.

Քծինք s. caresses, cajoleries; cour, galanterie; աճել իքծինս, apprivoiser, familiariser; գալ իքծինս, s'apprivoiser, se familiariser; քծինս տալ V. Քծնիմ.

Քծնի a. caressant, cajoleur, flatteur; courtisan, galant.

Քծնիմ, նեցայ vn. caresser, flatter, chercher à plaire, choyer; faire la cour, courtiser.

Քծնութիւն V. Քծինք.

Քձուար s. barre, lingot.

Քղամիդ, մդաց, միդաց sm. chlamyde, manteau.

Քղանց V. Քղանցք.

Քղանցաւոր a. garni d'une frange.

Քղանցք, ցից s. bord, pan, bout d'un vêtement; frange, bordure.

Քճքճեմ, եցի va. déchirer, mettre en lambeaux, en guenilles, déguenîller, délabrer.

Քմազարդ, Քմախորժ adj. agréable au goût, qui flatte le goût.

Քնած V. Քնէած.

Քնածու a. somnifère, soporifique, dormitif, assoupissant.

Քնահատ, ագ adj. privé de sommeil.

*Քնանամ V. Ննջեմ; * լաւ մի —, faire un bon somme.

Քնաշրջիկ a. somnambule.

Քնաշրջութիւն s. somnambulisme.

Քնար, ագ, ից s. lyre; — հարկանել, jouer de la lyre.

Քնարահար, ագ a. joueur de lyre.

Քնարահարութիւն s. action de jouer de la lyre.

Քնարան, ագ s. lit, couche; fig. tombeau.

Քնարերգ, Քնարերգակ, ագ a. lyrique; s. lyrique, auteur lyrique.

Քնարերգութիւն sm. le lyrique, chant lyrique.

Քնեայ, Քնէած, ից, ագ adj. dormeur, endormi.

Քնէութիւն s. somnolence, assoupissement, léthargie.

Քնթունոց s. ride (des serpents).

Քնին s. examen; ի— առնուլ, examiner, considérer; raisonner sur; ի— գալ, être examiné, critiqué; ի— արկանել՝ լինել՝ մտանել, examiner, étudier, critiquer.

Քնհատ V. Քնահատ.

Քնհատութիւն s. insomnie.

Քննաբան, ից sm. critique, censeur.

Քննաբանական a. critique.

Քննաբանեմ, եցի va. critiquer, censurer.

Քննաբանութիւն s. critique, censure.

Քննախնդիր a. qui examine, qui fait des recherches; — արատոյ V. Պարսաւադէտ.

Քննախօսութիւն s. critique.

Քննական a. d'examen.

Քննայոյզ լինել՝ խնդրել, examiner avec soin, faire des recherches.

Քննասէր a. qui aime à examiner, curieux.

Քննասիրութիւն s. passion d'examen, esprit curieux, curiosité.

Քննեմ, եցի va. examiner, étudier; censurer, contrôler; տեղեկագոյնս —, examiner à fond; —իմ vn. être examiné.

Քննիչ a. s. examinateur; contrôleur; — գրոց, censeur.

Քննողութիւն V. Քննութիւն.

Քննութիւն s. examen; enquête, contrôle; — գրոց, censure; ի— մտանել, examiner; ընդ —բ անցանել, passer par la censure; ընդ —բ արկանել, examiner, contrôler; critiquer, censurer; *— անցունել, passer, subir un examen; *— ընել, faire l'examen, examiner; ճրղճիմ՝ մանր ou մանրախոյզ —, examen minutieux.

Քննումն s. examen.

Քնքշամ V. Քնքշեմ.

Քնքշանք, նաց s. mignardise, délicatesse; caresse, tendresse.

Քնքշեմ, եցի vn. se mignarder, se traiter délicatement, se dorloter, se mignoter, faire le délicat, le renchéri, la renchérie.

Քնքշեցուցանեմ, ուցի va. mignarder, mignoter, rendre délicat, dorloter, traiter délicatement, caresser.

Քնքշիմ V. Քնքշեմ.

Քնքուշ a. délicat, tendre, mou, douillet, mignon, mignard; s. minet, minette.

Քշեմ, եցի va. chasser, expulser; *écouler, débiter, vendre; — զճանճս, émoucher.

Քշոց, աց s. chasse-mouches, émouchoir; instrument à sonnette dont se sert le diacre pendant la messe arménienne.

Քշտեմ, եցի va. ébrancher, élaguer, arracher, couper.

Քո, քոյ, քոյով pron. ton, ta; a. poss. le tien, la tienne.

Քոթանակ, աց s. linge; couverture.

*__Քոթոտ__ V. Սկունդ.

Քող, ոյ, ով s. voile, voilette.

Քողաբորբ s. amphimacre.

Քողազարդ adj. orné d'un voile, voilé.

Քողախնդրեմ, եցի vn. chercher à dévoiler, démasquer; — խորքս սրտի ուրուք, sonder le cœur de qn.

Քողածածուկ a. caché sous un voile, voilé.

Քողաձիգ a. réservé, modeste, timide.

Քողաղօտ a. s. amphibraque.

Քողարկեմ, եցի va. couvrir d'un voile, voiler.

Քողընկէց a. qui a jeté son voile, effronté, éhonté.

Քոյին adj. poss. ton, ta, le tien, la tienne.

Քոյինագործ a. fait par toi, par toi-même, ton.

Քոյինազէն a. armé par toi-même.

Քոյինակրօն a. de ta religion.

Քոյինահրաման a. ordonné par toi.

Քոյինաշունչ a. inspiré par toi-même.

Քոյինաստեղծ adj. créé par toi-même.

Քոյինատուր adj. donné par toi-même.

Քոյր, քեռ, քերբ, քորք, քերց s. sœur; *քրոջ պէս, comme une sœur.

Քոյրագիր ou Քոյրաթիւ s. sœur adoptive.

Քոշքեմ, Քոշքոտեմ, եցի. Քոշքոտիմ, տեցայ vn. se gratter, se détendre, se détirer.

Քոռ, ից s. mesure de blé, boisseau.

Քոս, ոյ, ով s. gale.

Քոսոտ a. galeux.

Քոսոտիմ, եցայ vn. avoir la gale, être galeux.

*Քով s. côté; côté; քովէ քով adv. côte à côte, l'un à côté de l'autre; քովը, à côté, auprès, tout près; քովէն, de côté, de près, tout près; գիտութիւնն առաքինութեան քով ոչինչ է, la science n'est rien auprès ou au prix de la vertu.

*Քովիկ s. côté; քովիկն էր, il était à ses côtés, auprès de lui.

*Քովնտի adv. de côté.

Քորեմ, եցի va. gratter; — զանձն, se gratter.

Քորեպիսկոպոս, աց s. chorévêque, suffragant.

Քորեպիսկոպոսութիւն s. dignité de chorévêque.

Քուաւոր adj. garni d'une chanlatte.

Քուեայ, Քուէ, քուէից s. cube; vote, boule, ballotte, suffrage; — արկանել՝ տալ ou ձգել, voter, aller aux voix, procéder au scrutin; միաբան քուէիւք, à l'unanimité des suffrages; *քուէի դնել, mettre aux voix; *քուէի դրուիլ, être mis aux voix.

Քուէատուփ, տփոյ s. l'urne du scrutin, urne.

Քուէարկու, աց s. votant.

Քուէարկութիւն s. votation, ballottage, scrutin; — ընտրել, élire par scrutin, par la voie du scrutin; արգասիք —ի, résultat du scrutin; գաղտնի —, scrutin secret; — խնդրել, demander le scrutin; ներկայ

լինել —ն, assister au scrutin; մասնակից լինել —ն, prendre part au scrutin; — առնել ou * քննել, procéder au scrutin.

Քուէհամար, ի s. le dépouillement des votes, du scrutin.

Քուղ, քղոյ sm. toute chose tordue, fil, ficelle.

Քուն, քնոյ, ով s. sommeil, somme, repos, dormir; — մահու, le sommeil de la mort; ի— երթալ լինել, dormir, reposer; զքնով անկանել, ի— մտանել, s'endormir, être dans les bras du sommeil; ի— տանել, faire dormir, endormir; խոր ի— լինել, dormir profondément ou d'un sommeil profond, d'un profond somme; ընկղմեալ ի— թանձրութեան, profondément endormi; ի— գտանել զոք, trouver qn. endormi; հատանիլ քնոյ յաչաց, perdre le sommeil; — հատեալ է յաչաց նորա զցայգ եւ զցերեկ, il ne dort ni nuit ni jour; — քաղցրանինչ հատեալ էր յարտեւանաց նորա, le doux sommeil lui était inconnu; փախեաւ յինէն —, le sommeil s'enfuit loin de moi; խռովել՝ ընդհատել՝ կարել զքուն, troubler, interrompre, rompre le sommeil; ճաշակել զքաղցրութիւն քնոյ, goûter les douceurs du sommeil; այս — բերէ, cela excite au sommeil, excite le sommeil; քաղցր՝ անխռով՝ հանգիստ՝ խաղաղ՝ անհանգիստ՝ յուզեալ՝ խռովեալ՝ ընդհատ՝ թեթեւ ծանր՝ դժնդակ՝ փրկաւէտ՝ կենսանորոգ՝ վտանգաւոր —, sommeil doux, agréable, tranquille, paisible ou calme, agité, troublé, interrompu, léger, lourd ou pesant, dur ou fâcheux, salutaire, réparateur, dangereux.

Քունեմ, եցի vn. dormir, reposer; mourir; coucher avec une femme, avoir des relations intimes avec elle.

Քունեցուցանեմ, ուցի va. faire dormir, endormir.

Քունք s. tempe.

Քուռակ, ագ sm. poulain, pouliche.

Քուռնիթ sm. œuf (dont la partie calcaire n'est pas encore formée).

Քուսիթայ, ից sm. cuculle, froc, capuchon.

Քուրական a. de sœur.

Քուրայ, ից sm. coupelle, creuset.

Քուրձ, քրձի s. cilice, sac de pénitent; sac; — զգենուլ, se couvrir d'un cilice.

Քուրմ, քրմաց s. prêtre (des païens).

Քուք, քքոյ s. gémissement, soupir.

Քուքամ, ացի vn. gémir, soupirer.

Քուքք sm. bâton à nœuds, verge de fer.

Քսակ, ագ s. bourse.

Քսակագին a. acheté avec de l'argent, acheté.

Քսակակալ s. intendant.

Քսակահատ, ագ s. coupeur de bourses, coupe-bourse.

Քսակիկ sm. petite bourse; sachet.

Քսան, ից a. vingt.

Քսանամեակ s. vingtième année.

Քսանամեայ, մից. Քսանամեան, մենից a. âgé de vingt ans; de vingt ans.

Քսանանիստ a. icosaèdre.

Քսանեակ a. vingtaine.

Քսանեմեան V. Քսանամեայ.

Քսաներորդ, աց adj. vingtième.

Քսանեւհինգամեան adj. de vingt-cinq ans.

Քսանեքեան ou Քսանեքին, եցունց a. tous les vingt.

Քսեմ, եցի va. V. Քսսեմ; *frotter; oindre, enduire.

Քսեստ, ից s. setier; cruche.

Քսեստութիւն V. Քսութիւն.

Քսիփիէ s. xiphias. espadon.

Քսիք V. Քսութիւն; քսիս մատուցանել V. Քսսեմ.

Քսմոս V. Քսու.

Քսմոսութիւն V. Քսութիւն.

Քսու, աց a. s. rapporteur, délateur.

Քսութիւն s. rapport, délation, tripotage, intrigue.

*Քսուիմ, եցայ vn. être frotté, touché; se frotter, se frictionner, s'oindre, se mettre de; faire la cour.

Քսսեմ, եցի va. rapporter, faire des rapports, détracter, tripoter, intriguer.

Քստմնափուշ, Քստմնելի a. ce qui fait hérisser les cheveux, horrible.

Քստմնեմ, եցի. Քստմնիմ, նեցայ vn. avoir le poil, les cheveux hérissés, hérisser, se hérisser, se dresser; fig. frissonner de peur, d'horreur, avoir horreur, frémir, voir ou penser avec effroi; քստմնեցան հերք իւր զգլխովն, ses cheveux se dressèrent sur sa tête; V. Դիզանամ.

Քստմնեցուցանեմ, ուցի va. faire dresser les cheveux, faire frissonner ou frémir; agacer les nerfs.

Քստմունք sm. frisson, frissonnement de la peur.

Քրայ V. Քուրայ.

Քրայական ou Քրէական նիւթ sm. métal, minéral, minerai.

Քրէական adj. énorme, horrible; — մեղք՝ յանցանք, crime de lèse-majesté; — մետաղք, mine, travail des mines.

Քրէիքուր a. impur, mauvais.

Քրթմնջանք V. Քրթմնջիւն.

Քրթմնջեմ, եցի va. murmurer, se plaindre, grogner, grommeler, gronder, crier, marmonner.

Քրթմնջիւն, ջեան s. murmure, plainte, rumeur, gronderie, grognement.

Քրթմնջող s. grognon, grogneur, grognard.

Քրջմնջումն V. Քրթմնջիւն.

Քրիստոնեայ, նէից a. sm. chrétien.

Քրիստոնէաբար adv. chrétiennement; — կեալ, vivre en chrétien.

Քրիստոնէական a. chrétien;

— ou — վարդապետութիւն, catéchisme.

Քրիստոնէութիւն s. christianisme; chrétienté.

Քրիստոս, ի sm. le Christ, Jésus-Christ.

Քրիստոսաբար adv. comme Jésus-Christ.

Քրիստոսաբեր adj. apporté par le Christ.

Քրիստոսագործ a. fait par Jésus-Christ.

Քրիստոսագունդ adj. réuni par Jésus-Christ.

Քրիստոսադաւան adj. qui professe la religion de Jésus-Christ, chrétien.

Քրիստոսադիր a. établi par Jésus-Christ.

Քրիստոսազարդ a. orné par Jésus-Christ.

Քրիստոսազգեաց, գեցից. Քրիստոսազգեստ, ից adj. qui porte en soi Jésus-Christ, chrétien.

Քրիստոսածանօթ a. qui reconnaît Jésus-Christ, chrétien.

Քրիստոսական a. de Jésus-Christ; — հաւատք, le christianisme.

Քրիստոսակարգ adj. établi par Jésus-Christ.

Քրիստոսակեցոյց adj. sauvé par Jésus-Christ.

Քրիստոսակոչ a. appelé par Jésus-Christ.

Քրիստոսահաճոյ a. agréable à Jésus-Christ.

Քրիստոսածիր V. Քրիստոսատուր.

Քրիստոսամարտ, ից a. qui combat contre le Christ, qui fait la guerre à Jésus-Christ, antichrétien.

Քրիստոսամեծար a. honorè par Jésus-Christ.

Քրիստոսամերձ adj. qui est près de Jésus-Christ.

Քրիստոսանշան a. qui a le signe de Jésus-Christ.

Քրիստոսանուէր a. offert à Jésus-Christ.

Քրիստոսաշահ adj. qui trafique de Jésus-Christ.

Քրիստոսապատում adj. raconté par Jésus-Christ.

Քրիստոսապսակ adj. couronné par le Christ.

Քրիստոսառաք adj., envoyé par le Christ.

Քրիստոսասէր a. qui aime le Christ.

Քրիստոսասպան adj. bourreau de Jésus-Christ.

Քրիստոսավաճառ adj. qui vend Jésus-Christ.

Քրիստոսատեաց, տեցաց a. qui déteste Jésus-Christ.

Քրիստոսատուր adj. donné par Jésus-Christ.

Քրիստոսաւանդ adj. transmis, donné par Jésus-Christ.

Քրիստոսեան, եանց s. adj. chrétien; de Jésus-Christ.

Քրիստոսընկալ a. qui a reçu Jésus-Christ.

Քրիստոսին V. Քրիստոսեան.

Քրձազգած, Քրձազգեստ a. qui porte un sac, un cilice; — լինել, se vêtir ou se revêtir d'un cilice, porter un sac, un eilice.

Քրձեայք, ձէից s. sac, cilice.

Քրձեղէն a. de cilice.

Քրմակին, կնոջ s. femme d'un prêtre païen.

Քրմանամ, ացայ vn. être prêtre d'une divinité.

Քրմանոյշ, նուշայ s. femme ou fille d'un prêtre païen, prêtresse.

Քրմապետ, աց s. pontife des païens.

Քրմորդի, դւոց s. fils d'un prêtre païen.

Քրմութիւն sm. prêtrise païenne.

Քրմուհի V. Քրմանոյշ.

Քրոնիկոն, ի s. chronique; a. du temps.

Քրովբէ, ից s. chérubin.

Քրովբէաբնակ a. habité par les chérubins.

Քրովբէական a. de chérubin.

Քրովբէապէս adv. comme un chérubin.

Քրտինք V. Քիրտն; *քրտնքի մէջ լողալ, être trempé de sueur, tout en sueur ou en nage; *Ճակտին քրտինքովը հացը ճարել, gagner son pain à la sueur de son front; *քրտինքն երեսէն կվազէր; երեսը կողողէր, la sueur lui coulait sur le visage, inondait son visage; *քրտնքի մէջ լինել, être en sueur, en nage.

Քրտնաբեր adj. sudorifère, sudorifique.

Քրտնազանգ a. trempé de sueur.

Քրտնաթոր adj. dégouttant de sueur.

Քրտնալի, Քրտնալիր ou Քրտնալից a. plein de sueur, en nage.

Քրտնախոնջ a. fatigué jusqu'à la sueur.

Քրտնածին a. né ou produit par la sueur.

Քրտնահար adj. qui est en sueur, en transpiration, en nage.

Քրտնաջան V. Քրտնախոնջ.

Քրտնացուցանեմ, ուցի va. faire suer ou transpirer.

Քրտնեմ, եցի. Քրտնիմ, նեցայ vn. suer, transpirer, être en sueur, en nage; fig. suer, s'efforcer, faire des efforts, s'épuiser en efforts; suinter.

Քրտնութիւն s. sueur, transpiration; fig. sueur, efforts, travail.

Քրտնում V. Քրտնիմ.

Քրքանք V. Քրքիջ.

Քրքիջ sm. éclat ou grand éclat de rire, gros rire; — բառնալ, rire aux éclats; éclater de rire, faire un éclat de rire, rire à gorge déployée, partir d'un éclat de rire; — կալ, être ricané, moqué.

Քրքմագոյն a. de la couleur du safran; d'un jaune d'aurore.

Քրքմացան a. parsemé de safran.

Քրքմաւէտ a. abondant en safran.

Քրքուիմ, ուեցայ vn. se vanter, être fier de.

Քրքում, քմոյ sm. safran, crocus.

Քրքջեմ V. Քրքիջ բառնամ.

Քրքրեցուցանեմ, ուցի va. entasser, accumuler, grossir.

Քրքրեմ, եցի va. fouiller, examiner, rechercher avec soin, agiter, défaire, détruire; — զմիտս, exciter, éveiller, réveiller, stimuler l'esprit.

Քքուանք, նաց s. bouleversement, gémissement, plainte, clameur.

Քքուիմ, ուեցայ vn. gémir, soupirer; éclater de rire.

Քօղ, etc. V. Քող, etc.

Քօղէք, էից s. manchette.

Քօշ, ից s. boue.

O ՚(o) sm. trente-septième lettre de l'alphabet et huitième des voyelles ; elle a été introduite dans l'alphabet arménien vers la fin du douzième siècle pour remplacer աւ (av) devant les consonnes ; ainsi Պաւղոս, Աւգոստոս, Աւրհնել, etc., ont été écrits par Պօղոս, Օգոստոս, Օրհնել, etc.

Օգն s. aide, secours, assistance ; յօգն գալ, venir en aide à qn.

Օգնական a. aide, assistant, adjoint ; — զօրք, troupes auxiliaires, renfort, les auxiliaires ; — լինել, aider, prêter secours ; — լինել միմեանց, s'entr'aider ; զխաւար — առնել, à la faveur des ténèbres ; — իւր առնուլ, profiter de.

Օգնականութիւն s. aide, secours, assistance ; — է Աստուծոյ, avec l'aide de Dieu, Dieu aidant.

Օգնեմ, եցի va. aider, secourir, assister, seconder, prêter secours ou assistance, donner un coup de main, un coup d'épaule ; être utile à, être bon à, servir, favoriser, soutenir, subvenir ; — միմեանց, s'entr'aider, s'entre-secourir.

Օգնութիւն s. aide, secours, assistance, coup de main, coup d'épaule ; faveur, ressource ; renfort ; դրամական —, subvention ; փութալ՝ հասանել յ—

ուրուք, accourir au secours de qn., venir à son aide.

Օգոստական, Օգոստափառ a. auguste, majestueux.

Օգոստոս, ի s. août; a. auguste.

Օգուտ, օգտի s. utilité, profit, avantage, intérêt, gain; a. utile, avantageux; beaucoup; — լինել, être utile, avantageux; յ— արկանել, յ— ի կիր ou ի վար արկանել, յ— անձին վարել, յ— իւր շրջել՝ առնուլ, profiter de, mettre à profit, tirer parti, un bon parti de; — քաղել, retirer profit de; — հասարակաց, bien public, intérêt commun, cause commune; վաստակել յ— աշխարհին, travailler au bien public; յաչս դնել զամենայն ի շահ օգտի անձին, sacrifier tout à son intérêt; — է, յ— է, օգտի է, il est utile de, il est bon de; յ— քոյին է, վասն օգտի քո է ou *քու օգտիդ համար է, c'est pour votre bien, pour votre intérêt; գտանել զ— իւր, trouver son intérêt, son compte; զօ-գուտ ժամս աւուրն, la grande partie de la journée.

Օգտաժողով, Օգտախնդիր, Օգտածարաւ a. intéressé, trop attaché à ses intérêts.

Օգտակար a. utile, avantageux, profitable.

Օգտակարութիւն s. utilité, avantage, profit.

Օգտամատոյց V. **Օգտաքեր.**

Օգտասէր adj. qui aime ses intérêts, intéressé.

Օգտացոյց adj. qui montre du profit, du gain.

Օգտեմ, եցի vn. être utile à, bon à, servir, aider.

Օգտեցուցանեմ, ուցի va. faire profiter, avantager, intéresser.

Օգտիմ, տեցայ vn. profiter ou tirer parti de, tirer du profit de, retirer du profit, de l'avantage de, trouver son compte, gagner; ոչ ինչ օգտիք, vous ne gagnez rien.

Օգտութիւն s. utilité, profit, avantage.

Օդ, ոյ ou **ի** sm. air; temps (disposition de l'air); brodequin; յօդս, ընդ օդս ou *օդը, en l'air, dans l'air; au hasard; ընդ օդս խօսիլ՝ հարկանել, parler en l'air; խորհուրդք ընդ օդս, projets en l'air, châteaux en Espagne; ձգել՝ ծծել զօդ ou օդ կլլել, respirer l'air; ոչ բարւոք է օդն ou *օդն լաւ չէ, օդը վատ է, il fait mauvais, il fait vilain temps; *օդը կշըտ-կուի՝ կբացուի, le temps se rassure, s'éclaircit, se met au beau; *օդը կգոցուի՝ կամպոտի՝ կմթննայ, le temps se couvre, se couvre de nuages, se rembrunit, s'obscurcit; *օդը կպղտորի, le temps se brouille; *օդը կմեղմանայ՝ կզովանայ, le temps s'adoucit, se rafraîchit; ցրտին եւ ամպամած օդ, temps gris; ամպոտ օդ, temps chargé, couvert de nuages; օդ առնուլ, prendre l'air; օդ փոխել, changer d'air; վնասակարու-

թիւն՝ արկածք օդոյ, les injures de l'air ; անոյշ ou քաղցրասիք՝ լաւ՝ վատ՝ վատառողջ՝ վնասակար՝ զով՝ տաք՝ կենդանի ou սաստիկ՝ խոնաւ՝ ժանտ՝ ապականեալ՝ ծծելի օդ, air doux ou serein, bon, mauvais, malsain, délétère, frais, chaud, vif, humide, empesté, corrompu ou vicié, respirable ; հանդարտ՝ պայծառ՝ չոր՝ ցուրտ՝ տաք՝ մրրկայոյզ՝ փոփոխական՝ անհաստատ՝ գեղեցիկ —, temps calme, serein, sec, froid, chaud, orageux, variable, inconstant, beau.

Օդաբան, ից s. parleur en l'air, hâbleur ; aérologue.

Օդաբանական adj. aérologique.

Օդաբանութիւն s. aérologie.

Օդաբեր a. aérifère.

Օդագիտութիւն s. aérognosie.

Օդագիր s. aérographe.

Օդագնաց a. qui traverse les airs, qui marche dans l'air.

Օդագոյն a. de la couleur de l'air, d'un azur transparent.

Օդագունդ, ոյ s. aérosphère ; ballon aérostatique.

Օդագրական adj. aérographique.

Օդագրութիւն s. aérographie.

Օդադիւթ, ից s. aéromancien.

Օդադիւթութիւն sm. aéromancie.

Օդազօրական a. aérodynamique.

Օդազօրութիւն s. aérodynamie.

Օդաթռիչ a. qui vole dans l'air.

Օդախաղաց a. qui marche, qui se meut dans l'air, qui court à travers les airs.

Օդախառն a. mêlé d'air.

Օդախիտ a. condensé d'air, plein d'air.

Օդական a. aérien, aérique ; élevé dans l'air.

Օդակերպ a. aériforme.

Օդակառոյց adj. fixé dans l'air.

Օդակշռական adj. aérostatique.

Օդակշռութիւն s. aérostatique.

Օդահան, ի s. machine pneumatique.

Օդահերձիկ a. qui fend l'air.

Օդահմայ, Օդահմայութիւն V. Օդադիւթ, Օդադիւթութիւն.

Օդաձեւութիւն s. métier du cordonnier.

Օդաձիգ a. qui aspire, qui tire l'air ; — ջրհան, pompe aspirante.

Օդամուղ adj. qui repousse l'air ; — ջրհան, pompe foulante.

Օդամուտ adj. par où entre l'air ; sm. fenêtre, croisée, lucarne, trou.

Օդայած a. errant dans les airs.

Օդայատակ a. dont le fond est de l'air.

Օդային V, Օդական.

Օդանամ, ացայ vn. se chan-

ger en air, être transparent comme l'air.

Օդանաւորդ, աց sm. aéronaute.

Օդանման adj. semblable à de l'air, aériforme.

Օդաշունչ a. qui souffle dans l'air.

Օդաչափ, ի s. aéromètre; baromètre.

Օդաչափութիւն s. aérométrie.

Օդաչու a. qui voyage dans l'air.

Օդապար, Օդապարիկ adj. qui danse, qui vole dans l'air.

Օդապարիկ, րկաց s. aérostat, ballon aérostatique.

Օդառ լինել, attraper un coup d'air.

Օդառութիւն s. coup d'air.

Օդասուն adj. nourri d'air, aérivore.

Օդավախ, ի s. a. aérophobe.

Օդավախութիւն s. aérophobie.

Օդավար, աց adj. poussé, chassé par l'air.

Օդատեսակ a. aériforme.

Օդափոխ s. ventilateur.

Օդափոխեմ, եցի va. changer d'air; aérer, ventiler.

Օդափոխութիւն s. changement d'air; aérage, ventilation.

Օդաքար, ի s. aérolithe.

Օդեղէն a. d'air, aérien.

Օդենի, նւոյ, նեաց a. bisquain, peau de mouton; a. de peau de mouton.

Օդերեւոյթ, ութից sm. météore.

Օդերեւութաբան, ից s. météorologue.

Օդերեւութաբանական adj météorologique.

Օդերեւութաբանութիւն sm météorologie.

Օդերեւութադիտակ, ի sm. météréoscope.

Օդընկալ a. qui reçoit l'air.

Օդի, օդւոյ, օդիք, օդեաց s mouton, brebis, agneau.

Օդիկ s. peau de mouton.

Օդոլորտ, ի s. atmosphère.

Օդոլորտային a. atmosphérique.

Օթ, ից s. lieu où l'on passe la nuit, hôtellerie; l'action de s'arrêter, de loger; օթ առնել, s'arrêter, loger chez qn.; առ օթ, le soir, sur la brune.

Օթագայանամ, ացայ. Օթագայիմ, յեցայ. Օթագանամ, ացայ vn. s'arrêter, loger chez qn., passer la nuit quelque part.

Օթակից լինել, habiter sous le même toit, loger, passer la nuit ensemble.

Օթանոց, Օթարան, աց sm. hôtel, hôtellerie.

Օթեակ, եկի s. V. Օթ; bivac, bivouac; —ս առնել V. Օթեվանեմ; bivaquer, bivouaquer.

Օթեգանամ V. Օթագայիմ.

Օթեկ, Օթեկան a. qui n'est pas frais ou tendre, rassis; — հաց, pain rassis.

Օթեմ V. Օթեվանեմ.

Օթեվան, Օթեւան, աց sm. hôtel, hôtellerie; habitation, demeure; օթեւանս առնել՝ առնուլ՝ ունել, loger, se loger,

demeurer, résider ; ո՞ւր են —ք քո, où demeurez-vous ; երանաւէտ — արդարոց, heureux séjour des âmes justes.

Օթեւանաւոր s. hôte, maître d'hôtel.

Օթեվանեմ, եցի. Օթեվանիմ, նեցայ. Օթիմ, թեցայ vn. descendre dans une hôtellerie, loger, se loger, demeurer.

Օթոց, աց s. manteau ; couverture de lit ; tapis, tapisserie, tenture.

Օժանդակ, աց a. qui aide, auxiliaire, subsidiaire ; aide, secours ; — բայ, verbe auxiliaire.

Օժանդակեմ, եցի va. aider, secourir, assister, appuyer, favoriser.

Օժանդակութիւն sm. aide, secours, assistance, appui ; —ը նորա, avec son aide, aidé par lui ; յ— նորա, en sa faveur.

Օժընդակ V. Օժանդակ.

Օժիտ, ժտից, ժտաց s. dot ; don, cadeau.

Օժտաբեր լինել, apporter une dot, des présents.

Օժտական a. dotal.

Օժտեմ, եցի va. doter ; faire un cadeau.

Օժտութիւն V. Օժիտ.

Օծանելիք, լեաց s. onguent, pommade.

Օծանիմ, օծի, օծ va. oindre ; sacrer, consacrer ; — զանձն իւղով անուշիւ, se pommader, se parfumer.

Օծեալ, ելոց a. oint, sacré ; s. roi ; prêtre ; —ն Աստուծոյ, l'oint du Seigneur ; Օծեալն, le Christ, le Messie.

Օծելութիւն s. l'action d'être oint, onction.

Օծութիւն, Օծումն s. V. Օծելութիւն ; sacre, consécration ; վերջին օծումն, extrême-onction.

Օձ, ից s. serpent ; — շչէ, le serpent siffle.

Օձաբար adv. comme un serpent.

Օձաբնակ a. habité par les serpents.

Օձաթոյն a. qui a le venin du serpent.

Օձախած a. mordu par un serpent.

Օձախառն adj. mêlé ou infesté de serpents.

Օձախռիւ a. dont la tête est hérissée de serpents.

Օձակալ, ի a. qui tient un serpent ; s. astr. serpentaire.

Օձակերպ a. semblable au serpent.

Օձակիճ s. serpentin (marbre).

Օձակոխ adj. qui foule aux pieds les serpents.

Օձակոչ, աց a. qui appelle, qui enchante les serpents.

Օձահալած a. qui chasse les serpents.

Օձահար, աց a. mordu par un serpent.

Օձաձեւ adj. qui a la forme d'un serpent ; serpentant ; s. zigzag.

Օձաձուկն, ձկանց sm. anguille.

Օձամարտ, ից sm. ichneumon; a. qui fait la guerre aux serpents.

Օձանման a. semblable à un serpent.

Օձապաշտ, աց a. qui adore le serpent.

Օձապաշտութիւն s. adoration des serpents.

Օձապատիր a. trompé par le serpent.

Օձապտոյտ a. serpentant, sinueux, tortueux.

Օձաջամբ a. donné à manger par le serpent.

Օձասանդր s. mille-pieds, scolopendre.

Օձասպան adj. qui tue les serpents.

Օձատեսիլ V. Օձանման.

Օձեակ, եկի s. serpentin.

Օձի դեղ s. vipérine.

Օձիք, ձեաց sm. collet; — շապկի, col de chemise; զօձիս պատառել, déchirer ses habits, sa robe.

Օձութիւն s. nature de serpent; fig. méchanceté.

Օձուտ a. rempli ou infesté de serpents.

Օձտեմ, եցի va. diviser, séparer, désunir, partager, déchirer; dissiper, disperser; vn. se diviser, se séparer; se dissiper, se disperser.

Օձտումն s. séparation, défection; dispersion.

Օղ, ից, աց s. anneau, coulant; boucle; — շղթայի, chaînon; — ճարմանդի, boutonnière.

Օղալամբ, աց s. gâche.

Օղակ, ի s. anneau, coulant.

Օղակաւորք, րաց s. pl. annélides.

Օղամանեակ, եկաց s. anneau.

Օղաւոր a. annelé.

Օղերձ, etc. V. Ուղերձ, etc.

Օղի, ղւոյ s. eau-de-vie.

Օճան, ի s. aide, secours, faveur, bien.

Օճառ, աց s. savon.

Օճիր V. Ոճիր.

Օ՛ն, Օ՛ն առ,՝ Օ՛ն առեալ interj. allons! eh bien! courage! օ՛ն անդր, fi! fi donc! au diable! détale! arrière! retire! emmène! ôte! par exemple! օն եւ օն, ainsi, de cette manière; certes, assurément, certainement; օ՛ն եւ օն արասցեն ինձ դիք, que les dieux me fassent périr! օ՛ն եւ օն արասցեն քեզ աստուածք եւ օ՛ն եւ օն յաւելցեն եթէ, que les dieux t'accablent de tous les maux si...; օ՛ն եւ օն արասցէ ինձ Աստուած եւ օ՛ն եւ օն յաւելցէ եթէ, que Dieu me punisse si...; օ՛ն եւ օն արասցէ ինձ Աստուած եւ օ՛ն եւ օն յաւելցէ եթէ ոչ մահու մեռանիցիս, que Dieu m'envoie tous les maux si tu ne meurs! օ՛ն արի, allons! օ՛ն արի երթիցուք, partons! օ՛ն արիք, levez-vous! օ՛ն առեալ քննեա, ne te lasse pas d'examiner; օ՛ն իբաց թողցուք, laissons! quittons donc! օ՛ն անդր, իբաց կաց, va-t'en! retire-toi!

Օշ թէ interj. plût à Dieu! Dieu veuille!

Օշակ, ի s. ammoniaque.

Օշակային a. ammoniacal; — աղ, sel ammoniac.

Օշարակ, աց s. sirop, sorbet.

Օշինդր, դրի s. absinthe.

Օշնան, ի s. soude.

Օսլայ, ի s. amidon.

Օսլայեմ, եցի va. amidonner.

Օսոխ V. Ոսոխ.

Օտար, աց a. s. étranger; éloigné, lointain; autre; extraordinaire, étrange; adv. en vain, injustement.

Օտարաբար adv. étrangement; comme un étranger.

Օտարադէտ V. Օտարատեսուչ.

Օտարազգի, զգւոյ, զգեաց a. qui est d'une autre nation, étranger.

Օտարալեզու, աց a. qui parle une autre langue, étranger.

Օտարախառնք sm. accouplement avec une autre espèce; տալ զանասունս յօտարախառնս, accoupler les animaux avec une autre espèce.

Օտարախորթ a. illégitime, bâtard, étranger.

Օտարախորհուրդ adj. possédé par un esprit étrange.

Օտարածին, ծնաց a. s. né d'un étranger; étranger.

Օտարական, աց a. s. étranger.

Օտարակերպ a. qui a une autre forme, une autre apparence.

Օտարակողմն կոյս s. côté, pays étranger; étranger; զօրաժողով լինել յօտարակողմն կուսաց, recruter à l'étranger.

Օտարաձայն, ից a. qui a un langage différent; qui n'est pas d'accord; étrange, étranger.

Օտարամահ լինել, mourir dans un pays étranger, à l'étranger.

Օտարամերժ adj. qui n'accepte pas les étrangers, inhospitalier.

Օտարամիտ adj. qui a des idées étranges.

Օտարամուտ adj. étranger, adventice.

Օտարանալի a. aliénable.

Օտարանամ, ացայ vn. devenir étranger, prendre les mœurs étrangères, s'aliéner; s'aliéner, s'éloigner, se séparer, se détacher, se détourner.

Օտարանոց, աց s. lieu où l'on reçoit les étrangers, hospice.

Օտարաշխարհիկ a. étranger, exotique.

Օտարապէս adv. comme un étranger.

Օտարասեռ, Օտարասեր a. hétérogène.

Օտարասէր a. qui aime les étrangers, hospitalier.

Օտարասիրեմ, եցի va. aimer les étrangers.

Օտարասիրութիւն s. amour des étrangers, amour de l'hospitalité, hospitalité.

Օտարասպան, ից a. qui tue les étrangers.

Օտարասպանութիւն sm. meurtre des étrangers.

Օտարատեաց a. qui hait les étrangers, inhospitalier.

Օտարատեսուչ adj. qui se mêle des affaires d'autrui, curieux.

Օտարատեցութիւն s. haine contre les étrangers, inhospitalité.

Օտարատուն V. Օտարանոց.

Օտարատունի a. dégénéré, sauvage.

Օտարացեղ, ից adj. d'une autre tribu, étranger, hétérogène.

Օտարացեղութիւն s. hétérogénéité.

Օտարացուցանեմ, ուցի va. rendre étranger, aliéner; aliéner, éloigner, détacher, détourner; — յիւրմէ աշխարհէ, dépayser.

Օտարացուցումն s. aliénation.

Օտարացուցիչ a. qui aliène ou qui éloigne, aliénateur; étrange.

Օտարափառ V. Այլափառ.

Օտարընկալ adj. qui reçoit les étrangers, hospitalier.

Օտարընկալեմ, եցի va. recevoir les étrangers, les hôtes, exercer l'hospitalité envers qn.

Օտարընկալութիւն s. action de recevoir les étrangers, hospitalité.

Օտարոտի, ոտւոյ, ոտւոց a. étranger; étrange, extraordinaire, différent.

Օտարութիւն s. qualité d'étranger; aliénation, éloignement, séparation; étrangeté; élimination, proscription; l'étranger, pays étranger.

Օտարուհի sf. étrangère.

Օտարուսումն a. qui enseigne une autre doctrine, sectaire, dissident.

Օտարուստ ou Յօտարուստ adv. par l'étranger, de l'étranger, de dehors.

Օտարսիրութիւն V. Օտարասիրութիւն.

Օր, աւուր, աւուրք, աւուրց s. jour, journée; օր ընդ մէջ, tous les deux jours; օր ըստ օրէ, jour par jour, journellement, tous les jours; օր յօրէ, de jour en jour; օր հասարակ ou կէս օր, midi; մինչեւ ցօր հասարակ, jusqu'à midi; օր իյօր ou օր յօր ածել, remettre d'un jour à l'autre, ajourner, prolonger, traîner en longueur, reculer; օր քան զօր, de jour en jour, de plus en plus; աւուրն adv. par jour; աւուր աւուր, աւուրց յաւուրս, journellement, chaque jour; առ օրին ou նոյն օրին, le jour même, le même jour, au jour le jour; դեռ աւուր շատ կայ, il est de bonne heure encore, il n'est pas encore tard; մինչ աւուր կայ, pendant qu'il fait jour; մինչդեռ աւուր կայր, au milieu du jour; զօր ամենայն, toute la journée, tous les jours, toujours; զօրն ցերեկ, զօրն իբրուն, tout le jour, tout le long du jour, toute la journée, du

matin au soir; յաւուր միում ou իմիում աւուրց, un jour, un certain jour, un beau jour; յերկրորդում աւուր, le jour d'après, le second jour; յերիր աւուր, dans trois jours; յետ երկուց աւուրց, deux jours après; իմիւսում աւուր, après-demain; ինմին աւուր, le même jour; ինմին իսկ աւուր, le jour même; յօրէ յառաջնմէ ou *առաջին օրէն, depuis le premier jour, dès le premier jour; հետեւեալ օրն, le jour suivant; օր պահոց ou *պահքի օր, jour maigre; ուտիք օր, jour gras; օր ծննդոց, jour de naissance; — տօնի, jour de fête; — հանդիսի, jour solennel; — գործոյ ou *գործի օր, jour ouvrable; համարել զաւուրս ou *օրերն համրել, compter les jours; յաւուրս մեր ou *մեր օրերը, de nos jours; յաւուրս նորա, sous lui; բառնալ զծանրութիւն աւուրն, porter le poids du jour; զամենայն աւուրս, tous les jours, à jamais; զամենայն աւուրս կենաց իւրոց, toute sa vie; երկայնին՝ կարճին աւուրք, les jours croissent, diminuent; կատարել՝ վախճանել զաւուրս իւր, finir ses jours, mourir; մեռանել լի աւուրբք, վախճանիլ լցեալ աւուրբք, mourir plein ou rempli de jours; երեք ժամ է աւուրն, il est trois heures; յաւուր յայնմիկ ou* այն օրն, ce jour-là; ոչ յետ բազում ինչ աւուրց ou *սակաւ օրէն, sous peu de jours, bientôt; յաւուրս յետինս, dans les derniers temps; օր սահմանել, désigner un jour; գեղեցիկ ou գեղածիծաղ օր, beau jour; բարենշան՝ երջանիկ ou երանաւէտ օր, jour heureux; չարագուշակ օր, mauvais jour.

Օրաբեր adj. qui apporte la lumière du jour.

Օրաբնակ լինել, passer la journée dans un lieu, séjourner.

Օրագիշեր sm. espace d'un jour et d'une nuit, vingt-quatre heures.

Օրագիր, գրաց s. journal; — կարդալ, lire les journaux; *օրագրի մէջ կարդացի՝ տեսայ, j'ai lu, j'ai vu dans un journal; կարծիք՝ գոյն օրագրի, l'opinion, la couleur d'un journal.

Օրագնաց s. journée (chemin que l'on fait en un jour).

Օրագրագիր, գրաց s. journaliste.

Օրագրագրութիւն s. journalisme.

Օրագրութիւն sm. journal (relation jour par jour).

Օրաթիւ, թուի s. journée, fonction de chaque jour; le nombre du jour.

Օրական, ի a. de jour, diurne; journalier, de chaque jour; s. journée; *—ով աշխատիլ, travailler à la journée.

Օրահաշիւ, շուի s. compte du jour; journal.

Օրահաս V. Օրհաս.

Օրամուտք, մտից s. service de chaque jour.

Օրան, ագ s. javelle, gerbe.

Օրաչար sm. jour néfaste, mauvais jour, jour funeste.

Օրապակաս a. qui manque de quelques jours.

Օրապահակ, ագ sm. sentinelle de jour.

Օրապարէն, ենի a. qui vit au jour le jour.

Օրացի a. journalier, quotidien, de chaque jour.

Օրացոյց, ուցի s. almanach; *— նայիլ, regarder l'—.

Օրաւոր adj. diurne, éphémère.

Օրեր s. imprécation, malédiction; *jours.

Օրէն, րինի. Օրէնք, րինաց s. loi; règle, règlement; principe, maxime; usage, coutume, us; institution; mode, façon, manière d'être; canton, province, district; le saint sacrement, la sainte Eucharistie, la communion; օրէնս առնուլ, հաղորդել օրինաց, recevoir la communion, communier; յետ օրինացն կցորդութեան, après la communion; օրէնք կանանց, règles, menstrues; օրէնս դնել՝ հաստատել V. Օրինադրեմ; աստուածային՝ յաւիտենական՝ բնական՝ քաղաքական՝ զինուորական՝ հին՝ նոր՝ աւետարանական՝ գրաւոր օրէնք, loi divine, éternelle, naturelle ou de la nature, civile, militaire, ancienne, nouvelle, évangélique, écrite; օրէն է, il est permis, on a le droit de, on peut; չէ օրէն, il n'est pas permis, on n'a pas le droit; օրէն էր նմա, il lui était permis, on lui permettait; օրէն էր քեզ, vous pouviez; եթէ օրէն իցէ ասել, s'il est permis de dire; օրէ՞ն իցէ, իցէ՞ օրէն, est-il permis de? ըստ օրինի, ըստ օրինաց, օրինօք, selon la loi, conformément à la loi ou aux lois, légalement, légitimement, par les voies légitimes, en forme, selon les lois; en bon ordre, dûment, avec régularité; օրէնք մտաց, principes; օրէնս իւր կալեալ էր, il avait pour maxime, pour principe; ընդ օրէնս համարել, poser pour maxime; օրէնս կարծեցին անձանց, ils se crurent permis de; — պատուոյ, décoration; օրէնս համարել անձին, se faire une loi; զամենայն ինչ — համարի իլրումն ըղձից իւրոց, il se sert de toutes sortes de moyens pour satisfaire son désir; օրէնս դնել, dicter des lois; օրէնք անօրէնք, abus; խոտորել յօրինաց, s'écarter des lois; զանցանել օրինօք, transgresser une loi, violer les lois; օրէնք հզօրագունին, la loi du plus fort; բառնալ՝ ջնջել զօրէնս, abolir, abroger une loi; *հաւատք օրէնք չունի, il n'a ni foi ni loi; հակառակ ou ընդդէմ օրինաց, contre les lois; օրէնս տալ, donner des lois; օրէնս դնել, faire des lois; պահել զօրէնս, observer les lois; *այս օրէնք դարձաւ, cela est passé en loi.

Օրէնսգէտ ա. ս. qui connaît bien les lois, légiste, docteur en droit ; — ուսանել, apprendre à qn. les lois, l'initier aux lois.

Օրէնսդիր, դրաց. **Օրէնսդրիչ** s. législateur ; a. législatif.

Օրէնսդրեմ V. Օրինադրեմ.

Օրէնսդրութիւն s. législation.

Օրէնսզանց, **Օրէնսզանցութիւն** V. Օրինազանց, Օրինազանցութիւն.

Օրէնսխոտոր V. Օրինազանց.

Օրէնսուսոյց s. qui enseigne les lois, légiste, professeur de droit.

Օրէնսպահ V. Օրինապահ.

Օրէնք V. Օրէն.

Օրըստօրէ adj. de chaque jour, journalier ; V. Օր.

Օրինագէտ V. Օրէնսգէտ.

Օրինագիրք, գրոց s. code.

Օրինադիր, դրաց s. législateur.

Օրինադրեմ, եցի va. établir, faire des lois, être législateur.

Օրինադրութիւն s. l'action d'établir une loi, législation.

Օրինազանց, ից a. s. celui qui viole les lois, transgresseur, infracteur, prévaricateur ; — լինել, violer les lois, prévariquer.

Օրինազանցութիւն s. transgression de la loi, prévarication, infraction, contravention.

Օրինակ, աց sm. exemple, modèle ; exemplaire, copie ; dessin, plan, projet ; manière, genre, façon, guise, sorte ; échantillon, spécimen, montre ; gram. paradigme ; prép. comme, sur le modèle de, à l'instar de, en guise de ; զայսգունակ ձեւ օրինակի, զայս —, զայս ձեւ օրինակի, զ— զայս, ըստ սմին օրինակի, — զայս, պէս զայս —, de cette manière, de cette façon, ainsi ; զայն —, զնոյն —, ըստ նմին օրինակի, de la même manière, de la même façon, de même ; զոր —, օրինակի աղագաւ, — իմն, par exemple ; ըստ օրինակի, à l'exemple, à l'instar de ; սովին օրինակաւ, de cette manière, par là ; — առնուլ, prendre pour exemple, pour modèle ; — զանձն ընծայեցուցանել՝ կացուցանել, se donner pour exemple, montrer l'exemple de ; — տալ, donner l'exemple ; — առաջի ընծայել, proposer pour exemple ; օրինակաւ իւրով քաջալերել, encourager par son exemple ; — եկաց թագաւորաց, il fut le modèle des rois ; նմանել՝ հետեւել —ի ուրուք, imiter, suivre l'exemple de qn. ; որով օրինակաւ եւ է, de quelque façon que ce soit ; աստուածավայելչ օրինակաւ, d'une manière divine ; բարի՝ չար՝ քնաղ՝ գեղեցիկ —, bon, mauvais, illustre ou rare, bel exemple.

Օրինակագիր, գրաց s. écrivain, auteur.

Օրինակագրութիւն s. composition d'un ouvrage.

Օրինակական a. figuratif.

Օրինական V. Օրինաւոր.

Օրինակատար, աց a. qui accomplit la loi.

Օրինակեմ, եցի va. offrir comme exemple, présenter comme modèle; représenter, montrer; copier, transcrire.

Օրինակիր V. Օրինապահ.

Օրինապահ, աց s. qui garde, qui observe les lois.

Օրինապահութիւն s. observation des lois.

Օրինապատում a. s. interprète des lois, légiste.

Օրինապէս adv. conformément à la loi; selon l'ancienne loi.

Օրինաւոր, աց a. légal, légitime, conforme à la loi, à l'usage; s. légiste, docteur de la loi; — ցուցանել՝ կացուցանել, légitimer, autoriser.

Օրինաւորական a. s. légitimiste.

Օրինաւորականութիւն sm. légitimité.

Օրինաւորեմ, եցի va. légaliser, légitimer.

Օրինաւորութիւն s. légalité, légitimité; légalisation.

Օրինեմ V. Օրինադրեմ.

Օրիորդ, աց s. jeune fille, pucelle; demoiselle; օրիորդն Աննիկ, mademoiselle Annitza.

Օրիորդութիւն sm. état de jeune fille.

Օրկանոց V. Ուրկանոց.

Օրհաս, ի, աւ sm. dernier moment, le jour de la mort, agonie, mort; destinée, fatalité; յ— իւր հեպել, courir à sa perte; ժամանել յ— վախճանին, toucher à sa dernière heure.

Օրհասաբեր a. mortel, fatal; — հարուած, coup —.

Օրհասական adj. mourant, expirant, agonisant, moribond; fatal.

Օրհասաբակ, ի s. midi.

Օրհն V. Օրհնութիւն.

Օրհնաբան, ից a. qui récite des hymnes, qui adresse des louanges au Seigneur.

Օրհնաբանեմ V. Օրհնեմ.

Օրհնաբանութիւն V. Օրհնութիւն.

Օրհնառաք a. qui envoie la bénédiction.

Օրհնարան, ի s. chapelet.

Օրհնեալ a. béni; — ջուր, eau bénite; — է Աստուած, loué soit le ciel; — դու իՏեառնէ, béni sois-tu du Seigneur.

Օրհնեմ, եցի va. bénir, donner la bénédiction, appeler sur qn. les bénédictions du ciel; bénir, consacrer; bénir, glorifier, chanter des hymnes, louer; bénir, combler de faveurs, de biens, faire prospérer; saluer; maudire; — զոք յերեսս, maudire qn. en face.

Օրհներգ, Օրհներգու V. Օրհնիչ.

Օրհներգութիւն s. hymne, louange, cantique.

Օրհնիչ s. celui qui bénit, qui loue, qui glorifie.

Օրհնութիւն s. bénédiction; louange, hymne, cantique; bénédiction, grande abondance; don, cadeau; l'Eucharistie, la communion; instruments de musique; — **սեղանոյ**, bénédicité; — **օրհնութեանց**, cantique des cantiques; **յօրհնութիւնս համարիլ**, compter pour un grand bien; **առնուլ** —, recevoir la bénédiction; recevoir des présents; — **տալ**, donner la bénédiction.

Օրհնութիւնաբեր adj. qui porte la bénédiction.

Օրոց, աց s. berceau (d'enfant).

Օրուկ V. **Ուրուկ**.

Օրորք, Օր օր s. dodo.

Օցտեմ V. **Օծտեմ**.

Օփրանտ, Օֆրանտ sm. offrande.

Ֆ (fé) sm. trente-huitième lettre de l'alphabet et trente et unième des consonnes.

Ֆիզիգա ou **Ֆիզիքա** s. la physique.

Ֆիզիքական a. physique.

Ֆիօրին, աց s. florin.

Ֆրանսա, այ ou **յի** s. France.

Ֆրանսացի, ցւոց sm. Français; **Ֆրանսուհի**, Française.

Ֆրանսերէն, րենի a. français; adv. en français; s. le français, la langue française; — գիտել՝ խօսիլ, savoir, parler français; — լեզու, la langue française.

Ֆրանք, աց s. franc (monnaie).

ՎԵՐՋ.

ԵՐԿԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆՔ ՄԱՏԵՆԱԳՐԻՆ.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ, տպագրեալ ի Վենետիկ. 5 հատոր, 1850-1851։

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԻ, Պատկերազարդ տպագրութիւն. 2 հատ. մեծ ութածալ. Թէոդոսիա, 1860։

ՀԱՄԱՌՕՏ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒՐԲ ԳՐՈՑ, իպէտս ժողովըրդական դպրոցաց. Թէոդոսիա, 1860։

ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԱՐՁԱԿ, իպէտս վարժարանաց։ Տիպ երկրորդ, սրբագրեալ եւ ճոխացուցեալ. Թէոդոսիա, 1860։

ՆՈՅՆ ՀԱՄԱՌՕՏ, իպէտս ժողովրդական դպրոցաց. Թէոդոսիա, 1860։

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, իպէտս դպրոցաց, Փարիզ, 1861։

ԳԵՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ. գեղեցկագիրն եւ կանոնաւոր քան զամենայն հրատարակեալս ցարդ, եւ պատուով յիշատակեալ եւ վարձատրեալ յԱշխարհահանդիսին Փարիզու։ Երրորդ տպագրութիւն։

ՆՈՅՆ, հանդերձ գաղղիական Գեղագրութեամբ։

ԱՅԲԲԵՆԱՐԱՆ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ. Փարիզ, 1860։

ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ, իպէտս դպրոցաց եւ ընթերցասիրաց. Փարիզ, 1861։

ԲԱԶՄԱԼԵԶՈՒ ԱՌԱՋՆՈՐԴՔ ԶՐՈՒՑԱՏՐՈՒԹԵԱՆ
իպէտս ճանապարհորդաց եւ ուսանողաց.

ԳԱՂՂԻԱՐԷՆ-ՏԱՃԿԵՐԷՆ. Տիպ երկրորդ, 1 հատ. սրբագրեալ եւ ճոխացուցեալ, Փարիզ, 1859։

ԳԱՂՂԻԱՐԷՆ-ՀԱՅԵՐԷՆ. 1 հատ. Փարիզ, 1855։

ՆՈՅՆ, հանդերձ հայագիր հնչմամբ գաղղիականին։

ԱՆԳՂԻԱՐԷՆ-ՀԱՅԵՐԷՆ. 1 հատ. Փարիզ, 1855։

ՆՈՅՆ, հանդերձ հայագիր հնչմամբ անգղիականին։

ԲԱՌԱՐԱՆ ԳԱՂՂԻԱՐԷՆ-ՏԱՃԿԵՐԷՆ. Փարիզ, Կառնիէ Եղբարք։

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆՔ.

ՊՕՂ ԵՒ ՎԻՐԳԻՆԷ. մեծ ութածալ հատոր, գեղեցիկ պատկերօք զարդարեալ. Փարիզ, 1856։

Paris. — Typ. Morris père et fils, rue Amelot, 64.